

ס פ ר

שם אנוש

באור אנדיי על כל התורה. נוסד על אשיות ההגיון המחקר
הארקי. שהוא כפנס מאיר לעם ישראל להורותם מוסר
השכל ותוכחת מישרים לדעת איך להתנהג בארצות החיים

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

יוסף אהרן ראבינאוויץ

ווארשא

בדפוס דובערוש מורש. נאלעווקי 39

СЕФЕРЪ

„ШЕМЪ ЭНОШЪ“

т. о. „ЧЕЛОВЕЧЕСКОЕ ИМЯ“

Соч. О. А. Рабиновичъ

ВАРШАВА

1902 г.

въ Типографіи Б. Туршъ, Варшава, Налевки № 39.

תקדמה

אתחיל

בזרואו, זהו כנגד אברהם (ב) הותחל הגלות ללוחמיהם לעמוד בכסיונותיהם ושישארם בכ"ז בזה ישראליו זהו כנגד יחזק כהנ"ל (ג) בזהיה כל הנוחר בירושלים קדוש יאמר לו, זהו כנגד יעקב בבירכת ברכה שלישיה דקדושה.

עוד ענין דברכה הראשונה כאשר כתבנו דאם יקבל האדם מסירת נפשו בעד כבודו יחב' אזי נחטוב דאם יש עליו גזירה מיחה נחקיים בזה הגזירה כאילו כבר מה כענין סכ' כי לא תחפז במוח המת באמת כי אם בשונו ומדרכיו ותיח, וכנאמר שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותרו באמת בית ישראל, כן היה ענין במרדכי וה'ן דהמן היה ביקש באמת להרוג אותו אז בעת ביאתו לבית המדרש שכאשר הכין עליו העץ, וגם כפי אמירתו לבו למרדכי כאשר אמר מרדכי, הרשע הולך להריגתו ואמר וידוי וקיבל מסירת נפשו בעד כבודו יחב' נחקים כבר בזה הגזירה מן השמים מה שהיה עליו למיחה ונחטפך על המן, ובה הדברים אהי הענין דבור כרה ויחפרכו כי ד' לא יעזבו בידו ולא ירשיענו בהשפטו, כן גם הענין בבזיון אם נגזר על האדם חיזה ביוון וקיבל זה על עצמו כמו בשומעים הרפתס ולא מושבים ועומים, אזי ג"כ עולה כאילו כבר נחקים עליו ונכבטל בזה גזירה בבזיון, וזהו הענין היה בשאלו המלך ע"ה דהיה שוקל אם יותר טוב להקריב קרבנות או לקיים מתיח שמו, ועלם דמלך רחמנות יהיה נוטה יותר אל האופן דקרבנות, אך דהיה נלךך לשאלו שאלתו אלל שמואל אף דהיה אז משיח ד' לא כמקודם בכ"ז כיון דנגזר עליו כך ומלך דהוא לא קיבל עליו זה, ע"ז אמר אליו שמואל הלא אם קטן אתם בעיניך אז הייה היה דווקא תשאר ראש שבטי ישראל, דעתה כיון דלא קבלת עליך ההכרח להיות עולה עליך זה באמת אבל אם היית קטן בעיניך אזי הוי בזה כאילו כבר נחקיים הגזירה בזיון עליך והיית נשאר מלך במקודם, כן גם בענין הגלות אם יקבלו עליהם אז כבר היחה נכבטל אך אם לא ישמורו עולם אז תמשך יותר יותר ויותר, וזהו נכלל בכונת המאמר בגוטיין בשאלת ריב"ח מי נתן לחשיסה יעקב וישראל לבוזים, וענה החיטוק הלא ד' זו חטאתו לו, ואינו מוקשה דוהיה לעשות זה במשפטם לסנהדרין דלא ישפטו למיחה האמת רק לקבלת מסירת נפשו בעד עבודת ד' דדומה כאילו כבר נעשה המעשה כהנ"ל, דזה אין להאמר דשם נלךך לוכל ישראל ישמעו ויראו וזה באמת בשוגג כדומה בשכחה שבת או בשאר דבר דאז הוב רק חיטוקן על המחשבה בשכחה, וע"כ אם יטהר ויקבל מסירת נפשו בקרבנו דידמה דם קרבנו דהו דמו, אז הוב כאילו כבר נחקיים הגזירה מיחה עליו ונחכפר, דאם אינו מדמה עליו כזה, זהו נקרא רק דם פריסולא דם אדם ע"ז דאינו חוזר בהשבתו ואמר ודם פרים וכבשים לא חפצתי, כן גם בעת החפלה שהיא במקום עבודה אם יש עליו עגמת נפש ומקבל באהבה אזי הוב כאילו כבר נחקיים הגזירה עליו

מספרי החדש אשר חנני ה' להרפים, ונתחיל מבחיאת שמים וארץ עד בריאת האדם שהוא החלפת העולם, ונסיים מענין הסוף שהוא זמן הגאולה, ומלך ענין הדרשות דלא תאכלו על הדם דהוא עולה, לחמשה דרשות דלא תאכלו קודם שתמות הבהמה, (ב) דלא תאכלו אוחס שיושבים לשפוט על דם, (ג) על דם בעלמו דלא תאכל (ד) דל"ח קדשים קודם זריקה דמים (ה) ונגמר בדרשת ה' דלא תאכל קודם שהחפלה ועל דמכס, דכן בענין רוחניות נקרא נמי אכילה אכילה הגשמה וזה דבר הלכה, ואחר זה ישחה על אכילתו בדבר הגדה, וגם יונן של תורה זהו דבר חידודי דפילפולי דאורייתא רק מלחם הגשמי שישאר כחיית' אל התורה נחטוב ונשתלשל אל לחם רוחני, וכן משתיים מים הגשמי נכרך ונחך אל מים הרוחני דברי הגדה כהנ"ל, וכן מיין הגשמי נחך אל יין הרוחני דנכלל שניהם בהכחוז דויין ישמח לבב אנוש זה בינו ומיין לחידודי לשמחה כילפולי דאורייתא, על כן נלךך להחפלה קודם שתחיל באכילתו אכילה הרוחניות ונתחיל מקודם מענין ימי תלדו האדם עד שכבול לבחוק לבקשה הללחת התורה שלא תמות התורה מפינו, וזהו כסיים באיזה דברים אשר נוגע הוא לעבודת ד' דהנה יש שלוש עבודת (א) להכיר את בוראו (ב) אף לאתר לרותיו והרפתקאותיו להשאר החם יד היתרעלי (ג) להיות נקרא עליו שם קדוש בעסקו בחורה יומם ולילה (ה) הוא ענין אברהם שהכיר את בוראו (ב) הוא ענין יחזק בעקדתו (ג) הוא ענין יעקב בעסקו בחורה כל הלילה, כן נחלק שעות היום לשלושה חלקים, השחר הוא להכיר את בוראו, יע"ז התקין אברהם חפלת השחר, וגם זהו נגד ברכה ראשונה שתיקן אברהם הוא הכרח בוראו בזמניו עליו (ג) הוא עמידת התמה על ראש כל אדם בעת רוב עמקה ערדתו ועגמת נפשו הנפגע אליו ממחחרו ומשאר דברים, ובכ"ז יהיה נשאר בכל כסיונותיו טהיר לבי זהו עולה הפלת מנחה שתיקן יחזק, וגם זהו נגד ברכה השניה הנקרא גבורות שהוא ענין יחזק (ג) שיהיה נשאר כלילה בקדושה בעסק החורה זהו חפלת ערבית שתיקן יעקב וגם נגד ברכה השלישית שהוא ענין אהה קדוש וגם ימי האדם נחלק ג"כ לשלושה חלקים בשעות היום (א) החחלה עמו הוא ימי השחרות בעת החחלה הליכתו על העולם נלךך להכיר את בוראו בענין אברסם בהחחלה היום ונה להפלת השחר (ב) הם ימי בחרות כשהחמה עומדות בראש כל אדם בעיקר ימי ערדותו ועגמת נפשו הנפגע אליו ובכ"ז ועמוד כגבור נגד כסיונותיו זהו נגד יחזק באמלע היום בחפלת המנחה, ובברכה השניה בגבורות (ג) הוא לאתר ימי הבחרות כי ינטו לללי ערב הוא לעת זקנותו כלבסוף היום נלךך אז לחפלת מערבית כתיקון יעקב ובברכה שלישיה שיסאר בקדושה, כן ענין זמן העולם יחלק ג"כ כזה בחחלה הוין שני בתי מקדשות להכרח

הקדמה

הישרים מתחילת הבריאה דכפי מחשבתו ברו' כן יהיה ענין העולם לנגדו, והוא הפוך בק"ש בשמע ישראל ד' אחד עם דבכל נפשו דאש בכל נפשו ושכח ומבעל חיי עולמו ועושה הכל ללא מחשבו או נחמה הכל ללא מחשבו ואו יקיים עליו ד' אחד, והוא דאחד ברו'ע דינאם נשמתו באחד דכיון דינאם נשמתו הוא באחד, ולכן יעלה הציפה דבירי שמים ועול נמרוד באברהם רק באש נכלל בכלל העולם אך בביטול עולמו נכבשן האש בצד ה' כבוד יתב' ילא מחילא מכלל העולם ומעולו וגם מעול נמרוד, מחילא נבעל הציפה מהעולם אשר היה או עליו, והה דאשר הולאריך ע"י אור כשרים והו' הכ' דהבא שציפה ואפור הכוכבים שאמרו חז"ל והו' לשונם הוציאו מתלבו של עולם, וגם היה ההל'ה מכבשן האש ג"כ דכבשן נס הייקוף אש לנגדו, והו' מאמר דאש תקיף עלי מלתזה בואה אני בועת, הללו בבשחוט בו יתב' ביה הדבר, וכן הוא השנין בילחק דמשנין עין הרע שיש בעולם היה עלול למוח מראייתם מהניקה בניס שרה, ואך בזה דעקדתו נבעל העולם לנגדו, וגם העין הרע שבה ולכן גם בו היה עקדתו הללו, והו' דועללו היה הללו לושחטאו, וא"כ יש שני ענינים בועללו (א) ענין הראשון כיון דועללו כבד נתקיים במסירת נפשו גיורת העות עליו כהכ' הכ"ל כי לא תחפץ במוח פתח זהו הסקבלה וגו' לכן מלד והעללו בעל ענין דושחטאו, וכן ענין השני דכבשן עולמו לנגדו עם כל הסיוקות לכן הוא ג"כ מלד דועללו בעל ענין דושחטאו, וכן היה במרע"ה בהליכתו לפרעה נלך לביטול עולמו ויהיה יקיים דאין עולם ואין פרעה, אך בו אין יכולת לזה לכאורה דהיה יודע מקודם דהולך להציל את ישראל ויש אליו ידיעה מקודם דיהיה יכול א"כ יעלה עליו מחשבת ההללו אך בו הוא עגד מעלה יחירה בוגתנו מה דאף דהיה יודע מההללו, בכ"ז לא יעלה עליו מחשבת בשמיות ולכן היה הולך למסירת נפשו ויהיה יודע מקודם אשר מסירת נפשו יהיה הללו, ובכ"ז לא יעלה אליו מחשבת הללו בשמיות כי עיקר כונת חייתו הוא רק כדי קבלת התורה לישראל וע"ז נלך להאדם לידע אם הוא במדרגה כזה לכן כששלת אותו כבודו יתב' ענה מי אכני דאינו יודע ומכיר את עצמו מי אכני, וענה אליו כבודו יתב' דאיהי"ע עמך היינו דעיקר כונתך תהיה רק אלי ואז יכולת שתשאר בחיים חיותך ומשתשאר בחיים חיותך תהיה לך האות דעיקר בהוליתך את העם ממלכים רק לושחטון אלקים על הסר הזה, וכן לבסוף הומן אין יכולת ללאח עד שיקבלו העול במסירת נפשה דנתקיים הנזירה, וגם דיכולת להדבק באחד דנתהוה דוולתו אין ממש ככ"ל, אך דתקופת לראות עוד המקדש ולהשאר בחיותם, בזה יהיו או ג"כ דעיקר תקופתם להיותם רק להמקדש ולא לשום גשמיות דכלל זה אין יכולת ללאח ולבוא, דאינו נתקיים עוד הנזירה, כזה שלא תמוס התורה מפינו ומפי זרעינו ורענו ולבוא לביאה הנואל דקך אמן :

עליו ובהתפלה הוא נחפז במקום קרבן כמאמר הכ' זכתי אליה רוח נבירה דאז לא תבזה, אך אש אינו מקבל עליו באהבה העגמת נפשו ורואה ומכוון רק בהתפלה להיות עליו עור ע"י תפלתו או אינו נתקיים עליו, עוד הגזירה ואינו בא אליו עור ובא לידי כאב לב, והו' כונת חז"ל דכל המצמיק כזפלו בא לידי כאב, לב אבל אם התפלה כפשוטה כה"ל או יקיים עליו באלו דברים שזרע חובל פרוותיהן גם בצו"ה מקרן קיימת לגו"כ והיה שפיר קוים האוש' משמרת זו לו.

עוד גם באן משמרת אברהם הלמים לנמרוד נמר עליו מיחה והו' מן השמים דנגזר על העולם עול נמרוד, אך בהליכת אברהם לכבשן האש ושכח חיו בעד כבודו יתב' זהו כבד נתקיים עליו הציפה והו' אשר הולאריך ממיחה ע"י אור כשרים ונתהוה אליו כבודו יתב' למינה בו מלד דנתקיים עליו ד' אחד חולתו אין מחשבו כיון דמאר נפשו ביטול עולמו בעדו מחילא נבעל העולם, וגם המייקין שבה להיקף דכפי עבודת האדם לכביכול כן נתהוה אהו הבריאה דכן הושרש מתחלת הבריאה ועולם דכבשן עליו כבודו יתב' למינה ומי הוא המכבד לזה הוא אברהם ע"י מידותיו דהו' עשה להיות כבודו יתב' עליו למינה וא"כ עולם דהו' עשה העין אברהם, והו' דעולם דאברהם עיקר ברכה ראשונה דמן אברהם, וכן יתקן בעקידתו דקיבל עליו מסירת נפשו בעד כבודו יתב' ונתקיים עליו גיורת מוחה [כאמר כתבנו לעיל ומן השמים היה עליו ענין מיחה מלד עין הרע רח"ל דנברא בעולם דבזה נתקיים עליו כבד ובא לתהיה דהלדיק יש עליו ענין פחית המחס גם בחייו, והו' דילחק היה המכבד לעשיית כבודו יתב' והסתים המחס והו' דילחק חיון ברכה שניה דחיים המחס, כן ענין יעקב דהקדיש עתותיו לחורה ולא שכב בכל לילה רק בלילה הוא ונתקדש עם שמים על ידו א"כ הוא היה עושה ע"י מעשיו לונקדש את שנתו בעולם לברכה אחת קדוש, והו' דיעקב חיון לברכת שלישים דועתה קדוש ככ"ל בע"ה :

וביארנו בפנים הספר בביאור יותר ענין הכ"ל, דכיון דנגזר על העולם מן השמים עול נמרוד ואברהם אבינו ע"ה הלך נגדו בשמירת למו ונגזר עליו מיחה דנקרא זה מיחה מן השמים באשר שגם הוא בכלל העולם דנגזר עליהם עול נמרוד, אך דהו' רק מי שהו' בכלל העולם, והו' גם כן חלוי כפי מדרגת עבודתו לכבודו יתב' דאש הוא בעבודתו ואינו מבטל עולמו מעולם הנשמי כדומה דעיבד עד אכילה, ואם נחאר עליו אכילתו בעד עבודתו כפי דמיונו או אמירתו דאין יכולת, לבטול או גם עד הריגה דאינו מקיים מצות יהרג ואל יעבור ממנו דבכל נפשו, נקרא דאינו מבטל עולמו בעד כ' יתב' ויש עוד ענין עולם עליו וגם המייקין שנכלל בה, ונחאר ד' אחד חולתו אין ממש דיהיה דהעולם עם המייקין שבה יבטל נגדו כאשר

רש"י דה"מ אמר ר' ילחק ! ושייך לענין בריאת העולם שחלו' בהאדם כפי עבודתו עבודה השי"ת, ושייך לענין סדרוש הראשון מה שהדפסנו מכבר על חומות ירושלים הפקדתי שומרים, וגם שייך לענין בפי' בראשית מה שכתבנו כעת, וזה לשון רש"י ז"ל: אמר ר' ילחק לא הי' נריך להחמיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם, שהיא מלוא ראשונה שנלמנו בה ישראל, ומה שעם פתח מבראשית, משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שאם יאמרו עו"ג לישראל לטעים אתם שכנשתם ארצות שכנעו גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה, הוא בראש ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברלונו נתנה להם וברלונו נעלה מהם ונתנה לנו, וכבר תמזו ע"ז המפרשים דכל חמשה חומשי תורה הם תורת ה' ופתחיל מבראשית עד לפיני כל ישראל, וכדומה, דאם יחסר וא"ו דוסמנע הוא דין אחד כאלו אל"ף מתיבה אנכי, דתורה כולה חתימה היא, ואיך שייך דיתחיל מהחדש הזה לכם, אך דגראה כפי מה שכתבנו בענייני ה"ל, דבריאת העולם חלו' לפי עבודת האדם להיווגר וכך החנה הקב"ה במעשי בראשית ונתנה בטבעס, דאיך דתהיה עבודתו בן נהכוה לפי מדרגה זו ענין בריאת העולם, וכבר כתבנו זה שם באריכות, וכעת נליג רק מה דשייך לזה הענין, וע"כ כתבנו שם דזהו מה דאמרו רז"ל, דאות ה"א מתיבת הששי הטוספת, ולומר שהחנה עמיה ע"מ שיקבלו ישראל את חמשה חומשי תורה, ולכאורה הוי שייך זה להכתב במתן תורה, אם זה הוי רק זכות מלך למודס דיהי' חזוק העולם, ואך דנכסב זה בספר בראשית דבריאת העולם, להראות דזהו גם טבעי, דכעת שברא ית' העולם נתנס בטבעס, דכפי איך דיעבוד האדם הו"ז וכפי מדרגת למודו בהתורה, בן לפי מדרגה זו נהווה להם העולם כדומה, דאם ילמוד האדם התורה לרוב, ומקיים חמוד במתשבתו ה' אחד דשייתי ה' לנגדי עמיד, בן נהווה העולם לו, וה' אחד ואין זולתו, נהווה ג"כ דאין זולתו כלל, וכל המזיקין שיש בעולם נהווה כאין כפי עבודתו את השם ית', ואם לא ילמוד כלל, ע"ז אמרו חז"ל ח"ו דיהי' נהפך העולם לחסו ובוהו, כזה לפי מדרגת למודס, וכן לפי זו המדרגה נהווה להם העולם דבריאותם ונפרנסתם, ומלך זה דהוא גם טבעי נכתב בסדר-בראשית בענין הבריאה, וע"ז אמרו במס' ברכה, משמת ר"ש בטלו טעם הזיתים, דהיינו כיון שמת ואין מי שיחשוב דהקב"ה נותן טעם ביות נהווה דליכא טעם הזיתים, וכן כונת הכבוד, אם לא בריתי יומס ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת, דחיווק העולם חלוי בהברית, וזה ג"כ כונת ה"ג דברכות כל העולם גיוון בשביל חנינה בני וחנינה בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש, דלכאורה שלשן די לו אינו מיושב דלא הי' לו יותר, ושלשן די משמע דיכול להיות שהי' לו יותר רק דהי'

מסתפק בכך, אך דהנה בדין התורה חלוי כפי טבעי העולם, כדומה, אם יש לאיזה אדם קרקע זרע בו חטה אחת ומלך זוגס ענין החטה שהוא בפנין זכר המשפיע והקרקע שהוא בענין הנקבה המקבלת דכפי הטבע נהווה דמאתה יהי' למאה, בן הוי דין התורה דשייך זה למי שהקרקע שלו, וא"כ אי גינעא דזה הוא ג"כ טבעי דכפי שיחשוב האדם בן נהווה להם ענין העולם ופרנסתם, וא"כ לכאורה הי' נהווה דדין דכמו ששייך זה לבעל הקרקע בן הוי ג"כ שייך איזה חלק לבעל החושב, דקרקע בלא נוי שיחשוב שהקב"ה הוא זן ומפרנס לא הוי זנה כלל, וא"כ רחב"ד דהי' אז הוא החושב, דהעולם הי' אז חלוי עליו נהווה להיות חלוי חלקו בכל מזון שבעולם, הגם דרב"ד של מטה אין יכולת להיות טובע לזה כפי אחר עין הדעת, דאין דדין שזה דין התורה כפי מה שנחלכשה בנופה לדין השמים מלך הכאוב לא בשמים היא וכאשר נבאר להלן מענין בית שמאי ובית הלל אף שביית שמאי היו מחודדין טפי ואמת לאמיתו עמיהם בכל זאת כיון דהרבים אינן מניעין להנין כזה הוי דדין כב"ה אף בענין רבים בהאדם אינו גימא כזה ולא הוי דדין כלנשים הרבים הפשוין רק בהתלמיד חכם האחד, פלך שהם מחוסרי הכנה גם לפי ידיעת האדם לפי ענין העולם, לא כשארם שניהם בעלי הכנה רק להשני גם רוב האדם אף התלמידי חכמים אינם יכולים להשיגו, וזה נקרא שאינו בכלל העולם, ומלך דהתורה היא גימיה לו אף שבהשמים שהוא אמת לאמיתו ההסכס כמוהו בכ"ז התורה לא בשמים היא ואינו הלכה כב"ש וע"ז אמר ר"א מן השמים יוכיחו, וע"ז אמר ג"כ כי"ת נלחמי בני בכל זאת בפמלי' של מעלה אם הי' רחב"ד טובע לזה הוי מוכרחין לתת לו אף דאין מזלו טוב מלך דינו דשייך אליו, אך דהי' מסתפק במעט ולא רלה, והנית חלקי המזון השייך לו לכל הפילים ואליו יהיו גימיהן רק כפי מה שנלרך דהחילוק הכל על ענין העה"כ, והי' מסתפק רק כפי מה דהנשמה יכולת להיות עולרת אליו דהיינו בקב חרובין, וזה אמרס ז"ל כל העולם גיוון בשביל חנינה בני וח"ב די לו בק"ח מע"ש לע"ש, וענין החילוק הוא דהנה כל דבר שיש בעולם יש לכל אחד פנימיות הדבר וחילוני, והחילוני הוא מה שגראה לעיני הנשתיי ופנימיות הדבר הוא מה שגראה לעיני השכלי כמאמר הכ' דלעטפות בין עיניך שהוא נגד המוח שזה פיקר עיניים שהוא עיני השכל שבעינים ההם יראה כל החכמות לאמתותם ונחאר כדומה שם מטר שנגשמיותו הוא מטר ממש ובמדרגה גבו' מזה מולה על שם פרנסה ושפע מן השמים בענין תפלת הנשם, ועוד מדרגה גבו' בשמטמיק בלימודו ושולח דבר חידוש אליו כשיעתא דשמ"י וזהו ג"כ נכלל בשם מטר היניקה וכשם כדומה השלג במרחק אלפים פרסאות וכל להיות נחראה במראה אחרת עד שכל לכאן ונחלכש לפי ענין הנשתיי בן זה המטר מרוחניות המטר מעסק התורה נהווה לשפע ומה למטר הנשתיי כפי עיני החילוני

החילוני

החילוני וע"כ אין יכולת לבנות חכמות לאחיותיו
למי עין החילון הגשמי כי אינו רואה רק החילון
מהדבר ולא יומשך הדבר והחכמה מזה לחיקון העולם
רק עד הקליפה החילונית ומזה ולהלאה ההכרח
להתרחות שאין לזה אחיזה היינו שיהי' נתסה הכל כל
חיקוני הדברים ההם רק לקלוקל לפחות יתיקח
מחית האדם אם לא ע"י עסק התורה ויומשך החכמות
מהתורה אז יראה ויתחיל הדבר מפנימיותה עד
הקליפה שלמעלה וזהו ע"י עיני השכל ומהו יבין
הדבר לאשורו וכל מה שמצמיח בהחכמה יותר מדובק
לאליהו, וזה אמרו על אדם הראשון שידע העולם
מסופו לסופו לא כשדעיתו רק בהדבר החילון בהעין
החילוני שנחסר אליו עוד ידיעתו הפנימי שזה נקרא
בשם לחכמים ולמכשפים כענין עומאת מלרים שעולה
ידיעתו לסקר ושקר אין יכולת לדביקה האמת כי
הם שני הפכים כמאמר בתפלת אליה גלור לשוני מרע
ושפתי מדבר מרמה אז פתח לבי בחורתיך ע"כ כל מה
שיענין בהם הוא נחרק מאלהות ומכתישין פתלי' של
מעלה רק מקודם ה' זה בהסתר ביער ובחורבות ואחרי
כן בסוף הזמן יהי' נתסה זה בעיר ועושין זה להנהגה
שזה הוא חכמה וכשמענין בה נקרא חכם, וזהו
מאמר חז"ל דהקורא בספרים החילוניים אין לו קיום
רק על איזה שנים ולא לעולם היינו לעולם הבא
וכמאמר הכ' דמכשפה לא תחי' ומלד דעיקור עיוני
החכמה לאחיותו הוא בעיני השכל שזה הוא עולה
לכיות מדובק ומשופעד לכבודו יתב' ע"כ האיסור המור
הוא מאוד מאוד שלא יזיו החפילין מגידול שערות
ראשו שלא יעשה ח"ו דבין עיניך הוא עין החילוני
שזהו עיקר יסודי עכו"ם. ונחזור הדברים הנ"ל שזהו
עיקר היסוד החילוני הדבר חלוי רק בפנימי וכמו דכתבנו
לעיל בשם אטר כן הוא כדומה לענין חבואה דתבואת
הגשמי הוא חבואה ממש וגבו' מזה ישראל שנקראו
ג"כ בשם ראשית חבואתו וגבו' מזה היא התורה
שהיא חבואת העולם וגמשך היניקה מתבואה הרוחניות
להגשמות ומזו לזו וכן הענין דרבנ"ח מהאזוזות שיש
אזוזות כזה הגשמי ולמעלה למעלה עד לשמימי והכל
נקראו בשם אזוזות, על כן אין יכולת לפעתיק הגמ'
בגשון אחר דהוא לא יעתיק רק האזוזות החילוני
ומארץ עד לשמים יחסר המאמר, וענין זה דכל
דבר נמשך עד לשמים לפנימיות הדבר כמ"ש לעיל
לענין מטר עולה דכמו במטר שהיניקה מפנימי שהוא
מטר התורה כהנ"ל כן לכל דבר ודבר היניקה נמשך
מפנימיות הדבר שהוא עולה עד רוחני שהוא המלוח
היינו בתבואה מתבואת התורה שהוא מלוח לקט
שכחה ופאה ומרומה ומעשרות, וכן הימים מימי
השבת כאשר נבאר להלן וכן פרנסת הילדים ממלמדיהם,
ולכן כיון שהחילוני הגשמי חלוי בפנימיות הדבר
ופנימיות הדברים מהכל הוא לפי השמות לענין קדושה
וכן לענין עומאת כאשר נבאר להלן כמאמר חז"ל
בברכות דאל חיקרי שמות אלא שמות ועולה שכל

לחל

לתל פולס ונחיו דרך שילך האדם לתועלת מחשבתו
 תלך הדרך לנגדו לא כפי משקל הראשון משכל
 החיזוני כדי שיבוא לשכלי הפנימיות וילעק שהכל אין
 בהם ממש רק אחד ולא יחשוב עוד תכלית גופניות
 בעד חיטך ילדים לא כפי צווי ה' להתרחק מהחורה,
 ותלך כשיתרבה אז בכל העולם וקדושת שמו
 יתב' הוכרה להיות ע"י זרעו ע"כ ההכרח אז ג"כ
 להיות זרע בית יעקב בארבע כנפות הארץ כאשר
 הכריחם אז מקודם להיותם במזרים, ואין במציאות לישיבת
 מדינה שלא יבי' שם זרע בית ישראל, רק באופן
 שכיסף חכמות ההם ג"כ אין שם ובכ"מ שיתרבה זה
 נחרכה גם זה בע"ה כדי בכל המקומות ההם שיוצרך
 להראות שאין בהם ממש ושיהי' נחפך הכל לתל
 פולס כדי לקדש קדושת שמו יתברך ומלך שיוכרחו
 להיות רק על ידיהם ע"כ ההכרח להיותם שם ומלך
 דעמידה אדום שתחפשט על כל העולם כולו וזו ענין
 החכמות הנ"ל שהוא רק בהם היכרחו להיות אז גם
 זרע ישראל בכל העולם ואם יש עוד מדינה שלא
 פיו שם הוכרחו להיות עכבה ושיבהם וד"ל עד
 שיבי' גם שם, וזוה נבאר להלן בע"ה שזה כונה
 הכתוב ידע מדע כי גר יבי' זרעך בארץ לא להם
 שעולם זה על גלות מזרים וגם על גלות עכו"ם
 שחדע בזה כי בחרתי בזרעך כי מי יבי' הנר בארבע
 כנפות הארץ רק בזרעך וגם להם יענף מקודם כדי
 שאחרי כן ילאו ברכוש גדול :

ונחזור הדברים למנין המחלה והרפואה הנ"ל כאשר
 כי זה נקרא חכמות מזרים ע"כ הרופא
 החיזוני נקרא ג"כ בשם רופא המלרי ולהיפוך שם
 רפואה היא מחלה ובאשר ענין הערב רב שמקור
 מחלבתם מזרים וע"כ ימשכו רק לשקר חכמות ההם
 לגדל בניסם לזה ובסוף כשלא יבי' מועיל להם
 רפואתם בעת כשיבואו חדשות מן השמים להראות
 כביליאת מזרים כמו שהי' אז להראות שהעולם תלוי
 לפי האדם כמאמר הכ' והי' המים אשר תקח מן
 היארז והי' לרם ציבשת היינו כ"ז שהי' בידו הי'
 למים וכשנבא ציבשת בטומאת מזרים נחובה לרם כן
 יבי' בסוף הזמן נחראש מי הוא הזכאי ומי הוא המייב
 היינו כי תמיד העולם כולך בחכונתו כל גלגל וגלגל
 וכל כוכב וכוכב לפי מהלכו אשר נשרש מהיולר וכפי
 אשר יכסיג אותם, וכן כל פשע ועשע מדומם לומת
 בעלי חי מדבר כל אחד תקוק בחקיקתו האיברים
 והגידין וכן הכשבים בקליפותי' להראות כמו מולא
 עיר כחוב באותיות עם חקיקותיהם כל מי שיש לו
 מות בקדקדו יבין כי אחד תקק אותו ולא שנשפך
 דיו על הגיר ונחשוו האותיות כן כשרואה עולם כזה
 יבין שאיזה תקק אותו וע"כ ההכרח להנהיג בחקיקתה
 ולא לשנות כדי להראות לברואי' שאיזה תקק אותו
 כי אם יש שינוי יעלה ח"ו שנשפך כזה אך להראות
 שלא ככתב השני ח"ו שמעולם הוא כך הכרח
 להראות איזם באלפים שנה בשמנות והי' זה בעת

י'ליאת מזרים כאשר הי' מקודם בעת בריאת העולם
 נחובה ג"כ אז בריאת חדשה שתלוי קיום העולם לפי
 האדם להראות שכך החנה הקב"ה בעת בריאתו דכפי
 שיטבור אותו האדם כן יהי' חזק וקיום הבריאה,
 וזו לזאת שהקב"ה ברא אותה ע"כ נחובה אז שלזה
 הוא דם ולזה הוא מים לזה מושך ולכל בני ישראל
 הי' אור, רק בארץ גושן לא הי' ברר ולכל בני
 ישראל לא יחרץ כלב לשונו, וכן בסוף הזמן יהי' ג"כ
 כזה שיחובה לבריאה חדשה כל א' לפי הנחמתו ויכירו
 מי הוא הזכאי ומי הוא החייב כדי שיכירו בזה גם
 אז שהקב"ה ברא העולם והחנה בזה דתלוי העולם
 בהאדם ואינו תלוי אדם בהעולם ע"כ אין להאדם
 לבטות באיזה דבר רק בזה, אך נמה שכחבנו שאין
 להראות שום שנוי כדי שלא יאמר ח"ו שהוא מקרה
 וזו רק על מי שאינו מונח תחת מקרה הזמן, אך
 אם בין כה וכה שגם כעת הוא במקרה הזמן מנית
 בעמונו אז אין ליפחד שלא יקולקל אם מקולקל הוא
 גם כעת, וע"כ נחובה אז מקרים חדשים אשר
 תלינה אזינו משמוע, וכן להיפך אם הוא אדם
 גבוה ומדובק לכבודו יתב' ממנו ג"כ אין לפחד כיון
 שמדובק הוא וע"כ ניתן להראות אליו ג"כ השמנות
 רק דלזה נקרא מקרה ולזה נקרא גם ומלך זה
 אינו מראש נסים גם למי שמדובק רק לכל א' לפי
 מדרגתו ולכן לבסוף הזמן שלא יבי' רק או חייב בכלו
 אי זכאי בכלו כמאמר הנר"א ו"ל בספר אבן שלמה בכונת
 הנמ' דאין כן דוד בא עד שהדור כולו חייב או כולו
 זכאי, א"כ נחובה אז העולם כולו לחדשות רק
 שלזה יבי' בשם מקרה ולזה יבי' בשם גם שזה יהי'
 כלה וזה יהי' רפואתו, מזה הדבר גופא שהשני כלה
 ואם יבי' תמי' להרע איך הוא כלה ממקרה החדשה
 במה שהשני הוב זה רפואתו ע"ז אמרו המפרשים
 בכונה הכתוב וידעת היום שהוא מאיר היום
 שהוא החמה איך פעולתה דלאיזה עשבים
 מרטיב ולאיזה מיבש יבין כל א' שחמה אחת היא רק
 דתלוי בהמקבל דזה מקבל בזה האופן וזה מקבל בזה
 האופן, כן והשבת אל לבדך כי הוי' הוא אלהים היינו
 הרחמים והדין בורא אחד הוא, רק שזה
 מקבל ממעל, וזה מקבל מחמת היינו בשמים שהוא
 איש השמימי יקבל ממעל ועל הארץ שהוא איש הארצי
 יקבל מחמת מלך כי ישירים דרכי ה' לדיקים ילכו
 בם ופושעים יכשלו בם, וכן הוא הענין בטומאת מזרים
 הנ"ל שתיקר גאלת מזרים יוגמר עד לפתור, מלך
 שלא ילאו אז בכלו כי עיקר יליאה הוא ברעיונותיהם
 כסדר הכתוב דלך לך מארלך וממולדתך ומבית אביך
 דהי' לכתב מקודם בית אביך ואחרי כן מולדתך
 ואחרי כן מארלך אך זה הוא יליאת הנוף, אך
 בי'ליאת הכשמה שישבת ברעיונותי' על דרכם והשכחה
 מקודם על ארצו ואח"כ על מולדתו ואח"כ על בית
 אביו, כן הוא ענין יליאת מזרים העיקר ברעיון היא
 הוליאה שלא ישוב לדרכס הנ"ל כי אין יכולת לכניסת

א"י אם לא ילאו ממלרים מקודם כי אין יכולת להיות מדונק לכבודו יתב' בדרכים האלה הנ"ל כי אין לשקר ואמת דיבוק יחד ע"כ הוא ההחלטה בנוסח ברכת המזון מקודם נודה לך על שהנחלת לאצותינו ארץ חמדק ואח"כ ועל שהולאתנו מארץ מלרים מלד דחלו זכ"י ומלד זה ה"י במשה רבנו בדעתו כיון דדבר אחד הוא א"כ מי שהוליא הוא שיכנים וענה אותו כבודו יתב' דלא ילאו עוד דהניחו רעיונותיהם במקרי הזמן דהוא ענין כסף וזהב כמאמר הכתוב דודי זהב שהוא עולה על הפנל באמירת הערב רב דהנה רביט מת זהו החלמיד חכם העובק בתורה דזה הוא מת דזהו חלש חב הוא עני ואין יכולת להיות כניסת ארץ ישראל על ידם אם לא דנעשה ענין מכסף וזהב להולאת הדרך ולקני' מהכנענים כי ע"י עני עסק התורה מראית נשים אינם לפי פינים הגשמים הנ"ל כי אדרבה הם רואים שמהם רבינו מת דזה עניו חב חלש כהנ"ל ולכן ההכרח לחפש ענה ע"י מקרי הזמן מטענת ממון מאלהי כסף וזהב זהו טענת ערב רב ששורש נשמתם ממלרים אשר מניחים רעיונותיהם על מקרי הזמן שזה הוא בטחונם ושונאים התורה. ולומדי' ומלד שהם מונחים במקרי הזמן בלו למקרי לילה ונולד מהם בני משחיהים כמאמר הכתוב מלד דזרע מרעים פילה לבנים משחיהים וזהו הנוסח הנ"ל דמלד ועל שהולאתנו מארץ מלרים יתב' עולה לועל ברייתך שהמתם בדברנו וכן יתב' לפתיד וע"כ מוכרחין להיות עליהם עוד עול העכו"ם עד שיאלו מענין מלרים כולו שישליך איש אלילי כספו וזהבו ויבטל מרעיונותיו ומרעיונות לאלהיו המקרי הזמן ואז יקוים עליהם יליאת מלרים לאמיתותו כמאמר הכתוב על המלך דאם תשים עליך ככל הגוים אשר סביבותי לא ירבה לו כסף וזהב ולא ירבה לו סוכים כי ענין סוס הוא ענין רחוב מענין עולם הזה אשר כל העכו"ם מושכים אחר זה ואדם בוסח בזה כמאמר הכתוב אלה ברכב ואלה בסוסים, וגם הכ' אשר לא יושיענו על כוס לא נרכב וגם שקר הסוס לתשועה וכשילאו ממלרים זמרו סוס ורכבו רמה צים חבו הכל על ענין יליאת מלרים מחליתו הזמן וכן גם כתוב לסוכתי ברכבי פרעה וגו' וע"כ אומר דלא ירבה לו כסף וזהב ולא ירבה לו סוכים מהיים הכתוב כדי דלא ישיב את העם מלרימה למען הרבות סוס ומסיים עוד זה' אמר לכם לא תוסיפן לשב דדרך הזה עוד זהו בזכה אחישנה היינו שישליכו בדעתו את כל האלילים כמכוון החורה הם סיבת הזמן ומקרי' אך באם לא ירלו מדעתו לזה והם יתב' באופן דלא זכה אז יתב' הסכרה דנתהפך הכל לתל עולם כנ"ל כמאמר חז"ל דאין בן דוד בא עד שיכלה פרוטה מן פכים זהו בלא זכה כדי שיבטלו זה מרעיונותיהם שזהו עיקר אליל ממכשפי ערב רב אשר הניחו רעיונותיהם על תכמת החילוקיות שהם עקרי הכיסוף כהנ"ל שמהם החילוי בענין העגל כנ"ל שנלמח מזה עול העכו"ם

ובזה יוגמרו צעה הגאולה צעה כשיבוא גמר יליאת מלרים שהוא בענין מה שיפרדו זמ"י הע"ר ששורש נשמתם ממלרים כהנ"ל מעם הישראלי כמאמר הכתוב דאז ישיר משה לפתיד דאז יוגמר ענין יליאת מלרים וכמאמר חז"ל בברכות בכל שלא אמר אמת ויליב שחריט ואמת ואמונה ערבית לא ילא ידי חובתו שנלמח להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות ופרש"י דבברכה זו נכללה גאולה העתידה כמאמר ואמונתך דלכאורה איך נכללה בזה גאולה העתידה וברי לא הזכיר רק יליאת מלרים אך זה היא גאולה העתידה שיוגמר יליאת מלרים וע"כ אינו כתוב בכל הברכה לשון עבר רק לשון הווה וע"כ צעה שיוגמר יוגמר ג"כ בענין זה צעה הפרידה וצעה הגאולה מלד דאז יחול על העולם ענין דהסתר פנים על כל דבר ודבר היינו מה שיראה האדם אינו רואה, שלא יראה האמת לפי ראות עיניו העשיר אינו עשיר והעני אינו עני וכן הלאה וכן הירא שמים וכן כל החורה וכן כל מקה וממכר וזהו נכלל כמאמר חז"ל דעתידה ארום שהתפשט על כל העולם שפעין ארום הוא ליה בפיו הוא מראה חכמת השקר כנ"ל לקלקל את העולם וכן עולה ענין ארום על כל דבר וע"כ גם בענין הגאולה היינו כשצא עת הגאולה ילבשו בני אנשים אשר לבשו פני ארום על פניהם בטהגוה הם, ולמדו מעששים חמת הדיפך כי היא חמתכם וצניתכם לפיני העמים ולמדו גם זה לענין ההסתר פנים מה שלכסוף הזמן להראות לזולתו דבר סיפך אמיתותו מהדבר כהנ"ל ולקחו גם זה מארום אף לענין דבר הגאולה להראות גאולה לזולתו סיפך אמיתותו הדבר ולקחו גם בזה אמונתו של עשו היד לעמוד כל העולם רק על הפיו על כל דבר ודבר ושלא יראו את האמת אתם כנ"ל, וכמו בהאמת והשקר הנ"ל הן בחכמתיים לפי ראות עין החילון עין הנופני עין המטעה אשר מעולם לא ה"י שעת הכושר שזהו ענין מקום התפילין רק בדעתו המוטעה כדרך הקראי וע"כ נגוד וגשק אס ישנה מקומם אינו כדן שלא הניח תפילין דהוי רק מומר לדבר א', אך משנה הוא מדרך ישראל לדרך העכו"ם אשר נוגע הוא לדת הישראלי כי רונה לפבוד כבודו יסב' בעינים שקרים אשר אינם נבראות רק לראות הנופניות אשר הם זמניות וגר בארץ ולא לראות בהם נשמה תיים עם תכמת' ותיקוניהם הפולמויות ואשר רואה בן רק חילוניות מהדבר כנ"ל וכן בכל דבר ודבר לפי הנ"ל כל מה שמראה יותר לפיני זולתו סיפך האמת הוא מראה יותר הדבר לפי ראות עינים הנ"ל ובאמת הוא רק מסתיר יותר הדבר כיון שהפך האמת הוא, ואיך רונה להראות הדבר בזה שסתר הדבר כי שקר סותר האמת והוא כמו אין קציגור נעשה קציגור, הן בענין הגאולה איך רואים להראות גאולה לזולתו כפי הנסבה ארום במקרה הזמן ובחכמתיהם ובקניית כסף וזהב על דבר שנתנו לנו כבודו יתב' במתקם ואיך

ואך שייך שם קני' על זה אשר רגון אלפ"ה לא ה' חפץ בזה שפפרון יתן אליו בשטר מהנה לפיני בני עמו ולפיני שטר עירו מלך אף דאיכו לא חזי מול' חזו לכן פחד ה' עליו שאברהם לוקח חבל בנחלה ז וע"כ יכתוב שטר מחנה אף בלא כהף לפיני כל שהוא נתן אוחס אליו, אך אברהם אבינו ע"ה לא ה' מרובה לזה שפפרון הוא הנותן דבר שכבר ניתן אליו מכבודו ית' ותלול השם ת"ו לפיני כל ועפרון שראה שלא יבוא לפשיית רגוט מלך חשיבותו דאברהם נחסה רגוטו לפחות להכסף לקנטרין גדולים ואיך יפלה על זה לבסוף הזמן לעשות ענין קני' בדבר שכנגד כבודו יתברך שהוא הנותן זה לנו מכבר במחנה ואין שייך על זה נתינת אחר וביהוד בקניי' ואדרבה בלא זה ניכר שם גזלנותו וגזלן אין לו רגלים לפולם מלך כי שקר הוא ונקוה מהרה להנחלה אך אם טמנה על זה שם קני' ניטל שם גזלנות ויתר יש לו רגלים ויחי' עולה מזה ת"ו לפיכך הגאולה והו נכלל בדין לדיקה ביו"ד שאסור ליקח לדיקה מעכו"ם מלך שמאריך הגלות ואיך הוא רגוטם לפשיית קרבת גאולה בדבר שמתכב הגאולה וביחוד בכסף וזה ובמקרה הזמן שהשורש הוא זה כנ"ל ממקור הפגל אשר על זה נחסר מאז ענין יליאת מלרים ע"י חכמי מכשפי הערב רב ששורש נשמתם ורגוטם למלרים להסתרמות מהתורה קודם כניסת ארץ ישראל לעשות גאולה מזה, כפי משקל הראשון שלהם לפי ראות עיני החילונים והיפך הוא הדבר כי אין יכולת לכניסת ארץ ישראל אם לא בייליאת מלרים מקודם זכולו ע"כ עלה שהוכרחו ליטב עוד כהשעה עשר מאות שנה ובא מגאולתם לגלות עד שישליך ה' אלילי כספו והצבו ע"י זכה אחישנה או ע"י בלא זכה ע"י שיכלה פרומה מן הכים שיצטלו הפגל והיך קמו בסוף הזמן בעוד תקויתו אולי הוא הזמן לכניסת ה' כמאלו לעמוד עוד הפעם הערב רב עם השטן בזחור ושנה לעשות גאולה בכניסת מלרים ע"י פגל הזה כמאלו ושכחו על כל הפול שער כה שבה ע"י מכבר ע"י זה ואינו יודעים שאיך יכולת להיות גאולה מזה הקטגור אשר אין קטגור נעשה סניגור. ונחזור הדברים הנ"ל שבכל הדברים לריך לראות על פנימיות הדבר שפולה עד המזכר הזו ששייך להדבר שהוא וכתבו דכן אדם ג"כ עולה עד לרקיע וכן מחלתו כנ"ל וע"כ נלרך רופא כזה שירפא ממקור המעלה עד למטה ואז ניתק מחלתו זכולו לא כן רופא של מלרים שמרפא עד החיזון ובאחיס זמן הוחזר הדבר מלך שאינו נלקת המחלה מהשורש ונמשל הרופא הזה ברפואתו שהיו המחלה רק שנקלח ממנו, זהו בענין רופא המלרי וזהו יחי' בסוף הזמן באנשים ההולכים אחר רופא המלרי הזה הם הערב רב כנ"ל שלא ילאו עוד ברעיונותם ממלרים וכל מהשבתם רק לפי משקל הראשון ואחרי טיבות הזמן והולכים רק אחרי הרופאים לפי ראות עינים ונקראו אנשים ההם בשם מלרים אבל לא כן

אנשי ישראל שמקור מחלבתם מנשמת האבות שבהם הוא הרופא האמיתי הוא כבודו ית' לילוקח המחלה ממקור והוה כאילו לא ה' המחלה כלל חבו כונת הכתוב הנ"ל באם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך והישר בעיניו תעשה והאונת ושמרת כל תקויו אז יראה לבסוף הזמן ההבדל מהערב רב אשר כל המחלה אשר שמתי במלרים היינו בהם וילכו להם הרופא האנושיות ולכן גם ירפא מחיזון הדבר כנ"ל נקרא בשם שה' המחלה ונלקת ממנה כי גם לאחריו כן נשאר השורש אללם אבל אחר נקרא בשם לא אשים עליך מלך כי אני ה' רופאך ולא נשאר שום שורש מהמחלה א"כ הוה כאילו לא אשים, וע"ז עולה גם הכתוב והסיר ה' ממך כל חולי וכל מדוי מלרים כרעים אשר ידפת לא ישימה כך ונתנס בכל שונאיך שונאיך הם הפ"ר דגדולה שגאת פס הארץ לת"ח יותר משל לעכו' לישראל כמאמר חז"ל בפסחים פ' אלו עוברין ונחזור הדברים במה שהחלטנו דכיון דחלוי כל דבר ודבר שבה החיזון על פנימיות הדבר שהוא המזות ומלך זה חלוי הפולס כפי קיום התורה ומלות' וקיום המזות מייקת עוב"ז חלוי ענין חזק עוב"ז כמו שדברנו בהחלת דיבורט לענין מער ותבואה דנחלבש מזה לזה ממער הרוחי למער הנשמי' כשעושה אדם מזות הולכת המזות לשם ממקום אשר מוחלבת ומשם נחלבש ובא חיזוק לכאן והוה האמר התנא דאלו דברים דאדם אוכל פירותיהן בעוב"ז והקין קימת לעוב"ז וכן בעבירה נחלבש ג"כ דכמו דכאן האש שורף ומים מכנין ושם הכבש העברה היא שורפת והמזות היא מכבה וע"כ כשעושה עבירה היא הולכת לשם ונחלבש ג"כ מזה לזה ונחווה לכאן אש שבה שריפה על ידה ומזה גיזון שריפת הדום ועמורה וכמאמר חז"ל חמי עבריא מחליפי אפתחא דגיבנס היינו משם נחבוה התימוס לכאן וכוא כהנ"ל דעוב"ז חלוי בעוב"ז כענין בית דהפרודור חלוי בהטרקלין אך זהו בקיום וחזק הפולס אך בענין התורה נחחדש במתן תורה שהתורה לא בשמים היא ורק היא חלוי' כאשר נפסוק זכאן כן הדין שם והם חלויים עלינו וע"ז ה' אמירת המלאכים מה לילוד אשה בימינו וזהו ה' עניית מרע"ה שעשיית גשמיות התורה הם גבוה מעל גבו', לפשיית רוחניות מגשמיות שזה עולה על כולם, וכיון דאין זכס בגשמיות התורה אינם נקראו בעלים על התורה רק אנו וע"כ קיום הפולס חלוי עולם שבכאן על פולס הפחיד וענין קיום התורה חלוי עולם הפחיד על פולס שבכאן ממה שנתחדש במתן תורה וזהו דיפה שעה אחת של קורת רוח בעה"ז מכל מוי עוב"ז והיפך יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים דהוא ענין קיום התורה בעוב"ז מכל מוי עוב"ז ואל יטעה האדם באם אינם עושין מזות התורה שהפסד הוא רק לעוב"ז דאינו דממילא בא לאחר זמן ההפסד ג"כ להיות הכל לתל פולס גם להעוב"ז וע"כ כשעושה

איום

חיה מלוה הולכת לשם ובא ייקחה לכאן וכן העבירה
ההולכת לשם. עד שזא לכאן הפסדה יש שהיית זמן
עם השילוח מליאחה עד ביאחה שאז בא ונתהוה
השילוחין מזה ומזה מהרע ומסמוב, וזה הענין דארך
אפים ללדיקים ולרשעים, אך וזה כשעוה"ז הוא
רחוק מענין עוה"ב והנה מקודם יעקב אבינו שלא הי'
חולה ורק מי שעברו עמו הי' הולך ברחוב בפחאום
מה, ואח"כ נחחדש חולה בעולם, היינו מקודם לא הי'
עוה"ז ועוה"ב רחוק כ"כ, כי אדם הראשון ע"ה
הי' הולך בחצוה לבן עדן וכשנגרש אינו נחרק
בפעם אחת רק הולך ויחוק מעט מעט ממדרגה
למדרגה ככל דור ודור, ככ"ז לענין הביאה מכאן לשם
לא הי' לריכס עד שזו זמן, עד יעקב אבינו ע"ה
ע"י חולה, וכשיביא עמי הגאולה דענינה לגלות ענין
עוה"ב לכאן בהתגלות אלסות דזכו ג"כ ענין החחי'
שבאמיתיות הנשמות אינם רוצין לבוא עוד הפעם לכאן,
ואך כי נגזרה גזירה מן השמים להחגלות אלסית ותקרב
אז ענין עוה"ז ועוה"ב ויחווה עבדי עוה"ב לכאן
וממילא מי שבגשמיותו אין יכולה להקיים כמו בענין
גן עדן רצין יכולה האדם להיות עם בגשמיותו, רק
כמו אדם בקודם עין דרעה או כמו מדרגה אליהו
ז"ל כן אז ג"כ בעולם שבכאן אם יחווה סבדי
מעולם העהיד אין יכולה להקיים רק מי שהשליך
גשמיות ממט לגמרי, וע"ז אמרו חז"ל לרעה א'
שלא ישאר רק א' בעיר ושנים וכו' ולרעה אחרת
שזה האחד שלא ישאר בגשמיותו מזכה אח זולתו
ע"ז נאמר בכתוב ובי' כל היתר בירושלים קרש יאמר
לו, ואמר ג"כ מי לא ירא אז מפני פחד ומסדר
גאוה וכתוב ג"כ בקומו לערוך אנוש דהוא מדרגה
קטנה שבאדם הג"ל מן הארץ וכמאמר חז"ל דלא ישאר רק
א' בעיר ושנים במשפחה או כהנ"ל ד"א מזכה אח כל
העיר או כל המשפחה בשנים וגם מי שהוא בגשמיותו
אם ישאר בחיים חיותו יסבול ויוכך מהגשמיות כפי
הגשמיות שיש לו כל א' וא' לפי מדרגתו בגשמיותו
יסבול כזה האופן ומאחר שיחווה כטבדי עולם
העהיד לבסוף ופולה לזה העולם דהיינו שהעבירה
היא שורפת והחטוה היא מכבה א"כ אינו נלרך בין
להרע ובין להטיב שהיו הזמן משילוח המטוה מכאן
לשם עד שנחלבש מזה ייקח הגופניות לכאן וכן
בעבירה ג"כ אינו נלרך לזה אז אם טבדי כאן
והחם שוין, ע"כ מלך זה יבי' פולה אז שאחר ילך ברחוב
ואינו כי העבירה היא עלמה שורפת בלא שום הלכשה, וכן
להטובים יבי' ג"כ הללחחם אז חיקף, מלך דהמטוה
יבי' הטוב בלא שום הלכשה המסובבה אותה וע"כ
יגיע אז הכל זה לרע וזה לטוב חיקף והיא כענין
הנמ' דעמידה הארץ שהוליא גלוסקאית וכלי מילת
דהיינו אינה לריכס אז לפחלבש ולכיות עולה לחמה
זה מזה דחיקף רק יבי' עולה בכל סוף הדבר ככתחלה
ואך זהו אם הניח המטוה שחלך לשם אז יגיע אח"כ
הפ"ה בעוה"ז מקרן קימת דשם אך אם לוקח שכר

על מלוותו חיקף בעוה"ז מונע הליכתו לשם ואז
נחסרה שם המטוה, וזהו כונת החנא דכל הגהנה
מדברי חורה נוטל חייו מן העולם, וזהו ענין המעשה
דמעניה כמה דינא מבה"מ בע"ש ובא יד ונתן רגל
דדבבא אליו, מכר לרבי וקנה כל לרבי שבת וראחה זה
אשמו ושאלה מהיכן לקח זה וספר לה המעשה
ולעקס שיבי' נחסר רגל, דהיינו דהרגל נלקח משם
ונחלבש בכאן לרגל גשמי, וענין רגל הוא כי אף שלא
הי' לו על הולאה על שבת ככ"ז בלך לבה"מ ולא
הלך לחפש ענה למוטו, וזהו נחקדשו רגליו ונחסוה
שם לרגל, ואח"כ נחלבש לרגל גשמי רק בחמדיות
בכאן כשחכוה מרוחניות המטוה לייקחה ממנה לגשמיות'
כפי סג"ל היו בענין דהקרן קימת לעוה"ב ואין לו
בגשמיותו מה שנחלבש מרוחנית המטוה רק בפירות,
אך כאן שהוא ביקש שיבוא אליו חיקף בלא שבי
זמן הלבישה, בעוד שלא הי' עוד פירות כפי ענין
שכחבו לעיל בארך אפים לרשעים וגם ללדיקים,
ההכרח הי' למען כבודו ליקח כל הקרן משם, ונעשה
עמו כענין דלעתיד, כפמ"ש דיהווה טבדי עוה"ב בעולם
שבכאן דהיי' שכר המטוה והעבירה חיקף, היינו כטבדי
עוה"ב כהנ"ל דהעביר' בעלמה שורפת ואינו נלרך להחלבש
עד שיבוא להזמן שילמה מזה שריפת גשמיות, רק
חיקף בא שכרו שיכולה להיות שהולך ברחוב ובפחאום
אינו ונתהוה להיות בקודם החולשה, ומלך זה אדם
בגשמיותו אין יכולה להקיים אז, וזהו ענין בנמ'
דסנהדרין בשבט ענין קודם ביאה בן דוד מה
שיעשה בשנה שלישיה דרעב גדול וכו' הי' יסחר אחטו
וכן גם בענין המטוה יבוא שכרו חיקף מלך דיהווה
גם קיום עולם שבכאן בעולם דלעתיד, מלך שיבי'
מקורבים זל"ז כחחילה הבריאה ואינו נלרך לשכוח
ולהמתין על שכרו גם בעולם שבכאן עד שיבי'
נחגדל מהשורש המטוה כמו אילן הנ"ל לעשיה פירות
רק חיקף יבוא שכרו, ולהיפך ג"כ רח"ל, והענין כי מה
שמקודם יוחר אין יכולה לשרות על זה שם
הטומאה גם במעט זמן, כמאמר חז"ל בד"ק ובדיביו
נשפרה מאוד דמדקדק וכו', וכמאמר הכתוב דלא
תקיא הארץ אחכס בצמאכס אותה ומשיח בן דוד
שנאמר עלי' וברוח שפתיו ימית רשע, היינו
שהחנהגו אחו מן השמים מהירה כ"כ, עד שאין
יכולת זולתו לראות מעשיו להודע מי הוא הממית,
וגם כמו קודם החולשה כהנ"ל שלא הוה לריכין
לבוא מזה העולם לעולם הבא ע"י חולי דהיינו
לאט מלך שהטב"ב לא הי' מרוחק כ"כ מעולם
שבכאן לכן הי' זה במהירה ולא הי' בענין ארך אפים
שיבי' נתגלגל ונחלבש מרוחניות המטוה ומרוחניות
העבירה לגשמיות ע"י שיהיו הזמן כנ"ל, רק חיקף
אז בא הללחחו או להיפך רח"ל בהולך ברחוב ואינו
בפחאומיות, מלך שהיו עוד התקרבה עוה"ז ועוה"ב
שהי' קרוב עוד לחחילה הבריאה, שהענין הוא
שכל מה שנחרק מתחלה הבריאה נחרק ענין עוה"ז
מענין

מענין עו"כ"ב ע"י פן הדעת, וע"כ סי' התנסות
 המעשה דמס' מענית הכ"ל שהי' התנסותו עמי במהירה
 מלד התקרבנו לענין עו"כ"ב, וכן כתבנו בכתובות
 בענין דרב אשי כפ' אע"פ בלרפת חזיר שהוא
 מענין לשה"ר שמינה כחם על חזירו לפי דמיונו
 ובאמת עולה הכתם על עלמו ובא"י זמן עולם כזה
 לנגע ולרפת, וכשנח לעמוד לפני המושלים נחמה
 אלי' המהירה ע"י גם שלקח אלדעמי' דקפילה, ונלקח
 מאתו הלשה"ר מהכתם שממנו, ממה שהלשין על רב
 אשי דנחמה מזה ללרפת היינו דלרב אשי היה זה
 בלא שהיו זמן ע"י גם, לפי התנסותו אמו כפי
 מדרגתו, דכן נמי ברחב"ד בהפנית הכ"ל לפי
 גדולתו במדרגתו סי' זה במריפות שאין לריבין
 לשום שיהיו זמן מענין עו"כ"ב לענין עו"כ"ב, רק
 סיבך נחמה כאן לכסא דדבא ונחמה ג"כ
 ממה שנתסוה קודם לכסא גשמיית לחזור למקודם
 לכסא רוחניות, רק זה קשה יותר להחכות מגשמיית
 לרוחניות כמרומויות לגשמיית, וע"כ קאמר דגדול סגם
 האחרון יותר מן הראשון, וכן הענין נמי בר' חנינא
 בן דוסא דכאן, כפי מה שכתבנו דכל מה שיש בעולם
 דכאן פנימיות מהן בן המלות והעולם הצמיד היינו
 כהג"ל על הא דכל העולם כולו כדאי הוא, היינו
 דעל כל דבר שבעולם התחזון דכאן יש עולם עליון
 ושר על זה, ואף דעולם העליון דעל כל דבר הוא גדול
 יותר מכל עולם התחזון שדכאן, בכ"ז עיקר עולם
 הוא כאן והס' רק משמשים כדכתוב בקרא דבראשית
 ברא אלפים את השמים ואת הארץ שזכו העיקר
 והס' רק משמשין, וכן למטה ימהן כמו הכוכבים
 סוף ג"כ אף שיכולה להיות שכוכב אחד גדול הרבה
 מכל העולם התחזון, בכ"ז העיקר הוא הארץ רק דעל
 כל דבר מהארץ יש למעלה כנגד זה כוכב ולמעלה מזה
 עולם העליון, ואף דעולם שדכאן נכללו כל העולמות
 עליונים מכל דבר ודבר שיש בה שעולה על זה כל
 עולם ועולם וכל כוכב וכוכב והוא כדומה, כמו
 שמאחר כל העולם על בנייר אף שביא אחר גדול
 מהנייר ההוא, בכ"ז בנייר נקרא ענין דכל העולם, כך
 הארץ אף שהיא קטנה מעולם אחד העליון או גם
 מכוכב אחד בכ"ז כל עולם ועולם וכל כוכב וכוכב
 הוא כנגד כל דבר שדכאן כאשר דברנו לעיל כמו
 עולם האויות מענין דרב"ח כהג"ל, או עולם הפואה
 כהג"ל וגם לכל בעלי חיים יש עולם כמו הארי והדוב וכל
 המולות, ולכן בזה העולם נכללו כל העולמות עליונים
 וע"כ כיון שהתרי"ג מלות שכתב באברי האדם ברא"ח
 אברי' למות עשה ושם"ה גידו' לענין כל"ס וכל העולם
 חליתיה בהאדם עולה מזה דכל העולם חלוי' על החורה
 ומלד דאורייתא וקב"ה תד הוא ואם שהוא כפי החורה
 כהג"ל לכן דמות אדם תקוק בכסא הכבוד, וע"כ בזה
 שהאדם הוא המנהיג את העולם, מזה נחמה שמי
 שנתן את החורה שהוא כנגד האדם הוא המנהיג את
 העולם, ולכן כתבנו לעיל כפי דיבור שהציה הנפש

החיים הכ"ל דבלימוד החורה מקיים בכל דיבור ודיבור
 שמדבר דין המלוא כחילו עשהה המלוא, א"כ בלימוד
 החורה שמקיים כל המלות מקיים בזה העולם שכלל
 בה כל דבר ודבר מה שיש עולם עליון לכל אחת כהג"ל
 ומלד זה זוכה בהם ג"כ, ומלד שאין בהם מספר ע"כ
 אמר ר"מ בלשון זה דכל העוסק בחורה לשמה זוכה
 לדברים הרבה, מה שאין מספר בהם ומקיים דולא
 עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו ממילא גם
 כל העולמות עליונים ג"כ כדאי הוא לו, על כן עולם
 הדברים שהארץ אף שהיא קטנה גם מעולם העליון
 האחת, בכ"ז נכלל בה כמין אוח מכל פולם ועולם כמו
 נייר הכ"ל הנקרא בשם קארטע, אך הדמיון אינו
 כ"כ שהקארטע הוא בנייר הוב רק תואר מהעולם
 אבל אין ניתן להאמר מענין יניקה וקיום להקארטע
 מהעולם, ולא העולם מהקארטע, וע"כ אין שייך גם
 לומר שזה הוא משמש לזה, אך בעולם הארצי היה מה
 שיש לכל דבר ודבר על כל אחד עולם עליון כהג"ל
 כתבנו זה מקודם שלענין יניקה וקיום יניקתו כל דבר
 מעולם הגשמי הוא מעולם העליון שכלל אחד המניע לו
 וענינו מעולם הס' המלות כהג"ל, כמו שכתבנו לעיל
 לענין האילנות מן תדן שהוא ענין כל עולם ועולם
 וענין כל מלוא ומלוא, רק שהוא מכוון המלוא, כמו
 בעבורה זרע ענין חגיפה, ומקום למצות חזירו או
 לשום סגם ותכליתו הזמן זהו רוחניות הפעירה, אשר
 בקודם פן הדעת בלדס הראשון היו דרין שזכ נשמים
 הפעירה ורומויות הפעירה דין א' להס' וגם' לאחר
 כן אף שהחורה ניתן גם בנשמייתו, בכ"ז הסכר בשלימות
 לכל מלוא ומלוא אינו זוכה עד שיהא מקיים גם מכחון
 החורה כדומה דין ע"כ כהג"ל, ושבת מכחון החורה הוא
 ששביעית מימי השבוע יס' קודם היינו גם במחשבתו
 כמו שאינו בעולם הארצי, דאז היו מקבל שבר השבת
 להנאולה, כמאמר דאלמלא שמרו ב"י שני שבתות דהיינו
 שביעת הגוף ושביעת הנפש מיד נגאלו, והמכחון הוא
 מלד שלא יעשה מלאכה הגשמיית ולא יס' טרוד בענין
 הגופניות יבוא בזה למכחון החורה שיהי' אלי' יום
 קדוש גם ברעיונותיו, ויהי' עולה אלי' ששביעית יס'
 חלקו חול והשביעית יס' קודם, ועל זה עולה הנסח דמוריס
 דרבנן דלשמיר מקיך זהו החוקים הגופניות, ולעשות
 רעוץ זהו המכחון החורה שאז זוכה להשכר בין הכלל
 לענין ותאסוף גליוותיו, וכן הפירש וכן ג"כ נוסח ברכת
 המזון בענין השבת דלשבת זו ולנות זו באהבה כמלות
 רעוץ דאז ופראתו בנחמת ליון עיךך וכו', וכן בכל
 דיבור ודיבור מעשרת הדברות כמו לא פרלח הוא
 המולה שלא יעשה לשום איש שום הלכות פנים שהוא
 ג"כ שם שפיכות דמים דאזיל חוריי ואתו סומקיי, וכן
 שום ע"כ לשום איש ואז זוכה שלא יבוי' אלי' שום
 רציחה וע"כ, וכן לא תגלג, שלא יעלה בדעתו ח"ו שום
 הרפורים, וגם שלא יעלה בדעתו שבתים זולתו מחכנן
 יותר טוב מביאו כאשר נבאר להלן זה באריכה, אך
 לאחר מתן חורה ניתן ונחמה אשר אף סיניקה וסיקום

הנשמי

הגשמי מהרוחני, חילונית הוא מפנימיות הדבר כג"ל שהוא מלווה הכוחני כמכוון החורה, אך לענין קיום החורה עיקר הקיום הוא רווקא בהגשמיים אף שהוא רק אות ומופח המטט שבכאן כנגד עולם הרוחני, ככ"ז נגמר ונחמם כיום מתן תורחיתו שלענין הקיום החורה יהי רווקא הלוי כל העולם העליון שהוא המלווה הכוחני הוא מכוון החורה, על המלווה הגשמי שהוא כפי ענין פנוף, וע"ז אמרו המלאכים מה לילוד אשה השופט שינינו, וע"ז עולם כמו שכחנו מקודם דמה שלענין קיום בתוקף וחזק תלוי עולם הגשמי על פנימיות הרוחני, וע"ז עולם מאמר ההגא דיפה שפס אחת של קורת רוח בעה"ב מכל חיי עוה"ז, וע"ז שלענין קיום המלווה דחלוי עולם הרוחני על הגשמי, פ"ז עולם מאמר השני דיפה שפס א' בהשזבה ומשפ"ס בעוה"ז מכל חיי עוה"ב, וע"כ עולה כדומה אם יקיים בענין התבואה המלווה השנייים לזה בהגשמיים כמו הלקס שכחה ופיאה שהוא מלווה הגופניות, נחנה אל' המכוון החורה שהוא המלווה הרוחניות וכל העולם העליון מה שהגשמיים הדבר הוא המלווה הגופניות שייך אל' ככ"ל ותלויין על' בהיות הקיום כפי הכ"ל, הוא להפוך בענין המלווה שחלוי כל עמקות המלווה וסודותי' רק בהפשטות המלווה וקיומה לפי גוף האדם, כי זה נמנו וכפרש בעת מתן תורחיתו שפיקר יסודה הוא על גוף העבור שנתהוה מדם לידה שהוא ענין עומאה שיגבר האדם על זה ויעשה זה למסרה, ומלד זה הוא אחרי כן דם קוהר, היינו שהדס פלמו יהי' לעובר [לכללן כבאר שזה הענין ג"כ בחבלי של משיח שהוא חבלי לידה, ורוב הברות יהי' בהשפעה חדשים, כמאמר חו"ל דפתידה אדום שחפשת על כל העולם חשפה חדשים שיהי' ג"כ כלידה ציואל טהור משמא כמאמר הכהוב דאכן מלד מאחו הבונים פ"כ יתה לראש פנה וכמרע"ה דנתנדל בבית פרעה, ומלד זה קודם ביאחו יתרכה הטומאה כמאמר הסנה, בסוטה דבעקבותא משיחא חולפי יסגי וכו' כדי שמה תהי' יליאחו, היינו שיבוא הכל אל האמת שכל אמיתיות הדבר בא לבסוף ולכן גם ההפחת הם הפ"ר כמו שביארו התוס' במס' נדה דף י"ג שעליהם עולה המחמר דקשים גרים לישראל כספחה, היינו כמו כלי פה הפבשיל ששומדה איזה זמן שיחברר הדבר לבסוף האוכל מהפסולס, כן לבסוף נלרף כל הסינים מישראל וילאו לחון מישראל, ומלד זה נתרבה כל הטומאה וילאו מזה הסברה בבואה כן דוד, ומלד שקיום השקר הוא רק בהתערבות האמת אמו, דלו נקרא שהשקר אינו ככולו, וגם האמת אינו ככולו, מלד דאינו מצורר זה מזה, וע"כ כשכא סוף מהזמן שיבוא הטהור וההכנה ליכא עוד מלד שאינו מצורר עוד זה מזה אז בא סיבות מן השמים שיהי' זה במסירות שהמקלס השקר יהי' עולה לשקר ככולו שאז יכולת להיות עולה לאין צו ממש כשקר שאין לו רגלים להיות יכולת להאבר מן העולם, היינו להראות שכל מסמוריהם ופרנסהם

לפי דמיונם הוא אין צו ממש וכן באיזה המקלס השקר והאמת מצוררין צו יהי' עולה שניטל חלק השקר מתן ויהי' ניטל מתן חללי הפרנסה לפי דמיונם, וצוה שנעשה מן השמים מקלס השקר לשקר ככולו כהנ"ל עולה פ"ז כונת הכתוב דעה לעשות לד' הפרו חורתך וכמ"ס הרמב"ם ז"ל סוף ברכות דכשיבא העת להגקס ולהפרע מן הרשעים יודמנו סבות לבני האדם להפר החורה כדי שיבוא עליהם העונש בהשפט וזהו ארוך ורחוק עמוק עמוק פי ימלאנו כאשר אין בדעה להשיג דעה דרכי' של הקב"ה וכו', ונחזור להדברים הנ"ל מענין תליית עולם העליון עם מכוון החורה והמלווה על עולם זה ההתחון והיות קיום עולם זה על עולם העליון, ובהמלווה שנעשית בעולם זה עולה החיזוק והקיום לשם לעולם העליון פ"י שנתקיים מגופניות החורה למכוון מהחורה ומשם מהתלבשות מזה לזה עד לחיזוק לכאן כהנ"ל בענין דאלו דברים שאדם אוכל שרותיהן בעוה"ז והקרן קימת לעוה"ב כהנ"ל, ומלד זה אם יכנה ככאן מדברי החורה לא יתח להיות אולי לשם שינת להיות נלרף לשם למכוון החורה כדי שאח"ז בלירוף אחר לירוף לביא לכאן כהנ"ל, וזהו הענין דמאמר הסנה דכל הנהגה מדברי חורה דנוטל חיי מן העולם :

וְגַם מה שכחנו בר' הניחא בן דובא בענין כסא דדבבא דהגמרא דתפנית הכ"ל, נימא גם כאן במה דאיריין בהדברים שהתחלנו בר' הניחא בן דובא מה שכתבתי הכל על ענין עוה"ב היינו כהנ"ל שהניח הכל להיות נלרף מעשי' הגופניות להמכוון החורה לעולם העליון הרוחני וכמו שעשה אחרי כן במס' תענית הנ"ל שהתפלל שיהי' יתהוה מכסא דכאן הגשמי לשם כן היו מעשיו כאן במס' ברכות שאינו רלס להנות משום דבר חיבף מעשיית תלוה הגשמיים ואך דלסת הכל לשם כדי שיהי' אחר הלירוף משם מכל מעשיו חיזוק לכל העולם שבכאן, ועשה הכל לעוצה העולם להיות אל' חוקף וחיזוק להיות נזונה ומתפרנסת ולעמוד על עמדה והי' מהחפק בכאן רק כפי דהגשמה יכולת להיות עולרת היינו בקב מצוררין וזהו הענין מאמר דגמרא הנ"ל דכל העולם כולו נזון בשביל הניחא בני וחניחא בנו די לו בקב מצוררין מע"ש לע"ש כן נראה לי בצוה"ש :

וְכֵן גם כשכנו דאברי האדם תלוי ג"כ כפי עבודתו, דהיינו דכל אברי האדם שניחנו אליו כפי מלות החורה ברמ"ס אבריו ושם"ה גידיו, דהיינו מ"ע ומלות ל"ה, שאם נחזה האדם יזכור על הסורה ואורייתא וקוב"ה חד הוא, מלד זה הוא דמות אדם הקוק בכסא הכבוד ונחמם עליו ללס אלהים, כמאמר הכתוב כי בללס א' עשה את האדם, דלכן כל אבר ואבר תלוי כמו כפי איך שיטעה המלווה מה ששייך לאותו האבר, דהיינו היד דלהיות עליו פס יד יהי' נלרף לקיים מלותה שלא תגע היד מה שאמר לה, היינו בנגיבה וגזלה ורליחה וכדומה, וכשהיה' בהכשרה

אז חל עליו שם יד כפי בריאת היוצר האומן לפלטל ואין יכולת להיות נחק מאלוהים איזה כלי להשבר, כן איתא בשבט מוסר וראשית חכמה, אך שהיה כחוקק בריאתה מן היוצר שלא נחלקלה, וכן כל אבר ואבר כמו הרגל ללך אליו כפי בריאתה להיות קפילת סדרך לכל איש ואיש, אך דמהי עליו שם רגל כחוקק בריאתה מן היוצר בלי שיש קלקול בהמלות השייכים אליו, דשיינו שלא הלך בעלת רשעים, ובדרך חסאים לא עמד, ובמושב לנים לא ישב, וכן הפה ללך להיות מקיים כל דבור ודבור היוצא מן הפה בין ברכה בין קללה מ"ו אך דמהי עליו שם פה כחוקק בריאתה מתחלה מן היוצר ג"כ שיינו בהמלות השייכים שהיה נקי מרכילות ומלשון הרע וכדומה מאיזה שער, וזה מאמר הכתוב באברהם דאם תלך מארץ מצית תרח, וממילא תחל עליך שם פה נקי, או והי' ברכה שההיינה סברכות מסורות צדיק, ואברהם מצדיק דהוא בלא הסכט, עד שניתן להאמר דואברהם להם טרם צדיק, אך על הקללה דנחמה מזה להפה ללא ממש ורק מלך כבודך לפי שהם מקללך וממילא דאחם מקלל אותם, לכן אני מסכים לזה וע"כ הוא בא אחרי כן אחר הסכס וכתוב ומקללך אזור לבסוף, וע"כ אם יקלקל האדם אין לו טענה לסאומן הבורא אותו על מלאכתו כמו מלאכת הים דנבראת לפלטל ונחמה דיתק הכלי ממנו להשבר דכן הוהנה צדיקתו דכפי עבודתו ומלותיו יהי' תקפו וחוקו, וע"כ אין גנות לסאומן מזה אך שבה ג"כ אין לכביכול מזה, ואך צקיום מלותיו דאבריו הוי בתקפם או איתא גם שבה להכביכול וממה הוי שבה מאבר גופא דהאומן עשה זאת ומלאכתו מחקימה, ורק לא כל האנשים שויים בזה דיש שיש ממנו שבה ממיטע אבריו, ויש שיש ממנו שבה מכל אבריו, וזה מאמר דהפ"ט דבו ה', דכל עלמותי תאמרנה ה' מי כמוך :

וכתבנו ג"כ דמלך זה אה יש בו מוס דנראה כי קלקל האבר את מלותו דאם לא כן אין יכולת להגיע שום נזק לאיזה אבר מלך דהוי גנות לסאומן כנ"ל, וא"כ אין ראוי ויפה להגיע במוס זה לעבודת הקודש :

וכתבנו ג"כ כמו שיש ראש בהאדם ואבריו, כן יש בהחורה ראש ואברים, דהראש הוא קבלת מלכות שמים דהוא להשמר מן ע"ז וחיילול שבת ואבריו הוא פול כל המלות, וכמו באיזו מוס יכול להיות, רק בחסרון הראש אין יכולת לחיות, כן באיזה מלוח בחסרונה יש אליו חיות הנשמה, רק לא בשלימותה ולכן הוא פסול רק לעבודת הקודש, אבל למנין לזרף הוא כשירותו דהלכה כרבנן דר"מ דמומר לדבר אי לא הוי מומר לכל ההורה אך בע"ז ומחלל שבת דהוא הראש בהסרונו דנקרא דאין עליו חיות כלל נפסל גם לזרף למנין ועי"ש, וכמו דבמלות האדם תלוי חזקו ותקפו של אבריו, כן כל חזקה העולם דתלוי על האדם דהוא התכלית תלוי לפי

קיומו בלימוד החורה, ומלך דקיום האדם והעולם תלוי כפי קיום מלות החורה דשייך לכל אבר ואבר דכפי מנין מלות החורה כן היא אברי האדם צד"ח אברי' ושם"ס גיפי' ואורייתא וקוב"ס חר הוא, לכן דמות אדם נחקק בכסא הכבוד וללם אלפים נחקק עליו, וזה הוא מאמר הכתוב באיזו מצברי אחזה אלוה, וכתבנו ג"כ דזהו הענין המאנקות המלאך עם יעקב דהי' ממשמש איתו בכל אבריו, דהי' רואה אס אבריו סס שלמים, דאז אינו יכולת לזק מלך דהם שלמים בהמלות כחוקק הבראש מסיונר ואינו יכולת להגיע הויקם משום דמדובקים להאומן כביכול ויוכרתו להיות בהקפם כמלאכת האומן כנ"ל, וזהו ויגע בכף ירכו מלך דבאבר זה נשא שפי אחיות לכן מלא מקום לנגוע אליו, וזהו מאמר רש"י הג"ל דקהמר ר' ינחק דהחורה לא יתספ לריכס להחמיל רק מהחודש הזה לכס ראש חדשים, דאינו הכוונה דלא להיות החורה רק מהחודש הזה דהחורה כולה תמימה היא מצראשית עד לפיני כל ישראל כנ"ל, ואך דהכוונה לענין קדימה דהיכה לריכס לכתוב מקודם ענין דהחודש הזה לכס, מלך דהוא נאמר עוד בארץ מצרים, וכל החורה אינה ניתנה עד הר סיני, רק כפי דליות התחלת החורה יחד עם התחלת הצריאה, דהוא לצראות דתלויים זה בזה בעבעם דכפי קיום החורה כן תלוי קיום העולם ויניקתם ופרנסתם כנ"ל, והשמיפט זה החורה כדי שלא תהי' חמי' על ענין העולם כמו דיקרה לפעמים דאם אחר עבד בעולם בועת אפו ויגיע ממון רב ואחרי כן ייקח מזה וניתנה לאחר, דלכאורה איך נחטבו זה הדבר דליקח ממנו הונו אשר עבד כל ימיו בועת אפו ליחנה לאחר, ואך כפי הכחב כוס שפיר כיון דגם בעצמי תלוי קיום העולם רק כפי קיום החורה א"כ גם הרוחתו אינה תלוי רק כפי קיום מלותיו ונמשך רק מיניקת החורה, וע"כ גם הרוחתו אינה שלו שאינה באה מיגיע כפו, כמאמר הפייטן קרון מחומר מה מופילו קנין שיש לו אינו שלו, רק מקודם עלם ליתן אליו ואחרי כן עולה ליתן לאחר, ומלך זה אינה פולה אמירת הטובדי כוכבים בנתינת ארץ ישראל לסטים אחס, וזהו הסיים דרש"י ז"ל, ונדבר עוד להלן בעוד אופן דברים צפ' הוי שרה, ויכולת לבאר עוד בדברינו הג"ל, דעיקר הצריאה תלוי רק כפי קיום החורה, וגם יגיעת כפו של אדם שאינו תלוי הרוחתו ביגיעתו, רק כפי קיום החורה ומלותיו ופרנסתו אינו שלו באמת רק כפי שמגיע אליו לפי מעשיו מן השמים, א"כ לפי להאמיתיות אין יכולת להאדם לעשות לזולתו טוב או רע, רק בשהאלהים אינה לידו כמאה"כ מרשעים יא רשע וכאשר יאמר משל הקדמוני בה"כ הג"ל, דמגלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב כאשר כתבנו כמה פעמים, דאם ימית לזולתו שהוא נגור עליו מכבר במיתתו והי' באמת אינו ראוי להרוג אס הבורג ע"ז, רק שנראה מן השמים

השמים שנפרע חוב מהארץ ע"י זה האיש, א"כ נראה שהוא אדם רע גם הלא היו דברים אחרים היינו כמו לה"ר ורכילות ושאריו לאוין שבחורה ועולה עליו כ"כ דובערת הרע מקרנך כפי מאמרו ז"ל א"כ אינו נודע אם רליחה היא חמורה מהעבירות או לה"ר ושאריו דברים המה ההמורים כיון שיכול להיות שמפגע המוח שניתן על רליחה הוא מלא לה"ר ושאריו דברים א"כ אין האדם יודע במה להזכר, בזה יוסר מצבו, ע"ז אומר החנא בפרקי אבות והיו זכיר במלוא קלה כחמורה שאין אמה יודע מחן שכרן של מלוא, ומלא שאם עבר עבירה אחת שפולה עליו להיות בשם רע ובהכרחו מן השמים שמוליכין אותו מלא שבדרך האדם רוצה לילך וכו' שיצבור עבירה אחת וזא גם לידי רליחה כנ"ל, וע"כ אין להאדם טענה שאם ירחבו מלבו מן השמים אז הי' עוסק בחורה ובמלוא ע"ז ידע האדם שכבר עבר מקורס אינו עבירות שצבור זה נגזר עליו דחקו שאין ביכולתו לפשיית עוד מזות כפי רצונו, זה נכלל ג"כ במאמר דר"ג סוף ברכות כה"כ פה לפשות לה' הפרו תורתך שמהפכו ואמר הפרו תורתך שח לפשות לה', ועיין שם בהרמב"ם שכתב וז"ל, אבל מי שיצונו השבוק על סידורו ומהפשהו כך בעת לפשות לה' כשיבא הפח (פינו בסוף הומו) להקטם מדשעים ולהפירע מהם ידמנו סיבות לבני האדם להפיר החורה כדי שיבא עליהם הפוגע במשפט חכו הפרו תורתך והיא מהעבירות שצבורו מקדם ע"כ בא להס קיום החורה אה"כ בקושי, וע"ז אומר ד"פ שוי רץ להלוא וזורה מן העבירה מלא שיראה האדם סוף הדבר באם שיפשה מלוא אחת מגיע שכרו לחוק הנוף ולכל מלבו שיכולתו לעשות עוד מלוא חכו מלוא גוררת מלוא, ובהיפך בהעבירה שמגיע עונשו לדחקו מלא שמוליכין אותו כנ"ל שבהכרחו לעשות עוד עבירות, והיו שפצירה גוררת עבירה מלא ששכר מלוא אחת ושכר עבירה עבירה אחת, והגם כאשר ביארנו שאין יכולת לפשות לזולתו רע וגם טוב כפי הנ"ל שפיקר פרנסת האדם לא מן הדרך שרואה לילך לפרותו רק שהוא הולך לכאן ופרנסתו בא אליו ממקום אחר כדגים שנמלא במעי' הו' קטן ראשו כנגד וז' דג הגדול והיו ראוי להיות בסיפוף לפי פניו הכליטע בעת רדפו אך שאינו בולע זה שרדפהו אך פגע בעת רדיפתה אחרת ובלע אותה ונראה שמזון הבכיות אינו בא גנוב שרדף רק בהיסח הדעת כן להיפך לכידת השני' ג"כ בא פהאוס, כן ידע האדם על סיפוף הללחתו ועל הללחתו שבה מדרך הארת בפניעתו, וכמאמר מו"ל דאין בן דוד בא רק בהיסח הדעת, וא"כ יגיעו אינה לכלום רק שהיא גורם מען הדעת שייגע האדם מלא דאדם לעמל יולד, הגם שפיקר המכוון עולה על פמלת החורה רק האדם בחטאו שלא הי' רצונו להיות גבוה מעל גבוה פלה עליו להיות רק בגשמייתו ועלה עליו הכ' בטשוק בעמלם של גשמייתו אך שפיקר

פרנסתו הוא מיום השבת, ומלא זה הלוי שציוס השבת ינוח כדי שלא תהי' בדעתו מ"ו שהיניקה שינקתו מיום הקדוש של השביעי שהוא ראש השבוע, שהוא מיניעתו, וע"ז הי' הלוי ביום עיקר יניקתו שאז לא ייגע האדם כלל לא יהא אז מולא לשום פרנסה שבעולם ויראה האדם בעיניו שאדרבה שמיום הזה שלא יגע כלל תהי' אליו כל יניקה השבוע, ומלא זה יהיו בטוח בה' שזה להראות שיניעתו היא רק לריק ואין בה ממש ורק הוא קללה מען הדעת כנ"ל:

והענין שהשי"ח ברא העולם לפי טבעי שהוא לפי שכל האדם וגם ברא ענין נסוי שהוא נגד שכל האדם ויניקה האדם לפי אמינותו הוא מהבכריאס הגסיי שהוא מנגד השכל כי כך היחה מחנאי פחלת הבכריאה שהיניקה תהי' מהיפך השכלי, כדי שידע האדם ששכלו ועלמו הוא לריק ואין יניקתו רק בבטחונו בד' ובפגוד אותו, והבכריאה שמלא השכל ניתן להאדם רק כדי להיות יכולת להטעותו כדי שחסי' בחירה בידו שיצוא אליו הטוב מלא בחירתו [כמ"ש להלן דלזה הי' וילך יעקב לשמח יכרנ את פשו מלא דכשלא יהי' רע בעולם אז ליכא על מה לבקש שכר ע"י הטוב חכו ל' וילך ולא וירא דוירא הוא מהפסדו ושכא אליו אבל וילך הוא על מניעת הרוע שהי' ראוי לבוא אליו ע"י איזה פסק כדומה ולא הגיע], וע"כ ניתן ששת ימי השבוע בניניעתו להרוחתו כפי שכלו להטעותו מ"ו שפרנסתו בא ע"י מעשי אלבעותו, וגם ניתן אליו יום השבת בניניקתו ממנו לא לפי שכלו מיניקתו משביתתו, וע"ז נאמר זכור את יום השבת בכל ימי השבוע וגם זה נאמר אליו שהוא הראש מהימים כראש האדם שניתן יניקה ממנו לכל האברים כן מיום זה הקדוש ניתן אליו יניקה לכל הימים, כדכתיב ואשה קנים יולאים מלדה שהוא כנגד ששת ימי השבוע שיוולאים ויונקים מנר השביעי שהוא מיום השביעי כאשר נבאר להלן בארוכה] להראותו וללמדו שפיקר היניקה הוא מזה שכנגד שכלו בכשהוא עבודת כבודו יח"ש: ע"כ זכו האות והזכרון שהש"ק אות הוא משביתת האדם ביום הזה שאינו מחפש אז אחר פרנסתו ומזה שאדרבה שזה היא פרנסתו דמזה בא יניקתו וגם דלכן נחקן אכילתו יותר ביום הזה להראות דמזה בא מזונו לכל ימי השבת כמאמר זה"ק ובעי לסדרא פחורה ולאחקנא פפודתא בגין דית' פחורא כל אינין שתא יומין בענין לחם הפנים שהי' מוגת מיום שבת זה עד שבת הבאה שיניקת מזון העולם הוא ממנו שביתתו זה הוא אות על מעשי כבודו יח"ש שהוא ברא את העולם דלכאורה איך זכו לעד מדבר להפכו משביסה למעשה, אך לפי הדברים הנכתב רק השביטה ההיא הפד שהוא הון ומפרנס והוא הניין היניקה שהוא הבורא העולם וע"כ יום הקדוש הזה יום שהיניקה ממנו לכל ימי השבוע בן לרוחנותי ובין לגשמייתו, אות חכרון למעשה בראשית:

וגם זכר לזיאת מזרים שהוא יציאה ברעיונות מחממותיהם חכמות החילוניות באינס נמשכים מהתורה שהוא לחכמים ולמכשפים ומחקרי הזמן וחכמיהם לפי דמיוניהם שהוא הוא וענין חכמה דרך העכו"ס מלך ללמדו מחשביהם על כן באו פפס דאמר אלקיכם או בדבר איזו מלוא שנותן לאות ולעדות ניתן לבת יציאת מזרים כמו יציאת שהוא הסוף מהבגד שהוא האות על סוף מסעולס עד לופו כמו הם כי הליזית שכלל כס החכלת דומה לים וים דומה לרקיע שנקיית הכל לכבודו יתב' כתיב יציאת מזרים וכן הפליג של יד שהוא לאות נגד הלז בחלות ומחשבות לבנו ועל הראש שהנשמה שבייחמו עם שאר חושי וכחוחיו כולם יסיו משועבדים לעבודתו כתיב כס ג"כ לעדות יציאת מזרים וכן בדבור הראשון מפערת הדברות שהוא הפחלה שד' אלקיט וד' הוא אחד בהתחלה הוא ביציאת מזרים מלך שהוא תלוי זה בזה שאין יכולת להדבק בה' והקדש אלי' אם לא ילא חלה ממזרים היא ממקרי הזמן ותכליתיהם, ע"כ גם ביום השבת צפה שאמר ששבתו הוא הזכר שהשי"ת צרא פולמו ואמר זכרון למבשה בראשית אמר ג"כ זכר לזיאת מזרים מלך דענין מזרים כפי אשר כתבנו מקודם, הוא הפער רב ודרכיהם שמקורם ממזרים הוא נגד השבת ושבת הוא נגד דרכיהם, ומלך שפיקר המזון והיניקה הוא מקדושת יום השבת וענין המזון נבראת לבריאת האדם ע"כ נכלל ג"כ בקדושת יום השבת שהוא כוס הקידוש רפואת האדם כמו שאמרו חז"ל ומסדר בקידושא דבי שמאי לרפואת עיני' וגם נוסח האר"י ז"ל בחמרא גו כסא ומדאני אשא שהוא ג"כ לכבוד יום השבת כמאמר חז"ל בשבת פ' כמה מדליקין שני הדסים א' כנגד זכור וא' כנגד שמור ויותר טוב שיביה מהדסים אשר היו נלקחין ממנות לולב ומסיים האר"י ז"ל דזהו לארום וארוסה להתקפא חלשין ויותר טוב שיבי' שרוין עם היין ביחד, וגחזור הדברים כיון דלפי דברינו שהוא רק קללה יכול כ"א ליקח מהקללה עם על למוד התורה וקיום המלוה שלא תהא פנינו ח"ו שאין לו פת על לימוד התורה והמנות כיון שהינישה אינה ביניקה רק שהוא לוי ד' מלך הקללה דעס"ד א"כ כמו שהי' לוי ה' פ"ז הי' ג"כ לוי ה' על לימוד התורה בכל יום כיון שהוא אינו יושב בטל שיבא עובר על לוי ד' מהינישה דנימא חיסרך רפהך לדבר ששייך שהוא הללחת סרנסתו כמו נטילת ידים וענין המזון, וע"ז הוא זכירת יום השבת, והו כוונת התנא בזה"ק:

מנא ביומא שביעאה משום דמההוא יומא מתברכאן מיני' כל שימא יומין פילאין וכל חד וחד יקיב מזינת לחתא כל חד ביומא' היינו הוא דברנו שמלך זה לא אשתכח מנא ביומא שביעאה מלך שכל ברכת השבוע תלוי ביום השבת ידע האדם מזה שמלא יגיטחו הוא פיקר הברכה כטנ"ל, וכנאר להלן בזה"ק גם כן כוס:

ובזה שפיקר פרנסתו הוא לפי יגיטחו בהתורה ובהמנות א"כ לפי האמיתית ואין יכולת להאדם לעשות לזולתו רע וגם טוב. ומס דלוחה סתורה נתינה לזולתו הוא רק טובה לטותן, והו כדי שיזכור על מדותיו של הקב"ה שהיא יכולת לרחם וע"כ בזה שיראה רחמנות אף שאין ביכלתו לזכור לרחם על זולתו יזכור על כבודו יתב' מלך דמה הוא רחום אף אהה רחום, וכאמת ראו לטיות שנתון יתפש אחר המקבל, והמקבל יהי' יולא בפ"א שהתקש מהנתון שבו ככר עשה טובה נתון אך מלך מחוסר הכנה ממנון הסורה הולך המקבל לזון וילך עד כמה פעמים ביגיטחו, ומלך דטובס היא רק לטותן כפי הנ"ל דמה הוא אף אהה ראו להיות שכל מה שנתון יותר, מתקרב יותר לכבודו יתב' והו כוונת סב' כל נדיב לב יציאה שאז תהיה חרומה ה' וכן גם סב' כל אשר ידבנו לבו תקחו, ואז תהי' תרומתי:

אבר בלופן שאם נחזה שכל מה שהנתינה יותר, יותר נחטוה מרוחק מכבודו יתב' וכו נקרא רק שם נתינה ולא שם לדיקה זהו מלך שמתשבתו הוא, שפשה טובה להמקבל:

וזהו נגד סתורה כי אין אדם יכול לעשות לא רעה ולא טובה לזולתו:

ועיב מהדברים הנ"ל, יהי' מוסר בשכל אשר אם איזו פעמים שאדם רע עושה טובה ומורגל בפי כל שאף שאדם רע הוא בכ"ז עושה טובה לעמו בשם טובה הכלל, ידע כל אור"א שאדרבה שהוא מלך שהוא רע מלך זה הוא עושה הטובה כי אדם אין נכרא לעשות רק להתדמות לכבודו יתב' דמה הוא רחום אף אהה רחום, וע"י מדותיו יזכור לעבוד אוחו, אך אם אינו בא מנתינתו לעבודת ה' הוה כל פשוטיו נגד הסורה:

ובן מה שזיתת הסורה בלא תגזל הוא ג"כ אינו מלך עשיית רעה לזולתו, שאין ביכולת האדם לעשות רעה לזולתו כנ"ל, אך שהוא חק מה שאין אנו מבינים זאה ככל חקי הסורה לא כעו"ג שהבינו הפעמים שהיא מלך שלא יהא עשיית רע לזולתו, וע"כ אין אחיזה להם זה לעולם ויקרה לפעמים שילכו ברחובות עיר לעשות רעיוות וגזלות, מלך כי באמת יש טעם גם בלאוין שבין אדם לחבירו וסודות כמוסים שבהם ליבא אופן לעבור עליהם אך שהם יבינו הפעמים אשר שקר הוא שהוא כפי שכליהם, והו אין לו רגלים, ומלך זה ליבא כהו אחיזה גם במלוא ח לעולם רק כפי בעת, וכן לפי דמיוניהם מלך

ר"י פתח כתיב ויברך אלהים את יום השביעי וכתוב בתן ששה ימים חלקטבו וביום השביעי שבת לא יהי' בו וכיון דלא אשתכח ביה מזונא סיינו שאין מנא שום מקום לפרנכה ביום הזה מה ברכתא אשתכח ב' אנה ככי תנא כל ברכאן דלעילא וכתא ביומא שביעאה תליו, ותנא אחי' לא אשתכח ב'

מלך רש לזולתו כפי הנ"ל, אם נאמר להם שכבודו יתב' בכל פרט שבועלם נוטל מזה אף שביגיע כפו ועמלו עליו רכוסו, וניתן אותו לאיש אחר ולפלא ית' זה בעיניהם זה ועל מה זה, אך כפי האמיתיות שסודות כמוסים גם בזה וניתן לנו רק לחק ככל מצוות התורה, על כן מצוות התורה הם לנו לקיים ולא להקב"ה שנתן לנו את המצוות הוא א"ל לקיים וזהו ג"כ כונה רש"י ז"ל הנ"ל שהתורה היא לריכה להחיל מהחדש הזה רק להראות שהתחלת הבריאה והחלפת התורה עומדים שניהם זה כנגד זה וזה לעומת זה ברא חלקים כפי קיום התורה כן נהווה אחר בריאתו והאדם באמצעותו אין יכולת בעשייתו לא לשום הרחמתו לזולתו ולא לשום פסידתו ומגילת לא תגזול ג"כ הוא אינו משום הפסד רק מטעמים הכמוסים, וע"כ אינו שייך זה לכבודו יתב' כביכול בעלמותו, ולכן ליכא תמיכה בארץ מבחירתו לפס הישראלי אשר הם פיקר הבריאה ועיקרם וחכליתם לבוא לא"י שזה יהיה בא ע"י גזילה בהכרחם וע"כ יאמרו לסתים אחר, אך כי זה הוא משפת ימי בראשית כי אין יכולת להאדם להרויח פרנסתו רק כפי קיום התורה ולכן מקודם נבחר ליתן לזה ואח"כ נהפוך מלך קיום התורה ליעול מזה וליתן לאיש אחר. ואדרבה דזה ית' להראות לעבודת כבודו יתב' כי נראה שיגיעתו אין בה ממש ובוה נראה ג"כ בפרקי אבות פ"ב ר"י אומר ימי ממון חכרך חביב עליך כשלך כיון שהממון אינו שלך ולא של חכרך זה שיש לו אינו שלו כחומר הפיטן קרוך מחומר מה מופילו, קנין שיש לו אינו שלו א"כ אין לו שייכות להאדם להאמר דעל שלו יחוס יותר שיהי' חביב עליו על שמירתו מבשל חבירו, כיון דשלך ושל חכרך אינו שלך ושל חכרך, רק דניתן מכבודו יתב' ויגיעתך אין בה ממש והיגיעה היא רק קללה מעה"ד הנ"ל, א"כ יתא' ממון חכרך נלך לטיות חביב עליך כשלך ואם תשאל ח"ו מהו ענין הלוא דלא תגזול ע"ז תאמר כי חוק הוא מן השמים מצות ל"ה זו כשאר ל"ה שבחורה, שחוקי התורה הם למעלה משכלנו בלא שום מעש לא כדמיון עו"ג בסעמם ע"ז כהנ"ל, ע"כ קיום הוא לנח נלחם, ולא כפי העת ח"ו כדמיוניהם שיקרה בהם איזה זמן לעשות רציונות וגזלות, שהוא אינו מלך כלשון אשכנז שהיא ענין פאליטיק, ע"כ יכולת להם לטיות באיזה זמן שיתפתך הדבר, כי ענין שם פוליטיק הוא בקר ושקר אין לו רגלים, אבל בישראל רק סודות כמוסים בדבר זה וקיום הוא לנח נלחם, וגם לפי זה שהממון אינו שלך ושל חכרך, ובכ"ז מצות התורה ג"כ ענין ירושה שהוא ג"כ ענין חוק בלא שאלה, כמו לא תגזול אף שהממון אינו של אביך ואם תשאל כיון דיש ירושה גם בהדבר שלא ית' של אביך, א"כ תהי' ירושה גם בענין התורה בהכנתה, ע"ז אחר התנא אף שאני אומר לך ימי ממון חכרך חביב עליך כשלך, בכ"ז התקן עלמך

ללמוד תורה שאינה ירושה לך, ואם תשאל שהדברים האלו אינם בהכנתך שמונה אחר דממון חכרך ית' חביב עליך מלך שהממון אינו ביגיעה האדם רק של הקב"ה, ובכ"ז מצות התורה על הלוא דלא תגזול, וגם על ענין ירושה ממון אביך אף שאינו של אביך, ולסיפך עוד מצות התורה על למורה בהכנת מלך שאינה ירושה לך, ונחמה שהדבר שלא ית' של אביך אינו בירושה, ע"ז אחר דלא תשאל שום שאלה רק דוכל מעשיך יהיו לש"ש. ומקורם נקרים גם ענין הכתוב דזכור את יום השבת לקדשו ששה ימים העבוד ועשית כל מלאכתך, דכונה א' דאם יזכור על יום השבת לקדשו אז יתא' חל הדברה ויקיים עליו דששת ימים העבוד שיהי' נעשית כל מלאכתך בששת ימי השבוע שלאחריו כן. עוד כונה ב', דזכור בכל ימי השבוע על כבוד השבת זהו כעבודת דשמיא שכל מאכל טוב שבת לידו יגיד זה על שבת וכשבת לידו עוד טוב ממנו יגיד זה על שבת, ויאכל דקודם, זהו זכירת יום השבת בששת ימים, ונראה ג"כ ענין שלישי בזה הכתוב חזו מהשני דברים הנ"ל דיהיו שייך לענין הרש"י הנ"ל לבד דתתברך כל ימי מלאכתו דששת ימים מזכירת יום השבת, ב' דדבר השני דכיון בכל ימי החול ללורך השבת כעבודת דשמיא, ונראה לומר עוד כפי הנ"ל בזה"ק דמאן דאינו בדרגה דמסימנותא בצי לסדרת פתורא דהיינו דכפי ענין השבת שהוא מקור הברכה ללחמו לכל ימי השבוע ולכל דבר דלכאורה אם יגיעתו היא מביאה לחמו א"כ השבת שהיא ראש השבוע לכל יניקת האדם של כל ימי השבוע כמו ראש האדם שהוא מניק לכל אברי האדם ית' לריכה להיות יגיעתו עוד יותר ויותר כיון דזה היום הוא פיקר יניקת לחמו והיגיעה היא לחמו וחזינן דלסיפך הוא דווחתה התורה ביום הזה שלא להיות ענין יגיעה כלל שאם ית' מותר ביגיעה אז הוי ניתן להאמר ח"ו כיון שהיא ראש השבוע שימשך ממנו יניקתו לכל השבוע כמו מראש להאברים שמהיגיעה נמשך יניקתו, ע"כ נלטה על הראש שלא ליגע כלל כדי שיבין ההיפוך שמה שאינו יגע מזה היא היניקה, ולכן נלטה זה על ראש הימים מהשבוע, חס נכלל ג"כ בכונת בזה"ק הנ"ל דכיון דלא אשתכח בי מונות המן מאי ברכתא אשתכח בי, וכדומה ג"כ באם שהמנות הוא סגור כל היום מה ברכתא אשתכח בי, וע"ז מסיים הפסוק שמהו דהוא יומא מתברכין מיני' כל שמה יומין זהו כהנ"ל להראות דבמקום מקור היניקה שנשאל מזה שאינו יגע והקדיש שנת לתורה כענין יום השבת, וזהו הזכרון למעשה בראשית שהוא ברא העולם כאשר נבאר וכן נראה בוכלו השמים והארץ, ויכל אלמים מלאכתו אשר עשה כדברינו באיזה דפין מקודם שברא השי"ת העולם כפי השכלו, וגם נגד השכלי שהוא הנסיי ועיקר היניקה הוא מזה שנגד השכלי, כמו מיום השבת לששת הימים לפרנסתו מזה שלא יגע ומזה

ומזה לזכר להבין שבו שינתק שטות בכל יום
 לפסקי בחורה מזה הוא יניקתו וזהו כ" דויכל
 מלאכתו אשר עשה דחלה פשיית המלאכה אשר
 ניחן מן השמים לאדם לפעית עבודתו לכל ימי השבוע
 ע"כ ויברך את יום השביעי מלד כי בו שבת, ולכן
 כשחסי' הכרחה והיניקה מהשביעה יזכור על בטחונו
 בה' ויהי' לזכרון למעשה בראשית שש"ח ברא עולמו,
 ומסיים מכל מלאכתו אשר ברא אל"הים לפעית, חיבם
 לפעית היינו שניתן שביעה לכל המלאכה אשר ניחן
 לאדם לפעית לכל ימי השבוע כן נראה לי בעז"ה,
 וגם ה' ברעה האדם לכאורה בעוד שלא יגע יאכל
 פחות מימי החול ולוהה החורה גם בזה להיפוך
 דאכילתו תהי' כפולה מימי החול זהו להראות כנ"ל
 שלא היגימה היא הלחם רק דהיפוך הוא מיום דאכור
 בינישתי נמשך יניקתו דהוא להראות דכי על כל מולא
 פי ד' יח' האדם, וזהו אות דהקב"ה נותן לו לחמו
 והוא ברא עולמו, וזהו מאן דהיה בדרגא דמסימניתא
 בעי לסדרא פתורא כנ"ל, ומלד זה וזהו אות
 למעשה בראשית, ואם כזה מה הוא ענין היגימה
 בכל ימי השבוע, וזהו רק מלד ליווי השי"ת מוצע
 אפך, ואם לא יקיים זה בא היזקו לא מלד הטבעי
 רק מלד שהוא עובר על הלוי והוי עבירה ככל
 עבירות שחורה, ובענין עבירה ככר כחבנו בענין
 הדברים דמהדבר גופא חלמה רעמו, כמאמר הכהוב
 היסרך רעתך וגו', וגם דהכחוש היפוך מהשבתו אם
 כדמיונו מזה לפעירות נחשוה לפעיות, ואם לבריאותו
 נחשוה לחלישתו, מה דמהיפוך בהמלוא דמהדבר גופא
 חלמה הללחתו, כמאמר הכהוב בואת אני בוסח,
 היפוך פחדתו סן בבריאותו סן בעשירותו, וגם
 דהדבר גופא עומדת ולועקת על גורלה דהיינו מלות
 נפילת ידים דהוא חיקון המזון אם עובר עליו
 עומדת על גורלה ולועקת שלא הסי' אל"ה מזון ובה
 לדי עניות, כמאמר חז"ל בשבת פ' במה מדליקין,
 וכן ניזון אוכלין אם פוסט עליו עומדת גם כן על
 גורלה ובה לדי עניות ח"ו כמאמר חז"ל בחולין ד'
 ק"ה, לכן החורה וינקראת אור אם מבטלה
 מלימודה עומדת על כל גורלה ונהלפה לזה על אם
 בגשמיותו כמאמר חז"ל בשבת כל כהבי דבמקום
 ביטול הירע שריפות מלווה, דהיינו מה דבאופן
 הסוב הוא אור החורה לנגדו דבגדולים חממוד דבסבל
 פיו נשרף עוף הפורח באויר כן נחלפה במקום ביטול
 חורה, מלד נשמיותו, נשרף הנשמיות ושריפות מלווה,
 וכן הארץ עומדת על גורלה דחיה אשר לא שבתה
 הארץ בשבתותיכם עו"ז גלו, וכן המשחין בפני מיטתו
 פרום דמחנהג ביתו בשיקולו דלמי הוי הכרח
 בטהנהגו זה ולא יהי' נקיון כל כך הוא הפני כן
 בא לזה עניותו, והוא כענין משנה דפאה, מי שעושה
 עצמו עני או חוגר סוף יבוא לזה, וכן להיפוך
 במלוא בברכות בורעו דיוסף דעין שלא רלחס לזון
 פשאונו שלו דמונתם מזה בעינו דיוסף, אינו יכולת להכח

מעין, גם זרעו, וכן גם בכ"ק פרק שור שנגח את
 הפרה ברבי נחמיא בן הקנה דסי' חופר שיחין
 דדבר שאוהו לדיק נלשער בו יכשל בו זרעו בחמי'
 וגם כאן אם יסי' עובר על דעת אפך עומדת על
 גורלה לפנות לזה למה ששייכות בה לענין פרנסה,
 וכן ענין אכילה לא בבריאותו חלוי כי יש שאוכל בכל
 יום והוא חלוש, ויש שאינו אוכל והוא בתענית בכל
 יום והוא בריא, ורק מלד שוהה החורה כך בקיום
 המלוא ושמתם לנפשותיכם בחורה חק, ע"כ אם
 יעבור על זה יסי' ניזוק לא מלד טבעי רק מלד
 הטברה המלוא בדבר ששייכות בו דהיינו בענין בריאותו
 כנ"ל, והנפקא מינה מזה דבאם נימא דמהיגימה
 גופא וכן מהאכילה גופא חלמה פרנסתו ובריאותו,
 מרמס נימא דהוא רק מלד הטברה דבוצה אפך לענין
 פרנסתו, וכן מלד הטברה מלד ושמתם לנפשותיכם
 לענין אכילתו, דהיינו דבכונה דוגשמתם לא הוי
 השמירה מלד חלישתו בטבעו רק מלד רלני מלוא
 אוחך זאה ואם לא תקיים חסי' ניזוק מלד הלוי וע"כ
 הוי השמירה גם כן מלד הלוייו שלא יעבור, הנפקא
 מינה דאם מלד היגימה גופא ח"כ כל שיעשה יגימחו
 יומר, יומר יסי' פרנסתו ולכן הוי הולרך לעמוד
 לחיותו בעוד קודם אור הבוקר, וגם אם יפתח חנותו
 בשבת יהי' יומר פרנסתו ועוד כדומה, אך באם הוי
 רק מלד ענין המלוא, ח"כ כמו מלוא השם יחברך
 לעמוד בחנותו כן לוח ללמוד מקודם איזה שעות, וכן
 לנוח בשבת, ולכן אף אם ישבות ולא יגע כנ"ל יהי'
 ב' טבשו לענין פרנסתו מלד דעבר על מלוא דזעת
 אפך, אך אם מנישח הליכתו ליגימה, היתה מלד
 קיום מלוא השם בלימודו וכן מלד מלוא יום השבת
 בשביתתו זה בוודאי אינה יכולת להיות עליו שום
 היזק, דהא גם בזה מקיים ליווי ד', דכמו שליווי
 השם יחברך על זה כן ה' הלוייו על זה באיזה
 שעות בלימודו הסוב וכנ"ל, וכן ביום השביעי
 בשביתתו כנ"ל, וכן באכילתו כיון דהוי רק מלד קיים
 המלוא, כמו דליווי השם יחברך בכל השנה לפיות
 באכילתו, כן ה' הלוייו ביום כפור בתעניתו ואינו
 בא אליו שום היזק בבריאותו, ולכן אם ילך אדם
 בכל יום לשבדרכו במהשבתו בלופן כזה חלך הללחתו
 אחריו אשר אינו יודע מאיזה מקום בא אליו הללחתו
 כאשר כחבנו בדברינו הקודמים, ואך אם ירדוף
 בכוננתו שהליכתו אינו מלד מלואו רק לחופלתו כפי
 שכלו, ירדוף אחר החופלת ולא יגיע, והשאר שבעיטה
 מקטרנ הוא עליו בעקבות' דמשיחא, אשר לא די
 שיחשוב חליתו בהליכתו בכל יום, רק שרנונו לפעית
 אליו חלית שיהי' מזוננו ופרנסתו מזה לכל ימי חייו,
 וכן בענין איזה שידוך ליקח איזה אשר יקרא שמו עליו
 סן אנוש מסחר בלשון אשכנז הוא לשון (גשעפס
 מעגש) דזהו בטחונו לפיות אליו פרנסתו לכל ימי
 חייו הים עבודה זרה כזה להיות עובד להסיבה, וע"כ
 לפיות זכרון להאדם בעת הליכתו בכל יום לעבודה
 מלאכתו

מלאכתו אשר תהי' רק מלד מלוחו כנ"ל, דבוצה אפק, יזכור על יום השבת כפי הנ"ל שהוא עיקר מקור ברכתו ויחשוב כדברי הנ"ל, שאם יגיעו היו נוחתה יניקתו ה' לריך להיות כפי השכל ביום שהעיקר פרנסתו בא מאתו שיהי' ביגיעתו בלא הפסק בלי רגע, וזויו הקב"ה הוא לסיפק דלא יעשה כלל, ואם לא יעשה שיהי' בדמיונו שלא יאכל גם כן, לכן ה' הלוויי הסי"ב להיפקר דפשייתו לא הסי' כלל, וככל זאת יהי' מאכלו כפלים מימי החול, למען הודיעך כי לא היגיעה נוחתה הלחם, כי על כל מולא פי ד' יחי' האדם כנ"ל, זהו אות השבת שהסי' יגיעתו בימי החול (היו) רק מלד המלוה, ועל זה הראה לנו אות השבת, וע"כ באדם כשהולך ככל יום למסמר ולעבודת מלאכתו דהולך להיות ברטנו או בהחשבתו רק הולד קיום המלוה ולא מלד תופלתו, ובאם רוגש להיות אליו סימן על זכרנו לזה יזכור על יום השבת, זה מאמר הכתוב זכור את יום השבת לקדשו ואימתי בעת שהעבוד ששת הימים ועשית כל מלאכתך יזכור בכל יום ועל יום השבת זהו זכור את יום השבת לקדשו בעת ששת הימים דעשית כל מלאכתך, ובאלה הדברים נראה דברי רש"י הנ"ל דהנה עיקר הכלית העולם הוא האדם, ומהאדם הוא עם ישראל, וישראל הכליהם שיבאו למלכות בית דוד ולארץ, וזהו הכלית כל העולם, ולכאורה פליאה על עיקר הכלית חיקון עולם לבא ע"י גזילה, אבל לפי הנ"ל דבריאח העולם הלוי בהחונה דמלד זה הוי ההחלת בריות עולם כהחלת התורה וגם פרנסתו אינו מיגיעתו אי"כ לא תהא הפליאה דלמסיים אחס כיון דלא מיגיעתה ה' ראוי ליתנס להם כי היגיעה היא רק מלוה כנ"ל וכוא רק מלד השבת ד' ע"כ מקודם ה' ראוי ליתן לזה, וכעת לפי קיום המעשים הוי ראוי לנטל מהם ולהגם לפי קיום המעשים לאשר בהר בעינו ואדרבה בזה שניטל מזה ונותן לאחר וזה לאות שאינו בא פרנסתו מלד היגיעה רק שהסי"ח הוא הון ומפרנס והוא לאות שהוא ברא את העולם וע"כ הוה גם נחיתה א"י אות לבריות העולם מלד זה הוא המשך הכתוב בפ' ואלהתן ובאתם וירשתם את הארץ וגומר בהכתוב ואתם הדבקים בה' דמלד טירובה מהעו"ג בא לדביקת ד' וכן הוא המשך זה בענין זה בכמה מקומות :

הארץ שמוי'ה גלוסקאות וכלי מלח, ואך לאחר אכילתו עה"ד נהווה תקנה על האדם עד לפתיד שיהי' בכל דבר יגיעתו כאשר כבר כתבנו זה מל הכתוב, ולאדם אמר כי שמעת לקול אשחק, לכן מוכרת לך שהסי' ארורה הארמה בעבורך ובעלצון תאכלנה שאם לא יחסר לך כלל הסי' הליכתך כמשוגע וזה הסי' נקרא עליך שיש לך חיזה דבר, כי לפי הליכת העולם שיש בא מאין כאמור ומוחר האדם מן הבכמה הוא האין כי מזה בא הים כי הכל הוא הכל וזה למדרגת הבכמה כאשר נבאר להלן מזה בארורה לענין דלא ידמה האדם בהליכתו בבוקר שיגיע הכל ביגיעתו שלא יחסר אליו כי אף יכולת להיות בלא חוסר רק יגיעתו הוא למעט החוסר שלא יהיו ברוב כ"כ אך באמת הוא להיפקר כי יש לו מנה מבקש מאתים ומה הוא עמלת האדם כי יעמל ביום זה כדי שיצמל מזה ביום האחר יותר והוא דומה לחולפת הזה שרוחש ברגליו והולך על הסומל וגופל לארץ והולך ויחזר עה"פ כן האדם בכל ימי חייו אם הוא הולך בלא חורב רק אם ברעיוניך ה' לך מהטורה הוה זה במליחות שלא יחסר לך כלל והליכתך רק בחורב, אך אם כבר שמעת לקול אשחק היינו שאשחק היחה ראוי להיות ספלה אליך כמאה"כ אעשה לו עזר, ונעשית ספל אליה, ובזה הנחה רעיונותיך בהגשמיית, ע"כ ההכרח לתקוק שארורה הארמה בעבורך ובעלצון תאכלנה, ונכתוב בזה להלן, רק מלד דרלוני לבאר עוד בענין זה השייכות לזה כתבנו עוד הפעם, זה כתבנו ג"כ על הכתוב חולא הארץ פן עושה פרי והארץ לא עשהה רלון כבודו ית' וכשנתקלל האדם נתקללה הארץ, דככונה ג"כ דח"ו שהבריות אינה עושה רלון כבודו ית', אך כפי שהי' ראוי להיות מקודם פן הדעת ה' ראוי להיות כנ"ל דפן פרי שאינו נלרך ליגיעת אדם שאינו נחסר עליו שום דבר רק כפי שראה כבודו ית' שיאכל מעין הדעת עלה להיות פן עושה פרי ויגיעת האדם ישלים התיקון וע"ז עולם מאמרם ז"ל כשנתקלל האדם נתקללה הארץ עמו, וזה ג"כ כתבנו כבר, ואך גם לאחר אכילת פן הדעת ראוי להיות יניקת החול מהקודש היינו ששה ימים מיום השבת כנ"ל, וגם שש שנים משמעת קודש הנ"ל וזהו בעת החול שמתניע שהי' יניקתו משה הקודש שאינו יגע כפי הנ"ל שזה הוכרח למע"ב ולבריותו, אך זהו בני שפלה אליו הכתוב דברוך הנבר אשר יבטח בה', אך מי שבחמונו ליכא עליו ח"ו כל כך ועולם רעיונותיו באיזה פעמים שיגיעתו חתן אליו, וזהו רעיונות מתשבת חול, אף שכבודו ית' יתן אליו גם אז ברכה ושפע, אך הברכה באופן כזה הוי רק ברכת חול, במקורה אינה מהקדושה בכל מה שהי' הברכה והשפע מיום השבת ושנת השמטה בכלמה שנתרבה או הלחתו, יותר תחרבה עליו הקדושה, ועולה הלחתו לענין ישראל, אבל כשפולה אליו הברכה מברכת חול היינו מיגיעתו שיהא ברכת חול

ובזה

הענין נראה נמי כונת הכ' בפ' בהר ובי חאמרו הן לא נורע ולא נאסף וכו' וזויתו את ברכתי לכם בשנה הששית וכו' דהנה כפי האמת חלפת הבריות נחיסדה שהסי' היניקה לכל השבוע מיום השבת כנ"ל, וכן לשנות השמטה שהי' פיניקה לששת השנה משנה השביעית שהוא שבת קודש היינו מקודש לחול, אך מקודם פן הדעת ה' ראוי להיות יותר שהי' כולו בקדושה וכולו שבת כמו שיהי' לעתיד, ואי ה' ראוי שהי' הכל מוכן בלא יגיעת האדם וכמו שהי' לעתיד כמאחז"ל עקידה

חול, דזה כל מה שמחצבה עליו יותר הללחמו עולה דזה רק לממחה בו ולסתרמות לררכי הט"ג, וע"ז אה"כ ככ"ל דוכי חלמרו כן לא נורע ולא נאסוף הצואתו זכו עם הארץ שבסמוכס בנימס, לכן אף שאחן לכס ברכה גם צאופן כזה, אך הוא מימי החול שביא ברכת חולין ולא מימים של קודש, חסו הכתוב דאז ולויתי את ברכתי בשנה הששית, לא כפי שהוא ראוי להיות נמשך הברכה בשנה השביעית, ושימשך ממנה לכל שנות השמטה שביא ברכת קודש שיטאר בדת ישראל, רק שהברכה חס' נמשך ממקור החול חסו ולויתי את ברכתי אז בשנה הששית שכל מה שהברכה חסיה יותר מזוי' אלליכס, יס' עולה שלריך רחמים לנפש, כן ג"ל בפס"י :

ונבאר

אגב נמי דברים השיך לענין ה"ל בהתחלת הכריחס, דהנה עיין בצבל עקדס על אמרס, מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך, דזכו לסוליא משני כמות ימ"ש, דהנה אס נמלא נייר כתוב בכתבי אוחיות ומצויין ומחוקק כל אות ואות עב ודק ומחוג במחוגה, אך טוכל לומר שנשפק עליו דיו מעלמו ונתהוו כן האותיות מעלמס זה לא יסכן לומר כן, אך אט מוכרתיס לומר דבדודאי איזה אומן זכתן טיב נייר וכתב האותיות האלו כן, וע"כ כאשר נרחס העולם מצויין ומחוקק והגלגלים והכוכבים סולכים כל אחד ואחד בעליכתו המיוחד לו וכן הלמחים והאילנות אשר ילמחו וילבשו בלבושיהם לבוש בחוף לבוש אשר כל אחד ואחד מצויין ומחוקק בדריחתו, ונעלאות ביא לראותם אך כל אחד ואחד מחולק ומובדל מחבריו וכן הכפלי חיים ופרקי אצריהם אך מצויין ומחוקק, ומכש"כ האדם שמצויין הוא באצרויו ומחוקק בכל דריחתו זה הוא בודאי שאחד הוא שליין ומקק כל זה ולא נעשה במקרה ח"ו, וחסו שאמרו כנה"ג כלס בחכמה עשית, והכת השניס ימ"ש דהתנהגות העולם הוא כך, לפ"ז לא יס ראו להיות בשום פעס השמנות סדרי מפסי בראשית, ומדיס שינוי בכל פעס כמו בייליח מלרים ולעמיד כימי לאחק מארץ מלרים אראנו נעלאות הוא בודאי דאחד ברא אותה ובכל פעס שהוא רולה הוא משנה אותה בעת בריחה והשני דברים היינו ליונו והשתטחו באיזה פעס לא בתמידית זהו לאות ולמופת בכדי לסוליא ממקרס וכן ממה שמשנה אותה לאיזה פעס לסוליא מכת ימח"ש שמעולם הוא כך רק שהש"ת ברא העולם ובאיזה פעס שהוא רולה הוא משנה אותה לא בתמידיות וע"ז מסייס הכתוב מלאה הארץ קנייך, חס הוא הדבר אשר אינו מראה נסים בכל יום בתמידיות בכדי שלא יעלה על הדעת לומר שמקרה הוא, אך לזה לריכיס שני דברים אחד שלא יסא מייב בכולו כמו מחלל שנת בפרסהי וכדומה דלריכין לדאוג עבורו שלא יבא לומר ח"ו מקרה הוא, אבל אס בין כך ובין כך עומד תחת מקרי כוחן א"כ אין אטו לריכיס לדאוג עבורו שלא יבא לומר כך

דזה בלא זה ג"כ עומד רק תחת מקרי כוחן ודינו כעו"ג נמור, וזה הוא כונת הכתוב אס תלכו עמי בקרי דהיינו שפומד תחת מקרי כוחן אף אינו חלך עמס בקרי, ויראה אליו מקרים ר"ל, אשר לא סיו מעולם בתחשבתו לזה מלד דליכא עליו שום חשס כנ"ל, וכן להיפך אס אדם גדול ומקורב לכבודו יתבדך לזה יוכשר להראות ש"ו הטבע מוסס דגס עליו ליכא שום חשס להיפך דלא יתקלקל, מלד דמקורב הוא וע"כ זה הדבר גופא מה דלמייב נקרא זה מקרה מלד דהמקרה צא לרע, זה הדבר גופא נקרא להטוב נס"י, ומלד זה התנהגות העולם תמיד בענין דרך הנס, כל אחד ואחד לפי מדרגתו, דהיינו לפי התקרבותו כן הוא הנהגלות אליו דרך הנס ולא יותר, ולכן לבסוף בעקבתא דמשיחא כשיבדלו ומ"ז דהיינו המייב והכחי, כמאמר הגר"א ז"ל לפי הווסר הקדוש, על שמאמר דאין בן דוד צא עד שהדור כולו זכאי או כולו מייב, דהיינו החייב יסיה חייב בכולו והזכאי יסיה זכאי בכולו, שיבדל הפסולת מהאוכל כמאמר הכתוב ולארוף כבוד סגין וגומר, דאז יסיה התנהגות העולם דלזה הנסגה זו יסיה נקרא מקרה, ולזה יסיה נקרא נס, בעקבתא דמשיחא, היינו דלרע שס מקרה, ביא אשר יסבול מזה, ולהטוב יסיה מקרה זה לנס דהיינו שיהיה זה אליו לטוב, וחסו כונת הכתוב כי ישרים דרכי ה' רק להצדיקים ילכו בס ופושעים יכשלו בס, וזהו כונת הכתוב דכל הנותר אז קדוש יאמר לו, דהיינו מי שהוא מקורב לכבודו יתבדך דכא פרוש ומובדל מהעולם, אליו יסיו כל השינויים לנסיי, ומלד זה יסיה נותר אז לחיים, וחסו קדוש יאמר לו, עיין בדרושנו לקמן סענין בני בניו של המן למדו חורס ברבים, דלכסוף יסיה מקורב עוס"ז וענין עוס"ב וא"כ אין יכולת להשאר בחיים רק מי שמתקרב בעוס"ז כפי ענין הטבעי דעוס"ב, דשס טבע התברות לאחד ולשרוף כטבע האש בעוס"ז, ולהיפך המלות סס המכבים לבריהותו וחס"כ דכל הנותר אז לחיים קדוש יאמר לו היינו מובדל ויכולת להיות אז ביחתו לפיר הקדש צירושלים, אבל החייב הג"ל שהוא בדרך מקרה העולם דנקרא עובד להעולם הגשמי נתגלגל הדבר דעומד לקרי ר"ז כמאמר הכתוב אשר לא יהיה סכור מקרה לילה, דעולה ג"כ על סגלות לבסוף דמקרי לילה, דעומדים אז תחת מקרי העולם, דלהס אין יכולת לצא לירושלים פיר הקדש, עיין להלן ולפיל מה שנכתב על ענין שס מטר, דכל דבר מהעולם עולה השס עד להרקיב ונתלבש בגשמימו עד כאן לעולם התחתון, כמו שס מטר דעולה למטר גשמי ברכה היינו פרנסה, וגס עולה השס לענין המן דהכל נגלל בשס מטר, וכן כל דבר מהעולם כמו שס תבואה, דעולה ג"כ לישראל דנקראים ראשית תבואתו, וכן גם הסורה נקראת בשס תבואה, עד דנתלבש בעולם התחתון לתבואה ממש כן הענין כמו שכתבו בפ' בראשית בחידושו סג"ל

כ"ל דענין עגל הוא מה שסוברים לפי סמויות טיגיהם על הצברות שהם מנות, ועל מלוה שהיא עברה, ועל רשע שהוא לדיק, ועל לדיק שהוא רשע, ולזה לריבין אריכות הגלות היינו דהמלות פלמן יהי' סולרין בגלות לנרוף ולברר הפסולת מהאוכל, היינו העברה מהמלוה, והלדיק מהרשע, שיביה ניכר ונברר האמת מהשקר לעין כל, וכ"ז שלא הוברר נמשך בגלות ר"ל, וזה נקרא בשם עגל, מלך דהעגל הראשון מה שנמשך ממנו עברות כזה היה ג"כ כך, דרוב המון נלכדו או בפה ביד בע"ר וסברו שהוא מלוה לעשות מנהיג בישראל, כי זה משה האיש אשר הפלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו, כמאסה"כ, ועל זה אמרו חז"ל וביום עקדי ופקדתי, שאין פורעניות בא לעולם היינו על הכלל דהוא בגלות שאין חטא הפגל מנורף דעולם על ענין עבירות שסוברים שהוא מלוה דעולם על שם העגל, ומלך דלכבוף יהיה ברור זמ"ז הנקרא בל"א סתאלירען מלך זה נחמדש ונגלה בזה"ז שם יכמיא, מלך דברוהמיות הוי נמי כן, כן גם כאן ענין מקרה העולם אשר הם עומדים תחת המון נחלבש ג"כ בענין הסומאסה עד לשם הקרי, דנקרא מקרה לילס רת"ל, וזהו נקרא עבר על שמירת הברית, על האבר דנכרת הברית עליו, וענין לה"ר דבא לדבר על זולתו אם היה בטחונו בכבודו יחברך שישלח אליו כל הפטרות בודאי אז לא היה שונא לזולתו, באשר שרואה שיש טוב לזולתו כפי אור עין הגשמי, כי יבטח שהש"י ישלח גם אליו, ונמלא היומו שונא לזולתו באשר שרואה כי יש להכרו טוב בטוה"ז הוא מלך חסרון בטחונו בו יחברך, ועומד תחת מקרי הזמן ע"כ הוא בא מעברת לה"ר לקרי ר"ל, וג"כ עובר על שמירת הברית, וחסו הכתוב שלא ידיו בשלומיו היא עבירה לה"ר הלל בריהו, ומלך דכפי דבריו פולס דבמי שצומד תחת מקרי הזמן אינו יכולת להיות נכלל בהכתוב דקדוש יאמר לו ואינו יכולת להיות בזה"י כל הטוהר בירושלים לכן זהו הענין בזה התאמר בפסוקי דזמרה דזכרות עמו הברית, דהוא ברית מילה דפולה על שמירת הברית דמלך זה לתת את ארץ כנעני, ויכולת להיות ביאמו אז לירושלים עיר הקדש כנ"ל וכמאמר המשך הכתובים אשר כרת את אברהם, דמלך זה ויפמידה ליעקב לחוק לישראל ברית עולם, לאחור לך אחן ארץ כנען, וכמאמר הכתוב בלך ומלאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' ונומר, כי אל רחום ה' אליהך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך והיינו כריחת אבותיך כנ"ל אשר נשבע להם כן כנ"ל נראה לי בעוה"י :

בענין דקודם עץ הדעת, יהיה נקרא העולם עולם חיים, דכל מה שהיה בו חיות כל מה שהיה חי יותר, היה נחזק ביותר, מלך דכל העולם תלוי בהאדם ולכן מלך דהאדם דבריהם שכלו כל זמן שמזקיין ביותר הוא חזק ביותר כמאמר חז"ל זקני ח"ח כל זמן שמזקינין דעתן מחישבת עליהם, ולהיפך זקני ע"ה, מלך דכל עמלו הוא רק לענין גופניות לכן כל מה שמזקיין הוא נחלש ביותר ודעתו מטורפת עליו, וסעיין כי השכל כל מה שיחוסף עליו עוד שנים איז הוא מחזק ומתאמן ביותר, אבל הגוף מתעמלו הרב בעולם כל מה שמתמש ביותר הוא נחלש ביותר מהשכל, ולכן בהאדם קודם עץ הדעת שהיה הגוף נזרך כמו השכל כמו אליהו ז"ל, וכמו לאהרן הכהים, א"כ כמו שהשכל כ"ז שהוא חי יותר נהאמן ונחזק ביותר כן היה גם הגוף אז באשר שיהיה כמו השכל, וכמו שהיה השכל מתחזק ומתאמן בכל פעם כן גם הגוף, מלך דעיקר יניקת הגוף היא אז מהשכל, וע"כ כל מה שהיה חי ביותר היה מתחזק ביותר, לכן מלך זה היה חי לעולם, והיה נקרא עולם חיים, דהחכלית היתה רק החיות, מלך דעיקר החשביות היו רק בהמורה הנקראת מוקי תיים, לא כן כשאל משך הדעת דיתן הגוף מהשכל ונשחקב בגשמיות אשר כל יניקתו הוא רק מהם לכן כל מה שמתמש ביותר הוא נחלש לא כהשכל, ומחליתו הוא רק להפסדר מלך זה נקרא עולם מות ר"ל, וכן כל הפעלים החלויים בהאדם נהכוו ג"כ כזה, דמקודם כאשר האדם אוחז בהם נמשך חיות מאתו להם כל מה שנתמש בהם ביותר, היה חיותם ביותר דכל העולם היה תלוי בהאדם, וגוף האדם בשכלו, א"כ כמו האדם היה חי לעולם כנ"ל, כן היות העולם וכל סובל מה שהיה אוחז בהם היה נמשך חיות מאתו להם שיביו קימים לעולם, כמאמר חז"ל כי על הלדיק העולם עומד כי יסוד העולם הוא, אך לאחר אכילת עץ הדעת כשגם גופו בעלמו אינו תלוי בו כפי שכלו כנ"ל, ע"כ גם כל היות העולם אינם תלויים בו שיביה נמשך חיותם מאתו היינו מלך שכלו דהוא רוחניות מחיות העוה"ב דהוא ענין עולמית, רק הם נשארו כפי בריאתם וכבייתם כפי תולדותם ולא שיהיה נחשו להם מעלה אחרת מלך האדם האוחז בהם, רק היסוד הוא שהאדם תלוי בהם כמה שהוא אוחז אים ברזל הוא ברזל, אים קש הוא קש, לא כן מקודם אשר היה תלוי כל היות העולם בהאדם רק כפי מחשבתו, ואים היה אוחז בקש ובמחשבתו היה בשעת אחיזתו שיהיה ברזל נחשו כזה, כאשר מלינו במן דליך שהיה במחשבת האדם כן נחשו טעמו, משום דנהכוו ישראל אז כקודם עץ הדעת וכלאחר החחיה כנ"ל, ולכן הקילור מקודם עץ הדעת היה תלוי בעולם בהאדם, ולאחרי כן נהפוך הוא שכלי האדם בעולם, והעולם בכל היותו, לא להיות נמשך חיות יותר מכפי תולדותם מהאדם רק נשארו כפי

פויסם דכל מה שנתמשו בהם נחלשו מחוקקם עד שהכליתם ג"כ להעדר כמאמר חז"ל ששצירתן זו היא מוסמן, וע"כ הקיבור מקודם נקרא העולם עולם חיים ואח"כ נקרא להיפוך, וכן גם ענין ממשלה מה שהארס מושל על כל החיות מקודם אכילה פן הדעת היחה כממשלה רק מלד האימה ופיראה מלד ללם אלהים כמאה"כ, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וכשהארס קרא אל החיות חיבך עשדו לפניו כלפני המלך וזה נקרא ממשלה חיה, לא כן אחרי כן לאחר אכילה פן הדעת נאכד ממנו ההרגש לזולתו מלד ללם אלהים אשר עליו ואינו מקיים בנליו ויראו ממך, ואימה הארס על כבעלי חיים היא רק מלד שהוא ממות יאומם, וזה נקרא בשם ממשלה מיתה, וע"כ מקודם כשהיחם עליו ממשלה חיה לא הותר לו להיות בממשלת מיתה, וע"כ לא הותר לו צער כבעלי חיים או כיון דהיחם עליו אימה חיה, לא היה נלרך לו להיות עליו ממשלה באימה אחרת כפי הזמן שאחרי כן, ואך כבע"ח אשר נרשמו בחתימת כבודו יתברך שלא להרוג אותם לא היה יכולת להחיר אותם גם אחרי כן, וע"כ היה הסכרת להמתין עד שנתכוו מהם בע"ח אחרים, וכבעלי חיים ה' חיים אז כמו הארס דהיינו אלף שנים, ולכן היה הסכרת להמתין על היתר מדבר עד שנתכוו בעלי חיים אחרים בדור נח כמאה"כ כל רמש אשר הוא חי כירק עשב וגו', וע"כ דמיון ממשלת הארס כמו הפולם, מה הפולם מקודם היה נקרא עולם חיים ואח"כ עולם מות עד לאחר החתיה כן ממשלת הארס מקודם נקראת ממשלת חיים ואח"כ נקראת רק מלד בלה ורד שמת, וכעת ממשלת חיים אין, רק איזה ת"ח אשר יראתו לזולתו הוא רק מלד ללם אלהים עליו זהו נקרא ממשלת חיים, אך אינו נקרא מלך, רק זה הוא ענין מושל, ומלך חיים יהיה יקיים רק לאחר הגאולה שיקיים עליו האימה מאתו יתברך מלד ברוח שפתיו ימיה רשע, וכן ענין האכילה שכל דבר ודבר מהפולם הוא פרה ורבה כי גם האילנות והעשבים והפמחים כמה פרים ורבים וכשיקרו אותם נקרא זה בשם מיתה, וא"כ כל אכילת הארס מה שאוכל כעם הסכרת להיות שם מיתה קודמת למחלו, לא כן מקודם עץ הדעת היה מאכל הארס רק מן השמים וזה נקרא אכילת חיים, וע"כ היה דומה זה הדבר דאכילה לשני דברים הקודמים הג"ל דהיינו ענין הפולם וענין הממשלה וענין האכילה, וע"כ בעת קבלת החורה שנתכווה אז כקודם עץ הדעת בממשלת חיים, ע"כ לא יושאר להיות ממשלת מיתה, וגם לאכול צער במיתה הקודמת, ורק במקודם היה זה בכל הפולם דכל הפולם היה במדרגה זו, ולאחר קבלת החורה היה זה רק בישראל, אך הם לא רנו אז לילך להללחתם האמיתית, והב כשרואה להבן שאינו רוצה לילך להללחתו האמיתית, יניח אותו על דרכו, אך לפעמים כשהאב רואה על הבן שפושט איזה

מעשה שחוא נגד הללחתו האמיתית ונגד רלון האב, יוכל להיות שבשעה זו יחרס האב עליו, על דרך הליכתו, ויכה אותו מכה רבה, וזהו מאה"כ בשער שודנו בין שניהם ואף ה' מכה בעם ויך ה' בשם מכה רבה מאוד, ומלד דהענין המן כתבנו בדרושנו מכבר דהיה תלוי בלמודו בהחורה, דהיינו כפי אשר היה הונה בעמקות החורה כן היה הרגשו טעם המחקרו, כמאה"כ למען אנסנו בילך בחורתי אם לא, וזה היה סימנס, אם לא היה רעב טוה סימן שפסק בהחורה ושבע ממנו, ולכן כשלא היו פוסקים בחורה כ"כ אז לא היו שבעים והסתילו ללעוק זכרת את הדגה אשר נאכל במלרים חנס, את הקשואים ואת האבטיחים וגומר, ופחה נפשו יבשה אין כל בלתי אל המן עיינו, סיינו דלריכים לשום פנינים אל המן וכוא דיעסוק ברעיונותיו בענין המן וזה הוא אל המן עיינו, וגם זכרנו את פדגה אשר נאכל במלרים חנס, ודרשו חז"ל חנס בלא מלות היינו דלא הבריכה אז להדגה אשר במלרים לצשות מלות, ופחה יש גם כן טעם דגה בממן, אך הוכרחו לפשות מלות לזה ואז ירגיש אותו, ומלד זה לא נחסר אז מעומר לגלגולת לישראל, מלד איזה אימה אחרת אשר יקח אותו בלא ידיעתו, דלכס לא היה משביב כנ"ל מלד דאין להם פסק החורה דזה הוא ענין שמימי כמאה"כ הנני ממסיר לכם לחם מן השמים וכמאה"כ לחם אבירים אכל איש ומלד זה אמרו ונפשו קלה בלחם הקלוקל דהיינו שביא קלה, דתלויה רק לפי במחשבת אם יחשוב בעת אכילתו כראוי פהחורה הוא לחם, ואם לאו אינו לחם, היפוך מלחם הנשמי, דביאיתו מקודם בא בזיפה אף, ובעת אכילתו הוא בנקל ולחם זה השמימי ביאיתו בנקל כאשר כתבנו שם, דאם אדם עושק איזה עבירה והבורא יתברך נותן צו בתלפשות הסבירה, א"כ נקרא זה דיכוף לכבודו יתברך שיפשה נגד רלונו, ופל זה פירשו המפרשים פכתוב אני עשיתי אותך לשעבר ואני אשא אותך להבא ואני אשבול היינו שאני סובל לפשות אותך לנגד רלונו ולבצוף אני אמלט אותך, וא"כ כיון דרלון כבודו יתברך היה שחוליא הארץ גלוסקאות, ולא יעמל הארס על זה כאשר יהיה אי"ה לבסוף כהג"ל, ורק כשחוטא הארס בעוה"ב אז הסכרת כביכול ליתן אליו לחם כזה כנ"ל, אשר הוא נגד רלונו יתברך, וענין הליכת הים אשר הוא מבריאת הפולם היא רלונו יתברך על זה, רק כשנתגלגל הדבר וירדו אבותינו למלרים הוכרחו שיפשה להם כביכול נגד רלונו יתברך ולקרוע להם הים ליבשה ואך דבר כזה הוא קשה, וזהו מאמרת דקשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, ואך דאיזהו קשה מזונותיו של אדם דוקא אשר בא מחמת אדם הראשון, ואך המזונות אשר היה מקודם החמא דהוא ענין המן, וזהו כרלונו יתברך ואינו בא בעמלו, וזהו קודם ביאיתו כנ"ל, אך בעת אכילתו הוא להיפך בלחם הנשמי בעת כאשר הגיע ובא

ישלח עורך מקודם נחלקף לו ספרה מחלקי החול שהוא משנה הששית, אך כשנא האדם לפחד כזה ר"ל הוא בא להסרון פרנסה ולידי עניות ר"ל ובא מלד זה לידי ביטול תורה, ועבירה גוררת עבירה ממחשבתו באו לרעותו לחון :

וַיִּזְוֶהוּ לפנינו אשר כיון דהגעת לחם המן הוא מלוי בעסקו בחורה וכאשר המן נקרא לחם חיים כנ"ל, לכן האדם ציניעמו יש יגיעת השכל והגוף ומה שנחבר מהם כחם ישלים אכילתו ואך כל זה הוא למי שטובק בחורה על שלחן אכילתו אך מי שאוכל ולא יסק בחורה בעת אכילתו, א"כ כל האכילתו הוא רק אכילת חוקם הגוף שאינו נכלל בו פנין המן כל שהוא רק אכילת מות וזהו מאמרם ז"ל שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו מובתי מחים, מלד דכל השלמות הם רק אכילת הגשמיות דהוא פנין מיחה כנ"ל, וגם כל האכילות הולכים רק על פסולת הגוף מלד דהשכל אינו נחבר מאתו להיות נלרך לכת האכילה להשלים על מקום זה וזהו כי כל שלמות מלאו קיח לואה מלד בלי מקום, כן גררחה לי בעזרה"ה:

וַיִּזְוֶהוּ לפנינו ונבאר בעז"ה איזו דברים השייכים לענין הקדום דהנה מה שהיה אדם הראשון במקודם מלך בעלי חיים בחיים חיוחס איחא במדרש על הכתוב טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו והיאך הסיר הקב"ה להאדם שמיטת בעלי חיים, אך הפנין אם יאכל האדם הבשר מהט נחמה מהם לענין האדם והכונה דבאוכל אדם אכילת בשר ונחמה מהאוכל לרע א"כ נחמלה בזה למעלה משולת דהאדם וא"כ אדרבה בזה הוא ורחמיו על כל מעשיו, וע"כ הסיקק לאחר עץ הדעת מכבעלי חי הוא כ"י שגההו לבריה חדשה והוא כמו ענין הנקראה בלשון אשכנז חמיו, כן האדם כשיבוא לתקונו האמיתית הוא ג"כ ע"י החכות בריה חדשה ע"י סוף אדם כי ואז תבוא נשמתו לכבא הכבוד, ולכן לאחר עץ הדעת הוב הסיקקן האדם דסוף אדם למות ובעבמה דסוף בכה לשמיטה ואך דקודם עץ הדעת כשהיה האדם גדול במעלתו גם הטשלים בעולם אשר נבראו בצבורו היו אז ג"כ גדולים במעלתם עד שהיו אז הבעלי חיים כמו ענין איזה אנשיות הגשמי עד שכמו האדם היה יכול לדבר אחס והיו באים אז להעלתם מהדברים אשר דבר האדם אחס, וזה היה תקונם שיבואו לכלל אנשיות ויהי הפנין כמו האדם ענה דכשיבא למעלתו זה ע"י למודו בהתורה אינו נלרך לעשות ממנו כמו איזה חמיו הנ"ל לעשות בריאה חדשה מלד דזה נקרא רק לימוד כן היו אז כפי ענין הבעלי חיים בעת שהיו בכלל אנשיות ששיבואו לתקונם אינם נלרכים לע"י סויות בריאה חדשה שיבואו לכלל אנשיות רק דורחמיו על כל מעשיו ע"י הדברים דהוא כעין לימוד שידבר האדם אחס, והיון להאדם כעין בניס וא"כ לא היה נלרך כל כך לאשה שיהיה אליו בניס, **הבע"ח**

ובא לאכילתו, אינה לריכה או שיה עמל אך זה בלחם היא להיפך אשר בעת אכילתו היה לריכה לעמלו לעמקומו בחורה, דאז דוקא הי' לו טעמו, וכאשר אז היה מן גלוי, כן כעת יש ג"כ כל מה שהיה מקודם, ורק דאנכי הסתר אסתיר פני כפת, ולכן גם עתה כשעוסק בחורה לאמיתותו לשמה נמכר אליו פנין המן דבא אליו לחמו בנקל כי הוא כרנוט ית' כנ"ל, וזהו פנין מאמרם דאילת אהביט דהתורה מעלה מן ללומדיה, וכאשר נבין מהו פנין לחם כזה, מה שימלא מן בעיני זולתו, דזהו פנין מן ועל זה אינו שייך לומר דרך יש לו ולא יותר דלזה בלחם אין שיפור ודבר זה הוא רק כפין המן וכש"כ למדרגה כגובה מזה בהמן בעלתו דאין לו שיפור וזה בא מלד עסק בחורה לשמה דזהו למימינים כוונתו לפי"ב דהוא אין לו שיפור כן שכרו ג"כ באין לו שיפור כמא"כ אורך ימים בימינה וכו' למימינים בה, ואם כונתו לענין דבר שיש לו שיפור דהוא למשמאלים בה ניתן אליו שכרו ג"כ דבר שיש לו שיפור וזהו עושר וכבוד וכן בלחם מן הנ"ל אינו שייך עליו לומר דכאן יש לו, במקום אחר אין לו, דכמו שנמלא עליו מן כאן מלד בחורה דהיא מעלת מן ללומדיה, כן הוא בכל מקום, וזהו כתוב על שמאל הרמתי כי שם ביתו ודרשו מו"ל בכל מקום בואו שם ביתו, ופירש רש"י דהביא אתו כלי בית ביטולו, ולפ"ד בכל מקום בואו היה שם ביתו, מלד דהתורה מעלת מן בעיני זולתו וזהו ככ"מ בואו ביתו עמו, וזהו מאמר רבי מאיר כל העוסק בחורה לחמה זוכה לדברים הרבה היינו מלד עסקו בחורה זוכה לענין המן גם עתה, ולכן כל העולם כולו כדאי הוא לו כנ"ל, ומלד דבא בנקל כנ"ל לכן מאמרם גם עתה דכל המקבל עליו עול חורה פורקין ממנו עול דרך ארץ זה מלוי כפי מדרגת קבלת עליו עול התורה, כן לפי מדרגה ח הוב פריקת ממנו עול דרך ארץ; ואך כאשר המן כגלוי היה עליו אז לפי מחשבת האדם כן כעת גם המן הנבחר עליו ג"כ כפי מחשבת האדם, אם ברעיונותיו כאשר ילמוד איזו שפות בביהמ"ד ואח"כ ילך לחתו אזי יגיע לו בחטתו בשפה אחת כאשר הביע לזולתו בכמה שפות מלד דהוא למד יתר הפת יגיע אליו חלק המן אשר אינו לריך אז יגיע לזה לפעל אך אם הוא ירא ומפחד שלא יגיע לזה ויחסר מעסק לימודו ע"כ כאשר היה מלוי אז המן כגלוי לפי מחשבתו וכאשר היו לופקים אז לכן לא הביעו המסקתו כן גם עתה בהמן הנבחר אם הפחד בלבו כן לא יגיע לזה וכמאמר המפרשים וכי חאמרו הן לא נורע ולא נאסוף את תבואתנו כיון דוכי חאמרו כן הסכרה להיות אז הסכרה בחורה לווי, ואם לאו לא תהיה, שייך מה שכתוב לעיל עוד כונה דהכרחה בזה אז מברכת חול ובא מזה להתדמות לפעו"ג תחת אשר היא ראוי להיות אליו ברכתו משנה השביעית שהוא ברכת קדושה כמו מיוס לשפת הימים צענין הכתוב

כע"מ הוי תחת לאליו, וא"כ אינו נלרך ג"כ .
 כ"כ לאשה, ונוכל לאמר ג"כ בכונת חוב בעץ הדעת
 דיסה של האדם במדרגתו שגם הטפלים יסיו טפלים
 במדרגתם שיסורו מהם כלל אנושיות שיהיה האדם
 נלרך לבחינת אלפים, ויהיה נלרך לאשה היינו מקודם
 לא הוי ענין שם בניס רק כפי ענין כפת מהלמיד
 לרב שהוא הולדה מענין הלימוד שהוא ענין השכלי,
 שהשכל מוליד עוד שכל שהוא הולדה ברוחניות משא"כ
 לאחרי כן נתהווה הסולרס רק מענין גשמיות שהוא
 מהאשה מענין החויה שהוא ענין טומאה ונתהווה
 לכענין שילא טבור מטמא שילא האדם שהוא בדרמותו
 כללמו אשר נחקק שם אלהים עליו ועל העשיו להכיר
 ולהזכר על בעל היכולת מהביטו עליו כמאמר חז"ל רמה
 הוא אף אמה וכו' שילא מדם האשה שהוא טומאה
 ענין דם הנדה שהוא טומאה שנתהווה לדם לידה
 שהוא דם טהור, חס נתהווה הכל לאחר עץ הדעת
 שנתהווה העולם בלא זכה בגשמיות כדי שיהי' לאות של
 זמן העמיד לנאולה בלא זכה ששם נתהווה בלא זכה
 שיהי' ג"כ בחשעה חבלי לידה והטומאה והחולפה יסני
 בידי שפיכות דמים בתחלה מרוחניות המנוח דלא
 תרלח כאשר נבאר להלן דהיינו סלכנת פנים עד
 שיבוא לפשטות הלאו לפבור עליו ברליחות וגיולות
 כענין כל עשרת הדברות אשר נכללו בהם כל התורה
 דהשלימות מסן הוא העמקות מהמנוח כאשר נכתוב
 בענין רליחה רכונתה השלימות הוא כדומה סלכנת
 פנים ושום פ"ג לזולתו, וכדומה ג"כ בענין הלאו
 דע"ז דעומק המנוח בכונתה השלימות הוא החטופה
 וכדומה בעובד לשום זכה, וחק המנוח הוא פ"ז ממש
 כמו כאן בענין רליחה דחק המנוח הוא בפשטות
 רליחה ממש דהו הכנין דלשמור חוקין וכו' פשטיות
 המנוח ולעשות רלוקן וכו' הרוחניות מהמנוח ובהכל
 בענין דלעבור עליו בתחלה מתחיל לעבור על רוחניות
 עד שיבוא בהטברתו לירי גשמיות חק המנוח כן יהי'
 בסוף הזמן בעת שיבוא כל דבר לסוף שיבוא הכירור
 הפסולת מהאוכל כמו איזה דבר מאכל וכדומה באיזה
 שהוי זמן עמידתו נכרר ונהלק הפסולת לבד והאוכל
 לבד, וכן יהי' בסוף זמן מכל דבר ודבר נכרר ונהלק
 ממנו השיקוף יהוא הפסולת והשקר לבר ומוח יהי'
 בטל שאין לו רגלים בלא האמת ויתגלה מזה האמת
 וישאר זה לנלח נלחים חסו כ' הכתוב מי יתן טבור
 מטמא היינו שיזכה ויגיע לזמן הזה שישאר בחיים
 חיותו מדם הג"ל, וכמו שהי' במלרים בעשרה מכות
 דהתחלת הפרידה הי' מדם ומים דהיינו לזכ להמלרי
 הי' נתהווה לדם ולזה להישראלית נתהווה מדם הטומאה
 לעובר למים, ונתחלה או בזה החילוק ממי שצובר
 לכבודי ית' לשאינו עובר והתפרס או ממכה ראשונה
 מפרידת הדם שהיא מכה על הדבר שבא להאדם,
 למכה הפשטיות שהיא באדם עצמו שהי' הפרידה
 זמ"ז, כן הי' הולכת הפרידה ממדרגה למדרגה, היינו
 תחלה בדומה שהוא במים בתערבות ענין בע"מ

שהוא דם, ואח"כ בע"מ עלמן שהוא לפרע כניס
 ערוב דבר עד שבא לחבלת האדם שהוא שחין וכן
 הכרד הי' ג"כ לחבלת האדם כמאמר הכתוב ויך
 מאדם וכו', וכן הארבה והחושך עד שבא לירי גמר
 לירי פרידת מיתה האדם בזה מזה וראש התכלית הי'
 בהפרידה לסודע מה הוא משש ומה הוא פרעם
 שבדמיון פרעם הי' ג"כ שאין כמוהו עד שהוא מקורב
 לאלהית מלך שהוא מלך כפיכס בודאי הוא הסכס
 לפרנסת העולם גם שהי' ראש החכמי' בחכמות החילוניות
 שאינם נשאל מהתורה שכללו הכל בענין כישוף קודם
 שנתגלו לכל ולאחר שנתגלו נתהוו מזה לפרלח הדור
 והזכירה מאוד התורה ע"ז בעוד קודם שנתגלו
 ואמרו שהם מכחישי פמלי' של מעלה שזו עיקר
 ענין יליחה מלרים שהויה ישראל מהוכס מהן
 והכמותיהן לחירות עולם שהוא התורה שאין לך כן
 חורין אלא שפוסק בתלמוד תורה צדק מה שחלא מזה
 מהן והכמותיהן החילוניים שאינם מקור התורה לכל
 מאמרי התנא' בטופה דבעקבות משיחא, פ"כ הי'
 בדמיונו מפרעם שבודאי הוא הנכחר מעס להיות
 יניקה פ"י לכל האדם וגם השטן הליד רק בפיו בלא
 סלב, כענין השקר הנאמר זה על עשו ואמר כי זס
 נקרא חכמה אף שהוא חילוני בלא מקור התורה ואינו
 נבאר יניקתם רק על זמן ככל ענין שקר שאין לו
 רגלים וכדי להצטות את הכריות שיעלו בדמיון שזו
 דרך כדי שיהי' בחירה בידו לבחור בטוב מהרע
 ואף שרואים שכ"מ שפוסק בהם נתהווה לרוב גשמיות
 לכסוף וכו' לזה עד שכל רעיונותי' לילך ברחובות עם
 נשים ולהניח מגמתו בתאות המשגל עד שבא לזנות
 כג"ל מרוחניות העצירה לעצירה עצמה ואיך ידמה
 האדם כי חכמות ההם מה שאינם נשאלו ממקור התורה
 והבריאה מהם הוא רק לזמן עד שיבוא זמנם שנתהווה
 הכל לתל עולם באיזה עמו שיכלס פרוטה מן הכים
 שהוא פגל הזכב מהערב רק שמקורם רק למלרים
 ולחכמותיהן חכמת כשפניות מקודם שנתהווה מהסתר
 לגילוי והפגל יהוא הוא רוחניות הע"ז שבאו מזה
 לחק הפשטות מלאו זה לע"ז ממש לפורק עול כנ"ל
 בכל עשרת הדברות, וע"כ גם בעוד שיראו מה
 נתהווה ועולה מחכמת הכשפניות הגשמיות ההם ומהאדם
 הנוסק בהן מכו סופו שמיח רעיונותיו לתאות חומר
 העבור תאות המשגל ואמת מהדבר הוא הסוף בעוד
 שזינו נלרך עוד לחכס הרואה את הולד כבהתחלה
 החכמות החילוניות הם מה שיפלה מזה רק שפער הזמן
 וכבר עלה מה שראוי להיות ונראה מהסוף תחלת
 הדבר שהוא רק ענין גשמי תאות המחשבה עד שבא
 מזה לתאות המעשה כנ"ל מרוחניות העצירה לגשמיות
 העצירה ואיך ידמה גם בזמן כזה שזכו חכמה, אשר
 שם חכמה נלקח מענין אלהית, בעוד אשר נראה
 לעיני כל, בסוף מזה שהוא רק גשמיות ותאות וזוט
 בתוכס, ואיך יאמר האדם אשר רלון כבוד השי"ת
 לזה בדברים שהם חכמת לפי דמיון ובהנהגת האדם
 לזה

לזה, בעוד אשר אין שום ניגון אלהים בחוכם ואין יעלה דעתם האם לגדל לאלאיו לזה לאמר כי נלךך ליכולת, כזה גם בזמן אשר עבר הכל וגראה לפעמים כל מה שעולה מזה עד שנשאלו בחוסר ההבנה גם לאחר כן שעלה עליהם כל גשמיותם ופולכים ברחובות עם כגשים ונותן יד לאשה ויקרא ע"ז ג"כ בשם חכמה בלשון אשכנז שהוא (גמגילדישער מענטש), וכבוא להדברים הקודמים שזה ה' בדמיון פרעם מלך שהוא מלך בכיפה וגם שה' ראש בחכמות החילוניות כנ"ל שהוא האדם הגבו' במעלתו הנבחר לכיות יניקה פ"י לכל אדם והוא סבה לפרנסת האדם אם באמת חכמתו הוא שקר ואינו גבו' מעלתו מכל אדם ואדרבה יותר גרוע הוא להטעות בכיות לחכמות הסס ולכן מלך השקר נקרא זה בשם אלהות, וע"כ אף כי בקדושה יש כי על אחד תלוי העולם ז"ל על רחב"ד דכל העולם כולו ניוון בשביל מינוא בני וזו מלך שהוא פוחד ה' א"כ כ"מ שניתן השבה עליו הוא גדולתו ורוממותו כבודו יתברך כיון שהוא עובד ה' ומשים עלמו כאין א"כ מכל שבת שניתן עליו הוא עולה שר' אחד ואין זולתו וע"כ ניתן להאמר עליו דכל העולם כולו ניוון בעצורו בשביל מינוא שהוא בני ודי לו שהוא מסתפק ומשים עלמו כאף וכן מלך זה עולה על מרע"ס לכבוד ולא היה נביא עוד כמשה, מלך שהוא עניו מכל האדם פ"כ אינו נוסן השבת לאמר על כל האדם כמוסו, ולכן כשיש גאווה באדם אינו נותן להאמר שבת עליו שזה נגד כבודו יתברך וע"כ הזכירה המורה דמאוד מאוד הוי שפל רוח שזהו מעקרי יסודי הסודים שעולה שר' אחד ואין זולתו בקדושה שמו יתברך, ואם רוצה אדם לילך לדרך שלא יתעסק ח"ו ויכולה להיות באיזה פעם שבמעשיותיו לפי פיניו הוא סדרך הישר ובאמת הוא ההיפך יבדוק בדיקה הראשונה אם דרך כזה עולה עלמו ליש יודע ויפחד כי קרוב להיות יותר שהוא דרך מופשט ואין להודע אליו שהוא סדרך הישר אם אינו מזכיר בדרך הזה שהוא משים עלמו כאין אף אין כל אדם יכול לברר אז עלמו כאשר נבאר ללן בשאלה מרע"ס בפי' שמות כי אין יכולת להיות שליט ה' אם אינו יודע מי אנכי והתשובה היטה שאהי' עמך, ונוצר דמדקדק עם סביבו כחוט השערה, ע"כ מלך ענשו סמיד אינו בא לידי גיאות, עוד אופן שהיטה התשובה ע"ז שאמר בני אנכי שאינו יודע את עלמו אם בא לידי מדרגת ענוה כזה עד כפי כנ"ל שיהי' ניתן עליו להאמר שם שליט ד' היינו עד השבת דולק קס נביא כמשה עוד ע"ז היטה התשובה דהיה' עמך היינו דתופע בעלמך מדרגת ענותך עד כזה מזה שנראה שאהי' עמך ואין יכולת לאדם להדבק עמו אם לא שיתקים ע"י מעשיו והנהגתו אשר ה' אחד ואין זולתו, ואם ברעיוניו שהוא יש קלח א"כ נחבר מאחד, ע"כ בהכרח להיות משים עלמו כאין ע"כ מזה שכבודו יתברך אחר גהודע אליו שהוא משים עלמו

כאין באמת, עוד אופן מזה גופא שאהי' עמך ע"כ מפחד בקרבות תבוא לידי מדרגת דוחקו מה אף שאין מקרצין לאדם אלא כפי מדתו שהוא מתקרב, כנ"ז כאן למתן גאולת ישראל כי בא העת להתקרב אליך בעוד שאינו קרבתך כ"כ וזהו הכונה דהיה' עמך:

עוד אופן מזה גופא שתרצה שאנכי שולח לך ואהי' עמך ותלליה דרכיך ואינו חיכפת להשמש שלא ישימו לך לאלהות ככנ"ל להבדיל בפרעם תדע מזה בודאי כי באת באמיהיות לידי ענוה כזו כאשר יהי' כתוב עליך עניו מאוד מכל האדם אשר על פני אדמה:

וְנִדְוָזוֹר להדברים הקודמים דזה ה' הפרידה ממרע"ס לפרעם בפנין הגאווה והפנוה דזה שיך לפנין ע"ז ולמשים עלמו לאלהות או להיפך לקדושה אשר אין כמוסו וע"כ כשנא אז פרידת הקדושה מהטומאה ה' עיקר הסכלית להאדם ולראשי האדם דבוא מרע"ס מפרעה ורק ההתחלה סימה בדרך הסתר פנים מסביבות הדבר וכמהלך המכה הראשונה ממדרגה הפחותה מדומת מפרידת דם למים וממים לדם לזה דם, ולזה מים, מלך שאין האדם שוין במעשיהן לכן גם חלקם השייך להם בטוס"כ וכן בטוס"ז אין שוין ומזה נחגלה שתלוי העולם בהאדם לפי הנהגתו לפי עבודתו כית"כ ואח"כ נהגה לך עוד מחדשות ע"י הסתר ממכה למכה ממדרגה הגבו' שזו היא מכה הכפ"ס מלפרעם עד שחין שמוס היה התחלה לגלות שהחלית מהדברים הנה הכונה האדם כי השחין פורח באדם עד לחרטומים, ולא לישראל מזה ה' לאות איזה גילוי בגוף האדם עלמו בפרידת זמ"ז, וכן הכרד שהכה האדם עלמו בהדבילה ישראל וכן שבת לגילוי מהש בהכונה לראשי האדם שזה חכלית הכונה דמזה יהי' בא לקדושה שמו יתברך כפי דבריו כנ"ל מלך זה ה' רלון כבודו יתברך שיהי' זה רק ע"י שליחות מרע"ס שזה הוא הסכלית להכיר ראשי העם מי הוא ראש הטומאה, ומי הוא ראש הטערה שמוס שהי' עיקר הידיעה לנו מהו ע"י אלהות ומהו קדושת שמו יתברך דזהו לראות דכן יהי' נעמיד בהדברים שהתחלנו בו מי יתן עכור מטמא זהו מלך המשיח מפרידת גוג ומגוג וכאשר מרע"ס נהגדל בבית פרעם כן יהי' נוקמו של משיח ה' אלל שער רומי וכאשר יהי' בא זמן הפרידה מואלרון כבר סגין אז כימי לאתך מארץ מלרים יהי' אז היינו שיתחיל ע"י הסתר פנים לחדשות שיכירו מי ברא העולם ומהי' אז ג"כ ההתחלה מענין דומת ממדרגה הפחותה שהוא מקור לחוס ובעת חוס יהי' קור דהוא ענין אם לא בריחי חוקות שמים וארץ לא שמתי ואינו יודע אז האדם מבחיזה מסחר יעבוק אם ענין הקיץ או החורף ומהו יבוא לכשיכלה פרוטה מן הכים וזוה יבטל ענין העגל דהוא ענין דודי זהב וכל עניני הערב רב והתלכותימס אשר

אשר מקורם ממלרים רבוב החמילו ובוה יגמרו, סיינו כשיגמור זה יגמרו גם הם וכללחתיבם ואז יעדלו הם כאין מהן לזכאי בכלו דהוא זרע אברהם אבינו באמת ואז יקויים גמר יליאת מלרים דסיינו יליאת מהן ומרעיונותיהן לתורה ואח"כ יתחיל ג"כ לעתיד כמו אז המקרים כחדשים בענין מדרגה הנבו' מדומם כמו אז ביילאת מלרים ואח"כ יבוא על האדם היינו שיחמרו בעשרה מכות כמקודם וגם קריעת ים סוף כפי רש"י ז"ל גזרכות על שלא אמר אמת ויליב שמרית ואמת ואמונה פרצית לא ילא ידי מובשו שלאמר לפניך בעיקר חסדיך ואמונתך בלילות דבזכרת ואמונה ככלל גאולה פעחידה אף לליכא בה רק יליאת מלרים אף גמר יליאת מלרים יחי' עד לעתיד מה שיבדלו הזכאי מהפערב רב וכן אמרו חז"ל בלו ישיר שהוא פולה לעתיד ותלד זה מהמדין בפסוקי דומרה הכתוב דלד' המלוכה בועלו מושיעים דבר לין לשפוט את הר עשו ודקודם דהוא שייכות לרקודה לענין יליאת מלרים דנמשך יליאת ישראל מהן ומרעיונותיהן עד הגאולה וע"כ גם אז יבואו המקרים והרעות והמכות רח"ל אחרי כן לענין האדם עלמו כמו לשחין כמאמר הכתוב דוכל המהלה אשר שמהי במלרים אז הם הפערב רב לא אשים עליך שהוא ענין איזה גילו' שהכלית הכונה מהשנים הוא האדם ואח"כ יחי' עולה הפרידה על הראשים כהג"ל ממלך המשיח לגוג ומגוג שזה יחי' ראש חב יחי' ראש רק שזה ראש הטומאה וזה ראש הספי' שיינו שזה מלד גאולתו עושה עלמו לאלכות הוא כנגד פרעה שחאו, ומלד זה יחי' נמסרו פ"י כל הפערב רב שמקורם ממלרים העובדים רק למקרה הזמן וישחמדון פ"י כי מושכים הם לשרשם של פרעה, כי הוא יחי' ג"כ יסוד המקרה כאשר כתבו זה כמה פעמים אם עומד אדם ביום סחת מקרה הזמן ברעיונותיו עולה גם זלילה של אחרי כן בשינתו למקרה לילה והראה שינתו בזה היו עוסק ביום הפערב אם בתורה אם במקרה הוא מקרה הזמן וכן הביא הגר"א ז"ל דנקבי האדם הם זה כנגד זה היינו נקב הזרע ונקב הפה היינו כמו נקב הזרע דיורה כחן דהוא כמו ענין מלחמה ואח"כ נחטוב ענין אהבה וזה ממנו הולדה לזרע האדם כן בנקב הדיבור מה שנלחם עם חבירו בלימודו ואח"כ באהבה כמאמר חז"ל בקדושין אם ובע בטופס מזה בא הולדה לדבר מחידוש שהוא ג"כ בענין זיוג הבעל הוא הלמדן עם החורה שהיא אשת חיל והולדות הם חידושי החורה וע"ז עולה הכתוב כי זה הבנים הם למחזיקים בביתו טוב מבנים ומבנות הגשמים, וע"כ נדע כי תלוי הנקבים זצ"ז ולכן נדע ג"כ אם יחטום האחד נחטם השני דסיינו אם סותם פיו מלדבר ברוב נחטם גם זה הנקב ופולה שינתו לטהרה ויקודש בו הבית ופולה עליו סכ' דופל בריחך שחממת בבשרנו ויקויים עליו כי נחטם ונסחר מפניו האדם היינו הכ' דכי ילפנני בזוכו ביום רפה יסחירני בסחר אהלו, וכן כנקב הדיבור

דיפשה אדם עלמו כאלם רק לזק מדבר כן בנקב זה בו אכלה ומחנה פיה יעשה עלמו ג"כ כאלם ורק בלדק הדברון דהיינו שיכוין רק למנוה ולא לשום כאלהו ותאוותו ואז יחול הבית בשלימות ברית קודש ובוה ביוג' ממנו הולדתו נקראים בני ברית זרע מלמדי חכמים וזרע לדיקים, אבל לא כן כשכוין לתאוותו פוליס בשם בני האוב ועולים למחזיקין רח"ל דהבו כונת כיון דהוי זרע מרשים פוליס לבנים משחיתים ופולה דמקרה הוא נגד הבית וברית היא נגד המקרה, (ועיין מה שכ' לפיל דכיון דענין מלרים הוא מקרה הזמן וענין ארץ ישראל הוא לסיפך לדביקות בכבודו יחד' ככתוב ואחם הדביקת בה' בירושפת הארץ בפי' ואחמקן ע"כ לא יחי' יכולה לנטום לא"י אם לא ביילאת מלרים ברעיונותיהם מקודם, ומלד זה התחיל בטובה ברכת המזון בועל שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה ואח"כ בועל שהולאחטו מארץ מלרים היינו דמחשיב מה דחלו' זצ"ז כניסת א"י פ"י יליאת מלרים מרעיונות מקרי הזמן דהבו פ"י בריחך שחממת בבשרנו וזכו פ"י עסק טרנס ביום דהוא ועל סוכה' שלמדנו ועי"ז) וע"כ יחי' עולה שהגוג ומגוג הוא נגד פרעה שמלד שיה' ראש ומלד- גאולתו עושה עלמו לאלכות ויחטבו הפערב רב אל' שמקורם ממלרים שהניחו רעיונותיהם על מקרי הזמן להשחמדון פ"י מלד כי יחטבו אליו שפוט בא ג"כ ממקרי הזמן מהפערבות הזרע, שבה ממקרה דהוא בסחר טומאה שהוא עיקר הטומאה כמאמר הכתוב דונגמרה ונעמאה כדן ספק טומאה ברשות היחיד ופושע עלמו לטברה מלד שיה' ראש ומלד גאולתו כהג"ל לאלכות, ע"כ יבוא הפרידה גם אז ממלך המשיח שהוא יחי' ראש ממה שמשיח עלמו כאין שנתכופ פ"י כ' ה' אחד ואין זולתו ואינו נחטם ח"ו מלד מה שהעולם כולו נשפן על ידו בזכותו ליעיקת העולם מאחדות כבודו יתברך כי אדרבה ממה הוא גדולתו ממה שמשיח עלמו כאין א"כ כל מה שגדולתו יוחר נתכופ סה' אחד ואין זולתו, וע"כ יחי' תכלית הפרידה גם לבסוף שחבוא אל הראשים כמו אז ביילאת מלרים שיפירו ויבדלו זמ"ז לפתודע מי הוא הראש הסקר שפ"י גדולתו נתכופ זה לפ"ז וגם כל הנסגותו כפי מה שיראה להנהיג בעולם הוא מבחון כפי ענין הנכנס אף בפנים הוא רק טומאה לתכלית הסקר רק על הגוף ולא לבטוח בה' כענין עשו אשר הוא רק ליד בפיו מבחון לוי' ולבו בל עמו כמאמר חז"ל דפחידה אדם שהתפשט על כל העולם היינו דכל העולם יחי' אז כך, דמה שיראה האדם לעינים לא יראה הדבר מה שהוא כמו חלב לחמאה ונמו סיד למי חלב וכן לאחר שנקב הבגד נעשית בגד חדש וכמו איזה סוחר שיש לו אל' איזה מאות ר"כ נחטבו מבחון באיזה מסחר לפשיר גדול כן להראות לזולתו בדמיון שהוא למדן ויראה שמיט זהו שחממט על כל העולם בענין ארום זה ענין גוג ומגוג מה שיה' אז הוא

הראש מהם שיפשה עלמו מחוק ליופי עד אלהות וכולו שקר בפנימיות מהתעוררות הזרע, כן במשיח ה' הוא לסיפך שבפנימיות הוא משיח האחייתי ובהחליטיות הוא ילא עבוד מטמא כמאמר הכתוב אכן מאמו הבונים אך שזכו הגדלות יוחר מומי יתן עבוד מטמא]והו הענין דיהודים מחמיר וגם הענין דבש שבש רק לאחר מתן תורה מוכרח להיות זה ע"י גט כריתות! שהקרה היא שמטמא ומכוסה וע"כ בגוג ומגוג הוא קלה הטומאה מה שבטומאה היא מכוסה ובתוך המשיח הוא קלה הספירה מה שבטמאה היא מכוסה ויהי' נלחם קלה הטומאה עם קלה הספירה עד שיגלה האמת מהשקר וזה ראוי להיות בחלי הלילה כליל האוחות והמזפחים נגד הטומאה מזה בזה הספירה מזה, ונחזור להדברים הקודמים דמגד זה נחווה לאחר עש"ד ריב"י ענין הולדה גופניות מדם אשה שהוא טמא שילא דמות אדם חקוק בכבא הכבוד שהוא עיקר עבודת יפגרך לאחר עש"ד שיפשה מטומאה לטכרה ע"כ גם זה נחווה לאדם, ונששית לדם לידה שהוא דם טוהר, זהו אות על סוף הזמן שילא ג"כ הנואל ההטומאה שיתרבה אז מצריות הפבולת מהשפיות דמיס שיבואו משפיות דם כרוחניות היינו מעיין בלבנת פנים או מע"ג לזולתו כדומה שיבוא מזה לדמים מהש שילא מזה בזכאי זכולו, אך בקודם עין הדעת ה' הכל בענין רוחני והי' גם ההולדה בענין רוחני כמו חלמיר לרב, וזהו ה' ענין האדם בצפ"ח אז בעוד שהי' במעלתו הגבו' היו גם הבעלי חיים במעלה גבו' שהוא ענין אנושיות וע"כ כפמ"ש שהי' יכולת לעלות אוחס במעלתם בעוד חיים חיותם כמו אדם כעת, מה שלמד אהם כנ"ל וע"כ יכולת להיות על הבע"ח שם כמו שהוליד אוחס ולכן נימא דברינו הנ"ל דזה הי' זכונת חוה שיסיו האדם שפל במדרגתו כדי שגם הטפלים יהי' שפלים ויסורו מהם ענין אנושיות ויהי' נלרך ללאזליו כדי שיהי' נלרך לאשה, ולכן כיון שהיו מקודם בכלל אנושיות גם בעת חיותם ולא היו לריכיס לתקון הויה בריאה חדשה ע"כ הויה אז אסורה מיתם בעלי חיים לאכילה בשר להאדם שיבואו למעלת האדם כיון דבל"ז הו יכולת להם אז לעלות במעלתם וזהו ג"כ כנ"ל דמל הראשונים שהיו בחחימת הבירא יתברך שאסר להרוג אוחס, לא היה ניחר גם לאחר עין הדעת עד שיבואו בע"ח שניים ומגד דהנפ"ח טיה חיותם אז אלף שנים כמו האדם לכן לא היה הניחר לבשר רק עד גח כנ"ל :

מינה כל הרגשו לעין הדעת, שמוח תלמח המיהה והסיוק בעולם חזיק ג"כ פחות מהשני מולד זה כשהיה המזבל ונשטף כל הגלגל מענין עין הדעת ולא נשאר אז רק המובחר כמקודם עין הדעת הוא חלקו של גח בעולם ע"כ לא חזיקו זה את זה בהחיבה, ולא חלל החתול את העכבר והזאב את הכבש, ושכן יהיה לעתיד כחאה"כ וגר זאב עם כבש וגמר עם גדי כו', וכן כל הלמחים כל אחד ואחד יעיקוהו כפי חיזה חלק מהאדם בעולם ששייכים אליו, זייט לזה החלק הטוב, ולזה החלק הרע, ולכן יתקן בנמלא כשיפגש האדם ההוא את חלקו לחיזה דבר שיהיה כמו בענין שדה החבואה אז יכולת להיות שהיה החבואה מתוקנת מגד פגיעת חלקו כשיפגש עליהם, וכן לכל דבר ודבר ורק בעת הגלות נחצרר הרע בטוב באים מגד גלות הטוב ברע כי השכינה וגם הטוב אינם על מקומם, לכן מעורבים ג"כ הטפלים היינו כל הויות בעולם אשר נבראו עבדים והענין דהם"מ הוא חלק האדם הרע ורפואות העולם הוא חלק האדם הטוב, ומגד התעוררות בהגלות מהאדם רע בטוב ופוג ברע כנ"ל נחווו גם הטפלים להיות התעוררות הקם בהרפואה והרפואה בהכס, וע"כ יכולת להיות אף שלברע הוא חלקו דם ולכטוב חלקו מים אך מגד התעוררותם הוא הדם במים ומים בהדם, ויכול להיות לחיזו פעמים שחיות חיזו מים יסיו סם להאדם, ולסיפך חיזו שחיות דם יהיה רפואתו, מגד דיש חלק דם בהם מים בהדם, וע"כ ביוליות מלריס כשהחמיל להיות גמר הגלות בהחלת פרידת טוב מרע שיבוא לענין האדם נחווו מקודם בהגלות הפרידה בענין הטפלים כנ"ל בהויות העולם היינו של המלריס היה דם ולישראל היה מים וכן היה הולך כסדר מדם לפרדעים וכן בכל מכה ומכה לא היה לבני ישראל כן כמבואר בכתוב. ונליג פה מחיזו דברינו הנ"ל אשר לא ניתן להאדם לעשיית נמים בכל יום יום שלא יבוא ח"ו להאדם כרהור מגד זה שהעולם הוא רק מקרה, וע"כ בוכרח להיות העולם בהויותו ובחיקותו כל דבר ודבר במהלכו ובסידורו עד שנראה לעינים שמחוקק אחד תקק אוחס, וכדי שלא ילמח מזה כרהור לסיפוך ח"ו שמעולם הוא כן, לכן ההכרח בחיזו פעמים היינו בעת בריאת העולם וביוליות מלריס ואי"ה לעתיד, להראות שהטנות העולם עד שנראה לעין כל שיש לעולם בורא ומחוקק אשר ברא ותקק הויתו ולחיזו פעמים שירצה הוא משנה אוחס, אך לא בכל יום שלא יבא לטעות ח"ו שבמקרה הוא, אך לזה נלרך מדרגה האמלפי דאם האדם במדרגה פחותה רעומד בעטומו חמת מקרה הזמן עבד זה הין שום הפסד אם יאמר כן ח"ו דבין כך ובין כך הוא רחוק מדת הישראלית וע"כ יכולת להיות מקרה הזמן חדשות עליו מכל פגמים רעים לא כפי הויות העולם החמירית, וזהו מאה"כ חס חלכו עמי בקרי היינו הטומאים חמת מקרי הזמן כנ"ל אף חני אלך פמם בקרי היינו במהרה

ובמו בקודם עין הדעת שהיה הלוי כל העולם באדם הראשון לפי מדרגתו כנ"ל כך לאחר עין הדעת כשנתהוה לרבים, כל אחד ואחד יש לו חלקו בעולם המגיש אליו, וג"כ החלק שלכל אחד נחווה לפי מדרגת האדם ההוא, ולכן גם הבע"ח אינם דומים ג"כ זה לזה, גם במין אחד יש מויק יוחר אזהשני מגד דהנפ"ח השייך להאדם הטוב מחלקו אשר אינו

במקרה, וגם אם הוא במדרגה גבוה יכול להיות
 בהיפוך להראות לו בכל יום חדשות רק אליו אינם
 יקראים מקרים אך גם נסים משום דלזה אין הפחד
 להתראות אליו בשינוי משום דאינו ניתן במחשבה רעה
 ח"ו דהא מקורב הוא לכבודו יתברך ולכן נראים תמיד
 נסים רק כפי התקרבותו לכבודו יתברך כל אחד
 ואחד לפי מדרגתו ולכסוף סומן כשיחול להפריד רע
 מטוב כל אחד עד קלה האחרון יט' מהכבד אדם
 ההשתנות ג"כ עד קלה ויביו משונים הדברים בשם
 דלזה יהיה נקרא מקרה ולזה יהא נקרא נס כמא"כ
 כי ישרים דרכי ה' לדיקים ילכו גם ופושעים יכשלו
 גם, וזהו כדברנו בדבר זה גופא לזה יהיה גם, ולזה
 רפואה, עד שכל להמכוון לתכלית העולם הפרידה
 זהו מכת בכורות דלעמיד חיה מה וזה הו' . ונחזור
 לענינו דלאחר יליאתם ממלרים בכלוחות הראשונות
 כשנחשו כהדם קודם עץ הדעת, מלד זה לא היה
 רלון כבודו יתברך שיבקשו צמר להמית בריה, מלד
 הנ"ל שנתהוו אז לנמשלת חיים, וגם מלד ענין
 דנכחוב כפה דהטפלים השייכים אז לסישאלתי נחשו
 ג"כ למדרגתם דקודם עץ הדעת כפי מדרגת האיש
 הישראלי השייכים אליו ובעלי חיים שלהם כפי ענין
 אנושי וע"כ אין בהכשר גם אז להמית ענין אנושי,
 וזהו ג"כ דבריט הנ"ל דהם לא ראו להיות במדרגה
 כזו ובקשו צמר והאז עוזב את בנו לילך בדרך אליהם
 כשאינו רואה לילך בדרך הללחמו רק באיזה פעמים
 כשרואה האז בעת עשיית גטו הפסדו יארע שיחרה
 פליו ומכה אוחו, כן הכשר עורנו בין שניהם טרם
 יכרם ואף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מאוד
 כנ"ל, וע"כ מלד דהבפ"ח של ישראל נתהוו בקודם
 עץ הדעת דהיה להם ענין אנושי ודיבור עד שהאדם למד
 אותה כנ"ל, לכן נתהוו גם אחרי כן מה שהוא שייך
 לענין הישראלי וכו' בעלי חיים לענין אנושי מלד זה
 איתא במדרש כשהמלרי אחר אנוסה נהחבר להאזה
 ושאלו אהמול בהכרח רכבהו פליך ועמה רלוני לחזור
 ואהה תמשוך אותי בהכרח להים וענה לו הסום סום
 ורכבו רמה בים, ראה מי בים הבורא עולם הוא
 בים, ואיך שייך פניה להסים, רק כי חלקם אז
 נתהוו לקודם עץ הדעת, ולכן גם בעלי חיים שלהם
 שייכים לענין אנושי ושייכים להם דיבור, חיה ג"כ
 פתיחה פי האתון כפי מדרגת בלעם, אף דהוא לענין
 סומאה גדלוהו, בכ"ז גם הטפל שלו הוה במדרגה
 גבוה מאחרים כפי ענינו, דשייכות אליו דיבור,
 וכן ענין חמורו של ר' פנחס בן יאיר, דנתהווה ג"כ
 למדרגה מאחרים שלא אכל מליונו מעושר, וכמו
 שהיה מקודם כן כימי לאחך ממלרים ארחנו לפלחות,
 דכמו שהיה בליאת מלרים של הגוף אז, כן בליאת
 מלרים של הנשמה דהיא הנאולה האחרונה דיש ג"כ
 יליאת מלרים דהיינו יליאת מלרים נמשך מן אז עד
 גאולה האחרונה כמ"ש רש"י ברכות ד' בכל שלא
 אמר אמת ויליץ שחריה ואמת ואמתה ערביה לא יא

ידי תובתו שנאמר להגיד בצקר חסדך ואמונתך בלילות
 כמו שבחנו לעיל דבזכרה דואמונה נכלל בה גאולה
 הפעירה דכל הזכרה היא רק בהוה ולא בעבר וענינו
 דהטוב דתפרד בזירור דיתבררו ויתלבנו ובזירור
 דותלרוף כבוד כגיך מהרע הם הפעל רב וסימנס
 שיביה שונא תורה ולומדיה דתולדות נשמותיהם הוא
 מהמלרים דאין ב"ד בא עד שיביה הפערה כולו חייב
 אז כולו זכאי וכמאמר הנ"ל ז"ל שז יהיה חייב
 כולו וזה יהיה זכאי כולו כמאמר הכחוב דישאל
 נמשלו לראשית תבואתו דדומה לחטה דיש בה הקמח
 והפסולת ביחד וע"י טחינה והרקדה נפרד זה מזה כן
 נטערו בו בישראל עם קדוש ערב רב שהם היו כפלים
 כיוצאי מלרים כדאיתא במדרש ועל ידם היה החורבן
 ולא יוכל להבנות רק ע"י שני אופנים הו ע"י זכה
 שגם הם יהיו במדרגתם ככדי א"ל פ"ה חבו וכו'
 אחינה או ע"י אס לא זכו, בזירור זה מזה שגם
 ידבקו לעובדי כוכבים וישראל נפטרו מהם ועי"ז יהי'
 יכולת להם לבוא להנאולה וזהו ענין דעמי ובה עמי
 בירמיה דהם שנים חיה פולס על הפ"ר וזה דבת עמי
 פולה על ישראל דיש להם יחוסם מצה עמי וכמו
 החטם בירור הקמח מהפסולת ע"י טחינה והרקדה כן
 בירור הספולת מהאוכל בישראל ג"כ ע"י טחינה
 והרקדה הוא לרוחיהם בעקבותא דמשיחא מהפ"ר,
 ולכן פולס גם יליאת מלרים גם בגלות האחרון מה
 שנפרד טטוב המושרש מנכדי א"ל פ"ה מתולדותיהם
 על הפ"ר דנמשכו מנפשות המלרים וזה יולא מזה וכו'
 יליאת מלרים דכעפ חכו יליאת מלרים בזכרה שניה
 דואמונה דאמר בלשון הוה מלד רעולה על גאולה
 הפעירה וכו' מונח בהכחוב ואמונתך בלילות חשו
 ענינו דרש"י הנ"ל, חיה ג"כ פסק כמג"א דיוכל לומר
 ביו"ט לור ישראל וגואלו מלד דהוה הוא רעולה על
 גאולה הפעירה ג"כ וכמו שהביא גם רש"י הנ"ל ורק
 אז היה יליאת מלרים על הגוף ובגאולה האחרונה
 עולה על הנשמה מלד דהמלרים הם הפ"ר רלונם רק
 לחטוף את עם הישראלי שיפטור להם מנעורין לאיזה
 תכלית לנשמותיהם ותכלית תכליתם הוא רק להרחיק
 להם ממת הולדם מהתורה הקדושה שיחפש איזה
 תכלית למחיתם ולהרחיק בטחונם מכבודו יתברך
 והוה לרמות להם וללמוד ממעשיהם ומלד דזה עיקר
 רק מהפ"ר לכן נקרא בשם אלבי מלרים וע"ז אמר
 ובכל אלבי מלרים אעשה שפטים אני ה' והענין הוא
 וילך ויעבוד אלהים אחרים דמהרגם המרגום והסגור
 לטעות עממיהם והפלחונין היינו שיראו רק תכליתם
 בהגשמייה ולא בטנין תכלית להרוחניות כפי ענין
 החורה אשר זה הוא עיקר דת הישראלי לגדל בנו
 לזיבה ולא ללמוד מהפ"ר כי בדריאה עיקרה נמיסדה
 שכל העולם ילמדו מהישראל מלד דהם עיקר בדריאה
 ולא הפוך העולם ולפשות כופה קערה על פיה וע"ז
 אמר הכתיב השמרו לכם פן יפהה לבבכם וסרתם
 ועבדתם אלהים אחרים דשם נמי מתרגם טעות עממיה
 ופשתחיותם

ושחמויתם להם שיינו לילך צפקבי הגוים עובדי האלילים
 כמו אדם שכולך אחרי חברו ורואה רק כמו שכולך
 חברו כן ילך אחרינו גם הוא ותלוי רק עליו זה ענין
 כמו ששחמויתם אליו ע"ז העיר ככתוב דבסוף יהיה
 סיפך מהשכל הילוני דהראש בתחלה שיבי' הם
 לאוהבים להם רק שיביה הענין כמו נבי דעולה לומר
 דשיינו שיביה חרון אף ושנאה כבושה נחגלה עליהם
 והיו רק משטט הויה ברוך הוא דהוא ענין גם והו
 ומה אף הויה בכס דשיינו משני הויה יביה לומר
 ומה הם עושים או שיינו סיפך מהשכל שבחלתו ככל
 עצרות דזיסרך רעונך לבסוף שיינו מהעברה גופא
 תלמח הרעב ודעי וראי כי רע ומר וגנר מטרות
 מה שביה חליתו להגייצ ממנה בכונתו מתחלה כדומה
 אם הכונה לבריאותו פולה זה לחלי ואם למזנו פולה
 זה לחוסר פרנסתו, סיפך מהמנוה שפולה מהדבר
 גופא לבסוף סיפך פחדו שמהחלתו, כמאה"כ אם
 תקום עלי מלחמה בזאת אני בועה, פ"כ גם כאן
 באם היה מחשבתם בטליכתם לדרכי עובדי האלילים בעד
 הללחה בריאותם, היה פולה מזה אז ע"י שם הויה
 ברוך הוא שיהיה ברעונם לחלי אף אחרי זהיה
 כונתם בזה דיתדמות להם רק למען חלית עבד
 הפרנסה שלא יהיה להם דאגת פרנסה לעולם כמו
 שנקרא זה בשם חלית, שלא יהיו נלרכים לבטחון
 על כבודו יתברך דהו עיקר ויעבוד אלמים אחרים,
 ע"ז אמר הכתוב דיביה עולה לסיפך דהם העב'
 יראם לענר את השמים ולא יהיה מטר, דשם מטר
 הוא כולל כל עניני פרנסה דהוא שם גשמי ברכה
 כמו שכתבו כבר בדרושנו, דכל ענין העולם הוא
 כמו חנוט שמראה סמוך לפתחו דוגמא ועיקר מכל
 הסמורות שיש בסמנות כן העופ"ז הוא מראה מכל
 העיניים שיש עד לרקיע השביעי רק שהם מתלבשים
 בכמה לבושים, כמו ענין דרעב"ת בהאזנות שיש
 כמה מיני עיניים דנכלל בשם זה דהאזנות, ורק עד
 שיביה לעופ"ז הגשמי נמשך זה עד האזנות שפינינו
 רואות כבכאן וכן כל דבר ודבר כדומה ענין תבואה
 דהגשמי הוא תבואה בשדה, למעלה מזה ישראל
 נקראו ג"כ בשם ראשית תבואתו, ועוד למעלה נקראת
 התורה הנגלית ג"כ בשם תבואה, ועוד למעלה להענין
 הנסתר, וכן כל למעלה ולמעלה עד לרקיע השביעי,
 וכן גם שם דהמטר הזה דלמעלה משם גשמיות מטר,
 הוא ענין גשמי ברכה, דעולה על פרנסת מזונו,
 עוד למעלה מזה הוא כמו שניון האדם מן השמים
 צפתן הנסתר, עוד למעלה כמו מן הנגלה שהיה
 צמדבר דהוא ג"כ כמו ענין גשמי ברכה דנכלל זה
 ג"כ בשם מטר, וכן למי שבא אליו חידוש בחורה
 צביע דשמיה שהוא נקרא ג"כ מטר מן השמים ועוד
 למעלה נסתרות מהחורה שעלה עליו מן השמים וע"כ
 רשעי עובדי גלולים יראו לענור להם המטר היפך
 כונתם, שיבי' להם בהתדמותם להם דבזה יהיה
 סללחתם, ובמה שראש מודר מודרין לו מלך ששם

היו רואין בעינא פקיותא על כל דרכי העכו"ם ותכלית
 כונתם היה בהתדמייס להללחת פרנסתם כהג"ל
 כן נהפוך לפי המדה עובדי כוכבים רואין בעינא
 פקיותא על כל דרכי מקור פרנסתם ליעול מהם דגם
 מלך סיפך כונת תכליתם כהג"ל בהתדמותם שביה
 להללחת פרנסתם כהג"ל וג"כ כמו שהם היו מתדמין
 להם בדרכיהם כן העופ"ז מתדמין להם בפרנסתם
 וממעטין להם מחיתם כמו שאנו רואין בעליל, וע"כ
 כל הסיבות שיבטח בהם האדם להתדמות להם, מה
 שפע"ר הם חולדות המלרים מתפשים זה בכל יגיעתם,
 הם נקראים בשם אלבי מלרים, אשר יתבררו ויתלבנו
 הסובים מהם המלרים לבסוף הזמן, וכמו שביה
 יליאת מלרים או לסניף, כן תביה יליאת מלרים
 בברור זמ"ז להשמה כהג"ל, וכמאה"כ כימי לאתך
 מארץ מלרים אראנו נפלחות, והו ויושע ה' ביום
 הכוא את ישראל מיד מלרים דעולה גמי על הפחד,
 ומלך זה מסיים ויאמינו בה' דעיקר זה על הפחד,
 דנוגף אמונה, מלך דאז הם הפ"ר חולדות המלרים
 רעונם רק להרחיק עש ה' פם קדוש מאמונתו יתב',
 לגדל התינוק כמו העכו"ם כהג"ל, ולכן מסיים שפיר
 דאז כשנילל מהם ויאמינו בה' ובמשה עבדו, משום
 דיתור עוד הפעם קריעת ים סוף וע"י איש משה,
 ומלך זה כתיב אז ישיר ולא שר כמאמר חו"ל דעולה
 על קריעת ים סוף דלפחד, ומלך זה אנו מסיימים
 בפסוקי דתורה, בפסוק כי לה' המלוכה ומושל בגוים
 דעולה על גאולה הפהידיה, וכמו אז ביה הולכת
 לשדה ויולדת חמה הספוח, מלך אמירה דעוב שימות
 בעלמו משישליך תימו המלרי ליאור, ואח"כ היה בא
 בחור והאכיל אותם חלב ודבש משני אבנים, ונתנדלו
 שם ומלאו כל אחד בית אביהם ונעשו עדרים אשר
 אחרו המלרים עליהם שכתעם בית ישראל אינו ח"ו,
 ואחרי כן פכירו הבחור בים, ואמר זה אלי ואנוהו,
 כן יהיה לפחד בגאולת השמה, אשר תוליד ג"כ
 האם אם בנה מרחוק לבית הספר, בלמירחה אף
 שיביה רחוק ממנה, בכ"ז פוד יתב שיביה נשאר על
 התורה, משיחטפו אותו הפערב רב הם המלרים
 ויסימו אותו להסרתק מהתורה, ואח"כ יבואו כל אחד
 בית אביהם, תחנן אמירתם מהמלרים אשר בית
 ישראל לענין התורה אין ח"ו, ויראה להם כבודו ית'
 ג"כ את יניקת פרנסתם שם, ויבואו לבית אביהם
 ויעשו עדרים עדרים בעלי תורה, ועל הסיבות האלה
 אשר הם עבודת מלרים להדמות לפעכו"ם כהג"ל, אמר
 ובכל אלבי מלרים אעשה קטעים, דשיינו על כל
 אלבות יעשה שופט שיינו על כל הסיבות נעשה
 שופט, כדומה אם נקרא איזה ללמוד אתו לפת
 קבוע, עניינתו כאשר הורגל צפי בבריות היום העיקר
 ספואן בלשון אשכנז כדומה בקין הפושט מחסר הקין
 ובחורף מחסר השורף וליכא עת על לימוד התורה,
 ופענין כמו ויעבוד את החמה, ונעשה שופט ע"ז
 שנתהפך מקין לחורף ומחורף לקין, ונתקיים וחסרה
 סלכנה

הלבנה ובקשה החמה, ועוד כדומה דהורגל צפי הכריות
מכבר דאם היה לו איזה פרנסה הנקראת שפנק דהיא
בטות בזה דבודאי פרנסתו מונחת בחיקו, ונעשה
שופט גם על זה אשר נגמרה פרנסה זו ודי למצב,
וזהו דעל כל אלהי מזרים נעשה שפטים כדי שהיה
בטחונו בכבו"ת, ולא באלהים אחרים, הם סבות
הע"ר המזרים שיינו ויעבדו את העולם הנקרא בלשון
אשכנז דיה וזבלט, והוא ג"כ בהנכרס הנ"ל דאחם
ואחונה ויוליא את שמו ישראל מחוכם לחירות עולם,
שייט דבוליא שמו ישראל הם זרע אברהם ילחק
ויעקב, מחוכם הם הע"ר המזרים, לחירות עולם,
שייט להטורס שאין לך בן מורין אלא מי שפוסק
בת"ס דהוא כהנ"ל, דעולם על גאולת הפסידים דפיקר
כונת המזרים להרחיק אותם מחוס"ק. וע"כ נחזור
לענינו הנ"ל כמו יליאת מזרים דמאז היה מחיל
פרידס הרע מהטוב מהספלים, שיינו מכל הלק"ה חלק
שיש בהאדם בהספלים, וע"כ נהווה אז דלזה היה
בלקיימת ידו דם ולזה היה מים וכן גאור וחשך,
דבר' אמות של זה ש"י השך, ובר' אמוג של זה היה
אור, וכן לזה נלכו כמו נד' חלים ולזה היה מים
שב לאיחנו, עד שנראה לבסוף המכוון מהפרידה
מהאדם דנחכוה מכת בטורות דזה נהרג, וזה נשאר
בחיים חיותו, וזה ג"כ נוסח הברכה שניה ממזרים
גאלפנו לזה סרגת ולזה גאלת, והענין הוא כאשר
נכתב לקמן דכפי מחשבת האדם בש' אחד, בן
נחכוה אהו בריאותו, וכן יהיה גם לפחד בגאולת
הנשמה פרידת הרע מהטוב, שיהיה ג"כ מהספלים
שייט מענין היות העולם, דלזה סהיה נקראת מקרה
ולזה סהיה גם כנ"ל, כי ישרים דרכי ה' דאלו
ילכו ואלו יכשלו. וכו' ענין התנא דפוסה המזרע בהמ"ק
בטל טפס הסרות שיינו ג"כ כנ"ל, מלד דהספלים
פלוי כפי האדם ונכן משום חלקם אז בהעולם
היו מלויין הויסים בטובן ובטעמן למדרגה גשה כנ"ל:

ויוֹתֵר מנאור דפיקר קלקול העולם הוא פלוי בפך
דעמ, ומלד זה כתב הגאון ציערות דבש
דלחם, חלקו שממחר לאפיתו ונלרך יגיעה פחומה
מחלק השני, א"כ הקללס דפך דרעם ג"כ פחומה
על חלק זה מחלק השני אשר נחלקל, ציעמ אפך
חאכל לחם בעבורה ויש עליה חטט ענין דהיו
נלרך להאדם יגיעה רבה בעבורה והא בענין פסידה
ארן שחוליא גלובסקאות וכלי מילת, לכן נבחר לברכה
ראשונה וברך ע"ז וע"כ חלק בהעולם דהיו הלוי
בהעולם דהיו מונח לרוב בענין עה"ד, על כן לא
נחלקלה חלקו לרוב וסיה בעשמו ובנימוקו, וכמו כן
יתחיל גם לבסוף מהטפלים כמו אשר מכות דמקודס
כהנ"ל, דלזה דם ולזה מים עד שנראה לבסוף סומן
דהמכוון בזה הוא רק להאדם דיהיה ג"כ מכת בכורות
כמאז וענין בכורים הוא ענין גדולי הדור בגשמיים
שה שיהי' אז והוא ענין כמו ויסנהו בכור עליון לפלוי

ארץ והוא פני הדור שיהי' לו פני הכלב
שיהי' כלים ואובדין ויהי' אז ג"כ שהדל-בין בטורי
מזרים ובין בכורי ישראל אשר הם זרע אברהם ילחק
ויעקב דזה יסרג זהו ישרא בחיים חיותו, וכו' נוסח
ברכה שניה דכל בכוריהם סרגת, ובכורך גאלת,
שייט לזה היה התנהגות כך, ולזה כך כנ"ל בצוה"ת.
ואבז נבאר נמי בענין כריחת ברית מה שכתבנו בפ'
לך ושיך נמי לדברים שלמעלה בענין כריחת ברית
שאמרט, ובפנין מקרה לילה דהוא פולס לקרי ר"ל
נכתב עוד ענין דהנה נבחרו איברים באדם כפי חשבון
הטורס ומלות רמ"ח אברים ושס"ה גידים ולכן אשה
שנפחחה באנשותה מערך האיש, נפחחה גם ממלות
התורה במ"פ שסו"ג פיין מ"ש בפ' וישלח, וזה
דפסנו מכבר דנפחחה בהבנתה, ואינו שייך בה
לחדש מידושים דאורייתא וא"כ אינה פולס כל כך
במעלתה מכפי יום ליום כמו האיש שניתן אלי' הברכה
שגיפנו לזמן הזה שיינו שגיפנו במעלתו מה שנשאר
בחיים חיותו והגיע עד סומן הזה וע"כ אינה חייבת
ג"כ רק במלות הטורה מה שפומדים בחמידה במדרגת
השיה לא צ"מ"פ שהז"ג ולכן אס הטורה היא כפי
חשבון האברים ועור הערלה הוא יתרה מכפי נגד
הטורה פ"כ היא מדלת בין ישראל. להטורה ואורייתא
וקוב"ה מד היא פ"כ היא מדלת בין ישראל לאביהם
שנשמים ולכן בכרותו אותה נקרא פמים עם הטורה
דרכיב בפ' המילה הסלך לפני זהו במלות מילה
ופיה פמים וע"כ נקרא זה כריחת ברית עם ישראל
וביהמ"ק של מטה הוא מכוון עם ביהמ"ק של מעלה
לסיות עותף להקב"ה, ולכן אין יכולת לבוא לזה בלי
המילה וע"כ כתוב בפסוקי דכ"י אשר כרת את אברהם
זו המילה ושבעתו לילחק זו הפקדה כי שנייה הם
במס"ג כי טעם היה לריך האב להיות בוכה כשרואה
דבר הזה, והוא שמח פ"כ יש לה זכות שהן עושין
אותה בשמחה יותר מכל המלות, מלד עמידת האדם
לנגד הטעם שהוא לריך לסיות בפלכות והוא שמח
פ"כ פדין עושין אותה בשמחה, ולכן אמר מלד
אשר כרת את אברהם זו המילה, ושבעתו לילחק זו
הפקדה דשנייה היו במס"ג, לכן מלד זה יכולת לבוא
לכנין ביהמ"ק כנ"ל דיקויים ופעמידה ליעקב ברית
עולם לאמור לך אחן את ארץ כנען כו' :

עוֹד נ"ל לבאר זה דהנה אס אוכב ב"א לזולתו
אוי יעשה טובחו, אך לא במס"ג אך בכת
זוגו או בכריחת ברית או ילך עבדו במס"ג ויעשה
לפנים משורת דית, כן ברותיות אס עובד ה' לא
במס"ג אוי הוא רק כאיזה אוכב אך אס עובד ה'
במס"ג אוי הוא במדרגת זוג וכו' נקרא כריחת ברית
ויכולת לבקש לעשות אהו ג"כ לפנים משוה"ד, וכו'
הבקשה בר"ה וזכרנו בזכרון טוב לפניך, ומראה לפניך
עקדש שעקד אברהם אבינו את ילחק בנו דהו מס"ג
משום דכבש רחמיו לעשות רעוק בלבב שלם לכן
יבטא

יבשו רחמיו, ותכנס אהנו לפנינו משורת דיקך מלד
 דזהו במדרגת כריחת בריח ע"כ בטובך ישוב חרון
 אפך מארץ, ואמר עוד מלד דכוא כריעות בריח וקיס
 לנו את הדבר שהבטחהו וזכרתי את בריתי יעקב
 ומלד דבו נקדשו כל אברי' כאשר נכתוב לסלן בענין
 המלאך שה' ממשמש אותו בכל אבריו מלד כי אבר
 שקיים מלוחו השייך אליו א"כ הוא תיכף כנהיגתו מן
 האומן ואינו יפה להאומן אם אינו בשלימותו ואם יארע
 לפעמים שאין בו כח בריאותו כמו לשבור איזה כלי
 מלד דהאבר לא קיים החנאי מה שהתנה האומן עמו
 כבעת בריאתו דכפי זה החנאי יה' בו חוקו ותקפו
 משא"כ כשלא קיים וע"כ ביעקב אבינו ע"ה שה'
 ממשמש בו בכל אבריו ואינו יכולת ליווק מלד דכל
 אבר קיס מלוחו וכו' כתיבך בריאתו וכיון דנתקדש
 בכל אבריו א"כ נקרא עליו שם אורייתא דאבריו
 הטובים דנקרא שם אבר כפי הנ"ל הוי החשבון כפי
 מנין הסורה וע"כ כיון דאורייתא וקוב"ס חד הוא לכן
 דמות אדם חקוק בכסא הכבוד בחמונת יעקב וע"כ
 כיון דעולה עליו החשבון כפי מנין הסורה ואין בו
 שום אבר שלא קיים מלוחו שיה' נחסר כפי מנין
 הסורה לכן נהוה שם כל ולא בכל ומכל וע"כ כיון
 שהיו בהמימות כחמימות הסורה א"כ ברית כרותה
 עליו כמו שכתבנו לעיל לענין חיתוך עור הערלה
 מלד שנתקיים בו מלוחו מהסורה כן גם כאן בשנתקדש
 כל אבריו הוא מעולה לברית כרותה עליו ככמילה
 וע"כ הזכיר מקודם וזכרתי את בריתי יעקב וגם את
 בריתי יצחק וגם את בריתי אברהם ע"כ זה והארץ
 אזכר, וסמיים מלד זה ברוך אתה זוכר עברית. וזהו
 ג"כ ענין הכתוב דמלד אשר כרת את אברהם ושבעתו
 ליצחק, לכן וישימדה ליעקב לחק לישראל ברית עולם
 לאמר לך אתן ארץ כנען וגם סג"ל דפסוקי דזמרה
 משום דזכרות עמו בברית מלד זה לתת את ארץ
 הכלעני אליו:

קנה ולהחול יש לו דריסה ואף אם נושך כנגל לריך
 לבדוק בכל האברים מלד דדריסה וכ"ז מפחד האדם
 יוחר מפני הכלב כנראה בעליל משום דהפחד אינו
 מלד הנשיכה רק מלד נביחה, וכחצנו בדרושנו דזה
 הוא הויכוח מהאי אהתא ומסב"ב דכוא היה סובר
 דמה שאמרו שלא יגדל אדם כלב רע בחוק ביתו הוא
 מלד הנשיכה, וא"כ כיון דליכא בו שינים הוי מותר
 וכמו שהשיב להאי אהתא אבל היא אמרה לו שקילא
 טיבוקך ושדרא אחיורי דהאיסור הוא מלד נביחה דמפחד
 האדם מזה וליכא שום חילוק מלד השינים וא"כ דממה
 הכלב פחד מה שאינו ראוי לפחד ממנו וכיון שהוא
 מדמה, לכן נמשל ליוה"ר שהיא ג"כ מדמה אל
 האדם לחפש אחרי הללחת שקר ולירא מהפסד שקר
 ולא לחפש אחרי הכללמה האמיתית ושלל לירא ג"כ
 מהפסד האמיתי וע"כ שנתלבש היל"ר כחיב בקרא
 וראו כל עמי הארץ היינו כל ענין היל"ר הנ"ל כי
 שם ה' נקרא עליון היינו שגלייר במחשבתו כבודו ית'
 לנגד עיניו ושה' אחד ושימסור יפשו בעדו כמא"כ
 בכל נפשך זהו נקרא חפלין שבמות ושבראש מלד
 דבחפלין כזה הוא כחיב ממילא כהנ"ל דאין לעולם
 ממש וגם לכל הדברים שבה הן המזיקין ואז יקויים
 ויראו ממך וכן גם ענין הקרבת הקרבנות עיקר ענינו
 מה שבמחשבת האדם נשעת הקרבנות שה' ראוי שהוא
 בעלמו יהיה נשחט על המזבח עבור כבודו יתב' ורק
 מלד רחמנותו עליו החליף תמורתו הקרבן בע"מ,
 וא"כ עיקר כפרתו הוא שיביא לו מס"ג בעת הזאת,
 ע"כ ראוי מלד הקרבת הקרבנות שלא יהי' כח
 להמזיקין הנ"ל כמו עכו' לבוא לא"י ומלד זה נשאר
 ירושה הארץ להם וזהו דענה אליו כבודו יתב' על
 שהלחו דבמה אדם כי אירשנה כמו שאמרו חז"ל באיזו
 זכות בא אליו הירושנה שלא יבואו עכו' אליו וענה
 אליו כ' יתב', מלד עגלה משולשת וסור וגזל, ובזמן
 שאין ביהמ"ק אמר כבר תהגתי להם סדר קרבנות
 דבזמן שקורין מעלכ אני עליהם כאילו הקריבום,
 מזה נרע דבעת אמירתו ג"כ יהי' מזוייר לפניו במס"ג
 ואז יקויים עליו ג"כ ויראו ממך, ויכול לבוא בזה
 להגאולה, וענין עקדת יצחק היא ג"כ מה שמסר
 נפשו בעד כבודו יתב', מלד זה אין ראוי להמזיקין
 הנ"ל יכולת לפשות אליו היינו להכלל ישראל איזה
 חיזק כהנ"ל שיבואו עכו' לא"י, ע"ז אנו מבקשים
 בר"ה ויר"ב והראש לפניך עקדה, וגם כבישה רחמיו
 של אברהם אע"ה דזהו ג"כ מס"ג, ע"כ בזכות זה
 ישוב חרון אפך מעירך מארץך ומנחלתך, וא"כ ענין
 הקרבנות ואמירתן הוא שוב לעקדת יצחק, ולזה אמר
 במדרש על פסוק דושהע אומו חרקו בני אהרן את
 דמו אם יאמרו זה ישראל בזונה אחר הקב"ה משיד
 אני עלי שמים וארץ שאזכור בעת אמירתן עקדת
 יצחק שיגאלו מזה, וא"כ הן דברים שיין עקדת יצחק
 וברית בין הבתרים, וג"כ ענין דזכרות את הברית
 הנ"ל דעולה ג"כ על ברית בין הבתרים דמלד זה
 לתת

עוד בחופן אחר כמ"ש פ' לך בענין סכ' במה
 אדם כי אירשנה דכנה ברא הש"י את עולמו
 שהביא בזה כפי עבודה האדם שיפגוד אותו וע"כ אם
 יתשוב האדם ברעיונותיו ויקיים שויתי ה' לנגדי תמיד
 היינו שיזייר תמיד במחשבתו ע"פ' אחד חולתו אין ממש
 נהוה כזה שאין בו ממש מכל דברים שבעולם
 ומחמזיקים שבה, וכן גם אם ימסור נפשו ביד כבודו
 יתב' נקרא דשבק ומבטל עולמו בעדו ממילא נהוה
 כזה דליכא עולם לנגדו וממילא ליכא גם המזיקים
 שבה וענין המזיקין עולה על ענין יל"ר שנתלבש
 בכמה לבושים כדומה מחשבת האדם כמא"כ רבות
 מחשבות בלב איש וגוף האדם דנושך האדם תמיד
 נגד כבודו יתברך וגם הפושעים ועו"ג וגם ענין
 אישות של אדם וכמו כן דברים כדומה מה דמתאר
 הזו"ק בשם כלבא וכלבחה כמו שכתבנו בדרושנו מלד
 דבאמת פסק בש"ע סימן נ"ח מטרפות דלכלב אין לו
 דריסה, ואין לבדוק רק במקום שנושך כמו הריאה ע"י

למס את ארץ הכנעני, וגם מלך אשר כרת את
 אברהם ושבעתו לילחק, ועולם ג"כ על ברית בין
 שכתרים דהוא שוב לעקידת ילחק, דמלך זה לאמר
 לך אהן ארץ כנען וכו', וע"ז מסיים הברכה על
 שבקשה דזכרון עקידת ילחק ברוך אהי זכר הברית,
 עוד יש פנין בזה דאם ילייר במחשבתו ש' אחד בראשו
 א"כ נחטוב כמו איזה עבד דעובד לרבו שאין רבו
 כמוסו בכל העולם דאז אין עבד כזה ג"כ כמוהו בכל
 העולם, מלך דמי ידמה לעבד כזה, שיש לו רב
 שאין רב כמוהו בכל העולם, וע"ז הו' המשך התפלה
 כיון דאתה אחד ושםך אחד לכן מי כעמך ישראל גוי
 אחד בארץ, ולכן נחטוב כשישראל היו עובדים ח"ו
 ע"ז איתא בתיוקין ג' משמורות שהקב"ה הסיר תפלו
 בעת האתה בשבת החורבן, מלך כיון דהיו עובדים
 ע"ז א"כ יש ח"ו עוד רב, וא"כ גם הם אינם אחד
 ונתבטל מהן סליור דמי כעמך ישראל גוי אחד, ומלך
 זה הסיר תפלו דכחוב בהן זאת, וכן אה"כ את ה'
 האמת וה' האמירך כדמדרגה אתה עשיתוני חטיבה
 ואני חפשה אתכם חטיבה, וע"כ הו' ישראל במדרגה
 כפי דהם יסיו לו לעם כן הוא יחי' להם לאלהים,
 ומלך זה הו' שפיר ויכות דאנו נאמר השיבט ה' אליך
 וגזובה, וענייה קב"ה שובו אלי ואשובה אליכם,
 דלכאורה קב"ה ברוב רחמיו מה כ"מ אם זה מקודם
 אם זה מקודם, בין כך ובין כך אנו עובדים אוהו,
 אך מלך זה א"ש דא"ך יגביה אוהבו למעלה גבוה
 יותר משאר פו"ג, דהא ליכא לנו יחוס יותר מהם,
 כיון דתיקור יחוסנו הוא כמה שאנו עובדים כ"ק שאין
 כמוהו, ע"ז מוכרת שגלפך מקודם לומר שמע ישראל
 ה' אלהינו ה' אחד, ואם ח"ו יש בינינו עוד סיבות
 אחרות ליכא יחוס, וע"כ הסכרת להיות מקויים
 מקודם שובו אלי ואשובה אליכם, אך זהו רק אם
 נעמיד על הדיון, אך אם נלך בחקיותו ונזכה שיפשו
 לנו לפני משורת הדיון, אז יקויים צו גם זה הכתוב
 דהשיבט אליך וגזובה דגם זה הוא פורה, וישיב אוהבו
 קודם שגזוב אליו, ואז יקויים לא לפי המדרגה, דהם לי לעם
 והוא יחי' לך לאלהים כהכ' דלמטן הקים וגו', וא"כ לפי זה
 ג"כ דאם ימסור נפשו עבד כבודו יתברך ויכיר מעבודתו
 כזה דילייר במחשבתו אחרות כבודו יתברך וכו' אחד
 יחול עליו אז המדרגה, דמי כעמך ישראל גוי אחד
 כג"ל מלך דאין דומה לעבד כזה, ולכן גם מלך ענין
 זה אז הכל ייראו ממנו מלך יחוסו דאין דומה לו
 וככלל בענין זה ג"כ דראו כל עמי הארץ כי שם ה'
 נקרא עליך, היינו הבט"ד דמהאדם כג"ל מלך דמנית
 התפלין שנתבט שם ה' אחד ברעיונותיו לפי ליר
 מחשבתו וחו תפלין שנראש, וע"כ ג"ז ככלל בענין
 הקרבתו כיון דמוסר נפשו בעת הקרבתו א"כ יקויים
 עליו מי כעמך ישראל כג"ל ויקויים עליו ויראו מתך
 מלך יחוסו דאין דומה לו, וע"כ אין יכולת אז לעובדי
 גלולים להחריב הארץ מישראל ולכן גם לפי ענין זה

הוא ג"כ ענין הכתוב דבמה אדע כי אירשנה, דשאלתו
 באיזה זכות ומנה דמלך הקרבתו כזה ירושת הארץ, וג"כ
 כג"ל דזהו נקרא בשם ברית בין שכתרים, ולכן הו' לפי"ז
 ג"כ נוסח פסוקי דומרה, מלך וכרות הברית, הו' לחת את
 ארץ הכנעני כג"ל, וגם לפי"ז הו' ג"כ המשך הכתובים
 אשר כרת את אברהם דדומה לשבעתו לילחק דהוא
 העקידה ומלך דויעמידו לברית עולם משום זה לאמר
 לך אהן את ארץ כנען, כן נראה בדברים כג"ל גם
 לפי ענין זה בעו"ה:

עוד נראה לי בענין זה דהנה אם מחקן איזה דבר
 באיזה דבר אינו יכולת ליוזק בזה הדבר כמאמר
 חז"ל בברכות ביוסף עין שלא רלחה ליוזן משאינו
 שלו מאשת אדוניו אין יכולת גם זרעו להטק מענין
 עין רח"ל, וכן בב"ק מענין ר' נחמיא חופר שיחן
 דבר שאותו לדיק נלטער צו אין יכולת התמוה צהו
 בהביר, וכן בכל דבר ודבר מה שאדם עושה מלוב
 בזה הדבר אין יכולת ליוזק מזה, ואך להיפך דגוזה
 תלמח ישיעוהו, וע"כ מאמר שכתוב אם תחנה עלי
 מחנה לא ירא לבי אם תקום עלי מלחמה בואת אני
 בופח, היינו כיון דיניח בטחון בדבר המלחמה אם כן
 נכלל מלוב צה, וכמו שבעבירה נפסד זה הדבר
 ששייכות צה, כמו נמילת ידים אם יחסר יחסר מזונו
 מה ששייכות אליה, דהוא תיקון המזון ובא לידי עניות
 ר"ל, וכן פוכע על אוכלין, וכן כשמבטל מדברי
 תורה דנקראת אור דנתחלק לאור סגשמיית ושריפות
 מלויית כמאמר חז"ל בשבת פרק כל בחבי, וכן לפנין
 עובר על שמיטה דנגרש מא"י מזה אשר עבר עבירה
 צה כמאמר הכתוב, תחת אשר לא שבתה הארץ בשבתכם
 עליה, וכן במשחין לפני מטתו ערום דמשוקן הבית ובא
 לידי עניות ר"ל, כן להיפך במלוב דתללח על זה
 הדבר ששייכות לזה וע"כ אם יניח בטחון בהמלחמה
 ונעשית מלחמה מלוב לא הוה תקות הסללה מדבר
 אחר רק מזה הדבר גושי' הוא הללחו, ולכן אמר
 בואת אני בופח, ועל כן בכל ענין וענין אם אדם
 עושה מלוב באיזה דבר אם בא לדבר זה חס' ישועתו
 בהדבר שהוא ואם הוא מלא במנות אזי נחטוב כל
 העולם לפי מלחו למוב, כן הוא בענין יוסף כג"ל
 דהלוי צו מלוב כג"ל שלא רלחה ליוזן משאינו שלו
 מאשת אדוניו, וכן ענין ר' נחמיא בן הקנה שגלפער
 על סמים שאין יכולת ליוזק גם צהו מהמים, דהוא
 כהדברים הים דאם יש מלוב בזה הדבר אין יכולת
 להנזק מהדבר שהוא, וזה נראה יעקב אבינו ע"ה
 לבנו סיכנסו בעשרה שערים שלא יתלוט בהם עין
 להראות דאינם דומים ליוסף ושכרו ה' מלך עמידת
 נסיונו שהוא כענין רחל דמקורו ממנה, דשומדת
 בנסיונה דהיתה למודית אלל החרפים ואינה נדבקה
 לזה, מלך זה היתה הללחה ממחרת היינו צבת אחת
 משפל המנב מרופה ללכן לזיג ליעקב אבינו ע"ה
 בפנימטה, דהנה יש שני מיני הלחות, אחד מצת
 אחת משפל ערך למדרגה גבוהה, והללחה השני' היא
 ממדרגה

ממדרגה למדרגה, והללחה כראשונה שבנת אחת היא נותנת על איזה דבר נפלא שהראה איזה לחברו, כמו סוף על חבל שבאים כמה אנשים לראות זה הדבר ומהנים ממון הרבה בעד זה, ועוד יש בה ענין דמשיכים רבים לשהוא לראות הנפלא הזה, אך יש בה ענין שלישי היינו לעשות לכחלה דרך מה בכליכת חבל אין דעת האדם לזה, מלד דהסוף מה אינו עולה יפה, משום דיכול להיות שיפול או שימות, כן בענין הנשמה ברוחניות דיש שפולט ממדרגה למדרגה בענין ישראלית ויש שצומד בנשיון דתה דהראש מסירת נפשויות דפוא דבר נפלא בפעם אחת לתת ישראלית, דשכרם ג"כ אינם שוב זל"ז דע"ז דנשיונו בפעם אחת כזה השכר ג"כ שפולט להללחתו כנ"ל משפל המצב למדרגה גבוה, וזה שפולט בענין היהודית בישראלית כזה הללחתו ג"כ רק ממדרגה למדרגה, וגם זה שבנת אחת דבא על דבר נפלא במסירת נפש נמשכים רבים לזה לראות הדבר נפלא הווא, אך לעשות דרך כזה לכחלה היינו להלך לכחלה במקום שומאה כדי שיעמוד אחר כן בנשיונו זה אינו דרך שיכולת להיות הסיפוך לבסוף, וזה הוא מאמר הכתוב ובודעת להם את הדרך ילכו בה דאינו עולה לענין פשיית החוקים דזה נכלל בזהמטעם אשר יפסקו רק דעולה לכונה כנ"ל, וכן אנו מחפלים ומן חלקנו בחורחק, וכן הכתוב גול על פ' דרך:

זנחזור

עוד הפעם להדברים כנ"ל דזה ה' בענין רחל דביא היתה למודית אלל החרפית ולא למדה מזה זה ה' ענין נסיון, מלד זה זכחה להגדולה בפעם אחת כנ"ל, ונמשכים איהבים אליה, שהיתה חכוכה לכל ונקראת עקרת הבית היינו בית ישראל, אך הסוף ה' גם ענין שכרה דלא באהפל מקום מנוחה ומתה בדרך, מלד דדרך כזה הסוף אינו פולט לזה, כן ה' ביוסף דעמד בנשיון כמאה"כ ויוסף ה' במלרים, ובבית שטייפרט ולא למד מהם ע"ז היתה הכסגמו אהו ג"כ מלד הדבר נפלא שפלט להללחתו בפעם אחת מכית הספר למלכות מלרים, דהוא כמו שכתבו דבר נפלא בענין פנוף כנ"ל דנוהיט לו ממין רב ע"ז דעולה להללחתו בפעם אחת כן בעד ענין רוחניות דהראה דיר נפלא כמס"ג דשכרו ג"כ בענין זה שפעם אגות כנ"ל, וכן ה' ביוסף בענין עקרת בית ישראל, דהעמיד ישראל לגשן ופשה מקום בעדם וכן ה' ראוי להלחם עבדס כמאה"כ ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף כמאמר חז"ל דבית עשו לקש ובית יוסף להכנה ולככה שולט עם אש דיעקב, וכן בשלוח מלחמת עמלק נשלח יוסע דמקורו מאפרים שנתקן מרחל, וכן ה' גם ביוסף לענין הסוף דאינו עולה כ"כ דמת קודם לאחיו בעשר שנים, אך בלאה לא ה' כך דלא היתה בנשיון לכן לא היתה להללחה בפעם אחת דזכחה ליעקב אחר זכות רחל וגם זה ה' בהכרה וכן היה ענין שאל דהנהגמו ה' בענין דאשימה עלי מלך ככל כגויס אשר סביבתי, ומלד

זה שהיירו שמואל. מאוד, מלד דהנהגמו ה' מבחון ככל המכו"ס דהוא ענין הסתר פנים ומלד דלא קיים המלוה עם אגג בא זרעו שביא אסתר ומרדכי והחקיטו המלוה ונלחמו עם עמלק שהוא סמך אף דאינו מסווק עוד התועלת כמקודם בים"ש ככל זאת מפשה המלוה החקיטו ושאריו ימי הפורים לזכר עולם למלוכה שאלו נלחם כמלוכה בית דוד רק לא נבד' כבד' דוד במעלחם ומיקוטו ה' גם בענין התורה דקימו וקבלו אז התורה ברצון סטוב וגם בענין העבודה כנה דריוש האחרון מאסתר כנה וגמר בית השני אשר התחיל כורש לבנות, והכלל כי מלוכה שאלו כוזמר אז ומרדכי הוא המלך ואסתר היא המלכה ורק בגלות הוא ענין הסתר פנים וסוי כמו מחילב בענין אחשורש כמאמר הכתוב דואגכי הסתר אסתר פנים ומלד זה נקראת אסתר מלד דואגכי הסתר אסתר כמאמר חז"ל בחולין ד' קל"ט ע"ב, וזהו נכלל גם במכנה ישראל מה שהלכים בפורים במלבושים שאינם שלהם כדרכי המבדדי גלולים במלבושים ארומים שהוא מנמחו ושורש ארום שהוא מענין עמון ומכוסס מענין הסתר פנים, וזהו לחות על פת משיח בן יוסף שמקורו מרחל שיבי' אז כך ומלד שיעמדו בנשיון ולא ילמדו ממחוקיהם אף שיהיו מלבושין כמותן מלד זה יגאלו אז מלכותיכן ויעלו בפעם אחת משפל המצב עד המדרגה המעליונה בפעם אחת כהנ"ל וזה ענין פורים, משא"כ ענין פסח שאות הוא הנהגות אלהות שהוא לחות בליל שמורים לדורותם על משיח בן דוד מנהגס אז ליטב בלבנים בהתגלות דאם יהיו מחליכס כשנים כשלב ילבינו ובענין משיח בן יוסף כאשר כתבו שהיורה התורה בלא ירבה לו סוסיס וגומר ונקרא הוא ג"כ שעמד בנשיון כענין רחל דמקורו ממנה וזהו דנשהוה בשאלו דעלה למעלה בפעם אחת ביחוסו למלוכה אשר לא ה' עוד מלוכה מקודם בישראל, לא כן ברוד דזכה למלוכה בשכר ה' מלוכה מקודם בשאלו, וזהו כמו לאה שזכתה לזיווגה עם יעקב לאחר שכבר ה' זה ביחוס באחותה, דעל זה אינו נקרא דעלה בפעם אחת משפל המצב למעלה גבוה מאחר שכבר ה' מלוכה בישראל, וכן הוה בשאלו דנשמה על יד חיל בישראל וזהו כמו ענין שרבים נמשכים אליו, וכענין רחל שהיתה נקראת עקרת בית ישראל דמקורו ממנה, מלד דהוא ענין כמו דבר נפלא שרבים נמשכים לזה לראותו כנ"ל או לדפתו הרוחני מלד ענין נפלא שיט בו בזה שעמד בנשיונו, מלד כנשיונו מה שמבחון ה' כדרכי העו"ג הנ"ל מה שלא מנינו זאת במי שהולך אליו הרוחני ממדרגה למדרגה שיבי' נמחל כל חטאיו שיבי' נקי ככן שנה, מלד דאין אדם לדיק בארץ אשר לא ימטא ואינו משכחת רק במי שצומד באינו נשיון שבה זה בפ"א והוא ענין מי שקונה עולמו בשפע א' והוא ענין בעקבותא דמשיחא חולפא יסגא ומכמת סופרים חסרך ויראי חטא ימאסו וכל הדברים דמחשיב התנא כטוביה כדי בנשיון יהיו אז סוכאין ויסו

פולח

עולין מלד זה נקי כבן שנה שבזה ינאלו, וכן דבר השלישי כי' בו שלבסוף לא עלתה לו שלא נגמר גדולתו בזה שנהרנ בדרך כמו רחל שנפקקה שליכתה בתוך הדרך, ועל כן זה שצולס לגדולת מלד איזה דבר נפלא שהיה עליהו במהרה כאשר כתבנו בתחלה דבריו, על כן אם כי' עלתה לשאול שינחור כפי ענין הנסנהו שינחור על נסיונו עם אנג אז כי' הנחולס מה שנקוב לזכות בעוד איזו שנים, וסיחה זה כמו שלשה אלפים שנה מקודם משום שאז היתה הזכי' מלד ענין הנהגת נסיון, ובוש שלא קיים מלותו עם אנג לא נקיים אז הנחולס, חה דענין הנחולס לא זכינו עוד עד הנה, אך ע"ז דענין לזוי השם נתגלגל כהכ"ל דשמדה אסחר פס מרדכי שמקורם משאול וקיימו כעין ענין מחיית פמלק, ונלחמו פס המן שמקורו מעמלק, וחזרה אז מלכות שאול דהוה מרדכי כמו המלך ואסחר כמו המלכה, רק בגלות הוה הפנהגות כמו הסחר פנים, ולכן כי' מכסה לעיניו אז ע"י מלך החשורוש, אבל לאמתו נחזרה אז מלכות שאול במרדכי ואסחר, ומלד זה ג"כ נקראה אסחר בשמה משום דהנהגתה היתה ע"י הסחר פנים, וזה מאמר הכ"ל בחולין אסחר מן החורב מנין שנאמר ואנכי הסחר אסתיר פנים כהנ"ל ושלח יבא לפלא איך משיח ה' מלכות שאול נבטלה לנמרי, ע"ז חזר הדבר ונשאר ימי פורים לזכר לעולם שצומדת בזכרון. לפולם כמו מלכות דוד דימי הפורים לא נבטלים, ואך מלכות דוד צומדת לעולם לענין בהתורה שזורה הורלות בישראל ע"ז כי' ג"כ מלכות שאול עשהה רועה בהתורה שבימי הכורים קימו וקבלו אז ברלון המוב ככ"ל וגם ענין הפנדוס שמליט שהיה ע"י צן דוד היתה זה ג"כ ע"י צן אסחר שגולד מאחשורוש הוא דריוש האחרון נבנה ונגמר בית השני שהתחיל להבנות ע"י כורש הכל כהכ"ל:

שלישית הכ"ל בזה שאינו עולם, עד שיבוא אי"ה בן דוד אמן, וזה הוא ענין תיקון חלות חיקון רחל, ותיקון לאה, ובפנת שכבושים בגולה דלא התקוה לעלות מלכותיהם משפל המלכ למדרגה גבוה, ולכן אומרים כעת רק תיקון רחל שלא הסענו עוד לתיקון לאה, רק אחרי כן שיהיו במעלותיהם יסיו כמו הללחת לאה שהיחה אחרי רחל, ולכן עלינו גם זה על מקומם ואין אומרים לוחו דרבים כי נותן רק לנפתרים שהם במדרגתם כלעמיד, והיו כחוב בשכס בנתינת יעקב ואני נתתי לך שכס אחד על אחיך אשר לקחתי בחרבי ובקשתי, חוה בגלותי ובצעוטי כדמהרנש דעל זה הוא עיקר שכרו, ובכל זאת בהכחוב כתיב בחרבי ובקשתי דהיינו מלד שהי' בפנימית ללותא ובעותא ובחילוניות היו חרב וקשת בדרך העו"ג, דזהו ענין נסיון כענין רחל הכ"ל, שעל זה נתקרב הללחה אשר כי' ראוי להיות ליעקב אבינו רק בעת הנחולה, אך מלד ענין נסיון ניהן עוד להללחה זו איזו אלפים שנה מקודם, חכה לשכס גם אז מלד הנהגת הסחר פנים הכ"ל מהנסיון שבפנימיות כי' ישראלית היינו ללותא ובעותא ובחילוניות היו בחרבי ובקשתי, דע"ז וכה ללקיחה שכס בעוד מקודם, חכו מאחר הכחוב אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, ולאיהו מהשכבים מניע זה אם לא ליוסף שב"ק הנסנתו כי' בזה האופן, מנסיונו במה שהיו במלרים כמאמר כחוב ויוסף היה במלרים ועומד בלדקו ככ"ל, וע"כ אמר הכתוב ואני נתתי לך ליוסף שכס אחד על אחיך מלד לקיחת האמורי בחרבי ובקשתי כן נראה לי בעזרי"ה:

ונחזור לכ"ל דמזה זכה יוסף שלא חשלות בו ובזרפו עין משום דנגע בו זכי' בעיני מה שלא רעה להנות מאשת אדוניו בעיניו כמאמר חו"ל בצרכות הכ"ל מפין שלא רתסה לזון וכו', וכן כר' נחמיא בן הקנה הכ"ל בענין המים, וכן בכל דבר ודבר אם יש זכות לאיזו בהדבר ההוא באיזו מנהג אזי יגיע הללחתו מזה הדבר ההוא, ולכן אם איזו יקדש במלותיו לכל דבר ודבר מהעולם אזי יתקדש ויגיע הללחתו מכל העולם מושם דקידש שמו יתברך על כל העולם, ובוה יקיים ע"י מעשיו דמכל העולם במלותיו שה' אחד, ובוה אין יכולת ליוזק מכל דבר שבעולם, וזה נכלל ג"כ בענין חפלין שבראש והוא שכחוב ה' אחד ושמו אחד אם יגיע זה בראשו, שעולה דוראו כל צמי הארץ היינו הצעלי דברים שמהארס הם המחשבות בענין הנוף ועוברי גלגלים והפושעים, ועוד דברים המדיחים לאדם מעצודת ה' וכמו דמיון מדעתו ומחולשתו וכמו האשה עבלס יראים ממנו, מלד שה' אחד ואין זולתו, א"כ הכל אין בו ממש ואין יכולת ליוזק מהם כן נראה לי בעזרי"ה:

ויראה אלפים את האור כי טוב ויברל אלהים בין האור ובין החשך זה כבר כתבנו דענין ראה

מה שאין העולם מתקיים בהן מ"ש חז"ל גבי אור
 בגונו וגם גבי השליך אמת ארצה וגם גבי לויחן
 דראה שאין העולם מתקיים בהן הוא שאין ישוב
 הדעת ח"ו לכביכול רק דהוא כפי מה שיהיה האדם
 לאחר עץ הדעת, שאין במדרגתו לעמוד עינו נגד
 הבריאה המאירה שברא זהו מעט לבשו, מלך
 שנהיה גם עינו לגשמינות, לא כפי קדם וכבודו ב"ה
 אף שנתן רשות להאדם לבחור דרכו, בכ"ז עומד
 כביכול ורואה לעתיד איך יתנהג האדם במעשיו,
 ולכן כשראה לאכילתו מעץ הדבש החקין מקודם חמה
 שהיא נקראת מאור, שהיא פולטת שאין עליה אור
 בעלמיה רק דמקבלה מבריאה האמורה ה"ל, וכמו
 דאיתא בצרכת יולר אור דפותח בכל יום דלתות שערי
 מזרח, ומתדלתות שערי מזרח נחקבל אור לחלוני
 רקיע, וזהו זכוק חלוני רקיע, ומהחלונות נחקבל
 להחמה כמו שאמרו מוליך חמה ממקומה, ולבנה
 מהחמה ז"ו, כמו שמבאר הגר"א ז"ל בצראשית, ואמר
 ג"כ אל ברך גדול דעה הכין ופעל זהרי חמה,
 כינוי מה שניתן אור על החמה שמקבלה זהרית ממנה
 וזוהי הזהרית אין לנו הרגש מה, מלך דזהו למעלה
 ממדרגת עינינו כפי העינים דכעת לאחר פ"ד, וזהו
 רק כיצד ילך כבוד לשמו יחברך, אך מאורות נתן זהו
 החמה והלבנה שמקבלים מהאורות שניתן ההרגש לנו,
 ע"ז אנו מודים ומשבחים, וזה פנות לבאוי קדושים
 רוממי שדי חמיד מספרים כבוד אל וקדושתו, וע"ז
 סיום הברכה ברוך אלה יולר המאורות, ונחזור
 לענינו דחיקן מקודם מה שיעלה להאדם אח"כ, מלך
 ההיות עינו לגשמינות לכן נעשה הפסק בין האדם
 לאור בגונו ע"י המאורות כ"ל, עד הלדיקים לפ"ל
 שיחזרו להם עיניהם, כאשר היו מקודם ויוכלו לראות
 אז גם בזה, וכן הוה הענין בהשליך אמת ארצה
 כ"ל שראה שאין העולם מתקיים שהוא ג"כ פולה
 לפי אכילת עץ הדעת דיעבר האדם אחרי כן, וכן
 בלויחן בעמד ומלחו ללדיקים לע"ל, והגם דאם ירשע
 או אם ילך האדם מה יפעל לו, ואם ח"ו הוא רע
 הוא רק רע אליו, ואם טוב טוב אליו, בכ"ז בשכל
 העולם אינו מתקיים מתקן כבודו יחברך ברוב רחמיו
 וחסדיו גם מה שרואה מעשי האדם כמה שיקלקל,
 ועיין מה שכתבנו ג"כ דזהו הכונה בצרכת אשר ילך
 דגלוי וידוע לפני כהא כבודך, דלכאורה אין לו הכנה,
 וכי רק לפני כבודו יתב' גלוי וידוע והלא זה לכל
 גלוי וידוע, שאם יפתח אחד מהם או יסתם אחד
 מהם ח"ו ח"א לפתקיים, ורק כמה דמלינו בנחוס
 איש גם זו אשר היה ביסורים גדולים עד מאוד
 ובכ"ז באו אליו תלמידים רבים ולמד תורה אהם גם
 אז בעת הזאת, א"כ יכולת לומר שיכולת לעמוד
 לפניו האדם גם אם אינו במתוקן כדאוי כפי בריאתו
 אך יסתבן שיהיו כולם כנחוס איש גם זו, הגם שהכל
 בידי שמים חוק מיראת שמים בכ"ז גלוי וידוע הוא
 לפני כהא כבודך שאם יפתח אחד מהם או יסתם

אחד מהם שלא יהיה כך, וזהו דא"ל להתקיים ולעמוד
 לפניך, ואף אם ילך מה יפעל לו ועשיית האדם לעצמו הוא
 עושה, בכ"ז ברוב רחמיו וחסדיו על העולם באם שכל
 העולם לא יתקיים ואינם יהיו כדאוי מתקן מקודם אף
 כפי מה שיקלקל האדם לאח"כ, ולכן ברא אותו מקודם
 בחיקו נקבים נקבים חלולים חלולים, וע"ז מברך
 אותו מה שילכת האדם כזה, ודופא חלוי כל בשר
 מקודם כפי מה שיהיו אחרי כן, ומפליא לעשות, וזהו
 ג"כ הכחוב וירא דהיא הכנה כפי מה שיהיה האדם
 אח"כ, וכמו שאיתא לקמן בפ' וירא לשון וירא
 דהוא לשון הכנה, דהגם אין דבר שאין בו הפוכו כמו
 עני ועשיר, ואם לא היה עני בעולם, וכל העולם
 היו עשירים לא היה נקרא זה עשירות כיון שאין
 עניות בעולם וע"כ זה כהבנו בדרשינו דהויות של כל
 דבר כמו החמון וכדומה מה שיש להאדם בעולם
 נחמה זה ממה שחסר לו עוד, כדומה אם יש לאחד
 עשירות רב ופגום לאין מספר עד שנמאס לו ואינו
 חפץ עוד אפילו לראותו א"כ נחמהו ככל עניים שבעולם,
 וע"כ ריבוי הדבר לאין מספר הוהוה הדבר לאין כלל,
 וכהנהגת העולם במלך שיצאו לכבודו מים ומלת כמו
 להעני ולמי נתן לכבודו זכב וכסף רק למי שחסר לו
 עוד זכב וכסף אבל למי שאינו חסר כלל נתקוה לחזור
 למדרגת מי שאין לו כלל, וכמו כל העולם בעיגול
 ומי שנוסף כל העולם, מאותו המקום שהתחיל
 לנסוע, ילכו המקום הוא בא בחזירתו, כן כל עיני
 העולם וכל מדות האדם בראה לנו את הארץ אשר
 היא כמו דוגמא באיזה חנות אשר יעמדו בחלונות
 דוגמא מהסחורות אשר ימלאו בחנות כן הארץ בראה
 לנו דוגמא אשר כל הויות העולם הן ברומניות הן
 בגשמייות אשר אם בא למעלה גבוה מעל גבוה או
 הוא בא למעלה השפל וישו זל"ז הכל מלך כ"ל
 דאם אין חוסר אין דבר, וע"כ זה ג"כ אינו בגמלא
 אשר אדם גדול בהורה יהיה לו הפגשאות כנגד חטק
 מלך שהוא אינו דוגמחו, וזהו מלך הפגשאות כנגד
 הפינוק הוא באין קן דליכא שום ענין קטנות נגדו
 ע"כ נלקח מלהאמר שהוא גדול ממש, וענין הפגשאות
 יכול להיות לו רק כנגד מי שהוא דוגמחו, ולכן מלך
 כנגד פס השייכים לעבודתו טפל הפגשאות מועט
 עליהם, מלך דדבר בא מהפוכו, והיש בא מאין, וזהו
 ג"כ נכלל בכך זומא דאיזה חכם כיון דשם חכם נלקח
 חמה שיש בהוית העולם שאינם מניעים לחכמים ואליו
 בעלמיו עוד הוית חכמה, מה שלא הביע עוד לזה
 אז נקרא וניתן להאמר דיש חלוי הדבר מהסיכי תמלא
 שלא יגיע להדבר, והוא הביע להדבר דהוא דבר
 חכמה נקרא עליו בזה שם חכם, אבל אם כדומה
 בחופן שיהי' כולם חכמים ויתגלו להם מצינות
 החכמה בזמלחה כל הארץ דעה, והכיסוי יהיו למים
 עד שנתראה המכמניות כמו לעתיד אז יהיו בטל שם
 חכם דיבטל אז ענין רע וטוב, מלך דיבטל הסיפוך
 יבטל הדבר ויבטל גם ענין רע וטוב, וזה שיבטל אז

כל ענין עץ הדעת וא"כ כיון דנקרא שם חכם מחסר עוד חכמה א"כ אינו חכם כיון שחסר אליו עוד החכמה ושם הדבר בעלמו סותר את הדבר וכן הוא בכל הדברים שבעו"ז שאם בניע לסדבר באיזה זמן נחאם עליו וא"כ בעו"ז הוא בצד שלא בניע עוד לסדבר ובעוד שלא בניע הדבר או שאינו בשלימות ליכא אליו סדבר, וא"כ ליכא ענין עו"ז בעולם, וע"ז נכחוב להלן דמכו יניעת האדם בכל יום בצוקר כשהולך ברחוב אם להניע אליו כל חסלו באין חוסר אונגתהוה שלא יכ"י אליו כלל כאשר נבאר להלן בהכ"י דלאדם אמר כי שמעת לקול אשחך דארורה האדמה בעצמך וכוונת אשך מאכל לחם, דאם יבוא אליו בכל בכל אז יכ"י נחאם עליו ועולה שחיו אינם חיים כי אדם לעצמו יולד, אך אם ה"י עסוק בחורה כקורס עש"ד אז ה"י יקיים עליו הפעל מעמלת הסורה ויכולם לפיות אליו שלא יחסר עוד ולא ילך בלא עמל כמאונע מלד דיכ"י עסיק בחורה, וכוונת הכ"י דמלד דשמעת לקול אשחך וניתן להחיותו עו"ז הסכרה למצבתך דארורה האדמה בעצמך ובעלזבון וכוונת אשך יבוא לחמך, וא"כ כיון דידע האדם בזו"א צדוקר בעת הליכתו שלא בניע בכל, ומכו יניעתו הוא רק שלא יבא נחמר אליו כ"כ, ובחמה המופת הוא לפיכך מה שיש לו יותר יכ"י נחמר יותר, כי יש לו חסר מבקש מאחיס, וא"כ הוא ינע ביום זה כדי שיניע ביום האחר וכו"ל דומה לאיזה חולעת כרוחם של הכותל והולך פעם אחרת, ונחזור לסדברים דסדבר בעלמו כמו שם חכם סותר את הדבר, וכו"ל וכו"ל וכו"ל דאיוהו חכם רק באין שיפור לחכמתו עד שחסיב עלמו באין חכו הלומר מכל אדם, וגם כזה איזהו גבור כיון דאם גבור נלקח ממס שנחסר לו עוד גבורה א"כ אינו גבור, ואמר דרק זהו שמבטל הגבורה דהיינו סכוכה את ילדו, וכן עשיר דנלקח משט פניות ואם יש אליו פניות עוד א"כ אינו עשיר כפי הכ"ל ונקרה עשיר רק זהו שמבטל עשרתו זהו השמח בחלקו, ומחיים גם דפולה שאינו חוכד לאחרים שיקיים עליו יניע אשך כי תאכל אשריך וטוב לך, וע"כ משה רבינו ע"ה שלא היה דוגמתו אליו נופלם מאתו ענין ההתנשאות על אלמו וכו"ל אשר נחבס התורה לכד מה שיהיה פועל דרכו לענין מאוד, גם הדבר בעלמו סב"א דנפיל התנשאות מוולמו ולכן התורה בשמבחת אומה לא כתיב גדול מאוד רק כפיני עבדי פרעה ובעיני העם דלא היו יורעים אותו בטוב, מלד דלגדול יכול להיות עוד גדול ממנו וכו"ל נכתב בחורה אשך היה גדול אשר אשך דוגמתו אליו מהאדם, עד שיהיה ענין מאוד מכל האדם, וכו"ל דקאמר ר' יוחנן דכבודו יחברך במקום שאתה מולא גדולתו היינו מלד דלגדולתו אשך חקר, לכן שם אתה מולא עטותתו, דעטותתו ג"כ באין חקר, לכן לניי שגראש דהראש איזו גאווה זהו לאות צחוסר שמתנשא יותר באשר יש אהו, דע"ז שיש אהו קיינו עטל התנשאות דהא יש אהו באמת, ועל איזה

חלק נופל התנשאות דהוא רק על חלק החסר אהו כן צדוהתוה וכן בגשמיות, וכו"ל דאיתא במגילת על הכ"י למס תרגונו הרים גבוניס דאמר הקב"ה על הרים גבוניס שמתנשאים על סר סיני, למס תרגונו גבוניס שזס לשון גאווה וקאמר ר"ה ש"מ מדקרי בלשון גבון שהוא מוס, האי מהן דיתיר בעל מוס הוא, והיינו כהכ"ל, דהיכרות מלד דחסר אליו עוד א"כ בגל מוס הוא, אך הכלל עולה דיש דבר הוא בא מלד חסרון עוד כמו ממון וכדומה הוא מלד דחסר לו הדבר במלואו, וגם חסרון הדבר הוא בא מלד ה"ש דיש מקלת הדבר אהו וכמאמר חו"ל, דיש לו מנה מבקש האחים, ועו"ז צסקבתא דמשיחא כשיבוא הזמן לבוא לגדלותם נחויס מקודם לשפל מצבונם דזה כזה ישו כהכ"ל, דכן ענין הפועל מי שאיזה סותר אינו מונע צראשו בחמידות ותקומו שיפעל אליו חלק אלפיס דיגרי וכו"ל ותקומו לקרונה פרנסתו, אך מי שהוא צחוסר מכל תקומו תמיד שיפעל לכללם כפי"ע לחלק אלפיס דיגרי וכו"ל כמו לאספרי, ובאשר נאמר משפיל גבוניס ומנביס שפלים, וכו"ל דאמר בלכה דודי מקדש מלך ביר מלוכה קומי לאי מתוך סהפכה, דהיינו ממה שהם כספכה מזה יבואו לגדולה, וכו"ל דקאמר להלן כהנפרי מצפר קומי, וכו"ל עניי עמי דעולה דבך יחסו, ונחזור לפנינו הכ"ל דהויית הדבר בא בעפוכו, ולכן יקרא דעה צינה מלד דיש שאינם מבינים, אבל אם לא ה"ש מי שאין צו דפה ובינה אינו נקרא דפה ובינה בפולס, כמו דכתיב לפתיד ומלאה הארץ דפה היינו בגשמיות יהיה לדפה, ולכן חלו דפה להבדלה מה שמובדל זמ"ז, וע"ז אמרו חו"ל מה שנקבע ברכת הבדלה לברכא אחס מונן שאם אין דפה סבדלם מנין, וכו"ל הטעם בהברכה אחס חוננתנו למדע תורתך ומלמדנו לפשות חקי רעוך דזה הכל מלד דיש בעולם כסיפור שאין להם התורה, וכן גם יש בעולם שם קודש מלד דיש חול בעולם, וכן מסור מלד עמא, וכן שבת מלד ימי החול, אבל לעמיד שיביה כולו שבה אינו שייכות להיות נקרא שם שבת ככעת מלד דליכא אז ענין חול עליו, וכו"ל נוסחתי מלד אחס חוננתנו למדע תורתך מלד זה ותבדל בין קודש לחול ובין אור לחשך, וכן מה שיש ישראל בעולם הוא מלד שיש עמים וכו"ל בין ישראל לעמים וע"ז אנו מתפללים אבינו מלכנו דמקודם עין כדעת לא היה שם חול מלד זה לא היה ג"כ שם שבת קודש רק עתה דנהסוס חלקי החול מלד עש"ד רק דנשאר זכר לקודם עש"ד ולעמיד בשמירת יום השבת, לכן אנו אומרים שתל עלינו ימים שבאים לקראתנו היינו שיבוא הזמן שלא יכ"י חלקי החול שיהיו הכל חשוכים מכל הטא ומדובקים ציראשך, ומלד דענין שבת הוא ענין עו"ז דהכל מסתפקים אז וליכא חוסר, דהו ענין מאמר הגמרא בשבת דכל המענג את השבת ומלד דענין דליכא חוסר הוא על שני ענינים או דליכא אל"י כלל, או דיש לו לרוב דישו וכו"ל כהכ"ל, ע"כ מלד שפומה במלותו

גם ברעיונותיו בשמירת יום השבת ניתן אליו השכר ונהפך מזה לעומת זה אשר ברא אלבים מאין לו חוסר, ניתן עליו לשם זה מאין לו כלל ואין לו חוסר אשר ניתן עליו שם זה גם בתי שהגיעו לרוב באין מספר אשר ישוב נגד זה שאין לי כלל, והיינו משגשו הרוב לשכרו הרוב וכו' לנחלה באין מספר דשוא באין מזרים דכמו ג"כ בענין זה מרוב גיהנם בא אחרי כן לרוב גן עדן, וכן הוא בענין דוילא ספור משמא דכל מה שבי' נשקט יותר בהטומאה ופחד במשלה נבו' גהטומאה כשפוסק אחרי כן מטומאה להסרה יותר יעלה במשלה עליונה בספרה, מלך דמשליונה לעליונה בא, ממעלה עליונה למעלה עליונה זו, וכן להיפוך רח"ל דשגש ופרש יותר מכולם (פסחים פ' אלו עוברין) וע"כ ג"כ בסוף הזמן כהנ"ל, מלך שפל המלך שיש להם לא, כן ברוחניות מלך מומי יתן סבור משמא, כן בגשמיות כנ"ל דכשכאופסן נגבלגל החחסון עימד נגד העליון דחכו ענין משפיל גאים ומגביה שפלים דיעלו לא משפל המלך אשר להם למעלה עליונה, כהטובה דמקימי משפר דל וגאשפות ירים אביון דמשפלו יבוא להשיבי עם גדיבים גדיבי עמו, ונהזור להנ"ל דיום השבת הוא מעין עוב"ד דהכל מסתפקים אז במה שיש להם והוא יום מנוחה ימנע בו כהנ"ל דמלך זה יזכה לרוב שמחה, ונחהו שכל א' הם אוהבין זל"ז אז מלך שאינם בחוסר כהנ"ל, ומלך דבעקבתא דמשיחא יתגלו הכל מה שבעינים לחוץ וימודע כל דבר פל בורי', וכן גם האדם אף ביראת שמים שלו אם הוא באמת יהיו יתגלה לפניו כל מלך שיבורר אז הפסולה, ויגלו הרשעים אם רשעים לפניו כל ומלך זה כיון דבלבו כן פיו אז ויפסר גלבוש ונתגלה לפניו כל דרכו של כל אחד יכולת להיות אז גם באב ובעו כשהו כולך בדרך זה חס הולך בדרך זה ויתגלו זה אז לפניו בכל יפיו נחוסה שהאב שונא לבנו ובעו לאב, וחוה רקאי המלך בחוסה על הזמן ההוא דאויבי איש אנשי ביתו, ואך בשבת קודש גם אז יהיו בשלמותם מלך דליכא קגאה ושנאה ביום ההוא, ורק כשבא זמן מו"ש דאז הוא וי נפש יחזור הקגאה והשנאה ואז יחזור ג"כ ענין דאויבי איש אנשי ביתו, ונתעורר אז השנאה דבנים על האבות ואבות על הבנים, אך כשבא אליהו הכניא ז"ל ויצא להגאולה ויקיים אז והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם יהיו יקיים השלום והשמחה אז גם במולאי שבתות, וזהו הזמר דאיש חשבי יגילנו מפי אריות יבשרט בשורות טובות ששמחתי בנים על אבות גם במולאי שבתות, וע"כ לפי זה זהו מאמר הכ' כאן מלך וירא אלבים סיינו הכנה לעב"ד כנ"ל, לכן מלך זה עולה להיות כהנ"ל וע"כ ייבדל אלבים, מלך זה הוא ברכת הבדל כבענין אשר יר דלשיל דעשה מקודם תקון הכדלה ברוב רחמנותו מלך הקלקול דלאדם דאחרי כן, ע"ז אטו מברכין אותו בדרך של המבדיל בין קודש לחול ובירר הובל מהפסולה, ומלך זה גם עולה להיות אור וחשך, משח"כ מקודם

שה"ד ולעמיד דלפת ערב יהיה אור, לכן נאמר ג"כ בין האור ובין החשך, וגם כי כשלא היה רע בעולם לא היה טוב בעולם, אך באכילת פס"ד נחוסה הרע וע"כ נחוסה גם האור כי טוב, אבל לעמיד יהיה כמו לעבר כי אינו נקרא טוב מלך שלא יהיה רע בעולם, כן נראה לי בעוב"י :

לזאת

יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת, אמרו חז"ל מכאן שנברא העולם בלה"ק, וזהו דלא מלינו בכל הלשונות דיהיה שם איש ואשה נופל וע"ז ושיהי' דמיון ביניהם, רק בלה"ק, וזהו אמרם מכאן שנברא העולם בלה"ק ועיין לעיל בדרושנו מה שהדפסנו בע"פ על רש"י, (כתובות דף ל"ט ע"ב) בענין דמשוחה אין לה גער דקאמ' הגמ' על הא דחזינן דאיהו לה דאמר רבא דאמרה לי בת ר"ח כי רבדא דכוסילתא, ור"פ אמר דאמרה לי בת אבא סוראה כי נהמא אקושא בחינא, והנה רש"י פו' על בת ר"ח דהיא אשתו של רבא, ועל בת אבא סוראה דביתא דר"פ, ולכאורה הוא שני לשון מאשתו לדביתא, ונראה כפי הנ"ל לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת, וע"כ באשתו הראשונה דמ' יום קודם לינירה מכריון ברקיע בת פ' לפלוני, ואין חלוי במשעו כוונת שני, ע"כ נקרא זיוג הראשון ללעתו, וע"ז נשאל שפיר התיבה מאיש לאשתו, אך בזיוג השני דחלוי לפי משעו אינה בענין דלהיות נחלבת ממנו, וע"כ אינה נקראת ג"כ בשם ללעתו רק כמו איזה בנית דהוא לשון דביתא, ולכן רבא דתיסה בת ר"ח ראשונה חלוי, כהב רש"י בשם אשתו, אבל בת אבא סוראה מלינו לקמן בר"פ דעסיק לי' לצרי' ב' אבא סוראה, ולכאורה אם אשתו של ר"פ היתה ג"כ בת אבא סוראה, א"כ אחותה זו היתה דודתו לבנו, ואיך ב' מותר לישאנה, ומוכרת דה' זה זיוג שני ובעו ב' מיווג ראשון וכיון דהיתה מיווג שני כשב רש"י שפיר על בת אבא סוראה דהיא רק דביתא דר"פ, וכיון לטי הנ"ל דאשתו הראשונה מלך דהיא מוכרת אליו מקרי שפיר בשם ללעתו, ונקראה שפיר בשם אשתו דנשאל משה איש, א"כ אם יארע ח"ו איזו גירושין מאשתו הראשונה נחוסה להיות בשם נחוסה ללעתו דהיה נקרא בשם בע"מ, ולכן במזבח דענין קרבן הוא, שראוי להיות נשחט באדם רק כבודו יתב' ברחמיו ונחסדיו עשה אמתו לפני משה"ד ונתרצה דיהי' חלופו שחיטת הקרבן, אך אם מגרש אשתו הראשונה ראוי לחול עליו שם בע"מ, א"כ אינו ראוי להיות למזבח גם לפשות חלוף ממנו ע"י קרבן דיהי' כמו שנשחט הוא בעלמו דעל זה תבא החילוף כנ"ל, כיון דנקרא בשם בעל מוס ואינה ראוי לזכ גם לפשות ממנו חילוף לקרבן ואינו ראוי למזבח; וזהו מאמר הגמ' הנ"ל המגרש אשתו הראשונה דגם המזבח מוריד עליו דמעות, כן נראה לי בעוב"י :

בראשית

וילמח כו' ופן כמיים בחוך כגן ופן כדעם

למחר, רק מלך התאווה שיהיה לכם עוד מזון, ויאלו ביום השביעי ללקוט ולא מלאו ה' בחינה האחרונה, לכן אמר ה' עד אנה מאנחתם לשמור מנתי, מלך כי הוא בחינה אחרונה, וע"ז אמרו אלמלי שמרו שבת ראשונה לא שלטה בישראל קום עו"ג, עוד כתיב:

והנחש ה' פרום וכו', ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל פן הגן ותאמר האשה אל הנחש מפרי פן הגן תאכלו ומפרי הפך אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמותו ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמותו כי יודע אלהים כי ביום תאכלו ממנו ונפקחו עיניכם ושייתם כאלהים יודעי טוב ורע, ומתא האשה כי טוב הפך למאכל וכי תאווה הוא לפינים ונחמד הפך להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל וכו', יש להבין מה שאמרה האשה ומפרי הפך אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו הפשוטה לא תאכלו ממנו היינו מען הדעת, והנה לפיל כתיב וינחם ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וכו' ופן החיים בתוך הגן ועפ"ד טוב ורע הרי מצוה שם דהפך שבתוך הגן הוא פה"ח ולא פה"ד, גם יקשה מהיכן בא הפשטות לחוש שהוסיפה מה שלא אמר הסי"ת ולא תגעו בו עד שזוהי הל"ה מפני שפן הוא הנחש לרחפה ולאמר כשם שאין מיטה בניגוע כך אין מיטה באכילה, גם יקשה במפור האשה לנחש ומפ"ד אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו כו' פן תמותו, מה הלשון פן ה' לה לומר לא תאכלו ממנו כי תמותו, גם יקשה על הכ' ומתא האשה כי טוב הפך למאכל וכי תאווה הוא לפינים ונחמד הפך להשכיל וכו' למחזר לומר הפך פעם שנית לימח ונחמד להשכיל ואין ידפינו דבפך משפתי קרא, גם יקשה אותרו יחב' בכוף ועמה פן ישלח ידו ולקח גם מפ"ח ואכל וחי לעולם מה זה אריכות לשוני ולקח גם מפ"ח וכו' די לומר ועתה פן יאכל מפ"ח וחי לעולם, ונראה דהנה הסבדל בין אכילה שמפרי פה"ח לאכילה שמפרי עה"ד, דאכילה מפ"ח חי לעולם ואין ידיעת עו"ר מונח בשכלו, ואכילה מפ"ד הוא להיפך דמונח בידיעת שכלו הטוב והרע ואינו חי לעולם ואשרי ה' לו אם ה' בוחר בטוב באכילה מפ"ח, מהסבדל שבין מלאך לאדם שהמלאך הוא נלחוי וחי לעולם, אבל אינו בעל בחירה ובכל מפשחו הוא כמוכרח מלך שכן סומצע בו והאדם הוא בן האווה ולעומת זה הוא בעל בחירה והנה בעלם ובראשונה לא אשר הקב"ה האכילה מפ"ד שבאמת ה' מותר לאכול מפ"ד ורק האיסור שלא יאכל משניהם גם יחד שאם יאכל מפ"ד טוב לא יאכל מפ"ח כיון שלעולם יחי' אחרי שיאכל מפ"ח לא טוב לפניו האכילה מפ"ד ושידע בין טוב לרע שאם בפת הואח אשר ימי שנותיו שבעים שנה מזו שיחקה האדם, מה גם אם יחי' לעולם יוכל

הדעת טוב ורע עוד וילו ה' אלהים על האדם מכל פן הגן אכל תאכל ומען הדעת טוב ורע לא תאכל כי ביום אכלך מות תמות ויילך מן האדמה כל חיה שהם יוצא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו, זה הפנין כאשר נבאר להלן מלך האדם הראשון ידע כל דבר מהעולם בפנימית הדבר והתחיל ידיעתו מהעו"ה התחתון עד העולם העליון לכל דבר ודבר מה שהעולם ההתחתון הוא גוד העולם העליון וע"כ ה' יכולת בידו לקרות שם לכל דבר ודבר וכל אשר יקרא לו הוא שמו, עוד אמר ויקרא שמות לכל בהמה ולאדם לא מלא עוד כנגדו ואמרו מז"ל שהציא לפניו כל זוג וזוג ואמר לכולם נחם בן זוג ולי לא נחם, הנה הפנין הזה דלכל עבירה ועבירה העונש בא לתקן לברר וללרף את הפושט מהנחת העבירה וגם זה לאינו פעמים אפילו לא עשה עוד העבירה ככ"ז פ"י איזה עונש קל ניסן לו שמירה מן השמים שלא יבוא עוד להעבירה הואח כאמור באבימלך גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשוך גם אנכי אותך מחטוא לי פ"כ לא נחתיך רק העונש הקל מהשמירה ובא ג"כ על איזה עבירה שיש בידו שיולרף שמירה כמו הפנין באבימלך ששאל על עסקי אשתו, זה הפנין שאינו מופרש כ"כ בגדר מהעבירות כאשר אמר אברהם רק אין יראת אלהים במקום הזה דמפרשי מז"ל על עסקי אשתו שואלין או על עסקי אכילה, ואך פ"ז אין לריכים לעונש כ"כ, משא"כ בעבירות אשר כבר באו לידו ויולרף רפואתו ללרף אותו מהנחתו אשר כבר בא לידו, פ"ז ללרף עונש גדול יותר, וזהו הפנין בכאן שאד"ר עלה ממדרגה למדרגה ומקודם היה אליו הנסיון מה שהקב"ה הביא אליו כל זוגות שבפולס והוא לא יבקש ב"ז, ומזה ה' שולח לקדושה בפולס ולא עמד בנסיון כזה ובלירוף הקל כמא"כ ולאדם לא מלא עוד כנגדו עד שהגיע למדרגה קטנה מזה שיהי' הכביון קל והלירוף יותר להיות לו זוג ולכיות בחינתו אם לשמוע דבריה אם לאו וזהו לירוף יותר בעוד שהזוג עמו ומפחה אותו לביטול חורב והוא ישמור בחזקו, ואך אח"כ כאשר הלך ממדרגה למדרגה ולא עמד גם בגשמיות הפע הנלרך ללירוף החמור מהקודם, ואכל מען הדעת היה אז הסכרה אח"כ לברר אותו וללרף בזמן רב מהגלות לנקות אותו מהעבירות שבידו, וכן הוא ענין כזה בהמן המדבר אשר מקודם היה נסיונם להיות בקדושה אף שלא יהיה להם לאכול ככ"ז יבטח וישתוק, ומזה היו עולים להקדושה לעולם כנ"ל, אף לא עמדו בנסיון כזה ונכנסו בגשמיותם לבקש להיות להם מזון וגם בשר ונחמו בנסיון קטן מרקודם אם יש להם צמחון שלא להשאיר למחר, דהא ראו כי כבודו יחב' נתן להם מזון היום וראוי להיות להם הסקוה גם על מחר ולא עמדו גם כזה ויחזירו ממנו אנשים עד בוקר וכו', עד שנבחנו בנסיון קטן עוד מקודם היינו שנתן להם ביום הששי בכפל ולא הולרכו

לכרע מפשהו מאוד מאוד, זה הכל מלד עה"ר מה שאינו עוסק האדם בהמורה ובה לידי נלחמות ודברים רעים משום זה תקונו המיתה וגם יזכור בחיים ע"ז, אך אם אינו מניח רעיונותיו כולם בזה"ד ועוסק בהמורה לא לריכנא להבטל ממנו נלחמותו ודברים רעים אשר אמו מתיקוט זה, כי יש לו תיקון גדול יותר במה שעסקו בהמורה וע"כ יכולת להאריך ימים, וע"ז עולה הכ' ודבר זה האריכו ימים וכי הם היינו ואורך ימינו כמאמר חז"ל כשאמרו לר"י דאיבא סבי בבבל אמר מלך כי הם עוסקים בהמורה, ועוד נבאר ע"ז להלן בעז"ס:

ועוד

שאלו שום נברא בעולם אשר יהי' בו שני הפעמים יחד שיהי' נלחמי ויהי' לו ידיעת טו"ר וזלמו הבורא יתב' לבדו שהוא אינו נברא דאין ראשית לראשיתו ואין אחרית לאחריתו, והאדם כשיאכל מזה"ה ומטה"ד יהי' דומה להקב"ה כביכול כמאמר הנחש והייתם כאלהים, וזהו אמירתה מכל עין הגן אכול האכל וכואו יתחר אכילה בין על עין החיים ובין על עה"ד, היינו שיוכל לאכול מכל אחד מהם אחיה שיבחר רק אחרי שיאכל מאחד מהם טוב לא יאכל מהשני ואמר ומטה"ד טו"ר לא תאכל ממנו היינו דעלה טובה אמר לו שהשיאו עלה הסוגנת לו כאב לבן באהבתו אותו, דיבחר לו יותר דרך זה לאכילה עה"ה דהיינו דיותר טוב לפניו שיחי' לעולם ולא יהי' מונח ביריעתו הטוב והרע כיון שאחרי שיאכל מטה"ה כרי אין בו שליטת ית"ר וטוב תמילא לא יתאזה לאכילה עה"ד שזכו מצלה ית"ר לאכול המנו, וזהו טוב יותר לפניו, ממה שיאכל מטה"ד ויהי' ביריעתו הטוב והרע אף כי לא יאריך ימים, וזהו אמירת הקב"ה כי ביום אכלתה ממנו מות טמות, ולכאורה מה לריך הקב"ה באמירתו ואזכרתו לנתינת טעם, אך דעו בכלל עלתו הטובה דיבחר לו בדרך זה לאכילה עה"ה ולא בדרך זה לאכול מטה"ד, אף דבאמת או הוחר להארס לבחור גם בדרך זה לאכול מטה"ד אבל עלתו הטובה כאב לבנו מיעלהו לבחור בטה"ה, לכן בדיבור זה לענין העלה ראוי ונכון לכתוב הטעם לעלתו זו היעולה ממנו מלך דביום אכלכם ממנו וכו', בין כה וכך כיון דעיקר הצווי על שניהם לכן הוה שפיר אמירת הוה להנחש באמירתו אליה בדרך הילכ"ר אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עין הגן אכול האכל ובעינתה היתה אליו דמכל עין הגן אכול האכל ואף מען סרעה דהיינו באיזה דרך שירלה יוכל לבחור, אך דלוי אלהים דלא יאכל גם הטוב אם יתחיל מהרע דהיינו אם יבחר מקודם לאכול מטה"ד, לא יאכל אחרי כן מטה"ה, וזהו משרי הטען אשר ברוך הגן והוא כה"ה כמאמר למעלה ועה"ה בתוך הגן, אמר אלהים לא תאכלו ממנו אם נבחר מקודם לאכול מטה"ד, וגם לא תגעו בו בטה"ה אח"כ אחרי אכלו מטה"ד, כי גם כנגיעתו בטה"ה אף דאינו פועל שפי"ז יהי' לעולם

אבל עכ"פ ע"י הנגיפה לבד יאריך ימים מאוד ופן ברב ימים יוכף להשחית דרכו על הארץ וירבה בקלקולו כנ"ל, וזהו שאמרה גם לא תגעו בו דפן תמוחון, וענין מיתת דאמרה היינו ענין קלקול היזק והשחחה והיינו דיוכל להתקלקל מאכילה עה"ד, וזהו דענה הנחש לחוס דמלך דיודע אלהים דאלו שני הדברים היינו להיות בחיים עד העולם וגם להיות יודע טו"ר אינם רק לו לבדו יתב', וזהו ענין הכ' כי יודע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם וזה יהי' מלך עה"ה, וגם ובייתם כאלהים יודעי טו"ר מלך עה"ד, א"כ והייתם כאלהים וזהו כביכול ה' לא רלה כדרך פתוי הילך, וזהו שאמר הכתוב והראו האשם כי טוב הפן למאכל וכי תאזה הוא לפעמים זה קאי על עה"ד ונחמד הפן להשכיל תורה עוד הפעם תיבה הפן דלא קאי על עה"ד הסכר, רק קאי על עה"ה ותקח מפריה ותאכל, היינו שבחמלה לקחה מטה"ד ובסבורה שאח"כ תאכל גם מטה"ה, לענין קדימה לקחה מקודם מטה"ד מלך דבסמחה הנחש ה' לזה שתאכל מטה"ד תחלה, כי ידע הנחש דאם תקח מקודם מטה"ה, טוב לא יהי' בתאזחה ללקיחת עה"ד, כאשר ברוב פעמים האדם כשיש אליו לפעמים שני הדברים ללמוד ולמשותף לרכי הגוף אמירתו הוא לאחר שיטעם לרכו, אח"כ אקיים למודי ולא מקדים המוקדם ולאחר המאוחר, היינו לרכי הגוף מלך שיפחד ילדו שמה לא יתפזז ברוב לרכי לאחר למודו כמקודם, וגם בטחון יש להילך שבהקדם לרכי גופו יוכל להיות שיכשוך הזמן ואינו עולה לאח"כ מלך עלולתו ללמודו כלל, אך בין אכילה זל"ז ותפקחנה עיני שניהם יודעו כי ערומים הם, וקול ה' אלהים המתהלך בגן הפסיקס מהאכילה בדרך האדם שבדמיונו בעוד איזה זמן יעשה כל פשיותיו ויעלה לכל הלחמו כפי מה שבחשבתו אך אינו יודע כי מנייתם אותו לרוץ עד הסוף לרום גבוה ותא"כ במעלה עליונה ירד לשפל החחמנה ונחמה הכל לחל עולם כמאמר הכ' בדור הפלגה הן עם אחד ושפה אחת לכולם היינו שכבר עשו הרבה וזה הפלג לעשות ועשה בסוף לא אנית אותם, וזהו לא יבלר וכן יהי' בסוף הזמן שיהפוך מהכל לסל עולם, עד שעשה להם כחנות עוד וילבישם:

ונבאר

כח' שאמר להאדם איכה היינו מלך קבלת ערדות עה"ד עליו, והולכת במרולה יום אחר לילה ולילה אחר יום עד שאינו יודע חשבונו, עד שכמשע מלך ערדתו אינו מכיר את מקומו, וע"ז שאלו כבודו יתב' להאדם איכה, (וגם שאינו רואה אותך היינו בהתקדמותו להמורה) וענה את קולך שמעתי בגן שהוא המורה הקדושה כענין ג"ע הוא שכל חילין הם המזות והענפים הם שאלות והשובות מהמזות והדינים בכל פרט ופרט וכל הגן הוא כולל כל המורה כולה, וע"ז אמר את קולך שמעתי בגן שהוא המורה ורק שירחתי לבוא לבית מדרש מלך שאירא

שאירא כי פירוס אנכי בביתי, היינו כי תמיד נחמר
 לי לרכי הגוף, וכל יום ויום מלד זה ואחבא לבית
 אך האמת מאיזה דבר יודע השני שנחמר אליו, ושהוא
 פני לא כאשר סובר מלד חסרון לרכי גופו, רק
 מפאת ילרו כמה שיש לזולתו דמזה יודע חסרונו,
 דכדומה אם לא ה' בעולם יותר מכפי מה שיש לו בודאי
 אז לא ה' פני שלא היה הכדון עליו, כי שם חסרון
 נלקח מיש, ויש מחסרון, כי כל דבר נקח מהעומו,
 כדומה אם היה להאדם ממון רב באין חקר עד
 שאינו יודע המספר היה נמאס עליו ונקרא שנותן
 להאמר פ"ז שאין לו ממון, וה' חוזר למדרגת העני
 כי הדבר ברוב לאין מספר אז הומזר לאין כאשר כ'
 בדרושינו הקודמים וכדומה איזה מתנה מביאין להמלך
 לחם ומלח, ואינו ניתן לו כסף והב כמו לקטן
 ממנו, מלד דנראה שנחמר לו עוד כסף, שנלמד
 להעשירו יותר, כמו הדרך להקטן ממנו, אבל הוא
 שלפשרו אין סוף, א"כ אינו שייך לנתינתו עוד זהב
 וכסף אליו ובטל ענין הכסף ממנו, והחוזר כמו בלא
 כסף, היינו לנתינת לחם ומלח והוא להראות שאינו
 לריך לכסף והב ומתנתו כמו לפני שאין לו כלל,
 וא"כ החוזר הדבר שברוב לאין, וכמו העולם הוא
 בעגול שכנסוס האדם ממקומו והולך בכל העולם,
 הוא בא למקומו הראשון וכו' להסראות על כל מדה
 ומדה מהעולם מהארץ עד לשמים שכך היחס בבריאה,
 שכל דבר שהוא למעלה למעלה הוא בא למדרגת
 הראשונה, וכן הרום להצומק עד שכל לכדור התחתון,
 החוזר הדבר להיות נקרא אחר כל הפמקות לרום,
 ומהו זה שנקרא מדרגת האחרונה בעמקות היא אלמע
 הארץ בצביון, וכן כל דבר ודבר המדרגת האחרונה
 הוא רק אלמעו הדבר, אבל אם הולך יוחר ממלצות
 היא בא למדרגת הראשונה, כן גם בחכמה על מי
 נאמר שהוא חכם יותר פ"ז שנחמר לו עוד חכמה, הינו
 שיש עוד ענין שם קטנות עליו שניתן להאמר שהוא
 חכם יותר אבל לגדול על טיטק קטן אינו שייך
 להאמר שיותר יש ידיעה אליו מהטיטק כי לענין טיטק
 על ענין גדול נלקח שם הגדלות ממנו כי שם גדלות
 נלקח משם קטנות דאם אין קטנות אין גדלות דכל דבר
 ניכר מהפוכו כ"ל, וע"כ לאיזה אדם שגדלותו ברוב
 מכל האדם עד שאינם בסוג דרך למודו, אין שייך
 לומר עליו שהוא גדול מהם, רק אדרבה שבטל
 הגדלות, והוא כמו מלך שאין דרך להראות גדלותו
 לפניו כמו כן הוא החכם כזה, וע"ז אמר הכ' בנשה
 רבינו פ"ה מלד גדלותו לרוב, שהוא עניו מאוד מכל
 האדם אשר על פני האדמה, וגדלותו היחס למאוד
 נגד זולתו עד שבטל ממנו שם הגדלות, ובה למדרגת
 דונתו מה, הן בכל דבר ודבר שהחוזר הדבר באם
 רב מאוד כאלו לא ה' כלל כמו שכ' בדרושינו הקודמים,
 וכחכנו עוד, דע"ז אמר בן זומא כי אינו שייך שם
 הכס אם הוא חכם, כי שם חכם ניקח מקטנות כמו
 דבר והפוכו כ"ל, א"כ אם נקרא חכם הוא יש עליו

עוד קטנות ואינו חכם, וע"כ אמר דאינו נקרא חכם
 רק מי שבטל גדלותו ממנו וכל האדם שוק לו, וכו'
 מאמרו איזה הוא חכם כלומר מכל האדם שנאמר
 מכל מלמדי השכלתי, ונט כשנקרא שם גבור הוא
 אות שנחמר לו עוד גבורה, וא"כ אינו גבור, ולכן
 אמר דשם גבור הוא לזה שבטל הגבורה היינו הכובש
 את ילרו, וכן שם פשיר ניקח משם לפני וא"כ אם
 יכולה להאמר עליו שהוא פשיר יש עוד עניות בתוכו
 ואינו פשיר, וע"כ אמר דאיזה פשיר הוא שמבטל
 עשירותו ושמה בחלקו כ"ל, ברוב הדבר הוא החוזר
 להאין והוא כאלו לא ה' לו כלל, ואם הוא במדרגת
 גבוה נהנה להיות במדרגת התחתונה, וע"ז אמר
 הכ' כי עפר אהה ואל עפר תשוב, והוא ענין הכ'
 משפיל גאים ומגביה שפלים, והכו נ"כ מהאמר ומותר
 האדם מהבהמה הוא האין, מלד דהכל הוא חוזר להכל
 כמו סבהמה, והמותר הוא רק אלמעי כ"ל מה
 שנחמר עוד הוא האין, וע"כ נחזיר הדברים הכ"ל
 שאם לא ראה לפני יותר בזולתו לא ה' עני בעיניו,
 וכדומה שאינו עולה להאדם בדעתו באיזה פעם שוב
 ענמ"ג שחושמו אינו יפה בהידור שלו, ורק שיעלה
 בדעתו של כלי ביתו שהם אינם יפים, מלד דליה
 יש עלה, ולזה אין עלה ובדבר שאין לו שום עלה
 איננו על ענמ"ג שפלו, והוא שמעיה מאדמו"ר על
 כונת ר' עקיבא דפרות דבר דמלא אחרת נאה הימנה,
 דאם אשחו כגופו איך יעלה בדעתו על נאה ממנה
 ואם יעלה בדעתו נראה שהיא אינה אשחו כגופו
 רק ככלי ביתו ולכן ינרשנה, וע"כ שם עני ניקח
 מהאיותו ממה שיש לזולתו יותר חבו סדרתו, ויתבונן
 האדם דהו עניו שאין לו עת לביא לביהמ"ד בכל יום
 ללמוד הידע מלד ערדתו וכשיצטבן שזו מלד
 התאזה, איך לא יבוא בעניו כזה שיבטל מתורתו עת
 הליכתו בעולם וה' פניו מתכדורו יתב' אליו מי
 הגיד לך כי פירוס אהה, הוא מן העץ דדעת סו"ר
 ורואה אהה למי הוא טוב מתך וכו' אכלת בעיניך
 ובמעין אשר ליתוך לבלתי אכול ממנו, ואיך היא
 ענייה כי פירוס אנכי, והאדם עונה דהאשה אשר
 נחת עמדי היא נחנה לי עון העץ, והיא לועקת חמיד
 שנחמר אליה לרכי הגוף, ולועקת רק כי פירוס אנכי,
 ובכפיה נובנת לו מן העץ דטו"ר, עד שאוכל, ושאל
 כבודו יהב' להאשה מה זאת עשית, ומה לנעקתך תמיד
 כי חסר לך, וענתה האשה האמת דילדה הרע הוא
 הנחש השיאני, ובכפיה עד שאוכל, והנה כשיצטבן
 האדם איך ילך אחרי עלת האשה, ואיך חלך האשה
 אחרי עלת הילד"ר, הוא מלד הדמיון שכשילכו אחרי
 הילד, ואחרי אנשים רעים המה יהיו לו לחובבים כמו
 בדמיון הישראלי כשילך בחקות עובדי כוכבים, אך
 הסוף יראו שהוא הסיפוף, כמא"כ ולא התורו אחרי
 לבבם ואחרי עיניהם אשר אחס זונים אחריהם כי
 הגוף טפל הוא להנשמה והעולם טפל הוא להתורה
 ועובדי האלילים טפלים הם ישראל וחולה לארץ
 לארץ

לארץ ישראל ואשה טפלה לבטלה, אבל אם ח"ו כשיהפוך העולם ויניקת א"י מחו"ל, וחורה חיה טפלה להעולם, היינו כמו שרגיל לפנות שאין יכולת לקבוע בעת הזאת למודו, מלך קביעת מסחרו, ואיך אומר שאין יכולת לקבוע לפעם הזאת מסחרו מלך למודו שנקבע בעת הזאת זכו, אינו אומר, וכן הישראלים לפובדי כוכבים, וכן בליכחו בפתח אחרי אשמו, ע"ז עולה בכ' הנ"ל, דלא תמורו אחרי לבבכם ואחרי פיניכם אשר אחס זונים אחריכם וכמו האילן שאם עיקרו הוא בריא אזי כל הפגפים דבוקים ולמודים יחד אליו, אך אם החמיל העיקר לרקב אזי החמילו ג"כ הפגפים להפרד זמ"ז, וגם להפרד ממנו, כן גם האדם כשנשמחו שהיא עיקר מהאדם שכשהיא בריאה, אזי כל הפגלים למודים ודבוקים אליו באהבה ובחבה, הייט הגוף היא דבק בה בבריאותו ובלא שום מחלה, וגם אשמו בניהו היא בשלום, וגם פובדי כוכבים הם דבוקים אליו, אך אם הנשמה היא עיקרה אינה בריאה אזי מחמילים כל הפגלים אשר אליו להפרד ממנו, וגם להפרד זמ"ז שגוף אינו בריא, ומריבם בבית וגם פכו"ס שונאים אוהו, והוה מאמר בהסליחות בהבקשה גוף ונשמה אם תריבם דוחו ולא יוכלו קום, וע"ז אה"כ שאתה סובר שאם חלך אחרי עצת ילך ואחרי אנשים רעים הם יהיו אוהבים אותך, לא, כי הסיפוך הוא כי איבה אשית ביך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה, וכן אמרו חכמים ז"ל להאדם כשמרבה שיחה עם האשה סובר הוא שהיה בזה אוהבת אותו, ובאמת הריפוך הוא כי מלך שהוא מורגל תמיד אליו אינו יקר בעיניו וכמא"כ סוקר רגלך מבית רעך ע"כ גורם רעה לעצמו ובוסל מדברי תורה וסופו יורש גיהנם, והוא ענין כמו הקיבב שצנכס בו המאכל דהסכרת להיות מתנהג עמו בדרך הממוצת כמו אוהב לזולתו שהוא נלרך להוקר רגלך כי לא יתנהג עמו באהבה לרוב ברוב מאכלו כי הקיבב חוזרת אותו המאכל ומקיא, והוא כמו מלך הסקרבותו אחו מנרש אותו מפני, כן הוא בענין באשמו דנלרך להוקר רגליו ממנה, וזו מבית רעך, דאף דנלרך לאדם לעזר, בכ"ז לא ירבה שיחה עמה, דבדמיון האדם שכל מה שיתקרב אליו יוחר, מהרבה יותר השלימות אתה אך יתן האדם ברעתו וילמד מקיבבו הנ"ל שהוא ג"כ בריאותו שיהנה האדם על ידו מחלוה אכילתו אם ירבה לחלוטו זה, דבדמיונו מרוב הנחתו שהוא בשלימותו אחו יותר, אך לבסוף יראה דהקיבב משליך ומנרש ממנו ומקיאם ההתקרבות שנתקרב האדם ברוב הנחתו על ידי תאוותו כן הוא בענין אישוח אף שהוא מהבריאה שנלרך להאדם בכ"ז לא יתקרב לזה ביותר, מלך כי לבסוף יהי זול בעיניו עד שנמאס ח"ו מהתקרבותו, מלך זה ומשליכו ממנה ומקיאם אותו עד שברלונה להיות מושלת עליו סיפוך מדמיונו דברוב הנחתו מהתקרבותו אליו קה"י שלימותו אתה כי בריאת החלוה שנברא להאדם

גם באופן שהיחר והנלרך מוכרחם להיות בדרך הממוצת לא ברוב כי עולה להיפך לבסוף מטובת האדם כפי דמיונו כן ילמוד בזה שירבה שיחה ויחברב עם עשו אף כי נלרך ענין עשו בעולם כאשר כתוב על יעקב וירא וילך דוירא הוא על שמת ישרנו וילך על שמת ישרנו את אחרים דאם נחמר עשו העולם אין ממה להרויח דאם יטב אותו עשו לדרך ברע והוא לא ילך אחריו אז ירויח שכרו וזכו לשון וילך כמו אם ה' לאדם איזה עסק שראוי ה' להיות ריוח ממנו ולא עלתה בידו על זה שייך לשון וילך, ולכן אף כי נלרך להאדם עשו בעולם כהנ"ל בכ"ז לא יתקרב אחו יותר בחלוטו כי אף דבדמיונו אשר יהי זה לשלימותו אחו ג"כ על זה ילמוד מקיבבו הנ"ל כי אף שנלרך להאדם החלוט בכ"ז אם מקרב אותו יותר מהתקרב אוהו ממנה, כן תאוה מהתקרבותו להם אף כי נלרך להאדם כהנ"ל בכ"ז יוחר ויחר מהתקרב תאוה זו לרוב כי יראה אחרי כן לבסוף מרוב הרגלו אחו שנמאס עליו ומשליכו ממנו ומנרש ומקיאם אותו, והוה בענין במדרש על הכתוב ואבדיל אחכם מן העמים הם ושלוש שלא תראו שאבדיל עמים מכם, אלא שאבדיל אחכם מן העמים כך אמר ארמור ז"ל על הכתוב זה בענין המדרש הזה, ובאמת חלי הגוף הפליון אינו שייכות להאשה בפופניות, רק כי יש אשה רוחנית אליו הינו המורה הקדושה, והזכר הוא שכל שהוא בבחינת בטלה, וכשישיג בה במשמושה נחשו ללאחיהם, המה מידושי תורה דאורייתא, וכמא"כ למחויקים בבדמיון ויש להם זרע ברוחני היא טוב מבנים ומבנות, וע"ז נפסק סדין לאזור מגורה על מחניו להפסיק בין לבו שהוא מחלי גוף הפליון, לערוה שהיא מחלי גוף ההחתון וע"כ לא ה' מכיר אותה אברהם אבינו כמא"כ הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את עד שהגיע לענין הסומאה שהוא עומאת מזרים וסי' בהכרת לראותה וע"ז היו חסידים הראשונים שלא היו רואים תוך לארבע אמותיהם, ומלך דראש כל האדם הוא נמסר רק לפורה, וע"ז עולה בכ' ולאדם אמר כאשר שמעת לקול אשתי וכו', עוד אמר בכ' ואל האשה אמר ברבה ארבה עלבוקך והרוךך והוא כמו ענין הנ"ל דאם לא ה' תוסר להאדם וסי' הולך בלא עמל וטורת לריק, ה' יולא מדעת, כי אדם לעמל יולך, ומש שאדם קודם עה"ד שלא ה' אליו חוסר מכל הוא מלך דסי' תמיד עמלו בעמלו של תורה וכמו כעת הסרנו בהווייתו בנרכי גוכו, כן ה' אז רק רעיונותיו והגיונותיו בחסרונם שנחמר אליו עוד חסירה מה שה' רוצה רק לעמול ולהגיע במעלותו הנבוב ממעלה למעלה למעלה חסורה, ואך אח"כ כשאכל עה"ד שפייכב עליו להנות תמיד ולהגיע כל כחופו בדברי תורה סהכרת לזה שלא יהי יולא מדעת וסי' עליו שם אדם שהוא בעמלו שניתן עליו שהוא עמלם גוסו, מלך כיון דאין לו עמל של תורה

ההכרח לפיות נחמר אליו מלרכי גופו שיפמול ע"ז כדי שיהי' לו שם אדם עליו בזה, והקילור כן מה שמקודם הי' הכל לפני כשמה נעשה אח"כ לפני הנוף, וע"כ לאחר עה"ד תיקון להאדם להיות חוסר אליו, שאם לא כן נהיה כבהמה, וזהו ג"כ מאמרו ומותר האדם מן הבהמה היא האין מלד כי אם יש אליו הכל שומרו להיות כבהמה וזהו כי הכל הכל, ובאמת כשיצבונן האדם כי הוכרח אליו להיות בו חוסר מלרכיו, וע"כ לא יעלה בדעתו שיניעו תהי' פולה להיות אליו כל, שזה אין יכולת להיות מן השמים, מלד למצוהו כפי בריאתו כפי הדברים הנ"ל ורק שפמלו הוא שהיה מקודם יותר האין ובעמלו יפחות האין ליותר יש, אך גם זה הוא ההיפוך כי כל מה שיש אליו יותר נחמר לו יותר כמו שאמרו חז"ל מי שיש לו מנה מבקש מאתים, וע"כ יניעו האמת היא סיבה להיות ליניעו השני, ומיום האחד ליום השני, והוא דומה לאיזה חולעת שהולך על כותל ונפול והולך עוד הפעם, כן האדם כיון שבהכרחו להיות אליו חוסר מלד תיקוט כנ"ל, ואין אדם מה ומתי תאותו בידו רק שבדמיונו לפחות החוסר ובאמת הוא ההיפוך כי כל מה שמניע להיות יותר אליו השמיות יותר נהרבה החוסר וא"כ מהו יניעו, אך מלד קללתו דעה"ד נהרבה עליו שהכלית תיותו תהי' להכל אם לא יפסוק בחורה שאז אין לריכס להיות עליו חוסר דהיי' עליו הפמל מלד שיכולת להיות שם אדם עליו, בעמלה של חורה כהנ"ל, וע"כ אינה עולה עליו קילור הימים מלד הפמל והטרדה, כיון שיכולת עליו להיות שם אדם בעמלה של תורה ולזה כתוב ודבר הזה תאריכו ימים, וא"כ פולה שני דברים צפנין הכתוב בזה, דבר א' הוא כפנין הנ"ל דאם יחי' האדם רב נעלה נלחוטת' מדגחוי כעת בקילור ימיו דשפטים שנה דימשוך לבו לכל דברים רעים ולכל נלחוטותיו כמאמר הכ' דילך האדם רע מגפוזיו במכש"כ אם יחי' לרוב דלכן כתבנו לעיל דהו דמשך ג"כ איסור נניעה צפן החיים כדבר חוב צפרי הפך אשר בתוך הגן דהוא עץ החיים חלד פן פמוכה דהוא פולה על השחטה והזקוק מה שיפשה בעולם וע"כ פולה זה לקילור ימים, אך אם הי' פסוק בחורה כקודם עץ הדעת ואיטו מניח האדם דעינו ורפיונותיו להגשמיות יכולת להיות שיחי' ברוב ובכ"ז לא יעשה מיתות והזקוק בעולם מלד דרפיונותיו לא הי' לזה מלד זה בבבל שהי' פוסקים בחורה תאריכו ימיהם כאשר אמרו לר' יוסף דאיכא סבי בבבל כאשר כ' לעיל, ולכן ענין הכתוב בכוונה א' רבדבר הזה תאריכו ימים, וענין השני הוא במה שנכתוב כעת דאם הוא בגשמיותו נלרך אליו להיות איזה חוסר כדי שיפמול בעמלו שיחול עליו שם אדם כהנ"ל, וממילא מלד הטרדה עולה לקילור ימים, אך אם הוא פסוק בחורה אינו נלרך להטרדה כי יעסוק ויעמל בעמלו ויחול עליו שם אדם בעמלה גבו' היותה וע"כ

אינו נלרך לעול דרך ארץ ועולה לאריכת ימים כנ"ל לכן פולה הכתוב גם לכוונה זו רבדבר הזה תאריכו ימים, וגם פולה לפני שלישי כאשר כתבנו בדרושים הקודמים דבקודם עץ הדעת כאשר האדם הי' גבו' במעלתו הי' הבעלי חיים ג"כ יותר במעלות מכפי כעת עד שהי' להם איזה ענין אנושי דאינו נלרך להם, אז להעלותם במעלות ע"י בריאה חדשה כמו כעת ע"י אכילת אדם כראיהו במדרש דזכו דחמנותו עליהן בורחמיו על כל מעשיו דהיינו ע"י האכילה נהיה זרע האדם, וע"כ נהיה לפני אנושי מהם כמאמר חז"ל דסוף לשחיטה, לא כן אז כיון דהיו במעלות אינו נלרך לזה והיון כמו אנושי דכעת אם ללמדו ולהתקרב להחורה אינו עולה דוקא ע"י בריאה חדשה פמו ענין התמיש דיכולת ללמוד אהו כמו שהוא כעת כן הי' הבעלי חיים אז כשהיו במעלות כמו הפלת אנושי וע"כ אז כיון דאינו נלרך לזה הי' אסור להריגת בעלי חיים בחנם וכתבנו שם דמלד זה אינו יותר להם עד נח דכירק פשב נחתי לכס אה כל מלד דאף דאחרי כן נלרך לפשי' זו דמעלתם בכ"ז הראשונים שהי' נחתם בחתימת המלך שאסור אין יכולת להיות להם ביתר אף שבטלה הפעם לא בטלה הנזירה עד שפלו להיות בעלי חיים שונים שאין עליהם גזירת המלך דהיינו עד נח מלד דכב"ח היו אז ג"כ אלה שנים כהאדם וע"כ כתבנו דכן האדם כשנתקרב אלל כסא כבודו יתב' מיכרח ג"כ ע"י בריאה חדשה דהיינו שנפרד בגשמיות ממנו ונתהוה אז לעפר ומלד זה יכולת לעלות נשמתו לכסא כבודו ית' וכו דסוף אדם למות, וסוף נהמה לשחיטה, כן כזה בהאדם נ"כ בקודם עץ הדעת לפשות ממנו חפמיש כמו בריאה חדשה, רק בחיים חיותו יכולת אז להתקרבות לכבודו יתברך והי' יכולת ליכנס בחיים לנן עון כמו בענין הבעלי חיים הנ"ל, ולכן גם הם אין לריכין אז להמיתה לעלות בזה למעלות וע"כ היו חיים וקיימים לעולם, וכן גם לאחר אכילת עץ הדעת תמות רק ענין הגשמיות מה שיש בו מה שנלרך לעלות במעלות אבל חלקי הרומי מה שאינו נשחקצ בהגשמיותו לזה אינו נלרך לעלות עליהם איזה מפלה מזה אינו מה, וכבר כתבנו בטפרי אשר חנני ה' כי מלד זה אינו נקרא מת בכלו רק דהוא כמו שינה שהוא חי ומת אחד מששים רק בשינה ענין המיתה הוא המופת והחיות הוא מרובה ובמיתה המיתה היא מרובה והמות הוא הפחות, וא"כ הוא בריאה חדשה רק כמו עורו משנתכם והקילו אר' במי שאין בו שום קדושה הי' נלרך למות כל החלקים א"כ הוא מת בכלו ובריאה חדשה אין להפשות דבל חמוט עולם ופד כתב מלד זה לא יקומו, וע"ז עולה הכתוב דוילא היינו הטובים שבהם וראו למי שאיטו יקום דהוא בפגרי האנשים דהוא שוכב בשינתו, וזה מונח כפגרי מובס בלא שום חיות על מי פולה זה על מי שאין בו שום קדושה דהוא המורדים והפושעים

והפועים צי ובטבע בחיים אינם עולים חולעים רק לבשר מה שקראו בשר החי בזה עולה חולעים, רק לאחר מיתה נהווה החולעים אך לאחריו כן כשטומדים לחיים ימותו אז החולעים אבל הם שאינם עומדים חולעתם לא חמות והיו רחוקים לכל בשר היינו שחיה בחינה מבשר זה לבשר זה שזה הוא שוכב בשינה חיה הוא מונח הם כפגרי מוצם, וע"כ מי שהוא כולו בקדושה עד שכל חלקיו אינם נלרך לענין לעלות במעלותם להשקות כענין צריחה חדשה כמו ענין העמיע או ישאר כולו בחיים לעולם וזהו הענין צריחה ז"ל דו"ה וישלך את אדרתו מפניו דהשליך כל נשמתו מפניו ואינו נלךק שום חלק מחלקיו לעלות במעלתו באופן להשקות כצריחה חדשה ע"כ נשאר בחיים לעולם, וא"כ אם פסקו הוא בחורה נפתח ממנו נשמתו ונפתח ממנו חלקיו מה שנלרכו לעלות במעלותם לענין צריחה חדשה, וא"כ נשאר חלקיו יותר מה שיכולת להשאר בחיים, וא"כ יאריך ימים יותר. וזהו כינה שלישי בהכחוב דבדבר הזה היינו שפוסק בחורה דתאריכו ימים, עוד ענין יש בזה דכנה כאשר נחננו בדרכינו הקודמים דהקודם עין הדעת שיהי' הפולם הי' דהתכלית הי' החיים מלך דכל מה שמזיקינו דעתן מהיטבת עליהן דהרוממות הם מתרבים יותר בדפיונותיו בכל זמן וזמן וא"כ כל זמן וזמן הם ייהר בתוקף וחוק, והנשמות הוא להיפך דכל זמן שמזיקינו דעתו מתרפת עליהן וע"כ בקודם עין הדעת דהיות גופו הי' אז ג"כ כמו ענין רוחניות וע"כ הי' נשאר גופו ג"כ הי' לעולם וע"כ הי' תכלית העולם החיים, לא כמו פחה דסוף אדם וכו', וכן נחננו דמה שהי' יראים המיות מהאדם שהוא מלך עליהם לא הי' פחד מות כמו פחה רק שהי' ייראה והממשלה מתשלה הי' שהוא מלך ללם אלהים אשר עליו, וכן הי' אכילתו הי' דפנה כל דבר מהעולם גם הנשמות והאילנות פרים ורבים זמ"ז וכחולש חסן נקרא זה מיתש על הדבר ההוא וע"כ שהי' אז התכלית החיים הי' גם אכילתם אכילת חיים דהוא כמו ענין מן שהוא מוליא לחם מן השמים וכן כשנחננו לאחר מתן תורה בקודם עין הדעת ניתן להם אז ג"כ מן והקפיד כבודו יתברך ג"כ אז שלא לאכול בשר כאשר הי' קודם, וזה ג"כ נחננו דענין המן חלוי בענין פסקו בחורה כענין הכחוב דהנה אנכי ממטיר לכם לחם מן השמים למען אנסנו הילך בחורתי וגו' היינו כל שמצמיק בחורתי הי' ממתיק להם המן ומלך זה לא הי' מי שיגנוב מהעכו' מהפורה לגלגולת מלך שהם אינם מרגישין בפעם המן, וזה הי' הכתיבה אם לא ילעקו שהם רעבים הוא לאות שהם מרגישין בעצמו וסימן שהם עוסקים בחורה ואם לאו הוא להיפך, וזהו למען אנסנו הילך בחורתי אם לא, וע"כ אם עוסק בחורה נקרא אכילתו גם פחה שיש ענין מן הפסוק. נקרא אכילתו זכתי חיים ואם לאו כמו בשלושה שאלו על שלמן א' ולא אמרו עליו דברי חורה כאילו

אכלו מזכתי חיים וע"כ גם כעת אם פסקו בחורה דניתן אליו אכילת חיים שנחננו כענין אדם דקודם עה"ד וכענין דלאחר מתן חורה ע"כ עולה זה לאריכה ימים, ואם אכילתו הוא אכילת גיחה עולה הוא להיפך, וזהו ג"כ ענין הכחוב דבדבר הזה האריכות ימים וכו' כונה רביעית בזה, וזהם חיינו ואורך ימינו וכאיכא סבא בבבל כה"ל, וזהו נכלל במאמר החנה בהפרק כל סנותן עליו עול חורה מעבדין ממנו עול ד"א וע"כ אמר הכ' גם להאשה כיון דאכלת בט"ד והלכת אחרי עלת הנחש הסכרת שהרבה ארבה פלגונך והרוךך ובעלג מלדי בניס כד שמכחסוךך חסי' עליך שם אדם ובמה גם מה שהוא ינושול כך וכן בזה כונה הכ' כה"ל, כי שמעתי לקול אשךך והלכת אחרי הטפל עליך כה"ל, בענין פקדתי דמשיחא גם בענין החנוני שהולכת בפחה מקודם בעלה, והנחת רעיונותיך לנשמותיך, ע"כ הסכרת שהי' נחסר עליך תמיד גשמותיך שחיה הכל רק בחוסר דהיינו, שחיה ארורה הארמה בעבורך ובעלבוך האכלנה, וקון ודרדר תלמיח לך ובצעת אפך האכל לחם כדי שחיה בזה שם אדם עליך בעמלך כה"ל, עד שוכך אל הארמה, ונכלל בזה ענין עקבתי דמשיחא ג"כ כי פפר אחי כמאמר חז"ל ביבמות דב' סבא על יבמתו, דעתידין כל הארץ שיפמדו על הקרקע במסחרם, וזהו הביאה שם הגמ' עוד תיבך לענין וירדו מנכסיהם בזה, וזהו סכ' ג"כ כיון כי פפר אחי וזהו אל הספר תשוב, דהיינו שיבא בזה לכלות פרושה מן הכים:

והחזור הדברים דלמיל דזהו מא"כ ויאמר ה"א הן האדם הי' כאשר חננו בדבר אחר דלדעת טוב ורע, ופחה פן יסבה אליו גם הדבר ששני בלקיחה משה"ל לאכילתו, ואף בעניניה לבד יוכל להיות קלקול לרוב וכה"ל, וזהו שא"כ ופחה פן ישלת ידו דהיינו רק מנגיפה לבדו, ומזא יוכל להיות קלקול גדול לרוב כה"ל בפן חמותן, וגם יותר יוכל להיות עוד דואכל וחי לעולם, לכן וישלחתי ה' מג'ע

ואנב נבאר ענין עה"ד וידועת סו"ר דהיינו דקודם אכילת עה"ד הי' באדם מורכב מחומר הבפמי ונפש השכלי דהחומר הי' יורד למער לארץ לענין גשמות לרע כגוף הבהמה והנפש השכלי הוא להיפך לעלות למעלה ורלוט רק לטוב, ולכן הי' צריחה האדם רק לתקן את גופו החמריי הבהמי בשכלו הטוב ולא הי' נמלאת בו שיקל' ח"ו בשכלו דהיינו לשיות גופו החומרי יותר גרוע מהבהמה בזה שקלקל עוד בשכלו לתלות גשמותו, ואך אחרי אכילת עה"ד דתהווה להיות יודע סו"ר דהיינו גם שכלי לזם בגשמות ויש אליו ביכולת לעשות הרע גם בשכלו מה שאין בכח הבהמה לעשיית הרע בגשמותה על זה האופן של האדם דבו נעשית הרע גם בשכלו, ולכן נהווה גם זה הדבר מעה"ד דאין יכולת לשאול על

חיזה דבר אם רע אם טוב בשכלו אם טועה לזו ואם
 לאו כאשר ה' מקודם עין הרע דזו ה' מלמדו הוא
 שכלו הטוב, מלך דלאחרי כן נתהוה דיש רע גם
 בשכלו הטוב לכן ה' הסביר לענין הגלות המלכים
 דכל הרעות מה שיש בשכלו יוליא לחץ, דנתהוה מזה
 רשעי ישראל כדי שיהי' הטוב לכירור מהרע דיהי'
 אח"כ שכלו הטוב להפדר מכל הרעות מה שילאה כבר
 לחץ אחר שמתו במכת חשך רשעי ישראל אשר מקור
 מחלבתם מהנשמות של הגרים של הנפש אשר פשה
 אברהם בחרן ולא בלו מעלמס להנגס תחת כנפי
 השמיים, כדין הגמ' בקבלת הגרים וכמו שהי' נעמי
 ורות דכתוב בה ותרם כי מהאמת היא ללכת לקבל
 דת ישראל, מלך הוסי' שמהסת כוחו של אדם, אף
 אחרי שהפלירה בה לבתי ודחתה אותו לנעמי החגייר,
 ולא כן הי' באברהם כדכתיב אשרי עשו בחרן שאברהם
 הי' מדבר על לבס להחגייר, וע"כ כיון דלא בגלות
 מלרים נפרד הרע מהטוב נהוה אח"כ שהטוב יהי'
 כולו טוב כמו האדם קודם אכילת עה"ד מלך דלאחר
 שנכחנו וראו כל הרעות הנגד הסורס והסוף מהם לא
 יחזירו עוד, ובזה היו מוכנים לקבלת הסורס, ואך
 אחרי קבלתם נתהוה וטלדה בחינה חדשה הרת מהיור
 להוליד להם מה שאינם נכחנו עוד כזו האופן היינו
 שנתהוה טעוה שיהי' דמיינס, טעוה על הרע לומר
 שהוא טוב ועל הטוב שהוא רע, וזהו ענין העגל, זהו
 ענין שיהי' בדמיוט על הרע שהוא טוב, ועל הטוב
 שהוא רע, וזהו לא הי' מקודם גם לאחר אכילת
 עה"ד, ובשביל זה הסעות מוכרחים להיות ע"ד בגלות
 האחרון, יותר מן הראשון דגלות מלרים, דיהי'
 מוכרח להוליד בגלות גם לא די האדם לבדו רק הי' מוכרח
 להוליד בגלות גם ההרי"ג מלום כדי שיוצרו ויתלבנו, כל
 מלום ומלום הרע מהטוב והטוב מהרע, ע"כ נלמח
 מה דלא יהיו מניחים להם לעשות כל המלות כמו
 שהם ראוים, מלך דנתפרצו בהם ענין רשעי הערב
 רב, וע"כ כמו שהאומה הישראלית שנתערבו בהם
 הערב רב שהיו כפלים כיול"מ שכח הגר"א ז"ל
 בספר אבן שלמה דמוכרחים להפדר מודע אברהם
 ילחק ויעקב, באם לא זכו בעה"כ כמאה"כ ואלרף
 כבור סיניך ואסירה כל בדיליך. כזו ענין חלי הפסוק
 השני דואשיבה שופטיך כבראשונה כמה"גרי ז"ל דאין
 ב"ד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב שזהו
 קאי על האדם הפרטי דכלל אנשי הדור לא יהיו
 נמלאים רק אדם שכולו זכאי או אדם שכולו חייב,
 ולא יהי' אדם שיהי' זכאי וחייב ביחד כמו לולע על
 ירכו בעד מתי אחס פוסחים על שמי הסעיפים כענין
 גיד הנשה כאשר נבאר להלן בפ' וישלח רק שיהי'
 נפרדים, ובזה שמה שהארם זה יהי' חייב שכולו היינו
 שיטיה הפסולת כולו פסולת, מזה נתהוה דהאובל
 יהי' כולו אוכל, ויהי' זכאי שכולו, וזהו ענין חלי
 הכתוב השני דמזה דואלרף כבור סיניך ואסירה כל
 בדיליך דהוא החייב, מזה נתהוה דואשיבה שופטיך

כבראשונה ויזכאי יהי' ג"כ זכאי שכולו, וכחצנו להלן
 דהוא אילא גם על ענין העולם שכלו דסיינו החייב
 יהי' חייב יותר מכל העולם שלא יהיה דבר עברה
 בעולם שלא תהי' נעשית בו, וכן הזכאי יהי' ג"כ
 זכאי מכל העולם שלא יהי' דבר בעולם שלא יהי' בא
 בנסינוט זה הזכאי יראה וישבור תאומו, לכן אז יהי'
 החייב חייב שכולו ומכולו דסיינו גם מכל העולם,
 וכן הזכאי יהי' זכאי שכולו ומכולו, וכן כל ההרי"ג
 מלום הולכים בגלות ויבוררו הדמיונים הרע מהטוב,
 שלא יאמרו על הרע שהוא טוב ועל הטוב שהוא רע,
 וע"כ כשנתערב הרע בביהמ"ק מהדמיוני מה שהם
 בדמיונם אמרו שפושם הרע לש"ש ולמלוא קא מכוני,
 הי' מוכרח להיות נהוס, גלות כדי שיבורר ויולרף
 שהרע הוא רע בלמח ונראה לעינים, שלא יוכלו
 עוד להטעות ולומר עליו שהוא טוב, וכן בכל דור
 ודור אם נלמח חיזה רע בביהמ"ד מזה נתהוה שהבית
 המדרש יהי' בטל, וזהו ענין המדרש דסקול קול יעקב
 וידיים ידי עשו דהיינו אם קולו נשמע בבתי כנסיות
 ובבתי מדרשות שהביהמ"ד הוא בשלימותו ליכא ידים ידי
 עשו והעובדי כוכבים גוזרים גזרות ואינה מחקימת והבית
 המדרש יהי' נשאר פומר על מעמדו הטוב, אבל
 כשנתערב בביהמ"ד חיזה רע ואין קולו נשמע שם,
 וליכא סקול קול יעקב, נשאר אז ידים ידי עשו
 דהיינו דהגורס מהקיימת והביהמ"ד בטל ח"ו, וכן
 הוא בכל המלות מה שיבוררו ויולרפו ואין מניחין
 לעשות אותם, דהייט בהפילין וליניח ובחדרי לימוד
 הסורה לילדי ישראל, שבפ"ס מניחים ספרי פגולים
 מפריי עמנו על ספרי הגמ', מזה נתהוה להיות
 מוכרח שיבוררו זה מזה הפילין מהפילין לניח מליניח
 וחדר מחדר, להיות נקרא בשם כשר חדר, וכן
 ביהכנ"ס דאין מניחים אותם רק שיהי' עליהם הכשר,
 ואינם יודעים מי עשה ההכשר, רק זהו ענין מה
 דליחא (ברכות ז'): שם רות שזכתה וילא ממנה דוד
 שריוט להקב"ה בשירות והשבת, ולכאורה לרף
 להבין אם נביא הי' פגלון מלך מיאב והי' מכוין לזה
 בקראו"שם בהו רוב, אבל הביאור דהנה יש ענין
 ניבא ואינו יודע מה ניבא, כגם פרעה שאמרס
 היליכי את הילד הזה כי שליכי, ועוד בכמה וכמה
 מקומות, וע"כ שיש ענין נבואה בכל אדם כענין
 הכתוב ה' אלהים דבר מי לא ינבא רק הברל יש בין
 כל אדם, להנביא דהנביא בעת אמירתו הסמידות
 יודע אמירתו מה שהוא אומר, וכל אדם אינם יודעים
 סוף המעשה בעת אמירתם מלך האומר המהפשת
 עליהם, רק הסיוקוה והשומים דאין עליהם חומר
 כל כך, נורקה בהם גם בעת הגלות נבואה, וכמו כן
 בכל אדם גם בעו"ג יש ענין נבואה רק דאין בכחם מלך
 החומריית המהפשת עליהם לגמור הדבר בדבורם ורק
 מן רבים ביחד נחפוש חיזה דיבור שזכו ענין נבואה,
 וזהו כונס הפחגס קול המון כקול שדי, ע"כ ניחן
 להאמר אם נראה באיזה איש חיזה מעשים לפי
 הנסגמו

הנהגתו, ושמון גם כן מחדמה להמטעים הסס נאמר
 דלכך נחשב מה שבשפת לידתו נקרא בשם כזה,
 שהוא דומה ומורה על המטעים הסס כהוייתם, אף
 דכאיש הקורא שם לא כו' יכול לדעת את העמיד
 לכיות, בשפה שקרא שם, ולא ידע מה שיעשה
 בטולד, ואיך תהי' הנהגתו שפ"ז מורה השם, בכ"ז
 קרוב לשמוע כיוון שנקרא בשם זה המורה על המטעה
 הסוא והנהגתו שאחרי כן סנה הקירא שם הסוא ניבא
 כנ"ל, וזכו ביאור הגמ' הנ"ל מהו רוח א"ר יהודה
 כיון שרואים שנקראת כך הוא מורה על שזכחה וילא
 ממנה דוד שריוסו להקדוש ב"ה בשירות והשבחות
 סיינו שילא כן מעגלון לקרוא שמה על העמיד בענין
 ניבא וא"י מה ניבא, ויכו דסיים בנמ' מילן דשמא
 גרים א"ר אלעזר דאמר קרא, לכו חזו מפטלות ס'
 אשר שם שמוס בחרץ אל תיקרי שמוס אלא שמוס,
 סיינו נמי מה דנהסוס ונקרא בשם זה המורה והחדמה
 לענינו, וזכו הפנין הנ"ל מה דנחמה בקול המון
 כקול שדי, לכיות נקרא על איזו ביבמ"ד דיהי' עליו
 ככשר, ועל איזו חדר דיהי' נקרא עליו שם חדר כשר
 דמלכותא דארעא הוא כפין מלכותא דרקיעא, דהוא
 נמי קול המון כקול ש' דהוא לפראות גם ברוחניית
 דמוכרח להיות נברר ביבמ"ד מביבמ"ד וחדר מחדר
 להיות נקרא בשם חדר כשר, מלד דיש עליו גם שם פסול
 בספרי פנול על הגמרא, וכן לדברים של רשות
 צביב"ש, וזוה ניתן להאמר ג"כ דאם נראה דנחמה
 כך מקרא בשם כזה, דלכו חזו מפטלות ס', דנלרך
 לברור זמ"ז מלד דקול המון כקול ש', דהוא ענין
 נבואה דנלרך להקרא עליו גם לעשיית מלוא רבה כזו
 ביבמ"ד וחדר, להיות דוקא בשם ככשר, נאסף דיש
 עליו צעקן סיתר גם שם פסול, וזכו לכו חזו מפטלות
 ס' אשר שם שמוס בחרץ אל תיקרי שמוס אלא שמוס
 והוא הוי כענין הגמ' (פסחים ק'). אר"פ אל"ל יוסף
 שידא לינקוט זקפא דידה' דימינא בידא דשמלא חוקפא
 דשמאלא בידא דימינא ולימא הכי אחון ואנא הא
 פלחא, ואי שמע לי' דאמר אחון ואנא הא ארבעה
 פירש"י ואפי' שמע קול אשה נימא אחון ואנא הא
 חמש דלא יעמוד בזוגא, ולכאורה מה שייכות קול
 אשה לענין הטוגה ורק דהוא כענין הנ"ל איס נשמע
 קול אדם מדבר כך לריך לחוש לענין ניבא ואינו יודע
 מה ניבא דיהי' קול ההברה שייך גם עליו, מלד דכל
 הפולס הוא קול ההברה מענין הרוחניות, וע"כ לריך
 לחוש גם לכל הפולות ולכל הדברים שאנחנו שומעים
 בוס הפולס, סיינו כמה שידבר האדם בעולמו נחמס
 עליו מיוס הולדו, וע"כ יחשוב האדם קודם שילא
 הדיבור מפיו כי כל דבריו סמה מסודרים ונמנים בעוד
 קודם שילא לעולמו ויוהר מאוד שמה יזרוק דיבור
 שאינו שלו, ויבין מזה איך לריך זסירות מדברים
 בפליס ח"ו, וע"כ אס כל דיבור ודיבור נחמס מן
 השמים ויש בהם קדושה ע"כ אס חושב אדם איזה
 שפטים, אס לעשות מסק זה אס לאו ויפגש בליזה

אף שדובר בליזה דבר אחר רק צמח פנימיתו צמח
 מחשבתו שחשב זה על העסק אס לעצמו אס לאו אומר
 זולתו דלון בו ממש יקח גם זה בדעתו אס דברי זולתו
 מניפין גם אליו לעסקו דלון בו ממש, מלד דהוא
 סברה מענין האמה, וע"כ בליזה מבין סבין סדברים
 דנהוו בעולם לאמיתות, הוא יבין ג"כ מכל סדברים
 ששומע בזה הפולס שהוא כקול סברה יבין כל דבר
 לאמתתו על מה מדמזים, וע"כ בליזה דבר דמונה אז
 מחשבת הפולס יכול להבין הכל מהקולות הנשמעים
 ואף מכל דבר ואפי' מהאנשים בליזה אופן מונחים
 מרולפים ברחוב העיר, או כפי שמסודרין בכוחלי
 הבחים גם מזה יוכל להבין הדבר הפקרי לאמתתו
 כמו שמבין מקיל ההברה, וע"כ כשומע לסוף סומן
 שאז יבי' האות לענין הגאולה, אז מכל הקולות שישמע
 ומכל מה שיהי' נראה בחון ומסדר האנשים, איך
 מונחים ומסודרים ברחוב ואיך מונחים ועומדים
 בכוחלים גם מהם יבין לעיקר סדבר שיהי' הפולס
 עומד אז במחשבת דסינו ענין הגאולה כמו שמבין
 עיקר הדיבור מן קול ההברה, וזכו ענין הכחוב אבן
 מקיר תזעק וכפיים מעץ יעננה לידיפת הגאולה, והאנב
 נבאר גם איזו ענין שסייכות לענין שלמעלה מה שנחמס
 על האדם כמה דיבורים ילאו ממנו בעולמו, דכן סוס
 בענין סתורה כמה דאמר הגמרא בברכות על הכחוב
 דואחבה לך את לוחות האבן והתורה והמלוה אשר
 כתבתי להורותם דהמלוה זה משנה לבורותם זה גמרא
 מלמד שכולס נתנו למשה בסיני סיינו מה שנחמס לכל
 א' כמה יחדש בעולמו בחידושו בבורה הוא הי' פכל
 מוחלג קידס בסיני דזה יחדש כך וכך חס כך וכך
 ויוהר ממה שמוחלג לכל א' בסיני לא יגיע לחדש
 וזכו הפנין דהגמרא דחולין ד' ז' דסינו פראשויס
 מקוס להתגדר בו אף שהיו גדולים מהאחרונים בכ"ז
 זה דאינו כוחלצב להס מסיני אין יכולת להניע, ואך
 למשה בסיני הי' החגלות מכל דנכלל זה ג"כ במאמר
 הנ"ל, וגם כמה דאמר חז"ל אפי' מה דסלמדו ותיק
 עתיד לחדש פראש ג"כ למשה בסיני, ואס נימא
 האיך נקרא זה חידוש אס כבר נחגלה זה עוד למשה,
 אך הסיףך הוא אס לא הי' ח"ו זה החגלות למשה בסיני
 בנחינת ההורס אינו נקרא זה תורה, ומס ששאלנו
 האיך נקרא זה בשם חידוש אס כבר הי' נחגלה זה,
 ע"ז נשאל יוהר האיך שייך הנ"ל ענין דסיני לי
 אבותיו מקוס להתגדר בו, אס זה הי' נחגלה גם
 למשה מכבר, ועוד רבינו פקדוש דסחס כל המשניות
 וכל מס שסיכולת צבאמוראים לחשוב נכלל סכל
 בהמשנה דאס אינו נכלל בהמשנה אינו ניתן להאמר,
 וכן לאחרי חתימת הסלמוד מוכרח להיות הכל נכלל
 בהסלמוד, וא"כ לאחר החתימה בטל ענין דסיני לו
 אבותיו מקוס להתגדר בו, ואך דנראה דהנה כפי
 הנגלה ניתן סתורה, דכל א' וא' יכולת לחשוב כפי
 אשר הותלצה עליו בסיני ויוהר אינו יכול להניע כפי
 הנ"ל דזהו הפנין דסיני לו אבותיו מקוס להתגדר

צו ורק בכבוד אלהים הסתר דבר והוא בעיני מה שמגלין לו להאדם אף מה שאין יכולת להגיע בשכלו, בעיני זה יכולת להתגלות עד סוף כל העולם, אך זה הוא רק ליחודי סגולה דמחנהג עמוס לא כפי טבע השכלי, אך העולם בגלוי אינו נכנה על כך כי הנסתרות לה' ולנו ולבנינו רק הנגלות, וא"כ מה שנחגלה למשה הכל הוא רק לעיני הסתר דבר מה שנבטחמו לא לה' יכולת להגיע והגיע רק מהלך מגלין לו רזי תורה, כדי שיהי' נכלל בזה מה שיגלו כל א' ואל' אחרי כן בגלית כפי טבע השכלי כל א' כפי אשר החלבה להם למשה בסיני, דאל"כ לא היה נחשבים לדברי תורה, אבל זל"ז אינו שייכות רכדומה אם א' יחדש דבר בשכל אשר ניתן אליו מכבודו יתב' ביגיעתו דנימא דאיט חידוש בתורה אם זולתו יודע זה בנבואה או ברו"ק, וע"כ לפי הבריאה הגלית הוב שפיר חידוש מה דתידש כל א' ואל' בדורו וסוה שייך לשון דמאמר חז"ל הג"ל מה שתלמיד ותיק פתיד לחדש כולם נחמו למשה בסיני בהסתר לא לפי הנפת שכלו ביגיעתו, דע"ז האופן לא היה ענין הנהגה החורה בלימודה ולפסק הלכה בלוחות האחרונות אשר ניתן, רק ליגיעת האדם ובאמת במרע"ס נשארנו כוחותיו לפי ההנהגה בחורה כפי הלווחות הראשונות אשר באה בלא יגיעה ובלא שכחה, וגם איסור הוא להתכנס בגלוי לכל כפי ענין הנהגה בלימוד כפי הסתור דהוא ענין חורה שבט"פ אשר נסתרה בלוחות האחרונות שנאה להאדם עד אחר יגיעתו, אך אחר זמן בעת הנגלות שנחברו לרזיהם וראו שכפי שכלם ביגיעתם לפי טבע האדם ברוב דאגתם וטרדתם, ע"כ השחילו כיחודי סגולה להתגלות מה שבהסתר להם מה שבזה יהי' נכלל כל דבר ודבר מה שיכולת להאדם להשוב, ואך זהו ענין חמור מאוד להתגלות עולם הסתור מלד זה לא התחילו בזה רק איזה מהם וגם זה בהסתר כמאמרם מלאו מגילת ספרים בי ר' חייא ועוד איזה מאמרי' עד שנחברב מרדות לרזיהם ודחוק הוכרחו לנגלות כל ענין הסתור, וזהו לפי טבע עולם חדש ולכהוב החורה שבט"פ ולכתוב כל מה שיכולת להאדם להגיע בכל דור ודור עד סופו יהי' כתוב כאן שיינו שגלו כל אשר להם בעיני ההסתר שלהם, ואף דומה זה לעשתת עולם חדש אשר אינו ניתן להפשות מעולם ההסתר ללמד לעולם הנגלה, כהכתוב ה"ל דהנסתרות לה' ולנו ולבנינו רק הנגלות, אך לאיזה פעמים ניתן בהבריאה להתגלות העולם החדש כמו הוראת שפה דאלהיו ז"ל, וכמו בעת שבה זמן מהחורבן שהיא חורבן העולם מהיניקה שהוא ג"כ כמו ענין עולם חדש שהוא כדי להתגלות ענין הסתר הפעירות והרעות לחון והרע יהי' עולה לרע בכולו כדי דהטוב שיספרד ממנו יהי' טוב בכולו כמאמרם דאין בן דוד בא או דכולו זכאי, שיינו דזכאי יהי' זכאי בכולו מלד דיספרד התייב ממנו שיהי' או חייב בכולו, וכן יהי' לעתיד

דמקדים יהי' ברוב הסתר כמאמר ס"ל דואכתי אז הסתור אסחיר ויגלו כמו ענין עולם חדש אף דהוא כנין חמור מוטל על זה, ע"כ בעת שבה זמן ההכרה לזה מוכרת להיות ע"י איזה שמעשיהם הוא נגד הבריאה, וגם נגד התורה, ועולם שהתחלה חס"י ע"י איזה שמעשין בעסק הסתור לפי כל, ואחרי כן ע"י איזה ששם נגד התורה שהוא להחריב העולם מלד דהפנין הוא לפשיית עולם חדש חס"י הוא איסור חמור מאוד שנוגע הוא לעיקר דת ישראל וראם יאחר בעת הברכה בשם הוי' הוא אין חלק לעוב"ב וע"כ בלא זכר דבעת דהסתלה יהי' בדרך הטבע, מי יהי' הראשון בזה באיזה דבר אשר מחילת האיסור על זה מאוד, אם לא ע"י איזה דמוחא יסגו וסכחם סופרים. תסרח, ויראי חטא ימאסו וכו' כמאמר סתנא בסוטה, וע"כ כמו אז לפשות עולם חדש להחורבן לא היה עולם להסתות זה אם לא ע"י איזה שעתמו נגד התורה שהוא נגד ר' יוחנן בן זכאי הם הבריוני, כן להסתות עולם חדש גם לטוב שיינו לעתיד אינו עולם ג"כ בתחלה רק על איזה אנשים שעותדים במעשיהם נגד הבריאה ונגד התורה, ובעת ההסתלה לזה יקראו כולם בשם עולם חדש, אך נבאו ואינם יודעים מה נבאו דוברים ואינם יודעים מה הם דוברים כנ"ל אך המנין יבין דיבורם חס"י כאבן מקיר פזעק וכפיים מעץ ישננה כסג"ל :

בְּרִאשֵׁית בְּרִאשֵׁית דברינו דברינו מלות כולן לריכס שיורפו ויהבררו כמו חדר מחדר וביסמ"ד מביסמ"ד, ולכן נלך כעת אריכת הגלות לפי ערך הזמן שנמשך גלות מלרים שהי' להתברר הרע מהטוב על האדם ולפי ערך זה נלך כעת זמן רב להתברר כל הסרי"ג מלות הרע מהטוב והטוב מהרע, בהיותם ח"ו במצותם לאמר על הרע שהוא טוב ועל הטוב שהיא רע שזכו נמשך מנילולי העגל דבכל המלות, ולסבדיל הפערות ניכרים ונפשים המלוא נקראה בשם מלוא והעברה בשם עברה ומהא, אך הפערה שבדמיונם נחשבת למלוא זהו נקרא בשם פגל, מלד דהעגל הראשון היה כך במלוא שאמרו, שפה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו חתה משה אשר לא ידענו מה היה לו, ובדמיונם נראה שפושם מלוא בזה, ומני אז וסלאה נשאר זה הכח והבחינה לפשות עברות חתה מסוה המלוא, שנראה להם בדמיונם שמקיימים מלוא בפשות הרעה, והרפואה לזה והחוקן הוא סגלות שיסברר זה מזה וכיון דנלך שכל הסרי"ג מלות יחבררו, לכן לפי ערך גלות מלרים שהי' ח"ו שנה לפי ערך זה מוכרת להיות סגלות החל סוה יוחר ויוחר עד עת קץ, עד שיחבררו כל הסרי"ג מלות בבירורם, הטוב מהרע, והרע מהטוב, ויהיב אז השכל ג"כ נשאר בבירור הטוב כהאדם קודם עס"ד, שהי' יכול לשאול בשכלו אז על כל דבר אם טוב ואם רע, איך שכלו גופה כזה או כזה, אך בכ"ז

לא בלמנוס כקודם עץ הדעת רק היו מוכרחים להיות
 נאחזים ופוסקים בחורה כאשר ה' מקודם סוף גלות
 מלרים אף דלו ה' ג"כ שכלם בדירור גמור והשכל
 נטב לטוב, בכל זאת ניתן להם הסורה מטעם דרך
 הם לבדם היו כאשר קודם פכ"ד, ולא כל שפולס
 כולו ולכן היו מוכרחים להיות מובדלים משארי עובדי
 כוכבים, וכמו כן אז לפעיד אי"ה ג"כ אף דיהיו
 יכולים לשאול על כל דבר בכלם אף השכל נטב,
 ככ"ז יסיה מוכרה ג"כ שיהיו אחוים במוס"ק מלד
 שבוה יהיו מובדלים משאר הפו"ג ויהא חכמהם
 ובינהם לפיני הפמים, וכמו רשבי' בהיותו במערה
 אף דמדרך גופו אז להיות גופו קדוש ושכלו ה' נמשך
 ונטב רק לטוב, ככ"ז ה' מוכרה גם לקיום ולימוד
 הסורה פרחיין דאף הסנאים שהורקו אומנתם לא
 היו פטורין רק מהפלה ולא מק"ש דאו' דהמוס"ק
 ה' מוכרתם לכן דליות מובדל משאר פו"ג, כי
 מוכרה הוא להסורה, גם באופן מדרגתו כמו שהי'
 רשבי' במערה לקיומו הטוב, דכנה הזמן הוא גם כן
 בריאה כמו שזכרנו להלן בענין יום השנה הכחוב
 ויכל אלהים ביום השביעי דמחולקיה לשבעה ימים
 לכן הו' הזמן ג"כ מכלל בבריאה וקודם בריאתו לא
 הי' כלל זמן ע"כ מי שהוא למעלה מהזמן כמו רשבי'
 בהמערה לכאורה לא ניתן להאמר עליו ענין מזה
 זמנייה, ואף מלד דמוכרה להסורה כדזכרנו לעיל
 לכן נכלל בכלל כל ישראל לקיום הסורה והמלות גם
 בהזמן דהיינו בק"ש דאורייתא מלד דהי' מוכשר
 מקודם לזה, ואף ענין דרבנן מה ששיקנו ג"כ מלות
 מה ששייך להזמן אין ביכולתם רבנן לחקן מוחסם
 בהם על רשבי' וחבריו כפי מדרגתם בהמערה
 שהם למעלה מבריאת הזמן ואין ביכולתם לחקן עליו
 תקנה חדשה מה שלא הי' מקודם כיון דאין
 ראויים לזה, שהם למעלה למעלה מבריאת הזמן, ולכן
 נפסק דין (שנה י"א) דמי שחורחו אומנתו כרשבי'
 וחבריו דבק"ש דהוא מדאורי' חייב ובחפלה דהוא
 מדרבנן פטור אף בשעה מוכרת, כן כ"ל בעו"י :

וישע ה' אל ככל ואל מנחתו יאל קין ואל מנחתו
 לא שעה, עי' מרושניו פ' נלבים דשם הו'
 היינו שמנהיג העולם בדרך הגם שאינה נודעת לבני
 אדם, ואלהים היינו שמנהיג העולם בדרך הטבע
 הנודע ונראה לבני אדם, וכן בע"ז ישנם שני ענינים,
 העובד לשמש ולירח או לכל זבח השמים בהאמינו
 שהם יספיקו לו לרכיו אבל אין נודע לו איה ומה
 ישיג מהם פרנסתו רק שכן כושרשה בלבו האמונה
 שמי שעובד להם לא יחסר לו כל, כי ירד לו שפע
 מהם, ד' השולח ידו בגזל ובגנבה יש לו אכזב ואבן
 ומאזני מרמה חס כיבר ונודע לו לפי דעתו המשובשת
 שיתפרנס מזה בהרויחו הגזל והגנבה וממשקל המרמה,
 חס עובד לגזול והגנבה או למאזני המרמה, ולהכסף
 או לתכלית המצוקה שפ"י זו ישיג פרנסתו, וחס
 נקרא אלהים אחרים שעובד לע"ז שיוודע ומכיר בה
 איה מהם נמלא לחמו שעובד למערכת השמים,
 ובנה קין שהביא קרבן מפרי האדמה הגרוס, ולא
 הביא מן המובחר מזכורות הלאן ומחלביבן, שהי'
 חושש שזבוא מלרס בגכסיו חס יביא לה' מנחה
 שזוה הרבה ולא יספיק לו לרכו, לכן הי' מקמץ
 בהקרבת הקרבן להביא מן הפחות והזול, לא כן היה
 הכל עת גרבה רוחו אוחו להקריב קרבן לה' לא שם
 על לב מה שיהי' אחרי כן, כי חס נטב טובה עין
 בקרבנו להביא ממבחר הלאן ולא היחה עינו רעה
 בשלו להיות מקמץ ופוחת בקרבנו, נמלא דקין ה'
 עובד לסמול ולהכסף כפי שביחרו, וכיון שהי' עובד
 לסמול שכדרך הטבע, לא הי' כדאי ונגון שיראה נסים
 ונפלאות ה' מה שלמעלה מן הטבע, כי במדה שאדם
 מודד מודדין לו לכן שעה הו' שהוא נסוי אל הכל
 ואל מנחתו, ואל קין ומנחתו לא שעה, שלא הי'
 ראוי לראות עין בעין נסוי ה' איה קרבנו יקובל
 ברצון, וחס פו' הכחוב הלוא חס תטיב שאת ואם
 לא תטיב לפתח חטאים רובץ, חס בזאת וממים
 העבודת חס ה' ולא חשים עין על מערכת המול רק
 תאמין בה', שאת, ימלא לך ה' חס כל משאלותיך
 יתנבג עמך בדרך נס, ואם לא תטיב, כי לא חשים
 ה' מנמתך רק זכב חשים כסלך לעבוד אלילי הזכב,
 לפתח חטאת רובץ, החטאת עלמה חרדוף אוחך באף
 ולא חרפך, ואלריך ששוקתו להכשילך, כי ששוקה
 גדולה יש לאדם לעבוד את המול ואלילי הכסף וזכב
 מאשר שבוה לפי דעה האדם אף חס הכולל למשול
 בו וככה יגבר איש על הילה"ר, וכן הי' כפרעה
 שאמר מי ה' כי אשמע בקולו כאילו לא ידע השם
 ואח"כ אמר יהי כן ה' עמכם והרי ידע את ה',
 וכחבנו דוב שאמר מי ד' היינו שמרע"ה אמר אל'י
 שאת לא יניח את ישראל יחי' נסים עד שבהכרת
 יעזוב את ישראל פ"ו אמר מי ד' היינו מי הו' לא
 ידעתי מנסים, וכחבנו דרושנו בענין א' דלא האמין
 פרעה למשרע"ה שישונו למלרים אחר ג' ימים ד' גם
 חש

ויקרא האדם שם אשמו טוב כי היא היחה אש כל
 חי, כ"ל דשם חי יתכן אש איהא גם מיחה
 בעולם וסיפוך המת הוא חי אבל אש לא הי' מליאות
 מיחה בעולם דהיינו קודם החטא גם ענין שם חי
 לא יתכן כיון דליכא בפכו פ"כ אמר הכחוב דכפה
 אחר החטא קרא האדם שם אשמו וזה מלד דהי'
 נקראת כפה אש כל חי, ועוד נראה יותר כיון
 דהאשה היא היא עיקר גרם החטא לכן ממנה מתנוולך
 ומתקוב ענין שם חי בעולם מלד הפוכו ככ"ל דהי'
 היחה גורמת לזה ע"כ היא נקראת כפה אש כל שיש
 לו שם חי, ומלד זה שפיר הכמין הכחוב פמוק זה
 לענין הקדום דעין הדעה :

השם לסכנת המפץ בדרך, לכן אמר מי ומי ההולכים ומשה השיבו בנערינו ובזקנינו בלך כו' כי חג' לכו ושלוחי מלוא אינם נזוקין, ופרעם ענה להם ראו כי רעה נגד פניכם, לכן לא תועיל לכם המלוה להגלל מסכנה אם רע מולכם יען כי רעה נגד פניכם ומנסיס לא ידע, לכן אח"כ כשראה כי לכל ב"י אור במושבותם דבמקום שבלך עכו"ם ה' חושך, וד' אמות על ישראל ה' אור, נטרחה אליו ענין הנסיי, וליכא עוד הטענה דרעם נגד פניכם מטעם דשלוחי מלוה אין נזוקין כנ"ל, ולא נשאר רק טענה א' דשמאל לא חשבו אחר ג' ימים לכן ויקרא פרעה אל משה לאמר לכו עבדו אח' ס' ונגד טענה הא' יהי' די במשכן דולאנכם ובקרכם יונג, וגם פפכם ילך עמכם עיו"ש. ופיקר הענין דמ"ש מי ס' אשר אשמע בקולו היינו מי סו', מלך דמשרפ"ה אמר דיבי' נסיי, ע"ז פנה דאינו יודע מנסיי וזהו מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי אח' ס' וגם אח' ישראל לא אשלת, וכן נאמר דדור טאחרון שיאמרו שלכן נענשו ישראל על שהלכו ויעבדו אלהים אחרים היינו שפעדו להמול וכן במ"ח נאמר לא תעבדו אחי אלהי כסף וזהב זהב לא תעשו לכם הכונה שלא תעבדו להכסף וזהב, וכן הוזהרנו בק"ש פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וכו', והענין כי סנה את זה לעומת זה עשה אלהים בפתגבר הקדושה שאז הכל מתנהג בדרך נסיי עד שפנסיי תשוב להיות כדרך טעבני כמו שכתבתי בדרושים בפסוק והי' ס' לי לאלהים, אז גם לד' הסע"א עובדים לאלהי כסף ולזהב, להמול ובל' נבא השמים, דבר הנראה לעיניס שמה ימלא פרנסתם עד שמשום זה נקראו אלהים אחרים וכנ"ל, וע"כ סו' זה בענין קין מלך שהי' שני ליגיר כפיו של הקב"ה והי' עוד מקורב לכבודו ית"ש עד שטעין הנסיי סו' יכול להקריא אללו בשם אלהים, וע"כ הטומאה סיחה ג"כ בשם אלהים אחרים דבי' עובד להמול, וזה סו' ג"כ משנין פרעם מלך אהחלפת דגאולה דהי' התגלות אלהות בענין נביי עד דשם סו' הנסיי סו' תמיד עד שמלך זה סו' יכולה להקרא בשם אלהים, ולכן מלך זה לעומת זה בכחות הטומאה הי' ג"כ נקרא בשם אלהים אחרים דהוא עובד להמול, וכן גם בדור האחרון מלך דיבי' לפס אז התגלות אלהות לכן לעומת זה גם הטומאה לא תקרא בשם עבודה לשמש וירח בלא שום הבנה, והוא אך כמו בהקדושה כתיב וכו' סו' לי לאלהים כנז"ל בפ' וילא, כן גם הטומאה יבי' נקרא בשם אלהים אחרים, היינו דעובד למאזני מרמס או לכסף או לתכליתו במה שהוא סיבר דמנונו יתפרנס כל ימי חייו או דיבי' עובד כן לכלל האכנת העולם וע"כ כתי' במ"ח ג"כ לפי ענין זה דאלפי' כסף ואלפי' זהב מלך דלזו הוי' התגלות אלהות, לכן הוי' הטומאה ג"כ לענין סיבין מה הוא זה ואיך שיתפרנס ממנה, וע"כ כתי' אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם, היינו עבודה להממן, וזהו הפנין מה שאח"ל

דבטלו אכנס"ג החלום מילפ"ר מע"ז ונחנה סהחוס בממון, היינו דניטל ענין ע"ז מצוה שאינו מנין, מהו זה, ומה הנאתו ממנה, דהוא ענין סו' אחרת, וניתן לדבר שמנין מהו זה, ומהו הנאתו ממנה, וזה ענין הממון, דהוא ענין אלהים אחרים, וע"ז פוזהרו בק"ש מלך דהיא בשכבך ובקומך, ולזה היא תשוקת האדם מאוד כנ"ל, וחליך תשוקתו, ע"כ הוזהרנו בארבע עהות האדם בשבתך צניתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, דששמרו לכם מזה פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים, ומסייס הכתוב דלכאורה במדה שאדם מודר מודדן לו, ולכן אם עובד בענין סו' אחרת כנ"ל הוי' ראוי להיות ענשו ג"כ שיביא עליו אף בדרך גם מה שלא יחשוב האדם בתחלה ולא יעלה על דעתו מזה, אך אם עבודה הטומאה הוא בדרך אלהים אחרים כנ"ל הוי' ראוי לכאורה להיות ענש ג"כ כפי עבודתו רק בדרך התנהגת הטולם, ולכן אמר סכ' דלא יהי' כן דאף אם יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם, בכ"ז וחרה אף ס' בכם היינו דאף על עבודה הטומאה הוא יחי' ג"כ עונשו אף דלא יהי' ראוי לפי דעת האדם לבוא עליו, היינו דיביא עליו העונש ג"כ בדרך גם, וזהו מש"כ דאף דוסרתם ועבדתם אלהים אחרים, בכ"ז וחרה אף ס' בכם וכו' :

יידעין כי ערומים הם ויתפרו עלי' חלפה, ואמר בגמרא סנהדרין פ' כוא העץ שאכלו ממנו בדבר שנתקלקלו בו נתקנו, נראה כהנ"ל דהנה לאדם עני שאין לו שום דבר בכ"ז הוא כולך בבריאותו ואינו מרגיש שגחבר לו אלפים זהב וכסף שיבי' לו פעמ"ג מזה כיון שאין לו ההרגש מיש אין לו גם ההרגש מהאין, וכן כל אחד ואחד לפי מדרגתו מהיש, כן חל עליו הענמ"ג במה שאין לו זאת המדרגה, אבל לאדם קטן אין שייכות הפעמ"ג ממדרגת חסרון האדם גדול וע"כ נההוב לאדם שלא סו' אליו כלום וכולך בבריאותו בטוב ואת"כ הרווח חיזו אלפים רז"כ וכדומה ונחכהוב לטפס"ד תקלת ממנו או חניו שהוא בעמ"ג גדול עד שלפסמים נופל בחלי אף שבשנה העברה לא סו' לו כלום והי' בבריאותו הטוב וזהו מלך דהרגש הפסויו בא כפי מדרגת היס שיש לו אליו וא"כ כשיחשוב האדם וראה שכל פעמ"ג שיחול עליו הוא רק מלך הטוב שפגיב מקודם אבל רע באמת אינו מגיע לאדם כלל לפולס כדומה אם יברא כי"ח בעולמו רק לחם ומים ולא יותר היתה זאת טוב לאדם כיון שאין יותר בעולם ובה לו הפעמ"ג רק ממה שברא כי"ח הטוב שכנגד, וא"כ יחשוב מה הפסיד אליו כי"ב בזה, ואדרבה אם יש טובות עוה"ז לנגד עיניו, וזהו מסחפק במה שיש לו מההוב שכר מזה, ושמעתי מפי אדמו"ר סג' ר"ד ז"ל, וכבר הבאתו

בבאני זה לפיל שזה הוא מה שסובר ר"ע שלא יגרש אדם את אשתו אלא א"כ ונאלץ בה ערות דבר, רק אם מלא אחרת נאה שימנה נקראת ג"כ ערות דבר, ולכאורה אין נקראת זאת ערות דבר במה שאחרת נאה שימנה, אך שיעלה בדעת האדם עגמ"ג במה שחושמו אינו יפס זה לא יעלה על הדעת כיון שאין יכולת בעולם להיות לו חוטם אחר, אין עולה עגמ"ג מזה רק כדומה מהשלחן שלו שאינו יפס במה שיש יכולת להיות אחר, ע"ז עולה עגמ"ג במה שאין לו, א"כ אשמו שביא כמו גופו סוב ג"כ כמו שאין יכולת בעולם להיות אחרת אליו וא"כ אין יעלה בדעתו במה שאחרת נאה שימנה מזה ניכר שאינה כגופו ואינה אשמו, וא"כ ראוי הוא שיגרש אותה וכו' דעת ר"ע, כלל היולא מדבריו שפנין הרע נמשך מהטוב מה שיש בעולם יותר ממה שיכולת להאדם להחיות את נפשו בלא זה, וראוי ליקח מוסר מזה, מה שעונה האדם כמה פעמים על מה שאינו יכול ללמוד מלד שטרוד הוא בעגמ"ג שלו לפי דעתו הוא יודק בדיון ושוכת עגמ"ג הוא רק נעשה פ"י עלמו, לפי המדע שמרד מקודם בהטוב שיש להניע עליו, וזו פנין בכל מענין הדעת טוב ורע :

האדם שיש בעולם מלב הארץ עד לב השמים שכל דבר הוא בא כופו לחלפו, וכמו כבוד פניו הוא מלחס ומיס כן כבוד אדם גדול שאין גדול ממנו בהמדינה ג"כ כבודו בלחם ומיס, מלד שאין שייכות ליתן לו וזה וכסף רק לכשיש לו שני הדברים שהוא אדם גדול שיש לו עשירות, ושנחסר לו עוד עשירות, אבל לא כן במי שעשרו עד אין חקר, הוא חוזר שאין שייכות ליתן לו כסף וזה, כמו לעני שאין לו על מה ליתן לו כסף וזה, וחוזר הדברים בסוף להסתכל, וכן בגאוף שייכות גדלות למי שנחסר אליו עוד ידיעה, שעל ידיעתו מה שיש לי באמת ע"ז לא לריך להראות, ורק שמראה שגדולוהו הוא יותר מכפי שיש לו, זה הוא לאות שחסר לו עוד ידיעה, אבל מלך נגד העם אין ימראה שום גדלות לפי שאין חסר לו גדלות אינו לריך להראות, ולכן מחוזר משה רבינו ע"ה לא בשם גדול מאוד מכל אדם כי אז היה נראה שחסר לו עוד גדלות רק מהארת הבורה שיהי' גדול כ"כ עד ששם גדלות ניטל ממנו ורק ב' ענו מאוד מכל אדם אשר על פני האדמה, וע"ז אמר ר' יוחנן כית"ב מלד שלגדולתו אין מקר לכן שם אהם מולא ענוטותו שהוא ג"כ באין חקר, ומלד זה אמרו ג"כ במגילת דמאן דיהיר בע"מ הוא שזבו הסחרון, וע"כ כשיהי' לאדם בכל באין חסרון, יסיה נחשב שאין לו כלום, כי אין שייך שם יש רק מאין ואין בא ג"כ משיש, כי מי שיש לו מנה מבקש מאתים, וא"כ נלרך לאדם בענין האות עוה"ז שיהי' נחסר לו עוד ליגיעתו תמיד לעשות מהחסרון יש, וכשהגיע לסיס נחשוב לו חסרונו יותר ויותר כהכלל דמי שיש לו מנה ככ"ל, וגם נלרך להיות חסרונו וא"כ מה יגיעת האדם תמיד כי לבטל חסרונו מכל וכל, יהי' אז במדרגה דאין לו כלל, וכשמשיג ויגע להיות חסרונו אליו והחסרון שיש, ומכל מה שיהי' לו יותר יש, יתראה החסרון ביותר ככ"ל, וא"כ הוא דומה לתולעת שהולך על הכותל ויפול למטה וכוא חוזר והולך כן הוא יגיעת האדם תמיד מחסרונו בא ליש, ומיש בא לחסרונו, ומחסרונו בא ליגיעתו ומגיעתו בא עוד לחסרונו ומוז בא עוד הפעם ליגיעתו ולפי שבארט כי אם לא היו חסר לאדם אז היו נקרא שאין לו כלל כמו בבבמה, וע"כ זהו הטוב ומותר האדם מן הבבמה הוא האין מלד כי הכל הוא הכל וחוזר כהדרגת הבבמה, וזה הכל הבאנו לפיל ורק כאן חזרט הדברים, ולכן אין תאות עוה"ז כלל כי קודם שגיע אל התאות אין לו עוד, ולאחר שגיע בכל באין חסרון הוא גמאם וחוזר כמו שלא הניע כלל, והוא כמו האיש המעשן עשן הטאבאק ושטט יעלה באף חזרו וחזרו יתאוה ג"כ למעט רית סוב, ואם יקח אל פי' אזי יוכח לדעת כי העשן אינו ממתיק פיו כמו שטעם מקודם בעת שהי' בפי זולמו, וכן כשישמש קול נגון מרחוק והוא נעים לו מאוד וברמיון

וַיִּהְיֶה הדברים שהרע נמשך מהטוב בכלל הדבר מכל הדברים שנמשך מהטוב כמו האור מהחשך וקודם מחול וישראל מעמים ועמא מסבור וכן דעה ובינה, מלד שיש איזה שאיט מבין זה הדבר, אבל לא כן לעמיד שיהי' מלאה כל הארץ דעה אין שייכות אז לחול שם דעה ובינה, וכן שאר כל הכדלים מלד דבר והטובו דזה בא מפך הדעת טוב ורע ככ"ל, ומלד זה נסווה ג"כ שבת מחול, אבל לא כן לעמיד שיהא כולו שבת ומלד זה ביזיאת שבת שבה פ"י פך הדעה טוב ורע נקבע שם הברכה בדעה ובינה במאמר חז"ל, שאם אין דעה הבדלה מנין דתלוי זה טוב ומתישב שם גם שארי הכדלות בלמדע חוריתך והלמדנו כו', ותבדל בין קדש לחול ובין אור לחשך ובין ישראל לעמים, וכן יש עגמ"ג פ' ערבי פסחים עוד הכדלות, וע"ז אנו מתפללים איניו מלכנו שיהיו הימים הבאים לקראתנו חשוכים מכל חטא, הייט שיבא חסרה סומן כמו לפסיד שלא יהי' ענין יליאת שבת רק שיהיה לנו בקדושה ומדובקים ציראסף, ויכלל כאשר הבאנו לפיל, מכל דבר העולם כשאמר כדומה שיש לאיזה ממון באולרו אלו הדברים באו מזה שיכולת להאמר עליו שיהי' אליו עוד ממון יותר הייט שנחסר לו עוד ממון מה שיכולת להיות אליו עוד אבל כדומה אם יהי' לו ממון באין הספר וחקר, אז נמאם עליו הממון ונחווה כעני שאין לו כלום ככ"ל, וכמו העולם שהוא בעיגול וכאשר נוסע האדם כל העולם הוא בא בחזרה למקום החלת שנסיעה שנסע משם, כן זה הוא להראות על כל מדות

ובדמיונו להקרב יותר אל כלי הנגינה עד שמטה
 אזנו אל הכלי ואז הוא רואה שאינו נעים לו כ"כ
 כמקרה, כן כל ענין חלואה שהיא ע"כ טוב רק
 למרחוק, ומלד זה לאחר שה"ד שבהכרח לנטות האדם
 בעניני עוה"ז, ע"כ העמידה התורה לפנינו סוגה בשוטנים
 מדיני נדב שבהפסק היא נמלאת הדבר לענין הדב,
 וזהו הענין נ"כ נח"א בספרי מוסר שגולה לאהבה
 להחזיר גרושתו, מלד מהאין נהנה ליש ומלד זה
 נבחר להלן נ"כ הענין מה שיה' נוסעים על כמה
 שנים ללימודם ולא היו טובים בזה מפרישות האישות
 דזה הוא מביא אחר כן לקירוב ומלד מאמר ח"ל
 שבני שואה עולה לבנים וכו', מלד זה עלה שגולד משה
 רבינו ע"ה ממחזיר גרושתו, ונ"כ נ"ל דעלה מקורם
 סיבה ללידה שאח"כ, דלידה זקן ראוי להיות עולה
 סולד יותר בחכמה, אך בנופניות הוא בחולשה,
 ואך בזקן וילדה הוא עולה לשניהם טן בנופניות הן
 ברוחניות, כן במשפ"ה כמאח"ל וילך איש מביט
 לוי ויקח את בת לוי, שחזרה לנעורי, ומלד מאמר
 ח"ל דאין השכינה שורה אלא על חכם גבור ופסיר,
 ובענין התוס"ק הוא בהיפוך מהנ"ל כדכתיב טעמו
 וראו שכל מה שטופס ומתקרב יותר הוי ל' יניקה
 מהנה ביותר, כי זהו הסבדל שבין האמת לשקר שזה
 הוא טוב רק מרחוק, וזה מקרוב, ולכן בליים בשר
 בביהמ"ק שיב"א, ה' בהיפך שכל מה שה' מתקרב
 להם יותר ה' לו יותר הנאה מהם, כמאח"ל טעמו
 וראו היפך כפי הנשמי, ופיין מה שנבאר להלן בענין
 הזמר דמקדש מלך קומי לאי מתוך הספכה היינו
 שהיא היפך תכפי כעת שהטוב הוא למרחוק מלד שהוא
 שקר וכל מה שמתקרב יותר ניכר יותר האמת
 ונתראה שאין צוה מתה אבל בעת המקדש שיפמדו
 על האמת אז כל מה דמתקרב יותר אל הדבר יותר
 ממתיקו מלד דמתקרב יותר אל הדבר שיש בו מתה
 כדכתיב הכתוב טעמו וראו זג' :

מה שהמפלה שוקל יותר נגד קוצת הרעף הזמניה,
 א"כ לדריק טוב יותר גם בעוה"ז, ע"כ ולא עולתה
 בו הכביכול, וזה כתבו בסכ' ויה' זרעך כעפר
 הארץ דהם כעפר שמחייים בין בחורף בין בקיץ,
 אבל הרשעים הם בפרח כמו עשב שהוא רק בקיץ,
 אבל לאח"כ ויזינו כל פועלי און להשמדם, וכן פי'
 החום' בצרכות על הפלח ר' אלכסנדרני על ונפשי
 כעפר לכל חסי' מה עפר אינו נכלה לעולם אף אני
 כן, וכן כתיב על הרשעים שנמשלו לעשב דאח"כ
 יהיו כעלה נובלת וכגן נבל וגו', וע"כ אם ילך אדם
 כדומה ללמוד בדרך רחוקה או כדומה להחמיל ללמוד
 כל הש"ס דסעיף חמור בהחלטה האדם לעשייתו זה אך
 אם הולך לאט לאט בא ממעלה למעלה למבוקשו, כן
 גם בלמודו אם ילמוד בכל יום דף דף יראה שיבא
 לעשייתו לגמור, אך זכו רק כשינין האדם להגיע
 הטוב לבסוף, אך אם ברעונו להגיע לבסוב בהחלטה
 עשייתו, כענין השקר שהטוב הוא מתחלה ולבסוף
 אין לו רגלים שיפך האמת שטובתו היא רק לבסוף,
 כאשר כתבו בענין הפצירות והמלות שזה היא טובתו
 בהחלה וזה היא לבסוף, וכענין הדמיון והשכל
 שלום הדמיון הטוב מתחלה הדבר כענין חלוט, וזהו
 לבסוף, וכאשר כתבו מכבר בדברנו שזהו נ"כ
 הענין החוק מהחורה, והמכוון, שאין יכולת להאדם
 להגיע טובתו בנכרו רק אם יקיים כל מלוה כדן
 החורה לאמתו היינו כמו ענין ע"ז, גם חטפה ואינו
 בוצח בשום סיבות הזמן או עזר מליזה אדם, וכן
 גם ענין שפענו שהוא שפענו המתשבה, כן גם ענין
 הפלין שיה' אחוז שם הוי' שהוא אחד בזמנו ובקדוה,
 וכן גם ענין שבת שיה' אליו שביעת הנפש שלא יה'
 שום פנין חול ברעיונותיו, וכמאמר ח"ל אלמלי שמרו
 ישראל שחי שבתות דסיינו שביעת שגוף ושביעת הנפש
 אז יהי' ענין שכרם להנאולה, היינו שאין מגיע טובה
 פולחית רק אם יהי' קיומו כפי מכוון החורה כאשר
 כתבו בזה כמה פעמים, וע"כ אם יהי' רעונו להגיע
 הטוב בהחלתו כמו בהחלטה הליכתו לזה עולה
 שאינו הולך כלל, כמאמר החנא דלא פליך המלאכה
 לגמור כדי שלא חיה' עולה לך דואהה בן הורין להבטל
 ממנה, העולה חיה דהנפשה בלדיק אף שהוא קשה
 אליו בהחלתו אינו מביא ע"ז והולך לאט לאט עד
 שמגיע לבסוף הדבר ואז יהי' נקל אליו ובכ"ז כשמגיע
 לשכרו לא יהי' החשבון אליו מהסוף הדבר כאשר ה'
 בנקל, רק שיהי' מראים אותו תחלה הדבר כאשר
 ה' בחומר חמת אשר חשב בעשייתו סוף מהדבר ע"ז
 נחווה לשכרו הסיפך ממחשבתו שיהי' מראים אליו
 ההתהלה, אך לרשעים שהם היו חושבים בעשייתם
 תחלת הדבר וראו החומר נראה אליהם תחת זה שהיו
 שמראים אליהם לעונשם הסיף שאיך ה' בנקל ולא
 עשו זה, וזהו כונה הנמ' בסוכה לדריקים נדמה
 להם כהר היינו שאליהם תחת עשייתם וכונתם לבסוף
 מראים עליהם בשכרם הסיפך את תחלת חומר הדבר
 והרשעים

ובזה שהטוב מהאמת הוא רק לבסוף כאשר כתבו
 בזה כמה פעמים בענין סכ' כי דורטיך לעולם
 לא יכשלו ולא יכלמו ללנה היינו שהטוב שיגיע לדורטיך
 הוא מענין טולגית ולא טובה זמנית, כי באמת אף
 שהטובה היא יותר אך אם היא רק לזמן קצר אינה
 מגיע לטוב אף שהיא בפחות אם נמשך לזמן ארוך
 יותר, וע"כ מפרשים סכ' דלדיק מלד כהמר יפרה
 בארז בלבנות ישנה, ועוד יובין בשיבה, מגיע
 יותר טוב משרשע, אף שבזמנו טוב לו יותר, בכ"ז
 להלדיק ריש המעלה בהמשכת הטובה כפי מה שיש
 לו זהו נקרא טובה יותר, כאשר נשאל להאדם
 באיזה דבר יבחר יותר אם להטוב שהיא רק מעליות
 הטובה אך שהוא לזמן קצר או למעליות מה שהוא
 באריכות הזמן אף שאינו טובה כ"כ, בודאי יבחר
 האדם בהטוב הנמשך לא בטובה זמנית, ע"כ זהו להגיד
 כי ישר ה' לורי ולא עולתה בו מה שרשע וטוב
 לו ולדיק ורע לו, כי יש להלדיק מעלה מהמשכת הזמן

והרשע' שתמיד הם מונחים תחת חלתי הדבר בתראה להם
 הסיפוך סוף הדבר כאשר יהי' להם בנקל וזהו דגדמה
 להם כחוט השערה כה"ל בעז"ה, ומלד כה"ל וזה כונת
 הזמר ג"כ מקדש מלך פיר מלוכה קומי לאי מתוך ההפכה
 שבוא ענין האמת, ומלד זה קומי לאי מתוך ההפכה
 כי אמת ושקר הם שני הפכים כמים לאש, וע"כ
 מלד כי כבודו יתב' שהוא שילת כל העילות וביבה
 כל הסיבות ודרכיו הם אמת לאמתו, לכן אין יכולת
 להדבק בו אדם שהוא עם איזה פני' להיות מקורב
 אליו, שאמת ושקר הם שני הפכים כמים לאש כה"ל,
 וע"כ אין יכולת לבוא להגאולה, רק מוכרח להיות
 בהסתר פנים, וזהו מומר המסורר כי אם תבי'
 ההפכה אז יכולת להיות קומי לאי להגאולה, ומלד
 הדברים ה"ל כי נלרך לאדם האין כמו שיש, ע"כ
 אמר כה"ל להלן ולאדם אחר כי שמעת לקול אשתך
 וגטעעת בפן הדעת בעניני עוה"ז ותאכל מן העץ
 אשר עויתך לא האכל ממנו, לכן נלרך רק לעשות
 חסרון בענין עוה"ז שלך, דהיינו ארורה הארמה
 בעבורך ובעצבון האכלנה וקון ודרדר תלמיח לך
 בויפת אשך תאכל לחם כדי שזזה תבלה עתך עד
 שובך אל הארמה כה"ל שאלמלא לא הי' לך החסרון
 אז היית כמשוגע, כאשר אשר לא יחסר לו מאומה
 וגם אלמלא לא אכלת והיית מבלה עתך בתורה,
 אז הי' יכולת שלא יחסר לך שום ענין עוה"ז, מלד
 דהחסרון שנלרך להיות לך, הי' אז בהחורס וע"ז
 היחה אז וגיפתך, אך כזת ההכרח להיות החסרון
 בעניני עוה"ז זה גורם לך מלד שנטעעת בעניני
 עוה"ז כי שמעת לקול אשתך כה"ל וזה מלד כי עפר
 אתה, ולכן ואל עפר תשוב, וכן אל האשה בהכרח
 להיות חסרון בענינה, היינו שהרבה ארצה עלצונך
 והרוך בעלז חלדי בניס, וכפי הדברים ה"ל שאם
 לא הי' אוכל מעה"ד הי' עיקר יגיפתו לעשות מהחסרון
 ש בהחורה הקדושה, ומלד זה אינו נלרך להיות אז
 עובת האדם מחסרון בעניני עוה"ז, ע"ז הוא כונת

התנא באבות כל הנותן עליו פול תורה אינו נלרך
 להיות עליו עול ד"א, וכפי הדברים שטרע דבר
 מהפוכו וזה בא מעה"ד עו"ר ע"ז עולם כה"ל וירא
 ה' את האור כי טוב מה ראה היינו שראה אכילת
 עה"ד שאז יהי' אור וחשך לא כנוקדם, שהי' כלו
 אור כלעתיד וגם טוב, היינו טוב ורע, ולכן ויבדל
 היינו כי נלרך ענין הבדלה בין האור ובין החשך וכל
 הדברים כבר כתבנו איזה פעמים, אך אם יראה
 הדואה ברעיונו יראה שיש איזה דבר חידוש. ונחזור
 להתחלת דברינו שפיקר חסרון האדם נמשך מהיש,
 וזה בא מעה"ד שיופע מהיש בהסרנות מה שחסר לו,
 וכן להיפוך דעיקר הקלקול היא בדיעה, מה שרואה
 האדם הטוב, שעולם ברעיונותיו שרע הוא לו מהפוכו,
 וזהו וידעו כי פירומים הם שאין להם כלום, והתחילו
 לדאוג ע"ז, וזהו תחלת קיטור ימים, וזה הוא לומדת
 לנו התורה שאדם אינו יורש קלקולו שהי' לריך להשליך
 ידיעתו היינו אף לאחר אכילת עה"ד שנכנסו זה
 במעיו, בכ"ז ע"י החורה הקדושה יכולת זאת לבטל
 כמו שאמרו חז"ל בראחי ילה"ר בראחי תורה פבלין
 ולא אזיל לתקן קלקולו בתיקונו האמיתיות בהמשכה
 שלא ירעה עוד ולהסתפק במועט להניח רעיונותיו
 לעסקו בתורה, רק הלך לתקן קלקולם החוסר
 בהנשמות בלמעלות רעונם לעצית כחנות עוד ואינם
 חושבים שאם יהי' להם אמת יהי' רועים כפלים
 שעיקר קלקולם הי' אז הרעון, ולא די שלא ראו
 תרופה ורפואה בתיקונם לזם שלא יהי' להם הרעון
 כ"כ ורק שהי' פשיחם בתקונם להיות חיפוש אחר עוד
 רעון שזזה הקלקול יהי' תיקונם לפי דמיונם חבו
 כונת חז"ל בדבר שנתקלקלו בו נחקנו, וכן הוא הענין
 לאדם חמיד כשנחסר לו כפי רעונו אינו סולך להשלים
 ולתקן החסרון עם החורה הקדושה, רק סולך להשיג
 תאוות ע"י נסיעתו לאיזה מדינה למרמוץ בריחוק
 החורס, הן נראה לי בעוה"ז :

פרשת נח

נמשך זה ג"כ מענין היחה דעה"ד ממיפת האדם, זה
 ג"כ כתבנו בענין המן, דכל מה שהי' קודם עה"ד
 ומה שהי' לעתיד, כן כך יש גם עתה ורק שהוא בהסתר
 דבר כן ענין המן, וכן ענין המלאך שלומד עם הסיינק
 כל התורה כולה קודם לידתו, דקודם עה"ד לא הי'
 שכהה גם לאחר הלידה, ואח"כ נתהוה שכהה לאחר
 הלידה יש בזה ג"כ ענין הסתר גם עתה, דלהיפוך
 מדברי תורה הם בקיאים מעלמם בכל הש"ס דזה
 ג"כ לא מלינו בעכו, דאף אם יהי' רועים באיזה פעם
 להפך

מבל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל היבה
 להחיות אתך וגו', ונראה לומר בזה אחר יהי'
 שייך לפי בראשית למנין עה"ד, דהנס לבחורה איך הי'
 מחקיים החתול והעכבר, הואב והכבש יחד, גם בל
 המיזקין עם המוקין בתיבה, אך לפי ההקדמה אשר בקדמנו
 דמקודם עה"ד הי' העולם נקרא חיים מלד דהתכלית
 הי' החיים, ואח"כ נתהוה דהתכלית הוא ההעדר
 דהיינו המיתה מכל הדברים שבעולם הטפלים להאדם
 כמו האדם, וע"כ גם כל היות מה שמזיק ול"ז

להפך כל דין ודין מדברי תורה יכולה להיות שיפגעו באיזה פעם בפעמים כדון התורה מלד שנחמר להם ידיעה התורה, אבל בהע"ר רב יראו בעיני ריקוח שמחפשים אחר כל דינים גם הטעונוים והמכוסים להיפך אוחס ומסיכן הם ידיעתם, רק דלענין ההיפוך רח"ל נשאר כוחם גם עתה בהיריעה בלא יגיעו כענין סלוחות הראשונה וכו' כח ואומץ שנשאר גם לאחר התורבן, אך רח"ל רק לענין ההיפוך, והקדושה האמיתיות הוא נסתר וכל מה שהוא יותר בהקדושה יותר משומם הוא לענין הנגלית וזה הדיעה גם מההפך נשאר בהסתר גם עתה מענין המלאך כן גם ענין הזיקות יש גם היום לאיזו פעמים אשר יפגע המזיק עם בניזוק ואינו מזיקן, מלד דבהסתר בכל דבר יש גם היום בחיר מן הנבראים אשר נשאר לזכר עולם כמו שיהיה מקודם ע"ד, וכמו שיהי' לעתיד, לבראות העולם כמו שיהי' וכמו שיהי' כן הוא גם עתה, ואך דהוא רק בהסתר כמאה"כ, וישפן את הכרובים ואת להט הכרב המתהפכת וזכו ענין כמו טמון ומכוסה, וע"כ בעת לוחות הראשונות נתגלה זאת וכן יהי' לעתיד, ולכן גם בעת המביל דכל מה שנמשך מע"ד נאבדו וכשטפו ונשאלו רק הטעונוים כפי קיום המין אשר עליהם לא הי' חל ענין טומאה ע"ד, אשר נקראים הם מהנסתרים מהמקור דקודם ע"ד, ע"כ הי' יכולה להיות דהמזיק לא היו פוגע בהזיק כמו המחול לכעבד בהמיכה, וכן יהי' לעמיד בע"ה חכו מאה"כ וגר זאב עם כבש וגו', וכן נכלל בענין זה דלצטוף יהי' הכל מקורבים יחד אף דהם משתי מדינות, אשר מוגם בצטפם מרוחקין זמ"ז סמיד ולא

היו בקירוב לצבות זמ"ז, אך בעת עקבותיה דמשיחא דיתברר ויהלכין ענין האמת מהחיקון מחטא ע"ד כנ"ל, בעת דנשאר החיקון לכד, א"כ איזו השגחה מזמ"ז דמקורה מע"ד כנ"ל, והעיקר כשהאמת היא נפדרת והילוך העולם הוא רק לפי ההלכשה העליונה אז הי' מחנהג הקירוב כפי גדלוהם דהיינו אחים וכדומה, אך בעת כשנא להתגלות האמת היינו לצטוף דהיינו מה שבפנים יהי' מבחוץ, אז יכולה להיות שני אחים אינם דומים זל"ז דלזו נשמה ישראלית והולך במלבושיו וכדומה כענין ישראלית, ולשני שנשמתו מע"ד דסימנו הוא שגא התורה ולומדיה יתגלה אז ג"כ מבחוץ במלבושיו וכדומה, וא"כ יתואר אז שני אחים מאב ואם אחת ואינם דומין זל"ז, מלד נשמחם דרחוקים הם זמ"ז, ומה שבפנים יהי' אז מבחוץ כנ"ל, ויכולה להיות ההיפוך אשר מי שמרוחק בגוף זמ"ז כמו מאה ואלף פרסאות, כז"ז הם מקורבים יחד מלד נשמחם הישראלית דנמשכים למקור אחד ואינו פלוי אז הקירוב מהאמת והגידול אז משכונתו מלד דאז יתכבד ענין הגוף כמו הנשמה ומה שבשכלו יתגלה מבחוץ אשר לא הי' מקודם כזה וזהו מכון התנא בסוף סוטה דבעקבותיה דמשיחא אויבי איש אנשי ביחו היפוך דמקודם, וזהו ענין הוא רק מלד דנתגלה האמת ומה שבפנים יהי' מבחוץ כנ"ל וזהו הדבר מלד דיבורר החיקון מענין ע"ד כאשר הי' במבול מקודם ומענין החיקון יש יכולת להיות הכל מקורבין אף בזה שמקודם לא הי' שוין בצטפם ומזגם, וזהו מקיים בענין זה ג"כ ונכלל בה"כ וגר זאב עם כבש וכו' :

פרשת לך

דיקראים בשם עמי הארץ, מה שרגעם רק לרחק ישראל מהתורה, וזהו הענין ויראו כל עמי הארץ כי שם הי' נקרא עליך ויראו ממך אלי תפילין שבראש היינו אם יהי' מוגם בראשו מה שכחוב בהתפילין זהו תפילין שבראש דהוא אחר ואין זולתו והיינו כהנ"ל דמפקיר נפשו בעדו ופולחו מבטל א"כ גם העולם בטל לגנדו ועמי הארץ שבה, ומהו עמי הארץ הוא המחשבות שבאדם כמאה"כ רבות מחשבות בלב וגו', וע"ז עולם הכחוב הי' מלך עולם ועד אבדו גויים מארצו היינו מחשבת העובדי גלולים, מארצו מיעקב שהוא חבל נחלתו, ועולה ע"ז הכחוב השני הי' הפיר עלת גויים הניא מחשבת עמים מה שיהי' להם עלת גויים ומחשבת העמים וחכמיהם חכמיהם הנופטות עבוד לאלילים, הי' הפיר אומם ויראו הסוף שנתקופ הכל

ויאמר הי' אל א' בזה ארע כי אירשנה ע"י לעיל בראשית ולהלן בפ' שמות ובשלה דכפי שטובד האדם כבודו ית' כן מההוב העולם בטבעי ואיך שיעבוד האדם במדרגתו כן נחטוב בעהו עולם כזה הן בבריאות האדם וכן בפרנסתו עד הארבעים דברים דלת"מ דכן יסד כבודו ית'. בהתלה בריאת העולם בטבעו דכפי שיעבוד אותו האדם כן לפ"ז יהי' עולם כזה, וע"כ כחכנו אם ימסור נפשו ביד כבודו ית' ומבטל פילמו, כן נחטוב אותו העולם יהי' בטל לגנדו וכל המזיקין שיש בעולם בזה דנתלכש מניק היל"ר כמו שנבאר, אין יכולת להם להזיקו דהוא כפי מדתו כיון דליכא פילמו בעבודתו כן ליכא עולם לגנדו וכל המזיקין שבה ע"ש, ונדרושנו נבאר ענין המזיקין שבאולם נקרא כל פניני הלכשות היל"ר

הכל לתל עולם עד שיבוא מזה לכליון פרוטה מן הכיס
 היפך מחשבתם כענין הכ' דתיסרך רפחך וגו' כאשר
 כחצנו בזה כמה פעמים דהכונה דמזה גופא חלמה
 רעמו, וגם היפך מחשבתו כפי דמיון חכלית שיהי'
 עולה להם זה לעשרות ולפרנסה ודאית, יראה להם
 כבודו יחב' לבסוף שהוא רק להיפך, וזכר דאין
 ממש לישראל שאין יכולם להם להדמות לחכליתו
 העו"ג כי כבר נשבע ממקן הורה ואבדיל אהכס מן
 העמים ככל ענינים כמאמר הגמ' ביבמות על הכתוב
 בלבן מדבר עם יעקב מטוב עד רע דגם טובתה
 סן רעות ליעקב וכפי מכיון ההורה ענין שצוה זו
 הוא עוד משעת ימי בראשית, וגם עוד קודם בריאת
 העולם, כמאמר הו"ל דהתורה קדמה לעולם, וגם
 הלית העולם וחוקו הוא כפי מדרגת קיום החורה
 ועי"ז הוא מושרש גם בטבע לפי בריאת העולם
 שאין יכולת להללית דרכיהם לישראל כאשר יראו כוף
 מהדבר לבסוף, מלך הכתוב דואבדיל אהכס מן העמים
 וזה בכוונת הכתוב דהפיר עלה גויים והגיא מחשבות
 עמים עד שיבואו מזה לכליון פרוטה, מן הכיס כפי
 הנכתב לעיל, והוא כפי הנחל בסוטה דנעקבות
 משיחא כו' וחכמת סופרים וכו', ויראי חטא ימאכו
 דיראו וייליו אז הכליתי אחרים חכליתי הנוף מה
 שהוא לשבעים שנה לספיקות לכל א' חתה וישליך את
 אליזי כספו וזהו השליכו האמת ולקחו זה לפי דמיונם
 שזה יהי' להם לחכלית, אך יראו לבסוף כי להם לבחיר
 האדם הוא דרך שקר גם לפי ענין עוה"ז עד שיבארו
 רח"ל לבסוף בצירוס ובחוסר כל כמאמר הכתוב בפי'
 כי תבוא, דהיינו ממי שהי' להם בדמיונם ובמחשבותיהם
 שמה יהי' קוצנתם עולה להיפך דמהם יהי' רעתם
 רח"ל ככונת הכ' ה"ל דהפיר עלה גויים והגיא
 מהשבת עמים מארצו שהוא יעקב חבל נחלתו, ואך
 האדם בנשמויותו כשהולך בכל יום בבוקר לרחוב עולה
 אליו מחשבותיו בראית זולתו לפי דמיון שזה הוא
 הללחתו ואם הוא לא יעלה לזה עולה עליו עלצותו
 ממחשבתו, אך האמת אם יקח מבטחו יראה לבסוף
 כי הסיפך גם בעוה"ז לפי הנחתו, ועי"ז עולה
 הכתוב השלישי דרבות מחשבות בלב איש בעלצבות,
 אך לבסוף יראה דועלת ה' הוא תקום דאדרבה בסופו
 מההיפך מזה יהי' הללחתו, וגם עוד מה דנהלש
 סילכ"ר הוא ענין הגופנים, וגם עכו"ם, וגם הע"ר
 אשר נחשבו בישראל אשר רנום רק להרחיק ישראל
 מהתורה, והם שונאים תורה ולומדיה, וגם ענין
 פאשה שבארס, גם כפי מה דמלייר הוה"ק על ענין
 הכלב דילכ"ר מתלבש בשם כלבא וכלבטא, פי'
 במס' שבת מה שהדפסנו בזה, ולכן זה דמפקרי
 עולמם בעד כבודו ית' כ"ל, גם העולם ובל המזיקין
 שבה יהי' בטל לנגדו, ועיקר ענין קרבן הוא מה
 דבמחשבת האדם בעת הקרבתו דראוי היא בעלמו
 להשחט ע"ג המזבח ומוסר נפשו בעת הזאת, ורק
 הקב"ה ית' החליף על הקרבן ברוב רחמיו, ונקרא זה

דמפקיר עולמו, ומלך זה אין יכולת לעו"ג להיות
 פייע אליו ובכל ארצו, ולכן קאמר במגלה דכונת
 הקרבנות נגאלים, ואמר שם על הכתוב הזה דאמר
 אברהם במה אדע כי אירשנה היינו באיזה זכות
 יחקימו בה, וענה אותו כבודו ית' קחה לי מגלה
 וגו', ואמר עוד שם סינח בזמן שביהמ"ק קים, וענה
 אותו דאמירתו כהקרבנות, היינו בעת האמירה שיכין
 למחור נפשו א"כ גם אז יהי' העולם בטל לנגדו,
 ואין יכולת מי שנחלבש בענין הילכ"ר להזיקו, וענין
 עקדת ילחק הוא ג"כ כזה מה שהפקיר נפשו בעד
 כבודו ית', ומלך זה אנו מתפללין שישיב חרון אפו
 מעיךך ומאריךך מלך דיתראה לפניך עקדה שפקד וכו'
 היינו כה"ל משום דהמסיר נפשו א"כ העולם והמזיקין
 שבה דתלבשו בשם היו"ר יבטל לנגדו יבא להגאילה,
 וא"כ הוה עקדה כמו הקרבנות והאמירתן
 דכפת, וזהו שהביא המדרש דכשאומר האדם הכתוב
 דושחט אותו על ירך המזבח לפונה וזרקו דמו בכונה
 דאמר הקב"ה מעיד אני עלי שמים וארץ דאזכור
 עקדתו של ילחק כ"ל בעס"י, וזהו ענין כריחת ברית
 דבין הבתרים על ירושת הארץ כמ"ש אשר כרת את
 אברהם ושביעתו לילחק וגו' לאמר לך אתן ארץ כנען,
 וגם בפסד"ז וכרות עמו הברית וזה ברית דבין הבתרים
 להת את ארץ הכנעני, ועוד נראה על ענין הברית
 דקאי על המילה דהנה אם יחטוף איזה אבר לבט
 דהאב עומד ורואה נבוכה, וכאן האב עומד בשמחה
 והומר מזלח עבא וכו' דומה למס"ג, וע"כ הזכות פי"ז
 דכל מלוה שנתנה לישראל בשמחה פדיין סן פושין
 בשמחה מלך דכל מה שעושה האדם נגד טבעו מלך
 מלות הבני"ת, נחמה דדבר להנאחו ג"כ נגד הטבע
 ולכן גם כאן אם מה שראוי מלך הטבע להיות עומד
 ובוכה וסוף עבר על רעמו ועל ילדו ושחט נההו
 אהו דבעת שנאה לידו מלוה זו להיות אליו שמחה
 יותר מכל המזות שבחורה, וכן נברא בהאדם אברים
 כנגד התורה דהיינו רמ"ת מ"ע, שס"ה ל"ח, ומלך
 דקב"ה ואורייתא וישראל חד היא ע"כ המונס אדם
 חקוק בכה"כ ויכול האדם ללמוד מספרו היינו מגוף
 האדם בנפשו, וחסו נוכשרי אחזה אליו, זרק בשר
 אחד יותר מכפי חשבון התורה דהוא עור הערלה
 אשר מקודם עה"ד לא בי' זהה באמת, ומלך זה
 עו"ג הם מובדלין מהתורה ומאביו שבשמים דעור
 הערלה הוא המבדלת מכפי חשבון התורה והמלות,
 וע"כ כתוב דלאחר שיחוקר עור הערלה ויהי' תמים
 היינו דאז יהי' סמימות להתורה, ומלך זה יכולת
 להיות שהוף להקב"ה, וחסו כריחת ברית פי"ז המילה
 וכפי דאז' בזה"ק דביה"מ שלמטה מתאן כנגד ביהמ"ק
 שלמעלה, ע"כ להיות שהוף לכבודו ית' ע"י המקדש
 עולה דהוא בא זה ע"י המילה וזהו בפסד"ז ה"ל
 דמלך וכרות עמו הברית ע"כ הוא בא לתת ארץ
 הכנעני, ומלך דנכרת את אברהם פי"ז המילה,
 ושבעתו לילחק ע"י העקידה, לכן ויעמידה ליעקב
 למוק

לחוק לברית מולס לאמר לך אהן ארץ כנען, ועוד
 נוכל לומר באופן אחר דהנה באוהב את זולתו כשיבוא
 לעשות טובתו אינו עושה רק ביכולה, אבל לא למכור
 נפשו בעדו, ואף אם הוא בן זוג אף גם בשני
 אנשים כאהבת דוד ויהונתן אז הולך עבדו גם
 במקום שאינו ראוי להלוך והולך כעין מסירת נפש,
 וזהו נקרא לפניו משורת הדין, כן הוא בעבודת
 האדם לכבודו יתברך, אם הוא עושה במסירת נפשו
 וזהו נקרא כזוג שיכולת להיות סוף לכבודו יתברך
 כנ"ל, וגם הוא נקרא עשייתו לפניו משורת הדין
 דענין יברג ואל יעבור הוא רק על שלשה דברים
 פכו"ם ג"פ וש"ד, ומלך זה יכולת לבקש אז שיעשה
 אמו ג"כ לפניו משורת הדין ויגאלנו אף שאינו
 ראוי לזה, וזה ענין החפלה דר"ה, אלהינו וכו'
 ומראה לפניך עקדה שעקד א"א את יתחק בנו, וכבש
 רחמיו לעשות רלוך בלבב שלם, וזהו נקרא לפניו
 משורת הדין, ע"כ מבקש ומכנס אמו ג"כ לפניו
 משורת הדין, אף שאין אנו ראויים, ויכבשו רחמך
 את כעסך, ויגילו רחמך על מדותיך, וישבו חרון
 אפך מעמך ומארץך, וזהו דעבוד לפניו משורת הדין
 כמו בן זוג כנ"ל נקרא כריתות ברית כמו דוד
 ויהונתן כנ"ל, ע"כ אמר וקיים לנו את הדבר
 שהבטחתינו, כאמור וזכרתי את בריתי יעקב ויתחק
 ואברהם שלכלם היו מסירת נפש באברהם לשחיטת
 יתחק, ולייתחק להיות נשחט תחת ידו, וע"כ נקרא
 בענינים כריתות ברית וכו' הולכים עבד עבודת
 כבודו יתב' כמו איזה שהולך בענין זוגי שאינו חושב
 אם יש יכולת אם לא, וזהו ענין מסירת נפש דקיום
 בכל נפשך ונקרא זה ברית אברהם ויתחק, וענין
 ברית יעקב שהוא ענין מסירת נפש על הפורה
 ונפלא על י"ד שנים לישיבת שם ועבר ולא שכב כל
 הלילות כדרשו חז"ל וישכב במקום שהוא אבל לא כל
 י"ד שנים ששמש בבית שם ועבר, וגם כשנחהו
 אליו סבות בדרך אשר רדף אליפו להורגו, ובכ"ז לא
 חזר לביתו כאשר מורגל בבני אדם שנשמהו איזה סבות
 בדרך ביחוד כשנוסע ללמוד התורה דהיזר עומד לנגדו
 דחזר היקף לביתו, וע"כ זהו ענין מסירת נפש על
 הורה ונקרא זה בשם ברית יעקב, ומלך דענין
 דמסירת נפש זה הוא על ענין הסורה, ע"כ נקרא
 זה ברית יעקב שהוא ברית שמהר על הדושה הסורה, כמו
 שענין ברית יתחק הוא על ענין יסורים שהיא העקידה
 שזהו נקרא גבירת, וכן ענין אברהם דענין כל
 מחשבותיו וכבש רחמיו כדי לעשות רלוך וזהו ענין
 שהכיר את בוראו במחשבתו לדביקותו יתב' דזה הברית
 הוא לזה לדביקותו יתב', וע"כ הי' מנין ומלל עליו
 כענין דכחוב ביוסף ויהי ה' את יוסף שהוא מלך דיוסף
 הי' דבוק בה', וע"כ נקטו השלשה ברמות בשמונה
 עשרה ראשונה שהוא כנגד אברהם בענין מנינו
 כאשר מסיים במנן אברהם, ושני שהוא כנגד יתחק
 הוא ענין קבלת יסורין בענין גבורות, כאשר החיל

בואהה גבור, ומסיים בצבל גבורות, וכאשר נבאר
 להלן בענין אם נגזר על איזה אדם מיחה או שאר
 ענינים והוא מקבל עליו זה באהבה למצן כבודו
 יתברך ומוסר נפשו בעדו נקרא בזה שכבר נתקיים
 עליו הגזר מהמיחה או שאר הענינים בזה שקבל עליו
 כמאמר הכתוב כי לא תחפון במות המה כי אם
 בשונו מדרכיו ומה וכן אמר הכתוב שונו שונו
 מדרכיכם הרעים ולמה תמותו לאמתו בית ישראל,
 וכן בכל דבר ודבר כמו בענין ציון ובכל עגמת נפש
 ויבורין שבא על האדם אם יקבל זה באמת נקרא
 בזה שכבר נעשית הדבר, וע"כ אם יתחק הי' אז
 מסר נפשו מזה נלמד הללוו שילך בחיים חימות,
 ביינו מושפלוו לעולה בטלה הגזירה דושמטתו, וע"כ
 אמר ומסיים הברכה זו להחיות מתים היינו מזה
 שמסר נפשו דעלה עליו החיות ממיחתו ובטלה
 הגזירה, על זה משנה לבזרא יתברך שמחי' המחים
 ומסיים על זה בצרוך מחיה המחים וזהו עולה לברכה
 יתחק, וברכה שלישיית היא עולה כנגד יעקב שהי'
 קדושה הסורה, וכאשר כתבנו דברושינו הקודמים,
 דהאדם שהוא פעולה ה', וגם דמותו שהוא תקוק
 בכבא הכבוד מלך כפי מנין אבריו הם מלות הסורה
 ברמ"ה אברים שהוא כנגד מלות עשה ושם"ה גידים
 שהוא כנגד מלות לא תעשה, ומלך אורייתא וקוב"ה
 חד הוא ע"כ יקיים על האדם הכתוב דמבשרי אחזה
 אלכי ודמותו תקוק בכבא כבודו, ומלך זה אם הוא
 מלדיק במפשי הלךק והספוד נמקדש כבודו יתברך
 כביכול, מלך דכל מה שיש בהפעולה הוכרח להיות
 עולה גם בהפוטל, וא"כ משנה הלו"ס עולה שבה
 והוראה לכבודו יתברך וע"ז עולה דרשח חז"ל בהכתוב
 דזה אלי ואנוהו זו הסנאה לפניו במלות דהיינו מהסנאה
 האדם עולה לאנוהו לכבודו יתברך, וגם מלך שהוא
 דמותו ותקוק במקומו עולה השבח לשמים כדרשו
 חז"ל בהכתוב כי קללת אלהים הלוי מלך שהוא עשוי
 בדמות יולדו, לענין נטות, כן כוס כאן לענין שבה
 וכאשר הדפסנו בספרי אשר חגני ה' דזה הוא כונת
 הזוה"ק בהכתוב דשלש פעמים בשנה יראה כל זכורך
 את פני הארון ה' ופי"ש, דסכונה דממתיק דאף
 שייך לכאורה לשון ראי' בכבודו יתברך רק דמהאדם
 יכיר כבודו ית', רק דאין כל אדם שוין, ע"כ אמר הכתוב
 דלפיל דזה אלי ואנוהו זה עולה על כל אדם אף אם
 הביט על אברהם אבינו ע"ה דהוא אלהי אבי או
 מכיר יומר ויומר, לכן אז וארממנהו כן כחז על
 הפסוק זה בספר המדות להרה"ל מדובנע, וע"כ בכל
 דור ודור אם רולה לככיר יומר משפט ולדק מכבודו
 יתברך ילך לראות הגדול מהדור, ולכן בעה שבי"מ
 הי' קיים כשרלה לראות בטוב הלך אלל מקום המקדש
 וראה הסנהדרין אז יקיים עליו יראה כל זכורך את
 פני הארון וגו' ומתאר הזוה"ק כדומה עתה אם יראה
 לראות להכיר בטוב ילך לראות רשבי' שהוא היו
 אז גדול הדור לאמר המערה ע"כ אמר זו רשבי',

קודם וזכרנו אתי את בריתי יעקב, ואח"כ ואף את בריתי יצחק, ואח"כ ואף את בריתי אברהם, היינו דע"י זה הצדק דמסירת נפש שהוא ענין כבד וזו כמו דוד ויהונתן כנ"ל שהוא עושה אף מה שאין ביכולת, ע"י אמר דבן יעשה הוא דיגולו רחמיק על מדותיך בלפנים משורת הדין, דוקים לנו את הדבר שהצטמתנו וזכרתי את בריתי יעקב וכו', יע"י זה יכולת לפיות לבוא אל הארץ להגאולה, וזהו והארץ אזכור וברוך אתה זוכר הצדק, ובענין זה הוא ג"כ שכוונה דמלך דזכרות עמו הצדק ע"כ לחת את ארץ הכנעני, וגם הנ"ל דאשר כרת את אברהם ע"י המילה, וגם ושבועתו ליצחק ע"י העקדה כנ"ל, לכן פולה דויעמיד' לישראל לברית מולס לאמר לך אתן ארץ כנען, כנ"ל בצוה"ש"ת :

ותאמר שרה לאברהם הנה נא עלמי' ה' מלדת בוא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה וישמע אברהם לקול שרי, פיין בהשמות למסכה שבת דצדקו אשר חנני ה' שבת קל"ט, ד"ה חניא ר"י בן אלישע אומר אם ראיית דור שלמות רבות באות עליו לא ובדוק בדיני ישראל כו' פי"ט שכתבנו כונה במקרא, שמעו נא זאת ראשי בית יעקב המחשבים משפט דעשו החושבה למשפט, ואת העקשות לישר, וכיון דנעשה להם למשפט ישר נאחזה בעצירה בידם לזמן ארוך, ונתהוה הנכנס העיר למנהג הזה, ע"כ נקראת בונה ליון צדקים וירושלים בעולם דענין העיר הוי כמו גתסדה ע"י הדבר, ראשיה בשומד ישפטו, היינו ג"כ דנעשה להם בשומד למשפט וכהניס במחיר יורו וכו', היינו דהמחיר להוראה וכן הקסמים לנבואה הכל נעשה אללס כאלו לדיק וישר הוא ושכן ראוי להיות, מלך היושר והמשפט, ומסיים הכתוב ועל ה' ישענו וכו', וקאמר הגמ' שם רשעים הם אללס שחלו בנחוגס בני שאמר ופיס העולם, היינו שסוכרים דרלון הבורא יתב' הוא כך, ומלך דאלו העבירות נקראות שבוים פיר באופן כזה, ע"כ הפורעניות מוכרח ג"כ להיות ע"י האופן מדה כנגד מדה שיהי' בטל בנינו וחסרד העיר, חס דסיים הגמרא שם, לפיכך דהיינו מלך העבירות באופן הזה, מביא עליהם הקב"ה מדה כנגד מדה ג' פורעניות כנגד ג' עבירות שצידם, מלך דעברות כאלו עד שהתנהגות העיר ע"י האופן דנאחזו העבירות בידם זמן ארוך, לכן אמר נגד עברות שצידם, מה שמוחזק בידם ומלך מדה כנגד מדה מוכרח להיות העיר חרבה, וזהו ירושלים לעיים תהי', ובר הבית לבמות יער זהו מורבן העיר, וקאמר עוד שאין הקב"ה משרה שכינתו עד שיכלו שופטים הרעים מישראל, דהיינו גם אם נשאר שאר עבירות בידם יכולת להיות כנגדם שאר פוגשים רק שיכלו שופטים הרעים מישראל. מלך דבעצירה כוז נתהוה להם לאורח משפט

וגם כתבנו בזה שם בכונת הכתוב דארור כנען ובשם ברוך אלבי, וע"כ מלך שני הדברים ההם, מלך דהאדם שהוא פעולה ד' כהנ"ל, וגם מלך שהוא כדמותו נתהוה כשיקדש האדם עולה לקדושת שמויח', וגם מלך דבר שלישי כפמ"ט בדרושינו דאברי האדם הוא נגד שחורה דהצננו זה כמה פעמים, דלכאורה איך יתחייב דהנה חיזה כלי שעשה האומן לה לא יסי' היכולת לעשות החופלת בהכלי דהוה אז גנות להאומן ואיך נתהוה אם ברא כבודו יתברך הוד לטלטל איך עולה לפעם שופל הכלי מידו, וכתבנו שם דתחילת הצריאה ה' ע"י התנאי שיהי' כח לכל אבר ואבר באופן שיחול עליו שם האבר לכל א' וא' כמו שם הוד על הוד ורגל על הרגל וכן צפה, ואין יכולת לחול עליו שם האבר בלתי כשנעשית המלוה השייך לכל אבר היינו הוד בענין גזילה וגניבה, והפס דענין דובר שקר ולה"ר, והרגל בולא הלך בעלת רשעים וכו' דאם אינו מקיים מצותו עולה דאינו קרוי אבר זה בשמו כמו הוד לשם יד למילטול, והפס לכשיסי' מקיים דבריו דיהי' עולה לפס אחת מה שדובר באופן אם לא ילא שקר מפיו כחאמר הכתוב מדבר שקר תרחק ואינו כסוב משקר תרחק היינו שדיבוריו יהיו עולה לשקר, וכן בהגמ' דתפנית דאברי' של אדם מעידן ומגידן ליום הדין היינו מוכתוסיס ומתלשוחיבן ניטן להגיד מה סיו מעשיבן, וע"כ אין ונות בזה להאומן, רק שהוא קלקל זה, אך שבת ג"כ אין להאומן באופן כזה, אך אם הם באמת אינם מקולקליו ורק שהם כתיבן הבראה מהיולר אז הוין בחזקת ותקפס, ע"כ אינו די דליכא גנות להאומן רק דאיכא גם שבת וממי הוה השבת היינו מהם מהאכרים גופא ממה שהם בהקפס וקיומם דהם בעלתם אומרים שבת כבודו יתברך, ורק דאין כל אדם שוין בזה דיש חיזה שמפס אבריו טובים וליכא השבת רק מזה המפס, אך דיש חיזה שכל אבריו הם טובים ואז ניטן לשבת ולהודאה ממנו מכל אבריו, חס אמר דהמפ"ה דבו ה'י' דכל עצמותי תואמרנה ה' מי כמוך וע"כ לפ"י ננוי פולה דמקדושת האדם נתקדש שם שמים, והוא ענין דבר שלישי על שני דברים הקודמים, וע"כ כמו בצרכה השני' הנ"ל הפי שכתבנו שעולה ממעשי יצחק אבינו תמסירת נפשו בעקדתו לשבת כבודו יתברך בלחיות ממים שעולה לצרכת מחיה המתים, כן בצרכה שלישיה עולה מקדושת תורתו של יעקב מלך שלשה דברים הנ"ל מכה הפעולה אל הפועל, וגם מלך דמות אדם החקוק אללו ובייחוד בחמונת יעקב, וגם דאבריו של יעקב כמו שכתוב האומרים שבתו דעולה דמקדושת תורתו של יעקב נתקדש שם שמים, וע"כ קבועה בנותחם בצרכה שלישיה שהוא כנגד יעקב בזהאל הקדוש, וזהו ענין ברית יעקב, אך ברית יעקב ה'י' הנסיון גדול עוד ממה שהוא נמשך עד י"ד שנים לא רק שפה לכן עולה לגדלות הנסיון שהוא ברית לרותה יוסר וע"כ אמר הכתוב הסדר

משפט הפנהגות בזה האופן, ובנין העיר נקרא ג"כ פ"י האופן, לכן מוכרח ג"כ להיות העונש ומורכב העיר על דרך זה ע"כ דברי שם ע"ש, וע"כ כמו הענין דהעבירה על יום אחד הוי עונש לענין יום זה, ואם הפנהגות העברה נמשך שבוע או חדש כן הוי ענין העונש, ואם יש בנין בהעבירה דנמשך לזמן רב, כן הוי העונש להיפוך למורכב העיר ככ"ל, כן ג"כ בענין מלוה אם היא מלוה הנמשכת ליום אחד, כן הוי השכר עליו ג"כ המשכחו ליום אחד, מדה כנגד מדה, וכן לשבוע, וכן לחדש, וכן לשנה, ואם המלוה היא באופן דהעיר מפנהגת עפ"י המלוה הזאת עד שיחכן לקרות בונה פיר בזה האופן, ככ"ל לענין העבירה שכתבנו דנקרא בונה ליון ברמים, כן הוי ג"כ להיפוך לענין המלוה עד שהיא נקראת בונה העיר בזה האופן של מלוה הלזו, וכן יחי' ג"כ לענין שכרה, ומורכח להיות בונה העיר מהשכר, וזהו נקרא בנין של מלוה, וכן גם לענין הפרטי אם יהי' עשיית המלוה בהמשכת יום אחד, כן הוי שכרו וכן גם לענין שבוע ולחדש ולשנה, וכן אם יהי' לענין בנין של מלוה יהי' השכר להבטות ממנה, ע"כ אם יקבל אחד תורת בנייתו לש"ש מלך מלוהו אף דלא ניחא בעיניו, ככ"ל ישבור את היצר ומקבל

האורה בנייתו ליום אחד, וזהו נקרא מלות המשכה יום אחד ויחי' שכרו ג"כ באופן זמן כזה מדה כנגד מדה, וכן לשבוע וכן לחדש וכן לשנה, לכן לעולם הוי זה בנין של מלוה ונחטוה להיות שכרו ג"כ להיות בונה ממנה בנין של מלוה בנין של אדם וזכיות בניס, כמאמר הנמ' יצמות דע"ז נקרא בנין דלפיפוך נקרא טרום, וזהו ג"כ בשרה וקבלה לרחה בניית מה דלא ניחא להאשה, אך כדי שיזכה אברהם לבנים, הוטב בדבר בעיני שרה וקבלה בלרה בניית לעולם, וזהו נקרא שמשכר תאות היצר דלעולם, ונקרא בנין של מלוה, לכן הסכרה להיות השכר מזה ג"כ להיות בנינה ממנה, וזהו שאמרם לאברהם בא נח אל שפחתי לולי אבנה ממנה, דמלך דתקבל אזהה בניית לעולם, אף שהוא לנגד פיניה, כדי לזכות לאברהם לבנים, ע"כ זה יהי' שכרי ואבנה גם אנכי ממנה, ח"ש בגמ' בזכות שאבנים לרתי תוך ביתי גם אנכי אבנה, וכן הוי הכונה ג"כ לקמן בענין רחל דאמרה אל יעקב בא אל בלהה והלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה, דשם הוי ג"כ סדרשה כך דהבניא רש"י שם ואבנה גם אנכי ממנה כשרה וע"ש, ככ"ל בעזרי:

פרשת וירא

חלילה לך מעשות זאת מהמית לדיק עם רשע חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט, פי' רש"י ז"ל שבוא ה' החמים: **ונראה** דסנה עיין בספר המדות וכבר הבאנו זה לעיל על הפסוק זה אלי ואניו דאמרו חז"ל התנאה לפניו במלות עליה נאה וכו', ולכאורה אינו כפשוטו הכתוב שעולה ואניו על כבודו יתברך והתנאה לפניו עולה על האדם, וכתב שכל כחות שיש בחייה פעולה מוכרח להיות זה בהפעול שאם לא כן איך נחטוה זה בהפעולה ולכן כתיב בהקרא, ופוח מלך היינו מי יוכל למחות אליו אם לא היה אהב משפט ונכל זהו משפט אהב, במכל שכן אהה האדם שיש למחות לך שנלך לאהוב משפט, ומאין נרפ שמשפט אהב כי מישרים אשר בהעולם אהה כוננת, משפט ולרקה ביעקב אהה עשית שאם לא היה כך איך היה נבס, ולכן הביאו חז"ל על הטעיה שהתזיר שמעון בן שמש טבעת הויב אשר שכה על החמור בעת שמכירה ואמר ברוך אלהי שמעון בן שמש ככ"ל, וע"כ הביא הסירוש דמזה שהתנאה האדם לפני ה' מזה עולה ואניו כביכול לכבודו יתב', וע"ז דפסנו מכבר, וגם הבאנו זה לעיל דאיקא בזו"ק

על הכתוב שלם פעמים בשנה יראה את פני האדון ה' וגו' זה ר"ש בן יוחאי, והרעיש העולם איך נמלא זה ח"ו בזהר ורלו למחוק זה, אך לפי הנ"ל דזו"ק מכוון כונת הכ' דכתיב יראה איך שיך לשון יראה כי ע"ז שיך רק לשון בינה לא לשון רחיה, אך כמו שמש"ס האמר הנ"ל לעיל על הכתוב דזה אלי ואניו דהנה לסיכור משפט ומישרים דכבודו ית' מהאדם ואין כל האדם שוב בזה היינו מאדם גדול יכולת לסיכור יוסר וע"ז מסיים הכ' אלהי אבני היינו כשנביט באברהם אבינו אז גם וארוממנו ממנו בנין יוסר, וע"כ בעת כשעמד המקדש והיו רולים להביט ולהבין כבודו ית' היה כולכים שלם פעמים בשנה לראות את כיושבים לפני המקדש כחני גורן עגולה הם הבנהדרין, וכשראו אותם, מזה הוי כמו ראו כ' ית' כביכול וזה הכונה דתיבת יראה, וכן גם בדורו של רש"י לאחר המערה שסיב אז גדול הדור, ע"כ אמר הו"ק דענין יראה הוי כמו עתה שרואה לסיכור כבודו יתב' ילך לראות רש"י, כן נראה לי בעזרי: ועל זה הוי ג"כ כונת הכ' בפ' נח בכונן כתיב ארור כנען, ובשם כתיב ברוך ה' אלהי שם היינו משם נתברך אלהיו, וזה נראה גם כאן שאמר אברהם ד"ה החמים

החמיה שאמה האופט כל הארץ מה שיש משפט בארץ הוא בכל מתוך שאם לא היה חו"ש אהך ארץ נהווה זה בכל הארץ וא"כ ארץ לא יפשה משפט :

עור נראה שלפנין אינו מבחין זה הוא רק במלאך המשפחה ואך לך שאמה האופט היינו שאמה בראת המשפט ובזאת כל הנבראים ועלת כל הפלות ובחן לב וכליות ואמה מבחין בין רע לטוב ארץ שייטה לך להמים נדיק עם רעפ חלילה לך :

עוד בכחוב ארדה נא ואראה הכלפקתה הבאה אלי עשו וגו' עיין מה שאמרו חז"ל שהוא על לעקת ריבה אחת שהרעוה מיתפ משונה על שנתנה מזון לעני מזה ללמוד דברי תוכחה שיש באיזו מדינות שפוגשים למי שהולך ומבקש מזונו על הפתחים שהאורש מזה הוא מקדוש :

בפ' העקידה ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבני ויאמר הנני בני ויאמר הנני האש והעצים ואיה השם לעולה וגו' , ואמתי לא אמר הנני האש והעצים והמאכלת , ונראה דהנני יש בכאן פועל ונפעל היינו האש הוא הפועל , והעצים הם נפעלים , וכן המאכלת שנקרא ע"ש שמכשרת את הכשר לאכילה , הוא ג"כ לשם פועל , וכן אברהם הוא הפועל , ויצחק הוא הנפעל , ולכן ה' מחלק אברהם ז"ל היינו ויקח אברהם את עני הפולה , וישם על יצחק בנו שהם שני נפעלים , ויקח בידו את האש ואת המאכלת שהם ג' פועלים , היינו אברהם והאש והמאכלת , וע"כ שאל יצחק הנני האש והעצים זהו הפועל והנפעל יש בכאן , אך עוד הנפעל שהוא השם ארץ בכאן וממילא בדליכא הנפעל ליכא בזה גם הפועל ואינו נקרא המאכלת בשם פועלותו למאכלת המכשרת לאכילה , וע"כ לא אמר רק הנני האש והעצים שזה פועל לזה , וזה נפעל לזה ולא אמר והמאכלת הן דאיה השם לעולה ממילא ליכא גם הפועל בלא הנפעל , כן נראה לי במזה"י :

הקב"ה , ויותר יש לומר דיפלא לכאורה דאם ישאם את יצחק ולא יהי יצחק בעולם א"כ לא יהי מי לקבל את התורה וארץ שייך שכר ועונש בג"ע והגיהנם גם הוי חסרון בעולמות העליונים , גם ח"ו חסרון במעשי מרכבה , ובאמת העקידה אין בדימולס חיוב כרת כמו שמבטל ח"ו פסח ומילה , והוא רק מ"ע כליית וכדומה דאין כרת בדימולס , ולכאורה אם נעין ביותר פנימים ומקור , יותר ה' נראה דתדחה העקידה מפני כל הדברים שהשכנו שיתבטלו באם תקיים מצות העקדה , ורק דאח"כ ה' נראה לו לעשות המצוה שהוא רלון כ' ית' ולא הביט בפנימית , גם אם ח"ו לא תהי' התורה ולא שכר ועונש ולא פולמות העליונים רק לעשות המצוה ככתבה וכלשונה בפשיטותה כתיקונס , ולכאורה הוי רעיונותיו אלו לו לעזר בנסיונו דלא ישחוט את בנו יחידו הנולד לו בסיומו בן מאה , בכ"ז אף דעיניו לופיות למרחוק גם למרכבה שיהי' חסרונה בשיחשך יצחק , בכ"ז לא חשש אברהם לזה ועשה רלון כ' ית' כפשוטו ממש , וזה ג"כ במודים דרכן שאנו אומרים כן תחינו ותקימו לשמור חקך וזה יכול להיות באופנים הרבה , כדומה לאב שזוה לבני לילך ע"י דרך זה לאיזה מקום לעשות שם לווי והלך הבן לזה המקום רק ע"י דרך אחרת אף שפשה שם הני וחוקו מהאב , בכ"ז לא כרלון האב ממש הוא עשיתו בזה שהלך ע"י דרך אחרת ועולה אף שגששית חק לווי ועולה בכלל לשמור חוקו האב , אך לא לעשות רלונו האב , כן הענין בצבדות כבודו יתברך אם עושה ענין התורה ויחשוב ויהנה בזה אך לא כפי פשטי הדין כפי הש"ע מלד סוד התורה כפי דמיונו שהנסתר הוא נגד נגלה ובאמת שקר הוא כי תדר החיוני תלוי רק לפי חדר הפנימי ותלוי זכ"ז , וכן באמת כאן ה' המצוה דוהעלהו גם לפי האמת רק ולא לשחטו , ע"ז מסיימים ולעשות רלונך , היינו דיהי' כרלון הבו' ית"ש , וזהו שאמר לו המלאך בשליחותו כי נשבעתי כי יפן אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת שום מחשבה אחרת , ולא חשכת ג"כ בזה את בנך את יחידך הנני בעבור זה ברך אברך וברכה ארבה וגו' , ואמר עקב אשר שמעת בקולי , היינו אשר שמעת כאשר לויתי , כי לכאורה אח"כ שקיים בכל נפשך והעולם בעיניו אין בו ממש , א"כ מהו זה הנסיון שלא חשך את בנו יחידו אם העולם אין בו ממש ואך לפי"ז ניחא , מזה הוכחה מגולה להחושבים כונות באיזו דינים מפני שבעיניכם רואים שיש הרבה דברים גבוהים שעי"ז מוכרח לשתות הדין , נלך ונראה עד כמה מסר אברהם אביו ע"ה את נפשו דתהי' עשיית המצוה כפי פשטותה העומד לביטוי , גם לא רלה לפרש דוהעלהו הוא דווקא ולא ושחטו אף מה לפי האמת הוי כן הכונה מלד דלפי פשוטו הוא רחוק מעט , ע"כ לא רלה לפרש זאת מעלתו עד שכל המלאך וגילוהו , כן נראה לי בעזרת הש"י :

כסוב ויקרא מלאך ה' אל אברהם שנים מן השמים ויאמר בי נשבעת נאום ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשבת את בנך את יחידך כי בנך אבירך וכו', ועי' בדרושים בספרי אשר חנני ה' מכפר בענין הכתוב היסרך רעהך ובענין יליאת מלרים התחממות פרעה נגד ישראל, בהכתוב שם פ' שמות ועלם מן הארץ ולא כתיב ועלינו, מלך דכונת פרעה הי' פן יברחו מן הארץ ויפסוד מהם השלומי המם לגלגולה, והחשש הי' רק בעת מלחמה שאנשי הצבא ילאו אל המערכה, ולא נתיירא פן ילאו למלחמה נגדו כי אין בידם כלי מלחמה, רק שהתיירא שנשעב בלתי בטוחה יברחו בהחבא, ולכן אמר בלשון דוקא ועלם מן הארץ, וע"כ החחשם כי עיקר החשש מזה היה רק מעם נכרי, אבל מנן ארץ מולדתו ליכא חששא זו שיברח מן הארץ לארץ נכרי, לכן היתה כונת פרעה בענין ישראל שישכחו הדברים שהם סבה להזכירם שהם עם לבדד ישכון והאין מלרים ארץ וולדדה, ובענין הדברים כם לימוד ההורה ברעיונותם, וקיום המלוא, וגם זכרון יחוסם, וע"כ צוה שיהי' עליהם עול עבודה הפרך לא ילמדו בחורה ולא יקיימו סגנונות ויביו שוין במעשיהם יחד עם המלריים, ויביו נקראים בשם אחד שם מלרים, ובאופן זה לא יתיירא עוד מהם שיברחו כאשר איננו ירא מהמלרים כאשר יפכו כולם למלרים, זה הי' דעת פרעה, ואך כאשר נשבע ה' שלא ישלטו בנו כליון לא בנוף ולא בנפש, לכן אדרבה ענין השיעבוד השליים למזה לאתם ביד רמה, היפוך מתשבתו ברעה, חבו ענין היסרך רעהך כי בלי קשוי השיעבוד היו יושבין כל הארבע מאות שנים כדאיתא במדרש, וגם להיפוך מתשבתו דישראל ישארו בארצו לעולם ברונם הטוב כנ"ל רק אדרבה מזה נופא נסבב שילאו מקודם, וכן בדורות שבנו היו עומדים עליט רשעים לכלותנו במחשבות רעות שחשבו עלינו, וכבר נתקיים גם עליהם הכתוב היסרך רעהך כי נלכדו בשחיתותם ונפלו במכמתם וממכה עלמה המקן הקב"ה רטיה שיהי' היפך מתשבתם וכמה שרונם היה שישראל יפרקו מעליהם עול החורס כזו המכה עלמה סיבב הקב"ה דוקא להיפך שתחזק אז החורה ביניהם וזה הדבר השני הנ"ל שהמסבב יעשה היפך מתשבתם פרעה גם ממכה עלמו כדבר הראשון הנ"ל היינו דעי' דוקא יחזקו בחורה הי' ועבודתו למען חם לט שם ושארית עלי' ארעות ודי למבין בקילור, והכי גם זאת להיפוך

מתשבתם הרשעים בכל דור ברונם לפרוק מעלינו עול החורס ותיירא ושנבחר בחפציות כלפור דרור להיות חיי חופש ומנוחה, והיו רעתם והקב"ה יסבב היפך כונתם כי היסרך רעהך אשר העופש יחי' רעתם ומזה יבעלו החופש מהעולם ויראו הכל לחזק העול ובא גם לעול חורה כאשר נבאר להלן זה בארובה וכן יומתך הדבר עד עת קץ כי יבדלו רשעים מקהל ה' בערהסיא :

ובן הוי הכלל בכל עברה ועברה דמזה הדבר נופא תלמח רעתו, וגם היפך מתשבתם התועלת שהי' מהדבר לפי דמיונו הן בבניאוחו והן בעשירו הן בהלכרותו, כן גם ענין המלוא הוי ג"כ להיפך דמזה הדבר נופא תסובב תועלתו היפך פחדתו כמ"ש בבשרי אשר חנני ה', ב' בהשמות ברכות דף כ', ואב"א עין שלא רתה לזון משאינו שלו על ענין יוסף ופוקיפרע דמלך זה זרעו דיוסף אין יכולת לזיון מהעין, זה ענין ג"ד הדבר בעלמו ימליץ עליו, ולכן יש ג' ענינים, ח' דמזה הדבר עלמו תלמח ענינו בעבירה ורעתו כענין היסרך רעהך הנ"ל, ובהמלוא לכללחתו, ב' דיוסבב היפך דמיונו בעבירה מהועלתו, ובמלוא מפחדתו, וגם דהדבר גזשו ממליץ עליו כענין עין דיוסף הנ"ל, וכענין בת קול בבחו של נחמי' חופר שיחין דדבר שאותו לדיק נלעער בו אין יכולת להיות מכבול גם בורעי, וזה הי' גם כאן דמה הי' לפי דמיון החשש בהמלוא, דבלא יחזק אין לאברהם שום זרע כרלון הי' הטוב, וגם גדולתו מהנשחתו דבותר זרע אברהם עבדו בקבלת החורה דבלא זרע דילתק אין מי לקבל החורה, וגם שהבטחה דירש זרעו את שער אויביו אינו נתהוו למי שיקיים עליהם כמ"ש לעיל בענין עקידה, ואך לפ"מ שכתבנו דהמלוא תלמח היפך פחדתו, לכן אה"כ בי נשבעתי נאום ה' כי יען אשר עשית את הדבר ולא חשבת, לפי דמיון שהי' ראוי להיות מהפחד את בנך את יחידך, וע"כ אבטיחך כי יחי' עולה סייסוך כי בנך אבירך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול על שפת הים אשר מקודם לא הי' ברכה צוה דכחול אשר על שפה הים, וגם בענין הבטחה השלישית הכל שהי' עולה דוירש זרעך את שער אויביו, וגם הבטחה השני' הנ"ל מגדולתם בבחירת זרע אברהם עבדו יבקבלת החורה, והתבררו בזרעך כל גויי ה' ד, זה הי' הכל יען הלך היפוך מכפי דמיון הרע מלך עקב אשר שמעת בקולי, הן נ"ל בעוה"ס הטוב :

פרשת חיי שרה

וירא חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים פירש"י ז"ל בת ה' כבת כ' למתה ובה כ' כבת ד' לייסי

ליופי, נראה עפ"י מה שאמרו חז"ל ת"ח אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב שנאמר ילכו מחיל אל חיל וגו', הפנין מה שרש"י יחזק לברך דוקא את פשו כי כפי ענינו של אדם כן הוא ראוי ענין ברכותיו שיחולו עליו, וע"כ יפקד שה' איש חס יושב אוהלים של חובה עמוק בעניני פנה"ב ראוי להיות ברכותיו ג"כ מפנין זה, אבל פשו דהוא עסקי בעניני פנה"ז כמ"ש איש ירד איש שדה ראוי להיות ברכותיו ג"כ מפנין זה דפשו"ז, ואך באר"ה מקום ואופן יהי' ענין יעקב, הנה בדבר שמוכרח לו מלד היותו אדם כאכילת שינה שחיה, הנה הוא יהי' אכסנאי בבית פשו, אך שמה יאכילו היסור ולא יוכל יעקב להיות אז במדרגתו, ע"כ וכו' בחינה יחזק בשלחו אותו ללוד ירד להביא ויראה איך יאכיל אותו כמה וידע שכן יאכיל גם את יעקב, ובמקום הרשע כשירד להראות לזולתו שהוא מרדק בעניני ההורס והמנוס, ברגע זו הוא מראה יותר מכפי הראוי, כמאמר מו"ל דחזיר מראה עלפי רגליו שזכו סימן הכשר בבמה, אך מי שפסור באמתתו אינו מראה טבירתו לזולתו והחזיר הטמא מראה סימני טבירה לזולתו, ולכן שאל אבא ביאך מפשרין טבן ומלח וכפי דין טבן ומלח פשרין ממעשר וזהו הראש בזה שמדקדק במלוח, ויכול להיות אכסנאי ליעקב ויהי' לו פשו"ב, ולכן חיוב במדרש דלד מי' כשביא מי' וקשרו לאילן, מלד דהי' רובה לכין כונת יחזק, אך מלאך בא והסיר הקשר וככה החי' הנלודס כדי שלא תלא כונתו להפילו, ולכן בסוף לד וסרנו וביא ליחזק ומלד דהשחא בהמתן של' אין הקב"ה מביא תקלה על ידן לדיקים עלמס לא כ"ש לכן גזמתן דיעקב הביא לו מקודס, ואכל לכן אח"כ כשנודע ליחזק דבר זה אמר על יעקב גם ברוך יהיה מלד דבברכה שייך רק לו דהיינו יששכר וחזון דהוא שניסם מיעקב פנה"ב ופשו"ז חזון ג"כ יודע איך יפקד ראוי להיות במדרגתו ולסתתן עליו עד ביאתו מניס"מ גם בשטח שבני אדם ישנים ורבה בנינה זאת מקודס שלהיות יעקב במדרגתו אין ראוי להיות אכסנאי בבית פשו, וכן הוא לפי אמתתו בענין יששכר וחזון כל איש ואיש לפי מדרגתו, ביטפסר ראוי להיות מי שמחארה אללו הוא ענין הזבולן ג"כ במדרגתו, וכו' מה שאחז"ל בברכות הראש בחלוס שמת ישראל ה' אליהו ראוי שהשרה עליו שכינה אלא שאין דורו זכאי לכך היינו שאין בדרדו גם ה' ישיב' כפי מדרגתו להיות נחארה אללו וכן בענין אלישע מוכרח להיות אכסנאי בבית השונמית דוקא, דאם לא היתה השונמית לא ה' יכולת לאלישע להיות בזה האופן במדרגתו, וע"כ האומר בחלוס שמת ישראל כפי מדרגתו ראוי להיות שחשרה עליו שכינה, אלא שאין בדורו אה אחד שיוכל להחזיקו באכסנאי, ולכן אין יכולת אליו להיות כך, וזכו שאין דורו זכאי לכך, וע"כ הס"ח אחי שבכל יום ויום הוא סולך וגדול, לכן בכל יום הסכרת להיות לו

מקום אכסנאי אחרת ומהמקום שהתארח אתמול, וי"ש חז"ל בת"ח שאין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, שנא' ילכו מחיל אל חיל, ואין זה קללה ח"ו ולא ברכה רק דהסכרת הוא להיות כך, וכן גם בעוה"ב לפי מדרגתו שעומד כאן אשר בכל יום סולך וגדול וגם לפי שינוי מדרגתו שבכל יום לריך להשתנות אכסנאי ממקום למקום כן הוא גם שם בעוה"ב משפחה ג"כ מלד גדולתו ממקום למקום, וזכו דאין לו מנוחה גם בעוה"ב, וכן הפנין מה שאחז"ל כיון דהוא בן כ' שנה ולא נשא אשה הפח עלמותיו והוא ג"כ דומה לזה דאין לו ברכה ולא קללה, רק הענין דהאדם בשלימותו הוא מה שעומד נגד ילדו בשני ענינים בחלואת הנופניות כמו אכילה ושת' וכדומה, גם האות הרקורי אישית דהאשה חסיחה לחפוא שמגבלה את בעלה מד"ח והוא עומד לנדה דזכו לפי הקבלה נגד ס"מ ולילית, ואם עומד כגבור נגד ב' ענינים אללו אז נקרא האדם בשלימותו הטוב אך אם הוא בן כ' ולא נשא עוד אשה אינו נקרא מלחמתו רק נגד ענין אחד לכן עושה הקב"ה לצדקתו ואומר עליו דספח עלמותיו היינו דהי' חלואתו יותר מכפי זולתו בענין אחד לענין ס"מ כג"ל ומה שעומד במלחמתו לפי חלואתו לרוב אף גם נגד ענין אחד כג"ל, יהי' דומה כמו זולתו מה שעומד בשני ענינים אללו והוא נקרא ג"כ בשלימותו הטוב פ"כ ג"כ אין זה לא ברכה ולא קללה רק הסכרת מביא להיות בזה האופן, וכן על זה הפנין כיון קללה דבעין הרבה הרבה מצדוק והרונק גם זה אינו לא ברכה ולא קללה, דקודם אכילה עפ"ד ה' הכל מונח בשכל האדם איז טבין שנריך לגדל את בניו, אבל אחר שאכל מעפ"ד אחר הקב"ה שבסכרת להיות הרבה מצדוק והרונק לפי שפ"י הצער הגדול יותר חיקר בענינים נפש צניסם להסריח בגידולם ואם לא ה' בלידה ע"י צער גדול כל כך אפשר לא היו רוצים להסריח בגידולם כל כך דדבר שמניע לאדם בנקל אין שוש בעיניו כלום:

בחזון לפנינו כג"ל דענין אין להם מנוחה כו' דת"ח לריך ג"כ אכסנאי של זה להיות ג"כ בכל יום סולך וגדול כדומה כמו הס"ח דהיינו כהנ"ל, כמו שיששכר סולך וגדול בחורה בכל יום יותר ויותר כן לריך להיות חזון ג"כ יתעלה בכל יום יותר, וזכו נמי ענין הגמ', מה הוה דומה ת"ח בפני פ"ה פעם ראשון כקיתון של זהב, אח"כ כקיתון של כסף אח"כ ככלי חרש מלד דהפ"ה אינו יודע בפנח מפלח הס"ח לאמתתו רק שירא וחרד עליו לכן כיון דהוא אינו לפי האמת, ע"כ אף דכפסס הראשון הוא יותר חרד עליו מכפי איזה הס"ח לזולתו, אך כיון דהוא אינו לפי מעלת האמת, לכן הוי רק בפעם ראשונה ובכל פעם ופעם הוא זול והולך בענינו כענין כל הדברים מה שאינו לפי האמת דאין לו רגלים כאח"ל, לכן הוי הסכרת לת"ח שעומד באכסנאי דע"ה, להיות

לכביכול אם הוא סביבו מדקדק פשו כחוט השפיר :

ועוד נבאר לומר דהנה האדם לאחר אכילתו הוא נחשו ונחרטה לחברו בגשמיותו יותר מקודם טרם אכילתו, וע"כ אחר אכילתו הוא בעיניו קטן יותר מאשר מקודם אכילתו, וע"כ לאחר אכילתו של האורח אין הצט"ב רוצה ליהנות אותו עוד כמקדם משום דאז לאחר אכילתו נראה האורח בעיני הצט"ב בשפל המלב והמדרגה לכן יתרחק האדם מלאכול בבית חברו, וכי תימא איך יתקיים מצות הכנסת אורחים, י"ל דזכו רק ממה שברצונו להאכילו וזו ג"כ קיום המצוה אף דבאמת הוא אינו אוכל אללו כדמלניו (חולין ז') ברפצ"י דמימיו לא בלע על פרוסה שאינה שלו ומיזם פמרו על דעתו לא נכנס מסעודה אביו וא"כ לא ניתן לאיזה אדם שיהי' לסיח מקיימין בו מצות הכנסת אורחים ולא משכחה באיש כזה סיכי תמלא להמלוה בזו, וזה לא ניתן להאמר, וע"כ דגם זה מה שברצון זולתו להאכילו הרצון הזה, זה קיומה של המצוה, על כן כל מה שצט"ב רצונו להאורח להאכילו ולהשקטו וסוף אינו רוצה נחבדל זה האורח יותר מאשר מקדם, וכל מה שצט"ב רצון הצט"ב יותר להאכילו מאשר מקודם, דכל מה שצט"ב רצונו ברוחניותו הוא גדול יותר בעיני זולתו, וע"כ כל מה שהוא גדול בעיני חברו יותר שאז רצון חברו ליהנות אותו יותר ויותר, והאורח בכ"ז אינו רוצה ליהנות, אז נחשו האורח עי"ז גדול ברוחניותו יותר ויותר מאשר מקדם, ומקיים זולתו המלוה יותר מזה שצט"ב רצון הסוב זה בא ממה שהוקר רגליו ואינו אוכל דתחבוה מה גדולתו ביותר שמה שצט"ב רצון כפי הג"ל, וע"כ אחר הוקר רגלך מבית רפך דמוה נחבדל הרצון א"כ הוא ישי' סיבה בזה לצט"ב שיהי' בזה סיבה להביאנו להמלוה לחובב להכנסת האורח, חשו אינו ניתן להאמר דאיך יהיו רצון להאדם לאכול כלל כיון דלאחר האכילה הוא בגשמיותו יותר ממה שהי' קודם האכילה, ומלניו בחורה לסיפך צושמרתם לנפשוחיכם, ואך באדם דאינו לריך למתנת צו"ד אך לכבודו ית"ש דסוף סי' סוף ויהי', לכן נחשו מעלתו באכילתו גם במה דיש כמו באכילתו יותר לזשוח מצותיו גם אדלכבא, הוי נחש ג"כ כעת לחשבון האדם, ע"כ נחשו מעלתו דאכילתו גם כעת, אך במתנת צו"ד דסוף אינו רואה העמידות רק לפי מה דרואוהו הוא בעיניו לפי מה שהוא כעת, ואז הוא גרום יותר לאחר אכילתו ושחיתו מאשר מקודם, על כן מעלתו הוא רק במה שמתרחק יותר מהנאה ממה שלחברו, וזה ענין הכתוב הוקר רגלך מבית רפך, כן ג"ל בפז"י :

כל יום כבחחלה דהיינו שבכל יום ויום מלד גדלותו יותר מדאחמול ישיה נקרא עליו שם חדש כמו בריאה חדשה, וסוף דומה בעיני הע"ה כמו בפעם א', מלד דנחשו עליו בכל יום בריאה חדשה מלד ידיעתו בחורה, וזהו הוי כבחחלה, וזהו ענין הנגדך להאדם תמיד דבכל יום מלד ידיעתו יותר בחורה יתחבו עליו שם בריאה חדשה, דכפי ענין בריאה האדם שנבדל בעולם בחחלה זמנו הוא כמו אורח לאכסנאי דבחחלה זמן מה שמתארח אללו אינו רואה הצט"ב על חסרונותיו ואינו מדבר מאתו כלל אך כשהוא בביתו יותר לערך חודש מניח הצט"ב רעיונותיו עליו אם הולך בדרך ראוי כהגון וכהכשר אך בכ"ז אינו אומר עוד בפניו פנים אל פנים, אך אם יאריך סתם שהוא בביתו כמו חלי שנה אז אומר ג"כ הצט"ב לאכסנאי להאורח שאינו ראוי עשיותו כהכשר וכהגון, ואומר לו דאף שהוא אללו אורח יקר והגון, בכ"ז לא יוכל לשאת המשא הזה עליו, כן הוי ענין האדם הצט"ב בחחלה הוא כמו אורח אף דאינו פוסק כהגון בפני הקב"ה בכ"ז הוא רק קטן, דחחלה זמנו בעולם והוי כאורח לפני הצט"ב דאינו יכולת להניח רעיונותיו להביט עליו בפעם ראשונה על חסרונותיו, אך כשנחשו להיות בן י"ג שנה אז נחשו עליו לפיין עליו אם הולך בדרך הסוב אם לא, אך בכל זאת לא נקרא אז עוד בגדר שיהי' נענש על מעשיו, מלד דדומה עוד כאורח בעולם, עד שצט"ב בן כ"ף שנה דאז אומר הצט"ב אליו דע"ז האוכן אין ביכולתו להניחו עוד באכסנאי שלו דהיינו בעולם, והפעם היעולה על זה אף דאדם אין לדיק בארץ וכו' שיהא לימודו בחורה לרוב עד שיהי' נקרא עליו בכל יום שם חדש ויהי' דומה כהג"ל מלד גדולתו בחורה יותר שיהי' עליו שם בריאה חדשה כיום לידתו, וזהו ענין הכתוב שחחדש ככשר נעורכי, וגם ענין הכתוב דיום המות כיום לידתו דיהי' עליו שם בריאה חדשה דיהי' דומה תמיד כאורח לאכסנאי ביום א', וזהו מאמרו ז"ל על שרה דהיתה בה ק' כנה כ"ף לחטא ובת"כ כנה ז' לויפי, כן ג"ל :

ואנב נבאר הפסוק הוקר רגלך מבית רפך מה דיש לו שייכות לענין הג"ל דיעקב ועשו, לענין דע"ה אין להם מנוחה במה דילכו מחיל אל חיל לענין הכנסת אורחים מלד דאם יהיה אחד מקורב לחברו יראה גם חסרונותיו של חברו וע"כ באם אינו רפך לא יהי' הפסד בהתקרבותו אליו כיון דמקודם ג"כ אינו רפך, אך באם הוא רפך ויראה חסרונותיו נחשו מזה דמאז לא יהי' רפך, ע"כ הוסיף הכתוב הוקר רגלך מבית רפך כענין הכתוב וסביביו נשפיר מהוד כאמ"ל צב"ק פ' שור שנגח, דהקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השפיר, וזהו נמי מלד דהן סביביו ויניכר חסרונותם, כמו אדם לזולתו באם סביבו יקרוב לו ניכר חסרונותיו יותר לחברו, כמו כן האדם

ע"י מ"ש לעיל בענין זריחות דיותר מורו פיטוק במעשיו שמשחק מהנדול במעשיותו מעשיו הגלרכים מלד ילד שפומד לנגדו אך דלריך האדם לעמוד כנגד ילדו עד שיהי' מורו כפיטוק במעשיו חשו פסקוה על

על שרה בת קי כבת כ' ובה כ' כבת ז' ע"ש מש"ל
בפז"י :

ליכא לדיק אינו נקרא עולם, ואף שכבר כתבנו אז
לסיל בכ"ז מלד דאיריק בפנין הוה סגנו זה עוד
ספעס, כן נראה לי בפז"י :

ויקם אנרסס מפל פני מתו וידבר אל בני תה
לאמר גר ותשב אנכי עמכם, עיין ברש"י
שביח מדרש אנרסס אס תרלו הריני גר ואס לאו
אחי תושב ואטלנה מן הדין, עיין מה שכתבנו לעיל
דקיום העולם תלוי לפי קיום הסורה דיהי מדרגת
חיזוק וקיום העולם דכן הטביע והשריש בתחלת סבריאה
שמהא קיומה בפנאי זה וזכו ענין הגמ' דתנאי הסנה
הקב"ה עם מטעי בראשית שפולה פ"ז ה' דבשעי,
וע"כ נחכה זאה בהטבע בפנין סבריאה, וע"כ
כתבנו דכמו דנלרך לזריפה הורע והקרקע דמטניסס
ציתח נעשה פרח וינץ לין כן נלרך לזה שחבי' נמלא
בעולם עומד את שיחשוב תמיד שהקב"ה הוא הון
ומפרנס דמלד זה נקראת מוזן בעולם, וע"כ מהשלה
ציתח היינו מהורע ומסקרקע וממי שטובד, או
נחכוס המוזן בעולם, וכן בכל דבר ודבר נלרך זה
לשטובד אשר יחשוב זאה תמיד כדי שיקיים התנאי
סנ"ל, ומלד זה שכתבנו שזכו סכונה בסוטה פ"ט
משמת ר' יבשיע פסקה טובה מן העולם דאין מי לחשוב
שהקב"ה הוא הטתן וסון ומפרנס א"כ מלד זה כמו דהרין
דאס הורע ונחכוס מאחת אלף ששיך זה לבעל הקרקע,
מלד דבטבעי דבלא קרקע אין יכולת להיות עולה הרגן,
וע"כ הוה עולה הרין אחר הטבעי, ולכן למי ששיך
הקרקע שייכח אליו הרגן, וא"כ בזה נפי כיון דנלרך
ספ"ח להרור גם כפי הטבעי, א"כ הוה שייכות
ספ"ח לכל דבר שבעולם דבלתי הוה א"א להיות
עולה כל דבר שבעולם גם כפי הטבעי סנ"ל וע"ז
כתבנו דזה ענין הלשון ברגמ' בברכות כל העולם כולו
לא ניזון אלא בשביל חנינא בני ומנינא בני די לו
בקב' חרובין מהלשון די לו דלכאו' לא הוה לו יוחד
ואך כפי סנ"ל הוה שפיר כיון דנלרך העולם אליו גם
כפי הטבעי, א"כ הוה ראוי להיות שייכות אליו כל
דבר שבעולם כמו לבעל הקרקע, וע"כ הוה שפיר
הלשון די לו דאס ה' רעונו שיתט אליו הממות אזי
בהכרח לתן לו מלד ששייכות אליו ורק שהוה החליף
הכל על ענין פוס"ב, ולכן קאמר דכל העולם כולו
לא ניזון אלא בשביל חנינא בני דסיינו כסנ"ל שניזון
מזכותו ומנינא בנו האו די לו בקב' חרובין מפ"ש
לפ"ש כך כתבנו שס ולהלן, וע"כ עולה דאס ה'
דולה בזה ר"ח שיהי' הנחניס מכל דבר ודבר שבעולם
ה' בהכרח לתן לו מלד ששייכות לפי הטבעי אליו,
בזה ניחא גם כאן בארש"ה שייקת כל העולם ה'
ממנו ואס ירצה יכולתי ליקת מזה בהכרח מכל דבר
ודבר, רק שלא רצה ליהנות מזה כסנ"ל שהחליף
הכל על ענין פוס"ב, אך כי סולרך ליקת קרקע
אמר להס בזה הלשון גר ותשב אנכי עמכם אס
תרלו הריני גר ואס לאו אחי תושב ואטלנה מן הרין
מלד שחי' אמירת הקב"ה דיולרך לדיק להעולם דאס

פסוק כ"ד ואנרסס זקן בא בימים, כבר כתבנו
בספרי אשר חנני ה' חמשה אופנים בזה,
ונראה כעת דהנה יכולת להכיר על אילן מקליפתו
כמה שנים יש בו, וכן על בפ"ח כש ממירקי קרניה
כמו כן האדם כשנראה שכלו היאך יכולת להניע
במדרגתו ולא עבר עליו איזה יום, וגם אפילו איזו
שפה אשר לא נשא לשוא נפשו היינו לבלות הזמן
בביטול כאשר נבאר עוד המזמור כ"א בהכתוב אשר
לא נשא לשוא נפשו, וסופו מזמנו נחזו איך הניע
במדרגו א"כ יכולת לירע כמה הם שנותיו, אך אס
עבר עליו איזה זמן בביטול אין יכולת להכיר זמנו
ממעלת למודו משום דסלמוד אינו מגיע כפי זמנו שיש
בו, ולכן אף אס נגד פניו הוא זקן בכ"ז לעיר
לימים הוא עוד, וזכו אל ססחכל בקנקן אלא כמה
שיש בו דיש קנקן יסן שאפילו חדש אין בו, מלד
שנחסר זמנו משנותיו ואפילו אס שוכח רק דבר
אחד ממשנתו, דנחסר אותו הזמן דסדבר אחד וזכו
מאמר דכל השוכח אפילו דבר אחד ממשנתו כחילו
מהחייב בנפשו כהכתוב דאינו יסיר האדם מלבו כל
ימי חייו כמו שנאמר ופן יסורו מלבדך כל ימי חיך,
ואס שוכח גם דבר א' הוא ססיר קלת איזו זמן מימי
חייו ואינו נקרא כל ימי חיך, רק שיהי' האדם נפל
ח"ו היינו דלא יס' אליו זמן כלל, ע"ז קאמר
התנא דאין יכולת מלד שאין לך אדם שאין לו שפה,
ומלד שאין לך אדם שאינו יודע איזו דברים בשכלו
ואין לך דבר שאין לו מקום, חכו סכ' כאן ואנרסס
זקן סחי' זקן לפני כל, מלד שבה בימים שבימים אחר
וממילא ניכר לפני כל, חכו סכ' להלן בו, וגם
ביחוק בסוף זמניסס זקן ושבע היינו ושבע ימים
כמו כן ביחוק שחיו שבעים מימיסס ושאינו נחסר להס
גם רגע מזמנס ככ"ל, ונכלל בזה דהנה ברא הקב"ה
ששת ימי השבוע שסס סכנה להשבת בששת ימי
בראשית לשבת הראשון, וע"כ אס בריאה הקב"ה
לזה, בלמנוס סס כמה שיש להאדם סכנתו להשבת,
ואינו יש צם עודף ומוסר כפי הנלרך סכנה דבריאה
הקב"ה, וע"כ אס נראה איזה שנחסר אליו עוד זמן
בשש"ק צפת שבה השבת בודאי ביטל איזה זמן בששת
ימי השבוע להיות נחסר אליו זמן הנברא בלמנוס,
וע"ז עולה סכ' זכור בששת ימי מפשיך את יום
השבת היינו דתעבוד דחבי' כל מלאכתך כשבה יום
השבת, וכן כשבה להאדם עתו היינו זמן שביעי
מהעשירות וזכו מששים עד שבעים, שנברא אליו ששה
עשירות להכנתו להשביעי, ונברא ג"כ בלמנוס כלא
עודף, ולא חוסר, ויכולת להאדם להניע בכל יום
יוס למעלתו, כאשר כתבנו להלן בוישב בפנין סכנה
דשכחיט

בהלכה הגדולה שאח"כ דלכסוף כמאה"כ, ובעת שהוא יעמוד מיכאל ויהיה עת אשר לא נהייתה לפס מצח היותה לבוי, וע"כ איזו אשר לא ירלו לילך בחדר מקודם אשר יוליך אותם האב בהראותו לפס אותיות כששים שנה עד שבעים דמקודם בלרותיהם אשר מקודם רק ללמד אותם להיות יכולת לעמוד להלכה דאח"כ דלכסוף, ולכן כשבה סתם סג"ל דכסוף ירלו אז לחסוף א"ע ללד היהדות ותהי' זה ג"כ אז לאות לפיני כל, על עללותם בזמן המלוס דמקודם, ונכלל הכל בזכור את יום השבת לקדשו בשבת ימים תפבור ועשים כל מלאכתך, כג"ל בצוה"ת:

עוד ענין השיכות להכתוב סג"ל דאברהם זקן בא בימים דהנה דרשו תז"ל על הכתוב דולמדתם אותם את בניכם לדבר בס כשגניע התינוק להחמיל דיבורו תהי' דיבור הראשון בתורה, דהיינו שם תורה בהכתוב תורה לוב לנו וגו', אז יהי' נשאר אלל התורה כל ימיו, ילמוד מזה אם להיפך רח"ל דאז עולה להיפך שנחסר אליו כונת התורה בסגולת החינוך איך דיהי' לבו נמשך להתורה אם שורש הראשון מחסוך דיבורו הנכלל כל איברי הפה מחמשה המולאות הסולך ממות פקדוהו שהוא הסחלת ענין זכרון סינקוסת שהוא יסוד הזכרון לכל ימי מיו, הסחיל זכ דבר סיבות רשות שאין בהם קדושה, איך ומה יהי' עולה מזה שיפלט רעיונותיו לדברים של רשות ואינו עולה לכשיהי' לבו נמשך לדברי תורה שיהיו עולה לתלמיד חכם וביחוד אם הסחיל דיבורו בחיבת ע"ג איך יעלה אחרי כן שסת"ו לבו נמשך לתורה, וזוה אין די בדברים של רשות כפי סג"ל, רק לא ודאית בכל ענין ללד היהדות איך יהי' לבו נמשך רח"ל, כן נלמוד מהסחלת הדיבור שהוא הסחלת עולה הוה אשר בא ממקומו המוחלט לכאן, כן בעת אשר הוזמן לילך בחורה מכאן למקומו הראשון אשר הוחלט, ועוזב דיבורו בדיבור האחרון, וסולך לעולם להסחיל דיבור חרש שם לדבר בענין רומניות נלרך ג"כ שסת"ו דיבורו האחרון בדברי תורה כדי שתהיה נמשך דיבור לדיבור בלדק לפניו יסלך בוישם לדרך למרחוק בדיבורי התורה, וע"כ האדם שאינו יודע עתו כאשר אמר יחזק אבינו ע"ה לא ידעתי וגו', דמלד זה יהי' רלונו להכנתו לעשות מעשי' בצרכו כן ידע האדם אם דיבורי האחרונים נלרך להיות הנמר בהתורה והוא בענין דולא ידעתי יום המוכן לאריכת דרכו ולפיקר חיות שהוא חיות התורה, ע"כ נלרך להנות צה יומם ולילה דבכל יום ויום ובכל שעה ושעה שמה היא השעה האחרונה, וזהו דאמר בצרכה השגי' דברכה מערבית מלד כי סם חיינו ואורך ימינו שהוא החיות העולמיות לאריכת הדרך שהוא אריכת ימים האמיסים, וזהו ואורך ימינו, על כן מלד זה ובהם נהנה יומם ולילה, ואך זה שיהי' אליו המשגם

דשהחיינו והגיינו לזה"ז ע"ה, ולכן ג"כ כשנראה איזה אדם כשבה לזמן שהוא רולה לחסוף במהירות התורה והתפלה וכמעט שרופה להיות לריק אז ממהירותו אז ואינו עולה לאט כפי הראוי להיות מכפי צריאתו זכו לאות שנחסר אליו זמנו מקודם משעה הפעשירית שנבראו בלמלוס להכנתו להשביעית, מבאשר נשא לשוא נפשו מקודם כסג"ל ע"כ ככרתו אז לחסוף כל הלקות לפת זקנתו וזה נכלל בהכ' דאברהם זקן בא בימים שיינו דסי' רק בא בימיו ולא היה עת מזמנו שיהי' זמן זה יותר ביניעתו מקודם רק שהוא בכל ימיו כל יום ויום למעלתו לפי מדרגתו גבוה מעל גבוה, ומסיים סכ' מלד בימים שהוא כפי סג"ל שכל ימי חיינו היו אחר מלד שלא נשא לשוא נפשו מתחלתו ועד סופו כג"ל, ע"כ הוא בא מדריגה למדריגה בדרך לאט ומישר כסג"ל, וכן הנראה בשיחה אלפי שני דהוי עלמא וחד חרוב ליום סדין הגדול נבראו ג"כ בלמלוס להכנה ליום סדין בלא עודף וחוסר, וע"כ אז נתי' תהי' זה לאות ולמופת במה שירלו אז איזה לחסוף הלק במהירות בעת ביאתם אל השכר לאות הוא אז שיהי' עללותם בזמן המלוס מהכנתו בשית אלפי שני דמקודם, וכן ענין בע"ז ד' ג' ע"כ מענין הסוכה דכל אחד מנתק מלותו וסולך דתהי' ג"כ את עליהם לבסוף מאיך קיומו בהמלוה, שיינו דהקב"ה מקדיר עליהם חמה ואז נראה אם מלד המלוה הוא קיומו ואם מלד השכר דאם מלד השכר סולך להסוכה רק אז לע"ל אבל מקודם לא יהי' הליכותו וא"כ כשיגיע קידרת החמה עליהם מה דאינס סורגלו בזה לבסוף מלד עול המלות, כל אחד מנתק מלותו וסולך אבל מי שקיים מלות סוכה גם נקודם בעת שסבלו וסורגלו לקיים המלות גם עם לרותיהם בעגמת נפש, זה לא ינתק המלוה גם אז, וע"כ יהי' ניכר מי הוא מלד המלוה ומי הוא מלד השכר, ע"ז כתיב יושב בשמים ישחק וילעג למו דניכר עליהם מקיומם אז מה יהי' מקודם, וכן הדפסנו מכבר במס' ברכות על הא דהתולה תפלו יתלו לו חיינו והבאנו שם זה דהנמרא דע"ז סג"ל מה דקאמר שם ג"כ ע"ז דהנימו תפלין בראשיהם ובזרועותיהם דנקט של ראש קודם לשל יד שהוא ג"כ שסם מכונין רק השכר לכן חוטפין להניח של ראש קודם דבזה תלוי השכר דויראו מתך דו תפלין שבראש כדק' שם בצרכות ועולה ע"ז ג"כ דיושב בשמים ישחק וילעג למו דניכר מבחון עליהם מה שבענים מסן עלמם מקיומם, וכשניכר ונתגלה על איזה מה שבמחשבתו נתראה לשחוק וללעג, וכן נבין לענין ע' שנה של ימות המשיח שנבראו ג"כ בששים שנה דמקודם להכנה לשביעית שיחורו בתשובה מלרותיהם לקובתם ככתוב וידעת כי כאשר יוסר איש את בנו ס' אלהיך מיסרך, והוא כמו אב שילוך את בנו לחדר למודו שיהיה לו טוב לבסוף, כן מלד כרחם אב על בנו ילמוד אותם בלרותיהם לקובתם אם לא יזכו לאחישנה שיהיה בעתה כדי שיוכלו לעמוד

לבו

לבו לתורה מוכרח להיות אליו גם ביעתא דשמיא על זה אז עולה להיות נשאר חלל התורה ואז תקומו בחקפו אשר דיבורי האחרונים יהיה נגמר מדברי תורה ע"ז עולה תפלתו דואל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו, ואל תשליכנו לעת זקנה ובכילות כוחנו אל תעזבנו, היינו הלחח לימודו מתמידות שהוא ברוח קדשך אל תקח, עולה לעת זקנה ובכילות כוחנו אל תעזבנו, וזהו כיומו דהברכה הכ"ל מלך דכי הס חיינו שהוא עיקר חיוהו, ואריכות דרכו שהוא ואורך ימינו דע"כ ובהם נהגה יומם ולילה כהכ"ל ע"כ בקשתו לכוונת דואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים, וזוהו יראה ג"כ האדם לעת השינה שהוא ענין כמו שישים ממיטה דנלךך ג"כ להיות דיבור האחרון מעת משכבו מדברי תורה אז הולך כל שינתו לעהרה שנמשך מדברי תורה ולא ממקרה הזמן שהוא עולה למקרה לילה כאשר כתבנו זה באריכות בדרושינו הקודמים וכאשר הג"ל בהילך אדם לעולמו כאשר ישכב כן יקום דאם ילך מדברי תורה וקום מהרה לתחייתו ג"כ מלך דברי תורה שהיא היא היות בעולם ונותנת תיות להברואים כמאמר הכתיב דאם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, כן בזה השינה שהוא חלקי המיטה כאשר ישכב כן יקום באיזה פנים ששוכב בזה יקום אם שוכב מדברי תורה ועולה לאין פסול במיטתו כן יקום בפנים כזה הוא פני התורה שנמשך לכו לזה כל היום שאחרי כן דזהו כונת הכתוב ודברית בס בשבתך בביתך ועולה דכן יהיה ובשבתך בדרך וכאשר בשבתך כן יהיה ובקומך, ועיין להלן מה שנדבר דבחינוק כזה ששקיים עליו דודברית בס עולה להיות יקיים עליו דוקשרתם לאות על ירך ובהו לעוטפת דיזכה עליו להגיע תפילין על ראשו ועל ידו בעת זמן בר מלוח, וע"כ גם כאן עולה לכונת הכתוב ואברהם זקן בא כאשר ילא כן בא היינו יום המות כיום סולדו יהיה הכל בקדושה ומדברי תורה, מלך בימים שהוא הולך ומונה כל יום ויום שהיו כביאתו כן היה ימיאמו היינו יום המות כיום הולדו שהיא מדברי תורה, מלך בימים שהיו אליו הימים לחשבון שהיה הולך וחושב ומונה כל יום ויום שמא הוא יומו היום הזה מלך זה עושהו בסורה תמיד כל ימי חייו כנ"ל בעז"ה :

שייך לעיל פסוק ד' תנו לי אחוזת קבר ואקברה וכו', שמענו אדני במבחר קברינו איש ממנו את קברו לא יכלה מקבור מתך, עוד אמר אם יש את נפשכם בכסף מלא יתננה לי לאחוזת קבר, ועפרון אמר אליו לא אדני שמענו ומדקדק הכתוב לכל באי שער עירו וגם מהו לעיני בני עמי נתתיה ומסיים קבר מתך, ולכאורה אם רלון עפרון ליתן שדה במתני' לאברהם מה לו החילוק מה שיעשה אברהם אבינו עם השדה דנלךך להזכיר קבור מתך, וגם מה היה לאברהם להזכיר בתחלת דיבורו מה שיעשה עם השדה בשירצה לקנית שדה מהם באמירתו תנו לי אחוזת קבר, וגם ענין הויכוח כפי מה שהבי' רש"י ז"ל בהכ"ל לא אדוני שמענו דלא תקנה אותה בדמים אף אם נימא לאברהם אינו מרוצה מלך שונא מהמות, אך באמת אמאי שיעה עפרון ולקת דווקא

קנטרין גדולים, גם הכתוב באמירת אברהם לו שמעני נתתי כסף השד' ופי' רש"י והלואי שנתתי לך כבר ומתו הכ"מ באם הי' הנתינה מכבר או כעת, ונראה דעפרון היה מרוצה ליתן השדה במתנה לאברהם מלך חשיבותו אך דיהה רונה שהכל ידעו מזה דהוא היה הנותן אליו וגם שיכתובו שטר מתנה מלך דהשש עלה לו גם אז שלא יאמרו דכל הארץ הוא שייכות לאברה' דהוא מורעו של שם כאשר הבטיח אליו כבודו יתצ' מכבר, אך באמת לכתוב שער מתנה מעפרון על איזה דבר שנתן אליו כבודו יתברך במתנה מכבר הוא נגד רלון השם, כפי מה שהוא נגד השם לקנות א"י עבור ישראל כיון שנתן להם במתנה מכבר כן יקיים זה להם לעתיד דזהו לאות דכל תארץ שלו הוא ולמי שיבחר יתן אליו כי האד' אינו מרויח כל' ביגיעתו כמאמר הפייטן קרוץ מחומר מה מעילו קנין שיש לו אינו שלו וניתן ע"ז לאות כי עיקר הברכה מששט ימי המעש' נמשך דווק' מיום השבת וזהו להראות דיגיעתו אין בו ממש וזהו כונת הכ' דייברך אותו מלך כי בו שבת מכל מלאכת העשייה זה הכונה בחיבת לעשות דהוא מיותר לכאורה, וזהו שלא יאמר ח"ו כוחי ועולסי ידי וכדי שיבין דכל עשייתו בהשגה ימים הלא רק מלך לווי ד' על כך כדי אדם לעמל יולד מלך גזיר' עץ הדע' וזהו דיוורךך דכל מעשיו לש"ש היינו רק מלך לווי ד' ולא מלך הרווחת פרכסתו כי הרווחתו בא ממק"א ולא מאיז' דבר שאר' הולך ויוכל להחליף כמה שעות מהלווי דלעמל יולד בעמלו של אור' וע"ז יתן לזכור בכל ימי המעשה על יום השבת ככונת הכתוב בזכור את יום השבת בהשגת ימים דת עבוד דהוא צעת עם עבודתו וסעיין דלא תגזול הוא רק חק כפי מלות התור' ולא מלך שהוא של תבירו כי קנין שיש לו אינו שלו כהכ"ל, ומלך מלות התורה הוא רק שייך להאדם ולא בכבודו יתברך ולכן מעשי ד' ברכות האדם נוטל מזה ונותן לזה וזהו להראות דהרווחת האדם אינו בא מיגיעתו וע"כ יתן גם התכלית מהעולם דהוא א"י מענין הגאולה דווקא באופן כזה ליקח מהכנענים וליתן לנו, וגם מה דלוח בעת יל"מ דוינללו את מזרים כדי להראות זה וזה דברי רש"י בצראשית להראות דהתחלת התורה והתחלת העולם הם מוהאמות ביתד דעיקר הינקה מהבריאה הוא מהתורה וממילא היגיעה אין ממש כדי שלא יואצרו הכנעני' לסבסום אתם, ונחזור לעניינינו לאברהם לא היה מרוצה לזה לכתוב שטר מתנה מעפרון ע"מ שניתן אליו מכבודו יתברך ולכן ביקש רק אם יניחו לעשות קבר גלגל שום נתינה וביזה דיתן כסף יותר זה יהיה לאות דהוא בעד קבר כמאמר הכ' בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחוזת קבר, אבל עפרון לא היה מרוצה לזה דלא יהיה יתן להאמר דהארץ הוא שייכות לאברהם וע"ז היה רלונו דיהיה נתינה לכל באי שער עירו ולעיני בני עמי נתתיה לך וע"ז יהיה אמירת אברהם אך אם לו שמענו הלואי ונחתי לך כסף השדה מכבר היינו לא בעת הנתיני' דהוא ניכר שהוא קנייה רק כי נתתי לך הכסף מכבר דהוי ניכר דהו' על דבר אחר דהיינו מה שיניחו לעשות אללם קבר ועפרון כשראה דאין יכולת לעשות את אברהם מלך חשיבותו ומוכרח לעשות כרלונו אף דיהיה נשאר התשש דהארץ יהיה שייכות אליו עלה רלונו לכל הפחות ללקיחת הכסף בעובר לסוחר כנ"ל בעז"ה :

ויעשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואוכלה בעבור אשר הצרכך נפשו בטרם אמות פיין מ"ש כבר בחיודשי בהשמתה למס' ברכות דף ג"ז בד"ה הקורא ק"ש בחלוס ע"ש דילחק הי' סובר דיתן לעשו הפוע"ז וליעקב הפוע"ב לבד ומה שילמדך לו ליעקב פניני עוב"ז יקבל מפשו, אך רבקה נפשה ביחה יודעת מאוד שלא יוכל יעקב להיות במדרגתו אם יהי' מוכרה להיות חיומו להספרנס מפשו, מלך כמה טעמים, והטעם העקרי בהיות עשו אוכל טרפות ואכיל גם ליעקב, וזה הי' בהנחתו לילחק במה ששלחו וביאה לי ליד ועשה לי מטעמים להבחין אותו אם יאכיל אותו בהכשר אם לאו, ומה יודע הדבר לילחק זה ג"כ כשהרשע רוצה לפראות לזולתו כשהוא בכשרות אזי פושט טלפיו ומתראה לדיק יותר מכפי הגלגל מלך חובתו כפי דין טו"ק, ולכן שאל במה מפשרין הסגן והמלך רכפי הדין סגן ומלך פפורין ממעשר, זה ג"כ דאיתא במד"ר שבי' רנן עשו ללוד חי שיבי' בהכשר וכדי להפך מחשבתו בא המלאך ונתק הקשר כדי שלא יהי' להביא דבר כשר לילחק עד שהיה מוכרה להרוג איזה עיף להבאחו ע"כ כשנודע הדבר לילחק אחר גם ברוך יהי', מלך דבהכרה שייך גם ברכה עוב"ז רק ליעקב משום מלך דבל"ז אין יכולה ליעקב להיות במדרגתו אם יהי' חיומו מביח עשו, והבאחי שם זה מהרבי"ג ר' נחום ז"ל ממיר, וע"כ מוכרה להיות גם ברכה עולם הזה רק ליעקב בהיינו כמו יששכר וזבולון דלאו שפיר יוכל להיות יששכר במדרגתו מלך דזבולין ג"כ הי' יגע בתורה ויכול להיות יששכר אכסנאי בבית זבולון, אך כמו דאין יכולה ליעקב להיות בבית עשו כן ג"כ בהכרה ג"כ להיות המארח ת"ח בביתו לפי ערך מדרגתו ת"ח שהוא אכסנאי עליו דהיינו כל יששכר ויששכר לפי מדרגתו מוכרה להיות לפי ערך זה בזה האופן וזבולון המארח אותו דיהי' מקיים עליו טיבף לת"ח ברכה דויברכני ה' בגלגל כמאמר ר"ג בצרכות, ואין לכל אדם יכולה להיות ביתו אכסנאי לת"ח מופלג שבדור, ואף אם יארוח אותו לא יהי' עולם לו מזה עובת הת"ח, דיכול להיות דישאל להת"ח לטובתו כמו לתת לו אכילתו ושתייתו וזה יקרה לו בעת שהת"ח עוסק בדברים רוחניים וגבוהים והנה בא זה המארח ומבלבל דעתו ומחשבותיו הרמים והגבוהים וזה בא מחסרון הבגסו בענין אדם גדול כזה דגלגל לעזוב פסקו ולעסוק בעסק אורח כזה ולבזיט לפת שנשאר למנוחתו מענין רוחניותו לשאול לו על גשמייתו, כמו השונמית לאלישע ז"ל במסה שלמן כו', וכמאמר חז"ל בצרכות ושנחה הכתוב בעבור זה, ולכן ת"ח דמחדש חידושים באורייתא בכל עת א"כ אינו עומד בכל עת במדרגתו אחת מלך דבכל יום מתגדל והולך ע"כ כפי כנ"ל אין יכולה ג"כ להיות מקומו לזמן רב במקום אחד מלך דמדרגתו וזבולון שבי' מאחמול יכולה עליו להיות אכסנאי אין

יכולה להיות לאחר זמן, וע"כ ת"ח שהוא לאחמול מוכרה להיות ניחח במקום למקום, חש"א בגמרא ת"ח אין להם מנוחה לא בעוב"ז ולא בעוב"ב לאו קללה הוא ח"ז, ולא ברכה הוא וכן כזה ג"כ במה שאמר חז"ל כיון שהוא בן כ' שנה ולא נשא הקב"ה אומר תיפת עלמותיו דהוא ג"כ לא ברכה ולא קללה, רק באדם בשלימותו הוא אם עומד נגד כל ילדו היינו נגד תאות גופו, וגם נגד אשה אשר ליקח אליו עומד כבדול ועוסק בחורה ובמלות, או נהבוס שם אדם בשלימותו שעמד נגד כל מלחמתו אך אם לא נשא אשה אינו עומד רק נגד ענין א' מפלת הי"ל ואינו בשלימותו, ע"כ אמר כבודו יתברך תיפת עלמותיו דיהי' נהבוס אליו תאות גופו יותר מאחר, ויהי' דעתו בשלימותו במה שנלח אף תאות גופו לבד וע"כ הוא לא ברכה ולא קללה רק שסוכרה להיות כך וכן ענין דהרבה ארבע עלבונך וברוך וכו' עיין לעיל פ' חיי' שרה בע"ה, והענין כנ"ל הוא כפי סוכן הדבר דהיינו כפי דהוא בעוב"ז כן הוא לפתיד דמתגדל גם שם בכל יום, ולכן אינו עומד גם שם במקום אחד והולך מחיל אל חיל דבענין בעוב"ז במקום גשמייתו דאין יכולה להיות במקום אחד מלך דמדרגתו הוא מתגדל בכל יום ויום, כן גם שם ומסיימים כמו שג' ילכו מחיל אל חיל, וע"כ ביששכר כזה הסכרה להיות או זבולון שלו ג"כ שיהי' יגע בתורה שלא יסיח גם הוא עומד במדרגתו אחת שיהיה יכולה אליו להיות אכסנאי ליששכר כזה, וכן בענין בגמ' מה דומה הת"ח בפני הע"ה בהחלה כקיסון של זבד ואח"כ ככסף ואח"כ כהרם הנשכר היינו דהמשל מלך דהע"ה אין אליו הבגס במכות הת"ח ואינו רק שהוא מפחד ממנו מלך חמונת הת"ח וזהו אינו לאחמול כיון שאינו יודע עיקר מחותו רק מלך פחדתו וכל שקר אין לו רגלים, ולכן אף דבתחלה מלך פחדו ניהן ממנו הכבוד לת"ח גם יותר ממה שהת"ח במדרגתו ומשל חשיבותו אללו בתחלה כמו מלא מליאה של זבד אך כיון דאינו יודע מחותו הוא אינו מלך האמת וכיון דלא לאמתה הדבר הוא אין לו רגלים דבכל יום הוא פותח והולך אללו עד שלמחר הוא רק דומה לקיסון של כסף ולכסף ככלי חרם הנשכר, אך לא באכסנאי ת"ח שהוא ג"כ ת"ח, דהוא להיפך דאף דבתחלה אינו מפחד ממנו כל כך להיותו אללו דדמיון כמו זבד, אך כיון דיודע מחותו ויש אליו ידיעתו מהת"ח בלימאוס זהו נשאר אליו בהמידות כמו שניתן הכבוד ממנו בתחלה כן הוא לכסף, והענין לזה דלהיות יכולה להת"ח להיות אכסנאי גם בבית הע"ה, שיהי' לומד בהתמדתו להיות מחדש חדושים באורייתא דיהיה הולך ומתגדל בכל יום שיהי' בכל יום כמו איש אחר דמדרגתו שיש לו סיוס לא ביה לו אחמול ונקרא בכל יום בשם אחר, ולכן עולה אליו בכל יום בענין אכסנאי כמו דבי' בתחלה, ולכן יהי' דומה אליו בעיניו תמיד כמו בתחלה דהוא אליו

כפי קיומן של זהב כמו דגמל בהחלה, ולפי' נראה מכ דאח"ל בשאר בתי מלכה כ"ף וכן כ' ככה ז' כבהחלה ובפשיטות כונה הכתוב דבה מלכה שנים ועשרים שנים ושבע שנים הייט דהארס אינו מזורו כך כך במעשיו ככילד הקטן שמשחקין בו, דהוא מלד דהארס סינר עומד לנגדס ונלרך להארס לעמוד במלחמתו בכל מעשיו שפושט ומוכרח בביות שפורץ גדר סינר שלא לביות לעשייתו כל כך במהרה משא"כ בילד דבמעשיו שלו אין עליו יצר שפומד לנגדו, ואך

דכרח להארס ולביותו בא במדרגתו במעשיו דיפרוץ סינר שכנגדו עד שיבי' מסוקן בצוריות שלו כהקטן כנ"ל דלא יבי' פמידה לסינר שכנגדו לפעמידו אפי' שעב ורנע אחת, וזכו פי' הכתוב טוב יוס המות אם הוא כיוס הולדו כנ"ל, וזכו הכונה ג"כ בשרה דהיתה בת קו"ף ככה כ"ף דהייט בצוריות שלה, וגם סיחם ככה זיי"ן דהייט גם בת כ' ככה ז' ליופי דהוא ג"כ ענין לצוריות וכן"ל):

פרשת ויצא

ויקרא יעקב נדר אם יבי' וגו', ולכאורה איך חלה יעקב אבינו ע"ה ובי' ה' לי לאלהים רק באם שיטעה לו דבר זה דאז ושמרני ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וכוח תמוס, ונראה דהגדר לא חלה בפשיטת ה' אליו שדבר, ואך דאמר כמו מי שאומר שיטעה מלכו ו, ועלה בדעתו מי יודע אם יחיה עוד פ"כ דרך אמירתו בעת כוונת אם יעזור ה' אותי ואהיה בחיים אז אקיים את הנדר כך וכך נמלא שחינו חולה נדרו בתנאי אם יעשה ה' לי זאת, וכן בכאן ביעקב אבינו ע"ה ג"כ כך ה' דנדר נדר שהוא עולה על והאבן הזאת שיבי' בית אלבים, ואך שלא היה יודע אם יחיה עוד שינלל מידו של עשו וגם אם ינלחו תהי' ע"י ממוט דאז ישאר בעירוס ונתסר בלא לחם ובלא בגד לא יוכל לקיים הנדר, ולכן אמר כשיבי' אלבים עמדי ושמרני בדרך הזה מידו של עשו ויבי' עוד לחם לאכול ובגד ללבוש ושכתי בשלוס אל בית אבי דהייט שיבא אל ביתי"ק ואז יבי' יכולת אליו לקיים את הנדר, ולכן אז נדר נדר על והאבן הזאת אשר שחתי מלכה יבי' בית אלבים וכל אשר נתן לי עשר אשרנו לך:

יותר מהלל אברהם דכוי רק הלל הפרעה בענין שרה, וגם יותר מהלל יצחק דכוי רק הלל מאבימלך אבל כאן כוי הלל מעשו שהיא גדולה מאוד וכד לבשאר בחיים, ושיבי' אליו עוד לחם לאכול ובגד ללבוש ושכתי גם בשלוס אל בית אבי, דזה כוי כולו נסיי ויכולת להאמר עליו אז דכל ההסגנות השי"ת אחו הוא כולו בדרך גם, דהייט כמו שארי בני אדם דכוס השגחה השי"ת עליהם בתמידית בשם אלבים, ככה על יעקב דהשגחתו התמידית ית"ש הוא כולו בנפ, ככה עליו וכל לומר דשם ה' המורה על השגחה הנסייית ההשגחה היתה היא אליו בתמידית ומסרגל בה תמיד עד שיסכן לביות ההשגחה הנסייית שהוא נקראת אללו בשם אלבים שבוראת בשם שהוא הוא על ההשגחה התמידית, וזכו ויהי' ה' רעונו ההשגחה הנסייית, תהי' לו לאלבים רעונו שהשיב אליו להיות לו תמידית, וזכו מבואר מה שלא מלינו שדבר ה' עם יעקב בשם הוי' ברוב פעמים כאברהם וכיצחק שדבר אחוכמה פעמים וביעקב לא מלינו שדבר אחו בשם זה רק פעם אחת בשונו מבי' לכן, ופעם ב' ע"י חלוס ושארי פעמים ה' רק בשם אלבים דלפי דברינו סיחה מעלתו יותר מלד שהוא בחיר שבאבות עד שנתהוה אליו שם הוי' מלד שהי' מורגל תמיד בנסיי לשם אלבים, רק כ"ז שבי' בבית לכן כסתלקה ממנו שכינס, וע"כ בשונו כשנתגלה אליו ה', אז הנסיי בשם הוי' וכן בקודם בעת החלוס לא ה' עוד מורגל בשם הוי' ע"כ אמר שם בשם ונכה ה' נלז עליו בשם הוי', ועיין בדרושנו מה שנכתוב שענין אברהם הי' מה שהכיר את צוראו שהוא התחלת סידוח, וענין יצחק הוא לקבלת הארס סיבורין וכלל ארס שמורדים לו, כיצחק בעקידתו דהוא ענין דין כדאיחא בזב"ק"ק שם בענין ר"ה בתקיעת שופר עיין שם, וענין יעקב לקבלת לימוד התורה במסירת נפש כמאמרס דאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כארבעה עשר שנים שהי' גולה למקום

טורס

תורה לבית עבר ולא זו מדרגה גם כשנפג בו אליפו
ורגל לפרג אותו שפי' נסיונו יותר גדול מלד המשכת
הזמן מארבעה עשר שנים, וגם לא שכב בלילה
שהוא יותר מאבותיו דלא פי' רק כפי זמן העקידה,
ומזה שלא שכב בלילה לא ראש קרי, וע"כ מלד דבוי'
הוא אליו בתמידות לאלפים נקרא זה בשם כריסת
ברית כאשר כ' בדרושינו הקודמים, גם שנכלל בזה
פנין שלא ראש מקרה לילה דלא פי' פסוק ביום
במקרה הזמן ריבוא בלילה ממקרה למקרה דהיינו דבוק
לפי' עד שנקרא עליו שם אלפים כנ"ל, ע"ז נאמר מקודם
וזכרתי אני את בריתי יעקב שהוא בחיר שבאבות,
ואף את בריתי יצחק, ואף את בריתי אברהם שפי'
נסיון דבמשכת הזמן בא והארץ אזכור להגאולה
כדמסיים בדרך אהה זוכר הכרית, ולכן כיון דהללנו
היא באופן כזה כן מוכרח להיות החודש שמביא ע"ז,
דכן קרבן תורה שסימנו וכל החיים יודוך סלס חול"ה
י"ס יסורי"ן מדב"ר כמבואר בש"ס, ע"כ והאבן
הוא אשר שמתי מלכה יחי' לי לבית תמיד, לא
כאברהם שקראו הר, מלד שהללנו לגבי פרעה
בגלותו בלקיחת שרה דלא היספ הסכנה גדולה כ"כ
לכן לא פי' פנין הסלס ג"כ גדולה כ"כ, דהסלס
הוא רק לפי ערך הסכנה, ולכן כאשר נתן תורתו
לשפי' קראו רק בשם הר דהחודש שמביא על שניצל
מסכנה הוא רק לפי פנין וערך ההלס כנ"ל, ולא כיחזק
דהללנו מאבימלך ג"כ לא היתה גדולה כ"כ, כפי
פנין הסכנה דשם היתה קטנה, ע"כ בבואו לביאו
קרבנו קראו בשם שרה, אך ביעקב דהסכנה מעשו
היתה גדולה דהוא סולדה מאברהם, וכל מה שהאכל
יותר גדול הפסולת ממנו יותר גרוע כמו שנבאר
להלן בפ' שופטים, דלואת ארס אינו ראוי לבדך שם
ולואת צמח מותר דכל שמעלחו יותר הקלקול ממנו
יותר דאינו דומה ג"כ צילא לתרבות רפס בכספי'
גדול מקודם או אינו גדול כ"כ כמאמר הגמ' פסחים
פ' אלו עוברין דשינה ופירש יותר מכולם, כדון הגמ'
דעכו' אינו משמא, מלד דזה דקרוי אדם משמא, וזה
דאינו במפלתו לתואר אדם, ע"כ אינו ג"כ בנירעון
במיתתו לטומאה, כפנין דכביבו נשפרה מאוד
דמדרק עמסם וכו', וכענין נוסח הידוי ביהכ"פ
לאחר החטאים דעל תטא שחטאנו אמר עד שלא
נולרתי אינו כדאי ושנולרתי כאילו לא נולרתי הריני
אני לפניך ככלי מלא בושא וכלימס דכל מה שהקטנות
בו יותר נטהוו החטאים לקטנות, וג"כ כפנין דמי שיש
בו מפלה גדולה מדבר האחר כמו בפ"ח נגד אילן
אם מת דנפתח ממפלתו הגדלות אינו דומה לאילן
הנזמה בחיותו, ע"כ גדול שיקלקל באיזה ממדרגות
הגבו' אינו. דומה לפחות ממנו שאינו נחלקל, אך
שגם כעת לאחר הקילקול הוא ג"כ גדול ממנו אך
שאינו במדרגתו הקודמת ע"כ הלל עשו הוא גדול
מהלל פרעה מלד דהוא חולדה אברהם, וגם הוא
שולדת יצחק, ע"כ נבאר להלן דהסכנה גדולה ממנו

יותר גם מישמעאל מלד דכתיב כי ביחזק יקרא לך זרע
ומלד זה בסוף הזמן כשיסבגלו מהפרג רב חפי' הסבל
עוד יותר ויותר, מלד דהס נשרש גם לזרע יעקב
דקבלו את החורה ביתד וע"כ הוה הפסולת עוד יותר
ולכן היתה הללמו ג"כ גדולה עד דוכיה פי' לי לאלפים,
וע"כ הו קרבן תורתו ג"כ גדול עד כי שם בית נקרא
עליו שם תמיד וכל אשר נתן לי עשר אשרנו
לך:

ולד הבין עוד הפנין בפסוקי' דענין יעקב הוא הולך
על כלל ישראל כילו דעיקרם נקראים בשם
יעקב והוא השורש להם מחולדהם, ולכן אמר הכ'
וידר יעקב היינו הכלל ישראל נדר לאמר, אם יחי'
אלפים עמדי ושמרני בדרך הזה מעשו מהללל גלות
עשו, דהוא לא כהללל גלות פרעה ולא כהללל גלות
בבל, רק הוא גלות עשו דקשה מאוד כפי דרך
הטבע להשאר עוד אף אחד מישראל בחיים מיתו,
ושיחי' להס עוד לחס לאכול ובגד ללבוש כהנ"ל, ושכתי
בשלוס אל בית אבי הוא מקדש פי' אשר לפי פנהגת
העולם הוא קשה להאמין שבמשך זמן כביר כזה
ישאר אף אחד בחיים, ורק הוא הדבר אשר דברנו
דכל השגחתו יחי' עלינו הוא בהשגחה נסיית והוא
בתמידות כפי השגחתו שפפי' פנהגת העולם שהוא
עפי' דרכי הטבע שזכו נקרא בשם אלפים הכה לו
היינו הכלל ישראל שבנו דבוקה הפשגחה הנסיית
חפי' ההשגחה הנסיית הוה לי לאלפים עד שיחכן
להאמר כי פי' רלוט ההכנה הנסיית הוה לי בתמידות,
וכפי גדול הסכנה שיש לי, הוא הכלל ישראל, כן יחי'
פרך גדול ההללה עד שניתן להאמר יחי' פי' לי
לאלפים כנ"ל, ולפי ערך זה לריך להיות הקרבן
תורה שמקריבין אח"כ, וזכו והאבן הוא אשר שמתי
מלכה היינו מקדש פי' יחי' בית אלפים בית תמיד
לא כאברהם דהללמו מפרעה שהוא נגד גלות מצרים,
דלא פי' הסכנה גדולה כ"כ, ולכן גם החודש שכנגד
זה ההללה דהיינו המקדש ראשון לא פי' ג"כ תמיד
לעולם, רק כפי ערך ההללה דמקודם, ולכן קרא
המקדש כזה רק בשם הר, ולא כיחזק שניצל מאבימלך
שהוא נגד גלות בבל (זה לריך לעיין במדרש) דג"כ
לא היתה הסכנה גדולה כ"כ ביותר, וכפי זה גם
ערך ההללה היתה עוד קטנה ביותר, לכן גם
החודש דהוא מקדש שני לא פי' לעולם רק כפי הסכנה
והללמו דמקודם, לכן נקרא בשם שרה, אבל כאן
ביעקב רנילל מעשו שהוא נגד גלות אדם מארבע
מלכיות דהסכנה גדולה, וכפי זה גם ההללה לריכה
לפיות גדולה כי לפי פנהגת העולם קשה להאמין
שישאר בחיים מיתו אף אחד הישראל, וככ"ז נשארנו
לפליטה גדולה מלד השגחתו הנסיית שהיא פקוחם
עליו בתמידות עד דניתן להאמר כנ"ל, וחי' פי'
ההשגחה הנסיית לי הכלל ישראל לאלפים, דהוא
בתמידות ההשגחה הנסיית כולה לא תמוש מאתנו
כלל, ע"כ החודה דאח"כ הוא מקדש תמיד יחי'
בשלימות

בשלימותו לעולם, וזה יבוא להם אז בעד מסירת נפשם בעד דת ישראל, פ"כ יכולת להיות דבוק בכבודו יתברך כאשר הוא באמתו כן הם בעבודתם אז באמתיותם, אז יקיים עליהם כל דלמטן סקיס אותך היום לו לפס כאשר הוא לך לאלהים, דבינו אין חקר בלא גבול כן הם אליו בלא גבול עד מסירת נפשם אז יכולת להיות דיבוקם עליו שלא יחרב עוד עד שיבא נקרא עליו שם בית המורה על עמידתו במידות לעולם וכל אשר תמן לי עשר אעשרת לך :

הקיצור

מדברנו דאברהם קרא שם במקדש הר וסבל מערפה בעבור שרם וכנגד זה ה' גלות מנרים, וכנגד הכלל ה' ביהמ"ק ראשון, ויחזק קרא לביהמ"ק שרם וסבל מאבימלך בעבור רבקה, ונגד זה ה' גלות בבל (זה לר"ך לפיין במדרש) וכנגד הכלל זה היה ביהמ"ק שני, ויעקב קרא לביהמ"ק בית ומלחמתו ה' עם עשו, וכנגד זה הוא גלות ארבע מלכיות, ובעבור הכלל ה' מקדש הפעור שלא יחרב עוד, מלך דיה' זו תורה על הכלל שתי' עד קלס האחרון עד דשם ה' יהי' לי לאלהים, הסכנה הנסיית תחופק עליו במחודית כנ"ל, פ"כ לפי שהביהמ"ק השלישי הוא תורה שלימה שלא יחרב עוד כפי גודל הכלל מכוונת הגלות, לכן לא תוכל הנאולה להיות עד שתי' הגלות נחמלא, כדי שתוכל הכלל להיות בחוקק מאוד כפי גודל הסכנה מקשו הגלות שהוא קשה וחזק מאוד כדי שהתורה שאח"כ דבינו בביהמ"ק יהי' ג"כ כפי ערך הוה סמידי לעולם, כנ"ל בעז"ה :

לפקדא שם הראשון שמטון לתת כהילד הראשון הטעם האמתי כי שמע ה' כי שואה אנכי רק היא בעלמה לא חשבה כזאת שהיא ראוייה שישמע ה' כי היא שואה, ולכן כתיב כהילד הראשון תחלה ומקרא שמו ראובן ואח"כ כתוב הטעם כי אמרה כי פתח יאהבני אישי ולא כמו כהילד השני דכתיב הטעם מקורם ואח"כ כתיב קריאת השם, ודיינו כי אמרה פירוש, רק היא אמרה ראש ה' בפני כי פתח יאהבני אישי אבל באמת אין זה הטעם האמתי, והטעם האמתי הוא לפי שמע ה' כי היא שואה כנ"ל, ולכן כאן בראובן הפכה המורה המעשה קורם לטעם, מלך דהטעם הוא רק כפי מחשבתה לא כפי האמת, רק פ"כ בשמטון הגם שגם פ"ו הקפיד ה' לחוש לה כי מעשה יאהבני אישי דמלך זה הטעם ניתן אלי' גם בן שני, וא"כ ה' ראוי לקרותו ראובן, בכ"ז השם שקראש לו שמטון הוא לאמתו, כיון דכבר קראש הראשון בשם ראובן א"כ הסכנה לפזר אח"כ גם הפנין מה שמע ה' כי שואה אנכי ולקרות שמו שמטון, ולכן כהילד השני כתיב כסדר תחלה טעם הדבר ואח"כ המעשה דומקרא שמו שמטון, וא"כ ה' ללאש שני מעלות של שני בני' כנגד שני מעלות שהיו לרחל, אך בכ"ז לא היטה עוד כרחל דרחל ה' לה זמן שבי' יעקב מקורב אליה יותר מלאה, א"כ ראוי לעומת זה אח"כ נלך להיות מקורב ללאה יותר מלרחל, אז תהי' כרחל, אבל כ"ז דליכא קרבות יותר ללאה מלרחל איננה עוד במדרגה כרחל, לכן כאשר ילדה לאה בן שלישי אמרה הפעם ילדה אישי אלי להיות במדרגה רחל מטעם כי ילדתי לו שלשה בני' דהיא מעלה יתירה על רחל, ואח"כ כהילדה עוד בן רביעי אמרה פתח לא ארע טעם הדבר מפני מה עד כה עורני ה' לילד בן רביעי, אך הפעם אודה את ה' פ"כ קראש שמו יהודה, והטעם האמתי פ"ו דהש"ת כשמטיב לאיזה איש לתת לו שם מה שסבל לרות, הוא נותן לו שם ביתרון יתר מכפי שהגיע לו רעה, רק שהאדם נלך לו לדעת דאינו ראוי ליתרון השכר הסווא, רק שהקב"ה בחסדו רוצה להטיב אחריתו מראשיתו, פ"כ אמר אך הפעם אודה את ה', פיין מה שכתבתי בספרי אשר חנני ה' בגמ' דשבת פ' ר"ע הואיל ומעטת פלמך כו' עיי"ש פ"פ ראונו דהיי' ללאה שני מעלות יתרות על השני מעלות דרחל, לכן כאשר עבר משך זמן קרבות ללאה יותר מלרחל כפי משך הזמן הקדום שהי' לרחל קרבות יותר מללאה, אז נתקנא רחל באחותה ונתנה את בלבה שפחתה ליעקב לאשה וזהו דבלבה ותלך בן ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי היינו לענין חרפתה שלא ילדה, וכשילדה בלבה בן שני ליעקב נחסד לרחל שתי מעלות עוד, לכן אמרה נפחולי אלהים נפחלתי עם אחותי גם יכולתי, מה עשית לאה ותמן גם היא את זלפה שפחתה ליעקב וילדה לו גם היא שני בני' ג' ויאשר, אך דעל לידת שני בני' :

פסוק

ותאמר רחל נפחלתי אלהים נפחלתי עם אחותי גם יכולתי וכו', פיין בספרי פרי דוד שחנני ה' בחלק הדרושים שם פירשנו המקרא וירא ה' כי שואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה, היינו לרחל היו שני מעלות נגד לאה יפת סוואר, היינו בתואר בנין האדם וחיתוך האברים ועי"ז היטה זריזם במעשיה וזיחה עקרת הבית, ומשום זה ה' יעקב אבינו פ"ה אובח אותה יותר מלאה, ועוד ה' מעלה ברחל שזיחה יפת מראה, היינו מראה פנייה, ופיני לאה רעות, וזה היטה סיבה מה שכל העולם היו אוהבים את רחל יותר מלאה, והקב"ה כביכול ה' מקפיד בראשונה על מה דהעולם היו שונאים את לאה מלך חילול השם, וזהו דכתיב וירא ה' כי שואה לאה, ולא כתיב כי שונא יעקב את לאה, רק כי שואה לאה היינו מה דהיטה שואה להעולם בזה שלא היטה יפת מראה, לכן נחן מעלה ללאה נגד רחל ויפתח את רחמה ורחל מוכרתה להיות עקרה, באם לא תהי' רחל עקרה לא היו ללאה מעלה נגד רחל, אבל לאה בעלמה לא חשבה לכלום מה שהעולם אין נותנין לה כבוד דמלך ענוותנותה חשבה דבאמת אין תגיע לה כבוד יותר מזה, ולכן באמת ה' ראוי

ואף דלא היה לה עוד הבן השני ולא אסף עוד
 החרפה, אך ע"ז אמר הכ' ותקרא את שמו יוסף
 לבראות בו לאמר יוסף ה' לי בן אחר וא"כ תיכף
 מלידת יוסף, לקריאת שמו נאספה החרפה כולה לגמרי
 דתיכף משולד נחודע דיב' לה בודאי בן אחר וממילא
 יש לה שתי החטאות נגד המעלות ביתרות שביו בלאה,
 ועוד אם לא דקריאת שמו עליו יוסף המורה שבוד
 יב' לה בן אחר, לא הי' נאסף ממנה החרפה רק
 אחרי מיתתה משולד בנימין ואך מדקראת שמו יוסף
 לבורות על בן האחר שילד לה עוד, יתכן להאמר
 אז אסף אליהם את חרפתה תיכף בחייה משולד
 יוסף, כנ"ל בצד"י המשך הפסוקים האלו:

בנים מהשפחה אין ראוי עוד להיות ללאה פה לחבוב
 חיוב שכן בעבור זה, כיון דעכ"פ הבנים האלה לא
 מחלליה ילאו רק משפחה, ואינם רק לטועיל לרחל
 לסיר ממנה בזיון להיות נחשב עליה בזה מה שרהל
 עלתה בשתי מעלות, אך אחרי כאשר ילדה לאה בן
 חמישי נקראת שמו יששכר ואח"כ סולידה עוד בן
 ששי, ומעלה חזר אליה להיות עוד שני יחרונות על
 רחל אז אמרה זבדתי אליהם אחי זכר טוב הפעם
 יזבלי אחי אלי מזד כי ילדתי לו ששה בנים, ועוד
 הפעם יש לי שתי מעלות יתרות על רחל, וכחיד
 אח"כ ויזכור אליהם את רחל על שללאה רבו שתי
 מעלות כנגד מעלות רחל, לכן ויפתח את רחמה
 וילדה בן, אז אמרה אסף אליהם את חרפתה,

פרשת וישלח

גם ענין גרמי וזריג"מ שמרמי ולא למרמי ממעשיו
 הרפי' זכו על ענין סג' דרולה שישראל ילמוד ממעשיו
 ואמר דלא יוכלו לבסית ישראל על כך דכמה
 הרפתקאות עברו עליו וגשאר ישראל, וזכו גרמי
 פס לבן הרשע גרמי וזריג"מ שמרמי ולא הופיל
 להדיחני אחריו כן אחה לא תופיל בזה, ואחר עד
 עתה, זכו ענין סג"ל חירון על איחוד הזמן, מזד
 עבדותו, ויבי לי שור וחמור ענין ה' סג"ל לבראות
 שיש לו ממון שיקפון על ממונו כרגון פשו כנ"ל,
 זכו ואשלתה להגיד לאדוני היינו כמו שניתן טעם על
 דיבורו מה מגיד זה לאדוני ומרמו אליו כדי למלא
 חן בפניו הוא ופשו יודע זה הרמו כדרכו, ויירא
 יעקב מאד וילר לי זה ענין ו' דאם לא הי' טומאה
 בעולם לא הי' ממה להרויח השכר, זכו ענין הכתוב
 ויירא שמה יברג כמאחז"ל גם שמה יברג אחרים
 ולא יבי' טומאה בעולם, זכו וילר לו, וכן הי'ה
 עלתו ענין ז' סג"ל ויחן כו' לשני מחנות ואם יבא
 אל המחנה האחת וכסבו ובי' המחנה הנשאר לפלטה,
 וזכו סג"ל על ויירא וגם על ויילר, דוחלי מחנסו
 לא יברג פשו כולו ובודאי יבי' נשאר ממנו וחסו'
 הטומאה נגד עיני ישראל שיריחו עי'ז שכרם מפליטת
 הנשמה מהם, וזכו ובי' המחנה הנשאר לפליטה,
 דעולם לתרויבו, להגוף כפשוטו לפליטה, ולהנשמה
 יבי' יכולת לחול עליה ענין פליטה דאם לא הי' טומאה
 בעולם לא שייך שום פליטה דהא אין יכולת להיות
 הסיפור, אך אם רק אל המחנה האחת וכסבו ולא
 יוכל להיות המחנה הנשאר לפלטה, וע"כ עולם סג'
 דהמחנה האחת לשני אופנים א' למחנה יעקב ויבי'
 המחנה הנשאר לענין הגוף לפליטה, ב' והמחנה האחת
 ממחנות פשו דאם הפכה תבא רק אל המחנה האחת
 ולא

כה האחרון לאדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב
 פס לבן גרמי ואחר עד עתה ויבי לי שור
 וחמור לאן ועבד ושפחה וגו', ויירא יעקב מאד וילר
 לו, פי' רכב ותנחומא ויירא שמה יברג, וילר לו אם
 יברג את אחרים, ויאמר אם יבא עשו אל המחנה
 האחת וכסבו ובי' המחנה הנשאר לפלטה, ונראה
 א' דכנה ענין פשו שמקנא אם יראה שישראל איזה
 טובה כפשירות וכדומה ב' עוד יש לו שגאה כבושה
 על ישראל מקדמה דנא על הכרכות ג' כל מגמתו
 להוליא את יעקב לתרבות רעה היינו אף לעבוד ע"ז
 ח"ו ד' גם יש ענין לעשות כנודע וכדומה אם נדבר
 אחר על איזה דבר שיהי' לקיומו לאיזה זמן ואחר
 שיפור הזמן ולא עלה קיומו חרון אפו גדול מאד
 גם על השטע כנודע ענין פשו ה' אף דרלונו שיהי'
 ליעקב ענינו היינו רק עניות דחון שלא יתהדר
 במלבושי כבוד ולא יתכבד בפשירות, אבל רולה שיהי'
 ליעקב כעפר כסף שיהי' לו מקום לקחת הכסף מאתו
 ו' כשיש ענין פשו בעולם יגיע מזה שכר ליעקב
 שאינו לומד ממעשיו אף שהטומאה נגד עיניו, אבל
 אם לא הי' ענין פשו בעולם הי' הפסד גדול ליעקב
 שאין שכרו גדול רק וכאילו לא הי' בידו הבחירה ז'
 מזד זה הי' ענין יעקב באופן טוב דיבי' גדול מעשו
 בעוה"ז יען כי רשע לנגד עיניו ולא למד ממנו יבי'
 שכרו גדול לפע"ב, ועפ"ז נ"ל המשך הכתובי', וישלח
 כו' וילו אותם לאמר כה האחרון לאדוני לעשו, ומזה
 הי' החמלה נוסח הדיבור כה אמר עבדך יעקב
 היינו דהולך לבראות לפניו בענין עבדות בהשחמו',
 פס לבן, דבי' עבד ללבן ולא שייך הענין מה שמתקנאים
 בגוים בישראל, וגם ענין השגאה כבושה מכרכת
 אביו שזה אינו מעל השמים ומשמני הארץ כמאחז"ל,

ואז יב' כנ"ל להיות חל על המחנה הנשאר לפלטה ,
כן כ"ל בצוה"י :

יעוד בענין זה וירא יעקב וילך לו ויחך את העם אשר אמו ואח האלן והבקר היינו שחלק גם לעמיד שלא יב' תחת יד ממשלה אחת , רק תחת רבים כמאמר חז"ל , שאם יעמוד עליהם אחד תהי' לפלטה תחת אחרת , וזו ובי' המחנה הנשאר לפלטה :

יעוד וילו את הראשון כי יפגשך עשו ושאלך למי אחת ואנה הלך , לומדת לנו החורה שגריד לענות אותו שאני עבדך ואתה אדוני , אף שנחפז יעקב בואח כל אחיו נתתי לו לעבדים , אך בעת כשהם תחת ידם שהולך כל דברי העולם רק לפי דמיון שנעשים כל הדברים כפי הסיפוק, השקר לאמת והאמת לשקר כמאמר חז"ל , דהאמת חבי או נעדרת היינו שטמונה היא , מהדמיונות אשר עליה , והחכמה לכסילות , וכסילות לחכמה , מלך ירהבו הנער בזקן היינו שעושים נערות לזקנה , וזקנה לנערות , וכל מה שמתגשמים יותר עולה בדמיונם שזה הדבר גופו נסתכם יותר , עד שעולה שגם עניני ספורי אשות הוא כמו חכמה להם לידע איך להסתבב עמה , ואיך לילך עמה ברחוב , הם על זה , וע"כ נחכוה גם זה שהוכרח יעקב לפשות עשו לארון והוא יאמר בסכרת על עלמו שאני עבדך ואתה אדוני :

ואגב שנאמרו בענין זה דירהבו הנער בזקן והתנא בטרסה קאמר נמי דבן מנבל אח ביה קמה בצאמה וכו' נכתוב נמי לפי מה דאמרו חז"ל דאין ב"ד צא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף , הסכרת מה שיחילו לאח"כ הם הנשמות שבין מכבר, דכתבנו מלך זה מכבר בספרי אשר חנני ה' דענין קץ הגאולה חלוי כפי פסק הב"ד שיפסקו בכונת הפ' דאשרי המתכה ורק דחלוי בכל דור ודור לפי דעת הב"ד שבאותו הדור , וע"כ כדומה בזמן רש"י ז"ל ה' חלוי אז לפי פסקו , אך הוא פסק כמו בעוד חמשים שנה , ועלה אח"כ כדומה הרשב"א ז"ל שאז ה' חלוי לפי דעת הרשב"א ז"ל והא לימור עוד הזמן בעוד איזו שנים וכעין זה בכל דור ודור , וע"כ מוכרח להיות הסוף עד שאחר שיכלו כל הנשמות שבגוף ויחילו. אז הנשמות שהיו מכבר והם כבר פסקו הזמן שבי' מקודם , וע"כ הזמן המאוחר מכל הוא בהנשמות האחרונות , ויותר אין להאחר כיון שהנשמות שאח"כ כבר היו בהעולם והם כבר פסקו בזמן הקודם , וזה הדברים נראה ענין הכ"ל דירהבו הנער בזקן כיון שלבסוף נחשוו בעולם הנשמות שכבר היו מקודם , א"כ יכולת להיות שיוולד אח זקן מחללי נכדו וא"כ לפי האמת איך הוא הרעון ליתן כבוד לאביו כיון שהוא מבני בניו , וע"כ עולה שירהבו הנער בזקן וכן מנבל אח כי הרעון הפנימי נמשכת אחר הפנימיות ויכולת להיות אף כי שנסתרות לה' אלפינו והנגלות לנו לבנינו רק לעשות כפי עין

הגופני את כל דברי החורה הזאת ולא לראות ח"ו על דברים הסנימים בעיני המעשה כי יכולת ח"ו לעלות אליו כי נסתר הוא נגד נגלה וכל זה מלך חוסר הסבכה , אך בכל זאת נחמר אז כיבוד אב כהכ"ל , וע"כ אם יארע לפעמים לבסוף הזמן שירה אב את בנו אף לפי הדין הנגלה הוא אביו , בכ"ז לפי האמת הוא מכה נער את זקן , וכן את אב , וע"כ כפי הנסתר אין יכולת להיות החועלת לזה , ולכן לבסוף הזמן שיחמיל הנסתרות להיות גלויות יתגלה זה בנגלות שאין חועלת מזה ואדרבה הוא עוד לקלקול ח"ו כן נראה לי בצוה"י :

הצילני נא מיד אחי מיד עשו , אמר בגאון ר' יוסף דוב ז"ל דיעקב אבינו ע"ה ממ"נ לריך לבקש מהש"ת שיצילו גם מיד אחי כשמתנהג עמי כאח בזהב ולריעות , כי לא טוב אז להשמש , אם מיד עשו בעת שמתנהג כעשו הרשע בשנאתו , אז לא טוב להגוף , ונראה דזה חלוי בזה דכנס כאשר כתבנו בפ' שמות בענין דראה פרעה באלטגנויות שלו וגזר כל הבן הילוד היאורה תשליכוו וכתבנו דחלוי זה בענין דאח"ל במגילה ר' ג' האי מאן דמבעת אפ"ג דאיבו לא חזי מזלי' חזי דכן ה' זה הענין בפרעה דראה דעמידה שיפוע לבוא לישראל מזה דה' מיבעת וכו' ענין אלטגנויות זה המול , היינו דמזלו חזי וזה הביעיותי' ע"כ נראה כאן דחלית העולם האדם ותכלית האדם האיש הישראלי , ע"כ חלוי זו ענין הכנסת כל העולם דאיך באיזה אופן שיטבור האדם את כבודו יתברך כן נחכוה ענין התנהגות העולם דעל זה האופן ברא הש"ת את עולמו דכפי עבודת האדם , והיינו עיקר של האדם , דהיינו הישראלי כן תפי' בהנבחו , ע"כ אם האיש הישראלי נחכוה בבחירתו לחפשייתו בלי עול החורה והמלות , כן נחכוה בכל העולם ג"כ המשכת רעונם להיות ג"כ בלי עיל , ולכן זהו נגד רעון העו"ג דהוא רפיון להנכנסת , וזאת באה להם מלך התחלת עשו להיות את באחוס ודבוק להם , וזה סיבה להיות רעונם להיותם חפשים שיחפון הישראלי להיות בלי עול חורה ומלות , ע"כ מלך דמזל האדם חזי זאת מאיזה שבה אליו ביוקו , כענין שסיה בפרעה כנ"ל , לכן מזל חזי להם זה הסבה דצא הרפיון ע"כ נחפכה מלך ענין הסעבי מזכריות עולם שהוא כפי בריאת האדם הישראלי כהכ"ל לשנוא עמו ישראל , כמו שאמר הכ' בענין פרעה , דהפך לבס לשנוא עמו כדאיחא במדרש שם שהחילו למשוך ערלתם להתדמות למזרים , ואז תיבך הפך לבס לשנוא עמו , וכן הוי נמי כאן , דמזה ישליכו עליהם עולם לרוב , ובעיקר הענין נחכוה דזה יהיה רפואתם לרפיונם דמלך עולם מרוב בגזרות יתהפכו להיות יותר תחת עול היסירה והמלות , ומכיון דעם הישראלי יב' בעול , כך נחכוה המשכת רעונם

לזונם דכל העולם יהיה ג"כ בעול, ומזה יהיה רשואתם, ופ"כ אמר הכתוב היליני נא מיד אחי, מיד עשו, היינו דמחילה הפסוק דעשו לא יהיה להם לאח, דמזה דהוא אליו לאח הוא רע להנשמה שבישראל, דהם יחדבקו להם ולכן מלך ההתדבקות נזהרם בישראלית לחפשויות, ומזה החפשויות של ישראל נהוה גם כל העולם כולו להיות בהם חפשויות, וזהו נגד הנהגתם, ע"כ מלך דמולא חזי בזה שההיזק בא אליו, לא יוכלו מלך זריאת האדם כנ"ל להיות אזהבים לעם ישראלית, והענין בזה עוד הענין ראשית דמלך זה הועמד מיעקב אבינו ע"ה ואלהם שישראל הם עיקר הבריאה ובהם תלוי כל העולם, וכפי התנהגותם כך לפי מדרגה זו תלוי קיום והנהגת העולם בחוקו הן זכריאותם והן בפרנסתם, כדי שאם יהיה התנהגותם נגד התורה ת"ו ממילא יהיה כל העולם לפי דינם ועולה עליהם רעות כאשר כתבנו בענין החפשויות כנ"ל ע"כ לא יהיה יכולת להם ליקח חפשויות מעול התורה והמלות ולהתערב בין השובדי כוכבים, ויהיו מוכרשים בזה להבדל מן העמים, וזהו ג"כ כונת המדרש ואבדיל אחכם מן העמים, ח"ו שאבדיל עמים מכס היינו שתראו שלא יהיה ח"ו ההבדל בזה שהעמים יסירו אחכם מהם, אלא שאבדיל אחכם מן העמים, היינו שתראו שאחכם תהיו נבדלים מן העמים מלך מעשיכם הטובים, ונבאר יותר דהנה הם עיקר העולם אשר עליהם נאמר אם לא זריתי יימם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, א"כ אם הנהגתם בענין הטוב לדין הישראלי נהוה טוב בעולם וכל ההולכים בעולם הטוב גם להם יגיע, וזהו כונת הכתוב שכחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו, היינו טובתן שיטיקו הטוב ע"ו מעשינו לכם אומר להם, לכן מלך הענין כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, שיתקרב לבס אליו כפי הדברים שנדבר בסמוך בענין כל שרות המקום נוחה הימנו, דמלך שמקורב הוא למקום ז"ה יגיע מלך זכותו, הטוב גם להאדם מהעולם ממילא, מלך זה רוח הבריות נוחה הימנו, וכן ענין שמעון הגדיק באלכסנדר מוקדון אשר רצונו לנשק אותו מלך שראה פניו בכל המלחמות ע"ש ומלך זה יהיה רעון האומות רק לעשות טובות לנו, אבל אם ח"ו ההיפך אז גורמים ע"ו מעשיהם רעות ותורבן בעולם וממילא יגיע גם להם, ומלך זה עולה ההיפך שהם נעשים שונאים לנו, וכפי מדרגת חסרון מעשינו בתורה, כן לפי מדרגה זו רזונם לעשות הפסדיות לנו, ואם יחסרו ח"ו בעיקר התורה, היינו כמו לענין עכו"ם או לחלל שבתות, אז עולה להיות רזונם לעשות חסרון לנו ח"ו עד הנפש, וזהו ענין הכתוב דוהיה אם שמש תשמעו אל מלותי מזה עולה להיות מער ארלכם בעתו ואספת דגןך, ואכלת ושבעת, וכיון שעולה שבענין קיים העולם תלוי בשמיעת המלות, ע"כ השמרו לכם פן יפתה לבבכם ועברתם אלהים אתרים ועברתם וכו',

היינו שלכו זררכי השובדי כוכבים ויעבדו לעמים כמאמר התרגום ויפלאון לעממין פלחי פטוחא דממיונס שזו עיקר סיבתם לפרנסתם אך לזכרון עולה ההיפך שנתהוה כמו ענין גם שהוא נגד רמיון מושכל ראשון, רק ומה שנתעורר כעם עליכם מכל העמים ויתהוה להיות שונאים אחכם, ומה הם עיקר שנאחם להיות עולר את המער, שהוא ענין זרכת השפע והפרנסה היפך דמיונס מה שהיה רזונם להסדמות להעכו"ם, מהנעת הפרנסה מהם ע"ו, כפי דמיונס והמושכל הראשון מהחמים להם, ועולה כענין תיסרך דעבך דיהיה כונת העכו"ם דהיפך כונתם להיות רזונם רק ללקיחת המער מהם שהיא יניקת הפרנסה, וזהו ג"כ ענין הנ"ל בהמדרש ואבדיל אחכם מן העמים, דח"ו שהעמים כמה שהם נהווים לשונאים לכם מזה תהיו נכרים שישראל אחם ובהם תלוי העולם, וזהו ח"ו שאבדיל עמים מכס הנ"ל אלא שאבדיל אחכם מן העמים, שאתם בעלמכם תהיו נכרים שישראל אחם ע"ו מעשיכם הטובים כנ"ל בעזרי"ת, ומה דנתהוה לשנאחם הוי הרפואה דמשנאחם יהיה העול זרוב על ישראל מזה נחבטל מהם החפשויות, וממילא לא יהי החפשויות בכל העולם כנ"ל, וממילא יחבטל גם השנאה, על כן זה הענין דהיא אח דהוא רע להנשמה גורם לענין עשו דהוא רע אל הגוף, ותלוי זה דלא בזה דעשו, וזה שאמר היליני נא מיד אחי, משום דזה גורם לזה זה דמענין אחי גורם לענין זה דמיד עשו, ואח"כ ביקש דזהו דרע להגוף ג"כ אינו יכול לסבול לכן מבקש אח"כ ג"כ היליני נא מיד עשו, וכן הוה בכל הדורות דנתהוה להם אח, ומזה נהוה אחרי כן להיות עשו, ומזה דנתהוה להיות עשו הוה הלכה מאח, ומזה דהלכה מאח נתהוה מלך כנ"ל דיהיה להם עול מלות דיהי הלכה מעשו והוה שלשה דברים דתלוין זכ"ו מאחי לעשו ומעשו להלכה מאחי ומהלכה מאחי להלכה מעשו, ולכן מבקש עם הישראלי היליני נא מיד עשו ואח"ל דניצל מיד עשו הוחזר הדבר ג"כ עוד הפעם להיות להם לאח, ומזה הוחזר עוד הפעם ג"כ להיות להם לעשו דכן הוי בכל דורות הגלות דזה תלוי בזה, וכן הוה ענין הגמרא דיעמוד להם מלך קשה כהמן דהוא בכל דור ודור, דאם יעמיד להם באופן כזה והם מתפללים על הדבר יעמיד עליהם אחר שיהי טוב להגוף, ומזה נתהוה לאח, והוחזר הדבר עד שיעמיד להם קשה כהמן, וזהו בכל דור ודור, כן נראה לי בעזרי"ת, ומזה דכנ"ל באדם שעשה לו איזה רעם אף דאינו יודע, ככ"ו מזלי' הוא ואין יכולת להיות לו אוהב בלבו, וזהו הדבר גופא הוה ההיפך דאיזה שעשה לו טובה בלי ידיעתו הוה ג"כ מלך כמים הפנים לפנים כן לב האדם, דנתהוה מלך מזלי' הוא להיות לו לאוהב נאמן, ואם באופן דתלוי בטובתו כל חייתו אז מלך מזלי' חזי, נתהוה דרואה בתלמו או גם בהקין בהאדם הגבו' תמונה זו שנתהוה הטובה

ממנו, ולכן נראה זה הענין במאמר הגמרא ביומא בשמטון הצדיק שנטל צגדי כהונס ואבוקות בידו בעת גזרה אלכסנדרוס מוקדון שנחן רשות להכותיים להחריב את ביהמ"ק, וכיון שראה אלכסנדר מוקדון לשמטון הצדיק ירד מעל סוכו ומבקו ונשקו לשמטון, ושאלוהו הכותיים מפני מה החזקוהו ומנשקו לשונאך, והשיב להם מי שאראה תמיד בכל מלחמותי את תמונתו, הכי לא אחזקוהו ואנשקוהו ע"ש שקשרוס לכותיים בזנות הסוסיס וחרשו את הר גרזים מקום מקדש הכותיים, דנראה ג"כ מלד דיניקה כל העולם ה' אז משמטון הצדיק, א"כ המלך דהעולם מחנהג על ידו, נתסו בענין דראה להתחזי לבמה דכלול ענין דלכל העולם דהוא תמונה שמטון הצדיק כפי מזלייכו דחזי כפי ה"ל, והוא הענין דה' רואה בכל מלחמותיו תמונתו, וזה הענין נראה ג"כ דכמו שנשטן על ידו רואה תמונתו, כן הוי הדבר והפוכו דהיינו כמו שמטון הצדיק הוי ראוי להיות חזי לכל העולם שנשטן על ידו דהיינו כמו המלך והכ"ל, וכן הוי ג"כ אף בני שאינו גדול כ"כ להועיל בזכותו לכל העולם, רק איו שזוכים ע"י זכותו, גם הוא ראוי בסודמנות שנתראה הם לו והוא להם כפי מזלייכו דעומד תמונתם זה כנגד זה, מלד אהבתם דדבוקים זכ"ו, רק דבשמטון הצדיק ה' זאת בענין גלוי ולפס סוה זה בסתר פנים, ואף גם פתח בכ"ו יחי' נמשך לבס למי שזכותו עומד להם שיניקתו ממנו, רק לא לכל העולם כשמטון הצדיק, ואך כפי גדלותו כן נתרבה אנשים אליו, וזה ג"כ סכונס בהמאמר דכל שרות הכריות טוחה הימנו דהוא סימן שזכותו עומד להם, א"כ הוי זה ג"כ סימן דהוא מקורב לכבודו יתברך ורוח המקום טוחה ממנו, כנ"ל בעוה"ת :

שבדיבורו יזרוק חיבת גרתי, וזה לפראות שלא יעלה ברעיונות עשו לעשות בהכרתו כמוהו, בענין התורה והמלות ע"ז אמר גרתי שזה לא חועיל דעם לבן גרתי דהוא עולה חרי"ג כמאמר חז"ל, היינו דעם לבן גרתי, ובכ"ז חרי"ג מלות שמרתי ולא למדתי ממטשיו, ע"כ זהו לא יעלה בדעתך שלא חועיל לך כלום כי ישראל ישאר בדת ישראל, וגם יסרן בדיבורו אם לא בא אליו בזמן הקדום ע"ז אמר ואחר עד עתה, מלד שהוא עבד ואין לו פרנסה, ע"כ אין יכולה בידו ללמס הפת והזמן, וגם לומדת התורה לנו שאף שיראה נגדו כי אין לו פרנסה, בכ"ז זה יראה לו לסיפך שיש לו ממון, ולכן אמר ויהי לי שור וחמור לאן ועבד ושפחה, וגם להראות למאי תסיב אמירתו זאת כדי, ואשלחה להניד לאדוני למזוא חן בעיניך הכל כמו שהבאתו לעיל וכדכתיב להלן כשיפגע בך עשו, וישאל למי אתה תיקף תסיב אמירתך לעבדך ליעקב, והליכתו שהוא שולח מנתה לאחיו והיינו שמרמו בעת שיראה שיש לו מפות, שרואה כדי למזוא חן בעיניו, והענין כמו דכתיב להלן בברכת יעקב והיה זרעך כעפר הארץ שישראל הם כעפר הארץ היינו כמו שבעפר הוא לעולם בין בקין בין בחורף כן זרעך משא"כ ברשעים כתיב כמו עשב היינו רק בקין ובחורף נבל ויבש וזכו ויזינו כל פועלי און להשמדם לבסוף, לכן פאמת והסקר אשר כל מה שמדרגת פאמת יותר, עומדת יותר בזוית ובהשאר כמאמר חז"ל שבת דף ק"ד שקרא שכיח קושטא לא שכיח, ויש לו רגלים יותר לעמידת עולמית, וכל מדרגת יותר בשקר בעת שהוא הולך בעולם מפורסם יותר, וכן לפי מדרגתו זה אין לו רגלים יותר כמאמר חז"ל ד' ה"ל, קושטא קאי ושקרא לא קאי כן כשהאדם הטוב הולך איו פעמים לבקשתו מעשו, שבתחלתו יענה אליו בפנים אמור, אך בכ"ז לבסוף יתפיים אליו ולסיפך הוא כהארס הרע, שהוא מקורב לעשו אף דבתחלתו הוא מראה אליו פנים שוחקות, ולוקת מאתו היד, אך בכ"ז לבסוף עולם זה לשלל ולבזוי דבזוי כמאמר חז"ל סוף מסכת כתובות לבסוף בעת ביאת בן דוד, והכלל הוא עולה דטוב בתחלתו הוא כבד, אך לבסוף הוא במעו והתוקף, ולסיפך הוא הרע דבתחלתו הוא טוב, ולבסוף הוא רע, כדכתיב לדיק כחמר יסרח כארו בלבטון ישנה, עוד יטובן בשיבה, וע"כ ג"כ היתה ענייתו מאתו בתחלה ברובא שהוא הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו, אך לבסוף היה עולה לוישקוהו, ואמר ויירא יעקב מאוד דהנה כשיבוא לאדם הפסד ע"ז חל שם ויירא, ואך כשהוא יכול לעשות חיוב עסק ולהרויח ממון ולבסוף לא עשה על זה חל שם וילר, ופיקר ריוח יעקב הוא מה שהוא ח"י עשו והוא מכביד עליו עול כבד מוס יהיה ריוח ליעקב בעוה"ז ובעוה"ב, ולכן אם לא היה עשו בעולם לא היה ריוח ליעקב וע"ז חל שם וילר

וישלה יעקב מלאכים וגו', עיין מה שדברנו בזה

דיבור יעקב לעשו אינה מחלת מעם לבן גרתי, רק מכה אמר עבדך יעקב, וזה כראה אף ידבר ישראל מבוקשו לעשו שיראה שהוא עבד והוא אדוני סיפך מהדברים אשר העולם עומד דכתיב ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים, שהוא פאמת חן בזמן כשיעקב טחה עשו שפולה כל הסלחות בדמיון, סיפך מהפאמת, יזכר בדיבורו לומר לאדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב, היינו להראות כהנעב בדיבורו, ולידע פאמת בעת פואת כזה ג"כ הידיעה מהסיפך מכפי מה שהוא לעינים היינו שיחשוב לו על כל מה שרואה אז בעיני החילונים יראה ויגיע שפאמת הוא הסיפך מהכנתם ורק דפמי דארעא אזלי נדלדלו והמשכתם הוא לשקר חסו כונת החנא בסוסה בהחיות האלו, וגם שלא יהיה לעשו קנאה עליו על הטוב שהגיע יאמר עם לבן גרתי, כמאמר חז"ל שלא נתקיים לו ברכת יצחק דאינה לא מעל השמים ולא משמני הארץ ואין לו פרנסה, וגם לומדת התורה לנו

וילך דבוא מניפה בריות, וע"ז אמר ויירא יעקב
 שמה יורג דזה הוא הפסד, וילך לו שמה יורג את
 אחרים ולא יסיה פשו בצולם זה הריח, ולכן ויתן
 את הפסד לפני מחטות דאם יבוא פשו וסכה וסיה הממנה
 הנשאר לפליטה, וינלל מוירא, וגם עולם מנד דחלי
 יעקב לא יורג את פשו בזולו וסיה גם פשו נשאר
 לפליטה וינלל משניהם מוירא ומוירא הכל כאשר הבאתו
 מקודם ורק נוסף כאן דברים, זהו עולה גם על
 הפסיד דיתלק ישראל לארבע כנפות הארץ ולא
 במדינה אחת, וכו' ויתן את הפסד אשר אסור כדי שאם
 מחיזה ירנו ח"ו לאבד זה את זה אם לא יס' כל
 מהתנס במדינה אחת אז יס' נשאר הממנה משניהם
 לפליטה כפי הכל, עוד בענין זה ויותר יעקב לבדו
 ויאבק איש עמו עד עלות השחר זהו עולה גם
 לעבוד שיאבק פשו עם יעקב עד עלות השחר
 וכמא"כ בפ' לך וסיה השמש לבוא ומרדמה נפלה
 על אכרם והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו
 וסיה השמש לבוא הוא עד שיאיר ושיפוט היום מיום
 הששי ואז ונסו הלללים וזה זמן דוהשמש לבוא, ויכולת
 להיות שפולה גם בלשון ביאת השמש שהוא גמר זמן
 נן החמה, היינו גמר זמן חפלת השחר לפי סכלכה
 דעידות כר' יודם ולא כרבנן בע"ה, עד עלות השחר
 הוא היום האחרון שלא יאבק עוד פשו עם יעקב
 ולבסוף כשראש שלא יכול לו יפשה לו יסורים עד
 שלא יוכל לעמוד על רגליו, וכו' ויתקב כף ירך יעקב
 בהאבקו עמו וכשישראל יבדלו אז ממנו היינו אף מה
 שיגע פשו לא יאכל מזה כענין דגיד הנשה ויקבל
 יעקב אז היסורים באהבה אז יקיים עליו כשירות
 השמש ביום האחרון יתפאח מללעתו, וכו' מא"כ
 כאשר נבאר להלן בארוכה ויזרח לו השמש כאשר
 עבר את פניאל מיום האחרון והוא אז זולג על
 ירכו מיסוריו ואין לו עמידת רגלים, וע"כ עלתו אז
 שיבדל מעשו ולא יאכלו בני ישראל זה עולה על
 הפסיד, לכן אמר בני ישראל את גיד הנשה אשר על
 כף הירך עד היום הזה שיסבול יסוריו, וככ"ז לא
 יתערב באכילתו ולא יאכל אף מה שנגע פשו בזה,
 לכן מסיים בכחב סלד כי נגע פשו בכף ירך יעקב
 בגיד הנשה, ופיקר כונת הכ' אף כי יסיה אליו
 יסורים מעשו מאד אז, בכ"ז יעקב יסיה בחקפו
 לשמור הסורה והמנוח ואף בדבר זה נופא שעשו
 יפשה לו יסורים יסיה יעקב אפ"כ שומר מלוחיו,
 וכו' אף כי נגע בכף ירך יעקב בכ"ז לא יאכלו
 מה פנין אכילה כזה גם בענין ידיעה כמו ואכול
 את המגילה הזאת, וכמו ענין עץ הדעת כדכתיב
 לבלתי אכל ממנו אכלת וכמו דכתיב וידע אדם וגו'
 וכתיב ואכלה וממחה וגו' ע"כ לאמר שאבק עמו
 אמר לו שלחני כי עלה השחר, ונביא קלט מדברי
 אדוני מו"ר שפילס"ר הוא מוכן לתקן את האדם
 היינו אף שפחה אותו בכ"ז יסיה שומר מלוחיו, וכל
 מה שפחה אותו ביותר ולא יפגיה עליו ועומד

בחקפו נהווה דהילכ"ר הראש בזה דבר נפלא ונחמה
 למעלה נבוה יותר מקודם, וע"כ בליה זה שמשמש
 את יעקב בכל אבריו ורזה לפגוע בו אולי ימטא
 באיזה אבר מאבריו בהסורה ובהמנוח השייכים אליו
 ואחר שלא הועיל ולא מנח ולא נתפחה יעקב אבינו
 ע"ה, עלה הילכ"ר בזה שהיא שרו של פשו למעלה
 גבוה וע"ז הולך לומר שירה ואמר שלחני כי עלה
 השחר, וזה מאמרם תולין פ' גיד הנשה דמיום
 שנבראת לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו,
 ואמרנו על זה דוהו כונת הנמ' בע"ז ד' ב' דזה יענו
 לבסוף דכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל היינו אף
 דסרבה כרכים כשטו וסרבה מלחמות עשינו ע"
 ידיהם מסבלתם ביסוריהם, בכ"ז כונתנו הינה שנחוי
 עליהם נסיון היינו דאף ביסורים כזה ישארו תחת
 יד ישראלים ויהי' עולים בזה למלה נב' וכו'
 יס' גם הוא הילכ"ר דהוא שרו של פשו למעלה
 גבו' ומי הוא המעיד ע"ז אם לא אתה עלי במה
 שנשארם באופן הטוב, וגם לפקדן ביסורין אשר
 היו מקודם עליך, וענה אליו יעקב דלא אשלמך כי
 אם ברכתני היינו דאין יכולת לומר לך שירה רק
 כשלא הסנת אלי קלקול בזמן רב הזה אז תוכל
 לשנת את עלמך בדבר נפלא שפשיט אלי במה
 שנשארתי ללד ידות אף בנסיונות רבים ההם שפשיט
 ואז תוכל לחנוצ עוד שחר על זה, אך אם עלה אלי
 באמת קלקול על ירך הוה שפשיט ללא כלום, ומי
 הוא העד ע"ז אתה בעלמך כי מה נלך יותר עדות
 מהבעל דין גופא אם הוא יעיד על בעל דינו
 דהישר וסהוגן עמו היינו פשו בעלמו יעיד על יעקב
 דעוב הוא לה' ולאנשים ועמד גם בנסיונות הרבים
 בשרו ועם פשו ולבן וגשאר בחקפו ושייך אליו
 הכרכות אז עולה חביעתו שפיר מה שאמר בשביל
 ישראל ובאמת אם פשו מננה את יעקב במעשי' אזי
 עולה לו בדרעון כפול ומכופל גם אם באיזה פעמים
 מכיון לקלקל מדת ישראלים אזי עולה קלקולו
 לעלמו יאמר ויותר, רק פושה זה מנד חוסר ההבנה
 עד לבסוף הזמן שאז יבין גם כן הוא עובתו האמתית
 וכו' דענה אליו יעקב לא אשלמך לאמירת שירה על
 גדלותך שאין גדלותך אמת, רק אם ספיד עלי
 ששייך לי הכרכות, וכו' כי אם ברכתני, וענה אלי'
 דהנה עדות על האדם הוא שמו עליו, וכן על
 מעשי' וכדומה ג"כ באיזה מלחמה לידע מי הוא
 המנלל, ומי הוא המנולה הוה ג"כ יכולת לידע משמו
 דבנחון המלחמה נקרא עליו שם על זכרון נלחוט
 ע"כ אמר אליו שרו של פשו מה שמך ה' עד כה,
 ואמר יעקב, ואמר אלי' לא יעקב יאמר עוד שמך
 יעקב עולה דבעקבה ורמי' בא אלי' הוה ורכשו
 וברכותיו כשענת פשו חמיד, אך לבסוף יאמר הוא
 בעלמו כי אם ישראל יס' שמך דהוא כי שרית עם
 אלכים דהוא שרו של פשו ולבן, ועם אנשים דהוא
 פשו ולבן וסוכל, היינו שהוא קורא אליו שם חדש לא
 כאשר

כאשר ה' פד כה והוא מעיד עלי' שצמד גם בנסיונות
 סרבים ונשאר כהכשר וכסוגן בעיני אלהים ואנשים
 ותוכל הם בעלמם יפידו, וע"כ משמך אשר תקרא כך
 וכולם מודים על שמך וכוף לאות על שרית ותוכל
 וששך אליך בברכות, וא"כ כיון דאמה במעלה גבו'
 ניתן אלי התביעה לשכר על זה, וזהו ג"כ הכונה
 מה דכתיב וכלכו אליך, וקראו לך עיר ה' קדוש
 ישראל ושמתך לגאון עולם, וכתיבו אותך מפנה
 לב', היינו שיחפשו אחר איש הירא אלהים וכשימלאו
 יביאו אוסו מתנה לב' והוא כפי הכ"ל, שמה שימלאו
 איש הירא אלהים נחראש עשיתם מהדבר הנפלא
 מכל הזמן מה שנשאלו בדת הישר אלו גם בנסיונות
 סרבים הכם אשר השליכו עליהם, ולכן הם הפכו"ם
 הסבה לזה, וע"כ יביאו אותם להראותו אשר יש
 בעולם למתנה לב' לבקש שכר על זה כהכ"ל, ופיין
 לקמן מה שנבאר מעין זה דבר ג"כ כזה בריאה ולכל
 בריאה יש תיקון ורק דאינו דומה להטוב ולהפסד כזה
 התיקון חיקף, ולהרע כזה נלך לקלוף הקליפות
 הסובבות אותה עד שכל ע"י משך הזמן להתיקון
 והסרת הקליפות הוא בא ע"י יסורין כדומה אם
 חיוב יחטא למלך ונגזר עליו להלקותו ובעת
 פקידת עשית דיתו לופק אל המלך שיפורר רחמים
 עליו ונתעורר רחמנות עליו למאוד עד שעשה המלך
 אתו טובות מלך רחמנות מה שבקודם סיסורין
 והחטא לא ה' נחסו דעת המלך לזה, וא"כ החטא
 הוא הסבה להטוב שלבסוף, כן במלך מלכי המלכים
 הקב"ה דאם עבר אדם עבירה וכל ע"י יסורין ולופק
 לרחם עליו יכולת להיות מלך התעוררת רחמנות
 שנתהוה עליו טובות מן השמים יותר מקודם החטא,
 וזהו כפיין דמקום שבע"ם עומדין לדיקים גמורין אין
 יכולין לעמוד, וא"כ הסבה ע"ז הוא ע"י החטא
 דמקודם רק שכל הטוב ע"י יסורין שלאחרי כן, וע"כ
 מהעבירה ג"כ הוא בא לבסוף להיקון ולהורה שיהא
 עיקר תיקוני העולם, ולכן לבסוף הזמן בולא זכה
 בעשה יוחזרו ויבואו מרשעם בויאל עביר מעמא
 להתיקון אף שבקבוצת דמשיחא בולא זכי חולפא יסני
 וכו' ככ"ו לאחר כל הרשעות יביאו להתיקון מה שבו
 גופא לאחר הסרת כל הקליפות הסובבות ע"י יסורין
 של חבלי משיח ומעלמיותו יוחזרו לטיקת התיקון
 שהוא התורה הקדושה, וא"כ כמו שכתבנו לעיל
 בהעבירה והמלוה ששנים עולין לתיקון רק העבירה לבסוף
 ע"י יסורין דמקודם והמלות בתיקף, דזה הוא הפנין
 ג"כ הניהגס והגן עדן דיותר יוכל להיות התיקון דלאחר
 לירוף הניהגס בכניסה הגן עדן של אחרי כן יותר
 מרקודם וזה הפנין ה' ג"כ במלרים מלך שופתם
 דמן הפעודה דהעבודה השני' החזרת עוד הפעם
 דהא כבר כתיב לעיל ויאנחו בני ישראל מן העבודה
 דהוא עולה דהי' לופקים בעת סיסורין דהוא בעת
 העבודה, מלך זה ותפל שופתם ועורר מלך רחמנות
 עוד יותר קוב דמקודם, לכן עלה דוישמע אלהים את

נאקתם, ועוד יותר דיוזכר אלהים את בריתו את
 אברהם את יצחק ואת יעקב לגאלם עוד תיכף
 בקודם הזמן וכן ג"כ הזכה דאחישה דבסוף הזמן
 ודלא זכה דבעשה דיכולת להיות דהטוב דכלא זכה
 שיבוא לאחרי כן ישי' יותר גדול, מלך דטוב שנמשך
 מרע הוא יותר גדול לאחרי כן מהטוב שבתחלה
 כדכתיב הכהוב דבאבן מאסו הבונים זהו הנבחר יותר
 משאול דבן שנה בלא חטא דהיטפ לראש פנה דהוא
 ענין יסודם משמר, וגם מרות המואבי' דנלמח מזה
 למיחה קרן שיטפה רק זה בא ע"י לירוף ובידור
 הרע והלרוע דמקודם, וכן נכתוב לקמן מה שכתלנו
 בדיבורינו זה בטנין הזמן ומרדכי דכלא הזמן מברשעמו
 לא ה' נתגדל מרדכי ואף דימה שמו הוא ככ"ז סבה
 הוא זה שפי"ז זה נלמח הטוב שלאחרי כן וע"כ
 עולה ע"י משך הזמן כאשר בעשה הכ"ל דבעקבותא
 דמשיחא דבני בניו של הזמן למדו תורה בבני ברק,
 כפיין דכאן דיביאו מתנה לב' להראות במקום הקודם
 לבסוף אז שמלאו עוד איש ירא אלהים כדי
 לחבוב שכר על זה, ע"כ וישאל יעקב ויאמר
 הגידה נא שמך, ובאמת זהו רק כשישראל מנלח
 את ישראל חכרו אבל ישראל עם עכו"ם דכיון
 דעיקר חכלית העולם הוא האדם, וחכלית האדם הם
 ישראל, א"כ תלוי כל העולם רק לפי מעשי ישראל
 איך יתנהג בהנהגתו כאשר כתבנו מכבר על כמה
 פסוקים ועיקר על הפסוק דהיליני נא מיד אחי
 מיד עשו וגו', היינו אם יעבוד ישראל את כבודו
 יתברך וכל מחשבותיו הוא רק שש' אחד ואין זולמו
 נהוה בבריאה אללו ג"כ שאין עולם כלל לנגדו,
 א"כ גם המזיקים שבעולם אין עומדים כנגדו ואין
 יכולת להגזק מלך כמה אופנים כהכ"ל, מלך
 דתחלת בבריאה הותנה בזה דתהיה בבריאה איך
 וכפי הנהגת האדם וכפי אשר יעבוד האדם את
 בוראו, וזהו שאמרו חז"ל שיהנה עם מפשי בראשית
 על הכתוב דיום הששי שנכתב בה', ומלך דרבו אחד
 ואין כמוהו הנה גם עבדו אחד ואין כמוהו, ולכן עולם
 דואחיה אחד ושמך אחד ומי כשמך ישראל גוי אחד
 בארץ, וע"כ מיוחס הוא, וא"כ כל העולם והמזיקים
 שבו כלם ייראו מפניו, וזהו כאשר יניח תפלג בראש
 שהוא עולה שיניח במוחו היינו החפלין, ומה שנכתב
 בכס שש' אחד, אז וראו כל עמי הארץ כי שם ה'
 נקרא עליך ויראו ממך, שהוא עולם על כל ענין
 עמי הארץ שהמזיקים וכל בעלי דברים, היינו מחשבות
 האדם ופיני הנוף ותענוגיו ופוג', וגם אנשים
 רעים וכל הפנינים ייראו ממנו ולא יוכלו לו, ולפי
 האופן הכ"ל בכל דבר שילייר במחשבתו שש' אחד
 הנה הדבר שהוא תעמוד לו לעזרמו וישכיר וירויח בזה
 אך לא כל האנשים שוים דיש שמחשבתו רק באיו
 דברים מיוחדים ויש אשר הוא לדיק גמור ובכל דרכיו
 מקיים שיהיה לו לנגדי חמיד, ובכל דרכיו דעמו אז
 כל העולם יעמוד לנגדו ובכל אשר יעשה ילליח,
 וכן

דבוא עקבותא דמשיחא ופולס דיגלל ויבדל אז מחבל
של משיח ומדינה של גיהנם ומלחמת גוג ומגוג .

ויירא יעקב מאוד וייר לו , ויחן את העם אשר
אתו ואת הלאן ואת הבקר , היינו שחלק
גם על לעמיד בעת שיבין תחת יד העכו"ם שלא יבי'
תחת יד ממשלה אחת , רק תחת רבים כמאמר חז"ל
שאם יעמוד עליהם אחד תהי' לפליטה תחת אחרת
כהכתוב ובי' המחנה הנשאר לפליטה :

ונחזור כאן הדברים מה שכבר דברנו למעלה
דסנה כתיב עוד ויזו את הראשון כי יפגשך
עשו ושאלך למי אתה ואנכי תלך , לומדע לנו התורה
שלריך לענות אותו שאני עבדך ואתה אדוני אף
שנתבדך יעקב בואת כל אחיו נתתי לו לעבדים , אך
בעת כשהם תחת ידם שהולך כל דברי העולם רק
לפי הדמיון שנעשים כל הדברים כפי הסיפק , השקר
לאמת ואמת לשקר כמאמר חז"ל דפאמת תהי' אז
נעדרת היינו שתמונה היא מהדמיונות אשר עליה
ושחכמה לבסילות וכסילות לחכמה , מלד ירהבו הנער
בזמן שפושט נפרות לזקנה, והזקנה לנפרות , וכל מה
שנתגשמים יותר עולה בדמיונם שמוה הדבר נופס
נתחכם יותר , עד שעולה שנס עניני ספורי אישות
הוא כמו חכמה להס לידע איך להסתנה עמה ואיך
לינך אתה ברחוק , כה ע"ז , וע"כ נתהוה גם זה
שכספי יעקב לעשות עשו לארון והוא יאמר בכפי'
על עזמו אני עבדך , ולומדת לנו באם יפגשך
שהשנובה תהי' בזה האופן היינו שאני עבדך , וסליכותו
למנחה היא שלוחה לאדוני וכה תהי' תשובת ישראל
בעת כפייתם תחת ידם כשישאל אותו עשו מי ומי
אתה ואנכי תלך כג"ל , וזה הוא מסיים בכתוב כדבר
הזה בדברון אל עשו במוצאכם אותו :

עוד בענין כג"ל ויותר יעקב לבדו ויאבק איש
עמו עד עלות השחר , עיין מה שכתבנו שהאבקו
תהי' עם עשו עד עלות השחר היינו עד זמן הנאולה
שהיא אחר הלילה , וירא כי לא יכול לו היינו שפשו
ראה שלא יוכל ליעקב מלד שהתורה עמו וכל
הרפתקאות שהיתה בכפיתו ליעקב לעזוב הדת לא
היה לו יכולת בכל בעת , ע"כ עלה בדעתו ליגע בכף
ירכו היינו רק ליגע , ולא לעזוב את כל הדת , אך
מעט מעט יעזוב אותה , ובתקוות שבאיוו שנים יהיה
עולה כונתו לכל הדת , ומכו כף ירכו הוא ענין
הממון , כמאכ"כ ואת כל היקום אשר ברגליהם וכו'
ממונו של אדם היינו שיראה אליו מעזיבת איוו מלות
מהתורה שיגיע מזה לעשירות ויעשיר אותו מאיוו
הפרנסות ממקרי הזמן אשר יגיע מלד עזיבת איוו
מלות מהתורה , ואמר ותקע היינו ג"כ שלא ינית שם

וכן גם ענין מאמר חז"ל על ר' נחמיה בן הקנה
מענין המים , דבר שאותו לדיק נלסער בו לא יוכל
להכשל בו גם זרעו , וכן ביוסף אמרו חז"ל בברכות ,
דעין שלא רחמה לזון משאינו שלו אין יכולת לשלום
בו עין , וכן בכל דבר ודבר אם יעשה אדם איוו
מלוה בזה כי כשיבוא האדם להדבר שהוא תעמוד אללו
להללחתו , וכמו אם יעשה אדם איוו מלוה בשדכו
או תעמוד השדה לו ולהללחתו ותלמת בה טוב ולא
רק מהשדה שלו , אך גם אם יפגע זה האדם אפילו
בשדה אחרת יוכל ג"כ להיות להלחה בזה והוא שאמר
הכתוב זרעו לכם לדדקה וקלרו לפי חסד וכמאמר
חז"ל בסוכה דאמר ר"א דלדקה אינה משתלמת אלא
לפי חסד שבה שנאמר זרעו לכם לדדקה וקלרו לפי
חסד היינו לפי החסד שיפשה האדם בהדבר שהוא
כן יעמוד הדבר שהוא אללו ולהללחתו , ובוה ג"כ
לא כל האדם שוין דיש שתעמוד לו איוו דברים לפי
מעשיו ויש שתעמוד לו כל העולם , מלד דבכל דבר
ודבר מהעולם עשה בהם מעשיו הטובים , ולכן
סומרו הדברים ההמה אליו להללחתו . ונחזור לשנינו
דגם כל עו"ג נתהוה כפי מעשי ישראל איך יעבוד
את כבודו יתבדך כן נתהוה עו"ג אללו וכג"ל שה'
אחד ואין זולתו כלל כפי מחשבתו כן נתהוה שאין
בהם תמש וכג"ל , וע"כ ענה המלאך את יעקב
אבינו ע"פ למה זה תשאל לשמי שמי הוא רק לפי
מעשיך אם מעשיך לטוב נתהוה שמי ע"ש הטוב
מאללך , ואם ח"ו לסיפק נתהוה שם אחר בקרבנו , וא"כ
אין שמי עלי ביחידות וגם שם של הנלוח לא שייך
עלי בזה להקרא , רק על שמך שהוא שם של המנלה ,
ולכן מדקראתי אותך ישראל מזה יבין כל העולם מה
נתהוה מכל עת האביקה , דוחכל הוא , חסו דחזור
הכתוב ויבדך אותו שם כאשר איתא במדרש דשמו
של המלאך הוא ויבדך ע"ש סודחה על בברכות ,
ואמר עוד בכתוב ויקרא שם המקום פינאל על שם כי
ראיתי אלהים פנים אל פנים שהוא עולה על סוף
הזמן שיראה אלהים שהוא מדת הטבע פא"פ , היינו
שיתקרב אל טבעיות העולם , ובכ"ז ותגלל נפשי היינו
שנשאר בישראל וזה השם פינאל היינו שפני אל אל
ואמר עוד בכתוב ויזרח לו השמש כאשר עבר את
פנואל והוא זולע על ירכו היינו שיהיה אז יסורים
ליעקב ואח"כ יזרח לו השמש שיתרפא מלגעתו שיקוים
עליו ותגלל נפשי והיינו שיבא עד שם המקום פינאל
שהבדל בין פנואל לפינאל הוא ארבעה והוא עולה
אל הזמן הזה שיהיה זולע אז על ירכו כאשר נבאר
להלן ענין זולעתו בענין עד מתי אתם פושחים על
שמי הסעפים שזה יכולת להיות משך הזמן ארבעה
ועי"ש , וע"כ אמר בכתוב כג"ל דעלתו ליעקב אז
שלא יאכל מכל מה שנגע עשו ומי שיבדל אז
בתעשיו מעשו , ומאכילתו ומכל דבריו , ואף ממה
שנגע בו עשו יסוה שאינו סובל אז ביסורין מהעקב

כל הדת ח"ו שזה לא היה להפיל לשון מכל הפתים והזמנים שצברו עליו, אך בותקע ביינו שאם נשאל להאדם שיוֹלֵךְ להיות לבנות יומם ולילה בהתורה, ע"ז ענינו שיוֹלֵךְ גם ענין זה הוא ענין העולם הנשמי וגם אף להתדמות בליוו דברים מדרכי העובדי כוכבים, והתחלתו הוא מבטם ביינו שגם זה יולֵךְ, אך הסוף עושה לעיקר, והוא בתחלתו כמו פוסת על שמי הסעיפים, ביינו שאמת שיוֹלֵךְ לבנות בהתורה, אך בכ"ז יולֵךְ גם להתדמות בדרכי העובדי כוכבים להיות רואה גם תכלית ללרכי הנשמות וזהו ענין עלת העובדי כוכבים ומחשבות דרכי הפנים, ביינו להיות גם קלת עובדי כוכבים, וע"ז עולה עד מתי אחס עוסמים על שמי הסעיפים, וזהו ותקע כף ירך יעקב ביינו שהאמת יש לו רגלים והוא עלה לפסח קלת אמת וקלת שקר, וזה היה רק בכל עת הנלות מלוק הפנים בהאבקו עמו, עיין לפיל שסדרנו בכתובים בבקשת המלאך מיעקב שלחמי, לומר שירה כמאמר הנמרח חולין פ' גיד הנשה דמיוס שנבראתי וכו' והשירה היא מה שעלה שרו של עשו בגלותו במה שהסית והדיח כל הזמן את יעקב מדרך ה' ויעקב עמד כנרול בחזקו והוא עשית דבר נפלא ופשו הוא הסבה לזה בפיתוי ויבקש בעד זה גדלותו לומר על זה שירה, ונכלל זה ג"כ במאמר חו"ל בע"ז דיאמר עשו דבכל לא עשה אלא שבביל ישראל ביינו שישראל יתגדל ע"ז במה שלא הופילו אליו פיתוי עשו, ומגד זה ירצה להתגדל גם הוא, וכחבנו דהשונת יעקב ה' חזו רק אם לא נתכוו אליו קלקול על ידו, אך אם ח"ו נתכוו אליו קלקול אז אינו עולה זו בדבר הנפלא וליכא גם אליו על מה לומר שירה ומי הוא המעיד ע"ז אם לא הבעל דבר בעלמו דהוא עשו, וזהו דכי אם ברכהני ביינו שיודה לו על הברכות כשם שעשו לפיל ה' ביקש מיעקב השליחות ביינו שימקב הוא המעיד על זה, וענה אליו עשו מה שמך ואמר יעקב ואמר לא יעקב יאמר עוד שמך דהוא עולה שכל אליו רכשו וברכותיו בעקבה ורמי' רק ישראל יבי' שמך ביינו להראות דשרית עם הרע ותוכל באמת, ועיין מה דכתבנו במה ששאל עוד יעקב אל המלאך מה שמך לזכרון המנוח כשם שיש זכרון להמנוח, וענה אליו כשישראל וע"ג נלחם זה עם זה אינו דומה כמו ששני ישראלים או שני עכו' נלחמים וע"ז כיון דעיקר ענין כל הבריתא תלוי רק בישראל ע"כ הם תלויין ג"כ רק כפי מעשי ישראל, וע"כ מה ששאל לשמי, אם יש אליך זכרון בשם ישראל דאחם ותוכל, אי"כ ממילא יבי' נקרא שמי כפי שמך, ואומר ויברך אותו שם ביינו זהו שמו של המלאך מגד הבודאה על הברכות כדאיתא במדרש דהו שמו, וכחבנו כאן חוכן הדברים מה דכתבנו לעיל בארבעה, וגסיים כאן בזה דזה הו' לאות דאם נראה שעשו לא יקרא ליעקב בשם יעקב דהוא ענין ויעקבני ביינו שכל אליו רכשו ופרנסתו בעקבה

ורמי' רק שהודה שהוא בשם ישראל שהוא שרית עם אלמים שהוא שרו של עשו שהוא ענין עבודה גלולים וגם עם אנשים דהו לרות הנופניות מהם ובכל זאת ותוכל, וזהו השם יבי' להראות שהוא איש אלהים ומהי' זה למופת על הנאולה, רק קודם שנקבנה הנר הוא עולה בשלהבת יותר להאיר מדקודם, כן לבסוף קודם שיוגמר זה ילעקו עוד יותר שם דויעקבני שכל בעקבה ורמי' עד הנאולה בע"ה:

ואמר הכתוב ע"ז ותקע כף ירך יעקב ביינו כנ"ל, כשנשאל אז לאיזה אם תהנה בהתורה יומם ולילה כחוק הכתוב דוהנית יענה שזה ג"כ נלרך להלך בענין העולם ולראות תכלית על העוה"ז, ואם נשאל אותו אם ישראל אתה עבודם הבורא הוא תכליתך, והוא יראה תכלית עבודך, יבי' תשובתו אז שזה אמת שנלרך לעבוד את הבורא אך גם זה נלרך ענין עשיית בעוה"ז להתכונן ולראות תכלית עבוד לאלאיו ובאמת הוא דרכי העובדי כוכבים ע"ז וכאשר יעיין תשובתו אינו על השאלה כי אם הוא ישראל באמת כה"כ דבכל לבדך ובכל נפשך באיזה דרך נתכוו אליו לראות תכלית עבוד פרנסתו ולהתרחק מלימוד התורה, רק כי הוא פוסת על שמי הסעיפים כאבר כחבנו מקודם בשפט אמת הוא ישראל ובשפט השניה יתדמה ללרכי העובדי כוכבים מגד הגעת ממון לפי דעתו, אשר ע"ז נכתב את כל היקוד אשר ברגליהם וזהו ממוט של אדם, וזהו ותקע ביינו פוסת על שמי הסעיפים כף ירך יעקב שהוא ענין רגליך, באיזה פעם הוא מבעל המון ובאיזה פעם ביינו ברחוב יבקש תכלית עבוד פרנסתו ולהתרחק מהתורה ומעבודת ה' ע"ז, וזהו כף ירך יעקב דותקע שהוא ענין רגליך שמגד הממון כאשר כתבנו מקודם, אך בעת זריחת השמש אחר הכתוב דאז וזרת לו ביינו ביינו שיבי' אז מגד לרותים יתפשו מלפנתם בעת עבר את פנאל שהיה אז לולע של ירכו אך בעת זריחת השמש יעמדו בחחק ויחזרו להתורה הקדושה, ולא יביו עוד כפוסמים וישליכו כל תכליתיהם הכוזבים אשר היה ברמיונם עד זריחת השמש, מגד שיראו גם בעיניהם לאחר כל המעשים שנתכוו בכל לתל עולם, ומאז והלאה יודע לישראל שלא יאכלו עוד, שענין הדעת הוא מורה ג"כ לשון אכילה, את גיד הנשה כמו שמדבר האדם איוו פעמים וישאל על איזה מה הם הגידים שלו, וע"ז אחר שלא יאכלו עוד את גיד הנשה ביינו מראה פנים לכאן ולכאן עד היום הזה מגד כי נגע המלאך שהיה שרו של עשו בענין שישראל ככף ירך יעקב בגיד הנשה בהגיפה, שהיה אז עיקר רזונם לעשות בישראל להלך על שני הדרים, כענין גיד הנשה, כן נראה לי בעורם

ואת לאה וילדים אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים, פירש"י אחרון אחרון חביב, לכאורה יש להבין איך יתכן לומר בדבר שהוא סכנת נפשות להבדיל בין מי שהוא חביב למי שאינו חביב, והנראה עם ידוע בטכסיסי המלחמה דכל אחד מהאויבים יכון עיקר לנלח את הגדול שבד שכנגדו ואת החביב שבהם, לכן ה"י ירא יעקב כי בואו עשו להלחם יליד לו למטרס לפרוג ח"ו הגדולים והחביבים ליעקב ביותר, לכן החביב חביב ליעקב כי יוחר בשכנה, ע"כ סולרך יעקב אבינו ע"ה להסתחם להליג את החביבים ממנו ביותר לאחרונה, לפי שם היו בשכנה יותר ה"י לריך לפיות נוסר עממם ביותר להלילם מהרב עשו, דאם היו נלבים בראשונה ה"י עשו שם כל מגמחו וכחו לחם חרבו בלבם, מלד חביבותם הגדולה והיתירה מיעקב, אבל לא ח"ו שיעקב אבינו ע"ה שם פדות בין אלה החביבים עליו ובין אלה שאינם חביבים עליו להליל את החביבים, בנפש שאינם חביבים כל כך, רק ידע שהחביבים עליו לריכים שמירה. ביותר להגן עליהם מראש פרפות אויב, וזה כונת רש"י אחרון אחרון חביב ולכן הוכרחו להגנם יתירה להליגם באחרונה והוא בעממו עלם לראשונה לא ככל המון העובדי כוכבים, דמחר נפשו על כבודו יתבכך :

רש"י ז"ל אם בת ענה לא בת לבטון דהא ענה בתו של לבטון ה"י שגא' ואלה בני לבטון ואיה וענה, מלמד שבא לבטון על כלתו אשת ענה וילדה אהליבמה מבין שניסם ולהודיעך שכולם בני ממורות כוי, ואין מובן דבגמרא פסחים פ' מקום שנהנו איתא והביאו רש"י ז"ל הוא ענה דהוא ענה האמור למעלה שהוא אחיו של לבטון וקורא אותו בתו של לבטון מלמד שבא לבטון על אמו והוליד ממנה ענה. עי"ש בפסחים דקשה לכאורה המלך דשמא בא שפיר על כלתו כמו דאמרין כאן, ועיין בהפרי אשר חנוני ה' בחלק פדרושים דכתבו שפי"מ שהקשו בתום' שם והא ילפינן מה שב"ב דבני בנים הרי הן כבנים, ועוד סיבן מלינו דבתו של אשמו יבא נקרא בשם בתו, וחירונו דבאמת שם בתו כוי מלד דבני בנים הרי הן כבנים וא"ש בב"ב, וכאן יליף מסדר המקרא מה שמה את ענה בחוך בני שפיר החורי ולא מנה גם את איה דהוא נמי שם בתו מבני בניו, מה הסדר ילפינן עוד דבר, שבא לבטון על אמו, ולכן מנה אותו בסדר בני שפיר החורי לפי שנתגדל בביתו, ומילא שפיר דלא קשה דלמא שפיר בא כל כלתו דא"כ יקשה קושית הסום' השני' איך קרא אותו בן לבטון מלד אשת לבטון וכי ה"כא מלינו בן אשמו נקרא בת דהשחא ליכא למימר דנקרא בתו מלד דבני בנים, וכחבנו שם דבזה הוה שפיר מה דהקשו שם בגמרא דלמא חרי ענה כוי וקאמר רבא שם אמינא מלחא דשבור מלכא לא אמרה ומנו שגואל, עוד איתא שם ל' דאזיל על ר"פ דאמר אמינא מלחא דשבור מלכא ומנו רבא, ופירש"י כיון דהלכה כשמואל בדיני כמו דלריך לעשות בדיני דשבור מלכא דמלך פרסיים ה"ה וקאמר הוא ענה הוא ענה דמעיקרא, ולכאורה מאי ל"מ בזה בענין דיני ממונות דהביא כאן מה דהלכה כשמואל בדיני עד דקראו לו שבור מלכא, ולפי' הסום' אחי שפיר דאם נימא דחרי ענה הוה לא מלינו למידע הא דבני בנים הרי הם כבנים, לכן אמר בזה דאף הוא ענין דיני ממונות ואמינא מילחא דשבור מלכא לא אמרה, ומכאן יב' קשה מה דקאמר בכא דבא לבטון על כלתו דאיך קראה בת ענה דהא לא מלינו לכן אשמו שיהי' נקרא בתו כקושית הסום' הנ"ל וכאן לא שייך טי' הסום' דבני בנים הרי הן כבנים ול"ע :

פסוק ויעקבו ויבכו הביא רש"י ז"ל ברייתא יש שדרשו נקודה זו לומר שלא נשקו בכל לבו ארשבי' הלכה היא בידוע שמשו שוגא ליעקב אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו, הכונה ה"ל ידוע דהוא לכאורה שפת יתר, אך דנראה דהראשון דורש הנקודה על ויעקבו למעט הנשיקה שלא היתה הנשיקה בשלימות, ורש"י דריש להיפך דהא ידוע דעשו תמיד שוגא ליעקב, וא"כ סתם נשיקה של עשו ליעקב היא נשיקה שוגא שאינה בכל לבו, וא"כ הנקודה כאן דבא למעט, אדרבה מעט השגאה, שבאותה שעה נכמרו רחמיו ולא היתה שגאתו שלמה אז ונשקו בכל לבו :

פסוק ואהליבמה בת ענה בת לבטון החוי, כתב

פרשת וישב

אין שייכות כ"כ בסעם דוסיא לא נתנה לו לאשה של הא דהתליפה בגדים אחרים וסעם זה שייך רק על גוף המעשה אבל לא לענין הסתלפות הבגדים, ונראה דהנה

ותמר בנדו אל מנוחה ומכס בלפניו ומתעלף ותשב בפתח עינים אשר עד דרך מתנהה כי ראמה כי גדל שלם וסיא לא נתנה לו לאשה, ולכאורה

דכנס יש לסבין מה רחמה תמר לעשות מעשה זו , אך האמת כחומר חז"ל לקמן על בקרא לרקב ממני ממני ומאתי ילאו הדברים דמשבט יתודע גורתי להעמיד מלכים בישראל , ותמר רחמה זאת דמויגב עם יתודע ילא סורע הנבחר מלך המשיח , והא דלא אמרה זאת ליסודע בפירוש ובגלוי משום דרחמה דיכודע אינו לופס זאת דאם סי' יתודע יודע מזה, כבר סי' טקן אותה לשלה לאשה, וזהו שאמר בכ' ותמר את בגדי אלמנטוסה מפליה לפי שרחמה כי גדל שלה וכיא לא נחנה לו לאשה, מזה הבינה שאין יתודע יודע מזה שעתידה תמר להעמיד מבניו זרע הנבחר, וא"כ לא יחמה יכולה לגלות זאת אליו בגלוי, לכן סוכרחה להסיר בגדי אלמנטוסה ולהחליף בגדי' למען לא יכירנה יתודע ותעשה המעשה בסתר :

ואמר הכתוב עוד ויכר יתודע ויאמר לרקב ממני הפירוש הפשוט היא לרקב יתמר ממני, אבל רש"י ז"ל פי' ממני היא מצוברת, ולכאורה אם בזה היא לרקב בזה שהוא ממני, מכו ההבדל בין אם ממני לבין אם מאיש אחר, והנראה דיתודע ראה והבין דרש"י"ת הביא אותו לזה המעשה בטעות שהרי יתודע לא נתכוין ח"ו לאשת יבם, מזה שפט בלדק דיש עתידות בזה מענין מלך המשיח ביינו שנחודע אל"ה לאחר המעשה, ולכן קודם מ"ת דכינו והלילו רק על טעם המלכות, וכיון שידעו טעם המלכות מזה נתחלה להם שיט' לעשות זו המלכות וכמו שמבואר אללע בדורש הראשון ובספרי אשר חנני ב', לכן כיון דיש בזה עתידות של מלך המשיח שמיווג זה יסי' טלד מלך המשיח, מזה סי' לו להבין הפנין של שכיבה זו שסי' בהכרח מלכות, מלד דקודם מ"ת לא ניתנו המלוות. עוד ולא נלשו בהן ורק גדולי הדור ביחידים השרידים אחר שכיבו טעם הפנין מזה ידעו שכן ראוי להם לעשות המלכות משא"כ לאחר מ"ת סי' המלכות חוק ולא יעבור ולא יתכן לעשות המלכות בשביל הטעם כמו למשל בענין דכאן אף אם סי' יודע להם לידת מלך המשיח מזה אשפ"כ לא יתחשש שכיבה יתפרט מה שהתורה אסרה בפירוש, וזהו דאמר לרקב מטעם דממני רלונו כיון דממני היא מצוברת ממילא לא לחנם הזמין לי הקב"ה זו המעשה ולא תמיד יתודע ח"ו שיכשילהו הקב"ה בא"א, וממה שנודמן לפניו כך ממילא בודאי דביתר סי', ודבר גדול יש לנו לתועלת בזה, וא"כ לרקב בזה המעשה שהמעשה יתחב בלדק ובהיחר, וממילא לרקב גם ממני יתמר ממני, וא"כ פירוש אחד מכריח השני, כיון דממני היא מצוברת ממילא לא לחנם הזמין לו הקב"ה זו המעשה לרקב בגוף המעשה וא"כ לרקב יתמר ממני :

עוד הביא רש"י ז"ל ממני ומאתי ילאו הדברים כבושים, ונראה דהנה כתיב בן חכם ישמח אב וכן כסיל חונת אנו דהנה הבן שהחכמה אמו זה הולך ובא מלד האב, ובכן שהוא כסיל זה בא מלד האם,

ובענין בזה כתב הגאון ר' לייב מירקוש ז"ל דכנס דם והבשר נחשוו במעי האם, ולכן אם הדם במעי האם הוא עכור ועב כנשמי צעה פיצורה זכו מויק להחיותו אח"כ ששכלו נחגסם ונתפפש עד שהאב לא יכול לפעול מאומה על הבן בלד השכל, ולכן כל מה שרחמה האם צעה פיצורה איזה מין בהמה או חי' או כל דבר אשר נראה ותהרנש בזה במהשכחה או באיזה אבר דתמשמש ברנע זו, אז נחטוב להולד באבר הזה מראה זו שרחמה בהמה או חי' או איזה דבר שרחמה, ולכן כל פנין מניעת היופי מהחיותו הוא מלד האם ע"י שגרסם במהשכחה איזה דבר שרחמה אז בשעת פיצורה, ומזה כ"ל בכונח הנמ' בכחוצות שופרי' דיוסף מעין שופרי' דאדה"ר, דיופיו של אדה"ר סי' יתמר מיופי כל הבאים אחריו לפי שלא סי' לו אם צעה הפיצורה דיסי' נמנע זו יפיו וקלסרה פניו מלד פיצורה לפי שהי' יליד כפיו של הקב"ה :

ונחזור לדבריו של הגאון ר' לייב מירקוש ז"ל דאם יש דם עכור במעי האם כנשמי מויק להחיותו שאין כח בשכל החיותו שניתן לו מלד האב להגביר על דם העכור הזה ועליו להיות בן כסיל, ואז אין שמחה להאב, ואולם עכ"פ גם תוגס אין לו כיון דלא הוא הנורם למניעת שכל מהבן, ואף האם לה כוח תונח אמו שהיא גרמה לו שיהי' כסיל, אך אם האם לא קלקלה מרמים שאינם עכורים, אז פועל הכח השכלי ללד האב, לגבור על הנשם ויהי' עלול להיות חכם ונבון, ולכן אף דבאמת אין תוגס להאם כי רחמה את צנה בעל שכל וחכם אבל ג"כ אין לה להיות שמחה דררי היא לא גרמה לחכמת הבן ולא היא פעלה כ"ז, ולכן רק ישמח האב, ופנין דבריו דעשיית הרע ככה האם היא בקום ועשה לרע דכוח תוגס אליה, והאב דאם אין מעשים בכחו דמלד שכלו נגד האם, סוי רק שב ואל תפסה וע"כ אין להאב לא זה ולא זה לא שמחה ולא תוגס, ובטוב כוח האב בקום ועשה דהוא פועל אז נגד האם דלא קלקלה כוח שמחה להאב, והאם דלא פעלה אז בקלקול כלל דהיא רק שב ואל תעשה, לכן ליכא לא תוגס אך גם לא שמחה, וזהו סוכנה בהפסוק בן חכם ישמח אב, וכן כסיל תוגס אמו :

ועוד יש לסבין ענין ה' דהנה המלכות דפ"ר שניתן עשייתן בדרך תאוה טובל לומר בזה שני טעמים, טעם אחד מלד דהיא מלכות ראשונה, לכן אינו די להאדם שהיה עשייתו רק בדרך פומד על ילדו כמו לינית ותפלין וכדומה, רע שיהי' גם תאוה בהמלכות, וטעם השני מלד דתלוי בה קיום העולם לכן לא האמין כבודו יתברך להאדם לסמוך קיום העולם בזה, ששהי' מלד שבירת ילדו, מלד דיכר לב האדם רע מנעוריו, דאין להאמין להניח תחת ידו כל היות העולם כי לא בטוח הוא בפיראת שמים

שמים אשר עליו פ"כ נטל משכון ממנו החאוס כדי שהיה' ודאית לקיום המלוה דקיום המין שהוא קיום העולם, ועיין במורה נבוכים הטעם דמלוה הזאת נעשית בלנפא לפי שיכול להיות איזה פעם דפשייתו הוא מלך החאוס ולא מלך מלוה, ולכן היה מגונה זאת שהיה' בפרסום, ואף אם תמיד הוא אליו רק לשם מלוה, בכ"ז אם יוכל להיות איזה פעם מלך חאוס נקרא נחשד בענין זה ומגונה אללו להיות הדבר בפרסום, רק יפקד אבינו ע"ה דאין מליאות אללו בשום פעם שיהי' לשם חאוס, וגם אינו נקרא נחשד בענין זה דכונתו הימא תמיד רק לשם מלוה אליו ניתן להאמר גם בפרסום הכה את אשתי כי מלאו ימי ואזוהא אליה, ועיין מה שכ' בזה בחלק הדרושים בפ' בראשית, ויש עוד ליתן בזה טעם לשבח דמה נשתנה מלוה זו משאר מלוה שניתנה בדרך חאוס, דמלך דמלוה זו בזה ע"י שניהם האיש ואשתו זכר ונקבה, והוא מלוה על זה ולא היא, ולכן הזכריהי' רלוט בזה כיון דאללו היו מלוה, אבל היא דאינה מלוה ע"ז לא פהי' רלוט לזה, לכן ניתנה מלוה אף מדרך הטבע בדרך חאוס, גם קודם מ"ת משעת ימי בראשית כדי שגם היא תהי' מרובה לזה, לכן אללו הרעון מלך המלוה ואללה מלך החאוס, מאתו נמשך רוחניות הקדושה וממנה נשמיות החאוס, ולכן בן חכם נמשך הקדושה והחכמה מלך קדושה האב וישמח האב, וכן כסיל נמשך הכסילות מלך חאוס דגשמיות האם חיה חונת אמו, וזהו פי' הכתוב בן חכם ישמח אב וכן כסיל חונת אמו, וכפי הדברים האלה בכ"מ הוא כונתו לרוחניות וקדושה דמלוה, והיא כונתה לגשמיות החאוס, אבל כאן בתמר דאליה הוודע דהוא יודע, ובכ"ז לא יתנה נמנעת מלעשות מעשה כזה לפי שטרע לך דמזה ימח למח מלך החשיח, א"כ יתנה כונתה להקדושה, ויהודה דחשבה לזונה לא היה' בזה קדושה כ"כ, וא"כ היה' ככאן לסיפור מכלל מקום דכל מקום אללו הקדושה יוחר וכאן אללו לא יתנה הקדושה בחקפה כ"כ, ואללה יתנה הקדושה בשלימות, וזהו שאמר לדקה ממני דראוי היה' להיות אללו הקדושה ואללה החאוס, וכאן היה' לסיפור, וזהו שתי הכונות והפירושים בכ"ל, היינו כיון דממני היא ונתודע אליה מי אני, ובכ"ז לא מנעה א"ע ממני אין זאת כי אם שידעה סוף דבר מה שילמח מזה א"כ כונתה יתנה להקדושה, וא"כ מלך שידעה שהיא ממני בזה לדקה בגוף המעשה שכן יתנה ראוי' לעשות, ומזה נבוא לזונה ופירוש השני דמלך שידעה סוף דבר ולא נמנעה ממני א"כ לדקה ממני דאללה היה' בכונת קדושה ואללי בכונת חאוס, לסיפור ממה שהיו ראוי להיות אללה מלך חאוס ואללי מלך כונת קדושה, וא"כ לדקה היא יוחר ממני, כך נ"ל בצוה"י:

שבע הוא רעב, דאחר התבוננות נראה דכל האברים שבאדם כל אחד מהם שהאדם רולה להניע אותו לכל חפלו יטנו, וכל גוף האדם ואבריו חלויים ועומדים רק ברעון האדם, לעמוד או לשבח, או ללכת, או להניע ולזוז באיזה מקום שירצה, אך זה האבר אינו חלוי ברעון האדם דיש עת דבא הקשוי אליו רח"ל גם נגד רעבו, או לסיפור, וזהו הוא דומה כבפ"ח בפ"ע רק דמחובר בגוף האדם, וכפי זה יש בזריחת האדם עוד ענין בפ"ח המחובר אליו וכברא עמו כדי להוליד חיים אחרים עם זוגו אשר נכרזה עליו ארבעים יום קודם ילידת הולד, וכנה אם נהבונן נראה ששני חלאי גופים יש באדם מלי הגוף התחתון מהטבור עד למטה לארץ והיא כבמה היורדת למטה לענין הגשמי, וחלי הגוף העליון מהטבור עד למטה משפת הראש, וחלי הגוף הזה הוא הנקרא דבללם אלהים פשה את האדם להדמות דמות האדם בצלופו כפי דמות דיוקנו של כסא הכבוד כביכול, וכן איתא בכתיבי הגר"א הנדפס בסידור שלו דגם שני הנקבים שיש באדם נקבי הפה ונקבי הרע, זה לפומת זה ברא אלהים, וכמו נקב הרע שהוא יורה כחן שהוא כעין מלחמה ברחיחת הדם ובאבהה, בא מלך זה לירי חידוש הדבר שהוא הולד, בן בנקבי הפה שהוא דיבור בחורה הקדושה שהוא פיקר דיבור מהאדם שנברא על כך כשמדבר עם זולתו נלרך להיות במלחמתו ואחר כך באהבה כמו שאמר הגמ' בקדושין את וכן בסופה, בא מאבקת וא"ז ומאבהה לירי חידוש דבר, כך הוכן דברי הגר"א ז"ל, וענין מזה דכל חידוש בא ע"י מלחמה, דכן לבסוף הזמן יבוא ההתחדשות ע"י מלחמותיהם דמזה ילא הולד הקדוש, ואף דרתיחת דמים אינו ענין קדושה שהשורש הוא מענין מחלוקת, בכ"ז בענין ילא סהור מטמא דכל מה שהטומאה מתגבר יותר אם עלו אחרי בן לטברה כזה הטברה גדולה יותר ויותר, וזה נחווה אחר אכילת עין הדעת דכל תיקון השלימות האמיתי מכל דבר ודבר יתוקן מהיפוכו דמקודם, דמזה יתהוה כח החימוס באדם ויתוקן ואומץ בהטוב מההפוכו כשבא לתקן מהרע לטוב דבלא בן אינו נחווה חימוס בפעית הטוב, בן בפעית המלוה, והן בלימוד אם לא ילך במלחמתו נגד הרע, וזהו הענין דקנאת סופרים חרבה חכמה, וע"כ כל מה שנתרחקו מנהיגת החורה ונתרבה הקרירות ממדרגה למדרגה גם להישרים, כפי מדרגה זו נחרבה רע המעשה והרעים רח"ל לנגד עיניהם כדי שיאחזו חימוס לבב להישרים והטובים לעמוד ברחיחת הדם נגדם עד לבסוף הזמן שהקרירות גדלה עד למאד בקלה האחרון דעולט ע"י זה לעמוד עליהם הרע והרעים ג"כ עד קלה האחרון שהוא לחילול שבת בפרהסיא כדי שיאחזו חימוס לבב מהטוב על זה כדי שיבא מזה לתקונו בקנאת ה' לבאות בחמימות לעשית החורה, וזה הושרש מען הדעת כאשר הבאנו לעיל בדרושינו

סקודמים

הקודמים דמקורם ה' הכל בענין רוחניות היינו שנס
 סבפלי חיים ה' בהם ענין אנושיות מלך שהארס ה'
 גדול וגבו' במעלתו כן נהסוה אהו כל העפלים אליו
 ג"כ במעלתם עד שה' עמדו כולם למשמרתם אלל
 הארס המלך בפחדותם בחיים תיוהם, עד שה' יכולת
 ג"כ לדבר עמם וה' יכולת. לטיות נחשבים כמו
 לאלאיו, וזכו נקרא לאלאים רוחנים על ידי לימודו
 אחס, וכחצנו דלד זה הוה כונת חוס שלא יח'
 במעלתו הגבוה ונההוים הם הפפלים ג"כ שלא
 להיות במעלתם רק כפי כעת ויוכרח להוליד בנינו
 פ"י זיונו ונתסוה בנינו גופניות בעולם לאלאים
 הגופניים שבה מרחיחת הדס כהכ"ל, וע"י דס האשכ
 שהוה עמא, ועולה לויאל מזה סהור שהוה רמות ארס
 חקוק בכסא כבודו ונתגלגל מהדס לרס סוסר ע"י
 הלידה, ונחזיר הדברים דנקב הפס ונקב הזרע
 דחלויו זכ"י, שאס פותח נקב הפס ביום אזי עולה
 לירי פתיחת הנקב בלילה, ועולה עליו הכחוב דשלת
 ידיו בשלומיו בה בלילה לירי חלל בריתו, ואס יוחסם
 נקב הפס שלא לפחות ברוב אזי נהסם נמי נקב הזרע
 שאינו נפתח בלילה ח"ו ואינו בה לירי מקרה, ומקוים
 עליו ג"כ שנחסם בחוחמו של מלך עד שיכ"י נסחר
 מכל מקרה ורכה ולוקס כהכחוב עליו, כי ילפני
 בסוכו ביום רעה יסחרני בסחר אהלו, וגם אחס
 סחר לי וממילא מלך חלרני מלך הסכבני סלס,
 וגם ובלל כנפך ססחירני מלך דעולה עליו דופל
 בריחך ססחמתה בבשרנו ע"י הפס שעסק ביום דופל
 תורחך שלמדחתו, ועל חוקך ססודפתנו, וכמו דענין הפס
 נלרך לועולם יעספ ארס כאלס רק לרק חודברו, כן
 בענין בואכלס ומחסה פיה בנקב הזרע דיפספ ארס
 פלמו כאלס ואינו ידבר רק לרק דהיינו בלא שוס
 כונת חלוס רק למלוס שאז בריתו שלימה ונקראים
 לאלא" בני ברית שעולים לעוסקים בלדק ובחורס משא"כ
 לסיפוך שעולה לבני חלוס כמאמר הכפוב, מלך דורס
 מרעיס עולים לבנים משתיחים, וע"כ עולה שנחלק הארס
 לשני חלקים חלק א' ססחחון לענין גופניות וגם
 לסבטת מחחו, וחלק הגבו' לענין הרוחני, דזה הוה
 זיווג לבגוף, וזס הוה זיווג הוה שכלו סוכר לענין
 אשת חיל דסחורס, מזה נהסוה לאלאי סגוף ומזה
 נהסוה לאלאי סחורס, וע"כ כאשר נבין דחלק סגוף
 סעליון הוה מיוחד לאשיות סחורס, א"כ ממילא אינו
 שייכות בו חיבור לאשם הגופניות לדבר אחס
 ברעיונותיו עליס כי חלי חלקו גופו סעליון אין שוס
 ססחחנות אליו רק לאשמו הרוחני להסורס הקדושה
 בוסגית בה יומס ולילה, ולא לסחליף ח"ו דוסגית בה
 על האשכ, וע"כ לא סביט אהפ"ס עליו עד שלא
 הכיר אותס כמ"ס סכמינו ז"ל על סכחוב דהנס נא
 ידעתי כי אשכ יפת מרסס אה וגי', ומלך זס סכבו
 ספרי מוסר שלא לרלוס בשוס ארס פניס אל פניס
 רק לסטות מעט אל לך, וגם כמו שהביאו
 סכמינו ז"ל על איה סלס ססחכלו חון לר' אמותיו

והוה סכל מלך כי חלק חלי גוף סעליון עס סעינים
 שלו אינו נחידר על שוס ענין גופניות רק סיראו
 וינחו רעיונותיו ביחוד ע"י ענין סחורס, וע"י אמרו
 ג"כ בפ"א דואל מרבה שיחס עס סאשכ דאינו מחחון
 דיבור מחלי גוף סעליון אליה, ואס יקיים כזה במלות
 סחורס אזי עולה לכך כענין כל מלות סחורס דאס
 יקיים סמלוס כמלותו, כמו שס' אחר חולחו אין ממש
 עולה לירי כך דנהסוה סכל לאין ממש סכל סחיזקין
 והמקטריגן שעלי', וגם אס פותח יד ללדקס עולה
 אליו דיתן תמיד ויכולת ליתן, וגם להיפוך רח"ל
 בהס עושה עלמו כאלס או כסגר או כעני דעולס
 אליו כך כסחני' דפאס, כן גם דאס יקיים כמכוון
 סחורס בחלי גוף סעליון דאין אליו ססחברות בהס
 הגופניות אזי עולה דאין מוסלת עליו דחדע שיס לו
 עיד אשכ בביתו זו סחורס אשר מחיחד עמא ע"כ אין
 אליס סססחנשאות ברעונוס לטיות חפך למשול עליו,
 אך בלופן אשר הוה אליו' אשכ והוה אליו בעלס,
 ססחחוד עמס יומס ולילה וע"י מאמרס הכ"ל דואל
 מרבה שיחס בהס עס סאשכ דגורס רעה לעלמו
 דעולס שסיא מוסלת עליו כהכ"ל, וזס מלך דבוטל
 מדברי תורס, ועולה מזה סופו דירוש גיכנס מלך דאינס
 מניח אותו ללימוד וגם לעשות מלותיו, וסחילת זס
 בה סכל מלך ססרוטו שלא לקח עסק סחורס אהו
 לסיקר זיונו רק כאיזס אויבז לחיזה פעמים, ופל זס
 עולס ג"כ עור מאמרס דכל סטתן עליו פול תורס
 פורק מחטו על דרך ארץ זו הוה ענין אשכ סגופניות
 שלא סחי' אליו פול במעלתו עליו, וכפי הדברים
 אשר דברנו דסארס נחלק לשני עיני חלקים חלק
 ססחחון עד ססבור על עיני סגוף, ומססבור עד
 למעלס משעת סראש הוה ענין הרוחני ע"כ זסו
 ססגורס סמפסקת בין שני סחלקים מלמסס למעלה
 וכבר סכאלו זס בדרושים הקודמים, אך מלך
 דחיירין כאן בענין זס הדברים סזרנו עוד
 הפעס, אך הוואה יראה דיש כאן בדרעיו סוספת
 דברים בע"ס :

דעיון

בספרי אשר חנוי ה' בס' וישלח בענין
 סמלאך דמשמש בכל אבריו לכל אבריו
 דיפקב, דהנס סחרי"ג מלות סס מכונים גנר אבריו
 של ארס רמ"ח אברים גנר רמ"ח מ"ע וסס"ס
 גידים גנר סס"ס ל"ס, וחלו"י כל מלוס ומלוס בכל
 אבר סשייך לאוחס מלוס וכל מלוס סמקיים או בהכרח
 אוחו אבר סכנגדס מוכרת להיות בהקפו ברית עולס,
 וכל מלוס סססרשל בה או סאבר סכנגד סמלוס
 נחלקלקל ונעשכ חלס, דחנאי סחנה סקב"ס במעשה
 ברשית דכפי כח הארס בעבודת סבי"ת כן לפי
 מדרגס זו ירי' בריאותס וסקפס וכחצנו עס דזסו
 ענין משמשו של סמלאך דחי' ממשמש ליפקב אס הוה
 בסלמותו בכל אבריו גנר סמלות דאו אינו יוכל
 לסויק לו מלך דמוכרחיס סאברים לטיות בחוקפס
 ובבריאותס, לכן אס נראה ונחבון על גוף הארס
 ואלבריו

ואבריו כולם, נוכל לזכור מהם מלות התורה לפי אבריו ונידון, וכיון דקב"ם ואוריתא חד היא, לכן דמות האדם תקוק בכסא הכבוד, ובספרנו כתבנו מזה בארוכה וכתן נביא בקצור מה ששייך לדברינו דמחלי הגוף ולמעלה הוא דמות ללם אלהים, והנה יש ראש לאבריו של חצי הגוף העליון, ויש ראש לאבריו של חצי הגוף ההתחתון, הראש של אברי חצי גוף העליון נקרא ראש השכלי, והוא הילך אחר שכלו הראוי, ויכראש של אברי חצי גוף ההתחתון נקרא ראש הגוי' והולך אחר גשמיות החלוש, כל אחד לפצטו, והה שכתוב רוח האדם העולה בפצטו למעלה, ורוח הכהמה סיוררת בפצטה למטה, והנה חלוי בבחירת האדם שיפלה חצי הגוף בלמטה אחר חצי גוף דלמעלה, ויהי' הגוף כלו עולה למעלה לרוממותו, או להיפוך דמוריד הגוף העליון למטה ונמשך חצי הגוף הנבחר אחר חצי הגוף החלוש, וכמו שראש הגוי' שהיא הראש להאברים שבחצי גוף ההתחתון הוא להוליד ממנו מייס אחרים, כמו כן הראש השכלי שהוא ראש להאברים שבחצי גוף העליון, הוא להוליד מייס אחרים, בזיווגו בהתורה הנקראת אשת חיל והלומד אומה הוא הכובלה ונקרא בעלה ואמר הכ' כל' בטח בה לב בעלה, וכשמצמיק בה בהתורה הוא חיווגו יחד, משניסם מתחדש הסלכס, וזה נקרא לאלהיו הרומנים כמאמר בזו"ק, וזהו שאמר הכתוב למחזיקים בדבריהם טוב מבנים ומבנות דהפשוט הוא לפי שכל המחזיק בתורה לאחרים כאלו ילדו כמאמר חז"ל ונקראים בני הרומנים, ואמר דבנים כאלו הם טובים מבנים הגשמיים וזהו לפי פשוטו, ולהמבואר לעיל יתבאר דקאי על המתחדש חידושים באוריתא דנקראו לאלהיו כהג"ל, וזהו טוב מבנים ומבנות הגשמיים, והנה מלד דהתורה נקראת אשת חיל לכן הוה האשה הגשמית כמו לרה אל רעותה דאין רעוה עסק הבצל בר"ם כמאמר חז"ל במס' שבת דפ' במה מדליקין מפני מה נשים מחות מפני שמבטלות את בעליהן מד"ח שאין רעוה שיפסוק באשתו האחרת הלרה אלי', וזהו דאמר שלמה המלך עפ"ש אשה בכל אלה לא מלאחי כמאמר סב' ומולא אני מר ממות את האשה :

אשה רעה נקראת שמבטלת את בעלה מד"ח דהיא מר ממות, דהמות אינו יכול לשמוד נגד התורה דהתורה מנינה עליו כדמלינו בדוד המלך ע"ה שלמד תורה בכל שבת כדי להזילו ממות חאת האשה דמבטלת את בעלה ופומדת נגד ד"ח, לכן היא מר ממות :

בתוור לדברינו סב"ל דכיון דיש שני תלמי גופיים באדם ולשניהם יש זיווגו אחר, לכן מי שאין לו אשה אין לו זיווגו רק לחצי גוף העליון ולא לפתחתון ע"כ נקרא פלג גוף, וזהו דאמרו חז"ל אנחה שוברת חצי גופו של אדם, היינו דהשכל גופה ונצינו לסוף דבר בקדמותו ורואה מסוף העולם ועד

סופו וכיון דאמיתיות מכל דבר הוא הסוף, והסוף מכל דבר הוא לטוב מלח כבודו יתברך וכיון שהשכל רואה למחוק ער סופו, א"כ לא שייך בו אנחה וליכא אנחה רק לחצי גוף ההתחתון שהוא גשמי, ואגב נכתוב נמי מה שאמרו חז"ל, לרע רבים מלי נחמה דהנה כמה דברים בעולם נחלק לשנים כמו הפצירה וחלול השם שבה, ומזה וקידוש השם שבה כן גם לרה והדאגה מהלרה, וע"כ אם רבים היא ליכא דאנחה דכמו שיבי' עם הכלל סה"י גם אחרו ואינו נשתייר רק הלרה בעלמה, סוי חצי נחמה וחצי לרה חכו לרה רבים חצי נחמה ככ"ל בעו"ה, ומזה נוכל להבין דאשה דאין לה אבר בחצי גוף ההתחתון הגשמי להוליד ממנו בעלמה מייס אחרים בעולם, כן נחבונן בינה דגם בחצי גוף העליון אין לה הבנה שיהי' מחדש חידושים באוריתא להוליד לאלהים רומנים מייס אחרים בעולם דנפשוהו, וכן לפי ערך זמן הוה מתחדש בו בלבד מלות חדשות, וזהו רק באיש שיש בו ענין דחידוש בהפורה לכן כפי ערך הזמן כמו מהפסח לסוכות נחחדש בו ג"כ לפי ערך בריאתו לפי גדלותו בהבנתו מלות חדשות מסוכה ולולב וכמו שופר בר"ה, אך אשה שאין לה חידוש בהתורה מפנין שיהי' לה גדלותה ע"כ אין שייך אליה לפי ערך בריאתה רק מלות ל"ח או פשה שאין בז"ג, אבל מ"ע שהז"ג הוה דין התורה בהו לפי ערך בריאתה שאין שייכות בהו ופטורין, וזהו כונת הכרעה כשהניב לז"ס ש"פ או של סוכות שמברך שהחיינו והוא אזולא גם על ענין הנפש שהחיינו בתורה שלא נשכח מה שלמדנו, והניענו היינו שהניענו בכל יום ויום ממידוש זה דתורה שנחגדל עד שהניענו לפי ערך הזמן בגדלותו עד הזמן הוה, כן גם הסב"ס אין לו הבנה לחדש מידושים באוריתא דבריאותו, כדאיתא בזו"ק דישאל כשלומד תורה אזי מנענע בראשו, והסב"ס כשלומד איזה למודיות הוא עומד בלא שום נענוע ונדנד, ואומר דהנה כשהגר דולק או האש מנענע כאילו רוצה לעלות למעלה, כן נר ה' נשמת אדם ותורה אור, לכן כשהגר היינו הנשמה כשמתחיל ללמוד אזי הוא מנענע כמו שהוא רוצה לעלות למעלה, אבל בסב"ס ליכא נר הנשמה ולא תורה, ע"כ ליכא אללו שום נענוע בראשו דיהא נראה חזק כאילו רוצה לעלות למעלה, ויש להבין בענין זה דהנה בע"ח כמו שממית אנו רואים איך בהשכל ודעת תארוג את קורי הסבכים, וגם החסול נראה איך בחכמה מלוד איזה עוף, אך זה לא יתכן שהשמיים יבי' לו רעון לגוד עוף כמו החסול, או שהחסול סה"י רעוה שיבי' לה יכולת לארוג קורי סבכים כמו שיש יכולת להשמיים, זה אינו במליאות כלל שיפשה זאת על רעון הסב"מ, וגם אין במליאות שיבי' יכולת יותר להנדול מלהקטן, וגם לא יתכן לומר דמתחלה לא הי' יכולת בידו וחת"כ למד לפשוטו, זה לא יתכן

כלל, משום דהשכלתו לפעמים הקורי פכבש סוי רק
 בטבע, ולכן קקפן כגדול כחמול כן סוים, כולם סוים
 ואין סייכות להאמר לשון ראוה לכוים עתה יכולת
 אליה מה שלא הי' לפ יכולת מקודם, וא"כ ממילא
 אינו טבל לימר סיי' רצון לשממית לכיוח לפ יכולת
 לפעוה כמעשה החחול, אך האדם הוא רואה לכיוח
 יכולת אליו במעלות מה שי' לזולתו, וגם למחר
 יבקש סיי' לו יכולת יוחר ממה סיי' לו החחול,
 גם הגדול שכבר למד יש לו יכולת יוחר מהקטן,
 וא"כ האדם שהוא רואה רק להניע אל מה שלא הי'
 יכול מקודם בכל יום ויום הוא עולה ממדרגה למדרגה
 עד שמגיע לאלקות, ולכן המינוק כשגולד אף דלא
 הניע עוד אל מה שלא הי' לו מקודם, וא"כ אין
 להאמר עליו שמגיע לאלכות, אך כזה דגולד עם
 הרצון שי' בו לכיוח מניע אל מה שלא הי' לו
 מקודם, נקרא ע"י זה הרצון שי' כזה קלח אלכות,
 וזה נקרא דגולד עם חלק אלהים ממעל, כן כחוב
 כספר חמונה ישרה להגאון ר' לבי סירש קאלישער
 ז"ל, ולכן כשאמר לאדם איזה דבר שכלי או
 כששומע הדבר ההוא עלול וראוי להבין עוד כמה
 דברים מחוך דבר זה, רק כל עוד שלא התיגע
 להבין סוה כמו מחינה המפקה בעדו מלהבין הדבר
 גופא עד לאחר יגיעה גופו, אז יבין את הדבר בעלמו,
 וגם מה שיוכל עוד להסתפק מזה, ע"כ בעת ששומע
 הדברים סנה הוא עולה למעלה במה שמחיל להבין
 הדברים, והנה סנה הוא של חלב והאש דולק בו
 האש הוא רוחני וטבעו לפלות למעלה למקום אשר
 הוחלז משם אך החלב מלד נשמיוחו אינו מניח אותו
 ומשכבו מלעלות למעלה, לכן האש היא מנענעת
 חמיר כמי שעולה למעלה מלד טבעו ורק בהכרח
 נשאר למטה מלד החלב האוחז בו ומשכבו, כן האדם
 עלול להבין דבר מחוך דבר רק הגשמיוח שבו מפסיקו
 מפני הסכרון עוד מהיגיעה בהאדם ההוא שגולד
 להניע גשמיוחו דלא יי' מכסה ממנו שכלו ע"כ
 ג"כ מנעי' בראשו, כאלו עולה הוא למעלה, ואך
 גשמיוחו אינו מניחו לפלות, והנה זהו רק בישראל
 דיש אללו ענין בריאה סנה דבר מחוך דבר לחדש
 חידושים, אבל בעכו"ס דאין אללו בבריאותו ענין
 סנה רק השגה וחרון לבד, ואך בשביל זה בלבד
 נקרא בשם אדם כמו שיחבאר לסניט, אין אללו ענין
 אלכות העולה למעלה, וע"כ אין אללו ענין הנענוע
 שזהו ענין סנה של חלב והאש הדולק עליו ככ"ל,
 וזהו כונת סוה"ק דבעכו"ס דליכא נר כשמה אדם,
 וגם ענין ענין תורה אור, לכן אין אללו נענוע
 בראשו, בעם דלומד איזה דבר משום דמהשכחו אינו
 עלה לחשוב למעלה מן הדבר הזה ששומע בו, ולהעמיק
 בזה מלד דורש האדם נחוכה מהמאכל שאוכל שפיקר
 הנאחו ממנה, וכשאוכל שני דברים יחד סיינו כשר
 ולחם ופיקר הנאחו מהכשר אז גם פיקר סירש הוא
 מהכשר, וע"כ סעכו"ס שאוכלים המפרסת פרסה

ואינה מעלה נרה גם סורש בא ממנה, וישראל
 שאוכלים רק דברים כשרים גם זריעחס בא מזה,
 והחילוק בין עכו' לעם הישראלי, דגם זרע הבהמה
 הוא ממאכלו, דבהמה הכשרה דאכילהת חנן וכדומה
 גם זריעחס בא מזה וממילא מזה בא סורש לגוף
 בישראל האוכל בהמה הכשרה סיי', אבל סעכו"ס
 שאוכלים המפרסת פרסה ואינה מעלה נרה שאכילהת
 היא פסולת המאכלים, וההטופת סיי' בא זריעחס,
 ממילא העובר כוכבים האוכל בהמה הסמאה סיי' הוא
 זריעחו נמשך מפסולת המאכל והטופת, כן נמשך
 זרע סעכו"ס מהאב והאב מהאב כולם פסולת זמ"ג,
 וגם אותן שאין אוכלין המפרסת פרסה סני', אוכל
 מין בהמה סמאה אחרת אף שאותן בהמות סמאות
 אינם אוכלים פסולת המאכל סני' פכ"פ הוא אוכל
 דבר סמא אחר הדורס שזבו סימן עומאה לפי דין
 פ"ש ע' יו"ד סו' ג"ז בטריופוח, וממילא מזה נטהוה
 גם סולד, והוא עולה את"כ לכיוח רואה את רעבו,
 והסוה"ק בזהירה אוחזו מכל מאכלות אסורות כדי שלא
 יבא מזה סולד שגולד, וזהו סדין דעובדי כוכבים
 אינו מסמא בזהל מדאינו נקרא אדם ככחוב זאת
 הסורה אדם כי ימות באהל אחס קרוים אדם וכו'
 כמו שדרשו חכמינו ז"ל, וחו סכ' בהפלים סללו את
 ס' כו' אש וברד שלג וקיסור רות ספרה זכו דומס
 סהרים וכל גנעוה עץ פרי כו' זה לומח, סחי' וכל
 בהמה זכו בע"ת, מלכי ארץ וכו' זהו מדבר, וירש
 קרן לפעמו סהלה לכל חסידיו לב"י, כולם בברואים
 יהללו ושבחו לה', ומסדר הכחוב כזה דכמו שי' הבדל
 בבריאה בין דומס לזומח בענין מה שנתילד דבר אחד
 מהשני, ובין זומח לבע"ת שי' בו מיוח, ומבע"ת
 למדבר שהוא מדבר ושוקק כפה, וגם הוא עלול
 להבין מהחלה דבר מה שיליל מלהיות הפסד אח"כ,
 כענין אונר בקין, בהשכל, משאי"כ בעע"ת, כן
 הבדל בבריאה מעכו"ס לישראל מלד בריאה סנהנה
 וזהו וירס קרן לפעמו, והסבדל שבין עכו"ס לישראל
 הוא יוחר מהבדל בע"ת לאדם שהוא בלתי סנהנה,
 דהנה יש שני אופני הבדלים א) הבדל סכולס מרגישים
 ב) כמו מברזל לכסף ב) הבדל שאין כל אחד מרגיש
 בו, ואך המבין ומכיר ומרגיש בו דבר סהוא, יראה
 סהבדל כשני דברים אלו דרמוקים זה מזה מאוד,
 כמו שני תכשיטי זכב, דשניסס סס מזהב, ואך
 סמין האחד הוא מין זכב יקר מאוד במליאות שאין
 דומס לו כעובו וסגולתו, והאחד זכב פשוט שנמלא
 סרבה. דוגמתו ושניסס מזהירים וגוללים, ולכל אדם
 נדמה ששוין זל"ז ואין מכיר סהבדל שניססס, אבל
 סיודע ומבין ומכיר בטוב סגולת הזכב סנבחר, הוא
 יודע דיוחר יש סבדל בין הזכב ספשוט להזכב סנבחר
 מהבדל שבין נחשף לכסף, וכן סענין גם זה סהבדל
 בין בהמה לאדם כולם רואים ומרגישים דהס אינו
 מדבר, וזה מדבר, ולכל אחד חמונה אחרת לגמרי,
 אך סהבדל בין אדם שאין בו סבונה לחדש דבר מן

דבר כמו פכו"ם שאין בהם רק כח ההשגה והזכרון ולרעתה רק מה שרואה וכנייה רעיונותיו רק על מה שמביט ולא לחשוב תיכף כשרואה איזה דבר להיות ראונו תיכף לפנות במעלה במחשבת עוד איזה דברים מזה הדבר אף דניתן אליו ידיעה כדבר שרואה אותה וגם השיג בזכרונו זה, וזה השגה וזכרון ופיקר לימודו הוא רק לחזור עוד הפעם, ויניעמו הוא ג"כ רק על מה שרואה הן באיזה ספר או בהפולס לרעת זה וזה נקרא דעה, אבל לא בינה להיות שכרואה איזה דבר ידיעה לפנות במוחו תיכף על כמה דברים מזה הדבר, רבישראל תיכף בא אליו במוחו אף שאינו נקרא אז רק כח שאינו ילא עוד אל הפועל ככ"ז חפלו ביניעמו תיכף לזה, מלד זה הוא מנענע שהחיל ביניעמו לביא מכה אל הפועל לפנות למעלה, משא"כ בהם אין מגיע לחפלו להיות ראונו תיכף מראיית איזה דבר לחשוב מחשבת למעלה מידיעה מדרגתו כדי לפנות ממעלה למעלה, וזהו ענין זש"ק כנ"ל דמלד זה אינו מנענע, כי כל חכמתו וכל ענינו הוא רק חלוי על מה שרואה בפיני החיולנים אשר באמת הם רק פיני גופנים ומראים לבני האדם לא כפי האמת רק לשקר, והאות ע"ז כי כמו מיל למרחוק מראים שהשמים הוא טוב על הארץ, כי כמו כל הנוף וכל פנינו הם שקר בן הפינים הם, והאמת אינו ניתן רק ע"י פיני השכל מקום התפילין אשר מלד זה עיקר דם הישראלי נשרש על זה שינוחו על מקום זה ולא ח"ו לפנות קלת לאמס דהוא להראות דעיקר הפינים הם מה שרואה החכמות לפי אמיתותם הוב רק בשינים הם, וגם לדעת שפיקר החכמה הוא בלא הסערבות בשמיות בחוכם, וע"כ כל החכמות הוא נכלל בהסורה הקדושה ומה שאינו שואב מהסורה אינו נקרא זה חכמה מלד שהאמת אין אמת כי אמת נקרא מה שיש רגלים, ולזה יראה בהסוף שהסופלת מהם יתהוה למל עולם. ונחזיר הדבר ענין בהפכו"ם כפי הנ"ל דגם אין ראונו ביניעמו לפנות תיכף במדרגה שאינו מגיע עוד, ואין ראונו זה לא כמו איזה ישראל הוב שאינו חפץ ללמודו, רק הוב כדומה איזה חינוך שאינו רוצה לחשוב ברעיונותיו בעסק הסורה כמו תלמיד חכם גדול, ע"ז אינו שייך אינו רוצה רק אינו נכנס בזה הגדר להיות ראונו לזה, בן גם הפכו"ם אינו נכנס בגדר זה לחשוב ולבין בדרך הגיון מדבר לדבר כי גם ענין חשבון אשר יעשה הוא רק בדרך כלל ולא בדרך הגיון שהוא ענין הבנה רק בדרך השגה וזכרון, מלד זה הוא מונח בהנהגתו כל דבר על מקומו נקי וספור מלד כי לא בעל מחשבות הוא, כי כל מה שהמחשבת ורעיונותיו גדולה אליו יותר ויותר, כפי זה הוא נפחת הסידור שכל דבר ודבר, אף נקיות ופידור זה הוא רק נקיות גופניות והוא להודע עליו שהוא תקטני ערך בלא שום רעיונות, וע"כ אף כי אמת מי שיפסוק בלימודו יומם ולילא ברעיונותיו לא הוב בהנהגותיו פידורו כ"כ, בכ"ז ניתן לחשוב כנגד

זה מעלתו בחורה, ורק כשכל העולם היו עוסקים בסורה וראו המעלה לא היו נחשב זה להם לנרעון אף כשהם הלכו ברעיונותיהם לפיני גופיות להקדמות להפכו"ם כנ"ל, ע"כ אינם רואים כ"כ המעלה וממילא רואים רק החסרון, וע"כ חכמת סופרים מסרה לו, ויראו מעל ימאנו, ורק בזמן שביהמ"ק קיים ה"ז אז מלד רוח השכינה שה"י שורה עליהם דאף שהמחשבות ה"י גדלו, בכ"ז ה"י הכל הולך בסידור זה ה"י מענין גם דפומדים לפופים ומשחחיים רוחים. ונחזיר הדבר דהסבדל מיישראל לעכ' דאף יש לו ידיעה, אף דאין אל"י הבנה לחשוב בדרך הגיון למבין דבר מתוך דבר והוא סלוי בהכריאה, וזה בא לבד מטעם הנ"ל ממה ששורש חולדתו הוא מפסולת אובלין כהנ"ל, יש עוד ענין דבא מאבר ערלה דהוא פרלת לבבכם מסתימת הלב ע"כ אין יכולת לפנות בינה למחשבת הגיון שכלי, ולא למדש בעלמותו, והסבדל בין ישראל שבכחו למדש חידושים מפלמו אין כל אחד מרגיש הסבדל, לא מלד חמונתם שהם שוין, ולא מלד אכילתם דבר אחד בטבעי אף היודע ומבין הוא ישכיל לרעת דיותר יש הסדל בין זל"ז, עמה שיש הסדל בין בהמה לאדם שאין לו הבנה. ונחזור לפינינו דלפי"ז אשה היא כמו פכו"ם לענין הבנה, אף דאשה ישראלית חבה יסירה יש לה מה שמחובר לאדם שיש אליו הבנה, ולכן גם הסבדל כנעני הנמכר לישראל אית ב' מעלה כמו לאשה, וע"כ הן שוין במלומיהם כדגמריק הנ"ל דלה לה מאשה, ואף בגמרא עבד לריכותא בין פכו"ם לעבד כנעני לענין פסולי עדות דלא במריק זמ"ז, לפי שיש מפלה בזה מה שאין בזה דלעבד יש מלות משא"כ בעכו"ם, ולעכו"ם יש יחוס ככתוב דדרימון בן טבריימון בן חזיון, אבל לעבד אין יחוס, אמנם לאשה יש לה כל המעלות דהיא דבוקה למי שיש לו הבנה, ויש לה בעלמה יותר מלות, וגם דיש לה יחוס, לכן בבקר כשיפיר כ"א משכחו מדרך ומורה לפ' ית"ש על הנשמה שגפת באפו והחזירה לו, וגם על הבינה דשכוי שמעירו משנתו, ועל היחוס, ועולה ממדרגה למדרגה שלא פשני עובדי גלולים, וא"כ היא עולה במדרגה אחת, ושלא פשני עבד שהוא עולה למעלה במדרגה שני', ושלא פשני אשה היא העולה על כולם במדרגה שלישים, כך כ"ל בעזכ"י:

וַיֵּרֶד יְהוֹדָה מֵאֵת אֲחִיו פִּירְשִׁי לְמַעַן נִסְמַכְהוּ פִּרְשָׁה זו לכהן והפסיק הענין בערשתו של יוסף ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בלדת אביהם אמרו אחת אמרת למכרו אילו אמרת להשיבנו סיגו שומעים לך ע"כ, ונראה בזה דבנה ענין מה שנמכר יוסף ועלה לגדולה ומצית האסורים ילא למלך, הוא סימן לבנים לעמ"ל, איש למה ילמה מזרעו משיח בן יוסף ויעלה לגדולה גם הוא מתוך לרעותו ולרת ישראל אשר

מאוד ובטוב טרם יבי' נגמר לרוחיו ולרוח ישראל, בחוך כך יבוא משיח בן דוד לגאלם ולהושיעם, כמו שבא כאן ענין חמר בחוך עניני לרח מכירה יוסף ולרח אביו ומח שפלה לגדולה ולמלוכה, ולכן הסמיך ענינים אלו זל"ז, כן כ"ל בצו"י :

אשר שם יסקב נקרא עליהם, כמו דיוסף עלה לגדולה ונתעלה למשול בחוך לרוחיו ולרוח יסקב אביו, ובאו אלו הכחובים של חמר ויבורה להראוה לנו איך שבטור לא חבי' נגמר מלכות משיח בן יוסף בשלימות כי יבי' נכרג בצו"י ואז טבי' לרח הכלל גדולה

פרשת מקץ

אך כיון שבאו ע"ז לא הוי זה דקראס בשם מרגל דבר שקר מפיו מלך דע"ז טפל ג"כ שם מרגל ככ"ל :

עוד בענין זה עכל לומר מה שזוה יסקב להם לבוא צו"ד שערי העיר שלא ישלטו בהם עכ"ר להראות להם שיוסף במעלה גדולה מאתם בזה, דעליו כחיב בן פורת עלי עין דדרשו בברכות אל תקרי עלי עין אלא עולי עין שלא ישלטו בו עכ"ר גם על זרעו, והם מוכרחים לכנס צו"ד שפרים שלא ישלטו בהם עכ"ר, ונתראה להם ג"כ זכות נסיונו דפטיפר שעתד בלדו, דדרש בנמרה שם ע"ז ג"כ עין שלא רחם לזון משאיט שלו אינם יכולים ליזוק, והם אינם מגיעין לכך :

ויצו לאשר על ביהו לאמר מלח אח אמתחתם האנשים כו' ושם כסף איש צפי אמתחתו ואם גביעי הכסף תשים צפי אמתחת הקטן, ולכאורה על מה החזיר עוד הפעם הכסף צפי אמתחתיהם והלא כבר נעשחה זה מקודם, ואיחא במדרש דבוא כנגד מכירתו בעד כסף, וא"כ בי' בני-בפעם ראשון דגביע הכסף דבי' בו ספק סכנה נפשות מלך נחש ינחש בו הוא על אונאת אביו משעיר בעזים וכי' די בזה, ונראה דזה ידע יוסף דבדואי ישיבו בן כסף אשר מלאנו צפי אמתחתינו השיבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנוב מבית אדניך וגו', על כן הגיה הכסף לחזרה דאם יאמרו כך ישיב להם דאינה השנה והא ראי' דלקחו, זה עוד הפעם, ונוכל לומר נמי דעל ענין הכסף נכלל שאלת יוסף בצבחות דולמה שלמחם רעה חמת טובה היינו דלקחו 'הכחובא ואינם נחנו החליפי כסף, וכחוב השני בלוא זה אשר ישפה אדני בו הוא בעד גביע הכסף ומלך זה אינו אריכס בלשון. ככ"ל בצו"י :

כסוק כ"ד ותהילנה שבע שני הרעב לבוא וכו' ויבי רעב בכל הארצות ובכל ארץ מצרים סי' לחם, עיין מה שכחבנו להלן בפרשת בא בארובה ובהן נביא בקיטור, ואמר וחרעב כל ארץ מצרים ויאמר פרעה אשר יאמר לכם היינו כיון דבאמיתרו ברכיבו הפירות כפי פירש"י א"כ לאמיר מה נלךך לשמוע, וכו' אשר יאמר לכם העשו, וכרעב סי' על כל פני הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם וישבר למצרים ויחזק ברעב בארץ מצרים, וכל הארץ באו מצרימה לשבר אל יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ, ולכאורה הסחיל בעל פני כל הארץ, ואח"כ כ' בארץ מצרים, ומסיים בפסוק השני עוד הפעם בכל הארץ, ובפסוק נראה דהנה לאיזו פסמים שהחבואה היא ביוקר, ומאיזו סוחרים שקונים ומוכרים נחטוב לרעב, וכן אמר בכלן וברעב סי' על כל הארץ ובכל ארץ מצרים סי' לחם ככתוב מקודם, רק שבמצרים היו קונים מיוסף כמאמר הכתוב, ויפתח יוסף וישבור למצרים היינו שמכר להצרים כפי' רש"י דשבר לשון מבירה והיו קונים ריוסף כדי למכור לכל הארץ, ומלך זה ויחזק ברעב בארץ מצרים, ופי' הפסוק השני הפשט מזה דמלך דכל הארץ באו מצרימה לשבר אוכל מלך דחזק ברעב בכל הארץ דמלך זה נחזק ברעב בארץ מצרים, ככ"ל בצו"י :

וייבחר יוסף את החלומות ויאמר אליכם מרגלים אהם, לכאורה איך הוליא מפי לדיק בזה דבר שלא סי' ולא יבי', ונראה דאיחא במדרש דביאחם סי' ג"כ לחפש את יוסף ולפרותו בכל ממון שבפולס ויוסף הוא אז המושל כמו פרעה, וסיקר ענין שם מרגל נופל על איזה שבא לראות ענין המלך והמלוכה, ולכן כיון שהם באו ג"כ על ענין המלך אף שכונח ביאחם ביחה לעובת המלך שהיו סוברים שיוסף עבד ורלו להיטיב עמו ולפרותו,

פרשת ויגש

ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנלצים עליו ויקרא
 כוליו כל איש מעלי ונו', עוד וימן את קולו
 בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פרעה, ונראה
 שכונה דהנה אמרו חכמינו ז"ל בעד מכירת יוסף
 סבלו בעשרה כרוני מלכות, ור"ע הוא כנגד כבודו
 יתברך, והנה זה איתא ג"כ במדרש שבעד זה העליל
 יוסף עליהם בכל הדברים כדי שיכופר בזה ענין
 יוסף לכל המעשים שמשו בו, ביינו בעד הפשטת כחונת
 הפסים אשר עליו דנפל עליו פחד מות, בעד זה
 אמר עליהם מרגלים אתם דנפל עליהם פחד מות,
 ובעד כסף שלקחו בעדו בעד המכירה בעד זה נתהוה
 להם פחד ע"י כסף בחורס, ובעד השליכו לבור
 האסיף אותם אל משמר, ובעד שחיטת שפיר עזים
 ובראו לאביהם דנפל אימת מות על אביהם נתהוה
 להם ענין הנביע דנפל אימת מות עליהם ויוסף
 נחזין לטובתם שיהי' להם כפרה על זה, וא"כ
 אינו שפיר אחאי לא המחין עוד אחי זמן מלהתודע
 שיסבלו עוד ויהי' להם כפרה בכולו ולא יולרכו עוד

ויברך יעקב את פרעה ואמרו חז"ל מה ברכה
 ברכו שיעלה נילום לרגליו, ומלך זה עשה
 עלמו אלהות, וא"כ הי' ח"ו יעקב סבה לזה, ע"כ
 סוכרתו לישיב שם עד להראות ציויאחסי שאין בו
 ממש, כן נראה לי בעזר השם:

פרישת ויחי

שביני יעקב אל בניו וכו', ל' רש"י בקש לגלות
 את הקץ לבניו ונסחלקה הימנו שכינה וסטיח
 דברים כלפי אחרים, נראה שכונה דהנה בעת
 יתקיים ומלאה הארץ דעה אז יהי' קץ הגאולה בנ"א
 כמבואר אצלנו פי' הכתוב ומלאה הארץ דעה כמים
 לים מכסים שפסוקים יוסר קליפתם הפכה והגסה
 המחשיכה את עין האדם כרואה מלראות מה שבחוכם
 ובכסוי ישוב להיות דק זך ונלול בגדר מים שנוכל
 לראות כל מה שבחוכם, ק יסיו כל הדברים
 הנסחרים והנעלמים גלויים לעין כל בעת המקווה,
 כי יערה ה' רוח ממרום וישפוך רוחו על כל בשר
 וכל מי שיעסוק אז בענינים האלפיים לא יקרא מפנה
 איש נסתר כי אם איש נגלה שכל עניני השגתו יהיו
 גלויים וידועים לעין כל וכל איש ישיג כמובן, וכן
 בונה הוסי"ק בעוקבתא דמשיחא כל רביא דעלמא
 ידעו קץ המשיח, לפי שכל דבר שיהי' נגלה אז לא
 יהי' מלך שהחכם יגלה דבר הנעלם הכוא, רק מלך
 שהדבר מלך עלמיתו מרוב סבות פגלות יהי' נגלה
 שיוסר הכסוי תמנו ולא יהי' עוד בהסתר כלל, וכל
 אלו הפקודים זי"ע שגלו עיניו הקץ, תשבו שהגיע
 בעת דומלאה הארץ דעה, מלך דראו ששם ידעו
 בדבר ומרוב ענותותם הי' ברעיונותיהם דכל העולם
 בגי' לכלל סוד, ולכן סוד ומלאה הארץ דעה וכיון

שביני יעקב אל בניו וכו', ל' רש"י בקש לגלות
 את הקץ לבניו ונסחלקה הימנו שכינה וסטיח
 דברים כלפי אחרים, נראה שכונה דהנה בעת
 יתקיים ומלאה הארץ דעה אז יהי' קץ הגאולה בנ"א
 כמבואר אצלנו פי' הכתוב ומלאה הארץ דעה כמים
 לים מכסים שפסוקים יוסר קליפתם הפכה והגסה
 המחשיכה את עין האדם כרואה מלראות מה שבחוכם
 ובכסוי ישוב להיות דק זך ונלול בגדר מים שנוכל
 לראות כל מה שבחוכם, ק יסיו כל הדברים
 הנסחרים והנעלמים גלויים לעין כל בעת המקווה,
 כי יערה ה' רוח ממרום וישפוך רוחו על כל בשר
 וכל מי שיעסוק אז בענינים האלפיים לא יקרא מפנה
 איש נסתר כי אם איש נגלה שכל עניני השגתו יהיו
 גלויים וידועים לעין כל וכל איש ישיג כמובן, וכן
 בונה הוסי"ק בעוקבתא דמשיחא כל רביא דעלמא
 ידעו קץ המשיח, לפי שכל דבר שיהי' נגלה אז לא
 יהי' מלך שהחכם יגלה דבר הנעלם הכוא, רק מלך
 שהדבר מלך עלמיתו מרוב סבות פגלות יהי' נגלה
 שיוסר הכסוי תמנו ולא יהי' עוד בהסתר כלל, וכל
 אלו הפקודים זי"ע שגלו עיניו הקץ, תשבו שהגיע
 בעת דומלאה הארץ דעה, מלך דראו ששם ידעו
 בדבר ומרוב ענותותם הי' ברעיונותיהם דכל העולם
 בגי' לכלל סוד, ולכן סוד ומלאה הארץ דעה וכיון

ועיין לעיל מש"כ בענין תשובת בניו ליעקב כשם
 שאמירתו יעקב לבניו, שמה ח"ו יש פסול
 במסקיהו כאברהם שילא ממנו ישמעאל, וכילחק שילא
 ממנו עשו, דענין אס מניח רעיונותיו במקרה הזמן
 עולה בליה ממקרה למקרה שבו מקרה לילה והלילה
 יעיד על היום שעבר מה הי' עסקו דלא הי' מניח
 רעיונותיו על דומותותיו בעסקו בתורה להיות בטחוט
 צ"ד

ספסס ומלך דברי המוסר הנכלל בו צפ"ה :

וישבע יוסף את צ"י לאמור פקוד יפקוד אלהים אתכם והעלייתם את עלמותי מזה אפכם, נראה בהקדם פסוק דפ' בשלח ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וכו', ויקח משה את עלמות יוסף עמו כי השבע השביע וגו', ולכאורה אין שייכות לפסוקים אלו ביחד דמה ענין, דויבי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתיים יען כי קרוב הוא, ופן ינחם העם כו', שכל כן ויסב אלהים את העם כו' עם ענין דויקה משה את עלמות יוסף עמו, ונראה עם מה שכחבו המפרשים דכ"מ שנכתב שם אלהים הוא ענין מדה דרין, דהיינו הנהגתו יח"ש עפ"י דרין וסבב, והנה גם זה ידוע ומוסכם דאם נדון את האדם ונעמידו לכף זכות או ודאי ניתן להאמר על כל דבר שנחמיל לעיין עליו ועל קורואיו להבא בודאי נאמר עליו שיהנהג כהוגן וכשורה, ולכן רק ויבי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דהו' או הנהגתו עפ"י מדת אלהים, ולא נחם מלך כי אמר אלהים דהוא נמי מדק דרין, פן ינחם העם צראותם מלחמה, דאם הו' מעמידים אותם בלד מדת הרחמים ולדונם לכף זכות, או לא ניתן להאמר עליהם פן ינחם ושבו מלרימה, ולכן כתיב ג"כ ויסב אלהים הוא נמי בשם אלהים, וזה נמי דלפי מדת דרין לא הו' ישראל ראויים ללחם ממלכים רק כשהו' נחבטל החטא של מכירת יוסף, לפי שע"י שבטביל שלעבד נמכר יוסף נחגלגל וירדו למצרים כחאמרם כנ"ל שבם יו"ד ע"כ, וזה ודאי מן הנמנעות הוא שיהי' החטא בטל, אם ילאו כולם ויוסף עלמו מה שע"י חטא מכירתו נחגלגל מה שירדו למצרים יהי' נשאר שם, אכן אם היו מעמידים אותם לכף זכות ללד הרחמים, או לא הו' צוה עיבוד כלל ואף אם עדיין הו' נשאר חטא מכירת יוסף בידם הו' יכולה ג"כ להיותם נגאלים וללחם ממלכים כיון דיניאחם היא מלד הרחמים, ורק כיון דהו' מעמידים על דרין זה הו' סיבה שלא יהי' יכולים להיות נשאר שם, והם יהיו נגאלים, וזהו שאמר שם ויבי בשלח פרעה את העם מלד ולא נחם אלהים, וגם כי אמר אלהים וגם ויסב אלהים, מלד כל אלה מוכרת ויקח משה את עלמות יוסף עמו, והו' שפיר ענין סמיכת יליאחם ממלכים, וענין מה שלקח משה את עלמות יוסף עמו סמיכות זל"ז, וזהו שסיים בכחוב שם צפ' בשלח כי השבע השביע את צ"י וכו', וכן ספ"י בהכחוב דכאן, אם פקוד יפקוד אלהים אתכם, שהפקידה תהי' בשם אלהים, מוכרת או להיות והעלייתם את עלמותי מזה אפכם, כן נ"ל בעזה"י. חזק ונחמק :

צ"ד ולא במקרה, ועולה אח"כ לאלהיו שילאו מאכר במקרה להיות בני מקרה להיות בטחונם ח"ו בחכלית מקרה הזמן, כחאמר כו' מלד דורע מרעים עולים לבנים משחיתים, וזהו הפסק ביניהם לאזיבה שבשמים דאין בטחונם בו, ומלד דפיקר כניסה הארץ חלוי בואחם הדבקים בדביקה אמו, ואיך יכולה להיות דביקה אמו אם אין בטחונם בו, ע"כ אין יכולה להיות כניסה הארץ לנאלם באופן כזה, לכן כשראה יעקב דנסחלקה ממנו שכינה מקן הגאולה אמר ח"ו שמה הו' פסול במשחי, וע"כ עולם לבנים שאינם הנוגים כאברהם שילא ממנו ישמעאל וכילחק שילא ממנו עשוואינס ראויים לנאלם מלד זה נסחלקה שכינה וזממה דהוא יודע את עלמו דהו' בו ראשית אונו, וכששמעו בניו זה הביטו שחדם צרעיונותיהם במקרה הזמן לבטחון חכלית עבור לאלהיהם לפרנסם מחסרון עסקם בחורה אף שהוא נגד רלון כבודו יתברך, גם לעשות עוד הנהגה בעיר כך בזה האופן ופכל עבור גלולי לפי שכלו עבודת המזון כחאמר כו' בונה ליון בדמים וירושלים בעולה, אך מה יעלה בסוף מזה כדמטיים כו' לעיים הו' ולבמות יער, ואם שהוא נגד רלונו יתברך והוא הוא הו' ונפרנס לכל העולם ואיך יתן פרנסה מבזה שהוא נגד רלונו, ואם תשאל להם, ענינם דכ"ז נלך להאדם לחפש פרנסה אף מבזה האופן, אך איך נקרא זה פרנסה אם לא יתן כבודו יתברך יניקה בזה, ענינו דכ"ז הוא פרנסה, ואם תשאל דחפיק אמה בכל יום אחד וזולתו אין ממש ואיך תגדל גם לאלהיך לך, זה מובן דלועק רק בפיו, אך אינו נכנס עוד בלב ובחמיו, ע"ז ענו שבטו יב לאזיבה שיש אליך חשד עלינו בזה כשם שאין בלבך אלא אחד, כן אין בלבנו לא רק בפניו אלא אחד, וע"כ יליאחמו לא ממקרה שכן דלא הו' אליך מקרה כדכתיב עליך ראשית אונו, ואמר ע"ז שיכולה לנאלם רק הזמן הנגלה אינו בא עוד, לכן אמר בענין הגאולה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וע"כ כיון דחלוי ענין ארץ ישראל בזה, לכן נחקן יהי רלון ממקרה בהכרח דשקע בשופר גדול, ומלד דיעקב אבינו בזה הו' גדול מכולם, ע"כ מלד זה אינו דומה ג"כ ענין זכות ארץ ישראל זל"ז דברכה אברהם בזה הו' רק לארכה ולרחבה, וברכה ילחק בהארלות האל וברכת יעקב הו' בשלימות באין שיעור בופרלה ימה וקדמה ולפונה ונגבה כדאמרו חז"ל בשבת והאכלתיך נחלה יעקב אביך לא כאברהם ולא כילחק וכו', וזה ענין הכחוב אני אל שדי פרע ורבה היינו לך ראוי לפרות ולרבות דלאלהיך בודאי יהי' הנוגים מענין דראשית אונו כהנ"ל, וכל מענין כבד כחבנו פעם אחת, ואך מלד דליירינין בענין זה כחבנו עוד

פרשת שמות

וגזר, וז"ש ליל שמורים וכו' לפולחם מאמ"ל שמורים לכל ז"י לדורותם שהלילה הזה שמור ולפון לפת"ל, ולכן בלילה הזה מלך דהלכה כר' יחושע בניסן עתידין ליגאל ניתן. להאמר על עו"ג שמסרברין אחרינו ומסתכלין עלינו. בחג הפסח יותר מענין חג הסוכות אף דגם הוא זכר ומתפלין אף דגם הוא זכר לנימ"ל בעבר, מלך דזה דלילה בענין גם לפת"ל משום דמזליהו חזי, לכך נפלה אימתו עליהם, ומלך דענין המשיח אשר לא ה' ישועה כישועה זו, לכן מקודם מלך דמזליהו חזי ישי' עת זרה ר"ל ג"כ אשר לא נהיים מאז ה' ישראל לגוי כמאה"כ בדניאל, וע"כ זה טרע דואס ראויים כלל ישראל לישועה מוכרח לביות מקודם גזרה ר"ל, וגם אם גראה גזרה ר"ל יש לבנין דיש ישועה מקודם ומלך זה הוי הגזרה, ואס נראה ישועה בהכרח דודאי שישי' גזרה יצאה מלך דהרפואה באה קודם למכה, ולכן ארז"ל אס ראיות מלכיות מתגרות זב"ז יאפה לישועה, והנה ענין מלכיות אינו עולם של ז' מלכיות של העובדי כוכבים דכל העובדי כוכבים ענין מלכות אחת וישראל הוא מלכות השני', ולכן אס ראית מתגרות זב"ז היינו שיש גזרות רעות ר"ל של כלל ישראל בהכרח שטרע דודאי יש ישועה מקודם, ומלך דמזליהו חזי גזרו גזרות רעות ע"כ יאפה לישועה, כן כ"ל בפז"י:

ומישה ה' רעה את לאן יתרו וירא אליו מלאך ה' בלבת אש מתוך הסנה והנה הסנה בער באש, עוד איתא להלן בלבות הדם שאמר הכתוב והיו המים אשר תקה מן היאור והיו לדם ביבשת, שלכאורה הינה ביבשת; היא שפת יתר, אך נראה הענין כאשר כבר כתבנו בעו"ה דאדם הראשון קודם פה"ד היה תלוי בעולם רק בהאדם היינו שיניקת הדבר הוי מהאדם בלקיחתו זה בידו, וע"כ כל זמן שהיה משמש האדם בהדבר הוה עולם מיזוק להדבר ומלך זה הוה קיוס להעולם וכו' נקרא עולם חיים שוקף מהדבר הוה רק לחיים, לא כמו עתה ששוקף מהדבר הוה השבירה ונקרא בזה מיתה כמאמרם ששבירתם זהו מיתתם מלך שהדבר אינו לוקח יניקה מהאדם בגלוי רק בהסתר לפי מעשיו, אבל בגלוי תלוי רק באיזה דבר שהוא כדומה דברזל הוא חזק חקש, ולכן עולם כ"ז משמש מתמעט והולך, וע"כ נקרא עולם מיתה, וכן האדם בעלמותו הוה ג"כ כוה שמקדם ה' יניקה גופו רק מכשמו, ומלך שמשמתו היא נלחית כן נהווה גופניו לנלחי כמאמר חז"ל שזקני ת"ח כ"ז שמזקינים דעתם מתישבת עליהם ונתגדלו באיכותם מיום ליום שהרעה מתרבה כל זמן שמזקינין, וא"כ הגוף ג"כ שה' יונק אז מרומניו

הבה נתחכמה לו פן ירבה וכו', ילד"ק ענין ההתחכמות מהו, אך נראה דהנה איתא איזו עניני גזרות אשר נלחלה איזו אומה תחת יד אומה אחרת באיזה אופן שלא ישי' ניכר הלחץ והדחק צפרוסים, למשל דנתינת פקודה על העם שתחת ממשלחו דלזה הדבר לא ישי' רשות כמובס, ולזה הדבר וכדומה בכמה דברים אשר אין להם רשות לעשייתם זאת, וכשבאו הדברים למי ומי אינו ניכר כל כך ללחץ ודחק דיהי' זה לפרסום מלך דהוא רק באיזו אופנים אשר לא ניתן ברשות על זה, ולכן לפי האמת הויין גזרות, אך לעיני כל נקרא דהוי כמו סנהגה כוה שמלך מנהגם של מדינה אסור להאומה הנכבשה לעלות וכמו דענה אחד לחברו דהמנהג הוא כך, וזה הענין בעבירות ג"כ מלינו כזה דאס נשאל למי של עשייתו יענה ג"כ בעקבותא דמשיחא דהעולם הוא נובג דנקרה כך, וכמו ענין דהעולם בעניינתם בענין הפברה דהמנהג הוא כך כן הוה מדה כנגד מדה ג"כ בהגזרה דיהי' בזה האופן שיש יכולת לענות דהמנהג הוא כך, חאו הכתוב אס תלכו עמי קרי אף אני אלך עמם בקרי, וכן נראה ג"כ צפרעה בהכתוב ה"ל בפסוק דהנה נתחכמה וכו', דלכאורה אינו מובן דפרעה שהי' מלך בכיפה ורצה לעשות רע לישראל הישי' נלרך לעשות בענין רעתו דהנה נתחכמה לו מקודם דהיינו לעשות התחכמות על ישראל שא יס אליו יכולת לעשות הרע לישראל בלא איזו שום התחכמות, אך ג"כ כפי ה"ל דרצה שרפתו לא שהי' ניכרת להעולם, לכן כשיגיע מקודם התחכמות צפן ירבה וכו' כי תקראנה מלחמה וכו', ע"ז ישי' שהסס כולם דנלרך לעשות רע לישראל, וכן הוי בהמן שרצה לקנות את ישראל בעשרת אלפים ככר כסף אשר לכאורה הוא רק למותר אליו כשהי' בידו טבעת המלך ויכולת בידו לעשות כל מה שיחפון, אך זה ג"כ כנ"ל דהי' הולג שישי' בהכשר לעיני כל, וע"כ אס יקנה אוחס מקודם דיהיו עבדיו, ע"ז אין לך שום איש לשאול עליהם מה שיעשו אחס בעבדיו דהס כמו נכסיו, וזהו ג"כ בעקבותא דמשיחא דיעמיד להם מלך קשה כהמן דיהי' גם כן בענין כוה דיהיו הגזרות לאמתתם ללחץ ובעיני כל אינו ניכר רק שהס כפי ההכשר, כן כ"ל בפז"י:

ויצו פרעה לכל עמו כו' פירשו שהראו לו אלטנניי פרעה היום יולד המושיע ואין ידוע אס ממזרים אס מיש אל לכן גזר כל בנן הילוד היאורה השליכוהו, ונראה דהנה ענין האלטנניי הוא כמו שאחז"ל (מגלה ג') האי מאן דמבעית אף דאיכו לא חזי מזלי' חזי, לכן קודם הגאולה של מזרים הי' מזלו של פרעה רואה ולכן הי' נבעת

מרוחניותו נחפז כמו דעת דמתנדל וכולך בחקפו
 ומד זה ה' קיים לעולם ונקרא גם בו עולם חיים,
 והכלל מהדבר שמקודם ה' תלוי בגשמיים מהעולם
 ברוחניות דמלך זה ה' תלוי העולם בהארץ, והארץ
 ה' יונק מנשמתו שהיא מוחלבת מכבודו יתברך היינו
 מהשכינה, אך לאח"כ נחפץ הדבר שיניקת לפי
 ענין הגלית הנשמה לפי חוק הנוף, והנוף מגופניותיו
 היינו הארץ בעולם, ומד זה אין התיקון מהם לעולם,
 וכן נחבנו שם שפנין ממסלת הארץ על צפ"ח ה'
 ג"כ מדד גלס אלפים, ובחיותם היו יראים ממנו
 והוא נקרא ממסלת חיים, וכן כ"א על הצירו, אך
 אח"כ נהווה יראת הארץ על צפ"ח רק מדד המיתה
 וכן כ"א על זולתו מדד גלס אלפים אינו ניכר עליו
 כ"כ, וע"כ הוה הסברה להיות ממסלתו ממסלת
 מיתה, ומשום זה אינו גימור מקודם להרוג הצפ"ח
 משום שה' בו ממסלת חיים ורק אח"כ שניטל ממסלת
 החיים הוכרח לממסלת המיתה, ולכן אחרי שהצפ"ח
 הראשון שנחתם שלא לפרוג אותו אין יכולת לבוא
 ליתר אף דבטלה הטעם, בכ"ז אינו בטלה עוד
 גזירת המלך ממנו עד נח דנגמר אז הצפ"ח הראשון
 שה' חי עד הנה ובאו הצפ"ח השניים ליתר לפרוג
 אותם, ואמר בירק עשב נחמי לכם את כל, ועיין
 שם שכתבנו עוד ענינים שכל מה לא הותר הכתוב
 מקודם להריגתם, היינו עוד טעם שאז היו נקראים
 החיים חיים לעולם, וא"כ אם יפרוג אותם הארץ ה'
 פשייתו מחיים למיתה לא כמו פתה שהוא רק קדימה
 בזמן, וע"ז דרפסנו שזה ה' שאלה המלאכים לכבודו
 יתברך מפני מה קנסת מיתה לארץ הראשון, היינו
 שהם ג"כ היו יודעים מהתשובה דעב"ד, רק ששאלתם
 ה' שאינו נמלא עונש כזה בכל התורה שטענה
 מיתה דלאחר עב"ד הוה רק קדימה בזמן אבל אז
 נהווה מחיים למיתה, וזהו שאלתם מפני מה קנסת
 מיתה, ולא מפני מה מת אדה"ר, וע"ז ה' פניית
 כבודו יתברך להם שאהם שאלים שאינו נמלא עונש
 כזה, אף אני אומר לכם שאינו נמלא עבירה כזו
 שכל מפשי הארץ רעונם לעשות רעוני יתברך, רק
 ששאר שבטיהם מעבד ואז לא ה' עוד הצפ"ד נגופו
 ובכ"ז עבר על זה וזו מאמרו הלא לוייתו מזה
 קלה היינו קודם עב"ד ה' התשובה קלה בפניו שלא
 לעשות דבר זה, ובכ"ז עבר עליה ולכן פצירה
 במדרגה כזו אינה נמלאה בהתורה, ע"כ כמו העבירה
 כן הוה הטענה, שאינו נמלא ג"כ בהתורה, ועוד
 נחבנו שם ענינים אחרים מענין הצפ"ח, אך כאן
 נחבנו מה ששייך לדברינו, שבת"ה נחפז ג"כ נקודם
 עב"ד שהעולם יה' תלוי בהארץ והמעשר מכות
 החמיל זה הפנין להראות למלרים לחכמים ולמכשפים
 שהיו מניחים רעיונם בענין העולם מה שרואים
 בעינים החלונים, ולא בטיקור העין בהמקום שהתפלגין
 מוחתם עליו היינו המוח, וכמא"כ והיו למוטפות
 בין עיניך, רק לפי הפנין החלוני פיו השקר שיש גם
 באשר

צמת בלא חיות, וזהו חכמתם, שהוא מילה לצבוק
 לסקר וכשצא סעח להסגלות אלבות או להראות שכל
 חכמתם היא שקר נתגלה אז בראשונה דאין הארץ
 תלוי בעולם, ורק העולם תלוי בהארץ, היינו שאם
 ישראל יקח המים בידו יבין למים וכשיבאו ביד המלרי
 או בקרקפותם שהטומאה שורה עליהם נהווה לדם,
 וזהו כ"ז שהחלטנו והיו המים אשר תקח מן היאור
 והיו לדם ביבשת, דקרקע ביבשה שאז נהווה לדם,
 וע"ז עולם כיון שהעולם יה' תלוי בהארץ, שאינו
 שייך להארץ שהברזל יה' חזק מן הקש כי כיון
 שיניקת העולם הוא תלוי רק בהארץ כפי מפשיו
 בעבודתו לכבודו יתברך, וע"ז ג"כ אף אחר הפגל
 שלא היו במדרגתם כ"כ כהארץ קודם עב"ד, בכ"ז
 ה' הביהמ"ק לזכרון לזה שתלוי יניקת העולם בעבודת
 וע"כ אמרם התורה שלא ימלא ברזל בביהמ"ק שלא
 יניף עליהם, מדד כי מה הוא הכ"מ בן דבר חזק
 לרפוי כיון שתלוי רק כפי מדרגת בעבודת ה', לא כן
 ענין הטומאה שכל מפשיהם ומלאכתם לקיומם הוה
 לסיפוך רק בצרזל, וע"ז אמר הכתוב בפ' ואתחנן
 ואתכם לקח ה' מבור הברזל ממלרים להיות לו לעם
 נחלה כיום הזה, והקילור מהדבר שהמכוון מהבריאה
 היה שהעולם יהיה תלוי בהארץ היינו בגשמיים
 ברוחניות כהג"ל, והוה תלוי העולם בהארץ, והארץ
 בעבודתו, וע"כ הפיקר שיניקה חולה לארץ מארץ
 ישראל, וא"י מעבודת ביהמ"ק מהשכינה הקדושה, ואך
 אח"כ כשהניחו רעיונם לסבת הזמן היינו לעלביהם
 מפשי ידי אדם החלונים, וא"כ פלה יניקת הפנימים
 מהחלונים ויניקת הארץ מחולה לארץ ויניקת ישראל
 מעו"ג, וע"ז שנחפץ העולם שהוא ראוי להיות
 שם בחכמתם היא חכמתם ובינתכם לעיני העמים,
 ע"כ נחפץ העולם בכלו ונחפץ המקדש כיון שלפי
 מפשיהם בזכותם לפי סכלותם אין לר"ך להם המקדש
 ומוכרח להמתין לאחד משניהם או עד שיזכו ויניחו
 המלבים ממפשי ידיהם כפי עין החלוני, או עד
 שיבוא הפת שיבי' הכל עולה לתל עולם, היינו עד
 שתכלה פרוסה מן הכים, כי עיקר עלביהם ממפשי
 ידיהם נמשך מודי זהב שהוא ענין הכסף, כמא"כ
 דאלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם, שנמ"ך זה
 מהפגל כדפי' רש"י על הכ', דודי זהב צפ' דברים,
 חס עולם ג"כ הכתוב שהחלטנו וירא והנה הסנה
 צוער באש, היינו שה' הסנה צוער באש ה' ה' ה' ה'
 הבריאה החמירות שהאש צוער הסנה, וזה ה'
 להראות על החללת הזמן משלא יהא כפי הבריאה ותלוי
 הכל לפי בריאותם, רק שתלוי העולם כפי הארץ
 בעבודתו וזהו נחפז להמשה רב"ה כפי עבודתו שה'
 נחפץ העולם עבדו היינו דהכנה צוער באש,
 ומד זה והסנה אינו אוכל, וזהו ג"כ מה שאמר
 אליו כבודו יתברך של נעליך מעל רגליך, וזהו להראות
 דנחפץ הבריאה נגד מרפ"ה כהארץ קודם עב"ד
 כג"ל, היינו הסגלות עניו פוכ"ב מקום סג"פ כאלן
 באשר

באשר שם סיפך טבפי כפי ראות עיני הגשמי צפוי"ז כדומה האש הוא השורף, והמים הוא המכבה, ושם היא העבירה היא השורפת, והמלוא היא המכבה היינו דלתי הכל כפי האדם, וזהו ה' של נפליך מפל רגליך זהו הנשמיות כמאמרם ז"ל ואת כל היקום אשר ברגליהם וזהו ממונו של אדם אשר נשרש מפע"ד דאדם, כי המקום זהו ענין הנ"ע מהתגלות בעוב"ז כקודם פה"ד אומה קדש היא, וזהו ג"כ הענין באמירתו אליו ראה ראיתי את עמי אשר במלרים הוא ההתגלות אליו קודם לכל ישראל אשר נחשו ג"כ אחרי כן כקודם פה"ד בשתי לוחות הראשונות, ומד שמרפ"ס אינו נחשב בעיניו לגדלותו על כל ישראל שבעוד שלהם היו עוד הסתרת פנים יהי' הוא מובדל מכולם בגלוי, וע"ז עולה הכתוב ויחתר משה פניו כי ירא תהבים אל אלמים, בעוד שלכלם היו עוד הסתר פנים, כעין ה' דואנכי הסתר אסתיר וגו' :

בקרבו ואח"כ ישלח אתכם, עוד איתא להלן צפ"ב בא עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מלרים אח"כ ישלח אתכם כשלתו כלם גרש יגרש, ולא נבין הענין מה שהולך וביקש כבודו יחברך מאוד למשה, והולך דוקא לעשות המעשה ע"י סרסור, וגם דואני ידעתי ראשית דהכל צירי שמים מוח מיראת שמים, ואף דהקב"ה יודע מעשי בני האדם אף לצהיר, ואינו מבזים ענין ידיעה ובחירה, צכ"ז למע הולך ה' לכאורה לומר זה דואני ידעתי כי לא יתן אתכם, וגם ענין דכשלתו כלם גרש יגרש ג"כ אינו מובן למע הולך ה' לומר זה, אך דנראה שהנה באמת איך אמר ה' נלכה נא דרך שלש ימים במדבר באופן שבי' כונתם באמת ללאת בכולו, אך שפנין הליאה יכולת להיות בשני אופנים או באם זהו ישראל, או באופן שמה שכתב הפת שנתמלאת סאתה ממעשי הסכר"ס מעוגס, וכשנשאל על אופן זה שמד העונש למע בא סוכות רק לנו, וזה מד זכות אבות, ע"כ זהו סדר ה' מה שאמר כבודו יחברך כחלש, לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם וכו', כשישאלו שזכותם אינו גדול כ"כ לעשות טובות להם יותר מלאומה אחרת, באם שיהי' בכלופן השני שהנאולה סבי' רק מד עונש מלרים ע"ז שאמר להם ה' אלתי אבותיכם אלתי אברם יחק יעקב, וזה זכותם שיגיע להם בזה שפקד פקדתי את העשוי להם במלרים, אך באמת לא הי' אז נתמלאת סאתם ממלרים כי מד ענין עונש הגוף מה שבי' עושים לישראל בזה לא נתמלאת סאתם עוד, רק שחבק מהם שייחיו אחס לעבודת ה' לפחות על שלשה ימים, וצכ"ז לא יניחו אז סבי' עולה לנתמלא סאתם שינאלם בכולו, אך זהו דוקא כשלא יניחו אך אם יניחו לא יהי' נתמלא סאתם עוד, וא"כ לא סבי' להועיל העלם דעל שלש ימים שסבי' סבה מזה לניחאם, ע"ז אמר הכתוב דואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מלרים להלך, ובאמת גם בזה לא נתמלא עוד עונשם בכולו כאשר יבט כבודו ית' את בריותיו ברוב רחמיו וחסדיו אינו נתמלא עוד סאתו מפעם אחת, ע"ז אמר הכתוב שחרפ באופן שסבי' קשה ערפו היינו שגם, ולא ביד חזקה וצכ"ז לא יניח, וגם דושלחתי את ידי וזכתי את מלרים בכל נפלאותי אשר אעשה בקרבו, ולזה עולה ג"כ ה' דלהלן במכה האחרונה שסבי' אז נתמלא סאתם, וע"כ להביאו לבריותו לדי מעשיהם כזה שסבי' נתמלא סאתם, וזה ניתן רק להאדם להציר, בבטל בחירה לזולתו ולהסיתו להאדם לזה, וזה מד אכתב אבות ישראל, ע"ז אמר דכעת עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מלרים דואח"כ ישלח אתכם מזה, אך אז כשלתו סבי' הליאה דכלם גרש יגרש אתכם מזה זה עולה ה' ג"כ דואח"כ ישלח אתכם, היינו שאז יבואו למדרגה שסבי' נתמלא סאתם ויהי' אז שלושם בכולו, וע"ז עולה ג"כ ה' שסוף הסדרה שמשא

שייך לעיל לענין דויצו פרעה לכל עמו וגו' **עוד** בענין סכ"ל דהנה מלינו באבימלך שעכב ועלר לילה אחד לשרה נענש במדע כנגד מדע כי פלד פלד ה' בעד כל רחם, ושם דרשו חז"ל דנעלרו כל נקביהם נקבי הורע ונקבי החוטם וכו', ונכל לומר גם כאן דבי' עליהם כאן גם זה העונש על פלד ישראל, ומד זה ויקולו מפני בני ישראל שבו דוקא מפרטים או כמאמר חז"ל סבי' יולדות ששה בכרם אחד, וע"כ הי' להם זה למימוס לכב מד זה הי' כל כונתם שיחמטמו, ולכן יפצידו אותם צפ"ך, כי באופן אחר ניתן פקודה להרוג אותם זה אין יכולת, מד מה יאמרו על כך, ועשה עליה ע"י חיות בהסתר דמזה לא יודע לשום איש שתמית אותו בעת לקיחתו מהרחם, אך כאשר יראו המילדות את האלמים ולא עשו זאת לא הי' אליו שום פלה איך לעשות בזה, ועלו להם היכי תמלא אחרת, דיעו לכל עמו דכל הבן הילוד היאורה השליכוהו, דלהם המלרים לא איכפת כ"כ לפי מה דעלרו אז מלהוליד, והגזירה צכ"ז אינו ניכר צפ"רסוס כיון דכל עמו נלשוו ג"כ על כך וזה פלה דעלו להם, כן כ"ל בעז"ה :

פכ"ב לך ואספת את זקני ישראל וגו', ואמר אפלה אתכם אל ארץ זבת חלב ודבש ושמשו לקולך, התיבם ואמר לכאורה שפה יתר שיהי' ראוי לכתוב דאע"פ אתכם וגו', רק כמאה"כ בדבר ה' שמים נעשו ע"ז כתוב כאן, מד ואומר ע"כ יקיים הדבר דושמשו לקולך, עוד ובאת אתה חקני ישראל אל מלך מלרים שאלתי העברים נקרה עלינו, ועתה נלכה נא דרך שלש ימים במדבר ונזכחה לה' אליהנו, ואני ידעתי כי לא יתן אתכם ולא ביד חזקה ושלחתי את ידי וזכתי את מלרים בכל נפלאותי אשר אעשה

שאל ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם
 הזה והלל לא הללתי, ופנה אוחו כבודו יחברך היינו
 שכעת מלך קשה ערפו תוכל להיות יליאחס, וזו
 שאמר הכ' דופעה תראה היינו אדרבה מלך הרע
 דרעמו לעם הזה, מלך זה יכולת להיות יליאחס, וזו
 כי ביד חזקה היית אחר ביד חזקה, אז יוכרח שישלחם
 ויגרשם מארצו, וע"ז ג"כ להלן בפ' בא דוב' הכה
 מה שאמרו חז"ל דהוא וביה דינו, היינו שעלה מכ"ד
 שלמעלה כפי הדין לחיובו מלך קשה ערפו, כן נראה
 לי בפז"ת :

חושב כי ה' האלבים ואין עוד וכי זולתו יחברך הכל
 נחשב לאפס ואין וגם א"ע יחשוב ללא כלום, אז
 ממילא נחמה מכלל הכריאה כפי עבודתו שניכר רק
 ה' אחד וזולתו הכל אפס ואין בעולמו כלל לא שומר
 ולא חמה המליק והניח לו ה' מסביב מכל עקת רשעים
 המפילים מחיתם עליו, והאדם אשר מבטל עולמו
 בעד כבודו יחברך ועבודתו, כפי מדרגתו בעבודה
 כן נחמה העולם לאיש הזה דלגבי ידיה ליכא שום
 עולם כלל, וממילא לאיש אשר אלה לו ליכא לגבי
 שום דבר המזיקו, והו הפנין שה' באברהם א"ע
 כיון שהלך לחור כבשן האש ובטל עולמו מחיותו
 ממילא נחבטלו כל הדברים שביכולתם להזיק להאדם,
 ולכן לא ה' האש יכולת לשלוט בו באברהם, ואולם
 באברהם לא מניט רק שביטל עולמו עד אפר שהלך
 אל תוך כבשן האש, אבל לא מניט שביטל עולמו גם
 מאפר ולבן, ואברהם אמר רק אנכי עפר ואפר,
 ולכן כמו דמניט באיסורי הנאה במה דלכך שרפה
 דהתורה לא אסרה רק עד השרפה, אבל משרפה
 ואילך דכל הנשרפין אפרן מותר, כן אברהם דלא
 מניט בו רק מה שהלך עד כבשן האש, וכן אמר
 ואנכי עפר ואפר, לכן רק עד אפר אין שליטה עליו
 אבל מאפר ואילך אין מניט מלשלוט עליו, לכן
 מניט בו פנין מיתה וקבורה, אבל משרפ"ה דנכנס
 לים בחייו בעד כבודו יחברך, שזו פנין שמבטל עולמו
 יותר ממה שנעשה אפר, ואח"ל גדול מה שנאמר
 במשג' ממה שנאמר באברהם דהיינו שמה אמר
 ונחט מה שאינט אף בבחינה אפר, וזו על דרך
 שותק חורה לרוח ומטיל לים דין כל הנקברין דאפרן
 אסור, ולכן משרפ"ה שביטל עולמו יותר מבחינה
 אפר זכה שגם אחרי מותו לא ה' דבר שיוכל לשלוט
 עליו לכן לא ה' יכולת ביד מי לקברו רק הקב"ה
 קברו, אז הוא קבר א"ע, וכן הוא הענין בגמרא
 דחולין ד' פ"ט ע"כ במה דאמר רבא בשכר שאמר
 אברהם ואנכי עפר ואפר זכו בניו לב' מלות אפר
 פרה ועפר סופה, דהיינו דרנה הקב"ה לזכותו שיה'
 כולו בקדושה, מלך דהוא לא ה' מכיון למה דנשתייר
 עוד מהתקרבותו לעבודתו יחברך בשיעור דעפר ואפר
 כנ"ל, אף דכוננו היתה בהתיבות דואנכי על מה
 דהתקרבותו עד עפר ואפר, לכן זכרו הש"י דעשה
 מזה דעפר ואפר ג"כ קדושה דנחשו לאפר פרה
 ועפר סופה כדי שיה' כולו בקדושה כמרע"ה,
 דיה' יכולת ללאת ממנו אדם כזה דהוא כולו
 בקדושה כמרע"ה, דאל"כ לא ה' יכולת ללאת
 מחללי אדם גדול יותר ממנו, כיון דיסוד הישראלי
 ילא מחלפ"ה ואין יכולת להיות כולו מי שגדלותו
 יותר ממנו, דמה שנחמה בעולם דאדם פשוט
 נולד לו איזה פעמים בן גדול בתורה דאף דהוא
 פשוט, בכ"ז נחלב הוא מורע קודש עד אהפ"ה,
 אך על אהפ"ה בעלמו דהוא ה' הראשון לאבות של
 האמה הישראלית ולא ה' בו שבת כזה, אף לכאורה
 יב' :

ויאמר משה אל ה' מי אנכי כי אלק אל פרעה
 וכי אזליא את בני ישראל ממצרים,
 ויאמר כי אהי' עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך
 בהויאך את העם ממצרים העבדון את האלבים על
 הכר הזה, מודעה זאת וכן כתוב במס"ק וביחוד
 במספר נפס"ח למרן הגאון מוהר"ח מוואלאוין ז"ע,
 והבאנו זה כמה פעמים שלפי מלך עבודה האדם כן
 הוא מלך העולם בכלו, ונימא דע"ז מאמר הכתוב
 בראשית ויאמר ה' אחמה את האדם אשר בראתי מעל
 פני האדמה מאדם ועד בהמה, דדרשו חז"ל דאף הם
 השחיתו דרכם כיון דתלוי העולם לפי האדם במדרגתו,
 ע"כ כיון דהוא השחית דרכו ממילא גם הם השחיתו
 דרכם, וכאשר כ' כפי מה דתלוי העולם בהאדם היינו
 עיקרי האדם שהוא עם הישראלי דאם עושים נגד
 התורה עולה תורבות להעולם שהם עוליי עליה
 ומגישים זה גם לשחרי כלי אדם, ומזה עוליים
 לשוכאים לעדת ישראל שהם הסבה לזה, דכן נמי
 בענין העול דאם עיקר האדם עובדים אזי עולה
 ששאר בני אדם מתנהגים ג"כ כזה, ועוליים להם
 אחרי זה להפסד מצונות, ע"כ מלך כמים פנים אל
 פנים וכו' לבס אומר להם מי הוא הסבה לזה, ע"כ
 נושאים שנאס על דעה ישראל, דכן גם בעלוי חיים
 וכל דבר עוליים והולכים רק על עיקר העולם כהנ"ל
 כשהם משחיתים דרכם בענין עצירות אף הם
 משחיתים דרכם מדרך הכריאה, ונחמה מכה אל
 הפועל לפעול לרות ועגמה נפש והפסדיות להם, ועולה
 זה בענין היסרך רעתך שהם נוטים מן הדרך, באים
 ג"כ על האדם למרף ועולה גם בזה לחיסרך רעתך,
 רק כל השתתה והשתתה בא מדבר השי"ך בו כמו
 פנין מה שאינו מתנהג בדרך התורה דזה שייכות
 לפנין אדם, היינו דגם שארי בני אדם יתנהגו בכך
 דשולך אחרי העיקר כנ"ל, דנחמה מזה שנאס ועולה
 להרג וחרב, כן בעלוי חיים בענין השתתה ונטיה
 הדרך לערוה דגם הם משחיתים דרכם, ממילא מזה
 נוטים ג"כ מן דרך כריאתם וכאים על האדם למרף
 ע"כ כל השתתה והפסד שיעלה מכל דבר ודבר, עולה
 לאיזה מין חסרונו האדם ששייכות בו, ע"כ אמר
 בינחמה חוקף, מי נחרב, ומי בחי', וגם אם האדם

ישי יכולת לעלות זאת באלהי, לו"א בנמ' רבנות
 שאמר אל"ע"ה ואנכי עפר ואפר זכו בניו לשתי מלות
 אפר פרה ועפר סוסה, דהיינו שהוא אין בו ממש
 ואינו נחשב לכלום עד עפר ואפר, דזה הי' עיקר
 כונתו במה דלא נשתייר כלום עד עפר כהנ"ל, לכן
 בזכות זה זכה עד דהקדיש ממנו את כולו דהיינו
 שנעשו העפר ואפר לשתי מלות, וזהו לשון הגמרא
 זכו בניו והוא דלכיתו ראוי דילאו ממנו בניו כזה
 האופן, דיהי' כולו בקדושה, והיינו כמרע"ה, לכן
 נעשו עפר ואפר לשתי מלות דהוה כולו בקדושה, דאז
 יהיו ראויים גם בניו שיהיו כזה האופן ללאת ממנו,
 וזהו לשון הגמ' הנ"ל דזכו בניו דהיינו במה שפניעו
 כזה האופן בגדולתן בתורה, לכן נהוו לשתי מלות
 דהוה כולו בקדושה דיהיו בניים דכולו בקדושה ראויים
 ללאת ממנו מלך דנחשוף לאפר פרה ועפר סוסה,
 ובזה ניחא נמי מה דקאמר בלשון הגמרא אפר פרה
 ועפר סוסה, היפוך מלשון הכ' דחשיב מקודם עפר
 ואח"כ אפר, דהכ' חשב פנין דאברהם דהקטין אל"ע
 גם לאפר דגרע מעפר, דזה דהוי משלמה יותר הוה
 נגרע יותר אח"כ. אס נחמר כמשי"כ בפ' שופטים
 ובפ' תלף בענין דומה לומה חי מדבר, ולכן חשיב הקרא
 מקודם עפר ואח"כ אפר דזה הוי רבוהא יותר בענין
 פנותותו, אך הגמ' דאירי בהזכות שנתהוה מזה
 לקדושה דשתי מלות הוי יותר רבותא ועפר דאף דהוי
 אינו ענוה כ"כ כאפר, בכ"ז זיכה אותו הסי' והחשיב
 גם זה לקדושה דמלוה, ומלך זה בענין הגמ' חשיב
 שפיר מקודם אפר ואח"כ עפר, וזהו הכונה מי אנכי
 כי אלך אל פרעה, שבאמת הי' ראוי שמה ילך
 חיבך לפרעה ויבשל אל"ע ויפקיר עצמו להריגה כשביל
 לקים שליחותו ית"ש, ואס ככה הי' עושה ממילא
 הוי בסל כל ענין פרעה וכל ענין שהי' יכול להזיק
 לו, ולא הי' יכול פרעה לעשות לו מאומה כיון שמה
 מצטל את עלמו וכיון שכפי עבודתו כן נחשוה
 הדריאה ממילא כיון שאין עולם אין פרעה, וגם
 שהי' ראוי לו לחשוב שרק השי"ת הוא אחד לבדו
 וזולתו אפס ואין וגם הוא עלמו אפס ואין, ואס ככה
 הוא חושב בדעתו שהוא לא כלום ממילא אז האחד
 הוא ממילא, אבל אס הוא חושב אל"ע לחיזה יש, אז
 לעומת זה שהוא חושב אל"ע נחמר מן האחד, ואמנם
 איך ידע האדם אס באמת וחמים הוא חושב אל"ע
 ללא כלום שיוכל להיות שכלו יחנכו נלווי הרוריים
 החושב אל"ע ליש, הנה זה לו האות, הנה האדם
 ופעולת העברה הס שני ענינים, זה אדם, וזאת
 פעולה, ואדם עם אדם יש להם השמות וקירוב
 זה אל זה, לא כן האדם והפעולה אין להם השמות
 וקירוב זה אל זה, ובזאת יבחן אס הוא שונא את
 פעולת העברה שרואה בזולתו, הוא סימן טוב שאין
 חושב אל"ע לכלום ורק על פעולת העברה זעף לבו,
 אבל אס שונא הוא את האדם עושה העברה הוא סימן
 שמחשיב אל"ע טוב מולתו, ואדם עם אדם יש להם

בשמות, ולכן שונא את האדם רעהו ואז לא יגלה
 הוא, מלך דמחשיב את עלמו ליש לא יקום עליו הי'
 אחד וזולתו אין ממש, ממילא יעלה עליו גם המזיק,
 ולכן רק אררבה חכרו עושה העברה אס הוא אדם
 רע יוכל להזיק לו, וז"ש דוד המעשה"ש אל תחחר
 במרעים שאס לא רק פעולת העברה תחשב, רק
 את אדם פועלה אז יוכל להזיקך, וזה שאמרו חז"ל
 רשע שהשעה משחקת לו שאני, ואף שמרע"ה התקוטט
 בקרח, יען שידע בנפשו שאין מחשיב אל"ע לכלום,
 כאמרו ונחמו מה, והי' שונא רק לפעולת העבירה
 של קרח ועדמו, ולא על קרח לבדו כיו שנאחו,
 וז"ש מי אנכי וכו' שמרע"ה הי"ל לחשוב שהשי"ת
 לבדו הוא ואין זולתו כלום, וגם הוא אינו כלום,
 ואז האחד הוא ממילא, וממילא אין פרעה אין שטן
 ואין פגע רע אין דבר שיוכל להזיקו, אבל אס אין
 יודע בנפשו שהוא לא כלום, ממילא אין האחד במחשבתו
 ממילא יש פרעה בעולם ויכול להזיקו, וזהו שאמר
 משה מי אנכי, האס אני חשיב אל"ע ללא כלום, עד
 שאוכל לאמר מי אנכי עד כי אוכל לילך אל פרעה
 ועיקר כונתו כאשר נבאר להלן מי אנכי שאינו יודע
 את עלמו באיזה מדרגה הוא עומד בעיניו דאל
 תאמין בעלמך כתי' דיכולת לילך אל פרעה, ואמר עוד
 וכי אוליא את ב"י ממלרים שזס קשה יוהר ממה
 שאלך אל פרעה שזני ישראל יסכימו לדעת אחת
 לשילוא ממלרים כולם, דקשה עוד יותר מהמשכת
 הגופים במדרש שומר טוב איתא דדוד המלך ע"ה
 ביקש המליכוני על כל העבודי כוכנים, רק על
 שני עטופי סדינין אין יכולה למלך, היינו על שני
 בני ישראל כדד למלך שאין יכולת להשות רגוס
 זל"ז, שלזס לריך לחשוב באמת כי הי' אחד לבדו הוא
 והוא עצמו אינו כלום שאז יוכל לקבל הרלוות של
 בני אדם שונים, אבל אס רק מחשיב אל"ע לכלום
 אז אח"א שנקבל הרלוות כולם, ואח"כ שוב לא יוכל
 להזיחאם וקאי מי אנכי על כי אלך אל פרעה ועל
 כי אוליא את ב"י ממלרים שכיון שלכל זה לריך
 לחשוב אל"ע ללא כלום, אבל מי אנכי האס באמת
 אוכל לומר מי אנכי, והשיב לו השי"ת כי אהי' עמך
 והענין שהאדם המקורב לשי"ת ידע וירגיש בעלמו
 שאין הוא עלמו כלום, ואס אינו מקורב להשי"ת הוא
 מחשיב אל"ע לפי שאין ממה לראות ולהבין שאינו
 כלום, וכל עומת שהוא מחשיב אל"ע, לערך זה
 הוא מרוחק מהשי"ת, ואף שיוכל השי"ת לקרב את
 האדם אליו שעי"ז ידע האדם וישכיל שהוא אינו
 כלום, אבל זה לא יתכן לפי שהשי"ת אין מקרב
 את האדם אליו רק לפי ערך הכנתו שמקרב האדם
 אל"ע להשי"ת, כמאז"ל במדס שאדם מודר מודרין לו
 כמאמר ויהי הי' את יוסף דהוא הי' עם הי' מלך זה
 ויהי הי' את יוסף, ואולם כאן במרע"ה לתועלת גאולת
 ישראל, אל"ע השי"ת כי אהי' עמך, אנכי תחקרב
 אליך מעמתי אף שאחסי איך מקורב אלי עוד כדלוי,
 וע"ז

ואתו שאמרו אלך קדש בנפשך שאין אתה כלום
 ומלך זה המלך הכל לפעולות בעללך ישראל, וזה
 לך האות פי' מופת מופך על דבר זה כי אנכי
 שלחתיך ובייתי עמך דלא יעלה להשגשג במחשבותיך
 שמה הוא אינו לפי האמת שאתה סובר שיש אליך
 ענוה ואמר דוהו האות והמופת, דוהו שלא הייה
 מחשיב את עצמך פי' בשלימות, ולא התגבז בלכך
 איזו הסבורים של גדלות שנחוש שאתה מושג את
 עצמך, ואך שגגה היא אלך במה שאתה סובר שאתך
 בעיניך בשפל המדרגה, אלא כן הוא האמת שקטן אתה
 בעיניך ואיך כלום זכים וטובים מחשבותיך וכל זה לא
 תוכל לדעת לנכון, לא ממה שהלך אל פרעה, לא ממה
 שהולחם ממלכים, שאין כל זה עוד דבר גדול כ"כ,
 רק יען בסולחך את העם ממלכים פעבדון את
 האלקים על הכר הזה, וזה מופת מופך על יוסף
 לבדך בשפלות דעתך שהזכר לפת הסורה לישראל
 ולקבל את הברזים של כל בני ישראל וכולם יאמרו
 לקבל את הסורה ויאמרו כלם בלב אחד נעשה ונשמע
 דבאמת לא פי' באפשרות להמשיך את הכשמות
 רק פי' שידעם באמת שרק פי' אחד לבדו הוא ואתה
 איך כלום, וא"כ אין דבר בעולם רק בפי"ת,
 ובעבורו נעשה הכל ולא למען כלום ורזון האדם
 ביד פי', לכן עלה בידך הכל לפעולה להם להם
 הסורה שהיא חלק נשמת אלוה ממעל לקבל הברזים
 כולם, וכולם בלב אחד יקבלו הסורה, ומהו בחנת
 ותדע זה לך האות ומופת כי אתה היא כי אנכי
 שלחתיך ובייתי עמך לכן באמת ותמים השגת
 שאיך כלום, ופי"ת יכולה לסולח הכל לפעולות,
 ואף הכשמות כולם המשכת אליך, ירזון כולם, ויאמרו
 כלם בלב אחד נעשה ונשמע, וזהו ענין הכתוב
 בסולחך את העם פעבדון את האלקים על הכר
 הזה, וזהו שאמר בהגדה שפיר ועברתי בארץ מצרים
 בלילה הזה אני ולא מלאך וכו' ותמיה דהא מרע"ש
 פי' השליח לסולח את ישראל ממלכים, אך להמבואר
 א"ש דאתה שמרע"ש ידע בעלמו שאינו כלום, א"כ
 נהראת שלא פי' ידי שליח באמת רק הקב"ה לבדו
 ופי"ת א"כ כל שרות סבריות נוחה סימנו רוח המקום
 נוחה סימנו, וכל שאין רוח סבריות נוחה סימנו אין
 רוח המקום נוחה סימנו, הכונה שאם בכו לקבל את
 הברזים של סבריות הוא יודע בעלמו שאינו כלום,
 לפי שהוא מקורב להשי"ת, א"כ רוח המקום נוחה
 סימנו שהוא מקורב להשי"ת פי"ת יודע בעלמו שאינו
 נחשב לכלום, אך אם אין רוח סבריות נוחה סימנו
 ואין נחמרים בידו להמשיכם אליו, וזהו האות שבלבו
 שמן גאווה ומחשיב א"פ ואינו מקורב להשי"ת ואין
 רוח המקום נוחה סימנו :

ואתו וקלם אין, איזו הים הוא לאין וסאין הוא ליש, אך
 האדם מושג הוא הים ליש וסאין לאין, כמ"ש בפ'
 כי תשא בפ' הראשון נא את כבודך שכשיראה אליו
 כבודו ית' או יסי' לאין, ועניית כבודו יסבך פי'
 להיפך כי אף אחר ושכתי כפי עליך, בכ"ז וראית
 רק אחורי הייט שפראת רק מה שלא חוכל לראות,
 אבל פני לא יראו וביינו תכלית סיריעה אשר לא
 נדע, ופיקר כי משרע"ש חשב בזה שיעמול בסורה
 ויעלה ממדרגה למדרגה, וכלל זה יסי' בעיניו שפל
 רוח מגד כשיראה ית' אליו כבודו, וזהו יבוא לפיקר
 תכלית האדם, כי זהו התכלית לעלות בסורה ממעלה
 למעלה בעמלו, וככ"ז ידע כי יש גבוה ממנו ככתוב
 בשמים היינו בענין השמים לראות רק ממעל, ועל
 גשמייתו שהוא ענין הארץ לראות רק מתחת, ממי
 שהוא פחות ממנו, וזהו נכלל גם כן בזהוהו יפתח
 לבנו בסורה היינו בעמלו שלא יסי' כולו לריק, דהוא
 למען לא ניגע לריק, ועל שהסי' בלבנו יראתו זהו
 לא נלד לזהלה להבטיל אהרים, וכן ענין בנשמת
 סבריה דוסר שטן מלפנינו ומאחרינו, שלא נחטא
 בלפנינו הוא ככ"ל שידע מה הוא לפניו שלא יעלה
 במחשבתו שהוא במדרגה גבוה, ומאחרינו יסי'
 עמלו ולא יעמוד מאחוריו, וזהו וסר שטן מאחרינו,
 וזהו נראה באשך דברי התנא באבות, יסי' כבוד
 חכך חביב עליך כשלך, ואל סבי נוח לכעוס, כי
 מאיזה נביעה היא נובע שמהשג זולתו לאין ממש, הוא
 מלך השיבות עצמו בעיניו, וגם ענין כעס נובע נ"כ
 מזה כאשר נפתק נוסח יסי' רזון בדקשת ר' אלכסנדר
 באלפי נזר דשלא אכעיס ושלא אכעיסך, ואמר
 ותלילט מיזר סרע ותן בלבנו הכנעה וענוה דתלוי
 זכ"ז, וזהו שהזכיר התנא באזהרתו שלא תחשוב את
 עצמך בעיניך ויסי' כבוד חכך חביב עליך כשלך,
 וזהו אל תהי נוח לכעוס גם כן, והסרופה לזה
 שיוכיר לו יום סמיחה, וזהו ושוב יום אחד לפני
 מיתתך, וגם עוד תרופה לזה שישב לפני חכמים,
 ומלך אימסם עליו יבוא שלא יסי' השיבות בעיניו,
 וזהו סוי מתחמת כנגד אורן של חכמים, והאימס
 הוא מלך שגשיכתן נשיכת שוטל וכו', ומלך שלא יסי'
 נחשב בעיניו ליש, א"כ נתקדש שם סוי' עליו דהוא
 אחד ואין זולתו, ויכולת להיות דבוק בו א"כ יכולת
 להיות הגאולה, וזהו בהיבי רזון סג"ל אם שלא יכעיס
 ויסי' בלבו הכנעה וענוה, או יכולת להאמר מלכנו
 יחד שמך בעולמך, ככ"ל בפ"ה :

שייך לעיל להכתוב דוירא כי אין איש ויך את
 המצרי וגו'.

דהנה אמר התנא בפרקי אבות סוי רן למלוא
 קלס כבחמורה שאין אתה יודע מתן סכרן
 של מלות פי"ת, וסנה נראת דהנה כדומה אם בל
 אדם לארץ נכרי' והוא איש גדול בתורה ויש כחמו
 לסרביץ

ועי' סבריה האלה מ"ש על הכתוב דמי אנכי
 דכל מה שיחשוב האדם ליש הוא לאין, ולהיפך
 הוא דוקא ליש, ואם הוא קלס יש היינו מקלם גאות

עד שבה להקלף ובהקלף ילמודו, ויוגמרו סוית הדבר
בזה ג"כ על ידו ע"ז אמר רבי פליו כמה גדולים
מעשי חייא :

וְהַדְּבָרִים כיון דתלויין במלותן זכ"ז גם
בהנשמות שכבר עברו, ע"כ יחשוב האדם
בעת הליכתו לחיוב מלוה שיבי', מה יכולת להיות
כלמת מוז, וזהו מאמר התנא בפ"א סג"ל, והוי רץ
למלוה גם למלוה קלה כבחמורה, מלד שאין אהיה יודע
מתן שכרן של מלות דעד היכן מנימים מה לזה,
ואמר והוי מחשב הפסד מלוה עד היכן מגיע, והיפך
השכר וזהו 'כנגד' שכרה, וגם היפך העבירה,
'זשכר' העבירה 'כנגד' הפסדה, וזהו ג"כ ענין
הדברים רעיל בפרשת בראשית בפסוק דוינחם ה'
כי עשה את האדם ויתעבז אל לבו, דהשיב ר' יחושע
בן קרחה בחשוכו שהקב"ה רואה את הטלד דכופו
לחטוא, ובכל זאת אינו נמנע מלהברא, כדומה לחזיו
שעושה שמחה על הולדת הבן אע"פ שכופו למום
בכל זאת בשעת חדותא חדותא, וכו' עפ"ש א' ועוד
בשביל הדריקים העתידין לעמוד מהן, דזה נמי ככונה
דחלוי במעשיהן זל"ז אף מאדם רע לטוב, כענין
מהתן למרדכי כהג"ל ובפרט בענין הסבה וכו' ברוב
פעמים בהעולם כפי הג"ל, ומלד זה נלמד להיות
המלך ישראל שיבי' יודע בענין רוב"ק מסוף העולם
ועד סופו שיבי' יודע חלוי מה שעתיד ללאת מאיש
הזה עד הסוף, דאל"כ אין יכולת לשפוט האדם לדימי
נפשות, וכן יבי' ז' במלך המשיח שיבי' יודע בנבואה
כל איש ואיש עד הסוף דאל"כ לא הוה יכולת חלוי
שיהא יקיים פליו דברות שפסיו ימית רשע, וזהו
הענין גם כהן דוירא כי אין איש דפי' רש"י כי אין
איש עתיד ללאת ממנו שיינו שראש דעל מעשיו לא
יתלה עוד אדם טוב, וגם דלא יבי' שום סבה עד
הסוף דמעשיו ילמח בטוב ע"כ, מהו בא ויך וגו' :

וְאָנֹכִי דאחיריין בענין התנא דפ"א סג"ל נראה עוד
דוהוי רץ למלוה קלה ובורח מן העבירה
דכנה כדומה דיש שתי דרכים לשפוי עיירות דממקום
החלטה אינו ניכר ההבדל בין זו לזו דממקום אחד
יהלכו ומן הוא והלאה מתחילים להסרחק זה מזה, וגם
להכירם שזה ילך ללד זה לחכלית עיר זו, וזה ילך
לחכלית אחרת וכל זמן חמת נמראים יוסר להיכן
נוטה זה, ולהיכן נוטה זה, עד לבסוף יכירו אז הכל
מהו זה, ומהו זה, כן הענין ברוחניות בדרך עכ',
ודרך ישראל כי גם ענין עשו הוא ליד בפיו ולהראות
בתחלה שהוא הכשר והגון ושיכולת לפשות מלות גם
לפי דרכיבס, אך ע"ז אמר הכתוב והודעתם לכם את
הדרך ילכו בה שלוש לדרך יריעה ומלד שאינו ניכר
כ"כ בהתחלטה רק למציון, ע"ז קאמר והודעתם, ומהו
תבוא באתת לואת המעשה אשר יעשון, וכן ענין
הכתוב גול על ה' דרכיך דנלמד האדם לראות ולהבין
ברקדוק מאוד, מה יבי' הסוף מזה הדרך, דאף כשלא
נפראש

לפרצין תורה ולהאדירה ולהרבה בישיבה, ויש לו
איש מכירו בארץ סביא, ונשאל להאיש ההוא פליו
והענין אותו ומשכח ההוא נתגדל שמו, חס הועיל לו
שהרצין תורה לעדרים והקים ישיבות הרבה, ועולה
דכל מה דנתגדל התורה וכל ישיבות נלמח מהשכח
שהשכיח האיש ההוא המכיר אותו, א"כ בתיבה אחת
משכח היתה כנה עולמות עד דור ודור שמניע
וזהו ענין דיש קונה עולמו בשפה א', ולכן כל מלוה
ומלוה שטובה האדם יכול להיות שחלוי גם באדם
אחר, כאשר מליט צבצה מליפא דר' יוחנן חלוי
בר' ינאי, ור' ינאי בר' מנינא ור' מנינא בר' חייא,
וכן היפך בעבירות הוה ג"כ כוה דאם יגנה אותו,
דמזה אין יכולת להרים ראשו, לכן אין עולה להגדיל
הסורה ולא לפרצין בישיבה ועולה כל המקום לחורבן
שמחה, וזה ג"כ הכל נלמח מתיבה אחת המגנה
אותו, וזהו ענין דיש אובר עולמו בשפה א', וע"כ
גם העבירות נלמח לאחד מזולתו וחלויין זכ"ז, האחרון
בהראשון שלפניו ויכולת להניע עד תחלת העבירה
דור לדור, וזהו הענין בר"ה ויוכ"פ דספרי חיים
וספרי מתיב פתוחין לפניו ליום הרין כל דור ודור
עד תחלת היורה, דמניח מעשי דכל א' וא' לקב
מאזנים עד מעשי דור האחרון, ויכולת להיות דמלוה
אחת מאדם אחד דתשקול כקף ללד זכות מחי' בזה
כל טעמות וכל האנשים שמתחלת היורה עד הנה
וממילא גם כל העולם שחלוי על האדם, וגם כל
העולמות שחלוי על העולם הזה [ייראה האדם עד
היכן המלוה אחת מניע], והעפס ע"ז הוא כהג"ל,
מלד דנובע מעשי א' מזולתו בן לרע וכן לטוב, וגם
אם לא כדומה סג"ל באופן דאין מניע מעשי א'
לזולתו, זכ"ז ברוב הדברים הוה סבה מעשי א'
לזולתו כדומה אם יתן איש מלבוס לחבירו שפשה
מלוה במלבוס ערומים, אך בקודם ה' איזה הטובה את
המלבוס וגם ה' איזה זורע את הפשקן שנתהוה מזה
המלבוס, וכן גם יוסר דאף מרע לטוב נמלא ג"כ
סיבה א' לחבירו כאשר ביארנו לעיל מסיבה סמן
למרדכי, וע"כ העושה המלוה סביא רק אמלעי,
וכן מתחלת המלוה מאמלע הויה המלבוס מנתינת
מלבוס מתוקן מזל"ז, ובהו הוה ענין הנמרה דפ'
השוכר את הפועל דר' חייא זרע פשחן וארנג מלודס
וגד עביא ושחטו וחלק הבשר ליחומים ושיבד מעירו
לקלף, וכחב עליו חמשה חומשי תורה ומילק זה לחמשה
סינוקת לכל א' ספר א', ומה עשה דוקא כוה האופן
הא כונת חכלית המעשה ה' לעשות חומשי התורה
מהקלף ולא ה' יכולת להניע לקלף אם לא דוקא
באופן כוה, וגם בענין המלודה דוקא לזרוע פשקן
להניע למלודס ולא באופן אחר, אך לפי הג"ל הוה
הענין דרלה לעשות לענין פשית המלוה דגידול זרע
ישראל לתורה שהוא עיקר יסוד העולם, ורלה לעשות
זה שיקיים על ידו מתחלתו ועד סופו שיינו מתחלת
העבירה ועד סופו, ע"כ התחיל מזריעת הפשקן

על אחד, וגם אין שייך בשחחך שני ככרות דנימא דנוסף תאזוב בזה דזה אין סוספה דהא יכולת להאדס לחתוך ככר אחד גדול כהשניס, וגם כמה ששמה בשתי חנויות ליכא יותר מאס הי' אוכל כשיפור בחנות אחת, וא"כ אינו עודף ענין אכילה מהתאזוב בהוגות מהאחד דלכיות נימא דחכמים הניחו סימן על תאזוב זו דמילי אכילה דאינו ילך בזוגות שלא יחסוב עליו ענין דרות רעה שלא יבוא לראש השקר בדרך שנים דהוא ראש עבודה זרה דהנחת הסימן אינו הוא רק על איזה תאזוב דהוא מילי דאכילה כמו דנקט הגמרא סס, ולזה ליכא תאזוב אכילה יותר בזוגות חניות מאחדות, וכן בנמלך אינו מלטרף אחד להשני דלכיות מלורף. התאזוב זה לזה, וכן באורח אינו יודע בפת אכילת או שחית אס ניחן השני, ע"כ ג"כ אינו מלטרפת התאזוב, וכן באשה אינו מדע ג"כ בודאית להשני אס ניחן אליו, רק באשה חסובה מישינ, וכל ענין התאזוב הוא רק אס הוא בקביעות, אבל בהודמנות לאיזה לפעמים אינו מגיע ענין התאזוב, ע"כ פירש"י עוד לשון על ענין החנויות הנ"ל דלא מישינ מזד דאינו קביעות ע"כ לא קפדי מייקין עלה, רק באיזה ששייכות ענין כשפיס דהוא ענין אחר אז מישינ גם לזה כמו דמסייס רש"י ז"ל סס, כן נראה לי בע"ה :

ויאמר משה מי אנכי, עוד באופן אחר בענין הנ"ל, דכנס כפי הנ"ל דתלוי בהריאה כדי עבודת האדס ופיקר בריאתו תלוי רק בזה, א"כ אס נחתס גז"ד ח"ו על איזה למיטה והוא מותר נפשו בעד כבודו יחברך נהווה דהעולם והמזיקין שבה אין בהם ממש, מזד דכמו שהוא שבק עולם חיובו בעבודתו בעד כבודו יחברך, כן נהווה אחר דאין עולם לנגדו וממילא ניכל מהמזיקין, וגם עהמיטה אשר נגזר עליו, וזה חוכן דברינו הנ"ל, אך עתה יותר נבאר זה דכדומה אס נחתס עליו מיטה נתקיים גזר דינו בזה דמסר נפשו ושבק חיובו בעד כבודו ית' נקרא מיטה בזה, וממילא ישאר בחיים חיובו, כי רלון כבודו יחברך אינו להמית האדס ממש, רק שיקבל עליו עול מלכות שמים זה מיטה דהיינו בכל נפשך, וזהו ענין הכ' כי לא תחפון צמות המס כי אס בשונו מדרכיו וחי', דבזה תהיה מיטתו וממילא יהי' בחיובו, וזהו הכ' שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו באמת בית ישראל, וזהו הכלל על כל דרכי האדס, אס נגזר על האדס עגמת נפש מאיזו לרותו או שיבוא לדי ציון נלרך להאדס שיקבל זה הציון והעגמת נפש באהבה ונתקיים גזירתו בקבלתו זה בעד כבודו ית' הציון הוא שיקטין בעלמו בקבלתו זה בשחיקותו, וממילא בצלה הגזירה והעגמת"כ שכליו, וגם הכלל בזה אס יחפון איזה לפשות רעה לזולתו אס זולתו יקבל על עלמו הרעה באהבה במס"ל בעד כבודו ית'

נחראה תלוי סוף הפסדיות לעלמו, יהי' נחראה סוף מלאליו, וע"כ יראה מתחלת הדרך הסוף בענין דאיזה חכס הרווחה את הנוגד, וגם מבמה לתלמידיו של ארע"ה לתלמידיו של בלעם הרשע דניכר התחלה מהסוף שהוא מתלמידיו מה הי' בלעם זה כבר הובאו בהמפרשים, והכלל כי מאיזה דבר שיתחיל, לשם יבוא, אס התחלתו הוא דרך פעכו לשם יבוא לתכלית גמר הדרך, דהיינו לעיר פכו שנתהוה לפכו גמור גם בכל מעשי המלות, חכו מאמר כונת התנא הנ"ל דהוי רץ למלוה, גם שהיא קלה, וזורה מן העבירה אף שהיא לנגד פיניו כהכשר וכסוגן, ככ"ז הוי צורת מן הדרך הזה, דתביט ותלץ למרחוק להיכן הדרך סולך דהוי מחשב הפסד דהמלוה דבתחלה, כנגד השכר דלבסוף, וגם שכר העבירה דבתחלה, כנגד הפסד דלבסוף, ובענין דכתבו דמהיכן דהאדס מתחיל לילך לשם הוא בא כפי ענין דרך הפכו הנ"ל, נראה ענין א' דפסחים ד' ק"י ע"ב דמקודס מסיק הגמ' סס דלכולהו לא מישינ משום זוגות רק בחרי, ואמר סס רב עירא דמס דגמרו בידי אדס, היינו שחי קפרות ושני ככרות אין בהן משום זוגות, גם אמר דשתי חנויות אין בהן משום זוגות, גם נמלך וכן אורת וכו' אין בהן משום זוגות, ונראה לפי הנ"ל דהנה אמת אין רק דבר אחד, כי שני אמיתיות אין, ושקר הוא כמה פנינים דכמה עניני פניות יש אס מזד בריאת גופו, אס מזד ממונו, אס מזד כבודו, אס מזד שגחה, אס מזד קנאה, מזד זה מביאו לדבר שלא כהיותו, ואך לדבר כהיותו אין רק דבר אחד, וכן גם במחשבותיו, יש אמת, ויש רלון, דהוה גם כן דאמת אין רק דבר אחד וברלון יש כמה רלוניות כנ"ל, וע"כ באיזה דרך שילך, לשם הוא בא אס ילך בכל מחשבותיו וגם בכל דבר ודבר בדרך האמת הוא סולך רק בדבר אחר וסולך למעלה למעלה בזה ומסיקן שממחיל לילך לשם הוא בא כהנ"ל, לכן כשהתחיל לילך בענין דאהדות הוא בא לאחד, אך כשהתחיל לילך בענין שקר שהס שנים אז הוא בא לשנים שזה עיקרי עבודת זרות השקר, וע"כ הניח הגמ' הסימנים לדבר שהוא שורה רוח הרעפ דזהו זוגות, אך באיזה דבר הניחה הגמ' הסימן, לדבר שיש בזה תאזוב כמו במידי דאכילה דאס ירצה עוד א' דזהו תאזוב מה דאין בו הסתפקות הניחה הגמ' הסימן על זה דלא יהי' רלון האדס לזה כדי שיזכור בענין תאזוב שלא להביט על שקר שהוא שנים, אך א' בששה או גם בארבע הוא בטל כמו איזה שהוא פשיר דאס נוסף תלוי עוד כמו א' ר"כ ליכא חשיבות בזה ואינו ניתן להאמר דנוסף אליו עוד פשירות בזה מזד דבטל הוא בהרוב שיש לו מקודס, וע"כ מסיק אין שייך ענין רוח רעה בצערה הנוסף על הששה, או שמונה על שבעה, או ששה על חמשה, או גם ארבע על שלשה, דשני

יחז' בודאי כבר נתקיים בזה הרעפ עליו, וממילא
 האיזה שרובה לפשות הרעפ אחו ואין יכולת לעשיית
 הרעפ מלד כהנ"ל נחטוב הרעפ שילחה לפעולם פ"י
 פשיחו או פ"י חוזה דיבור דהולך עליו, כאשר
 כתבנו לפיל בפנין לשה"ר שאח לא כפי דמיונו
 שמינה כתם בדיבורו על זולתו, רק דתהוב בדיבור
 זה כתם על עצמו דמד באיזה זמן נחטוב זה לרעת
 כמאמר חז"ל דעל לשה"ר באו נגפים, וזהו הענין
 הכובס במרדכי במגילת כאשר בא המן בעת שהרעה
 דין הקומץ בבית המדרש וסבר שהמן סולך לברוג
 אוחו, ועמד להפילל היינו ענין וידוי ומסר נפשו
 בקבלת עבודתו לכבודו יחז' נחטוב מזה שהלך החלי'
 ממרדכי להמן, וזהו סכ' בור כרה ויחפרו, וסינו
 כשמקבל האדם הרעפ מה שנחתם עליו, עולה הרעפ
 על חבירו לזד אשר רצה לפשות הרעפ אליו, וזהו
 מאמר חז"ל שבקיה לריח בשתיקתם דמנפשו נפל,
 ואם לא יקבל על נפשו הרעפ אזי עולה הרעפ על
 שניהם, וזהו ג"כ ענין אשר הפחלנו בענין ביוון
 דאם יקבל עליו הכיוון ונתקיים בקבלתו גורתו, עולה
 הסיפוך שיפלה לגדולה, וזהו כונת סכ' ג"כ בשאלו
 המלך שנחתם עליו שיקטין עצמו בזה לשאלו שאלחו
 משמאל, אם לסקריב קרבן ויכולת להשאר חיו מבת
 עמלק בחיים, אף שהוא נגד נווי השם, כפי המלוס
 ממתיח עמלק, וזהו לא שאל וסמך על עצמו מלד
 גדולתו מזה נחטוב הסיפוך שניטל הגדולס ממנו, וזהו
 סכ' הלא אם קמן אחס בעיניך הלא אז דוקא ראש
 שבמי ישראל אחס, וכן גם ענין הגלות אם יקבלו
 פולס עליהם אזי הוי יולאים בקבלתם, הגזרה
 שנחתם עליהם דהי' נקרא דכבר נתקיים עליו, והיה
 ההכרה לביות בטלה, וכל הברות יהי' עולה אז,
 למי שרצה לפשות להם, רק שיקבלו הגזרה עליהם
 בכל רנוס, ואז טפל עליהם, וזהו הענין כשזק קם
 זה טפל, וגם הענין כשהיו צירושלים הי' לור
 בחסרונו, ואח"כ כשעלה ירושלים בחסרונו פלה
 הפולס להם, עד שלבסוף חתפסט אדום על כל
 הפולס כלו חשפה מדישים, וזהו רק מלד חסרון
 מעשינו בענין הרלון לקבל עלינו מסירת נפשו בעד
 כבודו יתברך, ולקבל עלינו הגזרה, ועולה מלד זה
 לפס הגדולס, וזה כונת הנח' מי נתן למשיסה יעקב
 וישראל לבוזים ואינו ענה פיתוס וכדומה, רק חלי
 הכחוב השני הלא ד' זו חטאנו לו, היינו שאינו רצו
 לקבל הפול מלד זה נמשך יותר, ואמר על זה מובטח
 אני בזה שמורה הוראה בישראל, וע"ז הי' ענית
 יחזק על ברכני גם אני היינו שיניע יניקה גם אליו
 מברכת יעקב, סנה משמי הארץ יהיה מושבך בין
 רע ובין אינו רע היינו שיניקתך חסיה מרע שיפקב
 לא יגיע לטוב, רק כשיהיה בדרך הטוב, לכן מזה
 חסיה יניקתך, וזהו כונת סכ' מוהיה כאשר תריד
 ופרקת עלו מעל לוארך, ולכן אם עומד על האדם
 איזה דבר רעה וזהו מקבל עליו באהבה בעד פול

מלכות שמים, ונתקיים בזה גזירתו, ועלה מלד זה
 הללחו, וא"כ הרעפ שנגזר עליו עולה הללחו מהרעפ
 גופא, בזה בצמחוני בכבודו יתברך בקבלתו עליו
 שיכולת לביות שבל"ז נגזר עליו כדומה להריגה ואח"כ
 כשבא הריגה עליו וזהו מקבל זה, עולה לזה הללה
 וא"כ פ"י הריגה גופא נמתק הגזרה מה שנגמר
 עליו מיתס וכדומה, וזהו כונת סכ' אם תקום עלי
 מלחמה בזאת גופא אני בוסת שמה תלמה אדרבה
 הללחו, ולכן אם חתכה עלי מחנה לא יירא לבי
 וזהו ג"כ הכונס מהמשורר דמקדש מלך פיר מלוכה
 קומי לאי מחוך הספכה, וע"כ הענין ג"כ בא"א
 ע"ה שבאמת נגזר עליו מיתס מן השמים שכיתת
 הללמים נגד נמרוד אף שדין הפורה כך, בכ"ז כפי
 ענין בריאת הפולס בעת הסחר פנים נגמר גם מן
 השמים למיתה פ"ז, אף שהוא מוכרת לפשות כן
 כזה, בכ"ז ההכרה לפשות אוחו כדין התורה והבריאה
 כפי הפת מההסחר פנים מהנהג בהנהגמו, ונגמר זה
 האדם למיתס ח"ו גם מן השמים, וע"ז אומרת
 השכינה קלני מראשי קלני מורועי, וע"ז ניתן להאמר
 בעת הוואת שפעולם הוא כך ומי שרולה להכנס
 ביראת ה' ניתן להאמר עליו כפי הפת הגלוי פנים
 שאחס חששה פולס אחר, כפי האמירה שהולך
 בדרך הפולס ברחוב אף זהו רק לאיזה אדם שהוא
 ענינו ביראת שמים רק עד גופו, שהוא כאיזה אהב
 לזולתו כן הוא אלל המלות והמורה, ואינו כענין זיוג
 שהוא בכריתת ברית כאשר ביארנו, וכאשר נבאר
 שיס' במסירת נפשו בעד כבודו יתברך שחכה לפשות
 עבורו הפולס לחסו וכו', אף אלא"ה שהלך
 בכבשן האש בחיים ושקב חיים חיותו בעד כבודו
 יתברך, לזה ניתן שיפשה הפולס לחסו וכו' עבורו,
 וכוסר מזה האדם, המאמר שהוא לא יעשה פולס אחר
 רק שאדרבה עבורו נעשה הפולס לחסו, כי בעבורו
 נברא הפולס, וע"כ בהליכתו לכבשן האש זכה
 שכבש את נמרוד וחבריו וכל המלכים הגדולים שהיו
 אז, וזהו סיפור המעשה להראות שכבודו יחז' יעשה
 פולס חדש עבורו ויעשה הפנהגה שכנגדו לחסו וכו',
 וזהו שהגבינו למעלה מן הכוכבים להראות שהוא
 למעלה מן הפולס, וע"כ המיתה שנגזר עליו מלד
 כיתת ללמיו של נמרוד, נחטוב בהליכתו לכבשן האש
 נתקיים בזה דגורת מיתתו מה שנחתם עליו, וגם יותר
 שנכטל הפולס לפי ענינו, וממילא בטל גם נמרוד
 וגזירתו, ונתפסק מזה גופא למיתת הללחו להשאר בחיים
 חייתו, וכן בילחק אבינו ע"ה בעקדתו שמלד הפלחו
 אף יכולת לביות שמיטתו ונלמת מזה הללחו, כי
 יכולת לביות שראוי הוא למיתס ח"ו מלד פירא בישא
 שולד לבן מאה שנה ומסוממין, ואף זה דהפלחו
 נתקיים גורתו דמיתס עליו, וגם כאן עוד יתבר דבטל
 פולמו בזה דפקידתו לנגדו, וממילא נבטל גם הפין הרע
 ומזה ישאר בחיים חיותו ועולה דכבשן האש של א"א
 ע"ה, ופקידתו של יחזק, נחטוב הסיפוך מרמיון האדם
 שלכאורה

שלא כחורף סוף זה להריגה ועולה הסיפוך דזה הוא
 הלל, וע"ז הדברים, ג"כ פולס הכתוב ה"ל דאם
 סתנה עלי מחנה וכו', וגם דאם תקום עלי מלחמה
 ואני מוכר נפשי בזה, א"כ נחבטל העולם לנגדי וממילא
 נחבטל המלחמה, ע"כ בטחונו בהללו, ממלחמה זו
 גופא, וזהו בואת אני בוסח אס תקום עלי מלחמה,
 וממילא גם אס תתנה עלי מחנה לא יירא וזהו ככל
 מלות התורה שלפי הדמיון הם להפסדו דהאדם,
 וכשיראה לבסוף הוא חיות דהאדם, הסיפוך מהעבירה
 שלפי המשקל הראשון הם שבר להאדם ולבסוף
 יתראה שהם הפסדו דהאדם, אך שזה הוא ככל
 מדרגה ומדרגה ייש אס המלוה היא דמדרגתה שבה
 רק לשכר האדם היה הדמיון ממנה רק להפסד ולבסוף
 נתראה לשכר, אך אס הדמיון ממנה שהפסדה גדולה
 פד צפיקר חיות האדם פד מיחתו מזה נלמח לבסוף
 עיקר חיותו, כן הסיך שצבירה שג"כ לפי המדרגה,
 אס הדמיון הוה רק לאחיה שכר, האמת שולה לאחיה
 הפסד, ואס הדמיון לעיקר חיותו להכלית פרנסתו
 כמו להסדמות להעבדי כוכבים בהסגותיהם, מזה
 הסכרת להיות עולה לבסוף ללקיחה עיקר חיות האדם,
 כאשר יראו מהרה בצור הסוזר בעקבותיה דמשיחה,
 וע"כ אמר הכתוב אל תשלח ירך אל הנער ואל
 טעש לו מאומה, מלד דזה הוה רק לדעת כי ירא
 חלשים פחה ולא תשכח את בנך את יחידיך, שזה הוה
 נסיוןך כמו מיסתך כך ובנך שזהו קבלת מלכות
 שמים עליך בכל נפשך, וא"כ ניתק מיסתך ממך
 ומבנך, ולכן אל תשלח ירך אל הנער ואל טעש לו
 מאומה וגו', וע"כ לפי הדברים ה"ל שאס נגזר על
 האדם אחיה דבר כמו מיחה וכדומה אחיה פגמת
 נפש, אס יקבל האדם למוט נפשו בעד כבודו יתברך
 או אחיה עגמ"ל להיות בעבורו, בוא נתקיים הנזירה,
 ונחתם אשר נתקיים כבר זה על האדם, וממילא
 ילל ממיחה בזה או מהעגמ"ל, ואינו קשה למאי
 הצריכה התורה כל מיתות ב"ד הא יכולה שיקבל
 האדם על נפשו למיחה אחרי שזה נקרא מיחתו, זה
 אינו דנלרך שכל ישראל ישמעו וייראו, ומתחשבתו
 לבד אף שיקבל עליו בכונה שלמה אינו ידוע זה
 לזולתו, אך ענין שוגג שחטא כדומה משכחה שבה,
 או שכובר שמלאכה מותרת, זה החטא הוה רק
 משכחתו בעבור שלא למד, או שאינו מניח זה
 בזכרונו הסוב, זה החסרון הוה רק על המחשבה,
 וא"כ כשיספר מחשבתו בקבלת שפיכות דמו בעבור
 כבודו יתברך, בזה נטהר מחשבתו מחסרון הפאחו,
 ורק שנלרך עוד לאחיה מעשה מהתורה כקיום כל
 המלות שניתן רק למטעי התורה, ע"ז הופמד חיוב
 קרבן ולקחת מקבלת שפיכות דמו לרם הקרבן, אך
 נלרך בזה בעת שמיחה הקרבן לקבלת שמיחה האדם
 בעבור כבודו יתברך, וזהו כתיב שפיקר זבחי אלהים
 הוא רוח נשברה, לב נשבר וגדכה אז לא תבזה:
ומצד קבלת דמו שהוא מסירת נפשו, ומלד שפיקר

הבריאה תלוי כפי עבודת האדם וכאשר קיום עיקר
 חיות נפשו בעד כבודו יתברך ומבטל חיות עולמו
 בעבורו, נחמה לזה שאין עולם לנגדו, וגם המזיקין
 שבה, וע"כ פולס מלד חיוב הקרבן שלא היה יכולת
 להפכו"ס לעשות אחיה היוק בלרץ הקדושה, ומלד זה
 נחמה ירושה ארץ ישראל, כמאה"כ במה אדע כי
 אירשנה בחיזה זכות כדדרשו חז"ל, ופנה אליו מלד
 קחה לי עגלה משולשת, היינו בזכות הקרבנות כאשר
 כתבנו זה מכבר שמלד זה נקרא ברית בין הבתרים
 שפולה בכונה גם ע"ז דאשר כרת את אברהם,
 וזה גם ברית בין הבתרים, ושצוטעו לילחק וכו'
 פקידה, לכן ויעמידה ליעקב לחוק, לאמר לך אתה את
 ארץ כנען חבל נחלתכם, וגם מלד דוכרות עמו
 הבתים ע"כ הוא עולה לתת את ארץ כנעני וכו',
 אך זה הוא שפיר צענין אברהם שבעת הליכתו להכניס
 אין ידוע אליו הללו, שלא יפלה ח"ו כונתו להללו
 א"כ לא יבטל עולמו, ותהי' פומדת העולם דבריאתו
 לנגדו לאיתנו וגם האש בצרפתו, אך במשה רבינו
 ע"ה שביחה מוכרתה ג"כ להיות כואת תחת חרב
 פרעה שכוננו אז היה רק לשפיכת דמו תחת חרב
 פרעה בעבור כבודו יתברך, שאז עולה בסוף שאין
 עולם לנגדו ואין חרב ואין פרעה, אך כיו שפיקר
 הליכתו לפרעה היחה רק להלל ישראל ללקיחתם
 ממנו ממלרים, ואיך יוכל להיות שני הדברים הפכים
 להרוב תחת חרב פרעה ולבוליא אותם אח"כ ממלרים,
 אך שזהו רק באברהם שגדולתו היחה תחת מדרגת
 פער ואפר, הסיך מגדולת מלך צו"ד שהגדולה
 שנותנים לאדם הוא רק אס יראה מהאדם מעלתו
 בגופו כמו חייו יפוי כח, ומראה פנים, או גבור
 וכדומה, אך דמלך מלכי המלכים הקב"ה הוא ציפוך
 אס יבטל האדם נשמיותו בזה נחמה מאתו להאדם
 גדולתו מלד דגשמיות העולם הוא נגד כביכול ללא
 חמש, וא"כ הוה הסיפוך שאס יראה האדם ציטול
 הנשמיות בזה ניכר ללם חלשים עליו ונקרא בזה עובד
 אוחו, וע"כ גדולת אברהם היחה בציטול הנשמיות
 פד פער ואפר, וזהו הכונה במשבת את כבודו יתברך
 לך ה' הגדולה, וכי אחיה הוא ה' לברך, אחיה פשית את
 השמים וכל זבאם בארץ וכל אשר עליה הימים וכו',
 וזבא השמים לך משתזיים, ומסים בשבתו דאחיה ה'
 האלמים אשר בחרם באברים, ולכאורה מה הוא השבת
 הזה היסכן במלך על כמה מדיות שישבחוהו מה
 שמושל על עיר אחת קטנה הנמלא בחיזה מדינה
 מסמדינות, כן גם כאן מלך מלכי המלכים הקדוש
 ברוך הוא שהשמים והארץ וכל אשר בהם, וזבא
 השמים הכל שלו כאשר חשב, ומסיים בהשבת
 דאברהם הוא מדובק אליו והוא בחר בו, ובפשיטות יש
 לומר דמשבת לאברהם אשר בחר בו כאמור אשר בחרת
 באברהם, וזהו הפנין דנוסח הברכה ג"כ דאלפי
 אברהם וכו' דמשבת לאברהם כי הוא אלפיו, אך
 בהשבת הוה לא יהי' שפיר מה הוא שייכות להשבת
 דמקודם

כבודו יתברך כי אהיה עמך שהראה לבינת רק אמי, סיינו שכל כונתך וממתך רק אלי וממילא אינו שום חפיות מחשבת הללתיך אליך, וכו' כי אהי' עמך, וזה האות המופת החוכמי מהשאר בחיים חיוניך מחמת חרב פרעה, מלך כי אהיה עמך זה הוא כי אנכי שלחתיך, הוא כבולתיך את העם ממזרים סיינו רק לקבלת הסורה בלא שום מחשבת גשמיות כלל וכו' כי כבולתיך את העם ממזרים רק להצדקון את אלהים על הבר' הזה העולה מזה כי לכוף חרב מלכיות כשיכון האדם לקבלת עולו, או נחשוה הללתי מהעול, ומהו קבלת עולו היינו מסירת גפשו, אך איך יוכל להיות זאת שהוא עוד מקוב בתקוה, להיות עוד בארץ ישראל חמת קדושתו וכו' שני הספכים כ"ל, אך שזכרה להיות במדרגה שאין לו שום חפיות מחשבת גשמיותו, היינו שפיקר יליאתו חס' רק לקדושתו יתברך כמאמ"כ הושיענו וקבלנו לסודות לשם קדשך וגו', אך אם לא לזה חס' מחשבתם רק ח"ו לאיזה מחשבת גשמיות, וכו' עולה שאין מוסרים את נפשם בעולם, א"כ אין העולם יבטל עבודם ומהי' יליאתם כאשר יתסם המלריים, שישוב הם לפנות בקר לאתנו כפי צריאת העולם, מלך שאין ביטול העולם לנגדם כפי כונתם, רק מחשבות הגשמיותם, וגם הכנסתם לשם אין יכולת להיות, הקי"ז מהכלל שאין יכולת להיות יליאתם, וגם הכנסתם לשם, כ"ל בעוה"מ :

ולפי ענין ה"ל דאם מחשיב האדם את עצמו ליש אינו מגיע למחשבתו ב' אחד ואין זולתו וממילא יעלה עליו ליש העוד דברים מה שיש בעולם היינו כל הפעלי דברים וכל החיזוקין היינו המחשבות והגוף בחלואתו והאנשים רעים והעכו', מלך דאינו מניח התפלן בראשו למחשבת ב' אחד ואין זולתו ממילא ליכא עליו השכר דויראו מתך דכל פמי הארץ, וכחבנו בזה בדורשים הקודמים, דמלך זה בקודם שבי' הסומאות בהסתר פנים כמו השד בחורבה דוכל יום הי' אומרים שיר של פנפין בירושלים שלא יכנסו שם, וכן בגולן הי' ציפר, אך בעקבותא דמשיחא דאינו נמלא גזלן ציפר, מלך דנכנסו הכל לעיר, דלא אינו בונב את גופו להטמין את עצמו, רק בגופניות יחי' גלוי לכל והוא בחוץ הסיר רק דגונב דעת וולתו שאינו יודע, אם הוא גזלן, אם הוא איש ישר, ויעשה עמו מסחר והוא עושה לו רמי', וכן הסדים נחשוה בסוף להיות בגלוי שגולדו מזיוגם שאינו כהונג ממחשבותם בעת הזאת כהכ' מורע מרפיש עולה לבנים משחתיס, ופ"כ בפנין הסדים שבי' מקודם בהסתר פנים בחורבה עולים בסוף הזמן להיות צרחוב בהתגלות, ופ"כ כחבנו דאף דקנאת סופריים חרבה חכמה וגלרך להאדם ללימודו להיות מגמתו שהוא יחי' יכולת בידו יותר מזולתו, בכ"ז לאחר כל המחשבות נלרך שיחשוב ג"כ דמה דלהיות יכולת בידו יותר מזולתו והוא יש, הוא בכל למטן כבודו יתברך ולא לעלמותי שהוא יש, אך כשפברו

דמקודם דאזיל על כבודו יתברך, אך לפי ה"ל הוא שפיר דזה הוא שבה כבודו יתברך דהתחיל לדבר דאחסי ה' לבדך, ואחסי פשית את השמים וכל לבאם והארץ וכל אשר עלי', ובימים וכל אשר בהם, ולבא השמים לך משתחווים, ובכל זאת בהרת באזרם, דזהו מלך דלגדולתיך אין חקר ונחשב אליך הכל ללא ממש ופ"כ שום ומשום אליך קטון וגדול, ולכן גם בהאדם הוא לסיפק דכל מה שמקטין עצמו, יותר ניכר ללם אלהים עליו וזה הפנין דיבור השבח דאחסי הוא המושל בכל והכל שלך השמים והארץ ובימים ולבא השמים לך משתחווים, ובכ"ז בחרת באזרם ונתת הכל לאזרם דאיך דיתכונן כן לפי זה המדריגה יחי' הוית וקיוס העולם, ונתראה מזה דאליך שום ומשום קטנות וגדלות פ"כ גם מזה דאזרם הוא לאות דאחסי הוא ה' לבדך והגיע אליו גדולה כזה מהליכתו לכבדן האש שמראה בזה במעשיו פ"י האש ששפר ואפר הוא, פ"כ נחשוית חיותו ג"כ זכיותו לעפר ואפר, ואך כפי אשר כחבנו מכבד שהוא כמו שרפה שכל הנשרפין אפרן מותר שנשאר העפר מהאיסור, לכן נשאר גם כאן עוד פנין קלת גשמיות מהעפר ולמעלה ויכולת עוד להיות חפיות מחשבת גשמיות פ"ז המדריגה ומוכרת להיות שלא ידוע אליו מקודם הליכת הכבדן להללתי, אך במשה רבינו פ"ה שנאמר עליו ונחנו מה, כמאמר חו"ל גדול מה שנאמר במשה ממה שנאמר באזרםם שאין חפיותם שם גשמיות עליו, יכולת להיות שילך סמת חרב פרעה להריגתו, ובכ"ז יחי' ידוע אליו ג"כ אף מקודם שחל זה חסיה הללתי, ובכ"ז אין החשש שפולה ח"ו כינתו להללה שאין בגופו שום חפיות מחשבת גשמיות יחי' עולה במחשבתו לזה, היינו שמלך שפיקר הללתי ישראל להוליאם ממזרים, יתס רק לעבוד כבודו יתב' לקבלת הסורה, ומלך זה בעת יירדת הם לא היה יכולת להודיע לישראל הללתי ואף בלא ידיעתם הי' עוד ראויים להשבע בים פס המלריים או להלל, מלך שהיו שקולים במחשבתם על התשקל אם הולכים לבטל עולמם, או ה"ו שמקוים עוד לחיותם כירידת המלריים שישוב הם לפנות בקר לאיתנו כאשר כחבנו מכבד, אך למשה רבינו פ"ה אליו נתגלה זה, ואמר לו כבודו יתברך, ואחסי כרם את מתך ויבואו בני ישראל בחוץ הים ביבשה, היינו מזה שיבואו לים יחזרו ליבשה אך אליך אזלה זאת, היינו כהכ"ל מלך ונחנו מה :

וגרזור לכ' שהתחלנו כשאמר אליו כבודו יתברך שילך אל פרעה והסכרת להיות עליו שני הדברים הספוכים שזה הוא רק מלך ונחנו מה, ומלך פיקר כונת הללה להיות רק למטן כבודו יתברך, פ"ז אין ידוע להאדם בנפשו אם יכולת להיות לו מדרגה כזו, פ"ז אמר משה רבינו פ"ה לכבודו ית' רבש"פ מי אנכי, היינו שאין ידוע לי מי אנכי באיזה מדרגה אנכי שיכולת להיות, כי אלך אל פרעה וגם די אוליאת את בני ישראל ממזרים, ופ"ז ענה אליו

כשעברו שנים והמתחבב לא הי' כהוגן רק לעלמותו, והוא ליש וע"כ נחסר מעבודתו לאחד כהג"ל, ועולה פניו המזיקין עלי' כה"ל, ולכן מקודם כשהי' בהסתר פנים לא היו קרובים להאדם להפסדיות להזיק, אך לבסוף הזמן כשנתקרבו לאדם ההגון עולים שלא להניח בלימוד דתהו"ק דאדם הגון חסד בכל מחסרון האדם הישר שפולס עלי' שהוא ליש, ומלד זה נתרבה המזיקין עליו אשר יסבול מזה האדם הטוב מהתקרבותם אלי' לבסוף, ומלד זה התיקון בעולס לאחס תבורות לביטול היש אף דנס זה אינו תכלית התיקון הנלרך להיות קנאת כופרים פרצה חכמה כהג"ל, אך מזה יעלה להאיש אשר יעסוק בלימודו דאמת דמחשיב את עלמו ליש להיות יכולת אליו יותר מוולתו מלד דכלל כן אין יכולת להיות אלי' חימוס הלימוד, בכ"ז יעלה אליו מזה לביטול היש היינו לאחר כל המחשבות דמחשיב את עלמו שהוא ככל למטן כבוד ה', ולכן אף דתיקוני התורה אינו בתיקוט כ"כ, בכ"ז מזה ילא הסבור להיות בתורה בכולו, ובתבנו שם דכן ג"כ בענין דלא תגזול ובגניבת לדין הטעם מלד דלא להיות לעשות רע לזולתו או דלהיות טוב כמתחבב שאר בני אדם דבאמת אין יכולת להאדם לעשות טובה אמיתית, או רעה אמיתית לזולתו, אך דענין הישראלית דיש סודות התורה גם לתשפטי ה', היינו השי"ס יכול לעשות טובה ע"כ ישי' נלרך להאדם להיות נזכר עלי' מעשי ה' דמה הוא אף אמת, וכיון דהוא רק מזה ולא ענין טובה הכלל ע"כ אין שייך זה בכבודו יתב' לעשות המלוא, ולכן כל הממון שבעולס טמל מזה, ועתן לזה, חסו הכל מלד דהאדם אין יכולת לעשות שום מעשה בעולס, רק מלוא התורה וכפי אשר יעסוק בתורה כן במדרגה נהיה חס בעולס ובתבנו דזה הראתה לו התורה מהתחלת בראשית להראות דהתחלת התורה והתחלת בעולס עומדים זה כנגד זה דכפי זה כן זה, ומזה אין יכולת להכעניס לשאל על ארץ ישראל לסמים אחס דכיון דהאדם אין יכולת לעשות שום מעשה לתועלת בעולס, רק כפי ענין קיום התורה ונתינת לדין ולא כגזול הוא רק מלוא ה' א"כ אינו שייכות זה בכביכול דאינו בעשית מלוא, רק איתנו מלווים לעשות מה שנוס לנו, וזהו כונת רש"י ז"ל בהכבוד הראשון דבראשית, ובתבנו דנס ענין ירושה הוא כך לא מלד דהכסף הוא של אבי' דבאמת קנין שיש לו אינו שלו כמאמר הפייטן ורק דהוא מלוא ה', ומלד דהכסף הוא אינו שלך ואינו שלו, לכן ישי' ממון חבירך חביב עליך כשלך, וענין ירושה הוא מלד מלוא ה' ואם תירש את אבי' אף שאינו שלו, א"כ פוכל לומר דהתורה גם אליך בירושא אף שאינו שלו, ע"ז אמר והסתן עמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך ואם תשאל שאלות כיון דממון חבירך חביב עליך כשלך והירושא היא אינה של אבי', ובכ"ז אינו אומר לך בתורה

דוהסתן עמך, ע"ז אמר דלא תשאל שאלות, רק וכל מעשיך ישי' לשם שמים, ובתבנו דמה ילמד האדם שלא לומר דאף דהוא אינו איש הגון, בכ"ז עושה טובה בכלל, דבאמת אין אדם יכול לעשות טובה לזולתו רק להזכיר עלי' ללם אלהים דהוא מעשי ה' שהוא בעל היכולת, וע"כ כל מה שעושה יותר טובות לזולתו יותר ישי' עולה להיות ניכר עלי' ללם אלהים, אך חס אינו ניכר עליו הללס נתרשט שכונתו שהוא עושה טובה לזולתו וזו מעשה עכו' והוא נגד התורה דאדם אין יכולת לעשות לא רעה ולא טובה והדרגה גם ממעשה חסדיו ניכר שהוא עובר על התורה ומעשי' כמעשה עכו', וע"כ גם כזה מלד שנים שנתחלפו דשי' בהם ענין דלא תגזול, וכן ענין פלדקס דזה עושה לו רעה וזה עושה לו טובה, וע"כ לבסוף הזמן עולה גם לענין זה איזה עושים שלי שלך, ושליך שלי, אף דהוא ענין קמח רח"ל, כדי דוילאו מזה סבור בכולו, דמה שיקיים הלאו דלא תגזול לא ישי' מלד ממון חבירו רק מלד מלוא ה' וכן בנתינת פלדקס, כן בתבנו גם בענין הקרא דוהתכלתי בתוככם דדרשו חז"ל דלא מודעזעים מפני יכול לא תראו ממנו ח"ל ויראת דיינו דהאדם תרד מלד פחד בריאתו כמו מקול רעם ובאמת נלרך ליחיד מהעבירה דחס ה' אורי' וישעי ממי אירא, ואם הוא מעוז חיי ממי אפחד, ובאמת לזה לא הי' מכוין שילאו נשמחם בעת ממן תורה דהא במרע"ס אינה ילאה ע"כ כדי דיי' האדם שלם בעבודתו ותשי' היראה מלד יראת ה', ע"כ אמר והתכלתי בתוככם כדי שלא תשי' מודעזעים מפני, ומסיים יכול לא תראו ממנו ח"ל ויראת היינו שלא מודעזעים מפני ואחרי כן ויראת וזה ישי' יראת האמת :

וע"כ לפי דברינו זה נימא בומי אנכי כה"ל דאם אנכי ליש נחסר מאחדות ח"ו וממילא יעלו המספידין והמזיקין ואין יכולת לידע ע"כ אמר כי תשלחני לפרעש לא לארע את עלמי מי אנכי, כי שלך אל פרעה, ועוד וכי אוליא את בני ישראל ממלרים, ופנה אליו כבודו יתברך דזה חדש מוכי תראה דואשי' עמך ממילא תבין שאחס דבוק בי, ומזה חדש שאין אליך חשיבות כלל, דאם נהיבס אליך איזה חשיבות א"כ עולה איזה יש בעולס ונחסר מאחדות ח"ו, ואיך תשי' יכולת להיות דביקות אליך, וע"כ מזה דואשי' עמך, וזה לך האות כי אנכי שלתחיד וכו' דואשי' עמך ותוכל להבין שאין אליך חשיבות כהג"ל. דיכולת אליך ליקח מכל א' גם הנשמה שלו, וזהו דוהוליאך את העם ממלרים חסדון את אלהים על ספר הזה, כה"ל בע"ה :

יירך נימים סרבים וכו', ויאנחו ג"ו מן העבודה ויזקו

בגלות עדיין לא היו ראויים לזה, לכן שאל משה
 זאת השי"ת סנה אנכי בא אל ב"י כו', ואמר לי מה
 שמו מה אומר אליהם, ככונה לי אתה אומר וגלית
 שמך, אבל אליהם שפדיון לא הגיעו למדה זו לסיבת
 מותר להם גילוי שמך אליהם מה אומר, וע"ז אמר
 השי"ת אהי אשר אהי ויאמר כה תאמר אל ב"י
 אהי שלחני אליכם [ע"י פירש"י מה שפ"י ד' לזרה
 בשפתה] וכו', ולפי כג"ל הכונה דבמה שאמר אהי
 אשר אהי דכוח ענין ששם המפורש נכלל בו, ואל
 ב"י תאמר אהי רק פעם א', שלחני אליכם, דכוח
 עוד לא נגמר השם והכו כה תאמר אל ב"י אהי לבד
 שלחני אליכם, כך נ"ל בצפ"י :

ויצקו ותעל שועתם אל האלהים מן הסבוב, חיבוב
 ען הסבוב שזכר לבסוף לכאורה מיותרים, ויל"פ
 ככונה דמי שמבקש למכבו בשעת הכחא שירף
 ממנו, או מתקבל הבקשה יותר מהבקשה שיבקש
 המוכה שלא בשעת הכחא, לפי ששקוף מבקש
 בשעת הכחא או יכמרו עליו ביותר רחמי המוכה,
 וכו ותעל שועתם אל האלהים מן הסבוב דלעקתם
 פי' בשעת הסבוב אשר עובד בו, ולכן עלתה
 שועתם אל האלהים :

וישמע אלהים את נאקתם ויזכור אלהים את
 בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב,
 זכר כאן שם אלהים והכונה דאף מלך הדין ה' ראו
 שישמע נאקתם לא לבד מלך הרחמים והטעם כיון
 שזכר אלהים את בריתו את אברהם וגו', וכיון
 שהבטיח להם עליו לקיים הבטחתו :

ויחזק ה' את לב פרעה כו' הפנין הוי' שהוא
 כרומים כמבואר שאמר פרעה כי השי"ת הוא
 רק בחי' דין ואלהי המשפט הוא ויוכל רק להעניש
 להרע ולהשחית בדם לפרע"י כו', ולטעיב לא ידע
 ח"ו, ועל עלמו אמר פרעה שהוא אלוהות במדע"ר,
 אבל חמה שהכריח הקב"ה לפרעה שישלח את ישראל
 ממצרים ה' גראה כי גם אלהי רחמים ה', וע"פ
 מדע"ר מזה עליו לרחם את המעוניים והמדוכים מב"י
 לשלח רעוים חפשי, וכיון שקבראה פרעה א"ע
 שיתבטל לגמרי מאלהותו ואינו כלום, ומה עלמו
 נתחזק לב פרעה לבלתי שלח את ב"י למצן לא יהי'
 גראה כאילו מודה לשי"ת הוא אף בעל הרחמי'
 אשר פי"ז מראה פרעה לכל שהוא עלמו אינו כלום,
 וע"ד אשר כחבו מקודם דגה יעקב אע"ה שצרך
 את פרעה שיעלה נילוס לרגלו ומאז נחשך שפרעה
 עשה א"ע אלהות, ולחקן זה סוחרו ישראל להשתעבד
 למצרים עד שפל ידם יתבטל האלהות מפרעה וידע
 בעלמו שאין בו ד' אלוהות והוא ככל האדם גראה
 כאן דמלינו שפרעה אחרי ששלח את ב"י מארצו אמר
 ארדוף אשיג אחלק שלל, וזוה הודה שאינו אלהים
 דאין נאה לאלהות שילטרך להלחם עם הממרים בו
 לבלתי שמוע אליו, וכיון שהלטרך ללחום סודה בפה
 מלא כי לא אלהים הוא ורק מלך שהוא מלך על עמו
 ומוכרה להשתדל לטובתם חפץ בתקנתם ורובה ללחום
 מלחמתם בכדי להליל רעשם :

ויאמר עוד אלהי אל משה כה תאמר וגו', זה
 שמי לעולם וזה זכרי לדר דר, יבואר עם
 ככתוב אנכי אלהי אביך כו', ויסתר משה פניו כי
 ירא מהביט אל האלהים, ונאמר דיש שלשה מיני
 הבהרה פנים, א' שהשי"ת מסתיר פניו ממנו כדכתי'
 ואנכי הסתר אסתור פני סיינו בגלות דאסור להזכיר
 שם הוי' ב"ה נחבו, כדדרשו מו"ל בפסחים ס"פ
 אלו עוברין על הספוק זה שמי לעולם ופירש"י ז"ל
 לעלם כתיב גסתר ונעלם, ב' הוא בחי' ויסתר משה
 פניו מהביט אל האלהים, שלמטה רבינו ע"ה ה' ה'
 גילוי שכינתו ית' בסנה, אך משרע"ה לרוב ענוותנותו
 לא החשיב א"ע ראוי יותר מכל בני דורו לכן ויסתר
 משה פניו, ג' הוא בחי' וכלל כנפיך הסחירני שהגילוי
 הוא ברבוי כל כך עד שאהי נסתר בלל כנפיך שהשי"ת
 סובב אותם מכל ד' באור כבודו ית"ש להסחיר אותם
 משין לר ואויב לכל ישלוט בנו לרעה, ה"ש אתה
 סהר לי מלך תלרני רני פלס סחובני בלה, שרנתי
 על הפלס מיד אויב יהי' במה שחובבני סלה כמו
 במחילת וזוה תהי' סהר לי ואהי' נמלא שמור בתוכה
 מכל לר ואויב, ואולם למשרע"ה ה' סגלוי בסנה
 ולו סוחר לגלות לו השם ככתבו, אך כל ב"י שפודם

פרשת וארא

להם את ארץ מגוריהם אשר גרו בה, וגם אני שמעתי
 את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידיהם ואת
 ואזכור את בריתי, ופי' רש"י על הכ', וגם קיישתי
 את

וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה' וארא
 אל אברהם אל יצחק ויעקב וגו', ושמי ה'
 לא גודשתי להם וגם הקימותי את בריתי אתם לפת

אח בריתי לתת להם את ארץ כנען, לאברהם בפי מילה נאמר אני ה' וגו' ונחתי לך ולזרעך את ארץ מנוחך, ליתחק לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקימותי את השבועה אשר נשבעתי ואותה השבועה יתח וכו', אמרתי ליעקב אני וגו' פרק ורבה, ונראה דבנה במלות מילה תיחא מכירת נפש כמאה"כ בדמין חיי דבדמין השני עולה על דם מילה כדתיחא במדרש, ולפי האטעיות ה' לריך האב לבכום בעת שמילה, ופוא פונט מו"ט בעת שמילה זהו מסירת נפש, ולכן עולה הזכות להיפך שיש בו שמחה יותר משארי המלות כמאמר חז"ל, כל מלוב שניפנב לישראל בשמחה עדין הן עושין אותה בשמחה, ולכן עולה שברית האדם הוא מאבר זה שמסר נפשו עליו שיהיה נקרא בן שילא ממקום מסירת נפש, לכן יש על כל איש ואיש מישראל יחוס מסירת נפש מיום סולדו והוא יחוס ברית שנברא בללם אלהים שיה' מקוים עליו החתום שגם בכיות עת לרה בעולם ח"ו, שלא יגיע אליו מלד שיש עליו חתום מללם אלהים, חזו בטוסה ועל בריתך שתתחבב בנשרנו שהוא ללם אלהים להיות מקוים עליו וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ומלד זה הוא סיבת המילה ליכולת עליית ארץ ישראל ונלרך לזה להיות דבוק בה', כמאמר פסוקי דזמרה, זכרות עמו ברית לתת את ארץ כנעני, וכמאה"כ דאשר כרת את אברהם שהוא כענין העקידה, לכן מסיים ושבועתו ליתחק ויעמידה ליעקב לברית עולם לאמר לך אתן את ארץ כנען, וגם נכלל בזה כי האברים שבאדם הוא כפי מנין המלות רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ח, כרמ"ח אברים ושס"ה גידים ויכולת להיות עור הערלה שהוא מיותר, וגם יטלס להיות שב"ה"ה הראשון קודם כסנת עור לא היפס כלל עור הערלה מלד שמקורה הוא מערלת אונס וערלה לבכום שהוא אקום ומכוסה, ולכן הוא הפסק בין האדם להסורה כפי מנינה להשכבון, ואוריתא וקודשא בריך הוא חד הוא ונלרך להיות נכלל האדם ג"כ, אך אם אבריו הם כפי מנין מ"ע שבהסורה אז הוא כאוריתא, ולכן דמות האדם חקוק בכסא הכבוד, אך בהערלה הוא אינו כפי מנין מלות שבהסורה א"כ הוא הפסק בין האדם לאבריו שבשמים, לכן אמר הקב"ה לאברהם הסהלך לפני במלות מילה ואז פסי' תמיש, ביינו תמים עם הסורה ואז פסי' הסהלך לפני, ומלד שביכמ"ק של משה מכון כנגד זיכמ"ק של מפלה להיות שותף האדם להקב"ה, פ"כ אין יכולת להיות עליית ארץ ישראל בלא מלות מילה, חזו וכרות עמו ע"י הכרית לתת את ארץ כנעני :

במדרגה מזה עולה שם מטר, גם לענין שפע ופרנסה להעולם שלזה עולה תפלת הגשם שזה נקרא ג"כ מטר על פני הארץ, ולמעלה מהם יותר לענין פרותי עולה שם הזה גם לסיוע תשמיח שעולה אליו חידוש בלמודו הטוב ועולה ג"כ שם הזה דמטר מן השמים לניקה במוחו להחללות, ועוד יותר גבוה במעשי קבלה ובמרכבה ובמעשי בראשית, וכן כדומה שם תבואה דלפי הגשמים היא תבואה מה שרואה בעיניו הקשים והשבליים, אך יותר כנגד זה יש תבואה למעלה מזה שהוא ישראל ששם נקראים ראשית תבואתה, ועוד יותר גבוה היא התורה שנקראת תבואת העולם, וג"כ יותר בענין פרותי הקבלה והמרכבה ומעשי בראשית כנ"ל, הכלל הוא כל דבר שרואה בהעולם בעיניו יש על זה יותר גבוה מעל גבוה עד רקיע השביעי, וזהו ג"כ ענין במאמרי רבב"ח בענין האחות שיש אחות לפי עיני הגשמיים, ויש יותר אחות גבוה מזה שנקראו ג"כ בשם אחות, ויש יותר גבוה עד רקיע השביעי, וכל עיני האחות הם נכללים בהמאמר דרבב"ח, וכן שאר מאמריו הם ג"כ כזה הענין, וזמו כל הדברים ששם למעלה ברום כאשר יורדים על הארץ יכולת להיות שנתלכשו בתמונה אחרת כפי מה ששם כדומה ברום מאות פרסב קן כל הדברים כשיורדים לזה העולם נתלכשו בגשמייתם כפי ראות עיניו החלונים, וע"כ אין יכולת להצחיק מאמרם ז"ל ללשון אחר, שהמעתיק בעיניו החלונים אינו יודע רק דבר החילון מהאחות הגשמיית, ונחסר עוד ההבנה הדבר הפנימי, ומפנימי לפנימי עד רקיע השביעי, חזו מאמר חכמו ז"ל שאדם הראשון ה' יודע העולם מסוף העולם עד סופו, בייט כל מה שראה בהעולם הזה כל דבר ודבר הבין נגד זה כל דבר למעלה גבוה מעל גבוה עד לרקיע השביעי, לכן כל מה שמחקרב אל העולם לידע אותה בהבנתו בחכמתו הוא מחקרבו יותר לגבוה מעל גבוה לשמים עד לרקיע השביעי ומחקרב לאלהים, אך מי שאינו יודע רק מה שהוא רואה בייט החילון מכל דבר ודבר, ובזה הוא עוסק וזה הוא חכמתו, וכו נקרא דברים החלונים, שעוסק בהחילון מכל דבר ודבר, ונקרא עסקו וחכמתו בחכמות החלוניות, ומלד שאין ידיעה להחועלת מזה רק כפי מה שעולה הדבר החילון עד הזמן שבא למדרגה הפנימי עד אחר הקליפה החלונה ולא לעולם, פ"כ נכלל זה בהתחא דברי ר' עקיבא שהקורא בספרים החלונים אין לזה קיום רק עד זמן ולא לעולם, וע"כ אין לו חלק לעוה"ב, שהוא שחר פולמית, וגם אין מחקרבו בעסקו יותר בזה לאלהים שיגיע פינו ושכלו לשמים כיון שעסקו וחכמתו עומדות רק עד הדבר החילון, ואדרבה כיון שאינו מגיע להלאה, ועומד רק על פתח החלוני נקרא רק עומד ולא הולך, כפי בריאת האדם שגלרך להיות הולך, שמלד זה אינו מנענע בראשו בעת עסקו בהחלונות כאשר כתבו בדרושינו,

ובתחזור לענין הראשון שהחוסם מלד מסירת הנפש הוא עולם לסיבת ארץ ישראל ששם נלרך להיות דבוק בה' בהשראה שכינתו, וענינה שהפס"ז הוא רק מראה לנגד עולם החילון בייט כדומה שם מטר שכל פני הארץ שהוא מטר הגשמי, שלמעלה

מלך שאינו פוסק בשכלו להלאה, כמו עסק בחכמת האמיתית הוא עסק הסורה, וכל שבע החכמות האמיתיות שנכללו בהסורה, כמאמר הנר"א בסד"ל שאז נקראו החכמות אס פוסק בהם ושואב אותם מהסורה הקדושה חכמות פנימיות, לא כן אס פוסק בהחכמות חוץ להסורה שאז נקראו חכמות חלוניות כנ"ל, שאינו מגיב להלאה מחילון כנ"ל, ואינו מנענע בראשו, כמאמר הזו"ק רבישראל שהוא כמו נר דולק שהאש מנענע ועולה ויורד, מלך שהאש הוא יותר רוחני מהחלב לכן רגוט וסבבו להיות עולה למעלה לתקום אשר נחלב ממנו, ורק החלב בגשמיותו אוחז אותו לאחור, כן השכל שהוא לאמיתו שהוא נגד נר ה' נשמת אדם, וסורה אור שהוא דולק על ראשו והוא מנענע, והוא נשמת ישראל שנברא ויולא מאבר הברים, וסברית הוא בשלימות כאשר האב הוא עוסק בסורה ביום ואינו מניח רפיונותיו על מקרי הזמן, לומר בעתות בכך שמגדל בניו על כך, שיגיבו חליתם למקרי הזמן, שעומד תחת הזמן, ועד איזה זמן שנקוב שיצוא מהרה שיהיה הכל כלה ונאבד כמאמר חז"ל דאין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה וכו', שאז אינו בא למקרה לילה וכמו שכתבו מקודם בשם מסר והבואה כי יש מסר גבוה מעל גבוה, וכן הבואה ורק כשנא לכאן נחלבש בשם מסר הנשמי, וכן הבואה, כן בענין העומאה ח"ו כשעוסק ביום במקרי הזמן, לכן הוא בא ממקרה למקרה היינו למקרה לילה, וע"כ כשדובר רעה על חבירו זה בא מלך שאינו בועה בה', וברמיותו שחבירו לוקח ממנו פהגסתו או כדומה, ומניח רפיונותיו על מקרי הזמן ע"ז אחר הכ' שלה ידיו בשלומיו חלל בריותו בלילה, ואז סרע סיוולא ממנו אינו יולא מברית שלם ואינו נקרא בני ברית, רק בני מקרה שאינם כשרים והגונים רק שרונים להסדמות לדרכי העובדי כוכבים אשר בעתותם הוא רק בתכליתו הזמן, וגם מלך בענין מה שנתהוה זריפת האדם ממאכלו, ע"כ אס ילא ממאכלות כשרות זריפתו נמשך נשמתו ובינתו ממעלה גבוה מעל גבוה, ולכן כששומע איזה דבר מתחיל בינתו להיות עולה למעלה להבין דבר מתוך דבר ועולה בשכלו למעלה למקורו אשר מוחלב מכאס סכבור, רק מלך חומריות, הגוף אין יכולת לעלות בפעם אחת אך ממדרגה למדרגה, וסיינו בענין שנשמתו רגונה בשכלה לעלות בעליטה והגופניות דוחה אותה לאחור עד שמוכרח לעלות בעליטתו ביגיעה, והו הפענוע כמו האש הדולק על הנר שמגמחה לעלות למעלה רק גופניות החלב מושכת אותה למטה עד שנגמר החלב, וקודם גמר נהגדל האש והח"כ עולה האש למקום אשר הוחלב, כן הגוף מושך את השכנ למטה עד שיוגמר הגוף, וגם כן נגבשו פיניו כמו שנתגדל החיות קודם גיליאתה ואז עולה נשמתו למקום אשר הוחלבה מקודם, ומלך סבדל בין בריות ישראל לעו"ג, ע"כ סידר הנשורר בהללו את ה'

כדומם לומח חי מדבר היינו תנינים וההרים, ומן פרי והחיס וכן בכל בהמה, ומלכי ארץ, ומסיים וירס קרן הלהס לבני ישראל עם קרובו, אבל אדם החלונני שרואה רק בעינים החלוננים כאשר נבאר להלן ואינו מפינו רק בהדבר החלון, אינו בבחינת להיות בכל יום תמיד מגיע למעלה, רק עומד על פסח החלונני ורואה רק על הדבר שרואה בעיניו החלוננים בלא בינת דבר מתוך דבר, ומלך זה ליכא חליו נענוע כאשר כתבו איזה פעמים, ומלך שאינו רואה יותר אינו מתקרב לאלהיה, ועומד רק במבטחו על הדבר באיזה דבר שהוא עומד אס חוק, ואס רפה, אס ברזל, ואס קש, אבל בישראל הוהירה הסורה בבית מקדשנו שלא חניף עליהם ברזל, מלך דאין מבטחו על הדבר, רק הדבר חלוי באדם כפי עבודתו וע"ז עולה הכ' והתכס לקח ה' מכור סברזל ממלרים, ומלך שסם רחוקים מאלהיה ואוחזים רק בהחלון, ע"כ נקראו החכמים שבהם מתחמות החלוניות בשם מכשפים, שמכחישים פמליא, וכשם שהיה אז במלרים כן הוא לאות שהיה גם כזה לעמיד, ולאחר שבארנו כפי הנ"ל שכל דבר עולה עד לרקיע השביעי כמו מסר שהוא עד למי שעובק בסורה ומגלה חידושים שהוא ג"כ שם מסר, וע"כ מי שעובק בסורה ומגיע למסר שלו, נחלבש על ידו לגשמיות המסר, ונתהוה ירדת מסר בעולם כנ"ל, וגם כמו כל דבר שעולה עד לרקיע השביעי, במכש"כ האדם וגם הפמרכותיו הן בעיני הגוף בביראותו והן בשאר פנינים שעולה עד לרקיע השביעי, וע"כ נלרך לרופא מומחה ומכס מתחמת הפנימי ג"כ מרקיע השביעי ואז תהיה רפואתו ממקור הפנימי עד אבריו החלוננים שהוא רפואה שלימה רפואת הגפש, מלך זה רפואת הגוף, לא כן הרופא שאין חכמתו ברפואה מן הסורה הק' מתחמת האמת כנ"ל, רק מחוץ לחורה שהיה חכמה חלונית, ע"כ רפואתו ג"כ היא רק עד החילון וממקום זה הוא מרפא, ובעוד איזה עת סומזר החלוי ר"ל ממקום אחר, כן בכל דבר חקוניסה שהוא רק עד החילון, ולכן אינו מהקיים רק עד איזה זמן עד שיצוא מחילון לפנימי ונתבטלו אז חקוניסהם ועולה להיפוך, היפוך מהדבר הוא נגד איזה דבר שהוא האמת, כן לפי זה נקרא השקר, כדומה לענין בריותו הגוף אס הוא רק רופא חלוני שהוא רופא הדמיון שהוא שקר שאינו מתקיים רפואתו רק עד איזה זמן, לרופא כזה נאחו בו שס ההיפוך מרפואה היינו שס החולי, וכל מה שנתרבו יותר נתרבו יותר חליים בעולם ר"ל, וע"ז עולה הכתוב והסיר ה' ממך כל חולי וכל מדוי מלרים כאשר נבאר בעוד דברינו מהו ענין מלרים, וכן כל חקוניסה כיון שהוא רק לפי דמיון, לפי פיני החלוננים מענין השקר שאינו מתקיים רק עד איזה זמן, ע"כ אח"כ נאחו בו שס ההיפוך מהדבר, מהדבר ששיך בו, היינו כמו לרופא שס המעלה כהנ"ל, כן

לענין

ויכול להיות באיזה פעם או ברוב או במעט וכן גם
 הקור והחום, וע"ז עולה הכ' ובי' אם שמע השמיעו,
 או ונחתי מטר דלכלכס בעתו, וכן הכ' אם במקוהי
 חלבו או ונחתי גשמיכס בעתס, אך אז לא זריטי
 יומס ולילה היינו להנות בה יומס ולילה כפי מלות
 קבלת התורה, או מקות שמים וארץ לא שחתי, מבו
 ענין מקות שמים וארץ הוא הומיס והעת כפי הנכתב
 בפ' נח זרע וקליר קוד ומוס קין וחורף וכו', היינו
 שנחסו או עת הקין לחורף, וחורף לקין, לא כפי
 דמיון האדם בהכנתו במסחרו אשר חלוי ע"ז כל ענין
 פרנסתו. והוא ענין בלשון אשכנז סעוהאן כהג"ל,
 ונחסו זה לא להיפך דנאזרס מלד זה לבסוף
 הכל מה שהכין, והוא הכל מלד דאס לא זריטי
 היינו מלד ביטול תורה כהג"ל, וע"כ כפי הג"ל
 דעיקר קיוס העולם בהחלונות שהוא רק מלד פנימיות
 ופנימיות דפנימיות היא התורה כהג"ל, ומלד ענין
 דנחסו זה דחלונות מפנימיות ע"ז עולם הדברים
 דחילו שאדם אוכל פירותים בעוה"ז והקין קימח
 לו לעוה"ב ונחסו פירותיהן מזה, לפעוה"ז, וע"כ
 לא ירמח האדם כשעובר על התורה שזכו נשמת רק
 עולם העפיד, אך לבסוף מוכרת שיהי' נשמת גם
 העוה"ז, שבין שאין יניקה אליו ממה לינק מהקין
 שקימח לעולם הפעיד להיות עולם פירות לפוה"ז,
 מהו נכלל במאמר התנא כי הוא מרקלין לפרוודור,
 וא"כ יכולת האדם לידע שאס אין מרקלין אין פרוודור,
 רק לאחר מ"ת נחסו אף שקימח חלוי בעולם העמיד,
 בכ"ז התורה והמלו' נחסו בסיפוך שחלוי זה רק בהפרחודור
 כי לפי הענין הי' ראוי להיות שיהלה דפרחודור בהמרקלין
 וכן הי' מקודס מ"ת, אך דנחסוהו אח"כ היינו שיהא
 חלוי רוחניות המלוה בגופניות מעשי המלוה וע"ז
 שאלו המלאכים מה לילוד אשה בינינו היינו שיהי'
 שופט בינינו שיהא חלוי הדעה בהאדם והשליך אמת
 ארלה, אך כריסת זרית באזרהס נחסו לזה שזכס
 ליקח החמדה הנחמה מהמרקלין שכפי העבודה וכפי
 עשיית האדם שיפעשה בהפרחודור כן ראוי להיות
 המרקלין, אך אחר עשייתו בענין הקיוס תיכף, אחר
 עשיית המלוה נחסו מקודס בזה קיוס החזק
 להמרקלין ואח"כ בא הקיוס מהמרקלין להפרחודור,
 ולכן הכלל דקיוס המלוה בזה הקדימה להפרחודור,
 וע"ז חלוי קיוס אח"כ חיווק המרקלין, ומחיווק
 המרקלין בא אח"כ חיווק להפרחודור, חבו מאמר
 התנא דיפה שעה אחת בשעוהו ומע"ט בעוה"ז מכל
 חיי העוה"ב, וזה לענין קיוס המלות, אך ענין קיוס השכר
 והחזק יפה שעה אחת של קודת רוח בעוה"ב מכל חיי
 העוה"ז, שזכו הקין וזהו הפירות, אך זהו רק אם
 יניח האדם למודו ומלותיו שילכו לעולם העמיד,
 ואח"כ בא משם יניקה לכאן, אך אם מוכר תיכף
 מלותיו ולימודו בזה העולם ואינו מניח שילכו לשם
 שיהיו מביאס הפירות לכאן, לזה נחמר שם, וזהו
 מאמרוס כל הנכנס מד"ת טובל חיוו מן העולם, וזהו
 ענין

לענין הפרנסה נאמרו בו משם חיקון לשם קלקול
 הפרנסה, היינו שכל הקוניסה הוא רק להחריב
 ולקלקל הפרנסה כמו שיהיה עולה לבסוף הזמן מכל
 הקוניסה שיהיה נאבד ויבלה הכל כאשר נזכר לראות
 מהרס בעינינו, וזה הענין שכתבו כן היה במלרס
 כדכתיב ולחכמים ולמכשפים, וזה הוא החילוק שבין
 חכמת מלרס, ובין חכמת ירושלים, וזה היה רק
 עד החילון, וירושלים היחה חכמתס בהסגודרין
 נמשך מהתורה ממקור הפנימי, וע"כ כשבא הזמן
 במלרס להתגלות אלהות ולהראות שאין ממש בהס
 ובחכמתס, ואין דבר החילון דבר רק שפיקר יניקת
 הדבר וחוקו הוא מהאדם, ואיך הוא בעבודתו ובנסחוטו
 היינו כהג"ל, אס עושה חיקון בפנימיה הדבר היינו
 כהג"ל אס עלה חלוי חידוש בהתורה שהוא מטר
 הרומי מן השמים במוחו נחלבס מטר זה עד שיבוא
 לארץ הוא גשם עב שחסי' יניקה לחס ממנו, חבו
 מאמר חז"ל אין לחס אלא תורה, וגם הלדיק הוא
 יסוד עולם, והדבר הנשמי בעלמוטו אין בו ממש,
 כי הברזל והקש שזין כס, ומלד זה אסרה התורה
 לפניק ברזל במקדש, לא כן בעובדי כוכבים אשר
 מאשיניהס רק ע"י ברזל, שבטחונס רק על הדבר
 איך הוא אס חזק ואס רפה, חס הי' ג"כ במלרס
 כמאס"כ ואחכס לקח ה' מוכר הברזל ממלרס להיות
 לו לעס נחלה כיוס הזה, וע"כ ענין יניחת מלרס
 הוא להראות שהעולם החלוי כל דבר ודבר ממנו חלוי
 בפנימיות מהדבר כל אחד בפנימיות שלו, ופנימיות
 מהדבר מכל דבר שבעולם היא התורה והמלות,
 כאשר כתבו מעסקו בתורה ונחסו חלוי חידוש
 מסיפחא דשמיא, שזכו ג"כ נקרא מטר וגשם מן
 השמים מטר רוחני לפרנסה הנשמה, שהקב"ה הוא
 הזן ומסרנס ומכלכל מקרני ראמים בענין התורה עד
 ביני כייס בענין הנשמי וטפל מטר זה מן השמים
 על נשמת האדם שעל פני הארץ, חבו ענין התורה
 שירדה מן השמים ותדד בכל דור ודור לכל אדם
 ואדם, ונחלבס כהג"ל ממטר רוחני דהתורה למטר
 המדרגה הסחחונה ממנה הוא השפע, ואח"כ עוד
 מדרגה לגשם ממש, אך אס אין תורה ח"ו בהתאמלות
 כ"כ אינס נחסיס גם הנשמות. אשר מקודס
 מפנימיותס ממנה בהדרגה לבעהס כפי הג"ל, ואס
 הי' ח"ו רגע אחד בלא לימוד התורה כלל ולא הי'
 אז יניקה כלל להחלונות, אז הי' נחספך העולם לחבו
 וזכו בכולו כמאמר חז"ל, ורק כפי קיוס ולימוד
 התורה בהתאמלותס כן לפי מדרגה זו נחסו העולם
 בקיומה ובחזקתה, וע"כ אף אס יש לומדי תורה
 בעולם אך אינס בחזק כ"כ, כזה ג"כ נחסו שאינו
 בא הקיוס בהדרגה לפי העת, והמשל ע"ז אס
 הנתינה מאביו לבנו נחת אז הנתינה בהדרגה ובמלות,
 אך אס הנתינה בכסס סוה בדרך השלכה ואז אינו
 במלות או פחות או יותר, כן זכית"ב עם ישראל,
 אס הנתינה אינו נחת אזי הנשמים סס בדרך השלכה,

פנין המעשה בתם' מעניה דף כ"ה בפיסח יד דיהבס
 לי' תו כרעא דפתורא דרעבא היינו שנתהוב היכף
 בהשאלות מענין זהב דשם לכאן ופענין שההנהגות
 פמו כדבסוף הומון כאשר נבאר, אך בזה נחסר שם
 כאשר ביארנו בדרושים הקודמים בארובה, וע"ז
 הספלל למסדר ומשקל מיני', אך זה ג"כ לענין
 הסכומות מעולם העמיד לכאן ביותר נקל, מלהחזות
 מענין פוה"ז לעוה"ב, כמו ענין אדם הראשון שנתהוב
 מג"ע לכאן ברנע אחר וכענינים עוד הפעם למדרגה
 דקודם פוה"ז ע"ז פולס זמן רב, וע"כ קאמר
 שם דגדול סגם האחרון יותר מן הראשון, וע"כ
 כפי סג"ל דכמו שנתברר גשמיות מהרוחניות לענין
 קדושה מגן עדן לכאן, כן מצובר ג"כ לענין הסומאה
 רח"ל בעוה"ז מניבס דשם לכאן, היינו כמו שבכאן
 האש שורף והמים מכבין, כן שם הטבעי שהעבירות
 שורפות והמלות מכבות, ע"כ אם העבירות נחרבות
 נסבוב מאש דשם לכאן, לענין אש, וזהו האש דסוד
 ועמורה, וגם ענין דקרח, וזהו ענין הנמרח דחמי
 פכריא מחלפי אפיסתא דגיהנס, וכמה פעמים שיקרה
 רח"ל אש מן השמים לשריפה פיירות שנתהוב משם
 לכאן, אך זהו רק אש עולם העמיד הוא רחוק
 מענין המוה"ז עד שבהכרח להיות ע"י השתלשלות
 כפי סג"ל, ומהו בעושה אדם מלוה גלרך להחזות
 לשם ומשם לכאן, א"כ אינו מניע שכרו סיכף, וכן
 לענין פעונט שנתהוב העבירה למשם ומשם נתהוב
 להיות שרפס וכדומה בכאן, ומוכרח איזה זמן ע"ז,
 וזהו כונת סג"ל דארך אפיס, וכמאמר חז"ל בב"ק דאינו
 כתיב מאריך אף דארך אפיס הוא ללדיקים בשכרם
 ולרשעים בעונשם, אך כשיבוא התגלות אלהות בזה
 העולם אז בא ענין העבירה השורפת והמלוה בשכרה
 לכאן, ולכן לא יחי' אז כענין סג"ל דיהי' גלרך
 להליכת המלוה לשם ואחרי כן יחי' ביאת שכרה לכאן
 כענין דארך אפיס סג"ל וכענין דאלו דברים שאדם
 אוכל פרותיהן בעוה"ז והקצן קימח לעוה"ב סג"ל רק
 שיהי' בחטיפת סיכף מעשית המלוה השכר, והיכף
 מעשית העבירה פעונט ר"ל, מלד שנתהפך ענין פוה"ז
 בכאן לענין פוה"ב, ומלד זה כשבאו לקבלת התורה
 להסגלות אלהית כביכול סיכף ילאה נשמח מהם,
 וכן כענין דכפן ג' ביוהכ"פ, וכן יהי' לעתיד בסוף
 הומון בעת התגלות אלהות שילך ברחוב וברנע אהד
 כאילו לא היה, מלד שענין פוה"ב נתהוב לכאן,
 וע"ז פולס סג"ל ג"כ דבר אהס עמנו ונשמע ואל
 ידבר עמנו אלהים פן נמות, ובהו פולס ג"כ מי
 לא יירא מפני פחד ס' ומסדר גאוט, וגם סג"ל
 בקומו לערוץ אטוס, ובהו פולס ג"כ סג"ל דואכתי
 ססחר אסתיר פנים בגלות שזהו לעובתם מלד כי
 פנו אל אלהים אחרים, ואם ס' בגלוי אינם יכולים
 להתקיים גם רנע אחר, וכמו דכתיב רנע אמלה
 בקרבך וכליתך, וזהו ג"כ כענין דחבלו של משיח
 בעת הסגלות אלהים בהכרח להסיר מהם גשמיות,

והסברה פה' לכל או"א לפי הגשמות שלו כך תהינה
 לרוחיו ר"ל להסיר גשמיות ממנו, וזהו כל הטתור
 בירושלים קדוש יאמר לו, וזהו ג"כ ענין שלא יהי'
 קאף על עדם בני ישראל בגשת בני ישראל אל
 הקדש, וזהו ג"כ ענין מאמו"ל על ספ' וסביבו
 נשערה מאוד דמדקדק עם סביבו, ואך כשיבוי
 מקורבים בשלימות נמשעיהם או יבולים להתקיים גם
 בהסקרבותם כמרפ"ה, וע"ז אמר סג"ל פ' בחקותי
 ונחתי משכני בחוככם ולא תגמל נפשי אחכם הייט
 לא כבז"ד שהוקר רגלך משיח רעך, והההלכתי בחוככם
 וביא רש"י ז"ל שאטייל עמכם בג"ע ולא תהי'
 מזדעזעין ממנו רק שחיראו מפני, היינו דגלרך
 סיראה להיות לא מלד מורא טבעי האדם, אך
 להיפוך ונחתי משכני בחוככם שאטייל עמכם, ובכ"ז
 סיראו מפני, היינו שסיראה פה' מלד שבחירה מלד
 מלות ס', ולא מלד טבעו הולדו וע"כ בהכרח מזה
 להפוך בדבר מכפי שהיא ראו' להפשות מלד הביראה
 כפי הטבעי כדי שסג"ל אח"כ המלוה כמלותו, וזהו
 ג"כ כתבתי לעיל בפ' בראשית בענין יגיעת האדם
 לפרנסתו שאינה באה מהגיפה שמקור פרנסתו
 מהטבע הוא מש"ק מזה ששבת, והגיפה היא רק
 לווי ס' מלד אדם לעמל יולד, ואם ס' מלד סלווי
 כן ס' פיקר סלווי בעמלה של תורס, ואיך יעלה
 על מחשבתו ח"ו שנתהוב מזה איזה הפסד לגשמיותו
 אם כל מעשי יגיעתו הוא רק לש"ש מלד סלווי וע"ז ב'
 זכור את יום השבת בעת ששבת ימים תעבוד היינו
 שהיניקס היא משבת קודש, ותדע איך להלך ברחוב
 באיזה דרך ובאיזה מחשבה, ואם יגיעת האדם ללא
 ממש ואין ביכלתו לתדע שום דבר בגשמיותו וכל דבר
 ודבר הוא רק כשהסכים מלמעלה על פשייתו או
 נחחדש בדבר, אך כשיעבוד על דבר ס' בפשייתו
 הכרח להיות סוף מהדבר ללא ממש, וכל דבר שפוטו
 ללא ממש הסתלתו הוא שקר שאין לו רגלים ועולה
 זה רק לבריאת הדמיון, והדמיון מתגדל מאוד בעת
 שבת, יותר מכפי האמת, וזה אמרו חז"ל בשבת
 פ' בבוט, דשקר מקורבין האותיות מה שזה אחר
 זה דשכית, ואמה שהוא לפי השכל מרוחקין מילי'
 שאינו שכיח, אך זה, אחד ררעא שאינו קאי, ואמת
 מלבן לבינה דקאי, ולכן כל דבר עבירה שיעבור על דבר
 ס' בדעתו שזה יחי' הללתו כמו להתדמות לפעובדי
 כוכבים שלפי דמיוט שבו יחי' פולס למעלה לגדל
 לאלויו כדרכי הסכ"ס, והללתו שהעובדי כוכבים
 יחי' לו לאוהב נאמן, והכל הוא מלד דמיוט דמיון
 הפלטיק, ובמחשבתו שילא מכלל ישראל מלד
 מעשיו הרעים, ויהיו מתדמים לשלום לפעובדי
 כוכבים, ויהי' אוהבים דבוקים זכ"ז, שיהי' נשכר
 ממעשיו הרעים בזה שטבר על כל הסורה רח"ל,
 וטוכה הוא שאין יכולת ללאת מכלל ישראל אחד
 קבלת הסורס, ובהכרח להיות נשאר שרשו שורש
 ישראל ורק שמביא סרסה ללרוף אומו, וכל פה

שמעיו

שמעשיו מתרבים יתגדל סלרוף להחזירו לשרשו, ביינו שיבוא להאמת שאין יכולת להיות אהבה האמת בינו וביניהם, רק בענין הפאליטיק נהוו שנחמדו זל"ז בעצמי בכריאה אשר מקודם לא הי' בהם שום ענין דמיון טבעי כמו ישראל אשר נהווו השחווה, רק מלד ענין הפאליטיק שדובר מה שאין בלבו והוא רק שקר, והאמת נחראש לבסוף, וכמו כשיסיו אוכל ופסולת מעורבין, לבסוף בעמידת איזה זמן יבורר זמ"ז ונראה הפסולת בכולו והאוכל בכולו, כך לבסוף הזמן יבורר הרע מהטוב ועולה הרע להיות כולו רע, וכן הטוב לכולו טוב, כדברי הגר"א ז"ל על המחמר דאין ב"ד בא פד שי"י או מייב בכולו, או זכאי בכולו, דבייני הע"ר שגשמותיהם מנשמה מלרים נחראש או שרשם לפיני כל מי ומי הוא, מי הוא רק הדבוק לישראל בנשמתו בעת וליאת מלרים אבל באמת הוא שונא תורה ולומדי', והוא מלד נשמתו שנמשך מהע"ר ממלרים לבסוף מוכרח כל דבר לבוא לשרשו, והו התגלות האמת דלכסוף, כן ענין האהבה מה שבינו ומה שביניהם, יוכרח לבסוף לבוא ג"כ אל השורש שהי' פמידתם על האמת, שיחראש מי הוא משורש ישראל ומי הוא משורש אומה אחרת וזוה שיבואו כל אחד כחלתו נאבדה האהבה מביניהם, ורק אם יהיו באופן דזכה ילפקו ישראל איז שרשם ומקורם וזי שפלה להם לוייתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, אך באופן דלא זכו ובעתה ההכרח לבוא הכל לסיפוך דיאל טבור מטמא בכל דבר ודבר כאשר נלרך עוד לבאר ענין זה, כן יהי' עולה גם כזה שהלפקם לא הסי' מישראל רק לסיפוך שהטובדי כוכבים ילפקו וזי ישראל נחערבו ביניהם וכל ההפסדות אשר להם הם רק מזה מלד, כי אמת הוא כי חורבן העולם נמשך מזה כמאה"כ אם לא בריתי יומם ולילה תקות שמים וארץ לא שמתי והחורבן נוגע גם להם כי גם הם בעולם, חמת אשר נלרך להיות מקוים ה' שנחווה כל האומים כי גבר עלינו חסדו, עולה הסיפוך, מלד שנחווה להיות חורבן בעולם, ומלד שהקב"כ אינו בא בערוניא עם בריותיו, רק ללרך ולהסיר את פסולת הטעביר שילא ענין הרע, לכן באופן דיאל טבור מטמא שיפלה הכל מהפוכי ולא יבא ניכר אז הסי' והסיפוכו, רק השד והסיפוכו והמבין יבין אז מדברים הטובים איך הזמן עולה לאשורו, כן כזה ילפקו הם אז על הקלקול דהתערבות וילפקו רק על כי ישראל הולך דדרכם, והסתח פנים היא לפקתם כי לפי דבר החלוני עולה זה על לפקת פרנסתם ומחית גופם, אך ניבא ולינו יודע מה ניבא כי קול המון קול שרי וכאשר כתבנו בפרשת בראשית על מחמר הגמ' דערבי פסמים דלינחא יתינא על שמאלא בענין זוגות ולחשוב עם גופו הא תלתא ואם ילך ברחוב ושומע תיבת ארבע ופי' רש"י ז"ל אפילו קול הכרה קול אש יפחד מזה ולימא תיקף חמשה ומה שייכות קול האשה לזוגות שלו, רק

נבואה אינא גם כעת כמחמר הכ' ה' אלבים דבר מי לא ינבא, רק אז הי' יודע הנביא מה שדובר והם נבאו ולינס יודעים מה נבאו, וע"כ כמה דברים ידבר אדם בעולמו, נחמס מיום סולדו, ואם דובר דברים יתירים מקרה הוא זה ובא למקרה לילה כאשר כ' בהכ' שלח ידיו בשלומיו פולה בלילה לדי חלל בריתו, וע"כ דברי אדם קדש הם ולרך לידע ולהשוב עד היכן הדברים מגיעים כי מלאך בפיו, רק שגופו מלד חומריותו מעלים ממנו ידיעתו אשר יש בו בעלמחו, וזה בא מעב"ד מהמלאך שסופר על פיו הוא ענין הנשמות מה שבה מעב"ד, שבלא זה הי' יודע כל הסורה כולה כקודם סולדו, וע"כ אם יפגע בעת שעומד זוגות אדם בדיבורו כזו השפה שדובר זוגות יפחד פיה, וכן כתבנו על הגמ' בדרכות שנגלון מלך מואב קרא את בחו רות בשביל שילא ממנה דוד שריוהו להקב"ה בשירות ובתשבחות, ואיך ידע שנגלון זה כי לא נביא ולא כן נביא הי', אך כפי המורגל בפי העולם כי כשמו כך הוא לפי מעשיו ואביו הוא יודע בקטנותו איך יהי' במעשיו, אך הדברים עולים כאשר נחווה להקרא בשם כזה, שהוא מלד שפולה אח"כ כך לפי מעשיו, וכן ענין בעלגון שנחווה להקרא כן בשמה מלד שילא ממנה דוד אח"כ, והביאה הנמרא מהכ' דאל. תקרי שמות אלא שמות, וכן כ' שזה ענין מהפקודה להיות רק חדר כשר אשר בהמנים הקודמים לא היתה כזאת כי יקרה לפעמים שאינא איזה זיכל רח"ל על הגמ', שזה הסדר הוא כמו חדר עריפס, לזאת באה הפקודה תיקף לרך להיות חדר כשר רק שכולך בהסחר דבר, וכן כתבנו על ענין ביאכ"כ שלרכים לרשיון מהמשלה, כי כמה פעמים אין בהנהגתה כראוי פ"כ לרכים לידע מי הוא המנהיג והנבאי ואין מניחים רק למי הי' לו רשיון, וכן רשיון לתנוה כזה וכפי גדול התנוה יקרה יותר רמיות ושבושות שוא, פ"כ גם בהכשר לרך להיות יותר גדול, כן הוה גם כאן כי הלפקה הולכת על ישראל שנכנס לדרכם ומלד החורבן שהולכת מזה בפנימיותה בא עד החלוניות ללפקה שישראל מתערב עמם והולך דדרכם למחית פרנסתם, והסוף יהי' מזה בענין דסיסרך רעתך שילא קלקול הרע מהדבר כזה שיגרשו הישראלים מאתם ובמקום ישראל עומד הם לא ירצו לעמוד, ויעבור מדעתו ענין טבעי הישראלי אשר נלמד ונדבק מאיזו שנים זל"ז, ובעת הטיבור נחווה להיות לאליהים דומים לאיזה אשר תבט בו ולקחה בדמיונה, וע"כ יקרה לפעמים שאיזו טו"ג נחווה להם טבע ישראל ולהיפוך ג"כ רח"ל, אך אז יבואו כ"א לשרשו שיבואו להאמת ויחזרו לטבעת כאשר הי' מתחלתם, מלד גירוש הסיודים מאתם מכל פינה ופינה, וכן ישראל מלד הגירוש מכל ומלד לרוחיהם יהי' ללקח מאתם טבעי הטובדי כוכבים ויבואו לדי שורש ישראל, ובא לדי לפקת שמע

שם ישראל. ונחזור לדברינו ה"ל שיניעוהו אין בו ממש דק כי לוי ה' הוא וכשהולך לעשות לוי ה' ייבכים על ידו מלמעלה או נהדרש לדבר, אך כשיעבור על לוי ה' הוכרח להיות בוף מהדבר ללא ממש, וא"כ כששאל לעובר עבירה במהחרו כמו מאוני מרחה, או כמו שבועוס הוא, או ביתד למוסר סיטק ישראל לעכו"ס ללמדו ספר וללמדו אומנות שהגמ' בע"ז ד' פ"ו ע"ב אסרה, וכש"כ למומר לחלל שבה בפרהסיא מלד דממשין רח"ל מיטת ועניונו הוא מלד פרנסה, ושאל אליו מי הוא גנותן פרנסה אם לא כביכול ואם הוא אומר זה מי טפן לך פרנסה מזה, אף דכתיב אני פשיטי ואני אשא ואני אשכול, היינו שנותן כח בידים ליקח מזיר לפיו, בכ"ז בדבר שהוא נגד רגון כ' בסוף לא יבי' עולם לזה להללחה דתהיה הכל לתל עולם, ובימוד בסוף סומן שהוא סוף כל דבר, שבהכרחו הכל לבוא להאמת ואם יש לאיזה, ממון שבה ע"י אסור או מאיזה עבירה, כיון שיבא הכל להשורש אל האמת, א"כ יהיו זה לתל עולם ומה הנאה יש לך מזה, וענייתו עכ"פ כי נלך הוא, ושאלתו עוד כי לועק אתה בכל יום בבקר ובערב ה' אחד ואין זולתו, ואיך תהיה פרנסתך מדבר שהוא לנד רגונו, ומדבר שאסא מוזר ממנו שלא מעשה זאת, אך הסירדן מוכן מאליו כי הוא לועק אחד רק בפיו, וללבו לא הכניס, ואיך יקוים עליו וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וכאשר כתבו כי איך שאותו האדם דרכו כך מתנהג איתו, אם במחשבתו כי ה' אחד נהנה איתו שאין זולתו, וממילא גם אין מוזיקין לפניו וכלא ממש, אך אם אין מחשבתו כראוי רח"ל אז נהנה איתו מוזיקין רח"ל, וא"כ איך יקוים עליו. השכר דויראו ממך, היינו אם לא הכניס במוחו הפלין שבראש, וכדמסיים ר' אליעזר הגדול זו הפלין שבראש, היינו שיהי' אוחו, אחד, במוחו, ואך יש איזה זכות עליו כי הוא יגע וטרוד בכל יום ויום וביום ובלילה חמוד, עד שאוכח ממש ואינו יודע מה ומי הוא, כאשר כתבו על שאלת כביכול להאדם איכה, אך אם נראה בעת שכבר ראו אשר נהנה מכל הכליתיהם לתל עולם והכל ללא ממש וסופם שנאבדו באין זכר להם, ובכ"ז רשעים אפילו על פתחה של גיהנם אינם חוזרים בתשובה, וכו' רק שילך בדרך ע"ז במסירת נפשו, בעד זה, גם באופן אשר אין תקוה להרויח מזה, פתח אשר נלך למסור נפשו בעד כבודו יתברך ולקיים בכל נפשך, יתלה על הע"ז, ואם באיזה אופן אשר בדעמו להיות מזה ריוח, או עולם שיזכיר הכביכול בזה שהוא יתן לו הרויח, אך באופן שאין בדמיונו שום ריוח מזה, ובכ"ז נותן רשיוטתיו לזה, ע"ז אמר הכ' בפ' קדושים איש אשר יתן מזרעו למולך, וענין מולך ג"כ היתה ע' זרה אשר לא ה' בדעת אביו לעשות פכלית מכבו רק זה ה' מסירת נפש עבוד הע"ז חתה

המ"ג אשר נלך להיות בעד כבודו יתברך ככ"ל, וגם אין זכירת שם ה' בזה כלל כיון שאין להרויח בזה, וכואו כולו ע"ז והוא כפיין מלחמה עם כביכול יתברך, ע"כ אמר הכ' ואני אמן את פני באיש שהוא לעשות עמו מלחמה והכרחי איתו, והעיד הכ' על רשעו כי מזרעו נתן למולך דבזה לא ה' שום כונה להרוחה, אך לשרפה נתן איתו, והוא רק למען עמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי, כאשר יבי' בסוף סומן גם כאשר יראה בעיניו פקידת שאין חכלית לכל תכליתיהם אשר נהנה ונחמד, שנאבדו בלא זכר, ובכ"ז אין מוזרין מע' זרה שלהם, וזהו רק במ"ג ע"ז מולך שהוא למען עמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי, ע"כ והכרחי איתו ואת כל הזנים אחריו, אך אם בא לאדם איזה הללחה לוי אליו היא השמחה בכלה והשמחה מניעה גם לאביו רק קלח פחות מעט, ולאחיו עוד פחות, ולקרוביו עוד פחות יותר ונקלז זה מר"ה ויובכ"פ איך כמה נחת יגיע לכ"א ולהיפוך לער רח"ל הוה ג"כ כך נקלז איך וכמה יגיע לכ"א רח"ל, כן גם אם נתקלקל אחד מן המשפחה להסתדמות לדרכי העובדי כוכבים, ניטן מזה הקלקול גם לאביו, ולאחיו בפחות קלח, ולקרוביו בפחות יותר, וכשבה הפונש נפרעין מכ"א כפי המגיע אליו מהקלקול, ע"כ אומר הכ' והכרחי איתו ואת כל הזנים אחריו, ודרשו חז"ל שפיר איתו בכרת ואין כל המשפחה בכרת, רק ביסורין :

וַיִּבְרָא יְהוָה אֱנוֹשׁ עוד הפעם דברינו ה"ל שיניעוהו אין בו ממש והוא רק לוי ה' ית"ש ואין כח לעשות רע או טוב לזולתו, כיון שאין בכתו לאדם שום דבר, ומה שהקפידה הסורה על לא פגול אתם אין יכולת לעשיית רע לזולתו, וגם מה שזוהה על נחינה לדקא אתם אין יכולת לעשיית טוב לזולתו, הוא ענין חוק בלא טעם ככל החוקים, ויש סודות כמוכים גם ע"ז, ומה דנקרא בין אדם לחברו משפטים הוא לפי מושכל ראשון ראש, שע"ז יכולת לתור טעם לפי שפוש רע לזולתו, אך באמת זה הוא רק טעם לפי דרכי העובדי כוכבים לעשות טובה הכלל, אף שמרוחק הוא מכבודו יתב' שאין יכולת לאדם לעשות טובה לזולתו ורק שחוב הוא על האדם לזכור ללם אלהים פליו וללמוד ממדותיו ומה הוא רחום אף אתה, כאשר כתבו זה מקודם, כי הוא ציכלחו לרחם על האדם, ואליך הוא רק זכר שבה מוזכר פליו ועל מדותיו, וע"כ נלך להיות כ"מ שמקיים מלות לדקא יותר, יותר עולם להיות מקורב לכבודו יתברך, וע"כ אם תראה איזה שמקיים מלות לדקא, וכל מה שמקיים יותר, יותר מרוחק הוא מכבודו יתברך, נכרים הדברים שעשייתו הוא רק לעשות טובה לזולתו, וזה לא די שמלות לדקא בעשייתו אינו כראוי, אך גם כי נגד הסורה הוא ונוגע הוא אלל ע"ז, כי האדם הכשר ניד ועלם הוא

הוא ורקמה בדמיון שיכולת בדרך לעשות טובה, כי זאת הטוב פדיין לא נברא, מה שביכולת לעשות לזולתו, אם לא מנד זכרון שיהי' במחשבתך כ"ו לקיים שויתי ס' לנגדי חמיד, לזכור על כי מה הוא פושט טובות לאדם שביכולתו לעשות טובה, כן חסי' עשייתך דומה לו, ויסי' זכרון אליך עליו, ובאמת הטובה היא רק להנחון, ולריך לחפש הוא אחר המקבל, ולא להפוך החורה, וממלות לנדק כזו לעבוד את האדם אין יכולת להיות בגאולה, כנס שאמרו חז"ל גדולה לנדק שמקרבת בגאולה והארכת כאן בזה עוד הפעם כי מוכר הוא להאדם בהנחתו ולא להיות בטעות להחזמות בדרכי הטובדי כוכבים, וכן מות לא תגזול לא מנד רע לזולתו מנד הפאליטיק כדבריהם [כאשר כפצנו מקודם ונחזור כאן עוד הפעם דברינו אשר דברנו בזה איזה פעמים, אך יראה הקורא בעיון לבסוף שיש חידוש בדברינו כאן בעז"ס], שזה טעם של שקר שאין לו רגלים, ומנד זה יוכל להקרוה איזה פעם כי נתפך הפאליטיק לעשות רצימות וכדומה, רק כי חוק הוא בלא חגזול, אף כי קרון מחומר מה פועילו וקנין שלו אינו שלו, בכ"ו לוחה החורה עליו וקיום הוא למד וללכת נלחיס, ומנד זה בכבודו יתב' הוא טפל מזה ונותן לזה, כיון שהוא רק מלוה כי ממוט אינו שלו, והמלות ניתנו רק לנו, ואדרבה וכו להראות אשר ממוט אינו בא אליו מיגיעתו, וכחצנו שזכר סכ' רש"י ז"ל בראשית מה שכתחילה החורה בהבריאה ולא מהחדש הזה לכם כי הפחלת החורה והסתלת בהריאה פומדים זה לעומת זה וכפי קיום החורה כן הוא קיום בהריאה ויניקתה הוא רק מנד החורה, חכו שלא יאמרו הטובדי כוכבים על אי' לסטים אחס מה שהקב"ה נטל מהם ונתן לנו, וכחצנו ג"כ בזה כונת הפנא מנד דממוט אינו שלו ולא שלך פ"כ יחי ממון חנך חניב עליך כשלך, ומה שזוהת החורה ענין ירושה הוא ג"כ מנד החוק אף שאינו שלו, ובכ"ו לענין החורה מה שאינו של אביו לא תימא כך שהחורה אינה בירושה, חכו באמירתו והתקן פלמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך ומהתימא הוא דכותרת זו אח זו לא תשאל דחוקים הן וע"ז אמר וכל מעשיך היו לש"ס, וע"כ כאשר עברו השמים ונתהוו למורגל בני אדם דלא חגזול מנד רע לזולתו ולא לש"ס, וכן גם ענין הלקדק ככ"ל, פ"כ באופן דלא זכו וילא סהור מממא נההו אנשים שפושט שלך שלו, ושלו שלך, וגם יש אנשים שחושפין ממון בלא שום טעם וענינם כמה פעמים מנד ניבא ואיטו יודע מה ניבא ככ"ל שהממון אינו שלו, והסתלית מזה שפי"ז ילא בהכשרים פלאו דלא סגזול מנד חוק לש"ס, כמכיון החורה שצד הלוי ענין בגאולה שהחורה חסי' עשויה כמכיון כאשר דברנו וכאשר נבאר להלן בכל ענין משרת הדברות ויש לכם חוק, ויש לכם מכיון דכונת החורה בשלימותה

דיקוים המכוון, אז האדם בשלימות וניחא לפניא לפולם הפרת החורה בגלוי להחייב, כדי שהזכאי שמקיים החורה יהי' כמכיון, כי מה שלא הי' כמכיון סהירת הטומאה היא, וזהו עיבוד בגאולה כמאמר סכ' קומאסה בשוליה מנד זה לא זכרה אחריהם וכמאמרם דלא נחגלה עונם לא נחגלה קינא, וע"כ ניחא לפשיית החילול מן השמים ככ"ב עת לעשות לב' הפרו תורתך וכמו שכ' פרמב"ם שכביא הסוי"ט בשמו סוף ברכות ח"ל ידמנו טיבות לבני האדם להפר החורה, וכמו בטוטה במתיקת. השם וגם בפריעת ראש האשה, וככתוב בדור האחרון ומחא את שמו דעולה על עצמו ח"ו כדי והבדילו ס' לרעה, והו כלל ג"כ במאמר סג"א סג"ל אשר כחצנו איזה פעמים דאז יחי' חייב בכלו, או זכאי בכלו, סיינו שיבדילו זה מזה כהג"ל שוב יחי' חייב בכלו, ומזה בא שוב יחי' זכאי בכלו, וכן הוא ענין בלימוד החורה מאשר נלך האדם לחשוב שס' אחד חזולתו אין ממש וגם הוא עצמו אין ממש כי אם חושב את עצמו ליש אינו במחשבתו לאחד בשלימות, וכשחושב אחד בשלימותו נתהווה אחד בהריאה שאין שום ממש בעולם מכל המזיקין שיש אליו, כי כפי עבודתו פן הוא מדרו שנמדד אליו, אך אם חושב עצמו ליש שנחסר ממחשבתו אחד בשלימותו ואז יכולת לזוק ממזיקין שבעולם חכו כונת מאמרם ז"ל שראו כל פמי הארץ כי שס ס' נקרא עליך ויראו מתך וכו תפלין שבראש דסיינו מה שניקח במחשבתו סכ' אחד פ"כ גם ענין לימוד החורה כשחושב אי"פ מזה שמניב בלמודו ליש נחשו מזיקין מזה שזיקו בעולם גם שאינם מניחם את למודו ועושים כל המלות לבטל את לימוד החורה ח"ו, ורק עד השנה שכל הרשעות הי' בהסתר כמאמר סו"ק שחצוה השנה שיקוים דוארבות השמים נפתחו, סיינו מקודם הי' הגלוי בטורה ופרשעות כמו השדים והגזלנים וכדומה הי' בהסתר, אך שיבוא לאחרי שנה שיהיה נתגלה הם והכמותיהם סיינו לחכמים ולמכשפים שהוא מכשפי השדים שכל פנינם הוא רק אחיזת עינים, סיינו לגדל הדבר לפי השין ובאמת הוא רק דמיון, וזה כל חכמותיהם ורפואותיהם מה שחזן להחורה, וכל מסחריהם הוא רק לגדל פניו זולתו, שידמו שהוא עשיר או שהוא איש ישר, או חכם והשדים שהיו מקודם בחורב יחי' או ברחוב לעיני הכל, מנד זיוניהם ממחשבותיהם בעת הזאת, לא בהחורה רק בעבלי הסולם, ומזה יולדו בנים שיהם אינם בני ברית מעניני השדים שמיוחס רק בדמיון ר"ל, וכן גם הגזלנים שהיו מקודם בהיער לא יהי' אז שם כמו השדים בהחורב כהג"ל, רק ברחוב הפיר. והדמיון לעיני זולתו שהוא איש ישר, כיון שנתגלו אז כל המזיקים לכן הלומד תורה ומגיע במעלתו שהוא חושב אח"כ אי"פ ליש נחשו שיכולת לשלום המזיקין פליו שנתקרבו אליו ברחוב, ומקודם כשלא היו בעיר, אך במשעזיגים

לא

לא היה נזק כ"כ מהם האדם הישר אף שנמחשתו ליש, אך אח"כ בעקבותיה דמשיחא שבאים כל הרשעות להישיב, אז הלמוד כשחושב עלמו ליש, ונהסר מאחד בשלמותו, א"כ נחשוב אליו הבריאה שיש עולם ומזיקין שבה, וכיון דנקרבו המזיקין ע"כ עולים שיבטלו את למודו, וע"ז אמרו חז"ל בסנהדרין שאז לא יהי' שלום אף לאובדי תורתך, אף שכחוב בהם שלום רב לאובדי תורתך ואין למו מכשול, ומלך זה באז איזה אנשים באמירתם ח"ו שלא ילמוד כ"כ כדי שאינו מחשיב עלמו ליש, וח"ו שיעלה הדעה לזה, ובלתתה היא להיפוך שנריך להשיג בלמודו ולחשוב שהוא דוקא יש, כדי שבקבלת סופרים תרבה חכמה, שאל"כ לא ילמוד כלל, ואף אם לומד איוו פעמים, ככ"ז לא יבא לשלימות נפשיותו. כפי שכלו אשר מוחלז מכבודו יתברך, מלך שבאין קבלת סופרים אין תרבה חכמה, רק שזה אמת היא שאחר למודו יראה א"פ שכל מחשבותיו שהוא ליש הוא רק למען כבודו יתברך, אך שזה נ"כ מן השמים נחשו אנשים כזה שיאמרו שהאדם לא יחשיב עלמו ליש גם בלמוד התורה, כדי שמהם תלא הפערה כהנ"ל שהאדם הלומד ומחשיב עלמו ליש בקבלת סופרים תרבה חכמה יהי' בא לזה שאחרי כן יבא נמחשתו שכל תשיבותו הוא לש"ש, כמו שכתבנו מקודם בהענין שלא תהיו מודעושים מפני, ככ"ז תיראו יומני, ובהענין דלא תגזול [והכלל מדברינו אף שחזרנו בדברים כמה פעמים, אך שיראה הקורא דבסוף הדברים יש חידוש מה שאינו נכתב עוד רק דבפד זה תזרט מהחלת הדבר]:

בב"ק על נחויא חופר שיחין, ועשה מלוב במים קאמרה הגמרא דדבר שאותו לדיק לנפטר בו אין יכולת לזרעו להכשל בו, וגם מה שאמרו בזבחות על יוסף הלדיק עין שלא רלחה לזון משאיתו שלו אין יכולת לזוק בו, מלך בענין עין אשר בו הי' המלוב, נחשוב בו וזרעו ענין עין לטוב, וכמו שכח הכלי יקר על ענין דמרגלים דמלך דטולד קודם שטולד פיו סתום והטבור פתוח, כיון שטולד נסתם טפתות ונפתח הסתום שאלמלא כן אין יכול לחיות אפילו שעה אחת, וא"כ קודם הלידה היה הכתן לשם פה, לכן כשזא העונש על פיהם על מה שדברו בפיהם על א"י נכנס בכלל העונש רח"ל כל מה שנכנס בשם פה, וכיון דהכתן נקרא נמי בשם פה ע"כ נשתרבו לשונם עד טבורם, ועיין בכלי יקר עוד על הרש"י דבספחלתו פ' שמות דאפ"פ שמנאן בחייבן בשמותם חזר ומנאן במיתתן ולא הזכיר בשמותן במיתתן מלך דבתיבתן כל א' משתיבן שמותן לפי מעשיבן, אבל לאחר מיתה הכל רק מעשי א' לשבת כבודו יתברך, ע"כ להכל שם א' ודונין להכוכבים בהולאותם מונה מספר לכוכבים לכולם שמות יקרא, מלך דכל א' משתבה שמו לפי מעשה הילוכו ביום, אך בהכנסתן ראין להם רק מעשה א' דלבה השמים לך משתחווים, ע"כ כתוב דהמוליא במספר לבהם דהוא ג"כ הכנכה דרק בשם א' יקרא רכן נמי בהאדם אינו דומה בחייבן דהוא יליאמו להעולם דמחשיב אותן בפ' ויגש כל אחד וא' בשם שלו אך במיתתן בפ' שמות דזהו בהכנסתן אין להם רק שם אחד, ע"כ אינו מונה אותם כל אחד בשמותן בפני עלמו רק הכל באגודה אחת, וכן כתבנו בפרעה חזרה לעבד את ישראל תחת רשותו ורשותו הוא נקרא בשם יד, לכן כל המכות אשר היו עליו היו ע"י יד, כמאמר הכ' אני מכה במטה אשר בידי, וגם נטה ידך ושאר מכות, ומלך שכבודו אינו בא בערוניא עם בריותיו, רק לנקות פסולת העבירה מה שנשרש בו, ע"כ אמר הכ' כי ציד חזקה ישלחם, היינו העבירה שלו שנשרש בו ע"י שם יד תפוסה ג"כ ע"י יד, וזהו ג"כ דקאמרה הגמרא בזבחות דהכל עולה לפי השם דאל תקרי שחות אלא שמות, וכמו שכתבנו כבר בדרושט בענין דהכל עולה לפי השם אשר מלך שמשלה בעולם כדי שחכיר ממשלת מלך מלכי המלכים הקב"ה ע"כ אם אוחז בהדר איזה זיבל על הגמרא שנקרא חדר טריפה, ועולה הפקודה שנלרך לחדר כשר דענין דשם זה עולה עד למעלה, וכן בכל דבר ודבר וכתבנו שם לענין דניבא ואינו יודע מה ניבא ועי"ש, ולכן כאשר כתבנו כדומה לענין קדושה שכל דבר ודבר עולה עד לרקיע השביעי, כן נלרך לידע שגם לענין הטומאה ג"כ הוא כך אם מניה אדם את רעיונותיו על מקרי הזמן לחלות מחיתו ומזוטו ופרנסתו על הדבר אין הוא עולה ועל

נדרהוור לענינו הנ"ל שהגשם שבענין התורה נחלבש בהשפעת זכרונה במחיה הפרנסה כנ"ל, וגשם ששפעת נחלבש אח"כ למטר השלישי שהיה גשם בפשיטות כגשם הגשמי אשר יורד מרום רקיע יכולת להיות שאינו בתמונה אחת כאשר מרחוק בה"ק מאית פרסא ברום, עד שבא על הארץ, כן נחלבש מטר ברוחני זה שיורד מן השמים אל האדם בתחומו לכמה לבושים ממדרגה למדרגה ההחושנה ממנה, שהוא קרוב למטר ברוחני, כדומה ממטר החורה למטר הפרנסה והשפעת ואח"כ בא מהחלבשות עד למטר הגשמי הפשוט מה שרואים בעינים החושנים וזהו שחלי העולם החלוני לפי הפנימית לפי עסקו בהתורה, היינו שכל דבר ודבר מהעולם החלוני תלוי לפי פנימית הדבר, ופנימית דפנימית הוא התורה והמלות כל מלוא ומלוא לפי השם ששייך לדבר שהוא, כדומה מטר למטר כאשר כתבנו, וכן תבואה לתבואה שישראל נקראו ג"כ ראשית הובואתה, וכן התורה ג"כ נקראת תבואה שמתבואה ברוחני בא לתבואה הגשמי, וכן כל מה שכלל ונכנס תחת שם זה דמטר, וכן לענין תבואה, וכן כל דבר ודבר לפי ענין השם, וכלל כמה דקאמרה הגמ'

העת כדומה שזכו עם עסקו, ואין לו עם לעסקו
 בחורה, היינו בלשון אשכנז שבעת הוא סגולתו שלו,
 ועל כל הפסדות המגיע לו, פניחו בבעת, שבעת הוא
 רע, וממילא מהפסד תכלית לתכלית בעת, וקובע
 חכמות ע"ז, שאינו נמשך מקורם מהחורה ואינו
 הולם הדבר בהאדם איך בטוחו בכבודו יתברך,
 ולכן לפי מדרגה זו תלוי יעיקה בהאדם בהדברים ואך
 האדם אחוז בהדבר, בכזה האופן הוא בתורתו
 ובעבודו וזכירתו, ולכן כשהולך רעיונותיו ביום
 במקרי הזמן בא ממקרה למקרה מלך ענין השם
 למקרה לילה, ולכן כמו דלריך האדם לחשוב בלילה
 קודם שנתו, מפשיו של אותו היום, מלך שזכו סוף
 העת מעבודת היום, כן הוא שנתו אליו לאות צמה
 ה' עסקו היום והאות ניתן באותו המקום שנמשך
 ממוח שכלו, ע"י חוט שדרתו, וגם נקב יליאת הורע
 הוא נגר נקב דיבורו מפיו כמאמר הגר"א ז"ל
 וכשפוחה זה נפתח זה, וכמו כן בכל דבר ע"י
 ההשגלות נחשבו מן הדק עד שכל לגשם עד
 כאשר כתבנו מקודם הן לענין קדושה והן לענין
 סומחה כן בכל עבירות שבעולם נחשבו הדק לגשם
 עד, חכו פנוש שכל לבסוף הדבר כדומה, אם
 דובר אדם על זולתו איזה רע ח"ו שילרו מדמיו
 שמינת בזה כחם על זולתו, ובאמת הוא בהיפוך
 שהכחם שיואל מדיבורו ולשונו הוא קרוב אללו יותר
 מלולתו, ובעוד איזה זמן בכירור העת, נהגשם
 הכחם והתחיל להיות עד יותר ויותר עד שנתהוה
 ממנו להיות נגע, וזהו שאמרו חז"ל כי מלה"ר בא
 לידי נגעים, וכתבנו זה בספרי אשר תכני ה' להיות
 עולה בהדפסה, שכונת הנמרח בכחובות במעשה
 דמר זוטרא ורבי אשי כשהניח אלבעו על הסבשיל
 דקאמרי ל' שופרי המלך אמאי אפסדת לסעודתא
 דמלכא, ואמר להו מאן דעביד הכי פסול למיכל לבי
 מלכא, ופי' רש"י העושה מאכל כזה אין ראוי
 שיאכל המלך מאכל מידו, מלך בשר של חזיר
 מלורע, ולכאורה למאי הזכיר יותר העושה המאכל
 ולא הזכיר שהמאכל אינו ראוי למלך, רק כיון
 דכאמת לא היה שם בשר חזיר מלורע, אינו יולא
 מפיו של רב אשי ח"ו ענין שקר רק על הסורגנא
 דבי מלכא על סבילת אלבעו, אמר דאינו ראוי
 למלך שיאכל מאכל מידו, ובאמת למלך ישראל ה'
 די שיפסל הסורגנא אם הוא בעל לשון הרע, אך
 זהו ההבדל שבין מלך ישראל ובין מלך פרס
 בענין איזהו חכם הרואה את הטלד דלהחכם הרואה
 את הטלד היא שיה אליו העבירה גם צמוד שהיא
 דקה מן הדקה, כאילו יתה נחשבו אחר הגשם
 בעב, ולכן הכחם צמוד שהיא צמינת לשש"ר הוא
 שיה אליו מקודם כלאחר זמן, כאילו ה' כבר נההוה
 ממנו הנגע והלרעת מלך כי הוא רואה את הטלד,
 אך לשאינו חכם אינו חשוכ הפסד רק כשכל לירי
 עונש לבסוף הדבר היינו לרעת, וזהו הסוב מקבלים

החורה שלוכדת אותם שיפרשו ומהצבירה מקודם,
 היינו קודם שנתהוה הדבר שימשכו פונשם לבסוף
 דהחורה משמרתם שלא יבואו לבסוף מהדבר, וזהו
 כי הם חיינו ואורך ימינו, ובדבר הזה תאריכו
 ימים, ולכן הסיפוך מלימוד משמרתם החורה שמקודם,
 הוא הגיונסם שלבסוף, וע"כ זהו ההבדל שבין מלך
 ישראל שהוא היה גדולי פוסל למושיט המנות שלו
 מבעל לשון הרע, אך למלך פרס אין זו תשובה אליו
 רק עד שבה מלה"ר לרעת, ולכן אמרו ל' אמאי
 אינו ראוי, וע"ז אמר להם דבר אחר חזאי ב'
 היינו לרעת על החזיר, בדקו ולא אשכחו ב', שקל
 רב אשי אלבעותיו היינו דקפילא, ומה זה דקא
 דקפילא דהנה יש ענין דהיינו אם יניחו אנשים ידיהם
 על דבר שאין לו ברזל כמו חלי שעה ויחשבו
 מהשבה מאיזה דבר או מאיזה מנין, אזי השלחן
 מכה על הקרקע לידיעת מהשבתם דבאנשים ההם,
 וזה בא מהסתחבות האנשים עם השלחן והדבר נטפל
 להם, ונשאר רעיונותם בהדבר ההוא בידיעה בלא
 חומר, ע"כ יכולת לשאול לזה וכלל הדבר שירד רעיונות
 ומחשבות האנשים על הדבר מהסתחבות והדבר
 נחשבו טפל להאדם ונשאר ידיעה בלא חומר האדם
 להדבר ההוא, ע"כ יכולת לשאול להדבר ההוא כל
 מה שביכולת לידע להאדם כפי שכלו הנבדל בלא
 החומר, וע"כ הכא נמי שקל אלבעות הקפילא והניח
 על הסבשיל וירד מרצבות הקפילא היינו מחשבות
 לה"ר שלו ירד על החזיר ונתהוה לרעת, והי' בוגם
 מה שפי' ראוי להיות במשך איזה זמן עד שיהא
 גלרך ונתברר מלה"ר עד שנתהוה לרעת, הי' כאן
 עולה זה במשך זמן מועט, ואמרו ל' רבנן מ"ט
 סמכת אניסא, וא"ל חזינא רות לרעת דקא פרחה
 ב' במר זוטרא, היינו כיון שכל לפשיית מזה
 מפנין לרעת, לכן עולה הללחו ג"כ ענין לרעת זה
 ה' כונת ענייתו:

וַיְבַרְכֵנוּ לפנינו למה שכתבנו דכמו שראינו שנתברר
 מרוחניות לגשמיות לענין הקדושה כן לענין
 הטומאה דמקרה, וכתבנו דבזה תלוי ענין הגאולה
 דא"י, כאמור מוכרות עמו הברית להח את ארץ,
 והכ' אשר כרת את אברהם לאמר לך אתן ארץ כנען,
 דתלוי רק בכריתות ברית שי"ה שלום היינו שלא יתלה
 צטותנו במקרי הזמן שלא יבוא מלך זה למקרה
 לילג ח"ו כנ"ל כאשר נכתב סי"ר בצרכה תקפ
 בשופר שכל עפה של קרי, וכאשר בארנו בענין
 מזרים שיהיו כל חכמותיהם מין להחורה שבאמת אין
 זה ממש שנקרא ענין מכשפיות שכל מה שמתקרב
 יותר לזה הוא יותר מרוחק מכבודו יתברך שמכתישין
 פמליא וכו', מלך שמונחים הם תחת מקרי הזמן, וע"כ
 לא ה' יכולת להגאל להיותם דבוקים רק ביליאתם
 משם מקודם, היינו יליאה בנפשיותם שלא יסיו
 רעיונותיהם נחכמות שאינם שואבים מהחורה דנכלל
 במכשפיות דאינו בא מזה לאלהית רק לסיפוך כנ"ל,
 ומזרים

ומלרים. פי' אז מדינה הראשונה אשר כל העולם הקו
 אחריה, ע"כ כשנכרת ברית עם אברהם אבינו ע"ה
 שיתקדש ע"י זרעו, באמור מלך על כל הארץ ע"י
 מקדש ישראל, הסכרה הי' מקודש לשלחם עם להראות
 על ידיהם שכל מקרי הזמן והחכמה שלהם הוא ללא
 ממש, וזהו ענין הכ' כי ברתי אתך מי יחי' הגר
 לנכסו לשם, אף בעבדו וענו אותם כדי שאח"כ
 יהי' במעלה גבוהה שיתקדש שמו על ידם, רק זרעך,
 וחו ג"כ הכונה בזו"שאלו איש מעם רעבו וגו', מה
 שאמרו חז"ל שלא יאמר אותו לדיק ועבדו וענו
 אותם קיים בהם, ואח"כ ילאו ברכוש גדול לא קיים
 בהם, כיון דעיקר נסיעתם לשם הוא בעבור הסוף
 שיפלו במעשה גבוה, ואח"כ יתקדש שמו על ידיהם
 מלד זה הסכרה מקודש לענו אותם שם מלד
 סגומאות, ואם אח"כ לא יקיים בהם זה אח"כ למאי
 פי' פקיום בהם מקודש ועבדו וענו אותם :

וְנִזְדָּוְרָה הדברים דלא פי' יכולת לגאול ולבא לא"י
 להיות דבוקים בה' אם לא שילאו מקודש
 ממלרים, היינו בנפשוהם מרעיוותם ממקרי הזמן,
 וחו הסוכה בזמן צבירה שני' דורה לך על
 שהנחת לאבותינו ארץ חמדה, ואח"כ ועל שהולחנו
 מארץ מלרים דהקדים מקודש א"י ליציאת מלרים,
 דהיינו דעיקר א"י היא ע"י יציאת מלרים דמקודש
 ובאשר כ' דאם ייח רעיוותיו במקרי הזמן ביום
 פולה לשם זה בלילה למקום עיקר בריאת האדם
 לבוא למקרה חז', שהוא ניכר לאות שהוא חילול
 הצרית ביום להביא רק על מקרי הזמן ועל התכליתים
 והוא מרוחק מכבודו יסבךך שלא לבטוח בו, ע"ז
 אמר ביל"מ ועל ברייתך שחממה בבשרט, שהוא בא
 על ידי זה לועל סורתך שלמדנו לועל חקיך שהודעתנו,
 ומלד דקיום העולם כפי הכ"ל, חלוי בפנימיותה
 דהיא הסורה והמנות הנקח מחסה להחלונות מהדבר
 לחיי סגוף ולמזון, וע"ז מסיים ועל חיים תן והסד
 שחונקנו, ועל אכילת מזון שאחז' וזן ומפרנס אותנו
 סמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, ומלד דלניסת
 א"י ויציאת מלרים הם דבר אחד דחלוי זכ"ז, לכן
 פי' אמירת מרע"ה שראוי לקיום זה ע"י אחד דמי
 שפל ירו היתה ביציאה, על ידי זה ראוי להיות ככניסה
 אף היתה עניית כבוד ית', דזה פי' ראוי אם פי'
 יציאת מלרים, אבל כעת לא ילאו עוד ממלרים כי
 פנין מלרים ביציאתם מהם הפיקר בנפשוהם שלא
 להניח רעיוותיהם סחת מקרי הזמן כהכ"ל, כפחכמים
 וכמהכשפים דבשם בחכמות שחון לתורה, רק לבטוח
 בה', גם שלא להניח רעיוותיהם על פני העו"ה דמיקרי
 בשם פום שזה הוא עיקר עניני עו"ה, ומלד זה כשילאו
 ממלרים זמרו אשירה לה' כי גאה גאה סום ורוכבו
 רמה בים, וביציאה היא מהם ומחכמתם ששם חין
 להסוכה שאינם נובעים ממנה כעיקר חכמות אמתיות
 ומשכנים רק רעיוותיהם עם סגוף, ומם העינים

הגופניות, אשר נתלבש על האדם לראות רק הנשמות
 החילונית. מהעולם כפי הכ"ל, ואינה נחשב בחשבון
 לפי האמת מעיקר בריאת האדם לפי תועלתו, כי
 עיקר העינים מהאדם הוא צמחו כדן הספלין דובו
 לטוטפות בין עיניך, וע"כ עיקר בריאתו רק
 לחשוב צמחו ולראות בהצנתו למעלה למעלה, וסגוף
 עם עיניו הוא רק מחלבש עליו כמין מטוה ועיניו
 לראות הנשמות מהוך המטוה, וע"כ אין יכולת לראות
 בעינים ההם עם כל השפאקטיוועם, רק כפי שיפור
 הנשמות ולא יותר ואין יכולת לראות בהם שכליות
 וחכמות האמתיות מה שכלל בהתורה כמו אסטרלאמיט
 בעינים ההם, אם לא בעיני השכל שצמחו מה
 שבה להם מלימודי התורה הקדושה לפי אמתה,
 וע"כ מחבר הוא מהתורה שיזכור באדם ולא ישכח
 שפיניו בגופו הוא רק פיני המטוה לראות בהם
 איזו רגעים הגופניות כנלך אליו ואמר ראייתו ישנו
 סיכף בעיני השכל צמחו ושכלו, ובאמת אשרי
 להאדם שאינו רואה חוץ לר' אמתיו ולא ישכח חז'
 להעמיד השכל והחכמות על המטוה גופנית שמהם
 יקנה חלמות שאין יכולת להקיים הם ותועלתם רק
 על איזה זמן, עד שלבסוף נחבוה מהכל מן ותקנותיהן
 ותועלתם לחל פולט וללא ממש, שאין יכולת לבטוח
 חכמות אמתיות שיהי' קיום לנצח נלחם שפליסם
 כבנה העולם מה שאין כלול בהסו"ק מפניו סגוף כמו
 האסטרלאמיט מאיזה שפאקטיווע שזכו גופנית,
 ומוכרח הוא רק להשקר אשר חלק פי' אותם לכל
 העו"ג ששם תחת כל השמים ולא מעל השמים, לכן
 קיומם הם ותקנותיהם וכל הקורא להם בשם חכמה
 רק עד איזה זמן כנ"ל, וע"כ נחזור לענינו שזה
 עיקר יציאת להיות יציאה בהנפש כמאמר המפרשים
 על הכתוב, דלך לך מארץ ומבית אביך, דשינה
 ככתוב הסדר לכחוב מארץ קודם בית אביך, מלד
 דביציאה אליו על נפש המשכלת שישבה על ארצו
 ועל מולדתו ועל בית אביו, ולכן שכחה רעיוות
 נשכח מארצו וממולדתו ואח"כ על בית אביו, ע"כ
 גם כאן לענין יציאת עיקר כונת היציאה היא בהנפש
 השכלית שישכח רעיוותיו מהם ומתקנותיהן ומחכמתן
 החילונית השקר ששם רק עד איזה זמן, ומסכות
 הזמן ששם מוגמים תחת מקרה הזמן ותכליתו אשר
 פולה מלד זה בלילה למקרה ליל שנובע ממקרה
 הזמן הפסק ביום ובה ממקרה למקרה, כאשר כתבנו
 זה כמה פעמים וניעלה מנתנו חתמתו דעל ברייתך
 שחממה בבשרטו אשר נחמם עליו להסתירו ביום
 רעה, כמא"כ כי ילפניו בסכו ביום רעה יסתירנו
 בסתר אהלו, וע"כ ביציאה מהסומאחם שלהם שלא
 להרבות בכסף וזהב שלא לבטוח בזה שהוא ענין ע"ז
 וגם שלא להניח רעיוותיו על הסום בעיני עו"ה כדרכי
 העובדי כוכבים כנ"ל, ולכן הוהירה התורה דאם
 תשים עליך מלך ככל העובדי כוכבים אשר לביבותי
 לא ירבה לו כסף וזהב, ולא ירבה לו סוסים כדי

שלא

שלא ישיב הפס מלרימה למען הרבות כוס, ומסיים כ"ו וה' אמר לכם לא חוסיפון לשוב בדרך הזה, היינו לשוב בשכלו ועיקר הוא כדי שיהי יכולת לכנוס בדרך ישראל שנלדנים להיות דבקים לכבודו ית' כמאמ"כ ואחס הדבקים, ואיך יכולת להדבק לעילת כל העלות וסבה כל הסבות אשר דרכיו הוא אחת לאמתו אם יחי' אליו חיוב פני' או חיוב בטחון במקרה הזמן שהוא שקר כהג"ל, דאין יכולת להיות דבק שקר ואמת שניהם יחד אשר שני הפכיים זמ"ו וע"כ אין יכולת להיות כניסת ארץ ישראל אם יש ענין מלרים ברעיונותיהם, היינו כמו כסף חסב כג"ל, ומלך דהשטן מקטרנג חמיד בעה שבה חיוב פקידה על הכלל, ע"כ עלה להם ברעיונותיהם דזה כמשה רבינו ע"ה יכניסם לא"י שהוא מה, היינו עיקר יסוד הת"ת שבחי' משרע"ה שהוא חוקת הסוכ"ק איך בזה יכניסם לא"י כיון שהוא מה היינו הת"ת שזו חלש, וזהו ענין שחשוב כמה, ואיך יכולת להם להוליחם ממלרים להשיבם לארמחם, וע"כ עלה ברעיונותם שמוכרחים לכסף חסב היינו לעשות ענין כסף חסב, שזו ילכו לפנינו וכו' והוא מלך חוסר הבטחון, וזהו ענין העגל אשר פאו שנטמן עמון רח"ל לכלל ישראל בכל דור ודור בכל זמן שבה חיוב פקידה אשר בא התקוה לגאולה, בא השטן בחוסר שאין גאולה ישראל יכולת להיות ע"י ת"ת שסם בבחי' משרע"ה, כיון שהוא מה כהג"ל, היינו שזו עני, וזה חלש, וזה בעל יסורין כג"ל, אם לא שיעשה חיוב ענין לכסף חסב, שזה יוליחם, וזה יביחם, שזו ענין העגל, אשר ע"ז נאמר וביום פקדי ופקדתי עליהם הוא כמאמר חז"ל שאין פורענית באה לעולם שלא יזרף לה חטא העגל, כאשר כתבנו בספרי שפורענים לעולם, ר"ל הוא ענין הגלות שהוא על הכלל שהוא לעולם שאין יכולת לבוא להגאולה מלך שבה בחוף זה גם השטן רח"ל שהוא העגל, ושם עגל הוא ענין עברה הכלל שנטמן ונתחסה בבחי' מלוה דמלך זה אין יכולת לבוא להגאולה, כמאמר חז"ל מלך שלא נחלה עונם לא נגלה קלם, וכמאמ"כ טומאתה בשולי' מלך זה לא זכרה אחריתם, שהוא הכסף והזהב כדכתיב ע"ז ודי זכב, שהוא ענין מלרים ברעיונותם, וע"כ כיון שאין יכולת לכניסה א"י רק בזה שילאו ממלרים כנוסח בהמ"ז ועל שהנחלתו ארץ טובה ועל שהולאתו ממלרים כג"ל, לכן עלה להם אחיזה אז, וגם עתה שמוכרחים לשהות בהגלות עד שיבטל מהם בטחון העגל, ע"י שישליכו ענין הכסף והזהב מרעיונותיהם, ואם לא יוכרחו להיות באופן שיכלה פרוטה מן הכיס, כמאמר חז"ל דאין ב"ד בא עד שיכלה פרוטה מן הכיס, וע"כ כיון דכניסה א"י תלוי במה שלא יהי להם מקרה בליגה כפי עסקיו ביום בהחורה, מלך זה כתבנו דנקבע ית' בחקע בשופר לחרותו שכל עסק של קרי שילא ממנו, [ואנב נביא כאן עוד

חיוב כונה בצרכה זו כפמ"ש בפסחים וכאשר כתבנו לעיל בענין הזוגות שאמת הוא ענין אחד, ושקרים ופניות הרבה יש, וכפי דרך אשר לומר כן ע"ז דרך בא, כאשר כ' בענין סיי רך כלמנוה שהוא לדרך מלוה, וזכור מן העבירה שהוא דרך העבירה דבחיזה דרך התחלתו לזה הדרך בא תכליתו, ומתכלית הדרך ניכר ונכרר התחלתו, כמו בין תלמידיו של אברהם אבינו לבין תלמידיו של בלעם הרשע ניכר ונכרר מה הי' בלעם, ומה הי' אברהם, ע"כ אם עוסק בהאמת שהוא חד, בא לסוף דרכו לאחד שהוא ג"כ אמת לאמתו, ואם עוסק בשקרים שהם רבים בא ג"כ לרבים ובה לעבודתו לע"ג שהוא שקר, וע"ז כתבנו שם שמלך זה הקפידה החורה הזוגות ע"ש, וע"כ נאמר גם כאן כונה בצרכה זו דמלך שיתקע בשופר גדול לחרותו מהגשמיית שיבוא להאמת, וזוה יבוא שיבי' גם אחדות לישראל שיבי' להם לב אחד כאשר הי' מקודם בנעשה ונשמע, ובה לאחד ויבוא להגאולה, וע"ז עלה הכונה דברוך אתה מקדך נדחי עמו ישראל, וע"כ יתקב אבינו ע"ה שגכחב עליו ראשית אונו שלא ראש קרי מימיו מרוב עסקו בחורה, ניתן א"י לחלקו בלי חקר כמאמ"כ ופרלת ימה וקדמם לפונה ונגבם, וכמאמר חז"ל בשבת והאכלתיך נחלת יעקב אביך, אך לאברהם וילחק שאינו נכתב להם זה, ניתן רק בשיעור, לאברהם לארכה ולרחבה, וליחק את כל הארנות האל, וכמ"ש בשם הגר"א ז"ל דשני נקבים יש באדם ינקבי הורע ונקבי הדבור, וכמו דבנקבי הורע בא סולד מיורה כחך ומאכבה שאחרי כן, כן בנקבי הדבור באשר משמש עם אשה חיל שהיא הסוכ"ק נלרך להיות נלחם עם זולתו ומאכבה שאח"כ כמאמר חז"ל בקדושין את והב בסופה, נההוב דבר חידוש, וע"כ גם תלוי זכ"ז בענין אם פותח פיו בעת אשר אינו נלרך לו, עולה לפתיחת גם נקב השני, ובה לידי קרי בליגה רח"ל, כמאמ"כ דשלה ידו בשלומיו וגו', ולכן כקודם השינה דלריך לחשוב האדם מה הי' עסקו ביום שמקודם, כן נמראה אליו השינה לעשיה עסק ביום העבר, וכמו בפיו אחז"ל דלעולם יעשה האדם עצמו אלם רק משרים תדברון, כן בנקב השני בענין אכלה ומחטה פיה, נלרך לעשיית עצמו דאלם גם לעת הלורך, רק דלדק תדברון שחטא הכונה רק לשם מלוה, שנתחוב אז זרעו בניו הגויים בני תורה בני ברית ולא לשם האוה שנתחבו ח"ו בני האוה שחיה' בליכתם ותכליתם דרכי העובדי כוכבים לעשות אותם תכלית למקרה הזמן, וגם לנגד לאלאיו כפי דרכי העובדי כוכבים שמהם הסבה שאין יכולת לבוא להגאולה כג"ל, ולכן מאברהם אבינו שלא נכתב עליו זיור ראשית אונו ע"כ ילא ממנו ישמעאל, ואין יכולת לעלות אליו א"י כפי חלקו רק בשיעור כפי ארכה ורחבה, וגם לילחק שלא נכתב עליו ג"כ חואר הקרא דיעקב נחשוב

נתהוה שבי' עוד אינו פסולת היינו עשו, וע"כ גם בענין אי' אין יכולת לחלקו רק כפי לך ולזרעך כל הארצות האל, אבל יעקב שלא נכתב עליו לא בכל ולא מכל, רק נכתב עליו כל, שלא הי' עליו שום מקרה כנ"ל, ע"כ נתהוה להיות ופרלת ימא וקדמתה וכו' כנ"ל, ולכן זה הי' ענין מאמר חז"ל בפסחים במקום שכתבו, כאשר בקש יעקב לגלות הקץ נסתלקה סימנו שכינה ופחד שמה אין ראויים לקץ גאולה בשלימות ואמר ח"ו שמה יש פסול במעטתו כאברהם שילא ממנו ישמעאל, וביחוק שילא ממנו עשו, והוא יודע בעלמו שלא הי' עליו שום מקרה, וא"כ מהיכן ילא זה רק כפמ"ש מקודם, דאם נשאל לאדם על מה נטמן לאלאיו לדרוך באיזו למורי הסכילות כדרכי העובדי כוכבים, ועונה מלד פרנסה, ונשאל ממי הוא לוקח פרנסה אם לא מעילת כל העילות וסבת כל הסבות ואם מעשיו לנגד כבודו ית"ש איך יקוב שיין לו פרנסה מזה, ועונה גם אח"כ שכו"ז לריך לבקש פרנסה, ונשאל עוד אליו שאתה לועק בשחרים פרב ובוקר ה' אחד ואין מי זולתו ח"ו ליתן פרנסה, ואיך אתה עושה כמד פרנסה מעשים נגד כבודו יתברך, אך דמוכן הוא שרק לועק בפיו שה' אחד ואינו נכנס עוד בלבו מלד שהוא מניח רעיונותיו על מקרי הזמן שמהו תבי' וניקחו, ע"ז ענו לאביהם ואמרו שבודאי אתה חושד אותנו שאנו לועקים רק בפיו שה' אחד ואין לנו יכולת ליגאל וענו ואמרו כשם שאין בלבך אלא אחד כן אין בלבבינו אלא אחד, וע"ז ענה אותם כיון שהוא כך בודאי מה שנסתלקה השכינה הוא רק מלד שאין עוד בה העם, אבל המלוכה לפתיד יכולת שמה' לנו כיון שלא הי' ח"ו שום פסול במעטתו, לכן אמר בשכמל"ו, ועו"א אליו כבודו יתברך אני אל שדי ושם שדי עולם שדי לכל העולם כאלו ואתה עובד רק אותי ולא שום מקרה הזמן, לכן פרב ורבה שמאתך ודאי ילאו טובים וסגוים, וע"ז נאמר ג"כ בתיקון חנות אל תפר ברישך אותנו היינו כדי שילאו אח"כ בניס מהוגנים, וע"ז הסתוך ככ' דרחל מבכה על בני' מאנה להנחה על בני' וכו', דהגם שאנו רואים בניס רבים, אך ענין שם בן הוא ניכר מפניו נגד פני האב, וענין שם עבד הוא ניכר על הבנר, וע"כ אם אנו כבנים וכעבדים דשם בן מבוחר מענין עסק התורה שניכר עליו ללם אלהים, וענין שם עבד נובע ממעשה המצות, ועו"א השיבו אבינו לחורתך, וקרבתו מלכנו לעבודתך, ומאיה נקח שנגות מאינו עובד בתורה, עו"א כלל לנו אבינו כי חטאנו, ומיזדות מלד שירותו לנו שאינו רוצה לעבדות, עו"א מחל לנו מלכנו כי פשענו, ומלד דשנגות נתהוה כל היום לאדם לרוב, עו"א ברוך אתה טען המרבה לסלות ואינו אומר המרבה למחול, וע"כ אה"כ רחל מבכה על בני' היינו על הבנים הגונים כי אינם, כאשר נבאר להלן דמזרע מרעים מלד בעת זיווגו דהניח מהשבתו

ורעיונותיו לרעיונות חולין מאינו עסקו בתורה ביום עולה לבנים משחיתים, וס' ממרום ישאג על בניו כיפיה דשאוג ישאג על נוכו, וקרא לחגור שק, ועל אלה אני בוכי' מלד התורה שהיא תמימה ומשיבת נפש, וכיון דאינו בניס בכמו זה רחק ממני מנחם משיב נפשי מלד דהיו בני שוממין דגבר הבטל דבר שבוטא האויב :

וַיִּזְרַח המנין נבאר ג"כ הכתוב באיכה זכור ה' מה הי' לו וגו', הכתוב התחיל לבאר מה שיפלה בדור האחרון אשר זה נובע מאת חורבן הבית שכל שנה נהוה חורבן חדש כאשר מתאונן בסקינות, על חורבן ביהמ"ק כי הורס וכי הורס אספור בכל שנה תכפר חדש, וע"כ עיקר החורבן יחי' עולה בדור האחרון, וכל הנבואות מה דכתי' בישעי' ושארי נביאים בחורבן כפיש ממעשיהם נגד התורה עיקר הקיום מהם יחי' נתקיים אז, וגם הקלות דכתיב וחי' תחם בושם מק יחי' ותחת חגורה כו' יחי' נתקיים רק אז, מלד שיחי' אז הסתר פנים שיקויים ככ' דמי כמוכה באלים מי כמוכה באלמים שאתה שומע ושופק, עלה בגביע מהם ע"ז ללרותיהם בעת חורבן הבית אז בעת שהי' גילוי פנים, מלד הסתח שנתחם אז מענין פוקד פון אבות על בניס, וכן לסיפור בעת כשהי' מעשה האבות כן יחי' מעשה הבנים בדור האחרון מלד דהסבב הוא מחורבן הבית מאז שיחי' עולם זה לבסוף כאשר נבאר עד שיחי' לבסוף עם לרב רח"ל, כדכתיב בדניאל בעת ההיא יעמוד מיכאל וגו', שאז יחי' גלוי פנים גם לבסוף וסמכים יחי' גלולים מזה, וזהו הסתלת הקפיטל דזכור ה' דהכתוב מנאר על מה שעלה בדור האחרון מזה דנחשברו בעובדי כוכבים וילמדו מעשיהם שעלה שהעובדי כוכבים הסתילו להתערב ולעשות סדרים בחכמתם היא חכמת התורה, וע"ז מתאונן הנביא כאומר ישראל על פלמס לבסוף זכור ה' מה הי' לנו מהשתרבותם בהם, ע"כ הביסך וראש אתה חרפתנו אשר העובדי כוכבים שאין להם שום הסתכמות בחורתנו הקדושה הם עלם ברצונם ללמד אותנו איך יחי' בלימוד כדובר שהבדיל כבודו ית"ש אותנו מהם, וע"ז מתאיין עוד הנביא נחלתנו, זה התוב"ק נהפכה לזרים, בחינו זהו ג"כ בית התורה לנכרים, וכמו שכתבנו לשיל בענין דרחל מבכה על בניס כי אינם, מלד שכלנו (לא כולם ח"ו) בדרך אחרת כדרכי העובדי כוכבים, והיו בני שוממין ורחק ממני מנחם משיב נפשי זו תורה ה' תמימה משיבת נפש, והיו בני שוממין כי גבר הבטל דבר להם, האויב להם שח"ו יחי' עולה שנאבדו מלד זה אשר אין נודע אי' מקומם, על זה מתאונן כאלו עוד הנביא, יתומים היינו ואין אב שהולך זה על האבות מלד דאין להם בניס ואינו נקרא האב בשם אב כיון דאין לו בן, ע"ז מתאונן האב ואמר יתומים היינו ואין

ואין אב מלך שאין לנו בניו, וחסו עיקר הבנים מה שגברא האדם על זה, שיהיו פוסקים בהורה דזהו הפארת ישראל, כאשר כחצו דשאוג ישאל על נוסו והוא בא מלך כנ"ל, שלא עלה על אביהם קואר מהכחוב זרע יעקב אשר בס בחרת, היינו שאביהם לא היו פוסקים עקרי מעשיהם מעיקר היום בהחורה בפיהם שיהי' להם לה גם הנקב השני מהזרע שלא ישי' מענין המקרה מלך עסקו במקרי הזמן כל היום שלכן צפה זוגו רעיונותיו. בחאזה שמלך זה נחבזה שאינו בא בנינו מויפשה עלמו כאלם רק לרק דרכרון שנההוב זריפתו לא כורע יעקב אשר בס בחרת דכתיב עליו ראשית אונו כנ"ל, רק בני מקרב, מלך זה עולה ונחבזה גידולים כדרכי הפודי כוכבים היינו שאינם נקראים בניו, רק כענין שבסוף הזמן, שכלי הסומאות אשר היו מקודם בחוק לעיר כאשר נאמרו בכל יום בירושלים הקפיעל יושב בסתר עליון שהוא שיר של פגעים שלא יכנסו לעיר, ולכן היו אז המשחיתים טמונים בהחורבות, וכן שארי הסומאות כמו הגולגים בפיטר, וכן עוד בכדומה דבסוף הזמן יהי' בגלוי ברמזות מלך שלא יהיה גוגים אז את גופם בהסממנהם, רק יהי' גוגים דעת זולתם שאינן יודעים עם מי הם מדברים, שהוא הובר שמדבר עם איש ישר לפי הלבוב שלו ובחמה הוא גנג וגולן ורלונו רק לגזול ולרמות את חברו עד שנההוב בהסיר שהסומרים הן הן הגנבים, וכל מה שיראו אז הוא לפי אמת לא כפי הראיה כפי מה שנהראה אליו, וכן בכל דבר ודבר יהי' אז רמאות שאין הדבר ההוא כפי מאור עיניו, רק שהוא דבר אחר כפי ענין השדים שאין הדבר לאמתו כפי מה שנהראה בעיניו, ולכן יעלה אז שדמה אותו לעשיר ובחמה הוא עני, וכן בכל הסמורות לא יהי' הדבר ההוא לאמתו שזהו הדבר כפי ראות, רק כי דבר אחר הוא, וזה בא מחמת שיעקר העגל לפני ביטולו, כענין הכחוב היא לפני שבר גאון, אשר מלך זה יתפרסם אז כל הסומאות של ענין הכישוף כאשר בארנו כמה פעמים, והחמוטיהם הם חממות הפודי כוכבים שאינם נובעים מהחורה, וגם כל תקנותיהם עד שגדמו לכל אדם ח"ו שהם חכמים לאמתתם, ומלך זה עולים שיתרחקו מהחורה, שפ"ו כחצ ברמב"ם בסוף ברמית בהכתוב פח לעשות לה' הפרו חורתך, שידמעו סבות מן השמים להפר החורה, כמאה"כ ומחה ה' את שמו מחמה השמים דסנה אחת כרי והבדילו לרפה מבחון, כאשר נכתב בסומה שהיה מחיית שמו כרי שלא יהי' הטומאה, אך עוד סנה כרי מלך שלפני שבר גאון כרי שיהי' מפלתם אחרי כן מגאון טה שיבוא מזה לקדושת שמו ית' כדמסיים הרמב"ם שם כרי שיבוא עליהם העונש במשפט, וע"כ ענין הפעגל ג"כ שהוא ענין עברה שחלבש במגזי, דהמקור מזה נשרש מהפעגל שחאז שאין יכולת לבטל הגלות עד שיבטול זה, כמאמר חז"ל שאין פורענית בא לעולם

שזה עולה על הגלות כנ"ל, יתרבה אז בכל דבר שהוא מכוסה לא כפי ראות עיניו בגנבת דעת, וע"ז אחז"ל דעתידה אדום שחפשט על כל העולם כולו היינו דענין אדום הוא מחפשט ומחלבש מיסוד מולדתו מהטומאה לדבר אחר כהכ' כי ליד בפיו, וחסו יתרבה אז שבכל מקום במדינות שכולך זה, עולה מזה בכל דבר החלבשות בדבר אחר, שהוא השורש מזה להטות ולרמות וזלזל לעשיית טעות בזולתו, וזכו ענין שחפשט אדום בכל העולם היינו לכל דבר ודבר:

וְנִחְזֹן לפנינו שגם ענין השדים שהיו מקודם טמונים בהחורבות יתהוב אז מענין הכשוף ומענין החדמות החמוטיהם אף שאינם נובעים מהחורה ידבקו אז זה במחשבות אבותיהם עד שמה עולה זוגם במחשבותיהם לבני מקרב הזמן, אשר באמת שקר הוא נראה לבסוף ישכל תקנותיהם הוא רק להחריב ולקלקל את העולם, גם בגופניותיהם כאשר יראו לבסוף, לא כאשר נדמה להם מחלטה כי זהו נשרש מענין השדים שמשטיהם ג"כ לא כפי ראות עיניו, ולכן יהיו אז השדים ברמזות היינו הבנים שיהיו גולגים מזוגים כאלו, וע"ז אמר הכקוב כאשר נכתב לעיל מלך שבאבותיהם זרע מרשים כנ"ל לכן עולים לבנים משחיתים מלך באבותיהם שזכו את ה' ומזרו אחר:

וְנִחְזֹן להכתוב הנ"ל שמלך שאין אב שאין לו בן לכן עולה ג"כ אמותיו כאלמנות כי עיקר החחברות איש ואחיו הוא מלך הבנים הא בלא בניו רח"ל הוא כבלא דיבוק, וע"ז אמר הכחוב אמותיו כאלמנות, ואמר עוד מימינו בכסף שהינו שהוא עולה על הדברים דנחלתנו נהפכה לזרים וכמאמר חז"ל ביבמות על זה הכחוב שהחורה נקנות לנו בכסף פרעון מהפודי כוכבים, ופלטו במחיר יבואו, ואמר עוד שבוה על ליארנו נדרפנו, והסבס הוא מלך מלרים שהוא ערב רב ששרש נשחיתים מהמלרים כמאמר הגר"א ז"ל, נהנו יד, לשבוב לחם דהיינו כל עסקיהם להגוף בתכליתו הזמן שמה עולה לנו כואח והענין הוא שהענין שבאבות ה' זה במשט שזוהו אחר מה', נחגדל הדבר הוב בזמן המחור להבנים עד שחגדל הדבר לדור האחרון שזוהו ככולו ח"ו שמלך זה יסכול על עונם עד לבסוף, וע"ז אה"כ אבותינו חטאו ואינם ואנקטו פונותיהם סבלנו, ואמר עוד עבדים משלו בנו אלו הפער רב ששרשם במלרים שהם לקחו מידינו את חרבנו ו חרב יעקב שהיא חרב החורה והוליכו אותנו במחשבות הפודי כוכבים, ונשארנו על ידיהם כבלא כלי זין מהחורה כאשר כיון הכחוב מקודם מלרים נאנו יד והכל בא מלך דמיוניהם לשבוב לחם כדמסיים הכחוב שם, עד שמה אין יכולת בלא חורה ללחום עם הפודי כוכבים, ואה"כ על הפ"ר שהם עבדים ששרשם

מבני חס דפורק אין מידם מד שיבוא זמן הצירור זמ"ז מואלרוף כבוד סיניך ואסירה כל בדיליך, ואמר עוד שיב' אז עת על הטובים שבהם שיקויים עליהם כי בנפשו נביא לחמו היינו במס"ג יביאו להם אז התורה, וגם עורנו כחמור נכמרו מפני רעב הקורה דעיקר רעב ועניות הוא בתורה כמאמר חז"ל בשבת לא רעב ללחם ולא לחא למים כ"א לשמוע את דבר ה', וגם כאשר כתבו מקודם שעיקר הכבודות עולם על דור אחרון שפ"ז אמר ביטע' כל הפצרות שיהי' להם בכוף הזמן ויקראו להם שם החדש על הנשים בנות ליון, ופ"ז אה"כ יטן כי נבהו בנות ליון ומלכנה נטויות גרון וברגליהן הפכסנה, שאמר פ"ז ושפח קדקד בנות ליון ופתהן יערה, ביום ההוא יסיר תפארת הפכסים וכו' וכל הכשיטיבין וחתה בשם מק יב' וכו', ועז"א גם כאן שלככוף נשים בליון ענו, ושירים בידם נתלו אלו ת"ח מפני זקנים לא נהדרו, ועל בחורים שהלכו בדרך אחרת ולבסוף נאבדו ולא טרע אי' מקומם, אמר בחורים מתון נשאו ונערים בעץ כשלו, וכ"ז בל להם מלד שלא חפלו בפעירים לשמוע להזקנים מלד ירעבו הנער בזקן, ועז"א מלד זקנים משער שבתו, לכן עולה להם שלא יעשה עוד מנגיטת על ליון וזהו בחורים מנגינתם, עוד אה"כ שעיקר השמחה לישראל הוא שמחה התורה, וע"כ מלד ששבת משוש לבנו, לכן נהפך לאכל מחולנו, ומחאונן ואומר מלד נפלה פצרת ראשנו שהתורה היא במל"ג השפל, שמלד זה באו כל הג"ל להם, ואמר אוי נא לנו כי חטאתי, ועיקר דוויית כלב מהם שמלד שפל המלכ אין יכולת לעמוק ברעיונות ללולים בהסורה כמאמר חז"ל שמעתא צעי לזוחא כיומא דאסתמא, לכן עלה השכפה לפעיטו, ועולם הכתוב פ"ז כי דוב לבנו ותשבו פעיטו, ועיקר השכנה פעיטו כי יתחן לראות מי הוא זה ואי זכו דחושב על ליון, ולזה אמר אשר אני רואה על סר ליון ששחם שועלים הלכו בו, אך הטובים שבהם יתפללו אז ויאמרו אהה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור, א"כ אין יכולת לנלח השכחט שתעזבו לאורך ימים, ואם נאמר מאום מאסתנו כאשר פי' בתפרשים, א"כ קלפת עלינו עד מאד, פ"כ השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם:

על האהבה שמושה צמד כבודו יתברך לפנים משורת הדין במס"ג שפ"ז עולה בקשת הזכרון בראש השנה ומראה לפניך עקרה שעקד אברהם את ילחק בנו וכשב רחמיו מבנו יחידו כן יכבשו רחמך את כעסך ותכנס אוחס לפנים משורת דיך, ומסיים בזה ג"כ ענין הברית בסוף הברכה, ואחד על ברית בין הבתרים דהוא פגלה משולשת שהיא ענין קרבנות מלד דנפת הקרבנות ה' לריך האדם לחשוב בהשבונו שהוא ה' ראוי להשחט צמד כבודו ית' רק מלד רוב רחמיו וחסדיו ניתן תמורתו קרבנו ומלד זה הוא ענין עקרה, ולכן איתא במדרש גם היום כאשר נשלמה פרים שפתינו וכשמכוין כראוי אחר אמירת המיד השחר בכחוב ושחט אותו על ירך המזבח לפניה וזרקו בני אהרן את דמו, דאמר כבודו ית' שדומה לפניו כאילו נעקד לפני עקרת ילחק, וע"כ כתבו כיון דהבריאה היתה מתחלה כמו שיצבור אותו האדם כן נתהוו אחרו בריאתו, וא"כ כאשר יקריב קרבנו וימסור נפשו או ויחשוב שפ' אחר נתהוו אותו שאין זולתו, וגם כמו שאין רבו אחר כמוהו, נתהוו ג"כ שאין עוד בעולם פחד כזה וזהו מאמר נוסח השלש במנחה לשבת אהה אחד ושמך אחד, ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ולכן עולה שאין כלום מוזיק לפניו מלד שיקויים עליו וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך אלו תפילין שבראש, שהוא אחד שבראשו, ומי הוא עמי הארץ בפלי דברים של האדם, הוא הפודי כוכבים והרשעים ומחשבות האדם לגופנו וכל המחשבים אותו לגשמיותו שהם שולטים עליו, דפ"ז עולה כ' ה' ד' מלך עולם ועד אבדו גוים מארלו, היינו שנאבד מחשבת הגוים, מארלו הוא מנחלתו נחלת ישראל, וע"ז עולה סמיכת הכתוב ד' הפיר עלת גוים הניא מחשבות עמים, אך כשהולך ברחוב ורואה את כל תיקונם ואת כל מהנהיגם עולה אליו עלבות בלבו חז"ל; פ"ז אמר והסמיך דרבות מחשבות בלב איש, בכ"ז ועלת ה' תקום, ולכן כשאמר אברהם במה אדע כי ארישנה פי' חז"ל באיזה זכות תבוא בירושה אליו מן הפודדי כוכבים ששולטין עליו, וענה לו כבודו יתברך קחה לי עגלה משולשת היינו בזכות הקרבנות, ד' הוא הברית שבכאן היינו ענין פקרי שחלה ג"כ ענין אי' בזה כנ"ל כמו שאה"כ כאן, דוגם הקימותי את בריתי אהם לתת להם את ארץ כנען כמו שפירש"י דכולם היו באל שדי והעמדתו בריתי וביניהם לאברהם כו' וכת' על זה ונתתי לך ולזרעך כו', וליילחק ונתתי וכו', ואותה שנופה שנשבעתי לאברהם באל שדי, אמרתו ליעקב אני אל שדי פרה ורבה, דום הפנין הג"ל כיון שהם היו עובדים אותו באל שדי ואין זולתו היינו בלא שום מקרה הזמן ובלא שום סבה, פ"כ נקרא זה ברית שלום ויכולת ליתן להם אי' מלד דזה לא פא למקרה ח"ו שיהי' הפסק ביניהם לבין אביהם שבשמים שלא יקיים עליהם ברית

ברית

ברוך הגבר אשר יבטח ב', וע"ז אמר יכולת להיות פרס ורבה שפולט לבנים הגונים כג"ל, גם לתת להם את ארץ כנען, ומלך דיעקב גבו' על הכל בבחינת כל כג"ל, מלך עסקו בחורה י"ד שנים ושכב רק בזליה שהוא, ולא ראש שום מקרה שנקרא עליו ראשית אונט, לכן זהו ג"כ ענין בזמירות לשבת כפי מה שכתבנו בסיפור מעסק החורה, ביום שמוסקים ממקרה הזמן, נחראש אליו זה לעדות בזליה, מבנין האבר שיש אליו, אם ה' מניח רעיונותיו בחורה ובטח ב', או הניח במקרה הזמן שהיה היפך מכריחה ברית החורה על שכלו שהוא עולה לעדות למטה על האבר שהבנים שיואלים מזה אינם יולדים מהבריות רק ממקרה ר"ל שאינם

מבוגרים כג"ל, ע"ז עולה הטובח הפס אשר נע כללן מעשה, אך כשיחזרו בתשובה ויחזרו לעסק החורה כאשר אנו מחפלים השיבנו אבינו לתורתך, אז יוש זה עיקר הבריות ויזכה לפקדו בבריות וטובע, וכל יעבר גם מקרה רעה דכפי עבולתו בלא מקרה כן התנהגותו אחר, ויסיים כאשר נשבעת על מי נח, זהו מענין מה שאמרו חז"ל מענין המקרה בזה דכל האותו באמה ומשתין כאילו מביא מבול לעולם שזה ה' דבור המבול, וע"ז אה"כ וחכמי מקודם ברייתו יעקב שהוא גבו' כהג"ל, ואה"כ ואף את ברייתו יצחק, ואף את ברייתו אברהם אזכור, ובזכות זה את הארץ אזכור, ומסיים ברוך אתה ה' זכר הבריות :

פרשת בא

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו גו', ולמען אספד באוני בך וכן בך את אשר הטעלתי במלכיו ואת אחותי אשר שמתי בם וידעתם כי אני ה', ולכחורה ה' גרין לומר החוטאת לפרעה שהוא יספר באוני בו וכן בנו, וגם וידע כי אני ה' ולא וידעתם כאשר היה החלפת הדבור בענין בא אל פרעה, ורק דנראה כאשר כתבנו שנינו יליאת מזרים ה' שנתהוה העולם להפחלת הבריות כמו שכתבנו לענין הכע"ח שאף ורחמיו על כל מעשיו, בכ"ז נחריס בשחיטת מלך שעולים באכילת האדם אותם למעלה האנושי, כדאיתא במדרש בייט שמאכילתו נתהוה זרע מה שזולד בזה, ורק דכל חוטאת הרפואה קשה מחלפת, ולכן אין רצון הכע"ח לשחיטתם, וכן האדם דחוטאתו שיתקרב גשמחו ויעלה במעלה לכבודו יתברך שהוא בא ג"כ ע"י השתלשלות שנתהוה כנוף לעפר כענין הבהמה לזרע האנושי אינו רולה ג"כ מחלפת רפואתו וטעולתו, והוא מאמרם סוף האדם למיתה, וסוף הבהמה לשחיטה, בייט כזה כן זה בדמיון שזה, אך מקודם ע"ד שהאדם ה' במעלתו הגבוה שקריבתו לכבודו ית' לא יתהוה לריכס להשתלשלות בזה שיחטוב דקודם בריאתו, וכן הכע"ח היו אז ג"כ במעלה מענין אנושית שיוכלו להשתלשלות למעלה אנושי לא נורך שום השתלשלות ע"י אכילת האדם, ורק בחיים חיתם ה' יכולת להאדם להעלות אותם לענין אנושית וע"כ לא היה או היתר מהריגתם [לכד כאשר כתבנו עוד קצתים מלך שה' חיות נלחמי בעולם שאינו דומה לכע"ח עבד זה נאמר מחיות כזה למיתה עוד שבאדם אסור לשפוך דמו וכיון שגם הם ה' אז מענין אנושית, ע"כ נכללו באיסור שופך דם

נפש האדם] ורק אח"כ שנפל האדם ממדרגתו כן לפי המדרגה נגרעו גם הכע"ח עלה לזה ענין מיתה, ולזה ענין שחיטה, וע"כ כמו שכתבנו אנו שום זל"ז מפילתם ע"י ע"ד ממדרגתם שמקודם, כן לפ"ז הוה כל חלקותה מהאדם, כן כע"ח, וכן בשאר הבריות מדל"ח, גם יניקתם אינם שום זל"ז, ונתהוה החלק כפי האדם ששיך אליו, ולכן הטוב מהאדם שאינו משוקע ברוב בענין ע"ד, כן הוה חלקו מהכע"ח ג"כ אינו משוקע כ"כ אשר לא ימרוק ולא ידרום כ"כ, מלך ע"ד שמקורו ממת המיתה שבעולם, ומזה לפעמים שנפגש איזה כע"ח שלא יזיק שום דבר שזהו הכע"ח נמשך מחלק האדם הטוב, ומלך זה היה בנה שהבנים הכל להחיה, וכל פרע שנמשך מלך ע"ד הושקע בהמבול ואינו נשאר רק מה שבקיום המין הוא הטוב שהוא חלקו שאינו משוקע בע"ד, ע"כ אינו שיך פרינס להם, ועבור זה לא הרג האזב את הככש בהחיה, וגם החתול את הפענר, וכן יהי' לעמוד שיבוטל ענין ע"ד, וע"כ וגר זאב עם כבש יחדו ירבו, ואך אם היה בניכור הטוב מהרע והיינו יודעים מי הוא הטוב, ומי הוא הרע, היו יכולים ליקח הטוב ולהניח הרע, אך כאשר עלה גלות בעולם בייט החערבות טוב ברע, ע"ז עולה לפעמים שדם שנמשך מענין עם שזה הוא סימן להריגה, שזה חסיה רפואתו משחיתו, ומים שזה הוא סימן לטוב שיקרה לפעמים שיבא לסכנה, מלך שנתערבו הטוב והרע, ביינו רפואה כסם וסם ברפואה, וכן מדל"ח מדרב עד שנחגלגלו למזרים ששם היה עיקר הפואה שיבוא הזמן שיפדו הסומאמה מהטהרה מהתחילה הפרידה מהבריאה ביינו מרם למים ונתהוה כקודם ע"ד, שאז היה עולם החיים

סחיים, היינו מחיות יום אחד נחבוס לחיזוק יום השני
 שלא פיתה שייכות להאמר שנחלש כמו, מלד דכמו
 הדיעה שבאדם דכל מה שמזיקין דעתו מחישה, מלד
 שנחבבה ידיעתו כמאמר חז"ל בזקני ח"ה, כן היה
 בגוף שיניקתו מנשמתו שג"כ היה הולך ומתחזק, וכן
 כל דבר ששייכות להאדם היה נמשך החיות מלד
 נגיפת האדם להם ולא היה שייכות להאמר שזה
 חזק מזה כמו ברזל מקש שהחזיק לא היה כדבר רק
 בהאדם, ומהאדם היה נמשך שיניקה לכל העולם ואינו
 תלוי או האדם בהעולם כאשר כעת, רק העולם בהאדם
 ולפיכך אסרה הסורה ברזל לבנין ביהמ"ק מלד שזהו
 החיזוק לפי דמיון האדם כדבר שעולה בטמון ח"ו
 לה, כמאה"כ: והאכס לקח ה' מבור הכרזל ממלרים
 ולפיכך הוה בהקליפה שכל עניני מלאכתם באומנתם
 ממחשיניהם מה שבטמונם בזה לפרנסתם רק בענין
 ברזל פאשר נחזה בעינא פקיאח, חס נכלל בשם
 ועברתם אלבים אחרים כאשר היה במלרים, וע"כ
 ציניחת מלרים שהיה ראוי או להחיותו כמקודם
 עש"ד והתחיל כהווייתם מהצריחה שיביה תלוי בהאדם
 רק לא כקודם שכל האדם היו שוין בזה,
 ולאח"כ הוה הסדרל בין מי שבמר בו ה', היינו בורע
 אצרכם עבדו והבדיל בזה מישראל לעמים דישראל
 לקח בידו היה זה למים, וכשמלרי לקח היה זה לרם
 כאשר הבאנו זה כמה פעמים בהכתוב ובי' המים
 אשר תקח מן הירור ובי' לרם דיבשת, היינו כשהניע
 לקרקע טומאת מלרים [ואל ילחש הקורא בזה שהבאנו
 זה בענין כמה פעמים מלד הדברי מוסר הטוגע לכל
 אחד, וכמה פעמים יש אשר יעיין בקורת ימלא איזה
 דבר מידוש בפעם השני' מכפי פעם הראשון וכאשר
 כתבו זה מכבר, חס שהלוי העולם בהאדם ומי ומי,
 חסו הפרידה מהסם לרפואה היינו שהאדם הטוב
 נחבוס שהלוי העולם בו ונפרד אליו הרפואה ששלקח
 פמים נחבוס למים, ובהמלרי לרם וחו הסם, וכן
 כל מכה ומכה כמאה"כ והפלתו ביום שהוא יאח
 ארץ נושן אשר עמי עומד עליה, חסו הכ' למען
 תדע כי אני ה' בקרב הארץ שובו החגלות אלהות,
 חסו להראות או, וכן לעתיד כמאמר הכי באו יסיר
 דעולה לעתיד כמאמר חז"ל מאן לחמית בממים
 וכו', וכאשר ממייס השירה בו אז נכבדו אלופי אדום
 דעולה על לעתיד על כל אלהים אחרים בענין כל
 הסכליתים וצמחוני האדם שאין בהם ממש מגשמיחה
 שעיקר שיניקה הם מרוחניות האדם, ומהו הבין
 פרעם שהדבר אינו בא רק לציניחת ישראל מידו,
 ואך גם לתקן העולם לענין החגלות אלהות, וא"כ
 יבי' עולה שאין בו ממש, היינו מזה גופא מפרידת
 ישראל למלרים, וע"ז כוכבד לבו שלא שלח את העם,
 וע"ז אמר הכתוב וישלח פרעם וסנה לא מה ממקנה
 ישראל עד לאחד מלד זה ויכבד לבו, דלכאורה אדרבה
 דמזה לא הי' להכבד לבו, אך לפי דברינו אחי שפיר
 וכן בכל מכה ומכה היה הפרידה עד שבה לפיקר

חופלתם שזה היה במחשבה תחלה מסוף פעשה,
 היינו להאדם ממכת זכורות שיביה נבדל זמ"ז
 רע מהטוב, ומלד שבקודם עש"ד שהיו כעצ"ה
 במעלה אנושי וביה יכולת להם גם ענין דיבור באינו
 פעמים עם האדם ובינו דבריו, ע"כ בעת שירת
 הים אחיח ג"כ במדרש שאמר המלרי אנוסה הוא
 שנחבבה להסוס ולא היה לו יכולת להנחק ממנו,
 ואמר לו אתמול כאשר ילחתי לא היה רעוץ לפליכתך
 ועכשיו כאשר אנכי רוצה לטום אחס מושכני להים
 וענה אליו הכוס סוס ורוכבו רמה בים, היינו ראש
 מי הוא בים הבורא עולם הוא בים ומה הוא
 שאלתך, ואיך יכולת להסוס לדבר, אך כיון שנחבוס
 כמקודם עש"ד ע"כ חלקם מהבצ"ה או נחבוס ג"כ
 כקודם עץ הדעת, וע"כ הי' להסוס מה שאחס שבים ג"כ
 כח הדיבור, ומלד זה הוה ג"כ הענין בצלעם שהיה
 במעלה גבוה אף שהוא בענין הטומאה, צכ"ז הי'
 במעלה גבוה ולכן פלס אליו פתיחת פי הארון שלו,
 וכן הענין בחמורו של ר' פנחס בן יאיר, ולכן עולה
 הדברים הנ"ל דלכסוף הזמן וביה ג"כ ענין יליחה מלרים
 בענין הגשמה, שיחולקו ג"כ זמ"ז, ויבי' בענין
 כשנמלא נייר עם אומיות בודאי יבין פקח שאחד
 כסב ולייר אלו האומיות ולא דגשפך דריו מעלמו על
 הנייר ונחשוו אלו האומיות מעלמם, וע"כ כשנראה
 עולם הלייר מדומם לומח בעלי חי מדבר וכל אחד
 ואחד באבריו ובליוורו בודאי הוא שאחד לייר זה,
 וע"כ העולם מהנהג בתמידות לפי טבעו בליורו
 כדי שלא יהיו עולים להם ח"ו שהעולם הוא מקרה
 אך שיבין שאחד תקק ולייר אותם, אך וכו רק על
 אדם בינוני, אבל מי שהוא רע בעיקר ועומד
 בצמחוני רק תחת מקרה הזמן ליכא הספסד כמה
 שיאמר כזה, כיון שבין כה וכה הוא עומד במקרי
 הזמן, וכן להאדם הנבוב ג"כ יכולת להראות אליו
 השגחה פרטית ושינויים שהוא לא יתקלקל ח"ו, מלד
 שהוא מקורב לכבודו יתבדך, ורק שלוש נקרא החדשות
 מקרה, ולזה הטוב נקרא נסוי, וע"כ לא הראש
 השגחה פרטית מנסיי לכל אחד ואחד רק כפי
 מדרגתו, ולכן כסוף הזמן שיסגלגל שזה יהיה חייב
 ככולו, וזה יהיה זכאי ככולו, ימראה לשני הספכים
 השגחה פרטית, אך שלוש חיה בשם נסוי שיעלה
 במעלה מזה, ולזה חיה בשם מקרה שימות מזה,
 וזהו כמאמר הכי הנ"ל, רק כי לדיקים ילכו בס'
 ופושעים יכשלו בס' כי ישרים דרכי ה', והסתחלה
 חיה או ג"כ מצריחה העולם כמו מדס למים
 הנ"ל, ומברפואה להם, שלזה יהיה העולם לרם כמו
 אם יהיו חטאיכם כשנים, ויכמו ענין אדום שנמשך
 רק למראה אדומה וזהו היחוס שלו, ולזה למים כנ"ל,
 עד שבה שיביה ראוי להתחלת עניינים או ומלד מי
 שיקבל הטוב לכסוף, כמו שהי' או ציניחת מלרים
 דנחשוו להיות ראויים לענין מלד הטוב דלכסוף בשוד
 מימי אברהם מעת כריעות הכרית דלאו הי' אתחלתא
 דהגליח

דבגליה, אם לא מלך הזכות שלטם שמתפין כבודו יחב' ע"ז לימי שלשים ומאת שנה שנשנות יעקב ע"כ אמר ידוע חדש עתה חיקף מפת כריחת כבדית כי נר יסיה זרעך ועבדוס וענו אוחס ארבע מאות שנה ממילא גם ראוי התחלת הדיפוך היינו מלוקה בגלות; להתגדל כי הלוי זב"ן, כי גם האוחיות שנשניהם גלות ונחולה ברוב הם כאחד, וע"כ אמר מלך וענו זה לסימן דוגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי לסימן הנחולה, וגם מהשינוי שמקודס וכו' לבראות שהם מגיעים לואחרי כן ילא ברכוש גדול:

וּבְחִזְרוֹר הדברים דכימי לאתך ממלרים בהגוף כן יהיה לבסוף ביניאת מלרים שבהכמה, מה שיכורר זמ"ז שיתקדש ג"כ ע"י זרעו, ומלך שאז יס' גערבו החילונים בארבע כנפות הארץ, ע"כ כמו מקודס שה' ההכרה להיוחס במלרים במקום רוב חכמות הטומאות מהחילוניות כדי שיתקדש אז שם שמים על ידם כן יס' ההכרה לבסוף הזמן שיתרבו זה החכמות החילוניות לארבע כנפות הארץ דההכרה אז שיפורר זרעו בארבע כנפות הארץ הייש שלא יסיה מדינה אחת בעולם שלא יסיו שם, היינו במקום שארומים מתפשט יותר בהחילוניות שלהם אשר לפי ראות עיני החלונים שלהם נקרא זה חכמות בעיניהם אשר הוא באמת הוא רק גשמיות חלוניות, שהוא ענין לחכמים ולמכשפים שהיה במלרים שמכחישין פמליה של מעלה אשר ע"ז אמרה התורה מכשפה לא תחיה היינו שאין תיקון טושת חיות בזה לעולם לנלח נלחים ונלחטוב בזה לקיום מלות החורה שלא יס' קיום לזה היינו להרוג אותו, כקיום הדבר לשי אמת לאמחו אשר אין בזה קיום לעולם כענין שקר שאין לו רגלים, כענין כל המלות התורה דיש חק התורה ומכוון התורה, והחק עולם כפי המכוון כמו בענין דלא תרלה דחק הוא הורג נפש והמכוון הוא שלא לעשות עגמה נפש לשום איש דג"כ הוא לוקח חייה דם ממנו, וכן עולם ג"כ בכל מלוא לפי הטעם הכמוס כן סולכת כזה המלוא כן גם כאן הולך בלאו כפי עיקר הענין, וע"ז עולם נוסח המורים כן תחיינו ותקיימנו לשמור חקיך, כדי לעשות רעוץ שזהו עיקר כונת החורה, וע"כ אח"כ כשיראו הכל שנתהוה לתל עולם ויראו ששקר היה בידם באיזה שנים הקודמות ויתקדש שם שמים על ידי זה שיראו שכל המכובדים מהחכמים בעיניהם הם רק כסילים ועוסקים רק בכסלות עד שנטשו לבסוף ככהמי, כן בענין זנות כן בשאר דברים מלך חכמת תאות גשמיותם שחכמים הם בעיניהם וכל יותר ויותר שנאבד מהם השכל הדמיון גובר עליהם, וכדמיונם שדמיון הוא השכל ועולים רק במעלות החכמה, ובאמת הם יורדים רק במעשי הנערות, רק שדמיונם כי נערות הם זקנה, וכו' בקללה שנתקדשה דעה שפיס סגביה בקללה זו, כמאמרו ירמיהו הנער

בזמן היינו שיהיו סוכרים שהנערות הם זקנה, ואזו שנתדמו להאדומים בדרכיהם הם מהפכים התורה טחה אשר כחוב כי היא חמתחם ובינתחם לפיני העמים, היינו שאבדים החלונים יראו ויטו על דרך אבדים הפנימים, והעמים יסקחו עליהם ועל דרכם והם מהפכים שהאבדים הפנימים יטו לדרך אבדים החלונים, והחלונים יטו לדרכי העובדי כוכבים, שפ"ז נאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אחס זונים אחריהם, אך כיון ששקר הם יתגלו ויראו לבסוף שאין בהם ממש, ואחרי שהבטחה שיתקדש רק ע"י זרעו, וע"כ ההכרה אז לבסוף הזמן במקום שמתפשט האדומים יתפשטו גם ישראל, וע"כ מחורבן בית וכלאש גתערבו האדומים עם ישראל במקומותיהם כדי שיתוקן על ידי ישראל מפניהם פרעים אשר הם רע מכל עממי ארעא, מלך שהם חכמים בעיניהם, ולבסוף הזמן שמתפשט בכל העולם בהכרח שיתפשטו גם ישראל על ידן ומשוכ ענין הג"ל דהוכרחו מקודס לעגוי מלך קבלת הטוב דלבסוף, וכאשר נבאר ללן איזו פסוקים בפ' מקץ וכבר נבאר קלה מזה לעיל, וחללה שבע שני השבט, וחללה שבע שני הרעב דהכחוש המחול לבאר הענין שנתגלגל הדבר אז בענין יליאת מלרים ולפסוד יס' בענין הנחולה כפי הג"ל שיהי' נראה הפרידה זמ"ז לכאדם זה להגוף זה להנלל, וע"כ זה הענין גם כאן במה דתייריקן שהי' ראוי למרע"ה לשאול, אם במה אחרונה במכות כבורות יניה פרעה אותם אמאי לא הביא כבודו יתברך בחלה זה המכה, ע"ז אמר אליו, כי באמת לא המכה היא הסבה ליליאתם, וכן בכל דבר ודבר לא הסבה היא הוצלחו להדבר אשר יגיע, רק רעון עבודו יתברך כשבא הפה מההלחה לאיזה אדם הוא בא ופשיית האדם כזה רק אז מלך העמל שיפמול האדם מלך גזרת עץ הדעת, או מלך מלות הבורא שמהיכ עשייתו ולא לחושלת להדבר, כי החושלת אינו שום שייכות להסבה, וכן הוא בהמכות שלא הי' שום שייכות לביילאש, רק שגזרת כבודו יתברך היה כך שישנו שם עד שפע זו, וכאשר הגיע הרגע זו אזי חיקף ילאחס, וע"ז היה ענייתו בא אל פרעה היינו ביאתו אל פרעה לא למען ביילאש רק כי אנו הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו עד הפה המוכשרת לביאתך, והמכות הוא רק להראות כהג"ל הפרידה ממה שנתערב הטוב בהרע, היינו הרעואה בהסם, וגם בהאדם ההתערבות זב"ז, וסיהי נהכוו כאדם קודם עץ הדעת, ומלך זה הרחבתי הזמן בכדי להביא את המכות ולמען שיתי אוחיותי אלם בקרבנו ולהראות לכל העולם ענין החללות אליות לישראל וסיהי' כאדם קודם עץ הדעת, חבו למען תספר שפיר גם באזני כרך וכן בך את אשר החללהי במלרים היינו על ענין אלהים אחרים שלהם כאשר נחבנו כמה פעמים שהוא כאשר יס' לבסוף הזמן שילכו רק אתר החילון מה שהענייהם

המלכות רואים, והוא אשר התעללתי כענין וכל
אלהי מלרים אעשה שפטים וגו' כדי שאתם יודעתם
כי אני ה', וכן יהיה לכם חוק כזמן כאשר ביארנו לעיל
כמה פעמים להפסקת מכל דמיוניהם לתל עולם,
מלך שבנתתי אברהם ע"ה שהתגלות כשיבוא העת
הוא בא ע"י זרעו, בן במלרים, והן לעתיד, שהוא
כימי לאתך ממלרים, היינו שהם יסבלו מהסמך
פנים והם יקבלו הטוב שאחרי כן, שעבור זה הם
ראויים להטוב א"כ כ"ז שלא יקבלו הם טובלים מזה
מה שלא יגיעו לזה, כדומה מי שהי' עשיר ובעני
הוא סובל יותר ממי שלא הי' עשיר מעולם, וע"כ
מכרימת בריה תיבך הי' ראוי שירש זרעו את ארץ
כנען והתחילו תיבך לסבול ממה שלא יגיעו עוד לזה,
וכן בכל פקידה ופקידה כשבא התעוררות לגאולה
ולא יגיעו נתעורר עליהם אז לרות רחמנא ללן,
ומלך דהסכרת לירד למלרים כפי הנ"ל, מלך כדי
להראות למלרים שהי' הכלל לתל עולם כאשר שם
היו כל החכמות, וכאשר שנתהוה שראויים הי' מעת
ההבטחה שיהקדש דוקא ע"י זרעו ע"כ ההכרח הוא
נ"כ מעת ההבטחה שיבואו לשם אף לסבול מקודם
כדי לקבל הטוב שאחרי כן, וע"ז אמרו חז"ל שראוי
הי' יעקב אבינו לירד למלרים בשלשלאות של ברזל
וכן באברהם אע"ה רק זכותם עמדה להם, וכיון
שמעת הבטחתם ראויים היו לירד למלרים מלך זה
נחשב זמן גלות מלרים מעת הכרימת בריה תשום
דמעט דשמע אברהם זאת נחמה שירד למלרים, ונתגלגל
הדבר ע"י מכירת יוסף וע"י הרעב, וע"ז אמר הכ'
ויהי רעב בכל הארצות וכל ארץ מלרים הי' לחם
כנ"ל בע"ה, ואמר ותרעב כל ארץ מלרים ויאמר
פרעה אשר יאמר לכם היינו כיון דנאמירמו הרקיע
הפירות כפי פירש"י, א"כ לפה כזה נלרך לשמוע,
וזו אשר יאמר לכם תעשו, והרעב הי' על כל פני
הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם וישב למלרים
ויחוק הרעב בארץ מלרים, וכל הארץ באו מלרימה
לשבר אל יוסף כי חוק הרעב בכל הארץ, ולכאורה
התחיל בעל פני כל הארץ ואח"כ כ' בארץ מלרים
ומסיים בפסוק היינו עוד הפעם בכל הארץ, ובפסוק
נראה דהנה לאיוו פעמים התואה היא ביוקר מאיוו
סומרים שקונים ומוכרים, ונתהוה מזה לרעב וכן אמר
כזה בכאן ורעב הי' על כל הארץ, ובכל ארץ
מלרים הי' לחם ככחוב מקודם, רק שבמלרים היו
קונים מיוסף כמאמר הכ' ויפתח יוסף וישבור
למלרים היינו שמכר למלרים, כפי' רש"י דשבר לשון
מכירה ג"כ והיו קונים מיוסף כדי למכור לכל הארץ, ומלך
זה ויחוק הרעב בארץ מלרים, ופי' הפסוק השני
הפסוק דמלך דוכל הארץ באו מלרימה לשבר אוכל,
מלך דחוק הרעב בכל הארץ דמלך זה נחוק הרעב
בארץ מלרים, והתחיל לדבר התכלית מכל המעשיות
הקודמים שהוא כדי דוירא יעקב כי יש שבר במלרים
וזהו סוף מעשה במחשבה תחלה, כענין שבת דתחילת

בריתא השבוע הוא בעד יום השבת, וא"כ הוא תחלת
המחשבה וסוף המעשה משא"כ כל הימים שהם תחלת
המעשה וסוף המחשבה, כך כל הארץ שבאו לקנות
חבואה העיקר הי' כדי שיבוא יעקב למלרים והוא
בהם תחלת המעשה וסוף המחשבה ובענין יעקב הוב
ההיפוך סוף המעשה ותחלת המחשבה, וע"כ
לאחר שבי' שכל הארץ באו מלרימה, הסמיך הכחוב
אח"כ דוירא יעקב כי יש שבר במלרים היינו דהו
תכלית סיפורי מעשיות שבכאן, ובאמת אמאי לא
התגלה יוסף בעלמו ליעקב עוד מקודם בשבוע שני
שבוע ושנחים הרעב, אף דאיתא טעם כפי מה
שאמר הגמ' במגילה מלך כ"ז שנה שפירש יעקב מאביו
דכן הי' ההכרח שיופרש יוסף בנו מאתו, בכ"ז
נוכל לומר עוד כאן בזכות זה הכחוב, דהו מלך
החרם שביניהם, וע"ז אמר לבניו למה תחראו היינו
שרוש"ק דובר בו ואמר לבניו למה תמחינו, היינו כמו
הענין שאמרו חז"ל וירא יעקב כי יש שבר במלרים
היינו באספקלריא המאירה של קודש ראה כי יש שבר
דהוא חקוב שוב עולה על יוסף, ע"כ עולה זה
נ"כ על יוסף לפי שרוש"ק באמירמו לבניו למה
תחראו למה תמחינו מלך שבהם חלוי היתר להפגלות
עוד אמר וירדו אחי יוסף עשרה לשבור בר ואמרו
חז"ל, לענין האמה היו חלוקין לעשרה שלא הי'
אזבת כולם שוב, אבל לענין לשבור בר כולם בלב
אחד, כפי הנ"ל הוא הענין להאמה, לענין ארץ וכמה
לפרומו לא הי' הרעב שוב, אך לענין כלל הפדי' זה
הי' שוב, חסו כונת הפסוק שלענין אחי יוסף היו
עשרה, אבל לענין לשבור בר שיעקר הירידה כפי
הנ"ל שהיחס סבה לענין כלל הפדיה לזה היו שוין,
ואמר הכ' עוד, ויבואו בני ישראל לשבור בחוך הבאים
שלוה נתגלגל מן השמים שיבואו בעת הזאת שפי'
הרעב להכלל וכולם משחחיים לו עד שבהכרח שישתמו
גם הם אליו כדי שיקיימו התלומות, והו שאמר הכ'
ויבאו בני ישראל לשבור בחוך הבאים כי הי' הרעב
בארץ כנען, ואז ויוסף הוא השליט הוא המשביר לכל
עם הארץ, דמלך זה ויבואו אחי יוסף וישתחו לו
אפים ארצה, ואמר עוד וזוה הוא הענין ויכר יוסף
את אחיו כמו שאמרו חז"ל כשנמסרו בידו הכיר
שהם אחיו ורחם עליהם, והם לא הכירוהו כשנפל
בידם לנהוג בו אחוה, היינו אף שהיו סוברים
במכירתו לטובתו עפ"י הדין, בכ"ז לנהוג בו גם
אחוה בעת שהיו עושין דיט לא היו נוהגין בו,
אבל יוסף שהכיר את אחיו שעשה בהם רוע,
בדאיתא במדרש דמרגלים אחס היינו נגד הפשט
כחונת הפסים אשר עליו, בכ"ז הנהיג בהם אחוה
בעת הזאת ורחם עליהם, כמו שאמר את האלמים
אני ירא ואמר עוד בענין הזה דוהנהגת הלדיקים
כשבא עליו, הן רעה ח"ו, והן טובה, הוא מתחיל
לחשוב נגד ענין מן השמים, והו שכח ויזכור יוסף
את התלומות אשר חלם להם, ואמר עוד ויאמר להם

אח הארץ, וגם אם אינם רואים בזה כלל להביא אחיהם לקטן בן אמו שיכולת מזה להחזיר על אחיהם, וא"כ נראה מזה ג"כ שבאו רק לרגל אם הארץ, ע"כ שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם ואמס האסרו ויבחנו דבריכם האמת אהבם ואם לא מי פרעה כי מרגלים אחם זהו הבחינה הג"ל, וע"ז אמר הכתוב שאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו שיינו שעליכם נתהוה אז סכנת נפשות מאד והללתם ראו שהוא רק ע"י צימין, ומלך שיאמר אביהם פן יקראנו אסון, היינו מהתשש דכאשר אירע ליוסף אחיו לא ירלב לשלוח אותו, ומידין הוא סבת האסון הוא רק מהם, א"כ ראו שע"י השתלשלות נגבם מהם תפא המכירה מעונשם עד שבאו לגורם סכנת נפשות הוב, ע"כ באירו מזה חטא מכירתם ואמרו איש אל אחיו, אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו לרת נפשו בהתחננו אלינו ע"כ פולס הסבה מהלכה הזאת דוקא אלינו, וישן ראובן אחם הוא אמרתי אליכם אל תתעצאו בילד ולא שמעתם, וסנה אם נשאלו אמאי עלם גם עלי סכנת הגזרה, ע"ז אמר וגם דמו הנה גרש זהו דם הזקן שיינו מה שהעבילו הכתומה גרם שגם הוא סי' בזה, וכאשר שמע יוסף שבו מהחריטים, ע"כ ייסוב מעליהם ויבך כמאמר חז"ל, ועיקר התאפקו כדי שיקבלו פוכחם ולא יבא עליהם שגם, כאשר נכתב להלן, בולא יכול עוד להתאפק והוא שבאמת ראוי סי' להתאפק עוד, שלא יסי' עולה מזה עשרה סרוגי מלכות כמאמר חז"ל, אך לא יסל עוד להתאפק ודגם אם אין האדם רולה לבכות ולא יוכל להתאפק יקרה שנותן קולו בבכי נגד פני כל, וזהו דכחוב ויתן את קולו בבכי וישמע מלרים וישמע בית פרעה, וע"כ גם כאן שכונתו היה לפסור אותם מחטא המכירה, לכן לקח מאתם את שמעון דוקא מלך שהוא סי' העיקר מהחטא ויאסור אותו לעיניהם, וגם להלן כשפתח האחד את שקו הוא סי' הראשון ממליאת כספו שהאחד ג"כ סי' לוי, סי' עיקר בחטא המכירה עם שמעון וע"כ פולס שהוא יסי' הראשון בהפתר מהכסף, עוד אמר וילו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו, וזהו הענין שכתבנו כמה פעמים כי גורם שנגזר על כלל האדם ח"ו מן השמים שיינו אם נגזר כדומם על הכלל שילכו בשבי ילכו הכלל בשביה כיון שמן השמים הוא על הכלל אין פירוד מזה לזה, אך לא הכלל בשביה אחת רק בשם שביה, שיינו זה בשביה תחת העכו"ם, וזה תחת מסחרו, וזה תחת ביתו, וזה תחת מחנת ב"ד, הכלל כפי שעולה ענין הגזרה מס' ית' וכמה ולכן אם ביגיעתו לאחד להלכות לפי האמת והמכוון אין יכולת להלכותו בשלימות כיון דגם הוא נכלל בכלל הגזירה ורק דעולה לענין אחד הנכלל בשם שבי' ואין יגיעתו להועילו רק לענין דהחליף משבי' זו לזו, וכמה דברים יש בזה הענין

וע"כ

מרגלים אחם לראות את ערות הארץ באחם, ולכאורה איך ילא דבר שקר מפי אופו לדיק ח"ו, אך ע"ז כבר הבחנו לעיל כיון דעיקר ביהתם היתה לפדומו, וא"כ באו לתור אחר יוסף שהוא המלכות אז, וא"כ אינו שקר שבאו לראות אחרי המלך, חסו ענין מרגל את המלכות אף זה דכונתם סי' לטובתו, בכ"ז זה אינו שקר ג"כ שמרגלים אחם, לראות את ערות הארץ באחם, דזכו בידקא דארעא שיינו החלך וכמאמר חז"ל שהרי נכנסתם בפשרה שערי העיר ולמה לא נכנסתם בשער אחד, ויאמרו אליו זה סי' פניהם לא ארוני, ועבדיך באו לשבר אוכל כולנו בני איש אחד נחנו, שיינו ששאלת יוסף היתה מפני מה נכנסתם בפשרה שערי העיר, ע"ז היתה פניהם שכולנו בני איש אחד נחנו, וע"כ סי' מפורד אבינו מלך עין הרע ע"כ לזה אוחנו שכ"א יכנס בשער מיוחד, ובאמת היתה כונת יעקב בזה להראות להם שאינם דומים ליוסף, שביוסף נאמר בן פורת יוסף בן פורת עלי עין אל תקרי עלי עין אלא עולי עין כמאמר חז"ל בצרכות, כי ענין עין הרע ח"ו הוא רק בכגדול באיכות מהדבר כמו רחיה זקן על הנער, אבל לא בנער על הזקן דגדול הדבר מהעין דנכבדל העין בהדבר, אך ביוסף אשר גם הקמנים מהם היו גדולים מעיני הזקנים ונכבדל עיני הזקן בהדבר אף שהוא קטן, בזה דמאמר על תקרי עלי עין אלא עולי עין היינו שיעלו על העין, שיינו שגם הקמנים יגדלו יתר מעיני הזקנים, אך אחם אינכם כן ולריכנא לפחד מעינא בישא ח"ו ויאמר אליהם לא כי ערות הארץ באחם לראות היינו כיון שענייתם היתה בזה שפליכתם דרך עשרה שערי העיר, מלך לווי האב כאשר כתבנו בהכתוב כלנו בני איש אחד נחנו שהיא ענין עין הרע רח"ל, ע"כ נתגוללה בו דוסיק שיינו כי ערות הארץ באחם לראות, פרות הארץ היא המלכות זהו להראות שלוויו של יעקב הוב להם החילוק מאתם ליוסף, שעליהם חל עינא בישא, וזהו לשון עניתו כי ערות הארץ הוא ענין המלכות באחם לראות, וע"ז הי' אזכרת יעקב שידעו למי הם באים שיינו שרוב"ק עלם דביוסף מדברים, ועט אותו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו וסנה הקטן את אבינו היום והאחד אינו, היינו שלא כפי דיבורך רק שביאתנו העיקרי לחפש אחר האחד ויאמר אליהם יוסף הוא אשר דברתי אליהם מרגלים אחם דכאחד הוא המלכות ואמר דזה היה הבחינה בואת הבחנו מי פרעה אם תלאו פזה כי אם בבא אחיכם הקטן סנה, היינו שאנחנו מלוגה פניו אולי אכיר את אחיו מפס, מלך שהוא אחיו גם מאתו כמאמר הכתוב להלן את בנימין אחיו בן אמו, וע"ז אמר יוסף שזה היא הבחינה אם סליכתם היתה רק לחפש אחר האחד, א"כ כשיכולת להכיר אותו ע"י אחיו מאתו אינכם לריכס לחפשו עוד, ובאם נראה שאח"כ ילכו עוד בהארץ זה נראה וגיבר שהמם סולכים רק לרגל

בירכס ואח הכסף המושב בפי אמתחותיכם קחו בידכם
 אולי משנה הוא ופירש רש"י שמה הממונה על הבית
 שכתו שונג, היינו אש הוא בעצמו חזר אליכם המשות
 אינו לריך כעה לכסף משנה גם אש נחשוב שמה
 נחיקר הכבואה, בכ"ז אינכם לריכס לכסף משנה
 אך שמה הממונה על הבית שכתו ע"כ הפכרת
 לפחות אוחו, ולכן לריכס אחס ליקח כסף משנה,
 וזהו מאמר הכ' וכסף משנה קחו בידכם מלד אולי
 משנה הוא, ואמר עוד להלן ויהי כי באנו אל המלין
 וכו', וגלג אוחו בידנו וכסף אחר הורדנו בידנו מלד
 דאינס יודעים, אש המלכות הניח הכסף לחזרה ואינו
 לריך לכסף עוד או שמה הממונה על הבית שכתו שונג
 ככ"ל, ע"כ מלד זה וכסף אחר הורדנו מלד דלא
 ידענו מי שם כספנו באמתחותינו, עוד הכחוב
 וישא פיניו וירא את בנימין אחיו בן אמו ויאמר
 הוה אחיכם הקטן אשר אמרתם זהו דהביט בו מלד
 דהשליחות עליו הוא להביט בו, כדי להכיר על ידו
 פני אחיו בן אמו אשר אינו כאשר כחבנו לעיל,
 ונוכל קלח לדקדק בכונת הכחוב וירא את בנימין אחיו
 בן אמו ויאמר הוה אחיכם הקטן אשר אמרתם וגו',
 עוד בהכחוב למה שלמחם רעה סחת טובה הלא זה
 אשר ישחה אדני בו, פיין מה שכתבנו לעיל דלמה
 שלמחם עולה על כסף המכירה, וזה אשר ישחה
 אדני בו עולה על הנביע ועי"ש, וגם למה נלך
 יוסף לעשות בכסף החזרה עוד הפעם, מלד רעלה
 אליו דבוראי ישיבו הן כסף אשר מלאנו השיבנו אליך
 ואיך נגנוז וכו', ע"כ החזיר הכסף עוד הפעם
 להראות דהשבה אינה באמת והא ראייה דלקחו עוד
 הפעם ועי"ש, וע"כ עולה מכל הדברים דכל העיני
 ה' רק ע"י השחלשלות דבר מדבר כדי שיבוא יעקב
 למלרים שיאשרו שם ישראל שיחקדש שם שמים
 במקום חכמים בטומאות להראות שאין בהם ממש,
 וזהו עוד נחמם מכריתות בריח דאברהם דידע חדש
 לענין זרעך, והוא לאות על העמיד שילטרכו להפשט
 לארבע כנפות הארץ כל מקום שיתפשטו חכמות
 אדומים להראות ג"כ או על ידיהם שאין בהן ממש
 כאשר כתבנו לעיל, והוה כונת הכחוב הכ"ל ולמען
 הספר באזני בך וכן בך רהוא יהי לאות לישראל
 ולא רק לפרעה, וע"כ אמר ג"כ שפיר ודעם
 ולא רק לפרעה ולא אמר ג"כ ידע פרעה רק אחס
 ידעם כי אני ה', כן נראה לי בעז"ה :

וע"כ גם כאן שנמר עליהם מלד לקיחת כסף
 המכירה מדה כנגד מדה שיושב לסם כספיהם כאשר
 יהיה פשייתם בענין כסף, וע"כ יהיה הלווי להשיב
 כספיהם אש אל שקו ולהח להם לידה לדרך, ויעש
 להם כן כו', והיינו שהוא בענין חיסוך רעתך שלקחו
 כסף בעדם, לכן עולה שיבוא עוד כסף לידם מה
 שננד רלונס, וכן עולה כזה בענין שבר ועושה בכל
 מלוה ומלוה בחיסוך רעתך, ויאמר ראובן אל אביו
 את שני בני חמית אש לא אביאנו אליך, הנה מפני
 מה לא עזב יעקב את בנימין מלד שיקראנו אסון,
 ואמר אליו ראובן שלפי הנבגמו לא יקראנו אסון
 שאין חשש מקרה שיקראנו אסון כמו ליוסף, כי לפי
 הנבגמו גם ליוסף לא היו קרה כמאמר הכחוב
 מקודם שכונחו יהיה למען הגיל אוחו מידם להשיבו
 אל אביו, וגם יהיה כונחו דאש קרה סבה רק לבן
 האב אבל לבניו לא קרה עוד איזה סבה, ולכן אש
 נקח גם בניו בחשבון הוה נפחה החשש, וזהו דאמר
 את שני בני חמית אש לא אביאנו אליך,
 והיה ענין יעקב לא ירד בני עמכם כמ"ש חז"ל
 דלא קיבל דבריו, דאמר וכי בניו הם ולא בני היינו
 דבניו הם ג"כ בני, ולכן אש אירע סבת אסון
 בדרך בני יש חשש על הדרך גם בבניו דהם נקראו
 ג"כ בני, ועוד דלא פלחה בידו, אז ע"כ זה נקרא
 רק שבמחשבה רעה להגיל אוחו, אך המעשה לא
 פלחה בידו, ולכן כיון שהללחו לא יהיה רק
 במחשבה ולא פלחה ביד במעשה ע"כ לא רעה
 יעקב לסמוך עליו, אך ביהודה שבו פלחה ההללה גם
 במעשה ע"כ הוא ה' ביכולת לעמוד על נפשו לקחה
 את בנימין וסמך יעקב עליו, וע"כ ויאמר יהודה
 אל אביו שלחה הנער אני ונקומה ונלכה ונחיה ולא
 נמות גם אנחנו גם אחיה גם טפנו אנכי אערבנו
 מידי חבוקנו אש לא הביאותיו אליך והלגתיו לפניך
 וחסאתי לאבי כל הימים, ואמרו חז"ל שפולה לענין
 עו"כ, והיינו שזה אין יכולת להיות שיהי חושא
 בעו"כ שזרע בן דוד מוכרח עוד ללמוח ממנו, וע"כ
 הכרחו להביאו אליו בחורה, ואמר הכ' עוד ויאמר
 ישראל למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד לכם את
 חוה כהנ"ל שפנייחכם יהיה שלכן נחפשחם בעשרה
 שערי העיר היינו לחפש אתם האחד, וא"כ די לכם
 היה בזה שאמרתם שהאחד אינו והלכחם לחפשי,
 ולמה ה' אמרתכם שיש לכם עוד את, וע"ז אמרו
 שאל שאל האיש לנו ולמולדחנו לאמור העוד אביכם
 מי היה לכם את ונגד לו עפ"י הדברים האלה הירוע
 נדע כי יאמר הורידו את אחיכם, היינו כי לווי
 להביאו הוא רק למבחן אש אנחנו מרגלים אש לא
 כאשר כתבנו אבל לכחלה אין שייכות לומר להוריד
 את אחינו ורק אח"כ כשעלה הויכות אתו עלה לזה
 להביא את אחינו למבחן ומאין נדע מקודם שיעלה
 הויכות כך וכך, וזהו הכונה הירוע נדע כי יאמר
 לבסוף הורידו את אחיכם, עוד וכסף משנה קחו

וככה תאכלו אותה מחיכס חגורים וכו' ותאכלתם
 אוחו בחשון פסח הוא לה', והענין דהנה אש
 יאכל האדם בבית אשר עומד ונשרף דוראי אוכל
 במהירות נפלא, וכמו כן כאן בעת שהמלרים היו
 מגרשים אוהם ממלרים באמנם כלנו מחים יהי בא
 הלווי שיאכלו הפסח, ודוראי היו מוכרמים לאכול
 הפסח בחפזן נמרץ, והנה אמנם בא דבר ה' אליהם
 שיאכלו

ולא לו אילו הי' שם לא הי' יכולת להיות הגאולה
מלך זה נלך הפסח לידע מי אחה להוליאך מן הכלל
כ"ל :

ועברתי באמ"ל כו' והכתי כל זכור כו' מאדם
כו' ובכל אלהי מזרים כו' עיין מה
שכתבנו לעיל פ' נח על הפסוק צדוק ה' אלהי שם
דלמה לא תלה הברכה בשם עלמו, כמו שחלה הקללה
בכנען עלמו לומר ארור כנען, וככתבו שם בשם
הרה"ל מדובנא ז"ל דכל מה שבפעולה מוכרח להיות
בפועל, ולכן ממה שהי' שם מזכר במלות ומדות
קדושות, מזה ניכר גדול רוממות בפועל ב"ה,
וה"ש צדוק ה' אלהי שם דע"י שם ניכר ונודע גדולת
ה', וזוהו כנר הבאנו לעיל בישוב לשון זיה"ק, שלש
פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' דא רשב"י
דבוא תמוה, וככתבו דקשי' ל' לזיה"ק מכו שאמר
יראה ככ זכורך היל"ל יבוא ויבין כל זכורך ומיושב
דלכן כתב יראה להורות בא זוה דזה רשב"י דרשב"י
שהי' גדול בתורה גדול פדור יראו וידעו מאתו גדולת
ורוממות ה' מאתו, וכן בעליהם לרגל וראו הסנהדרין
אלל המקדש ראשי הדור הכירו גדולת ה' ב"ה בפועלם
כמו עשה רשב"י, וזוהו נראה הענין מה שבנרא'
ממשלה בעולם דמזה נדע גדולת המושל בכל ויהי'
ראוי להיות הידיעה במשיח ה' שממנו נכיר רוממות
ה' ב"ה כ"ל, אך מלך דבצוה"ר נתהוה להיות
ידיעה מרחוק היינו דילאה עברה ממחאה, וע"כ
דענין דבטומאה יש ג"כ רוחניות וגשמיות, ולכן
לעתיד יראה דהוא אחד ברוחניות ואין זולתו, וכנגד
טומאת הגשמיות יראו הכל, המשיח שילחם כנגד
טומאת הגשמיות ויראו שהוא הכל וריק, ולכן יהי'
משיח הליור של הבורא יתברך במלחמת גשמיות,
כנגד כבודו ית', שיראו דאנכי ה' ואין זולת ברוחניות
וגם בגשמיות, וכן היו במלרים דכנגד אלפי מלרים
הראה ה' שהוא אחד ואין זולתו, וכנגד גשמיות פרעה
הביא משרע"ה שהוא נגד המשיח, שילחם נגד גשמיות
פרעה שהוא נגד גוג ומגוג, ורק דשם ה' לפנים
משורת הדיון בעת יליחם דגם נגד הגשמיות עלה
כדיכול ג"כ בעלמו כמו נגד הרוחניות, וזהו שא"כ
ועברתי בארץ מלרים בליה הזו והכתי כל זכור
בארץ מלרים שיעלה בעלמו גם נגד הגשמיות כדדרשו
חז"ל דאני ולא מלאך כו' רק הקב"ה בכבודו ובעלמו,
וזוהו מדויק סיוס הכ' מלחמתו כנגד הרוחניות, אני
ה', והראה דאנכי ה' ואין זולתו ממנו ובכל אלהי
מלרים אעשה שפטים אני ה', כך נראה לי בעזרי"ת :

ויסעו בני ישראל מרעמסס כו' ויאמר ה' אל משה
וזאת חקת הפסח כו', משמיענו הכ' דאף
שבינו נחפזים וטרודים ביל"מ, באמצע הליכה בא להם
דבר ה', וכן יש ללמוד מזה דאף בעת שהאדם מוטרד
מאוד בעסקיו באמצע הקרדס יפנה לבו לעסוק
בתורה

שיאכלו הפסח בצוד קודם חלות לילה טרם שיגרשו
המלרים אותם כי מה שגרשים הי' אחר חלות לילה
אחרי שמת כל זכור, והנה אחר חלות חס הי' נטוויים
לאכול הפסח בחפזון לא הי' חידוש במה שיאכלו
בהפזון ובמהירות כי חזק עליהם חפזון המלרים ולא
היו אז בעלי בחירה לבחור הסיף לאכול במהירות
אלא בחפזון, אבל אחר שנלצו לאכול הפסח קודם
חלות ואז עוד לא גורשו ממלרים ובא אליהם הליוי
דבבר ה' לאכול הפסח בחפזון להיות לזכר כי בצוד
חיות שפות יקום פרעה ועבדיו ויגרשו אותם ממלרים
הנה הי' בידם הבחירה לקיים המלוה לאכול בחפזון
או שלא לאכול בחפזון, והנה בירא את דבר ה'
והאמין בה' ובמשה עבדו האמין כי בודאי יקים ה'
דברו הטוב ויביא גאולה בערב אחר חלות והמלרים
ימהרו לשלחם מן הארץ באמרם כלנו מתים, ולכן
קיימו עשה שבמחמת מלך פחדם ממות ה' לאכול
בחפזון ובמהירות כאילו עשה היו המלרים עומדים
עליהם ואלים בס לאמר כלו אכילתכם ולאזו מזה, אבל
מי שלבו נוקפו הנה הטיש צדבר, ובמחיות דבר
אל לבו איך יעלה ה' כדבר הזה שתאום בצוד לילה
זה כמה מאות שנים המלרים משעבדים זנו בעבודת
אומר ולבנים, ואיך פתאום כרגע יוליאנו ממלרים
ברגע אחד והמלרים בעלמם ימהרו לגרשם מן
הארץ, לא קיים מלותו בחפזון האברי' בעלמותו מלך
פתחו, נמלא דאכילת הפסח הי' נעשה חוהם מי
שהוא יהודי כשר, ומי לא, מי שהוא יהודי באמת
ולבו חמים עם אלהיו להאמין בה' מקיים מלות אכילת
הפסח כמשפט, ומי שלבו רחוק מה' בטיל הפקות
בנפלאות ילי"מ ולא האמין בגאולה ומחוך כך לא
קיים מלות אכילת הפסח כמשפט ולא ילא מזה באמת
אח"כ, ומת בג' ימי אפלה ברשעי ערב רב, כך נ"ל
בעזרי"ת :

ועיין להלן בפ' ראה דיבארנו בזה הכ' דכל צן
נכר לא יאכל בו, דהמתיקו חז"ל מי שנחנכרו
מעשיו לאביו שבשמים, דע"ז הפסח נחנכרו מי
ומי הוא, אם הוא יהודי באמת חס לאו, מזה דלא
יאכל שיבי' בכפיח חס אינו מומר דלכאורה אינו
שפיר, ולפי"ז ניחא שאין יכולת לאכול אז בפסח מלרים
מלך שלא הי' אליו אז החפזון שנלך בפסח מלרים
וזוהו הוה שפיר שנלך מלות בחפזון רק בפסח מלרים
ולא בפסח דורות מלך דאז הי' זה דבחפזון הבחינה
לאכילה מי ומי, מי דיאכל ומי שלא יאכל, וזוהו
הוה שפיר דרשע מה הוא אומר מה בעבודה הזאת
לכם ששאלתו היא כיון שכבודו בעלמו הוא העובר
הוא כדיכול יודע מי הוא הבכור ולמאי נלך הפסח
כיון שאתם אומרים אני ולא מלאך, ע"ז חטנה לו
דבאמת אינו נלך הפסח עבדינו רק למענך כדי
שלא תהי' אחה בכלל, מלך דבעבור זה עשה ה' לי

בחורה, וילכו ויעשו ב"י כו' ויהי בעלם היום הזה
 הוליא וכו' כבר כחוב למעלה דהוליאם הקב"ה ממלרים
 ומשמיענו כאן דעיקר ה' הוליאה ה' אחרי שפשו כדבר
 ה' אשר לזה, והיינו כמו שכתבנו כמה פעמים
 הוליאם מלרים הוא בהנפש דזהו עיקר הוליאם מדרכיכם
 ומחממותיהם וממעשיהם כדי שיכולת להיות רבוקים
 לכבודו יחדך שאין יכולת להיות רבוק עקר להחמת,
 וכן אין יכולת להיות רבוק דבר שאיזה עקר תלוי בה
 לדבר שכולו לאחמיהו, כי אין יכולת להיות רבוק
 איזה אדם שיש לו איזה פניה לעילת כל העולות
 וסבות כל הסבות שהיא אחת לאחמתו, וע"כ אין
 יכולתו להיות כניסת א"י אם לא ביוליאם מלרים
 מקודם סיינו יוליאם הנפש מקודם וכו', וזהו עולה הנוסח
 דברסמ"ז בסדר מקודם דעל שהנמלח לאבותינו ארץ
 סמדה פ"י שהוליאנו מארץ מלרים, וזהו ג"כ שהוליאם
 ה' אחר ויעשו כאשר דבר ה' את משם:

הכונה בהכות, את המלרים עלמו אחרי מיתת הבכורים
 או המשחית היא האויר המשחית הדיח לא יבוא זכס
 להשחית, ולכן כחוב למשחיתו בארץ מלרים שהמשחית
 הנ"ל ה' רק בארץ מלרים לא בהבכורים, וזהו
 ה' הכחוב ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על
 בתי בני ישראל במלרים בנגפו את מלרים ואת בחינו
 הנ"ל, ולכאורה מה שהנ"ל ה' רק בשב ואל תעשה,
 אך לפי המבואר היחס ההלכה בקום ועשה דמה
 שמלך הטבע כפי שיפלה אויר המשחית ראוי שיפגע
 גם בס מדס"ד להלקות ח"ו עם המלרים, אך
 הקב"ה הוליס שלא יגע המשחית בישראל לרעה ח"ו,
 וזהו ההלכה שעשה הפסח כמה שלא יתן המשחית
 לבוא אל בתיסם כשראה דסם על המשקוף ועל שתי
 המזוזות, ח"ש ועבר ה' דפינו כמ"ש, ועברתי בארץ
 מלרים, אתי ולא מלאך, להכות את הבכורים, דהוא
 ענין הו"י דנסיי, ומזה ה' סבה לנגוף הוא המגפה
 של האויר המשחית כנ"ל, במלרים הפשוטים, דזהו
 מלאך המשחית כפי הטבע ככתוב ויגוף את מלרים,
 ואח"כ חזר עוד הו"י דנסיי כשהמשחית ראה את סדם
 דלא יתן אותו לבוא אל בתי בני ישראל, וזהו סיום
 הכחוב דאחר המגפה כשראה את סדם על המשקוף
 ועל שתי המזוזות ופתח הו"י ה' על הפתח, דהוא שם
 הו"י דולא יתן המשחית לבוא אל בתיסם לנגוף,
 כך ג"ל בצפ"י:

ועברתי בארץ מלרים בלילה הזה והכיתי כל

בכור בארץ מלרים כו' בארדה פרס"י
 ז"ל ועברתי בארץ מלרים בלילה הזה אתי ולא מלאך
 והכיתי כל בכור בארץ מלרים אתי ולא שרף כו'
 והקשו המפרשים ז"ל מן הכתוב ואחס לא תלאו איש
 מפתח ביתו עד בוקר ואח"כ משניתן רשות למשחית
 אינו מבחין בין טוב לרע, ואמר בזה ש"כ הנאון
 הגדול ר' יוסף דוב הלוי ז"ל האבד"ק בריסק דבאמת
 מכת בכורים ה' על ידי הקב"ה בעלמו וכבודו רק
 שעל ידי מיתת הבכורים רבנים נהקלקל האויר
 ונחטפש שמהו מהו הרבה בני אדם, והנה זה מדרך
 הטבע שבהחטפש האויר יזיק לבני אדם ועו"א
 שמשניתן רשות למשחית אין מבחין בין טוב לרע לפי
 שדרך הטבע כל אשר יפגע בו האויר המשחית הוא
 ימות ח"ו, ועוד יותר יש לומר בזה דכמו רובע קשת
 אם אינו יכול לכיין המטרה באשר לא למד ידיו
 למשוך בקשת, הנה אם יליצ לו איש אחד למטרה,
 או באשר הרובע קשת לא יוכל לכיין היטב לא יהרוב
 את האיש אשר עליו כונתו רק החץ יפגע האיש
 הפומד אללו אשר לא עליו היחס חסרתו, כן גם פה
 המשחית מתכוין באמת להשחית לרע, אך כיון
 שאינו מבחין, או רק האיש הטוב בעגשו בו הוא
 ימיתנו ויותר יזיק להאיש הטוב מאשר להאיש הרע,
 ולכן לזה עליסם לכל יאל איש מפתח ביתו עד בוקר
 לבל יפגע בהם המשחית מהאויר שיתעפש פ"י בדבר
 של הבכורים, וזהו פ"י הכתוב למכה מלרים בבכוריהם
 כי לצולם חסדו, ועיין מה שפירש"י בזה במדרש,
 והגאון ז"ל לפי דרכו בקודש פ"י שהמלרים בוכו עם
 מיתת הבכורים פ"י האויר הנשחית מיתת הבכורים
 מהו גם המלרים הפשוטים, וזהו פ"י הכתוב ולא
 יס' זכס נגף למשחית בהכיתי בארץ מלרים ולפי
 הנראה ה' ראוי לומר בהכתיי בבכורי מלרים, אולם

ויאמר ישי בן עמכם כאשר אשלח אתכם ואת

ספכם ראו כי רעה נגד פניכם, איתא
 בזו"ק פ' וארא כי שר של ישמעאל עמן לפני הקב"ה
 שהישמעאלים מליס את בניסם לכבוד בית"ש והקב"ה
 משיבם שאין מילה זו כלום שאין בה פריעה ואיננה
 בזמנה רק בזן י"ג שנה, ושר ישמעאל חזר וטען
 לפני ית' עכ"פ הוא מל א"ע לכבודך בעבור סבוכר
 שאחס לויח כן, והקב"ה משיב לו בזכות זה ישבו
 בני ישמעאל בארץ ישראל עד שחסי' תמה זכות
 המילה של ישמעאל, בכה רשבי' ואומר ויי ויי על
 שאברהם מל את ישמעאל, והתיקין לזה בהגלות
 ביינו דאם יארע איזה פעם שגשףך דס של ישראל
 על ענין הנוגע לישמעאל כמו באיזה מלחמה או
 בשארי אופנים, או כמו דמעות ישראל, דהוא נתי
 ענין דס, וזהו הענין דהגמרא דכל המחאבלים עליו
 זוכה ורואה בשמחתה, דעולה התיקין בזה דשפיכות
 דס ישראל לענין זכות דס המולה של ישמעאל שחסי'
 תמה דס זה על זה, וכמו כן בכל אופני דס
 שעולה בישראל, כמו דס פסח ודס מילה נחשב
 ג"כ תחת האדם בעלמותיו כאילו ה' מובא לקרבן
 וכשפך דמו, ולכן אלו המלות לתועלת הגאולה כנ"ל,
 מלך דרס זה עולה על דס, וע"כ כתיב וכרות עמו
 הברית לתת את ארץ הכנעני דהיינו נתינת הארץ
 תלוי בכריתת הברית, וכמאמר חז"ל בהמדרש על
 הכתוב

פכתוב ואעבור עליך כו' בדמיון חיי בדמיון חיי, וזו דם פסח ודם מילה, דסיינו דאני אומר לך דזה דמתבוססת בדמיון מן העו"ג אשר עליך בזה חיי, דלויך מספרב עמכם, ובזה חיי לגוי מזויין עם ישראל, בזה דהעו"ג הם רודפים אותך יכבדלים עמך, ואמר עוד דואומר לך בדמיון חיי, סיינו דאמרתי לך דבדמיון הזה דסיינו דם פסח ודם מילה בזה חיי, כמאמר חז"ל דבדמיון השני הוא עולה על פסח ומילה, ואז היית מובדל מהעו"ג בזה דאחסי צודל מהם בקיום המצות השנים האלה מה שהי' גם קודם מתן טורה, ולכן כשלא רצית זה דבדמיון השני סיינו שלא רצית לקיים המצות שבזה חיי' כבדל מן העו"ג מוכרח להיות עליך הכדמיון הראשון סיינו שהעו"ג יבי' רודפים אותך וירצו לכבדיל מתך כי לריך אחסי לכבדיל מהם באיזה אופן שיהי' ולסיות לעם מזויין, כפי דברינו דעולה הסילוף מהדמים זה על זה כנ"ל, לכן עולה דעיקר החרב וסקסת לישראל דבחרבי ובקשתי, דהיינו ללוסי' ובטוסי' דהוי שייכות עיקר רק לאלה המצות מה שנגפסי לדמם של ישראל, ולכן הוי עיקר כחיותיו של ישראל לעמוד נגד מנגדיהם בענין המצות אלו ובלא המצות אינם יכולים לעמוד כלום ואדרבה שבלא המצות יש יכולת להעמיס ליפול עליהם, ע"כ בישראל יש מעלה וחסרון, חסרון שבלא כח המצות אינם יכולים כלל לילך ולהלחם, ועוד יותר שבעמים יוכלו ליפול עליהם, ויפלה שבכח המצות יוכלו להסתער על אויביהם ולנלח נלוח עולם, ובעמים להיפוך ששמעלה שיוכלו להלחם גם בלא מעשה המצות ולא ייראו פן יעלה ישראל עליהם, וחסרון ששנלוח שלהם אינו גילוח עולם :

פמים אחרים כנ"ל, ואך דבאמת מלחמה דישראל הוא רק ע"י מצות דדמים, וא"כ כיון דנלחונם בא ע"י מצות ה' ליכא חרפה בזה, וע"כ בזה דמל אחוס יהושע דהיו עולים מזה לנלחונם כנ"ל, לכן לא יבי' עליהם חרפה בזה דמבקשים נפשות אחרים כשאלות פרעה כפי הנ"ל כיון דהוא רק ע"י המצות דמילה, לכן אמר הכתוב שם, היינו בהמילה גלותי את חרפת מצרים מעליכם ע"י המילה. באופן אחר דפרעה שאל להם ראו כי רעה נגד פניכם, היינו לפי הפנין דכשזב קם זה נופל והעמים הם יכולים ללחום מלחמותיהם גם בלא מעשה המצות, ועליהם אין נופלים גם אם אין בידם מצות כפי הנ"ל משא"כ בישראל, א"כ אם עולה עליהם חז"ל מלחמה או שאר רעה נראה מזה שאין להם מצות הללחם כפי הנ"ל, חסו כפי הנכחב לעיל דאם עלה עליהם איזו ענין גאולה או איזו זמן המסוגל לזה ולא הגיעו עולה או חז"ל לסיפך עד הרגיעה רח"ל ועולה סימן רע חז"ל לישראל וחס"א ראו כי רעה נגד פניכם, ואך כשמל אחוס יהושע נחווה להם דם של מצות דנחווה עליהם ענין חילוף דמים בדמים דבזה נחווה ענין יכולת דהללחם, ולכן הוה הענין שפיר מה שאמר הכתוב שם היום גלותי חרפת מצרים מעליכם דזה יביה הללחם :

וְזָרְתָּ הפנין ליל שמורים הוא לה' להוליאם מאח"כ הוא הלילה הזה לה' שמורים לכל ב"י לדורותם בזה הכתוב מרמוזו עלילות דם שלרוב ה' בע"ה בלילה הו דבצת יתעורר עלינו זמן ישועה ומגבורת על האויבים, ואם חז"ל לא יעלה בידנו להסתבר עליהם יהפכו הם חז"ל את ידם עלינו להשמיד, ולכן בלילה שהוא ליל שמורים לנו ב' להחגבר על אויבינו המצרים, וממילא לפי הכלל דזה קם זה נופל אם לא הי' יכולין להחגבר על המצרים הו המצרים מתגברים עליהם ומתעללים בהם, וכן בכל דור ודור כהנ"ל כשבא אחסי פקודה לענין הגאולה ולא עלתה בידם נחווה מזה גורה רע כי כל המשך זמן הנלות הוא בהסתר פנים כמאמר הכתוב ואנכי הסתר אסתיר, וע"כ גם הכלל טמונים הם מהענינים וגם פנומתיים נסתרים, כמאמר הכ' יבוקש את פון ישראל ואיגנו, כאשר כתבנו בדברינו הקודמים מלד עסקם בתורה דניתנה בלוחות האחרונות עמקות התורה בע"פ, שהוא בנסתר, לכן כשעוסק בה נמשל אליה שגם פנומתיים נסתרים, וע"ז אמר הכ' ואנכי בהגלות הסתר אסתיר היינו שחה' התורה בעמקותה בע"פ מלד לעובדו שיהיו בהגלות וענומתיים נסתרים, ולכן הקדים בעל הרחמים טובתם מקודם, ומלד זה מסיים הכ' בעבור כי פנה אל אליהם אחרים, דמלד זה הכרח להיות או בהסתר ואך באיזה זמן כשבא פקודיהם עליהם אף שמתחלה הוא לטובה, בכ"ז הסתלים הוא להיות לו הסגלות אלכיים

וְזָרְתָּ מש"כ ולקחתם אגודת אוזב ועבדתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות כו' ואחסי לא תלאו איש מפתח ביתו עד בוקר היינו דפרס יהי' הבלב כענין חילוף הדמים כנ"ל, וחסי ואחסי לא תלאו איש מפתח ביתו עד בוקר דכיון דיהי' מחוץ לדם ליכא לגבי' הבלב דע"י המצות להגן עליו, וחסי הפנין ג"כ, שמל אחוס יהושע ערם נכנסו לארץ כרי שבכח הדמים אלו של מצות מילה בכחם יגברו על הכנענים כנ"ל, ונוכל לומר ג"כ דזהו הפנין מה שפרעה אמר ראו כי רעה נגד פניכם היינו כפי הכלל בהגמ' בישראל ופובדי כוכבים כשזב קם זה נופל, לכן א"ל פרעה ראו כי רעה נגד פניכם היינו דההכרח או לשפוך דם ישראל, או דם המצרים לפי הכלל דלא נחמלאה לור אלא מחורבנה של ירושלים, וכן להיפוך לא נחמלאה ירושלים אלא מחורבנה של לור, לכן א"ל ראו כי רעה כו' דבמהשתכחם יש לעשות ענין רע לאשר נגד פניכם היינו דסוף הדבר יהי' הכרח לכם לבקש דם של

אלהיה והנסחרים שהיו גלויים, א"כ נחגלה גם שנותיהם מקודם והיו ענין חבלו של משיח, ולכן כשלא עלתה בידם נשאר רק הסקירה לבד שיינו הגזירות ר"ל, ולכן גם הלילה הזה שהוא שמורים לכל בני ישראל לדורותם, שיינו דוח הלילה הוא כמו מונח ועמון בסתבה על לעמיד, והוא כמו הכחוב דמלפס שומר אמונים שישמרו בה מן המזיקים ושיגאלו לבסוף באותו הלילה, וע"כ אם לא עלתה בידם נחהו ר"ל הלילה הזה לגזירות, והוא הענין כשה קס זה טפל, וכשה איט קס קס זולתו עליו, והנה מהגאולה עלמה נחהו עלילה ה' ירחם. ר' עיין לעיל בדרושינו שכחבנו עוד אופן אחר בזה מענין הגמרא מגילה ד' ג' האי מאן דמבעית אפי"ג דאיבו לא חיי מולי' חיי חס ה' במגניס מישאל ועזרי', וכחבנו שזה ה' בענין פרעה מה שאלטננוכיו הראו שבה מושיע לישראל, שיינו שהבין מזה שבה עליו פחד דמולי' חיי דבדאי בה מושיע לישראל, ולכן הקדים וגזר עליהם גזירה כל הבן סיבור היאורה השליכוהו, ולכן ג"כ בכל דור ודור כשנפסוהו אינו יושע לישראל מוליכו חיי ובה עליהם

ענין פחד, ומזה נעשו אנשים וגזרים גזירות רעות ר"ל, וע"כ הכלל דאם בהם ישועה סוכרת לבוא אח"כ לאיזה גזירה, ואם בהם אינו גזירה בודאי יש ישועה מקודם מזד דפרפואה היא מקודם המכה, ומזד זה הגזירות ר"ל על הפסח, ולא על ענין הפלין, ותג הסוכות אף שהם ג"כ זכר לזיאת מלרים, מזד דפסח לזכרון גם על העמיד על הגאולה בליל שמורים, ולכן כשבה לילה זה שהוא פת הגאולה מזד דשמורים היא לכל ב"י לדורותם, שיינו על העמיד דמלפס ובה שומר אמונים לזה"ו וכאשר אמרו חז"ל ששמור ובה מן המזיקים שבו סעכו"ס, ולכן כשבהו שעות הסס נפחדו מוליכו וגזרים גזירות רעות ר"ל, והוא נכלל באמירת פרעה ראו כי רעה נגד פניכם, שיינו תחת עיניכם נראה ויכר מהשחכס רעה אלינו והוא כענין מחפשים דמיוט שהוא פרעיוטת מוליכו, ונחפלה זה לפשיות רח"ל, אף הכלל מדם הוא כה"ל שיינו דס כנגד דס שהוא בכמות דמים דס פסח ודס מילה שמה נחפס הללחם חס נכלל בה"כ כשמל אותם יושע היום גלוטי מרפת מלרים מפליכס, קן נראה לי בעז"ס:

פרישת בשלח

ויאמר ה' אל משה מה תלעק אלי דבר אל ב"י ויסעו, נראה לבאר עפמ"ל עה"פ מי אנכי כי אלך אל פרעה, ועל הענין מה שאמר הא"ע"ה ואנכי עפר ואפר דאך שיעבוד האדם את הבו"ת כן נחהו הבריאה כולו אמו, וכחבנו שס דנברא האדם להיות עולמו אמו לחיות בה, וכשמבטל כל עולמו ביד כבודו יתברך הנש הוא כאילו לא ה' אליו עולמו כלל, כי נחהו בבריאה אמו באופן דליכא עליו ענין בריאת העולם דהיינו כל ענין משחית שיש בעולם ליחנייהו לגבי איש זה כלל כפי עבודתו להש"ת, ולכן כפמ"ל במשרע"ה בעת שהלך אל פרעה דה' מוכרת להיות מחשבתו אז דהליכתו רק ליערג, וא"כ בזה ה' מבטל את עולמו, וכיון דליכא עולם כלל א"כ ליכא גם ענין מלכות פרעה כמ"ש שן גם בזה הים דהליכת ישראל ה' מוכרת להיות מחשבתם, רק להיות נעבדים, ומזה עלמו יהי' הללחם דכיון דכפי עבודתם דליכא עולם כלל וליכא גם יס, וע"כ ישראל שה' הליכתם על דעה להיות נעבדים ועי"ז נינולו, והמלרים שהיתה הליכתם על דעה להנלל זה ה' סבת נפילתם, ולזה שקלו את מחשבתם של ישראל אז, אף ה' בעה ש"לכו לים אם להנלל, דהיינו אם כונתם היחה בהליכתם להנלל, אם להאבד, אם כונתם ה' בהליכתם להאבד שזה יהי' סבה למרק

להלחם, ואם להנלל שזה הוא סבה להאבד והלכו על כונת שהי"ת שהי' שוקל מחשבתם אף היחה בהליכתם לים, ולכן זהו הכונה שהיו אז נתונים בדין אם להאבד אם להנלל, ומשה ה' אז עומד ומחפלה כחמו"ל ע"פ מה תלעק אלי, וזה מבואר עפמ"ש בספר אשר חנני ה' במקרא דדניאל, בעת שהיה יעמוד מיכאל הסר הגדול, וכחבנו שס הכונה דים שני מיני עונשין רח"ל, א' על מה שעבר על ל"ת דנירון ל"ט מלקות, ועל מ"ע דקודם פלייחו כשאין רולה לקיימה מכין אותו עד שהלא נפשו, ויש כ"ח בין אלו מיני העונשים דעל עברת הל"ת דהעונש הוא על העבר יש שיעור למכתו, דהיינו רק ל"ט מלקות, ועל ביטול קיום הפעה דהעונש הוא על להבא אין שיעור למכתו רק עד שחיה' המלוא נעשית, וכן גם בעונשין מן השמים יש עונש על שיעור, ועונש על להבא, ויש ג"כ ר"מ ביניקן דאם העונש הוא על העבר יש למלאך מלין להמלין ולומר די, אבל כשהעונש הוא על להבא דהיינו שהס מלובלכים בחטא ובה הפע שהי"ת יתקרב אליהם, ואין באפשרי להיטוס מקורבים עד שיטהרו מקודם, ומוכרחים אז להיות ביכורין בכפיים סר כגיגית עד שיסמרוק עונש שיוכלו להסקרב אל ה', אז אין יכולת לסמלאך להמלין ולומר די כיון דסיפורים סס על להבא בדי למרק

למקדו טבון ולפני ס' יסברו שיהי' להם יכולת להחזיק
 לה', א"כ לא שייך לומר די עד כי יסברו מהחטא
 כמו בעשיית מ"ע הכ"ל דמכין אוחו עד שיפשה
 המלוה, וזהו ענין הכתוב בעת הסיח יעמוד מיכאל
 השר הגדול, דשייך דיעמוד מיכאל השר מלמליץ
 זכום על ישראל, מ"ד דאז תסי' עת לרה, ושיינו
 דלא כתיב לרה, רק עת לרה, שיינו דהעת תסי'
 שייכות לה להלכה דתבוא ותגלה העצ דהסי' נלרבת
 אל הרה, כדי שפי"ז יוכלו להחזיק אל ה', דהוא
 לרה על להבא, ולרה כזו לא נביית מאז ה' ישראל
 לגוי, ובהכרח מיכאל שהוא שר ישראל בעסקו רק
 לממליץ זכות ועובד על ישראל לעמוד מעסקו זו
 ולהפסיק, והענין שנאמר על האדם שעמד מהעסק
 שיינו שפנה לבו לגמרי מהעסק, כן ע"ז יסי' גם
 כן אה שיפמוד אז מיכאל השר, ויש עוד כ"מ
 בשני מיני העונשין האלה, דאם העונש על לעבר
 יכול להועיל ע"י לעקה היות מוחלין החטא וסר
 עונו ותפלתו תופר יסי' נפטר מהעונש, אך על
 עניני עונש דלפניה שמועלת להיות ע"ז מקורבן
 לכבודו יתברך, ע"ז לא שייך מחילה דאם גם ימחול
 חטאיו זה יועיל ר"ה לשי"ה החטא נמחל ולא יקבל
 עונש, אבל א"א שיחזקב חנו ית' להשתמש עמו,
 והוא דמיון אדם שמתווייב חוב לחברו וחברו רוצה
 לתחו בהפיסה כשביל החוב והלוה מבקש על נפשו
 שימחול לו, הכס זה מועיל רק שיפטרנו מעונשו,
 אבל לא שעוד יטייל עמו ברחוב העיר כאילו הוא
 שוש לו והם רעים ואוהבים זה לזה, וכי בשביל שזה
 הנושה עשה לפנים משורת הדין לפוטרו מכל, הכי
 בשביל זה נעשה האיש שנושים בו אדם חסוב שיסי'
 נחשב בחור המעלה על ידי מעשה העובד שפשה לו
 הנושה במחילתו, כן זה שימחול לו השי"ח על חטאיו
 והתנהג עמו לפנים משורת הדין, האם בזה יסי' יכולת
 לישראל להחשב כחור המעלה להיות מקורב להשי"ח
 להשתמש עמו, וכי במה זכו ישראל ונתעלו,
 ע"ז שהקב"ה התנהג עמהם לפנים משורת הדין, זה אינו
 רק להועיל לפטור מהעונש אבל לא לעלות במדרגה גבוהה
 להחזיק לה', וזהו ענין הכתוב מה תלעק אלי,
 דבעת הליכתם לים ה' משה רב"ה לועק ומתפלל
 לה' מ"ד דחשב במחשבתו אולי עלה בהם חטא ופגע הים
 כמאמר חו"ל, ואמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך
 בהשלה שישראל נחויים בלרה כך הוא מאמר חו"ל,
 ולשון עת ולשון לרה, הענין הוא כנ"ל, דסי' עת
 לרה דבאה העת להיחם נגאלים מתלרים ולהחזיק
 לכבודו יתברך, וזהו עת לרה דעת ה' נלרך
 להלרה, וזהו יתמרקו עונותיהם להיחם מקורבין
 לכבודו יתברך, ושיינו עונש ולהבא כנ"ל, וזה שאמר
 השי"ח מה תועלת בשלעקה, דאף אם גם אני מוחל
 לכם מה תועלת יש בהמחילה כיון דהוא עת לרה,
 לכן לא עת עתה להאריך בהפלה, וזהו מה תלעק
 אלי דבר אל ב"י ויסעו, רק זאת יבוקש מאת

שירדו לים במס"ג, וזהו כפי המבואר בספרי אשר
 חנני ס' דאז יכולת להיות מקורבים, דיקויים עליהם
 הפסוק דלמען הקים אותך לו לעם והוא יסי' לך
 לאלהים דשינו כמו דהוא להם כביכול כן יסי'
 הם אליו, ושינו כמו שהוא להם לאלהים כביכול
 באין חקר, כן יסיו הם לעבודתו יתברך באין חקר,
 דאם יסיו בעבודתם בכשיעור למשל עד חטונג
 אכילתם ולבושיהם, דאם יסי' להם כל זאת יסי'
 בעבודתם לו ית', ואם יחסרון אלה הנרכים יסיו
 ככל העו"ג בית ישראל, מ"ד דקשה להם לשבול,
 לכן אף דכל זמן שיש להם חטונגיהם וכל נרכים
 שייין בעבודתו יתברך, הגם דלפי האמת לאמתו
 אם נשאל על אודות איש כזה שעובד רק בעת יש לו
 כל נרכיו, ובעת יסבר לו ימנע מעבודת אה השי"ח
 ואם על אודותיו נשאל למי שהוא בבחינת אליהו הנביא
 דהוא בבחי' מלאך דדרכיו שייין אמת לאמתו, הנה
 האיש הכ"ל העובד להיות רק במלחא ספקו אין
 בענינו לדין ישראל אף בעת שיש לו כל נרכיו די
 סיפוקו שאז עובד ה', כיון דאיש האמת שהוא בבחי'
 אליהו יודע האמת דאם רק יקרה איזה לר ומזוק
 להאיש הכ"ל וסי' כי ירעב והחקלף וקלל באלהיו
 ויאמר הוא עבוד אלהים ולא יסי' עוד ג"ס ישראל
 יכונה, ולכן אינו נחשב בענינו לדין ישראל גמור
 אף בעת יעבר עבודתו בעת לא יסבר לו כל, כיון
 דהוא יודע האמת דאין זו עבודה שלמה שמתנהג
 בישראל רק בעת שלוחו וסובו ויש לו כל, אבל
 בכל זאת כיון דהחורה לא בשמים היא ואנחנו אשר
 בשם סביא מכיר ונלך בעקבותיו כדן לפי שעה
 שהוא עומד בה, וכיון דבעת כפיות לו השתטגים די
 מחסורו הוא בעבודתו לכבודו יתברך, הנה כידון
 אלנו לישראל גמור בכל דבריו, אך בכ"ז אין לו
 יכולת להשתמש עמו לכבודו יתברך להיות מקורב אליו ית'
 ולהשתמש עמו לענין שיהי' הקב"ה משרה עליו את
 שכינתו, כיון דבאמת הוא אינו בעבודתו לו יתברך
 כמו כביכול ה"ח הוא אליו, דהבדל ית' הוא אליו
 אלהים עד אין חקר אבל הוא בעבודתו להשי"ח הוא
 רק עד כשיעור עד חטונג ואכילתו, ואף אם כן
 יסי' יכולת בידו להשתוות לו יתברך לענין שיחשמש
 עמו להשרות שכינתו עליו דהא אינו שוש עבודתו
 לאדנותו ית' עליו כביכול, שימקיים עליו הקרא
 דלמען הקים אותך היום לו לעם דאף שידיה הוא
 לך, כן תסי' גם אחת לו, ולכן בהכרח להכביר עול
 הגלות להעמידם בנסיון ללרפס וללכנס עד מס"ג,
 ומחילא מי שיהי' מקודם בעבודתו ית"ש, רק עד
 חטונגיו לק עתה בעת לר לו ולר ומזוק יקראוהו
 יסיר עול סבלו ויחזוהו אז להיות כשאר העו"ג,
 רק מי שיהי' בעבודתו בלי שיעור ית' או
 לעבודתו ית"ש, כי יעמוד בנסיון למס"ג לעבודת ית"ש
 ומזרם תוכל להיות התקרבות הגאולה כיון דעליהם
 יקויים הכתוב דלמען הקים אותך כנ"ל, כמו דהוא
 לאלהים

לאלהים, דיינו כמו דהוא להם באלהותו ית' באין חקר
 קן גם הם הוין לו באין חקר דיינו בכל נפשך ,
 ולכן יוכלו להשמות אליו יתברך להשחשט עמם
 ולהשרות שכינתו עליהם, וזהו הענין ג"כ בר' עקיבא
 צמח הריגתו דנחמייס עליו הכתוב דבכל נפשך פ"כ
 פולט בהשמות מלך עבודתו לכבודו כביכול בארנותו
 עליו, וזהו דינתה נשמתו באחד, וכמו כן אם האדם
 בעבודתו הוא מלך כפיס, או מלך בושט, או שצובד
 מלך דההרגל הוא אללו כך הוא נקרא ישראל מלך
 סכפיה או הבושט או ההרגל, וטעם זה האיש בשם
 ישראל יכונה לא מלך עלמותו שצובד להשי"ת בפי
 סראוי אלא נקרא ישראל פ"י סכפי' או הבושט או
 ההרגל וישארו שמות הסנויים עליו סקן הסבות ששביילס
 הוא עובד להשי"ת, וא"כ אין יכולת להשמות
 לכבודו ית' כיון דהוא ית' בארנותו עליו בלי שום
 כינוי והוא בעבודתו להשי"ת בכינוי, וע"כ אין יכולת
 להשמות ביהותם בעבודה כזו, לכן יהא מוכרח להיות
 כשחבוב עת הגאולה, חולפה יסגי כדי דעבודתו לא
 יהי' מלך סכפי' שלא יכופו עוד זה לזה לעשות
 המלות, וכן לא יהי' מלך הבושט דלא יבוטו זה מה,
 וכן לא יהי' מלך ההרגל, דלא יהיו רגילים או
 להיות דוקא רק לעבוד עבודה להשי"ת, ולכן יהי'
 הישראלים או כשר וטבור לא מלך סכפי', ולא מלך
 הבושט ולא מלך ההרגל, ויכול להשמות בעבודתו
 לכבוד ארנותו ית"ש, כמו דהוא עליו לאלהים כביכול
 בלא שום שם כינוי כך יהי' ג"כ בעבודתם אליו ג"כ
 בלא שום כינוי מלך דחולפה יסגי, וזהו מהאמר
 חז"ל במשנה סוף סוטה בעקבותיה דמשיחא חולפה
 יסגי, שיקויים עליהם סכ' סג"ל דלמען סקס אותך
 וכו', כמו דואני אהי' לך לאלהים כן אחס תהיו
 לי לעם, דמלך זה ענין הגאולה מענין הששים,
 וזהו הענין יהי' באברהם אבינו פ"ה כמו דכתוב וימל
 אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר לזה
 אותו אלהים, דלכאורה מיותרת התיבות כאשר לזה
 וכו', דמעלמנו אין ידעינן דהוא כאשר לזה וכו',
 רק אחתה הענין הוא דעשייתו היתה רק מטעם
 כאשר לזה ולא מלך שום ענין אחר ולא מלך אזה
 כפיס, אי בושט או ההרגל כנ"ל, כיון דלא יהי' רק
 הוא לבד בעולם בעשיית המלכות הזו או, ולכן היה
 רק כאשר לזה, וזהו המבוקש מאתנו בגלותנו שהיה
 גם אנחנו כאבינו אברהם פ"ה, ולכן מוכרח יהי'
 לבסוף להיות החולפה יסגי כנ"ל :

וואנב נבאר עוד דלכאורה במשרע"ה דהיו או
 רבים כך א"כ שוב נעשה זה כהרגל
 סכפי, אך האמת הם הרבים סקס היו מבינים
 את הדבר לאמתו יהי' הדבר נכנס לענין סכפי, ויהי'
 נעשה כהרגל, אך כאלו במשה שהרבים באמת
 אינם מבינים רק משה רב"ה לבדו הוא המבין
 ויודע, א"כ זהו רק עלמותו לבד בעבודתו לא מלך
 ההרגל כלל, ואולם לפ"ת שאמרו ז"ל יפתח בדורו

כשמואל בדורו דלריכנא לחלוק כבוד באחרון כבשראשון
 דהכונה בזה הענין דכמו דהאחרון הוא לעיר בחכמה
 מהראשון, כמו כן בגדר זה נקל להאחרון להבין
 דברי התורה יותר מלהראשון, מלך דכל אחד מבאר
 דברי התורה לחברו וחברו לחברו שאחריו, וכל אחד
 מבאר באופן שישי' לחברו את"כ נקל יותר להבין,
 וזהו הענין דאחז"ל בפרקי אבות משה קבל תורה
 מסיני ומסרה ליהושע, ולא אמרו יהושע קבל תורה
 ממשה כקושיית התו"ס והכונה של ומסרה היינו דהיינו
 מבאר דברי התורה ליהושע, ולא אמרו יהושע קבל תורה
 מובנים יותר בנקל עד שגם יהושע יבין אותה, וכן
 יהושע מסרה לזקנים דהיינו יהושע יהי' מבאר דברי
 התורה עוד יותר כדי שגם הזקנים שהם פחותים
 במדרגה ממנו יוכלו ג"כ להבין בנקל יותר, וכן
 אח"כ חזקנים לגביאלים כמו שביארנו בספרי אשר חנני
 ה', ולפ"י אף דלפי מה הבנתו הוא לעיר מהראשון
 והשגתו וכת שכלו בתורה קטן יותר מכח חכמת
 הראשון, בכל זה בידיעת התורה יש יכולת גם
 להאחרון לידע ולהשיג כמו הראשון, מלך שמלא הדבר
 בנקל לפניו פרוש כשמלה מלך דהחכמים שלפניו
 הביטוהו ולמדוהו, והחכמים שלפניו קבלו ולמדו
 מהחכמים שלפניהם בדרך זה עד הראשון שבראשונים,
 ולכן לריכס לכהוג כבוד להחכם שבדור אחרון כמו
 להחכם אשר בדור ראשון, וזהו שמחוייבים לכהוג בו
 כבוד דין זה יולא מפורש מפי חז"ל, באמרו ז"ל
 יפתח בדורו כשמואל בדורו, אך יש בזה חילוק
 דהנה בדור ראשון דהחכם היודע התורה הוא מלך
 הבנתו הרבה ושכלו המרוץ לא יהי' דורו שיהי' לו
 שאין כולם יוכלו להשיג כמוהו כאשר אינם מגיעים
 לחכמתו, אך בדור האחרון דהחכם היודע התורה
 כהראשון הוא רק מלך שרבותיו וחבריו הבינו ובנקל יותר
 או להבין אף אם חכמתו אינו רבה כל כך, א"כ
 גם עוד רבים מהדור יוכלו להבין דברי התורה,
 וככה יהי' הדבר עד שישי' קץ הגאולה והתורה תהי'
 בנקל להבין באופן דכל הארץ תהיה מלאה דעה
 כמאמר סכ' ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים
 פי' דהכיסוי לא יהי' דומה לדבר גוש רק דהכסוי
 יהי' כמים שיוכלו לראות מה שבתוכם, וכיון שישי'
 מלאה הארץ דעה יחזור או ההרגל להגדול כקטן כיון
 דכולם יהיו שוים או, ולכן כפי אשר תהי' מלאה
 הארץ דעה כן לפי הערך במדרגה זו יהי' חולפה
 יסגי כדי דהעבודה או לא תהי' מלך ההרגל וישראל
 סכפי והנון או לא יהי' מלך ההרגל רק מלך ליווי
 השי"ת וכמו באחפ"ה וכו"ל], וע"כ כאלו בגאולתם
 ממלכים יהי' ג"כ נלרך בהתקרבנותם להשי"ת לבראות
 דהם לו לעם לאין שיעור עד מס"ג כדי דיקויים
 עליהם הכתוב למען סקיס אותך כו' כהרגל, ואז
 יוכלו להתקרב לכבודו יתברך כמו דואני אהי' לכם
 לאלהים באין חקר כנ"ל, וזהו דהיי' נלרך להם לירד
 להים במתחבתם להיות נטבעים שם, דזה יהי'
 סקיס

הקיום דובכל נפשך דהוא ישראלי בלי שיעור, דהוא המצוקה של תקצ"ה מאתם, וזהו ג"כ כפמ"ל בקרא דמי אגבי כי אלך אל פרעה וגו', וכחצנו שם שפאדים נכרח לחיות בעולמו, וכאשר יבטל כל חיות עולמו בעד כבודו יתברך ממילא נחמה הנריאה כך נגדו דליכא שם עולם לאדם כזה ולאיש אשר אלה לו ממילא ליכא המשחיתים שיוכלו להרע ולהשחית לו ח"ו מלך דליכא כלל עולם לאיש כזה משום דתחלת צריאה העולם מכבודו ית' ה' כך, דכפי מה שיעבוד האדם עבודתו להשי"ת כן יהי ענין הצריאה אהו דכאשר שוימי ה' לנגדי חמיד ובמחשבתו עומד לנגד פיני המיד ה' אחד והכל זולפו ית'. כאשם ואין ממילא נחמה הצריאה כך דליכא שום ענין כלל בעולם וליכא ג"כ מה שיהי כיווק ממנו, וכחצנו כן שם ג"כ באברהם אבינו פ"ה צמה דניול מכבשן האש כענין מ"ש הרמב"ם ז"ל במו"ג, וזהו ה' גם כן כאן בענין התחלת דיבורינו בעת שפי' משה עומד ולוועק ומתפלל אל כבודו יתברך, דמה חועלת כעת דהיינו בזמן זה דהוא כל עת גאולתם, מה תועלת בהנעקה ותפלה כפמ"ש מקודם דנלך להם העת להחקרבות עם כבודו יתברך, וזהו ענין אומרו ית' מה חנעק, רק זהו המצוקה דבר אל בני ישראל ויסעו, וזהו דיסעו להים במחשבתם להיות נטבעים שם דהיינו מסירת נפשם ויבטלו עולמם, ממילא יהי העולם בטל להם וליכא עולם וליכא גם ים שנעולם שיוכלו להיות כיווקים צו, ולכן בשביל זה ועשה הרס את מעך ונטה את ירך ויבואו צ"י בתוך הים ביבשה, רק הם אין להם לדעת זאת דאם רק ידעו מזה הרי כיון דידעו מההללה הרי ילכו להים על דעת ומחשבה להנלל, א"כ לא יבטלו עולמם לנמרי וזרי א"כ יש להם עולם יש ים ולא ינללו, ולכן לריך לזה לידע רק אחת, ככתוב ואחת הרס את מעך לידע מזה, ומשרפ"ה עלמו כבר ה' מנוסה בזה במס"ג בעוד הלך לפרעה, לכן הוא עלמו ה' מקורב בזה להשי"ת, א"כ אין בכך כלום אם משה רבנ"ה ידע מזה שיהיו נלולים, אך לריך שלא לדעת בני ישראל מזה:

אמות של ישראל ה' אור, וכמו דהאור ה' נמשך לכ"מ שפי' ישראל הולך, כן כאן יבועת המים ה' הולך אחר ישראל, והכתוב מוכיח על כך צמה דחור עוד הפעם בקרא, דכי בא סוס צרכנו ונפרשו צים, דלכאורה ה' כבר כתוב זאת מקודם דישראל הלכו בתוך הים ביבשה, ואך דשמיטנו בזה הכתוב דבעוד דכי בא סוס פרעה צרכנו ונפרשו צים ואז ה' וישב ה' עליהם את מי הים, בעת ההיא הלכו בני ישראל ביבשה בתוך הים, אף דהיו שניהם צים בפעם אחת, דהישראל ה' הולך ביבשה, והמלרי הלך בתוך המים, דהיינו דבמקום המלרי ה' מים רעולם כמנסנו נוהג כמו ששכ הים לאיתנו, ובמקום ישראל ה' גם שפי' יבשה, א"כ שניהם נלרכו בזה המטה והיד, המטה ה' לענין הנס לישראל, וידו להטבע להמלרי שישונו המים לפנות בוקר לאיתנם, וזהו המחקה הכתוב דועשה הרס את מעך ונטה את ירך על הים ובקטבו, כדי דיבואו רק צ"י בתוך הים ביבשה, דאם ה' כולו במטה לבדו ה' גם המלרי בא ביבשה בתוך הים, ואם ה' כולו רק בידו לבד היו שבים המים גם על ישראל, ולכן נלך המטה והיד שניהם יחד כדי על המלרי תפי' פעולם היד, ולהישראל תפי' פעולם המטה, דיבואו בתוך הים ביבשה, וזהו שכתוב ויבואו רק בני ישראל בתוך הים ביבשה, כך ג"ל בעז"ה:

וּבְרַבְרֵינוּ כנ"ל שחלוי קיום הצריאה כפי עבודתו אשר כתבנו בזה כמה פעמים כדומה אם חושב שפי' אחד ואין זולתו נחמה הכל לאין, וממילא גם המזיקין שיטנם בעולם כמו שלא היו, ועולה הכתוב פ"ג דוראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ונכלל בזה מאמר חז"ל אלו ספילין שבראש היינו מאחד שהוא במוחו, וכן כתבנו באבריו של אדם דכחותיהם הוא כפי שיעבוד אתם לכבודו ית', היינו דלכל אבר יש מלוא וכקיום המלוא כך קיום האבר וכמו שיש ראש באדם וכל חיות האברים תלויים בו, כן יש ראש להמורה כמו שבת וע"ז, ששקולים כנגד כל המורה בכל אבריה, היינו כללי המלות תלויים בהם, וע"כ כאשר כתבנו שם דכלא מלוא אחת נחמר אבר אחד כפי חשבון רמ"ה אברים ושם"ה גידים, זהו מ"ע ומל"ה ונחמה בעל מוס באבר אחד, ומלך גנות זה פסול לעבודת הקודש, כן לפי חשבון זה אם נחמר אליו הראש ח"ו נסתלק ממנו החיות ככולו, כענין פסיק ריש' ולא ימות דאז אינו די להיות נפסל לעבודת הקודש רק שהוא כמה ככולו ונפסל גם להכנות בכלל הישראל שאינו מורף למנין ישראלי, וזהו סבה ג"כ לענין ראש הלאומי דיש בענין זה ג"כ ראש ואברים, דהיינו המושלים שחתה ידו, ולכן כאשר תלוי קיום העולם והנהגתו כפי ענין קיום המורה, הוה בזה ג"כ שאם יחסר קיום מלוא אחת דיעלה חוסר אבר אחד כהנ"ל וכן

ועוד פני מחיק הדבר בעז"ה בזה הכתוב דענין המטה ה' על פשיית איזה נס, דשם המפורש ה' כתוב עליו, וענין ידו ה' להיפוך לבטל הנס, דהיינו צמה שנגע בידו להדבר שהוא בזה ולא לחולין, לכן בקריעת הים סוף, כתיב שלשון הרס את מעך, ולהיפוך ביישובו המים על מלרים כתיב ירך, מלך דשם ה' רק להחזיר הים לאיתנו כמו שפי' מקודם כמס"כ וישב הים לפנות בוקר לאיתנו, ואך דבעוד היו שניהם צים, המלרי והישראל, ה' במקום המלרי מים, ובמקום הישראל ה' יבשה, כמו שפי' בחושך של מלרים דכשהיו מלרי וישראל שניהם במקום אחד, בד' אמות של מלרי ה' חושך. ונד'

כן ראוי להיות עולה למושל אחד רע, וכן כשיחמר ראש מהמורה ראוי להיות נ"כ לפ"ז, היינו אם נזרנו אחר ת"ו לדרך אחרת מכבודו יתברך וחיברו מהראש, אז יעלו לסבול היסוד מכפי דרך הארץ שכל מה שבזבז על גבוה פולס אליו רחמנות יותר, כי כן דרך הבריאה שהארי הוא רחמן יותר מכל החיות, מלד כי מלך הוא, ואם מוסיף לפעמים הוא מלד כי ירעב וישאג לטרף קלד נזרנו גדל רעבנו בזמן יותר מהיר, דמלד זה אוכל ואינו ממתין עד שתמות שהוא דורס ואוכל ואינו סורף להריגה רק שאוכל, מלד זה דריסה אורחי' ופטור ברה"ר, ומריפה לאו אורחא ומייב ברה"ר, ואינו טורף להגיח אלא בשביל גורמיו ודא גם הטריפה אורחי', וע"כ זהו דרך הבריאה גם מהמדברים שכל מה שבזבז מוולתו יותר הרחמנות אללו, אך זהו אם הוא מתנבב בדרך ה', ולכן אף אם יארע שזבז על איזה מלוח על זה נתפסו איו מושל רע כמו שנתפסו מוס עליו באיו אבר, אך הראש הוא בברייתו ובטובתו, אך אם נפו מדרך ה' אף שמקיימים מלוח ועושה טובות לזולתו ע"ז יכולת או להיות האברים בבריאתם, אך מהו מושלחו כשהראש הוא במכאובו וכל גוף האדם הוא בתלישתו מכאב ראשו, ומהו עולה ג"כ אף שמתעללים הם בטובם מלד קיום המלוח, בכ"ז כיון שאינו ניכר ללם אלמים עליהם, ע"ז בא לכאב הראש גם בזה, ונתהפך הפולס מדרך הנהגתו החמדיים, רק כל מה שבזבז מעל גבוה הוא יותר באכזריות, וע"ז חז"ל דבטוף הזמן שיפמיד להם כו' היסוד מכאשר ה' או בימי מרדכי שהמן הוא הרע ובזבז ממנו ה' סבה לסעוד, וזהו כונה הכ' צפ' וילך הן שזכב עם אבותיך וקם הפס הזה וזהו אחרי אלבי נכר הארץ באיו מדינה אחר דרכה באיו דרך מתכליתי הזמן אשר זה, דרך זה יעבד שם, וזהו אשר הוא בא שמה בקרבנו, אף כי יקיימו מלוח הרבה אז, אך ועזבנו והפר את ברייתו אשר כרת אמו כאשר כתבנו זה כמה פעמים, דהפרת ברים הוא שאינו דבוק צפ' ובהמורה שיה' לו כריתת ברית בבטחונו בו, רק בוסת הוא בתכליתי הזמן כפי ראות עיניו, ועוד ענין כריתת ברית הוא ענין כמו מילס שהוא ענין מס"ג אשר הולד יזלא מזה המקום, שמלד זה ה' צפה זיונו בפחיתת הפאוב רק לשם מלוח כענין לדק הדברון, כנמשל לנקב הפס בולפולס יעשה אדם פלמו כאלס, רק לדק הדברון וכנלחם עם חבירו ואח"כ מהשלימות מולח ושב בטוסס נחוב חידוש בתורה, כן במלחמת יורה כתן ומאבהה שאחרי כן נתפסו חידוש הולד, וע"כ נמשל זל"ז לענין דלשם מלוח דלדק הדברון דמלד זה הברכה מלוי' על ברית מילס, שיגדל אותו למורה דשיכות זל"ז ולא יעבוד למסחרו שהוא ענין שקר, שהסוף יה' פולה מזה שנתפסו הכל לחל פולס כענין שקר אין לו רגלים, כמאמר חז"ל אין ב"ד בא

עד שיכלה פרוטה מן הכים כאשר כתבנו כמה פעמים וכיון דניכר חסרונם או שנתרחקה מראש העולם ומלוח כפי בגילוי הם מקיימים או, כמו טובה זולתו וכדומה יותר מכפי שצבר, ואך בהסתר נטס ואינו הולך לדרך הסורה, וע"כ אינו בא הפוגש עליהם בגלוי כמו חסרון אבר או מושל רע כפי כנ"ל, רק בהסתר כמו כן הראש לחלישת האדם שלא נודע מה היא מחלמו, וכן נולד עליו שגאה קשה בהסתר במקום גבוה, מלד מלכותא דרקיטא כעין מלכותא דארעא, וזהו מלד ומרה אפי בו ביום שהוא היינו לא שאכה אותם בגלוי מלד שאין במה לתלות עליהם לפי מענותיהם דכפי הגלוי לפיניהם הם אנשים ישרים, וע"כ דרק ועזבנו, ע"כ לא אפשה להם כלום, רק אני שותק כמאמר חז"ל על לבטוף הזמן מי כמוכב באלים אל תיקרי באלים אלא באלמים שאחה שומע ושותק, רק מזה כנגד זה שחס פצווי לכן ועצבותם, הם הסתירו פניהם ממני שאינם ניכרים אם הם שלי, ע"ז גם אנכי והסתרתו פני מסס, ואם תשאלו מה איכפת להם כיון שלא אפשה להם כלום בגלוי, ע"ז א ודי' לאבול היינו שחס נתהוו להפקר, ואם תשאל מה הפוגש מזה כיון שאני לא אפשה להם בידים עונש כאשר ה' מקודם, ע"ז כי בכ"ז נשארים כמו בלא אב ובלא ארון, היינו שאמת שאני לא אפשה להם שום בגלוי, ואני מנהיג אותם כמו אב הרוצה שבנו איו סגך בדרך הטוב בזולתו, שמתיח אובא אמרי שרידוהו לבו ושותק ואינו רוצה להתערב אמו, בכ"ז אם באיזה פעם יפגשו איזה לרה שאם ה' באופן אשר האב מפגיש אותו בגלוי, לכן אף דמפגיש אותו בכ"ז תקרא דיש אב להם, ויש (ארון אשר) פמוד עליהם, אך אם באופן שיתרחקו מאמו, אף דמפגיש טובים יש להם ואין בגלוי על מה לתלות עליהם פוגש, אך התרחק מעליהם במדה כנגד מדה כהנ"ל, ואם יבוא עליהם פוגש או מסתיר פניו מסס ומלאו אותם הלרות, ועוד יותר כשהי' מפגיש אותם כביכול בעלמו הוה שיעור לפוגש כפי אב לבנו, אך את הורה היא רק במה שפוגש אותם ואינו לפמוד בפבורם מלד שהאב התרחק מהם כפי מדעס בהסתרחקותם צוא ליכא שיעור ללרה האלה, וע"ז א ומלאוהו רעות רבים ולרות, וישאל אז ואמר ביום ההוא על מה בא אליו זאת כי לפי ראות עיניו הוא בעל מעשים טובים ועושה טובות בכלל, אך יפגש לעלמו כי אמת כי בעל מעשים טובים הוא, אך הלא על כי אין אלבי בקרבי, היינו שבחן הוא בעל מעשים טובים, אך בקרבנו הוא מרחק מכבודו יתברך לכן התרחק מהם, וע"כ מלאוהו כל הרעות, ואמר עוד ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה, מלד דמסל לדך אחרת כח"ס כמה פעמים שהיא עולה איזה פסדה וזה כפי הבנתם, כמו למאזני מרמה ולגדל סינוק ולסגיב

אוחו כפי שיניע אליו פרנסה על להבא כפי הכנתו, ותחת כי שם הוי' ב"ה מורה על נסיו, ושם אלהים מורה על תמידים, ע"כ אם עובד כמו להחמה נקרא זה דעובד עבודה זרה דעובד להוי' אחרת, שהוא עולה לא כפי הכנתו שהחמה חתן, אליו יניקתו שהוא חיבו כפי הכנתו שכלו הפשוט, ואם עובד כמו למאזני מרמה ולאזיה תכלית שהוא כפי הכנתו זה נקרא בשם אלהים, היינו דאית עובד לקדושה התמידית דהוא שם אלהים, רק דעובד לאלהים אחרים, וזהו שאומר מלך כי פנה אל אלהים אחרים, ואמר עוד ועתה כתבו לכם השירה הזאת ולמדו את ב"י שימה בפיכם כי הביאתי אל הארץ אשר נשבעתי לאבותיו ז"ח ודבש, ואכל ושבע ודשן וכו' וסי' כי המלאך אוחו רעות רבות ולרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד מלך כי לא תשכח מפי זרעו, ובודאי יקויים זה בסוף הזמן ונלך מלך כי ידעתי את ילדו אשר הוא עושה היום בטרם הביאתי אל הארץ:

ברכה, שיביו הנרכות מכורות בדרך וע"ש, וע"כ אין גנות להאומן אם אין קיום לאומנתו, שהאדם הוא המקלקל זה, אך אף דאין גנות, בכ"ז גם שבת אינו נראה באזיה שאברים אין בהם קיום מה שניתן אליו מחלת הכריאה, אך במי שאבריו טהורים כמו תיכף כשבראש היוזר, בזה אין די דליכא גנות, רק גם שבת יש בו, כי יפה הוא להאומן שאומנתו מתקיימת וממי הוא השבת מהאברים ופעולות גופייהו הידים ורגלים שגראו קיומם, הם בעלמם קשבים ומפארים לכבודו יחברך, אך אין כל אדם שוין בזה יש שמשבת משע אבריו שיש בו, ויש שזכה בכל אבריו, ע"ז נאמר בדהמפ"ה שכל עלמותי תאמרנה ה' מי כמוך, וע"ש שכתב שזה הענין כבעל מוס דפסול לפעודה הקודש, וענין שאבריו של אדם מהחלישות שיש בהם מעידין ומגידים עליו ליום הדין, וכן שכלו מה שסי' בו מחשבות שאינם ראויים ונחלש מה שזו ג"כ הפעולה עליו, ונכלל זה בנשמתו של אדם שמעיד עליו, וע"כ זהו הענין שמה"מ אין יכולת לבוא אליו להזיק ביום ש"ק בעת שלמד כל השבת ונתקדשו יאבריו, אך כשהלך לראות מי הוא הקונץ את האילנות חטא בזה בהליכתו, ע"כ נחטא בזה חסרון ברנלים חס דנפתח דרגא מהותי ע"ש בספרי אשר מניי ה', וכחבט שם ג"כ בענין דריב"ל במה דמה"מ סולך אליו ואחזיו לי, היינו שלא ה' ג"כ יכולת בידו לפגוע בו, רק לדבר אליו מקודם אולי יוכל ללכוד רעו ודבורו אליו אוחו להביאו לידי בטול חורס דיוכל אז ליגע בו, ורק דלא ה' באדרגת דוד דבו אין יכול ליכנס עמו באזיה דברים ג"כ להסיתו לאזיה עברה, ורק לעמוד מרחוק לעשות חיוב מעשה בבוטחני, וז"ל ריב"ל דרעו שיראה לו הג"ע ויטייל עמו שם, וכוננו סימה מחלטה דיקפון לשם דאז לא יוכל מה"מ ללכוד אוחו לאזיה עברה דשם אין רעו האדם לזה, ולכן אחר הקפידה בקש המלאך החבולה אחרת לא לראות שיבוא ריב"ל לידי פשיית חיוב עברה, רק לראות מקודם להחירו לאחוריו מחוץ לג"ע ואח"כ יוכל להביא אוחו למדרגה הקודמת לבוא עמו בדברים בכדי שיוכל להסיתו אז לעברה, ורק דלא יוכל מה"מ לאחוז אוחו מלך דאין לו שליטה עליו כיון שפלה למדרגה כזו שיכול לבוא בחיים לג"ע, ורק שסי' עליו עוד חטא עץ הדעת מעטיו של נחש וכענין ארבעה דישי דנחטא האדם מלך זה להלכתא בגדים כמאמר הכתוב ויעש וגו', כתנות פור וילבישם דלא ה' עוד במדרגת השלכת אחרתו מעליו כאליו, ולכן מלא אחיז. לאחוז בבגדיו דקרא גלימא דמלך זה יסי'. לו יכולת להוילאו לחוץ, וגדר ריב"ל מהרה נדר דלא יחזיר עוד, היינו דגמר ברעו שלא יסי' לו שום מחשבה מהחזרת אחוריו כלל, חס ענין השפעות הגשמי ככולו כענין השלכת אחרתו מעליו ואף שלא ה' עוד במדרגת אל', בכ"ז באשר

ובדברינו בזה דמלוי קיום האדם ואבריו בטבעו כפי עבודתו שפועל לכבודו יחברך והרפסנו מכבר בענין דהפ"ה מה שלא ה' יכולת לה"מ לבוא אליו בשבת קודש במה שלמד כל היום מלך הנ"ל, שהאבר של אדם נקרא בשמו כמו ה' יד ורגל והפ"ה זגם שכלו, רק אם יקיים המלות שמגיע לכל אבר ואבר, ומלך זה אין שאלה דכבודו יחברך ברא ה'יד לטלטל ויארע חיוב פעמים שנפתק ממנה כלי וגשבר, הא לכאורה ח"ו אין יפה להאומן אם אין קיום בטוב אומנתו, אך בחלת הכריאה ה' הפנאי שלא יסי' להם קיום רק אם יכולת להיות להם שם האבר כמו שם יד, חס אין יכולת רק אם יש בה קיום המלות ששייך לה'יד, כמו לא הגנוב ולא תגזול ושלא להרים יד במקום שאין רשות אליו, ואם אין לה השם שניתן לה בחלת הכריאה, ע"ז האופן לא ה' הפנאי שיכולת לקיום חיוב כריאה ומזקה ליכולת הטלטול אין יכולת לקיום החיזוק, ובאמת אם היא טהורה כתיכף כרייתת מהיוזר ב"ה, ע"ז כתוב בס' ראשית חכמה ושבע מוסר שאין יכולת להנתק אז ממנה חיוב דבר שחבוא לידי טהרה, וכן הרגל הוי' ג"כ כך שאין עליו שם רגל רק כשקיים מלותיו כמו אשר לא הלך בענת רשעים, ובדרך חסאים לא עמד וכו', שאז הלך מביף עולם עד כוסי בקפילת סדרך, וכן הפ"ה יקויים הדבור אם יש עליו מלותי כמו לה"ר ורכילות בשקר שאז יקויים ברכה וגם קללה ח"ו היוולת מפ"ה זה שאז ניתן עליו שם הפ"ה, אך אם דיבור לפעמים יולא בשקר נלקח לפ"ה זה שם פ"ה שקר, כמאמר בס' מדבר שקר תרחק, דאיתו כתוב משקר תרחק רק מדבר שקר תרחק, שנלקח לפ"ה שם דיבור שקר, ואיך יקויים ברכה והקללה שיוולא מפיו, וע"ז אמר באברהם אבינו ע"ה כי שילך מבית תרח אז יקויים עליו וסי'

שכבר

א"כ גם כאן יעשה לו כפי מרחו שלא יחזיר עוד לרעיונות עו"ז מלך מחילת הנדר, וזה אמירם הקב"ה אם מעולם לא שאל על שבועתו לא נהדר' מג"ע, ואם איזה פעמים שאל על שבועתו ליהדר, אך אם לא שאל נמדוד לו דלא יסדר, כך נראה לי בעו"ז:

וְנִדְחוּ לענינו כנ"ל וגם לדברים שהדפסנו מכבר בזה דתלוי קיום העולם כפי האדם בעבודתו יחברך, וכתבנו שם בפרטש הראשון שהוא אינו זכות רק שטבעי הוא בתנאי מעת הבריאה שפתי' מחק קיומו לפי קיום האדם בצורה ובמלות, כמאמר הכתוב אם לא בריחי יומם ולילה תקום שמים וארץ לא שמתי כאשר הבאתי מקודם גם בדיבור זה, וככתוב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי דבשביל יום הששי נחזקו שמים וארץ, וכדחשב החנה בסוף סוטה משמח ר"י ניטל טעם הפירות, היינו כיון שחלוי העולם בהאדם בשיחשוב הוא, כי כבודו ית' הוא הן ומפרנס מלך זה נחטוב להיות הנהגה בעולם וע"כ משמח ר"י זה אין מי לחשוב, ע"כ ניטל טעם הפירות, וכן עולה הנמ' על הא דכל העולם כולו כיוון בשביל מניחא ברי ותיניחא בני די לו בקב' תרובין מע"ש לע"ש, דלשון די לו משמע דיש לי יותר ומסתפק במוטע, ובאמת לא הי' לו יותר, אך כפי דתלוי הבריאה כפי האדם בעבודתו כנ"ל, ואלו נמי במי שנמחשבתו כך שהוא היסוד מהעולם ושנחטוב הנהגה להעולם מלך מהשבתו שחושב תמיד שפ' אחד ואין זולתו והוא הן ומפרנס, דכן היתה הבריאה מקודם, א"כ כמו דעיקר הדין תלוי לפי הבריאה כדומה אם יש לו קרקע חורש ממים זריעתו דנחטוב מאחד מאה, מלך ענין פו"ר שהחטוב היא הוכר, והארץ היא המקבלת בבחי' נקבה ומשגיחה נחטוב לרבים, דהדין דלמי ששייך הקרקע, דלזה שייך ענין החטים מה שנחטוב, מלך דלפי הטבעיים נחטוב מהקרקע, וכדומה ג"כ שהחמה שורפת באיזה מקום מארץ לזהב דאם יעשה אדם איזה בלי המושך שימשוך כח החמה לחלו ונחטוב הזהב בראשיתו, עו"כ הישרת דבש"ל שחייב מצום לא פגנוב, דמה לי א"י גונב הזהב מביטו ומה לי אם גונב החמה שנבראת לשרוף הסחות הזהב שם דדין הנגיבה הוא כפי הבריאה, וע"כ כחז' שמחוייב זה לגסוע לאלף מיל למרחוק להחזירו הזהב, כדן דיוליכטו אחריו למדי, וא"כ אם תלוי דין החורה כפי הבריאה, א"כ גם זה כיון שהחנה הקב"ה במעשה בראשית שנלך לזה גם איזה שיחשוב שהקב"ה הן ומפרנס, ואם לאו אינו עולה הנהגה בשדה, א"כ כמו ששייך החטים מה שנחטוב מגדילתם למי שהקרקע שלו, מלך דדין החורה כפי הבריאה כן נמי יש חלק למי שחושב שהוא הן ומפרנס כיון שמחלת הבריאה כך, והדין הא תלוי כפי טבע הבריאה כנ"ל, א"כ כמו שפ"י שייכות לבצל החטים

שכבר הי' שם במקום כזה מקום הנ"פ הי' שם בנקל לו להניע גם למדרגה כו, וזה הי' שבועתו מחזורתו כיון דהמקום, הוא הנורם לבוא לידי זה, ורק דמקורם הי' לו זכות גדול שהי' יכול להניע למקום כזה, וחו ענין קפילה דעיקר הי' גרם עובתו הדיאה לשם ועלה כמה מעלות מביאתו זאת, ולכן הוא ענין קפילה דעלה בפ"א כמה מדרגות מביאתו זאת, וחו דענה השי"ם אם מעולם לא שאל על שבועתו לא נהדר', דלכאורה החורה התיירא לשאול על השבועה, רק בענין כנ"ל שאם הוא שלם בחורה בכל מלואו א"כ מוכרחין להיות אבריו שלמים וקיימים ואין יכולת למס"מ לנגוה בו, וחו אומרו אם שאל פ"א על שבועתו דהיינו שבועת החורה מה דמושבע ועומד מה"ם, לא הפש למלא איזו ביתר, והוא שלם בחורה, לכן לא יוכל המס"מ לנגוה בו ולא נהדר', וגם כתבנו דבעברה בזה סדרך גופא בא עונשו כמאמר הכתוב חיסרך רעךך וגם בזה סדרך גופא כמו בדיבור תורה דנקראת אור דעולה לאש אכלתו, כאול' דבית שאן נשמעים בו ד"ם בלילה כו', וכמו בנפ"י שהוא חיקון המון דמזלול בה דעולה שבה לעניות ואין לו מזון, וכן בפוסע על הפרורין, וכן בחתם אשר לו שבתה הארץ בשנתכם עלי' דהוא עבירת הארץ דעולה לגירוש מא"י, וכן במשחין בפני ממחו ערום ועובר על כל השקלו שהוא בא לידי עניות כדרך בית של עני, ע"כ גם כאן בענין שבועה דאם הי' מסרון מה שהחיר באיזה פעמים שהוא עולה ויהי נשאל על נדרו בחורה ית' גם בזה היתר והנהדר', כך הדפסנו שם:

אך כעת נאמר דהנהגה כמו דנדר היינו דלא יחזיר עוד ברעיונותיו לזה העולם, דבישיבתו בג"ע וגם ממחילת נדרו ית' נחטוב כאליו דוישלק את אדרתו מעליו, מלך דלא יכולת ברעיונותיו שום ענין לזה העולם, אך זה לא נוכל לידע, רק אם הי' בו מחילת נדרו בזה העולם באיזה פעמים שנדר למחילת הנהגה שלא הי' חקק שום פעם היתר על איזה נדר שנדר דכפי מה שמודר האדם כן מודדין לו אז, ולכן נחשב אליו ג"כ אז שנדרו ית' מחילה הנהגה אליו שלא יחשוב עוד היתר גם על נדר זה מחזרת ברעיונותיו בזה העולם כנ"ל, ולכן יוכל להיות אז מלך נדר זה באמת כאליו במדרגתו, היינו שלביות נחטוב אליו שם כאליו, שלא ית' יכולת לחזור שום רעיון לזה העולם, ואף שלא פלה עוד למדרגה כו דיהי' כאליו שלא ית' יכולת להסתוב שום תאוה גם בישיבתו בג"ע, אך ע"ז יושיל הנדר שלא ישיב לזה העולם, אך יקול עוד לעלות ברעיונותיו על זה העולם מלך שיושיל היתר להנדר, ע"ז במדה שאדם מודר מודדין לו, אם לפעמים החיר נדר בזה העולם, א"כ ית' גם כאן ברעיונותיו עוד לזה העולם מלך הפרת הנדר, אך באם לא החיר נדר מעולם

החטים כן ה' חלק בהחטים לרחב"ד אז בדורו, וא"כ ה' חלק בכל העולם מכאור"א לרחב"ד ואם ה' מבקש ה' הסכרה ליתן לו אף שמזלו אינו טוב, ובחמס שבב"ד של מטה אין לו הדיעה זה כפי אחר מתי תורה, אך בב"ד של מעלה ה' הסכרה ליתן לו, רק שהוא החליף זה בעד מוכ"ב והי' מסתפק בקב חרובין מע"ש לע"ש, וזהו לשון הגמ' כל העולם כולו כזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש, וזהו כונת הקרא דאמר דברסס אבינו ע"ה לבני חס, גר וחושב אנכי עמכם ואחז"ל אם סרגו סריני גר ואם לאו סריני חושב היינו כהג"ל, דבאמת יש לאברסס אבינו ע"ה מכל אחד מכל העולם חלק מנד שמועד לכבודו ית' וזהו החושב שהקב"ה הוא הון ומפרנס, רק שהוא מסתפק במה שיש לו, לכן א"ל אם סרגו סרי טוב סריני גר, ואם לאו סריני חושב עמכם כאשר בפס"ח לו כבודו ית', כי לרעך נחתי את הארץ כדמסיים רש"י, כן כ"ל בעז"ה :

וברברינו אלה יכולה לבאר קפיעל אי ישיע' שמשו שמים והאזיני ארץ שהוא כנ"ל דתלוי העולם בחוקו כפי קיום עבודתו, ע"כ שמים וארץ הם יעידו עליהם כמאמר חז"ל (כתובות דף ס' ע"ב) השמים מסכרים וכו', ומעשה ידיו אלו מעשיהם של לדיקים מי מגיד סרקיט, חזק סרקיט תלוי במעשיהם מנד דלכתחלה ה' התנאי בעת בריאתו דיסו קיימים כפי עבודתו, וזהו כי ה' דבר, וגם כפי אשר כחצו דקיום אבריו של אדם תלוי ג"כ כפי קיום החורה, ע"כ גם קיום הבנים שנחנלדו שהוא מנד לימוד החורה כמאמר חז"ל במס' שבה פ'. במה מדליקין, וזהו כמו שהבטיחנו בזה, אך לא קיימו אחרי כן, וזהו יבנים גדלתי ורוממתי, אך והם פשעו בי, ומנד דקיום העולם ובריאתם תלוי בזה, א"כ ראוי ה' מנד השכל שיס' רצונם לזה, אך מנד ירס ניחא להם אף שיפסדו כל עובס בעד ריוח ירס סרע, וזהו גרע מהבט"ח שידע מקום מונו, וע"ז אמר ידע שור קוניה ומאור אבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא יתבונן :

חידוש שהוא לאלאי הנשמה כדכתיב למחזיקים צברתי וכו הולד סרומני, טוב מבנים ומבעת הנשמי, וע"כ כחצו מכבר דאם נקב העליון הוא הדבור סחוס וסחוס, כן עולה לנקב סחחון שג"כ סחוס ויקויים אז עליו סוסס על צריתך סחחמה כבשרנו, וכשעלה ח"ו רעה בעולם אז סחחמה עליו שלא ישלש בו, כמאמר סכ' כי ילפני בסכו ביום רעס יסחירני כסתר אהליו, וע"כ כמו כדדיבור אמרו חז"ל דיעשה עלמו כאלס רק לרק סדררון, כן כנקב סחחון ואכלה ומחמה פיס דיעשה עלמו כאלס ורק לרק סדררון דהמלוס בעת הוורך יס' רק לרק ולא לסחלוס שלא יולד בני תלוס שילכו כדרכי סעובדי כוכבים רק שיחעלה מנדק לרעוס לסלוך כדרך סחורס, ע"ז סכחוב כיון מנד דס' מקורס סורע מרעיס, לכן עלתה בניס משחיתים, וסכסכ היל מנד אביסס עובו את ססס ביוס, וסלכו כדרך אחרת וסורו אסור, ע"כ עולה לסס זה כליס סתהי' מנד סתלוס ועלתה לבניס כאלס, וכאשר כחצו דקיום אבריו שבארס תלוי בקיימיו כהחורה כפי רמ"ח מלות עשה ושס"ה לא חעשה לפי סחבון סאבריס שיש לו, וכל אבר ואבר תלוי חזקו וקיומו על קיום סמלוס ששייך לאורו אבר, ואם נסכוס לפעמים חלש. נחיוה סאבר זה הוא לאות שלא קיס סמלוס ששייך לאותו סאבר כראוי, ובאמת אס יקיים סארס סמלוס ששייך לאותו סאבר כראוי, ע"ז כחצ סר"ח שאין יכולת סאבר הווא ליזוק באיזה סיווק, וכחצו דאמת אס נפגע איזה סיווק באיזה אבר שאין סענכ לאומן שעשה את סאבר שאין אומנחו כחקפו, כי סאומן פעיסו לכחחלה סאבר שלא יהי' לו סחוקף רק כחנאי זכ סיקויס סמלוס ששייכות לו, דאו חל עליו סס סאבר כמו סס יד ושס רגל ושס פס וכדומה, אבל אס לא יקויס סחנאי דאינו חל ססס אשר נקרא כחולדתו כמו סס יד וכדומה כוס לא ה' כחחלת בריאתו שיס' כחקפו, וע"כ ליכא גנות לסאומן, אך גם שבה ליכא דמאיזה יס' שבה מוס כיון שצן בה וכה אין אחיס לסאבר, אך כשקויס סמלות והאבריס כחקסס אזי לא די דליכא גנות ח"ו, רק דגס שבה איית בוס, ומאיזה בא סשבה היינו מהאבר בעלמו ממה שיש אליו חוקות, רק שאין כל אנסיס שלמים בזה, יש שמשבחים בכל אבריסס, ויש שמשבחים מקלת האבריס, וסמשבה הוא האבר בעלמו כפי סכ"ל ע"ז אמר דוד דבו ה' כל סלמותי סחמרנה ה' מי כמוך, וע"ז אמר כאן על מה סכו היינו דנאקין סאבריס מפבירות שבהן, עוד סוספוס סרס באותו סאבר עוד הפעס, עד כמעט סכל סאבריס, הוא כל ראש לחלי וכל לבב דוי, מכף רגל ועד ראש אין בו מחוס דכולס ניזוקין, פלע זכורה ומכס סרי' לא זורו ולא חבשו ולא רככה בשמן, ואמר עוד על לבסוף סומן כפי שכתבו כדבריו סקודמים סכל סקומלח

עוד אמר סוי גוי חוטא עס ככר עון זרע מרעיס וכו שכחצו כמה פעמים גם כפ' וארא דאס רעיונותיו ביוס כחקרי סומן עולה ח"ו כליס למקרה ושינחו כליס לעדות על סיוס שעבר במה ה' ססקו כאשר כחצו כסס סגר"א ז"ל, דשני נקבים שיש בארס נקבי סורע ונקבי סדבור סס זה לפומה זכ, כמו בזה סיוורס כחץ וע"י אהבה נסכוס לבנין סולד מזה, כן כנקב סעליון פ"י כדיבור סעס זולתו וע"י כמו מלחמה סגלחס עס. חצרו סזה אומר כך, חס אומר כך, ואמר כך ע"י אהבה כמאמר חז"ל בקדושין את וסב כסופס, נסכוס דבר

הטומאות שהיו מקודם בהסתר לבסוף הזמן יהיו בגלוי כדומה שהדים והמזיקין שהיו מקודם בחורבות יהיו אז ברחובות לפיני כל, והזווגים שנתהוו להם בנים משתימים, והם ג"כ הגולגים כדומה אז תחת שמקודם ה' טומאה בהסתר, נתהוו אז לעיני כל עד שמוכרת אז הטהרה הוא היראים והשלמים להיות בהסתר בלי להיות מפורז עם הכריות ולכיות מבחון לעיר בהסתר מהרחוב, תחת אשר מקודם אמרו בירושלים שיר של פנעין שהוא יושב בסתר עליון שלא יכנסו לירושלים נתהוו בעקבותא דמשיחא ברחובות, והטהרה היא טמונה, ולזה אמר שמאז, ונותרה בת ליון כסכה בכרס כמלוגה במקשה כעיר נלורה דהיינו הטהרה, וכמו מקודם כאשר ה' הטומאה בהסתר נלכד איזה פעמים האדם ע"י עד אז נזלן בפחאומית ממה שאכוסה מעיני האדם, כן לבסוף הזמן יהי עולה להיפוך שאררבה שפנשו אהבהרה, ממי שנברא העולם יהי בא מנסתר שנלכד האדם בפחאומית מאיזה מקרה אשר לא ידע מאיזה נתהוו זה, מלד כי בענין הרחוב - הולך ביושר אוחס כפי תקוניהם הם תקוני שהדים והגולגים כפי חכמותיהם מלימודם ע"י אברי החושים כדומה ענין התכונה ע"י כלי הפאקטיווע מעיני החושים, לא מעינים שבחפלין מלטופות בין עיניך, שהוא כנגד המוח :

שמעו דבר ה', דאל"כ הו קליני סדום, וכן האוינו תורת אלבינו, דאל"כ הו עם עמורה, ואמר עוד למע לי רוב זבחיכם יאמר ה', כי באמת התיקון ופוצח הוא כנגד האדם בזה שימסור נפשו בתשובה, וניתן ע"ז רק החילוף בתמורתו היינו הקרבן, לכן חשבון הקרבנות הוא כפי מספר האדם, אך אם אינו מוסר נפשו לקיים בכל נפשך אז הקרבן אינו שייכות להאדם שיהי זה תמורתו, א"כ קרבנות יתרים הם שאינם נגד האדם, וע"ז אמר למע לי רוב זבחיכם יאמר ה' דעולות אלים וחלב מריאי' שבצמתי, דזו רק עולה אלים וחלב מריאים כיון דלא כנגד האדם זה שבצמתי דאינו נלרך, וכן אם הם כנגד האדם זה הם פרים וכבשים שנשפך מהקרבן והאדם בשעת מעשה במחשבתו במסירת נפשו, רק דברוב רחמי ד' החליף תמורתו על הצמ"ח אז נקרא זה כדס דס אדם, אך אם אינו כנגד האדם שאינו מקיים עליו מסירת הנפש, אז כוס רק דס פרים, ע"ז אמר דס פרים וכבשים לא חפלתו, וזוה עולה לכל הקרבן הוא רק שוא, שהם אינו כנגד עיקר החקן, ולז"א לא חוסיפו הביא מנחה שוא, וגם הקטורת הם רק לתועבה היא לי, גם חודש ושבת שבה במקדש שהוא רק עלד הרגלו, ומראה בזה שאינו עובד ה', לכן אף שמקיימים מלותן היינו אף קרוא מקרא, בכ"ז לא אוכל און ועלרה, וע"ז אמר עוד תדשיכם ומועדיכם שגאם נפשי הו עלי לטורח נלאימי נשוא, וכאשר כתבתו בדבריי הקודמים דאם נתחם על האדם איזה גז"ד כמו מיחה אם מקבל עליו מס"ג נקרא שכבר נתקיים עליו המיפה, ואז דוקא ינלל, וכן בכל דבר אם מקבל עליו במס"ג כדומה בזיון ועגמת נפש, וכן גם בעמוד להחפלה על לרשותו ועגמת נפשו מענין מסירת נפשו ומקבל מס"ג, אז כבר נתקבל הגז"ד שעליו והחפלה היא רק מלד דהקב"ה מתאוה להחפלתן של לדיקים לכן החפלה אז במקום קרבן, אך אם ירלה בהחפלה שיבוא רק עזרו שאז אינו מוסר נפשו לקבל לרשותו ועגמת נפשו א"כ אינו נתקיים עוד הגז"ד שעליו, ואינו בא עור מחפלתו וזו לידי כליון פינים, ומלד זה שסיר מה שמנינו בעיון חפלה שהם מהדברים שאדם אוכל פיאותיהם בעו"ז והקן קימם לעו"ב, ומלינו ג"כ דכל המעין בחפלתו בא לידי כאב לב כקושיה סתום' בברכות, אך לפי דברינו הוה שפיר, שזה עולה למחפלה רק מלד המוה ואינו מחפש הפור שאז נתקבל עליו לרשותו שכבר נתקיים גזר דינו, וע"כ שומד אליו החפלה לבוא אליו באמת הפור כקרבן במקום הקודש, וזה עולה למי שמחפש ומכוין רק עזרו מהחפלה, וכן כתבתו שם דאינו שאל שאלה מהורג נפש במזיד דליפטור בזה שיקבל עליו במס"ג ממיחה ב"ד, דשם לריך לקיים דוכל ישראל ישמעו וייראו דבמשכבה לבד ליכא עוד הקיום, אבל השוגג

ואמר עוד לולי ה' לנאות הוסיך לנו שריד כמעט היינו כיון דנתרבה השקר ונטל מעות בעד חכמותיהם אשר שקר הוא, כי שקר נקרא אשר התפלה מזה אינו קיום לעולם, ורק נתראה לבסוף שהוא רק קלקול לתקוני העולם, מלד שאינם שואבים מהמורה אשר כלול בה כל החכמות לפי האמת, וההבנה האמתית תבוא מלבסוף לבהחלה, דמה שהיו סוברים שהוא טובה שהיא רק לפי דמיוניהם לפי ראות אברי החושים כמו עינים החושים כנ"ל, ולבסוף יראו כי כל תקוניהם הוא רק לחוסר, וזוה יתודע ויאמרו כי שקר נחלו אבותינו, חס נכלל בהכ" יושב בשמים ישחק ה' ילעג לנו, ובכ"ז מקודם גם המוצים הם בכפי' להעולם שילכו אחרי דרכם אף שפולה לקלקול, ומבקשים עוד מעות לשלם בעד הקלקול כמו הרושף הוה, א"כ הם דומים ממש לסדום אשר לקחו מעות בעד שפיכת דמים כמי שנטל מעות בעד חכמותיהם שכיון שהם שקרים יכולת כמה פעמים להזיק לזולתו בזה כנ"ל, ובכ"ז מבקשים לפרוע להם בעד זה, ורק דאינו דומה עוד לסדום דשם הוא כולם כוז ומזיקין כולם לכל חי ומי שיפגמו אותו, וכאן נשאר מי שאינו מבקש לחכמותיהן, וגם יש שאין מדמין להם, ע"ז אמר לולי ה' לנאות הוסיך לנו שריד כמעט כסדום היינו לעמורה דמינו, וא"כ כיון דכבודו יתברך הוסיך להם שריד א"כ אם לא ישמעו זה המעט לדבר ה' לא יהי להם גם זה, ויהיו אז כסדום ממש, וע"ז אמר

דכאן ה' השקפה למזרים לרעה כהוראת השקפה, ולישראל לקובה כהוראת שם הוי' ושניהם לדקו יחדיו:

שלא חטא רק במחשבתו כדומה שסבר ליום השבת שהוא חול, מלך שלא חזר על הדבר ואינו לקח במחשבתו, ע"ז מופיע מחשבתו לטובה מה שנחסר בזכרון מחשבתו, ממה שמסר נפשו, כן גם בענין התפלה בשמקבל עליו לרותיו ברצון הטוב הנקרא דנחיקים עליו כל גזירתו, או התפלה שמתפלל לא לפזר רק כדן תפלה, ואז להיפך מקבל עליו עזר, אבל כשחללים תפלתו לקבל אליו עזר, א"כ אינו מסתפק במוטע, או היפך שאינו מתקבל עזר דלא נחיקים עוד הגז"ד עליו ובה לידי כליון פינים כנ"ל וע"ז אמר כאן ובפרש"ט יפייכם גם כי תרבו תפלה אינני שומע, מלך שאינכם מוסרים. נפשכם שהתפלה מה' מלך מלוח התפלה כמו הקרבן, לכן איננו שומע אליו, וע"ז מפרש הכוזב מלך דבעת פרש"ט כפיכם ידיכם דמים מלאו דנכלל בזה דמים ממון, לכן יבואו לידי כליון פינים, ואמר עוד דרחשו בזכו, דאף דגדד פינים ליכא חטא מלך שסורגלו בכך לראות שבתות ומדשיכם ומופדיכם, והתנהג כזה מלך הרגלם, כנ"ז רחשו הזכו והסירו רוע מעלליכם מה שהוא רע לגדד פיני, ע"ז אמר עוד למדו היטב ואז ודרשו משפט מלך דמשפט נקרא גם אם ישפוט להרמאי באתם לזכאי, ג"כ דרין כך, ונקרא זה בשם משפט, אך אין זה קורא לדק שיה' יכולת נקרא שותף להקב"ה, כמאמר חז"ל במס' שבת כל דין שדן אדם לאמתו לאפוק דין מרומה כמ"ש התום שם דאינו משפט לאמיחתו נעשה שותף להקב"ה במע"ב, וזה בא מלך שהדיין אינו מעמיק בלמודו וכל בני האדם הולכים כפי לימודו, וממילא גם אינו מעמיק בפסק דינו, וע"ז אמר דרשו משפט לכן או בא לשפוט יתום, ריבו אלמנה, ומסיבן בא זה שאינו מעמיק בלמודו הוא מלך שסרע אינו רע בזולו מלך זה גם הטוב אין טוב בזולו מהתערבותו זכ"ז, אבל כשיבא הזמן מפירודם, כמאמר הגר"א ז"ל דאין צ"ד בא אלא בדור שיה' כולו חייב או כולו זכאי דהפסד דהחייב יה' חייב בזולו, דמלך זה הזכאי יה' זכאי בזולו כאשר הבאתו כמה פעמים, דאז יה' מעמיק בלמודו, ובזה הכוזב כאן מלך דואלרוף כבוד סיניך ואסירה כל בדליך, עולה דואשיבה שופטיך כבראשונה דאז יה' נקראה לא פיר המשפט, רק פיר הדרך קרי' נאמנה שיה' יכולת להדבק בכבודו ית' בדרכיו שיה' יכולת ללין דבמשפט תפלה, מלך דושבי' בדרך שיה' עולה להגאולה:

וירצונו כל פניה צ"י על משה ועל אהרן כו', ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וכו', וידבר ה' כו' שמעתי את תלונות צ"י כו' ויראו צ"י ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כו' ולא שמעו אל משה כו' ויאמר ה' על משה עוד אנה מאנחם וכו', הנה השי"ם תחלת דברו לנכות את ישראל בנסיון הרעב אם ישמרו מצוותיו ולא יכריחו אחריו, והם לא עמדו בנסיון והתלוננו כל עת בני ישראל, ואמר עוד לנסותם בנסיון קטן מזה, ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וילאו העם ולקטו דבר יום ביומו, ורלס לנסותם אם יאכלו את המן דבר יום ביומו בלב נכון ובטוח בה' כי כן יהי' גם ביום מחר שירד להם המן ולא יעלו טיגול בלבם מאין יקחו לאכול ביום המחרת, וגם בזה ויזמירו אנשים ממנו עד בוקר, והי' ענשם וירס חולעים ויבאש, וזהו כפי המבואר בכתוב חיסרך רעתך וכו', והכוונה שהרעה פלמה והחטא שהוא שהוא עושה חיסרהו, שהחטא שהוא עגמו ממנו יבוא העונש, ויהי ערך העונש לבטל מחשבתו ורצונו בפשיית החטא אדם החוטא לאחוק ממון שלא ביושר, יהי' עונשו כי גם ממנו יהי' בו מגרעת, ואם כונתו בהחטא יהי' להבריח גופו ולהחזיק עצמו, והי' עונשו כי גבר יחלש ויאנש וסר כמו מעליו, ואם יחשוב און בחטאו כדי לנחול כבוד, ובזה עונשו כי יקל מאוד ויחזק עד שגם הכבוד שהי' לו מקודם לא יהי' לו, וכן כאן שהזמירו ממנו עד בוקר ולא האמינו בה' ולא בטחו בהשגחתו הנפלאה, הנה הרים חולעים ויבאש, ולא הלליח עוד לאכילה, וגם היום היו רעבים כי החסירו בטנם ממה שהזמירו עד בקר ולא אכלו כדי שביעם והוסיף ה' לנסותם בעוד נסיון קטן שנתן להם ביום הששי לחם יומים אם יבטחו בה' ובשבת יאכלו לשבוע נפשם, ורוחם יהי' נכון בקרבם מבלי ילאו ללקוט אחרי ראותם כי קדוש היום לה' שמאחמול קדם אותו לתת להם לחם למן להיות להם די אכלם גם לשבת, ואם יהי' להם אף לפחות בטחון כזה כמה שראו בעיניהם דמאחמול ניתן בעד מחר והי' משמרים השבת כקלכתו היתה גאולה בזה אז לעולם וכפי שיהי' אחר התחיה, אבל הם לא עשו כן ויראו מן העם ללקוט, והנה כבר יהי' להם די אכילה יום השבת, אך הם ראו ללקוט עוד שיהי' להם על אחר זמן זה, כדמיון מי שרואה לרכוש לו כסף הנה שאינו לריך לו דוקא כעת, כן ראו במן נוסף על לרכוש ולא יכלו לעמוד בנסיון אף כמה שהוא יותר מכפי לרכוש, ולכן חרה אף ה' בעם

וישקתה ה' מחנה מזרים בעמוד אש וענן, הנה חז"ל אמרו כל השקפה שנמקרה לרעה חוץ מהשקפה ממעון קדשך מן השמים, וקשה דהכא כתיב וישקף הוי' שהוא רחמים, ויש לפרש

בעם ויאמר עד מתי היינו גם כן כעמית קטן כזה
 מאתכם לשמור מצותי וכו', ומענה לא אמר לכבודם
 עוד כי כבר נסה אותם בכל מה שאפשר לנסות
 בערך האדם ולא עמדו בכל הנסיונות ונכשלו, רק
 לזה להם בתוקף גזרתו ראו כי ה' נתן לכם השבת
 ע"כ הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים ואחרי
 חרגו באהליכם בעד מותה, לכן שבו איש תחתיו
 וכו' לבל תתללו את קדושת השבת ואחר שזיהו אותם
 כן בפירות שמתו לקולו ותיקף, וישבתו בעם ביום
 השביעי, ונסה ה' אתכם על שבת ה' טעמו מזבח
 הרבה יותר מן המן של חול, דאם במאכלים
 הנשמיים, מלינו רבא מלה שבוטא להורות בא אף
 דג שבוטא דטעמו גרוע ביותר וכו' טעמו כטעם
 המקולקל של חזיר, בכ"ז כיון דהי' מלינו לשבת ה'
 לו טוב טעם ולא נרגש מאומה טעמו הנשחת, וכעין
 דא"ל ריב"ח לקיסר כששאלו מפני מה תבטל של
 שבת ריחו נודף, א"ל מפני שמימין זו תבלין
 ושבת שמה לכן ריחו נודף, א"ל שגם הוא רוצה
 לטעום מהבטל זה א"ל שאין טעם זה נרגש רק
 למי ששומר שבת כהלכתו, ובמכש"כ בענין מזון
 הרוחני דאינו דומה מזון הרוחני דמתול לרשבת, והכו
 שכל הכתוב כאן לומר שנית ויקראו בית ישראל
 את שמו מן והוא כורע גד לבן, דיפלא והא כבר
 קראו שמו מן בככתוב לעיל מיני, ויאמרו איש אל אחיו
 מן הוא, אבל אז ה' קריאת השם רק למן שהי'
 בחול, ועשה דהמן כורע גד לבן וטעמו כלפינית
 בדבש, דהיינו מלד דטעמו של המן דשבת ה'
 משונה יותר מטעם המן של חול עד שטעמו כלפינית
 בדבש, כוסיף הכתוב בזה לכודיע דויקראו בית
 ישראל את שמו מחדש מן, ואחר הכתוב עוד ויאמר
 משה אל אהרן מלוא העומר ממנו למשמרת לדורותיכם
 פירש"י בימי ירמי' בו, כמאמר תז"ל למטן יראו את
 הלחם, דלכאורה כיוו שלקחו עומר אחת ה' חסר
 לגלגל אחת דברי המן ירד בלמלום במספר נפשות
 ישראל, אבל זהו לקחו מן המן של שבת דקאי על
 וישבתו בעם דלעיל מיני, ומעלה יתירה היתה
 בו במן של שבת, דהגם שהי' חסר בו מהעומר ה'
 היותר מהפיק להם די טעם, חש"כ הכתוב
 למשמרת לדורותיכם, שאחר שזכיתם ירמי' למה לא
 יעסקו בחורה, והם השיבו נתיב מלאכתנו ונעבוק
 בחורה מטיבן נחפרנם, הוליא להם לגלגל המן
 ואמר להם ראוי בזה נחפרנסו אבותיכם והראש להם
 לדעת כי לא על כחם ועולס ידם צעבודתם היו
 אז והחפרנסו, רק מדרבב ממה שלא פשו כלום
 דהיינו יום השבת מזה לחתם נמלא, ממה ששבתו
 בשבת נחוסף להם יותר על מה שנמלא להם באמת,
 דהשבתה בשבת הוא שנתן להם, והכו דכי כל מולא
 פי ה' יחי' האדם, ע"כ יחי' עיקר עסקם בחורה
 דמזבזת תהי' ויקחכם ופרנסתכם, וזהו המשך
 הכתוב ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה כו'.

דלכאורה למה הותר הולגלגל למשמרת לדור אחרון
 ולא לדור הבא אחריו בניו ילדו להם יספרו להם
 מעשה ה' ונפלאותיו במן, לזה מחרץ וב"י אכלו את
 המן ארבעים שנה, א"כ ה' להם עוד פלס המן
 ועיניכם ראו אותו כל יום. ואכלו אותו, והכו דמסיים
 הכתוב, והעומר עשירית האיפה הוא, דלכאורה
 מקרא זה אין מקומו פה, ולעיל ה' ראוי להיות
 נכתב בקרא לקחו ממנו איש לפי אכלו עומר לגלגל
 ה' לו לומר, דזה העומר עשירית האיפה היא,
 אך להבואר יתכן שפיר דבא כאן לכונה הג"ל,
 לומר דהעומר הזה שלקחו למשמרת עשירית האיפה
 היא, וא"כ העומר ההוא שהי' במדה מלומלמח
 ולקחו מן המוכן לסעודת שבת ה' ראוי להיות חסר
 לגלגל אחת משיעור העומר בזה הנלקח למשמרת,
 אך שהיתה ברכת ה' באכילת שבת שאכלו כנפשו
 שבעם גם אחרי שלקחו העומר ממנו להראות כי
 החול ברכת ה' באכילת שבת להשומר כהלכתו במ"ע
 ול"ה עד שממנו תבוא השפעה לכל שעת ימי החול,
 והמן דשבת נותן להם יניקה יותר מהמן של חול,
 וכו' די ספוקס אף שחסר משיעור עומר לגלגל
 להראות דענין שבתה השבת אף דהיא שבתה וביטול
 מלאכה, אך אם הוא לשם ה' וכוונתו ית"ש, הוא
 נותן יניקה יותר מהימים שמטריחים בהם בעבודה
 להראותו, אם גם בלא יחי' עמל ויגיע, אך בחורת ה'
 ה' חפלו, מזה עלמנו יחי' לו יניקה למזונתו:

ואיתא בזוה"ק ר"י פתח ואמר כתיב ויברך אלהים
 את יום השביעי וכתיב במן ששת ימים
 חלקטו וכו' ובשביעי שבת לא יחי' בו, וכיון דלא אשתכח
 ב' מנא מאי ברכתא אשתכח ב', אלא הכי פני כל
 ברכתא דלעילא ותתא ביומא שביעאה סלין, ותני
 אמאי לא אשתכח מנא ביומא שביעאה משום דהוה
 יומא מתברכין מיני' כל שחא יומין פיליין וכל חד
 יחי' מזוני' לסתא כל חד ביומיו כו', וקשה מאי
 חירון הוא זה אדרבב כיון דמהוה יומא מתברכין
 כל שחא יומין, יותר ה' ראוי להיות נמלא בו מן,
 אך הכונה לדמיון עשיר גדול ורב אולרות ונוסחה בו
 רוח נדיב, נתן כסף רב להרבה אנשים שהם יתלקו
 לפניו סידועים להם, והנה האיש המקבל משבת
 ואומר פלוני הנדיב נתן לי כך וכך ללדקה, ופלוני
 כך וכך, וכך אומר גם המקבל השני וכן השלישי
 ואין איש שם על לב לשבת את הנביר שמתנו מקור
 כל הכסף להלדקה, כי לפי שהכל מאתו בא אין
 מקום לשבתו שכך וכך נתן, שהרי בכל כאשר לכל
 שלו הוא, כך הקב"ה ברא עולמו וברא עם, וחלק
 בעת לשבעה חלקים לכל יום ויום ושבת ביום השביעי
 וברך אותו וקדשו, שכן כתיב ויכלו השמים והארץ
 וכו', ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה
 ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו, ותכלית
 בריאת

בריאת העולם הוא האדם ותכלית האדם הוא איש
 ישראל ותכלית ישראל הוא מלכות בית דוד ובנין
 המקדש שיהיו מקורבים להשכינה, והנה הראה הקב"ה
 איך שכל יום ויום מזין ומפרנס את הברואים וביחוד
 לתכלית הבריאה הוא האדם, וזה ה' בלכתם במדבר
 שהיו אז בתכלית האמתי בקרבכם להשכינה, והיו
 נכונים להיות מחפצך נפש מפני זלעפות רעב
 והראה אז כל יום ויום איך שהוא מזין את ישראל
 תכלית הבריאה, ומאין ה' לכל יום ויום לתת להם
 די לרכס זה ה' מהשפעת יום השבת, (וזהו להראות
 שהוא נטון ומשפיע להברואים וביחוד למבחר הבריאה
 כיון דכל המן שכל ששם הימים אך ממקור ברכת
 השבת בא), וזהו שכתב צוה"ק בתחלה דכל
 ברכתא דעילא ותתא ביומא שביעאה תליין ותתא
 מפני מה לא אשתכח מנא ביומא שביעאה משום
 דהוא יומא מתברכין מיני' כל שחא יומין עילאין
 וכל חד יביה מזוני' לתתא כו' הרי כל מה שיש
 בששם הימים בכל מקורו ומעינו אך מיום השבת
 וכיון שכן אין מקום עוד להראות שבו לכל שהוא
 ג"כ נטון יניקא ומזין, וא"כ אין מקום להיות בו
 מליאת המן :

זאתה עוד צוה"ק בגין כך

כיון דיום השבת
 נטון ברכה לכל ימות החול, מאן דאיבו
 בדרגא מהמטתא שהוא ישראל, בעי לסדרא
 פתוריה ולאחקנא סעודתא בלילא דשבתא, דהנה
 כשהאדם עושה איזה מלאכה ומרויח בזה דיכול
 להיות להמרת בלבדך כחי ועולם ידי עשה לי את
 החיל הזה, פ"כ ברא הקב"ה סדר הבריאה ברא
 העולם וברא בריאת הזמן וחלק את הזמן לשבעה
 חלקים דהוא לשבעה ימים וזכר את יום השביעי
 וקדש אותו ככתוב סג"ל, דהיינו דיהיב השפעת
 פרנסתו מיום השביעי דישבות בו, לכל ימי השבוע,
 וזהו האות דגינתו ועבודתו דכל השבוע לא הועיל
 לו כלום, דהא רק יום השביעי שבו שבת האדם
 שבתו הוא יניקתו למזונותיו ולכל פרנסתו, ויכר
 לכל דיגיעת האדם להיות מזה תועלתו ותכליתו, אך
 סבל וריק יעזרו לו, ואך בכ"ז לריך האדם לעבוד
 ולעמול בכל השבוע שגם זהו לקיים מצות הבורא
 יתברך כמו מצות תפילין וליילת כן ביגיעתו יקיים
 הכתוב דבועת אפך תאכל לחם, ולכן מוכרת האדם
 לשבות באותו יום דממט ניטן יניקה לכל הימים,
 דהיינו יום השבת ששבות בו מכל מלאכה וגייעה,
 דהו יסי' להראות דאך שבתתו זהו יניקתו ומזונו
 וגייעתו הוא ללא כלום, היינו כיון דעיקר הברכה
 ביום הזה אס ה' עובד בו הוה נחראת דמהעבוד
 היא ברכתו פ"כ נטוס דביוס הוה אין עשי' כלל
 דיודע דמשבתתה היא ברכתו ועבודת האדם הוא
 ללא ממש, פ"כ דווקא ביום זה הוא השבתת
 וזהו לשון צוה"ק סג"ל, דאמאי לא אשתכח מנא
 ביומא שבויה, דזהו דליכא ענין לרכו' מזון האדם

ביום זה, היינו על ענינו הבהא המזון כמו מסמר
 ומקת וממכר וכל עניני הרוחה, משום דהוא
 יומא מתברכאן מיני' כל שיתא יומין עלאין כסג"ל,
 וזה כבר ביארנו בתחלת הספר אס עבודתו ללא
 ממש וגייעת האדם דכל ימי השבוע הוא רק כמו
 איזה מצוה מלד דבזינת אפך כסג"ל, ואס לא
 יקיים זה נמשך ענשו בזה הענין גופא היינו ריזו
 נט"ל ידים מענין העניות דהוא ענין המזון, וכן
 בשמיטה בתתא אשר לא שבתה הארץ, כן בזה אס
 לא יקיים, נחמר פרנסתו, אך אס הוא רק מלד המנוה
 אס יבטל יגיעת פרנסתו מלד לימודו או מלד
 איזה מצוה או דאין רולה לשבע בשוא או לפשות
 מאוני תרמס, פ"ז לא יקבל ענשו עונש פרנסתו
 כיון דגם פ"ז ה' לווי כבודו יתברך, ואדרבה
 מקיומו זה נמשך אלי' ברכתו דנתראה דפרנסתו
 ניקת רק משבתתה הוא שבתת יום השבת דמוה הוא
 מקור הברכה מתחלת הבריאה, ופ"כ כתבנו בהג"ל
 דלהיות בזכרון האדם בכל יום בעת הליכתו למסחרו
 על זה הדברים, דיסי' הליכתו לאס ולא במסירת
 בריאתו כיון דהוא רק מלד מצוה וזהו מצוה ג"כ
 על בריאתו פ"כ יזכור בכל יום על יום השבת, דזהו
 כוננו הכתוב דזכור את יום השבת לקדשו בכל שבת
 ימי מלאכתך דמוה הוא עיקר יניקתו, ומוה ידע
 איך לילך לברחוב, ואולם אס ישבות באדם ביום
 השבת, וגם לא יתנה בו באכילה זה יסי' אות ח"ו
 דמלד ששבות בו ולא ינע לפרנסתו משום זה אין לו
 בו שום הנאה ואכילה, ומוה ח"ו המופת דבכל ימי
 השבוע נהנה בס באכילה לפי שאז עושה מלאכתו
 ומתיגע ומזר א"כ החשש דכחי ועולם ידי כו'
 וככ"ל, פ"כ לותה החו"ק שישובות ביום הזה מכל
 מלאכה וגייעה, ובכל זה חסי' אכילתו ככל כפליס
 מכל ימות השבוע, ואז יסי' זה אות משבתתו
 ומיתרות מכל ימות החול מאכילתו, וסי' זה מופת
 שלם דמלאכתו וגייעתו דכל ימי השבוע הוא ללא
 כלום, ואך שבתתו היא יניקתו לפרנסתו, וזהו
 דאמר צוה"ק סג"ל בגין כך דמיוס השבת ניטן
 יניקה לכל השבוע, פ"כ מאן דאיבו בדרגא דמהמטתא
 דישראל בעי לסדרא פתורי' ולאחקנא סעודתא
 בלילא דשבתא דהוא מלד זה דישבות ביקיים הקרא
 דשמור, וגם דיתענג בו ויקיים הקרא דזכור, באלו
 שני הדברים ניטן להראות דהבורא ית"ש נטון לו
 פרנסתו לכל ימי השבוע, וזהו ברכתו לכל ימי
 השבוע דכיון דהראש כך, כן יקיים כבודו ית' אהו
 ביניקתו במזונותיו, וזהו שכ' צוה"ק בגין דיתברך
 פתורי' כל אינון שחא יומין דשבתא, אבל כשאינו
 מראש כך ח"ו נטון מקום להראות כאומר כחי
 ועולם ידי, וא"כ מלד זה לא יסי' להם ברכה ח"ו
 כענין הבה מבשר ודם, וזהו שכ' עוד צוה"ק דברכתא
 לא אשתכח בפסוקא רקניא דהא בהוא זמנא אזדמן
 ברכתא לאחברכא כל שחא יומין דשבתא, ולכן כיון
 דמלד

דמלד זה דיום השבת הוא מופת דהשי"ח יתן אליו מוונת, נקרא מלד שביחתו דניתן עליו עול כבודו ית"ש, וחו הכלל דאך שיפגוד האדם לכבודו ית"ש כן נחשוב אליו כריאותו של עלמו ובריאת כל העולם כפי שבארנו בפ' שמות בפסוק מי אנכי כי אלך אל פרעה ובפ' בשלח בפ' מה חלעק אלי, ולכן אם יעבוד האדם לכבודו ית"ש דיבי' עליו רק זה העול של השי"ח, ולא של אחרים. כן נחשוב אליו כבריאה ונסתלק ממנו כל עול שבעולם, כאמרו"ל בפרקי אבות דכל המקיים עול חורה פורקין ממנו כל העול, וכיון דמזה דהשבת האות ומופת דניתן עליו עול כבודו ית"ש, לכן אם ישמור את יום השבת כראוי נחשוב אליו כבריאה דניתקן ממנו כל העולם, וחו שאמרו חז"ל אלמלא שמתו ישראל שמי שבתות כראוי מיד היו נאחלים, ואמרו חז"ל אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אימה, וכן נראה המחקה הכבוד ושמו בני ישראל את השבת וגו' לעשות את השבת לדורותם בריה עולם ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם, דהו סתכפת קדושין שלי עמם דאני נותן עליהם כמה שיקבלו עול מלכותי וכן נלקחו עלי, מלד דהו אות דהם לקחו צוה עול מלכותו עליהם, וחו אות ביני ובין בני, וחו דמסיים בכחוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, דלכאורה סוכר מהמעשה

עלמחו משביחתו לעשייתו וביא נגד סוכרון דמביא ראוי מעשיית סקב"ה שעשה השמים והארץ אל מה שנשבות, דהו שביחה, וחו עשייה, וחו נגד סוכר, אך לפי פנ"ל ניתח דשביחתו דהו מופת לפרנסתו מכבודו ית"ש דזו אות לבריאותו, וחו סוכר משביחתו, דכי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, וחו זכר לשני דברים מהשבון הימים מהבריאה דכ' ששת ימים, להשבון ימינו דימי השבוע, וגם עיקר המעשה דהשביחה היא זכר לעשייתו דכבודו ית"ש, וחו אמרינו בקידוש והגהילנו כו' זכרון למע"ב, וחו ג"כ דאיתא דבעת שאומר וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' יזכור דשבת היא שקולה כנגד כל המצוות מלד דזה על דשבת ניתן עול כבודו ית"ש עליו כנ"ל, לכן הו שקול כנגד כל המצוות, וע"כ הו הענין דבע"ז דהו ניתן גם למחשבה דהו ענין לינעא, לכן אם עבר על זה דנקרא מומר גם בלינעא, אך הו זכו דשבת דהו אות ומופת של מעשיות דהיינו מונחו ופרנסתו מכבודו ית"ש דהו פרהסיא, ולכן אם עבר ע"ז נקרא דהו נגד ענין דנתינת המעשה, וענין מעשה הו פרכוס, וע"כ אינו נקרא אם עבר ע"ז מומר רק אם נעשה בפרהסיא, כדון הלכה דמומר לטכוס הו מומר גם בלינעא ואם מומר לחלל שבתות הו מומר רק בפרהסיא, כך נ"ל בעזרי"ת :

פרישת יתרו

והודעת להם את דרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשין וגו', יש להבין מה ענין דרך, ומה ענין מעשה, והנה בזהלים איתא גול אל ה' דרך, וגם בחפלתו מתפללין וכן חלקנו בתורתך, ונראה להבין ענין הפסוקים ענין דרך הו, דהנה לכאורה יכול אדם לאמר כדומה דיעסוק במסחר כל היום ורק בתוך המסחר יחשוב בחורה כל היום ובאמת הו ענין גבוה מאוד יותר ממי שיושב בביהמ"ד, אך דסכנה הו שעלול הו להניח כל מחשבותיו להמסחר, לכן אף דהו מעלה גבוה מאוד, בכל זאת אין זה נקרא דרך, והמשל לזה דאם יש שתי דרכים להאדם, אחד ארוכה ויש אליה מעלה דהיא יבשה, ואחד קלרה אך דארוכה היא מלד נחשים ועקרבים, דדרך הראשון הו דרך המלך, דהו דארוכה וקלרה, אף דדרך השניה הו קלרה במהלכה, ככ"ז מלד הסכנה דמרחפת עליה נקרא עיקר שם דרך דרך השני, דהו קורא דרך המלך כיון דדברים הולכים עליו, כך הו ג"כ בענין הנשמה בלימוד דאף לעסוק במבחרו

וכנות בה צפת שעסוק במחסרו או סוגס בחורה, ככ"ז מלד דסכנה מרחפת עליו אין זה נקרא דרך, ולריך לילך בדרך המלך היינו בישיבת ביהמ"ד כנ"ל, דלא יהי ח"ו סכנה מרחפת ללימוד הנשמה כנ"ל, וחו ענין דרך דהודעת להם את הדרך, דהיינו לילך בדרך המלך כדי שלא יהי ח"ו עלול לשום פרצה כנ"ל, ואח"כ והודעת להם גם את המעשה אשר יעשין, וחו ג"כ ענין גול אל ה' דרך דעיקר דרך יהי על ה', וכן הענין מה דמתפללין וכן חלקנו בתוך היינו דחלקנו יהי' בתורתך ולא באופן אחר אף דלכאורה היא מדרגה גבוה יותר כנ"ל, וחו ג"כ מה דאמרינן בסיום מסכת מודים אנהנו כו' ששמת חלקנו מיושבי ביהמ"ד ולא מיושבי קרנות, אנו משכימין וכן משכימין, אנו משכימין לד"ס וכן משכימין לדברים בטלים, אנו עמלים וכן עמלים, אנו רלין וכן רלין וכו', דלכאורה היא כפל ואריכת לשון דהי"ל למימר סוף הדבר דאנו משכימין לד"ס וכן הסיפור, ולהג"ל הו שפיר דמודים אנהנו לפניך ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא מיושבי קרנות

קרנות, אף לפיות באופן גבוה כנ"ל דפיה לכאורה מדרגה גדולה מאוד יותר לפיות יושב ויעסוק בעניני העולם וכל רעיונותיו יהיו בתורה, אך מלד דהסכנה מרחפת עליו שלא יהי' ח"ו מניח רעיונותיו לבמה שעוסק, וע"כ מלד זה אנו מודים לפניך ששחת חלקת מיושבי ביהמ"ד ולא מיושבי קרנות אף באופן גבוה כזה, דלכאורה אנו משכימין והם משכימין, אנו והם משכימין לדבר אחד דביינו לתורה כנ"ל, אך הסוף דביינו בסוף היום עולם מזה דאנו משכימין לד"ת, והם משכימין לדברים בעלים, אנו עמלים והם עמלים ג"כ בדבר אחד בתורה לכאורה כנ"ל, אך הסוף מזה עולם דאנו עמלים ומקבלים שטר, מלד התורה, והם סופם עמלים ויניחו רעיונותיהם במה שעוסקים בהם, וע"כ הסוף דעמלים ואין מקבלים שטר, וכן הוי ג"כ אנו רלים והן רלים לתורה כנ"ל אף הסוף עולם דהם רלים לבאר שחת, ואנו רלים לחיי העו"ב חמן :

אשר נעשה תחת השמים הוא ג"כ ענין רע לכאורה שהתכלית הוא הנשמות, אך הוא אשר נתן אלפים לבני האדם לענות בו שיינו שיבוא מזה לשמה, אך בכל המעשים שנעשה תחת השמש דהוא ענין עו"ב"א הוא בכל ורעות רוח, מלד דבזה מעות לא יוכל לתקון וכו' ע"כ, אך זה לסיפך דאם גם בעת נשמות יחשוב בעסק התורה הקדושה זה לא רק יתרון, אך דהוא גבו' מעל גבו' דעומד בנסיונו וגם דהלימוד הוא בלגעה שאינו ניכר לזולתו, וע"כ שלש מדריגות בדבר בין אם לומד וניכר לזולתו, וגם כונת עשייתו בעת הזאת בעד נשמותו זהו מדרגה הראשונה, גבו' מזה דלומד אף דג"כ ניכר לזולתו, אך דלומד בעד רומחית חכליתו, עוד גבו' מזה דלומד בשכלו בעת עשית נשמותו דזה לומד בלגעה ואינו ניכר לזולתו זהו גבו' מעל גבו', אך דאינו דרך היינו דלכתחלה להתייען למשייתו כזה זה אינו, מלד דהסכנה עולם אליו מנסיון כזה, וע"כ עולם הכתוב כנ"ל דהודעת להם את דרך ילכו בה ואת"כ ואת המעשה אשר יעשו, וכן ביארנו בדרושינו הקודמים, וכן כתבנו בענין דרחל ולאח דלרחל ה"ס בדרך הזה הנבו' דהיתה רגילה אלל התרפים ועומדת בלדקה דהתכונות אלה ג"כ כזה דהנה כמו בנשמות יש שני דרכים להרויח פרנסתו או כמו בעושה איו"ב דבר נפלא כמו לילך על התבל וכדומה, או מכפי מה שכולך בכל יום להרוחמו בדרך כל הארץ ויש חילוקים מזה לזה, א) בדרך הנפלאה יכולת לפיות הרוחמו דעולם ממלכו השפל למעלה גבו' בעשה א' מרוב הממון שניתן אלי' מכל א' בעד ראיתו, ודרך השני הוא מרויח בכל יום מעט מעט וכולך בכל יום לאש ממעלה למעלה, וגם ב) עוד הכדל בדרך יראשון הוא חלוי לרבים ורבים נחערבו אללו בלכתם לראות בעשייתו דבר הנפלא ה"ס, ג) דדרך הנפלא ה"ס הוא רק בשכר עבר ונתהוה אלי' דרך ה"ס, אבל לא להתייען לאדם כשנא לשאלו באיו"ב דרך יבחר דבדאי בדרך הש"ס לילך בדרך כל הארץ אף דהלחתו היא מעט ויש שיבוי זמן לזה, בכ"ז רגיל הוא לבוא לקלה דסופו עולם לו, לא כן דרך השני' דהסכנה מרחפת עליו, ולכן אף לפי ההתחלה הלחתו גדולה, בכ"ז כמה פעמים סופו אינו עולה לו דרגילות הוא ליזוק או ליפול, כן בענין הרוחניות יש עבודה שהיא בדרך נפלא כמו בקירוב אלל רשעות, ובכל זאת עומד בלדקו כהנ"ל, דשכרו ג"כ ע"ז דכולך ממטב למעלה בפ"א, דזה נכלל דקונס עולמו בשמש א', וגם דרבים נחקרו אללו והולכים אחריו דזה הוא דעמד בנסיונו, וגם בדבר השלישי כנ"ל דלהתייען בחלה באיו"ב דרך יבחר אם להליכת ה"ס מדרש בכל יום ולעלות במדרגתו לאש ומעלה למעלה, אם כפי כנ"ל לילך אלל נסיונות ולעמוד על ילכו להשאר בלדקו, זהו בודאי דכתחילה אינו דרך מלד

ובן ביאר הגאון אדמו"ר ז"ל כונת הגמרא בשבת פ' במה מדליקין כעין ענין של כנ"ל כנ"ל, וכבר פכאנו זה בדרושינו הקודמים דמה יתרון לאדם בכל עמלו שיפעול תחת השמש, דתחת השמש הוא דאין לו יתרון הא למעלה מן השמש יש לו יתרון, דלכאורה ל' הא למעלה מן השמש דמחלק מזה לזה, ב"ה דהוא שני הפכים דזה הוא מחוק, זה הוא מר לומר שלשון אבל, עוד מהו כנ"ל יתרון דזה דלמעלה מן השמש כזה טוב ככולו, אך דעולה כנ"ל, ולסיפך בכשיעסוק בתורה בעד ריוח נשמותו, דלכאורה הוא ש"ס ככל ענין ריוח הנשמות, אך דאינו דומה דשם הוא מתעסק לשם נשמות, וגם בדבר שהוא רק נשמות, אך כזה אף שהוא רעיונותיו וכונתו לשם נשמות, בכ"ז מתעסק בדבר שהוא בעלמותו רוחניות, וחו' ק' הגמרא דמה יתרון בענין עו"ב"א היינו בכשעוסק גם בדבר שהוא ג"כ תחת השמש, אבל אם עוסק בדבר שהוא למעלה אף דכונתו בדחת השמש דביינו לשם ענין עו"ב"א, דלכאורה הוא דומה זל"ז, בכ"ז יש לו יתרון כיון דהוא עוסק בדבר דיכולת לבוא לשמה וזהו היתרון ואין לו רק יתרון, ומבאר כנ"ל בקהלת ג"כ ראיתי את את כל המעשים אשר נעשה תחת השמים הוא ענין רע אשר נתן אלפים לבני האדם לענות בו, ראיתי עוד את המעשים אשר נעשה תחת השמש והנה הכל בכל ורעות רוח מעות לא יוכל לתקון וכו' והוא כופל בענין לכאורה, וגם שינה כל' תחת השמים לתחת השמש, אך כזה הוא שפיר דמקודם אויל על תורה שלא לשמה שהוא ענין שמים, ורק עד שמים כמו דקאמר הגמרא בפסחים פ' מקום שנהנו דעד שמים חסוך על תורה שלא לשמה, ושמה הוא מעל שמים חסוך, וע"כ אמר ראיתי את כל המעשים

מלך דבסכנה מרחפת עליו דאך יחי' מולך מזה הסוף, וזה כתבנו דחי' ענין זה ברחל כפי הנ"ל דאף דהיה רגילה אלל התרפים, בכ"ז עומדת בלדקה, ע"כ ההתנהגות אחת דהיה רועה אלל לאן לבן והיה יכולת בשדה ונפגע אליה יעקב אבינו להסתחן עמה והיה הללחה בפ"א משפל המלך למדרגה גבו' משל גבו' כי עוד אדם כיעקב אבינו ע"כ לא הי' בעולם, ובלאה לא הי' בן כי בעת שבאה אלל יעקב לא היה בשפל המלך כ"כ דכבר היה התחנות עם רחל, וגם היה נקראת עקרת הבית דהמכון הוא עקרת בית ישראל דהכל נתקרבו אלי' אך דדרך כזה אין אחיזה כ"כ כי מיתקה היה קודם מיתה לאה, בן היו גם ביוסף דחי' במלרים גם אלל מעשה דפטיפר ועומד בלדקו, דההתנהגות אחי מנית הסוהר למלכות מלרים, וגם היו הכל הולכים אחריה והוא העושה לפעית מקום לרית כלל ישראל הוא מקום גושן, וגם הוא עלול לעשות חיל בישראל דהוא נמי ענין עקרת בית ישראל, כמאמר הכתוב ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר שלחני וגו' וכמאמר חז"ל דבית יעקב עם יוסף יכולת לילך למלחה עם עשו מלך דבית יעקב לאה ובית יוסף להבה ובית עשו לקש להבה עם אש שולט בקש, אך בסוף דמה קודם בעשר שנים למיתה אחי, וגם זה מנינו דלמלחה עמלק שלח משה את יחושע להלחם מלך דהוא עלול לזה דבא מאפרים ומיוסף וגם זה הי' ענין בשאול דבא מרחל דבן שנה שאול במלכו בלא חטא, אף דאין אדם לדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אך זה אש הוא בענין כהנ"ל בעבודתו בדרך הנפלא דהוא ענין קונה עולמו בשעה א' כהנ"ל, ע"כ הי' ההתנהגות אחי ג"כ כזה דבעוד שלא הי' עוד מלכות על ישראל נעשה מלך והוא בענין דעלה לגדולה בפעם אחת, לא בן בדוד שבה מלאה הי' ג"כ ענינו דמלך בעוד שכבר הי' מלכות, וגם שאול עשה חיל בישראל, וכהרג בדרך, בן הי' נמי במרדכי ואסתר שבאו מבנימין ומרחל דהיה מקורבים אלל אחשורוש והיו עומדים בלדקה הי' ג"כ ההתנהגות אחת שנתגדלו בפעם אחת משפל המלך למדרגה גבו', וג"כ על ידם היה ישיבת ישראל ממיסה לחיים, וג"כ בדבר השלישי הנ"ל דאחרי בן כתיב על מרדכי דחי' דהיו רק לרוב אחי דמלמד שפרשוהו מקלח סנהדרין ממנו, (וג"כ כתבנו בדרושינו הקודמים דשאול דהיו קים מחיים שמו של עמלק הוה חסרון בשני דברים

א) בענין המלוה ב) בענין מחית עמלק דאלתלה זה סוי חכה אז להגאולה, בענין זה עוד לא זכין, ואך בענין המלוה דיקיים נהוה בדבר דיבוא זרע שאול דהוא מרדכי ואסתר וילחמו עם עמלק דהוא סמן, וע"כ נהוה עוד הפעם מלכות שאול דהיינו מרדכי הוא המלכות ואסתר היא המלכה ורק דבגלות סולך זה ע"י הסתר פנים ונחראת זה ע"י חכמה אחשורוש כמאמר הכ' ואנכי הסתר אסתיר פנים, ומלך זה יכולת להיות שמה אסתר מלך ענינה שאחרי בן, וחו דאמרו הנמרח במולין ד' אסתר מן התורה מנין שנאמר ואנכי הסתר אסתיר, ונשאר מלכות שאול לזכר עולם דימי הפורים לא נבטלין כמלכות דוד רק דהיו גבו' כמלכות דוד, ואך דוד דהוא ענין משיח יחי' מורה סוראות בישראל דהוא ענין התורה, ע"ז הי' גם בפורים ענין התורה דקמו וקבלו התורה ברטון סעוד כמאמר חז"ל בשבת פ' אר"ע, וענין עבודה כמו שיהי' במשכ"ד בענין ביה"מ הי' ג"כ בשאול דבנה של אסתר הוא דריוש האחרון בנה בית השני, ומלך דענין הוא הסתר פנים, והיינו בעבודת ד' אף לעמוד אלל רשעה, ובכל זאת להשאר אחת הבודות, ע"כ מנהיגו בפורים ללבוש מלבושים אדומים כמלמעלה דהוא ענין אדום, ובכל זאת נמלא פחיתים ישראל, אבל לא בן בפסח דהוא זכרון לגאולה בן דוד, ע"כ יושבין בגלוי לכל בלגים דהוא ענין אש דהי' מטארכים כשנים דהוא אדום דכשלב ילביט, ונחזיר בדברים דגם ענין משיח בן יוסף יחי' כזה דהיה מקורב אלל בפכוס, ובכ"ז יחי' עומד בלדקו וע"כ יהיה ג"כ מולך בפ"א ממטה למעלה, דהיינו בעת כשיבי' ישראל, שרוין אז בלרותיהן אז יעלה וימליך ויעשה חיל בישראל אך דהיו עלה לו ג"כ לבסוף דיהרג, וחו השני בדברים הוא בענין דתיקון חלות, דהוא ענין הגאולה כשייכות לדברינו דתיקון רחל ותיקון לאה, ומלך דלא נגענו עוד לתיקון לאה שאחרי בן, מלך דהקיותנו עוד להגיע מקודם לתיקון רחל, ע"כ לא אמרינן עוד רק תיקון רחל, ורק דלכאנשים הנבוכים והנסמרים דלכס כוה כפי לאחר זמן, להם הוה שייכות תיקון לאה לכן פעמיו זה, ואין רואין ואינן אומרים, בן נראה לי בעזרי"א, וכל בדברים האלו כבר כ' בהחלת דרושינו, ורק מלך דאירינן כאן בדברים השייכים לזה כ' עה"פ:

פרישת תרומה

וכיריפות וכל מעשים נחמדים שבטולם שהיו נמלאים
 בביהמ"ק, היו יניקתו מזה לכל יופי התנהגות העולם
 שלא יקלקל האדם ברוחניותו מראיותו זה, וכן גם
 בגשמיותו ה' יניקה בביהמ"ק שיהי' זה לקיום ולא
 לאיבוד, כמאמר חז"ל דכשבי' ירמי' מוליך ומראה
 לנבזרחדן כל מעלה ומעלה ובי' מגלה לו כל מעלה
 ומעלה אך ה' יניקתו לעולם ובאיוס דבר ה' סיקוט
 עד שבכס נבזרחדן על מעשיו, אך זה ה' בזמן
 שביהמ"ק קיים, ואך לאח"כ כשאין לנו ביהמ"ק
 אין לנו יניקה רק לעיקר הדברים שזריך להאדם
 כמו השבח לכל השבוע, וכמו שזכר לימוד בניו לכל
 הצטרפות פריסתו, וכמו המפטר לעיקר פריסתו
 הממון כנ"ל, אך לרוב הוסיף של האדם אין לו
 יניקה לאחר חורבן הן ברוחניותו והן בגשמיותו,
 ולכן כמה וכמה כשיגיעו לזה נתקלקלו ח"ו ונתהוו
 לעובדי כוכבים גמורי', אבל לא כן כשהי' ביהמ"ק
 דאז היו נקדימון בן גוריון וכן זלית סכסס, וכן
 כלבא שבוע, דהי' יכולת להיות לדיקים בממונס כמו
 בלא הממון, וכן בהגשמיות לאחר החורבן אינס
 בהמשכס זמן כשיגיע להס, רק היום צפס ומחר
 במקוס אחר, מלד דאינו יניקה לזס הענין שיהי'
 זה לקיום, ומלד זה ה' הליוי לעשיית ביהמ"ק
 מזהב וכסף וגס מחכלס וכו', אף דלכאורס עשיית
 מדבר פשוט ה' יומר שיך לענין ישראלי מלד
 הסהפקות המופס, דאינו מניח זה לגבס לב
 דהי' לכאורס שיך יומר לעשיית ביהמ"ק שיהי'
 עשייתו ג"כ ככוס הענין, אך לפי הנ"ל ה' נלרך
 דוקא לעשייתו מזה כדי שפנין יניקה גס להזכר לכל
 העולם, ולכן מלד דהי' אין שחי' דשות יניקה לכל
 העולם הוי הסכרס ג"כ להיות נמלאים בו מס
 שנמלא בכל העולם, דהיינו גס זהב וחכלס וכו',
 ואבני שסס וכו', כדי שיהי' יניקה גס לכל מחמדי
 חבל שנמלא בעולם שיהי' לקיום כנ"ל, ולכן אף
 כי זהב חמודות והתוס"ק מזכירתו מאלהי זהב כמאמר
 הכתוב בפי' יתרו אלהי זהב וכסף לא תעשו לכם
 דהיינו שלא לעבוד הממון כדכתבנו בפי' נלבים,
 ועוד באיוס מקומות בספרנו דמאזני מרמס והממון
 וגס לעבוד את החכלית שיהי' עליו פריסתו לכל ימי
 חייו, וגס לעבוד את העולם, כפי התנהגות שיהי'
 האדם כשר במעשיו כפי התנהגות העולם לפי רעיונו
 דהעולם הוא בזה האופן נקרא על זה אל אחר
 כפי מס שיבין האדם איך עזרו בא מוס, דאינו
 דומס כשצבס פי' הנזכרים בראשונים כמו עבודת
 חמס ולבנה דהס לא יבין האדם איך עזרו בא מוס,
 וכתבנו בהנ"ל דזה נקרא עובד להוי' אחרת דוס
 פנין נסיי, אך זה שיבין האדם איך עזרו בא מוס
 כנ"ל, זה נקרא עבודת אלהים נקרא כפי השגחתו
 חמוד, נקרא זה עובד לאלהים אחרים ופי' ש,
 ולכן

יניקתו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו
 תקחו את תרומתי, וזו דתהי' הנתינה
 דוקא מאת כל איש אשר גומר גם בלבנו לתת, וזהו
 אשר ידבנו לבו מזה תקחו ולא מאיש אשר יחי' רק
 נתינה לבד ולבו כל עמו:
וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף
 ונחשק ותכלס וגו' אבני שסס וגו' וזו
 תרומה מכל פענוגי האדם דהיינו מזהב כספו ובנדיו
 הטיפס דהיא התרומה דתכלס וארגמן, דהנה בכל
 העולם בכל דבר יש תרומה שיהי' נאלל מזה חלק
 להקדושה, דמזה נתינה יניקה לשאר החלקים, הן
 ברוחניותו והן בגשמיותו, היינו דאף דהי' להאדם
 דברים הנלרכים לו לא יבוא ח"ו לכלל דורס לבבך
 ושכחת וגו', מלד חלקי דנתרס ממנו מניח יניקה
 קדושה לשאר המלקים אף דהאדם רואה זה לא
 יגבס לבו מלד יניקה קדושה מהתרומה, וכן בגשמיותו
 ניתן יניקה שיהיו מתקיימן שאר החלקים בגשמיותו,
 ולכן בכל דבר ודבר שנתהוו להאדם יש תרומה
 היינו מימי השבוע יש תרומה שבצת קודש אשר ניתן
 יניקה להאדם לכל השבוע הן ברוחניותו והן
 בגשמיותו כמאמר חז"ל פרישת יתרו (וניסקן לאומרו
 בליל ש"ק) ובחולאת האדם צפרנסת ממוט יש תרומה
 אשר נטמן למלמד ממון שזכר לימוד תורס לבניו
 ולבנותיו, וכן בכל דבר ודבר כהדין בהש"פ אשר
 נלרך להאדם לעשר ממוט מכל ריוח שבא לו, וזהו
 סבס שהתפטר כמאמר חז"ל במולין פי' כסוי סדס
 פטר ספטר פטר בשביל שפתפטר, וזהו קיומו
 בגשמיותו, וכן ברוחניותו, אך דיס עוד יומר
 דהיינו תרומות ומעשרות מהקרקע אשר הוא נכסס
 ליניקה קדושה וגס לקיום בהגשמיות, אך זה הכל
 על הדברים הנלרכים לאדם הן צפרנסת ממוט והן
 במאכלו כנ"ל לענין יניקה קרקע, ואך על ענין
 ממון האדם שאינו נקרא צבס פרינסת רק צבס
 ממון לבד, כמו הלשון דמאמר חז"ל פרק גיד הנשס
 דיעקב חזר על פכיס קטנים שיעקב חס עליסס
 וכשחייב צבצר הנסר בשבילס, וקאמר מכאן ללדיקים
 שחביב עליבן ממונס כגופס, דהיינו דזה דפכיס
 קטנים דבן אינן עיקר פרינסתו כמו המקנס הכקר
 והלאן, ובכ"ז חס עליבן דזהו רק ממוט, ולכן
 קאמר דמכאן שחביב עליסס ממונס כגופס, וזהו ענין
 הממון דהוא נקרא רק שס זהב וכסף דפי' אינו
 נמלא תרומה רק ענין ביהמ"ק דזהב וכו' הנ"ל,
 דהי' ענין תרומה גס לרוב הממון שיש להאדם הן
 ברוחניותו שלא יבוא ח"ו לרס לבבך ושכחת כנ"ל
 והן בגשמיותו שיהי' יניקה לכל רוב הוסיף שבטולם
 שלא יהי' מאובד מהאדם, וכן ענין יופי הבגדי'
 דהתנהגות העולם שלא יקלקל האדם ח"ו ברוחניותו
 מראיותו זה, ה' יניקה ביהמ"ק מהתכלס והארגמן

ולכן אף דהחוק"ק הזכירה מזה, בכ"ז בחירותו למקדש ה' דיפעל בילרו אף דחטטגיו בדברים כאלו, אבל מעשה אוחס שיהי' מזהב לטבור כדי שילא טבור מטמא, וכן גם בהשכלת והארנמן אף דהוא פנין עומאח לכאורה ביופי הבגדים כפי המנהגות העולם, אך דיהי' ג"כ ילא טבור אף מטמאח כזאת (כענין דינא פרץ שממט ילא משיח ומחמר דהיא כלתו דיהודה, וכן דוד מרום המואבי', וכן בן שנה שאול במלכו בלי טעא דאיט נקרא משיח, ודוד אמר הטאחי ונקרא משיח, וכן הענין במה דבמקום שבפלי טאובה עומדים אין לדיקים גמורים יכולין לעמוד, חס הענין ג"כ דבעקבותא דמשיחא חולפא יסני כמאמר חז"ל בטובה משנה אחרונה שם, וחסו הענין ג"כ מעשה דבת שבע דנלרך דוקא לזה המעשה דשילא מזה משיח ה' ורק דקודם מתן תורה הוי הקיום מלד ידיעת טעם סדר, והיו סולכין אחר הטעם, ומזה הוי הסיח דיהודה וכלתו, כשהיו רואים הטעם דמזה ילא משיח, אבל לאחר מתן תורה דזה הוי אסור אף דנראה הטעם דגדול מעשה כו, ע"כ הוי נלרך דמעשה דבת שבע כדי דענין החלפת המעשה הוי כמו עומאח ח"ו, ורק מלד דהוי לאחר מתן תורה הוי ההכרח להיות בסוף המעשה כו בענין ספרה כמאמר חז"ל בשבת דגט כריתות הוי כותבין לאשתו, ולכן הוי משיח רק מצפילס כו, חס הענין שהתאונן על מיחה הילד שהי' מביאה כו, וימאן להחננה, חס הענין ג"כ דבכל דבר זה לעומת זה ברא חלבים, ועומד חמיד הטומאח למכסה נגד פניו בני אדם שגראה להם כמו ספרה, ולכן נספחו

ושכנתי גם בחוכם, חסו ג"כ לכחוב דמזהב טבור חעשה אוחס, וכן גם האדם שיכנס לביהמ"ק כזה כמו שיפור אנשים שהיתה לריכה כמו כהנים ולויים ואנשי מעמד וכמו שיפור אנשים שניתן להאמר ה' חלבי הלבאות יושב הכרובים כמאמר משנה אחרונה דפי' הרואה דנלרך בזה השיפור האדם ג"כ להיות באופן כזה כענין פדים וכדומה, כמו לכניסת בית המלך שלא יתו רשות רק לאנשים אשר הם במדרגתם לכניסה כו, כמו כן הוי ענין פדים כמו דהיא שומרה ונותנת יניקה לכל העולם לכן נחוב פניו מכל דבר הנמלא שכלל העולם, כן נלרך האדם שהולך לבית כזה שיהי' ג"כ מכל העולם, היינו דיהי' על המבחן מכל דבר הנמלא בעולם גם מזהב וכסף ומכל דבר פכלת וארנמן ולהיות בראייתו זה ולהיות נשאר ישראל בכל השלימות, היינו דיהי' ישראל גם מזהב, וגם מיופי הבגדים, אך זה הוי רק כשהי' ביהמ"ק קיים ופי' האדם ג"כ בענין ביהמ"ק, וכמו יהודה המכבי דחשמונאים אשר הוי ראש בהטורה, וגם רכב של סוסים פושט ענין מלחמה, אך לאחר החורבן לא הוי הענין כדאי לגבי כבודו ית', דאף בענין כזה יהי' ישראל בכולו דהיינו מכל העולם, אך דיכול ח"ו להיות פולה עו"ג בכולו, ולכן הוי זה באופן הכנה מאוד לאחר החורבן והוי הכרח להיות בישראלית כעה בהסתפקות המיושט ולא להיות אליו המבחן לזהב לתכלת וארנמן אף דלא יהי' ישראל בכולו במדרגתם הגדולה הנ"ל, אך דנשאר שם ישראל פליו וזה הענין הוי יותר כדאי לכביכול דעמו לאחר החורבן שלא יהי' סכנה כל כך, ולכן הוי בישראלית כעה עומד לא בחוך הרחוב רק מלדי הרחוב דהיינו במטמין במסתרים, חס נקרא גלות השכינה כמאמר חז"ל קלני מראשי וכו', ואך כשבא זמן האחרון יוכל להיות ג"כ המבחן על מכונו להיות מבחין סוכאי בכל דברי' הנמלאים בעולם אף דח"ו דיכול להיות פולה מזה עו"ג בכולו, בכ"ז כשבא הזמן דעקבות משיחא יכול להיות על המבחן בממנ"פ אס יעמוד בהבנתו אז יותר טוב ואס לא יעמוד ח"ו, יוליוו הקב"ה לגמרי, ולכן כשיבוא זה הזמן יכול להיות לכביכול שיהי' הבחנתו כאשר הוי בזמן שביהמ"ק קיים, חס מאמר התנא במשנה דטובה בעקבות משיחא חולפא יסני דהיינו כשגראה שבה העולם גם להבחנה כו דהוא בסכנה מאוד להיות עו"ג בכולו, לכאורה איך בא הבחינה כו, מזה נבין דעקבות משיחא הוא, היינו כשיבוא הזמן אס לא יהי' בטוב אז יכוף אוחס כמאמר חז"ל דיעמוד להם מלך קשה כהמן מלד שיבוא הזמן שילטרך לפאחו עמם זה עס זה בידים גלויים לכל העולם, וכמאמר דאין ען דוד בא עד שיהי' סדור כולו זכאי וכו' כפי פי' הגר"א ז"ל דהוא על כל אדם פרטי דזה יהי' חייב בכולו והוכאי יהי' זכאי בכולו משום דהפסולת יהי' נפרד מהאוכל, ולכן מלד דהפסולת יהי'

ולמעשה האמיתי הוב כפי הדמיון באבן מאסו הבונים במה שגוב ומגוב הוא לפי אמיתותו כזה ורק דבזה הוא הספרה מכוסה, ובה הוא הטומאח מכוסה וכשיבוא עת הגילוי וילחמו זה עס זה, ומלד זה יבוא לגילוי לכל שרשו הוא הטומאח ולזה הגילוי שרשו הוא הספרה, דהיינו מה שלוב הוא הדמיון לזה הוא השכל והאמת, וכן לפיך מה שלוב הדמיון לזה הוא השכל והאמת, ולכן כמו ביציאת מלרים נאודע ע"י ביציאה, ההכרח ממשה לפרעה כן יהי' אז ע"י הכרלות מהטומאות ומהפ"ר לישראל האמיתי ממה שהשורש מזרע אברהם, מלד הכחוב דואלרוף כבוד סניך ואסירה כל בדלך יבוא מזה שיהי' נחודע וניכר לעיני כל ההכרח מגוב למשיח ה', וחסו דוילא טבור ע"י הטמא, ומלד זה באתחלתא דגאולה כשנתהוב הטמאח והכיתות, יהי' מאמרס מלד ניבא ואיט יודע מה ניבא ששונאים ענין הלבניות דהוא הטמון והמכוסה, חסו ועשו לי מקדש חסו מאמר סכ' ושכנתי בחוכם דאס השכינה שרוי' רק במקום קדיש, ונראה דשרוי' סביבות הטומאח, אבל אס ילא טבור גם מטמא דאז יוכל להיות

יהי' כולו פסולת מלד זה יהי' האוכל ג"כ כולו אוכל ופ"כ כמו דהוי ספי' לענין האדם כן הוי ג"כ הענין לענין דמכולו לענין העולם, דהחייב יהי' חייב מכולו דהיינו מכל העולם שלא יהי' נשאר שום חובות ושום עון בעולם שלא יעשה זה דיהי' נקרא חייב מכל העולם, וכן גם הזכאי יהיה זכאי מכולו ג"כ דהיינו מכל העולם שלא יהיה נשאר שום דבר בעולם שלא יעמוד על המבחן האדם הזכאי ויהי' נשאר בלדקו :

ואמר

הכתוב עד ועשו ארון עלי שמים וגו' , ולפיה אותו וזה סהור וגו' ועשים כפרת וגו' ועשה כרוב א' וגו' והיו הכרובים עורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפרת, והאח"ל דלכרובים היה לורת חיטוק, ולכן כמו דפירשנו דהביהמ"ק הי' מטון לבראזה לטו ענין העולם דהיינו דאף מזהב יהיה לסכור כג"ל, וכן גם נמלא בו מכל מחמדים שיש בכל העולם, וכן סיניקה לכל העולם מההרומה מה דנכלל בו כהג"ל, כן נמי ענין הארון והכפרת שהי' ללכרובים לורת חיטוק, דזה הראה דהחיטוק מעט גדולתו יהי' נתגדל לתורה, וזה בכחוב אל הכפרת יהיו פני הכרובים, דהיינו דפניו יהי' טעם אל הכפרת חבו בין אדם למקום, וגם בין אדם לחברו יהי' פניהם איש אל אחיו דהיינו דכרוב א' יהי' פניו לחברו דהוא אל אחיו ולא יהיה טעם לאחוריו מולתו זה הי' המראה לכל העולם דהארון והכפרת, כן גם בשלחן אהר הכתוב, ועשים שלחן עלי שמים ולפיה אותו וזה סהור זהו כג"ל דמוהב פשייתו לור וזה סביב ויהי' עליו לחם הפנים משנת לשנת דזה הראה דלחם של שנת יהי' נמשך גם לימי השבוע, וכמו דעל השלחן לא הי' ניתק יותר הלחם משבוע העברה עד שכנגד זה יגרע הלחם משבוע זו וכמאמר חז"ל ביומא, כן הענין בלחם של שנת אשר עליו נאמר המאמר בזה"ק האי מאן דאשלים תלת סעודתי בשנת קלא יפיק ומכרזא עלה אז תהענג על ס', וכחב לשון דאשלים ולא לשון דאכל דזהו השלמת הנוף והנפש דמלד יגיעת האדם נחכר כמו מנשמתו וגופו, ובאכילת האדם נשלים זה כחותיו ללביהם, ופ"כ כשילמוד בעת אכילתו לכן באכילת משלים כחותיו גם לנשמתו דנפתח ביחמו בעת הזאת, אבל אם לא למד אז הולך כל אכילתו רק להחיות כמות הנוף ולא נשמתו מלד דאינו נחמר ממנו וסולך כל האכילה רק על ענין הנוף, וזהו מאמר התנא בצבות ג' שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו ד"ת כאילו אכלו מוצאי ממים מלד דכל שלמות מלאו קיא לואה בלי מקום הייט מלד דאין לו למקום להשכל דיהי' עולם אכילתו גם אליה להחזיקה דאינה נחסרת כחותי' מלד דאינו למד, ולכן אולא כל החיזוק אכילתו רק לענין פסולת הנוף דהוי קיא לואה, ועי' ג"כ לעיל מה שפירשנו

בהלשון דובחי ממים מענין אדם"ר דקודם עין סדעת דהי' חלוק מכעת בג' דברים, ראשונה דהתכל הי' נקרא עולם הי' וכל מה דהי' הי' יותר וכל דבר ודבר מה דנתהוה בעולם יותר הי' בחקפו יותר ותכליתו היה רק לחיים, לא כן כעת דהוי רק הסיפוק דכל דבר ודבר הוי הסוף רק לביות אבוד דהיינו הסעדר, כן היה עוד דבר מה שאדם הי' נקרא מלך היותו וכל סיפורים, וכל דבר דהי' עליהם מלך לא מלד דהי' יכולת לו להרוג אותו, רק בעוד בחיים חיותו כשהולך, כמו אלל חיות או אלל כל דבר ודבר כפל פחד ורעדה עליהם מלימות המלך אשר הקב"ה מבחיר אותו עליהם, ומלד דהי' עליהם מלכות גם בחיי חיותם, לכן אינו נלרך אליו עוד לביות ענין מלכותו כמו כעת מלד יכולתו להזיק או להרוג אותם דזה ענין מלך מות, דהיינו מלד המיתה הוא מולך, כמאמר היולר, מלך אביון מלד בלש ורד שחת, לא כן היה אהו קודם עין סדעת דהי' מולך עליהם מלד חיותם מלד הפחד ורעדה כג"ל, וע"כ הוי אבוד אליו לביות מלכות מות דהיינו מלד המיתה כיון דהוא דהיה בו ענין מלך אחר, וע"כ הוי נקרא מלך חיים דהיינו דהוא מלך מלד החיים, כן נמי כתבנו דהי' חילוק רב בין קודם עין סדעת בעוד דבר שלישי מענין אכילת האדם דבאמת בכל דבר שאוכל האדם כמו סורג איזו דבר כי גם הלמחים פרים ורבים הזכר והנקבה וכשנתלש הוא נקרא שם מיתה להם כמאמר הכתוב באיוב. אם ימות בעפר גופו וכש"כ כשהורג איזה בע"ח, וכן להבדיל כל הבע"ח כשאוכלים דבר הקטן והחלוט ממנו הם נקראים סורגים, ולכן נקרא כל ענין אכילה כמו אכילת מות דממות הוא בא, אך באדם קודם עין סדעת, מלד דהי' העולם חיים והיה מלך חיים, לכן הוי אכילתו ג"כ חיים דהי' המאכל מן כמו ישראל במדבר דנתהוה בלחות ראשונות כמו מדרנתו בקודם עין סדעת, וכתבנו שם ג"כ לעיל דהעולם היה סיתה מלד דעיקר חיותו הי' מעסק הסורה ולכן נתהוה דכל זמן שהוא עובד יותר מחחוק חיותו יותר מלד דכל מה שמזקיטין הוי דעתן מתישבת יותר לתורה כמאמר חז"ל בקדושין דזקני ס"ת כ"ז שמזקיטין דעתן מתישבת עליהן, ומלד זה כל שיותר מזקין יותר מתחזק חיותו במה שיונק מהסורה כמאמר סב' תחדש כנשר נעוריקי, כן גם בהדבר השני דהי' הפחד במה דהי' נקרא מלך הי' דהוא ג"כ מעסקו בחורה דמלד זה הי' הללס אלהים עליו דמזה פחד ורעדה ממנו, וע"כ נקרא זה ג"כ בשם מלך חיים דהוא לא מלד כפי"ו ורק מלד פחד אלהים על פניו כמאמר חז"ל דמאן מלכי רבנן, וע"כ אז מלך חיים שמו נקרא, כן גם סדבר השלישי דאכילת האדם בקודם עין סדעת הוי ג"כ רק בזמן וע"ש הכל באריכות, ואלו הדברים דעיקר החילוק הוא מקודם עין סדעת לאחר עין סדעת הוא, רק מלד הגיון הסורה ובמה דהי'

דיה יונק מחטונגי נפשו מענין התורה וכת' יונק
 בן עזיאל על משרע"ה לחם לא אכל ומים לא שנה
 רק החטונג בהטונג דשכינתא כמו ענין סמן, ועי'
 ג"כ פ' בשלח מ"ש בזה, ולכן הו' אז נקרא זבחי
 חיים, כמו בן עתה בשלומד הבורה בן גם צעה
 אכילתו הו' נקרא האכילה מענין זבחי חיים, לא בן
 עתה שאוכל ואיט לוגוד התורה צעה הזאת הו' נקרא
 זה מענין זבחי מחים, וזהו החילוק בין שלמד,
 בין איט לומד צעה האכילה, וזהו מאמר לשון הכנה
 ג' שאכלו על שלחן א' ולא אמרו עליו ד"ת כאילו
 אכלו מזבחי מחי', ולכן הו' בלשון הכ"ל דו"ק
 האי מאן דאשלים תלת סעודתא בשבתא, היינו דהו'
 השלמה הנפש והגוף זהו ענין סעודת שבת, ועי'
 הראש השלחן דיהי' נמשך לחם זה לכל השבוע,
 היינו דככל ימות כחול ג"כ לריך לראות דיהי'
 אכילתו צענין כזה מהשלמה הנפש והגוף היינו דיהי'
 כענין סעודת שבת דילמוד קודם אכילתו ובחור
 האכילה ולאחר אכילתו, זהו הראש השלחן דהי'
 מונה עליו הלחם משבת לשבת עד שיונה הלחם
 האחר זהו כנגד זה כ"ל להראות דהכסודות בסעודת
 שבת יחי' זה נמשך גם לימי החול דיהי' הכהנתו
 ג"כ כזה עד לחם שבת הבא, וזהו הכחוש ונחת
 על השלחן לחם פנים לפני חמיד, דהיינו דמזה
 דיהי' לחם זה דסעודת שבת לפני חמיד יחי' נקרא
 לחם פנים דהולך כמותו גם על הפנים דהיינו
 הנשמה ולא רק יחי' הליכתו לסיפוך לאחור, דהי'
 ענין גופניית, ורק כמאמר הכחוש דונחת על השלחן
 לחם פנים דיהי' לחם פנים, מלך לפני חמיד, בן
 נראה לי בצוה"י :

כנגד ז' ימי השבוע, וכמו דהששק ימים יונקים
 מיום השבת כדאיתא בזה"ק פ' יתרו, בן הי'
 בהמורה דששק קנים יולאים מלדיה מגוף המורה
 קנה האמלטי שבטי, ושלשה קני מורה מלדס
 האחד זהו שלשה ימים דלאחר השבת, ושלשה קני
 מורה מלדס השני הוא ג' ימים שקודם שבת, שלשה
 גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרת ועולה
 על האדם דלריך להיות עולה ולא פומד ולפלות
 מנפש לרוח ונשמה דזהו ענין פורה לפלות למעלה
 דשלשה משוקדים בקנה האחד כפתור ופרת, ובמורה
 היא עיקר המורה יש ד' גביעים דהוא עיקר יום
 השבת דיש נשמה יתרה, דהוא ד' גביעים משוקדים
 רק דקן לריך להיות לששת הקנים דהיו יולאים
 מהמורה, דהיינו דכל ימי השבוע יחי' נזכר ונמשך
 מהשבת, דהיינו דיהי' חל על כל השבוע בחור האדם
 ענין קדושת השבת, דכמו שהוא נוכח ביום השבת
 בן לא יתקן לגמרי בימי החול שיטעה ח"ו לגמרי
 מיום השבת העבר, וכמ"ש לעיל לפנין אכילה כמו
 דהי' מונח לחס"פ משבת עד שבת הבא דזהו הפרס
 על אכילתו דיתנהג בכל ימי השבוע לכענין דשיג
 בתורה צעה אכילתו כמו שהי' עוסק ביום השבת
 וכיון דמניה אכילתו להנתן כמו גם על שכלו במה
 דעמל צעה אכילתו, א"כ חלק האכילה לא רק
 לגופו דהי' נקרא אחוריו, אך דיהי' זה גם כל ימי
 השבוע כמו בלחס"פ דזה נקרא לפני חמיד בן ג"כ
 בענין זה, ענין המורה, דעולה על ענין הזמן
 דשבת ימי השבוע שהוא נגד שבעה קני מורה
 דעולה על כל הכהנות האדם לא רק על אכילתו
 דיהי' יולא לכל ימי השבוע מיום השבת, כמו דהי'
 מתנהג ביום השבת, בן יחי' נמשך עוד קדושתו ג"כ
 לכל ימי השבוע, דזהו ענין דששת הקנים דהיו יולאים
 מארבעה גביעים משוקדים דהוא גוף המורה, בן
 נראה לי בצוה"י :

עוד אמר הכחוש ועשית מנחה זכב ספור, דהיינו
 כ"ל דמזכב טעשה לספור כו', וששק קנים
 יולאים מלדיה דהענין דהמורה ביחה ז' קנים דהוא

פרשת תשא

וגם יש סבה היינו מעלה לדבר הגבוה אשר מלך
 זה הוא במעלתו, וא"כ כשהבדיל ישראל מעו"ג
 ובחר בהם, סנה לכאורה מלך שחי הסבות האלו,
 היינו מלך לדקת ישראל, ומלך רשעת הגוים, פ"ז
 אמר הכ' שלא הו' דמיון זה כי מלך לדקת
 לא חזכה עוד ירושת הארץ, רק מלך סנה השני'
 שמרשעת הגוים, ואך למח בחר בך וא' דשניסה סם
 הסבה לפעולה דדבר לירושת הארץ ליקח מהם וליטן
 לנו דהיינו דעוד סנה מהמעשה, מלך למען סקיס
 אח

ידקל משא וכו' ויאמר למה ה' וכו' למח יאמרו
 מלרים ברעס סולאים לכרג אחתם בפרים
 וכו', וזכר לאברהם ליתקן לישראל עבדיך וכו',
 ונראה לבאר כפי הכ' בפ' ואתהק מכפי פ' עקב,
 אל תאמר בלבבך בצדקתי הביאתי ה' לרשת את
 הארץ הזאת וכרשעת הגוים האלה, לא בצדקתך
 וכיושר לבבך רק כי ברשעת הגוים האלה כו',
 והנה נראה דכל דבר שמוכרל סנה יש סנה לדבר
 הגדול, שמלך זה איט דומה לסדנר הגבוה ממנו

את הדבר אשר נשבע ה' לאבותיך לאברהם ליתחם ליעקב, שזה הוא רק מעלהך, ושתי הסבות האלו בגרופה והמעולה שכן, היינו רק מרשעת כגוים זה הוא הסחרון מהם, ולמען הקים את הדבר אשר נשבע לאברהם ליתחם ליעקב זה הוא מעלת הדבר שבאלינו, וכן הוא הטעין בפרשת ואתחנן כאשר אמר מקודם דבאר לך ומלאוך באחרית הימים, ואמר בנבואה שתפסה תשובה לבסוף וזה הוא ושבט עד ה' אלטיך ושמעת בקולו, וכל היסורין שהביא עליך, הוא רק כדי שתפסה תשובה כי רק לטובתך הוא, ותראה לבסוף שכל מחשבותיך מה שבדמיון שזה הוא טיבתך זה הוא רפתך גם בעופ"ז, וההיסוף מה שכולך לנגדך כל הרפתקאות הזמן מה שלפי ראות עיניך בזה זה יסורין, זה הוא להיפוך שמה תלמה טובתך גם בעופ"ז, והוא הטעין כמאמר הכ' בפ' עקב וידעת לבסוף כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלטיך מיסרך, כדי ושבט עד ה' אלטיך, וע"ז אמר ג"כ כי אל רחום ה' אלטיך שאינו רובם בהשחתך, וזהו לא ירפך ולא ישחיתך, וע"ז כתבנו מקודם שאם תשאל מפני מה תהי' רחמנותך עליך לבסוף הזמן כאשר פוטותיך גדולים עד מאוד, ע"ז אמר כי שאל נא לימים ראשונים ותראה שכל פה שקלקלת יותר רחמנותו יותר עליך בהדבר שהוא בעלמותו והביא מענין האדם אשר ברא וזה נפלאות הכורא יתברך בדבר הגדול הזה, הנשמע כמוהו מפשיית גשמייתו ורוחניותו ביחד, היינו ללם אלמים אשר בו עם גשמיית חומר הסכור, והוא קלקל זה מאכילת עץ הדעה וכל מה שהדבר יקר יותר, הססדו יותר בקלקולו, וא"כ ראוי הוא להיות פונשו גדול כ"כ, ובכ"ז ריחם כבודו יתברך עליהם להביא התורה להיות ראוי להשמע, גם להאדם כפי מדרגתו באכילתו לאחר עכ"ד, אף שמקלקלו בא לזה, וזהו השמע עם קול אלמים מדבר מחוך האש כאשר שמעת אתה ויחי, היינו שהלביש רוחניות התורה בהגשמיית, שהוא עוד יותר נפלאות מבריאת האדם מהתלבשות רוחניות נשאו בגשם חומר הסכור, מה שקלקל זה שראוי להיות פונשו גדול מאוד, בכ"ז ריחם כבודו יתברך עליהם בזה הדבר בעלמותו מהתערבות רוחניות בגשמיית התורה, ואמר עוד דלח"כ שקלקלו גם התלבשות זה ועשו הטגל שהוא התלבשות העבירה בהמליה עד שמה הוכרח להיות לגלות ללרוף ולהסיר כל בדיליך, היינו התלבשות הטומאה מהספירה והעבירה שבדמיון שהיא מלוה, וגם לדיק שהוא רשע ורשע שהוא לדיק, ע"ז יחי' הסכרה מלך להסיר כל סגין מהבדלת הפסולת מהאוכל שיהי' עולה כ"כ עד שנתהוה חדשות ממקרי הזמן כ"כ שלהטובים יחי' נקראים זה נסוי, ולהרעים יחי' נקראים זה מקרים, שזה יסרג, וזה יגלל לזה הדבר גופא, כמאמר הכתוב כי ישרים דרכי ה'.

כי לדיקים ילכו בם, ופושעים יכשלו בם, ויחי' כ"כ נסים עד שהנסיי נקרא בשם טבעי, כמאמר הכ' פ' וישלח ויחי' ה' לי לאלמים, מלך שיסין רגילים בנפלאותיו, וזהו ג"כ ענין התלבשות רוחניות הטולם בגשמיית, וכימי לאתך ממלרים אראנו נפלאות לבסוף, וזהו שאמר הכ' דגם שמתקלקל יותר בקלקולך אף להתורה הקדושה מלך הטא הטגל להיות טבע לנלות ובכ"ז ריחם כבודו יתברך עליך ג"כ בהדבר גופא בעלמותו בהתערבות עוד יותר ועשה עוד יותר נפלאות עד שילביש רוחניות הטולם בגשמיית, וא"כ עלו הנסים ממעלה למעלה, היינו מרוחניות האדם לגשמייתו ובחטא האדם ריחם עליו, יותר מרוחניות התורה לגשמייתו, משמענו מהשבע דלאלו הי' בעוד מקודם התלבשות לוכתנות שור, ונתלבש להלבשה שיבין האדם גם כפי שכלו דלאחר עץ הדעה, וכשחטא גם בזה בהטגל עשה עוד יותר במעלה בהתלבשות רוחניות הטולם להגשמיית היינו הנסיי בהטעמי, וזהו הכתוב או הנסה אלמים לבוא לקחת לו גוי במכות באותות ובמופתים ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדולים ככל אשר עשה לכם במלרים לעיניך, כן זה לאות על הפתח שתהי' זה האותיות ג"כ אז מלך שיטרפו ויתבררו הטומאה מהספירה והעבירה מהמלוה כפי דמיוןך אשר מקורו זה הוא מחאל הטגל רמ"ל, ואם ישאל אז איזה אדם, איך יכולת להיות שהדבר שהוא גופא תהי' להרעים למקרה, ולהטובים להיפוך להלכה כפי אשר כתבנו מקודם בכ"כ כי ישרים דרכי ה' ע"ז אמר הכ' וידעת היום היינו היום לעשב זה הוא מיבש ולעשב אחר מרטיב, שזהו הכח המקבלים כן מזה והטבות אל לבדך כי ה' הוא האלמים, רק אם המקבל היא בשמים היינו שעינינו הוא רק לענין השמימי ע"ז הוא ממעל, ועל הארץ שהוא האדם שהוא ארציות ע"ז עולה מתחת, ואם תשאל מאיזה זכות יחי' אז נפלאותיו יתברך, ע"ז אמר הכתוב דאית מלך הזכות רק דבא הזמן שיבוא הפה לואתה בראת לדעת כי ה' האלמים אין עוד מלבדו, היינו התגלות האלמית, ואם תשאל אם הוא מלך ההתגלות ולא מלך זכותך ע"ז היתה יכולת להיות גם באומה אחרת או מדבר אחר, ע"ז אמר מלך ונתת כי אכב את אבותיך ובחר בזרעו אחריו ומשום זה ויוליתך בפניו בכחו הגדול ממלרים, כאשר כבר כתבנו שעיני יליאת מלרים היינו מהכשופים והכמת החילונים שחס התרחקות מכבודו יתברך שזה הוא גם לעתיד מה שהטוב יחלק מהרע, היינו הערב רב שמקודם ממלרים ותכליתם רק להתדמות להטובי כוכבים, וכל רעיונותם הוא רק לחכמת החלונות שזה הוא ענין מלרים, ובמה שיטרפו ויתבררו ויתלבשו הרע מהטוב וזה ענין יליאת מלרים דלעתיד, רק שמקודם הוה היליאה בענין הגוף, ולעתיד תהי' בענין הנשמה, וישרו ג"כ שירה, וע"ז עולם הכ' באו יסיר שהוא עולם על הפתח, והשירה תהי' אשירה

לפי כי גאה גאה סום ורוכבו רמה צים, וסכום הוא ענין תכליתי פופ"ז לפי ראות עיניהם שיניעו לתכלית מטעמית חכמה החלוציות, שפ"ז אמר סכ' שקר סכום להשפעה וברוב חילו לא ימלט נפשו ממות, וע"ז עולה ג"כ סכ' לא בגבורה סכום יחפץ שהוא בסחוקיות רק במקרי הזמן, שלפי ראות עיניהם שזה נקרא חכמה בזה שרואים להחזמות רק לעכ"ס דחכמים הם בעיניהם ועולה מזה להפסית גמורה, וע"כ אמר סכ' אסור לא יושענו שהוא בסחוקיות באדם, ועל סום לא נרכב, כדי שלא יטי' עולה מזה לבסוף לאמירת אלהינו למעשידינו וכשיחכה הכל לחל עולם, פ"ז אמר בסוף השיירה, שחיל אמו יושבי פלטה, ואז נבטלו אלופי אדום אלי מואב יאחזמו רעב, ונמוגו כל יושבי כנען, עד שנחטבו שיבואו להגאולה, וזהו סכ' עד יעבור עמך ס' עד יעבור עם זו קניית וט' מקדש ס' כאנו ידוך ס' ימלוך לעולם ועד, ואימתי בעת שועלו מושיעים בבר ליון לשפוט את הר עשו ויכלל הכל ברכ', שמש ישראל ס' אלהינו ס' אחד, ומלך לבסוף שפולט להם למקרים חדשים עד שילך ברחוב וברגע אחד יהא לאין, כאלו לא ס' בעולם, כמאמר הכתוב את חלך עמי בקרי היינו ברעיונותיך במקרי הזמן, אף אני חלך עמם בקרי, וזהו הכל מלך שמקורם ועיקרם הם הפער רב ממלרים, וזהו שאמר הכתוב את שמש תשמעו בקול ס' אלביך, וישר בעיניו טעשה והאונם למותיו, שאז כל המחלה אשר שמתי במלרים, שזה הולך על המחלה שהטי' בפער רב אז דזה הוא מלרים דהם הולכים רק לרופא האדם כפי דמיון עיניהם בהחכמות שאינם שואבים מהחורה אשר אלי' נכללו כל החכמות לפי אמיתות הפנימיות כמאמר סג"א ז"ל, דבלא ידיעת החורה ליכא חכמה אמיתית כלל בעולם, דהקשרות הטולם והחורה הוא ניהן מעת הכריאה כמאמר סכ' דאם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ועשייתם בהחכמה הוא רק בענין גופניות כמו באיזה שפאקטיף דרק בראית עינים החלוצים אשר עינים גופניות הם שאינם נקראים לפי אמיתותם שם עין כלל, כפי דין הספלין שזכו עולה לדת ונוגע בזה עיקר דת ישראל, דכי עיקר הטינים הוא במוח השכלי, כי הטינים הגופנים נראים שנחראש לשקר לבסוף אשר השמים יושב על הארץ, וע"כ בדמיונם לפי גופניות חכמותיהם החלוציות שזה הוא רפואה, ובאמת כיון שאינו מניע מה שקוראים בשם חכמה רק עד הקליפה החלוצית פ"כ אינה מניע רפואה ג"כ עד החלוצי, ולכן נחפז ממקום זה ועולה באיזה חדשים לבסוף הזמן באיזה ימים המחלה ממקום אחר כיון שאינה נלקחה מהשורש, וע"ז עולה הכתוב דואם שמוע תשמע דזהו חזר ושוכה בפנימיות, לקול ס', וישר בעיניו טעשה, וגם והאונם למותיו ושמרת כל חוקיו. דאז

לבסוף הזמן שיהי' פולט המחלה על מלרים, הם הערב רב דוכו דבטחונם אז רק ברפואה האדם רפואה חכמת חלוציות גשמיות מלך זה אין יכולת להיות להם אז ברפואה לאמיתיותה בשלימות וישארו חולאים רח"ל, ואמר לזה שהוא מנשמת ישראל דוהאונם למותיו ויגדל בניו ולאחאיו לתורה, דאז דוכל אשר שמתי במלרים לא אשים עליך דבך כאילו לא ס' אשים המחלה כלל, מלך כי אליך רק אני ס' רופאך, ורפואתו דלאמיתותו, דנלקחה המחלה מהשורש, וע"כ סרי כאילו לא ס' אשים לא אשים עליך כי אני ס' רופאך, וגם סכ' דהסיר ס' ממך כל מולי וכל מדוי מלרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונמנם בכל שונאך, הם הפ"ר גדולה שנאה ע"ה ששונאים להם"ה יותר משל עכו"ס לישראל כמאמר חז"ל בפסחים פ' אלו עוברין, שמקורם ממלרים, וזהו הכונה ג"כ ויוליאך בפניו בכחו הגדול ממלרים, ומלך אהבת אבותיך לכן לבסוף הזמן יבחר בך ביינו בפסובים, ומן השמים השמיטך את קולו ליסרך, ועל הארץ הראך את אשן הגדולה כדי שתחזור בתשובה, כמאמר הכתוב דלעיל דנלך לך ושבת וגו' וכדי לסוריש גוים גדולים ועלומים ממך להביאך למה לך את ארצם נחלה כיום הזה, וע"ז מטיים כאשר כתבנו כדי ושמרת את מלותיו ואת חקיו אשר אנכי מלךך היום אשר ייטב לך וכו', ומלך דלא יטי' בטחונך במקרי הזמן יטי' יכולת להיות להדבק, שיקיים עליך הכתוב דואתם הדבקים בטי' וגו' דזהו עיקר לפעיל ארץ ישראל, וע"כ מטיים הכתוב בזה, ולמטן תאריכון ימים על האדמה כל הימים, וע"ז עולה אמירת משה רבינו פ"ה ג"כ כדברינו הנ"ל, ברכ' לא בלדקתך וביושר לבבך ביינו שזה ס' אמירתו שאף שבאמת אינו נמלא בהם זכות, בכ"ז לריך אתם לראות על רשעת הגוים הסך דלמה יאמרו מלרים לאמר ברעה כולאים לפרוג אופם בהרים ולכלותם, ואם שזכו רק בגרעון מלך הרשעות שבהם ביינו מהרע נלךך עוד למטלחו שבהטוב כנ"ל, פ"ז אמר זכור לאברהם ליחחק לישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך וחדבר אליהם ארבעה את זרעכם ככבדי השמים וכל הארץ הזאת, ומלך זה וינחם ס' על הרעה אשר דבר וגו' :

ויישוב משה אל ס' ויאמר אנא חטא הפס סזס חטאה גדולה ויעשו להם אלפי זהב ועשה את חטא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, ולכאורה מהו החטאת משה רבינו פ"ה בזה לכבודו יתברך, ואך דהנה כבר כתבנו בפ' וירא בכחוב דבי נשבעתי באום ס' כי יען אשר עשית את סדבר סזה וכו', דהכונה דהנה ראוי לפלות בדעת אברהם אבינו פ"ה אם לא יטיב יחחק בעולם לא

לא יבי' זרע ישראל בעולם ולא יבי' מי לקבל
 החורה ובאין חורה ליכא ג"כ שבר ועונש, ואין
 גיהנם ואין גן עדן, ואיך יבי' ביה"מ וע"כ לפי השכל
 ראוי לדחות מלוא זו שכוף רק מלוא אחת ואינה
 חמורה כ"כ כי גם כרח איתו כתוב עליה כפסה
 וכמילה מפני הדברים הגדולים האלו שהם פיקר
 דת ישראל, אך דעת חכמים היא כי נדרך האדם
 לפשות כאשר מלוא בפשיטות ולא להשוו במרום, כי אף
 לפי מחשבות הגבוהות לפי דמיון האדם אינו ראוי לפשיט
 המלוא, ככ"ז לא יעלה בדעתו כזה ח"ו רק הוא יעשה
 בפשיטות כאשר נאמר אליו, וע"ז נאמר לאברהם
 כי יפן אשר פשיט את הדבר הזה ולא תשכת את
 בקך אף שהוא יחידך דלפי רעיוןך הגבוה לא יחיה
 ראוי לפשיטך כזה, ע"כ מאלה הדברים שהיתה
 ראוי לעלות ברעיוןך היינו כל הנ"ל, יבי' עולה
 לסיפוך, דעתה יבי' נשאר זכרך יותר ויותר דהרבה
 ארבע זרעך ככוכבי השמים אשר מקודם לא הי'
 ברכתך כזה, וזה עולה ככל מלוא החורה אשר
 פהעבירה נמשך בעונש בענין דהסרך רעךך נגד
 דמיון הללחתו אשר יקרה לביות אליו ממנה, כן
 במלוא עולה הללחתו נגד דמיון פחד הפסדו אשר
 מניע ממנה, וע"כ עולה אליו מפקידתו בנו לסיפוך
 שיבי' זרעו לרוב יותר כמקודם, וכן בענין ארץ
 ישראל דירת זרעך את שפר אויביו והחברו בזרעך
 כל גויי הארץ, ומסיים הכתוב כהנ"ל עקב אשר
 שמעת בקולי דפשיט בפשיטות כאשר אני לויטי
 אותך, וכן כתבנו בענין כזה במרדכי כמה דהשיב
 לאסתר אל חדתי בנפשך להמלט בית המלך מכל
 היהודים, דלכאורה איך אמרה אסתר הלקח דואני
 לא נקראתי אל המלך ואינה רלחה לחרף נפשה
 בעד כלל ישראל, ונראה גם שם דלכאורה גם אז
 אם היחה הגזירה על כל ישראל איך הי' קיום העולם
 ולמי הוי נתינת החורה ופיקר עוב"ב, ואיך הוי קיום
 כל העולמות אם לא ע"י ישראל, ואך דפשוט
 דשם ישראל יביה נשאר מאסתר דהיא תשאר בחיים
 חיותה, וזה היחה כונת אסתר דשם ישראל יקיים
 ממנה, והגזר שנגזר סגד המשחה יקיים מהם,
 וא"כ ארבעה לריכס לחפש הללחתה שתשאר זכר
 לישראל, והכונה דיוחזר כונת יעקב דעיקר כלל
 הקיום מרחל וכמו שנבאר זה על הכונה כמה שרלס
 מרדכי לעשות פורים ליו"ט כי עשה הוא האות
 ופשיטת להגאולה, יו"ט של פסח, אך הוא זכר
 לגאולה בן דוד, ופורים הוא זכר למלוכת שאול, וזה
 באמת אינו נקרא יו"ט דהמלוכה לא נשאר בידם
 ונשאר ככונת אחים בענין הבכורה כדי שלא יביה
 יוסף אלל יעקב שלא יחולו עליו פיקר הכרכות כפי
 כרלון שפי' ליעקב אע"פ דעיקר קדושת ישראל חיה'
 ביד יוסף, אשר נשרש מרחל, ובאמת יוכל להיות
 אם לא היחה המכירה והיתה המלוכה נשרשת מרחל
 היחה הגאולה עוד מקודם החורבן ולא הי' שום

גלות לישראל, מלד דענין רחל היחה דאף דרגילה
 אלל הכרפים, ככ"ז עומדה בלדקס דזכו דבר נפלא,
 ובפשיט אחיה אדם דבר נפלא גם לענין נשמיית
 יכולת לביות נחמה לפשירות בשעה א' כמה דלוחמו
 בהרומתו מעט מעט בכל יום ויום וביה מגיע זה
 בהמחנת זמן רב כן, לענין הרומיות זוכה זה מן
 השמים בעטם אתה משפל ממלך למדרגה גבו'
 כאשר היחה צרחל מרועה ללבן להסתחנות עם
 יעקב בשדה וכחבנו דכן הי' ענין זה ביוסף דהיה
 במלרים דוכה לעלות מבית הסוהר למלכות למלרים
 וכחבנו זה בפי' מרועה וכאשר כחבנו דאם הי' עולה
 ליעקב זה סדרך לא הי' גלות כלל ע"כ עולה ע"ז
 כונת הכ' דואני נחתי לך שכס אחד על אחיך אשר
 לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי דמחרגס בללותי
 ובצעותי, דהיינו מלד דבגלוי הי' בחרבי ובקשתי
 כענין עשו ובפנימיות הוי ללותו ובצעותו, מזה זכה
 ללקיחה שכס בעוד מאז מה שהכלל ישראל אינם
 זוכים לזה ללקיחה איזה דבר מהעו"ג עד לפחד
 זכה לזה יעקב בעוד מאלפים שנים הקודמים, וזה
 מלד דרך עבודת ה' בענין דבר הנפלא דהוא ענין
 חרב וקשת מלחון ככל העו"ג ומצפנים הוא
 בללותו ובצעותו דהוא ענין כהנ"ל, ולמי הוא שייך
 חלק זה אם לא ליוסף שהוא ג"כ הי' בדרך זה
 שהי' במלרים ובבית פופיפרע ועומד בלדקו שש"כופ
 אליו ג"כ להיות לבוא אליו שכרו במהירות משפל
 המלך למדרגה גבו' כאשר כהבנו לעיל, לכן אמר
 על חלק שכס דואני נחתי לך שכס אחד על אחיך
 אשר לקחתי מיד האמורי, מלד למעלה דבחרבי
 ובקשתי ובפנימיות כדמחרגס מלד בללותי ובצעותי
 כמו שביארנו בפי' וילא ונוגע זה גם לפי' מקץ וע"ש,
 אך רלון כבודו יחברך לא הי' כך והמלכה ספי'
 ביד לאה, ע"כ כונת אסתר שהגזירה מוכרת לביות
 ע"י ישראל, וגם הקיום של ישראל מוכרת לביות
 בעולם, אך על מי הגזירה ועל מי הקיום, היחה
 כונת אסתר דהגזירה חיה' מקוימת בשאר ישראל
 שיכרנוס ח"ו וקיום ישראל ספי' מקוימת ממנה,
 ומלד זה לא רלחה לחרף נפשה כנ"ל, ע"ז אמר
 אליה מרדכי, אל חדתי בנפשך להמלט בית המלך
 מכל היהודים כי אם החרש חרישי צפה הוא
 לסיפך יבי' ריות והללה יעמוד ליהודים ממקום אחר
 שבהם יבי' קיום לישראל, והגזירה ספי' מקוימת
 מאתך, וזהו ואת וביה אביך וכו', ע"כ מהרה חלכי
 למלך כי מי יודע אם תהי' עוד פה מוכשרת כעת,
 וזהו ומי יודע אם לפת כואת הגעת למלכות
 וע"ז היחה פניית אסתר לך כנוס את כל היהודים
 וכו', היינו מקודם אם היחה בדעתה לפשיט למוח
 וחקקה הוי רק עליבס, אך כעת לפי עניןך גי'
 רק חלכי בסכנה על כן, ולומי עלי':

זרעך

דנראה גם כהן שזכו מחמת כריחת בריית
 לאאע"פ שישאר זכר מזרעו א"כ אם ימחה
 הכל

ככל, מי ישאר מהבטחה כבודו יתברך לאברהם
 אבינו ע"ה, ואך שבחמה רבינו ע"ה וזרעו בו ה'
 מקיים שבטחה ממה שזכו זרעו יסו נשאים בחיים
 מיותם, ואך שהוא טען בעבורם ואמר אם תשא
 תפארתם ואם אין לא ארלם בזה וימחה גם הוא
 מספרו אשר כתב וא"כ לא ישאר שום זכר מזרעו
 של אברהם אבינו ע"ה, ויב' הסכרה לכפר גם
 לכם, ע"ז ה' עניים כבודו יתברך אליו לא כך
 הוא, סייע גם גופך חרפך אינו סלך ואין אהיה
 בעל דעה גם על זה, ומי אשר חטא לי אמחמו
 מספרי סייעו למי שארלם אמחמו ולמי שארלם אשאיר
 בחיים מיותו, וישאר בניורה עליהם, וזרע של
 א"ה ובטחתו יקיים כך, כן נראה לי בעמ"ס :

משה רבינו עליו השלום כבר כתבנו דמוכן האדם
 הוא דלעמל יולד זו עמלה של חורב, וגם לאחר
 סעמל והגיע לאיום מדרגה נלרך לחשוב רק לבחם
 שאינו הגיע עוד כדי שימול ויחזור, ויעמול וילך
 ויגיע ממעלה למעלה ממדרגה למדרגה, וזכו כונה
 הכחוב דבשמים הוא ענין השמימי לחשוב רק ממעל
 ועל הארץ שהוא ענין ארליות לחשוב רק מחחס
 דהוא רק לחשוב לבחם שכבר יש לו, דסייע
 הסחפקות במופע, אבל אם אינו עושה כזה בין
 אם לא יעמול כלל, ובין לפיסוך דברעיונותיו
 דכבר הגיע לאיום יש, זה אינו כפי כונה הסורה
 כפי כונה תכלית האדם מחללת בריאתו, וע"ז אמר
 כמו שכתבנו מכבר בנוסח ברכת פשכיינו דוסכר
 שטן מלפנינו, זהו שלא יחשוב לנכחות דהוא לפנינו,
 וגם שלא יפנס לאחור בשלא יעמול כלל, זהו דוסכר
 שטן מאחרינו, וגם מה דאמר דהוא יפחה לבט
 בתורתו זהו עמלת החורב, וגם דויסם בלכנו אהבה
 ויראתו, זה דלא יחשוב דכבר הגיע לאיום יש, וכדי
 דלא יהיה לריק, זהו עולה על דויפתח לבנו בתורתו
 דלא יב' ככלי ריק דסייעו בלא יעמול כלל, וגם
 דולא נלד לבכלם זהו עולה על דויסם בלכנו אהבה
 ויראתו, דהוא שלא יעלה במחשבתו דכבר הגיע
 למדרגה דזה הוא מבהיל אתרים, חכו דולא נלד
 לבכלם, וע"כ ביקש משה רבינו ע"ה לבוא לעיקר
 תכלית בבריאת מבריאת האדם לשני הדברים הג"ל
 סייעו בזה דיב' בו עמלת הסורה, וגם מהדבר
 השני מהשכיבות הג"ל, אך דמאיוס בל לאדם
 לרעיונותיו להשיבה יש הוא פלד הסרחקות מכבודו
 יתברך, כי כל מה דמקרב האדם לכבודו יתברך
 נחראה אליו לעזמו איך הוא כלל מחם, ע"כ על
 זה ה' בקשת משה רבינו ע"ה דכשיקרב אליו כבודו
 יתברך, אז יב' נראה לעזמו איך הוא ללא מחם
 ויב' עולה לשני הדברים הג"ל, זהו הוא ביקשתו
 דוסראתי נל דבשמי הדברים הסם דבטמלת הסורה,
 ובדבר השני דללא מחם, יגיע בזה לעיקר תכלית
 בריאת האדם, ע"ז ענה אותו כבודו יתברך דלא
 תוכל כי לא יראתי האדם ומי, רק ענה מקום אחי
 וס' בעבור כבדי ושמתך בנקרם סנור, סייעו
 דאתן לפנין אותך כל מעמקי החכמה, זהו ושכתי
 גם כפי פליך עד עברי, והסרתני את כפי, סייעו
 כמו מלמד סנוד להטיק דלאחר בלימוד רולס
 לידע איך סיס הפעולה ביריעת סמינוק, זהו והסרתני
 את כפי סבי' שבנתך רק בוראית את אחורי,
 סייעו מה שלא טובל לראות, זהו דתכלית הידיעה
 מה שלא נדע, זהו שבנתך, אבל לפני לא יראו,
 זהו כבקשתך דוסראתי נל זהו לא יראו כי לא
 יראתי האדם ומי, סייעו דזה ה' עניינו דאסה סנוד
 דמוס תבוא למחשבותיך ללא יש מוס דוסראתי
 נל, דאררעס דמוס דסראח דלא טובל לראות אתר
 כל

לג ויאמר ה' אל משה ראה אתה אומר אליי בעל
 את העם הזה ואתה לא יודעתני את
 השלח עמי ואתה בעלמך חלך אחנו, זהו ואתה
 אמרת ידעתיך בשם, ואם אתה לא חלך אפני
 מה הוא הסבדל אנתנו מאומה אחרת, וע"כ ביקש
 לפחות סודיעני נל את דרכיך ואנכי, אנשינו איתם
 בדרכיך ובוט יסו מובדלין משאר עממין, וענה
 אותו כבודו יתברך דפני ילכו והנחותי לך, סייעו
 דאליך אני מקורב במקודם, ילכו הנחותי לך ג"כ
 במקודם וסם ילכו אחרך, בוס יהיה מובדלין משאר
 עממין, ולסודיע אותך דרכי זה אינו יוכל לפיות
 כי מי יוכל לדעת דרכו, ואמר אליו משה דבוס
 עולה הספרש משאר עממין רק יב', ולסם אין
 ספרש כלל, וע"כ טען ענורם ואמר אם אין פניך
 סולכים סייעו גם סם, עוב יותר דאל תעלנו מוס כלל,
 דבמה יודע אני וגם עמך סלוא בלכתך גם אחם,
 וסו, עמנו, דלו ונפליטו אני וגם עמך מכל
 האדם אשר על פני הארמה, וענה אותו כבודו ית'
 דנס את סדבר אשר דברת אעשה כי מלאטי חן
 בעיניך וארעך בשם, וביקש עוד דסראתי נל את
 כבודך דהוא עוד מעלה גדולה, וענה אותו דזה
 אעשה אפך, דהגיעפ השעס שסראח לפי"ח שסראח
 אותך לראות ללמוד סרר התפלה שכתלך לבקש
 רחמים על ישראל דזכרת לי זכות אבות, לסראותך
 דנס ברחמה זכות אבות יש עוד מקום דאני אעביר
 כל טובי על פניך על סנור, וקראתי בשם לפניך
 ללמוד סרר בקשת רחמים דאם תקרא זה כסדר
 ששלם עשרה מדות יהיה אליך עזר אף בשחכלס
 זכות אבות, וכסדר סוס תלמוד לישראל דכשם שאתה
 רואה אותו מעוסק קן יסו מעוסקים וזיכירו לפני
 דחוס וחגון יסו נענין כי רחמי לא כלים, חכו
 וחנותי אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם, אבל
 לראות בשלימות לא תוכל לראות את פני, זהו תוכן
 סדברים כפי מה שפירשו חז"ל, וסנין מבוקש

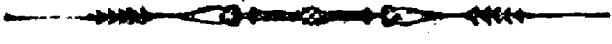
כל ראייתך, מזה תבין כי אחי ללא ממש וחבוא מזה הביטוי ומעמלת החורה ככ"ל למדרגת גשר וד"כ כפי פ"לים שביראה כ"ל, וכבר הבאנו זה

פרשת אחרי

חולין בתפלתם, אך כפי סגדול ביוה"כ פ' שמקורב אז לכבודו ית', ע"כ גם באיזה מחשבת חולין שא"ס פ"ב ח"ו אז במחשבתו מה חייב, וכן זה בקשחם בשעת מתן תורה, דבר אחי עמנו, ואל ידבר עמנו האלילים פן נמות, וזה כונן הכתוב ג"כ ואחנה את הלויים נחונים לאהרן ולבניו וכו', ולא יחי' קלף על עדה ב"י בגשה ב"י אל הקודש, ומלד זה לבסוף סימן בעת שבה להתגלות אלהות בקרבנו לזו העולם, נתגדלם העברת יומר, וזה חבלו של משיח וזה הפנין מה שמדקדק פ"ס סביבו כחוט השערה מלד התקרבותו, ועיקר הענין כשוא במדרגה גבוה ופושט איזה דבר שלא כדיון א"כ הוא כמו שמקורב לשמו ית' ומספר השם שלא כסדר שעולה בכלל דאין לו חלק לעו"ב מעסק השם שלא כדיון, כך אם הוא במדרגה גבוה ופושט עברות, לכן זו העברה חמורה, וזה חבלו של משיח כ"ל בעת התגלות אלהות על העולם מלד העברה שנתרבה אז, וע"כ אה"כ כאן שא"ס הולך לקרוב קרבן שהוא עומד בקודש, ופושט שלא כדיון בשחומי חוץ, ואיך יחי' זה שם קרבן שמראה להתקרבות אמו ית' כיון שפושט גבוה שלא כדיון כבודו יתברך, ואינו עולה להתקרבותו לכבודו ית', ע"כ ההכרח משם קרבן לאיזה התקרבותו היא מעבורה זרה, וזוה הוא אומר ו"א יזכו עוד את זבחיכם לשעירים אשר הם זונים אתריכם כיון שמשו שלא כדיון לפי קודש האמתי, כן נראה לי בעו"ב:

א"ש תיש אשר ישחם שור וכו', ואל פתח אובל מופד לא הביא וכו' דם ישב וכו' ונכרת כו' למטן אשר יביאו בני ישראל את זבחיכם וכו' ושבואים ל"ב וכו' ולא יזכו את זבחיכם לשעירים וכו', ולכאורה מאי שייכות זה לשחומי חוץ את זבחיכם לשעירים, ונראה דהנה כבר כתבנו דאם עובד עבודת הקודש או אם עומד בתפלה ועולה אליו אינו מחשבה ממחשבות חולין כמו מחמור ושאר דברים, ולכאורה איך יעלה זה בדעתו באם עומד נגד פילת כל הפילות וסבת כל הסבות אשר אין בללחה ח"ו ממקום אחר, וגם אין פחד ופסידא, ואם נראה דעולה לזו פחד מפני דבר או כמו דיש הלחה אליו מעוד דבר א"כ היא עבודה זרה וכחכ"ט אשר מלד זה איחא ד' עבודות בעבודה זרה כמו בקדשים מלד דסיפוך מקודש הוא עבודה זרה, ורק דזוה אם הוא במקום הקודש והוא מקורב אל כו' כמו דעומד אלל המלך איזה אדם ומדבר לפניו ושוכח ואין נכנס המלך בלבו דעל זה בודאי עולה לקנום למיתא, אך אם זה במקום רחוק מהמלך דאז אף אם אין מניח זכרונו לזכור תמיד כל היום על המלך אינו עולה לקנום ע"ז, מלד דזה במרחוק מהמלך, חבו גם במלכותא דרקיפא, ע"ז אה"כ ואנכי הסתר אסתיר פני ביום שהוא בעבור שאני יודע כי יפנו אל אלהים אחרים, לכן הסתיתי פני מהם אז דבהסתר פנים אין הקנס כל כך כיון שמרוחק הוא כפיין מלכותא דארעא כ"ל, חס הוא לטובתם שיכולים להסתקיים אף אם ח"ו תבוא איזה מחשבת

פרשת קדושים

אני ה', ונראה הענין מה זה סמיכות יליאת מלרים למאזני לזק, ונראה דזוה כפי מה שכתבנו שיליאת מלרים היא יליאת מעניני עו"ב ומתכלית עו"ב? שבי

מאזני לזק וכו', וסין לזק יחי' לכם אני ה' אלהיכם אשר בולאתי אתכם מארץ מלרים ושמרתם את כל תקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם

שיב' דבוק צה, שיכולת לבוא לאי להיות דבוקו
 שם בעילת כל העילות וסיבת כל הסבות, ולכן כמו
 שהוא אמת לאמתו הוא נלך ג"כ לאדם הדבוק בו
 להיות אמת לאמתו בלי שום פניית שקר, מלך
 דהיה בהם חכמות שאינם טובעים מהתורה, לכן
 כל מה שהוא מעמיק בהם הוא יותר מתרחק מכבודו
 יתברך, מלך שהם ותועלתם אינם לעולם, והוא
 שהוא בבחי' שקר כיון שהוא חוץ לתורה ועולם זה
 בכלל מכשפים, ומלך זה ה' הדיון דלא תחיה
 מכשפה לעו"ב, הדיון כפיקר הענין שאין קיום בהם
 לעולם כמאמר חז"ל דהקורא בספרים חלונים אין
 לו חלק לעו"ב, מלך דזה אינו בא מפנימות מכל
 דבר רק מהחילוף ומכחישין פמליא של מעלה, וע"כ
 כל מה שמעמיק בהם יותר אינו עולה להיות מקורב
 לאלהות, רק שמכחישין פמליא של מעלה, וע"ז
 עולה ענין יליאת מלרים ללאת מזה שיהיה יכולת
 לבוא לאי, כמש"כ כמה פעמים, וזהו ענין טענת
 משה רבינו ע"ה כיון שענין אחד היליאת והכניסה
 ראוי להיות שע"י מי שילא ע"ז יבטם, וענה אליו
 כבודו יתברך שזה הוי רק אם יתהפ היליאת באמת
 ובשלימות, אבל הם לא ילאו עוד כיון שעשו את
 העגל שהוא ענין הכסף והזהב אשר לאדם שהם
 מקרי הזמן שבה מזה למקרה לילה שהוא לעדות
 בלילה בעסקו ציוס שאינו בטוח בה, ולכן נלך
 לעוד גלות שע"ז יהי בטל, אי על ידי שכלם בזכו
 או ע"י בעתה, שחכלה פרוטה מן הכים, דזהו ענין
 העגל, דנחשוו כל הללחותיהם לתל עולם שאז חסיה
 מצוטל מחילא כל העבודות זרות שלו, ואז תהי' יכולת
 לבוא להגאולה בעו"ה, וכבר כתבנו דזה ענין נוסח
 בהמ"ז דע"י שהולאתנו מדרך מלרים ע"ז זה עולה
 לועל שהחלפת לאבותינו ארץ מחדש טובה ורחבה,
 ומה שפיר דשינה הסדר קודם בכניסת ישראל
 ליליאת מלרים, וע"י התורה מענין הכתוב דאם לא
 בריתי יומם ולילה תקות שמים וארץ לא שמתי בה

הזמן, כמ"ש דע"י מטר הקודש שהוא מרעיונות
 לתורה מה שבה לו מן השמים, נשתלשו עם מטר
 השפע, וממטר השפע לנשם הפשוט, חס כתבנו
 כבר כמה פעמים, וענין העגל בא להם ממקרה
 הזמן מה שלא היו בטוחים שע"י משה רבינו ע"ה
 תהי' שיכולת לבוא לא לארץ ישראל דיבורם פי' כי
 משה רבינו ע"ה מת סייעו הת"ח שגלוס ממשרע"ה
 זה מה, חס חלש, וזה עני, לכן אין ביכולתם
 שהת"ח בכניסה על ידם, ע"כ הולך רק לכסף חסב
 ולעשות ענין כסף לכניסת ארץ ישראל, חסו העגל
 ובזה חס"כ דמאזני דרק וסין דרק יהי' לכם דמאזני
 סדר אהה רוצה לעשות זה שהוא מלך בטחוק לזה,
 ע"ז מסיים חס' אני ה' אלסיכם אשר הולאתי
 אתכם מארץ מלרים, לכן ושמתם את כל מלותי
 ואת כל משפטי ועשייתם אותם, וכן אהה מולא
 בסוף בהר חס"כ ברבים דאל תקח מאתו נשך
 ותרבים, ומסיים ויראת מאלהיך, מלך דעולה
 בטחוטו רק בהכסף ולכן עולה דאינו רוצה להסתפק
 במועט ורק להרבות עוד כסף כענין קין לאמר
 קניתי, ולא כהבל דעולה שמו עליו דהכל כבל
 ורעות רוח, ועל כן כיון דכוננו רק לפרבות אין
 ברנונו ליתן איזו דבר לזולתו וע"ז אמר דאל תקח
 וכו' ואז וחי גס אחיך עמך, ואמר שם הכתוב דאל
 כספק לא חתן כנשך ובמרבית לא חתן אכלך מלך
 כנ"ל דעולה בטחוקך רק בהכסף, ע"ז מסיים גס
 הכתוב אני ה' א' אשר הולאתי אתכם מארץ מלרים
 לכן היליאת עולה שלא יהי' ברעיוטסיך ממקרי הזמן
 שהוא הכסף כדי שאז תזכה לבוא לאי, וזהו המשך
 הכתוב עוד שם דאני הוא אשר הולאתי אתכם מארץ
 מלרים לתה לכם את ארץ כנען, מלך להיות לכם
 לאלהים מלך דבחול' דכניחו רעיונותיהם תחת מקרה
 הזמן דומה כעבוד ע"ז, אבל באי' להיות לכם
 לאלהים, כך נראה לי בעו"ה :

פרשת בהעלותך

כשעומד להתפלל לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה
 שהוא עילת כל העילות וסיבת כל הסבות אשר אין
 הללחה אחרת בעולם ח"ו, וגם אין מקום ח"ו
 שיבוא איזה הפסד שהוא עילת כל העילות וסבת כל
 הסבות, ואיך משכחת שיעלה במחשבתו בעת תפלתו
 שיבוא איזה הפסד בביתו, ומדעלה במחשבתו א"כ
 הוא ענין כעין ע"ז, וגכן לומר מלך זה הוב הדיון
 שזה

ואתנה את הלויים נחונים לאהרן ולבניו מתוך
 בני ישראל לעבוד את עבודת בני ישראל
 באוהל מועד, ולכפר על בני ישראל ולא יהיה ב"י
 נגף בגשם ב"י אל הקודש, לריך להבין מה ענין
 טעם באמירת כבודו יתברך שבעד זה נתן הלויים
 לעבוד בעבור ישראל כדי שלא יהיה נגף ב"י הא
 שיכולת ביד הכל יכול שלא יהיה נגף, ונראה דהנה

על הכר הזה, כן למד עתה זכות עליהם, ואמר עוד עתה תראה סיקרך דברי שחראה מהם שיקיימו דברי שלא יבקשו עליהם על כבודו יחברך בדבר שלא שייך זה לשאמר אם יכולת לו ליתן עוד דבר מלך שסיר ס' תקלר, כן כ"ל בצמ"י:

שם בעבודת הקודש וע"ז במנין ד' עבודות שחיטה הולכה קבלה וזריקה מה שיש בזה יש בזה, דסייעו מלך דאם לא יחשוב כראוי במחשבת עבודת הקודש עולה ח"ו לע"ז, אך בענין תפלה סג"ל הנה זהו אם עומד אדם נגד המלך ומתראה שאין ברעיונותיו שום דבר שפומד לפני המלך כוס זה בודאי פוגשו גדול מאוד, אך אם הוא רחוק מן המלך כמה מילין ועולה כל יום שאין בלבו על המלך, ע"ז בודאי אין נחשב זה אצל המלך כיון שהוא רחוק מן המלך, ע"כ מלך זה אין נחשב נגד המלך במחשבת זרה בחפלה, מלך שהוא רחוק מן המלך כמה, ע"ז אה"כ ואנכי הסתר אסתיר פנים, מלך כי פנה אל אלהים אחרים, ועולה בודאי שם שיפלה מחשבות ע' זרות הוי כרפואה מקודם שי"ה הסתר פנים בעת הגלות כדי שלא יחשב לענין כופר ח"ו, אך ככה"ג ביוהכ"פ שאז הוא מקורב לכבודו הוי שם באמת שעל איזה מחשבת נידון במיתה, וזה סי' בקשת ישראל דבר אסא עמנו ונשמעט ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות, ומלך זה שיבוא סוף הזמן בעקבותא דמשיחא שיבוא אז עם התגלות אלהות שיוחשב אז כל עבירה ועבירה יופר גדולה מכפי קודם מלך התגלותו יחברך, וזה ענין חבלי משיח, זה ענין שהקב"ה מדקדק עם כביציו כחוט השערה, מלך שהוא מקורב יותר לפני המקום צ"ה בהתגלות, ולכן ג"כ לא תראה נסים רק לכל אחד ואחד כפי מדרגתו, וזה ענין ג"כ שנחנו הלוים בהחמתו עבור ישראל לעבוד עבודת הקודש בעד עובתם כדי שלא יהיו ישראל מקורבים כל זמן וכל עם לכבודו ית' כדי שלא יסי' בנ"י גנף ח"ו ילך בגשת ב"י אל הקודש, עיין זה לפיל בפ' אחרי דהבאט:

והאיש משה עמו מאד מכל האדם אשר ע"פ האדמה, ועוד במגלה (דף ל"ה) אמר ר' יוחנן בכל מקום שאחיה מולא גדולתו של הקב"ה שם אחיה מולא ענוותנותו, הכונה דבנה המלך אשר על פני כל עמו יכבוד אין זה כבוד אחי כיון שהכל עבדיו ומוכרחים לכבדו כפי אשר תשיג ידם בכל מיני כבוד שבעולם וכיון שהכבוד הוא ע"פ הכרת אין זה כבוד האמתי, כאשר שמעתי מפרשי' נוסח הקדושה קק"ק ה"ל מלא כל הארץ כבודו, כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איך מקום כבודו, והכונה כיון שכבודו מלא עולם וכל ברואי עולם מלווים ועומדים לכבודו ית"ש, ובכן אין זה כבוד האמתי כי הסכרה לא ישוּב, וא"כ כיון שהוא מלא כל העולם איך מקום כבודו איך המקום ששם יתכבד כבוי"ה שמו ע"י כבוד שמכבדו אותו, והנה בנוסח שבעולם מי שהוא עשיר מחבררב ומתנהג בגדולה בלכתו ברחוב העיר הרבה יותר ויותר ממה שיש לו להתרברב כפי פשרו באמת עד שמי שרואה אותו מתהלך בגדולתו ויכל להכיר כי אם אמנם עשיר גדול האיש שהוא כי לולא כן לא ה"י יכול להחשא בהתנשאות העשירות, אך לא יפרוץ בעושר מופלג כפי מה שמתראה בעלמו ומחלבל בהתנשאותו, ומי האיש החכם ויבן את זאת ויוגל לשער עד שיבן מגיב ערך עשרו, וממה שאנו רואים שמתנאה ומפץ להראות כבודו לפני בני האדם, מזה נוכל להבין לנכון שיש בו חסרון שאינו עשיר גדול כל כך כפי מה שהוא מראה בעלמו כי אם ה"י באמת כפי מדתו שהוא מתראה, א"כ לא היה לריך להתנאות זאת בעלמו, רק שהחסרון שבו שאינו כל כך מופלג בעושר, זה הוליד לו הגאווה שהולרך להתנאות ולהראות תכסיפי עשירות יותר ממה שהוא באמת, ולכן מלך המושל על כל מדינות מלכותו לא שייך בו גאווה לפי שאין בו חסרון לפי שאין אחד בכל ארצות ממשלתו שלא יסי' נכנע אליו, א"כ לפני מי יתנאה המלך להראות ממשלתו עליו, נמלא לפי שאין בו חסרון לא יוכל להיות בו גאווה, רק בעת היותו במדינה אחרת שאינה תחת ממשלתו שם יתכן להיות לו גאווה לפי שיש לו שם חסרון ששם אינם משועבדים תחתיו שייך שיוכל להתנאות ולהראות כי גם שם ירו תמשול, וזהו פי' הכתוב והאיש משה עמו מאד מכל האדם אשר ע"פ האדמה לבד הכונה שה"י מקיים מצות הענוה מלך המלוה רק עוד כונס, דלא טבא הכתוב לשבתו במדת הענוה

הצאן ובקר ישמע להם ומלא להם את כל דגי ים יאסף להם ומלא להם, בהרנוס אונקלוס סיספקון לבין, נראה לפי התרגום שהוא מפרש כמו שאמר ר"ג בנו של ר"י הנשיא על דברי כבודו יחברך סיר ס' פקלר שאין מבקשין אלא עלילה, כן הוא מפרש לסיפוך באמירת משה רבינו ע"ה, היינו שאמר הלאן ובקר ישמע להם העלן וסורין יתכסין להן סיספקון לבון, היינו שיסיו מבקשין עוד דבר בעלילה, וכן פי' על נוני ימא וכו', היינו שמבקשין עלילה, ואמר לו כבודו יחברך שזו רק על ענין ב"ד שמבקשין עלילה עליו לבקש עוד דבר אצל כבודו יחברך שהוא בכל יכול לא שייך לומר עליו אם יש לו יכולת לפשות עוד דבר וסייע אמירתו סיר ס' תקלר, ולמד כבודו יחברך זכות עליהם שלא יאמרו מה שלא ניתן להאמר כאשר למד זכום עליהם בפ' שמות על שאלת משה רבינו ע"ה וכי אוליא את ב"י ממלרים באיזה זכות, א"ל בפוליאך את העם ממלרים מעבדן את האלילים

רק להיפוך סכונה לשבחו בגדלות, דהיינו לפי שע"י שגדול משם מכל הנביאים והחכמים זולתו ולא יתכן להיות נמלא חכם או נביא במדרגה שיוכל להשתחוה אליו, ממילא הוא עניו יותר מכל האדם כי בו לא יתכן גאווה כי על מי יתגאה אם נודע לכל כי הוא חכם יותר מכולם, נמלא שע"י שאין בו חסרון אין בו גאווה :

וַיִּזְדַּק כונת ר"י בכ"מ שאתם מולא גדולתו של הקב"ה שם אתה מולא ענותותו לפי שהקב"ה מלכותו בכל משלה ואין נסתר מתחת ממשלתו כי הכל עבדיו, וממילא אתה מולא ענותותו, וזהו כונת הנמרא (מגלה כ"ט) בענין הכתוב למה חרדונו הרים גבטוים למה חרדו דין עם סיני, כולכם בעלי מוס אתם אלל סיני, וקי"ל כתיב הכא גבטוים וכת' התם או גבן או דק א"ר אשי וכו' ש"מ האי מאן דיסיר בע"מ הוא כי לולא סי' בו חסרון לא סי' לו לורך להסיב :

וּבְעֵינַי זה כחבנו שכל דבר כאשר הוא לרוב למדרגה גבוהה שאין למעלה ממנה הוא בא ככתחלה ככ"ל, דלחלק נושא פה במלה כמדרגה הראשונה דעני, וכאשר העולם הוא בעיגול ממקום שיאל למקום זה הוא בא כשמשבב אחת, קן בכל סמדרבות שבפולס עד לשמים הוא בא ככתחלה, כדומה אם יש לעשיר סון רב עד אין מספר נמלא עליו ממונו ונחסוה כאין לו. ממון כלל, כמו קן לענין גדלות סגדול אינו מגדיל בגאוותו נגד סקטן מלך שגדול כל כך ממנו עד שנקלח מאתו שם סגדלות ואינו מגדיל א"ע רק נגד גדול אחר מלך שנחסר עוד גדלות אליו לפי אמתו, אבל בכל דבר ודבר שאינו שייך חסרון סגדלות כמו גדול נגד קטן נלקח ממנו שם סגדלות, וע"כ כל דבר הוא בא סי' (מסאין) מספוכו מזה ממש שיש חסרון עוד בסדבר, וזהו ומוחר האדם מן סבהתה הוא האין מלך כי סכל הוא חוזר לסכל, ואם ישאל איזה איך סי' סבהתה באדם קורם עין ה' : כשלא סי' עליו מוסר כלל, דלפי דבריו בסל ממנו ענין באטטיות וחוזר לסכל דהאדם נלרך לעמל ככ"ל, אליו סי' אז סעמל בעמלו של חורה סי' מניע רק למעלה למעלה מס סי' נחסר עוד אליו, וע"ז אה"כ וירא אלסיס את האור כי טוב, היינו כשראס כבודו יתברך שיאלל הארס עין סדפת ונחווה סעולס לסוססס וגרעון היינו רע וסוד, לכן נלרך לסבדיל בין האור ובין סוסך, והנמשל בין סרע ובין ססוב, וע"כ מלך זה דבר בא הים מספוכו מסאין ככ"ל, קן גם דרעס ובינה נחווה מס שיש בני אדם שאינם מציינים, וע"כ נקבט ססבדלות מוים סשבת לחול, ככרכת סרעט מלך שאל אין דרעס סכרלס מנין כמאמר חז"ל, וע"ז סנוסס מחחלה סכרכס דאחס חונחטו למדע חורחך, וחלמדנו לעשות וכו', וחסיב סרר סבדלות דבא אחד מספוכו דהיינו דרעס ובינה

ככ"ל, וכן וסבדל בין קודם סבא מחול, וכן בא שם אור מלך שיש חושך בעולם, וכן ישראל מלך שיש פו"ג, וכן סבת שהוא יום סביפי מששת ימי סמעשה, אבל ביום סשבת גופי' שהוא מעט פו"ג שהוא טוב ככולו ליכא ענין סוס סבדלות מלך שהוא טוב ככולו ונחווה אז הארס סאחמי כקודם פו"ג שאז אינו נלרך להאין דמאמר דאלס אין אין אין דבר ככ"ל דארס לעמל יולד, דאז סוס פיקר סמלו בעמלה של חורה וזה סי' ענינו אז הים והאין כחסרון מהחורה שנחסר עוד ברעיונותיו, ולכן אינו נלרך אז לחוסר סגשמיות דאלס לא יחסר אליו כלל לא ילך ג"כ בעולם בלא עשיה כמשוגע וכסבהתה כאשר כחבנו בענין ומוחר הארס מן סכסמה שהוא כאין ככ"ל מלך עסקו כחורה חמיד, וכן גם כפת ביום סשבת שהוא יום קדוש ויסודו להיות עסקו כחורה כל היום יכולת ג"כ שלא סחי' לו סוס חוסר כסגשמיות מלך דאז יכולת להיות ככלל ארס בלא זה מלך עסקו ביום סוס דניחן עליו לכניע כמעלתו יותר ויותר כחורה, וע"כ כשבא סשבת לאפוקי שנלרך אז להארס להיות בא אליו חסרון בכל לרכיו מלך חקנתו, ע"ז אמר אז, וינפש וי נפש, ומלך שפולה אז בעולם נלרך לסבדיל בין סרע ובין ססוב ובין סקודס ובין סחול, וכל סבדלות סמוכ סכגמ', וע"ז מברך דאף שהוא הים סכסכ לזה מלך קלקולו באכילתו ועסס רע בעולם דנלרך לסבדיל זמ"ל, ככ"ז ריחס עליו כבודו ית' ועסס זאת לסבדיל זה מוס, וע"ז מברך אותו כמו סרופט שמושה אסעראליע ומבדיל ומילג כשר רע מהסוב קן עשה כבודו יתברך, וזה סכרכס סמברך אותו ע"ז, וכן אמר סכ' מלך כי שמעט לקול אשחך וגעסית ספל לסעזר אשר נבראת להיות ספלה אליך, וזה בא אליך סספכת סרר. סעולס להיות סולכת סגשמה אחרי סגוף היינו סעיקר אחר סספל, ומוס סבוא שחך לבסוף אחר סעו"ג סנכרואיס להיות ספלים אליך שיראו אחרי דרכך, וגם מוס סבוא לבסוף ליניקת ארץ ישראל מחז"ל, היינו סיפוך ססדר סעיקר מסספל, וחז"ל מסיבותיסיס ומסכות סזמן שהוא עבודס זרה כפי מכון סחורה, סע"ז פולס סכחוב ולא סחורו אחרי לבכסס ואחרי עייכסס אשר אתס זוניסס אחריסס, שאלס נשאל לארס אלס יוכל לקבוצ עת ללמוד כשעס זו, יתן מענה לפעמיס סכשעס זו סוא עת עסקו כעסקיו סס, שאינו כשמע ממנו שאין יכולת להיות אז עסקי' בעסקיו מלך זמן ססוא סוא עת עסקו כחורה, וסוא סכל סעשס סגוף סספל לסעיקר, וסעיקר סוא סגשמת חייס סללמי לספלה, לדבר דכשך כי כרגע א' סוא סולך לדרכו ואין זכרון עליו אלס לא סי' עיקר עסקו כחורה, וכן כשמע ממנו לפעמיס שחוקף מסר כחפלתו גם ביום סשבת מלך אכילתו ססוא באיחור סזמן, וסוא סכל סגשמה סולכת בו אחרי סגוף, וזהו כפת קערס

על פיה, שאף בשבת שמלוה היא באכילתו מ"מ עיקר מלות העונג הוא השבת, שמגד זה נקבע לעשות עונג באכילתו, אבל אם אינו זוכר על יום הקדוש הזה בשבתה השניה הרוחני שבשני השביות אשר מזה נקוה להגאולה, זה אינו העונג כפי מכוון התורה, וזהו כינת הכ' וקראת לשבת עונג דבעת שתעשה מלות עונג עיקר עונג תקרא להשבת ואכילה תהי' הטפל היינו שמגד זה גם האכל, ולכן אה"כ כאן ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך פחת אשר נלרך אליך לילך אחרי האשה שבחתי גוף העליון שהיא התורה היינו שיגבר גם חלי גוף ההחתון מתאוותו הגופנית לנשות אחר חלי גוף העליון כמאמר הכ' רוח האדם העולה למעלה, וזה ג"כ כמו אילן אם עיקר הוא בטוב או ענפיו הטפלין אליו מחוברין יחד בטוב זה על זה, אך אם עיקר נרקב אז ענף וענף נפרד זה מזה, כן באדם אם עיקרו הוא נשמתו בדריאתה בטוב או כל הטפלין אליו כמו בגוף, והאשה ועו"ג כולן מחוברין ונלמדין בשלימות אליו, אבל אם היא אינה בדריאתה אז כל הטפלין אינם בשלימות אליו היינו כגוף אינו בחזק כ"כ, וגם ליכא שלום בית, וגם נחשוב שגאה כבושה להעו"ג עליו, וזהו כינת הכנסת בבלימות גוף ונשמה הם תריבס:

והחזון לדברינו דאמר הכתוב כאן, ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך פחת אשר נלרך אליך לילך אחר חלי גוף העליון שהיא התורה שיגבר גם חלי גוף ההחתון מתאוותו הגופנית אליו כמאמר הכתוב רוח האדם העולה למעלה, כי הבריאה משני החלואין זה לעומת זה הוא, שהשכל הוא זכר והתורה היא האשת חיל וכשתשמע בה נחמה וולדות הם חרובי התורה, וזהו כינת הכ' ומחזיקים בדריאתו ונתהוה לאלאי הנשמה טובים מלאילי הגוף מבנים ומבנות ולריך לטייל עמה ולהנות בה יומם ולילה, והאשה שבחתי גוף ההחתון היא רק טפל לעזר אליך כדי שתוכל לטייל עם אשת נשמת החיים שהוא נגד כבוד יתברך והשכינה, ותשאר הס"מ והלילת בלבד, כי זה לעומת זה ברא אלהים וישראל עם זיווגו באמצע ותלוי עליהם, אך נוטה הישראל דרכו עם האשה אשר לקח, אם נוטים אחר חלי גוף העליון ככ"ל שהוא רוח האדם העולה למעלה היינו שהם מעלים גם חלי גוף ההחתון והאשה למעלה לחלי גוף העליון, ואז נמשלה היא להתורה כמאמר חו"ל בבימות במלא אשה טלא טוב שאשה טובה היינו שמביאה את בעלה לעסוק בדברי תורה נמשלה להתורה שהסבה ממנה, שאז היא נגד השכינה, והוא נמשל בליוונו נגד כבודו יתברך, כי דמות אדם תקוק בכסא הכבוד, ואז הס"מ והלילית נשאר לבדם במקום שממה שאין שם בני אדם, אך כשיחליפו לביסף להוריד גוף העליון להחתון כענין ורוח הבמה היודרת למטה, לחשוב רק איך יגיע לבגשמים

וכיח אינה עולה למעלה לעזור אליו להיות עסקו בתורה, רק שהוא נמשך בדריעותיו אליו להחיותו ונתהוה לעזר אליו, ותחת והגית בו יומם ולילה שנלקוה על התורה, הוא מקיים והגית בו יומם ולילה בהאשה, וכאשר כל ענין הסומאה זה לעומת זה ברא אלהים ונחלבש כמו הטברה, ע"כ ענינו כמו שהיה לריך להיות בהתורה לקיים כי הם חיינו ולורך ימינו הוב ענינו על האשה כי זכו הכלים חלדו ועשה האותו לעיקר ער שנתגלב זה גם לעיוני החיטוי גם לעין החיטונית, שאין האשה הולכת אחריו בהפחת דזה היה לאות שהיא טפלה אליו רק לעזר, רק הוא הולך אחריה דזהו האות שהוא העיקר העזר אליו כדרכי העובדי כוכבים ונמשל הוא כנגד הס"מ, והיא כנגד לילית רח"ל, שאז הקדושה טמונה ומכוסה מבני האדם בהסתר פנים כדכתיב ולאכי הסתר אסתיר פני ציוס ההוא, היינו היפך ממה שהיה מקודם שהיה הסומאה במקום שאין שם איש, ע"ז כתיב ונתורה בה ליון כסוכה בדרם כמלוכה במקשה, וכחבנו דלענין העונש כמו שהיה מקודם נלכד איזה פחת יד שד או גזלן במקום שממה בפתאומיות, כן לבסוף הזמן יהי' נלכד איזה בענשו מגד הקדושה ג"כ בפתאומיות מגד איזה מקרה מגד כמו שמקודם היה הסומאה כפיצר שנלכד אדם איזו פעמים שם, כן לבסוף הזמן בדרך הזה באיזה מקרה בענשו מגד הקדושה, היינו שבפתאומית יקרה בהרחוב בדרך הליכתו, דנתהוה האדם לאין, וכפי האמת נתקנה האשה הגופנית לחלי גוף ההחתון, וחלי גוף העליון הם הדיבור והעיינים הוא רק חתמת להתורה, וכדמלינו באברהם אבינו ע"ה שלא הכיר בה עד שבה למלרים מקום הסומאה מקום אשר רעיונותיהם תחת מקרי הזמן, וגם להאשה הגופנית, נתהוה בהכרחו לזה כאשר ביארנו כמה פעמים דכן יהיה לבסוף הזמן בהערב רב אשר מקור נשמתם ממלרים בהתנהגות כזה להליכתם בדריעות עם האשה הגופנית, עד לבסוף שתהי' יציאת מלרים האמיתית למה שיפרדו זמ"ז, וענין הדברים הוא הגוף העליון אינו שייך אליה רק להתורה, לכן כחבו הפרי המוסר שלא יראה בחלי גוף העליון שהיא חתמת עם התורה בענין דלעולם ויעשה אדם את עצמו כאלם רק לרק תדברון, נגד פני זולתו, וביחוד נגד פני העו"ג כי לפי האמת דמות ללמו אינו נכרא לגשמותיו רק לרוחניותו, ויש לו גינים פנימים כמו מנות ולטוטפות בין עיניך שהיה כנגד המוח, ורק דניתן עליו לבוש גשמי לראות גשמותו, והוא כמו שניתן על האדם איזה מאוס שיראה מזה איזה דבר, כן ענין הגשמי שנחטו עינים בלבוש גשמי שיראה מזה גשמותו, אבל אינו שייכות זה לענין נשמה פנימיותו ככ"ל, וגם כל פנימיותו שהוא חלי גוף העליון אינו שייכות לזה, והמיתה היא ג"כ רק להמסוה, אך באיזה שכל ראינו

גם מפנימיותו רק להמסוה לזה הוא מיתס בכולו , ולכן לזה היא רק שינה , ולזה הוא פגור מובס , זהו כונת הכ' וילאו ורלו וכו' , כאשר הדפסט בספרי אשר מנני ה' , דהנה כאשר אליבו ז"ל בוישך את אדרתו מעליו שנשאר חי לעולם , כן לכל אחד ואחד יש בו קלת קדושה , שהמקלה שהוא יחי' ראוי להשאר בחיים חיותו לנלח , ורק שחל המיתס על שארי החלקים , וא"כ הוא כמו שינה שגם בעת שינחו הוא קלת מת כמאמר חז"ל באחד מששים ממות , וגם הוא חי שסם שניסם ביחד , כן במיתה הטובים נקרא ג"כ כמו שינה שהוא חי במקלה וגם מת , וע"כ כשגח עת התחיס לא חסי' זה בריאש חדש , רק שהוא כמו הקילו ורנט שוכני עפר היינו כמו שמקילים חיזה אדם משנתו , אך בני שהוא ילא מכלל ישראל כח"ל שאין בו אפילו קלת קדושה זה הוא מת בכולו , ולזה לא נקרא שינה רק ששוכב פגור מובס , ולזה כשיבא העת להחיות נלרך בריאש חדש להחיות הפגור המובס פ"כ באמת אינו קס , וע"ז אמר הכחוב וילאו היינו הטובים שזבס ורלו כששאר שזס פגרי האנשים היינו שלא קס מלד שהוא רק פגור , ועל מי הוא אומר זה , על המורדים והפושעים די , וכנה בני ליכא טולעים , ונחשוו רק במה , אבל אח"כ כשיקומו בא מיתה להחולעה , אבל להמורדים והפושעים כיון שלא יקומו לכן חולעחס לא תמות , וסיו בזיון מבשר זה לבשר זה שיבא נראה לכל שזס הבשר הוא שינה , חס הבשר הוא פגור , וע"ז כתוב וסיו דראון לכל בשר , וע"כ הפחד שלא יעשה כל ראיחו גם פנימיותו שיגבר אחר ראות עיני המסוה , לכן כפי מכון התורה אינו ראוי להאדם לראות מרחוק חוץ לד' אמותיו יוהר מכפי מה שנלרך עינים להמסוה לראות הנשמיות , ובאמת כאשר הולך האדם בעולמו בכל יום נחסר זמנו ממנו ורק הולך לחכלית הסעדר ויעלה בדעתו מהו תכלית החיות אס לא רק לעסקו בתורה ולעשיית המלות לפעיד , פ"כ נקל להבין שימכר ויחיש רק להתורה והמלות דחיותו הוא רק זה , רק מקודס מתן תורה בעוד מקודס עץ הדעת שלא חי' מוסרי זה שהיו חיים וקיימים לעולם , אז מלד טלמותו הוא נמשך להתורה , שאינו ידוע להס טוב ורע שיפסקו בזה , וע"כ עיקר פסקם חי' בהתורה ומלד זה סוס חיותם דאינס נלרכים להמיתה דזה גופא דהפשטה גשמיות מהמשכה לבס לתורה נקרא מיתה להמסוה כפי הנ"ל , וגם דלסיות לזה אינס נלרכים אז מלד המשכה טלמותם להשבון הנ"ל מהמיתה , זה ג"כ ענין הכחוב דבדבר הזו האריכו ימים , ומלד זה אינס נלרכים למתן תורה רק אח"כ עד בעת מפחיתס מריחוק אחר ריחוק ממדרגה למדרגה עד שנלרכים להקירוב , אך גם לאחר מתן תורה באשר נחווה לאחר זמן מרוב עולם קהם טרודים עד ששכחו כל בריאותם מה הם

עיקר חיותם , פ"כ הועמד לזכרון פ"ז . בכל יום בערב ובקר ולהרים אשיחה ואהבה שבעת חפלתו לפחות יזכור לימי חלדו , דכוא רק לעסוק בתורה ולעשיית המלות , שאל"כ ימי חיותו שכולך יום ויום אין בו ממש , וברגעים ההם נקרא מיתה להמסוה כפי הנ"ל , היינו דשבק חיות פוס"ז בעת הזאת דזס נקרא ג"כ מיתה כמו באליבו דכתבין אך שהוא חי , באמת פלה עליו ג"כ המיתה שהוא מיתס חלות פוס"ז , רק שהוא עשה זאת בעלמו על ידי מפסיו הטובים בוישך את אדרתו מעליו ולא בעכריותו עליו לפירוד הגופניות כיון שהוא בעלמו הסיר חלות הגופניות ממנו , וע"כ אינו מוכרח להסיר כל הגוף מלד החלות שדבק בו בעת שזא עמו לביאתו לעולם העתיד , שאין יכולת לבוא עם החלות שס , דבגוף כזה יכולת לבוא שס כיון שהפריד אותו מהחלות מקודם ולפי אמתחו נקרא זה ג"כ מיתה , וע"כ כל אדם גמי לפחות בעת חפלתס כשיבא רעיונותס בעת הזאת כי מה הוא החיות אס לא לעשיית המלות נקרא זה ג"כ מיתה עליהם , וע"כ כמו אליבו ז"ל כמו שהפריד גופו מהחלות בכולו נפחה המיתס בהכרחיות ממנו בכולו שאין נלרך להסיר הגוף ממנו כיון שהגוף בעלמו הוא מזוכך שיכולת לבוא גם עמו לעולם הרוחני , כן לפי שיפור זה בכל האנשים כ"כ שמזדכך גופו מהחלות כמו בעת חפלתו כהנ"ל , לפי שיפור זה נפחה המיתה בהכרחיות ממנו , וכן גם בעסקו בתורה שכשמניה רעיונותיו ומפשיט טלמו מכל ענין גשמיותו וזו נקרא מיתה עליו ונפחה מיתה בהכרחיות ממנו מלד שאינו הכרח לבוא חיכך לעולם הרוחני דנאמר כדומה שזא זמנו לראות רוחניותו , כיון שרואה במקלה גם עם גופו , וא"כ יכולת להיות זה בזמן האיחור בעוד חיזה זמן , והו דכתב ודבר זה הוא בעסקו בתורה האריכו ימים , כי הם חיינו ואורך ימינו , ועוד כיון דנקרא מיתה זה דהפשטה הגשמיות מעליו , לכן כפי מה שכתבנו בדברים הקודמים אס נגזר עליו מיתה כדומה והוא מקבל עליו מסירת נפשו למתן כבודו יתברך , נקרא שכבר נתקיים עליו הגזרה , ולכן עולה שילל ממיתה , וכן בכל דבר ודבר בענין הכבוד ובזיון ובענין גלות ובענין הברות אס קיבל עליו נקרא שנתקיים עליו הגזרה ככ" , כי לא תחפון במות המת כי אס בשונו מדרכיו וחי' , וכן שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל , וכיון דנקרא גם זה דהפשטה גשמיות שס מיתה , שאס נגזר עליו מיתה נקרא זה ג"כ שנתקיים עליו הגזרה , ולכן עולה שנילל מזה , וכן נדבר ששיך לענין כנ"ל , בזה שעיך חופלת החיות הוא רק לעשיית מלותיו היינו לחשוב תמיד איך ליכנס לטרקלין , וע"כ ידע האדם אשר גם חכלית הקדושה מבנין בית המקדש העיקר למתן כבוד ה' יתברך , ולא ת"ו למתן חלות הנשמיות הוא

זוה נדחים מהיכרות שזא ג"כ מקרי מחשבת האב
 בעת זיוגו שמינת רעיונותיו כל היום למקרי הזמן ולא
 בצטחון בכבודו יתברך להיות עוסק בתורה עולה
 מזה בעת הזאת לא לשם שלימות שהוא עבודת ה' רק
 לשם תאותו, דמלך זה נתילדו נדחים, וע"ז עולה
 ג"כ הכונה דיקבץ נדחי עמו ישראל שמלך שיהיו
 מוזרים בתשובה יהיה עולים לחזרה וגם למלך אחת
 ה' לבדך בחסד, אך מלך שנבראת האשה להאדם
 שהוא עומד עמה, בחלמלע נגד כבי"ב ונגד השכינה
 ולסיפך רח"ל נגד סס ולילות, וכאשר כ' מקודם
 דחלי גוף העליון הוא נגד חלי גוף התחתון ונקבי
 הדיבור הוא נגד נקב הורע, לכן כמו בעת הלינעה
 נתהוה לאדם שלימותו שיהיה כמו בעת תחלת
 הכריאה כפי ה"ל, כן בענין חלי גוף העליון הוכרת
 האדם בתחלת היום בהשכמתו, להתהוות שכלו הנמשל
 לענין זכרות עם התורה והתפלה הנמשלה לנוקביה
 כמאמר הכתוב אשת חיל מי ימצא וגו', שיהי נתהוה
 כתחילת הכריאה שנבראו ביחד יהיה דבוקים זכ"ר
 כקודם עץ הרפת ודכן יהי' לפתיד כאשר דמות
 אדם הקוק בכסא הכבוד מלך אדם לדאורייתא
 ואורייתא וקוב"ה חר הוא, ע"כ לריך האדם לזכור
 ע"ז גם היום בכל תחלת בריאתו בהשכמתו בבוקר
 להזדווג אשה שיהי' בשלימותו בפליונות הנוף כאדם
 א', כמו בגופניותו בכל לילה שנתהוה או כתחילת
 בריאתו :

וע"ב יוולאת מדברי' שיהי רק לשלימותו ולא
 שיהא הוא נמשך אחריה לומר כעניינתו
 ה"ל שזו ימי חלדו מימי חייו, סיינו שמתלבש
 ברחובות בגלוי הנופניגים אשר באמת היא ס"מ
 ולילות רח"ל משאינו הולך בדרך התורה לקדושה
 ושכינה מה היא אומרת אז קלני מראשי, ונסתרת
 אז מבני אדם, ומלך שנבראת האשה להאדם שהוא
 עומד בתוך נגד ז"ה ושכינתו, וגם נגד ס"מ ולילות
 ר"ל, ותלוי בהתנהגות האדם והאשה שניתנה אליו
 לגופו לחלי גופו התחתון ככ"ל, אם להיות נמשל
 לכבודו יתברך, והיא נגד התורה, ואז ניתקן הפולס
 דהס"מ ולילות נשתיירו לבדם בלא חזוק, ויקוים
 אז מלא אשה מלא טוב שאין טוב אלא תורה והיא
 נמשלה אליה כמאמרו ז"ל בימות, או ח"ז לפתך
 דרבה לילך הגשמה אחרי הנוף ואחרי האשה שאז
 נמשל הוא לס"מ, והיא ללילות רח"ל, ומלך שכריאתה
 היתה נגד הקדושה, ע"כ פלה מוס רע שאין מוס כזה
 רח"ל לפשיית הנופניות עלמה להקדושה היינו הס"מ
 והלילות שסס כנגד התורה לומר שזו היא התורה,
 ולא לגררה שאשה זו תלך אחרי התורה רק מהיפוך
 התורה היינו התאוה ועשיה זו לתורה, וטובע זה
 מאדום מפנין אדום לפשיית האשה הנופניות לתורה
 רח"ל, ומוס השורש נתרבה בעקבותא דמשיחא
 להתדמות להטובדי כוכבים כאשר הם הלכו רח"ל
 בזה, כן נתרבה להם לפשיית גופניות האשה לפורה
 לילך

הוא למטן ענין המסוב, שזהו יותר גרוע מהנ"ל
 כי עושה תכלית הקדושה לדבר מה שאינו נברא
 תופלת הפולס על זה, וזהו פשיית הטומאה להקדושה
 וטובע זה מאדום רח"ל לפשיית מקוה הטומאה לקדושה,
 אשר זה ה' רזון הכריוני אז בעת החורבן בזה שרלו
 ללחוס בעד מלך ישראל שהיה רק מלך הגשמיות,
 וכן יהיה לפתיד שהערב רב יהיו רולים להטלות
 מפלת ישראל רק מלך הגשמיות לפשיית זה לקדושה
 אשר זה פיקר טומאת אדום רח"ל, וגם פיקר
 טומאת הפגל היינו להתטות פניו זולתו בכל דבר
 ודבר שהדבר שלפי עיניו אינו כפי אמיתתו, ומדובק
 לה' שתיבה הנאולה להיות מקורבים אליו להשרות
 שכינתו אין יכולת אם לא להיות בדומה אליו, היינו
 כמו שהוא פילת כל העילות ואמת לאמיתותו דענין
 אמת הוא רק אחד, ושקר הוא הרבה מפניות הרבה,
 וע"כ אם לאיזה שום פניות שקר אין יכולת להדבק
 בו, וע"כ אין יכולת מלך זה דעון חסא הפגל להיות
 הנאולה, כמאמר וביום פקדי ופקדתי כמאמר חז"ל
 שאין פורענית באה לפולס סינו על הכלל שהוא
 הגלות שאין חסא הפגל שהיא הטומאה שהוא בנסתר
 להיות מזורף לזה, דענין הכסף והזבד שהוא ענין
 הפגל כמאמר הכתוב דודי זהב וגו', דלכאורה הוא
 כמו ענין טהרה דלדרך להאדם כמו דמורגל בפי
 דיבור, אך לפי אמיתותו הוא עבודה זרה גמורה
 אם ינית הבטחון לזה חס ושלום, ומלך דעפון היה
 שם נטמן בסתר, לכן הולרכו להשקות שם כסוסות
 ובאיזה זמן שזא איזה פקודם לפנין הנאולה בא זה
 לעירבוב במוס לפשיית ראש הטומאה לראש
 הקדושה, ויותר מה שיש לדבר אין ניתן לכתוב
 מפחד מאמר הכטליון פ' אבות :

ונחזור לדברי' בענין החילוף מחורת התורה
 להאשה, ותחת הנית בו יומס ולילה
 בהתורה קיים והנית בו יומס ולילה בהאשה והחליף
 מעשי הטרה והטומאה, כי התיבות והענין מחלפות
 זו בזו מטהרה לטומאה כי זה לצומת זה ברא
 אלהים, והוא מחליף ונותן שער שבזקנו על ראשה,
 ועניתו ג"כ תחת דכתיב כי סס חיינו ואורך ימינו
 על התורה ובדבר הזה תאריכו ימים, עניתו כי
 נלרך זה לפנהיג ימי חלדו כי זהו ימי חייו ככ"ל,
 אשר באמת היא רק לשלמות נבראת שיהא הוא
 בשלימות כי עמה נקרא אדם שלם, מלך דבעת
 הכריאה נבראת עמו מחובר יהדו וזה הוא האדם,
 וגם שיהא כל יוולא ממנו הוא הורע שיהי' בעולם
 לקיומו שלא יחסר מישראל שיהי' יכולת לשרות השכינה
 כמאמר חז"ל בימות בשיעור ובנחה יאמר טובה ה'
 רבבות אלפי ישראל, וזהו נוסח הברכה ממקבץ נדמי
 עמו ישראל שלא יהיו נדחים, דע"ז השכינה שופטינו
 כבראשונה, ומלך אחת ה' לבדך להנאולה, וכתב
 שם ה"ר שכל עיפה של קרי שם, ונכלל ג"כ

ליך ולטייל עמה בחמיריו ולבנות בה יומם ולילה
 חמה והגיה בו יומם ולילה בהחורב, ולומר שזו
 העולם שכל זה נבראת העולם, ומה נחרכה בכל
 דבר שגופניות הוא לקדושה, גם לחך הנער
 תכליתו צעד גופניות ולומר רח"ל קדושה היא זה,
 וזה נכלל במאמר חו"ל דעתיה ארום שחפצת
 בכל העולם כולו, היינו בכל דבר ודבר וגם לפני
 ליד צפיו לקחת התנהגות כזו, וע"כ עולה גם להנות
 את בני האדם בין שכלם כח"ל, ובין גופם להראות
 כל מחורתם שאינו כפי האמת, וכן בכל מפשיהם
 גם לפני עבודתם עבודה הקודש, וגם בענין למודם
 להראות לזולתו שהוא עובד ולמדן, ובאמת אינו כן
 ותובע זה הכל מארום רח"ל שהראה לזולתו שהוא
 בקדושה ובאמת היא זאת וד"ל :

ע"ז אמר דשם עשיר הוא אדרבה למי שמבטל
 בעשריות, כזהו השמה בחלקו, שנאמר יגיע כפך
 כי תאכל ואינו גחל מזולתו מלד שאינו חומד עוד
 דלאו הוא עשיר באמת וזה אשריך, וגם דהוא בעו"ז
 יכולת לפסוק בתורה וזה וטוב לך לעוה"ב, וזהו
 ג"כ כונן המזמור לדוד ב' רוצי לא אחסר דבנאות
 דשא ירבילני על מי מנוחות ינהלני, ופשי ישוב
 וינחני במעגלי דק למען שמו ומפרש וסוף דמהו
 המנוחות, ומכו הדרך, כזה דגם כי בללמות לא
 אירא רע, דאף כי בא חסרון אליו, ככ"ז בא
 ג"כ ליש, מלד כי אהה עמדי, ויארבה מלד החסרון
 הוא בא ליש, וע"ז אמר דשבטך הוא החסרון,
 ומשפנתך הוא הים והוא בא מהחסרון, היינו
 המשפנתך הוא בא משבטך ובאים זה מזה ואחד
 הוא נחמה על חבירו מלד דאם לא זה לא זה, ולכן
 אמר ששניהם ביחד המה ינחמוני, ואמר עוד מערך
 לפני שלחן מהיכי נקרא דיש להם איזה פריכה שלחן
 הוא מלד איזה אנשים דאין זה להם, וזהו הכונה
 מערך לפני שלחן מלד נדר לררי, משום זה יכולת לקרות
 דשנת בשמן ראשי כוסי רוי', ואמר עוד מלד דאך
 טוב וחסד דאכין ורקץ מיפושין הם, ומירדפוני כל
 ימי חיי דמסרע בא הטוב, ע"כ כזה דושנתי צבית
 ה' לאורך ימים, כח"ל בע"ה :

דנחזור לפנינו להכתוב ה"ל רלאדם אחר כי
 שמעת לקול אשר שנתהוה הוא טפל
 אחריו שזה בכלל דהכתוב ה"ל דלא חתורו אחרי
 לבבם ואחרי פיהם אשר אדם וזגים אחריהם
 שמתי רעיונותיהם לפני עוה"ז א"כ נלך אליך
 חסרון בכל דבר שלא יבי' אליך במלואה בנשמותיה
 וזהו ארורה האדמה בעבורך ובעלבו תאכלנה,
 וצפת אפך תאכל הלחם והוה ג"כ באמת אם בהכרח
 להיות אליו חסרון בכל דבר ולא במלואו א"כ שיקר
 יגיעת האדם הוא רק למעט החסרון שלא יהיה
 חסרונו כ"כ ובאמת כל מה דנחרכה הדבר נחרכה
 החסרון דמי שיש לו מנה מבקש מאתים, וא"כ מה
 יגיעת האדם דהוא רק דיגיעתו הראשונה שבה הוא
 ליגיעתו השני', ודומה לתולעת הסולך על הכותל
 וזולת והולך פעם אחרת, עד שסולך ימות שטתיו,
 אך אם עוסק בתורה יכולת להיות כה"ל שלא יהיה
 שום חוסר פגיע אליו ותיקון החוסר שיש לו מענין
 דמורה האדם מן כהמה הוא האין מענין דבדינו
 הקידמים הוא רק בתורה, וזהו הוא תיקון קיומו
 ועסקו מה שצריך להגיע בכל יום יותר למעלתו
 תפלת התורה, וע"כ יכולת להיות שנגשמיות לא
 יהיה אליו חוסר, וע"כ זהו לאריכת ימים אליו,
 ולכן כתב ודבר הזה האריכו ימים וכי הם חיינו
 ואורך ימינו, וזהו הכונה בפ"א באמירה בן זומא
 איזהו חכם כיון ששם חכם הוא בא מהפוכו, מזה
 דנחמר אליו עוד חכמה וא"כ אינו נקרא חכם,
 וע"ז אמר דאיזהו חכם הוא זה שיש בו חכמה עד
 לרוב עד שאין שייך להאמר עליו שם גדלות מזולתו
 עד דנקח שם הגדלות ממנו כמו גדול נגד קטן וכמו
 במרע"ה וזהו היותו מכל אדם, וכן איזה גבור
 דג"כ בא מהיפוכו ונחמר אליו עוד גבורה וא"כ
 אינו נקרא גבור וע"כ זה הוא הגבור אדרבה מי
 שמבטל הגבורה דזהו הכונה את יגרו, וכן איזהו
 עשיר דשם עשיר הוא בא מפניות ואם שייכות
 אליו עוד פניות, א"כ אינו נקרא עליו שם עשיר,

עוד באופן אחר דשם כשיבוא סוף הזמן עם
 הכירור והכירוף רע מהטוב כמאמר הכתוב
 דואלרוף כבוד סניך וגו' דיברר הפסולת מהאובל
 דהרע יהיה כולו רע, כדי דהטוב יהיה כולו טוב,
 וכמאמר הנ"ל ז"ל בספר חנן שלמה, ע"כ
 בעת דיבי' התגלות הרע מפנימיות לחלוני היינו
 שיתגלה הדבר לפי מה שהוא לאמיתותו, וזה האמת
 מכל דבר ודבר לפיני כל, דמזה יתגלה הטוב
 ג"כ להיות טוב בכלו, אך מלד פרידות זה מזה
 יהי' עולה או השמש מלוד דלא יהיה נלכד גם
 הטוב משרע הנגלה ברמזות דלפני כל, ע"כ
 ההכרח אז לעלות על הטוב איזה טרדות וזרות
 ומנוקות רח"ל כדי לשמרו שלא יהיו רעיונותיו
 כבדאי לזה, ויכולת להיות דבזמן הקדום לא יעלה
 כזאת בגורלו לפי מפשיו הטובים, אך מה נעשה
 כשבא לעת כזה הוא עם הסכנה, עם דנלרך שמירה
 לנשמתו, וזה חבלו של משיח, אך יבין ויעלה
 שמחתו בלבו דנשמתו הוא הטובה מספחד דנלך
 שמירה אליה דלא תתקלקל וד' אהו כדי לשמרו,
 ופל זה אמר דגם כי אלך בללמות הרע לא אירא,
 מלד כי אהה עמדי והכל הוא לטובה לשמרני, ולכן
 מלד הטרות והשמירה דיסיה עולה מזה לטובה,
 ע"כ אמר מלד דשבטך דמזה בא למשפנתך, שניהם
 ביחד המה ינחמוני, לכן מלד לוררי יהיה עולם
 לותערוך לפני שלחן, מלד זה גם דשנת בשמן
 ראשי

ראשי כוסי רויס, ואמר ג"כ מלך דאך טוב וחסד
 הוא כהנ"ל דאזין ורקין מיעוטיין, ולכן מלך דאך
 טוב וחסד, דהוא רק מעט בימי חיי ע"כ מלך זה
 ושנתי לבסוף לאורך ימים, או דאך טוב וחסד זה
 סירדפוני דכל ימי חיי, מלך דושנתי בזה לבסוף
 בבית ה' לאורך ימים, כנ"ל בעזר השם:

פרשת שלח

דבמהשבתם ה' ג"כ דאין חשיבות הס כמה דילכו
 בדרך ה' אם יהי' מובדלים מכל עניני עוה"ז ויהיו
 מובדלים דשלא יתערבו בכל דרכי עוה"ז כמו בעת
 השופט, ולכן עולה להם כונתם דיומר חשיבות
 לביתם הכהנהגות בענין מלך וככל הגוים אשר
 סביבותי, ובכ"ז יעמדו בנסיונם לעבוד את ה' או
 יהיה גבוה מעל גבוה, אך רגון כבודו יחברך לא ה' לזה
 לזה כהנ"ל דיומר טוב להלך בדרך המלך דרך
 רחבה שחיה וודאית יומר לעבודתו גם בעבודתו
 הפחותה מלכלוך בדרך סכנה, דהוא סכנה לגשמתו
 אף שיגיע ריות רב בנסיוט, וזהו נקרא בדרך יועץ
 מקודם, אך כשלא רלו להעלה שיעולה אין לעשות
 ע"ז ביון דכונתם היא לשמים, אך אחרי פן כשבאו
 לנסיונם ולא עמדו אז באו לענשם, וכן הענין
 בשלש המלך ע"ה הוה ג"כ הענין כזה דרלוטו
 שיצמוד גם בכיוונו, וע"ז כתבנו ג"כ בספרי אשר
 הנני ה' במס' שבת סוף פ' כמה בהמה דכל האומר
 שלמה יתא אינו אלא עופה, היינו דאין כונתו ח"ו
 לחטא רק ליומר מדרגה לעבודת ה', ופריך שם
 והכתוב אז יבנה שלמה כמה ומשני דביקש לבנות
 ולא בנה, היינו כדי שיבקש לבנות, ובכ"ז לא בנה
 והוא ג"כ בזה בענין שנשא את בת פרעה, אך
 זהו עולה גם לענין המשיח דאינו יהיה ניכר מנחמן
 דיהי' שיבחו עם כל המלכים, ובכ"ז יהיה מקורב
 לכבודו יחברך כמשה רבינו ע"ה, וע"כ מלך דהוא
 בנה כהנ"ל ויהי' יכולת לבית לזה, ולכן עלה
 רלוט דבנשא בת פרעה ובהסקרבותו דככ"ז, מזה
 הוא בנה להגאולה, אך באמת הפת לא ה' עוד
 אז לזה, וזה הכלל כתבנו בדרושינו הקודמים דכשבא
 הכשוררות להגאולה ואינו עולה נשעורת או רח"ל
 מרת סדין, היינו דכל הפת מעת החורבן נסחר
 זה הענין מענינו והוא מלך כי רחום וחונן הוא
 כאשר כתבנו בדרושינו הקודמים בענין הכתוב
 דואנכי הסחר אסתיר פנים בעבור כי פנה אל
 אליהם אחרים, היינו בעת כשפס במדרגה פחותה
 סוכרת לביתם הכהנהגות אתם ע"י הסחר בענין
 דרגע אחד אעלם בקרבך וכליתך, ובענין הכתוב
 דבבר אתם עמנו ונשמעם ואל ידבר עמנו אליהם פן
 נמות, ובענין דולא יהי' קלף על פדת בני ישראל
 בגשם

ידבר ה' כל משא לאמר שלח לך אנשים ויחורו
 את ארץ כנען וגו', עוד ויזיאו דבת
 הארץ וכו', עוד בפרשה השניה וישכמו בבוקר ויפלו
 על ראש הסר. לאמר בננו ועלינו אל המקום אשר
 אמר ה' כי חטאנו, ויאמר משה למה זה אתם
 עוברים את פי ה' ותיא לא תללח, אל השלו כי אין
 ה' בקרבכם ולא חנפנו לפני איבכם, כי הפעמלקי
 ופכנפני שם לפניכם ונפלחתם בחרב, כי על כן
 שנתם מאחרי ה' ולא יהיה ה' עמכם ע"כ,
 ולריך להבין בענין אחרי אשר חזרו ירלו אח"כ
 לעלות מפני מה לא היה ה' עמכם ויהי לא תללח,
 ונראה בענין דשילוח מרגלים, דהם שאלו כמאה"כ
 בדברים ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לט את
 הארץ ורגון כבוי"ת לא ה' לזה, ולכאורה היו ראוי
 לזוות אותם על זה דלא יהי' זאת במחשבתם, וכן
 נמלא בעוד דברים כדומה בענין דשום תשים עליך
 מלך דהי' רק רגונם לזה כמאמר הכתוב ואמרת
 אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבותי, והזהיר
 אותם בכמה דברים דנלך להזהר בכשיעשו כזה,
 וכאשר מליט נמי בשמואל דהזהיר אותם מאוד על
 זה דנראה בזה נמי דרגון כבודו יחברך אינו עולה
 לזה, ולריך בזה ג"כ להבין דאמתי לא היה לווי
 שלא יעשה זה, כדומה מליטו נמי בשלמה המלך
 ע"ה דנשא אלף נשים דנראה מהכתוב דרגון כבודו
 יחברך לא היה לזה, ולריך להבין גם בזה דהוא לא
 ה' אליו לווי על זה, ואך דנראה בענין במרגלים
 דאמירתם ביתה כי זה אינו חשיבות כ"כ אם יעשו
 דגון ה' בזה שיפלו סיכף לארץ ישראל באם לא
 ידעו מי המה האנשים שם, אך בכשירעו מקודם
 ויראו בענק בני פנק ונהראש בהם דחייבם תלוים
 להם מנגד, ובכ"ז יתירו לנסיעתם אף דהנסיון כ"כ
 אז יהיו גבוה מעל גבוה, לכן לא ה' מחאה להם
 ע"ז בדרך לווי ביון דאמירתם על רגונם שיהיה בזה
 בעבודת ה' יומר ויומר ע"כ אינו שייך לבית עונש
 ע"ז סיכף, אך נראה להם בדרך יועץ דיומר טוב
 נמו בענין דאל חלרק הרבה שלא יהיה בנסיונם כ"כ
 אך שחיה וודאית יומר להעשים כרגון ה' הטוב,
 כדי שלא יבואו ח"ו מזה להפוך מדבר ה' דלא יבוא
 גם עונש רח"ל, וזהו כונת הענין ג"כ בענין מלך

יבין עולים לנתמלא סאסם, ולכן מהתרחקותם אז עד קלה יהיה עולה בגאולה ובה בן דוד בפתאומיות מה שלא יהיה אז בדעתם לז, וזהו כונן בגמרא דאין בן דוד בא רק בהיסח הדעת :

וְנִחְזָרוּ להדברים דמנין מרגלים הנ"ל דאמירחס מקודם היה דיהיה גבוה מעל גבוה דאף שיראו ענק בני ענק בכ"ז יתראו לעלות, אך אחרי כן כשלא נתרלו עלו עוד במדרגה פחותה מכפי מה שיכלו לארץ ישראל בלא שילוח מרגלים היינו דאין בטחונם רק לבמה שיראו מקודם שהוא טוב, וכיון דנחראו שסם במדרגה פחותה אין תיקון להם שיגיעו לעלות למדרגת ציאת ארץ ישראל דלריכין להיות לבוא לואחס הדנקים, וזה אין יכולת רק בבטחוט בה' לבדו לא על שום סבה כפי מה שעלו מענין מרגלים כפי"מ דעלו אחר הליכת המרגלים דלא היה ברצונם לעלות לא"י, רק בענין מרגל מקודם אם הוא טוב אם לאו, וכשנתכווה אדם במדרגה הפחותה כבד מאוד לעלות למדרגה הגבוהה מזה רק עד אחר עמל רב אף דעל מעשה מזה א"י יש שכר בכ"ז לעלות ממדרגה זו למדרגה אחרת ע"ז נלרך עמל רב, וע"כ בענין פרעה כשהיה נשמטין זקני ישראל אחד אחד בהליכתם לביאו ואינו נשאר רק משב ואהרן מזה נחראו עליהם דאינם בבטחונם במסירת נפש היינו הפשטה בגשמיות, ע"כ אין יכולת להם לעלות בהר סיני במקום משה ואהרן, אך ענין אמת בלא שום פניות נחראה עליהם מזה דוויזו שומרי בני ישראל וגו', וזה נלרך לבית דין ע"כ וכו' להיות סנהדרין כמאמר חז"ל, דלזה וכו', ולזה לא וכו', וע"כ כדומה אם החורבן ביהמ"ק היה, מלד שנאת חנם אם יכולת שיאספו הכל ביחד ויוגמרו כל אחד עם זולתו שיביה להם לב אחד והיו יכולין לבוא בזה לבנין המקדש, אך דרך מופעה הוא זה כי האדם אין יכולת לבוא למדרגה גבוהה ע"י איזה מעשה בפ"א רק לאט לאט, כי ע"י איזה מעשה כמו ע"י האסיפה הנ"ל דיבואו מזה לקירוב לבבות דיכולת לבוא על האדם איזה הרפתקאות אשר נבוא מזה שנאה ופירוד לבב אשר בעת האסיפה אינו עולה בדעת האדם לזה להסיר ולעשות שמירה מקודם גם על אופנים כוס, ע"כ אין יכולת להאדם לתקן זה ע"י איזה תיקונו מעשיותיו, ואין יכולת רק באיזה פעם כשנאה הסבירה לידו שיפלה על חירות יצרו לבחור בידו הטוב, אבל לא שיפלה ממדרגה דענין קנאה ושנאה למדרגה הגבוהה ממנו לענין דיכולת להיות בהרחה שכינתו עליו לסדק בה', מלד אחדות לבס להיות אות דילכו בדרך האמת שהוא אחדות, דשקרים רבים הם, אבל אמת אינו רק אחד ובדרך דהאדם ילך לזה הוא בא, היינו לאחד להיות מדובק בה' ולבנות המקדש ולהיפוך ח"ו בדרך שקרים ופניות כי רבים הוא בא לזה דהוא ענין עבודה זרה, וע"כ לזה נלרך עמל דיפלה

בגשת בני ישראל אל הקודש, דבאינו מקודש למלכות אינו נחשבון כ"כ על התכונותיו לא בכ"ג ביהכ"פ מלד התקרבותו אז דעל מחשבה קלה הוא מה מיד, דזה ענין ג"כ בבני אהרן דעלה דווקא השריפה עליהם מלד התקרבותם, וע"ז הי' משה רבינו ע"ה מקנא עליהם כמאמר חז"ל על הכתוב ויאמר משה הוא אשר דבר ה' בקרובי הקדש, והביא רש"י ז"ל ידעתי שיתקדש הבית במיודעיו, סבור הייתי כי או כך עכשיו אני רואה שסם גדולים ממני ומתך דזהו מלד התקרבותם יותר עולה להם ענשם יותר כהנ"ל, וע"כ ענין הדברים הנ"ל דשנא באיזה פעם התעוררות להגאולה דזהו נקרא פקידה דנחשורר אז איזה גילוי מהסתמך פנים נחגלה גם כעוף זה דעיקוב הגאולה, ולכן אם אינו עולה אז להגאולה האמיתית נחפף ח"ו לנרות מלוקות, וע"כ מלד הנשואין דבם פרעה דיהיה זו התעוררות ענין טוב"ז, ובכ"ז יהי' מקורב לכבודו יתברך דזהו כפי המשיח דלעמיד בשיבתו עם המלכים ורואים, וגם יהיה מקורב לכבודו יתברך כענין משה רבינו ע"ה דנתגדל בבית פרעה, ובכ"ז היה מקורב פנים אל פנים דזה סניף להיות עולה בגאולה מזה דהוא כענין התעוררות, וע"כ כשלא פלה אז לזה נחמהו הסיפוך רח"ל מזה ההתעוררות גוסא, דירד גבריאל המלאך ונעץ קנה בים להחלת לרומיהם לענין חורבן, וע"י סבת מי הוא ראוי לעלות זה הוא ע"י ממי, כשזו קם זה נוטל כמאמר חז"ל דלא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים, וע"כ כשנא התעוררות איזה דין על ישראל ח"ו מהתעוררות איזה גילוי מהגאולה כפי הדברים הנ"ל עולה אז קימה לאדום ע"י זה דיקום לעטת את ישראל, ולכן מלד כשנא שלמה את צב פרעה וטנחו דבכ"ז יהיה בהתקרבותו אל ה', דהוא ענין המשיח דהוא סניף מהתעוררות הגאולה על כן על ידי זה ירד גבריאל המלאך ונעץ קנה בים לבצת חורבן ביהמ"ק וממי הוא מרומי דהוא אדום מלד ענין הנ"ל דכשזו נופל זה קם עליו להחריבו, וכן יהיה לעמיד בעת האחרון דעת הגאולה דיבוא הסתגלות וממילא כל זמן דאינו בא עוד נחשורר כעוף זה גוסא כהנ"ל, ומלד דאז יהיה הסתגלות יותר מדקודם עד קלה מהסתמך פנים, ע"כ נחשורר אז גם כעוף עד קלה, וזהו דנחמהו דיהי' אז עת לרם ח"ו ע"י אדום כדאיתא בזה"ק פ' וירא, אשר לא נהיתה לעם מאז היתה לגוי, וזהו בהשעשע חדשים דחבלי לידה, היינו מלד סלרות דיהיו אז בהתגלות כעוף זה גופא במה דאינה באה בגאולה עד הגה בעונינו הרבים, ומלד דיהיה זה ע"י אדום כהנ"ל, לכן נתמלא ע"י זה סאסם, דיהיה סבה להגאולה, היינו דיתחיל לרומיהם מלד עוף התרחקות הגאולה כהנ"ל, ולפי עיניהם אז, סוב בזה דלרומיהם מרוחקים עוד יותר מהגאולה, אך מרוב לרות דע"י אדום בעינו אותם אז

דיעלכ ממדרגה למדרגה ואין תיקונו זה בא ע"י איזה מפעל מה שיוגמרו זה עם זה, דזה הוא אהבה שהיא תלויה דבטל דבר במילה אהבה, ואין יכולת לבוא לזה דיהיו נשארו בחוכם אהבה אמיתיות אהבה עולם, רק ע"י לימוד הסורה מה דילמדו וע"ז זהו אהבה אמיתיות הסורה אין לה שיפור ואין שייכות עליה לומר גם בענין אהבה ממנה דהוא עד כאן עד אופן הזה, ושתי בגרסאות הן מוחלמות ביחד דשון הם דעולין לכונה א' דאם האהבה מרד הסורה הוא דאין לה שיפור וליכא סכום ממילא אין שייכות עליה להאמר עד כאן, דהיא נקראת אהבה שהיא תלויה בדבר, וע"כ עולה כמה פעמים דנתרחק האדם זה מזה ממילא בלא שום טעם גם דהיה בהם ידידות אהבה מקודם, וזהו מרד הזמן שהלך דעולה מעשי וענינו דכל א' לזולתו דאינם נוחים זה מזה ועולה התרחקות בממילא כאשר נראה בעליל בעיני פקידא ובימוד דדור האחרון כשנתגלה על כל א' מטטיו לזולתו, וזהו בא מרד דאהבה דמקודם לא ה' רק בכשיפור לכן בסוף הזמן דעולה כל דבר ודבר עד הקצה מרד דיבוא הכל להתגלות האמת, לכן נהרעה מעשי פנימיות דכל א' לזולתו דאינם נוחים זה מזה, וע"כ מרד דהשגחה לבסוף הזמן יהיה עולה מפנימיות לחוץ דאחרי כן יהיה נבטל, ולכן הוא כענין ה"ל בעיני לרוחיהם דברוב בחוץ זה יבוא להם הנאל בפחלומיות דהוא בהיסח הדעת, דהיינו מרד גידול הרוח כה"ל דנתמלא סאסם, כן בענין הנהגה מרד דיתגדל לרוב ויהיה עולה הכל לחוץ בזה יבטל הכל ותבוא הספירה בפחלומיות הסוב מהרע וטהור מטמא, וזהו כונה דגמרא בסוף כתובות דאין בן דוד בא עד שבא קטיגוריא מקודם בתלמידי חכמים, וביטול השגחה יהיה לבסוף הזמן, או ע"י עסק הסורה זה עם זה דהוא ענין אהבה אמיתיות כה"ל דזה בענין זה ובאש לא זכה אזי תבוא האהבה ע"י פירות ומנוקות דכל אחד ואחד ומדאבון לבדודאגה דישיח א' לחבירו ע"י זה בא האהבה ביניהם, וזהו נכלל בזהבאנו לשלום מארבע כנפות הארץ, דהיינו כשנראה שניסם מפיר אחד באלף פרכאות רחוק מביטם נהסו אהבה ביניהם, וזהו דוהביאנו לשלום ע"י ארבע כנפות הארץ, וע"י זה בא דוסולייכו קוממיות לארצנו, ע"כ נחזור הדברים דכעין כזה ה' גם במדרגים לפי ה"ל דבאו למדרגה פחותה אחרי שילוח המרגלים, היינו דענין עליה ארץ ישראל היה להם רק בענין מרגל מקודם דאם תהיה טוב בעיניהם אם לאו, וע"כ כאשר היה נלרך להם אז לכניסת ארץ ישראל להיות דיבקים אמו, לכן כשנחשו ממדרגה פחותה באין בטחוננו בה יתברך לבדו אין יכולת עוד ביחסם לארץ ישראל במדרגה זו, וזהו דקא' הכתוב אל תעלו כי אין ה' בקרבכם זהו דאין יכולת לעלות במדרגה אחרת בזמן מועט,

ע"כ אין יכולת לעלות ארץ ישראל, רק בניכס אשר אינם נבחנו עוד לעלות למדרגה פחותה כזו דלא היו אחסם בשילוח מרגלים, ולהם יכולת עוד להיות בבטחונם בה' לבדו שלא ה' להם עוד קילקול מסולדס, ע"כ לכם אין יכולת לילך ולא סנגפו לפני איביכם, ואמר הכתוב ג"כ דאם תלכו במדרגה כזו אף דאם תרנו לקיים בזה מלות ה' בביאת ארץ ישראל, אך דהוא שלא כרצון כבודו יתברך, וזהו נכלל בנוסח המורים דכן תחיינו ותקיימו ותאסוף גליותינו לשמור חוקיך, ועוד לפשות רלוך דהוא שני ענינים, דכן ענין גם כאן דאף דיכיה נכלל לשמור חוקיך בביאת ארץ ישראל דהוא מזה ככל מלות שבתורה, בכ"ז אינו נכלל בכלל דלפשות רלוך דמכוון הפנימי כפי מכוון רלון הפנימי דרצון כבודו יתברך ואיט להיות עליה ארץ ישראל בבטחונם כזו דזה אינו נקרא התקרבות להיות השראת שכינתו עליכם ולהללית מלחמתיהם נגד איביכם בענין שלמתכם לענין ארץ הקדושה דנלרך לכם להיות אנשים שלימים לה' ולא במקלף, וע"כ כמו בנוסח ה"ל, דלענין ותאסוף גליותינו אין די בוליות במדרגה דלשמור חוקיך, רק נלרך דיסבאו גם במדרגה דלפשות רלוך דהוא להיות עולה כל מעשי מלות הסורה כפי מכוון הסורה, כאשר נבאר וכאשר ביארנו להלן, בכל ענין עשרת הדברות כדומה בענין דלא תרנח דמכוון הסורה דלא ילבין פני חבירו דהוא ג"כ נכלל בשפיכות דמים דאזל חיורא ואתי סומקא, וכן גם בעשית איזה עגמת נפש לחבירו דנכלל זה ג"כ בענין שפיכות דמים דממעט דמו, דאז עולה לשכרו דאינו נהסו עגמת נפש להיות עולה אליו דענין שכר הוא נלרך להיות דבור ודיבור וכל מזה ומזה בשלימות כפי המכוון הסורה כן בענין דוכי השא אה שם וגו' דנכלל בזה שיהיה אליו פה נקי דאז עולה שכרו מדבור זה לפי ענינו דכל דיבור ודיבור, היינו מענין דכי השא דיעול מוכי לא ינהם כמאמר חז"ל בשבת פ' במה מדליקין דיעול מחולאים דבביתו, כן ג"כ בענין כבוד אב דעולה בולמען יאריכון ימיך, אך זה ג"כ אם קים לפי שלימתו דהיינו בכמכוון הסורה דהוא כבוד אב הרומני, דהיינו להלך בהנהגה האב בכל דבר כמו בבגדיו וכדומה בענין דלמען אשר ירעמו את בני ואת ביתו, ושמרו אחריו דרך ה' משפט ולדקה דאז עולה להשכר דלמען יאריכון ימיך, והוא כענין במה דאמרו חז"ל בשבת ד' י"ד דהאיתו ס"ח ערום נקבר ערום בלא מלות ומסיק בלא אוחה מזה, ופי' סחום' דהיינו אם הוא הגבה דאין לו שכר אוחה הגבה, או גלילה דאין לו שכר אוחה גלילה, דהיינו נמי מרד דלא ה' המזה בשלימות דאחזה ערומה בעת עשית המזה אין מגיע לשכרה, וכן בענין מה דאמר בגמרא דברכות דכל התולה חפלו יתלו לו תיו, היינו דשכר התפלין הוא בוראו ממך כמאמר

דבור ודבור מעשרת הדברות, ע"כ זהו ענין נמי
 הטוסח, כנ"ל דלענין דוחאסוף גליותינו נלרך לביות
 דולשמוך חוקיך, וגם לעשות רעוך דכוח כמכוון
 הסורה ככנ"ל דאז עולב להשכר הגאולה לחלרות
 קדשיך, וזהו ג"כ כונת הכחוש כנ"ל כיון דאין
 אחס במדרגה כפי מכוון הסורה דלצטות כה' לבדו
 יתברך סבוב לביות יכולת לידבק בו להשראת שכינתו
 עליכם, ע"כ אין אחס יכולים לביות למדרגת ביאת
 ארץ ישראל, ואם אחס הלכו במדרגה כזו שבכם
 בגם דהליכתכם הוא לקיים המצוה דביאת ארץ
 ישראל, ככ"ז אין זה כרעון יתברך סבוב לביות
 בטחוטו רק בו ולא בשום סבה דלבוית נקרא. עליך
 שם ירא ה', להיות מדובק בו דיקיים עליך הכחוש
 דוהוא יביה לך לאלפים, כדי דלמפן הקים אומך
 ביום לו לעם, רק דאחס עובדים את פי ה', לכן
 אין אחס עולים להשכר ביינו להנחמן, רק דוסיא לא
 סללח, עד בניכם אחריכם, כן נראה לי בפזי"ת:

כמאמר ר' אליעזר הגדול שם דזו חפלין שבראש,
 וע"כ אם מקיים זו המצוה בשלימותה סוכר ממנו
 הענין דפחדת לילב ויומם ולא האמין בחיך דאדרכה
 דהם יראו ממנו, אך זהו אם קיים המצוה בשלימות,
 אך אם חליוכו לאמר התפלג מה דאסור זה בחפלין דאין
 קיומו בשלימותו, אז אינו עולב עליו השכר, ולכן
 עולב עליו הכיפוך דופחדת ויחלו לו חייו וכאשר
 ביארנו, וכן הוא זה בדיבור דואנכי ה' אלהיך דלא
 טעבד, ע"ז דהמשון גם שום מטופה לחבירו או
 לבטות באיזה עשיר, דזהו כלל הכחוש דארור הגבר
 אשר יבטח באדם, או לבטות בשום סבה מסבות
 הזמן או לאיזה חכמית כפי שכלו השפל המורגל בבני
 אדם בגם שהוא מקיים מצוה הסורה ככ"ז אינו נקרא
 עליו שם ירא ה' דיביה מדובק אליו דיוכס לשכרו
 דואשריך וקוב לך דואשתך כגפן פוריה ובניך
 כשהילי זהים דלבוית מקיים עליו יבורך גבר וראש
 בניס לבניך שלום על ישראל, וכן נבאר זה בכל

פרשת חקת

לנו קרבן שחכפר בצע"ה ורק דלדיק סדור בוי קרבן
 ח"ו בגלותו כדאיפא בזה"ק, וזהו מאמר הכחוש
 מזל דלא תביא את הפס אל הארץ אשר נחתי להם
 דעולב מזה דהמה מי מריבה אשר רבו צ"י, ועם
 מי, עם ה', כנ"ל שנהסוט שלא הוה עמידת
 בימ"ק עולמית, ועולה ג"כ ויקדש לא בקדושה
 קרבן רק עם, ביינו במשה ואהרן, כן נראה לי
 בפזי"ת:

ויאמר ה' אל משה ואהרן ימן וכו', המה מי
 מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש
 עם, נראה לומר דאם ה' משה מביאם לאה"ק הוא
 צעמלו לא כיו גולים עוד ממנה ולא היב שביהמ"ק
 נחרב, וא"כ כיו מי מריבה סבה שלא יעמוד בימ"ק
 ראשון לעולם, וא"כ הוה ענין מי מריבה כמו אם
 כביכול ח"ו, דהיינו צוב שלא הוה עמידת בימ"ק
 עולמית, ועולה מזה ג"כ כמו! בענין בגלות דאין

פרשת ואתחנן

כי תוליד בניס ובני בניס וכו' ופשחם וכו',
 בעידותי בכס ביום את השמים ואח הארץ, וספיך
 ה' אהכס בעמים בגוים אשר ינהג ה' אהכס שמה,
 ועבדתם שם אלפים מעשי ידי אדם ען ואכן וכו',
 פיין בהרגוס שפי' וספלחין שם לעממין פלתי טעוהא
 עובד יד הגשא אשא ואבגא דלא חון ולא שמעין ולא
 אכלין ולא מריחין ובקשחם משם כו', ונפרש
 הפסוקים שמכאן זבלאש רק מתחלה נבאר כל הענין
 הוה, דהנה כל הדברים שמועלם הנשמיי נבאר נגד
 כל המעלות העליונים, ביינו מכל הדברים שיש
 בעולם

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם כי לא ראיחם כל
 תמונה ביום דבר וכו', פן תשחיתון
 ועשיחם לכם פסל תמונה וכו', סבגיה זכר וכו',
 חכנית כל בהמה וכו', כל לפור וכו', תבנית כל
 דגה וכו', ופן חשא פיניך בשמימה וראית את השמש
 ואח הירח כו', אשר חלק אחס לכל העמים,
 ואהכס לקח ה' ויוליא אהכס וכו', וה' התאקף בי
 וישבע לכלפי עבדי וכו', ע"כ השמרו לכם פן
 תשכחו את ברית ה' אלהיכם אשר כרת עםכם כו'
 ועשיחם לכם פסל תמונה כל, וע"כ אני אומר לכם

בעולם הנשגב הזה נוכל להבין כל ענין העולמות
 הרוחניים והוא דמיון חטח גדול שמעמיד בהמלכות
 מכל מין לדוגמא למצן דעת מה נמלא למכור בהחנות,
 כן ענין עוה"ז עשויה באופן שכבין ממנה ענין כל
 העולמות העליונים מזד הדוגמא וכמו שכתבנו
 מכבר, כדומה כמו שהעולם הוא עגול והאדם
 שמסבב העולם כולו סופו שבא בחזרה למקום שהלך
 משם כן כל הדברים עד העולם העליון מחגלגלים
 הדברים שבא שוב למקום שהתחיל ממנה, כדומה
 פה שכחב, כמה פעמים אם יש לו ממון הרבה לאין
 שיפור עד שנמאס עליו ונחשב המעות בעיניו ללא
 כלום, ונשאר אז כיום הולדו בלא מעות, וזה בא
 סוף הדבר כחלחלו, וכן ג"כ במלכותא דארעא
 טהנין לקבל פני המלכות בלחם ומלח כמו עני זה
 נמי שלאחר כל הגדלות מחסוב כחלחלו, וכן כדומה
 ענין גדלות מה שגדול מחברו הוא שייך רק בגדולים
 אבל גדול נגר קטן לא שייך ענין גדלות, וכ"כ מי
 שהוא מופלא בחכמתו מכל העולם לא שייך אללו
 ענין גדלות בזה שגדול מזולתו כיון שגדול מהם
 בהרבה מדרגות דפוי כמו גדול וקטן, ולכן הפיד
 ס"ל על מרפ"ה והאיך משה עניו מאוד מכל האדם
 אשר על פני האדמה, מזד שכל אנשי העולם אין
 להם שום דמיון אליו, וזהו ג"כ מאמר חז"ל בכבודו
 יו"ט בכ"מ שאתה מולא גדולתו שם אתה מולא
 ענותותיו היינו מזד שלגדולתו אין חקר, לכן הוב
 ענותותו ג"כ באין חקר, ומזד זה קאמר במגילה
 ש"מ כאי מאן דיכיר בע"מ הוא כיון שיש לו גדלות
 על זולתו וא"כ ניכר שאינו בשלימותו ונחסר לו עוד
 ומזד זה הוא בעל מוס, וכן כל דבר ודבר חוזר לבסוף
 למה שהי' בחלחל היותו כמו בעולם הנשגב כפי
 עיגולו כהג"ל, וכפי דבריו דזד דאם יהיה לו ממון
 לרוב באין חקר מחסוב כמקודם בלא ממון והוב
 כבהמה שהכל בכל ואין הסבל בין אדם לבהמה
 רק באופן שנחסר לו עוד, וזהו דאמר ומוהר
 האדם מן הבהמה רק בזה שהוא אין, מזד כי הכל
 הכל, וכן כל דבר מהעולם הנשגב נמשך עד העולם
 העליון, והעוה"ז הוא רק לפרוזדור נגד העולם
 העליון, ונברא רק שמפרוזדור יכנס לטרקלין גם
 בחכמתו, היינו כל השמות שיש בעוה"ז וזו רק לבוש
 שנתלבש מהכבדאים משמות העליונים רק כשבא הדבר
 לעולם התחתון מהנשגב כפי הכריאה התחתונה,
 כדומה ג"כ מש"כ כמה פעמים שם מטר בפשטות
 הוא עולה למטר, וגם עולה לענין שם פרנסה
 ונשמי ברכה, וגם עולה שאם יעסוק בתורה ויזכר
 לחדש חידושים באוריתא לאמיתו וזו ג"כ שם מטר,
 וכן ענין תבואה שישראל ג"כ נקרא תבואה, וכן
 כשיעסוק בתורה ומניע לאיזה חידוש נקרא ג"כ
 תבואה, וכן ענין מקרה היינו שהאדם תחת מקרי
 הזמן שנתבלבל בענין נשמות ובה לדי קרי בליה,
 כמאמר הכתוב לא עבור מקרה לילה, ומזד זה

שניכר שהיח רפיונותיו על מקרי הזמן ואינו
 בופה בכבודו יתברך, ע"ז הוא הפסק בין ישראל
 לאביסם שבשמים ואין יכולת להיות להגאולה, וע"כ
 נכתב סיפ"ר של טפה של קרי בברכה הקפ בשופר
 ששייכות היא להגאולה, ולכן ענין מימרא דרבנ"ח
 כדומה שאמר ענין האחות שעולה לענין אחות,
 כי יש אחות בכלן אחות הנשמות, גם יש למעלה
 אחות הרוחניים עד עולם העליון רקיע השביעי
 ונקרא ענין בזה הכל בשם אחות, וע"כ אין
 יכולת לעוברי כוכבים להפתיק ענין דרבנ"ח שהרי
 משניחים רק ענין אחות החלונות, וכן בכל דבר
 ודבר יש חלונות והפתיחות עד רקיע השביעי
 וכשיענין בשכלו כשבא להחלונות עד שיבא להפתיחות
 בא לידי אלהית, וע"כ כל מה שמענין בענין החמה
 העולם הוא בא עד שמש הפנימי ובה לידי יראת
 שמים בענין אלהית, ולכן החמה והחורה מוחלמים
 ביחד, ויקשרו עוה"ז עם עולם העליון ואז נקרא
 ירא אלמים, וע"כ הוא תלוי ענין העולם לענין
 החורה כהכתוב דאם לא בריתי וכו', וזהו הכונה
 שארפ"ר הוב יודע מסוף העולם ועד סופו, היינו
 מעולם הנשמי הוב עד העולם העליון, וכל מה
 שמענין בעוה"ז הוא בא יותר לאלהית, משא"כ
 כשלא יענינו רק בענין הנשמי לבד היינו בהקליפה
 החלונה דהוא ענין רק טבע הנשמות לבד זה נקרא
 חלוני, וזהו נקרא ספרים החלונים דכלל לכלל לחכמים
 ולחכשפים שפ"ז אר"ע הלומד בספרים החלונים דאין
 לו חלק לעוה"ב, מזד דהוא ענין עקר דאינס
 עומדת לעולם פ"כ אינס העמוד לענין עוה"ב,
 ובסיפוך כל מה שמענין בזה בלי הפנימי הוא מרוחק
 יותר מכבודו יתברך, וזהו שארז"ל כשפים שמכחישים
 פמליא של מעלה, וכן ג"כ בעקבותא דמשיחא
 שהכישוף והטומאה שהיו עמונים עד כה נתגלו אז
 כשיהיו בחוץ הפיר, היינו כל הטומאות כמו בגלגים
 שהיו עד כה בפיר, אז בעקבותא דמשיחא יהי
 בפיר, הוב ג"כ ענין כזה אשר נקראו חלונים, וזהו
 כענין הפאבריקין והמאשינען שיבטח בפרנסתו רק
 בזה, זה נקרא ג"כ חלונים שלא יוגמר בשכלו
 ובשלמותו הטוב, ולכן נראה ג"כ בעליל שכל מה
 שמענין בזה הוא מרוחק יותר מכבודו יתברך, ונשאר
 לבסוף חפשי ככל העוברי כוכבים, כמו ענין הכשוף,
 וזהו ג"כ כיון דידיעתו כזה אינו רק בהחלק מהדבר,
 וע"כ כשילך הזמן ועבר ובה להפתיחות הדבר נחודע
 שאין תופלת להחלק אם לא נמשך עם הפנימי ונחבטל
 כל תופלתם, וע"כ יסגלה לו מאז שהחלוין בלא
 הפנימי אין יכולת להיות כל חכמה רק הקליפה
 החלונה, וזה הי' הסבל בין החכמה שהייתה בחלורים,
 ובין החכמה שהייתה בירושלים שבמלרים היתה רק
 בענין החלוין כדכתיב ולחכמים ולחכשפים, ובירושלים
 היתה עד לרקיע השביעי, וכן על כל דבר ודבר יש
 מלוה ע"ז כענין הן לאילטם בענין הן עדן, שכל
 חילן

חילן הוא מצוה נגד כל דבר מהעולם כמ"ש במ' זכרו סודת משב, ואם מקיים מצוה זו בשלימות או נחנה עליו הברכה ע"ז הדבר כחומר הנמרח ב"ק בנחוניה חופר שיחין דבר שאחזו לדיק נלטר בו יבשל בו זרעו, ואם מקיים כל המצוות מצוה או נחנה הברכה על כל העולם, חבו שאחז"ל אמר הקב"ה לבנעם אחי רולף לילך עם החמור לקלל את ישראל כבר הקדימך אברהם אביהם בענין החמור במלותו שנאמר ויחננו את חמורו, חבו ג"כ דאם ללך אחר הקליפה כוי ענין הראיה וענין הפנים רק המראה שרואה מפילא דבר שאינו רואה ליכא אליו הרגע, אך האמת להם החו"ק אשר נלך אחר הפנימי, עיקר הפנים הוא ברישא דרואה בהם גם הדברים המכוסים, מלך זה הדין שיניח החפלין על ראשו שזו כוננו בכ' דולקוטפות בין עיניך שזו עיקר הפנים, ואחז"ל איזהו חכם הרואה את הטלד ראי' שכלית הוא עיקר הראי', ולא ח"ו בין עיניך שיניח מנגד המראה שהעושה כן ח"ו הוא קראי, ועל דבר זה החמירו מאד מלך שנוגע בעיקר דת ישראלית בהענין של מעלה, שכל דבר הוא נמשך עד העולם העליון וכשנא לזו העולם נחלבש בגשמיות כמו אחרות של גשמיות כמ"ש כמה פעמים, ולפי החו"ק עיקר לריך האדם לראות אחר אור פנימית הדבר שיבוא לאלהית כנ"ל, וע"כ בענין העינים לריך לראות רק אחר פנימית הפנים שהוא עיני השכל ועם כונת הכתוב שיזכור האדם בשכלו על כבודו יחברך בחפלין, משא"כ כשיראה אחר עין המראה, דהעין החלונה הוא נגד דעת החורה, וע"כ היא חמורה מאוד ענין החפלין שיבין על מקומם הראוי מעיקר הפנים כי כל הדברים אשר יראו רק אחר החילון שהסוף מזה עולה שנוטה מדרכי ה' לחפשי גמור, כענין הכיבוד הנ"ל, וע"ז הוי אזהרת החורה בפסוקים הנ"ל כי ראי' חלונית עולה לראית איזו חמונה, אבל ראיית עיני השכל לא שייכה לחמונה, וע"כ העו"ם שראייחם בכל פנימית החלונים בגשמים כפי הנ"ל, עולה עבודה וראייחם רק לאיזה חמונה, אבל ישראל שדרך החורה אור להם לראות רק בעין השכלי שזו ענין הפנימית הנ"ל, אינה שייכת בראית חמונה, והו ענין בכ' הנ"ל ונשמרתם מאוד לנפשותיכם כי לא ראייתם כל חמונה ביום דבר ה' אליכם בחורב מחך האש, והו החלמה האזכרה על כל דבר שבועלם שלא יבלבו אחר חלוניות הדבר רק שיבא מענין עו"ז אל הפנימי היינו לענין חלקית, וענין האדם כשיבא לשלימותו כשנא לנשואין שהוא נגד כבודו יחברך בביכול, ושכינתא אשר בללם אלהים ברא אותו, אך נגד זה ברא ג"כ ס"מ וילית כדברינו הנ"ל, ולכן אם ילך האדם עם ללעתו בדרך השם הוא נמשל לברך הוא ושכינתו, אך אם יטה מדרך החורה הוא נמשל לס"מ וילית רח"ל, לכן לפי הדרך הסוב

הוא נמשל נשיאחו להחופ"ק, היינו שיבנה חמיר בחורה יומם וילית, ויודרך גם ללעתו לדרך החו"ק, אז נמשל הוא וביחו להחופ"ק היינו כהנ"ל לברך הוא ושכינתו, אבל אם יטה מדרך החורה אז נמשל לס"מ וילית, וכמו שפיקר עולמו של אדם היינו החופ"ק בזה כשיבנה זה חמיר כן אם יטה מדרך הסוב אז עיקר עולמו הוא בהאשה הגשמית שילך עמה חמיר ברחוב בכל עת ובכל רגע, וכל הדברים שנוגע אליו יתן עליה, היינו כמו הבגד אשר מנהג ישראלית הוא שהוא נוגע בענין להפצירו על דת שיבי' הבגד ארוך, וכוא מקלר בגדיו ונותן יתרון הבגד עליה שיבין בגדיה ארוכים ורחבים אשר זה נוגע בענין זנות ואבזרייכו, גם השער שלו יגלה מחוקן ונותן השער על ראש אשתו, חבו החת שנברא להניח עולמו על החופ"ק בכל עת ורגע חתה זה הניח על המשל, היינו על אשתו שילך עמה חמיר ברחוב בכל עת ובכל רגע, ואין אמירתו רק שאשתו היא העולם, חבו עבודתו, חבו שאמר הכ' פן השחיתון ופשיטתם לכם פסל חמונה כל סמל הבנית זכר או נקבה, היינו שיאמר שריך לעבוד כי וכו העולם לפי אמירתו, הבנית זכר או נקבה והתרחק מלימוד החורה, ואמר עוד הבנית כל בהמה אשר בארץ, היינו דמחשב כל הדברים שנבראו בעולם רק לפי ראי' החלונית חבו שקרא בשם הבנית, ואמר שהעושה ענין חלוני היינו בשום הבנית מענין בהמה ולא יבוא לפנימית מענין בע"ח דבהמה כפי הנ"ל מפנימיות הדברים מכל דבר, או מענין לפור כנף או מענין הבנית כל רומש באדמה, או מענין כל דגה וכו', ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ויירח, דהנה ענין חמת החלונה שהשמש והירח הם בלא אור רק שהם מקבלים אור מענין הבריאה המאירה שנבראת מחוד מעטה לבשו ית"ש, וכו כנובת החפלה הפותח בכל יום דלחות שערי מזרח, וכובק חלוני רקיע, ומזה מקבלים חלוני רקיע, ומשתלגות להחמה, ומתחמה ללבנה, ואנחת בגשמיותו אין אנו מרגישים באיזה הנאה מהחלוני רקיע מלך דהעינים דהם דרך מראה אינם יכולים להביט ע"ז לפי עינים בגשמים, וכו כנובת אל ברוך גדול דעם הכין ופעל זכרי חמה וכו חמה דמקבל האור טוב ילך כבוד לשמו, היינו שאנחנו אינן מרגישים זה רק דעוב ילך כבוד לשמו יחברך, אך מאורות נתן סביבות עו, וכו מרגישים גם אנחנו וע"ז אמר תמיד מספרים כבוד אל וקדושתו, וע"כ סולך כאן ענין הכתוב על הדברים דמקורם, במה שהם העובדי כוכבים הולכים רק להקליפה החלונה אשר לבסוף כל מעשיהם הם להחלונים, חו"ש לראות את השמש והירח והכוכבים היינו שיראו רק החלונים מהחלונה דהוא השמש כפי הנ"ל ויירח, היינו בעיני הגשמיות ובראי' ג"כ כנ"ל, וכו אשר חלק ה' אוסם לכל העמים וכו' שהם אינם יודעים

מפנימית

וכו', וע"כ השמרו לכם פן תשכחו את ברית וכו' ועשייתם לכם פסל חמונת כל אשר לך ה' אלהיך, כי תוליד בנים וכו' ונושנתם והשחתם ועשייתם הרע וכו', לכן העידותי בכם היום כשיעבור הקליפה החלונה כי אבד תאבדון בהכרת כנ"ל, לא תאריכו בו', והפיץ וכו', וכשאתם וכו', ועדתם שם אלהים מעשי ידי אדם כתרונמו עובד ידי אגשא, והיינו אשר לא יראון וכו', שאין רואים בראיה האמיתית, רק בראיה המראה ולא ישמעון ג"כ בשמיעה אמיתית, וכו' האזנה לדבר רק שמיעה חילונית, וכן גם ענין לא יאכלון ולא יריחון, וזהו שהבטיח להם ובקשחת משם את ה' אלהיך ומלאת כי תדרשנו, וגם אמר להם בנבואה שבדלתי יקרה אוחו, והיינו בלר לך ומלאך כל הדברים האלה באתרים בימים, ובכ"ז ושבת עד ה' אלהיך ושמיעה בקולו, וכו' בנבואה בדולתי יעשו חטובה כאשר כ' זה מכבר בדרושינו הקודמים, מלך דכל עיקר לרואיהם אז, יהיו רק על דרך שיבואו לדרך הטוב, ומה נסבה שאף שבחלה נחמתי להם ממקרי החדשות שהוא להם לרע, בכ"ז יראו לבסוף שיבואו מזה לטוב גם בשב"ז, ולא יהיה רק שיחנקו ממחשבותיהם כאשר ה' בדמיונם שזה הוא חכליתם לפי מחשבתם, נחשו אז שיראו שכל מחשבתם אין בהם ממש, ויבואו מדרך אחר לפרנסתם כמאמר הכתוב הנ"ל כאן בלר לך ומלאך ולבסוף ושבת וגו', והכל הוא לטוב לבסוף כי רחום ה' אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך, מלך שלא ישכח את ברית וגו', וכמאמר הכתוב לבלן בפי עקב וידעת כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מתנהג עמך גם לבסוף בזמן ועל דרך זה מוסרך, והחכלית כדי שלבסוף ושמת וגו', את מלות ה' אלהיך ללכה בדרך וגו', מלך כי אל רחום ה' לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם, וענין ברית הוא מלך האבד שילא ממנו האדם לותה החובה"ק שיהי ברית על זה היינו ברית מילה שזכו כריתת ברית במסירת נפש מישראל לאביהם שבשמים, כדי שהילד שילא ממקום זה יהיו נקראים בני ברית, ומלך זה ה' בהכרת באברהם אבינו ע"ה שלא נולד לו בן עד מאה שנה לאחר מלות מילה שיהיה נולד מאברהם כשהוא מהול שיהא נקראת בן ברית, משא"כ בישמעאל שאינו בן הכשר לפי מדרגת יחוסו ראוי לנולד גם מקודם, שאינו חל עליו ענין מדרגת בן ברית, לכן אינו שייך עליו שיהי נולד דוקא אחר מילת האב, וגם עוד פעם על יחזק שיהיה מקיים עליו חיבה ענין מסירת נפש שהוא מלית מילה, לכן מלך זה ג"כ לא היה ראוי לנולד דוקא עד אחר הלוי כדי שיהי גם ענין מס"ג מזה כענין עקידתו, ומלך דפנין מס"ג זה הוא ענין ברית דמשום זה יכולת להשתחף עם כבודו יתברך ככיכול שהיה מקיים למען הקים אותך היום לו לעם כמו דוקא אליך לאלהים, היינו כמו

פנימיותם, וזהו הענין דהתח כל השמים שהוא ענין עו"ה" דהוא עד השמים כמאמר חז"ל בפסחים בתחלת פ' מקום שנגנו דהוא שלא לשמה, רק מהחלונות, ובאמת שהחכמים שהם בעיניהם רואים רק ראי' הנשמת שעולה מזה שאין רגלים, מלך שהוא שקר שהוא רק חלונות, וזהו שאמר הכתוב אשר חלק ה' לכל השמים וכו', אבל אחכס לקה ה' מכור הברזל וכו', והודיעכם הפנימית היינו שידעו מכל הדברים שנבראו בעולם עד רקיב השביעי שהם פנימית לעשות נ"ר לכבודו יתברך, וזהו לקה ה', וגם כנה ענין הברזל היה איסורו לבורדו אל המקדש ואל המזבח מפני שזרכ עליו רוח הטומאה לבטוח בזה דאם בשמונו בכבודו יתברך הברזל והקש שוין הם, ובעינא פקיהא נראה שבעת הקליפה הוב כל מלאכתם מאשינען ופאבריקין לסיפוך דוקא מן הברזל, גם כחכנו לעיל שבמלרים ה' כל הכסף, שמלך זה עלו ישראל למלרים מלך אותה שבועה לאברהם אבינו ע"ה שכשיבוא זמן קידוש ה' יתקדש דוקא ע"י זרעו, בהכרת מקודם שיגלו זרעו למלרים ששם יהיה עיקר החכמה מהחלונות אז כדי להראות על ידיהם דלבסוף כשיעבור זמן הטועלת מהחלונות יכירו הכל על ידיהם שאין בהם ממש ויבואו הכל לעבודתו יתברך, וכן כימי לחך ממלרים כן יהיה לפתיד מענין יליאת מלרים מהנשמה זרע ישראל מהערב רב אשר נתערבו בישראל וההכרת ל'ליאתם מהם אשר יתרכו גם אז מחכמות החלונות בכל העולם, וכשיעבור חושלתם מהחלונות יראו הכל שכל חכמתם בטל ומבוטל וההכרת גם אז להקדש דוקא כשהשבעה הנ"ל, ע"כ הוב ההכרת אז מלך זה שיביו נפזרים בכל העולם, כאשר ה' בהכרת מאז להיות זרע במלרים כן יהי אז ההכרת להיות בכל העולם כדי שכשיבוא הזמן ועם קידוש ה' שאז יבטל הכל מלך הפערת העור החלוני ויתקדש אז שמו יתברך על ידם וכשיבוא הזמן מזה יהיה אז ההכרת להיות במסירות הפיזור במדינת אשר לא ה' עוד, כדי שכאשר יוליא אותם משם יראו שהכסף והחכמותיהם אין בהם שום ממש, וע"כ אמר על סוף הזמן בעת שיהיה הכסף ברחוב, ואחכס לקה ה' שיטו שישבנו הדברים עד פנימיותם שיבואו לאלהות וכו' ואחכס לקה ה' כנכתב לעיל, ויוליא אחכס מכור הברזל דהוא ענין הברזל כפי הנ"ל, להיות לו לעם נחלה שיבואו לבטוח בה' כפי הנ"ל להפנימית, וע"כ אמר להם שכשיעבור חיוב זמן ויעביר הקליפה החלונה ויבוא לדי ענין הפנימית אז יבטל כל הללחת השקר ויבואו לדי פנימית, כן יוכרתו לעביר בהנהגתם כזה מארץ הקדושה, רק כי השמר תשמדון ואל תאמר שאני מביא אחכס לא"י ואז יהיהם נשארים שם בכל האופנים, ע"ז אני אומר וה' שתאקף בני על דבריהם וישבע לבלתי עבדי את בירדן כו', רק כי אנכי כו', ואחכס עובדים וירישתם

זמו אליך באין חקר כן נלרך אחס לפיות אליו באין חקר, היינו בכל נפשך שחסי' זה נסיבה לביאת הארץ, וגם כאשר נבאר שקיום הוא ג"כ שיהיה נשתתף לכבודו יתברך אשר יבטח עליו ולא לפיות מונח ברעיונותיו תחת מקרי הזמן אשר מלך זה בא למקרה לילך שנתלבש ממקרה רומניות למקרה נשמות, וכמאמר הכתוב שלח ידו בשלומיו חלל בריתו, היינו דרוכ לשה"ר על זולתו בא מלך חסרונו דנחסר אליו מכפי מה שיש לזולתו, חסו בא מלך דאינו עוסק בתורה לפיות מסתפק במופת רק דעוסק במקרי הזמן ובא ממקרה למקרה דהוא מקרה לילך, וחסו חלל בריתו בליכא מלך דשלח ידיו בשלומיו ביום, ומלך זה אין לפיות שותף לכבודו יתברך וקריבתו אותו להגאולה משום הכי נקבע היה רצון של קרי רח"ל אלל הכרכה של פקע בשופר, וע"כ נוסח הכרכה השניה בכרכה המזון מתחלת על שהנחלח לאבותיו ארץ חמדה, ומדו נסבה לזכר שהולאתו ממלכים, שהם היו תחת מקרי הזמן כאשר כתבנו כמה פעמים מזה, שהוא ענין כיסופים שהם רק תחת הטבעי כפי ראות עינים החלונים ואינו ידיעה להם מפינים הפנימיים כמלות ולטוטפות בין עיניך שהם רואים מסוף העולם ועד סופו מהארץ עד לרקיע השביעי כאשר קודם עין דרעה דאפשר לפיות שלא היה כלל עינים החלונים אבל הפנינים המזוינים שאינם רואים רק החילון מהדבר נקרא גם הידיעות שלהם שהם בלא הכנה העלמותם הם הכנה הפנימית, רק בחירתו לחזור ולחזור על הדבר שהוא רק השגה וזכרון ונקרא גם כן חלונים שאין להם חלק עולמיים דהוא לעופ"כ דעל זה מכתישין פמליא של מעלה, ומלך שישנו בפנימית בא שלא יבגו במקרי הזמן ובא לעל בריתך שחמת, וגם הנסבה לעל חורתך שלמותו, ומלך זה בא לעל חיים תן וחסד, כמאמר הכסוב ודבר הזה תאריכו ימים, ומלך דכל הנותן עול סורה פורקין ממנו עול ד"א לכן מלך זה נסבה גם לעל חכילה מזון כאשר ביארנו כמה פעמים, דמתער דרוחי עולם למטר השפע, ומתער השפע למטר הנשמי דעולם דבא הכל מעסק התורה, וע"כ כולם תלויים זכ"ז כנ"ל בעופ"כ :

ברית, ועולם דהולדות סיולאים ממנו אינם נקראים בני ברית, וע"ז לריכים להחוס"ק שתלמוד אותם ולא יניח בתאות הרשע ויהיו עולם אז שלא חסיה אז לשם תאוה רק להוליד בנים, וע"כ אם להוליד בני ברית שיהיו בנים כשרים תלוי בהחוס"ק, אם אביו לומד תורה אז הבנים הם ישראלים כשרים ואם אינו לומד תורה אז הבנים אינם בני ברית ונחשוה לבסוף למומרים, ואם תשאל אחרי העברות שבידם אם ישונו ירחם ה' עליהם, איך תוכל זאת בעצירות הרבים ע"ז אמר כי בודאי כי אל רחום ה', כי הנה אם יקלקל איזה דבר ונתן פסק לאדם ע"ז הנה תלוי באיזה דבר הוא הקלקול, אם הקלקול הוא בדבר יקר אז פסקו גדול לפי יקרת הדבר שהוא, וא"כ כדומה אם יעשה כלי אחד ממים ואם חסו מלאכה נפלאה, ואם בא מי וקלקל זה אזי פסקו הוא גדול לפי יקרת המלאכה, וע"כ בריאת האדם בעולמו שהוא חלק אחד מעולם העליון, וחלק אחד מזה העולם שהוא חרתי דסחרי וא"כ היא מלאכה נפלאה ואין עוד דומה לזה שאין למעלה ממנו לחבר ולדבק מקלה עולם העליון להחתון, ו"ש כי שאל נא לימים ראשונים וכו', ולמקלה ועד קלוי. השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמש כמוהו בריאה כו, ועתה אם בא אדם וקלקל מלאכה הנפלאה הזו היה ראוי לפיות נלקט בעונש שאין לשער ואין להגיד, בכ"ז הוי רחמנות גדולה לעשות עוד נפלא יותר מקודם, דמקודם ה' רק שכלית עולם העליון והגן עדן להוריד לעולם התחתון ואח"כ כשהשם ונחשוה שכלו לפיות גרוע היתה רוחניות דהתרי"ג מלות בהנשמות כדי שיבין השכל גם מה דתתגרע אחרי כן, חסו כמאמר חו"ל בראתי ינה"ר בראתי תורה תכלין, וא"כ הוא נפלא יותר מאדם דמקודם היו הרוחניות והנשמות רק באדם אחד זהו הנפלא, ואח"כ ה' הנפלא יותר ויותר במה שינית רוחניות כל התרי"ג מלות בהנשמות כדי שיבינו התורה גם בגרעון שכלם מלאחר עין דרעה, ואח"כ כשהחסירו שכלם מחסא הפגל היה מוכרת לענין גלוח הרב עד שיהיה הסכרה לבסוף לעשות תמיד עמדה נסים עד שהוי' יהיה לי לאלהים חס נקרא שמנית תמיד רוחניות העולם בהנשמות כח"ש בפי' וישלח, ו"ש ויהי הוי' לי לאלהים וידפינן זה שחסי' בסוף הימן כמו ביל"מ כח"ש כימי לאתך ממלכים ארצנו נפלאות, ו"ש שאם תאמר במה זכיתי שירחם ה' עלי אחר כל העברות וע"כ לא חאמתן בזה, ע"כ אני אומר כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך למיום ברוא ה' אדם על הארץ הנה"י כדבר הגדול הזה אז הנשמש כמוהו היינו חכמה נפלאה כזו מכריאת האדם, ובכ"ז כשקלקל האדם את הדבר הנפלא הזה אשר לפי השכל ה' לריך לפיות נלקט מאוד על שקלקל הדבר הנפלא שהוא, בכ"ז רחם ה' עליו, היינו דמלך

ב"ק דף ג' ע"ב בשאר לקרנו ומצפה לשמו ע"ש ,
 וטרפה סיניו להצגו אה"כ לאכל לאו אורחאי'
 בארי ודינו זה כמו קרן שאינו מאי ויכול לשמור זה
 גם ברב"ר וכו' הדין דהייב רק פ"ג גם ברשות
 הגזק חכו לקולא, ואיך בזה הוה להחמיר דחייבו
 במ"ג הוה גם ברב"ר, ובזאב הוי שהיפוך דבו הוה
 טריפה אורחאי' ופטור ברב"ר כמו דין שן ורגל
 כמ"ש הר"ש בכונת ר' אלפס ז"ל שכתב טעם על
 מה דפטרה החורה ובער בשדה אחר בשן ורגל
 בר"ה מלך שאינו יכולת לשמור כ"כ וע"ש בר"ה"ש
 בהגלת מס' ב"ק, ובארי הוה טריפה לאו אורחאי'
 רק בעת שטורף בעבור גורמו כדמוקי הגמ' בסוף
 פ' ארבעה אבות הססוק ארי' טורף בדי גורותיו
 סיניו בשביל גורותיו, ומנין זה מה שבו הוה דריסה
 אורחאי' וטריפה לאו אורחאי', ובו הוה טריפה אורחאי'
 ודריסה לאו אורחאי', היינו דבאמת הארי טבעו
 לרמנות כמו שהעמיד כבודו ית"ש את העולם דכל
 מי שגדול יותר רחמטו מתגדל יותר על זולתו
 מרמנות הקטן דאם ה' ח"ו להיפוך לא ה' העולם
 יכול להתקיים ורק בעקבותא דמשיחא כשיבוא זמן
 ויעמוד מיכאל השר הגדול יביא אז על איזה זמן
 להפיכת טבע העולם שיפמיד להם קשה כהמן,
 כמו שכתבו בפ' וילך ג"כ על פסוק דואמר ביום
 שהוא בלא על כי אין אלפי בקרבי מלאונו וגו',
 וכתבו שם דראשית הוה הענין דהנה יש שני אופנים
 חטאים מחטאת הבן לאב, יש אופן שהולך הבן
 בדרכי האב ורק דגם בדרך זה גופא יקרה כמה
 פעמים מה שהאב מלוה לו לעשות כך והוא עושה
 ההיפוך שאז לא יעזוב אותו האב, ורק יבא אותו
 שיכוף אותו לעשות כליוויו, ואך יש אופן שני שהבן
 ניתק מדרכיו מדרך האב שאז יכולת להיות שהאב
 עוזב אותו בכולו ואינו רולה גם לכנות אותו כיון
 שהולך בדרך אחר, ורק כיון שעחב האב את ביתו
 במוחו מלך הליכה בניו לדרך אחר בעד זה יקרה
 לפעמים דזה הענין יותר רע מכפי שיכב אותו,
 היינו שיכול להיות שבה זמן הביעת המם וכדומה
 מליזה דברים שאם אינו רולה האב לידע מזה ויחא
 ליה גם שימכור מביחו כל כליו מלך שפזב האב
 את ביתו במוחו, חס נקרא לא הכאם האב שיכב
 אופס ללייו, רק זה הלכות הוא שיפגע אהם
 והאב עושה להם זה מהסיפוך משב ואל תעשה, כן
 הוא בדרכי כבודו ית"ש יש אופן שהולך בדרך החורה
 ורק שטובר עבירות מלך החלוב שאז הוה מקורב
 אליו ית"ש ומייסר אותו לכוף אותו ללייו, ואך אם
 ח"ו בא בעולם אופן השני כאשר יביא בעקבותא
 דמשיחא שהוא הסיפוך שיפגע מלותיו ויהנה לזולתו
 בלדקה ובכל מעשה האדם כפי דרך הארץ וכפי
 הדמיון הם יעשו מפשיסם כפי דרך החורה לרחם
 על זולתו ולעשות לזק עס חבירו כמו בקור חולים
 וגמילות חסדים ולדקה, אך מה הוא התכלית מכל

מפשיסם אם הם אחזו דרך אחרת מהארס ופזבו
 בלבם את כבודו ית"ש בנפשיסם שהם עושים כפי
 הדמיון שהוא כפי ליווי החורה, ואך בדרך הוא דרך
 אחר וזה נקרא עובדים את ה' אשר על פניהם
 אינו ניכר אם מישראל הוא אם מעובדי כוכבים כי
 מפשיסם אינם מלך יראת שמים רק שדרך הנהגת
 העולם הוא כך, כן יסיו המלות שלהם אז, וכן גם
 העבדות שלהם אז כפי מנהג העולם שיכוף את
 דרכו רק כפי הנהגת העולם ולא לעבוד את כבודו
 ית"ש, וע"ז אמר הכתוב למשה הכן שוכב וכו',
 כעס הוה ולשון הפס הוא עולם על פרבר כאשר
 כתבו כמה פעמים וסיכולת מענין העולם אינו רק
 או בלשם שיהפכו גם הם דרכם לדרך הטוב, והו
 מדרגת זכו אחישנה, או שיבדלו מכלל ישראל ויביו
 מייבים בכולו, דיקויים אז המחמיר דאין ב"ד בא עד
 שזה היינו הישראלי שלידתו מהאבות שזה נקרא בשם
 ישראל שיהי' זכאי בכולו, ושזה הפרב רב שהם
 מתולדות מלרים שזה יהי' אז חייב בכולו ויבדלו זה
 מזה עד שנקרא אז זה עיקר יליאת מלרים, היינו
 האדם הטוב שסולדות נשמתו מהאבות יולא ויבדל
 מהם הפרב רב דמקורם ממלרים שהם מרחקים
 את ישראל נשמותיהם הסבורים שהם מזרע ישראל
 מזרע יעקב מהחורה וילאו לחירות, היינו להחורה
 כמאמר רז"ל שאין לך בן חורין אלא מי שפוטק
 בה"ת, שיקויים ענין הברכה שבחפלת מערבית
 דוילא את עמו ישראל מתוכם ממלרים לחירות עולם
 היינו להחורה דהיינו כמו מאז היתה יליאת מלרים
 על הגוף שלא ישליכו הילדים לביאור כן היתה אז
 לאות על הפתיד שהיה יליאת מלרים על הנשמות
 מה שנחפרכו בה"ת מהפרב רב שמה נחפרכו
 בגלות רח"ל ויהי' מקויים אז השרידה והבדל זמ"ז
 כמאמר הכתוב ואלרוף כבוד סיניך, דמלך שהם
 יביו חייבים בכולו, מלך זה יהי' הזכאי זכאי בכולו
 ויקויים ואשיב שופטיך כבראשונה, ולא יקרא עוד
 פיר המשפט שהוא רק לפי ראות עיניו כמושכל
 הראשון שהוא עולם כמה פעמים לדיו מרומם שאין
 יכול להיות שותף להקב"ה במב"ר כמאמר ח"ל
 בשבת דף, דכל דיין שדן דין אמת לאמהו נעשה שותף
 להקב"ה במעשה בראשית, וככתבו התוס' שם דאמת
 לאמתו לאפוקי דין מרומם מלך דדרכי כבודו ית"ש
 בכל כפי אמת לאמתו, ולכן עד הזמן שהוא אינם
 יכולים להיות שותפים לכבודו ית"ש שיהיו מקורבים
 ורק מרחוק נוהג בני חיי ומוזגי, והוה בכל רק על
 דרך ואנכי הסתר אסתיר פנים עד הזמן שהזכאי,
 יהי' זכאי בכולו, ומלך דיהי' זכאי בכולו יביא גם
 לימודו בעמקות כפי הראוי מנתינת החורה, לכן גם
 בדין החורה יוכיח מעמקות שלו מלך לימודו את
 הרמאי ויהי' אז במדרגת לזק ולא במדרגת משפט
 זכו הכתוב אמ"כ ויקרא לך פיר הלדק, ומלך זה
 יכול להיות ליון במשפט חפדה מלך וטביס בלדקה
 וכפרכה

זה נחמה עליו שכלו הגרוע עליו להיות השמח עם קול אלהים חיים מדבר מתוך האש, היינו שהינה עזבונו רוחניות התרי"ג מלות לגשמיים מלד שכלו שנתכוונו גרוע, וא"כ ראינו שכל מה שהפסיד האדם רחם עליו יוסר, וגם כשחזר ותשא עוד בשמיים קול אלהים חיים בתוכו העגל עלה לגלויות בעד זה עד שהסכרת לטשת אליו לבסוף נסים וגפלאות תמיד בתמידית עד שבו' סבי' לו לאלהים לבסוף הזמן כאשר עשה להם במלרים, כמ"ש כימי לאתך ממלרים וכו' כנ"ל, וז"ש או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי צד חוקים וכו', וע"כ שכל מה שבוסיפו לתטוא רחם עליהם יוסר, כן אחס דבאר לך ומלאוך כל הדברים האלה באחרית ימיים ושבת וכו', לכן תאמינו כי בודאי ירחם ה' עליכם, ומפני מה לא בזכות מעשיך רק שיבוא הזמן כי אחת כראת לדעת כי ה' הוא האלהים היינו שיבוא הזמן להסגלות אלהים, ובאיוז אופן לוקח אחסם היינו שזמן השמים השמיים את קולו ליסרך שילרף ויטבר אותך באחריתך, ועל הארץ הראך את אשו הגדולה, ודבריו שמעת מתוך האש, ואם תאמר בזה שאופן שיכופו, יכולת להיות גם בעובדי כוכבים, ע"ז אמר ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר בזרעו אחריו ויוליאך בפניו בכחו הגדול ממלרים להוריש גוים גדולים ועלומים ממך מפניך, ויתן לך את ארצם נתלה, ואם נמלא ברחוב נייר עם אלותיות כתובות איך יאמר המולא שמאליו נשפך הדיו ונתסוו כך האלותיות כי בודאי ה' איזה אדם שחקנו וכתב את האלותיות, וע"כ אם נראה עולם חקוק מדומם לומח חי מדבר וכל אחד מהעולם חקוק על מקומו, וגם מאברי האדם, וגם מהגלגלים איך כל אחד חקוק על מקומו בודאי אחד חקק אותם, ואם ת"ז אומר שמעולם חוקק, רק אם ה' בזה ה' לריך להיות

שלא יארע שינוי בשום פעם, ואם חזיקן שינוי ביציאת מלרים, א"כ אחד שברא עושה השינוי, ורק לא בתמידית מלד שלא יאמר כי הוא מקרה ח"ו, אך זה הוא רק לאדם בינוני מלד שלא ילא מדת ישראלית, אבל אם בין כה וכה הוא חסד מקרה הזמן כרי ליכא הפסד, ע"ז אה"כ אם חלך עמי אף אני וכו' אלך עמם בקרי, וכן גם באדם גדול יכולת להראות נסים כיון שאדם גדול הוא לא יתרחק מכבודו יחברך בענין מקרה ח"ו כנ"ל, ולכן לא היו נמראה נסים רק לכל אור"א כפי מדרגתו, וע"כ בסוף הזמן שיבו' מקצם דאין צ"ד בא עוד שיבא או כולו זכאי או כולו חייב, היינו שהזכאי יהי' זכאי בזמנו כמאמר הגר"א ז"ל בספר אבן שלמה אז יהיה עולם מקרים חדשים רק דעל פטוב יהי' זה בענין, גם, ולהרע יהי' זה ענין, מקרה, היינו דמדבר אחד, זה נהרג, חס נרפא, כמאמר הכסוב כי ישרים דרכי ה' לדיקים ילכו בס, ופושעים יכשלו בס, ואך שהרשע יאמר איך תאמר שהוא נהרג מלד זה הדבר, דחזיקן שהשני נרפא מדבר זה גופא, וגם אם תאמר שזוהו הטעם דזכרא מזה הדבר גופא בענין דחיסרך רעתך איך תאמר דמזה הדבר נרפא השני הא חזיקן שזולתו נהרג מזה הדבר, ע"ז אה"כ וידעת היום והשבות אל לבבך היינו ענין החמה, שבעשב אחד פועלת להיות לה, ולעשב השני פועלת להיות יבש, וזהו מלד שינוי המקבל, וע"כ להיות שאלה לך בזה דבאמת והשבות אל לבבך, כי הוי' הוא רחמים, ואלהים הוא דין, הוא אחד, רק דהשני הוא מלד המקבלים, דהיינו בשמים הוא פוסק השמימי עושים אליו ממעל היינו לטובה, ועל הארץ היינו לעם הארץ מתחת היינו לרע ואין עוד, כ"כ ושמת את חקיו ומלותיו כו' אשר ייעב לך כרי למען תאריך וכו' :

פרשת ראה

כי יסיתך אחיך וגו' נלכה ונעברה וגו' לא תאבה לו ולא תשמע אליו וגו' ולא ידבק בידך מאומה וגו' למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים וגו', ונראה בענין אם יתן האדם איזו פעמים נדבות ולדקה גם כדומה לחפשי למחלל שבתות אם נשאל אותו על פשייתו כזה אשר לפי דין הסורה אסור להחיותו, יכול לענות מלד דהרנלו לדקה, וע"כ רגיל ליתן גם לזה שאינו מחוייב, או יכול לענות דישרים האדם להיות תמיד כנתינתו, אך ע"ז נאמר להיפוך דבאמת לפי מה דראינו בתוס"ק אדרבה

הקפידה כמה פעמים שהאדם יהי' דוקא אכזרי, דהיינו כפי מה דיש לאדם דתעברו ושוין מכל דבר ודבר שבעולם בהאדם, כאשר כתבנו מכבר דזאת היתה תחלת הבריאה דטבע מכל דבר שבעולם נתעברו בהאדם, כמו ענין הארי והזאב דדינס בארי דדרם פטור ברה"ר, ובזאב הסיפך שהדריסם חייב אליו ברה"ר וסריפס פטור ודריסם היל שחופס מתיים ואוכל כמו דרך הארי, ולכן נקרא בו דריסם אורחא ופטור קשן ורגל דפטור ברה"ר מלד דאינו יכול לשמור זה תמיד ברה"ר. כיון דאורחא הוא, כמ"ש הפוס' ב"ק

ובהזכרה דברכת השיבה שופטינו שאמר דמלך אהה
 ה' לבדך ברכיך אלינו ויהי' או בחדו וברחמים
 ויקיים ולדקנו במשפט וכדמסויס מלך אובב שיביה
 לדקת ומשפט :

ובענין

דלא זכו הכ"ל דיביה בעתה, נראה בענין
 דכנה לא ברא הקדוש ברוך הוא את
 פולמו בהכליחה הוא האדם להיות בהתכונות כזה
 דיהי' האדם בהתרחקותו מכבודו יתברך בלא השגחה
 השכינה בעולמו היינו בלא המקדש ומי הוא בער
 ולא ידע דיברא עולם על זה האופן דלא יתקדש
 שמו יתברך בכריחתו, אך דזה הוא מלד כריפות
 הברית עם אברהם אבינו ע"ה, ובזרעו דיתקדש שמו
 דוקא על ידיהם וכתיקון הברכה דמלך על כל
 הארץ ע"י מקדש ישראל, וע"כ אס' באיגס עוד
 ראיון לזה ההכרח להיות בהסתר פנים, כמאמר
 הכתוב ואנכי הסתר אסתיר פני מלד כי הם פנו
 אל אלפים אחרים, וע"כ איגס בהבנה איזה אשר
 דומין דהמתנתם בהגאולה על כבודו ית', רק מי שיש
 לו מות בקדקדו יבין לאשורו הסיפוך אשר כבודו
 יתברך מתתין עליהם בכל יום ויום ובכל רגע ורגע,
 כפי דבריט דכונתו סיחם מהחלה בעת כשהפסיד
 עולמו דיביה התגלות אלכות דבייתקדש ש"ש ע"י
 בריחתו, רק דהפסידו מלד ישראל דכריחות בריח עממם
 כהכ"ל, ויכולת להבין האדם איך רחמנותו גדלה
 עלינו דעומד כביכול וממתין עלינו שמונה עשר
 מאות שנה ויותר ולהתנהג בעצורם הפולס רק
 בהסתר פנים דלא יתגלה בעורא בעולם שלו למענם
 עד דיבי' במדרגת זכו דהוא אחישנה, ואס' לא יזכו יתסין
 עליהם עוד עד דיבוא הזמן שאינו ירוכה עוד להמתין
 עליהם, ואס' יהיה גם אז איגס ראיון אזי ההכרח
 אז לעשות אותם ראויים שלא ברעונם, ע"י דיעמוד
 להם וכו' בגזירותיו קשה וכו', ככונת הכתוב דבעת
 הריא יעמוד להם מיכאל אשר הגדול היינו דיעמוד
 מללמד זכות עליהם עוד דהוא שר של ישראל, לכן
 ויהי עת, אשר לא נהיתה לעם מעת אשר נהיתה
 לגוי כדי לעבר ולזקק אותם שיבי' ראויים להסתיד
 אחס, וע"י מי יהיה הזיקוק זהו ג"כ נכרא מהחלה
 מנפן אחת הרע וסבוב הוא דנחילד גם עשו עמו
 היינו דכל ההכנות נחילד מקודם עס יפקד, מס
 דלנרך לענינו לאחר זמן, וגנזר אז מעת הולדס
 דכשזה יהיה קס יהיה זה נופל, וכשזה נופל זה
 קס, כדי כאשר תבוא עת זיקוק הטוב מחסרונותיו
 תהיה הרע עובר עליו לזקק אותו דהיינו עשו על
 יפקד דהוא בענין ועבדו וענו אותם כדי דיביה נחמלא
 סאתם מהרע ע"י מעשה היסורין מה דיסבול הטוב
 מאתו, וע"י זה ועלה אחרי כן הטוב על הרע
 כמאמר ככתוב דועלו מושיעים בבר ליון לשפוט את
 הר עשו ויהיה אז לה' המלוכה, ומלד דכפי דבריט
 דההמתנה והלרות דלכסוף הוא מלד כריפות הברית

ע"כ תיקף כשכרת אתו הכריה כתיב ותרדמה גדולה
 נפלה על אנרם והנה אימה משיכה גדולה נופלת
 עליו מלד הלרות דלכסוף ארבע הגליות כמאמר
 חז"ל, ומלד דעיקר הענוי הוא משום כדי שיתקדש
 ע"י זה אחרי כן הטוב על הרע כהכ"ל, ע"כ כתיב
 גם במלרים לאחר דועבדו וענו אותם דואחרי כן
 ילאו ברכוש גדול, היינו מלד דעיקר דוענו אותם
 הוא כדי דתממלא ע"י זה סאתם, כדי דתתקדש
 ע"י זה אחרי כן הטוב על הרע דתהיה מקוייס מזה
 לכסוף דואחרי כן ילאו ברכוש גדול, וכיון דתלוי זה
 בזה, ע"כ כטוב דבר נא באזני העם וישאלו איש
 מאת רעבו ואשה מאת רעוטה כלי כסף וכלי זהב
 וגו', ופירשו חז"ל דבר נא לשון בקשה בבקשה ממך
 זה כדי שלא יאמר אותו לדיק ועבדו וענו אותם
 קייס בהם, ואחרי כן ילאו ברכוש גדול לא קייס
 בהם, היינו כיון דתלוי זה בזה דעיקר וענו אותם
 הוא כדי דלאחרי כן דויאלו ברכוש גדול, א"כ איך
 יהיה הדבר כזה דוענו אותם יקייס בהם בלא דואחרי
 כן ילאו ברכוש גדול, ואמירה זה יהי' גם לכסוף
 ארבע גליות דכימי לאתך ממלרים ארלאו נפללות
 גם לכסוף הזמן דלאחר לרותיהם יהיה הכרת דהטוב
 פולה להם דבלא הטוב דלאחרי כן למת יהיה לרותיהם
 דמקודם לכן מזה גופא הוא הפקוד, כאלמדת דוד
 המלך ע"ה דאס' תחנה עלי מתנה דהוא פולה על
 כלל ישראל פה דיביה להם לכסוף דלא יירא לבי,
 מלד דאס' פקיס עלי מלתמה בואת גופא אני בוסת
 דמזה פלמת הגאולה, וזה כוונת מאמר ר' יוחנן בן
 זכאי בכחויות פ' מליאת האשכ אשריכם ישראל,
 אשריכם ישראל, אשריכם ישראל על בזמן סאתם
 עושים רעוט של מקום דאין כל עו"ג ולשון שולטת
 בהם, ואשריכם גם על בזמן דאין אחס עושין רעוט
 של מקום דמוסרן ביד עו"ג שפלה וגם ביד בהמתן
 של עו"ג שפלה, היינו אשריכם פולה על השני
 האופנים דמלד לרותיהם ירגישו ג"כ הטוב מה דיביה
 להם לכסוף, וכן יהיה זה לעתיד דתהיה לרותיהם
 פהרע כ"כ עד דתחמלא סאתם מהרע, דע"י זה
 תקום ופתגבר אחרי כן הטוב עליהם כהכ"ל וסבוא
 זה להגאולה ב"ב :

וגדלזוור להדברים שהאות יליאת מלרים שמאז
 שהי' לפנינו הגוף מהשלכת [הילדים אל]
 היאור הי' זה לאות על הפסיד מענין יליאת מלרים
 להנשמה, וזהו נכלל בברכת [אמת] ואמונה כאשר
 כתב רש"י ז"ל במסכת ברכות כל שלא אמר אמת
 ויליב בשחרית ואמת ואמונה בערבית לא ילא י"ח
 כמאמר ככתוב להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות
 דבברכה זו נכללת גאולה הפתירה כמו שהי' אז
 שפאשה הלכה בחוץ לעיר וילדה שם חתה כהפוח
 ועזבה שם את הולד, ואמרה שיותר טוב לה
 שישאר שם משישליכו המלרים אופו ליאור, וכחור
 אחר

אחד צא לשם והוליא להם חלב ודבש עד שנתגדלו
 וכ"א צא לבית אביו ונתגדלו עדרים עדרים עד
 שהמלרים היו בדמיונם שאין עוד ישראל בעולם
 מהשלכת היאור, וראו שיש עדרים עדרים בישראל,
 והילדים לא ידעו מי הוא הבחור עד שראו אותו
 בים ואמרו לאביהם זה אלי ואנוהו, כן יב' אז לענין
 הנשמה עד שהערב רב שחולדות נשמחם לחאומם
 למלרים להכחמים והמכשפים עד שכל הכשופים מה
 שהיו מקודם בדרך נסתר יתגלה להם אז בדרך נגלה
 לענין מלאכת חרש וחושב עד שנקרא זה בשם ענין
 העולם שהכל יהיה קורין אותה מלאכה זו היינו
 שחיה הולכת בעלמותה, וגם לעבוד עבודתה
 בעלמותה וגם לדבר ולראות ולשמוע הכל ע"י מלאכת
 האדם (וראש הדבר הוא כאשר ב' דבור הפלגה
 שבי' ראשו בשמים לריחוק מכבודו ית"ש), וזהו
 הכסוף הקודם אשר היה בנסתר מהאדם נתגלה זה
 כסוף הזמן להכנסת העולם בהם, וזהו שמכחישין
 פמליא של מעלה, וכאשר ב' מקודם המזיקין במקומם
 בהסתר בחן לעיר כן שהי' אז מלך זוגם הרעים
 המזיקין והכחמים והכישופים ברחוב וילכו במלבושים
 כאשר ב' הולך כשד במקודם, וכן ענין החופפים
 ממון של אחרים היינו הגולגים אשר היו מקודם
 בחן לעיר בעיר יב' אז כהפוך רק ברחוב העיר
 ויהיו גונבים אז את הדמיון כאשר יב' ראות המושכל
 הראשון שהוא אדם ישר, ובזה שהגנבה מקודם היה על
 הדבר, כן יב' אז על השכל היינו שידבר ואינו
 יודע עם מי ידבר אם עם אדם ישר הוא מדבר,
 או עם שד וגנב וגזלן הוא מדבר, מלך שהגנבה
 שהי' רק לגנוב דעת דמיון האדם מולתו וממונם
 יב' אז ג"כ כאשר ב' מקודם ע"י שד שהוא רק
 חלוני היינו ממון הדמיון ממון המילוני, רביה נהרוא
 לבסוף דזה אינו ממון, כן יב' אז ממונם מה שבא
 ע"י שקר וע"י גנבה שיהי' נראה אז לבסוף ג"כ
 דממונם זה לאו ממון הוא ובי' עד הנה ממון רק
 לפי דמיונם, ובי' נראה להם שגשגו בעירוס
 ונחוסר כל כאשר ב' מקודם בעוד שהשדים היו
 בנסתר, וע"י אחז"ל שהיו אומרים שיר של פגעים
 בכל יום בירושלים היינו יושב בסתר עליון כדי
 שהמזיקים לא יכנסו בעיר, ואך אח"כ נראה זה בעת
 האמוראים שהיו אינו פגמים בביהמ"ד כמעשה שהובא
 בקדושין באב"י וברב אחא ב"י שהרג את המזיק
 בביהמ"ד ע"י הפלתו, ואך בעקבותא דמשיחא יב'ו
 אז ברחוב, וזהו שחולדות שחילתו אז מהיווג שאינו
 בקדושה נחשו שדים רח"ל ומזיקים, כן גם זה כמו
 מקודם דהוי יקרה לאינו פעמים רח"ל שללך חינוק
 וחינוקת ביד השד ועמאלו אותם כן אז יהיה זה
 הסכנה להינוק וחינוקת שיתחברו להם נידבקו
 במעשיהם ויסמאלו אותם, ופיקר דבוקם הם בערב
 רב אשר חולדות נשמחם ומקור מחלבתם הם ממלרים,
 כהמ"ד הגר"א ז"ל בספר חבן שלמה שלו והאות מי

הוא הערב רב הוא שקווא הסורפ ולמדוי עי"ז
 הוא ניכר שמקור מחלבתו אינו מתולדות הסורפ,
 וחולדות האבות ומנחמם ותכליתם הוא רק שיתפרנסו
 מאיזה חכלית להפרנסה שלא יערכו לפי דמיונם
 פרע אפילו לכבודו ית"ש, ועליהם אמר הכתוב עוד
 דבור הפלגה וראשו בשמים היינו להמריד כבודו
 יתברך, ורק לזולתו נהראו שאין בדמיונם רע רק
 לראות לפן נפון כענין והפילוחם שאין להם מחיית
 פרנסתם, וכשיבוי ביתד יתפרנסו זמ"ז ובעשה
 לנו שם, אך הסורה העירי על רשפתם אשר באמת
 מכוון הוא הדבר אשר הם בעלמם לא ידעו בעת
 החללתם אשר הוא בשמים שהוא ענין להמריד את
 כבודו יתברך וזהו ראשו בשמים, וגם פרנסתם
 לפי דמיונם בא זמ"ז אין יכולת לקיומם שאין כבוד
 מחמלא מחוליתו, וזהו כפי מכוון הסורפ הוא
 עבודה זרה גמורה כאשר כתבנו כבר מזה שבאד"ר
 היו כל העשרת הדברות החוק והמכוון מכל דבור
 ודבור שוין זל"ז, כמו ענין ע"ז עשיית ללם הוא
 החוק והמכוון שלא להחניף לשום אדם מלך חדלו
 לכם מן האדם וגו', וגם שלא ליתן כבוד לאיזה
 פשיר לפי דמיון שיהיה לו מזה פרנסה, וגם
 לעשות איזה חכלית אל מזונת שלו אשר יבעה ע"ז
 ברפיונותו, וזהו ג"כ לפי מכוון הסורפ הוא ע"ז
 ורק לפי שהאדם לאחר ע"ן הדעת נחוס להיות שפל
 בערכו שאין יכולת להיות ניתן חורחו על המחשבה
 ולכן נמקיים אז, בראחי ילכ"ר היינו ע"ן הדעת
 בראחי לו חורב חבלין היינו שנעשה להם חוקים לפי
 גשמיות המעשה, אבל באמת גם עתה המכוון הוא
 מהסורה שיהי' האדם בשלימותו הטוב בכל דבור
 ודבור מהעשרת הדברות, כדומה דאף אם יבטח באינו
 אדם ובאיו חכלית, דאינו נחשב להם דין הסורה
 שהוא מומר מלך ע"ז, ושיב' יינו ענין יין לנכך,
 ככ"ז מקורב להיות לכבודו ית"ש אין יכולת להיות
 מלך שהוא שלא כרלונו הטוב יתברך, וכאשר מזה
 האב לבנו שיפשה עשייתו וילך כדומה ברחוב זה כן
 הי' סלייו והוא הלך ברחוב אחרת ועשה ג"כ סלייו אף
 שלא יעניש אותו האב ע"ז מלך דהא ליווי נעשה,
 ככ"ז להראות אליו אהבה על קיום לווי זה לא
 יראה אליו מלך דעשה שלא באופן לווי אביו שהוא
 לא כפי המכוון, וע"ז אנו מחפלים כן תחננו לשמור
 מקור ולעשות רלוך כאשר כתבנו בדרכי הקודמים,
 וע"כ זה האדם אף שלא נתן אליו פוגש ע"ז, ככ"ז
 שכרו ג"כ אינו רואה שיהיה בישועתו, כן בפרט
 כל איש ואיש והן בכלל, כמאמר הכתוב ונתן לבמה
 לחמה ופלא על זה האדם מובחר הברואים הוא
 דחוק לפעמים על לחמו, אך שהבהמה עובדת
 לכבודו יתברך כמו שברא אותה, וישאל האדם
 שגם הוא עבד כזה שאוכל ושותה וישן כבהמה, אך
 לך יש עוד בריאת. כלי נפלאה מה מעשה עם הכלי
 הזה היינו השכל אף שיטלה להיות עבודתו שטובד

דבור זה, היינו ענין שתחול עליו ברכת שלום בית, וכן ענין לא תענה הוא אזהרה על פדיון שאם יבואו שני צפלי דברים אחד עשיר מכל העולם ואחד עני מכל העולם שלא יתגלה ח"ו בשום פניו להראות לזה יותר מזה שזה נכלל בכלל ת"ח שנמלא רצב על בנודו דע"ז נאמר פשנאי אהבו וגו', וכן ענין לא תחמוד הוא כשהולך אל בית זולתו ולריך להיות כי כאשר בא כן ילא ולא ילייר במחשבתו שום כלי זולתו אשר בבית, זה קיום הדבור ולא תחמוד אשר ע"ז נאמר עליו ברכת יושעתו בכלי הבית שיהי' קיום בביתו מעת חתונתו עד עתו ויגלל מהשבר:

וְנִדְוֹר ענינו עיקר ענין הפרצ רב אשר כל מנמחם הוא רק לענין לילך ולטבדו אלהים אחרים כתרונתו פנה לעממין פלחי טעותא היינו להפדבק בכל דרכיהם ולהסתגל ג"כ לאנאיהם כאשר עובדי כוכבים, כן לראות תכליתו ביד חומר גופניות ולא לבלות עם התכלית עבור נשמחם, אשר באמת בעד הנוף אינה לריבה לתכלית ורק לבטות בכבודו ית"ש, והאדם לריך להיות ביניעתו רק בעשמה דכלל בידי שמים חוץ מיראת שמים, רק הם הפכו את הדרך ובאזיה דבר שלריך האדם לראות עצמו ע"ז מצבו על השם באמנם שכבודו ית"ש הוא רואה בעלמו על דברים שלו, וע"ז שהוא לכבודו ית"ש היינו בעזר להפדנכה הם ירלו לפשות זה, וע"ז נקרא מצבו את דרך ה', ובאמת כל התאוונות הנביאים ה' רק על סוף זמן על דור האחרון בענין תורבן הבית דגמשך עד הגאולה דהתחלת החורבן ה' אז, אך בכל שנה ושנה נחשוב חורבן יותר וחורבן הגדול יהי' בזמן האחרון, וכל הדברים מה שנכתב בישעי' היינו וברגליהן תפכסנה אשר עיקר זה הוא כהוף החורבן מזמן האחרון וכן ופי' פתחן יערה ויהי פתח בשם מק יסיה כולן נהווה בדור האחרון:

וְכָל הדברים הם עולים רק על דור האחרון שהוא נקרא עיקר החורבן, ועיקר התאוונות עליהם הוא כמו איזה שיכנסו באיזה בית אשר רח"ל איזה בבי' שם ורואה חינוק המוטל בעריסה שחק וראה זה החינוק והתחיל לבכות, ואמר שעל כולם אינו בוכה שהם הרגישו את לערם, אך על זה החינוק שהוא שחק ואינו מרגיש דבר בכייתו מה שעלה לו עליו הוא בוכה, ע"כ זה ג"כ עיקר בכייתם ה' על כהוף החורבן שהוא זמן האחרון מלד שהחורבן נמשך עד הגאולה כנ"ל שהם אז לא ירגישו שברם מה שעלה עליהם רח"ל, וזה כחינוק המוטל בעריסה כנ"ל, ע"ז ה' בכייתם בחיקון חלות, כן בבית ישראל ראיתי שערורי' ואין איש שם על לב שלמה אהי' כעוטי', וע"ז ג"כ התעוררו האבות ז"ל ממנוחתם אז כשעורר אותם ירמיה הנביא ופי' שואג

כזה שיאחזו בדת בישראל, ע"ז אה"כ שאחזומו רק כחוק שהוא הנשמיות, אך מכון הוא בטחוננו על הנפנת העולם אשר זה נקרא בשם גבורת הסוס שזה השם נכלל פניו מעשה העולם כמו דכהיב שקר הסוס לתשועה, ואמר הכתוב שלא בגבורת הסוס יתפץ לפשות יושעתו, ונס לא בשוקי האיש ירצה, אך למי רוצה ליראיו המיתלים דוקא לחסדו לבדו לכבודו ית"ש, וזה בפרט. וכן בכלל אין יכולת בזה האופן ג"כ להיות בישועתם לגלותם ולפדות נפשותם, ועיין מה שכתבנו גם על כל דבור ודבור מעשרת הדברות הוא להיות יושעתם, מענין כל דבור ודבור הוא רק אם יעשה כפי מכון התורה היינו בענין קבלת התורה שלא יהי' לו שום פניו, כמאמר הכתוב כי אם בתורת ה' חפלו, וגם בלא תשא שמכון התורה הוא שיהי' דבור הפה טבור ונקי כמאמר הכתוב מדבר שקר תרחק ולא תחייב משקר תרחק היינו שהפס יהיה פה חמת ויהיו הדברות מסורות בידו ולהיפוך ח"ו בא אליו רח"ל פנשים רעים כמאמר חז"ל בשבת פ' במה מדליקין ד' ל"ב שנכלל בהכתוב כי לא ינקם, וגם דבור השבת הוא עולה שנתהוה כל היום כולו כמלאך ה' לבאות אשר ישכה כל עולם הנשם כמאמר חז"ל על ר"י ברבי אלפי בעש"ק בעת שהיה מביאין לו פריבס מלאה חמין, וכמאמר חז"ל אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות היינו שניתה הנפש ושניתה הנוף כמאמר החכם ר' יעקב לבי ז"ל, שזה עיקר מכון התורה לאשר עפ"ד שנתהוה ששה חלקי התכל עיקרם השביעית לקודש והוא זכר על העבר ועל העתיד שיומזר כמו עבר שיהי' אז כולו שבת, וע"כ המכוון שילמוד בלי הפסק רגע מעש"ק ובה ה' בא להגאולה, ואך כשלא יקיים זה ואינו נשאר בידו רק החוק הוא בא אה"כ ג"כ לחלל ח"ו גם את החוק, וזהו כשהי' האדם בשלימותו היינו משלימות כל דבור ודבור לא היו באים לאנאיו לעבור מדרך התורה, וכן כשהם לא היו בשלימותם מכל דבור ודבור מקודם מלד זה נחבוב אה"כ שיחלקו למחלקות ולתפלגות ולכתות, וזהו הכתוב כשהם במדרגתם לעושה שלום עליהם היינו שיהיו בשלימותם דאו לא יבואו אה"כ לכתות ולתפלגות רק שיעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, וכן ענין לא תרצה שלא יעשה לשום אדם ענמח נפש כי הוא ג"כ דורש דמים מאתו, ועבור זה לא יגלל ח"ו מענמח נפש עליו מכל דבר ודבר, וכן ענין לא תנאף שלא יהי' בדעתו הרבורים במה שאין קנינו, ע"ז אחז"ל דבניהם קרוב לממזרים, אך גם שלא יעשו בשום פעם בדמיונם שהנכנת הבית יתנבג בטוב יותר בזולתו מביתו זהו ג"כ ענין שניתן דעתו לענין אחרת שזה נכלל בכלל ולא תנאף, וע"כ אין יכולת להשיע מעיני דיבור זה אם אין בשלימות

שואג כלביא דעולה על זמן מורצן האחרון מסוף
 הזמן כאשר נראה מעניינת כבודו ית' להם כאשר נבחר
 אשר נכתב עליהם בעת ההוא יעמוד מיכאל הסר
 הגדול וגו', ע"ז נתעוררה בכייתם מאוד לפני ארון
 הרחמים, וע"ז ענה איתו איך אחאפק על עונת דרכי
 אשר הם נחרו בדרכים אחרים שהוא בעיקר הוא
 הזמן האחרון מהחורבן, ובעיקר הם הערב רב שהם
 דבקו רק מענין וילכו ויעבדו. אלהים אחרים הוא
 לבקש חיוב תכלית למחיתם בלי לבטוח בכבודו
 יתברך ובליתוד המוס"ק, ועליהם נאמר כאשר סי'
 אז בארץ מזרים, ועברתי כן יסיה לו לעמיד אות
 שיבדור בהם ונשפטתי אתם, אני ולא מלאך אני
 ולא שרף אלא הקב"ה בכבודו ובעלמו, ויסרוג את
 שבכורים שיינו המכובדים בהם שמהו דשם בכור הוא
 ענין גדלות ברכות ויחסו בכור עליון למלכי ארץ
 אשר עליהם היו נשענים בנפשו, ומלך זו
 הסריגה וישפיל גאים שיהי' זה ע"י גם כאשר היה
 ביציאת מזרים בענין שבכורים שמהו שהוא יציאת
 הגופים זה מזה שיהי' זה ע"י גם כאשר היה
 ולא מלאך אני ולא שרף וכו', כן יהי' אז בראשונה
 במכובדים שהם השפלתם להריגתם ג"כ ע"י גם,
 ויהי' ג"כ סנה שפולה חלי רע לכל המזרים הערב
 רע אשר דבקו בדרכי הפוכדי כוכבים, וזה יהי'
 ע"י משחית הטבעי, מלך האויר רע מהריגת
 המכובדים שיינו שבכורים מהגם שיהי' אז כאשר סי'
 ביציאת מזרים מענין הגוף כאשר נעין ונחזה
 בעינת פקחתו בהפסוקים שביציאת מזרים, אשר
 ביארנו ואשר הבאנו כבר בדרושינו הקודמים, שהוא
 לאות על יציאת מזרים מהנשמות מלעמיד, כמאמר
 הכתוב ה"ל בלשניו בבוקר הסודך ואמונתך בלילות,
 דכפי דרשת הגמ' וכפי פירש"י ה"ל בברכות
 דאמונתך הוא עולה על גאולה העמידה והם עולה
 על יציאת ישראל מהערב רב שיבדלו זמ"ז שזה נקרא
 יציאת מזרים בהנשמות כמו שפירש מקודם בהנשמות
 שיינו יציאת הרע מהטוב [בין בענין האדם
 בין בענין ב' חלקי העולם חלק הרע מהטוב כאשר
 כתבנו בדרושינו הקודמים וכאשר נבאר להלן ג"כ
 בקיצור] ושיינו דכתיב למכה מזרים שבכוריהם הוא
 ע"י גם הריגת שבכורים היה משחית מאויר הרע
 במזרים שמהו הרעב ומלך זה כוס שפיר הכתוב
 איתם לא תלאו איש מפתח ביתו עד בקר כמאמר
 ז"ל בב"ק כיון דניחנה רשות למשחית אף ולא
 הו' שם משחית כמאמר אני ולא מלאך, אך זהו
 על שבכורים שיהי' ע"י גם, אבל נסיבם שיהי' זה
 גם על כלל המזרים שמהו, מלך האויר הרע, וע"ז
 סיפה הסללה לישראל ע"י הפתח מעל המשקוף ושתי
 המזוזות שלא ניתנה רשות למשחית לכנס לבית
 ישראל ומוכרת לפסוח הסעפים מישראל לשכ"ס
 ומעכו"ם לישראל וזה הו' ג"כ גם, לכן הו' גם
 בחתלה, ובחמלת ה' טבת, והגמר ה' ג"כ גם מענין

הפתח שהיה סללה לישראל, מלך זה הו' שפיר כל
 הפסוקים שבפרשת בא, כתיב אחד ולא יהי' נגף
 למשחית בהכותי אינו כותב שבכורים רק לכלל ארץ
 מזרים, וג"כ הכתוב ואמרם זבח פסח הוא לה'
 אשר פסח על בני בני ישראל אינו כתיב בנגפו
 את שבכורים רק ארץ מזרים, מלך זה היה
 הסללה ג"כ בענין קום ועשה שהיה לריבם גם,
 חסו דכתיב ואלו בתינו הליל מלך הפסח, וזהו ג"כ
 הכתוב ועבר ה' זה סי'. להרוג את שבכורים כמאמר
 הכתוב ה"ל ועברתי דזהו היה גם בשם הו', ומלך
 זה סיפה נסבה לנגוף את מזרים זהו אשר הו'
 אמלעית מלך הטבע, ואח"כ וראה את הדם על
 המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפסח אשר
 לא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף זהו הנה
 שלבסוף, כן הו' זה לעמיד בענין יציאת מזרים,
 מענין הכתוב שבהחלה הו' ע"י גם מהריגת
 שבכורים שיינו המכובדים שבהם ה"ל, ומלך זה
 נסבה להריגת כלל המזרים מלך עיפוש הרע שהו'
 אז זהו על הערב רב שידבקו בדרכי הפוכדי כוכבים
 כה"ל, וע"י מלות הפסח והמילה כמאמר הכתוב
 ואומר לך בדמיון חיי השני' שפולה על פסח ומילה
 שבמלות הדמים הוה הסללה מלך ע"כ כאשר הו'
 אז שבמלך זו נחודע מי הוא הרע ומי הוא הטוב
 שיינו שנלכדו לאכילת הפסח בחפזן מלך שנאמר
 להם מקודם אף כאשר בעת נחזה מפיכוב מזרים
 את ישראל, בכ"ז יבוא הפסח אשר המזרים בעלמם
 אופרים כלנו מחים אם יהי' עוד ישראל אחד
 בנו, ומהו נבין איך הו' רודף אז בשעה זו המזרי
 אה ישראל שילאו מח"י, וישראל ומי שיהי' בנשמות
 באמירת ה' כאשר נאמר להם זאת מקודם אכילת
 הפסח נוכל לשער איך הו' אכילת הפסח במסירות
 אשר הו' בלבו אשר בעוד רגע ירדוף המלך וכלל
 המזרים אותו ברדיפה ובאופן כואב אשר אם יהי'
 ישראל עוד רגע בארצנו כלנו מחים, וגם נוכל
 לשער איך הו' אכילתם בעת כואב, ומהירות כזה
 לא נוכל לתאר מאיזה דמיון שהוא יומר הרעב
 והרעב מדמיון האדם שמעורר אותו לאחר מלכות הליכה
 ולומר ששרפה בחוך ביתך ואלל מטתך בודאי הו'
 נפלו אכריהם ע"ז:

ואך זה הוא רק מי שיהי' בטחונם באמירת כבודו
 ית"ש, ואך איזה שיהי' קר בשרו כמאמר ה"ל
 אשר קרן שיהי' בשרו קר בהשמע כואב ומי יודע
 אם יהי' זה ובודאי יגיע עוד איזה זמן ע"ז באם
 שיש בו כבר מאתים ועשר שנים ולא הכנים הדברים
 בעומק לבו ולא אכל הפסח בחפזן ולא קיים המצוה
 כמלות, וזה נתנכר המליצה בעלמם מי הוא ישראל
 ומי בן נכר, וזהו מאמר מו"ל שנתנכרו מפשו
 לאביו שבשמים, וע"ז אמר הכתוב וכל בן נכר לא
 יאכל בו, ולכאורה אם ירצה לשמוע בעלמו הפסח

בליאח מזרים שיכירו במלותו שהוא ישראל להללם, כן בענין זה לעומת זה ברא אלהים עשו לסיפק שיביה נחדאה לאות בליותו אשר להם מצתיבם ומחלונותיהם אשר להם ג"כ להללם, אך זה לא הועיל להם לבסוף ככל ענין הטומאות אשר נראו לבסוף שאין בהם ממש, כמאמר חז"ל בשבת דסקרא לא קאי מלך דסקר אין לו רגלים והראו להם מן השמים שבהכרח יהיו ניכרים שהם שרש ומחלבתם מישראל אך ע"י מכות ופליעים שהעכו"ם הכירו אותם לכל גם לקטנים שלהם ע"י ענשם ששם זרע ישראל כמאמר הכתוב דלציל ונדע בגוים זרעם ולאנאיהם בתוך עמים רבים יכירו אותם (פיין בבית הלוי בדרושים) אך יכולת להכיר ישראל, גם ע"י התורה והמצות, אך בשלא ירצו ורלוונס לטפוף דרכם נתכחו בהכרח ע"י ענשם מהיפוף התורה, וחו כונת המדרש על הכתוב דואבדיל אחכס מן העמים דחס ושלוס שאבדיל עמים מכס, אלא שאבדיל אחכס מן העמים, היינו דתראו דחס ושלוס דההיכר יביה כזה דעמים יכירו אחכס היינו דהם ימאסו אחכס ויבדלו מכס ויכירו אחכס דאתם ישראל ע"י המכות ופליעים שיפשו בכס, חס ושלוס כזה, רק דתראו דיהיב דאבדיל אחכס מן העמים, דהיינו דאתם סכירו מי אתם בזה דאתם חבדלו מהם ע"י התורה והמצות וחו אלא שאבדיל אחכס מן העמים, כי שני דרכים יש לאדם, דרך גיהנם, ודרך גן עדן ובשניהם ניכרים שהוא ישראל, אם מלך השקר, אם מלך הטובש כמאמר ריב"ז בכתובות בפ' מליאת האשש שהבאנו לעיל, אשריכם ישראל בזמן שאתם עושים רצונ ש"מ אין כל אומה ולשון שולטת בכס וניכר מזה שהוא ישראל מלך שקרו, ואשריכם ישראל היינו דניכר מזה ג"כ שהיא ישראל מזמן שאין אתם עושים ר"ש מקום שמסורין ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא גם ביד בהמתן של אומה שפלה, היינו מלך מעלתם שבאין חקר הוה חסרונם ג"כ באין חקר, וע"כ ניכרין ששם זרע ישראל מנ' הלאדים מלך חסרונותם ניכר מעלתם איך הוא כ"כ, ומלך מעלתם כ"כ ניכר איך התשרון שלהם כ"כ גם אם הם יבפכו דרכם, וכן גם כל הדברים השייכים להם גם ארלם אם אינו ראוי להיות הדברים השייכים אליהם אז היא שוממה יותר מכל הארלות מלך מעלתה אשר פלה מבעת אשר היא ראויה להדברים הנלרכים אליה, וניכר ג"כ מעלתה מהחסרון אשר עלי' בעת חסרונותה, וניכר שהיא אוחזת מעלותה גם בעת חסרונותה על לעתיד שחבוא עוד למעלתה הקודם, וע"ז שחק ר"ע כשראה שועל יולא מבית קה"ק שהוא לאות על הגאולה הפתידה, וחו כונת הזמר התנערי מעפר מלך שהיא היא אוח על התנערי, וחו ג"כ הסיבות נהחלפו מגלות לשם הגאולה דוה תלוי בזה, ומלך זה ג"כ דאם יבי' ניכר איזה בשפל המלך מאוד רח"ל

מי הוא יעבד ע"י, זה אינו כתיב בחורה אשר בהכרח יעבד אותו ולא יניחו אותו לעשות זה, ובפשיטות הוה הכתוב דמישראל לא יתן לו מפסחו, ואך אם ירצה לעשות את הפסח בעלמו זהו אינו מאמר הכתוב אשר יעבד על ידו, וזה לא מלינו גם כן דאכל איזה בן נכר הפסח במלרים אך בזה הוה שפיר דגם אם יעשה פסח לא יאכל בו מלך שאינו כמותו בחפזון, וזהו מאמר בעל הגדה דשע מה הוא אומר מה העבודה הוואת לכס שאלתו היא כיון דכבודו יתברך בעלמו עבר במלרים, א"כ מה הולרך דרם על המשקוף ועל שתי המזוזות הלא הוא יודע מי הוא הבכור, וא"כ לכס מה העבודה הוואת דפסח ובורה לנו הבעל הגדש, ראשים תדע לפי שהוליא את עלמו כו', וגם לריך עניב אליו דבאמת אינה לריכה זה למענינו רק עבורך רשע אנשים כמוך, ומלך זה הלאריכה התורה הפסח כדי להחכר מי הוא האנשים כמוך, מי שלא יעלה אליו החפזון, וחו ואמור לו כדי להכלל מאתך מלך בעבור זה עשה כ' לי ולא לו אינו היה שם לא היה נאלל, ע"כ כדי להכירך מלך זה מוכרח הפסח, וכאשר הי' מקודם כן יהא גם לעתיד דבאופן הטוב, המלות היו ויהיו מזוין אותם, ומלות דרם לענין דרם לפללתם דכן הוא זה לעומת הטומאה נגד הטערה אשר בעקבותה דמשיחא בעת שיבוא בעת ויעמוד מיכאל השר וגו' רח"ל אשר תביה אז לירוף אחר לירוף, והעשירית שנשאת או הכי' לבער כמאמר הכתוב, ועוד זה עשירי' שבה וסיתה לבער כדאיתא בסוף כסובות ומני ר' יוסף בוזי ובוזי דוזי היינו שוללים אחר שוללים אשר ירצו הערב רב אז אשר ידבקו בדרכי העובדי כוכבים להכרות להעכו"ם אוחותם אשר עליהם כדרכי העו"ג מבתיהם ומחלונותם אשר הם כהעכו"ם כדי שיפסחו על בתיהם מהכלל מלך ששם נראו לעין ככל העובדי כוכבים, אך העובדי כוכבים לא יניחו רוחם אז מלך זה כי באמת רק הם המירו דהם ובאמתותם הם ככל ישראל שאינו יכולת להיות יולא מענין ישראלי כי כבר נתקבל עליהם התורה מסיני, וע"כ יכירו גם פניהם בין אלפים כמאמר הכתוב, ונדע בגוים זרעם ולאנאיהם בתוך עמים רבים ועשו גם בהם ככל רלוונס, רק מי אשר באמת מתולדות העכו"ם הם בניחו, ומי אשר הי' נחערב בין כמה שהמירו דתם זה לבדו בניחו, ולהיפוף מי אשר נתערב מן הערב רב בין העובדי כוכבים מהולדה זה בוז בוז, ונפלאות הבורא ית"ש לראות זה כאשר הכירו מלכס הולדות ישראל, ונפלאות הבורא יותר הי' אז, איך שאלו הקטנים מהם לאביהם ואמם אם מקור שרשם הם מישראל כאשר ראו שהעובדי כוכבים בוזים גם אותם והכירו גם הקטנים ממעשה העובדי כוכבים שמתמח שרשם מישראל, וכאשר עשו הם היפוף מהפסח שפל המשקוף ועל שתי המזוזות שהי' לאות

כיד האדם בעולם כי קודם שהגיע לסתאוף והתענוג
 אין בידו עוד, וכשכבר הגיעה לידו ונאחזת בו הוא
 נמאסת עליו, ע"כ אין תאוה עוה"ז בעולם רק מזה
 שיחפש ולא יגיע, וע"כ כשאלל ארע"ר עץ הדעת
 ובא לתאוה עוה"ז ובחר כבודו ית"ש בורע אברהם
 עבדו ובהכרח להיות ענין ישראל ג"כ אחו וקשור
 בענין עוה"ז נעשה הסורה האדם בענין עץ הדעת
 ע"י מלוהיה, היינו כדומה ענין תאוה המשגל
 בזמן האסור לה מסוגה בשוטנים כדי שמה שיהי'
 עת שלא יגיע לזה, מזה בא עת מהתרחקות
 להחזקתו כדי שיוכל להיות זרע ישראל אחו וקשור
 ענין עוה"ז אליו, מלד זה נמלא בספרים כי זה
 מביא לשלום בית באיו רח"ל שיש מריבה בניהו
 שמגרשה ויחזירה דיינו מהגירוש בא להקירוב, (ע"כ
 יש לומר בזה מלד דמאבה בא בניס הגונים מלד
 זה בא משה רבינו ע"ה ממחזיר גרושתו), ומלד זה
 כתה הנאים ואתוראים שנסעו מביהם ללמוד התורה
 שזכו קירוב לביהו, וע"כ בסוף הזמן כאשר יבואו
 לירי תאוה הרבה, כמאמר הנחא בסופה, ויחר
 מלד רוב התאוות ימאסו בן וכמה שיהי להם רוב
 התאוות מהעולם, כן לפי מדרגתו זה יבטלו אחס
 ממילא, וכפי רוב הרע אשר יהיה להם מקודם
 כן לפ"ז יהי הביטול וישאלו בלא תאוה ובקדושה,
 חבו אופן הגאולה דאח"כ בלא זכו, ורק בזכו
 אחישנה בזה אופן הגאולה כאשר הם בעלמותם יהיו
 בדרך הישר מקודם מלד חכם רואה את הנולד,
 ובאופן דלא זכו תהי' הקדושה אח"כ היינו אחר
 שנעשהה האולת כמאמר הרלב"ג על הכסוב, מקור
 חיים שכל בעליו ומוסר הוילים אולת, היינו מקור
 חיים השכל הוא בעליו מקודם איך להתנהג בעולם
 לדרך הישר מלד איזה חכם הרואה את הנולד, אך
 האוילים מוסרים אולת היינו עתה אחר שנעשהה
 האולת חבו ג"כ הבהל בין זכו ללא זכו כנ"ל,
 חבו סיפך עניני עוה"ז מעניני עוה"ב דזכו רק
 מענוג מהתחלה והוא מלד הדמיון אבל לבסוף
 כשיחשוב בזה בטוב אין בו ממש, כן היא כל הסענוגים
 וכל הכבוד המדומה וכל הסכליות שמעוה"ז דמפתח
 היא רק בהסתכל לפי הדמיון אבל עניני עוה"ב
 הנה ענין הסורה כל מה שחשב בה נחנת בה
 טעם יותר, וע"כ על ענין עוה"ז כתיב בפרות
 רשעים כמו עשב דזכו רק על ימי הקין, ואח"כ
 לפסגה עדי עד, אבל בסוכו כתיב ויהי זרעך
 כעפר הארץ שפפר בין בקין בין בחורף, כדכתיב
 לדיק כממר יערה, וסיינו דמענוגים מהסורה הוא
 אח"כ כמאמר הכסוב טעמו וראו שאחר הסעימה
 יראה, וכדומה בעת שרואה האדם איזה פעמים
 שזולתו יעשן ויעפוס מזה טעם וריח יותר מחברו
 בעלמו אשר עשן ורזנו להגיע בעלמו ג"כ להעשן
 יראה אח"כ שאין מענוג כ"כ כמו באם יעמוד
 מרחוק וריח הריח, וכמו השומע קול מנגנים כעת

רח"ל תהיה חקוה ג"כ חזק ואמיץ שבודאי יבוא
 עוד להנבחה קרן רוס מלכו דמסרונו כ"כ הוא מלכ
 משלתו כ"כ, וע"כ מורגל כפי דרך הארץ אם יש
 לאיזה אדם פרנסה, אך דאינו די לפי מחית ביהו
 חקוה אז על להבא שמתרחב, וכן גם הרגלו באמירתו
 לתקוה כזו, אך באם אין לו כלל אז הרגלו בדיבורו
 בחקוהו להתעשר בפעם אחד ע"י איזה גורל, דזכו
 בענין הכסוב דמקימי מעפר דל ומאשפות ירים
 אביון להושיבי עם נדיבי עמו, וע"י זה, התקוה
 דמשיבי עקרת הבית מלד שוממות דכעת כ"כ
 דהוא מלד אם הבנים שמחה דלבסוף, ועוד ניכר
 דנאחו בו משלתו על הוללתו מלד התראת מסרונו
 כמאמר הכסוב את אשר יאהב ה' וגו', דאם ישכת
 על משלתו אז לא היה ניכר מסרונו, ומזה תקוה
 ישראל להגאולה דניכר שוממות עליהם מלד מסרוותם
 דלא שכתו עוד משלתם מלד דעומדים לחזור על
 מדרגתם, וזהו ענינו משפיל גאים, ומלד זה תבוא
 לידי מציב שפלים, וכבר הארכנו בזה בדברינו
 הקודמים, אך כאן מלד דבאנו לענין זה הלגנו עוד
 הפעם בקילור, ועיקר מכל הדברים הארץ הוא
 מראה לכל הדברים השייכים אליו גם לרוחניותה
 עד לרום השביעי, היינו כמו היא אשר אם תכלוך
 על הארץ כולב בא למקומה למקום אשר התחיל
 הליכתו כי עגולה היא, כן הוא אולת לכל השייך
 אליו אשר מן הקץ בא להסתלתו בכל הסבדלים
 ששייך בעולם מאיזה הסבל שנתחיל, כמו עני ועשיר
 אם עשירותו באין מספר לממונו עד שנמאסת אליו
 אז ישאר ברעמו כמו עני אשר לא יהי' ולא ראה
 ממון בעולם והוא בא מקלס לקלס ומאין בא מקור
 הוית ממנו מחסרונו שנחסר עוד ממון אליו לפי
 דעתו, וכן החסרון בא מהוי' כמאמר חז"ל כשיש
 לו מנס מבקש מאתים, וכן כדומה אם גדול הוא
 שאין בגדולתו כמותו כמלך לעם אין שייכות לחול
 להראות גדולתו שהוא גדול מהם כיון שהם לא זו
 בדרך מאתו ואין זה בכלל הנסיון ואדרבה דרכם
 כשבאים לעמם להראות ענותותם כי אין שייך
 להראות עוד גדולתו רק למי שנחסר לו עוד גדולה
 אבל למי שאין גדול ממנו בעמו דישמיתו אין שייך
 להראות גדולתו ונתהוה ענותותו מאור מכל האדם,
 חבו גדולתו שבה עד לקלס ענותותו חבו ביארנו
 בכל לעיל באריכות, וכן בארנו בע"פ בפ' תשא
 בפסוק הראני נא וגו', וכן בכל הדברים העומדים
 מהארץ עד לרום השביעי הארץ הוא מראה להם
 וכאשר בחנות גדול עומד בהפתח חתה החלון בחינה
 מכל הסחורות שידעו איזו סחורה נמלא בהמות, כן
 הארץ הוא אולת לכל דבר העולם, כאשר ענינה היא בא
 מסופה אל תחלתה כנ"ל, כן כל דבר ודבר מזור
 לתחלתה, כן היא הסאוף ג"כ מרוב הסאוף שיש לאיזה
 באין מספר היא נמאסת אליו עד שנתבטל מפליו
 כמו תאוה המשגל וכדומה, וא"כ אין תאוה עוה"ז

כל מה שפומד מרחוק יראה בפינה פקוחה יותר
 טעם ותענוג משיגיע בקרבות אלל כלי הנגון ויטב
 און בקרוב להמנגנים, וכן כל כבוד המדומה טוב
 כך כשיגיע בקרוב יראה שאין בזה ממש, אך
 צביהת"ק כשלוים היו מנגנים בשיר ע"י רוב"ק שה
 הסיפור בו' מה שהי' מחקרצ האדם אללם, יותר
 מתיקות הי' בו מלד רוב"ק שהי' שורק עליהם,
 והכלל העולם מזה מהדברים הכלל דכל עניני העובד'
 מה שמסקרב האדם יותר אלל הדבר אזי הדבר נמאם
 עליו ונחוסה פנין אין בו ממש, וא"כ אין דבר
 בעובד' רק מהסיפור ובדליכא הסיפור אין הדבר,
 וזה כונת ומותר האדם מן הבהמה האין כאשר הבאנו
 זה כמה פעמים, מלד דהבהמה אינה רואה בעת
 שיש לה איזה דבר שיכולת לחול עלי' שם האין על
 החוסר ממילא כיון דליכא אין, אין דבר, אך האדם
 גם בעת שיש אליו הדבר יראה גם הפנין החוסר
 מה דנחסר אליו עוד, ומלד הפנין החוסר בא אליו
 הכלל היש כפי מה שכתבנו, וזהו ומותר האדם מן
 הבהמה הוא האין, וזהו ג"כ לשונם צברית כבודו
 יפ"ש יש מאין, וע"כ בא כל הדברים לאחר עובד'
 מהבדל, כמו דעה בינה ממי שאין להם בינה,
 אבל אם הי' כל העולם צביה דעם אז לא הי' נקרא
 זה בינה, וכן שבת מחול, וכן עמא מעטור, וכן
 ישראל מעו"ג, וכן אור מחושך, וכן טוב מרע,
 כאשר כתבנו כבר על הכתוב דוירא אללים את
 האור, היינו ראה פנין אכילת פן דעמא לכן ראה
 את האור מלד החושך, וראה כי טוב מלד הרע,
 וע"כ יודל אללים בין האור ובין החושך ומלד זה
 טוב מאמר חו"ל על הקביעות צרכם הבדלה בצרכת
 אדם חוון כמאמרם שאם אין דעה הבדלה מנין
 כנ"ל :

בזוין ושוללין אותו מזה הי' לו לדעת שהוא ישראל'
 חתם אשר לא רצה להסגור ממפסקה החורה,
 ההנכרו אותם העובדי כוכבים ע"י פגשם, וזהו
 מאמר המדרש אשר הבאנו מקודם, ואבדיל אחכס
 מן העמים ח"ו שאבדיל עמים מכס אלל שאבדיל
 אחכס מן העמים, היינו דח"ו שלא יכירו העמים
 אחכס שאכס ישראלים, רק שחבדילו אחכס מן
 העמים, היינו שחביו ניכרים אתם בעלמבס ע"י
 השורס והמלות בעזרי' ופגשם שהי' היינו שנחזור
 להכחוב הכל דועברתי בארץ מלרים בליה הזה הוא
 בהגלות הזה, והכתי כל כבוד היינו הבכורים שחיו
 אז הם המכובדים שבהם לפי דמיונם הם הערב רב
 שחולדות נשחיתים ממלרים כפי הכל וכפי' הנר"א
 ז"ל בס' אבך שלמה שלו שידבקו אז בדרכי העובדי
 כוכבים להמרחק מלימוד השורה ושיעמדו חולדותיים
 לייך ולצבד אללים אחרים הכל כאשר ביארנו זה
 הוא איזו אלפות כפי חיוב שכלו דהוא ענין הסיפור
 אללים דקדושה אשר הוא מדת הטבע לעבדו אותו,
 ואימתי הוא נחפוש זאת בעת שעולם הגלות אלהות
 בעולם בין לפנין טוב אם זכו, ובין לפנין ח"ו באל
 לא זכו שנחפוש מהוי' לאללים. מרוב הזמן דלכסוף
 דיבי' לרעותים מרובים עד דנחפוש הנם כ"כ, בזה
 דישארו בחיים חיותם עד דיביה הכל בנם בן צריאותם
 בן פרנסתם עד דנחפוש הוי' הנם לאללים דהוא
 פנין טבעו, כן זה לעומת זה נחפוש הטומאה, ג"כ
 מפנין אלהים אחרי כן היינו לעבד איזה פ"ז שהוא
 כפי השכל כדומה למאזני מרמה או לאיזה תפילת, ובכ"ז
 הביא הפה הפונש פליבס ע"י נם כאשר נבאר אשר
 הביא הפה שבא עליבס פונשם ג"כ בדרך נם לא
 לפי השכל לפי משקל הכאשון כדומה אם יעבד איזה
 אלוהות למאזני מרמה, אשר באמת פיקר פרנסת
 ויגיעת האדם הוא מלד גזירת כבודו יתברך, מלד
 אכילת פן דעמא ולא להשכיר ולפרויה כי יוכל להיות
 כמה פעמים שיפסיד צבליבת יגיבתו וירויה ציטוב
 וגם כי יתון לנו אות מיום השבת שהוא
 תכלית השבוע ומקור מחיה ומוגת האדם מכל ימי
 השבוע הכלי הוא מיום זה, ואם יגיעתו הוא טתן
 מששת ימי צראשית לפרותו הי' ראוי להיות יום זה
 אשר פיקר יניקת הפרנסה ממנו לעבד ציגיעתו כל
 היום, ולותם השורס להיפך אשר ישב וינות מכל
 עבודה וישבות ממלאכתו וזה להראות שפיקר יניקתו
 נמשך מיום שביחתו מיום הקודש מקדושתו, וגם
 לאכול פעמים מימי השבוע ולא ח"ו לפעלות במחשבתו
 בכל שהוא אם לא יעשה מלאכתו יפחות מאכילתו רק
 להפיד שמלאכתו מכל ימי השבוע אין בהם מפש
 שהוא רק לגזירת כבודו יתב' לסבול הפונש בעד
 אכילת פן דעמא, וע"כ הוא מאמר זוס"ק, מלד
 דכל ברכתן דלפילא ותתא ציומא שביעאש חלין, לכן
 בנ"כ מאן דאיהו בדרגא דמסימנחא כפי לסדרה
 פתורי' בלילא דשבתא בנחמא ומזוני, וביומא דשבתא

נמי

נמי היינו האכילה הוא להראות שפיקר יניקתו שמיים
 הזב הוא פ"י השביתת והאכילה הוא להעיד שמלאכתו
 שני דברים השביתת והאכילה הוא להעיד שמלאכתו
 אין בה ממש ומחיתו בא מכבודו ית', וע"כ השבת
 הוא אות שכבודו יתברך ברא עולמו, וזהו זכרון
 למע"ב, ומלך שהוא פ"י מעשה פ"י ענין מלאכתו,
 ומלאכה מעשה בעולם יש פרסום, ע"כ המחלל עלי'
 אינו נקרא מומר רק ג"כ פ"י פרסום היינו בפרסויא,
 מש"כ בעכו"מ שהוא מלוה על המחשבה הוא תפשי
 גם בלנעא, ומלך שהוא לאות על מלאכתו שהוא
 רק כמו מלוה לעמול מגזירת כבודו יתברך, ע"כ
 אם כוננו לזה אזי סדרוף אופו הולחמו ממקום אחר
 אשר לא הי' בדמיונו לזה, ואך אם ח"ו בהליכתו
 לאיזה תכלית לכוונתו ולא לגזירת מלווה אזי ירדוף
 ולא יגיע לזה, מלך בהצטחו לענין בשר ודם הוא
 לידי, אך אם גם הוא למלווה אם לא יעשה הוא
 עובר על מלוה כבודו יתברך ויקויים תיסרך רעמך
 וזה הפסד מזה לפרנסתו מלך הפעיר, והסבדל
 מזה בין זה וזה בכרחו ליגיעתו, אך הבדלו, אם
 הוא מלך הנפת פרנסתו כל מה שיצטרך יותר הוא
 בכוננו שיגיע יותר גם בשבת, וגם קודם אור היום
 אך אם הוא מלך המלוה לריך לראות רק לקיים
 המלוה ואינו שייכות הוא לפרנסתו, וע"כ לריך
 לקיום לימי החול ולא בשבת כי על זה לא לוחה
 התורה ורק הסיפך, וכן ללמוד מקודם הליכתו
 למסחרו אם פיקר מסחרו הוא רק מלך גזירת מלוה
 התורה ואם יצטרך הוה סבב להפסדו מה ששייך
 ליגיעתו כה"ל לכן אם אך למלוה יהיה עיבוד
 הליכתו מזה עולה כיון דע"ז ג"כ לזה כבודו יתברך
 אינו נסבב הפסד מזה, וכן למאזני הרמה אם פ"י
 לא לוחה התורה וגם לסיפך הוא מאיזה רצון ירצה
 האדם לעשות זה, וגם לבקש צד סחורתו במשקל
 ראשון שלש פ' כפי המקת ואח"כ לצווב כפי המקת,
 אם פ"י לא היתה הגזירה וטעם יגיעת הפרנסה
 הוא מלך לוי, וזה הוא סיפוך מהלוי למאי ירצה
 האדם לעשות זה, הא צעת הזאת יכולת ללמוד
 התורה, וגיכר מזה שכונתו הוא ליגיעתו שיגיעתו היא
 נוספת אליו מחיתו ונקרא בזה עובד את עלמו שהוא
 עבודה זרה דהוא ענין עצבים דכסף וזהב מעשה
 ידי אדם לפי שכלו דזה נכלל בשם אלבים אחרים
 כאשר נבאר להלן, ועי"ז שיוכר האדם בכל ימי
 החול צעת מלאכתו איך להיות הליכתו ביגיעתו
 שחב' רק מלך מלוה התורה הוה הזווי, שיוכר בכל
 ימי מלאכתו על יום השבת, וזהו זכור את יום
 השבת לקדשו צעת שששת ימים תעבוד ועשית כל
 מלאכתך, וכן לעבוד התכלית שיעבוד לאיזה תכלית
 להיות אליו פרנסתו כל ימי חייו, או לגדל אלאזיו
 ח"ו לתכלית רק על הנוף, ולא לחשוב צד הנשמה
 כלום, או לעבוד להנהגת העולם, ע"ז אמר הכתוב
 השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם

אלבים אחרים שהוא עולה לעבודה זרה כפי שכלו
 דהוא ענין אלבים, באלבים אחרים כאשר כ' כמה
 פעמים וכאשר נבאר להלן, דלכאורה עבודה זרה
 שהוא לפי השכל והנהגת העולם, היה ראוי שהעולם
 יהיה ג"כ כפי הנהגת העולם כה"ל, אבל לא כן אה"כ
 וחרה אף ה' בשם, והאלבים אחרים כאשר נבאר
 מתרגם הפרגוס פנה לעממין פלחי טעותא, היינו
 לילך בדרכי העובדי כוכבים, והשתחיתם לכם בכל
 פסיפות לילך אחרים ולראות רק עבור הנוף
 כאשר הם עושים, דלכאורה שלפי השכל היו ראוי
 להיות העובדי כוכבים יהיו אובדים אותנו, אבל לא
 כן אמר הכתוב רק דיהיה בדרך גם שיהא גם הויה
 דותרה אף ה' בשם, היינו בדרך גם הביא עליהם
 כבודו יתברך שבו' יחרה עליהם העולם וכל העובדי
 כוכבים וכ"מ שהם מדמים להם ביותר, הם חרים
 עליהם ביותר והוא נגד השכל שבו' ראוי להיות
 אובדים אללם, ובאיזה דבר יפי' עושים אליהם רע
 אה"כ באיזה דבר שבו' כוננס בהתדמותם להם,
 היינו שיהיו פשירים בהלחתם ומחמת פרנסתם, ע"כ
 אמר הכתוב ופ"ר את השמים ולא יהיה מסר דשם
 מסר הוא עולה לשם שפע ופרנסה למונות כאשר
 כ' כמה פעמים, דהעובדי כוכבים יראו רק לקחת
 מאתם הפרנסה שהוא היפך כפי שכלו ירלו רק לבזוז
 אותם ודוקא במקומות אשר שם היו בדמיונם שהם
 יהיו לעוורים ומושיעים אותם בכל סיפך מן השכל
 וזהו לענין השמים הוא, ומהארץ האדמה לא חתן את
 יכולה, היינו על מי שיפאלו לא יראו והיינו הכל
 תהיה היפך כפי מה שהם כוכבים, והוא יהיה צעת
 שתייה או התגלוה אלכות להקדושה זל"ז [דזה לעומת
 זה] ברא ה', ואם היה שהוא הנם הוי' לאלבים
 היינו שחב' גם בתמידית שנתהוה הנהגת העולם כך,
 אז הוה הטומאה ג"כ לפי מדריגה זו היינו שחב' הטומאה
 לא כפי מה שהי' לענין כשוף לעבוד את
 החמה או את הכוכבים ומזלות אשר השפעתם לפי
 דמיונם נטמן מעיניהם, רק שתייה או הטומאה
 סיפך מאלבים הקדושה ונחשוב זה בשם אלבים
 אחרים, היינו שיצטרך לענין עבודה זרה שהוא כפי
 שכלם, וזהו מאזני מרמה, או לעבוד את הממון,
 כמאמר הכתוב אלבי כסף ואלהי זבב לא תפשו
 לכם, או לעבוד את התכלית כפי דמיונם אשר
 חב' מזה פרנסה כל ימי חייו ושלא יולך לחפש
 אחר פרנסה, וזהו נקרא עובד למעשה התכלית ולא
 לכבודו יתברך ח"ו, או לעבוד להנהגת העולם היינו
 שיוכר צביתו לעמוד הנהגתו, וגם לאלאזיו להתגדל
 אותם רק כפי הנהגת העולם לפי דמיונו רה"ל, אשר
 זהו נקרא בכל בשם אלבים אחרים כמאמר התרגום
 כה"ל להתדמות אל העובדי כוכבים, גם בענין מגידול
 לאלאזיהם, וזה לשונו ענה לעממין פלחי טעותא זהו
 מתורגם שם אלבים אחרים, וזה הוה ענין קין
 שביא קרבנו רק מפרי האדמה מן הגרוע וקמן

גם למעודה ה' ולא הביא מהמעולה שבתן כעבד
 דמככרות לאנו ומחלביקן, מלך שפי' חס על ממנו
 גם לעבודה ה', וחו ממשכבו אשר חשב דאמת
 דלריך לעבוד ה', אך לריך לראות ג"כ כפי אשר
 סולכת אליו זמן מעמדו ומלבו, וחו נקרא עובד
 למזלו כפי הנהגת העולם ולא רצה לחשוב על גם
 מלך קיום המלוכה מלך דמוש לא ידע ולא רצה לידע
 וכמה שאלם מודר מודרין לו ע"כ לא ראה נסים,
 וחו שאמר הכתוב וישע ה' אל הכל ואל מנחמו
 דעכל שביאו מככרות לאנו ומחלביקן, לכן
 ראה נסים, וחו וישע הויה דחו גם אל הכל,
 וע"ז חרה לו לקין, ואמר אליו ה' למה חרה לך,
 כי זכו במדה שאלם מודר מודרין לו, הלא חס מטיב
 שאת וגו', ואלך תשוקתו ביינו זה העבודה זרה שהוא
 לפי שכלו התשוקה גדולה מאוד, וככ"ז יכולת אלך
 להיות לואתה תמשול בו גם בזה, וחו מלך שאז
 לא רחוק היה מזריאת העולם ויחה התגלות אלכות,
 ע"כ הוי הסומאה ג"כ בדרך התגלות דהוא שם
 אלפים אחרים, וכן בדור האחרון כפי נזבים כתי'
 וילכו ויעבדו אלפים אחרים, ביינו דאז ג"כ דבסוף
 הזמן מלך התגלות אלכות תפי' הסומאה ג"כ בהיפוך
 לפי מדרגה זו, ותי' כל הפ' זרה ג"כ כפי הנ"ל
 לאיזו תכלית, וכן בפרעה אשר אמר מי ה' אשר
 אשמע בקולו, וגנ"א מזה בהיפוך דאמר יכי כן ה'
 עמכם וגו' שידע מה', רק דלפי האמת גם פרעה
 היה יודע מכבודו יתברך ורק דאמירת משרע"ה
 היה, דאם לא תצונו את ישראל יפי' הנסים לרוב
 כמעט בהפיכת העולם דהוא ענין הוי' ברוך הוא
 ועז"א דמי הויה אשר אשמע בקולו, לא ידעתי מהויה
 דהוא מענין נסים, וחו כסיום הכתוב לא ידעתי
 את ה' ומיילא גם את ישראל לא אשלה, וחו כפי
 דביארנו בענין פרשת בא, שאמר משרע"ה אליו
 אשר תהיה הנסיפה על שלשה ימים, ואמר הוא
 מי ומי ההולכים, ראשית מי יאמין לך שתבוא בעוד
 ג' ימים, והשנית אם ילכו ספכם עמכם בסכנת
 דרך כזה יחסר אליו אח"כ עבדים מלך מ"ו סכנת
 סדרך שיוכל להגיע לטפכם, וענה אליו משרע"ה כי
 חג ה' לנו ושלוחי מלוה אינן נזקין, ואמר אליהם
 יכי כן כאשר אמרתם דה' עמכם כאשר אשלה
 אחכם ואת ספכם, דהאמת כי ה' עשה הכל, אך
 הוא עושה רק כפי הנהגת העולם ולא מה שכנגד
 השבע, וע"כ אמר אליו ראו כי רעה נגד פניכם
 ומה הוא אם הוה שלוחי מלוה, וע"כ כאשר אח"כ
 כתיב ולכל ב"י היה אור במושבותם, ואמר חז"ל
 דבד' אמות של ישראל היה אור, ובד' אמות של
 המלרים היה מושך, ולכן ראה שטפה כבודו ית' נגד
 הנהגת העולם, א"כ יכולת לשלוח גם טפס ואינו
 נשאר רק טענתו הראשונה ע"ז יכולת להיות פעולה
 גם מלאככם ובקרכם להניח משכון שיבואו, על זה
 ע' ויקרא פרעה אל משק לכו עבדו ה' רק לאנכם

ובקרכם יונג ויכולת להיות דגם ספכם ילך עמכם, חזו
 מלך דאז ביחה התגלות אלכות דלכסוף זמן גלות
 מלרים, לכן ה' אז הסומאה ג"כ בענין התגלות
 כנ"ל, שהוא כפי השכל לפי המזל, וכן במחן תורה
 שפי' אז ג"כ התגלות ע"כ הוה אזרת הסומאה
 בשם אלפי זרע ואלהי כסף לא תעשה לך ביינו שלא
 לעבוד את הממון, וכן בק"ש שהוא וכשכך ובקומך
 ע"כ כזה שהוא כפי שכלי התשוקה גדולה עד מאוד
 כאשר כתבת לעיל בקין ואלך תשוקתו, וע"כ הוהירה
 תורה ע"ז בשכבו ובקומו השמרו לכם פן יפחה
 לבבכם וסרתם ועבדתם אלפים אחרים, ועיקר ע"ז
 כזה יהיה לכסוף הזמן בערב רב כאשר כ' כנה
 פעמים אשר ידבקו אז בדרכי העובדי כוכבים, ואשר
 יבוא מזה הלידוף והבירור בין עם ישראל ובין
 הערב רב אשר יקויים מאמר הנ"ל אין ב"ד בא עד
 שזה יפי' חייב בכולו, וחו ה' זכאי בכולו, ומלך
 פרידת הסולת מהאובל, לכן כשהפסולת יפי' אז
 פסולת בכולו כן מלך זה יהיה אז האובל אוכל בכולו
 ביינו הטובים יפי' אז טובים בכולו, מלך שתחול
 עליהם קדושת המשיח בנ"א מלך פרידת הפסולת
 מכן, וע"כ בסוף הזמן לזה יפי' השכר בכולו מלך
 מעלתו רוב, ולזה יפי' פונשו מנרשנו ממעלתו
 כפי הנ"ל, דכל מה שמעלתו יותר הוה חסרונו
 יותר אם נתקו בו, ומלך מעלה ניכר החסרון
 ומחסרון המעלה, וע"כ כיון דכולם הוה בכלל
 ישראל, ויחיה שומדים הכל אז בכל הפעמים עד
 קלם וכן כל דבר ודבר מהעולם ביינו שיבוא הכל
 לאמינותו דברום המעלה עד שיחיה להם קרבות
 אלכות, ולכן כמו להטיב אז הוה שכרו גדול מלך
 פסונו אז דהוה ברום המעלה כן להרע הוה פונשו
 גדול ג"כ מלך ענין דברים שיפוך המעלה דהוא
 מענין דכביבו נשערה דמדקדק עמהם כמאמר
 חז"ל בב"ק פ' שור שנגח את הפרה, ולכן יהיה
 ניכר שהוא ישראל, הן מלך המעלה, הן מלך העונש
 מלך החסרון, וע"כ לכסוף הזמן על שניסם יהיה
 האות שסם ישראלים, לזה מלך העונש כזה שהעובדי
 כוכבים יפיו רודפים אותו, ולזה מלך המעלה ג"כ
 שהעובדי כוכבים יביאו אותו לישראל מנחה לה'
 ועיין לעיל בפ' וישלח מש"כ בענין דשלחני כי עלה
 השחר דהי"א דהוא שרו של עשו אינו רוצה
 שהאדם ישמע אליו רק שהוא יעשה בדבר הנפלא דאף
 דיפחה אותו כ"כ, בכ"ז לא יטה האדם לזון
 אליו, ולכן כ"מ דמפתח אותו והאדם שומד בחוקי
 נחכות גדלות להי"א דהוא שר של עשו במדרגתו
 מהדבר הנפלא, וע"כ כשיראה לאחר כל זמן הגלות
 דשומד יעקב בחוקו גם לאחר דנחבן עמו זמן רב
 כ"כ מכל הליכה מגלותם עד פלות השחר יתבע אז
 שכרו הרב מזה דנשאר יעקב בלד שיכדות, וע"ז
 יאמר דמיום שנבראתי לא בניע זמני לומר שיערם
 הראויה עד עכשיו, וחו ג"כ כונת הגמרא במס'

מעלת הכע"ח מה שאדם אוכל אוחו דבא מזו למעלת האדם, וכענין דזרע האדם הוא בא מהאוכלים שאוכל, וע"כ תלוי באיזה אוכל שאוכל האדם לכן אם אוכל מאכלות אסורות כמו חזיר נחשוה בור- מדבר איכור כמו זה, וזרעו דבעל חי זה, נחשוה ג"כ ממאכלו, ומאכלו הוא פסולת וע"כ נחשוה מפסולת, ואדם שאוכל זה נכסה שנהווה ג"כ מהפסולת, וע"כ אינו דומה שכל זה לשכל שנהווה ממאכלות כשרות, ואיזה שאינו אוכל בע"ח זה ואוכל שאר דברים טמאים הדורסים דנחשוה זרעו שהוא דורס ורולח :

וגדוור לדברינו דכיון דנחשוה האדם ממאכל אביו, על כן אם אוכל הבשר נחשוה הבשר מבע"ח להיות אדם זה חוכן כונח המדרש, ואך דמיון מזה דאם יולרך על הבע"ח שיחבוש במעלה מוכרת להיות ע"י חעמיא היינו שיחבוש מבעה"ח לבשר ומבשר למאכל האדם, וכן גם כן בענין האדם שבא עמו שיחפלה במעלה לעלות נשמתו לכבודו ית"ש יחבוש ג"כ ע"י חעמיא מבשר לעפר שמוז נחפלה במעלה, וזהו הדמיון דבכוף האדם למוח, וסוף בהמה לשחיטה, דזה הוא תקנת שניהם, ומלך דכל ענין חיון ורפואה הוא מר ובהתלחו הוא קשה כאשר נדבר בפה ע"כ מפחד כל דבר בעת בהתהלכ מהרפואה דהיינו בהבמה מהשחיטה והאדם מהמיתה, אך סופו הוא טוב סיפוך מקלקל עבירה שהתחלה הוא נקל אך סופה הוה להאבד כמו דכתיב בפרות רשעים כמו עשב שזכו רק על הקיץ ובחורף גבול חבול וזהו הסוף ויזינו כל פועלי און להשמדם, משא"כ בלדיק דעליו נאמר כחמר יפרח שסופו הוא טוב וכמאמר הכתוב, כי דורשיך תקוים בזה שלפולס לא יכשלו ולא יכלמו לנח, וכן זהו הסיפוך סם מהרפואה, כי הסם הוא לחטונג בהתחלתו אבל סופו הוא רע ומר אל"י, והרפואה כמה פעמים באה על ידי דברים פרים אך סופה היא רפואתו, וע"כ בהבמה והאדם מפתדים ג"כ בהתלחם מענין רפואתם היינו בהבמה מהשחיטה, והאדם מהמיתה, ואך זה להודיע להאדם ולהתעלה במעלת החוב"ק ע"ז אינו נלרך לענין החעמיא הכ"ל, כי גם לפי גשמיות החיים אף אחר עץ הדעת יכולת ללמדו ידיעת התורה, ולכן כמו זה בקודם פכ"ד אז היתה יכולת גם עליה נשמתו לכבודו ית"ש בלא החעמיא הכ"ל, וכן בעוד חיים חיותו כי אז היתה למודו כזה, וכן גם בהבמה כאשר האדם ה" במעלתו זה היו ג"כ כל הדברים הנטפלים להאדם אשר נבראו בעצורו במעלה גבוהה לא לפי מדרגתו שבעת, וכן שיכולת אז לעלות אוחס עם החיים במעלת האדם, [ולכן ה" אז אסור- לברוג את הבע"ח, לבד הטעם שה" טעם בזה מחיים למיחא מלך שגם הבע"ח היו בחיים לעולם, רק גם מזה שקוא במעלת האדם ולאדם אין עיתר מעולם לברוג, ורק

ע"ז כמה דכולם לא עשיו אלא בשביל ישראל, היינו להראות ולכפות אליו להרע כדי שבכל זאת יחזק וישאר בישראל כדי דיהיה מדרגתו לרום, וזהו בשביל ישראל, ומי הוא המעיד על מעשיותי' דמכל סומן אשר דברו אמיתותן הם שהיה כפיה לרע, הוא יעקב הוא המעיד עליו ע"ז, וזהו דאמר אל"י שלחני דתלוי עליך בשליחות לומר שירה, ועניית יעקב היה דזהו אם נשאר לפי אמיתותו בלד הסיבות אלל התורה בלא שום מום וקלקול ח"ו מקרבות התורה ומי עלי המעיד הוא אמת, ולכן נלרך אליך ללעוק לעוברך דאדם גדול וישר אנכי ואם אמת לעוק שאנכי הולך ברמאות עולה עליך מזלך רע שאין כמוהו דאינו עולה מעשיך למיכון רק עוד לקלקול, וזהו ענינו דאין יכולת לשלחך לומר שירה רק כי אם ברכתני היינו דיודה אל"י על הברכות דשייכים אל"י באמת, ויאמר אל"י מה שמך ואמר יעקב, ויאמר דלא יאמר שמך עוד יעקב דזהו מרומז על ויעקבני דעולה ישראל להרוחמו ולברכותיו ברמאות, רק ישראל יהיה שמך דעולה דשייך אליך ברכות טוב מלך דושרית עם אלהים דהוא שרו של עשו ולכן ואנשים דהוא עשו ולכן, ובכ"ז לאחר כל הנסיונות ותוכל, ע"כ שמך אשר קראתי לך זהו סודות אשר אני מעיד עליך דאיך נתקלקל וששייכים אליך בברכות ואלך לומר שירה, ועי"ש דכתבנו עוד דיעקב שאל אוחו דנלרך גם אוח, אליך להקרא על שמך כדי לידע גם מזה דאחיה הוא המנוולת, וענה אוחו דזה אינו נלרך דשמי טודע משמך דאני רק טפל אליך וכפי התנהגותך, כן נחבוש אני אם התנהגותך לדרך הטוב נחבוש אנו לטוב אליך, ואם ח"ו לסיפוך אזי אהפוך בניזרת ה" ע"כ שמי טודע רק מאיזה שם דנחבוש לקרוא עליך, וזהו ענינו על שאלת יעקב דמה שמך, דלמה זה שאלל לשמן, וסיים הכתוב ויברך אוחו שם דזכו שמו של המלאך על שם כודאחו כדאיהא במדרש, וזהו דלעמיד יחפש עשו אחר ישראל היראת שמים הטוב כי יש כזה לאחר כל הכפיות דאינו נתקלקל עוד ובהיאו מנתה לה' ויחבב שכו ע"ז, ומלך דבין כה וכה יהיו ניכרים ממעשה הטובדי כוכבים שהם ישראלים, ע"כ על זהו כונח המדרש וכבר הבאנו כעין זה לציל בדרושינו הקודמים שהבנו, דואבדיל אחכם מן העמים דח"ו דואבדיל עמים מכס, שהעמים יכירו אחכם מעונשם, רק שחיו ניכרים בעלמכם מלך הטוב ממעשה התורה והמלות ומלך השכר שהם ישראלים :

ואנו נבאר גם כאן איזה דברים ששייכים לזה מה שבבאנו לעיל עוד בפי בראשית דכנה איחא במדרש על הכתוב דורחמיו על כל מעשיו דאיך נכסה התורה ענין שחיטה דבע"ח, ואך דזהו

מי שאוכל ואינו עוסק בתורה על שלחנו נאמר עליו מהמר פרקי אבות, שלש שאלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו ד"ת כאילו אכלו מזבחי מחים, מרד דכל שלחנות עולם רק לנשמות שיהיה קיף לואה :

זנהזור להדברים הנ"ל דמלך האדם יכולת לדבר אחס עם כבע"ת ולעשות אותם במעלת האדם סוף נקראים אז כמ ענין לאלו וחינו לריך לאשה וע"ז כ' לעיל בדרושונו הקודמים דאפשר לומר דלכן ה' כונת חוס באכילת עץ הדעת ומדרגת האדם יהי' נשפל דאז יהי' ניהק גם מדרגת כבע"ת, וייכרה לבנות עולמו באלו דע"ז חס' זוקק לאשה, דאח"כ כשבא האדם למדרגת שפלה נחמה גם הטפלים למדרגת השפל כפי האדם, אך לא כל האדם שוין צוב בענין עץ הדעת דיש המזיחים כל מגמתם רק בענין עץ הדעת, ויש שרק במקלותו, ומלך דנחלק העולם להאדם, כל אחד חלקו בעולם, דנחלק גם כבע"ת לכא"ל חלקו, וע"כ כל חלק וחלק אינם שוים זל"ז כי הוא לפי מדת האדם השייכים אליו, ולכן גם כבע"ת אינם שוים זל"ז, יש שהוא מזיק ביותר ויש בפחות, ויש שאינו מיק כלל, כי ענין המזיק נחמה מעץ הדעת, וע"כ כפי ענין שינית האדם רעיונותיו בעץ הדעת כן נהבוס חלקו, ולכן חלק לדיק ביותר בעולם וכבע"ת שלו אינם מזיקים כלל ופחות ממנו הוא מזיק בנקלת, ויש שכולו מזיק, וכן כל ה"ק מבלר בדברים אינם שוים זל"ז, מכל עסקים, ומלך זה כשבא המבול בעולם והטובים לכל היינו כל ענין עץ הדעת שאינו נשאר רק לקיום המין שהוא המובחר כפי קודם עץ הדעת, ע"כ ה' יכולת להיות אחת יד נח בחיבה אחת הוא והגדי החמול והעכבר ולא היו מזיקים זה את זה בחיבה מלך ככנ"ל, כי ענין מזיק נמשך ממיתה דכוח ענין עץ הדעת, וע"כ כיון אם דאינו נשארו רק המינים המובחרים דהוא חלקו של נח כפי קודם עץ הדעת לא היו ענין מזיקים בחיבה, כאשר יהי' לעת"ל במאמר הכתוב וגר זאב עם כבש וגמר עם גדי ירצן, ומלך החללת הגלות שפיקרו להנשמה שנהפער האדם הרע בטוב וכן כל מה שנברא בעבורו נתערבו הרע בטוב והטוב ברע, הסם זרכואה והרפואה בהסם, וע"כ יכולת להיות דלפעמים האדם שומה מים וגמטך מזה מחלה אליו מלך שנתערב דם זמים, ולהיפוך יכולת להיות רפואה מרם, ולכן כשבא זמן הגאולה ממזרים החמול לפרד רע מהטוב בחלקי העולם ביינו דם מחים, שכשאווחו המלרי נעשה דם, וכשאינו הישראל נעשה מים, ואח"כ נחלק בחלקי העולם הרע מהטוב עוד בשאר הדברים, והיו הענין לפרדע וכניס מה שבו להמזרים, והכדל הישראל מהם וכן כל העשר מכות עד שבא להחלית הוא האדם, דלזו ה' תחלת המחשבה מה שיכרע

ורק אח"כ שנתחבב לענין בע"ת נהבוס דהיה ובראשונים שבי' חותם נזרח הקב"ה שאין להרוג אותם אין יכולת להיות ביהר עליהם ולא בא הדיור רק על השניים, וכבע"ת ה' חי אז אלק שנים כמו האדם, ולכן לא בא ביהר רק בימי נח, ומלך זה לאחר קריעת ים סוף שבאו ישראל למדרגת קודם עץ הדעת ה' רעון כבורא שלא להאכיל להם בשר, רק מן השמים שהוא אכילת חיים כנ"ל, אך הם לא רצו ללחמם וכוס כמו אז שהנית אח צנו לילך בדרכו כשאנו רולה כבן הלחמם, ואך איזה פעמים יקרה כשרואה האב כי עושה היפוך בלחמם דמכה אותו בחרון אף כן ה' אז כדכתיב הכשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בפס ויך בהם מכה רבה מאוד, מלך דאז לפי מעלתם נהבוס גם מעלת כבע"ת חיים והיו יכולים ג"כ לדבר אחס, ויכולת להאדם ללמוד אחס כמו ענין אנושי גם באיזה רוחנית בחיים חיותם, וביה נקרא עליהם האדם מלך החיים, לא כמו עשה שהאדם כובש אותם ומולך עליהם רק מלך יראתם מפתח המיתה דזה נקרא מלך מה, שטענין ממלתו רק במיתה, וכן ענין העולם בכלל דחכליתה הוא רק להפער נקרא עולם המיתה, וכן גם האוכלים שאוכל האדם כי באמת כרים ורבים גם האילנות והעשבים זנ"ז, וככ"הלש, נקרא עליהם זה שם מיתה, ולכן נקרא אכילת האדם אכילת מיתה, משא"כ בקודם עץ הדעת דהכוף כוס החיים מלך כענין מאמר חז"ל דוקני ח"ת כ"ז שמזיקים דעהם מחייבת עליהם, חקני ע"ה כ"ז שמקיני דעהן מסורפה עליהן, מלך שהשכל כל מה שמזיקין נהבוס בידיעה יותר ומחזק ומחמץ, אבל עם הארץ שמונחים רק צנשמיות הגוף והגוף כל מה שמזיקין מלך שמושו ועבודתו נחלש ביותר, על כן מקודם עץ הדעת דגופו כוס אז נלהר כהשכל והוה יניקחו אז מהשכל, לכן כפי מה שנהחמץ השכל כל זמן ביותר כן נתחמץ גופו מיניקה מידיעתו מההורה, מלך זה ה' אז נקרא עולם החיים, וכן גם הטפלים כל מה שנתחמץ ביותר כוס יניקה להדבר מחיית האדם וכ"ז שנתחמץ ביותר הם נחזקים ביותר, וע"ר לא ה' מיתה בעולם בשום דבר ונקרא אז עולם החיים, וכן גם מלכות האדם על בע"ת ועל שאר העפלים ה' אז מלך יראת הרוחמות כענין מאמר הכ' וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך ואם ביתה ביראה אז לא מלך איזה ככאה רק מלך יראת ה' לכן ה' אז מלכותו מבחינה מלך החיים, וגם מאכלו ביתה מן השמים דכוח ענין יניקה התורה, במאמר הכתוב למען אנחנו הילך בחורתו אס לא, וזכו דנקרא אז אכילת חיים ככנ"ל, ולכן אס אכילת מן שחלוי בענין ידיעת החורה נקרא אכילה חיים ע"כ נקרא מי שעוסק בחורה על שלחנו נקרא אכילת חיים שהוא ענין אכילת המן, ולהיפוך

שיבדלו זמ"ז רע מהטוב במכות כזרות שטרעיס
 יאבדו, והלויקים היינו ישראל ניולו, ומלך
 שנחמיוס אז כקודם ען דרעפ פ"ז איחא במדרש
 דהמלרי נחמבר להסום, והסום כפה אותו לים,
 ושאלו מדוע אחמול נהנתי אותך בהכרה ולא רליה,
 פכשיו אני אומר אטוסה ואתה תוקף אחי לים, וענה
 אותו הסום סום ורוכבורמה בים, תיבת רמא, ראה
 מי צים הבורא פולס הוא צים, ואיך הי' לכאורה
 יכולת להסום לדבר רק הוא מלך שנחמיוס אז למעלת
 קודם ען דרעפ שהוא מעלת האדם שיכולים לדבר,
 וזהו הפנין ג"כ עבלעס אף שהוא לפי הטומאה
 אך הוה במדרגה גבוהה לכן חלקו בעולם שהוא
 אחונו היה למעלת האדם שיכולת לדבר כפי הנ"ל,
 וכן היה ענין בהמתו של רפ"צ יאיר שהי' חלקו שנחמיוס
 למעלה גבוהה משאר דלא רתה לאכול בלי מעשר
 וכן יהי' גם לעתיד דהי' אות מזרים שמאז שהי'
 היליאה לענין הגשמיות למופת להבא שחיי' יליאה
 ממזרים לענין הרוחניות היינו הטוב מהרע הם
 ישראל מהערב רב כנ"ל, שהי' ג"כ ענין זה
 היינו שיחמיל להחלק הרע מהטוב בחלקי העולם
 בכא"ז לפי חלקו, וכמאמר התנא בסוטה שמשחרב
 ביהמ"ק ניטל טעם שומן דגן והפירות היינו שנחסר
 חלק הטובים מהעולם, ולכן בסוף הזמן שהי' בהחלפה
 כריתת הרע מהטוב ג"כ מענין העולם אשר נברא
 עבור האדם, כאשר הי' בייליאה מזרים שמאז, עד
 אשר תבוא זה להאדם שיולא הטוב מהרע מגלותם,
 והענין מזה כתבנו כמה פעמים כאשר ימלא איזה
 נייר עם אותיות וחיבות, איך יחשוב שהי' מי
 אשר חקק אותם, או שנשפך דיו על הנייר ונחשו
 אותיות, ובודאי הי' אדם שחקק אותם, וא"כ
 כאשר נראה בעולם בחקיקתה כמו הגלגלים בעלולם,
 והעשבים באחו עם פריחתם, ומדומם עד מדבר
 באצריהם וציפיים ונחוארס נודאי איזה חקק אותם
 ולא מקרה הוא ח"ו, ואם ח"ו לאופן אחר דהעולם
 בתמידית הוא כך, ע"ז לא יקרה בשום פעם
 שינויה, ולכן כאשר נראה שהי' בה שינוי בייליאה
 מזרים ועמד בשמש כנגעון, וכן לעתיד, מזה
 נראה שיש איזה אשר חקק אותם, וכאשר ירצה
 בשום פעם להראות שהעולם אינו עומד בתמידית
 משנה כך, רק להראות חמיד שטיס ע"ז נס לא
 יוכשר, מלך האדם שלא לומר ח"ו שמקרה הוא,
 אך זה דוקא לאדם בינוני שהפסד הוא אם ח"ו
 מהפוך דרכו ובא למקרה, אך אם איזה שהוא חייב
 בכלו, ע"ז יכולת להראות גם שנויי מקרה ולא
 הוה הפסד כיון שבין כה וכה עומד ברשעתו ובכונתו
 תחת מקרי הזמן, וזהו כונת הכתוב אם תלכו עמי
 בקרי אף אני אלך עמכם בקרי, וגם לאדם גדול
 שהוא כמו ענין זכאי בכלו יכולת להראות אליו
 שנויי נסים מלך שאין לחוש ממנו שת"ז יספך דרכו
 כיון שאדם גדול הוא, וע"כ הפחד שהי' מלך זה
 לאחר

המנהג העולם כפי המנהגות חמיד, הוא רק לאדם
 בינוני שיש הפסד אם יספך דרכו, וגם יש פחד
 אולי יספך דרכו, וע"כ לבסוף הזמן שהי' נפרד
 הרע מהטוב בחלקי העולם ויבואו להחלית להאדם
 שהי' נפרד הרע מהטוב, היינו דלזה יהי' דם, ולזה
 כשאחוז יהי' מים, וכן בכל חלקי העולם כאשר הי'
 אז בייליאה מזרים עד שיבוא להאדם שהי' נפרד
 הרע מהטוב עד שלזה יהי' דבר השינוי מחדשות בשם
 מקרה, שיאבד מזה, ולזה הטוב יהי' זה נקרא
 בשם נס ששהי' רפואתו מזה, ולזה אמר הכתוב כי
 ישראל דרכי ה' לדיקים ילכו צם, ופושעים יכשלו
 צם, כאשר כתבנו לעיל שלזה יהי' שברו, ולזה
 ענשו, ולשניהם יהי' הידיעה משכרם, ומרדיפת
 העבדים להם שהם ישראלים, וענין יליאה מזרים
 שכתבנו אשר נמשך זה עד סוף זמן הגאולה היינו
 יליאה הטוב מהרע הם ישראל אשר מקור נשמחם
 מזרע האבות, שילאו מהערב רב אשר מקור נשמחם
 הם ממזרים וזה נקרא יליאה מזרים שבבאנו לעיל
 דהו ענין מה שפירשי בצרכות בשלא אמר אחת
 ואחונה כו' מלך הכתוב ואמונתך בלילות דנכלל לשם
 גאולה הפתידה אף דאיתא רק יליאה מזרים, אך
 דנכלל בענין יליאה מזרים מה שיוברר מהטוב ע"י
 בירור הערב רב, וזהו גאולה הפתידה אך בסוף
 הזמן כמו מקודם הי' זה לענין גופם שילאו מעבדות
 לחירות, ולבסוף יהי' זה לענין הנשמה שיוליאם מהם
 ג"כ לחירות הוא שהיו פוסקים בהלמוד תורה
 כמאמר פרקי אבות שאין לך בן תורף וכו' שיקויים
 עליהם נוסח הברכה הנ"ל ויוליא את פמו ישראל מתוכם
 לחירות פולס שאז יהי' ג"כ באופן דועברתי בארץ
 מזרים אני ולא מלאך, ויהרוג הבכורים היינו המוכזבים
 שבהם כנ"ל ויקויים עליהם ונשפטתי אתכם ומהאוויר
 הרע נביכה להריגת כלליהם, ולשלא יהי' משחית
 לישראל, זה יהי' כמו מקודם שהי' מלות הפסח שלא
 יבא המשחית לישראל, וכמו שכתבנו מקודם שהיה
 מכיר מי הוא ישראל. באמת, ומי הוא רק מבחון
 והיה הסיבה מקיוס מלות חפזון כנ"ל, כן תהיה
 לעתיד בייליאה מזרים להנשמות תהיה מלות קרבן
 הגוף מהטוב מה שיקויים הזכאי אשר יעבוד ה' ית'
 אחר כל הנסיונות וישליך בהטחת תכלית הזמן, וזהו
 נקרא קריבת הגוף אשר זה תהיה מנינה ממשחית
 ממקרה הזמן דלבסוף, ומזה מעמידת נגד כל הנסיונות
 אשר זה קריבת נפשו ניכר מי הוא ישראל ומי
 הוא הבן נכר אשר נתכרזו מפשיו לאביו ששמים
 כענין פסח הנ"ל, דכל בן נכר לא יאכל בו, והריגת
 בכוריהם המה המוכזבים תהיה ג"כ אז בחזי
 הלילה כמאמר הכתוב ויהי בחזי הלילה, ופ' הכה
 כל בכור, ואף מויבי בחזי הלילה יכולת - לכלול
 כמה ענינים היינו לטנה"ז שיכולת להיות עולה על
 חזי הנלות אם נחשוב מפת שנטמן יפקד מרדיפת
 פשו עד פידן ועדנין ופלג עידן, דעולה ל"ז שנה
 לאחר

לאחר המורצן שיכולת להיות בעת חתימת המשנה אשר זה נכלל בזיהי השמש לבוא מאלף הרביעי והנה אימה חשכה גדולה נופלת מה שאסור לנו לחדש מעלמנו אם לא מה שנכלל בהמשכה, והכו חשכה על השכל, וכמו שכחנו בענין חתימת התלמוד שהיה קודם החחלת המחמד היינו שמקודם לא היה במחשבה שימשוך הנלות רק עד הגזירה שנגזר גם אם זכה, אבל שימשוך הנלות אח"כ לא היה במחשבה לזאת, אך אחר שראו בעינים שלהם שיחיל ענין ישמעאלי מלד זכות המילה כמאמר הוה"ק בפ' וארא וע"ז אינו מופיל, גם אם יבוא הזמן שיופיל אם זכו היינו לאחר זמן הגזירה, בכ"ז אינו מופיל זה מלד זכות אם ילא ישמעאל דבוא מחמד בעולם, משום דגם אליו יש זכות מעיקר כריתת ברית שב"שאל היינו זכות המילה, וגם ענין ממשלה בעולם הוא להכיר מזה כבודו יחברך, שהוא מושל בעולם, ואך הכרתו בצירור יולרך להיות ממשלה אחת בעולם כדי להכיר כבודו יחברך שהוא יחיד ומיוחד, אבל אם יש שתי ממשלות בעולם אז נקרא כבודו יחברך בהסתר פנים, ואם הוא בגילוי פנים אז אין מומאה שורה בעולם, ויוכרת להגאולה וע"כ כש"ל הנ"ל בעולם ואז ראו שיצאו לדי שנים בעולם דמקודם לא היה רק רומי שהוא אדום בעולם ואח"כ כשנתהוו שנים והוא הסתר פנים, לכן עולה שימשוך הנלות זמן רב, והכרת שנחווה להגיכה גדולה שלא יחדש אדם שום דין חדש בעולם רק מה שנכלל בהתלמוד ואף דביא הסתר פנים על השכל ועשו זה מלד עם לפשות לה' הפרו תורתך כדי שלא כשכחו, כמו הטעם בעיקר הדין מדברים שבט"פ שראוי להיות בכחז כמו דבי' בהלוחות הראשונות, וכמו שנזכר לפתיד, והכו דאמרו חז"ל דלפתיד קודם זמן הגאולה פתידה אדום שחפשת על כל בעולם כלו פ' חדשים שאז הוא בבחינה אחת בעולם והכו דנקרא גלוי פנים, ומלד זה תבא הגאולה במהרה בימינו, וע"ז אמרו נמי אם ראית מלכויות שמתגרות זו בזו, היינו ישמעאל ואדום דמלד זה יהיה עולה שבא להיות אחת בעולם, ילפה לישובה, מלד דמלד זה חבי' ישובה בקרוב, וכן אם נימא ליום הששי שהוא עולה אלף שנים שהוא חני לילה שמקודם, או בחני הלילה שיחול חני לילה שלהם עם חני לילה של פסח בלילה אחד דאז תהיה יליאת הטובים מהרעים, דאז יקוים ובי' סבה כל בכור הם הצדורים האכזבדים הנ"ל מהערב רב אשר הם ממזרים אשר הלכו בדרכי העכו"ם מהתלחחים בעד הגוף שזה יהיה עבודתם, וזה נקרא עובד לאלהי העכו"ם כמאמר התרגום הנ"ל על יעבוד לאלהים אחרים ופלוהו לעממין פלתי עשותא וראש עבודתם הוא להאדם, וע"ז נאמר ג"כ אז ובכל אלהי מזרים זה אלהי הערב רב אעשה שפטים

היינו על כל בטחון שלהם מהדברים שלהם, אעשה שפטים שיהיה נראה לכל שנחווה הכל לתל עולם, ומלד דכל ענין אלהים אחרים מהערב רב הוא עיקר מה שהחזמות לעכו"ם והעכו"ם עיקר עבודתם הוא לענין בשר ודם, ובעת פרעון עונשם הוה העונש מהאלהים שלהם כמאמר חז"ל, כשהקב"ה נפרע מהאומה נפרע מאלהיה, וע"כ בא העונש להרעים המה הזרע רב שהם ממקור המזרים וגם הצדדי כוכבים שהם אליל שלהם, וגם אליל העכו"ם בעת שנחת רוח אחס בחני הלילה, ע"ז הועמד השכר ג"כ מששת ימי בראשית, כמאמר ר"ש מאובסרפולי ז"ל שזה המוס מששת בראשית שהוא מגלגול קין שהיה כובש בעולם ברלח והועמד השכר ברפואה קודם המכה בחני הלילה, לכן נחיסד חני הלילה לפת רלון כמאמר חז"ל ביבמות ויבי בחני הלילה, אף שכל הזמנים הם ויבי ערב ויבי בקר היינו מחחלת הערב ומחחלת הבקר, אך לענין הגאולה שהוא נגד הנלות, נחיסד הזמן לפת רלון בחני הלילה נגד הצדדי כוכבים שזמנם נחת רוח אחס ג"כ בחני הלילה, וכמו לענין ביהמ"ק מלד דבוא ענין גאולה נחאמן ונחיסד נגד הצדדי כוכבים כמו הזמן שלהם מלד זה לעומת זה ברא אלהים דהלילה הולך אחרי יום דמקודם וכן בגאולה הפתידה דנחיסד מששת ימי בראשית לבחני הלילה מלד דחני לילה זה הוה נחת רוח להצו"ג כנחת שלהם וכליל שמורים לכל ב"י לדורוחם, לכן ג"כ בזה לעומת זה הועמד נגד עו"ג לרחם על פליטתו או בחני לילה זה בשעה זו וברגע שהוא וסבי' יותר הפדים בעה שיפגע יחד בזמן אחד חני לילה אחד להם ולהם בעת שחבי' נחת רוח אחס מהערב רב הם המזרים עמהם האז בשעה זו נקבע מעת הבריאה שיהי' מקוים וכשפמתי אחס על הערב רב ועל האליל שלהם הם העכו"ם שבדמיונם שיהי' להם מאתם הללחתם, וגם אליל העכו"ם אשר נכלל בשם ובכל אלהי מזרים הם הערב רב אעשה שפטים חני ה' הכל בלילה זה, ואז יקוים עליהם הכ' מוכרות עמו הכרית כענין נוסח פסוקי דזארה, ואח"כ ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מזרים הם הערב רב ויתראה לכלם שכל אלהים שלהם הם מקרי הזמן לתכליתותם לפרנסתם לתכליתי הגוף דכולם כליל יחלופו, ואז וירא ישראל את מזרים מת הוא בקלה הזמן מקלה בעולם, והכו על שפת הים, ואז וירא ישראל הם זרע האבות הקדושים אשר עשה ה' במזרים, אשר הם רלו רק להרתיק זרע ישראל מעבודת ה' וישראל שכשיראו בסוף הזמן שהם אין בהם ימש, וכלם מחו, אז ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובעשה עבדו, דזכו דויליאת מזרים השניה נוגעת לעיקרי אמונה, ולא רק להגוף, וע"ז נחבי' ויאמינו בה' ובעשה עבדו, וכמאמר הוה"ק דיהיה עוד קריעת ים

סוף ע"י משה עבדו ואז יסיר, ועיקר כאשר כתבנו דאלהותם יהי' אז להדמות להעובדי כוכבים כמאמר התרגום הנ"ל ופלה לעממין פלמי טעותא שזה נקרא אלהים אחרים מדמיונם שמוזכר הסי' הללחת למחיה פרנסתם ולמוונם, וגם כל ההדשות שנהחדשו להם מזה כמו המכות הקיטור אשר מזה נהוו כל מיני חרושת המעשה אשר כל בטחונם במוחין שלפני יהי' לבסוף הזמן רק בזה ולא לקרא לכבודו יתב' שיצוור אחס, ומלד דכ"ז הם רק נמשך מהערב רב שמקורם ממלרים שהם רק רעונם להדמות להעובדי כוכבים ולראות רק חכמים להגוף כנ"ל, ע"כ נקרא זה אלהי מלרים, וע"ז אמר הכתוב וכל אלהי מלרים אעשה שפטים לבסוף, דיראו לסיפוך כענין הכתוב מיסרך רעמך (ירמי' ב'), היינו שמוזכר גופא יהי' נמשך השחתתם כמאמר הכתוב ודעי וראי כי רע ומר, ולסיפך כוננם מזה שבדמיונם היה מהעבירה להללחתם ולעשרם, ע"כ בהכרח שיפשה מזה לסיפוך שתכלה פרוטת מן הכים, וענין שלהם הוא דהעולם הוא מראה לכל העניינים עד רקיע השביעי כאשר כתבנו מקודם, היינו כמו דהעולם הוא בעגול ומי שהתחיל לנסוע מאחזה מקום בכל העולם הוא בא למקום שהתחיל, כן בכל העניינים כאשר כתבנו מקודם בענין גדלות ועניות ובענין עניות ועשירות, ובענין חכמה דקלה בגדלות הוא בא לקלה אשר התחיל דמלד זה אין גדלות ואין גשמיות בעולם, וע"כ מאמר הכתוב אבן מאבן הכונים היא היתה לראש פנה וכהענין משפיל גאים, ומגביה שפלים וכהומר התנערי מעפר קומי, וגם בצך יחכו עניי עמי, וגם קודם ביאת הגואל מלד זה הסי' פת לרה מקודם בענין הולפא יסני כמאמר ההגא בסופה, וע"כ אם נחשוב באיזה מדרגה יהי' לבסוף הזמן, לכן נחזה בהתחלת העולם מלד דהסוף תבא להתחלה ככלל ממש, כשנרנה לראות בעינא פקידא באיזה מדרגה הוה העולם כעת נראה יראה שצמידתו כעת הוא בענין דור הספלגה, ואח"כ תבא לענין דור המבול, היינו שכל ענין עין דעת יטבע אז אך לא ע"י מים רק ע"י קשת היינו במלחמות שיביו לבסוף, ואח"כ תבא לסדר בראשית היא בריאה חדשה מחמת המתים בעו"ה ב"ב, ששם נשזו כהדברים אשר חידוש כבודו יתברך עליהם לאלהות ומה עשיית כבודו יתברך אז הוא כאשר יהי' בדור הפלגה, חסו נקרא וכלל אלהי מלרים אעשה שפטים, וגם כאשר יהי' במלרים שהי' התחלת כאות מענין משה שנעשה נחש נגדם הוא להראות על דרכם הרעה שהמקור הוא מענין עין דעת שגובה מהנחש, והם הראו הסיפוך שהשליכו הם ג"כ נגדי משותם ונעשו לנחש, ואך שנפראח אח"כ שמטתו אחרי שנעשה משה לא מלד נחש שהוא ענין טומאה רק גם השגחה פרטי שגם משה מלד שהוא מטת אהרן יבלע את מקותם, וגם נחראה שם

במכה הראשונה לענין היאור ע"ז שבדמיונם שפינת מחיתם ותכליתם הוא רק מהיאור שלפס מלד שהיאור הי' משקה אז כל השדות, וע"כ התחיל כבודו יתברך להראות מכה על עיקר תכלית תקוה שלפס להראות דהסיפוך שהוא אינו תיקון העולם אך שהוא לדם שהוא הריגה, וגם כשבא להתחיל קדושת שמו יתברך התחיל אז במלרים שהי' שם עיקר החכמה לפי דמיונם שזה הוא חכמה ויש חכמה בעולם חזן מהחורב, ואינם יודעים מכסילותם דבאמת דהחורב והעולם הוא התקשרות זכ"ז, שמלד זה הוה התחלת החורב עם התחלת הבריאה לא מהחורב הוה לכס ראש חדשים אשר זה נאמר עוד מקודם בארץ מלרים (וע"ז מה שכתבנו בדברינו הקודמים מענין דבור הראשון של רש"י ז"ל על החורב ששם נכתב דברינו זה) וזו להראות שהחורב והעולם שמה קשורים ביחד, ואך לפי מדרגת האדם בעבודת כבודו יתברך במחשבתו ה' אחד וזולתו אין בהם ממש, כן לפי מדרגה זו נחפז הויה העולם, וגם המויקין שבה נגדו לאין בהם ממש, וגם איך קיומו בהתורה כן נחפז קיום העולם וכל לרכיו, וגם התקשרות זו הוא להראות דיכולת לידיעת החורה מדיעת העולם, וגם לידיעת העולם מדיעת החורה, ואך זה הי' יכולת רק באדם הראשון שראה בקודם עין דעת מסוף העולם ועד סופו, אך אחרי כן שהוא רק גר בעולם ומדיעת העולם מוזמנו המועט אין יכולת לידיעת מזה כל החורה, ואך מלימודו לכל החורה יכול גם בזמנו המועט לידיעת כל ענין העולם, וע"כ אין יכולת לאחר עין דעת להשלים ידיעת עמי העולם להתלמיד חכם בידיעתו מהחורה, אך כל זמן וזמן שהולכת, נחפזת ידיעת העולם מהזמן רב שראה האדם ממש שעברו, אך לא כידיעת החורה ולא כידיעת ריגילם מהחורה מלד שזה הוא ככולו, וזה נחפז עוד מוזמן זה עד סוף העולם, עד דיבוא הסוף דיביו השחוחתם שיכולת לידיעת מרוב זמן העבר ידיעת החורה, ויכולת לידיעת אז ידיעת העולם מדיעת החורה, וידיעת החורה מדיעת העולם זה כזה, ע"כ מאמר הכתוב אז ומלאה הארץ דעה היינו גם עמי הארץ היו לידיעת, ועוד כונם הכתוב דהגשמיות עלמה יהי' לדעה כאשר בארתי בעו"ה :

ויין דתלוי התקשרותם זכ"ז ע"כ אין חכמה שלא נכלל בהחורה ומי שאין ידיעתו בהחורה אין יכולת להגיע לאיזה חכמה, ומה שבדמיונם שהגיעו הוא רק שקר, רק טעותם גדול וכ"כ התרחקו מהאמת עד שבדמיונם שהשקר הוא אמת, וע"כ היה התחלה מהתגלות אלהות במלרים, כדי להראות מה שבדמיונם הוא רק הבל וכסילות, וגם התחיל מן היאור מלד שזה היה עיקר תכלית פרנסתם, שזו ענין מה שאמרו חז"ל הנ"ל שהיה משקה כל השדות ובדמיונם שזה הוא עיקר מחית פרנסתם, ולכן

בעת החגלות אלהית נלרך להראות דוב אין בו ממש
 וגם להראות דהחכמים הם החרטומים כאשר הי'
 לפי דעתם אין בהם ממש, כן תהי' בסוף הזמן אשר
 מלרים אות הי' על הטתיד כהכתוב כימי לאתך
 ממלרים אראנו נפלאות, לבסוף כאשר יכלכו
 בטעותם שיש חכמה חון להחורה, ויהי' בדמיונם
 שחכמים הם, וכל מה שיביו יותר משוקפים בתאות
 עופ"ז ברטון המששנה ובמטשה הם בדמיונם שיותר
 חכמים הם, מאיוזו דבר אומנות אשר יראו לזולתם,
 ומלד שחכמים הם בעיניהם לא יסיה דבר יוכיתו
 ויעכז אותם שיחזרו להחורה, וכל מה שינתקו
 מהחורה יסיה בדמיונם שיותר חכמים הם, עד
 שנעשה האולת התאווה ענמה לחכמה, ורק
 שהמקומות לא יביו שוין אז, כי יהיו מקומות
 שרעיונותם לא יביו לזה הרע ורק שיעבדו כבודו
 יתברך, ובחמת יש במקומות ההם יותר חכמה
 מהמקומות הרעים הנ"ל, ולפי האמיתית המקומות
 הנ"ל כמה פראים ומשוקלים, אך בעיניהם יקראו
 להמקומות הראשונים שבהם יותר חכמה מן השניים,
 וע"כ בעת התחלת החגלות אלהית כזה הסכרת
 התחלת החגלות מהמקום שראש החכמה בעיניהם
 מאיוז ויכוחים ומאיוז מלחמה דאדרבה שבהם הם
 הטפשים והסכלים, מלד שחכמתם שלהם הוא רק
 כסילות, וכמו מאז יסיה החגלות במלרים במקום
 שמקור החכמה נמשך לפי עיניהם ולפי דעתם, כן
 כזה החלטה לעמיד גם במקום שנמשך מקור
 חכמתם לפי עיניהם ולהראות לכל שבהם כסילים,
 וענין דדור הפלגה כאשר ראו לבנות עיר ומגדל הי'
 כונתם אז כאשר אמרו לכל, מלד דפן נפון היינו
 לראות איזה דבר שלא יבא עליהם כענין והפגזותים
 שלא יבי' להם אז מחית פרנסתם, ע"כ ראו טיקוני
 פכליתם להם על ענין הפרנסה מבנינים ומאיוז
 בתי חרושות ושיביו הכל ביחד שיבי' להם עזר זה
 מזה בענין מעות היינו שזה יתן מעות על דבור
 של חברו, ועל מכתב של חברו, שנקרא בלשון
 אשכנז שטיטלונג, ע"ז העיד סכ' דסוף הדבר יבי'
 בעתונם רק בזה, ויתרחקו מכבודו יתברך וע"ז
 העיד שאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל, אך ראש
 הדבר באמת מושרש המקור שבשמים הוא, היינו
 ענין השמים להמריר כבודו יתברך, ואינם יודעים
 בעלמם שורש הדברים מה דנכסה חמת עצורם, וע"כ
 כשישאלו להם אומרים, חם ושלום, שבהם יראים
 ושלמים, ורק שיעשו איזו חכמה לחשב לפן נפון,
 ולכן נלרך רק לעשות חכמה לפרנסה שיחפרנס מזה
 כל ימי חייו, וישארו ישרים והגונים, אך הכתוב
 העיד ע"ז שהמופת מותך הוא לסיפוך אם יניחו
 ראשם ורובם במעשי ידיהם בודאי יבי' עולה מזה
 שבשמים הוא, היינו ענין השמים להמריר כבודו
 יתברך וישארו כדרך כל העכו"ם מהעולם, וע"ז
 אמר כבודו יתברך מקודם גמר טיקונם כאשר

בדמיונם, הן עם אחד ושפה אחת לכולם זה רלוס
 ודלגת טיקונם על גופניותם, היינו דיה' ביחד
 כהנ"ל שיבי' להם עזר זה מזה וכהנ"ל דזה יתן
 מעות על ביטוח דבור זה, וזה על זה, וכן בשאר
 דברים מהעולם, וזה החילס לעשות ובודאי הסוף
 מזה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, היינו שאינם
 יודעים בענמם הסוף, אבל באמת הכרת הדברים
 מהסוף שלהם שראשו בשמים היינו שראש הדבר
 הוא פגין השמים ויהי' סופם לעובדי כוכבים, ע"כ
 הבה נרדה מקודם ונבלה שם שפתם אשר אפליג
 בין איש לרעהו, היינו שלא ישמעו איש שפת רעהו,
 שלא יאמין אחד על דיבור חברו, ולא על מכתב
 חברו, וכן יגמר בעתונם ג"כ שיבי' בעקבותא
 דמשיחא על עזר זמ"ז היינו שזולתו יקח מכתב
 שטר ויתן מעות על זה כהנ"ל, ופיקר בעתונם הוא רק
 על מה שיחקקרו זה מזה, ויניחו כל רעיונותם
 בזה, ויהי' אמירת כבודו יתברך מכבר שנבלה שם
 שפתם אשר אפליג איש מרעהו, אשר לא ישמעו
 איש שפת רעהו, אשר זה לא יאמין עוד את זה,
 ולא יבי' להם עוד בעתון על זולתו, שיהיו נחקים
 זה מזה וישאר כ"א לבדו, ואז יבי' וילעקו אל ה'
 מחמת כליון פרוסה מן הכים, וגם המכונות שנקראו
 בשם מאשינען זה נחווה אז כפי הנ"ל אשר סוף
 הזמן כפי התחלת הזמן היינו סדר פ' נלבים מדור
 האחרון, נחווה כפי הסדר השנים דפ' נח, כפי
 דור הפלגה, אשר אז רלו ג"כ רק לעשות איזו
 טיקון שלא נפון היינו שלא יפולו ויראו טיקונם
 להיות ביחד ויבנו עיר ומגדל היינו שיבנו בנינים,
 ומזה יבי' פרנסתם זמ"ז, ועסקם יבי' תלוי אחד
 בעסק זולתו, ודרך הנהגת העסק תהי' כך ע"י
 זה, היינו שזה ימכור סחורה לחברו כנלרך לעסקו,
 חס יתן אליו מכתב שטר והוא יתן אותו לאחר,
 וע"ז הי' רלוס להיות רק ביחד ולא יפולו היינו
 שבזה האופן תהי' להם עזר זה מזה, אך הכתוב
 מעיד על זה שהסוף מזה הוא שבשמים הוא, היינו
 ראש הדבר הוא נגד השמים שרעיונותיהם הוא רק
 להיות עזר מזה לזה וטרדת רעיונותם הוא רק לזה,
 וישכחו לקרא לכבודו יתברך, היינו מלד שלא יניחו
 אותם רעיונותם לזה, אם מלד כטרדה, אם מלד
 שהתרחקות בזה שפובר רק להאדם, וממילא הוא
 מוכרח להלך בדרכי זולתו, גם אם לא טוב הוא,
 וע"ז אמר הכתוב כי ראש מהדבר הוא בשמים אף
 שלא יכוין לזה, כי אמירתו לזולתו היינו ונעשה
 לו שם פן נפון, היינו מדאגתם לעשות סכנה
 וטיקון שיהי' להם מזה מחיה לפרנסה כל ימי
 חייהם, אבל לא שיבצר ת"ז להתרחק מעבודת
 סבורא יתברך, אבל סכ' מעוד שסוף מהדבר הסכרת
 להיות נגד השמים, ע"כ אמר כבודו יתברך כן כונתם
 להיות עם אחד ושפה אחת לכלם, וזה החילס לעשות
 ובודאי עבה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות

היינו

היינו כדרכיב מקודם וראשו בשמים שישראל מרוחקים מכבודו יתברך והיו עולה לבסוף חפשים גמורים, וע"כ הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו, שלא יהי' להם עזר מזל"ז בשום דבר, הן בממון, והן במשא מתן ויפלו זה מזה ואז מוכרח להיות וילטקו אל ה', כן היה אז אות על הפתיד כאשר יכינו בכל במכוונות שלהם ושיבי' הזמן שפסקם יהי' רק ע"י עסק מכוונות הנקרא מאשין, שמה יבואו להתרחקות מלקרב לכבודו ית' וגם שיהי' עיקר הליכת עסקם רק מעור זולתו לעסקו היינו כנ"ל שזה יתן לזה סחורתו, וזה יתן נכתב שטרו והוא ימסור אותו לאחר כהנ"ל ויתפרנסו זה מזה, וזה יהי' כונת דוד המלך ע"ה בחוכמתו להם שהם לועקין עמך ישראל לריכין פרנסה לכו לבטחונותיכם והתפרנסו זה מזה, וע"ז היה גם עניינם לדוד המלך ע"ה שאין יכולת פרנסה רק בעזר זמ"ז מלך דאין הכור מחמלא מחוליתו לשלימותם והיא כענין דוד הפלגה שמערת רעיונותיהם אשר יניחו רק בזה יתרחקו מהטורה ומלקראו לכבודו יתברך, וגם מהמכוונות אשר נעשו להם יראו אשר עשייתם יהי' עד הנה רק מנסי כבודו יתברך אשר הי' בחיקונם, אך כאשר יסיר השגחתו מזה, אז יקרה כמו במכוונות עגלות הקיסור אשר זה יבקש עגלה על אנשים ויתן דעפפשא לזה, וחברו יהי' בטעוהו ויענה אותו לעגלת הובלה המשווי והרגו רבים מהם כאשר הי' בדרך הפלגה אשר זה ביקש עיט, וזה נתן לו לבנה ועמד עליו ופלע את מוחו מתחת, אשר לא היה עניינו כשאלתו, ולזה ג"כ מאמר הכחוב הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו כנ"ל בענין שיפרנסו זה מזה, וזה נכלל ג"כ הנ"ל בכל אלהי מזרים אעשה שפטים אני ה', היינו גם בענין זה, ומזה יבואו לדולקו אל כבודו יתברך דמזה באה הגאולה במהרה בימינו אמן, ועל שעה אחת הנ"ל שיפגעו זב"ז גוג ומשיח ד' ענינם דיסוד הטהרה הוא בא משבירת התאוה, היינו אם הוא בתכלית הטומאה כמו מיסודם לתמר מזה הוא למיחה המשיח וכמו מרות המואביה לדוד, כמאמר הכתוב אכן מאבו שבונים ביתה לראש פנה, וכמו ענין שאלו בן שנה בלא חפא אינו ראוי להיות משיח ודוד כשאתר חפאית נשאר לביות משיח, מלך דשיקר טהרה היא משבירת התאוה דכ"מ שהטומאה גדולה הטהרה דלאח"כ ג"כ גדולה כמו דכל הגדול מחבירו ילרו מתגבר עליו וכן לסיפור, וע"כ דכל מה דטהור וח"ו נהפך לטומאה הוה סיפוכו יותר לטומאה, וכן עמא שעשה תשובה כ"מ דהוי הטומאה נתרבו מקודם כן לפי זה הוה הטהרה בו יותר, דכדומה הוא לשני הרים הר הטומאה והר הטהרה דכל מה דגבוה בהר זה הוה גבוה הטומאה, וכן בהר זה הוה גבוה הטהרה וע"כ כשיעתק מזה לזה באיזה מקום שהוא עומד

בהר זה לזה המקום בא להר שכנגדו, לכן אם עומד בהר בתחלת הטהרה כהתחנה הוא בא רק לתחלת הטומאה להר שכנגדו ח"ו, ואם הי' בראש הטהרה הוא בא ח"ו לראש הטומאה, וכן לסיפור אם בא מהר הטומאה בתשובתו להר הטהרה מאיזה מקום שיולא, לזה המקום הוא בא, ולכן אם הי' בתחלת הטומאה הוא בא רק לתחלת הטהרה, ואם הי' בראש הטומאה הוא בא לראש הטהרה דמגרעונו דמקודם נחשוב מעלתו, וע"כ מלך דדרך הילך הולכת במסירות יותר מדרך ההגון, דלזה עומד הילך כנגדו, ולזה עומד דוחף, ע"כ עומד הטמא חמיד מטומאתו בגבוה מהטהור בטהרתו, ע"כ לא יאמר האדם איזה דברים גדוים דילך האדם בשקידתו לטהרתו לתורה כמו הטמא במדריגת ללימודי החינוכים, וע"כ מלך דהטמא עומד חמיד בגבוה בהר שלו, מהטהור בהר שלו דטהרתו, לכן אם יפסק מהטומאה לטהרה הוה גבוה יותר מהטהור החמיד, וזה כונת חז"ל דמקום שבעלי תשובה עומדין לדיקים גמורים אין יכולין לעמוד כנ"ל בעו"ה, וע"כ מקודם הגאולה הטומאה הולכת וגדלה כמאמר החנא בסוטה בעקבותיה דמשיחא חולפא יסני וכל הדברים האמורים שם, משום דמקלה הטומאה דמקודם הוא בא לקלה הטהרה, דעולה מתשובה מטומאה לטהרה, והענין דמלך שנמאס הטומאה ג"כ עד לקלה ובא לקלה הטהרה, מקלה לקלה, וכפי ענין שכתבנו מקודם דכל דבר נקרא היש מהם מלך חסרון עוד הדבר, ובאם דליכא חסרון ליכא דבר, ולכן כשבא עד קלה הטומאה עד שנמאסת אליו ישליך זה עד שבה לקלה האחרון לטהרה, וזהו ג"כ ענין הגאולה מלא וכו בעתה אשר על זה עולה הכחוב וישליך איש אלילי כספו ואלילי זהבו דהוא ענין הממון, ומלך שנמאסת להם אז התאוה מרוב תאוהם יכולת להיות שיתקרבו לעבודת המקום יותר משאם היו מקודם בזכיותם מלך חכמהם מאיזהו חכם הרואה את הטורף, וע"כ יכולת להיות יותר גאולה בלא וכו מלך אחרי כן, מאם זכו מקודם, רק באופן דזכו הי' זה מקודם ובאופן דלא זכו הוה זה רק עד בעתה אחר דגלרף מטומאה לטהרה כפי דברינו, וזהו הזמר דקומי לאי מתוך ההפכה, היינו מלך ההפכה ילאו וגם הטערי מעפר וכו', מלך הכ' דילא טהור מטמא, וגם מאמר הכתוב הנ"ל, אכן מאסו שבונים מלך זה ביתה לראש פנה, דהטהרה נלמחה לבסוף מהטומאה, אך זה הי' משכחת קודם מתן תורה, דיבא הטהרה ע"י הטומאה כמו יהודה ותמר, אך לאחר מתן תורה לא משכחת זה אם לא כמעשה דדוד ובה שבע דבשעת מעשה הי' כמו א"ל, אך אחרי כן הי' גט כריתות שלמפרע ביתה פנויה, ולכן לא רצה להחגיג על הילד הזה שיהי' מאוהב ביאה דוקא היינו מטמא לטהור,

ומלד כהנ"ל שטיקר גוג ומנוג הוא חליל שלהם אשר
 ונחלבם לבסוף בשם מלך ודימן שיכיה ארוך בנמוסי
 שלהם ויהיה שונא לישראל מלד זכרון נפשו שאלו וזוה
 הוא מוס רע מששח ימי בראשי' כמא"ר ר"ש מאובטורפולי
 ז"ל כנ"ל, ומלד שטיקר ענין הטומאה הוא כאשר בסתר
 כענין הכ' ונסתרה והיא נטמאה דספק טומאה ברה"י
 ספיקו טמא אשר ע"ז אמר הכ' במהות שמו הקדוש
 כדי שיתגלה הטומאה כמאה"כ ופרע ראש האשה
 וכאשר כתבנו לעיל ג"כ בענין דור האחרון בזה'
 ומחה את שמו שטולה על שמו הקדוש צ"ה שיבוא
 ענין חילול השם מן השמים כדי שתהיה מקויים והבדיל
 ה' לרעה היינו הרעה שהיה בסתר תהיה אז בלתי
 ואשר ע"ז כתבנו מלד שבהכרח שהטומאה תבוא לירי
 התגלות לכן כשבא הזמן היינו עקבותא דמשיחא נחרבה
 הדברים גם ברחוב ששונאים ענין הטמנה היינו שטמונים
 בלב שהוא ענין הצביעות ומדברים רק שרונים שלא
 להיות הטומאה מכוסה שהוא שקר ומלד זה הם פורעים
 החורה ומדברים הדבר כאשר היא באמת רק שהינם
 יודעים כונת הדבר כאשר כתבנו לעיל מענין יבא
 ולינו יודע מה יבא, וע"כ מלד זה יבואו לבסוף ענין
 ראש הטומאה שהיא בסתר היינו שבאמת היא ממור
 וגלוי לשם משיח ונלחם עם זה שראש הטמנה שג"כ
 הוא מכוסה. אשר באמת הוא משיח ויש עליו בלבול
 ממור והיינו שנפגעו ראש הטמנה לראש הטומאה
 שג"כ בסתר וילחמו וע"ז וזהו ענין מלחמת גוג ומנוג
 ומשיח, ואשר כתבנו שהטומאה גלגלי מקין ופ"י קבלה
 שם אדם הוא אדם דוד משיח ולכן נלחם אז האב עם
 בנו הרע הראשון אשר מקירו ממנו והביאו לטולס
 היינו אדם אם קין שהיא ענין קמחי היינו עוד לקנות
 להתגשם בענין עוה"ז, וזהו שהרג את הבל שהוא ענין
 הכל הבל וסיתה אז התגברות רע אל הטוב שיחזר
 עוד כמו קודם בהתגברות הטוב על הרע היינו הבל על
 קין כנ"ל, ונחזור לענינינו לראשית דברינו מה שהחלטנו
 דכל החושים של כל בעלי חי וחי כמו שביארנו לעיל,
 בענין ארי, וזאב, דזה רחמני, וזה אכזרי, דמלד זה
 אינו אוכל הארי לאחר הריגתו, רק בחייו מלד רעבונו
 מלד זה סוה בו דריסה אורחיה ופסור בו בר"ה וטריפה
 לאו אורחיה, וכפי שבי' דכל מי שבגדלותו יותר הוה
 ברחמנותו יותר כי כן נחיסד העולם לקיומו ובעקבות
 משיחא מלד הדרוס יהיה נחשוה להיפוך כהנ"ל, ונדבר
 כעת דכל החושים של כל מין ומין נכלל הכל באדם
 אכזריות ורחמניות וכן ענוה וגאוה, כי יש מין שהוא
 רק גאוה על גאוה, ויש מין שהוא רק בענוה מלד
 כל א' לטבעט אך באדם נכלל הכל מלד זה נקרא
 עולם קטן ויתן אליו שם מלכות, שינהג כל א'
 לאיזה פעם דנלרך אליו אך דלא יהפוך את דרכו
 להשתמש את אכזריותו במקום רחמנותי כדומה לגרם
 את העני בעת דחקו וליהן נרבות למחללי שבתות
 דזהו כמנהג המלחמה דיש כמי מינו חילות דיעמוד
 חיל זה במקום דנלרך למין השני וגם להיפוך אז יאבד

המלחמה כן במלחמת הגוף עם ילדו נלרך לעמוד
 חילו כל א' על מקומו, אך את מי לשאל להאיך יטה
 חיל זה, ולהאיך יטה חיל זה, זה נשאל להמלכות על
 העולם קטן הוא השכל להאיך שיטה נלרך לימשך אחריו
 שהוא מוחלב מכסא כבודו יחברך כן היה בקודם עה"ד
 שהיה השכל עוד קדוש ונקי מכל שום שמץ מחשבה,
 אך לאחריו כן שהוחלל השכל גם בידיעת הגוף וכיון
 שנתהוה בהערבות אין יכולת להיות הוא בעלמו המורה
 הוראה ונלרך למלמד שילמד אותו את דרכו ע"ז הוא
 המתקם חז"ל בראש ילה"ר בראש תורה תבלין, וזהו
 המלמד ללמדו להאיך יטה השכל את חושי' כהנ"ל, וע"ז
 אמר כי יביחך אחיך או בנך או רעך אשר כנפשך
 זהו אשתו כחבה החורה כמה לאיין להשתמש בזה
 אכזריות דלא תחאבה לו זהו לא תאהבנו ולא תשמע אליה
 למחול לו, ולא תחמול ע"ז דלככה אחרי אלמים אחרים
 להלך בדרך העכו"ם כלשון התרגום לענוות עממיא
 ושלא יהפוך בזכותו אם יהיה זה בנו או בנה, רק ידך
 סהיה בו בראשונה להמיתו ואו יהיה נקרא ירא ד'
 וזהו נראה שלא ידבק בידו מאומה מן החרם למטן
 ישוב ד' מתרון אפו כדכתיב לעיל פ' כי תשא כי איש
 בבנו ובאחיו, ויעלה אליו בדעתו ח"ו אם יעשה כמלות
 החורה זהו אכזריות, על זה אמר דלא חדאוג ע"ז
 דונתן לך רחמים דהקב"ה יתן לך רחמים, דהרשמות
 מלד בריאותך כפי טבעך זה אינו רחמנות רק שהרחמנות
 תהיה מלד יראת שמים וע"ז עולה דונתן לך רחמים
 אז ורחמך דהיינו כל המרחם על בריותיו ברחמנות
 כזה אז מרחמין עליו מן השמים אמן :
 וענין דטיקר יניקת העולם תלוי רק כענין לימוד החורה
 וקיומה כהנ"ל, ע"כ מזה נתהוה במאמר כולם בכל
 ענייני העולם דהמקיר והשורש נמשך מישראל, כמאמר
 הכ' והיה כאשר ירים משה את ידו וגבר ישראל דסוף
 עולה לבזמן שישראל עושין רלונו של מקום כמאמר
 חז"ל בר"ה ובמחשבותיהם תלוי הכל ולכן כמה פ' שטלה
 איזה פקידה אם עלו במחשבותיהם לגבורת השקר
 מהסוס הו נחסוה כך, אך לבסוף הזמן דיבוא העת
 להתגלות יהיה איזה פקידה אשר יהיה נוגע להם לטיקר
 מחית פרנסתם ולטיקר מחיתם וילעקו אז לה' בשמע
 ישראל וממילא יגבר הקדושה בוכאשר ירים משה ידו
 א"כ נמשך לרוחיהם גם מסוף הזמן להם מלד דהכל תלוי
 עליהם, וזהו מלד כריתות הברית דתלוי הכל לפי רשיונותה'
 ולבסוף הזמן יהיה כפויין לזה, ע"ז עולה הנוסח דועל
 נשמותינו הפקודות לך. וע"ז כונת הלל בעניינותו בממשלת
 הורדס דמדורגתם אינו תעלה למושל טוב יותר מזה
 וזהו מלד דהכל תלוי עליכם, וע"כ עולה שני הדברים
 לבסוף הזמן זה דמורגל בפי כל דנמשך הכל מהם, וגם
 דנמשך הכתובים מברית בין הבתרים מבייבחר אותם
 בתוך ואת האפור לא בחר לאימה חשיכה גדולה, דאמר
 חז"ל דראה חשכת של גליות, וטיקר הוא דלכסוף הזמן
 מלד דשייכות זל"ז, דמלד כריתות כהנ"ל יעלו ללרוחיהם
 אז כדי שיגברו ויגאלם מזה בעור השם אמן :

פרישת שופטים

סמוך ובטוח כי ינלח המלחמה הוא ינלח וידו על העליונה, וזהו גופא הללחת השי"ת אם ראוי הוא לנלח אזי נחמה הוא לחיזוק ואימוץ לבב, ואם ח"ו לביסוף אזי נחמה לרפיון ידים, כן גם בחולה הוא נמי חלוי בדפחו, אם הוא חזק בדפחו ולבו נכון בקרבו כי יקום מחליו וכואו חזק ולבו אמיץ בחקוהו זאה שישיב לבריאותו, או ודאי תקוהו לא תהי' לאכזב ושבו ישוב לראות חיים, ואם לבו רפה וחרד אז הוא ח"ו בסכנה גדולה רח"ל, ולכן האדם החולה אם הוא ראוי והגון לפני ה' לשוב לאיתנו, זוכה מאת השי"ת לחיזוק לב ובטחון אמיץ ולסיפוך ח"ו לבו חלל בקרבו ורפו ידיו, וזה כונת הגמרא כחובות (דף ס"ח ע"א) דביקור חולים בזן גילו דטול אחר מששים בחליו, וזה מפני שמחוקו בדיבורו ומכפייתו בחקוהו טובה שיפזרוהו ה' וירפאוהו, והנה מזה בא להחליט חזקו לב ובטחון ב', ועל כן נפתח ממנו אחר מששים בחליו, ובזה נבינה גם תירוק הגמרא במה דמקשה שם ויבואו ששים בני אדם כאחד וישבו לחקפו, ומשני דהמבקר השני טול אחר מששים דבראשון כפשיירייתא דבי רבי, וכואו נמי כפי הכונה כ"ל דהמבקר השני לא יתפעל החולה ולא יתרגש כל כך כמו מהמבקר הראשון, לפי שכבר המבקר הראשון אמר אליו הדברים האלה, וכן גם השלישי דבריו יפעלו על החולה פחות מדברי השני לפי שכבר שמע החולה הדברים האלה מן הראשון והשני ואין חדשות בדברי המבקר השלישי, וכן הדביעי וכן בהחמישי וכן בכל הפולכים המבקרים אחרים, האחרון אחרון טופל על לב החולה פעולה פחותה מהמבקר שלפניו, וזה עשרייתא דבי רבי :

בזה יבואר הכבוד ב' וירא, וירא אליו ה' באלוני תמר, אר"ח ב"ח יום שלישי למילתו ה', וזא אליו השי"ת לבקרו, ולכאורה מה שייכות בזה להכנסת אורחים, ונראה דענין ביקור חולים הוא על שלשה אופנים, הא' דהמבקר יביא עמו איזה דברים של חפצו שסם יהיו לרפואה ולבריאת החולה, ב' שהמבקר ידבר על לב החולה דברים טובים ויטחן סקוהו בלבו לבל יפול לבו עליו בחליו ויחזק את לבו כפי ה"ל, ג' שהמבקר יביא איתו איזה מצוה וזכות המגינה על החולה, וכואו הנכבד משני אופנים הראשונים דכואו סבה יומר טובה ומועילה לבריאותו, ועסה נשימה על לב על איזה מהאופנים האלה הים הבק"ח אלל אברהם, כן אופן הראשון לא יסכן, כן ודאי מהשבות ארע"ה לא היו על דברים גשמיים ופסוקים כאלה דיהא זה נחשב אללו לפעין בק"ח, גם אופן השני לחוק את לבו שיחא בשמחה ובטחון, זה ג"כ לא יסכן דאברהם אבינו

כי חלל למלחמה על אויביו כו' לא חירא מהם וכו' וכו' כקרבכם אל המלחמה ונגש סכהו וכו' ואמר אליהם שמע ישראל אחס קרבים היום כו', אל ירך לבבכם אל חיראו וכו', חס סכהו המשיח לבדו ה' מדבר אל הפס, וכחוב עוד ודברו השופטים אל הפס לאמר מי האיש אשר בנה בית ולא חנכו ילך ויטוב לביטו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחננו, ומי האיש אשר נטע כרם וכו' ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישיב לביטו פן ימות ואיש אחר וכו', ויש להבין דלכאורה מה זה הקפידה פורה על הבית שבנה ולא חנכו ועל האשה שארש ולא לקחה, יומר מביט שחנכו ואשה שלקחה, דלכאורה איפכא מסתברא דאשה שלקחה יש להזהר יותר ולחוש פן ימות ותשאר אשהו אלמנה וכניו יתומים רח"ל, והגם דרש"י ז"ל נשמר מזה וכתב על הא דיתכנו דדבר של עגמה נפש הוא כמאמר חז"ל סוטה, בכ"ז מלך הרין והאחא יש יומר להקפיד באשה נשואה דתשאר אלמנה וכני' יתומים דזכו הקפדה מלך דין חורה ממה שיש להקפיד במה שרנילים הפולם להקפיד שהבית לא חנכו עוד והאשה לא לקחה עוד ופן ימות במלחמה ואיש אחר יחננו וישאנה, והגם מלך דין חורה יומר יש לחוש שישארנו נפשות אוחללים נפוצים ונפוצים. ונראה דכל הפרשה מדברה בענין חזוק לבב במלחמה לבטוח ב' כי הוא ילחם להם, ומחללה ה' כהן מדבר חזקו ואמרו אל חיראו ואל תפזרו כו', ואח"כ ה' כהן מדבר וטוטר משמים מי האיש אשר בנה בית ולא חנכו, אשר ארש אשה ולא לקחה, דיש בזה לחוש לפן ימות במלחמה ואז בפלי המלחמה ירגט באהליהם ויאמרו בשעת המלחמה, אוי לו לזה שלא זכה לחק הבית, או לקח האשה ואיש אחר יזכה בשלו, ויתלוננו ויזר להם על פיקר ענין המלחמה לאמר בלואי לא הייתה מלחמה זו כלל וזכו ירפו יד אנשי המלחמה, ולכן אף דמלך הרין יומר יש לחוש פן ימות במלחמה נמי שכבר חקך הבית ולקח האשה שארש, אבל כאן בפרש דמירי רק במה שיש ליהדר שלא ירפו ידיהם ולחזק לבם לבטוח כי לה' המלחמה, הנה בזה יומר יש לחוש לרפיון ידיהם אם איש ימית במלחמה ולא זכה עוד לחנוך הבית ולקחה באשה ויש בזה יומר רעש ורגזה והקפדה אלל העולם, וזהו כונת חז"ל בלשונם דעגמה נפש הוא זה אלל הפולם, ואח"כ ה' שוטר משמים מי האיש חירא ורך הלבב וכו' :

ודנה יש ללמד את האדם דעה, דכמו במלחמה חלוי סנלחון בדפח האדם הלוהם, אם הוא ירא ורך הלבב ולבו חלל בקרבו מאימת המלחמה או יגבר האויב עליו, אפנים אם לבו חזק בקרבו

אבינו פ"ה דה"י תמיד מקורב אלל השי"ה ואין
 השכינה שורה אלא מחוץ שמחה של מלוא חוק ה' **ה'**
 לבו ושמה כפ' תמיד ובוטח בו ולא ה' לריך לבק"ח
 מענין זה, ומעשה נראה כי הטוב טוב לומר כי ה'
 הנק"ח מה מענין השלישי שיבואו ליד מלוא המנינה
 עליו, והנה איתא בברכות שלש מציפות בן תיקף
 להמכה שמיטת, תיקף לגאולה תפלה, תיקף
 לגפילה ידים ברכה, ואר"כ אף אנו נאמר תיקף
 לת"ח ברכה, וביינו במארה ה"ח בביתו כמו שנאמר
 על יפקד ויברכני ה' בגלגל, ולכן אברהם אבינו
 פ"ה דה"י כואב לו המילה והי' תולה, העלה
 במחשבתו אולי ה' מתרשל במלוא שכתוב עליה
 ברכה, בינו שמה לא קיבל אורה ת"ח או קיבלו
 שלא בסדר פנים יפות, וכלל בחורה מכלל בן אחה
 שומע לאו, לכן ה' יולא ויושב בחוץ וביקש אולי
 ידמן לפניו אורה ת"ח שיבואו לביתו, והמלוא
 הדין הדין מגינה עליו בחלו, והקב"ה ה'
 מבקרו באופן השלישי כזה דהביא עליו מלוא המנינה
 עליו בחלו דבינו להכניס אורחים ת"ח דה"י הנה
 לבריאותו, והנה השי"ת עשייתו תיקף כרגע לכן
 תיקף כאשר וירא אליו ה', והנה תיקף וירא והנה
 שלשה אנשים נגזים עליו, וזהו שייכות הביקור תולים
 דוירא אליו ה' להא דשלשה אנשים נגזים עליו
 דבינו כנגסם אורחים כנ"ל, כנ"ל בעז"ה :

בכיות אנשים רבים המרדים אל ה' מקרבו יוכלו
 ללגח את האויב בערס יוכל המחרוב להרים יד
 כנגדם :

וידעו ג"כ ענין גם מנוכה השמונאים שבפוכס היו
 סלדיקים פתחיהו וזנו דמרוכ שיחם וכעסם
 על האויב אשר עשה דבר נורא כזה לסמא את
 הבית סק' הסגברו כאריות וכנמרים ללמוס בעד
 תורה אלביסם, ובעד בית מקדשו, ובעד עמו, עד
 כי נשחה גבורת האויב ולא יכול לעמוד כנגדם,
 ואולם לאחר התורבן אין ביכולה להיות הסתמנות
 ואימוץ סלב כזה נגד האויב לאשר אין לנו גדול
 בתורה כמו שהי' בזמן הבית, ואולם לפי שישראל
 ראויים ועלולים לביות גדולים בתורה ולהיות להם
 חיזוק לב כנ"ל, מלך רוממות נשמחם, לכן נשיחם
 לו זה החיזוק לב וההתאמנות הוא מרגיש חסרון
 בכפשו דחסר לו מה שהי' ראוי לו לביות, ומה שאח
 עלול לזה, והוא בדמיון עשיר שהעני, שהוא טפל
 ממדרגתו והוא שפל בעיניו יותר מעני החמידי
 שגולד עני, והעשיר כהוא כפי גדול יתרונו מקודם
 על העני וכפי גדול עשרו כן הוא ירדתו אחרי
 כן וכל מה שהי' מקודם עשיר ומשוב ביותר עשה
 בעת עניו ומרודו נפל ממדרגתו יותר, כן גם אחת
 ביום לענין ברותיות כל מה שהאיש גדול ביותר
 נרגש לו יותר חסרון מחמדיו שמימי קדם בעד
 הסתמנות וחיזוק לב שגפל ממדרגתו ממה שהי'
 ראוי ועלול לזה מלך רוממות נשמח, חזו ענין
 הכחוב חזקו ואמנו אל תיראו ואל תערלו בו
 דישראל בעת ירדחם הם שפלים בעיני עולם כפי
 ערך ושיעור מדרגתם מקודם כן הוא ערך ירדתם
 בשפל מלבם, ולכן אם מקודם הי' אחד מישראל
 רודף אלק מן העכו"ם אויביו, ושנים יניסו רבבה
 מרוב גדלם בחורה ומלות, והסתמנותם וחזק לבנם,
 כן אח"כ בגפול ישראל ביד ר' לפי שגפלו ממדרגתם
 בחורה ומעשים נספך הגרדף לרודף, ונספך לב
 ישראל וגמם כמים עד שנבר אויב, כמאמר הכי'
 איכה ירדוף אחד אלק ושנים יניסו רבבה וכו',
 והנה אמנם העשיר שהעני ועברו עליו שנים רבות,
 ודאי בשכבר הימים הכל נשכח ואין עוד זכרון
 לראשונות ולא יזכור עוד ימי טובו ושלוחו, אולם
 אם למשל יבי' טרע להעשיר ההוא שהעני כי עוד
 ישוב לבגרון וישוב לראות בטובה ופושר, שהוא לא
 ישכח ימיו הטובים שמקדם גם אם שנים רבות
 יעברו עליו בעניות, לפי שלא יוכל לשכוח ימי
 עשרו אחרי שגכון לבו כי עוד ישוב לשוש בטוב,
 כן גם מלב בני ישראל כעת בימי תורבן, הגם
 דכמה וכמה מאות בשנים עברו עליו בגלות והי'
 ראוי בהשקפה ראשונה שיהיו כאנשים שפלים וזבויים
 מחולדה בהארץ בגלות עלינו זמן רב מאוד ולא
 נזכור עוד מדרגתנו הנפלאה, ולא נרגיש עוד בחסרון
 הגדול שהוא, כמשל העשיר שהעני זה שנים רבות,
 שאיט

ענה

נשוב לדברינו הג"ל, מענין המלחמה דתלוי
 ברפיונות האדם ומחשבותיו, אם חזק ואמין
 בלבו אז ינלח ולהיפוך תחלת נפילה ניסה, והנה
 אם יקרה איזה שרפה לאדם או יתאמן האדם
 בעללם ברכוש מחוץ סוליקה יותר מכפי כחו בעת
 אשר ביהו שאין ושקט משרפס, חנה בא אליו ממה
 דמתאמן בעללמו ברפיונותו ומחשבותיו דחושב בלבו
 שיליל הכל, וכן אם גלייר בעוד ביהמ"ק קיים ויבוא
 אחד לפנינו להחריב הבית, הנה האיש הישראלי
 אשר אהבה קדושת הבהמ"ק הוקד בקרבנו העומד
 ורואה הדבר הרע הזה, בודאי יתגור בארית כחופיו
 כארי יתגפל על הדרך הסורר המחריב הבית המקודש
 וילחם עמו יותר מכפי כחו לעת אחרה בשאין עומד
 לנגדו האויב הרע להחריב, וזהו ג"כ מענין
 הסתמנותו להליל הבית כא"י לפי מדרגתו וגדולתו,
 כן ה' הסתמנותו בדבר נורא כזה בכיות כל מחשבותיו
 רק שיליל הבית הקדוש, וממילא נדע כמה רחוק
 מאמתן לב כזה עשו, אשר הוא שמח בחורבנו,
 ונוכל א"כ לשער כי תקראכה כאלה לעיני איש גדול
 בתורה ובמעש"ם וברוס"ק, איך בעת וברגע הזאת
 האיש שהוא כל טלמותיו ואבריו יתללו חוסים לעזרת
 ה' בגבורים ויתאמת יותר מכפי כחו ללחום נגד
 האיש הזה להחריב הבית בעוד האיש המחריב לא
 ימלא ידיו ורגליו לעמוד כנגדו, וזה מלך זריות
 האיש שהוא אשר תורבן הבית טוגע ללבו, ולכן

שאינו מרגיש עוד בחסרון העשירות, אכן מלד
 דישראל יודעים כי ימים יבואו וישובו ישראל
 לקדמותם ולגדולתם הראשונה, א"כ בהכרח ירגישו
 בחסרון ובעדר התאמנותם וחוק לבס ע"י חסרון
 התורה והמעשים טובים, וא"כ ממילא כל עוד
 שזוכרים ומרגישים חסרונם וזוכרים כל מחמדיהם
 שמימי קדם א"כ כעת בעת חסרו כל אלה הם
 שפלים מאוד לפי ערך גדולתם שמקודם, וממילא
 הו לסיפך שזה שישראל כעת הם שפלים ונרדפים
 כפי ערך גדולתם שמקדם, מזה ראה כי עינם לופיה
 כי ישיב ה' לשיש עליהם לעוב וישישו בשמחה כי
 אילולי כן לא היו בעיני עמם שפלים ונבזים כפי
 ערך חשיבותם שמקודם אחרי שכבר עברו שנים
 רבות ה' גשח מהם מרוב ימים, לכן גם מלד
 הגלות שהוא טורח מאוד לפי ערך גדולתם שבימים
 קדמונים הם פחה בשפל המלך מוכים ונענים,
 מלד מענין מפלותם נחווה גם בשמים לחסרונותם
 מענין הנמרה דב"ק פ' שגאה"פ וכביבו נשפעה
 מאוד וכו' לענשם, מזה אוח להגאולה כי צוא
 תבוא, דאילולי כן לא היו החרות חכופות כל כך
 וגדולות להורידו לשפל המלך, לפי ערך הטובה
 והגדולה שלהם מקודם מלד מפלתם, אחרי שלא הו'
 זכרון לראשונים כהיות עבר זמן רב מאוד, ומרוב
 הירידה והשפלות מדע כי גם גאולה חס' לנו ויחדש
 ימינו כקדם:

וה' ה' הנהגה הנסיוית לי בחמדיית כשם אלסים
 המורה על חמדיית, ולכן קרבן המורה שבה נגד
 זה, היינו ביהמ"ק השלישי ג"כ לריך להיות בחמדיית
 ושם בית נקרא עליו, ולכן זה הביהמ"ק שבה לקרבן
 חודה על הגאולה ועל העדות מן הגלות המר הזה
 דלריך להיות חודה שלמה לכל יומרב הבית עוד, ע"כ
 הגלות הזה שלפני הבית השלישי לריך להיות גלות
 שלמה, שמה שארכו לנו הימים מעת גלינו מארצנו
 ואנחנו נענשים בחוקף הגלות, לפי ערך הכבוד
 והגדלות שבי' מקודם כן ירידתנו פחה חס' בשפל
 המלך, מזה נחברר לנו כי שם ה' ישי' לנו לאלסים
 כנ"ל כדי שביהמ"ק שנמקום קרבן המורה ישי'
 בשלימות, נמלא דחלו' הגאולה לפי הגלות, וגם
 הגלות לפי הגאולה, וחלוי זה בזה וכן לפי הקבלה
 אופיות גלות ואופיות גאולה קרובים הם:

ונישובה לדברינו לפסקוי פאינו איכס ירדוף
 אחד אלף ושנים יניבו רבבה אם לא
 כי לורס מחרס וס' הסגירס, דמלד שהס מקורבים
 לה' ויזכרו אם ה' למעלתם מלד תקוהס וחוקס, לכן
 לפי מעלתם ומדרגתם הם בשפל ישכנו בשפל
 המלך וע"כ אם מקורבים לה' יקוו ג"כ להגאולה,
 ע"כ מזה כרדיפה הוא אוח הגאולה:

וזהו מה דקאמר בגמרא סוף מכות כיון שגניעו
 לבר בבית ראו שופל שבי' יולא מבית קה"ק
 המחילו הם בוכים ור"פ מלחק כו', א"ל לכך אני
 מלחק דכתיב ואעידה לי עדים נאמיים את אורי'
 פכסן ואת זכרי' בן ברכי' כו', מה פנין אורי' אלל
 זכרי', אורי' במקדש ראשון, וזכרי' במקדש שני
 אלא תלב הכתוב נבואתו של זכרי' בנבואתו של אורי'
 כיון שנחקיים נבואתו של אורי', ודאי חתקיים
 נבואתו של זכרי', וביינו נמי דארץ ישראל ארץ
 ברוכה ומלאה כל טוב זכה חלב ודבש, וכעת דאין
 בה הברכות האלה היא שממה ביותר, כמאמר סכ'
 על סר ליון ששמש שועלים הלכו בו ומורבנה גדול
 מאוד עד שלא תגיע גם למעלה חו"ל, וזהו ג"כ
 באופן הנ"ל דאה"ק לגדול קדושתה פחה דהקדושה
 סרב ממנה ואין לה גדולתה הראוי לה הו יופר
 גרוע גם מארצות אחרות שנגרעו בערכם הרבה
 ממנה חמיד, כענין הירוע מארבעה היסודות דלח"מ
 שהמדבר הנעלה על כולנה שאם ירד ממדרגתו
 הראוי לו הוא נגרע הרבה ממדרגתו הפעל מי
 שתחתיו, וכן הוא בצע"ח אם מח לא לבר שירד
 ממדרגתו צע"ח למדרגת לומה, אלא אף גם נגרע
 בערכו מן הלומה, וכן הלומה אם ייבש יגרע הרבה
 ממדרגת דומס שהוא במדרגת תחתיו, וכן בכל
 דבר החשוב חשוב מחברו אם נחווה בו חסרון נגרע
 בחשיבותו מדבר שתחתיו במדרגה, חסו פנין הכתוב
 וכביבו נשפעה מאוד, לפי שהקב"ה מדקדק עם
 הליקוים כחוק השפעה, שזה מלד רוממות קדושתו

ועיין מ"ש בפ' וילא דגלות החל הזה מה שבגנו
 חחה יד ישמעאל הוא סכנה גדולה עד שיחכן
 על זה מה שאמר יעקב אע"פ, וסי' ה', היינו
 שהנהגה הנסיוית לי לאלהים, היא הנהגה חמדיית,
 היינו שהכלל מיד עשו אינה ע"פ דרך הטבע רק
 מוכרח להיות כנס עד שהנהגה הנסיוית חשוב
 להיות אללו כהנהגה טבעיית החמדיית לפי שהכרח
 להכלל ע"פ דרך הנסיו, ובכן גם קרבן המורה
 דמחוייב להביא על זו הכללה, כפי דין שרמזו
 במלח וכל החיים יודוך ר"ת, חולה יס יסורין מדבר,
 מוכרח המורה להיות ג"כ חמדיית, ולכן בית השלישי
 שהוא נגד יעקב מוכרח להיות בית חמדי דלא יתרב
 עוד, ולא כאברהם שקראו סר, ולא כילחק שקראו
 ערב, דהכללם מפרעה ואבימלך לא הו' גדולה כל כך
 ילביכך גם הקרבן לא הו' לריך להיות דבר חמדי
 ובקביעות, משא"כ נגד הגללה יעקב מטשו הו' לריך
 גם חמדי, ח"ש והאבן הוא אשר שמתי מלכה
 יהי בית אללים, יכל ענינו של יעקב הו סיתן
 לבניו וסובבים וסולכים על כלל ישראל הנקראים על
 סם יעקב, ואמר אם יהי' אללים עמדי ושמרני
 בדרך הזה שהוא גלות ישמעאל מה שקשה מאוד להכלל
 מאחו, יותר מהכלל מגלות מלרים וגלות צבל,
 וגם ובי' לי לחם לאכול ונגד ללבוש, וגם ושכתי
 בשלום אל בית אבי היינו מקדש ה', והכל יהי' אחט
 בדרך נסיו שישיב להיות כדרך הטבע שהוא חמדי,

ואולם לפי רוב הימים אשר חלה יד ה' בנו ראוי שכבר יהי' נשכח מעלחנו ורוממותנו שמקדם, וא"כ פכ"פ היינו ראויים להיות שוב לשאר הטובדי כוכבים ומחרי האף הגדול הזה עוד היום, אלא דחו מופת חוקך כי עוד עין ה' זופי' עלינו לשוב לרחמי להשיבנו למעלתנו הקדומה, ולכן עוד היום בכיותנו מטונים ומדוכאים בעונית נגרע ערכנו מאוד והכנו מובדלים משאר הטובים עד יבוא הפת וירא וישקוף ה' משמים, ולכן כיון שידענו בטח ששיבנו ה' אליו, כעת בהמסר לנו שכינה עונו ירדנו פלאים והפלא את מכותינו מלד מעלתינו פלה חוקף הברות ככ"ל, ונראה בעליל כי עוד ישיב ירחמנו, וזה יסכן רק אם נראה דהישראלי שפל מאוד בעיני עצמו נגד הטובדי כוכבים, אבל אם הישראלי הולך קוממיות ומחשב עצמו שוב עם הטובדי הכוכבים ואיטו מפחד ממנו זה מורה ח"ו על ששכח מעלתו הקדומה ואין חסרון גדולתו כיכרת בו ולא ישים על לב כי עוד יש תקווה ולא יזכר עוד לשוב לקדמותו, וזהו שכתוב במקרא, שישו אתה משוש, וכמאמר חז"ל כל המחבל על ירושלים זוכה ורואה בנחמה, אבל אם איטו מחבל על ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחה, וזהו אל תראוני שאני שחרחרת מלד עצמי, דזהו רק מלד ששופחתי השמש, וזהו נ"כ מלד שאני רואה עצמי שחרחרת מאוד מאוד שלפי רוב השיבותי מקדם נעשה השחרות גדולה מאוד, והרי כבר עברו זמנים ועודים, ואם הי' נשכח מעלתי מימי קדם לא הי' השמח עולם בו כעת רושם גדול כל כך להיות בשחרות עצומה כל כך, אך דוח באמתו מורה על שבוד לא נשכח ממני מעלתי ועודי השיבתי והלכתי אל אישי הראשון הקב"ה לחסות בלל כנפיו, וא"כ לא נגרע פרכי מאומה, וממילא כעת יפעל בי השחרות פעולה פזה בזה שאני שחרחרת מאוד דהוא לא מלד שאני שחורה בעלם ואבדה תקופת ח"ו, רק אדרבה השחרות בא, רק מלד ששופחתי השמש, ועוד נשוב נחכה בללו בכוח גאולתנו ופדות נפשנו ככ"א :

אפילו הטח כל שהוא עושה בו רושם גדול וכנס, כמו שאינו דומה חסרון שבוהב לחסרון שבכסף, שבוהב ניכר החסרון יותר מבכסף, דללד השיבות הזכב חסרון מעט עושה בו נזק רב, וזהו מה שאנו אומרים בסוף סודיו ביוכ"פ הריני לפניך ככלי מלא בושם וכלימה, ולפי שהאדם המתודם הוא קטן בערכו לכן יקטן איפס החטא ממה שאם שבי' החוטא נחשב לאדם גדול ולדיק שאז חטא קטן עושה בו פגם גדול, וכן הוא גם הענין באה"ק ולפי עולם וגודל הקדושה שיש במקום שהוא לפי ערך זה בעת שליפת האויב וחלל קדושה ירדו פלאים ומרבה יותר מכל הארצות, אלא שבהשקפה ראשונה לפי אורך זמן החורבן שכבר נשכח מעלתה הראשונה הי' ראוי להיות ככל הארצות גם ארץ ישראל שלא הי' החורבן גדול ועלום כל כך בעבור שכבר אין בה קדושה כלל ואינה ראוי' להיות מורבנה ושמוחה יותר מכל הארצות בחורבן, אך מלד שיש תקופה שארץ תשוב לקדמותה ותפרח כחכללת וישיב הקב"ה שכינתו לניין לכן גם עתה מורבנה גדול מאוד לפי ערך קדושתה ככ"ל, וז"ש כיון שראינו שפעלים הלכו בו הוא גודל השממון והחורבן מאין כמוהו בכל הארצות ונא יטייר גודל שממון כזה רק אם יטייר שיש תקופה שתשוב לקדושתה דאל"כ ח"ו, לא הי' כיכר בה החורבן והחסרון יותר ממה שניכר שממון וסורבן בשאר ארצות, א"כ ממילא התקיים בה גם נבואת זכרי' עוד ישבו זקנים וכו' בשוב ה' שבות עמו, וא"כ תלוי נבואתו של אורי' בגללכם לנין שדה חמרש, במה שהתקיים גם נבואת זכרי' ככ"ל, וזהו מה דאיתא בגמרא ע"ז, דאל"ל לזוקי לריב"ח עמא דבזחי אהדרי מאריבי לאפיכי, וענה לי דעוד ידו נטויו, והק' מהרש"א דעוד ידו נטויו בקללות הוא דכתיב, ולדברינו ניחא, דענין קללה זו ועוד ידו נטויו הוא לגודל ערכנו ומעלתנו הקדומה הוי פחיתות ערכנו בעת הזעם גדול מאוד ולא סר אפס ממנו, ונפגשים יותר משאר הטובים עד שנגרע ערכנו והכנו בשפל המלב יותר מהטובדי כוכבים,

פרשת כי תצא

לא יבוא עמוני ותואני בקבל ה' עד פולם כו', ונראה דהנה איתא במדרש על ענין הששוב דהגזירה חוזרת מרע לעוב דלא שיך ניחוס בכבודו ית' ח"ו, אך המשל בזה לכן מלך שמטא נגד אביו המלך ויתנסו לבית הסוהר וישלח שם פקודתו להגביה את ראשו והנה שלח הבן מכתב בקשה לאביו שימחול לו על פשעיו

ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהדים לקללך פי' ולא אבה ה' אליך לשמוע אל בלעם וישפוך ה' אליך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה"א, לכאורה אין כאן מקום למאמר הפסוק ולא הי' לומר כאן רק טעם של המלכה

ולרעה, דדוקא מה שמחלה נגזר למוב מפי הקב"ה לא יתפך לרעה אבל גזירה שציקרה לרעה רק ע"י חטובה נהפכה לכונה לטובה אם יצא האדם ויתעל נחפך הכונה להשחנות לרעה כפי מה שנגזרה מציקרה, וזהו הכונה בהכחונים הנ"ל רגע אדבר על גוי ועל הממלכה כו', לנחוש כו', ושב הגוי הוא מרעהו ונחמתי ואפרש במאמר לטובה, ורגע אדבר על גוי לבטח כו', זהו האיש שע"י חטובה נחפך מאמר הגזירה לטוב ואדבר עליו לבטח כו' שוב הכחוב נמשך על החלה המאמר שלפניו, שהגוי הוא שמחלה ע"י חטאו דברתי עליו לנחוש, וע"י חטובה ונחמתי על הרעה ואדבר עליו לבטח כו', האיש שהוא אם אח"כ הרע צעיני ושב אל סורו, אז ונחמתי על הטובה שבדברתי עליו בינתיים וישב מאמר הגזירה להפירש לעונש כפי שנגזרה מקודם, עכד"ק, ועיין מש"כ בספרי אשר חנני ה' דהו מה שאמרו חז"ל במקום שבפלי חטובה עומדין אין לדיקים גמורים יכולין לעמוד, דברי הבעלי חטובה מלבד שכרם בעד מעשיהם הטובים הנה גם כל הגזירות שנגזרו עליהם נחשאים הרבים יכולים להיות, הפך פירושם לטוב ויתפך להם גזירה עונשם לשכר גדול עלום ורע, וא"כ יש להם יותר טוב מלדיק החמירי דאין לו שכר הטוב רק כפי מעשיו הטובים אבל לזה גם מעשיו הרעים שהם ברוב כ"כ יותר מהטובים נהוו ג"כ לטובים, א"כ עולה אליו טוב יותר מכפי לדיק החמירי, ועי' ח"ש שם עוד צעיני ניבול פה וחוכמה עד היכן הדברים מגיעים, ולפ"ז גם פה יצואר דכל ענין בלעם הרשע ה' גזירה מן השמים רח"ל להיותו רשע מרדוף לישראל די"ה אליו כח בפה בסט"א כפי מדרגת משרע"ה בטברה, וכפי הכחוב דולא קם עוד נביא בישראל כחש, ואיחא במדרש אבל נאזי"ע קם ומנו בלעם, וסיינו דזה לעומת זה עשה אלהים, הסומאה לפי הקדושה וכל הגדול מחברו ילרו גדול סימנו, וכפי דאיחא בגמ' (ב"ק דף נ') דהקב"ה מדקדק עם הדיקים כחוט השערה דזהו מלד דהקדושה גדולה, כן לפ"ז עולה כנגד ג"כ לר הסומאה וכמו שהבאנו לפיל איזה פפמים, וזהו ג"כ מה שאמרו חז"ל על יפקב אבינו ע"ה וסלוא קל שבקלים אינו אומר כן, דמזה נודע עד כמה סיפס גדולת יעקב, ממה שהי' אומר דבר כזה שאין נאה אף לקל שבקלים, ויעקב צדקתו וטהרתו ה' מסבבר ועוסק להסיב ממילא סיפס גדולתו בטברתו גדולה למאוד, וזהו מה דאחז"ל כל ס"ח שאינו נוקס אומר כחש אינו ח"ת, דסיינו דלא מחחזי מיני' ילרו עד די"ה עולה אליו לרצונו להיות נוקס וטאר באופן כזה עד שיהי' מוכרח להסבבר על ילרו באופן כזה, א"כ אינו עוד במדרגת ח"ת, וע"כ בכלל דכל מה שאדם גדול מחברו כן הרע עומד כנגדו להיות נלכד ברשעו ג"כ יותר גדול מחברו, כן הוא באדם וכן בכל הדברים ששפולס

פשמיו ונתרצה לו והגביה עוד מדרגתו למעלה גבוהה מאוד, ויעש המלך משתה לכל עבדיו בהשיבו את שבות בנו, ושאלו את המלך מה יעשה לפקודתו אשר פקד להגביה ראש בנו, ויען אותם המלך כי פקודתו היתה כחוכה בלשון שיסבול שני פנים לרע ולטוב, ואם לא ה' שב מדרכו ה' פקודתו מפורשה להגביה ראשו להסירה מעליו, עתה כאשר שב מדרכו תפירש בכונה דברכי הפקודה שיגביה ראשו, סיינו שינשא ויריס אותו על כל השרים במדריגה גבוהה, ואם בפקודת אשר ודם יחכן שחסבול כונת שונת כפי מעשה ההנהגות האיש שעליו נגזרה הגזירה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר בגזרת מלך מלכי המלכים הקב"ה ופקודתו יש להעמיס כונת שונת וכפי מעשה האדם כן ישי' הפירוש והכונה בגזרת השי"ת ואין כאן חזרה ח"ו, רק דהפירוש נשתנה מרע לטוב וכך היתה במחשבה חחלה בעת שנגזרה הגזרה שאם ישיב האדם מדרכו אז כל דברי הגזרה יהיו מפורשים לטוב, ונראה מזה לומר בכונה הרמב"ם מה שהביאו התו"ט סוף ברכות כשיבוא סוף הזמן, כך הענין שם, יודמנו סבות לבני האדם להפך החורה וכו', מלד כי ישי' בלא זכו ונלרך הלם לעלות בסוף הזמן לטוב במדרגה גבוהה, ע"כ כשהם יהיו ח"ו במדרגת גזירתם מקודם לרע מאוד ישי' מזה ח"כ בחזרתם בחטובתם למדריגה העליונה בטוב מלד הפיכה כונת פשט הרע לכונת הטוב, ועי' בספר בית הלוי למורי ש"ב הנאון ז"ל פי' בזה הכחוב בתהלים אחת דבר אלהים הקב"ה דיבר רק דיבור אחד, ושחים זו שמענו, שאנחנו נבינה בו שתי כונות, האחת כי עונו לאלהים, היינו מרד"ד ועונש, שניה ולך ה' חסד, כונה לטובה ולחסד, רק כי אחת תשלם לאיש כחשעשו, שכפי מעשה האיש כן יתפרש המאמר, וכן פירש בזה מאמר הפייט ותשובה ותפלה ולדקא מעבירין רק את רוע הגזירה, שהרע מעבירין מהגזירה, אבל הגזירה עצמה אין מעבירין דהגזירה נשארת רק תשונה לטובה ולרחמים, וכו' פי' הכחוב ירמ' י"ח רגע אדבר על גוי וכו' לנחוש כו', ושב הגוי הוא מרעהו ונחמתי על הרעה כו', ורגע אדבר על גוי ועל ממלכה כו', לבטח ולנטות ועשה הרע צעיני כו' ונחמתי על הטובה אשר אמרתי להסיב אותו, והקשה הבע"ק דהיכן מליט דמדה טובה שילאחה מפי הקב"ה חחור לרפה ח"ו, ובגמ' שכת פ' במה אשה אחז"ל מפולס לא ילאזה מדה טובה מפרי הקב"ה וחור בו, כרי דמטובה אינו חור, ופירש בזה דמיירי באדם שמחלה ה' רע ונגזר עליו גזירה, ואח"כ חור בו האיש ונחפך לטוב, וא"כ גם הגזירה נשתנית לו לטובה, אבל אח"כ כשחור האיש שהוא לסורו ורעהו שכתחלתו, אז הגזירה היתה שמחלה היתה לרעה, רק שנהפכה אח"כ הכונה לטוב הגזירה היתה טובה ותהפך לו לתחלה

שבעולם, כל דבר שהוא יותר יקר מחברו סוה החסרון ג"כ יותר גדול, וניכר בו החסרון יותר ממה שניכר החסרון בדבר הכול, דאינו דומה החסרון והפחתה שנעשה בכלי זהב, להחסרון והפחתה שנעשה בכלי ברזל, וכן בכל הדברים שבועולם, דדבר חשוב שנעשה בו חסרון ופחתה הוא יותר ממדרגת דבר שפחות ממנו, למשל כמ"ש לעיל אם יש חסרון בצע"מ ולומח הוא נעשה שפל גם ממעלה הדומה שהוא מדריגה שאחר הלומח, שלפי שאין בו הצבע"מ והלומח שבתו ומעלתו שלפי ערכו של הצבע"מ והלומח לא לבד שיפול למדריגה הדומה שהחמיו אלא שגם הוא פחות ושפל ממדרגת הדומה, וכן הוא גם באדם, דהנה אדם ישראל כי ימות באוכל יש בו משום טומאה אובל, משא"כ עכו"ם אינו מטמא באוכל כיון דאינו אדם לפי שהעובד כוכבים אין עליו מעלה אדם ומדרגתו בשבתו כן חסרונו וטומאתו אינה גדולה כל כך, ולכן אינו מטמא באוכל, והוא ג"כ מה דרס כוחים אינו מטמא מטעם הנ"ל, וכן הדין ג"כ בקרא דוכי מחר קדוש דאסור להרבה צד"ת נגד לואה, אבל זהו דוקא כלואה אדם דאסור אפילו להרבה כנגדו צד"ת ואפילו ולאחריו וגם בליכא רית, היפוך מן ערוה דמותר בלאחריו, וגם בעולם עיניו, ותמור צוה דאסור אפי' במחילה כלי זכוכיה, חבו מלך דמעלה האדם גדולה, לכן גם הפסולת נקרא מטוקף מאוד ותמיר דיבא אסור לקרות כנגדה ואפי' להרבה, אבל לואה נכמה מותר לקרות כנגדה דהיינו מלך כהנ"ל דהכפשה מדרגתה פחותה ושפלה, לכן גם הפסולת שלה אינה תמורה ואינה מטונפת כ"כ ומותר לקרות כנגדה אם לא דיבא אסור מלך הריח כלואה החמול, ודומה לזה, אבל מלך פלמחו אין בו איסורא והיינו מלך דבהמה לית בה שבת כאדם, לכן גם הפסולת שלה אינו פסולה גמור. וכן גם סוה מדרגת בלעם בטומאתו נגד מדרגת משה רבינו ע"ה בטברתו דהיינו כפי מדרגת משה רבינו ע"ה אם איש במדרגה כזו ח"ו סי' חוזר לרע, כפי מדרגתו זו הייב בא לסמ"א ח"ו עד למדרגת בלעם דכפי גדול זכופו, ח"ו כשיחזר לרע כן חסי' מדרגת טומאתו כפי הכתוב אם זה לעומת זה עשה אלהים, ולהיפוך אם סי' בלעם שב מדרכו הרע סי' עולה מטומאתו וסי' עולה למעלה עד שהי' בא למדרגת משה רבינו ע"ה כפי הכתוב הנ"ל, חסו ג"כ ענין הכתוב הנ"ל ולא קם עוד נביא בישראל כמשה דאחז"ל בישראל לא קם, אבל בהעט"ס קם ומט בלעם, היינו דאף לענין הסברה לא יוכל עוד איש לעלות למדרגת משה, אך לעלות ממדרגת הטומאה ולהיות נכסף למדרגת הטברה עד למעלה למדרגת משה זה יוכל להיות במליחות, ומנו בלעם, היינו דאם נכ כשהאדם בטברתו אין מליחות שיוכל איש לעלות במעלות עד שיגיע למדרגת משה רב"ע, אך לפי הכתוב אם זה

לעומת זה עשה אלהים וטומאה הרי נקל לעלות למדרגה יותר גרועה בטומאה שאין למטה ממנה לרע, ונקודת מדרגה זו עומדת בלימלוס נגד המדרגה יותר גבוהה בטברה מה שבכח אנוס לכלות דהיא מדרגת משה רבינו ע"ה, ואם אדם שגפל ברשת זו ישים אל לבו לשוב מדרכו הלא פתאום יעלה מעלה מעלה ממדרגתו יותר גרועה בטומאה עד למעלה יותר גבוהה בטברה דלפי מה שהאדם משוקע בטומאה חגדל מעלתו ומדרגתו כששב מדרכו ויטבר, חסו ג"כ ענין דלא זכו אחישנה והיינו דיבואו למדרגת גבוה מלך כזכי' דעולין בטברתו, או דיבואו לטברתו מהפוכם מלך דלא זכו מהמדרגה הגרועה מאוד דהיא עומדת נגד מדריגה הגבוהה מאוד עד דישיבו בפעם אחת מזה לזה מהמדרגה השפלה והגרועה למדרגה הגבוהה דזה לעומת זה ברא אלהים כהנ"ל דנלרך להם או לביאת מדרגה דאין למעלה סימנה, וע"כ אם יסי' באופן דלא זכו סוה העלה או להסוותם להזדמן להם סבות להפך התורה דיעלו או ח"ו למדרגה פחותה דאין למעלה סימנה דהוא ח"ו כענין קודם יליאת מלרים כדי דיעלו אחרי כן בתשובתם מלך לרוסיס למדרגה גבוהה דאין למעלה סימנה כאשר נלרך להם או לבסוף בזמן, חסו הוא ענין הרמב"ם בדאדמתט להם סבנות להפך התורה ח"ו, חסו ענין ארוך ורחוק עמוק מי ימלאט כאשר אין צדעה האדם להשיג דעת דרכיו של הקב"ה וכדמסייס הרמב"ם שם וכו', וכן גם ענין מש"כ הנר"א ז"ל מה דמבאר בזה"ק בפערא דלניעותא דאין בן דוד בא עד שדור כולו זכאי או כולו חייב דהכונה על האדם שהאדם יסי' או חייב כולו, או יסי' זכאי כולו, מלך תשובתו דכפי שיסי' במדרגה יותר שפלה בטומאה, כן לעומת זה אם ישוב יסי' לעומת זה במדרגה יותר גבוהה שזכות דהם עומדים זה לעומת זה בלימלוס ויסי' פולה מענין חייב כולו, לענין זכאי כולו :

וְהַחֲזִיר לדברינו הראשונים להכתוב דלא יבוא עמוני ומואבי וכו' דבלעם דסי' כה בטומאתו בפיו מה דסי' אומר סי' נחקיים, וכדומה דהיכה קללמו אם יגע איזה איש במואב או יבוא עליו עונש כך וכך יסורים וכדומה רח"ל, וחסו ענין גזירה מן השמים שליחות בלעם על ישראל, והקב"ה מלינו מידו והפך זה לטובה, אך כביכול ליכא תורה ורק שנתפכה הכונה מהגזירה שלא יגעו במואב והטוגע בהם יבוא עליו עונש כך וכך, דהיינו שלא יבאו בהם ע"י חסון שלא יתחטו במואב ובני מואב לא יבאו בקבל. ואולם ההכרח לקיים מלותיו ואז חסי' הגזירה נשאתר כפי שנתפכה לטובה, אבל אם ישובו ויסיפו לחטוא או תשוב הגזירה כפי שיתיה מבוארת ומתפרשת בלאח הגזירה לאור פשוטו כמשמעו, דהטוגע במואב יבואו עליו יסורין רח"ל, חסו הכתוב

לא

כי תקלור קלירך בדרך ושכחה עומר בשדה לא תשוב לקחתו למען יברך ה' בכל מפעה ירך , נראה דבנס במלוח שכחה שה' הפני עומר כאורב ותיקף כשגשכח מצפה"ב ממחר ולוקח , וע"כ יקרה ג"כ שאין הצפה"ב זוכר כמה שכח , ואם הפני לוקח השכחה ממילא אין צפה"ב יודע ג"כ כמה נשאר לו ונתהוה כנשאר סמוי מן העין ונחול עליהם הצרכה כמאמר חז"ל דאין הצרכה שולטת רק בדבר הסמוי מן העין , ולכן מלך המלוה נהסוה אליו ברכה , וזכו מאמר הכחוש כי תקלור קלירך ושכחה עומר בשדה , לא תשוב לקחתו , ולא אמר כי יברך ה' , רק אמר למען יברך , דהיינו הצרכה הנזכר שהי' כך בענין דבר הסמוי מן העין , וזכו למען יברך כרי לכיוה הצרכה חליך , כך ל"ל בעזרי"ת :

לא יבא עמוני ומואבי בקבל ה' . מלך דואשר שבר פליך אח בלעם לקללך , ולא אנה ה' אליך לשמוע אל בלעם ויפך ה' אליך לך אח הקללה לצרכה , היינו הקללה דנניפה במואב ספך לצרכה היינו למלוה דלא יבוא עמוני ומואבי , ומלך זה מקללת בלעם נחסוה בישראל עוד מלוה , רזכו מהפיכה קללה בזה לפס מלוה לישראל דהיא ברכה , פ"כ מוכרת אחה לשמור הלאו דלא יבוא דלא תחזור קללת בלעם לפסונה הראשונה דיסורין רח"ל , אך זאה נעשה כהפיכה הרע לטוב , הוא רק פ"י השובה , אבל בכאן דלא היס השובה הוא רק מלך כי אהבך ה' אליך לכן עשה עמך חטיבה זו בעולם , כן נראה לי בעזרי"ת :

פרשת נצבים

כויכוח דאנו מבקשים השיבנו ה' אליך ואח"כ ונשובה , והקב"ה השיב לבס שובו אליו ואח"כ השיבה אליכם , ולכאורה מה הוא החילוק גדול עד למלך מה דנשובה אחרי כן אחרי ששיבנו ה' אליך , או אם נשיב מקודם שישיבנו ה' אליו עד שהביאו החלוק הזה לגלות הזה דיהי' בעולם , אך לפי הנ"ל א"ש דמאזיה זכות ישיב אוחס ולא את שאר העובדי כוכבים , הוא מלך דעבדתי ישראל לארון גדול כביכול שאין כמוהו לכן נחשו דנקראו כבדים שאין כמוהם , רזכו דוקא אם הם ככר בהשובה לעבודתו ית' , אך אם הם לא שבו עוד א"כ יש בעולם גם עבדים אחרים חשובים כמוהם ומאזיה זכות ישיב אוחס אליו אם הם לא שבו עוד , ולכן כמו במדרגה דהוא ית' לך לאלהים , במדרגה זו אחס הכיו לו לפס , וזהו לפי דין , ואך אם לעברך צברית ה' אליך ובאלהו , אז יתנסב עמהם ברחמים , ויקיים אז גם הפסוק דהשיבנו ה' אליך ואח"כ ונשובה דגם זה הכחוש הוא חורה וזוהו מקויים לאזיה פעמים , ואך אם החנהגוהו אחס ברחמים דהיינו אם מקיימים עליהם לעברך צברית ה' אליך ובאלהו אשר ה"א כורת עמך היום , לכן אז לא בוי זאת שהס מעלמס ית' לו לפס ואני אחי' לכם לאלהים , רק דהקב"ה עשה לבס יותר מכפי הדין וזוהו הקיס אוחס לפס קודם שיקיימו בעלמס כפי הכחוש דהשיבנו ה' אליך ונשובה , וזכו הכחוש דאז למען הקיס אוסף היום לו לפס וזוהו ית' לך לאלהים כאשר נשבע לאבותיך וגו' , כך ל"ל בעזרי"ת :

למען הקיס אוסף היום לו לפס וזוהו ית' לך לאלהים , הגם עבד שצוד לרבו שיש בעולם עוד ארון אחר גדול כאדונו , הגם אין יחוס להעבד לומר שאין בעבדים חשוב כמוהו כמה שצוד לארון גדול , שהרי יש עוד ארון אחר גדול כמוהו , אך אם אין עוד ארון אחר גדול כזה נמלא שיש להעבד ג"כ מעלה שאין בעולם עוד עבד חשוב כמוהו מלך שצוד לארון גדול כזה , ח"ש בהפלת שבה במנחה כיון שאחס אחד ושמך אחד , לכן מי כעמך ישראל גוי אחר בארץ , וזכו דאיהא בתקון ג' משמרות ישראל כשהיו מתחילין לעבוד פ' זרה אף הקב"ה בסיר תפילין שלו משעס הנ"ל דחלוי תפילין שלנו בתפיליו זכ"ו , דמאי כתיב בתפילין של ישראל שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד , וכיון דהס היו עובדים פ"ו והיו מסירין תפילין שלהם ויש להם ארון אחר בעולם ח"ו , אם כן ג"כ אין השיבותם כל כך מה ששייכים לארון גדול כביכול ית' , וע"כ תפילין דמארי עלמא מאי כתיב בבו ומי כעמך ישראל גוי אחר בארץ , לכן נחסוה דגם הקב"ה כביכול יסיר תפילין שלו מלך דאין השיבותם כל כך אם ח"ו יש לבס ארון אחר בעולם , ולכן שפיר יש שייכות הסרת התפילין שלהם להסרת תפילין של הקב"ה , וזהו הכחוש את ה' האמרת היום , ולכן ה' האמירך מלך דזה חלוי בזה אם הוא האמיר בעבודתו לכבודו יתברך , לכן נחאמר גם הוא וס' האמירו , דהיינו כיון דאחס עשימוני חטיבה , לכן גם אני אעשה אחסם חטיבה , וע"כ בוי שפיר

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע, עיין בראש"י שהעתיק שזה חלוי בזה אם תעשה טוב כפי לך חיים, ואם תעשה רע כפי מות ח"ו וכו' מפרש ופולק, ויש לדקדק דלסקן בכחוב כחייב העירוותי בכס היום את השמים ואת הארץ, החיים והמות נתתי לפניך ולא לחיוב הטוב והרע, ונראה דהנה כבר הדפסנו על הכתוב ויחילבו בתחיתם הבר, מה שאמרו חז"ל תלמד שכתב עליהם הר כניגית ואמר להם אם תקבלו את החורה כפי מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם ולא קאמר פה תהא קבורתכם, דשם אינו משמע בכאן, וכחבנו דהנה באמת אם ישאל להאדם אם יש לו אות על יום האחמול שכיב בעולם, אין לו שום דבר לזכר אותו, אך אם חידש בהחורה ויגש ברעמו ובשכלו וכו' אות על הימים שעברו שכיב בעולם דאל"כ באיזה זמן נהוה הידיעה אליו, ואך יכולת להראות זמנו גם מאיזה למודית, ע"כ פעמירו בעת בריאתו שיהי' יום' כדון הגדול לאמר שיהרב בעולם, כמאמר חז"ל שיה אלפי שני הוי פלמא וחד תרוב, דאם כל זה אינו רק בעת שיש עולם הנשם לפי דעת הפשוט, אך אז בבת שיהרב פלא הוא דברים בטלים גם לאנשים פשוטים, ואין תמה להראות זמן עולמו אז, רק מהדבר שישר גם אז לאחר שיהרב בעולם חכו הסוה"ק, ואך אם ישכת אדם איזה דבר תלמודו, אז יחסר זמן מהדבר שהוא מעולמו, וע"כ אמרו בפרקי אבות כל השוכח דבר אחד מתשנתו כאילו מתחייב בנפשו, שנאמר רק השמר לך, פן יסורו מלבבך כל ימי חיך, לשון כל שיינו שגם דבר אחד לא ישכת תלד דייחסר איזה שעה מימי חייו, ואך דזה נאמר על אדם גדול דיש חיי עולמו בידו, אך אנשים בנינוגים שלא יזכרו כל למודם מכל ימי תייהם, הרחמנות גדול עליהם עד למאוד, שאין להם אום להראות ימי חלדם בעולם, אך אינו דברים יכול גם כל איש ואיש לחזור לזולתו, ודאין לך דבר שאין לו מקום, לכן אף שכל ימי חלדו אינו לזכרו, בכ"ז אינו שפוח מהעולם שגם אליו מופת לזה, וזהו דאמרו בפרקי אבות אין לך אדם שאין לו שעה, תלד דאין לך דבר שאין לו מקום, וע"ז אמר כבודו יתברך להם וכפה עליהם הר כניגית, להראות דהחורה היא פגינה על ראשיהם, ואמר להם אם תקבלו את

חורתי כפי מוטב, ביינו ממילא מוטב לכם תלד דכל ימי חלדכם כס ימים חיים, ואם לאו שם דיינו באיזה מקום שחבנו שם תהא קבורתכם, דיינו ימים נקברים שאין להם זכר, וזהו מאמר הכ' על אברהם אבינו ע"ה זקן וכו' בימים היינו שבת וימים בידו, וכן נאמר כאן דהנה יום מתן חורה ניכר לכל שהי' בעולם מדחזינן כל פס הישראלי, ואמר הכ' ראה נתתי לפניך היום זה יום מתן חורה אם תעשו ג"כ כל הימים, ביינו אשר אנכי מתוך היום לאסבה את פ' אלביך ללכת בדרכיו ולשמור מצותיו ואז יהיו הימים חיים וקייים עליך, ומי, ומי שיהיו לך ימים יותר יהיו יותר ימים חיים, ודבית והשי"ת אובד שחפשה טובתך להיות כל ימי חלדך חיים וקייים, לכן בעד זה יעשה לך עוד יתרון אשר ברכך ה' אלביך בארץ שחסיכ טובה ומחוקנת, אך אם יפנה לבבך ולא תשמע הנהיית לך ג"כ, כי בביום הוא יום מתן חורה, דיינו יום הכוא ישי' לך לעדות כשלא תעשה כל הימים ככיום הכוא דלא פסיג ג"כ שוין כהיום הכוא דהוא יום חיים, ורק שחבנו ימים אבודים, וזהו כי אבוד, ומי שיהיו ימים יותר יהיו יותר אבודים, ועבור זה השי"ת מלטער עליך מה שחפשה רעתך, אשר בעד זה חסיב גם הארץ מקוללת ולא תאריך ימים על האדמה וכנ"ל סיפור מחיים ודבית הקדוש דהיה שכרך דברךך בארץ אשר נותן לך לרשתה, רק דלא תאריכו ימים על האדמה וכו', דלימוד החורה הוא גופא החיים, ולפיכך זה הוא גופא המות ח"ו, וע"כ כפי דיבורי אליך בכל ענין שפרשה עולה דלאו נתתי הוא זה באם תעשה טוב כפי חיים, ואם לאו כפי מות, ורק דזה נאמר הוא מחיים דכיוולת מזה להראות הימים שעברו, ולפיכך הוא המות מה דהימים הוי כנקברים, ולכן אמר הכ' העירוותי בכס היום הוא יום מתן חורה אשר החיים והמות נתתי לפניך, וא"כ כיון דזהו הוא החיים, ולפיכך הוא מות, לכן אני אומר לך ובהרת בחיים, כמאמר חז"ל אני מראה לכם דיותר טוב לפניך שתבתרו בחיים, וכמאמר חז"ל כהאם האומר לבנו ומעמידו על חלק סיפה ואומר לו את זה ברור לך, וע"ז נאמר ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומך גורלי, הנחת ידי על גורל הטוב, ואמרת לי את זה קם לך, כן נראה לי בעוה"ת :

פרשת וילך

ויאמר ה' אל משה בכך שוכב עם אבוהיך וקם הטעם הזה חנה אחרי אלפי נכר הארץ, אשר הוא

בא שמה בקרבו, ועצמי ופטר את בריתי אשר כתיב אתו, ומרה אפי בו ביום הכוא ובסחרתי פני מהם

והי' לאכול ומלאוהו רעות רבות ולרות ואמר יו' כי פנה אל אלהים אחרים, פ"י מש"ל בענין קין הענין דאם עובד לחמה ולכנה נקרא עובד לשם הוי' אחרת עיי"ש, ואלהים אחרים הוא שעובד לדבר שיודע ומכיר איך יתפרנס מזה, כי שם אלהים היינו מדב"ד וסבב היינו כמו שמנהיג השי"ת את העולם בתמידות בענין שמצין ענין השגחתו, משא"כ הוי' הענין נס"י, לכן אם יעבוד דבר אחד שלפי דעתו מצין הוא איך יתפרנס מזה כמו מאזני מרמה וכדומה שסובר שי"ת פרנסתו מזה כל ימי חייו, או שעובד להננות העולם כפי הנכנסה, דזה נקרא עובד אלהים, וכחבנו שם דזה יו"ג נ"כ בדור האחרון, וענין כונה חז"ל דללקח תאוה יו"ה"ר מעבודה זרה וניתן לענין הממון, היינו נמי דללקח ענין העבודה זרה מאיזה דבר שאין מצין במה הנאתו ממנו, וניתן לאיזה דבר שמצין איך הנכנסתו ממנו, וזהו מלד דזה לעומת זה עשה אלהים מדה כנגד מדה, פ"כ אם הקדושה הוא במטמוניות בלא התגלות, הוי זה כנגד זה הטומאה ג"כ ענין מטמוניות כמו עובד להחמה ולכנה, וזהו נקרא דאינו עובד להוי' אשר ברא אותו, אך ח"ו עובד לטומאה זו דכוי' אחרת, אך אם הקדושה היא בהתגלות כמו שהיה לאדם הראשון וכמו שי"ת בדור האחרון, כחבנו שם דזה דכוי' דנקרא בענין נס"י דכוי' דכוי' באדם הראשון ודכן יו"ג בדור האחרון דהענין הוא בתמידות דכוי' אז נקרא הוי' לשם אלהים, מלד דזה ענין הנס"י יו"ג או בתמידות וכמאמר הכתוב ביעקב אבינו ע"ה, אם יו"ג אלהים עמדי ושמרני אף בדרך הזה, וגם יו"ג לי לחם לאכול ובגד ללבוש, וי"ת ענין התכונות אלו בתמידות דכוי' אלי שם הוי' לאלהים, היינו שם הוי' המורה על הנס יו"ג כמו שם אלהים בתמידות, ולכן לך הקדושה או יו"ג בהתגלות, דכן כפי הטומאה בהתגלות כנ"ל, דזה נקרא דאינו עובד לאלהים, אשר ברא אותו רק עובד לאלהים אחרים כמאמר הכתוב בפ' נזבים בדור האחרון וילכו ויעבדו אלהים אחרים, וזהו ג"כ כונה הכתוב וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ, דהוא נמי ענין אלהים אחרים, אשר הוא בא שמה בקרבנו, דבאיזה מקום שיבוא שמה כן יו"ג עובד אלהים אחרים כנ"ל, כמאזני מרמה וכסף כנ"ל דבאיזה מקום דכוי' שהתנהגות שם באיזה אלהים אחרים יו"ג הוא עובד ג"כ אלהים אחרים כאלו, וזהו ענין הכתוב אשר הוא בא שמה בקרבנו, וכתב עוד ועזבני וספר את בריתי אשר כרתיתו, דהנה יש שני ענינים בענין מורד כ"ב ח"ו, דיש מי שהוא בכלל ישראל ורק מעשיו רעים, יש לסיפוך כאשר הבחנו לעיל דמעשיו אינם רעים והוא עוסק בענין כללית ישראל לטובה כמו בקו"ה וגמילות חסדים ושאר ענינים דלטובה בכלל דהמעשים בעלם טובים הם, אך הוא עובד את ה' עד שאינו בכלל ישראל, וגם בזורתו אינו ניכר אשר בשם אלהי

ישראל יבונה, ואיש כזה אינו כולת ברית עם ה' ועובד רק להכליתו במה שסובר שי"ת פרנסתו מזה כל ימי חייו, וזהו הכתוב בדור האחרון דועזבני וספר את בריתי אשר כרתיתו, והנה יש לזה ב' ענינים, יש שמדבר עם חברו כראוי, אך הוא מורד כנגדו במעשיו, ויש שאינו מירד במעשיו נגד זולתו, אך אינו בא עמו בדברים עד שכשישאלהו חברו דבר מה לא ידע להטותו כלל, והכנה לזה הוא כבוד המדומה או שאר כבוד, וזהו השני שאינו רוצה לדבר עמו כלל, נהפוך עליו כבעם יוסף אף שמעשיו חבירו אינם נגד רגונו, ממה שהראשון שמעשיו כולם נגד רגונו ועכ"פ הוא בא בדברים עמו כאיש אל רעהו לא כן השני אינו רוצה לדעת ממנו כלל עד שגם הדיבור ירחיק ממנו, כן הענין בהבורא יתברך ועזבני אף שאינו מורד במעשיו כנגדו שפושע מעשים טובים ומשתדל בדיקור מולים וגמילות חסדים, אך וספר את בריתי אשר כרתיתו אחר שאינו ניכר בו כלל שהוא חזק כי ובעבודתי ובוה מרוחק ממני כולו, לכן וחרה אפי בו ביום הכבוד, היינו בדור האחרון, וי"ת לשם מדה כנגד מדה, אם הוא מורד במעשיו, הוי הפוגש ג"כ כנגד מעשיו הרעים, אך לא יעזבו ה' לגמרי ואם ח"ו יבוא עליו היוזק פהאזניו מאיזה דבר, אז כביכול כבודו יתברך הוא לו לאב ולרחמן כמו אב לבנים מלד דנקרא עם ה' בן המלך, אך אם הוא לסיפוך דמעשיו טובים הם, ורק מרוחק מדה ישראל עד שלא יכנה בשם ישראל או הפוגש ג"כ הוי לסיפוך, אינו מעניש אותו בשפת עברה, רק שמסתייר פניו ממנו, אך כשבאש לו איזה לרה ממקום אחר אזי לא ירחמנו כאב לבן, וזהו והסתרת פני מכם, וממילא וי' לאכול שי"ת הפקר, כי הנה יש אב שאם בנו חוטא עליו יכבו תיכף מכת לחי, אך באופן זה הנה האב בעלמו מעניש אותו, ועיגש זה יש לו גבול וברוגו רחם יזכור, אבל אם הן עיזב את אביו לגמרי, עוגשו מדה כנגד מדה שהאב ג"כ יעזוב אותו לאנחות, לכן גם כאן כביכול אין האב מענישו בעלמו שחרי מעשיו בעלם טובים המה, רק עוגשו שכביכול עוזב אותו, והסתרת פני מכם ומזה ילמח שאם רעש הבוא עליו ממקום אחר לא יו"ג מי שיגן עליו וי"ת הפקר, וזהו וי' לאכול, והג"מ בין שני העוגשים, דהפוגש שבא ח"ו מכבודו יתברך בענין הראשון, זה יש לו גבול, אך בענין השני כשבא עליו לרה ממקום אחר ואין מי להגן עליו כי כביכול עוזב אותו כפי מעשיהם דועזבנו, זה הפוגש אין לו גבול, דכביכול אינו מענישו בעלמו, וזהו ומלאוהו, מענין מקרה, שי"ת עזב אל המקרה, רעות רבות ולרות באין מספר, והאדם הזה יו"ג קשה לו, למחזה ועל מה זה מלאוהו רעות רבות ולרות, ואמר הכתוב ואמר ביום הכבוד דאף דמעשיו אמנם טובים הם, אך ככ"ז על כי אין אלהי

רחוק הוא ממני, לכן גם אנכי אסחיר פני ביום ההוא מדה כנגד מדה כמו על הרעה אשר עשה כי פנה אל אלהים, וביינו כאשר הוא רחוק ממני ופנה אל אלהים אחרים ככ"ל, ועובד למאזני מרמה ולכסף ולהתכלית באשר הוא סובר דמזה יהי' פרנסתו כל ימי חייו, ועובד להתנבנות העולם כפי מה אשר היא מתנהגת בהתנבנה, וכמו שהוא פנה ממנו, כן אפנה מאתו גם אנכי, ואסחיר ממנו, ומסיים ופנה כחבו לכס את השירה הזאת ולמדה את ב"י ושימה בפייה, למען תהי' לי השירה הזאת לפד על זה, ועל זמן דור האחרון בבני ישראל, ואל ילאה שקורא לראות זה עוד הפעם אף דכבר הבאנו זה לעיל, בכ"ז מלד דלייריקן כאן בפרשה ומלד דבדרי מוכר הלנו פה פה"פ, כך כ"ל בעזתי"ת:

אלהי בקרבי, דופזנני, לכן ועזבתים, והסחרתי פני מהם, פ"כ אף דתיכף אינו רואה פנשו, מלד דהקב"ה שותק להם, דהעונש הוא רק בהסחרת פנים, אך לבסוף כשיפגע אותם ענין היוזק מתקום אחר יהי' הניק גדול וענום מאוד יותר ויותר פמה דהוי מועיט אותם תיכף מלד דעוזב אותם ומפיקרם כפי מדה כנגד מדה בהעונש, דאם כביכול לא הי' עוזב אותם והי' מעיט אותם תיכף, הי' זה במדרגת האב לבן, וזהו הכתוב הלא על כי אין אלהי בקרבי, ולכן מדה כנגד מדה גם הוא כביכול עזב אותו, פ"כ הוי עונשו דממילא מלאזני מרמה פאלה, ומסיים הכתוב עוד ואנכי הסתר אסתיר פני ביום הכוא על כל הרעה אשר, ולאנשי העולם הי' מתנהג בטוב, אך בהסחרת פנים היא רע כי

פרשת האזינו

הם כנגד מעשה שאר העובדי כוכבים, כמו שכחבנו שם על הפסוק וחרה אפי נו ביום ההוא, וכן כאן כונת סכ' וירא ה' ויגאץ מכעס בניו ובנותיו, וכן גם לפמ"ש בפ' ובי' אס שמוע, השמרו לכם סן יפנה לבבכם וסרתם זעבדהם אלהים אחרים, דבכ"ז העונש שיבוא עליהם לא יהי' מלד טבעי רק בלד הנסיי שגם מלד הנסיי יבוא עליהם פעם מה שלא עלה בדעתם ורעיונותיהם לכך, היינו דהעונש לא יהי' עליהם רק פ"י הטבעי כאשר לכאורה מכפי מה שאדם מודד מודד לו, וזה שעובד לאלהים אחרים לכאורה ראוי שהעונש שיבוא עליו יהיה ג"כ רק ענין טבעי כפי ענין העברה, פ"ז העיד הכתוב דהעונש יבוא עליהם רק פ"י ענין נסיי, וזהו וחרה אף ה' יחס, כן גם כאן כונת הכתוב דאף דהי' עובד לאלהים אשר לא ידעום, חדשים מקרוב בלו, ותשכח אל מחוללך, דזהו נקרא רק עובד אלהים אחרים, בכ"ז העונש שיבוא עליהם יהי' ג"כ רק ענין נסיי, וזהו וירא הויה ויגאץ דהענין נסיי דחבול העונש עליהם, מכעס בניו ובנותיו, וע"כ אמר הכתוב הפלה היעולה דואמר כבודו יחברך אסתירה פני מהם, אסתירה פני מהם כאשר הסחירו הם פנים ממני, כמ"ש בפ' וילך מדה כנגד מדה וכמ"ש רמב"ם ז"ל סוף פ' הרואה במס' ברכות בענין [כאשר הבאנו זה כמה פעמים] דר' נתן ספרו תורתך עת לעשות לבי כי כשיבוא הפת להנקם ולהפרע מן הרשעים יודמנו סבות לבני אדם להפר סחורה, כדי שיבוא עליהם העונש במשפט, וזה הענין עמוק ורחב עמוק עמוק מי ימלאנו

ירכיבהו על צמחי ארץ ויאכל וכו', וישמן ישורן כו', יקניאוהו בזרים וכו', יזכרו וכו', ע"י לעיל פ' וילך מ"ש איזה נקרא אלהים אחרים והוא עולה על דור אחרון דוילכו ועבדו אלהים אחרים, דפד כאן הי' ענין פ' זרה פאיזה דבר שאינו מבין ענינו ממנה, דהיינו לתמה ולבנה ולשאר אלילים, אך בדור האחרון יהי' ענין עבודה זרה רק בדבר שמבין ענינה, ונקרא אלהים אחרים היינו דאינו עובד לאלהים אשר ברא אותו בענין השגחת הנהגה המידית, רק דעובד לדבר אחר שמבין ענינה, היינו למאזני מרמה ולכסף ולהתכלית כאשר יתשוב שמוה יהי' פרנסתו כל ימי חייו, או להתנבנות העולם דנקשר לעולם כמנהגו המיד וכחבנו דזהו ענין כונת חז"ל כמה דנלקח שאלות העבודה זרה וניתן להכסף דהיינו מדבר שאינו מבין, לדבר שמבין ענינו, וזה כונת הכתוב כאן אלהים לא ידעום היינו אלהים אחרים שבדור האחרון, ומסיים הכתוב חדשים מקרוב בלו לא שפרסם תבחיכם, נור ילדך חשי ותשכח אל מחוללך, דעובד רק לאלהים אחרים באשר שיאחו כל רעיונותיהם רק לדבר שמבינים ענינה וממילא לא ידעו אף מענין לד הקדושה, כמכש"כ משום דבר נסיי, וזהו וירא ה' ויגאץ כאשר כחבנו פ' וילך כמי שעוזב את חברו עד שאינו רואה גם לענות לו על איזה דבר שישראל ממנו, ואין רואה שיבי' לו עמו שום התקרבות אפי' בדיבור, וע"ז יגדל כעם חברו עליו יותר מאס שפי' מכה אותו באכזריות, וכן גם מי שחזב את ה' ולא נסס ישראל יכנס אף שמעשיו טובים

מלאנו כאשר אין זיכולה דעת האדם לפשיג דעת דרכיו של הקב"ה שנאמר כי נצחו דרכי מדרכיכם ומחשבותי מחשבותיכם, ע"כ חוכן דברי הרמב"ם, וכוננו לפי מה דמלינו כשחבוא העת לשלם שכן טוב להטובים יבואו גם מהערב רב ויאמרו דגם הם ישראלים ע"כ גם אליהם מגיע השכר, ולכן קודם הגאולה יודמנו סבות מן השמים לבני האדם לפטר התורה, ויקויים הכתוב כי ישרים דרכי ה', אך דלדיקים ילכו גם ופושעים יכשלו גם, דורש אברהם אבינו ע"ה באמת נמשך לבו לדרך זה הטוב והערב רב נמשך לבס לדרך זה הרע, לסבה להפטר החורה ויחפשו בלא בטחוננו בה' לאיזה חכלית, ומלך עבירה נוררת עבירה מכונת הרוחה הממון נחשוה מעט מעט עד דיולא מכלל ישראלי ככולו עד דבא רעונם להיות בלא עול, וזה באו הכל מאין בטחוננו בה' לאין עוסקים בטורה, לחפש אחר החכלית, ויהיה נשחנה גם מבחון מלך הסבה, דיהי' אז בלורחו ובאיכותו ובכמותו, כדי שאח"כ כשיבוא הטוב עליהם יהיו הכל אומרים דהוא במשפט, ולא יהי' יכולת להערב רב להיות פועל דגם הוא ישראלי, כיון דמלך הסבה הקודמת אינו נקרא עליו אז שם ענין ישראל וגם לא בשם ישראל יכונה, ולכן יהי' ניכר לכל בעת הגאולה לענין השכר דהכל הוא במשפט ע"כ חוכן כונת דברי הרמב"ם ז"ל, ועימש"כ בפ' נזבים בשפרי אשר חנני ה', דזה כונת הכתוב פן יהי' בכם שורש פורה ראש ולענה, דהיינו דשרירות לבו אינו ניכר מבחון מלך מפשיו הטובים הנ"ל לכאורה נגד מפשה יתר העמים, ואמר שם הכתוב לא יאבה ה' סלוח לו דבמדה כנגד מדה, מלך דהסחיר פניו ממנו, לכן גם והסחרתי פני מהם ג"כ, דכביכול מבפנים, וקנאחו באיש ההוא, ורבלה בו כל האלה הכתובה בספר הזה, דהוא עולה כענין סוטה דהיה ג"כ וגססרה וגסמאה, מרכונת החורה להראות פריאותה למבחון, מלך דהליכתה מבחון עם שערותיה הוא מעקרי פריאותה לפי דין החורה דיולאה בלא כתובה דנכסל לקיחה האשה לאיש לפי המכוון החורה ולפי העמדת בריאת העולם, וזה נלקחה אליה משפרות וקנו מגילוחו, כמאמר הכתוב ופרע ראש פאשה, ואמר שם הכתוב עוד ויהיית לאלה ולשבוטה בחון עמך כו', כן כונת הכתוב גם כזה הדור האחרון מקודם הגאולה, דיבואו אינו סבות כדי שיחודש מי הוא הרע, ומי הוא הטוב, ושענין הרע דמבפנים יחגלה למבחון, כמו שהוא פענין בסוטה הנ"ל, ולכן אמר הכתוב גם כן ורבלה בו כל האלה הכתובה בספר הזה כענין סוטה דבאלה דגם לזה דור האחרון, ויהי' ומתה ה' את שמו מחמת השמים היינו דיהי' בא סבה מן השמים לפטר החורה, וזהו ח"ו חילול שמו הגדול יזכרך, וכמו שהי' בסוטה עד דיוכשר למתיית שמו הגדול, כדי שיחראש פריאותה למבחון, כן גם בדור האחרון יוכשר ג"כ ולכן

להיות מביא מן השמים ענין איזה סבה לפטר החורה דהוא חילול שמו הגדול ח"ו, וזהו ומתה ה' את שמו מחמת השמים כדי להיות הרע עולה מבחון, ונראה לפינים, וזהו וסבדילו, הוא לשון פירוש ומובדל דהענין נראה מבחון, והבדילו ה' לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות הבדיות הכתובה בספר החורה הזה, ויהי' ענין הסוטה דכתיב בה לאלה ולשבוטה דהי' בה כל הענין הזה, כן יהי' גם כן בדור האחרון, וזה ענין הכתוב ויאמר אסחירה פני מהם כענין הנ"ל דיודמנו סבות מן השמים לפטר החורה, אראה כמי שעומד בלרו ורואה, כמו שמלינו כענין אור הגנוז דראה שאין העולם מחקיים בו עמד ונגזו ללדיקים לפת"ל כמו שכתבנו במס' חולין כענין דר' שמעון ז' פזי רמי דויפש אלהים את שני המאורות כו', דלכאורה איך שייך ישוב הדעת בהקב"ה, וכתבנו שם דאדם קודם עץ הדעת הי' ראוי דאור הגנוז לבדו יופיע אליו ולא ע"י הדל החמה דהוא רק כפיין מראה נגד אור הדלוק, בכ"מ שיאחו המראה יהי' אור הנראה דלוק לנגד עיניו, כן רק אור החמה, וסלכנסה היא מחטוללת מאור החמה כמין מראה שני' ממראה ראשונה אשר כנגד אור הדלוק, ואך האדם קודם עץ הדעת לא הי' לריך לכל זה, ורק דהי' זיכולתו לראות גם כנגד אור הגנוז, אך לאחר עץ הדעת דנחשוה עליו עין הגשמי שאין זיכולתו לסבול רק כפי שמחטוללת אור החמה, ולכן הי' ראוי העולם שהי' מחטולן עליהם אור הגנוז לבדו, רק דכביכול ראש מחטלה שהאדם יאכל מעץ הדעת ויהי' עליו עין הגשמי שאין זיכולת העין לסבול אור הגנוז ואין העולם מחקיים, לכן הפסיק באור החמה דיהי' עליו אור מאור הגנוז, ואור הגנוז דיהי' לבדו לעולם עמד וסבדיל ללדיקים דיהיו נחשויים לעמיד לבוא כאדם קודם עץ הדעת, לכן זהו הענין דראה, מלך דהכל זי"ש חוץ מיראת שמים, ולכן אכילת אדם העץ הדעת דהי' הבחירה ביד האדם, ורק דראה זה רביכול כמו מי שעומד בלרו דיהי' כך ואין העולם יוכל להחקיים לכן עשה זה ברוב רחמיו כפי מה שיטעור האדם על דעת הקב"ה, ואף דבבחירה ניחן להאדם ואינה לריכב להשמר מקודם כפי מה שיטעור האדם הבחירה, אך בכ"ז ברוב רחמיו וחסדיו עלינו במה שאין כל העולם מחקיים עשה הקב"ה מקודם חקנה גם לזה, וכן הענין במה דשליך אמת ארלס במה דאיתא שם דראה שאין העולם מחקיים בהם, וכן הענין בלויחן במה דאיתא שם ג"כ דראה שאין העולם מחקיים בו דעולם הענין על האדם, וכן כ' על הכתובים דעץ פרי היה אמירת הקב"ה, וזכארכ לא עשהה כן רק וחולא עץ עושה פרי, דזהו כפי"מ שיאכל העץ הדעת ראוי להיות דחבוא להאדם פריו בזפת אפו, ע"כ נחשוה מלך זה מקודם ההכנסה דנלרך להיות עושה פרי שיבוא להאדם ע"י פשיחו

ולכן סיימו חז"ל מאמרם לפיכך כשנתקלל האדם נחלקלה ונפקדה גם בארץ עמו, דאכורה האדמה מלד דהוא שייכות זה לזה דהוא ענין מעשה א' וזהו דכתיב ג"כ בעבורך, וזהו ספ"ג כ"כ באשר ילד את האדם וכו', גלוי וידוע לפני ככה כבודך שאם יפתח אחר מהם או יסתם אחד מהם אי אפשר להקיים, וג"פ כל האריכות הזה למת, כי די לומר וברא בו נקבים נקבים חלולים וואס יפתח אחד מהם אי אפשר להקיים כו', ומה סכונם באחריו גלוי וידוע לפני ככה כבודך מה משפיענו בזה, ומה נלרך לגלוי וידוע מה דיכולת גם שפל ערך לידע דאם יפתח או יסתם דאי אפשר להקיים, אך להמבואר כאן יתישב שפיר, דכנס ראינו במס' תענית רנחוס איש גם ו שפי' בלא ידיים ובלא רגלים וסקורה על ראשו וצבל זאת סי' עופק בחורה הרי ראינו גם מי שאין בו כל הכתוב כאן, בכ"ז הוא חי ומתקיים, ועוסק בחורה, ומהו שאמר כאן שילד את האדם בחכמה במה שלא יוכל להקיים בלא זה, אך הסירון בזה דלאו כל אדם יתקיים בידו שיהיה כמו נחוס איש גם זו ויחיה כוח ויעסוק בחורה כפי המבואר כאן, דאף דהבחינה ניתן ביד האדם לעשות כרוננו, בכ"ז בקב"ה לופה ומביט עד סוף הדורות, וידוע וגלוי לפניו שלא הכל יהיו כנחוס איש גם זו, וא"ת מה לו להקב"ה לתקן את העולם באופן גם אם ימטא דכלא אם ימטא מה יפעל לו, אך גם זה כפי המבואר כאן, דבזה שראה שאין העולם מתקיים, לכן ברוב רחמיו וחסדיו עלינו כתיבול מחקן מקודם גם אם העולם יתקלקל אח"כ אף מלד מעשי האדם, אך באמת למת מתנהג כן שפי"ת על אופן כוח, כנה ע"ז נברכהו בעד זה, וזהו הנוסח ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר ילד את האדם בחכמה, וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים כהיקון האדם כמלייר בכל אבריו, מלד שאם יפתח, או יסתם אחד מהם, אי אפשר להקיים לפניו, אך דפי' יכול להיות שיחייים ויח" האדם כנחוס איש גם זו אף שלא יהי' נברא בכל אלו השלמיות, אך הלא גלוי וידוע לפניו דלא הכל יהיו כנחוס איש גם זו, אף דהבחינה ביד האדם דהכל בידי שמים חוץ מירא"ה שמים, וזהו מלד שרואה ראי' לדתית כהנ"ל, לכן מתקן הקב"ה מקודם בעולם גם אם יתקלקל אח"כ, אך מי יכוף אותו לזה, זהו מלד רוב רחמיו וחסדיו עלינו, וזהו ברוך אתה ה' ע"ז דילך את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים, וגם אח"כ ברוך אתה ה' רופא כל בשר ומפליא לעשות, וזהו ג' כאן ארצה מלדי, כמי שצומד בלדו, אם האסתירה פני מהם, זה יהי' אחריהם דבוראי יהיו כולכים הערב רב לרע, וא"כ יהי' יכולת להבדל מהם ויהיה בירור מבין ההולכים לרע, ובין ההולכים לטוב, ויהי' יכולת להטובים לפניו עליהם הגאולה, אך מי יאמר זאת דענה זו דאסתירה פני מהם יהי'

לתועלת דההולכים לרע יפרדו מישראל ואולי לא ירנו, וא"כ לא יהי' זה לתועלת, וע"ז אפי"כ כי אני ארע כי תמיד דור חספוכות סמה, בניס לא אמונ גם, ולכן אם רק אסתירה פני מהם בודאי ילכו לדרך הרע, ויהי' יכולת להיות הבירור להביא הגאולה, ואמר כוד הם קגאוני בלא אל כנ"ל דאלהים אחרים, ואני אקניאם בלא עם כו', כי אש קדחה באפי כו', אספה עלימו כו', ממי רעב ולחומי רשף כו', מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה דכנס יש שני מיני רעות, א' במעלות ומסרונות, דהיינו בשיכול חרב דע"ז אין יכולת לחשוב ענה דהכנה דאינו יבוא לזה דהוא בא בפתע פהאוס, דזהו עולם על מחוץ תשכל חרב, אך דחולי אינו נחשך מזה כיון דזה אינו על זמן כביר רק על איזה שעות, ב' יש ענין מסרון פרנסה דהוא להיטך דזה יכולת עולה להיות ימים וחדשים עד שבא מזה לידי חולי רח"ל, אך מעלתו בזה כיון דיש שיהיה זמן ע"ז יכולת לכונן איזה סכנות לחיובו זה, אך בסוף הזמן אומר הפסוק דיהי' שתיבן רח"ל דמחוץ תשכל חרב, היינו ע"ז עכ"ס, ומחדרים אימה הוא מניעת פרנסה, גם בחור, גם בתולה, ולכאורה מה שייכות הבחור לקללה זו דמניעת פרנסה, ע"ז אמר הכתוב דיונק עם איש שיבה, היינו דהשוו נער וזקן כאחד, דהיינו כיון דגם הבחור היונק עושה ג"כ דרך להכליתו לפרנסה, לכן במדה שאדם מודד מודדן לו, דכיון דגם הוא מבקש פרנסה, לכן עללם גם עליו ג"כ הסכרונות דמחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, ואמר אח"כ אמרתי אפאימה כו', לולא כעם אויב אגור, אם ישחוק להם כבודו יחבךך, פן יאמרו אח"כ ידנו רמה, ורק במה שעובד לאלהים אחריו וזהו כל עונתם, ולא ה' פעל כ"ז, ע"כ מלד דאסתירה פני מהם ויהי' אחריהם לילך בדרך הרע, לכן יהי' הבירור מהם ותבוא הגאולה על הסובים וסם יאבדו בסופם, כדי שלא יאמרו ידנו רמה, ואך דלכאורה הם בעצמם יבינו זאת אם יוכשר לכבודו יתבכך להביא סבה מן השמים להפך הסורה, דהוא בודאי כדי שיהי' הבירור מהם, ולכן לא ירנו לילך בדרך הרע להראות למבחון כדי שלא יהי' מופרד מישראל, א"כ לא יהי' לו תועלת מן העלה זו דאסתירה פני מהם, ע"ז אמר הכתוב הנס יודע דגוי' אובד ענות סמה, ואין בכם תבונה, ולכן לא יבינו כל זאת, כי לו חכמו ישכילו זאת ויבינו לאחריהם, דמה יהי' אחריהם וסופם, ויש מאיזה דבר להבין וזהו דמאיזה דבר יהי' רלוגם להלך בדרך הרע, דהוא רק כדי להדמות לעכ"ס, ואך לכאורה איך יוכשר בעיני ישראל להדמות לאיזה איש שאינו דומה אליו במעלתו, לא בשכלו וביחובו הסוב, דהוא רק מלד דהוא עומד בתקפו בעשרו ומלד גבורתו ורודף את ישראל, אך כשיבין הדבר הזה לאשורו דהוא לא גבורתו עשהה זאת ורק וס' הסגירם, ויש מאיזה דבר להבין

לביין דאס ירווף אחד חמשה או עשרה יש יכולת להיות בשכלו דהוא חקפו מכמו, ואך אס נראה דאיכה ירווף א' אלף ושנים רבבה, דזה אינו כפי הטבע, דהוא בודאי אס לא כי לורס מכרס, וי' סגירים, וא"כ יש בכל זה להבין דאינו מלד נכודתו וא"כ מכו יחוסו לילך אחתו ולהתדמות להעכו"ם וליך בדרך רע, ולו חממו ישכילו זאת יבינו לאתריהם מה יו' הסוף מוס דיאבדו בפפס א' כרשעי ישראל ביולתח מזרים, וא"כ אס יבינו כל זה הדבר לאשורו לא יו' לו תועלת דאסתירס פני מהס כפי סג"ל למען יו' יכולת לביאת בגאולה, אך זאת ארע בכל זאת כי גוי אוכד פלות המס, ואין בהס תבונה, ולא יבינו לאתריהם, וא"כ בודאי ילכו בדרך הרע אס אסתירס פני מהס ויו' יכולת לביאת סבירור ולהיות התיקן לביאת הגאולה שיחול על הטובים וא"כ היו לתועלת הטובה דאסתירס פני מהס דהתדמו לעכו"ם כ"כ עד ששפאום לפלילים, דזה אינו ארע דבעוד שילכו בדרך הרע יעשו גם לאויבינו לפלילים אשר זה אין בו ממש, כי לא כלורס לורס, ואשר מגפן סדוס גפנס ומסדומית פמורס, היפוך מענין דין ב"ד שיששים לדון הדבר לאמתו, ענביו פנבי ראש כו', חמס תנינו כו', הלוא הוא כמוס, דזה אינו ארע כ"ז וחמוס באולרותו, לי נקס ושלס לעת חמוס רגלס, כי קרוב יוס אירס וחש פחידה למו, כי ידן ה' פמו דעולה על פדע רב, ועל פכדיו יתנחס, דעולה על זרע ישראל, בזה הפנין המבואר בס' אפן שלמה מסגר"א ז"ל, ועלתי סג"ל היא בודאי לתועלת דילכו בדרך רע, מלד דיראס גם כעת כי אולת יד ואפס עלור ועווב, בעת דאין סולכים בדרך הרע כ"כ, לכן אס רק אסתירס פני מהס דבזדאי יופרד מישראל, ויו' התועלת לביאת הגאולה, אה"כ יאמר כבודו יתברך אליהם ויאמר אי אליהו זהו אליהם אחריס סג"ל, כמו מאזני מרמה, והכסף והסכלית במס דלהתדמות לעכו"ם, וסובר דמזה פרנסתו כל ימי חייו כנ"ל, ואי לור חסיו בו, דהוי להס לור שבטתו בו, ואס זה נקרא עובר אליהם אחריס, נקראת גם המשתה אשר יאכלו עם הגויס ביחד אז להתדמות להס, כמו בתי תיאטרין תקרובת עכו"ם, ולכן אמר כבודו יתברך אשר תלב זבתימו יאכלו יסחו יין נסיכס, דסוכרים שיהי' זה להס לפזר בכל עיבתס, יקומו כעת זכו אליהו ויעזרכס, יהיו עליכס סתרה לפיני פנויס אשר לא ידעו ולא יבינו עניניכס ועסקיכס ולא ידברו מאתכס שיהיו עליכס סתרה מהס, כדכתיב על התורה דאמה סתר לי דתסבנו סלס, ויאמר עוד כבודו יתברך בסוף, ראו פתס כי אני אני הוא, כי כאשר אין הוי"ה אחרת עמדי לענין הנהגת הנסיו, כן אין עוד גם לענין הטבעי דהכל אין בו ממש ואין גם אליהם עמדי, ולכן כמו דענין עבודת חמס ולבנה אין בו ממש, כן זה

דאלהים אחרי' דמאזני מרמה וישר הדברים שאין בו ממש, וכשם שאני לבדי להמית ולהחיות דהוא ענין נסיו, ולכן כל זה נקראתי רק אני לבדי, כמו כן חדשו בסופס לענין עשית איזה רפואה בתחלת חליו דפענין אליהם כפי העולם כמדת העצמי, לא תקראו רק אני לבד, ולכן כשהארס כשיולרך איזה דבר דהוא כמו ענין נסיו ילך ויבקש מכבודו יתברך מלד דהוי' אחד, כן ידע כשילך לחסורו לחנותו ואומן לאומנתו ידע כי קודם שליכתו יבקש תיכף מכבודו ית' שיהי' הליכתו זו בהלכתו כי אין לו שום דבר להועיל רק כבודו ית' בעלמוסו וכמו שבקש כאשר כל לים בקריעת ים סוף דהענין נסיו, כן יבקש קודם שליכתו ומסחרו ולמנתו ולאומנותו דהוא ענין אליהם, דג"כ אין אליהם עמדי ומבקש בלימאוס כזה מכבודו ית' להועיל להללחתו, וכן גם כאן כמו שיבקש כארס על חסה"מ או לאיזה גוסס דהוא ענין גם דהוא בקשה רק לכבודו ית' בעלמוסו, כן ידע הארס או כשיגוף האלכע דעד פהה קרא מתחלה לאיזה רופא תיכף, רק בסוף חליו כשיראה כי אין עור רת"ל ונלרך לענין נסיו יבקש מכבודו יתברך כמו על חסה"מ, אך לבסוף דיראו דוהכל אין להס לפזר, יבינו דגם כענין מדת הטבעי דהוא ענין אליהם יתקדש כשם הוי"ה אשר זה תמיד הוי מקודש דוילכו גם במסחרו וגם בתחלת חליו תיכף לבקש מכבודו יתברך דהוא ענין אליהם כבסוף חליו אשר הוי רן תמיד לבקשהו מכבודו יתברך דהוא ענין חסה"מ שהוא ענין נסיו, דהו דנתקדש ענין שס אליהם כשם הוי, וזה נכלל ג"כ בבכ' דפ' וישלח דוהיה הוי"ה לי לאלהים כאשר כתבו בדרכוינו הקודמים דהוא דיהיה נסים תמידים עד דהיה נקרא עליהם שס ענין הוי"ה שס אליהם כן נכלל גם זה בכתוב זה דענין אליהם יהיה נתקדש כשם הוי"ה ברוך הוא, שיהי' עומדים תמיד לבסוף לכלל ולשבח את שס כבודו יתברך שמו, וזכו דמסייס הכ' כשם שאני אמית ואתי' דהוא ענין נסיו דהוי בקשתס רק לי לעלמי, כן בתחלתי ואני ארפא דהוא ענין אליהם הוה בקשתס רק לי לבדי, ואף דסגמ' בפסתי' מהפך זה הכתוב ואמרו דכשם שמתלתי ואני ארפא דהוא אחד, כן אני אמית ואחיה, זה הפנין על עיקר הדבר דלהמית ולהחיות הוא ענין יותר גדול בעיקר הדבר, מענין עשית איזה רפואה, אבל לגבי הארס כשסס בדמויס הוי זה דבר גדול יותר דלהמית ולהחיות ידעו סכל דזה נתבקש תיכף רק מכבודו ית', דהוא ענין נסיו, ואך לענין עליית איזה רפואה מלד דהענין אליהם, פ"ז ימסרו תיכף בתחלה לרופא מומחה, כאשר שאר כל הפענייס מענין אליהם דהנהגת הטבעי, לכן אמר הכ' גם לזה הפנין דבפני העולם דבסופס יו' הכל בפניהם כאשר להמית ולהחיות, דיקראו רק לאלהים, מלד דאני לבדו הוא בענין נסיו, ד"ן לפשיית

לפשיית איזה רפואה דהוא ענין אלפים לקרוא חיקך
 רק לאלפים לבדו, כי גם אין אלפים עמדי,
 והענין דהוי' יהי' בסוף לאלפים ולכן כאשר אין בהוי'
 דהוא ענין נסיי רק עלמותו לבדו כבודו יחברך,
 כן כאשר הוי' יהי' לאלפים, יהי' גם ענין אלפים
 גם כן רק עלמותו לבדו ית"ש כבוד ית"ש הטוב,
 לכן גם אין אלפים עמדי רפואה או מסהר לא ילכו
 לבקש לעזר מדברים אחרים ומה ככלל ג"כ בהכתוב

דפי' וישלח אשר שבאנו לפול צוהיה הוי' לי לאלפים
 כהנ"ל, לכן מסיים הכתוב כשם שאני אמית ואחי'
 דהוא ענין שם הוי' דנסיי דהוא רק אני לבדי, כן
 נמי במחלטי ואני ארפא דענין אלפים דהוא ג"כ
 אני לבדי, וכשם דבאמית ואחי' דהוא ענין שם הוי'
 דנסיי אין מידי מלי, כן במחלטי ואני ארפא
 דהוא ענין שם אלפים ג"כ אין מידי מלי, כך
 כ"ל בעזרי':

פרישת וזאת הברכה

וַיִּמְשָׁה בן מאה ופוערים שנה במוחו לא כהמה
 עינו ולא נם ליחו ואמרו חז"ל שמת
 בעיפת נשיקה, ונראה ענין זה עפ"י אמז"ל (חגיגה
 דף י"ד) ארבעה נכנסו לפרדס בן עזאי ומת בן
 זמחא ונפנפ, אחר ינא להרבות רעה, ר"ע נכנס
 בשלוש וילא בשלוש, ע"י כתובות (ס"א:) דרומאי
 חמר לסיחא איהתח מינסבה לי אמרה לו לא,
 אייל אייתו רמוני פלי אכיל קמה כל מיא דלערה
 לה בלעחה ולא הב לה, עד רוג לה, לסוף
 ה"ל אי מסינא לך מנסיבת לי א"ל אין, אזל אייתי
 רעני פלי ואכל קמה, א"ל כל מיא דלערי לך סוף
 שדאי סוף שדאי עד דנפקא מינה כי סנא ואהסיחא.
 ונריך לידע מפני מה הולך להאכיל לה עוד רמוני
 עד דנתסוב רוק אחר ולמה לא אחר לה סיכף סוף
 שדאי חוף שדאי, וע"י עוד לפיל בהמעשה
 דהיתמר ומ"ז ור' אשי [ונכתוב כאן עוד הפעם מלד
 שייכות להמעשה דרומאי], דהו יחבי אסיחא דבי
 איגור מלכא חליף ואזל אסורגנא דמלכא, חזי' ר"א
 למ"ז דחורר אפי' שקל באלבעתי' אנה לי' בפומי'
 א"ל אפסדה לסעודתא דמלכא, אמרי לי' אמאי תיעבד
 הכי אחר לבו מאן דעבד הכי פסול למאכל דמלכא,
 אמרי לי' אמאי, אחר לבו דבר אחר חזאי בי' בדקו
 ולא השכחו שקל אלבעתי' אנה עלי' אחר לבו הכי
 פי' בדקוחו בדקו אשכחו, א"ל רבנן מ"ט סמכת
 אנסא א"ל קא חזאי רומ לרעה דפרחה עלי', דיש
 לדחיק ג"כ דאמאי הולך ליקח דוקא ידו של
 סעודגנא לטניח על הסויר ולא טניח הוא בעלמו אח
 ידו, ונראה דכל הנמרות יש שייכה זל"ז, ומקודם
 נבאר גמרא זו דמר זוטרא, דהנה יש ענין דהמחקר
 דהתחברות אדם לאיזה דבר בטניח ידו על הדבר כמו
 מה שיש בעולם דאם יניחו איזה אנשים ידיהם על
 השלחן כמו חלי שעה דהוא ענין ההתברות האדם
 להשלחן דהיינו האנשים ההם כמה שהניחו ידיהם
 פלוי, והיינו דידוע דמה שיש באנשים ההם בשכלם

זאת יענה השלחן מלד התחברותם, וגם דהשלחן
 הוא נקשר להאדם, סיינו כל מה שירצה האדם
 לענייניו בשאלתו ממנו וזה מוכרח לענות אותו ולא
 הסיפוך האדם להשלחן, ואך מה הולך האדם בשאלתו
 אל השלחן כיון דענייניו הוא רק ידיעת האדם, אך
 ידיעתו בהאדם הוה החומר מרבה על השכל שאין
 ביכולת להוילא אה השכל אל הפועל לידיעת האדם
 ובמה דנתסוב אל השלחן הוה ידיעת בלא ענין
 חומריי, ולכן כחנלה אז ידיעת שלי מה שיש בהאדם,
 וכן הוה הענין מה שיש בהעולם הנקרא מהבזעירטן
 דיתשוך בלפרטיב כחות זולתו, סיינו כה החולה עד
 שהחולה נתהוה אכן דומם ואז ישאל מהחולה בעלמו
 את רפואתו דענין המשכת כחתי' היא ג"כ מלד
 התחברותם שנתחבר האדם לזולתו, והחולה הוא
 נמסר ליד המתשך אותו שיפנה לו מה שישראל ממנו
 המתשך כהנ"ל בשלחן להאדם, ולא בהיפוך, וג"כ
 ענין השלישי הנ"ל דהמתשך בעלמו אין ביכולתו
 להבחין רפואתו זו כמו החולה בשעה זו, מלד דעל
 המתשך יש ענין חומר מה שמכסה על שכלו ואינו
 רואה בבירור מה שיש בידיעת שכלו כמו כל האדם,
 אך להחולה בשעה זו שהוא כאבן דומם נתהוה כאילו
 הו' בלי חומר כלל, לכן הוי ידיעתו אז מדיעת
 שכלו בבירור, ומלד זה ידע ג"כ רפואתו, וע"כ
 בין כה וכה מלד התחברות האדם לאיזה דבר נקשר
 כל מה שיש בהאדם בידיעתו על הדבר שהוא ויתגלה
 על הדבר מה שטמונה בו בשכלו אה יהי' נוגעת
 להדבר שהוא. ויתגשס רוחניית שכלו לגשמיית הדבר
 שהוא, וזהו ענין דמר זוטרא, כיון דהסעודגנא דמלכא
 הלשין את רב אשי לענין לה"ר הוא שמיח דבר
 של נטות לכחם לזולתו דנתסוב מזה ענין כחם על עלמו,
 ולכן הרוחניית מה שעושה בעבירה דהי' נתהוה
 לגשמיית העב זה נתהוה לרעה, ולכן כשנפרעים
 ממנו בגלוי בא לרעה עלי' כן הוא ענין לשון הרע,
 וכמו שבפנין חפילין ושפטנו וכדומה, דאך הוה
 סדין

כזה אין ראוי שיאכל במלך מידו, וכלא יותר הי' ראוי למנקט חסרון בגוף המאכל ממאי דנקט חסרון המבשל העושה המאכל, אך הענין דבאמת לא הי' כאן חזיר מזורע כלל רק ע"י שדיבר לשון הרע לא הי' ראוי שיאכל במלך מאכל מיד איש הולך רכיל ודובר לשון הרע, ולכן החשונה דעיקר העול והחטא הי' מזד שדיבר לה"ר, לכן נקט החלס העיקר מזד המבשל שהוא אינו ראוי שיאכל במלך מידו, אך ענין כזאת נאות לדבר רק לפני מלך ישראל שהוא לדיק וחסיד כמו אדוננו דוד ע"ה, אבל כיון שהי' מלך פרס לא נוכל לומר כדברינו אליו שאין ראוי שיאכל מזה המבשל מזד שדובר לה"ר, לכן כמו בכל דוד ודוד מה שאנו ממתינין בגלותינו נמתין רק עד שכל העול והחטא הנעשה שיעשה יחי' ניכר נרגש ונראה כדי שהאיש הטוב בעיני ה' יראה ויכיר חטא זולתו וירחיק ממנו עד קלה באחרון ויחי' טוב בכלו כדי שחולל השכינה להיות שריו עליו, כמו דאידך יחי' רע בכלו, וזה הענין נכלל במאמר הגר"א ז"ל על אז"ל דאין ב"ד בא עד שיחי' דוד שכולו זכאי או כולו חייב כדכתיבנא בחי' הג"ל, לכן מזד דהכלל דענין אדם גבוה ברוחניותו הוא צמח שבמשמוש דק מן הדק כמו שאנחנו ממשמשים בגשם בגם והעב, לכן אם הי' סדור באופן דחכו אחיטנה היו כולם ממשמשים ברוחני הדק מן הדק כמו בהגשם העב, ולכן היו נחראים להם העולות והעבירות הדקים כמו שאנחנו רואים החזיר וכדומה, ולכן היו הטובים פורשים מהם והיו ראויים שתשרה עליהם שכינה עמו ית"ש מכבד, ואך אם היו באופן דלא זכו מוכרח כפי זה הערך דהם קטנים במדרגתם ובדרגתם להמתין ולמשוך להם הזמן עד דיתגלו העולות הדקים לכולם כמו דנראה דבר הגשמי, וכן יחי' זה אי"ה לבסוף הזמן דיביו נראים כל העולות הדקים לכולם כמו העולות הגשמיים גם אל הנוים, וכולם יענו ויאמרו אז מה מאוד זקקת קדושת תוה"ק אשר אפרה כל הדברים המשוקצים ההם וכמ"ש לקמן בענין הסתרת פנים, דגם להפכו"ם יש מעלה דע"ז עומד בריאותם וקיומם וכמו בכל הדברים הטערה מקיאה את הטומאה כמאמר הכתוב ולא תקיף הארץ אתכם בטמאתם אותה, כן גם הפכו"ם מזד מעלתם יקראו הקליפות מה שבסביבותיהם, כי לכל דבר עברה ג"כ יש תיקון דאל"כ צמח יש אליו קיום דהוא בריאה הוא ורק דבהחלס מסובבת בדמיונות, וזה נקרא מסובב בקליפות, ובציבור העת דנלקחו הדמיונות דהם רק כאופיא דמיה ונחראת התיקון גם מהעברה עד שנעשים לבסוף העברה כהמזיה, ועוד יותר גדולה מזד רחמים מהעונש רח"ל, וזהו מבני בניו של המן למדו פורה בבני ברק, וזהו קומי לאי מחוך ההפכה דוקא דאז ובציבור העת נחכוה התיקון מהקליפה וזה הענין שהבדל גם מזכה, ללא זכה צמח, דיוכל להיות יותר גאולה

כזה קודם אכילת עץ הדעת בעוד דלא הי' ענין שלבשה בעולם, רק דחי' על המחשבה וכמו דפירש רש"י בחומש ע"פ ולטוטפות בין עיניך דמחשבת השם אחר יחי' מונח בשכלו, וכן נמי בשעטנו הי' ג"כ על ענין המחשבה, ורק דלאחר עץ הדעת דנפחת מדרגתם בהבנתם ואינם יכולים להגיע להבין הרוחניית, רק בהסתהוב לגשם, ולכן ענין התפילין הי' כמו הכרח להוריד להם אחר עץ הדעת ע"י פור של בהמה טהורה על ראשו ונמשך זה מה דכתיב בהם הי' אחד עד חוך שכלו, וכן הי' ענין דשעטנו המחשבה דנמשך עד לחוך לאחר עץ הדעת עד בגדו וזמו בתפילין אם יראה התפילין יזכור שהי' אחד בחוך המחשבה ונמשך מחוך לפנים, כן הי' נמי בענין שעטנו דאם יסיה לו בגד של שעטנו יחי' זה לחסרון ח"ו ג"כ בהמחשבה, וזהו כמו ענין לימוד התינוק דמלמדים אותו הדלית הוא כמו קרדוס והוא לפי מה שאין יוכל להגיע לו בהבנתו מהו ענין הדלית הוא ממתיק להו להבנתו שהדלית כמו קרדוס, ומזה יזכור התינוק תמונת הדלית, כן הוב ענין שלאחר עץ הדעת בענין התפילין ושעטנו וכדומה, ונדע מזה דזהו רק באם ימשוך בהתפילין מחשבת הי' אחר בחוך ראשו ובמחוח, וגם השעטנו אם לא ילבוש לא יעלה גם במחשבה ח"ו, אך אם במחוח לא יעלה מחשבת התפילין, וכן השעטנו יחי' במחשבה בראשו, ורק יקיים מה שלא יעלה עליו החוק בבגדו, זה יחי' דומה כמו דיודע התינוק ענין הקרדוס ולא יבוא מזה לידיעת הדלית, ואך גם זה אף גם כשיכוון השלימות, ולא יעשה מעשה המזיה ח"ו, כיון דלאחר מתן חורה הוא נקבע לעשיית הטק, טוב כמו מלכותא דארעא דמלוכה לעשיית הטק גם באיזה אופן דהמכוון הוא דבר אחר, וע"כ עולה מזה כשיפחת מדרגתם ואין יכולים להרגיש הדק כמו שגשם הי' בהכרח להיות נחווה דק להחגשם מזד פחיתות מדרגתם דאחר עץ הדעת כ"כ הי' נמי בענין דלשון הרע דלא הי' יכולין להרגיש זה בנידור הכתם מהמליטות, הי' הכרח להיות נחווה להגשם דיביו נפרעין ממנו בגלוי בענין זה דנרעה כן נ"ל בצוה"ח:

או

וע"ב

דרגונו של זה להלשין על ר' אשי נקרא דיש בשכלו ענין לרעה על זולתו, לכן כשלקח ר' אשי ידו והניח על החזיר והטב עליו שיהי' התחברות זל"ז, לכן נחכוה על הדבר שהיא דיואלה לחוך ממה שהי' מונח בשכלו של המלשין מהתחברות ידו על החזיר צמח שהניח ר' אשי ג"כ את ידו עליהם, דנחווה על החזיר בשר מזורע, ולהבין מה דאיתא בגמרא כל דעביד הכי פסול למיכל למלכא פירש"י העושה אותו מאכל כזה אין ראוי שיאכל במלך מאכל מידו, ויש להבין למי לא נקט העיקר דמאכל של חזיר מזורע אין ראוי למלך, ומאי זה דנקט רש"י הטפל בהעושה מאכל

אז ומהעברה להמאזם ומלך בירור התיקון מהקליפה
 זכו סכחוב יבוקש עון ישראל ואיננו, דסיינו העון
 עלמה יבי' לאין, ומזה ידעינ מעלה ישראל ננד
 העכו"ם דבישראל מלך מעלתם הגדולה הי' מניע
 הסרוגן בעוד הסורבן מהמקיהה ולהעכו"ם אין מניע
 הסרוגס מלך מעלתם הקטנה עד עקבותא דמשיחא
 מלך הסרוגס דיהיו מחלכשים אז בגשמיית מאוד עד
 דיהיו ניכרים אז גם לערך מעלתם הקטנה, וע"כ
 ערך גדלות ישראל לעובדי כוכבים זמן הגלות, וכל
 הגלות נמשך יותר כזה גדלותם יותר, וזהו אריכת
 הגלות כזה גדלות ישראל, לכן הוי נמי כאן באים
 הי' דוד המלך ע"ה לשינוי הי' יתכן לומר אליו מלך
 אס הי' מדבר לפ"ר ח"ו זה איננו ראוי לעשות מאכל
 לפני המלך, אבל כאן כלל מלך פרס נלכ לפנינו
 לא יתכן לומר לפני הסירון מעולם זו הרקס כי אין
 מניע לפנינו בהבנתו שזה עול סדק הוא עול ועמל,
 לכן הי' ר' אשי מוכרת לעשותו לפנינו גשם עב וגם,
 ולכן מחלכס הי' אומר חירון האמהי לא מלך לרעת
 רק מלך העושה, וכונתו במה שדבר לשון הרע כדי
 שחסיס עולה דבריו לאמתו, ורק סס הפרסיים לא
 הגיע הבנתם, לזה אמרו ליה אמאי, ובי' מוכרת
 לענות אותם בדבר הגשמי דלשון הרע דהיינו לרעת,
 ואמר דבר אחר חזאי בי' חזיר של מזרע, ולא
 אשכחו בי', זיהי מוכרת לקחת אלבעיתא דקפילא
 להניח עם ידו יחדו על החזיר, ואז בהניחו ידו ויד
 הקפילא על החזיר אז ילא מחשבת הקפילא לחון על
 הדבר הגשם כנ"ל, בענין השלחן, ולכן הלשון הרע
 שהי' בו במוחו נתגשם ונחווה לחון מידו של ר' אשי
 ומאלבעיתא דקפילא ביחד, מה דהחשיב ר' אשי
 בו וילא מחשבת הקפילא דלכ"ר דהיא ענין כחם
 כנ"ל לחון על החזיר דנחווה לרעת, וראו כולם
 לרעת על החזיר, וזהו דבר דחזאי בי' :

וּבְרֵאֵהָ נמי במה דאנוני לו רבנן מ"ט דסמכת
 אנסא, א"ל רוח לרעת דפרחש עלי'
 וכו' לפי מה שכתוב בהשמטת למס' ברכות
 דואכפ"א עין שלא רלחס לזן משאינו שלו אין יכולת
 להיות ניזוק, וכחצנו מלך דהדבר בעלמו הוא מניכס
 עליו מכפי ענינו דכחו בהעבירי אס עבר ע"ז אותו
 הדבר בעלמו נאכד ממנו, כמו אס אינו נוטל ידיו
 כראוי נאכד ממנו כמזון ונא לידי עניות רח"ל,
 כמו דחיתא במס' שבת פ' במה אשה, וכן אס פוסע
 על פרווין ג"כ נאכד ממנו הפרווין והמזון, וכן
 אס מבטל מד"ת דנקרחת אס דנחווה לאש בגשמי
 דאש אוכלתו, כמאמר חז"ל (פגהדרין), כל בית
 שאין ד"ת נשמעין בו בלילה אש אכלתו, מלך
 דנחווה מאור זה אש גשמי, וכן גם בשמטת אס
 לא שמרו שנת השמטת סיו מוכרחין להגלות מא"י
 דמסארן בעלמה שלא שבתו ממנה נמשך העונש ממנה,

וכן ענין המשחין בפני מסחו פרוס דעושק דרך
 עניות בחוך ביחו מלך דמחמת הפניות הדרך להיות
 דר במקום לר כזה מקום מילום, לכן הוא
 בא ג"כ לידי כך, וכו' נכלל ג"כ הענין דמסכת
 פאס דאס עשה עלמו לחגר ועני שסופו מוכרת
 לבוא לידי כך, לכן גם הקיוס בד"ת באיזה דבר
 מלוא לא יכול להיות דכזה הדבר יארע לו איזה
 ענין היזק, וכן גם לזרעו, וז"ש ב"ק פ' שכה"ט
 דבר שלטעמר בו אותו לזיק יכשל בו זרעו, לא
 יוכל להיות נכשל בו ואפי' זרעו, וכן אל בתו
 של ר' נחוניא שהי' חופר שימין בא הגנה בדבר זה
 בעלמו, וכן בהכחוב דאס תקוס עלי מלחמה בואח
 גופא אני בוצח, דכנס אס האב עושה איזה מלוא
 וגם הבן סולך אחריו לעשות כן, מעשיכס יחד
 נתחברו זל"ז וכו' במלוא גדולס מאוד, ולסיפור
 בעברה אס הבן סולך בדרכי האב מעשיהס יחד
 נהסוב כעבות העגלה חטאה, ואס דרך האב אינו
 דומה לדרך הבן אז לא יומתו אבות על בניס, וגם
 אס הבן אינו סולך בדרכי האב אז בניס לא יומתו
 על אבות, ורק כשאוחזין מעשה אבותיהס בידיכס
 אז פוקד עון אבות על בניס כאמרו ז"ל בפ' במה
 מדליקין, כאן כשאוחזין מעשה אבותיהס בידיכס
 כו', ולכן אברהם אבינו ע"ה חופר בורות
 להנות לבני אדם שיבי' להם לשחות, ור' נחוי'
 שפחזיק מעשה אברהם בידו ובי' ג"כ חופר שימין
 ליהנות בני אדם בענין הלמא, וע"כ נחווה דמלוא
 יחד יהיו מלוא גדולס מאוד וזכותס, ע"כ נחווה
 שיבוא לסליל אס בזה ממים מזה הדבר בעלמו מה
 שהי' עלמותו בזה, ונחווה הדבר מן הסברא מה
 שיבי' בא אברהם אבינו להילס, בזה ששאלוה מי
 הילסי, ואמרס זכר של רחלים נזדמן לה חקן אחר
 מנסיגו, ופירוש דהוא אברהם אבינו ע"ה, וכן הוב
 נמי כאן מה דא"ל רבנן מ"ט סמכת אנסא, וא"ל
 חזאי דרות לרעס פרחש עלי' דמר זוסרר א"כ הי'
 המלוא מענין לרעת, לכן נחווה בודאי הדבר
 דמענין לרעת אין יכולת להיות עליו שיבי' ניזק
 ממנו, לכן ע"ז בודאי הי' נסמך דאין יכולת. עליו
 להיות ניזק ממנו, וע"כ עולם ג"כ דמענין לרעת
 בא הללחו כן כ"ל זס המעשה דמר זוסרר בפזש"י:

וְכֵן כזה המעשה לפני דפרומאי דהוא נמי בענין
 זה מכת דבר המושך זה לזה, דהנה מבואר
 בהכמת הרפואה דהמחלה שאיזה את האדם
 ממנה ובה עלמה יחרפא מן המחלה, למשל מי
 שניכוס בידו יניחו על סיד דבר חס מאד והדבר חסם
 שהוא יונא מחוך ידו את חוס המכוס, כי כל דבר
 נמשך לשרשו ושכ ורפא לו, ומי שנחקרר יניחו
 עליו קרח וכפור והקרח שהוא ימשך בכחו אליו
 את כל הקרירות וגשאר בברו חס כמשפטו, אכן
 וכו'

וזה יועיל רק אם בשעה שיניחו על האזן סכואז
 את דבר הסכואז לרפואה, ימשך את ידו ממנה,
 דאם למשל הנכוה בידו על סיד דבר הבוער מאוד,
 והאיש הסוא לא יזיז ידו משם והפי מונחה במנוחה
 שלא ישרר גם החום השני כסיד, ויתחברו שניהם
 הסכוא והאש השני שישימו על ידו לרפואה, לאש
 גדול וטרא לאין מרפא, אך התקנה לזה שבטח
 שישימו על סיד הנכאבה את האש הבוער ימשך
 הסולא את ידו ממנה אחרי איזה רגעים להלכה מן
 האש, ובכן חכי סיד נחללה מן האש, והאש הסוא
 השני שחולץ את ידי ממנה ימשך אליו את חום
 הסיו' שבחוף סיד מחללה, וכן אם ישימו נר קטן
 דולק אלל נר גדול יכבה הסר בקטן כי אש הסר
 הגדול ימשוך אליו בכחו אש הסר בקטן, וכן בכל
 דבר כל דבר נמשך לשרשו, חום מוליא חום,
 קרירות מוליא קרירות, והנה כן גם בבני אדם
 בכל אחד ואחד יש טוב ורע כאמר סל' כי אדם אין
 לדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחסא, והטוב
 נמשך להטוב, וכן לסיפוך כי כל דבר נדבק לשרשו
 הטוב לטוב ולהיפך, כענין אמז"ל באבות מלוה
 גוררת מלוה כו', ע"כ יש מליחות לפעמים כשהאדם
 קם ממטתו בבוקר דכל אדם לא נראה בעיניו לטוב
 ונדמה בעיניו כי כל אדם יש בו פחיתות וגריעות,
 באדם זה רואה עול זה, ובאדם זה רואה עולה
 אחרת, עד שכמעט כל העולם כולו לא זכו בעיניו,
 והאדם הזה בעלמו יראה בעינא פקיתא דלאחר
 שיתפלל או ילמוד רואה זכות וטוב באלה האנשים
 בעלמם, שבחללה כנגע נראו לו, כעת יתפכו
 בדמיונו ויתכוו בעיניו לזכאים, חס נמלא כמה
 פעמים באדם כאשר נראה בעין בוחנת להסתובן
 בזה, וחסו מלד סג"ל דבכל אחד יש טוב ורע, וכל
 אחד נמשך לשרשו כג"ל, ולכן אם בעלמו הרע שבו
 מכריע את הטוב שבו, ע"כ זה נמשך לרע דלזולתו
 עד שרואה יותר הרע שבזולתו, וזו בבוקר בעוד
 לא היה עוד איזה יגיעה ביום הזה לטבר ולזקק
 לחורה ולעבודה שיכריע בו הטוב שבו על הרע,
 אבל לאחר תפלתו ולמודו שאז האדם שהוא בעלמו
 מכריע בו הטוב שבו על הרע בעלמותו, והטוב
 נמשך לטוב, לכן נמשך זה גם לטוב שבזולתו עד
 שרואה בזולתו את הטוב שבו, וזה שאז"ל מוס שבך
 אל האמר לחברך דמאין יחי' נודע שזה מוס שבך
 מהאמר אותו לתברך כג"ל, דכל הפוסל בו מומו
 פוסל, וכן נראה נמי בפעשה דב"ק בהגזול כמה
 שברג ר' כהנא את מי שרלס להלשין, דא"ל רב
 שיברח לא"י לר' יוחנן ובזכות מה שיסחיר חורחו
 דלא יקשה על ר"י שום קושי', יגלל משקידת
 במלכות, וחסו דהשפלה עלמו מבחוף אף דכוא
 גדול מבפנים וזהו נקרא כמיה עלמו בידיס בעד
 כבוד ס', וחסו כבר כ' דאם ממסיר עלמו למיחס
 בעד כבודו יתברך וזו נקרא דתקיים עליו מיחה,

וע"כ אם נגזר עליו מיחה בידי שמים נקרא דכבר
 נתקיים עליו הגזירה וישאר דוקא לחיים בענין
 מאמר הכחוב דכי לא אחפון במוח המת כי אם
 בשונו מדרכיו ומיה, וכן ענין שבכוב דשונו שובו
 מדרכיכם הרעים, ולמה חמוחו בלמת בית ישראל,
 וע"כ גם כאן בענין אם ימסור נפשו בזה דישיב
 עלמו יהיה עולה עליו דיגלל מיחה דנגזר עליו זה
 היה עלה רב לרב כהנא ואח"כ כשתשב דשגב
 בוסחריקי מה שירד השיב זה כשבע שנין, ואח"כ
 פלג ומלד סדק דשפתוחיו דחשב ר"י דשחק ממנו
 וחלטה דפתי' דר"י, ואלד זה נח נפשי' דר"כ, דלכאורה
 לפי סג"ל דכל בענין מלד הרע שבפנים, מה הי'
 ח"ו הרע בר"כ עד שיחי' נופל עליו חסד כזה בלב
 ר"י עד שיחי' עולה מזה למיחה ר"כ ח"ו, ונראה
 לומר דמתחלה שליחות רב לר"כ לא"י ביהת לזה
 דאיזה פעמים נמלא בגמרא דאם חלטה דפתי' דר'
 יוחנן על מי דנה נפשי' כדמלינו בצ"מ כשסוכר הו'
 הפופלים בר"ל, ולכן היו שלימות רב מתחלתו
 דבר' יוחנן יכול להזדמן זה דיחי' עולה למיחה ח"ו,
 ובוה הפי כפרתו להגלל ממיחה המלכות, ואך דזה
 יכול להיות גם הלל ע"י ר' יוחנן בעלמו כאשר
 הי' בלמת לבסוף, ולכן היו שפיר מה דנחראה
 פני ר"כ לר"י דעושה איזה מעשה שיחי' בעין
 מיחה, מלד דבלמת הי' עליו פקודה מזה מהסוח
 גברא שרלס להלשין עליו, וגם זה לא יקשה מה
 רעה ביהת בר' יוחנן ע"י דיהיה עולם מזה דיהא
 נראה פני ר"כ אליו לרע כפי סג"ל, דמה
 הסוד דשפתיו נופא הוא נמשך אל הפקודה שיהיה
 על ר"כ כמו איזה רע, וכפי סג"ל דרע נמשך
 לרע, ואך דבלמת הי' פשיטו לטוב מלד רלון
 יהוא גברא להלשין, ורק כפי פקודת העכו"ם
 לכאורה נראה בעין רע, ולכן גם בלכאורה כיו
 עוגשו מר' יוחנן דנחראה פניו אליו לרע וגם הסוד
 דר' יוחנן ג"כ נופי' היו ג"כ בלכאורה וסוף יהי'
 עולה מזה להללהו (כג"ל בעז"י), ומלד דמיס
 בפנים לפנים כן לב האדם לאדם, וזככחוב דעד
 אשר חשיב חמת אחיך עד שוב אף אחיך ממך
 דתדע דחשיב חמת אחיך משוב אף אחיך ממך כמו
 ששמעתי זה בשם הגאון ר' יצחק ז"ל מוולוז'ין, וכן
 הכתוב לך אמר לבי בקשו פני, מפניך את ס' אבקש,
 ע"כ אם אדם טוב ומקורב לה' והטוב מכריע על
 הרע נחראה אליו הכל לטוב כג"ל, מלד דטוב
 נמשך לטוב, ולכן אח"כ נחראה מלד זה גם הוא
 אליו לזולתו לטוב, וחסו מאמר סרקי אבות דכל
 שרוח הבריות נוחה בימנו דכוא סימן דבריות נראים
 אליו לטוב דכוא מלד שטוא מקורב למקופ, וזו
 דרוח המקום נוחה בימנו, וכל שאין רוח הבריות
 נוחה בימנו אין רוח המקום נוחה בימנו, כן ג"ל
 בעז"י :

ולכן ג"כ אם אדם רואה אדם גדול ולדיק נספק
 ספספסו

המונחו במוחו וחו פועל להכריע גם הטוב שבצלמותו על הרע, וכן הוא ג"כ ה"ו להיפוך אם רואה אדם רשע או ג"כ נתפס המונחו במוחו ואז קשה עליו להחלל וללמוד, או לעשות איזה מלוא בשלימותו הציב מלך דהרע נמשך אל הרע שבצלמותו, ואז מכריע ח"ו הרע שבצלמותו על הטוב, וזה שאמרו חז"ל אביר להסכל בפני אדם רשע נקטו לשון הסתכלות דהוא יותר מראיה היינו שהוא אוחז ותופס את המונחו במוחו, וזה שאחז"ל ביוסף הלויק דבאח דמות דיוקנו של אביו ולא הביח אותו לבוא בביתו לעשות מלאכתו למ"ד לעשות לרכיו, מלך דהקדושה אף שהיא מלך אביו ג"כ גוררת קדושה, וכן להיפוך ח"ו וזה הכל נכלל בסג"ל במ"ש חז"ל דמלוא גוררת מלוא כו', והנה כמו בחולי הנוף אם מוסיפין לעשות מן המכה עלמה חכוסת על המכה זהו רפואתה ג"כ בהג"ל, כן ממש בחולי הנפש מנסה הקב"ה את האדם אם יודמן לידו עברה שכבר נכשל בה, מנסה אותו בעברה חמורה הימנה, ואז האיש ההוא אם בעל נפש הוא כשרואה עברה החמורה שנודמנה לידו הוא נרתע לאחוריו וישים על לב כי כבר פרץ גבול עולם ונשתקע בחטא, ומלבד שיהא נזהר מלעשות העברה החמורה שנודמנה לידו באחרונה אלא גם יביע לאחוריו וירחיק מעלמו גם העברה שכבר נכשל בה מתחרע עלי' לבל ישיב לכסלה ויפשפש במעשיו להרחיק מאתו כל שמץ חטא ועון, וגכן כמו בתלק הנוף אם ישים כאב גדול ככאב שמקודם והכאב האחרון הגדול מושך אליו. כאב הקטן הקודם ממנו כהג"ל, כן בחולי הנפש כשיצוא בנסיון לעברה החמורה מהעברה הקודמת שכבר נכשל בה ג"כ, תמשך העברה האחרונה החמורה את העברה הקודמת שכבר נכשל בה הקלה ממנה, ואך כמו בחולי הנוף למשל מי שנוכח בידו דמניחים על ביד דבר חס מאוד יותר מן הכויה, ומי שנתקרה יניחו עליו קרח או כפור הקר מאוד יותר מהקיריות דמקודם, דאין רפואתו באה רק אם יתקן תיקף בעוד איזה רגעים מן ביד את הדבר החס מאוד או את הקרח והכפור, כן בחולי הנפש רפואתו דוקא אם בהודמן לפניו העברה החמורה יותר האחרונה, או ירגיש בנפשו וירתע לאחוריו, דאז כמו הדבר החס מאוד והקרח והכפור סג"ל ימשכו אליהם אה הכאב הקודם כמה שינתקו אותם מן ביד, כן העברה האחרונה החמורה כמה שנתע ממנה לאחוריו חמשך את העברה הקלה הראשונה כמה שנתרעה בו, אבל אם לא ירגיש כלל ויפשה העברה ההיא בהודמנה לידו נוסף על חטאיו אשר מכבר, אז אוי לו ואוי לנפשו שנתרעה בחטאו יותר וכעבות הטבלה חטאה, וזהו הענין היה בגלות כי בעוד היה ביהמ"ק קיים היו בני ישראל שחטאו בל"ד ורכילות שנתה חס נקמה וכדומה, והנהו בריוני שלא אבו לשמוע

לחכמי הדור לא היו רשעים ומטאים בעלמם שהרי באמת מסרו נפשם על קדושת ה' ומקדשו, רק זהו בעלמו מה שלא שמעו לקול החכמים ומרו את דבריהם באת נפשם דמזה דשאפו רוח מלחמה עם הרומיים שלא ברעון חכמים, וזה לבד עונם גדול מנשוא וכשצלה ברעונו ית' להחריב המקדש ולהגלות את ישראל ושם בחוף רבים מישראל אשר עוד היו רודים עם האל ועם קדושו נאמנים התפשטו בהם מהעברות הקלות שאדם דש בעקביו, למען יראו בני ישראל את העברות שהתרחצו בהם וישימו על לב עד כמה התרחקו מדרך ה' וירחטו לאחוריו וישבו גם מרעתם שמכבר, אך לאסוננו הם היו כמו בחולי הנוף באם איננו ממחר לשוב ולמשך אליו הדבר החס מאוד, או הקרח והכפור האחרון מגופו דאז לא די שלא היה חולץ ממנו מהחלה הראשונה, אך דהי' עוד נחלה יותר בהבנת דבר החס מאוד, או הקרח והכפור עם שנמשך אח"כ לנופו כהג"ל, כן היה בהגלות בדלא עשו כן לשום אל לב, לא לבד שלא הרחיקו את עונותיהם הקודמים, אלא גם העונות החדשים שהתרחצו והתפשטו בהם אשר שלח ה' בעקב לנסות בהם את ישראל כענין הרמב"ם סג"ל מה שהבאנו לעיל מה דיהיה לבסוף הזמן דידמנו סבות לבני האדם להפר התורה אחו בהם ג"כ בשתי ידים, ובכן הלכו מדחי אל דחי, ולכן כשלא עמדו בנסיון ונכשלו בעברה החמורה שהתנסו בה, וה' הזמין לידם עוד עברה חמורה ממנה, כמו הדבר החס מאוד על האבר הנכוס, וסקור והכפור על הדבר שנתקרה וכג"ל, כן היה הסכרה לנסות אותם בעברה החמורה יותר, גם מהעברה האחרונה אשר מקודם, וכמו בחולי הנוף באם הוחס מהמחלה מאוד דליכא רפואה עד שישימו עליו דבר שיש בו סכנת נפש ככסף חי, כן בחולי הנפש הלכו בגלות בזה שאופן מרעה אל רעה וילאו עד שנתרשו בהם כל העברות החמורות שבחמורות, עד דלא נשאר עוד לנסות אותם, רק בעברה דתלוי בה שם הישראלי ככולו, דהיינו חלול שבת מה שתלוי בזה סכנת נשמתו, אם יבי' נקרה בשם ישראל, אם לאו ח"ו, מה שעוד לא נתנסו בזה כלל ישראל, וזהו בעקבותיה דמשיחא, ולכן בסוף יבין תלויין בזה או דח"ו גם עברה זו מתקבל אללם ויפשה בשאט נפש וילאו מכלל ישראל ככולו, או יהיו נרחשים לאחוריהם מיראת עון חלול שבת חס ושלום, וכרישתו בזה שיהיה נרתע לאחוריו, יביע גרם שינתקו ממנו כל העברות והפשעים שנתרשו ונרכבו מעת החורבן עד כה, וזה שאחז"ל אין ב"ד בא אלא בדור שכולו זכאי, או כולו חייב שפי' הגב"ה ז"ל הכונה על כל אר"א ביחוד דיהי' חייב ככולו, או זכאי ככולו, היינו זה הנתקבל לנופו כל העברות גם העברה האחרונה מה דתלוי בזה שם ישראל חס חייב ככולו, וזה יבי' נרתע לאחוריו מהעברה

האחרונה

האחרונה החמורה שבחמורות מה דתלוי בזה שם ישראלי עד דיפרוש ממנה ומן כל העברות שנדבקו ונשרשו בו מעת החורבן עד כעת וזהו זכאי בכולו, וזהו ראין ב"ד בא עד שדורו כילו חייב או כולו זכאי וזה חייב בכולו וזהו זכאי בכולו, וזהו ענין סרומאי דבי' ההכרח דפלי לה עוד רמוני כרי דיחבוה רוק רע אחר, שמוזע שהרוק רוק האחרון יבי' נמשך לזה גם רוק הרע הראשון והמשאר בצריאותה הטוב, כך נ"ל בעובי' :

וכן הוא הפנין דמיסת נשיקה דאיוה שהוא טוב דנמשך לכבודו ית' שכולו טוב כביכול דטוב נמשך לטוב כנ"ל, ולכן נמשך עד דמגיע שהוא מקורב לכבודו ית' כביכול עד דניחן להאמר שהוא נושק שהוא ענין חבור ודבוק בכבודו ית', ויש אליו רוב הפענוגים יותר מכפי כוחו עד שחלא נפשו מרוב הפנוג, וזהו שאמרו חז"ל כמשחל בניהא מחלבה, והכונה דאין מרגיש אז יסורים כלל שכולו הוא ענין מזד הפענוג מהמשכה הטוב לטוב, וזהו ג"כ הפנין הכ"ל דבן עזאי וכן זומא דהליו יותר מכפי כוחו דזה הליו ונפגע וזה הליו ומה וזה נשפך לאיש אחר דהוא ג"כ ענין מה שנחבוב מזה חולי רח"ל כנ"ל :

ואנב נבאר ענין מזה דהנה כמו דהם היו מליצים בדברים גבוהים מאוד עד שנחבוב לזה רח"ל כנ"ל, כ"כ בעקבותא דמיסתא כפי הכ"ל בדרושנו פ' בשלה דכל מה שהזמן מאומר כפי מה שהשכל ביותר קטן מדקודם, כן לפי ערך ולפי מדרגה זו. נחללה ידיעת התורה וכל ידיעות העולם מה דנכלל בה, דהבי' יותר בנקל להבין מדקודם, כדי שבאחרון בשכלו הקטן יצין כהראשון, וזה ענין מה דארז"ל פרקי אבות משה קבל תורה מסיני ומסיים לשין ומסרה, מזד דמבאר כל אחד להשני שבא אח"כ, וזהו מה דאמרו לשון ומסרה ליהושע ולא אמר ויהושע קבל, דהיינו דביאר ליהושע, ופ"ו ג"כ ענין הנמ' דיעשה בדורו כשמואל בדורו, ועיין בפרי שהדפסנו ב"ה מה דאיתא בזוה"ק דבעקבותא דמיסתא כל מאן רביא דעלמא יודע קץ משיח, מזד דהבי' מלאה הארץ דעה והכסויים יהיו למיס דיכולת מכסוי זה לראות מה שבזד השני, והנפתרות יהיו גלויות, ומי שיעסוק בהם יבי' נקרא איש נגלה מזד דיבי' גלוי לכל אדם כמו כעש לאדם גדול בחכמה, ויהדמה אז בדיעתם קקטן כגדול יחד, וע"ש מה שכתבנו בפרי הגדפס בהדרושים ובפרי הנה בפי הכ"ל, והנה נאמר כמו כן כמו שהי' אז עבן עזאי וכו' אשר הביטו בדברים הנסתרים הי' עולה להם כזה, וא"כ בזמן האחרון בעקבותא דמיסתא אשר כבודו יתברך יתחיל להראות מעשיו הנסתרים כביכול בגלוי לעלמא, כמאמר הזוה"ק דבסוף יבי' וארבות השמים נפתחו ועולה על שנת ג"ר דהיינו דיסתיל להיות פתוח לאדם מה דבי'

כתום מקודם וא"כ יבי' בעקבות משיחא כחשש גדול מאוד באו עינים נבית בדברים מה שביה מקודם נסתרים, וכמו דיביט האדם באיזה פעמים למעלה בגבוה מאוד דנראה אליו לפי הענין לכאורה דהוא דבר אחר מאמתותו דזה ענין דארבעה סג"ל, כן בזמן האחרון כשנביט ענין הקטנה על דברי' גבוהים מזד דהם מחקרבים לנו, וא"כ יונרך לזה עינים טובות ובסירות באיזה אופן לראות אז דברי' שביו נסתרים עד זמן שהוא, שח"ו לא יכתיב הכטה מהדברים הגבוהים ההם מאמתותם מזד דלא נוכל להגיע לעמקי הדברים ההם בשכלנו הקטן, אף דנחראה לנו אז בהתקרבותם הדברים אליו, כאשר הי' מקודם בעת דהליו דברים כאלה בשביו נסתרים שביו או לדברים החלם לגבוה דכתיבה כבטס מאמתותו, מה הפרש יש בין החכם דמביט זה למעלה ובין הקטן בעת שדבר מחקרב אליו דיוכל ג"כ להיות חשש זה, וזהו מה דאמרו דהספך למינות וע"כ נראה לומר דהנה זה החשש ששיך רק אס יבי' אז בר דעת לומדי תורה, דהנה כתיב ושמהם דהחורה הוא סס חיים, וכן להיפך ח"ו, ולכן אס לא יבי' אז בר דעת לומדי תורה לא יבי' להם קושים כלל, וע"כ רוצה מ"ד אחד לומר במס' שבט דעמידה תורה להשתכח מישראל, אף דר"ש קאמר לו בהם ח"ו דהרי נאמר כי לא תשכח מפי זרעו ורק פלוגתות יהיו בעולם זה יבי' אוזו במקלת מלות וזה יבי' אוזו במקלת מלות אחרים, ולכן יבי' זה במקלת מלות האחרים כבהמה, וכן גם השני במקלת האחרים וכיון דלא יבי' אז בר דעת בכולו בענין לימוד התורה, לכן מזד זה לא יגיע אליו להבטס הכ"ל, דנאמר עליו שלא יביט לעומק הדבר כראוי כנ"ל, וזהו גם כן ענינו מזד זה דהתורה מעת נתינתה כל זמן חזמן לפי הסילוך הי' ח"ו לכאורה מחקרר, פ"כ כשזכ אותו במקלת מלות ההם, וזה יאחו במקלת מלות השנים, וזה לא ירצה להיות בשום אופן כהשני, גם השני לא ירצה להיות בשום אופן כזולתו, מזד זה מביאו דעוסק במקלתו בחחק, זה במקלתו, וזה במקלתו, וע"כ עולה דכל התורה הוי מקויימת בהם בחזק ולא מחקרר ח"ו רק דהוי בחחק והגם אף דהוא מזד נלחוט, ככ"ז ענין משיח הוא דיא ספור מסמא, כן נ"ל בע"ה בזה :

וגרזור לענינו דר"ע נכנס בשלום ויאל בשלום כענין משרע"ה שכתבנו בחי' שבת פ' אר"ש דהגם הי' זה שעלה לשמים, לא מה שלא אכל ולא שחט, דע"ז חרגס יב"ע דרק לחם לא אכל ומיס לא שחט, דהשעננ מחפנוגתא דשכינתא, אף הגם הי' דלא הי' יכולת להשאר שם בחיזוה מרוב הפנוג דהוא יותר מכפי כוחו האדם, ועל כל אדם יש שרים שלמעלה, וע"ז אמר"ל שפי' משפ רבינו ע"ה אומר מסירא אני שמא ישרפוני צבכל פיהם

פיהם, דהיינו פשרים שלי דבוא יומר מכפי כחות
 סאדם, רק דא"ל בקב"ס אחוה בבסא כבודי, וזה
 סו' ג"כ בר"פ דסו' אחוה בבסא כבודו ית' וסו' בו
 ג"כ גם כזה, וס"א כגמרא בברכות וילאס נשמתו
 באחד, וסו' ג"כ לשון הגמ' דנכנס בשלום וילא
 בשלום דהיינו דבאמת סוף הדבר סו' דר"פ ג"כ מח,
 אך דלא באס מעצמו עליו סמיית רק שהוא נכנס
 בפלמו במים' במה שאמר דמתי סבוא לידי ואקיימנה,
 וס"א כגמרא דנכנס בשלום סיינו זה שהוא נכנס
 מעצמו לוס, וסו' לשון דנכנס, וסלשון דכשלוס סו'
 מלד הנ"ל דילאס נשמתו באחד, וסו' נכנס בשלום
 וילא בשלום סבוא שמו של סקב"ס, כך נ"ל בעוס"י :

ואנו דאיריקן בזה נאמר נמי מה שכתבנו
 בקרא דלמפן סקיס אותך סיום לו לפס
 וסו' יסו' לך לאלסיס, דנלרך סו' לסיום לו לפס
 כמו סו' לך לאלסיס, דהיינו כמו סו' לך באין
 מהר להגנחו עלין, כן ססכרת באופן זה דאסס
 סס"י לו לפס ג"כ באין סקר, אבל אס סו' לפס
 דהיינו שנשס ישראל יכנס, רק אס יתן לך אכילס
 וסלכסס, אבל אס לא סו' נותן לך אכילס וסלכסס
 סו' יולא משס סיסרללי, לכן אף דבאמת דכל זמן
 שיש אליו אכילחו סו' נוסג בכל דבר כיסרללי, ככ"ז
 לסיום מקורב להס"י להסרלח סכינחו עליו ליכא
 יכולת כזה, גם בזמן שיש לו אכילחו ממנו
 וכסנסנתו כיסרללי מלד דאינו דומס עבודתו לס',
 כפי סגנת סס"י עליו דבוא צסגנתו אין סקר
 וסוף, ולזה בעבודתו יש סוף דבוא יסרללי סד
 באכילס, וא"כ לא מקייס עליו סכחוב דלמפן סקיס
 אותך לו לפס וסו' יסו' לך לאלסיס, דאינס דומיס

זל"ז ולא ילכו יחדו, ולכן כשנאס פקנא דמשיחא
 וסכרת סס"י הגאולה בלא זמן ארוך אי"ס, דאז
 יוכרת לסיום באופן דכביכול פלויס, דיקחו אכילסס
 מאתס, ואף דכמה סהיו נבחיס בבחינה זו נדבקו
 אל סעובדי כוכביס מלד מאמרס דכלא אכילחס אינס
 יכוליס לסיום יסרללי, ככ"ז יסרלל סוכאי יסאר
 גם בלי אכילס, ויסו' זכאיס אף כסיגיטו ס"ז
 למ"כ סחח גוג ומגוג, ככ"ז יסארו בשס יסרללי,
 ולכסוף סגלות יסו' כעין זה כסריגס, וכמה יסחמדו
 כדאיסא בילקוט, וכמה דיסחארו יסו' לודק אללס
 שס יסרללי אף כסריגס, דאז יקייס עליו שס
 יסרללי בלי סקר, וס יכול לסיום נדבק כס"י,
 כמו דס"י כביכול כסגנתו באין סקר, כן סו'
 ביסודותו באין סקר, ויקייס עליו אז סכחוב דלמפן
 סקיס אותך לו לפס וסו' יסו' לך לאלסיס, כמו
 דבוא באין סקר כך ספס סזס באין סקר, ויכול אז
 אחרי כן לסיום נדבק כס"י להסרלח סכינחו,
 מלד דיסו' דומיס אז דרכיסס לדרכיו דיש יכולת
 כביכול לילך ביסדיו אפס לא כמו דסיס ססכרת
 להסנסנות ככלל סגלות כססתר פניס מסנס סחנסגותס,
 ועיין כספרי מה סחנני ס' מה סכחכתי שס, לכן
 נאמר נמי במה שאמר מתי יבוא לידי ואקיימנו
 דנתרלח בזה שס יסרללי בלא סקר, כמו סקב"ס
 דמגין עליו בלי סקר, ויכוליס לילך יחדו להסרלח
 סכינחו וסו' ילח נשמתו באחד, סיינו מלד דנשמתו
 נדמסס כדרכיס לאחד, כמו סו' עליו כסגנתו באין
 סקר, כן סו' ג"כ לפבודתו באין סקר, וסו' דילאס
 נשמתו באחד בדרך שוב לשמיס כמאמר סו', כן
 נ"ל בעוס"י :

תם ונשלם

ספר

שם אנוש

לזכר נשמת שם אנוש ז"ל

והוא פתח הספר מספרי אשר חנני ה' אשר יצא בעזר השם בעוד איזה ימים מבית הדפוס וננמר בפ' הקריאה דאוריהא אשר נקה לזכות בזכות קיום המצוה בשבת הלזו הבאה אלינו שנזכה לבוא לעת הזאת במהרה בימינו אמן. וזה אשר חנן אותי בעל הרחמים ברוב רחמנותו.

הצעיר

יוסף אהרן בדיב ר' דוד דוב ז"ל

בעהמח"ס פרי דוד שני חלקים

בין ונמד להגאון הגדול ר' דובער זצ"ל אבדק"ק נישוויצעו המכונה בשם ראש הברזל. וכתו יעמוד לנו שלא תמוש התורה כשיני ומפי זרעינו וזרע זרעינו ונזכה לנחמה אמן.

ווארשא

ברפוס דובערזש מורש. נאלעווקי 39

СЕФЕРЪ

„ШЕМЪ ЭНОШЪ“

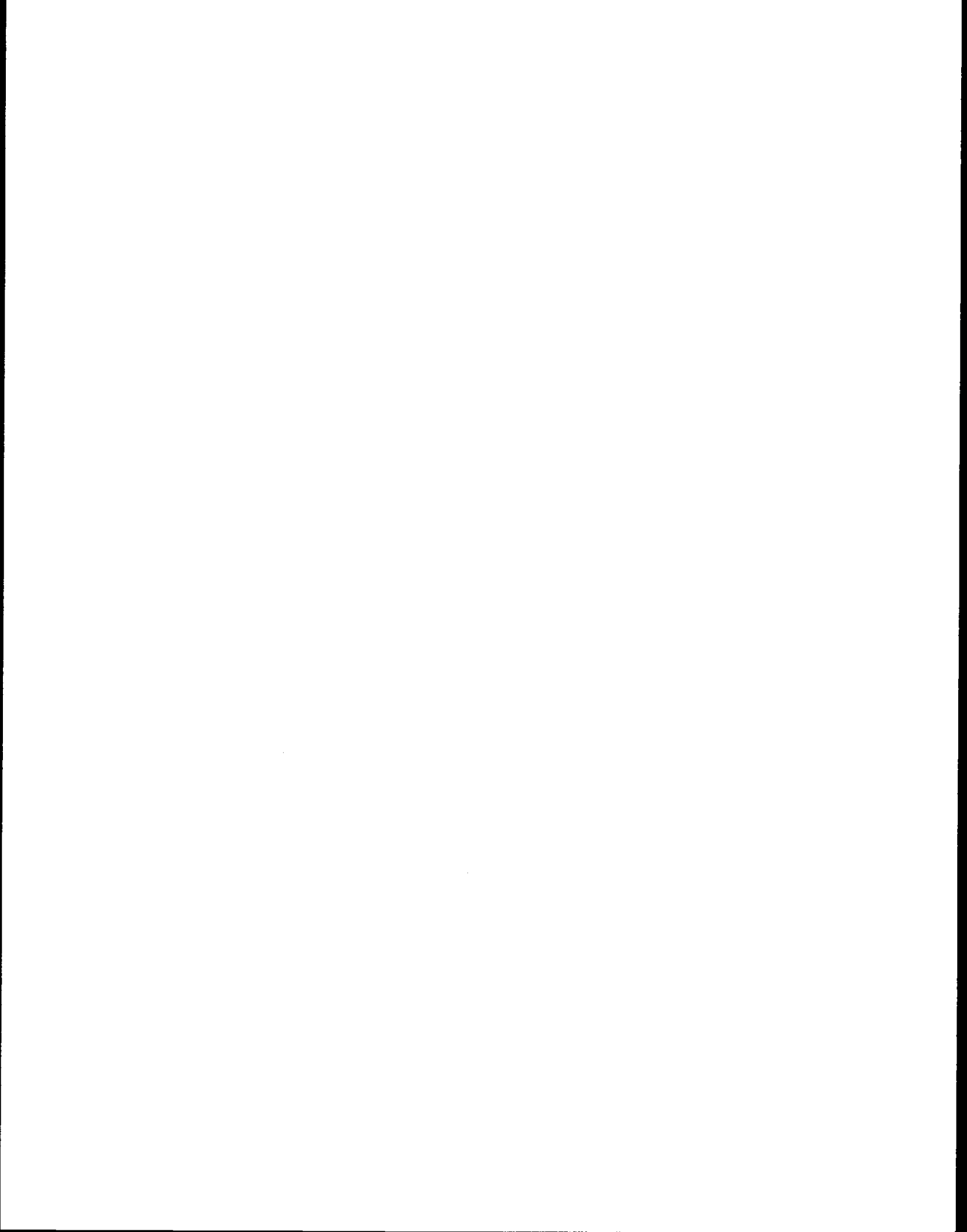
т. с. „ЧЕЛОВЕЧЕСКОЕ ИМЯ“

Соч. О. А. Рабиновичъ

ВАРШАВА

1902 г.

въ Типографіи Б. Туршъ, Варшава, Налевки № 39.

שאלה

מחוסר דמן נוי מהו לכבות כוליהא דטרא מקמי בישא בשבת כו' ומסיק גשמתו של אדם קרוי נר ונר קרוי נר מוטב שיכבה נר של בור' ואל יכבה נר של הקב"ה, ולריך לבנין מה זה דנקט בשאלתו מלאכה כצוי דוקא ולא על כל מלאכות שבת א"כ פ"ג דוחה שבת א"כ לא ועוד יל"ד מה זה דנקט לשון בישא ולא לשון חולה, ועוד במאי דמסיים ספשיטות מנשמתו של אדם קרוי נר וכו' אחאי לא פשיט לי' מדכתיב ותי בהם ולא שימות בהם כדפירש"י ז"ל, ונראה לומר דא"כ יש שני מולים בבית אחד ומכאן רפואה לזה הוי לשני לסיפק, וא"כ יבי' סיכי ממלא זה בחול ודאי הדין פשוט דבי' שב ווא"ה, ואף בזה דלפני הוא לסיפק הוי רק דלא יבי' רפואה אליו בעשיית רפואה דלזה, ולא יבי' ג"כ החק לשני, בכ"ז שוא"ס עדיף, ואך א"כ יבי' סיכי ממלא בדמיון כצוי הנה, דלרוב מולים הוי דליקה סנה יפה יותר ועוק חזי מאי עמא דבר, ובכ"ז שנינו במשנה במכבה את הנה בשביל החולה שישן, מלך דסקוליס משסניס דבר זה יפה לזה, ודבר זה יפה לזה, ולכן א"כ יבי' סיכי ממלא סיכי טרא בחיזא מקום ויכול האש ללכה לבית שהחולים כנ"ל שם ויכול האור להיזה עובד לחיזא חולה ולפני לסיפק, והה בודאי אינו נקרא שוא"ה מלך דממטה לא מחשבד בבית החולים והוא קודם עשייתו ונדאי מדינא מותר לעשות אז כמו שיראה א"כ לכבות או להניח דלחול כטרא כיון דשם שני מולים בשני הפכים, אך א"כ יבי' זה בשבת וא"כ נעשה באופן א' דנניח כטרא למיל לא יבי' חילול שבת, וא"כ נעשה באופן ב' לכבות יבי' חילול שבת, וזה איבעיית הגמרא דאלא על המשנה דחיי בשביל החולה שישן וחזינן דבכר נמלא שני הפכים לחולה, ולכן שאלו מר' תנחום דמן נוי מהו לכבות טרא, וזה אינו נר רק כבירה דאלא, מקמי בישא והוא תרגום של רע דאין כאן חולה אחד רק כמה מולים בשבתא, א"כ נחשוב חלול שבת לחשבון אף בזה דחולש אף דחזי' הוא לפני דעדיפא לעשות מעשה להחולה בשני לזה דליכא עליו חלול שבת, או לענין פ"ג לא חשבינן כלל ענין חלול שבת, אף לענין א"כ נקח במשקל אף בזה לענין שני מולים לשני הפכים כנ"ל, ומדוייק בזה כל דקדוקים דהאיב"ט דוקא הוא בכר מלך דבו פוס הסיכי ממלא בשני הפכים כנ"ל, וקאי שפיר על משנה זו דחיירי במכבה את הנה בשביל החולה ומדקדק ג"כ לשון טרא ובישא כנ"ל בפז"י מאמר השאלה:

ומסיק

הגמרא הפשיטות דנר קרוי נר וגשמתו של אדם קרוי נר מוטב שיכבה נרו של בור' ואל יכבה נרו של הקב"ה, ונראה כפי מה שסבין הגאון ר' יצחק מוולוז'ין ז"ל על הכתוב אל מי דמיוני ואשופ יאמר קדוש, פ"פ מאמר סלל א"כ

אין אני כאן מי כאן וכשאתי כאן הכל כאן, דלכאורה סלל דבי' עניו מאוד איך יאמר כן, אך כפ"מ דאי' בם' הפקרים דבי' כת ימ"ש שאמרו דלמי שיש יותר גדולש הוא מקורב יותר לפשי"ה, אך הוא סבל ומוסר דזה שייך רק לגדולש שיש שיפור ונבול יש להאמר כן דלזה יש גדולש רב, ולזה יש גדולש מועטא לפשלישי עוד פחות מזה לכן יש מקום לומר דהשני מקורב יותר לבראשון מהשלישי, אבל בפשי"ה דאין חקר ושיפור כלל לגדולתו ית', א"כ כמו דלא ידמה לגדולתו מי שיש לו גדולש מעוטת כן לא ידמה לו ית' מי שיש שיפור לגדולתו בגדולתו המרובה לפי שלגדולתו אין חקר, וסיינו משוב דמי שיש לו גדולש הוא לא פשה הגדולש בעלמו, רק מהקב"ה שפוא שפועה הגדולות, ולפ"ז אין חילוק לנו מי שיש לו גדולש מרובה ממי שיש לו גדולש מעוטת כיון שאינו דומה מי שיש לו הגדולש למי שפועה הגדולה, ואלו ב' הדמיונות במה שאינו דומה אליו הם בעלמם פוס דומה זה לזה דכמו מי שגדולתו מעט הוא פרוש ומובדל מהש"ה, כן פרוש ומובדל מהש"ה מי שגדולתו רבה היא, וזה הוא מאמר סלל דכנגד כבודו יתברך יש יכולת לומר גם במי שהוא שפל כמוני דא"כ אין אני כאן נגד כבודו ית' מי כאן, והוא כהנ"ל דדומה אלי שפוא פרוש ומובדל מכבודו יתברך בשיווי אלי גם מי שהוא בגדולתו יותר ממני, וכן וכשאתי כאן אף שפל כמוני הכל כאן, וכן כונת הכתוב ואל פי דמיוני ואשופ יאמר קדוש, דסיינו אל מי שמתרו אומי לדמות סיינו רק בדמיון דהוא לאדם שגדולתו מעט, וכן למי שפרנו אותי לפשוות בשופ דהוא לאדם שגדולו רבה, מסיים הכתוב יאמר קדוש דהוא פרוש ומובדל כמו מזה כן מזה, דשויס הכדלם זה לזה בשופ, וכן כחבנו בספרי אשר חכני ה' דכמו שגדולת הקב"ה ביכולתו אין חקר כן ג"כ מדותיו הוי ג"כ באין חקר כמו דחמנותו פוס ג"כ באין חקר כיון דהוא מדתו רחוס וחנון, ומזה נבין איך מגיע מעשה האדם אשר הם נגד ה' עד מרחוס וחנון שפוא לאין חקר, בכ"ז לא יבי' אז האדם בעזרו מכבודו יתברך, ואך האדם במעשיו בין סטובים בין ברעים דסיינו בין עויבתו לכבודו יתברך לעשות חסדיו, ובין לא עויבתו הוי הכל בגבול, ולכן חסדי ה' שהם בלי גבול ותכלית יש להשגבון מותר לנו ממה שאין אנו מנימים לעשותו שהם בגבול, מכפי רגונו יתברך שהם בלי גבול, ואחרי שגנחשוב אין שייך פ"ז ג"כ לשון חשבון דבאמת אין נחשב מה שאין אנו מנימים אותו לכלוס כיון שהם בגבול, נגד רגונו יתברך שפוא רחוס וחנון שהם בלי גבול כאשר כחבנו כפי דברי הגאון סנ"ל מוולוז'ין:

ובזה א"ש הפשיטות בגמרא משום דחושב הכבד נרו של בור' ואל הכבד נרו של הקב"ה,

ומלד דזהו הטעם דחייב פיקוח נפש חילול שבת וא"כ ליכא שום משקל לחלול שבת נגד ענין חולי ר"ל מלד הדברים דמעשה האדם אינו מתחיל כלל עבד כבודו יתברך, ובזה נראה נוסח הכרעה משתייכים צירוף יחד בקול, היינו שכולם שוים בזה ומסיים כולם אלוהים כולם ברורים וכו' קדושה כולם כאחד שונים, היינו דקדושת כולם שיהא כהחד הקטן וגדול נגד קדושת כבודו יתברך, ומסיים דוהאופנים וחיות הקודש אף דם מתנשאים לעומת שרפים, בכ"ז משבחים יחד ולא כל ברוך נעימות יתנו וכו', מלד כי הוא לבדו הפועל גבורות, היינו כי לכל שיש גבורה לא הוא הפועל מהגבורה רק דניתן אליו גבורה, ע"כ אינו דומה מי שיש אליו גבורה למי ששפחה הגבורה באין חילוק במי שניתן אליו הגבורה כמה גבורה דניתן אליו אם רב ואם מעט, דכמו דאין דומה זה שיש לו מעט, כן אינו דומה בשוין זה דיש לו הרב כיון דזה הכל נקראו דיש. לכן הגבורה וזהו הפועל בעלמו הגבורה ע"כ הוין באין הדמיון שוין, וזהו דאמרו דזהו כי הפועל הגבורה זהו רק הוא לבדו, וא"כ הוה הכל שוין בשבחי לשבח אותו כאחד, וזהו הנוסח דמזה לאל ברוך נעימות יתנו וחמירות יאמרו, ומשכחות ישימו כיחד מלד דרק כי הוא לבדו הוא הפועל גבורות, וגם בענין חדשות לכולם נקרא דיש להם חדשות, אבל הוא הוא הפועל החדשות ועולה גם בזה דאינו דומה מי דנקרא עליו דיש אליו חדשות, כמה שיש אליו כן רב כן מעט להעושה בעלמו החדשות, וכן הוא הכעל על המלחמות, וכן הוא וגם מי שזרק איזה דבר מלמית ממילא, אבל הפועל הוה רק הזורע, אף כבודו יתברך הוא הזורע והוא המלמית והוא הבורא וע"כ ג"כ אין יכולת לשבחיו כיון שאין שייך להאמור שיש אליו הללחה כיון שהוא עושה הללחה, א"כ הללחתו וגדולתו אין חקר ע"כ אינו ניתן לשבח, דכ"מ שאחש משבחתי אחש מנכתי, ולכן הוא נורא תהלות וגם אין עליו נפלאות מה דנקרא עליהם דיש להם כל זאת, רק שהוא אדון הנפלאות, וגם שהוא המחדש בטובו בכל יום, ע"כ דמיון אליו ככולם ביחד עני ופשוט שוין לכבודו יתברך, ולכן כשאור חדש על ליון תאיר מכה אז כולנו מהרה לאורו, ובזה הענין נכתב דכנה אם שואל אדם מזולתו על אחד מושלג בחורה על הנהגתו ועל מעשיו וכו' שונה אותו. לטוב עליו ושבת אותו באיזה דברים טובים, עד שמהו נהגדל שמו של המשוכח עד דמזה היטה סבה שהשוכח דבריו נשמעים, ומזה עשה ישיבות קדושות והרביץ תורה לעדרים דעולה שכל מעשיו הטובים קובע מאיזה דברים אשר דבר המשבח עליו לטוב, וזהו ענין דקונה עולמו בשעה אחת, וכן לסיפך ח"ו אם הי' מנגה אותו והי' עולה שמו של האינו אדם לנגות וכו' אז דבריו ג"כ לנגות וכו' עולה תורבנות לכל הישיבות, וזהו עולה לאור

עולמו בשעה אחת, היינו באינו דבור מלד הנוגד מזה, ונאמר בזה כונת הכתוב בפ' כי השא דאמר כבודו ית' דנוגד חסד לאלפים פוקד עון אבות על שלשים ועל רבעים, לכן מלד איזה חכם הרואה את הנוגד מה שיוכל לעלות מהמנוח לדורי דורות, גם לסיפך מהעברה ח"ו אף דכעת היא מלוד קלה, בכ"ז גדלותו מאד ומש שתעלה לדורי דורות, וכן לסיפך העברה ח"ו כשרואה בעיניו פקידה, ע"כ כל רגע ורגע כשמשפס המנוח מלעשותה יכולת להיות שמה רגע וז שחסי' עוד בלא עשיית המנוח שתעלה להפסד רב לפי הנוגד, ע"כ חסר משש ויקוד ארלה וישתחוה, וזה נכלל בהג"ל כשדובר אדם איזה דברים על זולתו לשבח וילד מזה מעשים טובים בעולם דזה נקרא דזרע לדקות ועולה מזה למלמית ישועות, וע"ז אמר התנא בפרקי אבות דלריך לזכר במלוד קלה כבחמורה דאף שכעת היא קלה, בכ"ז אין אחי יודע מתן שכר של המנוח עד לבסוף מה שיכולת לעלות לדורי דורות מזה, וע"ז אמר וכוה מחשב הפסד מלוד כנגד שכרה, היינו שתעלה במחשבתך בחשבון ברור שכר המנוח עד לבסוף, וכן לסיפך שכר עברה כנגד הפסדה עד לבסוף, וע"ז אמר ג"כ ששכר מלוד עוד מלוד, ושכר עברה עוד עברה, ועמ"ש בזה דזהו הפנין ג"כ מה דספרי חיים וספרי מחים פתוחין לפניו בר"ה ויוכ"פ מזכירות העולם עד הנה מה דתלוי זה בזה, וזהו דקא' ג"כ בכ"מ דריב"ח תלי בר' יוחנן ור' יוחנן בר' חנינא, ור' חנינא בר' חייל וגם כ' דזהו כמה שהביאו חז"ל על הכתוב דוישעלז אל לבו המעשה דר"י מה דעושה משחה בחסונת בנו אף דיודע דימות בשעת חרותא חרותא, מלד ברא דקאחי ממנו, וע"כ הסנהדרין דהיו שופטים דיני גפשות היו רואים מסוף העולם עד סופו לדורי דורות, וזהו ג"כ מה דאמרו חז"ל על הכתוב דוירא כי אין איש, כי אין איש עמיד ללאת ממנו היינו דאין נולד ממנו עד הסוף אינו ענין ואינו איש לטוב כהג"ל:

ואנב נכתוב עוד איזה דברים השיך לפנין של מעלה דלענין זרע לדקות, הנה כמו שיש זריעה וקלירה בגשמיות, כן יש זריעה וקלירה ברוחניות, וכמו בזרע חטה נחטוב שזולת חטים, כן בזרע לדקות מלמית ישועות, היינו ממלוד אחת נחטוב לכמה מלות כג"ל, דנתגדל הדבר אחרי כן, ומלד דהדבר מתגדל יותר בעת שהאדם נעדר רח"ל מזה שהדבר נובע ממנו מלד דבעת שהוא חי נשמע ממנה עוד דברים וע"כ אינם מדקדקים ואין מפקחים כל כך על כל דבר ודבר בפ"ע, וע"כ יגדל אז בעת שהוא חי רק האדם ולא הדבר, רק אחרי שבפטר מהם אז כשאינו נשמע עוד דברים מאתו ומתחילו לפקוח על דבריו ועל מעשיו שדבר ושעשה בעת שהי' אחס, ע"כ אומחל אז לגדל הדבר בעת

צפת שהארס נחטב לפומר, וע"כ זהו כונת הגמ' דבפת שארס חי עולה כאילו כלב חי טוב מן שאר' המם, וזה לגודל הארס מה שהוא הולך, אבל בכ"ז ג"כ גדולים לדיקים במיתתם יותר מבחייכם וזה ענין לגודל הדבר, ומלך זה הזכירה הגמרא שיזכור דבר שלכך צפת שיפסוד ממנו מלך דלאחר פרידתו יחזור על דבריו ויזכור תמיד על זה, כך כ"ל בעז"א:

להאמר, ואיך בדברים שאין להם שום דמיון באינו השמות מזה לזה, כמו שכל הרוחני וחומר הגשמי לתערובתו זה בזה, וג' יחברך הסגרים זה בזה בנה ופלא, ומזה יתבונן האדם על כל הנסים שנוכח דיהי' כחלת בריאותו דהוא מקור הנסיי, וע"כ הוי זכירת כבודו יתברך כשנראה את האדם בשכלו עם חומר שלו דהוא פני האדם, והוא ענין ללם אלהים המונח על האדם, ואך זה הוא ששכחשכל אינו שום מחותן בעלמותו לענין חומר אז ניכר הפלא דהשכל ערוחני עם הגוף כיון דהשכל אינו בחומריות, וזהו דנקרא ללם אלהים עליו מש"כ כשאינו ניכר השכל ברוחניותו מלך חומריות אשר מונח עליו אינו ניכר אז הפלא והללם אלהים אשר עליו רק אם הוא בקדושתו בשכליותו כפי בריאותו, ואז יקויים על האדם כחוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וכמאמר חז"ל אלו תפילין שבראש ביינו מה שבתוך הראש הוא השכל שהוא בקדושתו מה שיחשוב תמיד שה' אחד דהוא תפילין שבראש, ואז יקויים עליו ויראו ממך כי יקויים התורה כאשר היא בקדמותה בענין ארס דקורס עץ הדעת וקורס בריאות העולם דהוי ענין התורה וכדומה המ"ע דוקשרתם לאות על ירך, וכן ה"ט דלא תלבש שעטניו הוי רק על המחשבה דהרי אז לא הוי עוד ענין הלבשה כלל, וכן כדומה המ"ע דוקשרתם הוי ג"כ על ענין המחשבה דיהי' לטומפות בין עיניך בדברי רשב"ם בחומש על הכתוב [ואז ארש"ר ג"כ הוי יכול לשאול שאלתו בענין התורה לשכלו דהיינו במה שהשכל נמשך אליו מזה הוי יודע דהוא טוב, וכן להיפוך מלך דלהשכל לא הוי אז שום ענין חומריי ולא הוי אז בכחו להסתדר חומריי בהחומר ולא יותר מהבהמה, ויחובו הוי להחתמו רק לענין הקדושה במה שניתן לו השכל רק להשוב תלי תלים של הלכות, ובחומרי לא הוי שום ענין שייכות להשכל, ואך כשאלל משך הדעת נחמבר החומריי להשכל שהי' ג"כ יודע מרע כמו מטוב ויטעה הרע בדיעת שכלו כמו הטוב ויכול לאבד כל העולם בשעה אחת בשכלו כמו שיש ביכולתו בשכלו לעשיית הטוב יותר מהבהמה כן יש בהרע בהאדם יותר בעשייתו עם שכלו מה שהבהמה לא תוכל להגיע לזה הרע שבה היא רק בהחומר, וזהו שכתוב בארס דלאחרי עץ הדעת נחטב לרעה כמו הטוב כן הרע, וע"כ אין יכולת להיות לבנות על השכל בשאלת התורה כמו שהי' קודם עץ הדעת, כיון דהשכל יש ענין רע כמו טוב, והסכרת עתה לחבר להשכל את התורה שתלמדוהו איך לעשות, ומלך דלא בנת אחת נחמבר להרע, לכן נמינת התורה לא הוי ג"כ בב"א רק בהוספה ביינו שש מלות לארש"ר, ושביעית לנח, ומילב לאברהם, וליעקב הבכורה, עד שבא הדור שהי' הסכרת להתגלות התורה בכלה, ונתהוה לאת"כ בארס קורס

ואנו נכחוב נמי פשייך לענין הכ"ל דאחירת הסמך והוי זכיר במלוב קלס כבחמורה שאין אחת יודע מתן שרין של מלות, דוכנס כדומה שיש שני דרכים לפני האדם אחד הולך לעיר זו ואחד הולך לעיר זו דבשעת החלומים אינו ניכר פסבדל מזה הדרך לזה הדרך, ורק כשילך האדם מיד החמיל להיות ניכר איזה דרך הולך לכאן ואיזה דרך הולך לכאן, וכל מה שמתהלך יותר ישי' ניכר יותר הדרך להבדלים זה מזה, רק בהחלת הדרכים גלרך למזין בדיעתו שיכיר בין זה לזה, וכן ברוחניות יש דרך אף שאינו נראה עצירות ממנו, בכ"ז הוא דרך עובדי כוכבים מה שבראה מזה לבסוף, לכן גם זה אינו ניכר בהחלטה אם הוא דרך עכו"ם, ורק כשמתהלך קלס בזה אז נראות להכיר מה זה, אך מקודם גלרך להמזין כדכתיב והודעת להם דרך ילכו בה, שזה לריך ידיעה, לכן אמר והוי זכיר לבראות מקודם על לבסוף כי אף דבתחלה קל הוא, בכ"ז לבסוף הוא עולם כבחמורה, מלך שאין אחת יודע מתחלה מתן שכר שלבסוף, ונכלל זה ג"כ דבמחשבה הפסוד מלוב כנגד שכרה, לבסוף ישכר שבירה כנגד הפסידה ופיקר שפינו גלרכין לבראות ולבסוף בכל דבר סוף של כל דבר, וזה פיקר בהדרכים, פ"כ כתיב שירעם בהדרך, כמאמר הכ' גול על ה' דרכך גם ותן חלקנו בחורתך, וגם השבח מה שמתן חלקנו מיושבי ציהמ"ד ולא מיושבי קרנות, וכונת הכתובים הוא עולם הכל על הדרכים שגלרך להם ידיעה בתחלה כדי שלא תבוא להם מכשול לבסוף, והארכנו בזה במקום אחר ורק כאן באנו בקיטור בעז"א:

ובתוך זה נבאר מה דקרי כאן נר של שבת נר של צו"ד דלכאורה הוב זה ג"כ ענין אימור שבת נרו של הקב"ה, אך כשנשיין באינו דברים, מה דתחלת בריאת האדם הוי גם שאין לשער ואין להגיד, דאיך יכולת להניח שכל רוחני תשר מוחלז מכסא כבודו ית' בחומר הגשמי מה שהוא שני הפכים זה מזה בטבעם, מה שאין יכולת להאדם לערע אינו דברים הפוכים ובימור הפוכים מן הקלס אל הקלס כמו מים ואש, הגם דבמים כפי ארבע יסודות יש בסן ג"כ ענין אש, וכן באש יש ג"כ ענין מים, ובכ"ז אינו ניתן תערובתם

לא יניחנו, הסכרה לזה לראות שיצבור הנחל במהירות ובאזהרה מסומה שאז יוכל לעבור אף שהשני לא יניחנו, כן הסכרה להיות או במהירות, וכ"כ באזו מסומה לילך מראש הטומאה לראש הטמרה, דאם הליכתם הוא מאמלע הטומאה הליכתם לטמרה הוא ג"כ רק לאמלע, וכמו כן אדם כשהוא בטעות ח"ו הנה עשותו כפי מדרגתו, אם מדרגתו גבוהה הו עשותו יותר ויותר, וכן ג"כ אם נתפסו מחייב לזכאי, כל מה שמגדיל בחיובו הו מלד זה אח"כ גדול בזכותו לפי זו המדרגה דדבר וחילופו עומדים בהשטות זה מול זה לפי מדרגתם, וזה מאמר חז"ל ושמהם דהיא סס חיים וכו', וכן לביטוף וכמו שאז"ל דכל הגדול מחכירו ילדו משגבר עליו, וכן בקרא וסביביו נשפרה מאוד דהקב"ה מדקדק עם הנדיקים כחוט השערה דבמי שיש בו מפלה יותר ניכר חסרונו ג"כ ביותר, וכבר כתבנו בפנין תפלת יוס"כ דהרני לפניך ככלי מלא בושא וכלימה, דלפ"ז יהי החסרון של חטא שחטאתו ג"כ מלצר עיי"ש בדראשנו, לכן מלד דנלרכו להיות בסוף בראש הטמרה פ"כ כשיהי' או במדרגת-לא זכה אין יכולת בהליכתם להיות לדרך הטמרה מלד בזמן הארוך הכלרך לזכ מהליכה נגד שאור שמיסה ויוכרה להליכתו על דרך סר הטומאה ויוכרה ג"כ או להיות לראש הטומאה כדי שיהי' דבר וחילופו בהשטות זה לזה מראש סר הטומאה לראש סר הטמרה, וזהו מאמר התנא בעקבי משיחא חולפא יסגי, ומלד דיוכרה להיות זה במהירות בנת אחת מראש זה לראש זה כמו בענין מלחמה וכו בענין ראפיראליע על הכלל דעיקר אומנתה היא ג"כ משירות וריוות, ויש עוד שנחמדו לבסוף כמו שם לעך על הבעלי מלאכות כאשר נבאר להלן, וכן שם מינע בצבלי מלחמה, וענין זה מה דעולם המחחון הוא נגד פולס העליון כבר כתבנו, אשר כל הדברים שנדברו בעס מהם כוכל לדעת מינינש כעולם העליון מלד דכל הדברים שהיו בזמן המקדש ישנס גם עתה, ואף נבואה יש כעת, רק איננו יודע מה יבוא כמאמר חז"ל בנת פרעש שליכי שליכי, וגם עובדי כוכבים אף דליחיד אין מלוי זה, בכ"ז ניתן זאת להכלל, כמאמר העולם כי קול המון כקול שדי, פ"כ כתיב ה' אלפים דבר מי לא ינבא, רק מהפרט נתגלה לפרט אחר, ומענין כללי נודע לכלל, כדמלינו בערבי פסחים למי שצומד בענין זוגות והולך ברמוב ושומע מספר ארבעה יאמר חיקף עם הוא הו חמשה, וכן בצעה ושמונה יאמר עם הוא יחד לא יהי' זוגות אף דתברו אמר מספר זה על דבר אחר כפירש"י שם קול הכרב, קול אשה, בכ"ז כיון דכל הנה שנדבר בהאדס בהארמה הוא נחטט קודם כריאתו, ואם ירבה בדיבורו יותר נקראו דברים בטלים, דלעתיד יהי' ע"ז דין ומשכון, פ"כ כשפנע זה העומד בזוגות דבור זה מולמו, לענין

קודם עין הדעת, מלד דלאחר שנמשך לרע פי' הסכרה שיראה הארס כל הרעות שבפולס פד שיהיו נמאסין אליו ונתפסו אח"כ לטוב כמקודם ומזה הו הסכרה לנלות מזרים, וכדכתיב הרלב"ג על הכתוב מקור חיים שכל בעליו ומוסר אוילים אולת דהאולת בעלמו לאח"כ הו מוסרו, ולכן קודם עין הדעת אם לא היה אוכל הו נמשל לאיזה חכם הרואה את הנולד, ולאח"כ דישליכו הרע מלד דנמאס להס הו נמשל מופרס מלד האולת דהוא כנ"ל דנתקרבו לרשות, מלד גלות מזרים פד דנמאס להס כנ"ל, ומלד זה הו סכרה הנלות כנ"ל, ולאחר דנמאסו לא פי' לבעל דבר לפחות להס, רק באזו דבר דלא נכחו עוד שיראו שנמאסת, הייט פשיית איזו דברים לפראות להס באזו מסוב על עברה גדולה שהוא מנוס ועל מלוה גדולה שהוא עברה, וכן על לדיק גדול שהוא רשע, ועל רשע גמור שהוא לדיק דהוא פנין העגל שהוא תופע, וסבחינה מזה ילא מהעגל שפשו, דרוב הסמון היה דומה להס ג"כ שהיא מלוה דנלרכו למנסיג ומשה איננו, כדאיתא בשנת פרק רע"ק דבא שמן בערבוני' כו' ע"ש, דע"ז נלרכו שעבוד הארוך הוה דוכו רפואה לזה לברר מלוה ממלוה ופברה מעברה דהיינו מלוה אחתית ממלוה שהיא רק לפי הדמיון, וכן עברה מעברה ג"כ כמו שיש בענין הנשמי המכונה חכמת החטמחא ק יס בענין סרוחני, היינו לברר דבר מדבר, דהעולם המחחון הוא כמו מראש (שפינעל) נגד פולס העליון, וע"כ לריכין לידע דכל מה שנחמדו דברים בזה העולם הנשמי הוא מלד דנחמדו ג"כ דברים כאלו בעולם סרוחני כמו בחכמת חטמחא לברר זה מזה, וכן שם עבודה דהוא נקרא ע"ז פיד, ושם דנחמדו ע"י הכלי הנקרא מאשין, ונחמדו מזה שם עבודה הנקרא בלשון אשכנו הורט ק עבודה שנחמדו בעקבותא דמשיחא בסרוחני כמו בענין סליחוד שיש לומר בכל יניעתו מעמיק סדרות לאמיתותן, ויש לומר כל הש"ס ואין מעמיק כלום, וגם לא ינע הרבה דהוא נקרא בשם הורט, וכן נחמדו עוד שמוס בעקבותא דמשיחא בענין הנשמי מלד דנחמדו נגד זה בענין סרוחני, כן גם שם ראפיראליע, וז"כ דלכסוף כשלא זכה מקודם יהי' פייכות גם מלד נסיבת בזמן שיהי' לפי אופן הטמרה דמוכרה יותר זמן מליך לפי הטומאה ח"ו, דלזה נלרך לילך נגד השאור שבעיסה, וע"כ יוכרחו לבסוף כשלא יזכו, לילך מקודם ח"ו על דרך סר הטומאה כדי שיזכו וילכו במהירות על ראש סר הטומאה ואז עם לרה ליעקב ח"ו, וכשיזכו או בראש סר הוין ילכו מלד הנזירות והלרות כמאמר חז"ל יעמיד להס וכו' ומלד סרוח שפרה שיהי' אז מהלרות והנזירות ינתקו מראש סר זה, לראש סר זה, דהיינו מהטומאה להטמרה בשנת אחת, וזהו כמו בענין מלחמה אם נלרך אחד לעבור בדרכו איזה נחל והשני שכנגדו

לענין זנות, יפחד ממנו דבוא כענין ניבא ואינו יודע מה ניבא, וכן גם ענין כללי מה שנבאר מלוכה בעולם הוא כדי שניכר מלך מלכי המלכים הקב"ה, דתלוי זה בזה כענין הכרעה שנתן מכבודו לכשר ודם, והעושפים שאינם נקראים בני אדם דאינם רגילים לצבור את ה' יוכללו גם לזה, ופ"כ בכל מקומות דאינם עובדים את ה' הוין בהתנגדותם בזה, והפונט יבוא להם בסוף מלך זה, וכן היה בעת החורבן בהברייתו דבין הולכים עם חרבותם לנהח את חבירו ובניבית דעת חבירו, חס בל להם זה מטיבה שלא הו' רגועם לצבורת ה' ולעסוק בחורט, ופ"כ מזה בל להם ג"כ דלא היה רגועם לפול הרומים מה דנחכו מן פשמים דלא כרגון התנאים כפי רגון ר' יוחנן בן זכאי, ובפיחס היו אומרים דרגועם לירושלים ולהמקדש יותר מן האנשים הגבוהים ובישרים, ולבסוף כשיחזרו הפטרס בעת התגלות אלכות יתראה הפסולת לענשם, חס ענין כונת מאמר חז"ל בנבחרתן דבין על ירמיהו הנביא ז"ל דיכר אליו מסכרת פניו שהוא קדוש עליון, לכן הוא בשלמה של וכו', היינו מזה שהוא קדוש עליון נחראה שהוא בשלמה של וכו', דתלוי זה בזה כמאמר חז"ל בסוף כתובות משלוש ששבענו בשם ה', לכן מכל הפנינים היוצאים מהמשטר בזה העולם כשנעניין בהדברים מזה נדע גם ענין עולם העליון, וכבר כתבנו מזה כשיאחו אחד בחדר מלמדי תיקוקות אחד מספרי חילונים על הגמ' זהו נקרא חדר טרפה, ובל סליוו דנלרך שם חדר כשר, ונקראו כשרע חדרים, דדבריהם יכין בענין שמימי כנ"ל, רק שלפשוטמים אין מובן חוכן הדברים דברי הכנזאה שבה, רק הם בעשותם לאחוז ברעיונותיהם רק כפי הפשטות, ומלך זה תבוא תיקף פקודה חדשה כדי שיבינו יותר עד שיתורגמו הדברים מהם דבירור המבורר לדמיון מי שנקרא בשם פוברי כוכבים, כמו מיכל מחאייל ישב בבית הסופר שני דשים, וכן כל ענין וענין כמו ביהמ"ד דאסור ע"פ דין לדבר בחזרת הש"ל וכראיתא בש"ע גדול פוטו מנשוח, וכן בקה"ם כחוב בזה"ק דלית לי' חולקא בגלפי ישראל אם ידבר דברי רשות בעת הזו, ע"כ אם נראה בביהמ"ד דלא מתקיים זה בודאי נוכל לומר דלא לכל מי שיבי', ניתן רשות לבנות ביהמ"ד עד שנראה מי הוא הבונה, ואם היינו רגילים לשמוע חוכמה ממנהיגינו בודאי לא היינו נלרכים לשם תיקון, אך באשר אין אנו רגילים לשמוע חוכמה בהכרת אנו נלרכים לתיקון אחר ובל סליוו דלא ניתן רשות לבנות ביהמ"ד עד שיבי' להם תפודה ויתורגם הדברים שנדע מקודם שיתנהגו בביהמ"ד כראוי, ואך גם בזה אינם יודעים יותר מהפשטות, ולכן בכל עת ועת יתנו פקודה חדשה כדי שמה יבוא לבסוף התיקון, וכן בכל הדברים

היו כך דיינו בחנות דנלרך שיבי' מהשנה כסותר דהכסף שלו לא יחטוף חבירו, לכן הזמן דיקרא את הקונה מהרחוב לתוך החנות כל זמן זה יכול ללמוד, ביחוד מדיבור שקר או שבועת שוא כמו על אבן שהוא אבן דבוא ענין דברים בטלים, וכן גם בדברים בטלים ואלו טריגים הם איזה דפים מחו"מ, וכן ענין איפה ואיפה, ובחמת אין רלוי וכוון למשות חנות מי שאין אלו הדפים בראשו ובמותו וביא ענין כמו תפודה שלו, ולפי שלא שמוע לתוכחה כנ"ל בזה סליוו שלא לפשות ולהיות חנות בלא תפודה, ומלך דרגיעו רק לפשטות הדברים ולא יותר כנ"ל, לכן מהשנה נראה שיבא כל יום לוי חדש עד שלבסוף בחין יבואו להבין נכואה סגכון הנכלל בזה דלא פרשו לפשיית חנות בלא תפודה הרחמים כנ"ל, ובחנות הקטנה דהם נבאיון כמו שמונה שבועות ליום נלרכים לתפודה קטן ובחנות גדולה דבכסיונם להיות שבועות יותר ליום אזי נלרך לתפודה הגדול הנקרא בשם מפורסם, ובחנות יותר גדול נלרך לשם יותר מליון, וזהו עד ימות המשיח דפרט נלמד לפרטי דברים, ומענין גופניות דנוגע לכלל נלמד מה דנוגע לרוחניות לכללי, אך כשנבוא לסוף פקדי דמשיחא אזי יגיעו כל הדברים מה דיבוא ואינו יודע מה ניבא דיהי' נכלל בהדברים דמאז כל פניניהם לענין בגאולה, וגם מעניניהם וסיינו גם מאויר הסוף דמאז, ומאבנים ומכחלים יבי' נכלל אז למראה לללל למכוון פנימיות הדברים לענין בגאולה, וכוו מאמר הכחוב אבן מקיר תוצק, וכפים מעץ יענה, ולכן נחזור לשם הנ"ל דענין לעך לבפלי המלאכה זה מושאל ג"כ מלעך פשמימי דאסור להיות באמת בעל מלאכה אם לא שגורים בפיו איזה דפים מחושן המשפט השייכות לזה להיות בראשו ובמותו, וזהו לעך שלו ואם לא שמש עד כה להלעך בזה, וגם לא להתוכחה אזי יגיעו פקודות הסעך בנשמיותיהם ג"כ כנ"ל, ואם לא יבינו רק בפשטות הדברים אז לא יניחו ג"כ מפקודותיהם ומתחדשות בכל יום ויום עד שיבינו חוכן הדברים, וכן בענין שם החדש גפמיניוועס הוא מושאל ג"כ מענין שמימי, דהנה אם נחטף איזה שבועת בבית מסחר שלו אז יבי' נטמן שם כמו מינע הנ"ל, ורק דמאז לא בלא החדשות בתכופות מיום ליום כמו עתה גם המינע זו עיקרה נכחן לזמן רב, אך בעקבא דמשיחא דיום לשנה יום לשנה נעשין במהירות המעשיות שהיו ראוים לפעשות במשך שנה נעשין הכל ביום אחד מלך דהזמן קצר לתליתו מאוס זה הסכרה שגם כל הטפלים שלה יהיו נעשין בעולם מהרה, ע"כ המינע, באיזה חנות ובאיזה עסק דנחכהו בעת עיקרה במהירות עד שלפשים נחפוס איזה עסק שהי' לריך להעשות לאיזה חדשים, ופחאוס בזה פקודה להסגרו דנתגלה המעשיות שבה, כנראה בעליל

בעליל לעינא פקוחא בעורת השם יתברך :

ישאר להם אף פרוטה אחת כמאמרם כנ"ל עד חכלה הכים :

וּבְהַחֲזוֹר לעינינו כנ"ל כמו בארש לאחר עץ הדעת
 דנחמה השכל להיות ידיעה לרע ונתעברו
 לו הרע בכח, ולכן ה' הסכרה לגלות מלרים
 דנראה הרע בגשמיות הפסור, ונראו הרשעים
 וכשפטו בחושך ימי האפלה, ונחמה או הרע
 לפשטם עד דלא יחזור עוד להרע, כמאמר הכחוז
 ומסר אוילים אולה כפי פי' הרלב"ג ז"ל כנ"ל,
 וכמ"ש דאך מזה בא להם אז הבעל דבר אשר לזר
 אין נבחיט עוד, היינו לענין חופה בדמיונו על
 פניה שיהא מזה, ועל מזה שיהא פניה, וזר
 גדול שהוא רשע, ורשע גמור שהוא לדיק, שהוא
 נקרא בשם עגל, והבחינה יראה אז מעשיית העגל,
 ופרפואה לזר הסיפור הארוך כנ"ל, לברר מזה
 ממזה, ועברה מפניה, עד שילאו ע"י הביור
 והלירוף מהנרות, כסף סכור מהפסולת כדי שיהי'
 נקי מענין העגל, ולכן הוה רפואה לזר בגלות,
 חזו מאמר ז"ל על הפסוק פקוד פקדתי שאין
 פורעניו באה לעולם, היינו על הכלל דהוא ענין
 הגלות שאין חטא העגל מזורף אליו דהוא ענין
 פניה שהי' בדמיונו שהוא מזה דבחינה זו יראה מעת
 עשיית העגל, וזה נוכל לשער עד שיחברר רע
 מטוב בענין אנשים כמו גלות מלרים, הוה בהמשך
 ח"שפ או לא יחזר מרדו שנה, להזמן שיכיו נחבררים
 התרי"ג מלוח בכולו, וע"כ נוכל לידע אף לריבין
 זמן מערך בירור אנשים דגלות מלרים כנ"ל, לערך
 כל הפרי"ג מלוח לאחר הביור דיתסוה כארש
 קודם עץ הדעת, והשכל ישי' כולו לטובה והבעל
 דבר לא יטוב בהם עוד מרד דכבר נבחנו אז בכל
 בבחינות, ויהיו מחוכמים אז אף דלא זכו ככתוב
 הנ"ל מוסר אוילים אולה כפי פי' הרלב"ג הנ"ל,
 ובאמת ישי' יכולת אז לשאול הכל אל השכל כקודם
 עץ הדעת, אך דכבר ניתן להם החורה מרד הסכרה
 דמקודם לכן אינו ניתק מהם עוד ונשאר החורה בקיומה,
 ובאמת כל הענין דנקבה דמשיחא הוה רק הבחינה
 להם לחופה וכנ"ל דהמסוה ישי' פרום על כל דבר,
 חפ ג"כ הטובה ענין אין צ"ד בא עד שחכלה פרוטה
 מן הכים, דהנה באמת סדר העולם כשכא כליון על
 אויב דבר יש לזר ג"כ אויב שויר, כמו במלחמה
 כשמנלה אחד את חברו ישאר פליטה גם להמנלה
 רק לפעמים יקרה לדמיון אם דרך המנולה ללחה
 ע"כ לוקחים לדרך הזה כל תיילותיו ולכשנחאמת
 הדבר נחמה מחזיו הנקרא בלי אשכנז מייע, אך
 הוא טעם וזו יכול דבר שלא יבאר אף אחד, כן
 בענין הממון אם ישי' נלקח מכל אחד רכושו,
 ככ"ז יחולק הדבר שישי' ג"כ פליטה אויב שויר,
 אך מרד דהליכחם בכל דרכיהם ישי' אז שהם בדמיונם
 דהולכים בדרך ללחה, ויהיו בבחינת טועים, אז
 היכולת לכסוף כשנחאמת הדבר שהיו מפלים עד שלא

וּבְהַחֲזוֹר לעינינו כנ"ל דקודם עץ הדעת דשי'
 פתורה על המחשבה לדמיון כל"ת דלא
 פלבש שפטנו דאז לא ה' עוד שום פלבש כלל,
 והמ"ש דוקשרתם כמאמר הרשב"ם כנ"ל, ואך דלאחר
 פס"ד כשהשכל החמיל להתרחק מרוחניותו ולהתקרב
 לארציות, ולא ה' היכולת לאחוז כ"כ המחשבה, כי
 ענין אדם הנבחר בשכלו ועולה למעלה הוא שיש אליו
 יכולת לאחוז בהרוחניות כאשר יוכל האדם המקורב
 לגשמי לאחוז בגשמיותו, וע"כ כשלא הוה יכולת
 לאחוז בהרוחניות כל כך דהחמיל השכל לאחוז
 בגשמיות, ה' הסכרה להסגר החו"ק פחורה היא
 וגם פרוטה בדוחניותה עם גשמיותה ביד, היינו
 לא חלבש שפטנו המחשבה דהיא נשמת החורה עם
 שפטנו גופה, בגשמיותה דבגד למר ופחשים, היינו
 דנלקחה החורה בדוחניותה ונמשך אורה עד הנשם
 עד שיהי' היכולת לבוא לכאן גם לאדם המקורב
 לפנה הארץ, לסגר אינו כאשר הביאנו זה גם לפיל,
 ומרד דנמשך אור החורה עד גוף המזה בגשמיות
 כן נמשכה שפטנו דמחשבה לשפטנו דגופה, ומובן
 ממילא דאם חלבש אדם בשפטנו דגופה דעולה לו
 מהבגדים להיות שפטנו גם בהמחשבה, וכמו כחבש
 בגוף כאב גם בזה מגוף החורה לנשמת החורה,
 וכן גם לסיפור אם לא ילבש ובמחשבתו ישי' שפטנו
 הוה עיקר מכוון החורה בחסרונה כגוף בלא נשמה,
 וע"כ כמו מקודם יתה פעם אחת בריאש נפלאה
 מכבודו ישי' להסגר שכל הרוחני עם גשמי טוף,
 כן לאחר עץ הדעת כשהשכל נתקרב אל החומרי
 לא כבריאתו בריאת ה', בעד זה בריאש שני'
 נפלאה שכליית החורה עם גוף כדי שהאדם יוכל
 להגיע אל החורה גם לאחר שנתקלקל שכלו,
 והחמיל להתקרב אלל חומריותו ויוכל להגיע אליו,
 מרד דמונחת בענין גשמי, וכן כדומה המ"ש
 דוקשרתם דמקודם ג"כ ה' על המחשבה כנ"ל,
 ולאח"כ הסכרה להיות נמשך מהמחשבה לחוף עד
 פור בהמה פחורה המונחת על ראש המחשבה, וזה
 ג"כ נמשך מזה לזר, אם לא ינית הפוק ממעשה
 הפילין הוא עליו לעלות עליו מחשבות זרות ח"ו,
 וכן לסיפור אם ישי' המעשה, ואך לא יעלה זה
 מעומק שבראשו הוא נחמר עיקר מכוון החורה,
 ואין יוכל להתקיים עליו וראו כל עמי הארץ כי
 שם ה' נקרא עליך ויראו מתך אלו הפילין שבראש
 היינו שבתוך הראש כנ"ל, וזה רומה ללמוד קרדוס
 להסתיק שיבין מזה ידיעה אות דלים, ולכן אף
 דבלא ידיעתו מהקרדוס לא יבוא לידיעה הפנימית,
 אך זה הוא בודחי העיקר דבקרדוס בלא הדלית אינו
 מגיע לכונת החורה כלל, כן זה הענין בכל החורש
 כמו שפטנו דלא חלבש במחשבתו ישי' שפטנו
 המחשבה

המחשבה ח"ו, וכן תפילין אם לא יהיה צמותו התפילין דאינו מניע למכוון החורה, ולכן כמו חבשיל שלא יוכל האדם לדעת טעמה בלא חייו תכלין כך לא ה' יכולת להאדם לאחר שנתקלקל שכלו להגיע מחשבתו בחוץ החומרי מלד עץ הדעה להגיש ענין החורה אם לא ה' לה התחברות בגשמיות, וזכו ענין מאמר ז"ל בראתי ילד"ר דהוא ענין עץ הדעה פ"ב הסכרה בראתי תורה תכלין היינו גשמיות כענין החבשיל שיוכל להגיע אליו, ומלד ולא בנת אחת התקרב אל החומר כולו לאחר עץ הדעה רק לאט לאט פ"ב לא ה' ליווי התורה בחוק לענין הגשמי ג"כ לא בנ"א רק לכא"א, ולכל דור ודור כפי התקרבותם אלל החומריות וע"כ ארד"ר שאינו ניתק חיכף מכבודו יתברך רק מצט, לכן לפ"ו המצט הסכרה אז להיות מונחים חייה מלות בחוק הגשמי כדי שיוכל להגיע לזה, מלד זה נלטה אז על שם מלות בגשמיות ולא יותר, ומכאן והלאה לפי הליכת השכל יותר בהחומרי ינתק יותר מכבודו יתברך, כן לפ"ו המדרגה ההכרנו להוסיף לייס בכל דור יותר ויותר, וע"כ הו' הוספה לנת מלות שביעית דאבר מה"מ, ולאברהם שמינית שבמילה, וליעקב חשיצית בכורה, וגם עשירית גיד הנפש עד דבא הדור בגלות מלרים דניתקו מכבודו ית' ויכד שכלם להגשמיית במאמר חז"ל על ולא יכלו להתמסמה שהיו נשקפים ח"ו בנ"ן שערי סומא, הו' הסכרה לפכנים אז כל החורה ולהתחבר בגוף המעשי כדי שיוכל להגיע אז להחורה, ומלד זה בכל דור ודור מניע קטנות המוחין משום דלא בנ"א ניתקו להגשמיית מלד פ"ד מכבודו ית', רק מעט מצט, לכן לפי המדרגה ההתרחקות דנתרבה והניחו שכלם בהחומריי בכל עת ועת יותר ויותר מעץ הדעה והלאה, כן לפ"ו בכל דור מתרבה קטנות מוחין, ומלד זה מוכרח להיות החורה בכל עת בלבוסים יותר לענין הגוף דהיינו מקודם ה' חלק החורה בע"פ, ואח"כ נכחבה המשנה, וגשאר עוד ענין פשט המשנה, היינו התלמוד בע"פ, ואח"כ גם זה נכתב ונשאר עוד ענין עמוקות התלמוד לענין שאלות והשבוות, וגם זה נכתב אח"כ היינו בע"פ, ועוד פסקי דינים הנקל להבין מתוך דברי הראשונים ז"ל, הגם כעת מתרבים ונכתבים בקירוש, ונדפסים ומתפשטים בכל העולם שידעו להורות הלכה למעשה שיה' מוכן לאדם להניח לפיו, וזה הכל כההדרל שבין קודם מתן תורה לאחר מתן תורה דהו' המילוק ממחשבה למעשה כנ"ל, כן לאחר מתן תורה בכל דור ודור מתקרבת החורה לנו לפי דתלבטת יותר להיות בנקל ונתקרבה לפי ערך קטנות המוחין דבכל דור מלד קירוב החומריות כנ"ל, חכו נקרא דנתקרב לענין מעשה כמאמרם ז"ל יפתח בדורו כשמיואל צדורו, כאשר כתבו זה מכבר והדפסנו כפי דברינו דלפי מדרגה האדם כן הוא החורה יותר בנקל, מלד

שהיא חבוארה, ומלד זה יה' ג"כ לבסוף ומלדא שארץ דפס משום דהכסויין יהיו למים כמאירים את פנימיותם, וכן ענין דקיים אברהם אבינו ע"ה את כל החורה היינו דהוא קיים גם במעשה קודם שנלטה מלד דרחה את המחשבה ושבין מזה חיך יה' המעשה לאחר שילטוס, ומה גוכל להבין דלכאורה משפטי ה' דהם בין אדם לחברו הם בנקל יותר להבין כמו לא חרלה, ולא חנניב, מחוקי ה' כמו שפטנו ופרס אדומה, דבמשפטי ה' כתיב לדקו יחדו דגם דהעכו"ם הבינו דלדק הוא, מטעמם טעמי הפאליטיק, אך לפי האמת כמו שיש סוד כמים לחוקי החורה כן יש סוד כמות למשפטי ה' רק דלהחוקים אין התערבות שום טעם של שקר כדכתיב יראה ה' מכורה היא ואין בה' בטעם - רק בשיח עומדת לעד, דהיא טעם בכמות, דלעטם הפאליטיק אם יעבור חייה זמן נתחלפו להיות בעסקם ודי למבין, אבל האמת עומדת לעד, אך משפטי ה' גם הם אמת רק דאינו עוורה כיון דנתערבו בהם טעמי השקר לפי כבנתם, אך יש בהן מעלה אחרת היינו דגם דכל העובדי כוכבים ישר זהו להם זה דלדקו יחדו, אך דלפי האמת קשה יותר להבין מחוקי ההגרה דשפטנו ופרס אדומה, מלד זה גופא דיש אל"י גם טעמי השקר, ובאח"כ דבר דיש התרבות הוא מוקשה להבין מלד הבירור זה מזה, מבבר דאין רק טעם האמת דאינו נלרך להבירור, ומלד זה סוכרת להחגלות לאדם הראשון חיכף אחר חטילה עץ הדעה שנתקלקל בהבנתו כנ"ל, דוקא מלות שבין אדם לחברו דהם יותר חמורים להבין מלד זה גופא מה שבדמיון האדם דהם יותר בנקל משום טעמי השקר בהתרבותם, עד דהולרך לבדור האמת בלי טעות, ומה מוכן דאין רע לאדם כרעמו באשר הוא טועט בדמיוט, מרע לטוב, ומטוב לרע, כענין גלות האחרון דאשר מלד זה סוכרת להמשתכו הוא ענין פגל כנ"ל, ונלרך הסכרה שיה' ביורר כן באנשים, וכן בהמלות גופא עד שיכירו מלד זה חייה הרע, ואח"כ הפוכ, היינו דבראשונה הו' ההכרה שיכירו מה שבדמיוט שהיא טוב שיבין שהוא רע ולאח"כ ישליכו איתו, ומלד זה הכרה המשכת הזמן, וזה כונת מאמר ז"ל ראשונים שנתגלה עונם וניכר החסרון, מלד זה יכולם להיות רפואתו ונתגלה קלם, אבל אחרונים שלא נתגלה עונם ואין ניכר להם חסרונותם דבדמיוט יה' שהליכותו לטוב, ע"כ אין יכולת לידע רפואתם ולא נתגלה קלם, כמאמר הכתוב איש בער לא ידע, וכסיל לא יבין גם את זאת דלא ידע, שבדמיוט הוא שהוא יודע כנ"ל, וביאור זה הפסוק שמעתי מהגאון ר' יוסף דוב ז"ל, וכמו ענין הרצפראליע מחיותך הבשר הרע דעיקר אומנת כרופא וכואב להמולס בפפס השלישי לאשר יונרך ליקח מעט בשר הרע הדבר שמעורב מאוד בהבשר הטוב עד שיוכרתו לחתוך הבשר הטוב מקודם עד שיבוא להבשר

לפנשר הרע, בן עיקר לרת הכלל לבסוף בזמן רק
 בזה מה שבדמיונם על הרע שהוא טוב עד שיוכרחו
 לחתוך פטוב ולעשות הוה רע כרי שיבוא לרע שיבי'
 ניכר לכל שהוא רע, ואח"כ יסליכו אותו, וזה ענין
 הרעפפראליזם שכתבנו מקודם בענין השמות, שגם
 שם זה הושאל לנגמיותו, משום דנחקה שם
 רעפפראליזם בזמן עקבה דמשיחא לרומניומו בהבירור
 טוב מרע :

ומדודין, וחוה חילוק הב' והי' כעץ שמיל על פלגי
 מים אשר פריו יתן תמיד רק שיבי' עמו, כן גם
 הוא, החילוק הב' ליהודו ועולב אליו דנשאר אללו
 גם לפת זקנתו, וחוה ועלכו לא יבול, די יש איזה
 למדן דאין לו הלכה בפשיטתו, ויש למדן דהלכתו
 בכל פשיטתו, ואמר דזו החילוק דמי שמחשבתו
 לנגמיותו תורתו אינה עולה לו ואין לו הלכה
 בעליותו, אבל זהו שבמורה ה' חפלו זה תורתו עולה
 לו ומתקיימת בידו וגם כל אשר יעשה ילית, לא
 כן שאר הרשעים כ"א כמון אשר תדפנו רוח, ואמר
 ע"כ לא יקומו הרשעים במשפט וחטאים בדרך אחד
 עם הב"ה לאמיתותו ע"כ לא יקומו הרשעים במשפט
 וחטאים אף דלפי ראות עינינו הם שוים, ככ"ל לא יקומו
 ביחד בעדת לדיקים, וכי תאמר בלבבך מי יודע
 לזכר זה הלומד לנגמיותו, מזה הלומד מלד שבמורה
 ה' חפלו, ואמר כי יודע ה' דרך לדיקים, ודרך
 רשעים, ואם תשאל איך יתגלה לנו גם זה, עז"א
 תאבד דנחוי דזה ישאר בלימודו ובכל פשיטתו, ולזה
 הסוף כי אם כמון אשר תדפנו רוח, מזה נתגלה
 גם לנו מי הוא הלומד לחוטלה גשמיותו, ומי הוא
 הלומד לזכי אם בעורת ה' חפלו כן כתבנו, חס כונת
 דבור האמד דואנכי, דקבלת מלכות יהי' בשלימותו
 דבינו שיבי' רק לכבודו יתברך ולא לאיזה חוטלה
 גשמיותו ואז אינו בא לידי איזה חס, וזו קבלו
 מלכותי ולא תאשמו, וכאשר כתבנו דוהיה כעץ שמיל
 על פלגי מים אשר פריו יתן בעמו, וזו מסיים כאן
 הסגולה דאז נתקיים שמשו מוסר וחכמו, ע"כ דבור
 אחד, ומתחיל דבור השני לא יבי' לך ג"כ מכון
 הסורה וסגולה, דמכון הסורה בענין לא יבי' אלבים
 אחרים דלא יפתר זולת כבודו ית', גם לא יבי'
 אליו בעמון על איזה דבר, גם לא יבי' לו בוש
 מאיזה דבר שיבי' נגד פבורו ית', מלד דנקרא
 דפובר לדבר שהוא, וכן כל דבר ודבר שמקושר
 האדם אליו כמו ממון, או איזה חכמה ובטחון,
 באופן דהוא נגד דין התורה כמו מסירת חינוך
 ישראל לעכו"ם וכש"כ למחלל שבת, שיבי' זה
 לפרכתו כל ימי חייו ונמראה מזה דאינו פובר ה'
 ואין בטחונו בו דאם היה בטחונו בו ובמחשבתו
 דזה אחד וזולתו אין ממש והוא הנותן הפרנסה לכארי'
 איך הוא עושה דבר שהוא נגד דין תורתו, כהכריתת
 המפורשת במס' ע"ז ד' ס"ו ע"ב דאין מוסרין
 חינוך ישראל לעכו"ם ללמדו ספר וללמדו אומנות
 וכשעמים המפורשין, גם מטעם דמתשך מינות במה
 דיושב עמו בהמידות לבד מטעם חסד שפיות דמים
 כאשר יראו מה שפולה לבסוף מויתערבו וכו', וגם
 מעציבת עסק התורה לגידול לאלויו אשר זה עיקר
 שבר אברהם אבינו ע"ה דלמען אשר יזיה את בניו
 את ביתו דוישמרו אחריו דרך משפט ה', וכיון
 שהוא נגד תורת ה' ונגד ראונו איך יתן כנותן
 הפרנסה בדבר זה שהוא נגד ראונו, וע"כ כל מי

דגחזון לפנינו ה"ל דלענין הסורה מה דנחלכשה
 לאחר עץ הדעת בפין גופה בגשמיותה,
 דנראה דזהו כונת הפייסן בזולת יום שני לשבועות
 דהוא מפרש ענין עשרת הדברות וסגולתם, ומתחיל
 אנכי שמעתי ונחתי קבלו מלכותי ולא תאשמו, דענין
 קבלת מלכות שמים לאמתה, דיהי' בלי פניה בלי
 שום איזה חוטלה לנגמיותו כמכון הסורה, כמו
 שכתבנו בכל בענין אדם קודם עץ הדעת, דזה
 מאמר דוד המלך ע"ה באשרי האיש, דיש ארבע
 מדרכות בשם אדם, אנוש, גבר, אדם, איש, דהוא
 מעלה הגאולה שבכולם, והנה כמו איזה מאמר על
 איזה עסק דיאמרו אשרי לזה שמחנהו בפסקיו
 בהנהגתו הטובה ולא כשאר סוחרים, כן זה מורגת האיש
 אשרי לו דטוב בלימודו הסורה בדרך הטוב, ומתחיל
 לערש דהנה יש לימוד שלומד לאיזה חוטלה גשמי
 וממילא נתחבב לפעמים איזה זמן כשיחבר לו חוטלתו
 יזכרת אז לחפש ולדבר עם איזה אנשים בהליכתו
 אדם לנפש עלתה, אף דנחקה דמדיבורו עמיהם
 יש לו ביטול תורה, וסבאו זה לזה דמהליכתו
 לעלתה, פעמים בא לילך אחס לזרכס, וממילא
 נתחבב ג"כ לישיבתם שהוא בכלל מושב לנים בלא
 תורה, והסנה לזה סוי רק מלד דחלת כונתו ה'
 לחוטלה גשמי ולא לחורת ה' חפלו, וחוה אומרו
 אשרי האיש שהיה מוריגס גדולה שהוא נובג בלימודו
 שלא יבוא גם לפעמים לילך בעלת רשעים, וממילא
 לא בא לטיוס בדרך חטאים, וזו בדרך חטאים
 לא עמד, וממילא ג"כ ובמושב לנים לא ישב,
 כי אם בחורת ה' חפלו, והנה מבאר דיש ד' חילוקים
 בין זה האיש לשאר הלומדים, א', דזהו שגם לפעמים
 לא יבוא לביטולו, טנה בו יתקיים ובתורתו יבנה
 יומם ולינה, ב', דזה מגיע לפחיתת ראשו ומומו
 בתורה, והנה כל האילנות נותנים פירות כשנשמים
 יורדין עליהם ובהבול הגשם ימנעו מלתת פירותיהן
 אך כעץ השחול על פלגי מים מקבל תמיד בליחות
 ולא יחסר לו רק שיבוא זמן שהפירות גדלים אז, כן
 אם נשאל שאלה ליתר הלומדים יוכל היות שיאמר,
 או שלא יאמר, וגם אם יאמר לא נודע לנו אם
 הוא לאמתה דכמה פעמים יש שיש דוחק בדבריו,
 אך האיש שפתוחין ראשו ומומו להתורה וזו אינו
 חסר רק שישאלו ממנו ותיקף כשנשאל ישיב סובתו
 דבר ברור בענין דושנתם לבניך דברים שנוטים

הכתוב דיחבררו ויתלבנו דיבואו לנחלה עונם
 להיות נחלה קאם, וכדמסייה הכתוב הנ"ל כדי
 דויסייה להבדלו ד' לרעה, דייסיי ניכר ומובדל הרעה
 לעיני כל, ככל אלות סברית הכתובה בספר הזה
 דהוא בסופה דהוה ג"כ כזה :

וַיִּזְכֹּר להנ"ל דאם מניח בעינותיו לפרנסה
 שהוא נגד פורת ה' ונגד רלונו יחברך,
 א"כ נתראה שאינו מניח בעינותו בכבודו יחברך שהוא
 הנותן אליו הפרנסה דאל"כ איך יעשה פרנסתו
 בדבר שהוא נגד רלונו יחברך, וע"כ טעם הדבר
 הוא נרע מהדבר בעלמא דניכר ונתראה עליו דאינו
 עובד ואינו מניח בעינותו בן, ומה דלופק שמע ישראל
 ה' אחד צבי"מ-הוא רק לפי אכל אינו נכנס ללבו
 וע"כ אינו תל עליו שם ירא ה' כיון דהוא עובד
 וירא לדבר אחר, וע"כ הוא עובד ע"ז כפי מכוון
 הסורה, לכן אינו חל עליו ברכת הדבור הראשון דהוא
 ברכת ירא ה' כפי המצואר בזמור שיר המעלות
 דאשרי כל ירא ה' דהוא כפי המכוון הסורה דאז
 הסולך בדרכיו ולא בדרך אחר דאז יבורך גבר
 וראה בניס לבניך שלום וגו', דהוה הכונה בעפסחים
 פ' מקום שנהנו בעניית בניו ליעקב כשם שאין בלבך
 אלה אחד כך אין בלבנו אלה אחד, ודקדקו בלשונם
 בלבנו מלך דאז עולה לפנין הברכה לשלום על ישראל
 לענין זכות קץ הגאולה, וזוהו הסוכרו להיות כפי
 מכוון הסורה ע"כ אמרו ודקדקו בלשון בלבנו, וע"כ
 באיזה דבר דהוא נגד תורת ה' והאדם עושה זה
 בעינותו לפרנסה נקרא דהוא עובד בלבנו לדבר
 אחר ע"כ עולה מזה דאם עובר איזה דין מדין
 הסורה לאיזה טעם לחופלאו כפי דמיונו דהשאלה
 איך הוא להועלת איזה דבר דאינו לפי רלונו כבודו
 יחברך אף דנברא הנאה גם מהעבירה בתחלה כדי
 שיהיה רלונו לזה ויהיה בחירה בידו, צ"ל להועלת
 לאיזה תכלית אין יכולת להיות זה כיון דאין רלונו
 הבורא מהדבר בזה מה נעשה מהסבריה, וע"כ
 אם רעיונותיו לאיזו תועלת הוא נקרא דעובד עבודה
 זרה, וע"כ כל ל"ת ול"ת וביחוד כמו איפת שקר
 בדמיונו זה לפרנסתו עושה בכלל ע"ז, ונכלל בכלל
 דבור הראשון והשני דואנכי ולא יהיה לך מה
 ששמו מפי הגבורה, רק כשאירע דאדם עבר איזה
 עבירה היה יכולת לומר דתאומו להכאת עבירה
 דבתחלה כפי תאומו יצרו כהנ"ל, אך לבסוף הזמן
 בעקבותיה דמשיחא דעשיית האדם כל מעשיות הוה
 רק לאיזה תכלית, וכן גם ישראל [לא ח"ו הכלל
 כולו] ג"כ כך מלך דויחברבו וכו', א"כ עולה להם
 אז דגם מכל דבר ודבר מה דהוין נגד דין הסורה
 לדין עבודה זרה ודקוין נכלל בכלל שני הדברות
 הראשונות דואנכי ולא יהיה לך, או כמו שמלוי
 הרבה בככרה לילך בדרכי העולם דזה נקרא עובד
 להפנים, וביחוד איזה פעמים שהוא ג"כ נגד הסורה,
 וגם לאלה הדברים שיקשור האדם זה בשכלו אין בו
 יכולת

שיא אליו מוח בקדקדו יבין הדבר לאשורו דתחובה
 הכל לבסוף לחל עולם לדיילה פרוטה מן הכיס,
 וכל פרנסתייהם וכללחתייהם הוא רק לדמיון דהוא רק
 מתחלה לשיוכל לעשות כדי שתהיה סבירה בידו ככל
 ענין בריאת הדמיון שהוא רק תחלה בלא סוף,
 אבל לבסוף הזמן עולה להתגלות נס בעולם הלז
 נחראה להם כל פועלת מביטול תכלית זמן החירה
 ללא ממש, והוא ענין החיובים כמו השדים והגזלנים
 שהיה מקודם בהסתר מבני אדם ונחראו באיזו
 פעמים צמחון רב לזולתו, אך שהיה זה הכל דמיון
 והוא צמחון חיובי בלא פעימי שלא לפי בריאת החירה
 אשר תלוי העולם עליה, ע"כ כשנהלך הפיוץ
 מהדבר באיזה זמן מה, עולה זה להעילם ללא
 ממש, ע"כ סתרי טומאות הסם שהיה מקודם יתהוו
 לבסוף הזמן בעקבות דמשיחא בגלוי ברעובות ולא
 ימלא עוד הטומאות בהחורבות, מלך דיחגלו בהרמז
 בלא פחד תחת אשר מקודם היו אומרים על זה
 בירושלים שיר של פגעים הוא יושב בהסתר פליון
 שלא יכנסו לעיר, והיה פועלים אז זה בבקשתם,
 אך לבסוף הזמן דלא יהיה מי לעמוד בפרץ ולגדור
 פרטם יעלו בגלוי בהרבות ויתהוו ויחברו במחשבת אנשים
 מחשבות זרות רח"ל ויפתו להם דבזה יהיה חסם,
 כמאמר חז"ל שהנתק פיקח היה, ונחברו אחת
 להיות נחשוש מהם מחשבות האדם כ"כ עד דיעלם
 ג"כ מזיוגם ממחשבתם אז וולדות מזה שהם חכמים
 מבטן דתחילו ממתיק הרוחני למתיק הגשמי, והולכים
 בדרכי עב"ם בגלוי מהתחלת דיבורם זה דורו של
 תכלית משיח, חבו הכל מן השמים כמאמר הרמב"ם
 ז"ל כאשר הבאנו כמה פעמים על הכתוב דועת
 לעשות לה' ספרו, דויזדמנו סבות מן השמים שלא
 שהיה הטומאה מסותרת דהפק טומאה צרי"ו שפיקו
 טמא ואף דבא זה ע"י מילול שמו הגדול ח"ו, אך
 דהוא כענין סופה דליוטה הסורה ג"כ שלא תהיה
 ונסתרה ונסמאה, וכ' ופרע ראש האשה לנלות
 שערותיה דלילך לאשה בשערותיה מבחון הוא פירט
 מדם ישראל, ע"כ כדי שהיה הטומאה בגלויה
 ליוטה הסורה ע"ז, אף דבא ג"כ ע"י מחית שמו
 ככונה הכתוב צ"ל נלבים על יור האחרון דהקפידה
 הסורה על הטומאה שהיא בסתר ואמר דפן יש בכס
 שורש פורה ראש ולענה, ואמר דלא יאבה סלוח לו דזה
 נרע מבגלוי, דלא נחלה עונם לא נחלה קנס כי
 אז יעשן אף וכו', ג"כ בסתר במדה כנגד מדם,
 ורצה כל האלה הכתובה בספר הזה כדכתיב בסופה
 ישי' לאלה ולשעופה בתוך עמך וגו', וממה ה' את
 שמו היינו דיוכשר מן השמים להיות בגילוי אף
 ע"י חלול שמו הגדול ח"ו, וזהו מחיית השם כבסופה
 והתכלית מזה מלך דכשיבוא הזמן להיות הקדושה
 בגלוי, הסכר מקודם בלא זכו לבעתה להיות גם
 הטומאה בגלוי מלך דזה לעומת זה ברא אלהים כדי
 שייברר הקדושה ממנה האוכל מהפסולת, כמאמר

יכולת להלך בדרכי השם דמגיד ליה כאשר נחזי
 בעין פקידא וכמו שבאר להלן באיזה דבר, מלך
 דמדה כבודו יתברך כביכול הוא אחת לאמיתו ואיך
 להיות דבק עקר אליו, וכמו שמוקשר מהאדם בשכלו
 וכל הדברים הנ"ל אינו נקרא למחון התורה בשם
 ירא ה' דליות יכולת להיות סוף בדרכיו כהנ"ל,
 מדחזינן בעינא פקידא כשהאדם מוכר י"ש ביום
 השבת אף שהוא ע"י עובדי כוכבים, בכ"ז הוא
 נקשר מוחו ושכלו לפדיון וממכר הסחורה ביום
 השבת שזהו נגד עיקר טונת התורה בענין השבת
 דאינו נקרא ירא ה' כהנ"ל, ע"כ עולה לבסוף
 לחילול גם ע"י עצמות דאינו עולה להלך בדרכיו וכמו
 שפי' קודם מתן תורה כמאמר במדרש על ישמח
 משה במתנת חלקו שהוא פי' בירר יום אחד בשבוע
 ללימוד התורה בגלות מלרים והוא יום השבת שהוא
 בבין מקודם שהוא מסוגל לתורה, וע"כ לאחרי כן
 כשתתן השבת או ישמח משה מצדו במתנת חלקו
 מלך דהשבת עולה גם על שבתת הנפש, וכמו
 שפרש בספר הכהן והקבלה על מאמר חז"ל
 דאלמלי שמרו ישראל שני שבתות ולא שלשה או
 אחד, רק דהוא עולה על שבת אחד משני השבתות
 דהיינו שבתת נשמה דהוא ללימוד התורה, ושבתת
 הנוף ממלאכה ובא מזה לזה מלך דנקשר שכלו ומוחו רק
 לעבודת האדמה, וזה כונת התפלה דכמו דאין
 יכולת דולא נתנו השבת לגויי הארצות דאינו מבין
 ואינו מסוגל לזה, אף כשלמוד אותו הוא ידבר
 ככלעג בלשון עברית, כן אין יכולת להנחילו
 לעובדי פסילים, דהיינו עובד המחזיק או העולם
 כנ"ל, וזהו וכל הלשון, וכפי שכתבו בספרי זה
 בענין מי אנכי כי אלך אל פרעה, ובענין השלכת
 אברהם לכבשן, ובענין קריעת ים סוף, דכמו דעובד
 האדם לפסילים כן כפי זה נחטף בריאת העולם
 אחר דמתחלת בריאתו היסודי כדכאשר עובד האדם
 לכבודו יתברך כן נחטף ברייתו אחר, וע"כ כאשר
 ימסור נפשו ויבטל עולמו בשביל כבודו ית' כן נחטף
 דליכא עולמו כנגדו, וממילא גם כל המזיקין שגבראו
 בעולם אינם כנגדו כיון דליכא עולם ליתיהו גם
 לכל הדברים שיוכל להגזק מהם ומשום מהשבה זו
 הפיל אברהם אבינו ע"ה א"ע לכבשן יפן ביטל עולמו
 ויבטל ג"כ היוק האש מעולמו, כן משרע"ה כיון
 דבמתחבתו ליהרג ע"י פרעה בשביל כבודו יתברך
 ממילא נתבטל העולם כנגדו וליכא פרעה, וכן
 ישראל על הים דעלו להטבוע ליכא גם ים להגזק
 ממנו, כן ענין דאין סומכין על הנס כיון דאינו
 מבטל עולמו ומחזיק לפגולתו וא"כ מחזיק דיש עולם
 וליכא גם ואם עושין לו גם מנכין לו מזכותיו מלך
 דכפי הבריאה אין מניע לו גם, משא"כ במרע"ה
 דנתעבדו אליו כל הנסים ואינם מנכין לו מלך דבושיך
 הנסים מלך הבריאה מלך דהיה מבטל עולמו, כן
 גם ענין כבשן האש, וענין המלרים בירידת הים

שה' רק להגלל, לכן וישב הים לפנות בוקר לאיתנו
 כענין הבריאה, ע"כ בירא את ה' דהיינו שלא יירא
 משום דבר, ושלא יבטח ולא יבוש משום דבר, דזה
 נקרא מבטל עולמו אין יכולת להגזק מהעולם כנ"ל,
 ולכן אה"כ אם יגיע כפר כי תאכל דהיינו שאינו
 עובד למחזיק לחטוף גם מחברו, והוא ענין מבטל
 עולמו, אז בודאי אשכך ועוב לך דהיינו אשכך כגפן
 פורים, ובניך כשילי זיתים וגו', וראה בניך לבניך
 וגו', מלך הנ"ל דכפי שמודר האדם מודדין לו ע"כ
 גם בזה אם תקומו רק לב' מניע התקוה אליו, ואם
 הי' רציון אלמים אחרים כנ"ל אז הי' התקוה זר,
 והוא מאמר הפייטן דענין אלמים אחרים הוא כנ"ל
 כאדם קודם עין הדעת במחשבה כמחזיק התורה וגם
 הסגולה כדיבור זה בהתקוה כשיקיים כמחזיק התורה,
 והוא אמירתו בלא יהי' מקיימם זר, והתחיל בהסגולה
 ומסיים עיקר הדבר מלך ומעבודתו בל תגרעו, ע"כ
 דבור השני :

זנתחיל

בע"ה דבור השלישי וזהו כונת הפייטן
 במאמרו לא תשא פונש לחללי, וענין
 מה"ש אינו דוקא על שבועת שוא רק על כלל סדרת
 הפה לב"ר ורכילות ושקר זה עיקר כונת התורה
 רק לאחר מתן תורה נתאחד הדבר בלמנוס על דבר
 אחד, וזהו יהי' בנה על כלל הדבר כדי שיהי'
 נקל להבין, וענין ספר הוא עולל רמ"ל ליות חלאים
 בביתו כמאמר חז"ל בשבת פ' במס מדליקין לשוא
 הכיטי וגו', ואל תתן את פיך לחטוא את בשכך,
 וזהו כהנ"ל דמקודם עיקר כונת התורה, וזהו לא
 תשא פונש לחללי, ומסיים הסגולה ומגלל ממכאוב
 ומחלי, אשרי אדם שומע לי :

ובן

ענין דבור שרביעי מיום השבת דעיקר תקוה
 הוא שיהי' חלק שביעית מימי המעשה קודם
 כי כן רלון בניו"ה שכל ענין העולם יתחלק על
 שבעה חלקים והשביעית יהי' קודם, שחסי' יניקה
 משביעית הקודם לששה חלקי החול, כמו ששת ימי
 בראשית והשבת שהוא שביעי הוא קודם, וכן שש
 שנים תצבור ושנה השביעית קודם, ושבעה שבועות
 ואח"כ יוכל זה לזמות זה פשה אלמים, כי כן
 בטומאה במס' קדושין (דף כ"ט ע"ב) בר' אחי בר יעקב
 דאירמי לי' כתנינא בשבעה רשותא, והיניקה כמו
 מנין ששת ימי השבוע מיום השבת הוא בין לרומיות
 שלא יהי' ח"ז בכל ימי החול ורם לבבך, ובין
 לגשמיות שיללית בכל מעשיו, ודבר אחד סבה
 לפשי דהיינו שיראה האדם דמקור הברכה לימי
 השבוע נמשך מיוט ששבת ואינו עושה שום מעשה
 כה נראה שמעשיו אין בהם שום ממש, ואם לא
 הי' עושה ולא הי' אוכל ג"כ הי' נראה דמלך דאינו
 עושה אין לו פרנסתו, ע"כ הזהירה התורה דאכילתו
 ותענינו יהי' כפול ומכופל מששת ימי המעשה,
 ועשייתו לא יהי' כלל, ובה יתראה דמעשיו אין בו
 ממש

הנחתם עד שהגיע להם באופן שיהי נקל להבין ומכלל זה בגשם המלאכה כמו שמראים להסתייג גרדום בלוח גימל, דהיינו שיהי גם זה מנשמות המלאכה דשבות ולא יחי' מונח כולו בשחומר מלד זה יחי' פיונו בקדושה ויבוא להמכוון להשפעות הנשמות ובאמת אין ראוי להיות גם כהרור ביום השבת דלא יחי' כפי המכוון רק גם זה הוי מטעם כנ"ל, דנתהווה החורה להיות מונח בחוך חק הנשמיי, ובה האיסור רק לכדי דיבור, וזה מאמר הפייטן דמלד דעיקר מכוון השבת כפי קודם עין הדעת וכפי לאחר מחיה, דהוא התפשטות הנשמות שלא ירגיש בכל יום מצולס הנשם ולפסוק בחורה משרב שבת עד מול"ש, כענין דוד המלך ע"ה כנ"ל, ומלד דככל מצוה ומצוה וכן הפלה אף אם אינה בשלימותה ג"כ נקראת מצוה, בכ"ז שיהי על המצוה שבת, שיטתה היכף על המפלה ההכרח שהיה בשלימותה כמאמר חז"ל שבת דף י"ד האוחז ס"ח פרוס כו', יקבר פרוס בלא אוחז מצוה, דהיינו אם יהיה הנבזה או גלילה לא יחי' אללו שכרה מלד דעשייתה לא היה בשלימותה, כן ענין השבת דעל ידי הבוא הגאולה כמאמר חז"ל אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה לא הייתה אוחז ולשון שולטת בכן ההכרח ג"כ להיות השמירה בשלימותה דהיינו בחשבה ככונת החורה כנ"ל, וזהו מאמרו בדיבור הרביעי זכור את יום ולא אמר השבת דהוא אינו דוקא משבתה, רק יום עצמו דיהי' קודש ואז והמלאחו כופר ופדיוס, ומסיים מלד לשקוד על דלתותי יום יום דהוא מלד עסק החורה כפי המכוון וכל המקבל עול תורה פורק ממנו עול וכו' כנ"ל :

דף י"ד ענין ככתוב זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לא תעשה כל מלאכה דלא הוי ל' למכתב רק ביום השביעי שבת לא תעשה כל מלאכה, רק דהאריך הכתוב מזה דלא יחי' עליו עול מלאכה החול בזה, דיבוא לעיקר מכוון המורה כאשר ה' מקודם עין הדעת להפשטת הנשמות דישבת האדם ביום הזה שהוא בעולם הנשמיי להיות אז כמלאך ה' כענין ריב"ב כשהביאו לו עריבה מלחה חמין דהי' דומה אז למלאך ה', וזה כונת הכתוב דיבוא מפריקת העול לזכור את יום השבת לקדשו, ומלד דעיקר הכרעה נמשך מיום השבת כנ"ל, ע"ז אמר את יקיים כזה יבוא לשבת ימים תעבוד ויהי' ברכתו אהו שיהיה נגמר אליו בעשיית ימי החול כל מלאכתך, וגם נכלל כעובדא דשמאי לכוון בכל ימי החול על יום השבת, וזהו זכור את יום השבת בעשיית כל מלאכתך, ועוד נראה ג"כ דנכלל בזה עוד כונת שלישיית דעיקר הכרעה חלוי מיום השבת ויום השבת הזכיר שלא להיות יגיעמו ואף בלא יגיע יאכל יותר מומי החול, א"כ גיכר דפרנסה אינה נמשכת מיגיעה, ומה שזוה ה' להגיע לה מזד סיבת פרנסה, רק הוא

ממש ומקור פרנסתו נמשך רק מכבודו ימברך, וע"כ זה לזכרון שהי"ת צדק העולם, ולכן גם מאכילתו אז נמשך שיהי' ששלחנו מלא כל ימי השבוע, וזהו מאמר זוש"ק בנין כך דמהכוח יומא מתברכאן כל שחא יומין עילאין וכל חד וחד יחיב מזונא לתתא תהיה ברכה, ע"כ מאן דאיהו בדרגא דמהימנותא נצי לסדרא פחורא ולאחוקי סעודתא בלילא דשבתא וחו להראיה דמקור ברכתו נמשך דוקא מיום שבתתו כנ"ל, וע"כ ממקור ברכתו דלכל ימי השבוע משבתה נשמיותו הוי זה סבה ג"כ להמשכה רוחניותו לדעתו לכל ימי השבוע מיום השבת דלא יחי' רס לבדך, ומכוון החורה ה' דביום השבת יהי' בו התפשטות הנשמות כמלאך ה' לבלות, וכמאמר חז"ל בפ' במה מדליקין על ר"י בר אלעי דבכל ע"ש הביאו לו עריבה מלחה חמין כו' וחי' דומה למלאך ה' לבלות, וכענין אדם קודם עין הדעת דהי' בו התפשטות הנשמות בחמירות דזה נקרא אז ענין כולו שבת, וכן נחפלה לעתיד שיחילנו יום שכולו שבת, חס ג"כ ענין עניהו לדפ"ה שימות בשבת דאין בו שייכות מיחה מלד ביטול נשמיותו כן גם לו אין שייכות ענין מיחה מלד דמשיח יחי' חיי עולם, ומזה הבין דלדרך להקדש בשבת בביטול הנשמות ככולו ללמוד משרב שבת עד מול"ש, ובבוא המלאך לקלן באילנות והפסיק פי"ז מלימודו, וא"כ נראו הדברים שלא ה' אז במדרגת מלאך ובכהעבר עוד איזה נשמיות אליו ולכא עור מדרגת שבת מלד זה היפחה דרגא ונתראה דלא בא עוד זמן המשיח עור לעתיד בע"ה, וכדאיתא במדרש על התפלה ישמח משה במחנת חלקו כאשר הבאנו זה לפיל, דפרעה הניח יום אחד לישראל לשבות ויירר להם משה רבינו ע"ה את יום השבת כדי שיעסקו בחורה אז, ואח"כ כשנימן להם יום זה לשבת נראה להם שהיום הזה מסוגל לחורה אז ישמח משה במחנת חלקו, וגם כמאמר חז"ל אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות היו נגאלין מיד, ופי' בהכתב ועקבלה דהוא עולם על שבת אחד משני שבתות שבתה הנשמה בעסק החורה והתפשטות הנשמות, ושבתה הנוף ממלאכה, וע"כ הוי כונת החורה בענין השבת שיקדש את חלק השביעי כאשר לאחר עין הדעת שאינם במדרגה להיות כולו שבת, והניח זכר מלאכת החיוב והניח להם שמעין שיהי' אז יחי' גם כעת במה שיקדש את חלק השביעי, זהו סוף הזמן מהומים הקלובים, וכן בכל דבר שביעיים הוא סוף מהדברים? כהו שכתבו למעלה בחלק הקדושה, וכן בחלק הטומאה, ושתי' יניקה ממנה מסוף הדבר לכל דבר מהדברים בין להגוף להללחם בכל השבוע, ובין להנשמה שהיה יניקה ביום השבת שלא יהי' בכל השבוע ורס לבדך וגו', וע"כ עיקר המכוון שלא ירגיש בעולם הנשמיי בכל יום השבת, ורק לאחר שנתמעט השכל מלד שבת עין הדעת אין יכולת להגיע לזה בחללה

הוא מלווה ככל מלווה המורה, ואך אם לא יעשה המלווה כל מלך פגוע לחוסר הפרנסה ככל עבירות שבה הפסד לאיזה דבר ששייך כמו במניעת נפ"י שהוא חיקון המזון בא לידי פניות לחסרון מזון, וכן במבזה אוכלין, ובביטול חורה שהיא אור שרפות מלווה אור חמה אור, וכן חמה שמטה גירוש א"י, וכן משחק פרוס דהוא ענין שיקון דשורה זה בענין בא לידי פניות ולסיפוך היא במלווה דבזאת אני בוטח, כן היגיע שייכה להפרנסה, פ"כ מלך מניעתו בא לחוסר פרנסה, וכן באכילתו לבריאותו הוא ג"כ רק מלך המלווה דושמרתם לנפשתיכם והסילוק אם היגיע שייך להפרנסה כוס כ"ז שיגע יותר יותר מחרבה הפרנסה, וא"כ אין לו זמן על לימודו וגם יגע אף בשבת ואף לישיבת לשקר כיון דרק היגיע מרכה הפרנסה, אך אם היא מלך מלווה ה' לא כוס שום סבה להפרנסה, רק גזירה החוק היא אם יקום המלווה או יבא אליו מזונו לא ממקום זה רק ממקום אחר, וא"כ אם רק שהוא מלך המלווה א"כ הוא רק חכמה לעשות כמלווה ולא בשבועות שקר שפ"ו לא לוב ה' רק עוד בסיפוך, וגם לא בשבת וגם אם לוב ה' ליגיעו גם זה לוב ה' ללמוד מקודם, ולכן אם ילך מלך לוי ה' או חבוב הללחתו ממקום אחר אשר לא ידע מאיזה מקום בא בפיסה בדעת ככל הללחתו כמאמר חז"ל דאין ב"ד בא וכו', ופ"כ יעשה אדם סימן לכל ימי השבוע אך לילך ברהוב שח"י בליכמו, רק מלך מלווה ה' הוכר הוא שזוכר אל יום השבת דאף דאסור שום יגיעה, ובכל זאת יום הברכה הוא נמשך מאחו כל השבוע, וזהו הכחוב דזכור את יום השבת ואימתי יזכור שיינו בכל ימי השבוע וזה בשבת ימים הפעור ועשים כל מלאכתך, שיינו בכל יום ויום בעם מלאכתו יחי' זכור את יום השבת, ונחמיל בפס"ט דבור החמישי מביבור אב והתחיל לומר כבוד נא סורין במבטמי דוהו ג"כ מכוון החורה בענינה דילך בכל דרכיו בדרכי האב, דהו עיקר הישראלי דמלך זה החמישה החורה מאוד על בן סורר ומורה דבניעה לסוף דפחו, וכאשר שמעתי מאמור' על פכ' לאי לך בעקבי הלחן דכנס"י האלב מ"ז דנלסוב על אריכה השפבוד כזה שלא חסי' ביעיש שלא להקשט כ"כ, כדן השו"ע דאסור לפיות להכלה חכשיטין במלואם זכר לחורבן, וגם שגורמים כמה רפום ח"ו, מלך דפכו"ס מחקנאים בנו כמאמר השל"פ הק', וגם בונה ביה ינית אמה על אמה שלא להטיה, וכן להניח בשלחן מקום ריק בלא כלים בבית המשחה, וכן אסור לישראל לומר בכלי זמר אלא אם פרנסתו בכך, או על חתונה מלווה ויותר מזה אמרו חז"ל בערכות אסור לו לאדם למלואת פיו שחוק בעו"ז שנאמר או ימלא שחוק פינו, וזהו ששאלה כנס"י הנידה לי ממי שאכבה נפשי זה הקב"ה, ואמרה על עצמה בלשון

נסתרת איכה תרעה באריכה השפבוד כזה, ואיכה חרבין כשיהי' לכולם אור כלהרים, שלמה אני חסי' לריכה להיות כעופים על ערבי חכריך הנחשדים, ובאמת כל הפוערי כוכבים שנתקשטו יותר כמו לגלה ולצבוע הפנים וכדומה היא יותר ביופי, אבל הישראלי לסיפוך הוא דניכר עליו לורה חומריותו בכך וכשפכרת פניו פנתה בו ידיעת הש"ס בראשו ובמחמו והישמעאלים ייראו ממנו מלך ללם אלהים או ללבש עליו ביופי דהוא יופי ישראל, וזהו אמרו מה שאמה מהאונן על אריכה זמן כזה דהפכרת שלא יחבוק על ענין הנופניות, דהיינו להפטר ולהתקשט ושלא חסי' בענין ביופי, דאללך לסיפוך כמה שלא חבוקן עליך, דהיינו אם לא מדעי לך דאז הוא יפך היפה בנשים, וע"כ עלחי לאי לך בעקבי הלחן הלך במדה בגד אביך לא לקצר כדרכי הפוערי כוכבים, ורמי את גדיותך על משכונה הרועים, דבכל הדברים ששכן אביך כן השכן גם אהה, וזה עיקר כונת החורה במלווה כבוד אב, דהיינו לפיות יסוד לישראל, אבל כשהוא הולך בדרך אחר אף שנתון הספקת אביו למזונו ומקיים מלווה החוק שלא לישב על מקומו, קיומו הוא רק כמו התינוק שמרשים לו הקרדוס בלא הדליח ונחמר עיקר כונת הפורה, וזהו כונת חז"ל הרי שאמר לו אביו עלה לבירס ועלה ונפל ומה סיכן אריכה ימיו שלזכ וקא' דלפולס שכולו טוב, ולפולס שכולו ארוך, דהייט דשכר על כיבוז האב דלמשן יאריכוני ימך הוא רק אם יקיים כפי מכוון החורה, שיינו בענין לעולם שכולו טוב דהוא בענין פוה"ב, דילך בכל דרכיו בדרכי האב דבא לאיש מסור מפי איש עד קבלת החורה מסיני דיכנס בו תימוס החורה מכפי עת קבלתה, אבל בקיום החק לבדו כהג"ל כמו הספקת האב בנשמיותו ולא יראה לילך בדרכיו ברוחניותו ליכא עוד השכר דלמשן יאריכוני ימך, וזהו שאמר הסיטן כבוד נא סורין במבטמי, דלמשן יאריכוני ימך דהוא ענין הישראלי דלפולס שכולו טוב וכלו ארוך, דפ"ו הוא עיקר המלווה לילך בדרכי אביו כג"ל, וזהו מאמרו ומאריך ימים וחסי' חי דהוא גבר הישראלי לשמור מזוונת פפה הישראלי שלא יתק ממנה, וזהו דקאמר לשמור מזוונה פחתי, פ"כ דיבור החמישי :

וּנְתַחֵיל

דבור הששי בלא תרלח דעיקר הכונה גם בזה דלא יהי' אליו רלח אף לא במעשה, דהיינו כג"ל דקודם פן הדעת דעלה על המחשבה, וככלל בזה שיהיה חל עליו שם רלח גם כמו הפוגע בחברו בשום דבר שיהי' מזה פגמה נפש לזולתו דהוא ג"כ שפיכת דמים, וכן בכל דבר כמו אונאת דברים, והלכנה פנים דאזיל סומקא ואחי תיורא, וגם חטיפת דמים, דדמים חרתי משמע והוי שוב במדרגה לרלח ממש, ורק אח"כ דנתלבש רוחניות החורה בגופה נחטוב דין רק לרלח בחומרי במעשה

נקרא עליו שם ירא ה', רק דאח"כ נכתב חוקו לפי גשמויותו מה שנמשך מבטחון האדם בממונו דבא ללא תגוב, ואמר דכסוף מזה דאם יגיע איש לאישו אינו פולה לו לטוב, כי גם שאלו לריק יחישו, וכוא כאו"ל בכתובות בנשו של נקדימון בן גריון בא זה ואיבד את זה, פולה לו מזה הפסד גם להריוח דמכשרותו, וכו' דמסיים הפייטן וטוטי תומס נפשי של נגב :

ועתה נדבר בדבור החשישי לא תענה דק לעות ג"כ פיקר בדבור על שופטים שלא יסו דין ושלא תבי' ישיבתם בדרך מקום דזכו ענין לעות כמאמר הפייטן, וכדומה אם פשיר גדול ועני הולכין לדין לא יתראה בדין בשום יפוי פנים יותר לזה מלזה דזה פיקר עכוב הגאולה, כמאמרם ז"ל בשבת צפ' חולין, וכמו שכתבנו בהשמטה במס' זו, הריא ריב"א אומר אם ראיית דור שלרות רבות באית עליו הוא בשביל דיני ישראל שנאמר שמשו נא כו' המהעבדים משפט, ואת כל הישרה יעקשו בונה ליון בדמים וירושלים בעולה, ראשיה בשוחד ישפטו וכענין במחיר יורו וכו', ועל ה' ישענו רשעים הם אלא שאלו בטחונם בני שאמר ובי' הפולס, וכתבנו שם דפירוש המהעבדים משפט, דיינו שפושם הוועבה למשפט, ואת כל הישרה יעקשו היינו שאומרים על כל דבר פקש שהוא הישר בעיני ה' בונה ליון בדמים דהנהגה שכלם בדמים תחנה ליון, ובעשיית העולה חכמה ירושלים, ראשיה בשחד ישפטו אין פי' שישפטו בעבור לקחת שחד, רק דלקחת השחד הוא המשפט, וכניאיה בכסף יקסומו, היינו הכסף הוא לנחואה, וכדמסיים הכתוב ועל ה' ישענו, רשעים הם אלא שאלו בטחונם בני שאמר ובי' הפולס, היינו שאומדים שום רלון הקב"ה, ולכן חטא זה יותר גדול מכל החטאים כי רח"ל יכשילו בזה רבים ויאחזו דרכה ויתגלגלו בדברים שכל בני המקום ילכו בדרכם הזה הרע, שכולם שופים שהוא דרך טוב, ועוד דקשה להם הדבר לפרוש ממעשיהם הרעים כי בעיניהם הוא היושר והדק ואיך יוכלו לפגוע ביוצא בעיניהם, ופ"ז סיים לפיך כיון דנעשה זה להם לדרך טוב, ונלכדו בחטא כל בני העיר, לכך מדה כנגד מדה מלך דבונה הציר פ"ז, כהכתוב הנ"ל בונה ליון בדמים מוכרח להיות חורבן העיר ולא רק על הפרט ומביא הקב"ה עליהם ג' פורעניות כנגד ג' עבירות שבידם התובה שבידם הוא דאוחזים אותם בחזק וקשה להם לפרוש מזה, ומזה ירושלים לעיני תבי', בר הבית לבמות יצר, ליון שדה חרש, וחסיים שם ואין הקב"ה משרה שכינתו על ישראל עד שיכלו שוטרים ושופטים רעים של ישראל, כי גם אם נשאר שאר עבדות הנוגעים אל הפרט, ככ"ז אם אלו עבירות הכלליים הנוגעים לכל ישראל שבפיר יכלו, תוכל שכינתו ית' לשרות בחוכם, כי שאר עבירות אינו

פייך

במעשה ממש, אצל ודאי אף אם יקיים ענין רלח החומרי ויעשה עג"ל לזולתו סן במעשה, סן בדבור, אינו ניתן להאמר עליו דיהי' חלקו בחיים, כיון דהוא ממים לזולתו כמו שכתבנו מקודם דהשכר בשלימות על המלכה היא רק אם קיימה בשלימותה כפי כונת החורה מתחלה, וכו' מאמרו לא תרלח בנפש מחיים אף דהוא מטעם מחיי זולתו דכיינו איזה דבור שגורם ע"כ להכירו, ואז יבי' חלקך בחיים, וכו' מלך חסרון בטחונו בא לחסוף דמים מחברו סן בגוף וסן בממון, והוא מלך חסרון מדרגה ה' ירא ככ"ל שלא יירא מזולתו ולא יבטח בזולתו ולא יבטח מזולתו, וכו' שטיים הפייטן כי מולאי אז מלא חיים :

ועתה נבאר דבור השביעי לא תנאף דה ג"כ כפי כונת החורה לא דוקא ניאף אשה איש אלא לא תבטי' אם יברבר ת"ו באשה חברו, דפ"ז אמרם בגמ' דהויין הבנים בני ערבובי' וקרובים למזורים, אלא גם אם יבי' במחשבתו איך מתנהג בבית חברו דמתנהג יותר טוב מביחו, וכו' ג"כ ענין ניאף דלריך האדם שיחשוב תמיד רק כפי הכנה ביתו, ולא בהנהגת בית זולתו, רק יבקש מהשי"ת דיהי' הנהגת ביתו ע"פ דרכי החורה כרלון השי"ת, ולא שיחשוב ח"ו שיבי' מונה בשכלו ובראשו הנהגת אשה זולתו ושגם ביתו יתנהג באופן כזה, זה ענין לא תנאף כפי מכונת החורה, והנה כשנעשה האדם ממדרגתו הגבוהה ה' הסכרת לזנות לו בלבד גופני לענין אשם איש, ומזה יבי' נמשך לגבוה מעל גבוה לבני ערבובי' ככ"ל, ומתעבת בית זולתו ככ"ל, דנמשך זה מזה וזה כ"כ כהקדמוס לדליה לחינוך, וכו' מאמר הפייטן לא תנאף רשפי כיווני דכיינו אם יפלוך איש על גחלים ורגליו לא תכוינה, כן הבא אל אשה רפכו מהבנת מחשבתו הנ"ל בא לגשם יותר ומוה בא עוד עד לזנות, וכו' לשונו מרחיקה ישבע עדי, וכדאייתא בגמרא במערבא שאלו מלא, או מולא, מולא הוא רע, מלא הוא טוב, מלא אשה מלא טוב, ומסיים כהכתוב ויפק רלון מה', וכו' כמו המקובל שלא יבי' זר הוא שייכות לאלהים אחרים דכיינו שלא יירא מזולתו, ולא יבטח בזולתו, ולא יבטח מזולתו, שיבי' עליו שם ירא ה', וכן ענין לא תשא דהוא סכרת פיו כמו שכתבנו וכו' סבה דתנלל ממכאוב והלי, וכמו ענין שבת מלך עול החורה דהוא סבה לגאולה, דכל דבר הוה סבה למה ששייך לו, כן ענין לא תנאף אם יקיים זה הוה סבה לשלום בית, וכו' דסיים הפייטן דאז בקיומו יבי' בכלל מלא ויפק רלון מה', פ"כ דבור השביעי :

ועתה נבאר דבור השמיני לא תגנוב דמבאר דהוא בוטח באדם ובממונו, דכה לזה יגיע כפו דתקיב על ירא ה', הוה ג"כ כונת החורה הפיקרית על הבטחון דלא יבטח בממונו דאז הוא

שיך להיות פגשם דווקא על חורבן העיר בענין מדה כנגד מדה, וזהו המחמר לא הפגש לרק לפגש, דזה עיקר מכוון התורה, דהמשפט והדין יהי' שום בלא עיוות לפני ולפנים, ולא יהי' ח"ו שום השתנות פנים מזה לזה, וזה ג"כ אחר שירד האדם במדרגתו בשכלו ההכרח שהרד מדרגת התורה למדרגת העשיי', וכאן מזה לכלל עדות הוא ושקר, ומזה דלמטה נמשך ג"כ דלא תפגש למעלה לטבין כאשר היה מקודם עץ הדעת בהמשכה דעולה כפי דבריו ג"כ על ענין הדין שיאל לאמתו דהיינו גם הדין שציקר הגאולה תלוי' בו ובהנהגתו, שלא יחראש ע"י שום השתנות פנים מזה לזה, מלך בזיון התורה דאחרי כן דבכלל ולמשנאי, דעליהם אמר הכהוב משנאי וגו', וזהו אומרו תלשני יירש ללמות וכו', וסיום הפייטן מלך מחמר הכ' דמשנאי אהבו מוס :

הממון כמו שנראה בעינא פקחא, וכתבנו ע"ז דאשרי איש כל ירא ה', מי יוכל להלך בדרכיו מי שקרא ירא ה', כפי מכוון התורה כנ"ל, וגם כתבנו דמכוון בהתפלג דכמו שאין יכולת לתת את השבת לגיוי הארלות דהם אינם שייכים לזה, כ"כ ולא הנחלתו מלכנו לפיכך פסילים הם הפגדים להממון שאין יכולת להיות להם השבת, וע"ז עולה דבור הרביעי דזכור את יום השבת דמכוון הוא לעסק התורה וביטול כל עבודות אחרות דנמשך הכל משם ירא ה', וכן הוי פנין כבוד אך ג"כ כפי שכתבנו דעיקרו לילך בדרכי אבותיו ולא כאשר נראה בעיניו דמעשיו שמה ירויה, דאם ירא ה' הוא נתבטל אליו בלא שום ממש, וכן דבור לא תרלח דהיינו לעשות עב"ג נפש לזולתו, או הסיפת דמיס מוולתו דכתבנו דכפי מכוון התורה ככלל הכל דרליחה, דזה ג"כ הוא בא מלך דעבוד לאמר מוולתו, או לרמיס דהוא ממון או לדבר אחר המביאו לזה, וכן גנבה דלא חנוטב הנפש, וגם דלא חנוטבו הממון הכל בכלל זה כמ"ש במש"ל לוי דזה ג"כ דעבוד לדבר אחר או לממון, ומיבן מזה איך הוא איש כזה במדרגתו דבטחוטו בה' להקרא עליו שם ירא ה', דבדואי הוא במדרגת התחטות, ומלך זה גם לא יגיע אליו הכרעה דכתיב על ירא ה' יגיע כפיך כי האכל אשרך וטוב לך, דלא מיגיע כעו הוא אוכל, וממילא לא בא אליו אשריך וטוב לך, וגם לא אשךך כגפן פורים, וגם לא כשחילי וכו', ולא וראה בניס וגו', וזה מחמר הפייטן הכ"ל מלך יגיע איש לאישו עמלו לריק יחשו, מלך בשחוטו הקטנה נחטוב דאינו עולה אליו גם ממונו שהי' כבר אללו בסיור מלך דהם אליו דבטחוטו הקטנה מעת הרוחתו דהוא כמו דמי איסור כמחמר חז"ל כתובות פ' מליאת האשה הכ"ל בא זה ואיבד את זה, וזה שמסיים וחסאי מומם נפשו הוא נפש עלמו, וגם הדבור הפשיעי לא תפגש דכפי מכוון התורה עולה ענין עוות הדין גם על דק מן הדק המהשבה, דהיינו ענין הדין אם מראה שום השתנות פנים יפוח לאחד יוסר מלחברו באיזה נסיון ח"ו המביאו לזה, וזה נמשך מן דק על דק הזה, עם שזועת הוא דנחלבש בגופו כנ"ל, דזה בא ג"כ מלך חסרונו ליראת ה' בשלימות, וכאן לכלל משנאי אהבו מוס, וכן ענין לא החמוד כפי דבריו הכ"ל דעולה כפי מכוון התורה דלא יהי' במהשבתו וברעיונותיו כלל מענין בית זולתו וכניסתו כן תהי' יליאתו, ומן הדק נמשך ממדרגת למדרגת כמו סינוק הכ"ל, עד חוק עכו"ם, וזה ג"כ בא מלך דטחוטו להממון, ואינו ככלל בכלל ירא ה' כפי מכוון התורה, הו דעבוד לאיזה חכמית, או אמירתו ח"ו ההכרח הוא לילך אחר ההנהגת העולם, דנקרא זה דעבוד להכחלית, או להעולם, ואך אינו נקרא עיבד ע"ז כשכתב ע"ז דחושב בראשונים, ואך זה נקרא עיבד לאלהים אחרים

ועתה נתחיל בלא תעמוד חפליה הרבית, וזהו ג"כ עיקר כונת התורה דלא חיבטי', לומר בבית וזכרו איך כלי זה הוי יפה אליו, אך גם להיות במהשבתו חפלי חזרו זה ג"כ בכלל לא תחמוד, ונלךך האשר נכנס לבית חברו כן יהי' יליאתו שלא יכנס במהשבתו שום ענין של בית חברו, וזה נחטוב ג"כ לאח"כ במדרגת היורדת לפשוטה, לבית רעיו, ואשת רעך, אך מזה נמשך למעלה גבוה מעל גבוה, כמו שתיבה התורה קודם עץ הדעת ולאחר התחיה, דהיינו כשמקיים הפשוט יהי' נמשך לקיום המהשבה וקיום המהשבה לבד הוי בזה ג"כ דלא קיים החוק כאשר נחטוב לגשם העבור כפי אחר עץ הדעת, וגם אם יקיים החוק בלבד הוי בזה כנ"ל, כלימוד הסינוק הקרדוס בלא הדלית, ואך בזה יגיע לשכרו באופן שיקיים גם במהשבה ככונת התורה כמקודם, ובסגולה מזה כאשר בכל עשרת הדברות נמשך הסגולה וההופלת לאיזה דבר ששייך לזה כמו שכתבנו, כן בזה הדבור נמשך הסגולה וההופלת מאליה כשלא תחמוד חפליה הרבה כמחמר הפייטן, או תעדי קשר אהבתה חכמות בנתה ביתה, דהנה יש איזה ליוך ברכה בתוך ביתו היינו כל עלי ביתו ימקיימו אללו לכמה שנים, ויש גם לסיפוך ח"ו חיכה לקנייתם שבירתם וזה קללה רח"ל, ונמשך מלאו דלא תחמוד, וזה מחמר הפייטן ואז כל קנינד שבעה יקרה מאוד טבעה חלבה עמודיה שבעה, ואמר הכלל דכל הדברות באים בקיומם כשקיים הדבור הראשון אשר כתבנו דיהי' נקרא עליו שם ירא ה', היינו דלא יירא מוולתו, ולא יבטח בזולתו, ולא יבטח מוולתו, כדכתבנו דמזה עולה שלא יהי' תקותו זר, ועולה על זה ב' דברות הראשונות אנוי ולא יהי', מה ששמעו מפי הגבורה, וגם בא מזה שיבי' פיו עכור והוא לאו דלא תשא ועולה דומתלל מחלי ומכאוב מביטו, וגם דלא יעבוד להממון רק לה' לבדו, ומזה אינו בא לחלול שבת דהוא מלך חמוד

אחרים, מלד דבוא עובד לאיזה דבר שהוא מבין
 כרוחמו מזה לא בשבע ע"ז דחושב שעובדו כמו
 להחמה שזה אינו בהכנת עובד כרוחמו ממנה, וזה
 נקרא אך אלהים אחרים, כיון דהוא מבין כרוחמו
 הוא ענין פנהגת הטבע ונקרא דאינו עובד להקדושה
 דהוא שם אלהים כפי הנכנס החמירי, וכבר
 כתבנו דזה ענין ס' בקין כפיאיו קרבנו פרי הארמה
 ולא מבכורות לאנו ומחלביהו, דבחקך זה ראש מעמדו
 ומלבו זה נקרא עובד למעמדו, דאף בחקך עשיית
 מצוה נזכר על מלבו, וכן פרעה ס' עובד להמול,
 וכן הדור האחרון פ' נלבים כתי' ג"כ שם אלהים
 אחרים, וכן במ"ח כתיב אלהי כסף ואלהי זהב לא
 חששה לך, דהוא עובד להמול, וכן בק"ש מלד
 דהוא בשכנך ובקומך, הסכינה התורה ע"ז השמרו
 לכם פן יפתה לבנכם והרחס ועבדהם אלהים אחרים
 דהשוקה מאוד לזה דבהכנתו מניע אליו, כמאמר
 בקין ואלריך תשוקתו, וזה פולה בהזמנים דהוי הקדושה
 פולה לאלהים כמאמר הכתוב וכו' הוי"ס לי לאלהים,
 מלד הנכנס כבודו יתברך בחיידית בנסי' לישראל
 בעת הגאולה, וזה לעומת זה ברא אלהים דכפי
 הקדושה כן הטומאה אז מלד התגלות אלהות בפרעה
 ובדור האחרון כן הוי הטומאה אז דוילכו ויעבדו
 אלהים אחרים, וכן במקן הורה אלפי כסף ואלהי
 זהב לא חששה לך מלד דהו ס' התגלות אלהות
 בקדושה לכן הוי הטומאה ג"כ כזה, וכן בקין דפי'
 ג"כ אז התגלות אלהות בעוד שלא ה' עוד זמן
 רב מליאתו מנ"ע, לכן ה' טומאתו ג"כ דעבודתו
 לפנהגת העולם וכמ"ש בספרי ב"ה, ע"כ אמר
 הפייטן בסיומו דלשיות קיום כלל עשרת הדברות,
 אמר חוק ואמץ בנורס ביראת לורך להתאזרה, וכמ"ש
 מקודם דכלל המצות אף דנקראת מצוה גם כשאנינה
 בשלימותה, בכ"ז לשכרה ההכרה להיות בשלימותה,
 וכן תפלה דיה' נענה חיקף ההכרה להיות בשלימותה
 וזה נכלל בכלל האותו ס"ח ערוס דערוס הוא בלי
 אותה מצוה (שבת דף י"ד) במ"ש המוס' שם כהנ"ל,
 דהיינו אס נוגע במ"ח בעת מצוה הנכנס ונלילה
 וגם בנמ' דכל הסומך גאולה להפלה דאינו ניזוק כל
 סיוס דהוא שבר תפלה שחרית דפי' המוס' דהוא
 כותיקין, מלד דקיום התפלה מן המובחר כמלכותה
 ייראהו עס שמש מלד-זה נענה בשכרו חיקף, ולכן
 אמר הפייטן גם כאן בסיומו, דיקיים כתיקונו בענין
 ירא ה' דהיינו המכוון התורה כנ"ל, דהוא חוק
 ואמץ בנורס ביראת לורך להתאזרה, ואז יקיים
 שכרו שיבוא לידי קים כמכוון התורה בכל הדברות
 כמאמר הכתוב הנ"ל דמי יוכל להיות סולך בדרכיו
 מי שהוא ירא ה', ואז יהי' שכרו חיקף וזהו שסיים
 ואז יהי' לך עזרה כנ"ל בעה"י :

פסחים דלמדו ק"ו מהלפרדעים דכתיב בהו ובחגוריק
 ובמשארותיך אימתי פמשארות מזויות אלל תנור בשעה
 שהתנור חס ומסרו עלמן למיתה אנו פאכוכ, וזה
 דהקשו פסחים' בשני המקומות שם פיכי הוי פלמו
 לללמא, וגם למה לריך הק"ו בפסחים הא ע"ז
 וג"ע וש"ד אלו ג"ד יסרג ואל יעבור, ופירשו דהללס
 לא ה' רק אנדרטי לורה של חלק דלא הוה ע"ז
 ממש, ולכן חמו"ע יסבלו רק מיתה ולא יסורין,
 ולכן לריך ג"כ הק"ו מלפרדעים, ולכאורה אין
 מובן באיזה בחינה ה' זה אס בחי' ע"ז חזרה קו'
 חוס' למקומה, ואס לא באמת אחתי מסרו עלמן
 להריגה, ולפי הנ"ל נוכל לומר דבאמת לפי מכוון
 התורה הוה ענין עבודה זרה לא רק במה שהוא
 לפי דין דנקרא זה ע"ז, אך גם אס יבטח
 באיזה אורס או יפחד או יירא ממנו זה ג"כ לפי
 באמת הוי ע"ז, ורק לאחר נתינת התורה הוי מלד
 קצני פרך בשכלס משוס עין הדעה, לעשייתו בענין
 גוף דהיינו עשיית אליל כענין חינוך בהכנת הקדוה
 להדליח כנ"ל, ומלד שכחנו ג"כ דלשיות פרעון
 חיקף שבר בעד איזה מצוה אין יכולה להיות, רק
 אס עשייתו היא בשלימות כפי מכוון התורה כמו
 שבי' קודם מתן תורה, ע"כ חגיגה מישאל ועזריה
 שבי' לעובדים את ה' כפי כונת התורה, דנלרטו
 אז להללחם, והוי הכרחס לקיום התורה כפי
 עיקר המכוון הראוי דקודם מתן תורה כדי שחפי'
 ענייתס מכבודו יתברך חיקף, וע"ז הוי מוכרחים שלא
 לפחד או משוס איש שלא ימול עליהם שם ע"ז,
 ושיביו נקראים אז בשם ירא ה', ואז תהי' הללחם
 כהכתוב אשרך ועוב לך ושאר הדברות, וכמ"ש
 מקודם דאל"כ לא תהי' תקותס זכ, ומלד זה הכרחס
 שלא להשתחות גם לאנדרטי יען שהוא כבוד איש
 ויהי' א"כ כמכוון התורה דאו יכולת לשיות הללחם
 ע"כ רק משוס קידוש השם דלהיות מקיים כרלון
 כבודו יתברך עשאוהו זאת, וזהו רק מסירה הנפש
 דאו הוה הקידוש השם אבל לא בעינו, לכן אלמלא
 נגדוהו הוה משחחין לי', וע"כ הולרטו ק"ו
 מהלפרדעים ובגנון הק"ו הוא, מה הלפרדעים דאינם
 רק בע"ח מסרו א"ע לא מלד איזה ליווי רק לפי
 שכן הוא רלון הבורא ית"ש, כ"ש אדם בעל נפש
 לריך קיום רלון הבורא ית"ש, אף באיזו אופן דאין
 מצותו על כך על אחת כמה וכמה :

בהזור לענינו נשמחו של אדם קרוי נר, ונר של
 בו"ד קרוי נר, וכחבנו דלכאורה אחתי קרוי
 נר של שבת מאיסור כזוי נר של בשר ודם דהא
 זה נוגע לדין איסור וענין הרוחני, אך לפי הנ"ל
 דבזה דנתלכסו בתורה כמו ענין גוף להנשמה, כמו
 דנחלב בנפלאות שכל הרוחני עס גוף, כן נחלב
 החורה לאחר אכילת עין הדעה דנתהוה לקטני ערך
 שלא יגיעו בשכלס למכוון התורה בענין המחשבה
 ונתלכסה

ובענין זה מיושב הגמרא בתוכות פ' א"ג אלמלי
 נגדוהו לחמו"ע פלמי לללמא וגם הגמרא

ונתלכזה עם גוף הפשיות שיוכל האדם להגיע אליה גם לפי גשמייותו, וזה נפלאות השי"ת השניה להגיה ולחלוצ רוחניותו מהתורה עם גוף הגשמייות, וכמו פלא הראשון מהאדם שנסגר בשכל הרוחני עם הגשמי ציח, כן היו נפלאותיו השניים מהתורה דתלכז הרוחני עם הגשמי ציח כמו שכל לגוף, וכן יחי' אי"ה לצמיד בענין הכסים הטבעי ההמדי דיכיו מעורבים יחד עם שם העולם ההמדי עד דיכיו נקרא עליהם שם הויה לאלהים, וזהו הכונה בהכתוב פ' ואחזקן ונקשתם משם את ה' וגו', ומלאת בלר לך ומלאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך וגו', כי אל רחום ה' לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכה ברית אבותיך וגו', דלכאורה מאי רבותא אם יכיו פקחים לאחר שיפגעו בהם כל הברות הלא גם אויל כשיראה לרה ישוב מדרכו ומפני הה יקבל אותם כבודו יתברך כשישובו בנה שיראו לרותיכם, עז"א מרע"ה דבוראי יקבל אותם אף בזה האופן, כי שאל נח לימים ראשונים על החסד אשר עשה ה' אליך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ, זה החסד הראשון שאין יכולת להתלכז ענין רוחני מהשכל עם הגוף, הנבי' כדבר הגדול הזה, או הגשמי המוכו, והלך האדם ולקלקל לדבר יקר כזה שאין בעולם כמוהו, והיו ראוי להיות עונשו גדול מאוד, בכ"ז רחם ה' עליו ועשה אליו חסד על קלקולו להגיע אליו הסורה נגד גריעות גופו דלאחר עין הדעת, שיחי' יכולת אליו גם לאח"כ להגיע אליה ותלכז לו גוף ככ"ל, ועל החסד הזה אמר השומע עם קול אלהים היינו כשקול אלהים שהוא רוחי מוצר מתוך האש שיחי' יכולת להשמע עם דהיינו להתלכז תורה הרוחני כנ"ל עם הגוף כאשר שמעת אתה ויחי, ומונה הדבר השלישי כנ"ל או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי תקרב גוי במסות בלותו ובמופתים שבהם תפרובת נסים וטבעי יחד ופנין זה דנהסוב כאדם קודם עין הדעת דאין האדם תולכז בהדבר כמו פחה, ורק דדבר תלוי באדם בזה דהאדם היה אחוז בהדבר נסוכה הדבר חיות מלך אחיזתו, וכן בעלמותו מחיותו יום אחד נמשך אליו חיות ליום כב' וכל זמן דחי יותר נמשך אליו חיותו יותר, ע"כ לא הי' שייך אליו או שום זקנה מפשיותו ומיגיעתו דאדרבה כ"מ לכל דבר דגשמתם יותר נחשוב אליו חיות יותר מלך השימוש כן להאדם בעלמו כ"ז דחי יותר נחשוב שקדושה יותר לחיזוק החיות, ומלך זה היה מי לעולם, לא כן פחה דתלוי בהדבר הפנין דבין בכללים בין בהאדם בעלמותו אין בו חיות רק מלך בריותו מולדתו לכן כל זמן שהוא חי נגרע ממנו חזקו מלך דהוא תלוי בחיותו ולא החיות נמשך ממנו, כן כל הכלים וכל הדברים הפלויים באדם נחשו ג"כ לזה שמדרגה דכל זמן שגשמתו נגרע מהם חזקם עד ששופט לבא לירי שצירתם אשר סוף בהמה לשהיטה,

וסוף אדם למוט, לא כן הי' במלרים דהיו ישראל אז כמו קודם עין הדעת דמה שהי' ביד ישראל הי' חיים, ומה שהי' ביד המלרי היו דם, מלך דנהסוב הדבר תלוי באדם, וכן הד' אמות של ישראל הי' אור, והד' אמות של מלרים היו חשך, וכן כשהיו יחדו בים היו ישראל פולכין ביבשה, והמלרים דדפו המים אחריהם ביבשה בתוך בים, וזה שחזר הכ' דבעת כי בא הים פרעה רכבו ופרשו יחדו בים אז וישב ה' עליהם את מי בים, אז בלותו נגע ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך בים, מלך דגנסיס בהטבע היו כהתערבות והיו להראות על הפתוי, דכימי לאתך ממלרים אראנו נפלאות, דהנם והטבע יהיו מעורבים יחד אז בעקבו דמשיחא, דבאמת לישראל יראה הקב"ה נפלאותיו בהסתר מעורב עם הטבע כמו לערך ככל מאה שנה ואת"כ בעקבא דמשיחא מה שיחי' נעשה אז ביום אחד הוא פשיית זמן שנה מכבר, וזה יום לשנה, יום לשנה, וע"כ אז נראה נפלאותיו בזמן מועט כמו בעשר שנים, נראה מה שהי' נעשה קודם במאה שנה את"כ נראה כל זה בשנה אחת, ואת"כ בכל חדש וחדש, ואת"כ בכל יום ויום, ואת"כ בכל שעה ושעה, עד שיחי' לישראל הנסיי כהטבעי, וזה מאה"כ והי' הויה היינו עם, לי היינו ישראל, לאלהים היינו לטבע, וכן גם לפיני כל מראה. הקב"ה ג"פ דדבר תלוי בהאדם, פתס ראשון באדם קודם עין הדעת, ופתס שני ביציאת מלרים כמאמר הכתוב כנ"ל במלחמה ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדולים, והראה בכ' לפתס ג' ואמר ככל אשר עשה לכם ה' אלהיכם במלרים וגו', דהיא להראות שיפעה ג"כ כזה לעת"ל הסתערבות הנסיי והטבע, וע"כ מאלו הסודים אשר עשה אתך ה', תאמין שיפעה לך אף בציחז אופן כי לא בכנת דדרך במעשיך ולא יהיה ישרים, רק אשר בלר לך באחרית הימים, בכ"ז יעשה לך גם חסד כזה ויקבל אותך, וזהו המשך הכתובים, ומלך הסתערבות הנסיי והטבעי יתקדש גם אלהים דהיא הנכונה ההמדיית מלך הנסיי, והטומאה יתהוב לטהרה אז, ככתוב וילא טבור מטמא, ועי"ז בא הנאולס, ומלך לבישת הגוף נחלק כל דבר לשני פנינים, אחד כנגד רוחניותו, ואחד כנגד גשמייותו, ע"כ קרוי גם זה בשם נרו של בור', מלך פנין גשמיית שיש בו ג"כ, כן נראה לי בעצמי ברוב רחמיו וחסדיו אמ"ג:

ובן גם הטומאה נתלכז בעולם בעקבתא דמשיחא כמו גולגות אשר הי' מקודם ביפר, ובהר בחורבה וכדומה, ופחה אין במקומות הוא מלך דעתק לישוב, ופנין מה שכתבו מקודם בענין חמו"ע בענין החוק והמכוון דעבודת זרה חוק התורה שלא ישפחוס לללס, והמכוון שלא ישפחוס גם לאגדרטי, ומלך זה כתבו דאף אי האגדרטי לא היו עי"ז, בכ"ז אם ירלס בהרס להגיע עזר מכבודו יח' ולפני

ולטניפ כפי איז נס יוכרח לקיום מלות המורה
 כפי המכוון וכפי האדם קודם עץ סדעת דהוי נשמה
 המורה ונפס שוב זה לזה בדינים, וע"כ חמו"ע
 כשוכרנו לטניפ אז לאיזה נס יוכרחו לקים מלות
 דין עבודה זרה כפי המכוון דהיינו גם שלא להשתחוח
 אפילו להאגורטי אף שלא היסס דין ע"ז, ומלד
 זה כתבנו דוכרחו לק"ו מלפרדעים דאף דהס אינס
 שייכים ג"כ לחוק דאינס מלווים, בכ"ז מלד רלון
 כבודו יתברך מסרו עלמן למיחס, ק"ו להאדם
 דימסור אם נפשו אף לדבר דאינו חוק, אך רק
 לרלון כבודו יתברך דהוא האגורטי דכפי מכוון
 המורה סיי גם זה נכלל כונת סכ' דהיינו אף דיקיים
 בחוק סע"ז בענין השפחואה ללס, בכ"ז מלד מכוון
 המורה יוכרח לקים גם בדומה ודומה לדומה, כמו
 שלא יירא ולא יבש משום אדם, או כמו דלא
 יעבוד לממוט, או לר"א, לכן אינו מקבל השכר
 סיכף רק אם קיים כפי שלימות הטוב של כל דבר
 ודבר השלימות ששייך בו, ולפ"ז נכתוב גם כאן
 דזכו כונת סכ' לא בנצורת הסוס יחפץ, דאינו ח"ו
 כמו עכו"ס, רק דסכ' מלייר דאס בנצורת הסוס
 בטחוט דהיא אינו כפי הכוון המורה, ולכן אף
 דחוק אין כאן, בכ"ז אינו כפי רלונו יתברך, וזו
 לא בנצורת הסוס יחפץ ולא בשוקי האיש ירלס,
 ובמי הוא רוצה שיבי' שכרו סיכף, אם ירליו ביינו
 אם המיחלים לחסדו, וזכו גם כן כונת סכ' זכחי
 אלהים רוח נשברת ביינו טובה ופתולה, אף דאס
 אין רוח נשברה כל כך סיי ג"כ שס תפלה נקרא
 או זבח, בכ"ז אין זה כפי רלונו יתברך דהיינו שיבי'
 נענה סיכף כמאמר חו"ל פרק סוהב כל השפעים
 ננעלו ושפרי דמעות לא ננעלו כמאמר הכחוב שמעס
 ספלתו ושופתי האזינה אבל ואל דמפתי בודאי אל
 פתאש, ביינו התפלה והזבח לאמחחס כפי רלונו
 ית' דהוא כפי מכוון המורה כנ"ל, לכן אה"כ כאן
 זכחי אלהים ביינו שיבי' נענה סיכף כזבח הוא רוח
 נשברה, דלכ נשבר ונדכא אלהים לא תזבח, דאז
 הוא בשלימותו וכוו שכרו סיכף, דאז כפי שלימותו
 יכולת להיות מקורב לכבודו יתברך, מלד דהוא כפי
 רלונו הטוב, וזה שאמר הסיבה ברלונך את ליון
 חבנפ תומת ירושלים, ועיין בספרי שדפסנו דעת
 פוס דינט נד דרכיו דכבודו יתברך דהיינו דינו סיי
 לריך להיות כבית שמאי דהס היו מחודדים ספי,
 והוא מכוון כפי אמה לאמתו, אך מלד דנס ב"כ
 סיי לומדים ונקראים ג"כ דפות וכוו רבים דינו
 אחרי רבים להטות, והמורה לא בשמים היא לכן
 סלכס כמחוס, וכן סיי בענין בספק בהרת קודם
 לשער לכן או שער לכן קודם לבהרת, סקב"ס אימר
 ספור, ומסיבתא דרקיעא מלד דאין הבנתס מג"ע

לזה סס אומרים טמא, ומאן מוכח לן בכאן שיגיב
 לנו סודיעס רבב"כ, אך דהוא רק יחיד בזה דהוא
 יחיד בנגעים ויחיד בהלכות, ופסק סרמב"ס דהוא
 טמא, ביינו מלד דהמורה לא בשמים הוא ואחרי
 רבים להטות, והו דהשליך אמה ארלס, דהטמין
 באמת תיכף במטמוניות ובכדקין, והו דקאמר
 סקב"ס במחלקות דר' אליעזר בב"מ דאף מן השמים
 סוכיחו בסכותל ובסחרוב דסלכס כר' ואמר דגלחוני בני
 מלד דסלכס כמותן, אך לעמיד לבוא דהבנתס יבי'
 כ"כ ויגיעו לזה סודיעס ספי' או סלכס כב"ש
 כדאיחס בזוה"ק, ואז גם בסלכות ספק נעס ספק
 לרעת יבי' ספור, והו ג"כ בענין דין בין אדם
 לחברו דאס תבס אחד לחברו ממון וסוה אינו מכירו
 כלל ובאו לב"ד ופסקו טובת סיסת לכתבס וסוה
 בעבור סכל ימי חיו לא נשבע אף על באמת סוטב
 בעיניו לפרוע, אך נקרא דין זה דין אמה סיא,
 אבל לא לאמתו, ונקרא דין מרומס דאין כפי רלון
 כבודו יתברך, ואין יכול להיות שותף להקב"ס
 במע"ב מלד דדרכיו ית' סס אמת לאמתו ודין זה
 אינו לאמתו, ח"ש כל דין שדן דין אמת לאמתו
 נעשס שותף להקב"ס במע"ב וכתבו דהו' לאסוקי
 דין מרומס, ע"כ מלד אלו סדינים אין יכולת לנו
 להיות מקורבים לכבודו יתברך להיות באט להגאולה,
 מלד שדרכיו אין מכוונים לדרכיו, ומלד זה מוכרת
 להיות ששאר פנים, ומשום זה אינו נקרא ססס
 כדכתיב, מלד דדרכיו של כבודו יתברך ועלמותו
 סיא נסחר מפנינו כעת, וזכו סדין המרומס סוה
 נקרא רק בשם משפט, אבל דין דלאמתו נקרא בשם
 משפט לרק, ומאיזס טעס באינו לזון דינים כאלו
 מלד דהשופט אינו בהכשר סרליו, וכפי שלימותו
 בלימותו כן סוה משפטו, וכעבנו סס מלד דסמיב
 אינו סייב עוד כולו, מש"ס הזכאי אינו זכאי
 כולו, מלד דאין האוכל נפרד עוד מהפסולת דיבי'
 ספסולת פסולת כולו דלסיות נסוה האוכל אוכל
 כולו כפי' סגר"א ז"ל, על סא דאין ב"ד סא עוד
 סיבי' הדור כולו סייב, או כולו זכאי, ביינו דסמיב
 יבי' סייב כולו, וממילא הזכאי יבי' זכאי כולו,
 כדכתיב ואלרוף כבוד סייגך ואסירס כל בדילך,
 מלד זה יבי' הזכאי זכאי כולו, והו ואשיבס
 שופטך כגראשונס, ואחרי כן יקרא לך פיר סלדק
 ככנ"ל, ולכן אז ליון כמשפט ספרס, מלד דשגיב
 בלדקס, וזכו דמסיס כאן הכחוב אז כשסבי' ככבוד
 רלונו יתברך כנ"ל, סטיבה ברלונך, או מחסוף וספי'
 בחינות זכחי לרק, פולס וכליל יעלו, מלד דהסו
 דרכיו כדרכיו דהוא כרלונו הטוב כנ"ל, וססיס
 הגאולה ומלד זה יבי' או על מוצקת פריס, כך ג"ל
 בעזכ"י :

פרק הנקין

מבני בניו של המן למדו חורב צבתי בראי מב"כ של סנחריב היו שמעי' האבטליון ונראה לומר דענין מלוה ועברה דמלוה הו' הסתלקה קשה, ואך לאחר הסתלקה הו' כולה בסוב ובנקל, ועברה הו' הסתלקה בדמיון טוב, ואח"כ כשבא הפוגש הוא לא טוב אך לאחר הפוגש שנגרף מחאוהיו דמקודם בכור הבחינה עד שנחלגלו עליו רחמי השי"ת ומד רחמנותו שיש לו עליו יוכל עוד לזכות שיבי' במעלה יותר גבוהה מקודם ומלא דגם הפברה היתה נסבה לזה, ולכן לאחר הנייהס הו' הגן עדן יותר גדול במדרגה מכפי מה שה' ראוי להיות מקודם, חבו ענין הגמ' פסחים פ' האשף לא הגלם לבבל אלא מפני שהיא עמוקה כשאלו שנאמר מיד שאלו אפרס ממות האללם, חבו כנ"ל דכל דלרתיסה יותר הו' רחמנותו יתברך אח"כ יותר שיעלו במעלה גבוהה מלד רחמנותו עוד יותר מקודם החטא, וזהו כיון דעמוקה כשאלו עד מות לכן אפרס ואגאללם, חבו מאמר לכס דודי, מקדש מלך עיר מלוכה קומי לאי מחוק הפפכה, רב לך שבת בעמק הכנא והוא יחמול עליך חמלה, וזהו ג"כ הסערי מעפר קומי, ומלד דבא אורך קומי אורי, ומלד דעניי עמי, ע"כ ונבנתה בעיר על חלב, וגם מלד שוסף ומבלעיק, ושיס עליך אלסיד, וזהו ככרת גאלוה דמגביה שפלים, וגם הכחוב ושפל יראש דמלד דשפל הוא יראש, ולהיפך וגבוה רק ממרחק יידע, והכונה כמו שאמר הגאון ר' יצחק מוואלאין, אף כי רס השם והי' ראוי להיות הסיפוך לראות הגבוה יותר מהשפל, בכ"ז לסיפוך הוא אלל כבודו יתברך כי שפל יראש, וגבוה רק ממרחק, ואגב נאמר עוד לפת"ש מקודם דהארץ דעוה"ז הוא מראש נגד העולמות העליונים, וכחצו שס דהוא ע"ד שמלינו בחנות מונחים דברים בחלון החנות והוא לדוגמא לבראות לכל העוברי' שנמלא בחנות, כן ענין הארץ וכל העוה"ז הוא לבראות ולהבין מהנסגהס ארך הוא החנהנות עולמות העליונים, היינו כמו דהארץ פנולה והכולך ככולה הוא בא לבסוף אל המקום שהתחיל עליכתו, כן כל דבר ודבר לבסוף הליכתו הוזר לאשר מקודם, כהענין תאוח הממון כאשר ממונו הוא רב אליו עד למאוד עד לאין מספר אשר הוא בעלמו אינו יודע מספר לממונו ילבסוף הוא צעינו כסף נמאס ונאבד חיותו חזס כמו פעני שלא הי' לו ממון כלל, וזהו החזרתו בסופו כהסתלקו, דכמו דנופל שס חוסר, רק למי שיש אליו ממון שנחסר לי לפי שיעור כמאמר חז"ל דיש לו מנס רוגס מאתים, כן נמי אינו נקרא היס אליו רק אם חסר אליו עוד, אבל באס יש לרוב עד אין מספר עד שנמאס אליו נהסוה כמו שאין אליו כלל. וא"כ מאיזה מקום למראש

מלא היס הוא מהחסרון, כמו שחסרון משיס כנ"ל, כן היס מהחסרון, וכן גם לענין גאוס מי שגדולתו יותר כמו שר גדול לבסוף ניטלה הגאוס ממנו כמו שגראס צעינא פקיאח דגאוס נופלת למי שיש לו קלח גדולה ונחסרה אליו עוד גדולה ורוגס להראות שהוא גדול יותר ממה שהוא, אבל מי שלא נחסרה לו גדולה הוא חוזר כמו שאין לו גדולה, דכמו שאין בנסיון לגאוס לגדול נגד סינוק, כן אין בנסיון לגאוס למלך נגד עמו, ומלד זה האיש משס עניו מאוד מכל האדם מלד דהוא גדול יותר עד שאין בנסיון לזה חוץ מלד עלמותו דענותותו, אין הנסיון ג"כ, וזהו מה שהארס החורה ארך גדולתו נגד כולם עד שכולס אינס נחשבים אללו עד שהוא עניו מכל האדם אשר ע"פ הארמה, וזהו מאמר רי"ז כ"מ שאחס מולא גדולתו של הקב"ה מלד לגדולתו אין חקר, לכן גם ענותותו אחס מולא ענותותו ג"כ כזה באין חקר, וזהו מאמר רב אשי במגילה על למה חרלדון הריס גבטנים שנכבו על סר סיני דהוא נמוך ונקראים גבן ושמש מינה האי מאן דיסיר בעל מוס הוא דכיון דיסיר בודאי נחסר אליו עוד, ונראה נמי הפנין בענין זה דהנה כפי סדברים דכל דבר במלא, מלד החוסר, ובאין חוסר אין דבר להאמר, דזהו כונת חז"ל דאי לאו דאמר משס האל הגדול הגביר והגורא אכן לא הו' אמרינן דכ"מ מה שאחס משבתו אחס מגבו, ולכן לבצל סיכולת לכרוח אלף אלפים עולמות ולהמריבס אין שייך שום ענין חשיבות כל ענין בדריאה דכל העולם, לכן אלי' הוא שוב קטן וגדול, דזהו סכונה דאחס עשית אחס השמים שמי השמים וכל לבאס הארץ וכל אשר עליה ובימים וכל אשר בהס ואחס ה' האלהים אשר בחרת באברס, דזהו השבת דאחס בראת אחס כל, וככ"ז בחרת באברס מלד דאליך הכל ללא ממש וממילא קטנות וגדלות הכל אליך שוין, וע"ז רלון כבודו ית' כפי המכוון דסהיב סליכת האדם בעירוס ובשפלות כפי עיני הנשמיות, כמאמר הכחוב ס"ל דרס ה', מלד זה ושפל יראש, וגבוה רק ממרחק, דזהו לבראות דלפי עבודת ה' הוה כל הנשמיות ללא ממש ולא קרוי חז"ל לפי מאמר ר"י למאני' מכבדוסיב רק בישוב בני האדם לפי עיניהס, אבל במשמיות המכוון לפי האמתית דסהיב הנסנת האדם בלא שום נשמיות על פניו כפי ישיבת רשב"י בהמערה, דהוא הפנין כפי האדם קודם עץ הדעת דסהיב סליכתס ערומים, וזהו ענין נתינת החורה על סר הקטן דבר סיני לבראות דכל גבכות הנשמיות לפי נתינת החורה הוא בכל ללא ממש, ומלד זה כמו לעני גדול הו' לגבי' מתנה לחס ומלא, כן לשר גדול ועשיר חוזר סדבר דהו' נמי לחס ומלא המתנה, וזהו כנ"ל דהארץ היא רק למראש

למראה דמקום שוא סובב אורו, למקום זה בא דכן הוא מדותיו יתנך בכל פרטי ופרטי דברים חוזר סדבר לקדמותו, וזה ענין יום המות מיום סולדו, דערום ילא וערום ישו ודמאדמה לקחת, להראיה דוכי עפר אחו ואל עפר חסוב על כל דבר ודבר, וזהו הכחוב טובי נפשו למנוחי, היינו דהנשמה ג"כ חוזרת למקום שהולכה ממנו, ויהו עיקר חליתו, ולא נשאל למה נהקס לעוה"ז אם אינו רק לבוא למקורה הראשון, עו"א להראות הא דחללה נפשי ממות, היינו דהו' במדרגתה אף דמונתה צנוף ועלולס להפסד, דאל העני מה שהוא במדרגתו ללחם ומיס ליכא שבה דזכו אינו מלד גדולתו, רק מלד דסדבר כך הוא, אבל להשר פעשיר הוא שבה דסניע ללחם ומיס מלד גדלותו, כן הנשמה אם היחה במקומה כבריאתה אין לה השבת רק דדבר הוא כך כרמיון העני, לא כן כאשר נברא בעו"ז ובכ"ז עמדה בנסיונה וזו דומה להמלך דסניע למדרגתה מלד שכרה כפי גדולתה ובהא למקומה, וזהו כי חללה נפשי ממות, אח עיני מן דמעו, אח רגלי מדמי, ובכ"ז אחתלך לפני ה' בארלות התיים ודכפי ענין סכ"ל דקומי לאי מחוך ההפכה, והתנערי מפפר, וכי בא אורך קומי אורי, ודכי יחסו עניי עמי, וזהו ג"כ דמשפיל גאים ומגביה שפלים, דמלד שהוא שפל כ"כ הוא בא למדרגה יתיר גבוהה מלד זה ונבנהה עיר על תלס, וכאשר בארנו זה גם כעת, אף דכתבנו זה מכבר מלד דפורכנו לכחוב מהדברים עוד בענין זה בארסן אחר דכמו הארץ מסובבת המיד כפי שכ' האופן סא' וכמו שכתבנו דהוא רק למראה נגד כל מדותי הגבוהים מפערה, וגם נגד כל העילמות כפי שההגותה כן נבין שההגותה, וע"כ כאשר הארץ מסובבת כן מסובבים בגלגלים, וכאשר דבר המסובב מה שהוא נראה למטט, היכף צודאי אוחו מקום יהי למעלה, מלד דהוא מסובב, כן כשנראה שפל המלצ באיזו ענין, והגלגל והמול הוא מסובב, צודאי מה שנראה שפלותו יתיר הוא במדרגה גבוהה יותר, חסו משפיל גאים, ומגביה שפלים, וזהו בעקבא דמשיחא קודם הגאולה, והי' עת לרא אשר לא נסיתה מהיות גוי יהי' האוח ג"כ בזה הכונה ומקדם מלך קומי לאי מחוך הפכה, היינו מלד דנתראה שהפכה מזה נבין דקומי לאי, וגם שהנערי מלד עניי עמי, וגם וזי' למססה מלד שוסיד, וגם ורחקו מלד כי מבלעיד, ומלד זה אחרי כן ישיס פליך אליך כמו שזס חתן על כלה אמ"נ בעוה"ז :

זכה, לענין אחישנה, ולענין בעתה, מלד דססוף כל סוף נההוס חופלת גם מהרע ע"י עונס דמקודס והיו ססוף הכל בצוב בעז"ס, ומלד דיהי' לבסוף בצוב גם מהעברה ועוד יותר מלד העונס דמקודס דנהעורר רחמים, לכן גם עי"ז נוכל לומר כונת הסיר קומי לאי מלד ההפכה, וגם זכו כונת התנערי מפפר קומי, וגם דך יחסו עניי עמי, וזהו הענין גם כאן דמקודס היו צבית מסתה אחשורוס וע"י סמן נההוס העונס, ועי"ז היו אח"כ בעתשוב יותר מקודס, ועולה לגדולת מרדכי דהחורה נסקיימה על ידו כמ"ס קימו וקבלו כמאמר מו"ל שזס פ"ח, וא"כ נההוס דסמן הי' סבה לזה, ע"כ נההוס דהיו מבני בניו לומדי חורה, והיו סנ"מ בין סמן לזכיית מרדכי כענין משך הזמן מהמן עד בני ברק ועי' לפיל מ"ס בפ' אפי"פ בכחובות במעשה דמר זוטרא אחורגנא דבי מלכא בענין דלא תקיא קדושת הארץ אחכס בעמאכס אחתה כן בכל סדברים המעלה תקיא אח סחסרון, וכן כהבנו שס כנ"ל ענין דבעברה יס תקון לבסוף רק בהחללה היא מסבבתו בדמיונות, ולכן כביכור העם נלקחו סדמיונות דהס רק כאופיא דמיה וזא לירי תיקון, וזהו כונת הכחוב יבוקס עון ישראל ואינו וביינו העון עלמו יהיה לבסוף לאין מלד דילא ויבוא להתיקון, ולכן גם כל הרשעים דיבואו להתיקון מהעבירה כהנ"ל יראו לבסוף דנשאר אגל החורה לא כדמיונס דבורתים מהחורה ויגיעתם כהילד הס כהגם גם ככתבו שס ענין תיקונה דבכל עת וסלחה סחי' סולכה בגשמיותה ציותר עד שלבסוף תההוס ברוב גשמיותה עד שסחי' לבסוף נמאכת להעושה, וככתבו דזה היו סנ"מ בין זכה ללא זכה דבזכה ישווב העושה אח העברה ובלא זכה יהי' בעתה עד לבסוף סזמן דסחי' העברה נמאכת מרוב גשמיותה, ועוד דבר דבזכה סהיה הגאולה מלדס מלד דנלך לעשיח העוב להס ויהיה עיקר קריאת השס מזה גאולת ישראל, ובלא זכה מלד בעתה הוא דבא סזמן לקידוש השס ככ" דאתה סראחס לדעת וגו', והוא מסכת כבודו יתברך ונקרא גאולה זה גאולת ה' מגלות השכינה, ורק מלד זה ממילא נההוס ישועה לישראל מלד כתימות עבדות דמלך על כל הארץ סהיה ע"י מקדס ישראל, מלד אבותיכס כדכתבי שס ליתר הכחוב דוההה סראחס, דוסמת כי אהב אח אבותיך ויתר צורעו אפריו וגו', וכן מבואר עוד ענין בזה הכחוב, וזהו שייכות להדברים שכתבנו בענין ססתר פניס מצת חורבנה, כהכחוב דפ' נח דעקבותא דמשיחא יתור להגלות, וזהו נכלל צויסכרו מעינות סהיס וארובות השמים נפתחו דכתבנו שס, דמס סחי' מקודס ספרוטוטו וגססתר מהאדס כמו הגולן ביסר, וססד כמורבנה דורק דסגוף נססר מסעין אך מקומו ידע האדס אך לפסס, כן בעקבותא דמשיחא יהי' סהיפוך דהוא יהי' לעין סרואה בגלי, היינו גשמיות גופו, ורק דיהי' נעמן כהשכל

ויורדך לפ"מ שאחרו מו"ל במקום שבע"פ עומדים אין ל"ג יכולים לעמוד, הוא ודאי נסבה אשר ע"י העבירה היו במעלה לעלות מסוף כל סוף רק דאינו עולה לטוב אלא ע"י עונס ואח"כ מלד רחמנותו, לכן היו סוף הגאולה זה סנ"מ בין זכה ללא

בהשכל, ואשר יראה אותו הרואה ולא ידע למי
 ראה, אם גזנן הוא אם אדם ישר טוב, מלד
 רעבירות חמס יבי' נכלל אז בעיני העולם, עד
 שיבי' נקרא זה החמס דהתכבנות העולם הוא כך,
 וכן יסיו אז כל העברות דיסיו סולכים לפי דרך
 הפולס במעשיהם, וכמו שהפסנו זה בשבת ס' חולין
 דף קל"ט, בפנין דייני ישראל דכונה בגמרא שם
 דרשפים הם, אלפי' שהולים בעמונס בני שאמרוהו'
 פעולם, דלכאורה אם רשפים הם איך הלן בעמונס
 כו', אך דענין הוא רק דשמעו נא ראשי בית
 יפקב במחשבים משפט דיינו לא דעשו חוטב
 בהמשפט, רק דנפשחה התועבה עתה מלד חוק העם
 למשפט, וסיינו ואח כל הישרה יפקשו דהפקשות
 נעשה להם לישר, וחו מדבר בונה ליון בדמים
 דסיינו דכל בעיר הוא כך, מלד דנעשה זה להחכמות,
 וחו וירושלים בעולם, וכן אמר ראשיה בשומד
 ישפטו לא דלוקחין שומד לפום המשפט, ורק דעשו
 השומד עצמו למשפט, וכתיב במחיר יורו, סיינו
 דהמחיר הוא לכוראה, וכן וגיאיח בכסף יקסומו,
 דעשו לקיחה בכסף לנבואה, וחו דמסיים ועל כ'
 ישענו רשפים הם, אלא שחלו בעמונס בני שאמר
 והי' פעולם, וכנס בכל עברה ועברה העונש הוא
 לפי המדה, סיינו אם עברה סיחכ בפרט כוס העונש
 ג"כ בהפרט, ואם הוא בכלל דסיינו בונה ליון בדמים
 בהתנהגות פלב סהכרה לביות חורבן בעיר, וחו
 דאמר שם לפיכך דסיינו בעבירות כאלו מוכרת כו'
 לכביא עליהם ג' פורעניות כנגד ג' עברות כאילו,
 דהנה בשאר דברים יכולת לביות דהיום עושה כך,
 ולמחר יחזור, אבל מש שהוא מלד דרך חוק בעיר
 זה אוחו כס על זמן רב, וחו שאמר ג' פורעניות
 כנגד ג' עברות שבידם, דסיינו ליון שדה חחרש,
 וירושלים עיין תפי', דחו חורבן בעיר, ואמר שם
 ג"כ דאין הקב"ה משרה שכינה בישראל עד שיכלו
 שופטים ושופרים רעים מישראל, אף דשאר
 עבירות יוכל לביות נשאר בהם, בכ"ז על זה יכולת
 לביות עונש על הפרט, וירושלים יכולת להכנות,
 אף וכו דהוא מלד התכבנות בעיר מוכרת לביות
 בחורבנה בעד זה, וכן הוא לסיפוך בענין המלוכ דיש
 מלות יומי, ומלות שבוט ומלות חודש ומלות שנה
 ומלות פולמית דהכנה היא כך, וכל אחד ואחד
 כוס שכרו ג"כ כך דזכו שכר יומי, וחו שכר שבוט,
 וחו שכר חודש, וחו שכר שנה, וחו שכר פולמית
 דהוא בנין של מלוכ דיוכה לבנין, וכ' דחו סיחכ
 אמירת שרה ואמירת רחל דלקיחה לרה כביח
 לעולם כרי שיחה אהרבה לבנים וכו ענין מלות
 פולמית ע"כ חוכס היא מלד זה לבנין, וחו אמירתה
 בא אל הגר ופלד על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה
 כמאמר חז"ל בזכות שאננים לרמי לתוך בימי אבנה
 גם אנכי ממנה :

בהזור לענינו כן גם בכל הדברים אשר היו
 מקודם נאמרים בעלמיוחס מכנין ונגלה
 מקומם בהשכל לידע איך לחפש על זה, כגם
 אח"כ בעקבה דמשיחא כוס הכיפוך כג"ל דנגלה
 בעלמיוחס לפיך הנשמי מלד דהם בהעיר, ורק
 דנטמן מהשכל אשר לא ידע למה רואה בעיר,
 כדומה השדים והמזיקים אשר מקודם לז היה להם
 רשות לכנוס בעיר וכמאמר חז"ל שאמרו שיר של
 פנעים צירושלים שלא יכנסו המזיקים, ואח"כ היו
 גם באיזה בימ"ד כמאמר חז"ל בקדושין, וכאז"ל
 בצרכות דחק מקומם מנייבו הוא, ואח"כ עיקר
 מקומם הי' בחורבה, אך בעקבותא דמשיחא נכנסו
 בהרחבות דהחלל הדבר דהתפרבו עם בני האדם
 מלד דחלו במחשבות הזיווג, וע"כ נראים הם
 בהרחבות כמו בני אדם, ובאמת הם עיקר חולדותם
 מענין המזיקי' אשר היו מקודם נקראים שדי' ומקומם
 בהחורבה או בשאר מקום שמש וכעת אינם נראים
 שם מלד דהם בהעיר בהרחוב ועוברים על כל התורה
 כולה ונעשים דברים שמקודם היו מפחידים אפילו
 לראות אותם, וע"כ היו במקום מיוחד סון להעולם,
 נחכו בעקבה דמשיחא ענין פעולם דפעולם הוא
 כך, וכמו דמקודם לפעמים נלכד אחד בידם וע"ז
 היו לעקות רבות, כן בעקבה דמשיחא כיון דהם
 ברחוב העיר ומעשיהם נחכו אז לפי דמיון האדם
 שהם מיושרים מלד דהתכבנות העולם הוא כמו
 דרכים נלכדים בידם כמה וכמה בלא שום לעקת
 אנשים ונשים, וגם דמקודם הי' האדם מפחד
 כשראה איזה מייק במלבושו, כן בעקבותא דמשיחא
 נחכו מלבוש כזה והם במלבושיהם נחכו שדרך
 הרחוב כן, אשר בא הכל מנגדי החורש מחילוניות
 דהוא מחמת פרנומחיהם ויניקותיהם הוא בכל מנגד
 המורה מחלול שבת וכדומה ועשריותם הוא לפי
 הדמיון כענין השדים דמקודם בעמונס דהיה רק לפי
 הדמיון כן תהיה זה אז לכפוף בפשריותם למראה
 בני האדם ובאמת הוא עני וממונס אינו ממון,
 וכן בענין כל דבר שקר אין לו רגלים סיינו בעת
 סייבו הוא מפורסם יותר מהאמת, ואך דאין לו
 רגלים על זמן רב, כמאמר חז"ל בשבת שקרא לא
 קאי, וקושטא קאי, דמלד זה נמשלו רשפים כמו
 פשע דהם רק בקיץ, דהוא להשמידם פדי עד,
 אבל צורפך כתיב כעפר הארץ, דהם בין בקיץ
 בין בחורף, דאף דבהוייתם הם שחורי' כעפר, אך
 הסוף מהם נשאר בתקפם, וחו הכחוב לדיק כחמר
 יפרח, וכן גם הכחוב כי דורשיך לפולם לא יכשלו
 דעובתם היא ענין פולמית, אף דעובתם מטט הוא
 בכ"ז הוא מחקיים על זמן רב, ולכן גם ענין
 ממונס דלא היו מקודם מהחילוניים וסיו רק לפי
 האמת לא לפי הדמיון שמגדלת הדבר ואח"כ אין כס
 ממש, אך בהם שפי' לפי האמת, הי' קשה עד
 שזכה

שזכה לה, ואך אם זכה הי' פ"י כמה שנים
 ולדורות, ואך בעקבותא דמשיחא זא אליו ממוס
 בנקל משום דהם רק לפי הדמיון אשר הוא רק חתם
 הזמן מופע, ובעת הווייהם כן מרובים יותר מאז,
 ומשום דהם באים מהמנוגים, לכן אח"כ נחטו
 דממוס אין בהם ממש, כמו ענין חלונים כנ"ל,
 וכן גם להיפוך ענין הטוב אשר הוא למעלה מדרך
 שכל האדם הי' ג"כ בפרוטרוס כמו לדיקי' שבדור
 וכדומה דהיו נסחרים מהעין, אך אם נתגלה לאיזה
 הי' יודע שזהו מזל דהי' ג"כ טמון בעלתו, אבל
 פנינו נחודע מה הוא, ולבסוף היא להיפך מזל דכל
 המלות נחטו ג"כ כהעבירות הנ"ל דעשייתם הוא רק
 לפי דרך והסתכלות העיר, ולכן אף דנמלא כעת
 דאחד ימן לזולתו אות ומחמתו בעד פובתו, אשר
 הפכה אח"כ לישב בבית האסורים בעבורן אשר
 לדקה כואת לא נשמע מעולם, רק לאחזה לדיק
 שבדור ולחיש נסתר, זה נחטו דנשמע לבוף הזמן
 ברחוב העיר, וזהו מזל הנסחרים נעשים גלויים,
 בין בטומאה בין בטובה, ורק דנפשיה יותר הסתר
 עד דאין נגלה להרואה מכו ראיותו, דאינו יודע
 אם זו היא קומאה או טהרה, מזל דהכל נעשה
 לפי דרך העולם דהנהגתם היא כך, חכו הכחוב
 דאז ואנכי הסחר אסחיר שפי פעמים פני דהיינו
 הסחר הענין גם מהשכל, וכן כל ענין העולם
 נחטו לזה האופן כמו מולא מליאה דהי' מקודם
 בדרכ אולר בשרה, וכעת אינו מלוי גם זה רק
 דמליאתו היא במסחרו, אם שוכח אחד לזולתו אחזה
 תמו, וכלל הענין דהכל הוא ברחוב הקדושה
 והטומאה יחד עם הסערבות, ויכול להיות נכלל גם
 באדם אחד גזלן ושר ומזיק וגם לדיק הדור, הכל
 ביחד והתיקון להיות עולה מהסערבות שהטומאה
 עלמה נעשית להיות קדושה, כמאמר הכחוב וילא
 טהור מטמא, דבא להתיקון מזל דהזמן אינו ארוך
 כל כך כשזכר, לכן נתגלגל זה במהירות, וענין
 זה הוא בא כאשר הי' מקודם כשארם אינו בשלימות
 הטוב דהי' או בעולם העמיד נחטו מחסרונ מלאך
 מקטרג עליו אשר נברא מהסחרון גופא, ושאל דין
 ומשבון על הסחרון שנברא מזו וכנשמה סבלה ממנה
 כמה זמנים עד שבאה לקונה ונחטו בלי שום
 חסרון, וממילא גם המלאך המקטרג אין בו ממש
 אח"כ כיון דברייתו היתה מזו, ואך כל זמן וזמן
 להלאה דעולה להסתלות להיות נחטו כאדם קודם
 פה"ד אשר הפוע"ז ופוע"ב הם ביחד גם בטבעי
 דהיינו העבירה שורפת והמלה מכבד כענין טבעי
 פוע"ב ואין לריב או לכיות השתלשלות פ"י העבירה
 השורפת לשם לענין ברוחני לצוא שריפת מזו גם
 להגשם אחרי כן, וכן בהמלה פ"י השתלשלות
 מרוחניות מטר המלה למטר הגשמי כענין אלו דברים
 שאדם אוכל הפרוח בפוע"ז מקרן הקימה דלפוע"ב
 ולכן הוה עולה זמן פ"ז דזכו כ' הגמרא ב"ק

דשנ"פ ארך אפים ללדיקים דנחטו זמן על
 שכרם, וגם לרשעים על ענשם, אך לבסוף הזמן
 דנחטו הסגלות אלהים לטבעי פוע"ב פ"י אינם
 עולים להשתלשלות, רק תיקף בהמלה זא לשכרו
 גם בפוע"ז, וגם להעבירה לענשו גם בעת הסתלה
 הסתגלות, ולכן ימלא אז דהולך ברחוב ואינו בפ"א
 כמאמר הכחוב מי לא יירא מפחד כ' ומסדר גאונו
 בקומו לפרוך הארץ, ולכן גם להיות עולה בחיים
 לנן עדן, אשר מזל זה אין כל עוד עולה בחיים
 מזל דאין יוכל להיות שליכתו בנן עדן עד החששות
 הגשמיות, כמאמר הכ' ויהי כל היותר בירושלים
 קדוש יאמר לו, דהיינו מזל זה שכתוב לקרב פה"ז
 לענין עולם העמיד אין כל אחד יכולים להשאר בחיים
 חיותו עד החששות הגשמיות, ופ"כ נחטו המחלות
 רח"ל בעקבה דמשיחא עד שישאר אחד מפיר ושנים
 ממשפחה, דאחד מפיר מזכס כל הפיר, ואחד
 ממשפחה מזכה כל המשפחה, פ"כ זה הדבר אשר
 הי' מקודם בעולם העמיד נחטו זמן הנאולה להיות
 בפע"ז, דהיינו בזה דהטוב אינו בשלימותו שלמות
 גמור ופי' ראוי להיות נברא מחסרוטיהם מלאך
 מקטרג ח"ו לעולם העמיד, נפסוה להיות נברא
 מהסחרון לבסוף הזמן בפע"ז כמין שר ומזיק,
 וכשהעולמות מתערבין ביותר לבסוף הזמן נקרב
 הכריאה מהסחרון להיות גם ברחוב דנחטו כזאת
 לתקן את הטובים מחסרוטיהם, כדומה אם הטובים
 לא היו מקיימים ואהבת לרעך כמוך, נחטו מזו
 העבירה מלאכים מקטרגים לתקן את זה וכשבאה
 הנשמה להתיקון נחטו המלאך לאין בו ממש, כן
 לבסוף נחבר זה אל התיקון בפוע"ז כחוט נעשים
 אחדות בשם חברת חברים והטובים סובלים מהם,
 עד שבא התיקון ואהבת לרעך כמוך ואז נחטו לאין
 בהם ממש, וזהו ענין הטוב דעושה שלום במרומי
 כיון דיהיו האדם בשלימות יחי' עולה שלם לכל
 ישראל אח"כ, וכן שאר הטובים כמו ענין הנאולה
 שאמרו חז"ל לפיה לישופה, דפי' נשאל לעמיד עד
 שהכירו מזו בסוף להיות נבראים בפוע"ז לפשות
 פ"ז כחוט, עד שבחזר ג"כ לידי תיקון והטובים יבין
 סובלים מהם, כמו מהמלאך המקטרג דלעמיד,
 דהי' נברא מהסחרון גופו, כן בזמן הנאולה נראים
 הם בפוע"ז, וכמו שהמלאך המקטרג בעת שהסחרון
 בא לידי תיקון נחטו לאין בו ממש, כן באופן
 הוה לבסוף כשיבוא התיקון יבין נחטו לאין בהם
 ממש, כמו האדם שיולא מנהגה ואח"כ מת הנחש,
 כן התיקון כשילא מהם יחטו אח"כ לאין בהם ממש,
 ופי' הוה כונס מ"ש יבוקש פון ישראל ואינו כיון
 דיבוא התיקון, אח"כ יאבד המקטרג מה שנברא
 מטובות, וא"כ יקויים הכחוב יבוקש פון ישראל ואינו,
 ולכן הוה שפיר מה שביא המג"א דלכן תיקנו חפניה
 שני וחמישי על שרפת החורב, ופי' מכו שרפת
 החורב היינו על החורב שהיא נחטו לקליפות,
 דהיינו

דבינו תקליפות ג"כ יעסקו על ההורה שמהי בקומה כג"ל, וכן ענין קירוב עוב"ז ועוב"ב שיבי' יכולה להקיים אז האדם כפי הג"ל, אשר על פני האדמה יבי' כאו"א לפי מדרגתו, דבינו כפי חוכר התפשטות הנשמות בן לפי מדה הכרח להיות מזורק ומזוקק לזה אז שיבי' יכולת אחו לקירוב לענין עוב"ב בלרותיו לענין הנהגה אל ענין שאר דברים, רק למי שיבי' אז התפשטות הנשמות בכלו זה יוכל להגלל מהלכות או לגמרי, וע"כ יבי' ג' מדרגות או שיבי' נאבד אז בכלו, דבינו למי שרעיונותיו הנשמות בכלו, ומי שיזרק עליו איזה ענ"ג רח"ל לפי חוכר התפשטות הנשמות, ומי שיגלל בכלו כג"ל בע"ה:

בזמן שפושין רלונו של מקום אין כל אומה ולשון שלטת בהן, ובזמן שאין פושין רש"מ מוסרן ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן של אומה שפלה, ביאור המאמר דאשריכס דמשמש דקחי על שני הספכים גם על הענין דבזמן שאין פושין רלונו ש"מ בזה דמוסרן גם ביד בהמתן של אומה שפלה דזה ג"כ אשריכס, ולריך לבאר מהו אשריכס גם ע"ז, ונראה דבגד חשוב כמו של מלכות אם יש בו רבב דק, זה חסרון גדול מפאת חשיבות הבגד, כי כל עוד שהבגד חשוב יותר ניכר בו הפגם והחסרון ביותר, דלעומת המעלה והחשיבות של הבגד של מלכות, לעומת זה יגדל חסרונו ופחיתותו מפאת חשיבותו, אבל כל זה דוקא אם המלכות מחזיקו לעצמו לבגד, אבל אם המלכות נתיאש מן הבגד הסוף, הנה אבד הבגד מעלתו, ומלד זה גם החסרון דמקודם לפי חשיבותו כג"ל ליכא ג"כ אז, ובדמיון זה מלבדו השי"ת מעלתו גדלה מאוד לפי גדולתו יתברך דאין חקר גם מעלת הבגד סוי ג"כ לאין חקר, וממילא אם יתהוה בו פגם וחסרון כל שהוא ח"ו, החסרון הוא ג"כ לאין חקר אם נהרעו יארע דהוא לפי מעשיו, זה סוי ג"כ לאין חקר, ופגם ארץ ישראל אשר ה' אלסיס דורש אומה כביכול דהוא ענין בגדו ג"כ באין חקר, ומלד זה אם נחשוב בה חסרון דבינו בחורבנה החסרון הוא ג"כ לאין חקר כי לעומת מפלת וחשיבות הארץ סוי ג"כ חסרונה באין חקר לפי גדולתה דמקודם, אך זה דוקא כשהקב"ה מחזיק הארץ לעצמו כביכול, יגדל ג"כ להיפוך חורבנה דממנה ופחיתותה, לא אם יעזוב אותה ח"ו, וכן העם הזה עם ישראל שנקראו בניס למקום, מעלתם גדלה מאוד אלל השי"ת כן המלך אלל האב, ולכן אם ח"ו יש בהם איזה חסרון החסרון גדול מאוד לפי חשיבותם שפס בניס למקום, אבל זהו דוקא רק אם השי"ת יקרא להם בניס, ואלו אם ח"ו ישליכס ה' מפל פניו אז אבד מעלתם ח"ו, וממילא אינו ניכר בהם פחיתות וחסרון, שכן כל שאינו במעלה יתרה, אין בו שום חסרון ניכר, נמלא שמהם שיש חסרונו גדול באש"ק, מזה נראה גדול חשיבותה אלל השי"ת, שאילולי חשיבותה לא היס ניכר בה שום פחיתות וחסרון, כן הארץ כזאת וכן העם הזה מחסרונו ניכר מעלתם, ולכן אין לחשוב על ארץ ישראל בחורבנה על שפלותה כל כך למאוד, דלכאורה אם איננה חשובה כקדמותה בקדושתה, אך ככ"ז ליסוי לפחות עכ"פ כשאר חוק לארץ, אך דוס כג"ל דלפי מעלתה בעה חשיבותה דאין חקר, ובו שפלותה בעה חסרונה דסוי ג"כ באין חקר, אך דזהו דוקא כל זמן שהקב"ה מחשיבם ומחזיקם לבגד, אבל אם ח"ו כשהקב"ה משליך אותם מענין בגדו אז נאבד ממנה מעלתה וגם חסרונה, ולכן אם נראה חסרונה דגדול כל כך למאוד, מזה ניכר

ובתבנו ג"כ דיש יכולת לאדם גדול לעשיית איזה ענין עברה דק מן הדק להיות נחטוב לגשם הפעור בלא ביכור העת רק דיבי' תיכף כמ"ש שם בענין לה"ר, דהוא מניח דמיונו כהם על זולתו ולפי האמת סוי הסיפוך דהכחם הוא על עצמו ובכבוד הומו נחטוב לעבור הנשם עד דנתהוה לזרעת, ור' אשי פשט זה ע"י אומנות לתיכף ועי"ש, וכחבנו ג"כ מה שפי' התירון לדוד המלך ע"ה בלש"ה לבד, מוכרח להיות נחטוב לתירון מלך פרס לזרעת, הכלל העולה שם דמזמן והלאה נחגשם העברה פדי שיבי' ניכר גם להעכו"ם, ובינו דלכל העכו"ם ג"כ יש תיקון בקיומם וממילא התיקון מקיח החסרון רק התיקון ממעלתם אינו כל כך, ולכן איננו באים לכלל הכתוב דלא תקיח רק עד דנתגשם חסרונו שיבי' ניכר גם לבגד פנינסיס עד שישליכו אותם לעת הגאולה דיבי' חרב מחשבותיהם, ומנד דמעלת ישראל גדול כל כך לכן תיכף כשנתהוה לארץ איזה חסרון יהיה מקיחם תיכף בחורבנה, אבל העכו"ם לפי קוטן מעלתם חסרונותם לא יהיה מקיחם מעלתם עד דנתגשם חסרונותם כל כך דיבי' מקיים אז גם עליהם הכתוב דולא תקיח גם במעלתם הקטנה בחסרונותם כזה דיבי' באופן הגאולה, וע"כ רחוק מעלת העכו"ם ממעלת ישראל כשיפור הומו מחורבן בניס עד הגאולה, וכמו שהבאנו כאן לפנין הומו ומרדכי מהמן לבני ברק, לכן כל זמן שמאריך הגלות כוס יחוס ישראל גדול, ושיעור גדולת יחוס ישראל מיחוס העכו"ם הוא זמן הגלות, כפי מה שכתבו מכשיפור הומו לבני ברק, כן ג"ל בעוב"ז:

בתובות

ת"ר מעשה בריב"ז כו' ראה ריבה אחת שהיתה מלקטת שפזרין מבין גללי בהמתן של ערבים כו' אל רבי פרעמי כו' אל ריב"ז לתלמידיו זכור אי' כשחמתה על כתובתה והייתי קורא אלק אלפים גיגרי וסב כו', בכה ריב"ז ואמר אשריכס ישראל

יוכר דיש מעלתה עליו גם בגלות, דמלד זה ניכר
 לגדל חסרנו, ולבטח מה זה דהקב"ה אוחז בה
 מעלתה גם כעת, דהוה מלד דהוא יחזיר כוד
 הפטרה ליושנה, חס ניכר הכל מחסרנו ככ"ל,
 חסו ענין הגמרא דמכור דהלך ר"ע וחבריו ואלו
 שועל שילא מבית קה"ק ובכו חבריו, ור"ע שחק,
 אמרו לו חבריו לר"ע מפני אחי מלחק, אמר להם
 דכתיב ואפידע לי עדים גלמנים אחי אורי' הכין
 ואח זכרי' בן זכרי', וכי מה ענין אורי' אלל
 זכרי' אורי' במקדש ראשון, וזכרי' במקדש שני,
 אלל חלש הכתוב נבואחו של זכרי' נבואחו של
 אורי' כיון שנתקיימה נבואחו של אורי' בן חתקיים
 נבואחו של זכרי', וזהו ג"כ ככ"ל, מלד כיון
 דלגדולתו אין חקר ואין חקר למעלתו בנדב' ה' בן
 אש נחווה בה חסרון סוי החסרון יומר ויומר ג"כ
 עד אין חקר, ולכן גם בירושלים עיה"ק פיר' ה'
 כפי סיופי אשר ה' לירושלים מקודם בן ההכרח
 עשה שנחווה לה חסרון ופיא שוממה, השממון הוא
 שממון גדול מאוד, אך כל זה הוא רק בעוד
 אשר שם ה' נקרא עלי', והיא נקראת פיר' ה',
 ופיא בנד של השי"ת, לכן גם בעת חורבנה, שממחה
 גדול מאוד שזכו אות כי היא בנד ה' ועוד עיני
 ה' נופיות עלי' להשיבה לקדמוסה, ולכן מן גודל
 השממות ניכר כי עוד השי"ת אוחז בה ועינו ולכו
 עלי', ומש שאוחז בה וזה לאות כי עוד יחזירה
 אליו במהרה בימינו, וזהו חלש נבואחו של אורי'
 בשועל שהיה יולא מבית קה"ק, לזכריאו בן זכריאו
 דעוד זקנים חקנות ברחובות ירושלים, בן הענין
 גם בבן מלך אש נמלא בו איזה חסרון אזי גם
 חסרון מעט מזעיר ניכר בו מלד גדולתו ורוממותו,
 וכן גם לפי מעלתו דגדול מאוד כל כך, בן גם
 כפי זה סוי חסרנו אש נחווה בו, גדול כל כך,
 ואש המלך יגור עליו לאבד ממנו זכות בן מלך,
 בן יהיה אז מלד אבדה גדלוהו לא יהי ניכר עליו
 חסרות למאוד כל כך, מלד דזה הוא רק לפי מעלתו,
 בן גם בפנין בבני ישראל דנקראים בניס למקום
 דמעלתם סוי באין חקר כמו כביכול מגדולת ה',
 לכן שיסדו בנוסח השפלה אחת אחת ושחק אחד ומי
 כעמך ישראל גוי אחד בארץ, דהויין ג"כ, אש
 נחווה בהם חסרון דיהי' חסרונם גדול כל כך כמו
 לפי מעלתם, ולכן לא יהי' חמיה על לרוחיהם
 דנחנולו כל כך, מלד דזהו ג"כ כפי מעלתם דהוא
 באין חקר בן סוי לרוחיהם ג"כ באין חקר באיזה
 חסרון דנחווה בהם, אך זהו דוקא כשכבודו אוחז בהם
 בשם בני ה', אבל אש ח"ו יאבדו זכותם משם
 בניו לא יהיה בהם אז ג"כ גדול כ"כ חסרונותיהם
 כשיחווו בהם, ולכן משוממות ומלרוחיהם הם
 נכריים בחסדי ה' דנקראים בניס לו כביכול, ועל

מה אוחז בהם כבודו יסבך זהו רק מלד חזרתם שיחזרו
 עליו, וע"כ נמשך בגלות דיהי' גדול כל כך, זה
 רק מלד הגאולה, וע"פ קבלה נתחלק היבש גאולה
 לחיבת גלות, לכן כשהיו נסים אלף עכו"ם מלפני
 יהודי אחד, בן סוי ההכרח בחורבנה ג"כ כעת
 בגלות לפי מעלתם דיהי' גדול חסרונם דנחווה בהם,
 דיהי' אחד מהגויים רודף אלף מהיהודים, וזהו
 מאמר הכתוב דהם עלמס יאמרו איכה ירדוף אחד
 אלף ושנים יניסו רבבה אש לא מלד מעלתם דלורם
 מכרם, ומקורבים לה' וחסרונם, וזהו ג"כ מאמר
 חז"ל בע"ז דקאמר לדוקי לרבי"ח עמא דבזויה
 דאחדרי' מאריה לאפיכו, דהשיבו הכתוב דעוד ידו
 נטויה עליו, דהקשה מהרש"א בח"א דהאך והו כתיב
 רק בקללות, אך לפי פנ"ל א"ש דמהקללות עלמס
 נחודע דהם בני ה', א"כ לא אחדרי' מארי' לאפיכו,
 וזהו תשובתו דהי' דעוד ידו נטויה עליו אף דכתוב
 בקללות, בכ"ז נחודע גם מזה דלא אחדרי' מארי'
 לאפיכו, ועוד ידו נטויה עליו, אך אש נראה
 באיזה אדם דאין ניכר עליו בגלות ומתדמה להעכו"ם ולא
 יחול עליו חסרונם דנחווה כל כך, וזה מלד דנחווה
 בו חסרון מעלתו מלד זה אינו ניכר עליו פתיחותו,
 ולכן אינו נקרא דאוחז בשם בני ה', וע"כ לא יהי'
 גם בחורפו, וזהו מאמר חז"ל שישו אחי משוש דכל
 המחבל עלי' זוכה ורואה בשמחתה, ואש לאו לא
 יהי' בזכיותו, וזהו ג"כ כונת הקרא דאל תראונו
 שאני שחרחרת, דהוא רק ששופתי בשמש, ומאיה
 דבר נראה מלד זה השחרחרת גופי', דבאיזה אדם
 נראה שחרחרת כל כך כמו שאחש רואה בו, אש
 לא מלד מעלתו דאין חקר, בן סוי גם חסרונם
 דנחווה בו, ועל מה אוחז בי כבודו יסבך אש לא
 מלד חזרתו, וא"כ לא סוי שחרחרת אחיטית רק
 לחזותיות ששופתי בשמש ולא יותר, וזה ביאור הגמ'
 סכ"ל שהחלנו, דאשריכם ישראל דבזמן ששופין רעונו
 של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם, ובזמן שאין
 שופין רש"מ מוסרין ביד בהמה של אומה שפלה, דהאי
 אשריכם אזלה על שני ההפכים, בין לנד הטוב,
 דבזמן ששופין רש"מ דאין כל אומה שולטת בהם,
 דמעלתם גדלה כל כך, ובין לנד שהיפוך דבזמן
 שאין שופין רש"מ דהיא מלד הרע דמוסרין ביד
 בהמתן של אומה שפלה דהוא ג"כ מלד מעלתם
 דכן הוס חסרונם ככ"ל, ואזיל גם ע"ז הא
 דאשריכם ישראל, וזהו שיסר הפייטן בע' אשריכם
 ישראל, אשריכם ישראל שתי פעמים, דזהו אזיל על
 שני האופנים, בין על לנד הטוב דמעלתם,
 אשריכם ישראל, ובין על לנד הרע דגריעותם,
 דגם זה הוא מלד מעלתם ככ"ל, דהוא ג"כ אשריכם
 ישראל אשר בהם בחר ה', ככ"ל בעזרי"ם :

שייך למ"ש בהפרי אשר חנני ה' ב"ה ב'פ' נצבים

הנבואה באמירת פיה, ולכן יכולה לפיות פועלת
ברחמנותן דיעלנו עוד איזה זמן דבר הנבואה אשר
לא טוב היא ביינו כיון דתלוי קיום הנבואה באמירתן
יהי' בודאי משכחת שיהיה הועלת בעיכוב אמירתן
מלך רחמנות, כן נ"ל בעוה"י :

מלכים

ונבאר עוד בעו"ה פסוק א' במלכים ששייכות
לענין שלמפלה, לו לביקר כי מת אחת
ולא התי' ודרש בגמרא על שלא עסקת בפו"ר, א"ל
דיפקי מנאי בנין דלא מפלי, א"ל כהדי כבשי דרחמנא
למה לך, נראה לומר דמה דאמרינן ס"פ החולץ
דסי' אומר שמטון בן עזאי מלינו מגלת יוחסין חנשה
הרב את ישיע', ודבר זה מהשלשה דברים שכתובים
שם, ולכן טבל לומר דזה הי' כונת חזקי' דלא פסק
בפו"ר כדי להליל את ישיע' דהנין ד'ישיע' יהא נהרב
פ"י זרפו, ועי' מה שכתבנו בענין יונה במה שהי'
בורח מלך דכל נבואה ונבואה היא מסוגלת רק לזה
הנביא שגלויה עלי' לאמרה ומיכף לאמירה הלא
בריאת הנבואה, ולכן תלה בריאת הנבואה בפיו,
וע' שכתבנו בספרי פרי דוד
בהדרושים אשר חנני ה' דהפיכת נטוה ביחפ תלוי'
נבואת יונה, וע"ש שכתבנו ג"כ דכס לא הי' להם
זכות שיאמר להם תיכחה רק שהי' במדרגה שיאמר
להם מה שהי' אמריחם, וא"כ אז לא יהיו שומעים
הרי כדאי הוא שתהפך, ואם ישמעו אז, יושיל
חשובה ולינו נהפכת, וא"כ בזה האופן לא יהי' טוב
ליונה בממנ"פ או שהי' נכבס באמירתו שתהפך
העיר, ביינו כשלא יהיו שומעין, ואם יהיו שומעין
אז יהי' חילול השם, דאינו עונה ההו"ה מה שאמר
הנביא, וע"ש שכתבנו מלך דכל נבואה ונבואה
מסוגלת רק לאוחז נביא שגלויה עלי', ומלך דיונה
הי' מסוגל לנבואה זו לכן ביחפ עלמו חמונה שלא
יהי' יונה בעולם ולא יהי' מי לומר ת"ו הנבואה,
ומלך דמאד עלמו לדעת אסור, אך שכל זאת
לחפש אחר סכנת דרכים שלא יהי' חילול השם הי'
עושה זאת, לכן ירד בים וכשכלעו הדג הי' סוכר
דהגיע אז לתכליתו הנרצה, אך הדג הקיאו ליבשה
מזה ראש שמוכרת להיות יונה בעולם וע"ש מה
שדברנו כל בענין, וכן מה דקאמר הגמרא (מגלה
דף) דלכן מסר ירמיה את הנבואה לחולדה כיון
דאשה רחמניה היא, וקשה מאי מושיל הרחמנות,
ורק כפי הג"ל יתח דעיקר בריאת הנבואה כשמוציא
הנביא הנבואה מפיו, במאמר הכתוב כי לא יפשה
אלהים דבר כי אם גלה סודו לעבדיו הנביאים, לכן
כשתכבש הנבואה משך זמן מעט מזה חגיג עובד,
לכן

בענין נבואת יונה על הקושי' איך רצה לברוח
מפני ה', וגם למה בקש לכסוף שחחרב
ולא מושיל להם חסובה, והענין דיש ב' מיני חמאי'
א' צפוד לא נתמלאה סאתם חודיע להם השי"ת ע"י
שלומו מדרכס הרעה, ואם לא ישיבו מדרכס יענשם,
ב' בנתמלאה סאתם אין מודיע הקב"ה בדרך
חמאי' אם לא תשיבו מעשנו רק מודיע להם
בדרך גזירה החלטית את ענשם דאינס חסובים
שידבר על לבם שישיבו, אלא דאף על פ"כ אם
ישובו יקבלם, וכן הי' בננוה באופן ה', ואם לא
היו שבים הי' נענשים באמת אחר שלא שבו בנס
כשחודע להם עונשם, ולכן לא רצה יונה להעשות
שליח לנבואה זו, דממנ"פ אם לא ישובו ומתהפך הרי
הוא יהי' הגורם דאם לא הי' משמיט אונס כזאת
לא הי' דדן שתהפך והיו אומרים אם הי' מודיע
להם היו שבים, ואם ישובו ולא תהפך, יהיה
חילול השם, דהשי"ת חודיע ענשם בלי חמאי' ויאמרו
בני בליעל שבהם שגם אם לא היו שבים לא הי'
נתקיים דבר ה', והנה לא הי' אפשר שתחמר
נבואה זו רק ע"י יונה כי היא הי' המסוגל לזה
דתלוי הבריאה מהנבואה בפיו, וכמאמר הכתוב
כי לא יפשה אלהים דבר כי אם גלה סודו לעבדיו
הנביאים ביינו דתלוי בריאת הנבואה בפיו הנביא המסוגל
לזה, לכן רצה למסור נפשו בהקים סכנה שלא
יהי' בעולם, רק דלאבד א"ע בידים
אסור והחיר לעלמו לעמוד במקום סכנה דלא הוה
איבוד בידים, ולא חאמר נבואה זו, ולא תהפך
נטוה ולא יהי' תה"ש, ולא הי' כונתו לברוח, אך
כשאח"כ בלעו הדג והקיאו ראש כי לא יתכן לסכן
נפשו שלא יתקיים דבר ה', והלך והודיעם דבר ה'
בלי חמאי', ובי' חפץ יותר שלא ישיבו ותהפך,
כדי שלא הי' חילול השם, שזה הי' טוב יותר בעיניו
אף שהוא יהי' הגורם שתהפך, ולכן כשאח"כ שבו
בני ננוה חרה ליונה על שעל ידו יהי' חילול השם,
לכן רצה שלא שתקבל חסובתם אף שמלך הדין
ראוי' שתקבל, בכ"ז תה"ש פרוץ, והרהרו השי"ת
ראיה מהקקיון שרריך לחוס עליהם, דאם לא היו
שבים לא היו נחשבים לאנשים, ולא הי' שייך לרחם
עליהם, אבל כעת ששבו בכל לבבם ונחשבו אנשים,
לכן גם אם מלך בדין אין ראוי להיות חסובה מושלת
להם מלך חילול השם, בכ"ז ראוי לרחם עליהם
מלך רחמנות כיון דנחשבו אנשים וז"ש אתה חסה
על הקקיון, ואיך לא אחוס על אנשים כאלה הגם
שא"ל להושיל ע"פ דין בכ"ז שייך עליהם רחמנות
מלך דנחשבו אנשים פכ"ד שם, ובענין זה מבואר
גם מגלה (דף י"ד:) כיכי שביק ירמי' ואולי לחולדה
ומשני מפני דנשים רחמניות הן, ולכאורה מה כועילת
רחמנותה בענין הנבואה אבל לפי הג"ל א"ש דתלוי

לכן שלח לה הכנזא אליו, מלך רחמנותה, ולכן גם כאן ה' ראוי לישיע' לביית כל רחמנותו עליו ובאיו אופן להיות מעורר עוד הכנזא כענין איון רחמנות דמולדס הכ"ל, מלך כונת חזקי' לסללתו שלא יס' טולד מכסה ולא יהרגנו, וע"כ אם הדון דהיה ראוי לחזקיה להיות עבוק בפ"ר וס' יכול להיות דכבר ס' לו בניס וס' כבר סורג לישיע'

א"כ צוה האופן כבר לא ה' נביא, וסוה פענין דתלג רוחו ישוב לאדמתו ביום הסוה אבדו עשמוטתיו, ולזה אמר לו כלה נבואתך, ולא אתה וגם נבואתך ויוכל להיות דיהי עוד חי ככ"ל, דוהוספתו על ימך עוד ימים, וכו' הנפקא מינה מכנזאחו רק לישיעיה אבל לחזקיה ליכא שום נפקא מינה, כן כ"ל בפ"ה סעוב אמ"כ :

תהלים אשרי האיש

אשרי האיש אשר לא הלך וכו', הענין כמו שאומר על איש המוסק במסחר שזה יודע בטוב שמכר ומנכר במסחרו באופן טוב ומופיל כן יאמר סה אשרי זה המנהיג דרכו הטוב כראוי וככונן שמו"ח האיש, שזה המדרגה ביותר נבוכה מד' שמות אלוש גבר אדם איש, וסנה בא להפליג כאן בשבח כלומד תורה לשמה לא לשם פני' אחרת של כבוד או קרדוס לתפור בה להקרא רב, או להשתפרנס בה כי כלומד על אופן זה אי אפשר שיס' מחמיד בלימודו כראוי דממילא כיון שפיקר עסקו בתורה הוא למען ימלא פרנסתו מזה ובהכרת שעי"ז יתחבר עם אנשים וס' בטול מד"ה עד שיולמה מזה שיבוא גם למושב לנים, כי עברה גוררת עברה מצעלה רשעים, לדרך-חטאים, ומכדרך חטאים ללמושב לנים, וגם בדרך לימודו אין שכלו חרון ועמיק לדעת להשיב דבר על אופנו בכל מקום חזקן שיהי' נשאל, כיון שכתוך כך פונה גם אל ענינים אחרים, משא"כ המחמיד באמת לבו מד ותרקי' להשיב תמיד לשאלו דבר מבלי גמגום, כענין המלוה דושנתתם, מה גם שזה חורתו מסקיימת בידו, וזה סופו ליבטל לגמרי מד"ה, ח"ש אשרי האיש היודע לילך בדרך טוב ולומד תורה לשמה, אשר לא הלך בעלת רשעים, כיון שעסקו רק בד"ה א"ל לשאלו ענה משום אדם בשום ענין, כי אך אוהה היא מבקש לדעת כונת החוכ"ק ומסתריה ולא מבקש דבר אחר שיביע לו חובלת מלימודו, עיין מש"כ בדברי הסנה דכל סנהגה מדברי תורה וכו' דהנה נמשך יניקה כל ענינו עוה"ז הנשמו מעניני העוה"ב סרוחני פ"י השחלשלות כאשר לירנו ענין מסר דנכלל בשם זה גם השפע והפרנסה דהוא ענין גשמי צרכה דנכלל זה גם בתפלת הגשם בשמיני פלרת, דתלכס פ"י השחלשלו' ממטר הרוחני יותר מזה דעולה לאיזה בלימודו חידוש מן השמים דהוא נמי מסר בשם מטר הרוחני דתמטר זה נתלכס ונתגשם למטר העב כמו השלג שיורד מרום דבמקום גבוה מעל גבוה נהרעה בתמונה אחרת עד דבא לראות ענינו, כן המטר ירד לאיזה אדם במוחו לענין התורה במטר תידוש מן השמים

וממטר זה נתלכס בהחלשנות לנשמיות דהוא כמו שפע ופרנסה, ואח"כ נתלכס יותר לנשמיות לגשם השפע, וכן בכל דבר ודבר מהעולם כמו חבואה דחבואה הפשוטה מהשדה, ויותר גבוה הוא הישראל דהם נמי חבואת העולם כמאמר הכתוב ראשית חבואתו, ועוד גבוה היא התורה דנקראת נמי חבואת העולם ונ"ק מהבואה זו נהוה לחבואה הפשוטה קלת ממנה ובה עד לדי חבואה הפשוטה ממש, וע"כ כשיחשוב האדם תלוי כל ענין וענין מעוה"ז הנשמי כל דבר ודבר הנשמיות שבה על סרוחניות שממנה ומגיע הכל להתורה הקדושה כאשר כתבנו לענין המטר, וע"ז אמר הכתוב דבאינו עוסק בתורה, אין להגשם פנימיותו סרוחניות דלהיות נהוה ממנה החילניות, ולכן עיקר קיום עוה"ז הוא בקיום עוה"ב, וזה נכלל ג"כ בצונת הפנא משנה ריש פאה באלו דברים שאדם אוכל פרוחיהן עוה"ז מהקרן הקיימת לעוה"ב, דהמכוון מהקרן העיקר הרוחני דלעוה"ב נהוהה הפירות דכאן, וכן להיפוך בעצירה דנתהוה מזה שם, ענין אש דגיהנמ נהוה מאש סרוחני לאש גשמי דכאן פ"י השחלשלות בהחלשנות מרוחני לגשם, וזהו ענין דהגנו' דשבת דחמי טבריא מחליפי אפתחא דגיהנמ, ומהו נהוהה ג"כ לאש הנשמי דכדוס ועמורה דגפרית ומלח ואלש מן השמים, וגם דבר דואש מתלקחה בחוך סברד מן השמים, וגם מה דחיתא לפשמים אש מן השמים שיורדתם על איזה עיר, וגם כמה דשריפות מלויות וזה דתלוי עיקר קיום העוה"ז מענין קיום עוה"ב דהוא תלויה ספרודור על ספרקלין, וענין הקיום מהניקה הוא מיניקה התורה סרוחניות מה דנתהוה לנשמיות פ"י השחלשלות ממוות בריות התורה לכל דבר ודבר מהעולם לבריות הגשם, כמו דליירנו לעיל דבריות המטר, וכן דבריות החבואה, וכן בענין המים דאין מים אלא תורה דנתהוה מזה לפשקות המים בגשמיותו, וכן כל דבר ודבר לכן עולה דתלוי העולם בהתורה, וע"ז עולה כונת הכתוב דאש לא בריתי מלכבות בה יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, דאינו נהוהה המטר והחום בעתם ומלך אין

ואין יכולת להיות פרנסת הזמן כאשר הועמד לנס
 דהיינו פרנסת הקין, או פרנסת החורף, דבעת קין
 יכולת להיות חורף, ובעת חורף יכולת להיות קין,
 וע"ז עולה ג"כ כונת הכתוב דונתתי גשמכם בעתם
 וגם הכתוב דונתתי מטר ארצכם בעתו, ולכן ידע
 האדם בהצטאים שהוא נגד החורה ולפי דמיונו הוא
 רק קלקול לעוה"ב, רק דההכרח לעלות לבסוף
 הקלקול גם לעוה"ז דאין סניקה לזה העולם
 ממה ליעק, אך כפמ"ט דחלו זה העולם דכל דבר
 כפי רוחניותו על העולם השחיד דהיינו הפרוזודור
 על הטורקלין, בכ"ז ענין המלוב והחורה יש בה
 ג"כ גשמיות ורוחניות כמו ענין שטטנו דרוחניותה
 הוא שטטנו המחשבה כמו שהיה קודם בעוד דלא
 היה ענין בגדים בעולם, רק דאח"כ נחווה מלד
 גריעות מדרגתם לגשמיות השטטנו כדי דיוכלו להגיע
 להבנתם זה גם לפי מדרגתם זה, וזהו כונת מאמר
 חז"ל ברשת ילה"ר ברשת תורה חבלין, היינו דמונה
 החורה בהתלבשות בגשמיותה כדי דיוכל להגיע
 אליה גם לפי הילה"ר עד דבא מזה דגשמיותה לענין
 המלוב דרוחניותה ואז עולה לשלימות נפשיותן כאדם
 קודם עץ הדעת, וכן הוא ענין חפלין דהמכוון
 דוכיו לטוטפות בין פינד ליקת מחשבת ה' אחד
 ברשאו, ואז בל לשכרו דויראו ממך כמ"ט הרשבים
 במקרא, ואך זה ג"כ מלד דלאחר עה"ד ע"כ נחווה
 למלוב כחיבת על עור בהמה טהורה, וזהו יבוא
 להמכוון במחשבתו כאדם קודם עץ הדעת, דאין יכולת
 לבוא לשכר עד דהיה המלוב בקיומה לפי המכוון
 דיבוא לשלימות המלוב, כמאמר חז"ל שבת ד' י"ד
 דא"ר פרק דבאוחו ס"ח ערוס נקבר ערוס בלא
 שכר אותה מלוב, ופירשו החו"ב דהיינו אם במלות
 הגבה אין לו שכר הגבה, ובגלילה אין לו שכר גלילה
 מלד דאין לו שלימות המלוב בזה דנגע, וזה נכלל
 ג"כ במאמר ברכות דכל התולס חפלו יתלו לו חיו
 דאין לו שכר דויראו ממך, רק דופחת לילס ויומס
 ולא חאמין בחיך מלד דאין לו קיום המלוב בשלימות
 בזה דתולס אותם לאחר הגבלה, וכן ביארנו זה
 בספרי אשר חגי ה' דבכל עשרה דבברות כך הוא
 דיש חק, המלוב ומכוון המלוב דמקודם עץ הדעת
 ולאחר החתים היו שניהם בקיומם בזה, רק לאחר
 עץ הדעת נחווה הקיום הגשמי, אך השלימות גם
 כשה לזכות לשכר חיבך, נלרך לפיות גם כפת
 כהמכוון, ובכ"ז עיקר הקיום הוא החק הגשמי דזה
 נחחדש במתן תורה דיהיה חלו רוחניות המלוב
 בעיקר הקיום לפי הגשמי ורוחניות המלוב הוא רק
 שלימות המלוב, וזהו נחווה דחלוין גם המלאכים
 הרוחניים על האדם בקיומו בידיו וברגליו ובאבריו,
 וע"ז אמרו מה לילוד אשה בגשמיות בינינו, היינו
 השופט בינינו, אך דהיפוך הוא מלד דבזה דהס
 נאחזים בתאות הילד מלד אכילת עץ הדעת ומשכירת
 האלוב לכן זכו לזה מה דלא היו יכולים לזכות בלא
 בסוף

סאכילס, וע"כ עולה דילא טהור מטמא דזכו מזה
 להיות בעלי דעוה על החורה כאשר יפסקו הס דדין
 כן הוא הפסק בהכתוב דאמת מארץ חלמה וכמאמר
 חז"ל דשליך אמת ארצה, אך זהו אם ישו הדעות
 ממכוון המלוב לפי פסקם דהיינו מלד גיפתו בתורה
 ברוב עמקותם הם מכוונים לאמיתותה של תורה דאז
 יכולין להתקרב יחד עם דרכי ה' דיהי' התגלות
 חלבות בלא הסתר פנים, אך אם אינם בעמקותם
 כ"כ דיכונו לאמיתותם והדין ה' חלו מן השמים רק
 כפי דיפוחיהם בהסכמתם דעליהם חלו העולם כפי
 ה"ל, ע"כ אין יכולת להתקרב העולם עם כבודו ית'
 בדרכיו והכרח להיות אז הסתר פנים, וע"ז היה
 אזהרה ישעיה דלמדו היטב ולכן יעלה לדרשו
 משפט כדי דתהיה ליון במשפט חפרה ולושיבי
 בדרקה, וזה דכתבו דוילא טהור מטמא ע"כ זכו
 לזה דחלו רוחניות החורה על קיומם בחק הגשמי,
 דזהו לאות על לעמיד דיהיה ג"כ כך דמלד דויתעברו
 בגוים ומשכירת ילרך ילא טהור דיהיה בעל דעה
 על תורה בחירונו על הקושיות וחביעות וגם
 דמורה הוראות בישראל ויגלה מלפנות ומפנעה
 נעלמים, ומה יהיה בעל דעה על כל העולם דחלו
 על החורה כנ"ל דכאשר יגזור כן יקום מן השמים
 ויקוים דברות שפתיו ימיה רשע, וע"כ בזה דחלו
 כל ענין היות העולם דכל דבר ודבר על רוחניותה
 ביניקה כה"ל דהוס הפרוזודור על הטורקלין, ובענין
 קיום המלות הוא לסיפוך דחלו רק לפי חק הגשמי
 דהוא הטורקלין על הפרוזודור, ע"ז עולה מאמר
 התנא דישפא שעה א' של קורח בעוה"ב מכל חיי
 עוה"ז, ויפה שעה א' בתשובה ומעש"ט בעוה"ז מכל
 חיי עוה"ב, מלד דבזה זה חלו בזה, וזהו זה חלו
 בזה, וע"כ אם עושה מלוב או פוסק בהורה נחווה
 מקיום מלוב זו דבכאן לקיום עוה"ב הרוחני מענין
 קיום המלות, ואח"כ נחווה ענין היות וקיום
 העולם דשם בחוקף שבה מזה לחיזוק עוה"ז ע"כ ע"ז
 לרך זמן ולכיות נחווה מקודם מלוב דכאן
 למנוה הרוחניות, ואח"כ דיתהוה משם לכאן לחיזוק
 היות העולם דכאן כן בהמלוב להשכר, וכן נמי
 בהעבירה להעונש דיתהוה משם לכאן ומכאן לשם
 ועל זה ק' הגמ' בב"ק שנה"פ דארך אפיס כחיב
 ללדיקים להשכר ולרשעים להעונש, אך באדם גדול כענין
 מלכותא דארשא דבעד אדם גדול נחווה גמר במהירות
 לשכרו, ע"כ זהו הענין הגמרא דתענית דניהן לו
 כסא דרבבא בעש"ק, דנלקח זה משם לכאן, ונחווה
 זה במהירות ע"י השתלשלות בחיבך עד דנלרך ליקח
 זה לשם בחורה מלד דנחטר הכסא משם כאמירת
 אשתו אליו, וזה הענין בארנו כאשר להיות האדם
 בהנהגתו לחלק הטוב ברוחניות יכול דלהיות בנקל
 לעשית הטוב להרע מלפשיית מהרע לטוב, היינו
 מענין מעוה"ז לעוה"ב, ועל זה אמרו דגדול
 הנס אחרון יותר מן הראשון, וע"כ עולה ג"כ בזה

עמו לעובתו פנה יאהבו רק בשעה שמטיב עמו ,
 אבל אם רעבו זה ירע לו איזה פעם הנה חופסק
 אהבתו , לא כן האהב את רעבו באמת מלד שאהב
 אותו בעלם , אין הכדל בין אם רעבו זה ייטיב לו,
 או ירע עמדו , כי איננו אהבנו פחלו' בדבר
 הטובה שייטיב עמו , ואהבת ישראל להקב"ה הוא
 בבחינה השני' שנאהב אותו יחברך מלד שנאהבו ,
 ולא מלד שבידו להטיב עמו , ולכן אף בעה שוט שוטק
 כי יעבור עליו נאהבו ונחמדו , וזכו אף אורח
 משפטי' ה' אף בעה שתהנהג עמו באורח משפט ,
 בכ"ז קוינוך , כי הלא אין אהבתו אותך חלוי בדבר
 טובותיך עמו , רק לשמך ולזכרך לבד תאות נפש , תאות
 נפשנו אף לשמך הגדול ולזכרך לבד , ולכן אף
 בעה לא תשפיע עלינו טובתך לא פוכסק אהבתו
 אותך :

איכה

זכרה ירושלים ימי עני' ומרודי' את כל מממדי
 אשר היו מימי קדם , בנפול עמה ביד לר
 ואין עוזר לה ראוה לרים שחקו על משבתי' , הנה
 כעת בעו"ה בעכו"ם מלעיגים על ישראל שומרי שבת
 ואומרים עליהם שמחמת שאין בידם מה לעשות ליום
 השביעי לפי זה הם עניים , ובאמת גם בעוד ה'
 לישראל עושר גדול רב אולרות ג"כ היו שומרי'
 שבת מעשות מלאכה ועסק במסחר , וזכו להראות
 דהלוי רק ברטון כבודו יחברך דאם רטון כבודו יחב'
 ליתן להם יש להם וכדאין רטון של מקום ליתן להם
 אין להם , וזכו להראות דאין שום דבר פועלת , רק
 כפי עבודת כבודו יחברך , וז"ש זכרה ירושלים בימי
 עני' ומרודי' , זכרה את כל מממדי' אשר היו לה
 מימי קדם , ובכ"ז ג"כ היו שומרים השבת כהלכתה ,
 ואימתי זכרה זאת עמה , בנפול עמה ביד לר ,
 ראוה לרים שחקו על משבתי' , שחקו על שהם
 שומרים שבת לפי שאין להם מה לעשות מלאכה .
 ולעסוק במסחר , לכן הם נדיים בעיניו
 ובאמת גם בימי קדם בעוד היו לה כל הממדות ,
 והשללה היתה אללס ג"כ היו שומרים השבת ושוכתי'
 זו מלעשות מלאכה :

סליחות

ואל תעש עמנו כלל כחטאיתנו , וקיים לנו כו'
 כאחזר בימים הסס ובעת הסיא יבוקש את
 פון ישראל ואיננו , ואח תפאת יחודס ולא תמלאנה כי
 אשלח לאשר אשחיר , יש לפרש ברמיון מי שנשלח
 עליו כחב אשמה ממה שהחא למלכות הנה אם ישחד
 להסופר והמזכיר צבית המשפט , הנה אז יקח
 הסופר

בסוף הזמן בעת התחלת התגלות דהתקרבות ענין
 עוה"ב לפני' עוה"ז דאינו לריכנא אז השתלשלות , רק
 חיבף בקיום המלוה הוא בא השכר מלד דנחמה
 סבטי עוה"ב לעולם הזה , וע"כ יהיה אז חיבף בא
 השכר בלא שום השתלשלות , וכן לעשו רח"ל חיבף
 יבוא לענאו ויהיה אז הודמיות לאיזה פעמים שילך
 ברחוב ואיננו , וע"כ זכו רק אם היתה לימודו ומלותו
 שיביא יניקה ממנו מכאן לשם ואח"כ משם לכאן
 כהכ"ל , אך אם נהנה ממלות ומלימודו בכאן זכו
 מחר יניקתו בכאן , וא"כ נחסר שם זהו אמירת
 החנא פרקי אבות ה"ל דכל הנהנה מדברי תורה
 בכאן נוטל חייו מן העולם . ונחזור להדברים ה"ל
 דאשרי האיש דכי אס בתורה ה' מפלו ולא לטות
 מדברי תורה להגיע איזה הועלת מלימודו דאז אינו
 הולך בענת רשעים כהכ"ל , וממילא בדרך חטאים
 לא עמד , וממילא גם ובמושב לנים לא ישב דעברה
 גוררת עברה , כי אס בתורה ה' מפלו עיקר כונת
 לימודו יפן חפץ הוא בתורה ה' , וזכו כל עיקר
 כונתו , לא לשום הנאה אחרת בעולם , לכן ובתורתו
 יבנה יומם ולילה דלא יתכשל מלימודו רגע אחד ,
 לא כן הלומד לשום שכר סופו דמתכשל לאיזה פעמים
 כהכ"ל , גם יש עוד הכדל והי' כעץ שחול על פלגי
 מים כו' , דעץ השחול ביבשה הנה כשיריד ה' עליו
 הגשם יתן פריו , לא כן בעצור הגשם לא יתן פרי
 והעלס בכל , אבל העץ השחול על פלגי מים הנה
 אין לו הכדל בין אם ירד הגשם או אם לא ירד
 הגשם תמיד יתן פריו בעתו בהגיע המועד להח
 פרי , כן ה"ה הלומד לשם לימוד לבו פחות כפחותו
 של אולס להשיג לשאלו דבר בכל עת וככל שעה
 וא"כ רק לשאלו זכו בעתו , ועלכו לא יכול שהורה ת"ת
 הנה לא תהא נשכחה מאתו כמו שנשכח מהלומד תורה
 לשם ממון , וגם וכל אשר יעשה ילליה , לא כן
 הרשעים , אין כן כפשוטו דאין הרשעים דומים
 ללדיקים דזס פשוט דא"ל לכתוב , רק הונוס לא כן
 הרשעים שלומדים תורה לשם ממון אף שלומדים ג"כ
 אין תורתם מתקיימת כי אס כמוז' אשר חדפנו רוח ,
 כן צנקל יתבטלו ונחורתם ותהי' נשכחה מהם ,
 ע"כ לא יקומו רשעים במשפט והטאים צדקת לדיקים
 דאף שלומדים תורה איננה כלום , וכי תאמר בלבבך
 מי יודע מי הלומד לשמה ומי הלומד תורה לשם
 תועלת , ע"ז אמר כי יודע ה' דרך לדיקים ודרך
 רשעים , וכי תאמר במה יהי' טרע לנו כי יודע ה'
 דרך שניהם , ע"ז אמר הסימן , תאבד , שפרשעים
 תורתם תאבד ואין כס ממש ככ"ל :

ישעיה'

אף אורח משפטי' ה' קוינוך לשמך ולזכרך תאות
 נפש , אהבת אדם לרעבו בעבור מעשיו שעולה

סופר הכוא את כחז השמנה ויטמינהו בצומק המון
 סכתבים לבל יעלה ויראה לפני השופט והכתב שהוא
 נסחר וכטמן עד כי ירד לטמיון ומשפטו לא יבוא
 לעולם לפני השופט, כן אנחנו מתפללים דאל חשש
 עמנו כלה אף דמח"פ ח"ס הטאחטו כלו יתחייב
 דגס אנחנו ח"ו נהי' כזה, ואס אנחנו אינו כלה,
 ח"כ יתחייב דגס הטאחטו אינו כלה, פ"ז אמר דואל
 סטש עמנו כלה כהטאחטו רק קיים לנו כאשר
 הכטחטנו בקבלה פ"י ירמ', דבימים הסס ובעת
 הטיא יבוקש את עון ישראל ואינו, ואת הטאחט
 יהודה ולא תמלאנה דסיינו מלכותא דרקיפא כעין
 מלכותא דארעא, דע"י שומד דלימוד תורה כנ"ל,
 יקיים עליו דיבוקש את עון ישראל ואינו ואס הטאחט
 יהודה ולא תמלאנו כמ"ש בחידושים הקודמים,
 פס"כ סבן יקיר לי אפרים אס ילד שעשועים דכוא
 מתוך לימוד התורה כמאמר הכתוב לולא תורחך
 שעשועי, דמדי דברי בו סיינו לדין והשבון, זכור
 את הששבון, אך אזכרנו עוד דכוא בני, ולכן עבדא
 אף דעפ איו זה הירוך פכ"ז המו מעי לו, פ"כ
 לנסוף אין הששבון קשה כל כך דרחס ארחמנו
 נאוס ה' :

עוד נראה לומר דכפי מדה האדם כן מודדין לו,
 ולכן בהגלות שגלוי וידוע לפני כסא כבודו
 דיחי' להס אז פגות, לכן מלך רחמנותו עליהס
 קיים הא דואנכי הסתר אסתיר, וכפי הסנהגותו
 אחס כן נמדד להס, וכוו מאמר הכתוב דואנכי הסתר
 אסתיר ביום הסוא וכפי הסנהגותו אהל כן נמדד
 להס דפונס תחי' ג"כ בהסתר, וכוו מאמר הכתוב
 דואנכי הסתר אסתיר פני ביום הסוא דגלוי וידוע
 לפניו דפנס אל אליהס אחרים, לכן מלך זה מוכרח
 להיות בחופץ כזה, וכוו גס כן הכטחטו מלך הסנהגותו
 אחס לכן נמדד להס ג"כ אז דיבוקש עון ישראל
 ואינו, כך כ"ל בעז"י :

ונראה עוד לוונר דהנס נמשל פס ישראל לפתורס
 שלומד כה כאשר היא בהסתר מהעכו"ס,
 כן נמשל האדם שעוסק בה דנהויה ג"כ להיות
 נסתר מעכו"ס שאין נחודע להס עסקו, דסיינו כאשר
 יש בהתורה חלק שבע"פ דכוא הסתר מעכו"ס,
 כן ישראל אס פוסקים בה נמשלו ג"כ אליה דיהיו
 נקראים נסחרים מהעכו"ס, ומי שנסתר מוולתו אין
 יכולת לעשות אליו רעפ או טובה מלך דאין נחודע
 ענינו לוולתו שיחי' פועל פשייתו אליו ויכול להיות
 רעמו אללו לטובה, וכן להיפך, וח"ש המדרש דהקול
 קול יעקב, ובידים ידי עשו, וכדאימא שס דאס
 הקול קול יעקב היינו שנשמע קולו בבכ"כ ובכמ"ד,
 אין ידי עשו שולפות בו, וכוו לשון המדרש
 דמלכות גחרס גזירה ואינה מתקיימת, ואס אין
 קול קול יעקב שאין קולו נשמע בבחי כנסיות וכנהי

מדרשות אז יקויים ויודים ידי עשו ומלכות גזרת
 גזירה ומתקיימת ולשון מתקיימת כוא כהנ"ל, דסיינו
 דכיון דעוסקין בתורה ונמשלו אלי' להיות הסתר
 מהעכו"ס ח"כ כיון דאינס יודעים עניני דישראל
 אין יכולת להיות מתקיימת עשייתם לרע, או לטוב,
 וכוו לשון דאינה מתקיימת, אך אס להיפך ח"ו
 דאין קול קול יעקב, או נהויה להיות גלוי להעכו"ס
 ויודעים ענינס ופועלת עשייתם שפיר וכוו דמלכות
 גזרת גזירה ומתקיימת, כהנ"ל, ונראה ג"כ דמלך
 זה גיחנו בלוחות האחרונות תושב"כ ותושב"פ כדי
 מי שיעסוק בה יחי' נמשל אליה להיות נסתר מהעכו"ס
 דאין יכולין לפעול עליו בעשייתם כנ"ל, וכוו רק
 בלוחות האחרונות דנגזר הנלות, אבל בלוחות
 הראשונות שלא סיה עוד גזרת גלות בעולם סיה
 די בתושב"כ דסינס גס הכע"פ ככתב, וסיקר תושב"פ
 פ"פ רמב"ס ז"ל, כוא י"ג מדות שהתורה נדרשת
 בסן, אבל כל דרשות חז"ל שדורשים מהפסוק
 נקרא תושב"כ, ולכן נראה לומר די"ג מדות דה'
 ה' אל רחום ומנון סס ענין י"ג מדות דתורה שבע"פ,
 ולזה אנו מתפללין בער"ה בסליחות שלש עשרה מדות
 האמורות בחנינה דכוא ענין י"ג מדות דתורה שבע"פ,
 דאנו מלטים דנעסוק בה, ואז נחי' נמשלים אליה
 להיות נקראים נסחרים, וא"כ יהיו גס העונות
 נסחרים, חס"ש לא כל מדה נכונה אחלה פני
 מלכי בתחנה, מלמס כוא ענין פלמס דנסתר
 מסעין, מכל רעות כוו השנה, וכוו טענת משרע"ה
 ג"כ רבש"ע על הפא העגל דה' ס' וגו' כנ"ל,
 דסיינו ענין י"ג מדות דתורה שבע"פ וכשיעסקו בה
 ונמשלים אליה, יחי' סכרה להיות נסתר מסעין
 גס עון חמא זה דהעגל, וכוו סכתוב כאן בימים
 סהס ובעת הסוא יבוקש אה עון ישראל ואינו,
 ואת חטאת יהודה ולא תמלאנה כי אסלה לאשר
 אשחיר, כנ"ל בעז"י :

זמר למוצאי שבת

דן אהס תקותי ולישועתך קויתי, באלרו דהנה יש
 הלומד לה"ק כדי שעי"ז יוכל ללמוד תנ"ך ויש
 לומד תנ"ך שמחוך זה יחי' מכיר ויודע כטיב לה"ק,
 הראשון פויס כשורה, וזה השני פויס העיקר מפל
 וספפל עיקר, וסופך הקפדה על פי', וכן יש
 שמבקש מסי"ת להיות בריא ושלם ושלא יחסר לו כל
 כדי שיוכל לעבדו יתברך בלי מניעה, ויש שעובד ה'
 כדי שיושיעוהו להיות בריא ושייטיב לו בכל טוב,
 וכוו הכונה כן אהס תקותי אנכי העיקר שאקוה סיה
 רק אותך שאוכל לעבדך בלב שלם, דסיינו התקוה
 סיה רק אהס, ולכן לישועתך קויתי אקוה דסבוא
 אלי למען אוכל לעבדך :

ברכת השכיבונו

והסר שמן מלפנינו ומאחרינו וכו' יבואר עם מה שפי' הרמב"ם פי' וראית את אחורי, ופני לא יראו, שחשיב שזה שהי' מלפנים מוזמן העבר, אבל פני לא יראו מה שיהי' לזמן העתיד לא חשיב והכונה שמה שישיב מוזמן העתיד זה ישיב רק מכח השגתו שמוזמן העבר, אבל להשיג זמן העתיד מלד עצמו זה אי אפשר אם לא שיגולב אליו, ולפי"ז נראה לפרש כאן, והסר שמן מלפנינו דלפעמים יכול לב האדם עליו בהכוננו מה שעבר, ולפעמים יאבד אומץ לבו בהכיוונו במה שעתיד להיות כפי מה שנראה לו מוזמן העבר, וזה נקרא שמן, וזה שאומרים: והסר שמן מלפנינו ומאחרינו:

עוד נראה כפי מה שפירשנו בפ' וישב בהאדם בחלי גוף התחתון נקרא גשמי, ובחלי גוף העליון נקרא רוחני דללם אלהיט עליו, וזהו ענין דמגורה להפסיק בין חלי גוף זה לזה, וזהו נקרא בשם פנים, משא"כ חלי גוף התחתון נקרא להיפוך ואנו מתפללין על שני הדברים על רוחניות וגשמיות וזהו והסר שמן מלפנינו ומאחרינו:

זהוים הכרכה ובלל כנפיך הסחירונו עפמ"ש בפ' שמות דיש שלשה פנינים בהסרת פנים דבגלות, דהוא ולאנו כיסתר אסחיר פני ממש, ומשה רבינו ע"ה כי' הסיפוך דהי' גילוי אליו בסנה גם בעת בגלות קודם שנתגלה לישראל ורק דהי' ירא לכן ויסתר משם פניו, ומלד זה שאל מכבודו יתברך באומרו ואמרו לי ישראל מה שגנו דלכס הי' עוד בהסתר פנים בעת גלות מצרים, א"כ מה אומר אליהם, ופעם איתו כבודו יתברך אהיה אשר אהיה הוא שם המפורש כידוע ולבני ישראל תאמר רק אהיה לבד שלחתי אליכם, דלכס הוה עוד הסתרת פנים ויש עוד ענין שלישי דכבודו יתברך הי' נתגלה לנו ויסחירונו בלל כנפיו, וזהו ובלל כנפיך הסחירונו וענין הסתר פנים הוא דכעת איתו נתגלה לכל רק בהנהגה נגלית, והנהגה הנסויית אינם יודעים רק ישראל, ולכן הוי לישראל למלך, כי ענין מלך הוא דבכל עת כמו שרואה לעשות עושה, ויש ביכולתו לעשות בכל יום פקודה חדשה, אבל ענין מושל הוא רק שיקיים פקודה המלך שיהי' בקיומו תמיד, ולכן ישראל שיודעים ב' הנהגות הנהגה הנגלית, והנהגה הנסויית דכבודו יתברך יעשה כזה וכזה, דהיינו שמקיים העולם ומשמידו על טבעו, כמו שנבאר, גם משרד הטבע, ומנהיג העולם במדת הנסוי הוא להס ענין מלך, אך לעכו"ם שאינם יודעים רק הנהגה הנגלית ודיעתם הוי רק שמקיים הנהגתו, ולכן אף כי אינו כמושל שהמושל מקיים את פקודה הנכונה עליו הוא המלך שמורה, אבל פסי"ם כביכול מקיים דברו וגזרתו מה שבעלמנו גזר.

הוא מקים, בכל זה נקרא להס ענין צדיעתם רק כמקיים תמיד פקודה אחת ומושל, וזהו כי לה' המלוכה ומושל בגוים, וזהו ענין מלכות דכשנזכר שמהי' הנהגה נגלית לכל ואז יתי' מלך לכל העולם, וזהו הסתלת המלכות דופל כן נקוה לך פי' אלטינו לראות מהרה בתפארת ערך, דהיינו שגם כל העובדי כוכבים יראו בכבודו בענין הנסוי, וזהו בתפארת ערך, דכדומה אם יש לו לאחר חכמה רבה בחורש והגה יבוא אחר וישאל ממנו הלכה אחת והוא יפנה לו ויגיד לו שאלתו בזה לא כאמר דהראה הנשאל אל השואל חכמתו הרבה, ורק אם ישאל אוחז הרבה פנינים עמוקים בכל הפ"ם והוא ישיב לו תיבה על כל דבר על אופנו אז יתכן שפיר דהראה גדולת חכמתו כי רב הוא, כן כביכול בכבודו ית"ש דברא רוחניות וגשמיות והבריאה הנכונה הוה רוחניות וכל הפכו"ם כשהינים מעולם הנשם הנה חיינם כהינים רק מהבריאה הפחותה בערכה, אבל ישראל וביחוד כשלידיקים יושבים ופטרותיהם בראשיהם אז נקרא דנהיין מזיו. השכיבה, ולכן כשכולם וגם העובדי כוכבים יכירו וידעו ענין הנסוי גם כן אז יהי' לראות מהרה בתפארת ערך דענין ערך היא הבריאה ותפארת ערך היא ענין גם, כן גם העובדי כוכבים כשאינם יודעים כעת ענין הנסוי רק הנהגה העולם כפי הנהגתה בחמידות, ולכן כשאינם יודעים מענין הנסוי רק מענין הנגלה ויודע לחלל שכתורף יתלכש בצנוד חס אדרת שער ונקיץ יתלכש בצנוד קל, אבל אינו יודע ומכיר שגם בקיץ יוכל להסתקרר בצנוד החס כי אינו יודע כלל מהנהגה הנסויית ולא עשה רק כפי הרגיל בהנהגה הטבעיית, ולכן בשום פעם אינו נריך לקרוא בשם פי', וזהו ענין גלולים, ואך ה' יהי' להטביר גלולים הן הארץ וההלילים כרות יכרתון מלד דכשנתגלה להם גם ענין נסוי וזהו לתקן עולם או במלכות, וגם ענין שדי אח"ל שהוא די ומספיק לכל העולם, והנה לכאורה מה זה שבת, לחשל אם עשרה אנשים נותן להם ארבעים אלף מה זה לו כביכול שבת יותר מאילו הי' נותן את הארבעים אלף לאדם אחד הלוא סוף כל סוף מניע אליו יתברך שבת מנחמת ארבעים אלף ומה לי אם מניע זה בשבת מאדם אחד לבדו או מניע לו מן עשרה אנשים, אך באמת הנה אין לרכי בני אדם שוב, לזה חסר בריאות, ולזה פרנסה ולזה ברוחניות לימוד התורה וכדומה, והוא מספיק לכאור"א די מחסורו אשר יחסר לו בפ"א והוא רק למי שמכיר גם בהנהגה הנסויית, וגם בהנהגה הטבעיית דאילו אם אינו מכיר בנסויית הרי יחסר להספיק למי שלריך רק בנסויית, ומספיק לו רק בטבעיית ולא יתכן שם שדי שהוראתו שהוא די לכל העולם כנ"ל, אבל אז יתקיים לתקן עולם במלכות שדי (וא)

ואז הסי' ידעתם שלריך לקרוא בשם ה', וזהו וכל בני צטר יקראו בשם שירגישו כי בלי השגחתו ית' אינם בטוחים בכל רגע, וכן גם כשאינם קוראים הוי שמו כביכול אינו מפורסם להם, ורק אז כשיקראו ית' בשם, וזהו להפנות אליך כל רשעי ארץ יכירו וידעו כל יושבי חבל כי לריך לסיוח דלך סכרע כל ברך תשבע כל לשון ולפניך ה' אלהינו אז יכרעו ויפולו, מלד דיקר יתנו לכבוד שמך כנ"ל, וזהו סיומו ויקבלו כולם את עול מלכותך, ותמלוך עליהם במהרה לעולם ועד כי באמת גם כעת שלך הוא, ורק העכו"ם אינם יודעים מזה, ואך אם כשהיו יודעים כעת, ולעמיד אינם יודעים הוי שמלוכה מאחס רק לזמן, ואך כעת כשעשה אינם יודעים ולבסוף יכירו וידעו וזו נקרא דלעולמי עד שמלך בכבוד, דעולמית המלוכה ית' לבסוף לכביכול יתברך, וזהו ככתוב בתורתך ה' ימלך לעולם ועד :

ונאמר לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלהיו עמו, וענין אלהיו, לכאורה ה' לריך לסיוח הלשון ה' אלהים דהוא לכל העולם, אבל אלהיו משמע לכל יחיד ויחיד, רק דהוא כהנ"ל דיפוזר לכל אחד ואחד בענין אחר לזה ברומנותו, ולזה בגשמיותו, לכן נקרא כביכול בשם אלהיו ובענין זה גם מלך שמו נקרא כנ"ל, וזהו סיוס הכתוב כיון דהוא באופן כזה לכן ותרועה מלך בו, ובדברי קדשך כהוב לאמר כי לה' המלוכה ומושל בגוים כנ"ל, ונאמר ה' מלך גאות לבש מד זה ית' מלך מלד דגאות לבש, ופוח החאזר ואף חכון נגד העובדי כוכבים, לכן בזה יראה גם הנסיי כנ"ל, מלד זה ה' מלך כנ"ל, ונאמר שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם, דהיינו דכל עניני העולם ית' פתוח לכל כדאיתא בזה"ק דבשנת ת"ר יביו ארובות השמים נפתחים כדכתיב בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו', וזהו ונשאו פתחי עולם דעניני העולם ית' פתוח לכל, דגם כל העכו"ם יתחילו לראות הנסתרות, מלד זה ויבוא מלך הכבוד וחוזר הכתוב שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם, מלד זה ויבוא מלך הכבוד, ומסיים ה' לבאות הוא מלך הכבוד סלס כנ"ל דעולמיות המלוכה שלו כנ"ל, דלעולמי עד שמלך בכבוד, ומסיים בהתפלה מלכות דר"ם ונאמר והיה ה' למלך על כל הארץ, מלד דית' מלך כנ"ל דית' גלוי לכל העמים ענין הנסיי, מלד זה יביו מוכנים תמיד להסתפלל לה' כנ"ל, ומלד זה ג"כ וית' שמו מפורסם גם להם, וזהו ענין הכתוב דוהיה ה' למלך על כל הארץ ביום הכוא ית' ה' אחד ושמו אחד, דגם שמו ית' מפורסם דית' שמו אחד, וזה ענין כל המלכות בהתפלה ר"ם, ומסיים בהרכה ברוך אתה ה' דבאמת ה' ראוי להראות ענין הנסיי דית' נקרא מלך העולם גם בדבר אחר

לא רק בזה דועלו מושיעים בזה ליון לשפוט את הר פשו אך גם בענין אחר כדומה להראות דאכן ית' פורח באויר, או ענין אחר כדומה, אך זהו נופח מלד דכבודו יתברך בחר בורע אברהם עבדו, לכן בסוף העולם רוצה ברוב רחמיו וחסדיו להקדש על ידי עמו דוקא מזה הדבר מה שישראל המעטים בזה דיביו העכו"ם נכבשים תחת ידם, ומה ית' נחראה לכולם ענין הנסיי דית' נקרא מלך, וזהו בהרכה ברוך אתה ה', וזה דרלית להיות מלך על כל הארץ דוקא בזה האופן דעל ידי מקדש ישראל ויוס הזכרון, וזהו ענין הכתוב דכל הגוים אשר עשית יבואו וישתחוו לפניך ה' בזה דיוכרתו לבסוף גם כמה תמיד להסתפלל, וזהו שמו יתברך ית' מפורסם גם להם, וזהו ויכבדו לשמך, אך באיזה אופן נחראה זה הוא רק אם מנכיג העולם דפושא הנהגתו התמידית דהוא שם אלהים, וגם העושה הנסיי דהוא שם הוי' הוא רק אחד כמאמר הכתוב וידעת היום לבסוף והשבות אל לבבך כי הוי' הוא אלהים, וגם דיראה את נפלאותיו לכל הגוים באלו שני הדברים ית' נקרא שמו ית' לכל הגוים בשם מלך ויבואו וישתחוו לפניו ושמו ית' מפורסם, וזהו ויכבדו לשמך ואמר הכתוב מלד דכי גדול אתה וזה ענין הנכונות התמידית דהוא שם אלהים, ועושה נפלאות הוא רק אתה אלהים לבדך, וזהו מוסב על כל שמקודם דמלד זה כל גוים עשית וזכרתו אז להסתפלל להשי"ם ויבואו וישתחוו לפניך ה', ומלד זה שמו ית' מפורסם לכל, וזהו ויכבדו לשמך, ומסיים דהי' יכולת להראות ענין הנסיי דית' נקרא בשם מלך כנ"ל ודית' נחמה בענין שיתפפלל לה' דיבואו וישתחוו לפניך ה' דית' שמו מפורסם לכל כנ"ל, והי' יכולת להראות בענין אחר כדכתיב מקודם דכדומה דית' אכן פורח באויר, ורק מלד דבחר בורע אברהם עבדו, לכן הוי רגונו יתברך להתקדש על ידיהם דזהו ענין בהרכה בהתפלה מלכות בר"ם כנ"ל, וזהו דמסיים ואנחנו עמך ולאן מרעיתך גודס לך ע"ז לעולם לדור ודור נספר תהלתך בעז"ה :

ונבאר עוד מה דשייך לענין הנ"ל, הכתוב בפרשת נח ויסכרו מעינות תהום וארובות השמים נפתחו ומאמר זה"ק על כתוב זה מה דיש שייכות לענין הסתרת פנים להדברים דמקודם, וגם למאי שכתבנו לעיל בענין אזהרת שמואל על ענין מלך, להקרא דואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבותי, דהנה איתא בזה"ק דבשקבות משיחא דהוא משנת ת"ר ולמעלה אז ית' העולם פתוח לכל, והיינו דכל רביא דעלמא ידע בהתגלות משיחא כמאמר הכתוב ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים דהכסויים ית' למים ונקראה כמש"כ כמה פעמים מזה,

חבו הכתוב דלו בשנת שש מאות שנה וכו', ויסקרו מעינות סכום וארובות השמים נפתחו, ונראה כי לבאר ענין זה, דהנה נראה בפינא פקידא דמקודס הוה כדומה ענין גנבה וגזילה דהגנב הוה הסמנתו דהוה הסמנת גופו מפינים, כן גם גזלן הוה ציפר, לא כן עקבות משיחא דגם מקומות הוה אגלאי לכל, אך ענין הגזילה נחבבה גם בהעיר, ולכן מקודס הוה כמות פינים מנפו בהסמנתו ואח"כ הוה גופו גלוי לכל, ורק דהוה כמות פינים בשכלו ומדותיו שמתאם לזולתו הוה נראה כאיש אמונים, וזה נקרא גנבה בשכל, ואך כשיתבה הגנבה מנפו בהסמנתו הוה נרשם איזו מקום הוא כסוגן, דהיינו העיר, ואיזו מקום הוא מקום גזילה והסומאה דהיינו הוה, אך בעקבות משיחא נחפזת בהכשר והחמם ביחד שאינו ניכר מה זה, ומה זה, ונקרא בשם דהפולס הוא כך, כן גם בדומה ענין המזיקין דאחז"ל דהוה אומרים שיר של פגעים בכל יום בעיר ירושלים להפריט המזיקין מן העיר, ומלינו ג"כ במס' קדושין בר' אחא בר יעקב ששלח את בנו לאביי ללמוד תורה ולא הוה בחורפא כל כך, והלך בעלמו אח"כ ללמוד תורה וזה אביי לכל יתנובו לבוא למלון והוכרח לילך לביהמ"ד ללון אס ושם הוה מזיק גדול עד שגם ביום מוקו האנשים הפוכרים דרך שם והתראה הנה לפניו ברחות נחש בשנפה ראשם, ובכל כריעה דכרע נחר חד רישא, למחר אמר אי לא אחרתש נסא סכנתין, דוכל לדעת דהנה המזיק הוה בביהמ"ד ולא הוה בכחם להפריט מן העיר כמו שהוה בירושלים, ולכן הוה בביהמ"ד, ואיחא במס' ברכות ג"כ דוחקא דכלה מיניבו הוה, וכזה כתבו דבענין טהרה יכולת גם מקום צר להחרות כאשר נחזי בטוח של אדם איך נפתח החמשה חומשי תורה ושיחא סדרי משנה וכל החלמודים והפדרשים וכל החכמות מהעולם פנכלל ונשאב מהסורה וכל העולמות הפליונים סכל נכנס במקום צר כזה בטוח הראש זהו ענין הטהרה, וע"כ כשהו ישראל שרוין על אדמתן הוה סכל נכנס לארעם, וזהו ענין דארץ סלבי, מה דאמרו בגטין, וגם מה דהוה פומדין בעזרה לזופין ומשתחויים רוחים, אך להיפוך הוה בטומאה כשאתר רוצה ללמוד או גם להפילל בחרר מקלה מה, ומקלס השני פומד מחלל שבת או כדומה איך להיות עולה מפלהו או לימודו כראוי מלד כלבול דעשה דהמקום דחוק, ועיין מש"כ בשבת פ' אר"פ בענין דרבא ופלדוקי מה דקמבלבלי אלבעתיה דמא דהוה מלד דפלדוקי הוה פומד נגד פני רבא בעת עיון לימודו דהוה אליו כלבול דעשה עד דהוה הסכרת לרבא להנתק מרעיונותיו ענין פני פלדוקי ש"י נעטע ובחוקת והתאמלוס אבריו גם ע"י כיבוש ידים תהיו עד שרוב דיחיק מבלבלי דמא מאלבעתיי, ודרך הרשעים הוה השמן הוה הילק"ר הוה וכו', דמקודס מסית

ומדיח טינוקות ישראל מההורה שילך שעה אחת או שתיים לבית לזוהים אחרים ואח"כ כשנתסוהו הטינוק משיבתם אחס איזה זמן לזורה אחרת, הוה אמירתם דתראה דטינוקות זה כפי שאתם רואים אינם עולים לגדולים בחורה, כן בעוד דברים דכאז פעמים הוכרח להלמדן לשכוח בעיניו מלד כלבול דעשו שרואה בהרחוב לאיזה פעמים דאינו נוסר מלהסחכל בפני אדם רשע כאשר פולל לפגוע בהם בעקבותא דמשיחא, וכענין מאמר שכתוב דרכות מחשבות בלב איש, אך ועלת ה' הוה מקום, וכדכתיב בחוכמה והיחה משוגע ממראה פיניך אשר תראה, ואח"כ יאמר על הלמדן איזה דבר דיכולת פולס עליו זמן מועט דהוה שוהה זמן רב בלא דרגה וגונב דעם האדם דהוה המקלקל והוה הנומר, כן הוה ברבא דהוה פלדוקי בעלמו הוה עוד כשאל עמא דביזו דקדמיתו פומיכו לאודיכו וסיה סולה על התורה דהוה הסבה לזה, עד היתה פניית רבא לפרשע דהתורה הוה בשלימותה וכל נכוחים שלום רק אליך הוה פרשע, וזהו דקאמר ליה תומת ישראל תנחם, אך ופלף בוגדים ישרם, וע"כ זהו ענין הטומאה דהמקום נפסוה דחוק מחנה, וזה גם כאן דוחקא דכלה מיניבו הוה, וכן חזקן דמכבר באס א' הוה עושה איזה עסק חנות אף דהוה היתה גדולה והעסק הוה גדול, בכ"ז לא הוה אכפת ליה אס ברחוק ממנו כמאס מיל הוה אזה ארס עושה עוד חנות כזה דכל א' הולך לדרכו ועל ארצו, ואין א' הולך על ארץ זולתו כי כבודו יסב' נפתן לכ"א חלקו ופרנסתו כן הוה ענין הטהרה, אך בזמן המאוחר בעקבותא דמשיחא כשיש ל"א פסקו, ונראה לפעמים דהולך בפנים זופעים וכשנשאל ממנו מדוע פניכם רעים היום פניחו דשמועה באה אליו דבטירק כדומה עשה א' ג"כ טעות כזה ע"כ המקום דחוק אליו בווירשא כי העולם הוה דחוק לפי ראות עיניו, וזהו סכל מלד דהמסחר סולכת רק לפי אחיות פינים לא לפי האמת רק לפי הדמיון והדמיון הולך למרחוק כדומה ומדומה לדומה דהוה ענין שקר עד דכל העולם דחוק הוה לו, ולכן אס נראה דבכל זמן שמאוחר יותר נחקרב המזיק להאדם יותר לריכין להבין דבעקבות משיחא נחבבה המזיק בהאדם עלמו שאינו ניכר לפינו מלד דכל מה שניכר הטהרה יותר ניכר הטומאה ג"כ יותר, אבל כשאין ניכר הטהרה כן גם אינו ניכר הטומאה ונחבברו ביחד, ולכן כשהטהרה ניכרת הוה העיר מקום הטהרה, והיער והחורבה מקום הטומאה להמזיקין, אבל כשאין הטהרה ניכרת בעיר, אינו נקרא להאמר להעיר בשם דזהו מקום הטהרה, כן גם אינו ניתן להאמר על החורבה דזהו מקום המזיקין, אך דענין העיר והחורבה נחברו ביחד ויש מזיקין גם בעיר דהיינו דענין המזיק והאדם ביחד נחברו, וזהו בא מענין פגועות דגמיהוה דאינו ניתן להאמר

בדומה

כדומה דזה הפון הוא כעולם רק כעולם הוא מתנהג בכך ונתפרט בעולם והעון ביתר, לכן כמו ענין דעוונות, כן הוי בעקבות משיחא התנהגות כל בעולם הגולן בגולגותו עם בעולם ביתר, כן גם השד והמוזיק מלד דאין סכרתו די'י' גרשם דהו ענין הסומאה כיון דסומאה וספירה נתערבו ביתר, לכן נתערב המוזיק בלב האדם דהיינו עם האדם ביתר, וזהו ענין הסומאה כמו הקדושה דכל זמן שהקדושה ניכרת ומזוינת, הסומאה ג"כ מזוינת, וכשהקדושה נחפרת בעולם דהיינו דענין הוי' דהוא נסיו יהיה לאלהים, כמאמר יעקב אבינו ע"ה אס יי' אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך, היינו בגלות עשו, וגם דונתן לי עוד לחם לאכול ובגד ללבוש ושכתי בשלום אל בית אבי, דהיינו ענין ישראל והמקדש דמקום אבינו ה' אז עולה דכולו נסיו דנקרא אז דהתנהגותו בהמידת לישראל בניו, וזהו ובי' הוי' לי לישראל, לאלהים דהוא ענין התנהגותו בהמידת, ולכן נקרא זה דנתערב הנם עם בעולם ביתר, ולכן כמו ענין הקדושה כן הוי' אז ג"כ ענין הסומאה דנתערב ג"כ עם בעולם ביתר, ולכן הוי' ג"כ אז כל הללחת האדם דהם משדדי הטבע כענין מליאה וכדומה לא יי' מזוי אז כל כך מליאתו כתיוב רק די'י' נהיה לאדם באיזה פעמים מליאתו בספר מסחרו באיזה טעות מזולתו והוא לא ידע והוא ענין כמו התנהגות בעולם, והכלל בעולם מזה דכל הדברים נהוו דנהוו עם בעולם ביתר, ונקרא כמו דבעולם הוי' כך, והתועלת מזה דהקדושה תהיה מתקן להסומאה דידיה נהיה מטמא לטור, ומתייב לזכאי, וזהו כתבו דהו רזון ישראל לעשות מלך ככל הגוים אשר סביבותיו, דהיינו דסביבות יי' כמו מלך עכו"ם בתרב ובקשה, רק בפנימיות עיקר הרבו וקשחו יי' הכל בליתא ובעותא, דהיינו כמו קנחת ה' לזכות מלד לימודו בתורה דלוחו צו, כן לפ"ו שולף תרבו וקשחו לנלחוו, וזהו הסומאה וספירה מעורבים יחדיו ורלוגס ה' דמלד זה יחוקן גם הסומאה להיות נספך לטברה ואף דהוא דבר גדול למאוד, בכל זאת הוהירה הסורה אוהו מאוד דואמרת אשימה עלי מלך דאין מי מוחה בידך ע"ז מלד דהוא דבר גדול מאוד דידיה ככל הגוים אשר סביבותי ויכול להיות התיקון מלד פנימיות הספירה דיתוקן ויתהוה גם הסומאה לטברה, ככ"ז הסכנה מרחפת על פניה מאוד מלד דיש יכולת ת"ו להיות גם להיפוך מלד הסערבותם דנתהוה גם ספירה לטומאה ת"ו, ולכן הוהירה ספירה דשום ששים עליך מלך, אך לא יי' איש נכרי, רק מקרב אחיך, ולא ירכה לו סוסים, גם כסף וזהב לא ירכה לו, וכן ה' אוהרת שמואל ג"כ ע"ז דמאיר מאוד הוי' זכיר בזה מלד דמקודם היה ענין מלחמתם רק בהסורה בלבד וכמו בפנים כן ה' בתוך, ובאמת בעקבות משיחא נספוח כן מזה

דסומאה פשחה ומקלקלת הטברה, ואף בעסוף צל"ו יי' סיימן דהקדושה מתקן הסומאה מלד הסערבותה אחת, דבאמת עמידת בעולם הוא רק על הקדושה, וגם עמידת בריאה הסומאה היא ג"כ מלד דיש איזו חיקון קדושה מהם, ולכן בהוך הדבר דהיינו עיקר דעל מה היא עומדת הוי' קדושה ותיקון, ורק בסביבות הדבר הוא עומאס, וזהו ענין קליפות, ואף בסוף דקליפות הוא ענין סקר, ולכן כשיחגלה האמת יחגלה גם עיקר הדבר מהסומאה דעל מה היא עומדת דהיא חיקון הדבר דקליפות יהיו ללא ממש, ולכן כל דבר ודבר יי' לטברה, וזהו מ"ש קדוש הגאון מוה"ר נחמן מהארעדעקא ז"ל בעל הלקוטי עלות כס' ליקוטי תורה דלכסוף יראו בכל הסומאות שנשתיירו בהסורה מלד דגם הם יהיו לקדושה, היינו כפעצירה שלמה ג"כ יש חיקון ואז לכסוף יחוסה התיקון, וענין זה הוא כס' דואז יבוקש עון ישראל ואינו היים דהעון עצמו יבוא לידי תקן, וכמו זה כתבו מקודם דגם בהעכו"ם יש מעלה דפ"ו עומד בריאותם וקיומם, וכמו בכל דבר הספירה מכלה את הסומאה כמאמר הכתוב ולא תקיף הארץ אחסם בטמאכם אותה כן גם הגוים, מלד מעלתם יקראו קליפות מה שסביבותיהם, וכן מלד סתגלות מעלתם יהיו כל ללמי העכו"ם נשברים ונכחמים, ומזה נדע כמה מעלות ישראל נגד העכו"ם דבישראל מלד מעלתם ה' החורבן תיבך כמה"כ כנ"ל ולא תקיף הארץ אחסם בטמאכם אותה ובגוים לא יי' זה עד יתגלה גם מעלתם הקטנה לפיני כל דידיה מקיף גם קליפות שבהם דהוא רק עד לאחר הגאולה, ולכן כמו מוזמן החורבן עד זמן הגאולה כן יי' גאולה ישראל נגד העכו"ם, כ"ז כתבו בהדרושים הקודמים :

זנהוור לפנינו דגם הסומאה יי' נתגלה מה שכתובה וספי' לטברה וכלל הדבר מלד דהוי' יי' לאלהים כנ"ל מלד רוב הנסים, ולכן כדומה כשישראל הולך ברחוב בסוף הזמן יבדך על שנשאר בחיים חיותו, וא"כ יתקדש גם פרמוב, דעיקר הסכלית דידיה יתקדש כמו עם הוי' דהוא ענין נסיו כן יתקדש עם אלהים, דהיינו גם ענין דהנהגה תמידית יי' ג"כ מתקדש, דכמו שכולך להספיל על סיופת הנם, כן ילך להספיל בהמידת על ענין הנהגה התמידית כמ"ש בפ' האזינו, ע"פ ראו עשה כי אני אני הוא כמו שבענין הוי' אני אחד, כן אני ואין אלהים עמדי, דכמו שאני אחיה ואחיה דהוא ענין נסיו דהוה רק אני, כן גם בתחלת רפואתו לכסוף כשיתקדש גם ענין הנהגה התמידית דהוא אלהים לא ילך בתחלה להרפא, רק ילך מתחלתו להספיל רק אלי, דהוה מתחלתו ואני ארפא הוא ג"כ רק אחד, וכמו שאין מידי מליל בואני אחיה ואחיה, כן אין מידי מליל ממחלתי ואני ארפא, וזהו עיקר מלד דלכסוף דישאל שיהלחם רק כמו בנסי' לכו

לכן בשולחן ישראל לבסוף ברחוב וגשאר בחיים חיותו
 יכרך ע"ז כבודא בדיעשו לכבודו יחברך, וכשיבי'
 ישראל על ארבע כנפות הארץ כן יבי' כל העולם
 כולו כבודא, לכן יתקדש אז שם אלכיס מצד רוב
 לרומם וסגולתם, מלך דכבודאם או לכבודו יתב'
 בסמיות כשם הוי"ה, לכן מלך זה הוא התיקון והוי'
 פגאולה בצו"ה כב"א :

המלך האשורוש, כמאמר הכתוב ואנכי הסתר אסתח
 אח פני ונחבס דנקרא שמה אסתח, מלך דכל
 הסכסוכה בי' או בהסתר, וגם דהסס לא בי' כענין
 יליאת מלרים דהוא נס גלוי וקריעה יס סוף אשר
 לא יוכל אדם לספר לזולתו כמו כל סדברים דהוא
 דבר מלויין, אבל בנס פורים נוכל לספר כל דבר
 לזולתו, דמבחוץ אין ו נגלות ורק דהנס נחשטף
 בפנימיות, ולכן מלך דכל הסכסוכה בי' בהסתר
 דמלך זה נחבס דנקרא שמה אסתח כענין סגלות
 דאנכי הסתר אסתיר, וכו' מאמר הנמרח בחולין
 אסתח מן פחורס מנין דכפיב ואנכי הסתר אסתיר :

ונבאר נמי עוד מה דשייך לענין סג"ל מהסתר

פנים דענין הכתוב ואמרם אשימה עלי
 מלך ככל הנוים אשר סביבותי, ובארלו דעיקר רלונס
 מה שגהרו לפיות להס מלך הוא שיבי' ענין מלמח
 ישראל ככל סכוכ"ס, דהיינו מבחוץ במרוב וקשה,
 וחוק ממלמח בישראל בי' רק בימי קדם בשטוט
 ששופטים, היינו דעיקר חזקתם ומדרגה סגלות הוא
 רק כפי ללווא ובעוהא כהתרגום על אשר לקחתי
 מיד האמורי במרבי ובקשתי, ורק דשופט גס
 מבחוץ בי' רק כללווא ובעוהא, אבל משיבי מלך בי'
 מבחוץ ככל הנוים אשר בי הוא רק בסביבותי, היינו
 מבחוץ במרוב ובקשה והתערבות הסומאס והטברה
 יחד, וכחכנו דכונסם בי' דהטברה מסקן גס אח
 סומאס לטברה, רק דלא פלחס בידם אלא שסומאס
 קלקלס גס אח הטברה, רק דלפחיד יבי' זה עולה
 לתיקון כפוגן בהיותם מעורבים דהטברה מסקן גס
 הסומאס ויקום אז וילא טהור מסמח, וזה ענין משיח
 בן יוסף דהוא יבי' ג"כ מבחוץ ככל הנוים אשר
 סביבותי היינו סגלמונו מבחוץ יבי' ג"כ במרוב ובקשה,
 ורק בפנימיות הוא מלך הסורה דכפי מדרגת קנאחו
 לבי', כן בזריות זה הוא שולף מרבן מספרה, וזה
 ענין מלוכה יוסף דבא מרחל, וכן בי' ג"כ ענין
 מלוכה שאלו בזה האופן לא כן בכן דוד דעליו
 נאמר וצרום שפתיו ימיה רשע, ונבאר ענין שאלו
 דנקרא ג"כ משיח בי', חס ושלוס לא בטל מה שבי'
 שם משיח בי' נקרא עליו, ולכן כשסתר מהלוי
 מה שהי' אח אנג בליב זה טעם בשפיים ראשיה
 בלוייו בי', ושניה דבי' נתקיים אז זרע ממלך יח
 שמו, וזה לא נתקיים עד לפחיד ולוי, בי' שיהקיים
 נתגלגל סדבר דילא מחנו אסתח דבאה משאלו
 שיסיו מוכרשים להאריך לעמלק כדי שיהקיים
 בלוייו מזרעו, ולכן שב מלוכה של שאלו על מקומו,
 דמרדכי בי' המלכות, ואסתח המלכה, ורק בגלות
 גודל כל דבר בהסתר, ולכן לפי סגולתם מבחוץ
 בי' המלך האשורוש, אבל בפנימיות סומח מלוכה
 שאלו למקומו דמרדכי ואסתח, דשם משיח בי' אינו
 נבטל, וכו' שאחרו ז"ל בימי ספורים לא נבטלים
 ועומדים לגלח לדור דורים, ועומד שם משיח בי'
 לפולס משאלו, כמו בכן דוד רק לא כפי גדולתם
 לערך בן דוד, ולכן כפי סג"ל באמת הי' מרדכי
 ממלך, ואסתח המלכה, רק כפי סגולתם מבחוץ בי'

ונחזיר הדברים דשם משיח בי' דשאלו פומד כבן

דוד, וכו' דימי ספורים לא נבטלין,
 ואף ברוד הוא פומד גס בענין ספורם דיביה מורה
 סוראס בישראל, דזה גס בענין שאלו בימי ספורים
 דקימו וקבלו סמורה ברלון הטוב, וכן בענין ספורם
 בי' ג"כ מה דבנה של אסתח שילדה לאשורוש,
 בנה בית שני מה ששניה כורש מלך פרס, ונראה
 לומר דזה ענין רחל מה שילדה ממנו, דהנס איחא
 שני מיני עיני עשירות, אי' דעולה עליו עליה
 בשעה אי' חמטה למעלה, שניה דעולה לאט לאט
 ממדרגה למדרגה כפי סגולת בעולס סחיד, סראשונס
 הוא בא כדומה על פשיה איזו דבר פלא נגד
 כל כמו להלך על החבל בגבוה ורכיב ישליכו
 אליו מחון ע"ז, שניה הוא בא על ענין סרוחם
 מסחר כפי דרך הארץ, פוד סבדל בין זה לזה
 דלראשונס נחקצלו אנשים עליו לראות סדבר, מה
 דאין זה בשנים, פוד סבדל דלסמלח סעלס דלאיזה
 דרך ולאיזה פרנסה יבחר האדם, אס לזה לפשוה
 פלאות לעיני בני אדם ולהספער בסעס אחת,
 או לפרנסה סמורגלה בבני אדם באיזה מסחר בודאי
 הוא ישר ושוב לענין הבחירה סמחלה כפי דרך כל
 הארץ, דזכו אף דגללסחו גדולס במסירות, אף
 ססכנס ג"כ מרחפת מאוד עליו, וכו' ענין דדרך
 סמלך נלך, וגס ענין מה דאחרו מ"ל בשני דרכים
 ארוכס וקלרס, וקלרס וארוכס, ארוכס ויבשא,
 וקלרס ולחס, דבבחירה ביא יותר בזה, אף דארוכס
 ביא, קלרס ביא ויבשא, וזה אף דקלר ביא, ארוכס
 ביא ולחס, יכן הוא בענין סרוחמי לפעודם בי', יס
 דקונה עולמו בשפס אי' הייט בשיביס נכסס לסחיר
 [או לסחמות לפעודי כוכבים באיזו דבר דהוא ענין
 דלספבירו על דם כמו ערקסח דמסאח], והוא פומד
 על נפשו במסירה נפשו סרוחמו אז דבשפס אי' קונה
 עולס מלא, ויש דעולה ממדרגה למדרגה בסליכחו לבית
 סמדרס בכל יוס דעולה בלימודו ובפעודתו לאט לאט
 למעלתו דפל זה עולה זמן רב על קנין עולמו, גס
 יש בזה פוד סבדל סג"ל, דלזה נחאספו אנשים
 לראותו ספלא אשר אהו בכפיחו, מסא"כ סדרך
 סשניה, גס בענין זה יש סבדל סג"ל דמחלה
 לאיזה

לאיזה דרך יבחר האדם אם ללכת לאחור
 ממדרגת למדרגה לעבודתו עבודת ה' בלימודו
 ובהפלתו, או לבחור ללכת בין העכו"ם כדי שיעמוד
 אחרי כן על נסיונו במסירת נפשו כדי שיקנה
 עולמו בשעת א', וזו אין בחירת דרך לכהילה כי
 יכולת להיות שאינו עולה יפה מזה כהכתוב דרך
 המלך לך, וע"כ בדרך הראשונה יהיה בענין רחל
 דביה רגילה אלל הסרטים, ובכ"ז עמדה בלדקתה
 ע"כ הסתגנותה אחת דביה הללחה בפעם אחת
 ממטה למעלה, דביה רועה בלאן לבן ופגש אותה
 יעקב ונשאה הרי עלתה למעלה גבוה ממדרגת בה
 לבן למדרגת אשה יעקב, משא"כ בלהה דכבר
 בימה יחוסה אליה מקודם נשואיה מאחותה רחל דכבר
 נשדכה עם יעקב ומינו ברחל שהיה עקרת הבית
 וזו דביה עקרת בית ישראל שנקבלה אליה, וגם
 דדרך זה אינו עולה כאשר מינו שלא בזה למקום
 מנוחה שמהם בדרך, וכן היו ג' דברים הללו ג"כ
 ביוסף דדרכו היה ג"כ כזה דיוסף היה במלרים ואלל
 פוסיפרע ועומד בלדקו דביה עבודתו עבודת ה'
 ע"י הפלא, ע"כ הללחתו בזה בפעם אחת שמביה
 עבדים ילא ללכת ולסיוט מושל בכל ארץ מלרים,
 וגם היה עלול להיות דוגמה עקרת הבית של בית
 ישראל כולו דהוסיב את ישראל בנושן, גם בו היה
 דאינו בא למקום מנוחה בארץ, ולכן כתיב ג"כ
 ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וברי נולד עקרת
 הבית לישראל להתישבם ולהסתאמן עבדים ע"י
 מלחמתו, אמר יעקב ללכן לשלחו משם, לפי שכבר
 היה לו מי שהיה נלחם עם האויב כמאמר חז"ל שנא'
 בית יוסף להבה וביה פשו לקש, ולכן ג"כ כשהיה משם
 רוצה ללחום בעמלק שלח את יוסף הבן מיוסף
 שהיה עקרת הבית ומלחמות ישראל זרפו נלחם,
 ושאלו שבה מבנימין דבוא מרחל ה' ג"כ מבחינות
 אלו דבוא היה הראשון מואשימה עלי מלך כבכל
 הגוים אשר הבינותי דכפי דברי דביה בסביבות
 הדבר כבכל הגוים, ובפנימיות הוא ישראל, וזו
 מענין דואני הסתיר אסתיר פני כאשר דברנו,
 וכאשר נדבר מענין אסתיר ומר"י דנחשו משאל
 דביה עניניהם כך, ע"כ הסתגנותו אמו ג"כ
 שעלה ממטה למעלה בפעם אחת שער ימיו לא היה
 מלך בישראל והוא נמשח פתאום למלך, גם היה
 עקרת הבית לכל עם ישראל, דהקיים חיל בישראל
 בעוד דלא היה עוד מקודם דדוד כשנא כבר היה הכל
 על מכונו, גם לא בא אחרי מותו למקום
 מנוחה, וזו סדר פשלישי הנ"ל בדרך זה דאינו
 עולה בסוף כמו בדרך השניה ממדרגה למדרגה,
 וכמו בלהה שלא עלתה מלמטה למעלה שכבר
 השדכה רחל עם יעקב כהנ"ל, היא כבר הייתה במדרגת
 אחות רחל, כן דוד המלך שבה מלאה לא עלה
 ממטה למעלה פתאום שכבר מלא מלכות בישראל,
 והוא מלכות של שאל, וכן מרדכי ואסתר דבין אלל

אחסורות ועמדו בלדקתם עלה הסתגנותם אחת דעלו
 מלמטה למעלה בפעם אחת, ושניסן היו עקרת הבית
 של ישראל שהללוס ממיטה לחיים, וגם הסוף דאינו
 רלוי רק לרוב אחיו כמ"ש חז"ל דמלמד שפירשבו
 מקלה סגדרין ממנו, וכן משיח בן יוסף דביה
 ג"כ יושב עם כל מלכי עכו"ם, ובכ"ז יהיה עומד
 בלדקו ע"כ יהיה עולה עליו מלמטה למעלה בפ"א לסיוט
 מלך, אחרי שכבר פסקה מלכות ישראל מוזן כבר
 ויהי נעשה עקרת הבית לישראל לגאלם, ויהי
 נהרג ולא יבוא למקום מנוחה וזו כהנ"ל,
 ובחיקון חלות הרומז על הגאולה נחלק לחיקון רחל,
 וחיקון לאה, ולפי שאנחנו בשל המלב ולריכין עור
 להמרום ולעלות לגדולה להיות נעשים עקרת בית
 ישראל אנו אומרים רק חיקון רחל, וחיקון לאה אין
 אומרים כלל, ולהבאים בסוד ה' ונראה לעיניהם
 כאילו כבר הייתה הגאולה יאמרו גם חיקון לאה,
 ע"כ זה הועמד ואינו נקרא לו לרבים, וזה כהנ"ל
 בענין הכתוב דאמר יעקב דואני נתתי לך שכס אחד
 על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי
 וכהן הסרנום כללותו ובצפתי, דבוא נתנה טעם
 על לקיחה יעקב גם מעשו, דבאמת לא זכה יעקב
 להיות סוכות אמו בדלכות ללקיחה גם מעשו רק עד
 גאולה הצחידה, דעד הנה אינו זכה רק לארץ שבעה
 עממין דלעמיד יסיה אז והיה אדום ירשה שער
 אויביו וישראל עושה אז חיל, אך מלד אשר
 לקחתי מיד האמרי, בחרבי, ובקשתי, מבחתי,
 ובללותי, ובצפתי, מבפני, וזו הוא דהכסיון דאף
 דהיה עליו הסרב והקשת, בכ"ז נשאר אליו הלכות
 והבצפתי נדחו ענין הסתמר פנים, ע"כ זכה מלד זה
 הפלא במהירות כנ"ל בעוד שלשת אלפים שנה
 מקודם, ולמי שייך זה החלק והכות דהסתמר פנים
 אם לא ליוסף שהיה ג"כ זכותו ודרכו כזה, וזה
 לשון הכתוב דואני נתתי שכס אחד על אחיך לך,
 מלד מיד האמרי דביה ע"י חרבי ובקשתי, וזה ג"כ
 כתבתי דמלד זה הוה הנהגה פורים דבוא עולה
 ענינה על דהסתמר אסתיר פני דסולכים מבחתי
 במלבושים אדומים דבוא ענין עשו שהוא אדום דכל
 מנמתו ויחסו הוא רק למראה האדום, דזהו אם
 יהיו חסאיכס כשנים, שהוא עולה לשפיכת דמים,
 אך מבפנים בהסתר יש כאן ישראל, לא כעשו
 דבחיית ככולו הוא דועל חרבך רהטומאה היא מבחתי
 עד פנימיותו ככולו, וענין הדרכים הנ"ל כ' דזה
 עולה הכתוב דהודעת להם את בדרך ילכו בה,
 היינו שיבחר את בדרך דילך בה וזו דרך המלך
 הנ"ל, וע"ז נדרך ידיעה זה דהודעת, וגם על זה
 עולה הכתוב דונול על ה' דרכיך, וזו הפנין
 מהבקשה דותן חלקט בתורתך, היינו שיביה חלקט
 מדרך זה דתורתך, מדרך זה דהולכת בית המדרש
 לכל יום ויום, אף דליך במדרגת עבדים ה' לאת לאת,
 אך דביה בזה דרך חזון ואמון שלא להכשל עם
 ושלוס

ושלום, וע"ז פולס נוסח הסדרן דמודים אנהנו
 לפניך ששמה חלקנו מיושבי ביה"מ ולא מיושבי קרנות,
 דחנו משכימים והם משכימים דחנו משכימים לדברין
 סורה, והם משכימים לדברים בטלים וכו', דלכאורה
 בכל כפל לשון הוא, אך לפי הג"ל זהו הכונה
 דמודים אנהנו לך על ששמה חלקנו מדרך זה דדרך
 בית המדרש דהוא דרך המלך הג"ל. ולא שמה חלקנו
 מדרך השנייה הג"ל דהוא מיושבי קרנות, דהכונה
 דהוא ג"כ ענין עבודה ש' דלכיוון יושב קרנות, ובכ"ז
 יפמוד בגסיונו להגות בחורף ה' דזה יהיה
 עוד יותר גבוה, אך דהרוב אינו פולס זה, דכזה
 סיו יכולים רק לפמוד בזה כאברהם יחזק ויפקד
 דלא סיו ניכרין ברחוב מי ומי הוא, כאשר כתבנו
 בפ"ה במדושינו למס' שנת פ' במה בהמש דמלך
 זה נקרא עליהם אלפי אברהם ויחזק ויפקד דשם
 אלפים מורה על ענין היות החמדיים דהוא ענין
 הנהגת העולם דבאמת הם סיו יולאים ברעיונותם
 מהיות העולם, ובכ"ז לא סיו ניכרין, א"כ שכלבנו
 אח פלגם היות העולם עליהם בשם אלפים, פ"כ
 נחראה עליהם שם אלפי אברהם יחזק ויפקד, פ"כ
 נחזור הדברים דאמר דאף דהם משכימים ג"כ לדברי
 חורה כאנהנו, בכ"ז לסוף היום לפי הרוב נחראה
 דהם משכימים לדברים בטלים, ואנו משכימים לדברי
 חורה, אנו עמלים, והם עמלים, בלכאורה בשוין
 צבור, אך לבסוף היום נחודע דאנו עמלים לדברי
 חורה למקבלין שכר, והם עמלין כל היום לדברים
 בטלין, ואינם מקבלין שכר, אנו רלים והם רלים
 בשוין, אך לבסוף פולס דאנו רלים לחיי העולם
 הבא, והם רלים לבאר שחת שנאמר ואחש תורידם
 לבאר שחת לא יחט ימיכם ואני אכמת בך :

שם אלפים כאחפ"ה, ופוד פנים אל פנים כמשרע"ה
 ולכן דוד המע"ה דענין המשיח חל עליו כאשר יהי'
 באמת כשנוכח בב"א ויוכרח להיות עליו ב' המעלות,
 לכן עסק בעניני העולם בענין בת שבע דלכיוון חל
 עליו שם אלפים ויהיו עליו ב' המעלות מעלה פנים
 אל פנים, וענין יחוד אלפים עליו ג"כ כאחפ"ה
 דהוא ענין המשיח, וזהו שכתוב עליו ג"כ אלפי דוד
 אבי, אך דפוד לא הו' הפע לזה פ"כ, כפי מה דמיחד
 עליו שם אלפים כן לפ"ז ניתק ממעלתו מהתקדמותו
 מכבודו יתברך, ולכן זה סיו נקרא חטא, לכן הו'
 בשלמה כאשר הו' ראוי לחול עליו בודאי ענין
 המשיח דיבוא בב"א דהוא בנה ביהמ"ק, לכן נשא
 חלק נשים כדי דיחי' בחאות העולם ואח"כ לא יעשה
 זה כמו שהו' לדוד אביו, וזהו שאחז"ל כל האומר
 שלמה חטא אינו אלא טופס דרנונו לא הו' על
 החטא ח"ו, רק שתניב לו החאות ואח"כ לא יעלה
 זה ופרוץ עס בשבת בפרק במה חטא והכתוב אז
 בנס שלמה ומשני דלא הו' בונה רק דהו' זה כדי
 שיבקש לבנות, דכייט דכניעס החאות, וזהו דאמר
 בקס לבנות ולא בנה, וע"ז דאמרנו בשעה שנשא
 שלמה לבת פרעה ירד גבריאל המלאך ונפץ קנה
 בים והעלה שרטון, ונעשה בו כרך של דומי,
 שהחריב ביהמ"ק, ולפי דברינו סיו שפיר שייכות
 ז"ל מלך דהו' סובר משום שנשא אח בת פרעה
 והוא ענין יחד עליו אלפים כאחפ"ה כהג"ל ויהי' בו ג"כ
 ענין מעלה פנים אל פנים כמשרע"ה ויהיו עליו
 שתי המעלות כענין מלך המשיח, מלך זה יבנה
 בית המקדש, אך דלא הו' עוד הפע לזה, ולכן כפי
 דיחד עליו שם אלפים כן ניתק מהתקדמותו כג"ל,
 לכן הו' זה דוקא ענין וסנה לתורנן ביהמ"ק, וזהו
 סיו שייכות דהוא הו' סיבר דזה ענין סנה לבנין
 ביהמ"ק וסי' גליהיפך רח"ל :

שייך להענין מה שהדפסט וגם שייך באיזה דברים
 לדיבור הקדום דבהמאמר דברכות פרק
 מאימתי דכל הקובע מקום לחפלתו אלפי אברהם
 יהי' בעצרו, ועי"ז מש"כ דאברהם הו' מיחד ענין
 אלפים עליו דהוא כפי התנהגות הנהגת"ש התמידית
 גם בעוד דינא ברעיונותיו מענין העולם דהוא
 ההפסדות הנשמיות וכו' עוד גדול יותר מאליהו
 הנביא ז"ל במה שנאמר בו וישלך אח אחרתו מעליו
 בכל זה הו' יגע לעסוק בענין העולם וליגע ביגיע
 רבה בחפלות החאות אף דכבר ילא ברעיונותיו
 ממנו, וזהו ענין דמיחד עליו שם אלפים אף דכבר
 ילא מעניני העולם, ולכן נקרא עליו אלפי אברהם
 וכן בילחק וביפקד אפ"ה הו' ג"כ כך משא"כ משא
 דביו פ"ה ע' בספרי מהר"ל משראג דלא מלינו כתוב
 אלפי משא מלך דלא הו' גללל בעניני העולם דהוא
 ניכר לכל דהוא משרע"ה, מלך קרני ההוד דבו רק הו'
 אליו מעלה אחרת דהו' פנים אל פנים לכבודו יתברך,
 ובמלך המשיח א"ס יהיו בו שתי המעלות דיחד עליו
 ככמה

בכמה מקומות ציינו וראש"ע ושם שופכים שיה
 הפלחם לפני הקב"ה, ומי שאינו ראוי לכך ועושה
 כן הוא חליפות גדול ומולפא כלפי שמיא דכל מי
 שמחנהג במצלה גדולה ויחרם ממה שהוא עומד בה
 ורולה לפתחוקת אחרי מעשה הגדול ממנו בתורה
 ייראה חסא הוא חליפות גדול, ולכן קאמר בצרכות
 חנוף עלי מאן דמללי בבקתא :

תהלים כ"ז

לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא, ה' מצו חיי
 מאי אפחד, פיין לפיל מ"ש על הקרא
 דואנכי פפר ואפר, ועל הקרא דמי אנכי כי אלך
 אל פרעה, ועל הקרא דפ' בשלח דבר אל בני ישראל
 ויסעו וילכו אל בים, ופ"ש דכחכנו דכפי עבודתו
 שפוד האדם את השי"ת כן לפי כדרגה זו נחסוב
 אמו בריאתו ובריאת אבריו לבריאותו הטוב, וגם
 כל הפולס שבכרא עבור הכורס, ופ"ש שכחכנו
 כמה מאמרים פ"ז, וכתוך בדברים דכפי מה שמכטל
 האדם את עולמו בעבור כבודו יתברך, כן לפי
 מדרגתו זו נכטל עולמו בעבורו, וממילא איננו אליו
 גם כל שמויקן שיש בעולם וכנ"ל דכפי עבודתו כן
 נחסוב אליו. בכריאת, וכענין זה נכלל גם מאמר
 החסיד שביאו רבינו בחיי ז"ל בפי' מוכב"ל בחסיד
 אחד שיהי מהבודד ציפר ושאלו אותו אם אינו
 חסידא מפני חיות רשות והשיב שהוא בזה לירא
 יראה וולס מורא הקב"ה שכיון שהוא ירא ה' למה
 לו לירא עוד ככ"ל, דכיון דפוד השי"ת תמיד
 במחשבתו כי ה' אחד ואין עוד, וא"כ נחסוב בכריאת
 ג"כ כזה דליכא עוד זולתו ממי לירא, וכן כזה
 לפי האמת דכל יום כפי האדם שיולא לתוך בריאת
 לב שיולא כפי עבודתו לכבודו יתברך, כן נחסוב
 אתו בכריאת דכל הפולס, לכן ישנס גם כל הנסים
 אף כעם כמו מאז, ורק דמקודם ה' זה בגלוי כמו
 במטה וכעם מונח כל הענין הזה בלב האדם, ולכן
 פוי זה כעם רק בדרך נסתר, וכמו דכתיב בגמרא
 ביבמות בר"מ ור"ע דאחד שגלי בים נשאוהו ליבשה
 ואחד מלא דף ונף עמו ליבשה דזה נקרא ג"כ
 קריעת ים סוף, ורק דפוא נסתר מקריעת ים סוף
 דמקודם דה' בגלוי, כן לפ"ז בכל דור ודור דנתקיים
 הכתוב דואנכי הסתר אסתיר פני עוד יוחר ויוחר
 פון כל הפנינים בדרך נסתר מאוד, ולכן פוי זה גם
 כעם כל עניני הנסים, ורק דעמא פוא תלוי בנסתר
 פניס בלב האדם דכפי איזה לב שילך האדם לתוך
 כן נחסוב אתו בכריאת, וכדומה אם יש בלבו דכל
 עולמו פוא בטל ומבוטל בעד עבודה כבודו ית"ש
 נחסוב אתו בכריאת דנכטל כל בריאת הפולס לנגדו
 וממילא יפ"י מוכטלים כל המויקים, וגם בים וכדומה
 יפ"י בטל לנגדו, ואם יכול אדם כזה בים צודאי

יפ"י כולל ובוה זה נ"כ נקרא קריעת ים סוף, רק
 דכוי בדרך נסתר, וכוו בתחלת הקפיטל לדוד ה'
 אורי וישעי ממילא ממי אירא, ה' מצו חיי ממילא
 ממי אפחד, ומסוף סכ' לפתחתו ג"כ כיון דנראה עלי
 דלא אפחד ממי, וכוו דממי אירא, א"כ נראה כי
 ה' מצו חיי, וכן דממי אירא, א"כ נראה כי
 וישעי, ואמר עוד ולכן בקרוב עלי מרעים לאכול
 את צערי כיון דאני פודר ה' תמיד במחשבת כי ה'
 אחד ואין זולתו, א"כ נחסוב כלל דליכא ממי אירא,
 ולכן נחסוב ג"כ דלרי ואויבי לי כמה כשלו ונפלו,
 וכלל הדבר כחכנו מקודם דכמו עברה שפועה האדם
 נחסוב דנמשך רעמו ממנה גופא כמאמר הכתוב
 תיסרך רעמך, וגם עולה אהו סיפך תכליתו דה'
 סובר לאיזה הללחתו שחבוא ממנה, וגם עוד דבר
 שלישי דבעברה גופא תלחם אהו כפי ענינה השייך
 אליה, כדומה דאם לא אמר מלוח שמיסה הוא נגד
 מארך ישראל, כמאמר הכתוב תחת אשר לא שבח
 הארץ בשבחתיכם בשבחכם עליה, וכמו דכתורה
 דנקראת אור, לכן בית שאין ד"ה נשמעין בו בלילה
 תחלף לאש כנשמי דאש אוכלת, וכן בשלח אמר
 כראוי מלוח נפ"י דכוא טיקון המזון נחסוב דכא
 לידו עניוה ר"ל דליכא מזון לו כמאמר הנמ' בשבת
 פרק כמה אשה, וכן גם הפנין בפוסק על הספורין
 דמבזה אוכלין דילתם הדבר בעד ענינה, ובא ליד
 פניוה דלא יפ"י אליו מזון כמאמר הגמרא במולין פ'
 ככוי פדס, ולכן כן גם בהמלוה דכא שכרו גם
 ממנה גופא, וכן גם להיפוך מפחדתו לפי רעיונותיו
 הפסודו דטובו ממנה, וכן גם בדבר השלישי כנ"ל
 דילתם הדבר ג"כ בעד ענינה כמו הפקדה בעד
 העונש כנ"ל, כן גם המלוה בעד שכרה, וכוו דקאמר
 הנמ' בצרכות על יוסף הצדיק דעין שלא רלחם ליוון
 משאינה שלו דפופיפרע, א"כ יש בו מלוה מפנין עין
 לכן אין יכולת גם לורעו שיהי' ניזוק מאיזה עין,
 וכן קאמר הלשון גם בצ"ק דדבר שנגמפר בו אותו
 לדיק דסיינו רבי נמויח בן סקנה שפי' חוסר שיחן
 בעד רבים שיהי' לבס מים, לכן אין יכולת דכמו
 חסי' מתה מלד המים :

ואנב נבאר ג"כ מה דקאמר שם בצ"ק זכר
 של רמלים גודמן לי חקן אחד מנהיגו,
 דבאמת אם האב עושה איזו מלוה וכן אחריו נחבאר
 שדבר יחד מעשה האב והבן למלוה גדולה וחוקה,
 וזהו הענין דמזכור הפקדה בר"ה דאם נעשה ונמשך
 אחר מעשה אברהם נחבברו מעשינו אם מעשה
 אברהם אינו ע"ה יחד שחשמוד ליום הדין, וכן
 להיפוך ח"ו בתיבה עברה, דנמשך הבן אחר האב
 נחבברו ג"כ יחד גדול ח"ו, וזה שאמר ז"ל בשבת
 פ' כמה מדליקין על פסוק פוקד עין אבות על
 בנים דפוא כשאווחין מעשה אבותיהם בדיהם ופ"ש,
 ולכן דאברהם ה' חופר בורות בעד רבים, ור"ג ג"כ
 ה' עושה מעשה כזאת נחבבר נעשה זו פס מעשה
 דאברהם

תהלים ע"ג

דאברהם אבינו ע"ה, ולכן ראוי דא"א יבוא לפליל
 אהם, ולכן פירש"י דזקן אחד של רחלים נזרמן
 חקן אחד ה' מנהיגו הוא אברהם, וא"כ אם בא
 על ארס איזה פחד מלחמה ופוא בוטח כה' ומתשבתו
 דה' אחר, א"כ אין דבר ג"כ ללבו פחד לירא
 כנ"ל, וגם זה גופא דהבטחון הוא גלוה, וא"כ
 ראוי דלהיות בא הלחמו ממנה גופא כנ"ל, וא"כ
 א"ל לבטוח דיבוא הלחמו מאיזו דבר אחר רק דמה
 פדבר גופה במה פפחד מזה ממנו די"ה בלבו, וזהו
 דאמר דכ"ה אם חתנה עלי ממנה לא יירא לבי
 ואם חקום עלי מלחמה א"ל לבטוח בהלכה דדבר
 אחר רק בואה אני בוטח, ופ"כ א"ל לבקש מה'
 רק די"ה רגונו לייחד לעבודת ה', וזה אמרו דלמה
 שאלתי מאת ה', דהו רק דלבקש די"ה שנתי בניה
 ה', וממילא י"ה בסוף דלחיות בוטחם ה' ולבקר
 בהיכלו, ומלך דכפי עבודת האדם כן נהווה אמו
 פבריא כנ"ל וכשיחבטל עולמו בעד ה' כן לפי
 מדה זו נבטל פולמו בעבורו, וממילא ליכא כגודו
 גם כל המזיקין שיש בעולמו, לכן אין לו לירא גם
 ביום רעה, וזה אמרו דילפנני בסכו ביום רעה
 יסחירני ג"כ בסתר אהלו בטור ירוממני, ולכן פתה
 כפי עבודתי יריס ראשי על אויבי סביבותי ואז אונחתי
 באהלו זבתי חרופה, וגם אשירה ואזמרה לה',
 וא"כ דלכן שמע ה' קולי אקרא וחנני וענני, ומלך
 דכמים פנימי לפנים כן לב האדם לאדם כמ"ש
 הגאון ר"י וולאזין עה"כ עד אשר תשוב חמת אחיך
 עד טוב אף אחיך ממך כהכחתי לעיל, היינו דמוה
 פדע שתשוב חמת אחיך מהא דטוב אף אחיך ממך
 דכשנה רוגוך מעליו מזה תבין דפוא שכה את אשר
 פשי"ם לו כן, נמי כאן דיבין כביכול דפשי"ת מבקש
 פניו ממנו דאת פניך ה' אבקש, וזהו הכתוב דלך
 אמר לבי בקשו פני, מואת פניך ה' אבקש, ואמר עוד
 דאל הסתר פניך ממני, ואל תס באף עבדך, היינו
 דהכתובים נחלקים לב' דברים, דבר אחד הוא דיורה
 פשי"ת אותו הדרך, וגם בעת אשר יורשו אל ילמוד
 עמו מתוך כעס דהיינו ע"י יסורי עובדי כוכבים,
 רק יורשו ע"י תוכחה מהחכמים שבישראל, וזהו
 דאמר דאל הסתר פניך ממני, וכו' שיראשו הדרך,
 וכו' דדבר האחד, וגם בעת למודו אל תס באף
 עבדך דלא י"ה בכעס ח"ו כנ"ל, עזרתי היית
 על ב' אופנים כנ"ל, ולכן אל תעשני זהו להורות,
 ואל תעזבני זהו על שוראתו שלא י"ה מתוך כעס,
 אלפי ישעי ג"כ מוטב על אלו שני הדברים, סורני
 ה' דרכך וכו' סורא, אל תתנני בנפש לרי וגו'
 שלא י"ה מתוך אף וכעס, כי קמו בי עדי שקר
 ויפה תאם ולא יפסקו מלפרע ולהעיר שקר, לולא
 כאמנתי לראות בטוב ה' שירני הטוב, קום אל
 ה' חוק ויאלמן לך שירע הטוב וגם לא מתוך כעס
 ויגדן וכו' עוד תאם אל ה', כנ"ל בעז"י:

מזמור לאסף אלהים נלכ בעדת אל בקרב ישיבו
 עד מהי משפטו של גו', ע"ן מ"ש
 בהדרושים על מאמר הגמרא (שבת דף י') כל דיין
 שדן דין אמת לאמתו נעשה שותף להקב"ה במצ"ב,
 ועי' חו"ס ש"י דאמת לאמתו היינו לאפוקי דין
 מרומה, בכמה דאם נדון דין מרומה דאינו כפי האמת
 לאמתו למשל דאלס אחד הוכח ממון למברו ופוא
 הנתבע אינו מכירו להחובצ מפולס ואזנשו לב"ד
 וכשכאים לב"ד יפסקו דלריך הסכפ לישב שבוטח
 היסח כדון כופר הכל, וזה הנתבע לא נשבע מפולס
 אפי' שבוטח אמת, וגם פתה לבו ימיל בקרבו ולא
 יוכל לישב אף שידוע בלבו האמת שלא ה' חייב
 לו הפולס, ויפסקו הכ"ד שישלם, וזהו דין מרומה
 באמת שהרי באמת אינו חייב לו, והנה על משפט
 סוס באמת לא יוכל להניע להכ"ד שום פונש כיון
 דפסקו כפי האמת והמשפט כפי הכתוב בש"ע והפונש
 יגיע רק להחובצ הרמאי, אבל מ"מ אין הכ"ד
 יכולין להשתקף עם הקב"ה בעבור זה פד"ת כיון
 דדרכי פשי"ת אמת לאמתו, ודין זה שילא מלפני
 הכ"ד אף שדין דין אמת אמת שכן כתוב בש"ע,
 אבל מ"מ אינו אמת לאמתו, ורק אז יכולין הכ"ד
 להיות משחתף להקב"ה אם יולאו דיין לאמת כפי מה
 שהיא באמת, אולם אם הכ"ד אגשי לורה בעלי מדרגה
 של תורה יוכלו להכיר בפני פנע"ד הסופן שטופן כי שקר
 הנס שטפנפו סדורה לו בפני מ"מ מרגישים כי דבריו שקר
 וכפי מדרגת הכ"ד בתורה כן הוא שימת חולין שלשם
 כמאמר חו"ל שימת חולין של ת"מ לריכך ליתוד,
 וכן סוה ענין פדקי דיניס דהיינו מלך דאינס
 מעתיקים בתורה, לכן יולא דיין תורה מלפניס
 ג"כ לא מעומק מלוי דיין, רק כפי משקל הראשון
 ולכן צולס שלא לאמתו, וסנה כרואש בעין פקיאח
 יראה כי פיקר פסחה ינס"ר הוא רק שלא ללמוד
 מתוך עומק העיון רק כפי השקפה ראשונה, יומר
 ממה שמסית על כל הפעולה שבעולם דאם יסית
 לעבור עברה אחרת הרי פונשו ע"ז מן השמים,
 וע"י פונש יוכלו להספורר להשובה וכיון ששיבו
 פכח"ק יוכל להצטות, אבל דיין מרומה שילא מתוך
 פלימוד שלא מתוך העיון, סנה פדיין דיין כפי
 המורה בש"ע דכופר הכל לריך לשב אין מניש
 לפש פונש ע"ז מן השמים ומן הפנפ וא"כ שיפורר
 לבש לשיר ועכ"פ אין בידם זכות לשיכנס סניסמ"ק
 בשביל זה, ומה נסתב שאס יעלס פדעיון בלב
 הכ"ד לפורר את הפס לשון לפ' דשנימו על אגשי
 פירס בעניני פמלות, למשל שיפקידו שפירס ושלחו
 שלוחים לראות שיסגורו פהניוה פפדני שבמות
 בעוד מועד שלא יבואו לחילל שבת, סנה בעל דיין
 שהפסיד ע"י הכ"ד ילעק וכו' מה כה ב"ד יפס אגשי
 הפפדמי

הפחדתי כל הוי ורכושי בשביל שלא דנו יפה ומייבני לשלם מה שלא ביימי חייב אף פרומה אחת והגני רואה שאין זה ב"ד כלום, וממילא משאין נשמעים לב"ד יחי' חילול שבת לרוב מיכו פכ"פ ידפו שחומאים בחילול שבת וכדומה ושוב ידעו שרתיבין לאוב, ובכן טוב יוכל שביהמ"ק להבנות, ואם תאמר אם כן מה פעל ה"הכ"ר בהחבולותיו ובכסותו לגרוש חלק הלימוד ללמוד שלא מחוץ פיון כיון שסוף סוף פ"יז בא לחילול שבת ועוד עברות, כיון שאין ישמעו להכ"ד שמהירין על זה ושוב יודעים שחומאים וישונו ע"ז לבסוף, פכ"פ הלוא מרויח משך הזמן שיחאריך משך בגלות טרם ישיבו מוסתמו לדן מרומה עד שיבואו לעברות חמורות וחילו ה' מסית חייב לעברות חמורות שמרגישין בהם היו שבים פליבס חייב וחי' שביהמ"ק יוכל להבנות ולא יחי' לו להיב"ה"ר תקומה בפולם, הוא הדבר שה' בזמן ישפי' הנביא שפשו המלות כולם, רק הלימוד היו שלא מעמקות בפיון, מה גרם שפסק דינים שלכם היו מרמה ולא לאמתה, ועי"ז ה' הכרח שביהמ"ק יחי' נחרב ולא יוכלו להיות משתתפים להקב"ה כביכול, וחו לאמרו רחלו בזכו, שאם רואים שניב לומדים אין יכולה לכיר מי שלומד באמת בעמקות בפיון, ומי שאינו לומד רק מן השפס ולחון ומבחון נדמה ששניבס לומדים באופן אחד באופן שיותר נעלה, וחו בזכו שחיו מזדככים שחיו יכולים לכיר ביניהם מי הטוב המעמיק בלימודו, ומי הרחוק מדרך טוב הלימוד, הסירו רוב מעלליכם מנגד עיני שבעיניכם באמת אין אלו רוב מעללים שפסקי הדינים הם ממז כפי המבואר בהש"פ והפוסקים, אבל בעיני אחר ה' לא טוב אשר אחס עושים שבאמת הוא דין מרומה לכן למדו ביטב, ועי"ז דרשי משפט מלשון ודרשת ומקרת שיהי' דרישה ומקירט שילא הדין לאמתו, ועי"ז אשרו חתן שפטו יתום, והלרוף כבוד סיניך ואסירם כל בדילך, פיון מ"ש כנ"א ז"ל צ"ל אכן שלמה על מאמר מו"ל דאין בן דוד בא עד שיהא הדור כולו זכאי, או כולו חייב, דזה עולה על כל או"א דזה יחי' זכאי בכלו, וחי' יחי' חייב בכלו, היינו דהחייב יחי' כולו חייב, ומלך דהפסולת יחי' פסולת כולו כן יחי' גם הלימוד טוב בכלו בעמקותו, וחו פיוס הכתוב ואשיבה שפסך כנראשונה דהיינו באמת לאמתו, ומסיים ואחרי כן לא יקרא לך עיר המשפט דהיא עולה גם אם אינו לאמתו, אף שהיא דין מרומה, אך לא כן יחי', רק אז יקרא לך עיר הנדק דהוא עולה רק אם הדין לאמתו, קרי' נאמנה, מלך זה יחי' יכולת להגאולה דיוכלו להדווג עם דרכי כבודו ית' דכס לאמתו, וחו ליון במשפט הפדס מלך ושביב בלדקס זהו דק כנ"ל :

ובן נראה ג"כ במאמר דרבה בר נחמני כנ"מ ספק נגע ספק לרעה דהנה באנשים פשוטים שאינם

בני תורה הם יפכימו לרעה אחת בדין אחד, ואחד משלומדים יאמר בדין לביטח דהנה הלכה כמותו, ולזה שומעין שאומר כהלכה אף דהם הרבים מלך דידעיהם אינו דעה תורה ואין נקרא כלל בשם דעה לשיבו מכריעים מלך שפס הרוב, ואולם אם הרבים הם הם ג"כ בני תורה ומסכימים לרעה אחת אף שאין מגיעים לחכמת הכנס החולק פליבס מ"ח כיון דפכ"פ דעתם דעת תורה כיו הלכה כמותם שסם הרבים, וחו פניו ב"ש וב"ה אף דכ"ש כו מחדדין טפי מ"ח כיון דדעות ב"ה נקרא ג"כ דעה כיו הלכה כמותם דהם הרוב אף דהרבים הם אינם מגיעים בחכמה למריטי ב"ש, והנה הרבים הם מחולקים עם האמת לאמתו דאף דהלכה כהרבים הם מ"ח הלוא באמת ה' לריך להיות הלכה כהכנס בעולם בחכמתו על כולם, אך דכן גזרה התורה הק' אחרי רבים להטוב, מה נקרא דרבים מחולקים עם האמת לאמתו, אך בעת דינו לדיקים וישבים ועטרוטיהן בראשיהן והרבים ג"כ יבינו באמת לאמתו אז הרבים ישו. יחד עם האמת לאמתו, ולכן לפת"ל יחי' הלכה כב"ש, וחו פניו רבה בר נחמני ספק נגע ספק לרעה דהקב"ה אומר כפי האמת לאמתו דהוא טהור, ומחיבתא דרקיפא היינו הסנהדרין אומרי' דהם אין מגיעים לזה ולא יבינו רק מה שחל כפי נגד לפיביס לשכלם שהוא טמא, ומלך דהתורה לא בשמים היא, לכן פסק בהמב"ס דטמא, ארמי יוכל בכלן להגיע להבנה זו דהוא טהור רק רבה ב"ג יוכל להגיע לזו, מה שאמר על עצמו שהוא יחיד כנגעים ויחיד באהלות והדין דהלכה כרבים, אך לעתיד דהרבים ג"כ יבינו כפי האמת לאמתו אז נפסוק ג"כ שהוא טהור כפסק הקב"ה כביכול, וזה נוכל להסמך ברכה השיבה שופטיו לברכה תקע בשופר, וסייט דענין מקבץ נדחי עמו ישראל ידוע דהם ישראל נתיחד על זרע יעקב ובערב רב נקראים בעם כמ"ש המפרשים על התורה, ובאמת כמה תיקונים שרואים לעשות הסובים שבישראל צומדים בערב רב מנגד ולא יניחו לעשות בעמדם צחוד האומה, אך כשיהי' בערב רב חייב בכלו, ולא ילך עוד בחוד הסובים בין הלדיקים כמו כביהמ"ד וכדומה אז כשיספרדו הערב רב מהם, יתקבלו הלדיקים והישרים ויתחברו זה לזה מבלי שיהי' מי שיפסוק באחילה ביניהם, וחו מקבץ נדחי עמו ישראל דמקבץ עמו ישראל הם זרע יעקב אבינו שנדוד ונפרדו זה מזה ע"י ערב רב שבחוס, וזה שמסמך דאז ישיב שופטיו כנראשונה וכל משפטיהם יהיו אחת לאמתו ויועלינו כבחתלה, ואז נפסוק באמת לאמתו, וחו ופסר ממנו יגון ואנחה שב"ד פוסקים האמת ולא לאמתו ומוכרמים לשמוע להם אף מי שיועד שבאמת אינו לאמתו ומי שלא ישמע להם יש לו דין זקן ממרא באמרו ז"ל אפי' אומרים על ימך שהוא שחאל ועל שחאל שהוא ימין, הנהם שיבין דדרכי

ביהמ"ק שהוא יסוד הארץ ששם אכן שמי' שמשם
 נשאתה העולם כולו, אזי אמרתי אלהים אחס וכו'
 עליון כולכם במדרגת דייני דרק, אך רואה אנכי
 כי אלהים תמוהו כי אין יולא מהתכס רק דין מרומה
 ולכן אחס הנקראים ג"ד, תמוהו כאשר האדם,
 קונה אלהים שפטה הארץ דייני' דין רק כפי דרכי
 כבודו יתברך הויה סבה, כי אהס תגמל ככל סגויס
 חתן לנו נהלת א"י ותכנה המקדש, כן ג"ל בפס"י:

(ואגב) נבאר מה ששייך במה שדברנו בפ"ס
 בצדושים שהדפסנו מכבר, וגם שייך
 לפדברים שלמעלה תמוהו לאהב בג"ל, בפנין מה
 שפטה בעת גלותו דאין יכולים ליישר דרכיו פט
 דרכיו של הקב"ה מזד דרכיו היו אמת לאמתו ולאו
 אין מבינים כל כך, ולכן בארנו שם דמזד זה
 פסקין כעת דין כב"ה אף דכ"ה מחדדי ספי,
 והענין דהוויין אמת לאמתו, אך כעת לפי שבנתנו
 דאין מבינים לזה שז' דין דאחרי רבים לטעות
 וכלכס כב"ה ובארנו שם זה הפנין דאלו ואלו דא"ח,
 ופ"כ לעמיד דלדיקטי יושבין ופטרוסיבן בראשיבן
 ובהבנה מה' בשלימות יו"י או שהלכס כב"ה
 כדאיתא בזה"ק, ובארנו שם דזהו ג"כ הפנין בגמרא
 ב"מ שרק שאוכר דף פ"ו מה שבבאנו לעיל
 דספק נגע ספק זרעה דהקב"ה אומר ספור
 ומסיבא דדקיפא אומרי' טמא, דהיינו דלא היו
 מביעין להבנה כזו לומר טהור, ולכן היו דין
 כעת דאחרי רבים לטעות ופסק סרמב"ס דענוא דלא
 היו מביע כעת להבנה כזו, רק רבס בר נחמני
 שהוא ה' יחיד בנגעים ויחיד באהלות, אך שהוא
 היו יחיד כעת ופסקין דין דאחרי רבים לטעות,
 לכן שפיר פסק רמב"ס דטמא, ונראה לומר דזהו
 סלגון דכפ' הזכר בפנין ר"א ומכריו דקאמר אליבו
 מאי פניד קב"ה בהאי עידנא דאמר נלחוני בני
 נלחוני בני, דהענין ג"כ דר"א היו מסלמידי ב"ה והיו
 אמת לאמתו כענין דרכו של הקב"ה, רק מזד שבנתס
 כעת אינם מבינים לזה, ולכן מזד אחרי רבים
 לטעות לא נוכל כעת לפסוק מהדין כזה, ולזה
 קאמר כביכול קב"ה דהיינו על זמן דכעת נלחו בני
 דהיינו על דרכים ית', כן ג"ל בפס"י:

[הנה] יש כאן עוד כונה כפמש"כ בחולין ד' כ"ב
 על האבטיא דשם דתחלת הליכוד דברי'
 ואם ספיקא הוה ופשיט אדאלטרין קרא דפסול או
 ספיקא אלטרין קרא למטומי ספיקא, ופירש"י
 דלכבודו יתברך ליעא ספיקא, וכוז דאין לא ידעיין
 הוה ספק חסרון ידיעה ומיכי מיסק אדעתן כוז
 דחסרון דדייעטנו לאכשריגהו, כמו השואל איז
 שאלת איסור וסיתר אלל סרב אינו יתן לסתמר דיבא
 יתר גם בקודם שאלתו מזד דאינו יודע אהס זה
 מותר או אסור, בסגנא זו מוכרת דכל הספיקוס
 דאורייתא

דדרכי פשיט הוא להיפך, ככ"ז לא בשמים הוא
 ולכן היו סיגון ואנחה גדול מאוד כיון דאסורים לעשות
 כפי דרכי פשיט מזד חסרון הבנה לכן נאמר
 מזד דלא חס' הבנתנו גדולה נוכל לשמוע ולעשות
 כדרכי ה' בדאמת לאמתו, וזהו וחסר ממנו יגון ואנחה,
 וזהו ומלוך עלינו כיון דלא יסו דרכיו לדרכיו ית',
 וזהו ומלוך עלינו בחסד וברחמים, מזד ולדקנו
 במשפט שהמשפט יו"י בלדק באמת לאמתו ככ"ל,
 וזהו ברך אהס אוכב לדקס ומשפט, וזהו אמז"ל
 דפחה מברכין על סטוב סטוב והמטיב, ועל הרע ברך
 דין האמת, ולעמיד נברך על הכל סטוב והמטיב,
 ואמרו ז"ל דכעת אין השם נקרא ככתיבתו, ולעמיד
 יו"י קריאתו ככתיבתו שוין, ונראה דזהו שייכות
 מימרא זו פט זו בדאמת דרכיו ית' כולן הו' לטוב ורק
 דקבעו הכרעה כפי מחשבות האדם והבנתו בכעת דאין
 סכלית וסוף סדברים, לכן לעמיד דתהי' הבנה
 גדולה מסוף העולם ועד סופו וישיגי סוף הדבר
 למכליתו, כיו כל דבר טוב אף בעיניסם, לכן
 יוקבע אז על כל דבר ברכת סטוב והמטיב, לכן
 מסמך מימרא שני' דכעת השם אינו נקרא ככתיבתו
 מזד דלא נבין דרכי כבודו יתברך ואין לו יכולת
 להשתחק עמו, אבל לעמיד תהי' השגתו והבנתו
 ברור נוכל להשתחק עמו יתברך, לכן נוכל לקרוא
 אז השם של עלמותו היינו דרכי כבודו יתברך בפני
 רבים בפני כל, וזהו היו פמיכות מימרא זו לזו
 דכעת הבנתנו מעט ולעמיד הבנתנו תהי' לרוב,
 וזהו שאמר דנשתנה הכרעה מדיין אמת להטוב
 והמטיב, וכן השם אינו נקרא ככתיבתו, מזד חסרון
 הבנה אבל לעמיד דיהי' הבנה גדולה ונבין דרכיו
 יתברך יו"י השם נקרא ככתיבתו לכן הוה סמיכות
 זה לזה, וזהו דאמר בב"מ אשכח' ר' נתן לאל'י
 א"ל מה פניד קב"ה א"ל קמייך ואמר נלחוני בני
 דהוה ספי' ג"כ דמזד האמת לאמתו ה' ראוי לטיות
 הלכס כר"א דהוה מסלמידי ב"ה ככ"ל, דלכן הו'
 בת קול דהלכס כמותו רק דלא בשמים הוא ואין
 משגיחין בבח קול לזה אחר כביכול נלחוני בני דאף
 דראוי לטיות הלכס כר"א דהוה אמת לאמתו, דזהו
 מזד דרכי כבודו יתברך, אך מדאין משגיחין בבח
 קול נפסק כרכים, וזהו כונת נלחוני בני, וזהו ספי'
 עד מתי השפטנו עול אף דהוה משפט מ"מ נקרא
 פול ופני רשעים תשאו סלה אף משפט אמת ילא
 משפט מעוקל שזוכים פרשעים בדין וכאילו ילא
 משפט מעוקל, אך אומר לכם שפטו דל ויהוה,
 אך איזה משפט באופן שדל ורש סנדיקו לא משפט
 לבד רק ספי' ג"כ דק אמת לאמתו ככ"ל, ואז
 פלטו דל ואכיון סזכאים באמת, והס רלוזי משפט
 כפי משפטי הטת הוה שאין מבינים האמת לאמתו,
 ומיד רשעים סגילו, לא ידעו ולא יבינו ככ"ל, רק
 בחשכה יתהלכו, מזד דהו' דין מרומה שהוא סבה
 לתורבן ביהמ"ק, וזהו יפוטו כל מוסדי ארץ היינו

העולם מסוף העולם עד סופו ויהי יכול להבין גם כל הפעולות עד שממנה יהי יכול להבין המוסק מבלי שיהי לריך כלל לה"ח, ואך לאחר אכילה עין הדעת דאין מבינים העולם, רק זומן העבר ואין יודעים הפעולות זולתו מי שיהי נביא דשוא ידעת הטהו"ק, אך ידעת העולם בעלמו אין יודעים רק זומן העבר, ופ"כ הזמן העבר אין נימר עוד ככול מהעולם לריך לעמוד עוד איזו מאות שנה לכן אין יודעים את העולם ככולו, ומלד זה ג"כ כעת אינם יכולים לידע מהעולם את ידעת הטהו"ק ככולה ולהיפוך כעת יולרכו לידע מידעת לימוד הטהו"ק ככולה את העולם, ולכן אין יכולין כעת להדמות עוד הפמי הארלים מידעתם את העולם, לה"ח מידעתם הטהו"ק, וכפי חסרון עוד הזמן מידעת העולם מלד דיש עוד זמן להבא, כן לפ"ז אין יכולים להסתמות הע"ה לה"ח, וכן בכל דור ודור כשיהי' זומן העבר ביושר כן לפי מדרגה זו קורב יותר הע"ה מידעת עולמו, לה"ח מידעתו מהטהו"ק, ולכן לעת"ל כשיהי' נמר עמדת העולם ככולו ויהי' אז הפ"ה מידעתו זומן העבר מידעת העולם ככולו, ולכן יבין מזה גם ידעת הטהו"ק ככולה בה"ח מידעת העולם הוא לפניו מידעתו בהטהו"ק לכן יודע את שניהם, ידעת הטהו"ק וידעת העולם, כן יהי' הפ"ה אז כשיהי' נמר לפניו הזמן העבר ויהי' ידעת עולמו ככולו, כן יבין אז את הטהו"ק מידעת עולמו מלד התקשרות והסתדקות זה בזה כנ"ל ג"כ ככולו, ויהי' דומה מידעת שניהם העולם והטהו"ק בה"ח, חס דכתיב אז ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים, דהיינו דהכסויים מה שמכוסים מעיניו יהי' אז כמים מלד ידעת העולם להטהו"ק, כן כ"ל בעצ"ה:

ואגב נבאר נמי השיך לפנין הנ"ל דהנה באר"ר קודם אכילה עין הדעת הוי נקרא העולם עולם חי דהנה כעת אש נקח איזה חפץ כל מה שמשתמש בו יותר הוא נחישן יותר עד שכלש ונאמר, חסו חכלית הדבר, וכ"כ דנפ"ח דפופס לשחיטה, וכן גם האדם דסופו למות זכו המכלית של כל העולם כעת, ופ"כ נקרא העולם עולם חס מלד דזכו חכליתם כעת, אבל לא כן ה"ו באר"ר קודם עין הדעת דכל מה שיהי' חי יותר הוי מחזוק יותר בכחו ובריאותו, והסבה לזה נבאר להלן, כן גם בענין המשלה של האדם על כל החי ועל כל העולם כמאה"כ דכבשוה דהוי נמי כעת מה שמחיראים החיות מהאדם, לא הוי כענין ה"ו וראו כל עמי הארץ כי שס ה' נקרא עליך ויראו ממך דשוא ענין מורא הרוחניות רק דמורא האדם על הכפ"ח כעת הוא רק מלד דשמה יזיק אותו, היינו הכפ"ח מלד העלייתם, השמחה בהריגתה, והטעורה בשחיטתה, א"כ הוי ממשלת האדם רק מלד המיתה, ופ"כ נקרא מושל

דאורייתא, דהנה מדאורייתא לחומרא, וכן שיטת רש"י בפסחים ל"ו ע"ב בפרכת דמאי לא חוי ליה, ושיטת הרמב"ם דרובנן לחומרא סובר דחסרון ידעת נקרא, רק כשיש בעולם א' מבני אדם שידע, אבל כשאין א' בעולם יודע זאת רק בשמים ע"ז עולה דהטורה לא בשמים היא, חס גופא הטורה הטורה כשאין לנו א' שידע, ופרכת הגמ' דאילגיך קרא למצוטי ספיקא אזלא לרידיה על התורין דאית לבן חזקה איסור דבדאיכא חזקה מודה דדאורייתא לחומרא, ולכן כנ"ל אף דלש"י רש"י מחמירין מלד שמיא, ככ"ז חס סוב להיפך החומרא נזיל אז ג"כ כפי מדרגתו, ולכן נימא סכונה בכאן דס' נגע למי סיכולת לומר דטורא לקולא רק קוב"ה אך אכן נחמיר דמאז ולמי יודע בכאן דהיינו בזה בבירור דיחמר ספור רק רבה בר נחמני ששוא יחיד בכנענים, אך אכן בענין לחומרא נזיל על ידעתו]:

וגם בארנו שם דלעתיד נפסוק סדון כדרך האמת לאמתו מלד מלד טעם הנ"ל דכבין עומק הטורה בשלימות מלד ההכמה דעמרותיך בראשיה, אך יש עוד טעם לזה מלד דכל זמן זמן כפי הדור דהנחתם מחמט כן לפי ערך כזה הוי הטורה וכל ידעת העולם חס שגללו בתורה הוא בנקל יותר להבין ממה שיהי' מקורס, מלד דהאחר מבאר להשני חס הענין דמסרה ליהושע ויהושע לזקנים דלא קהני ויהושע קבל ממשה, רק דמסרה ליהושע, דהיינו דהוא ה' מבאר ליהושע וכן יהושע לזקנים, ולכן כפי מדרגה דמיועט סבנה כן לפי מדרגה כו הוי הטורה בנקל, ומלד זה הלעיר האחרון יבין הטורה כהגדול דמקורס, וזהו הענין דיפחה דדורו כשמואל דדורו, אך נ"מ בזה דמקורס ה' הקטן שבהדור רחוק מאוד מהגדול שדורו, מלד דהנחת הגדול ה' אז מלד ההכמה, אך בדור ודור שלאח"ז דתהיה סבנתם כמקורס נזיל דלפי מדרגה זו הוי הטורה בנקל גם הקטן שדורו יתחיל להיות מקורב להגדול מבוס שגם הקטן יתחיל להבין הטורה מלד קלותה להבנה, ומחי יהי' הסוף עד דתהי' בנקל כזה שסקטן והגדול יתדמו מידעתם ואז יהי' סביב זמן הקן כמ"ש ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, דהיינו דהכסויים יהיו כמים דאם מכסה בדבר גוש אין נראה הדבר המכוסה, אך דהיו כמים דאז יהיה נראה הדבר המכוסה, ופ"כ לפי ענין הנ"ל באר"ר נבאר ג"כ כתוב זה באופן שני דהנה העולם והטהו"ק מתקשרים ומתדבקים זב"ז, וכמו דמהטהו"ק יש להבין את העולם, כן מהעולם יש להבין את הטהו"ק עד שא"ל לה"ח כלל שמהעולם יש להבין ולהשגיל את הטהו"ק, אך כ"ז ה' באר"ר קודם אכילה עין הדעת כשהביט בעולם ה' הוקר בסקירה את סבריה כולה עד שיהי' מבין כל

מושל מה לא כן היה באה"ר קודם עץ הדעת
 דממשלתו הי' מלך רוחניותו כענין הכתוב כ"ל ,
 וראו בל עמי הארץ וגי' וע"כ בו הי' הממשלה
 ממשלת חי , ולכן מלך דבי' ממשלה חי לא הי'
 אפשר שיהי' אללו גם ממשלת המיתה , ומלך זה
 נאמר עליו לשחות בע"מ , ואך דאח"כ אחר עץ
 הדעת סופר , ורק הכמות הראשונה מהבריאה כיון
 דבי' עליבן חתימה איכור זה שלא ישחטו אותן אין
 יכולת להסירן , ונמשך זה האיכור עד שבא מדור אחר
 של הכמות שגולדו להכמות הראשונה , והנה
 הכמות הראשונה היו חיים ג"כ רוב שנים כפי
 אריכת ימי חי האדם , לכן לא הותרו עד נח שאז
 נתחלפו הכמות היינו שמתו הכמות הראשונה
 והיו אז כמות אחרות שגולדו ואז הותרו , וע"כ
 נוכל לומר עוד טעם על ענין זה , דמלך זה ג"כ לא
 הי' רשות אליו לשחות את החיים משום דיהי' זה אז
 השמות העולם , מענין מיחה לענין חיים כדאי' בשנת דף
 ג"כ אמר ר' אמי אין מיחה בלא חטא ואין יסורין
 בלא עון , וכחצו במה ששאלו המלאכים מפני
 מה קנסת מיחה על אדם הראשון , ולא קאמרי מפני
 מה מת אדם הראשון , דהשאלה לא הי' רק בזה
 שבו בבחינת חיים לעולם , מפני מה קנסת מיחה
 דנקרא טוגש השמות העולם ע"ז מה דלא מלינו
 עונש כזה בכחורה , דמיחה דהשחא הוא רק קדימה
 בזמן ח"ו , ופניה להם הקב"ה הלא לויחי' מטיה קלה
 דהיינו דביא קלה לו שלא לפשות דלא הי' אליו
 עוד שאור שבטיהם , ובכ"ז עבר עליה וא"כ לא
 מלינו עבירה כזו בכחורה לא כפי השחא דיש להם
 שאור שבטיהם , ומלך זה ישראל בלוחות הראשונות
 שנתהוו כאדם קודם עץ הדעת הי' ג"כ רגון כבודו
 יתברך שלא יאכלו בשר שהיו כאדם עץ הדעת
 ואין יכולת להם להיות בממשלה מיחה כיון דנתהוו
 כאדם קודם עץ הדעת להיות עליבן ממשלת חיים ,
 ואך הם שלא רגו בהללחה רבה כזו ואבינו שבשמים
 ית"ש חרב לו ע"ז והיו ישראל בדמיון הבן שאינו
 מבין לילך בדרך שמוליכו האב לטובתו ולהללחתו
 והאב אינו חושש עליו ומניחו לילך בדרך שרופה ,
 בכ"ז יקר מקרהו צעת יראה האב שבבן עושה מעשה
 שנגד הללחתו יסור עליו כל ממתו וישלח בו חרון
 אפו כן הי' כביכול בכבודו ית"ש שבשר עודנו בין
 שניהם מרס יכרת ואף הי' חרה בו , וכן הי'
 בשלמה המלך עליו השלום , דהיו ג"כ מלך החיות
 צעת חיותו ולא מלך מיחסם , אך לא היו כאדם
 הראשון דבו הי' כן מלך בבריאה , אך בשלמה המלך
 ע"כ היו כן מלך הקדושה ובכה שם המפורש , וגם
 הולך לרשום ע"ד משל אס הי' רופה שכל האריות
 יבואו אליו הי' מוכרח להרגיש הארי שעל כסאו
 וכן בכל החיות , וענין רושם מלך התמונה יש ענין
 כמאמר הגמרא בב"ב דאין ידעו רשי איוב כולם יחד
 כ"א בתקומו דאיוב היה שרוי ביסורין , וקאמר דוב

הי' כיון דתמונת איוב היתה אלל שלשון ככובע
 שלהן ובכירו כולן דתמונתו איננה כהוון , ומזה הבינו
 דאיוב הי' ביסורין , וזה ג"כ הענין דדבר העקרי
 יש המשך לתמונתו , וכן הווי הענין בשלמה , ולכן
 גם אז אף דלא היו ראוי מלך הבריאה דיהי' מלך
 חי , היינו דימלוך עליהם צעת חיותם מלך הרוחניות
 ולא מלך מיחסם , רק זה הי' מלך הקדושה בשם
 המפורש , בכ"ז גם בזה לפי ענין הקדושה לא הי'
 ג"כ מותר בענין קדושה לשחות את כל הכמות
 והחיות רק בהמה לבד , וגם מה שהוקדשה מקודם
 ולא חי' ולא חולין בעורה , מלך דלפי הקדושה הי'
 דומה כאדם קודם עץ הדעת דהוא מושל חי , ולכן
 אכור להיות עליו שם מושל מת ככ"ל :

בְּהוֹרֵן לפנינו דעוד דבר שלישי הי' באדם קודם
 עץ הדעת דהנה כל מה שאוכל האדם כעת
 אס נבוא לחשוב כל הדברים שבעולם הנאכלים בין
 שנאכל מהנפ"מ ולבדיל מה שנאכל מהאדם כיו רק
 לבחינת ולכלות את הדבר הנאכל , כל בע"מ ממים
 באכילתו כל דבר שאוכל , התי אוכל את הקטן ממנו
 אפי' בע"מ , שאינו מוזק כגון פרגולה שאוכלת
 זבובים אף שהפרגולה אינה מוזקת רק שזבו
 ג"כ אכילתה וכן בכל דבר ודבר , וכן האדם , והנה
 גם העץ הוא ערה ורבה כמו כל בע"מ והזכר של
 העץ הוא משפח חמת העפר גם במאה אמה בשרשה
 את הנקבה עד שמתערבין זכ"ז , וכן בכל מיני
 דשאים ולמחים , ולכן כשנתלש או נקלץ העץ כיו כמו
 מיחה בהאמר הכתוב כי האדם עץ השדה לבוא
 מפניך במזר , ובאיוב כי יזקין בארץ שרשו ובעפר
 ימות גופו , ולכן כמו האדם לאחר עץ הדעת שהוא
 בעולם מת ככ"ל , וגם ממשלתו הווי בענין מיחה ,
 כן גם אכילתו הוא רק במה שממית וולמו , אבל
 לא כן הי' באדם קודם עץ הדעת דבי' עולמו חי
 בתכליתו , וגם ממשלתו הי' מלך חיותם ככ"ל , כן
 הי' גם אכילתו דהיינו חיון השמים שלא הי' ממים
 לולמו , ולכן ישראל בדברות הראשונות כשנתהוו ג"כ
 כזה היה להם ג"כ מן מן השמים לאכול , ולכן ענין
 אכילת הבשר גרוע מכל מלך דזר פיקר מוזן המיחה
 דבר חי , לכן הביא במגיד מישרים לרבינו רבי'
 שהי' מלוא עליו שלא לאכול בשר , וכמו דליחא
 בש"ע אר"ם דעל עגד של צור אין לומר חבלה
 וחחדש משום דיהי' נלךך להמית עוד בע"מ אחר ,
 והלצ הווי עדיפא מכל דהוא אינו ממים שום דבר
 ומשום כך הביא בגמרא דרפואה מונח בחלב
 כמאמרם ז"ל (ב"ק דף פ' ע"א) במעשה בחסיד
 אחד , כך י"ל בעובי"ם :

וּמִצֵּד ככ"ל יסר הפייטן מלך אכיון בלה ורד
 שמת דהיינו מבלה ורד שמת , מזה הוא
 ממשלתו , והלומדים אף דפוסקים בחורה דמלך זה
 יש

יש לפס ממעלה חי' בכ"ז לא היו יכולים לפמוד
 בימים הקדמונים נגד איזה מלכות במקומות שהרעו
 לישראל והמשל חי פחות נפרכו ממלך אף שהוא
 מלך המיתה, דזה יש לו ממלכת קטנה, ומס הוא נגד
 המלך, והמלוכה שהיתה בזמן שביהמ"ק הי' קיים
 אבדו בעופ"ר. וענין האברה הי' מלך והתחילו
 לפרוץ מלוכה שמלך היתה עם המלוכה שמלך
 המיתה, ולכן מלך והרע שהערב עם הטוב כל מה
 שהטוב יותר הוי הרע ג"כ יותר ניכר, כמאמר חו"ל
 בב"ק פל וסביבו נשפרה מאוד דקב"ס מדקדק עם
 הדיקים כחוש השפעה, וכמאמר סכ' ולא תקיף
 בארץ אהבם בעמאכס אותה, ולכן מלך דממלכת
 גדלה כ"כ לא באריך ממלכתו, ורק בני שמעלתו
 קטנה יכולת להיות גדולתו באיכות גם ברעו,
 והו ג"כ ענין התרעה שמואל לבני יקחו להם מלך
 דהיינו דל"ו חס"י אללס גדול, שמלך המיתה,
 וכונסו ג"כ לא היו רק שי"י גדולת המיתה והמייס
 ביחד כדי שיתקדש גם גדולת המיתה מהמייס, אך
 דהסכנה גדולה וקרובה כמאמר סכ' פ' שופטים
 ואמרה אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבותי
 דהיינו ג"כ בסביבותי מבחוק כהגוים, ובכ"ז מצפנים
 יהיו בקדושה ויתקדש ג"כ החוק מהתערבות הפנים
 ביחד, והזכירה התורה מאיד שי"י רק מאחרי, מלך
 זה השם שמואל ג"כ דטוב יותר וטוב שלא לשום
 עליהם מלך כלל מלך דהסכנה מרחפת על פניו דענין
 המיתה יקלקל ענין החיים, פיין מה שכתבו בהקרה
 דהודעת להם את הדרך ילכו כה ואת המעשה אשר
 יעשו, מהו דרך, ומהו מעשה, וגם בענין ההדרן
 מודים אנחנו לפניך ששמת חלקנו מיושבי ביהמ"ד,
 שאנו משכימים והם משכימים, דלכאורה היא כפל
 לשון, ולפי"ז אחי שפיר דבענין דכמו בהנשמות יש
 שני דרכים ארוך ויבש קצר ולח, כן ברומיות יש
 דרך דמקורב לטמאים ועומד בלדקו, כמו יוסף
 במצרים, וכמו שנבאר להלן והיא דרך קצר דעומד
 במעלה גבוה, אך דלח הוא דהסכנה מרחפת על פניו,
 ויש דרך כמו ארוך דהיינו ישיבתו בביהמ"ד אינו
 בנסיון כ"כ, ולכן דרך ארוך הוא, אך סכנה ליכא
 בדרך ונקרא יבש, והתורה נחרכ יותר דקך עליה
 אף דלכיות אינו במעלה כ"כ, כדי שלא יהי' בסכנה
 כמו שכתבו דזה וסודעת להם את הדרך ילכו כה,
 דהיינו הדרך הנכונה והחזקה, וכן סכ' גול על ס'
 דרכך, וכן התפלה ותן חלקט בחורכתך, דהיינו יותר
 טוב להיות בביהמ"ד, והו ג"כ ענין ההדרן מודים
 אנחנו לפניך ששמת חלקנו מיושבי ביהמ"ד, ולא
 מיושבי קרנות, דלכאורה אנו משכימים והם משכימים
 בבקר, דהם סוברים נ"ע דיבוי בתורה, ופוד במעשה
 יותר דאף דלכיות מיושבי קרנות, ובכ"ז יהי
 בהעיונותיהם להגות בדברי תורה, אך דנסיון גדול
 הוא זה דלא עמד בזה רק אחרים אביו ע"ה, אך
 קשפה היום נראה אח"כ דזה השנים לדברי תורה,

וחס השכים לדברים בטלים, וכן ענין אנו עמלים
 והם עמלים, וכן אנו רלים וחס רלים, דג"כ
 לכאורה הם שוים בבקר, אבל לערב נראה דאנו
 רלים לחיי עולם הבא, והם רלים וכו', אך דהם
 הי' כונסם להיות במעלה גבוהה ורמה דהיינו שגם
 המיתה וכל טומאות העולם יתקדש מהתערבות
 המיתה והחיים יחד רק שלא עלתה בידם מלך שמתקלקל
 כהתראה שמואל כן הי' ג"כ בענין מרגלים
 דכונסם הי' להיות בנסיון שגם דיראו ענקים ע"ג
 ענקים, ובכ"ז לא יחזרו מרגון עשייתם, אך דרלון
 הסוכ"ק לא היסם לזה דמוטב לאדם שלא יעלה בנסיון
 כ"כ אף דלכיות אז מלך זה במעלה גבוהה, משום
 דהסכנה מרחפת על פניו שחל לא יעמוד בנסיון,
 וכו ענין ג"כ בבלעם דוכי ירט הדרך לנגדי דכונת
 כבודו יתברך דמוטב שלא לילך כלל מלהיות בנסיון
 בהליכתו ושלא חלור, ומלך דהיה מקורב וזה להאזכרה
 להזכירו מקודם ואח"כ גם לעונש מהמלאך לשמור
 אוחו מרעו, והעונש הוא על רלוו דהיה נטמ
 לעשית רעות לישראל, וכו כמו באבימלך דמקודם
 מלך דבהם לבבך לכן ואחשון אנכי אותך מחטוא לי
 וזה העונש לשמירחו דולא נתחין לנגוס אליה, והעונש הי
 ג"כ על פצירת הדק דואמרתו רק אין יראה אליהם
 במקום הזה דעל עסקי אכילה שואלין לאכסניא או על
 עסקי תשמיש כמאמר חו"ל, וקודם המעשה אין יכולת להיות
 עונש ע"ז כיון דכונסם להיות במעלה גבוהה, ולכן הוי ענין
 כבודו יתברך להם רק בדרך עליה מקודם שיטר וההוק
 שלא לעשות זה, אך אח"כ שהכניסו א"ע בנסיונם
 ולא עמדו בו נחטבו בעונש, כן הי' ענין מרגלים
 אשר כבודו יתברך מקודם רק בדרך יועץ לא לפעניש
 ע"ז, וכן הוי ג"כ ענין גשים דשלמה המלך ע"ה
 דכונסו היתה ג"כ רלויה דגם אם יסיו לו אף גשים
 בכ"ז הי' בנסיונו לעמוד כנגדם, אך רלון כבודו
 יתברך שלא לעמוד בנסיון, ורק במקודם אין נקרא
 כניכול רק בדרך יועץ, ואך אח"כ שלא עמד כנגדם
 יש עונש ע"ז, וכן הוי ג"כ בענין המלך דכאן
 דמקורב הזהירה הסוכ"ק בדרך יועץ, כמאמר הכתוב
 ואמרה אם תאמר אשימה עלי מלך, אחי מיערך שום
 חשים עליך וכו', ולא בדרך לוי, רק אח"כ כשלא
 שמתו לעלם השי"ת נחרב הבית:

בחזור לפענינו דרלונס מקודם הי' רק לתקן
 הקדושה להטומאה דהיינו זה דמלך החיים
 ללך המיתה, וזה טענין ג"כ דשם הוי' ושם אלהים,
 דשם הוי' הוא ענין נשיי, ושם אלהים הוא פעני
 השגחתו אל העולם בתמידות, דזהו כל עיקר התכלית
 מהכלות דשם אלהים יהי' בעבודת האדם כשם הוי',
 דהיינו כמו בענין נשיי דזכור האדם רק לכבודו ית',
 כן מוכרח להיות בענין אלהים דהשגחתו התמידית
 זכור האדם המיד כבודו יתברך, וזכור דכמו בענין
 נשיי אין זולתו יתברך, כן בענין התמידיות לפי
 הטבע

הטבע אין תקוה לשום זולתו, רק לכבודו יתברך, וישו יחד שם שוי"ה עם שם אלפים, דסיינו גם כל סטומאות לפי הסתגות העולם גם מאלו הדברים בעתם, כפינו דוילא טסור מטמא דוילפק האדם לבסוף כי אין תקוה לשום דבר רק לכבודו יתברך וכלל זולתו הכל וריק ואפס וקומו נהשבו לו, ועי' מ"ג צפ' האינו דומו מאמר הכתוב דכביכול יאמר לבסוף, ראו עתה כי אני הוא, דסיינו כמו שאני בשם שוי", ואין זולתי אחי כן ג"כ בענין אלפים ואין אלפים עמדי, וכמו ממיחה לחיים דשם שוי", דומו כמו שאני אחיה ואחיה הוא רק אני, כ"כ מחנתי ואני ארפא, וכמו שאין מידי מיל ממיחה לחיים, כמו כן אין מידי מילי ממולי לבריאות, דסיינו מחלת מחלתו יפק חיבה אל ה' ולא רק מבסוף חלו, ולכן זה הכלים יא' נהווה מהגלות דשם אלפים יזמן מלך הטורה שילאס הסטומאט לשם שוי' רחמים דהוא ענין נביי, וזש ה' כונתם מקודם ג"כ קודם שנתרב הבית, אך לא עלתה בידם דאינו ינהווה מהסטומאט לטהרה רק מהתערבות נהסך ונפחם מדרגתם שנהווה ונפחם עוד מהטורה להטומאה עד שזכרת הבית ליחרב, ואך חופלת יט' מהורבן, דלבסוף דיתסו כל הסומאות לטהרות פמי שחיב זכולו, למי שזכאי זכולו, וזש כל תקוטט בהגלות כשלא יט' זכו דבעתה דיתפכו כל הסומאות לטהרה ומסטומאט עלמה ילאס הטורה, כמאמר הכ' מי יתן טסור מטמא וישו שם אלפים ואס הוי' ביחד, עד דכמו שמקודם ה' יניקת קדושה רק מקודש, וענין תקוה לפ' רק בענין נביי, דזכו שם שוי', כמו כן יט' או כשילא טסור מהסטומאט עלמה א"כ יט' כל העולם בקדושה, ויט' הזכירה צפ' מראיית כל העולם ולאו דוקא בלחה מקום קדוש, ומחיה דבר נביי, ועי' נהווה לבסוף ג"כ רכל הסומאות יט' או בהרחוב כמו השדים מהסורבות והגולמים מהיער דית' ברחוב מלך דיבוא הזמן להקדש כן העולם גם מהס, ע"כ יבואו להעולם בגלוי לעיני כל השדים מהוונים באין מחשבת קדושה והגולמים יכנסו בדרך המסחר, וזכו נכלל בהכנתו ומלאס בארץ דעם דגם הארציית יט' לדעס, לכן הסכרת מקודם להיות חונים אלל הטומאה, ולבסוף ע"י הגלות יט' עולה, לשימוק הדבר, מה שכרנוס מקודם בעוד שלא נחרב הבית, ואך דלא עלתה בידם אז, ואך ע"י הגלות יט' עולה שיתוקן הדבר ויתסו כל הסומאות שילא טסור מטמא להיות הס"י והחמידות דומין זה לזה שיכיו בשום שם אלפים ושם שוי' ביחד אמן:

ע"ה בארבעים יום דכתיב לחם לא אכל, ומיס לא טהה, וחדגוס יונקן בן עזיאל דהפענן שחטמגא דשכינתא, דענין מזון ים לכל הנבראים, ורק דהנשם ניזון כפי ענין נשמיותו, והרוחני דסיינו מלאך ניזון מענין פענוג שכלי דרוחניותו, וגם בארס גופס הנשמה ניזונה מרוחניותה דפענוג שכלי מסכנתה, וסנוף ניזון מגשמיותו, וכמו שיש בהנוף ענין אכילה ושת' ויין וכל מעדנים, כן ג"כ בהנשמה בענין מזונה ים ג"כ אכילה ושת' דסיינו הלכס, ואגדה, ופלאולא דאורייתא דקב"ה חדי בזה כמו יין דמשתה לבב אנוס, ומלך זה נקראת הטורה בכל השמות כללו כמאמר חז"ל דאין מיס אלא תורה, וסיין הג"ל זו יינה של תורה ואין לחם אלא תורה, כמ"ש לכו לחמו בלחמי, ורק דבפשוט סוו כל השמות ג"כ כפשוטים דלחם מיס ויין, ואך דלסנוף הוי כפשוטו, ולנשמה הוי הכל מענין תורה, לחם באכילתו, ומיס בשתייתו, ויין דהוא שמחתה בפלאולה, וכמו דבשחי' לבד אין יכולת האדם בגופו להיות בבריאותו, וכן ביינה לבד יט' שבור, ורק דמוכרת להיות גם באכילתו, ואח"כ שתייתו, ואיזה פעמים לקחה גם יין לשמותו, כן גם בהנשמה ברוחניותה בחמידית יזכרת להיות אכילתה זהו הלכס בכל יום, ואח"כ שוב גם שתייתה דהוא אגדה, ולאיזה פעמים גם יין, וכמו סנוף כשלא יטעוס כל היום אכילתו הוא נקרא חניית, כן גם הנשמה באכילתה אס לא עעמה כל היום דבר הלכס זהו עלבונה בחנייתה, ובלא אגדה חפי' למאה, ובלא יין יחסר לה תאות אכילס להלכס, וכמו במלאך שאין בו רק נשמה לבד הוי זהו מזוט בשכליותו מהתורה ומזש נמשך תימותו, כן יכול להיות גם האדם אף שיש בו חומר שחוכל היות יניקתו ממזוט מיניקתו דנשמתו אף שלא יאכל איזה ימים, וכן גם האדם בגשמיותו אף שלא למד איזה ימים והנשמה היא בהנשמה חתקיים ג"כ בטוב"ז מלך חיות הגוף מן גשמיות אכילתה, וזכו נפלאות כבודו יתברך, ואף דמזון הנשמה מרוחניותה, ומזין סנוף מגשמיותה, ככ"ז יוכל להיות לפעמים דזה וזה לא יאכל, ותהי' יניקת חיותם זמ"ז, וזזה העולם גרע טבעיית עולם העתיד, מטבעיית הנשמה אשר מקודם מעולם העתיד. ואס לא תלמוד איזה שכלי איזה ימים היא בעלבונה למי שלימד סטורה וזה מיתתה, מזה נדע טבעיית עולם העתיד אשר שם פענע כמו בעוה"ז דמזון בגשמי הוא היניקה, כן שם היניקה ממזון התורה, וכמו כאן דאש טורף ומיס מכדים בטבע, כן שם הטבע עברה שורפת, והמלוה מקררת, ובאיזה מעשים דעולם האדם כאן, כן דובר פ"ז בעלמותה לעתיד בעולם הרוחני, כמו דכברים שיש בלב האדם בעת שדעתו אינה משוררת, כן איזה פעמים דובר פיו אלו דכברים בעת שדעתו משוררת וכמו בעת כעסו דובר איזה פעמים בפיו ובלטונו מה שמונת במחשבתו שלא בשעת כעס, רק דבכעס נפרד הוא יוחר

וענין

קודם עין סדעח דתי' נקרא האדם בשם מלך מי על החיות ועל כל העולם כנ"ל, דסגא דסי' בגשמיותו ברוחניותו דהוא כאלוהו ז"ל בעת דוישך אדרתו מעליו, ואכילתו ה' ענין מן כמו לישראל במדבר דהוא ענין פענוג נפשיי, וכמשה רבינו

בטבעה מעולם הנוכחי, ואם ברעיונות זה בעולם יבוא בחזרתו לשם, מכל שכן וכל שכן באיזה פנים ובאיזה צורה נחראש לשם כשהוא לא די לפי הכתיבה שאינו יכול לדבר ולכיות שם גם הוא אינו יודע מענין בריאה המדינה כזו, ונדע טבע עולם העמיד ממה שיש כאן איזה לעלות מעולם העמיד ככאן דכינו הנשמה מה שיסגה באדם שהיא נוסגת כל בעולם דכאן, ומה נדע דאם מקלה הטוב"ב מנהיג העולם דכאן שהוא שכל האדם כן מזה נוכל לדעת איך גדול העולם העמיד מהטוב"ב השפל דכל העולם בשכל דנקרא עולם השכלי, ולכן באיזה טבעיית דנראש מה שיש בשכלי דהיא הנשמה אשר מחלבה מעולם העמיד נדע מזה טבע דעולם העמיד, ודניחו שחיותה היא בענוג מאיזה דבר חידוש שכלי, ומיחה, וכו' עצובה, נדע מזה מטובתה דעולם שגם שם כיו עיקר החיות מתענוג השכלי :

וְנִחַזְרֶנּוּ לענינו דמי שלומד החורה ורגיל להשגג נשמתו דאיזה פעמים כשמבטלה בא אליו עצמותו, דזכו מלך העניית הנשמה מאכילה ככל, ואף דזכו רק למי שלימד החורה, אבל מי שאינו לומד כלל לית בו הרגש, אף דאינו לומד איזה ימים וכשמה יושבת בהעניית אינה מרגשת שום חולשה בהעניית, וע"ז כתבו דהוא כמו אדם הגבוה ויש עליו לביות כמה ימים בהענייתו ויונק רק מהשגגו גשמה משכליותו כמו שבי' במשפטי' כנ"ל, ואף דהמלך דניחזר ממזונות אלו דליכא אליו רק בשכליותו, ככ"ז יש יכולת להאדם לביות נון ממון זה דנשמתו דיבי' לקיים גם גופו, כן יש יכולת לסיפוק בהאדם דיכול לביות קיום נשמתו אף דהעניית ממה ימים, מקיים גופו וסבה לזה דאין מרגיש האדם הפשוט כזה העניית נשמתו ע"ז אמר' אין אדם עובר פנרה אצ"כ נכנס בו רוח שקות, דייקא מיבת רוח, דכינו כמו רוחו שמפור כל מה שמוגת בהמוג באויר וקודם שדבר הראשון אינה נגמר יגיב הרבר השני, וכן שלישי, כן גם באדם הארלי דקודם שנגמר שעות הראשון יתחיל שעות שני, וכן שלישי וכן רביעי עד שלעולם אין עה ברעהו שיפול וירגיש נשמתו מלך טבעו דיבוא אליו עצמותו שמה ימים שלא כהענוג בהענוג השכלי, מלך שלעולם אין עה שיבוא בזה האדם הפשוט הרגש וכו' מלך ערדותו מהשטותיט הרבים מיד בעוד לא גמר הראשון בא הפתלה מהשני וזהו רוח מהשקומים כנ"ל, וע"ז דהנשמה אשר מחלבה מעולם השכלי דהוא כמו מלך על האדם, וכוונתו הוא כמו המשמש אותה, ואיך יש הוא להאדם בשכלו אם יאמר אליו המלך לעשות כזה, והמשמש יאמר לעשות להיפוך, למי ישמע יותר להפוך, או להשמש, אך גם הכלב במקום דירתו אשר ירצן שם הוא עומד במלחמתו גם נגד האדם, וע"ז אף דהיא נשמה מחלבה מכהא כנווד יתברך

יותר מרוחק ממי שדעתו מיושבת, מהדבר הראשון דכינו דעת מפוזר לשאינו מפוזר, כן גם בעת שכרותו יולא מפיו מה שיש עמוג בלבו המיד, רק עה שכרותו מלא שכירות הוא עוד יותר כיהק גם מדבר השני מכעס לאינו ככעס, וגם בעל חלו דח"ל ג"כ דובר פיו ולשונו מה שמוגת המיד בלבו כבריאותו, וזה מרוחק עוד יותר גם מדבר השלישי סנ"ל ומשכור בשכרותו לדעת נוחה, וכן גם דובר פיו ולשונו בתלמו מה שיש בלבו בפקין, אך דזכו עוד יותר מרוחק גם מדבר הרביעי מזה דחלו לבריאותו מפות שינה להקינו, ולכן זה ג"כ יולא מפיו בעלמו בעולם העמיד מה שיש כאן בעולם הנכחי בלבו ברעיונותיו, וע"ז באיזה רעיונות שיש להאדם כאן, בזה הוא יולא לעולם העמיד, וע"ז יותר ג"כ האדם מאוד דדיבור האחרון מעולמו יהיה בחורה, וכמו מיטק בהחלטה דבורו יהיה בחורה כדדרשו מולמדתם את בניכם לדבר גם דהוא בהחלטה דיבורו וממילא לא יגדל אותו עכמו"ז כדי דישאר אלל החורה, כן בסוף דיבורו יתק מדבור החורה כדי דרק לפניו וילך וישם לדרך פעמיו ויבוא בזה לשם, כן גם בשכרו בכל יום יבוא לשינתו מהחורה ויהיה נמשך השינה מזה עד ובקומו, דכמו דשוכב כן עומד, דזכו כוחה פכ' דושכך, כן יהיה ובקומו, שוכב מהחורה עומד מהחורה, וכן בסוף דיבורו מעולמו דכמו דיכב כן יבי' עמידתו לחיותו בעו"ב, ואך כפי סנ"ל דכאן כיו הטבעי שהאש שורף ומיט מכבים, כן גם שם סנ"ל העולם בטבע שהעברה שורפת, והמלך מכבה, שך הוא בריאותו חכודו יתברך, כמו זה העולם בטבע, כן עולם העמיד יש לה טבע שלה מעין טבע הרוחני, ולכן מרעיונות האדם שיש לו כאן בזה הוא בא לעולם העמיד, ולכן עולם באיזה רעיונות הוא בא, אם יש אחרו כאן רעיונות רוחניות, יוכל לביות שם בעולם העמיד כפי טבע דשם, ואך אם יהיה מונח תמיד אחר רעיונות גשמיות וזהו עולם לשם ושם עולם אחר בטבע שלה אין יכולת לביות שם מלך טבעה ורק כשעיקרו הוא טוב ורק בסביבותיו הוא בגשמיותו נודרך החומרי עד שבה לעיקר הטוב בשלימותו אך לאיזו מי שאין לו טוב כלל ורק הוא כולו בגשמיותו אין יכולת לביות שם באיזו אופן דאין לו מה להודרך לביות בא אח"כ לדבר הטוב, והמשל שנשלח לאיזה אדם לאיזה שנים ממדינה למדינה אחרת אשר בלשונה מופרד איש מרעהו וקודם פרידתו נלטה למטה"ש שיזכור תמיד על חזרתו; וזהו יזכור גם על לאונו כדי שבהזרתו יוכל לדבר עם אנשי מדינתו, ואח"כ כשהוא שוכח על מדינתו ושבת לשונו וגם נשכח ממנו ילדותו ופחאוס באה הפעל לחזרתו למדינתו ועומד שם בין אנשים ואינו יכול לדבר אהם וחס יכולים לדבר עמו והוא בא ללפג ולקלם ובושתו גדול מאוד, כן הנמשל מכל שכן דעולם העמיד הוא מרוחק

ספרות הרע ומעלותיו בידו, ולכן גדלה מעלותו נגד מעלתו לפי ערך דאגתו ולהרע במקדש ורכושו מיד פיקק, ואללם נמשך הרע ומעלתו עד הגאולה ע"כ, עד כיכן נרע מה מעלתו מה גדלה נגד מעלתו, לפי ערך הזמן מחורבן הבית עד הגאולה ע"כ, כך כ"ל בעזרי"ם :

וְיָדָה נראה בשלש שאלנו על שלחן אחד ולא כו', דאליו אמרו ד"ס כי אכילה הנשמה כנ"ל, וגם אכילה הגוף והיו גם זכחי חיים, אבל בלא אמרו עליו ד"ס היו כולו זכחי מתים, כפי דבריו כנ"ל דאכילה הנשמיות הוא ממיה איזה דבר, ומלד דאלה כל האכילה על פסולת הגוף וכו' דכל השלחנות מלאו קיח לואה, מלד דהם בלי מקום דהיו אלה אכילה גם כל השכל, כנ"ל בעזרי"ם :

וְכִן נמי בהכחוב יגיע כפך וכו' דאלה נמי על הנשמה דהיינו דיחלל דהוא יחדש באורייתא מיגיע כפו וחבונתו ולא משל אחרים, וכו' דיגיע כפך כי האכל אשרך וטוב לך, וכן יפוש יגיע כפך כי האכל סמיד כשהשב לאכול בכל יום מרע מקודם שאהה אוכל יגיע כפך דיש אלך שחר מהשי"ת חלף עבודתך אליו בכל יום ויום ולולי כן אהה אוכל מה שאינו מגיע לך, רע בפועל שאוכל אלל אדוניו אחרי שעבדו גלמונה ויודע שמגיע לו שאוכל מאתו יתברך :

מגילה

וְנִסִּים דברינו אשר דברנו אשר כל הדברים נוגעים לבסוף הזמן, וע"כ כשאל אדם חובתו ברעיונותיו בזה דהו עיקר שלימות האדם להיות עולה למחשבתו על כל פניו העולם הנכלל בהמורה ונלךך האדם להיות עולה מחשבתו ורעיונותיו וגם על כל פניו סוף הזמן ואם יולא ידי חובתו בזה יסיה ניול מחבלו של משיח כאשר נבאר נמי הנמ' דמגילת דף ט"ז ע"א, אול אשכח' דיתני רבנן קמי' ומחוי לבו סלכות קמילא, א"ל במאי פסקיתו א"ל בזמן שביבמ"ק קיים מאן דמנדב מנחה מייתי מלא קומלא סולמא כו', א"ל אח אמלי קומלא דידכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא כו', א"ל רשע עבד שקנה נכסים, נכסים למי, ונראה דהנה ידוע אס יולא אדם חובת היום כראוי לו, אזי יחי' זה היום לעזר לו דוכן הוא עיקר שנין הספלה דשחר באס ילא זה כראוי היינו כותיקין כעיקר חקנה, אזי יחי' זה היום ג"כ לעזר לו כי הי' כעיקר חקנה אלא"ה, כמאמר חז"ל כל הסומך גאולה להפלה אינו ניזק כל אותו היום, וכפי' החום' שם בצרכות דעולה למחפלה כותיקין כעיקר החקנה במובחר כראוי מחלחלה כמו שהקין אלא"ה היינו קודם סנן פק"ש, ומיקף סנן הספלה

יחנך, אך בפולם הנשם זה דהיה מקום גשמיות הוא הגוף על מקום דירתו, והנשמה היא בארץ נכרי', ולכן יכול להיות מליאות הגוף יחי' עומד במלחמה לנגד, שיכול להיות מליאות שיממע האדם גם אליו, לכן האדם קודם עין הדעת הי' מענוני גם להגוף מהענוג נשמחו מהחורה כאליו כעת, דאדם קודם עין הדעת ואליו ומטך וסרחה בת אשר, וישראל בלומות ראשונות, ולאחר החחיה, הוא ענין מדריגה אחת, וריב"ל ורשב"י במערה רק דהוא מדריגה קטנה מס, וע"כ לאחר עין הדעת דהאדם ברוב גשמיותו כל מה שמשמש יותר בכלי גופו יותר יחלש, מלד דחיותו הוא גשמיותו, ואך הנשמה ענין מענוניו הי' שכליותה, לכן כל מה שמזיקין נהוה בשכליותה יותר ונתחזקה, וזה הי' באדם"ר קודם עין הדעת דעיקר חיותו הי' מחענוג נשמחו כנ"ל, לכן כל מה שהוקין הוה נחזק יותר גם הגוף, וכו' פענין במאמר חז"ל סוף קדושין וקני ת"ח כל מה שמזיקין דעמן מחישבה עלין, וקני ע"כ הוא לביפור דדעתו מטורפת ע"ש, מלד זה ממילא הי' חי לעולם ויקרא עליו עולם חיים, וכו' הכחוב החחדש כנשר נשורכי, ומלד זה הו' נקרא מקודם עולם החיים, וכו' הדבר הראשון שכתבו מה שהי' מקודם עין הדעת, וגם הדבר השני מה שנקרא האדם מקודם מלך החיים, דהיינו דהייראש בכל פעולם ממנו לא יתה מפחד הריגה והמות שיוכל להמית כל צרי' כנ"ל, רק דהיות דכל העולם מהפחדים ומכבדים להאדם מעגמותם בחיים חיות, אף דהאדם אינו עושה להם שום תעשה, כמו שהי' בשלמה המלך ע"כ דהי' נקרא מלך החיות כנ"ל, דהו ג"כ מלד החורה דהו נקרא עליהם ללם אלהים, דהוא הכחוב וראו כל עמי הארץ כי שם הי' נקרא עליך ויראו ממך, וכו' נקרא מלך החיים, וכן הדבר השלישי, מלד דכל העולם וכל עניניה הי' כולם בענין החיים נלךך ג"כ אז דיהי החזון מוזן החיים דמוזן האדם לא הי' מאיזה דבר שהורג אותו ואפי' לאיזה פרי ולאיזה עין רק הי' מוזן מענין מן, כמו ישראל במדבר דהו ג"כ מענוג סנפשי דהו ג"כ מלד החורה, כדכתבו לפיל בחיד' בעזרי"ם צ"ל בשלח דהו מוזן הסורה כנ"ל, ובה נרע מעלתו על מעלת עכו"ם דלפמ"ש מקודם דנתהוה ענין מלך המיתה ומלך החיים בזה דאין יכולת להיות להם בהתערבותם כפי"מ שהיתה רנונה להיות במדרגה גבוה ואינו פלה לידם עד לבסוף הזמן, דמלד זה נחרב הבית, ומלד דמעלתו גדול כל כך אין יכולת להיות ביחד עם הרע דבמהירות נחרב, מלד הכחוב דלא תקיח הארץ מלד קדושה, אחכס בטמאכס אותה, ואף דלכל העולם יש איו מעלות, ככ"ז אין מעלתו גדול כך שלא תהי יוכל להיות גב איזה זמן פס הרע ביחד, רק שיש יכולת במעשיהן לפי מדרגתן להיות עד זמן הגאולה, עם

בנים שעל ידה ניכר ישראלי שהוא בן לאביו שבשמים והמלות הם בבחי' הבגדים שמויין עליהם אות פבדוח בן ע"י קיום המלות ניכר שהוא עבד להקב"ה, ולכן אנו נקראים להקב"ה בנים ע"י החורה, ועבדים ע"י המלות, ונבאר בדרך אגב דיש בכל אחד מעלה וחסרון מה שאין בחברו היינו בענין עסק החורה הוי מעלה דהוא כמעין טובב ומתגבר וכל יום ויום ירגיש יניקה אחרת חדשה מה שלא הוי' החמול, וחסרון, דחורה בלי מלות הוא ככרס בלי גדר ועלול לעזוב גם החורה כדחזיין בעינא פקיהא, אבל המלות אף בלי עסק החורה הוא לגדר שיב' להם בחזקם, אך בוס חסרון אחר דאם ילך זמן רב בעסק המלות בלי עסק החורה אין לו לאדם יניקה חדשה בגזרת ונתוספת שירגיש פרגש חדש בכל יום ויום כדחזיין גם זה בעינא פקיהא, וזהו השיבט אבינו לחורחך דע"י החורה או נקרא אבינו ככ"ל, וקרבתו מלכנו לעבודתך דע"י העבודה הוא נקרא מלכנו, והחזירנו בחשובה שלמה לפניך שיביו שניכם יחד שלמים אחת :

והרחיק ברכה אחרת סלה לנו, הוא ענין שנגה כמאמר הכתוב ונסלה וכו' כי לכל הפעם בשנגש, וזה בא מלד שנגה בחלמוד, לכן אמר סלה לנו אבינו על עסק החורה דלמוד מהיום והלאה ויב' נקרא אבינו, כי חמאלו דהוא שנג, והעבודה דחסרוט בא מלד מזיד, לכן אמר מחל לנו, על הפער, ויב' נקרא מכאן והלאה מלכנו כי פשענו דהוא מזיד, כי מוחל וסולח אהפ על שניכם יחד, וקנה המזיד אינו מלוי כל כך רק לפעמים משא"כ שנג מלוי פרצה מאוד, וזהו דמסיים חנון למרבה לסלות דענין הסליחה שהוא שנג הוא מרבה יען שהשנג מלוי פרצה מאוד :

התפלה כמאמר הכתוב יראוך עם שמש ואז אינו יזוק כל היום, וכן בשבת כל שבוע, ובר"ח כל פחדש, ובר"ה כל השנה, ובשבוטות כל ימי חייו כי מ"ה ביהם בעת הזאת עם הנן, וע"ז הוי' התקנה להיות געור כל ליל שבטות וללמוד ולהפלל תיקף, וכן גם כאן עסק חובת היום יב' יום זה לעזר מלרותיהם, וזה אמירה המן אחא מלי קומלא דידכו ודחי פשרה אלפי ככרי כהפא דידי, ובאמת ביהם לניכס נהם לעסק התמילה רק לעזר מחטא שנהנו מספודת החשורוש ולא לרהפ פשרה אלפי ככרי שלו כי הכסף אינו שלו דמה שקנה עבד קנה רבו, וזה ביהם השוכח מרדכי, רשע עבד שקנה נכסים נכסים למי, א"כ אחא הקומץ רק על חטא האכילה הכ"ל, וע"כ הוי' הכ"ל ג"כ כשיולא אדם חובתו ברעיונותיו למחשבתו ובענינו דסוף הזמן השייכות להגאולה יב' ניול מחבלי של משיה מלד השייכות לזה כענין תפלה השחר השייך להיות דאם יקיים כמזוה מן המזבח כותיקין דעולה יום זה לעוב דאינו יזוק כל היום כולו, ובכענין הקומץ דעולה מלד זה יום מתרח הפסח לעוב מלד קיומו חובת יום זה השייך להיות, כן בענינו, הגאולה בקיומו ברעיונותיו למחשבתו לכל דבר אזי יגלל מהבלי של משיה ויזכה להגאולה בטוב אמ"נ, כן נראה לי בעובי"ת :

ונסיים בענין הכסף הזמן עוד דברים דהשיבנו אבינו לחורחך וקרבתו מלכנו לעבודתך כו', הכן ניכר שהוא בן לאביו בצורת הפנים שנתקק בפניו לורת האב, והעבד ניכר שהוא עבד לאדונו בסימני בגדיו, שכל הבגדים יש אותות מלויינים על ענין עבודתו כפי לורת הבגדים, והנה ע"י רעיונות ומחשבות לימוד התי"ק שבמות האדם פי"ז נההוב על הפנים ללס אלהים, וממילא המוכ"ק הוי' בחי'

פסוק י"ז ויקם שדה עפרון אשר במזבלה השדה והמערה וכל העץ אשר בשדה אשר בכל נבולו לאברהם. ודרשו חז"ל הקומה היחה לו שילא מיד הדיוט ליד מלך, ונראה הענין ע"פ הכ' דכחוב לעתיד וגר זאב עם כבש ירצן דהנה איהא במדרש על הכ' דברחמיו על מעשיו דהאיך הסירה התורה לשחוט הבע"ח אך דזכו מעלתם ותכליתם דנחגלגל לכליות אנושי צוה דיאכל אוחו האדם היינו דנחהו להיות ממאכלו לזרע האדם ועולים מזה למעלה הגבוה וזו כונתם דסוף בהמה לשחיטה, וגם כמו כן דקוף אדם למוח דעולה ג"כ במעלת המדרגה לקירוב נשמתו לכבודו יחברך דבהכרחו ג"כ לבוא לזה ע"י השתלשלות ובהיקרך להשליך מע"יו את גווי' וללאח מתמונה לתמונה כדמיון המדרגה הפחותה ממנו דבהמה דנחהו מבע"ח למאכל וממאכל לזרע, לא כן היה בקודם עה"ד דהאדם היו במדרגה גם בעת שהיה מורכב בגופו היו מקורב להצורא כלאחר פרידתו ופטידתו וכפי אליהו כעת שהגוף הוא מזדקק כהנפש השכלי בווישליך את אדרתו מתאוחו שעיקר ייקת הגוף הוא מרוחניות נפשו אינה נלרך אז להאדם להתקרבותו ע"י השתלשלות וללאח מתמונה לתמונה כיון שהיה במדרגה זו גם בעוד חיים חיותו והתקרבותו אז היו כמו כעת האדם שהולך ללימוד אף דבהלימוד הוא במעלה היותרת מדקודם בכ"ז אינו נלרך לעליה זו כמו איזה ענין חמיע באיזה השתלשלות כיון דהוא בחדר המדרגה זו גם קודם הלימוד כן היה אז בהתקרבותו דהיה יכולת להשאר בחיים חיותו עם גופו וכן היה אז כשהאדם היה במדרגה גבוה היה גם הנעפלים אשר נבראו עבדו היינו הבע"ח וגם הלמחים במדרגה גבוה יותר מכעת, וזה עולה מחדר לחדר כמו האדם כעת הוא אנושי עם חיות גופו והבע"ח הוא בחדר הפחות שהם גוף בכולו העומדים להכניסם בחוך האדם לפתחות לענין אדם והאדם עומד אלל קירוב כבודו יתצ' להתהוה לקדושתו כמאמרם ז"ל ה"ל דקוף אדם למוח וסוף בהמה לשחיטה כן היה אז כל א' מתחלתו במדרגה הגבוה דלאחרי כן היינו האדם בקדושתו והבע"ח לאנשיותו ועולה דבע"ח היה אליו דיבור אז לדבר עם האדם וכשהאדם קרא להם היה עומדים חיקף נגד פני המלך והיה ממשלת האדם אז בחיים חיותם גם האדם מלדו מלד דוראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, לא כן עתה דמושל עליהם רק בהריגתם דמלך אציון רק מבלה ורד שחת, וע"כ כשהיה אז להאדם ממשלת חיים אינו ייתר להיותו עליה ממשלת מוח, גם מלד זה אם היו יכולת אז להיות עולים בתכליתם לתכלית האנושיות בחיים חיותם אינו נלרך אז להתכלית מתכלית מיתתם, וגם ענין אנושי אינו ייתר להריגתו וגם אחרי כן כשנפל האדם ממדרגתו ונפל גם הבע"ח ממדרגת אנושיותו בכ"ז הראשונים שהיה בחתימת גזירת המלך אינם יכולים לבוא להיתר עבור האדם עד שפחתו שניים מהבריאה והבע"ח הראשון היה חי ג"כ כמו אלף שנים כהאדם ע"כ לא

צא היתר רק עד נח להכ' כירק עשב נתתי לכם את כל, ונחזור לעניינינו כשנפל האדם לאחר תכלית עה"ד ממדרגתו נפחתו גם הבע"ח וגם הלמחים כמאמרם ז"ל כשנתקלל האדם נתקללה הארץ עמו, ולכן כמו האדם כל א' אינו ייתק מקדושתו שיה לזולתו כי כפי"מ שהניח רעיונותיו בגשמיותו, כן כל חלק וחלק מהאדם מה שיש לו בעולם נפחתו ג"כ ממדרגתם כפי האדם השייכים עליו וע"כ יקרה איזה פעמים צפניעתו איזה זאב או ארי ואינו מוזיק כי ענין הורג וטורף הוא נשרש מעץ הדעת כענין מקור עיקר המיתה וכיון האדם השייך לחלקו אינו מוטבע כ"כ בענין עץ הדעת בעסקו בחורה ואינו מושרש כ"כ בענין מיתת העולם כמאמר הכתוב ובדבר הזה חאריכו ימים זכר' יוחנן בברכות דאיכא סבי בבבל מלד פוסקס בחורה כן גם חלקו המגיע היינו הבע"ח אינו מוזיק ג"כ, אך זהו אם היה מכירס איזה חלק הטוב ואיזה חלק הרע אך בויגרש את האדם נחהו לגלות העולם ונחערב הרע בטוב והטוב ברע היינו הסם בהרפואה והרפואה בסם כדומה דם הוא ענין מיתת העולם ומיס הוא ענין חיות העולם ומענין ההערבות יקרה ששחית המיס הוא סם אליו ודם הוא רפואתו, וכן האדם בהאדם, אך כשנחמק הגלות כ"כ בהתערבות מאוד הרע בטוב והטוב ברע עד שיכולת הטוב לבוא להנן שערי טומאה והיה מוכרת אז להיות הפרידה, התחיל הפרידה ג"כ מהטפילה להאדם היינו מהדם למיס כשהיה אוחו הישראל היה למיס וכשבאו ליד המלרי נחהו לדם בטומאת מלרים כמאמר הכתוב והיו המיס אשר בקח מן האור ביד ישראל והיו לדם כשיבוא ציבשת מלרים וזהו להראות דאינו תלוי האדם בעולם רק תלוי העולם בו כפי"מ שהוא בהתנהגותו ובעבודתו, ע"כ ביד המלרי היה הדבר והיה פרידה לישראל דלא מהו, וכן ושמתי פדות בין עמי ובין עמך, וכן לד' אמותיו של זה חושך ולד' אמותיו של זה אור עד שצא לתכלית הפרידה הוא להאדם במכות בכורות דזה נהרג, וזה נשאר בחיים חיותו וזה היה לאות על לעתיד כמאמר הכ' כימי לאתך ממלרים אראנו נפלאות דלכסוף ג"כ בהחדשות במקרי הזמן דפועל גבורות לזה דהוא דין לזה, וזרע דקוות לזה במלמית ישועות כהכתב כי ישרים דרכי ה' רק דלריקים ילכו, וזה יכשלו דהיינו לזה יהיה הדבר מקרה ולזה יהיה זה גופא נס, וכבר הביאנו זה בדברינו דמלד פרידת הרע מהטוב ביציאת מלרים נחהו אז כקודם ההתערבות בקודם עץ הדעת לכן גם חלקם נחהו אז ג"כ כקודם עץ הדעת ולכן עולה דהיה דיבור בחלק הבע"ח השייכים להם, ע"כ איהא במדרש דבעת שאמרו אנוסה נחשברו להבוס ומשך אוחו להיס ושאל כשרליתיו לרדוף לא רצם והיום כשארלה לנוס פמשך אוחי, וענה לו הסוס סוס ורכבו רמה בים דהוא עולה ראה מי בים הצורא עולם הוא בים ואיך היה יכול הסוס לרבר אך כשנחהו האדם קודם עץ הדעת כמאמרם דיתוקאל הכביא לא ראה מה

די' היתה ע"ז, כמאמר הכ' דלך לך מארץ וממולדתך ומבית אבי, זהו להראותו כבסוף דבריו דהקפדה השנייה שיסחר לדור אללו זה קפדה יותר מקיחת אשה נכריה כאשר בייס דבריו לבסוף ואמר דהוא יסלח מלאכי אתך כדי שיקויים דלורטך אתן את הארץ כהג"ל ולקחת בודאי ע"י הזדמנות אשה הראויה לבנו, ואך אם בכל זאת גם כשהיא ראויה לא האבה ללאת ממקום מולדתה דזה הוא תלוי ברעונו והכל בידי שמים חוץ מיראת שמים או נקית משבועתו זאת רק את בני לא תשכ שמה, כי אינו דומה כ"כ מלהביט על הימים וליקח אף מבטת ענר השכול וממרא אף שידור אללי, ומזה תוכחת מגולה לאיזה שמצטיים רק על יחוס ואינם מצטיים שיהיה תחת ידו שיסחר ביראתו הטובה כאלהת אברהם אבינו ע"ה :

עוד

ויאמר די' אלקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום וגו' הגה אכני נלז וגו' והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה וגו' ויהי הוא ערס כלה לדבר והנה רבקה ילאת וגו' עיין בדרושינו לעיל מ"ש בענין יונה ובענין ישעיה בגבולתו לתוקיה במת אהה ולא אחיה, דענין יונה מה דמקודם לא רלה להלך ולומר הנה כינוה כהפכה ואח"כ נעשה אכור ולא רלה לחוס עליהם עד שאמר אליו הקב"ה אהה חסה על הקקיון אוך לא אחוס על האנשים האלה וגו', דהנה ענין נבואה נהויה בריאתה בעת יליאת הדיבור מפי הנביא כמאמר הכ' כי לא ישעה אלקים דבר כי אם גילה כודו לעבדיו הנביאים, וזה ג"כ יש מדרגה שאינם זוכים לתוכחה, רק לגלות להם סופם מעגסם, וזהו הבחינה אם ידעו מזה וככ"ז לא ישבו אז יגיעו לעגסם באתם, וע"כ אינו טוב אז להנביא באמירתו על שני האופנים אם לא ישבו ויגיעו לעגסם נהויה לפי"ז מאמירתו דאם לא היו מודיע להם מקודם לא היו מגיעים ליה כהג"ל, גם אם באופן השני כשישבו ואינו נהויה לנהפכה אינו מודע שהוא מלד התשובה כיון דלא היה מודיע להם מקודם שיעשה תשובה מלד דלא זכו לזה כהג"ל רק דהודיעם סופם ואם לא יעלה לזה יהיה חילול השם, ע"כ מלד דהוא הוה המסוגל לזה הנבואה שילא בריאת נבואה זה מכיו לכן עלחו שלא יהיה יונה בעולם ולא יהיה מי שיאמר זה וחיפש סכנה דרכים ומלא, והטילו לים ויותר שנבלע במעי הדג, אך כשהקיעו ראף דמוכרח להיות בעולם ולאמר הנבואה אך באמירתו רלונו היה יותר דלא ישמעו דייהיה עולה להפיכת העיר נושישמעו ויהיה עולה לחילול השם, אך כששמעו רלונו שלא יקובל התשובה מלד חילול השם ועניית כביית היה כיון שעשו תשובה והיון בכלל אנשים ואך לא אחוס על האנשים מלד רחמנות כן הוה הענין בישיבתו דבו היה תלוי בריאת הנבואה מוכי מת אהה ובאתם מה דחזקיה לא עסק בפו"ר הוא מלד טובת ישעיה כדי שלא יולד מנשה שיהרג אותו וע"כ הו"ל לישיעה לומר להאמר רק בעת המוכשר ולא בפאהומיות, כמו שמצינו במגילה שגמר ירמיה

הראתה שפחה שבים ע"כ נהווו אז גם הלקס כמו הבע"ח כקודם עץ הדעת עם דיבור, וכן הוה הענין באהונו של בלעם מלד שהיה במדרגה גבוה אף דהוה לענין שומאה ככ"ז היה בגדרגה גבוה כדליתא במדרש דבישראל לא קם כמשה אבל באוה"ע קם ומנו בלעם ע"כ נהווה דיבור לח'קו, וכן בזה בחמרו של ר' פנחס בן יאיר דחלקו אינו מניח לאכילה שאינו מעושר, וזהו הכונה כאן, ויקם שדה עפרון אשר במכפלה השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה ואשר בכל גבולו סביב, לאברהם היינו דקקומה היתה לכל הדברים שילאו מחלקו של זה לחלקו של זה, וזהו המתקם חז"ל שילא מיד הדיוט ליד מלך, מעפרון לאברהם, וכוה פירשו המפרשים לעיל פי' וירא בהכ' כי את שבע כבשות חקת מידי בעבור שהיה לי לעדה כי הפרטי את הבאר הזאת ופי' המפרשים מלד כי כבשות אברהם אינם שותים מגול כענין הג"ל מלד חלקו של אברהם וע"כ אם שייכים מהיום לאבימלך לא יהיה שותים מבאר של אברהם ולכן אמר בזה דאם שבע כבשות חקת מידי שהיה לעדה כי הבאר שלי וכי הפרטי הבאר הזאת, וכן הוה הענין בהכ' להלן ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו ואמרו חז"ל ניכרין היה שהיו יולאין זממין שלא ירעו בשדות אחרים, דבאתם אם היו חלקו של אברהם אינם נריכין הזימם דבעלמותרם לא יהיו שותים משל אחרים כהג"ל ואינן נריכין רק למען ההיכר שהיה ניכרים גם מבחון לולתו למי הוא שייך, וזהו המתקם לשונם שהיו זממין מלד שהיו ניכרין וזהו רק למען ההיכר כג"ל בע"ה :

עוד

כחוב כ"ד די' אלקי השמים אשר לקהני מבית אבי ומארץ מולדתו ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הוא יסלח מלאכי לפניך ולקחת אשה לבני משם ואם לא האבה האשה ללכת אחרך וגו', נראה הענין דהנה לוי אברהם היה שיקח אשה מבנות משפחתו ותביא אוהה ליחק, וא"כ יש כאן ענין שני דברים א' שהיה דווקא ממשפחתו, ב' שיביאנה הגה ועלם במתשבת אליעזר דהדבר הראשון הוא הנגן דזה הוא מן השמים שהיה הזדמנות לבנות משפחתו, וע"כ כיון שהבטיח אותו כבודו יחב' לזרעך אתן הארץ ולא מבנות נכריה בודאי יסלח מלאכי אהו שהיה הזדמנות לזה, אך הדבר השני שחביא הנה זה תלוי ברעונו ובדבר שהוא על הרלון ע"ז היא עולה דהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וע"כ אמר ע"ז חולי לא האבה האשה ללכת אחרי וזה היה ג"כ במתשבת אליעזר דההקפדה הראשונה דקיתה דהיה מבנות זרעו היא קפידה יותר, מבאם שיהיה בזרעו אף שידורו שם לא בבית אברהם, וע"ז אמר אם באופן כוה יותר טוב דהשכח אביב את בןך אל הארץ אשר ילאת, ע"ז היה עניית אברהם ג"כ, די' אלקי השמים אשר לקהני מבית אבי דזהו מכיון דבזה שילאתי מבית אבי נחפרסם בזה אלהות, דעיקר אזהרת

ירמיה נבואחו לחולדה מלך שגשים בעלי רחמנות, וע"כ ענה אל'י חזקיהו כיון דאחה עושה כזה הוא ילך לעשוק בפר"ר ועומד מנשה להולד ואף ישעיה עימד להריגה ובעלו גם רעיונותיו. כמאמר הכ' הלא רומז ישוב לארמתו ביום ההוא אבדו עשחונותיו, ולכן אמר בן אמוץ כלה גם יבוארך ולא ועולה לזכרונותי על ימך וגם עולה מהנבואה לנביעה רק לישיעיה ולא לחזקיה כן גם כאן בחליעזר (דכיה תלוי הדבר באמירתו כהכחוש והיה הנערה אשר אומר) דכיה הולך בשליחותו אברהם [והיה דולה ומסקה מסורת רצו לאחרים] כזה תלוי הדבר באמרי פיו, ע"כ תיכף כשאמר והיה הנערה היחה רבקה עומדת שם ונגמר הדיבור בדיבור נא כדך לאחר עמידתה, וזהו הכונה ויהי הוא טרם כלל לדבר, והנה רבקה יאלת, וכן להלן כשסיפר להם המעשה, אני טרם אכלה לדבר והנה רבקה יאלת, ובענין זה נראה בפ' מקץ בענית יוסף לפרעה בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה, דהנה החלום תלוי בפיו הפותח כענין הגמ' ברכות פ' הרואה צבר הדיא וביחוד ביוסף דהשכינה היה שורה עליו ככה' ויהי ד' את יוסף וכו' מלך דיוסף היה עם ד' ואם יעלה מן השמים אליו לרעת פרעה היה יולא הבריאה מפיו של יוסף וא"כ הוא היה המזיק ופרעה היה יודע זה דתלוי רק לפיו הפותח וגם ביחוד ליוסף כאשר אמר להלן אשר יאמר לכם תעשו כמו שדרשו חז"ל כרי נזר על התבואה והרקיצה מה את יגזור עלינו ונמות, א"כ היה רואה שיוסף הוא המזיק אותו והיה בודאי מלוה פרעה אותו להריגה והיה יוסף אז בסכנת נפשות אולי ניתן מן השמים לפתרון לרעת פרעה ויוכרח לומר זה, וע"ז אמר אלהים יענה את שלום פרעה כמו שדרשו חז"ל כמו שהביאו רש"י ז"ל בלעדי אין החכמה משלי אלא אלקים יענה יסן עניה כפי לשלום פרעה ככ"ל בעזר השם.

זה שייך לעמוד 163 שורה ב' קודם חיבת וכאשר

י"ש עוד ענין בומחה את שמו אשר דיברנו לעיל בכוף פ' ראה שהוא ענין חילול השם בועת לעשות הפרו תורתך שזדמנו סבות לבני האדם להפר התורה דענין הגאולה הוא אז בוכה, או בלא זכה בנתמלא האדם ואם עוד אינו נתמלא האדם ובשמעו את נאקתם ורואה את לחצם זוכר אז בריתו אך זהו רק המו מעי לו ואין יכולת שיגיעו לטובתם כמאמר הגר"א ז"ל צט"ר השירים בזה' הסבי עיניך, ולפתוח להם פתח שילכו להטומאה כדי שיתמלאו בזה האדם אין הקב"ה בא בצריטוניא עם בריותיו, והכרח זה לענין שליחות ע"ז בשר ודם מלך רלונו יתברך לטובתם ממאקתם מזכירת הברית בזהו מעי לו, זהו הענין בשליחות מרע"ה דאמר לו מקודם לעבוד ד' רק שלשה ימים ואם לא ירצה גם בזה אף בכל נפלאותי אשר ראה אלצב אלקים נתמלא האדם מזה, וזה היה הפתח

ולאחר כן כשלאו כלה גרש יגרש אחכם מזה וזה העלה היה ע"י שליחות מרע"ה שהוא בשר ודם, אך שמה יניה אחס על השלושה ימים ולא יואיל פתח זה, ע"ז אמר ואני ידעתי כי לא יתן אחכם להלך כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים בכ"ז רואה כבודו יתב' מזדו גם ביראתו איך יתנהג, וע"ז כשאמר משה הרע לעם הזה והלל לא הללתי ענה אליו דאררבה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי מלך זה יהיה נתמלא האדם, וזהו ענין הפרעה דוארא דהתחיל לגלות אליו דעוד לא זכו וגם לא נתמלא האדם, וגם וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקוב ועוד לא נודעתי להם, וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את הארץ וכו', וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל לכן ואזכור את בריתי, וגם וראיתי את הלחץ והמו מעי להם ואין ביכולתם שיגיע לטובתם לכן לכה ואשלחך אל פרעה, וכן יהיה זה לעתיד בשלא זכו דיפתח להם פתח לנתמלא האדם מרדיפתם, וזה תבוא ג"כ ע"ז ענין בשר ודם היינו מצינו מקום יוכשר לזה הוא ממה שיהיה מקודם הענין דואלרוף כבוד סג"ר ואסורה כל דליך בועת לעשות לר' הפרו תורתך כה"ל שיגלו מזה הפסולת לחוץ ומזה יוכשר רדיפתם כדי שיהיה עולה לנתמלא האדם כדי שתהיה עולה להגאולה, וע"ז כשתבוא סופם עולה אמירתם דנלמח זה מהגרדפים, וא"כ כשם לזהיות עולה פתח להטומאה הכרח לזה ע"ז בשר ודם, כן להיפוך בו ענין ואלרוף כבוד סג"ר שיהיה הפסולת פסולה בכולו זה מוכרח דווקא ע"ז כבודו יתב' לבדו דאם הפסולת הוא מכוסה כדומה בכשיכנוס לבית המדרש דנלרך להיות עולה פחד ורעדה דידמה האדם שגכנס לבית טושל, מכש"כ לבית ממה"מ ואם ליכא התנהגות כזה בבית המדרש אזי ניתן להאמר דאיכא סיג ופסולת, בכ"ז אינו ניתן רשות לנו למכור צדק גויס הביה"מ הזה להסגר כיון דהפסולת הוא מכוסה עולה אז דוהשליך אמת ארצה שיהיה בנסתר, יותר מזה אסור לנו גם לדבר בזה מלך לה"ר אם לא בענין מוסר ותוכחה, כן הוא כדומה בעינין החדר אם הלימוד אינו לפי אציותו דיהיה נשאר הסינוק בימי חייו על התורה דיהי יקיים עליו הפסוק דועליבו לא יבול, כן הוא הבגד אם אינו מתנהג זה לשם שמים מלך שיהיה ישראל מלוינין שם רק אם יארע בכמה שהיו סמלות אנשים מלומדה, כן גם הפאה, אך ד' לבדו שנגלה אליו הוא מלריף זה הביה"מ להסגר, והחדר לנעול, והפאה לבזוז ומזה שיראו הפסולת יאל האוכל בכולו, לכן אין יכולת להתדמות דרכיו לדרכיו של הקב"ה, ומוכרח להיות הטהר פנים, אך כשיאל הפסולת לחוץ אז יהיה נותר גם לנו לדבר מזה ויהיה מיושרים דרכיו עם דרכיו שיהיה השראת שכינתו בנו, כן גם התנהגות המנהגים כענין חינוך הילדים וכדומה אף דעושין לנקות ותלמוד תורה בכ"ז יכולת להיות כפי שלטויה שאין דרכם מיושר לדרך ד', אך לנו ברואתינו שלומדים עם הסינוקות אין לנו פתחון

גזירת מלכות ד' אין ש"ך זה על כביכול לענין עשיית
מלכות, וע"כ הוא דטטל מזה ונחון לזה וזהו כדכ' **רש"י**
ז"ל בהתהלת החורה צבראשית לעיקר יניקת
הבריאה הוא מהחורה ואין יכולת להאדם להרוות
ציניעו וממונו באמת אינו שלו, ולא יאמרו האומות
לסטים אחס על עיקר לקיחת א"י, וכן ענין ירושה
הוא ג"כ לא מלך ממון אביו רק כך הוא דהגזירה מלך
המלוכה, ואם תשאל לפי"ז גם החורה תהיה בירושה
ע"ז הוה עניה דלא תשאל שאלות רק מעשיך יהיה לשם
שמים, וזהו כונת הסגל יהי ממון חבירך חביב עליך
כש"ך, דאינו שלך ולא של חבירך ולא חגול הוא רק
מלך חק מלכות ד', וכן ענין ירושה ג"כ, ואם תשאל
דנכרך בענין החורה להיות ג"כ כך, ע"ז אמר אף
דממון חבירך יהיה חביב עליך, בכ"ז והסגן עלמך
ללמוד תורה שאינו ירושה לך, ואם תשאל שאלות
מסיים דוכל מעשיך יהיו לשם שמים, וע"כ כשצברו
ימים ושנים ונחשו לדמיונם דענין דלא חגול מלך
ממון שאינו שלו ע"כ נחשו איזה חבורה דהוה להם
שלי כש"ך וש"ך כשלי, וכן לטעיפת א"י מולתו כדי
לנמלא טהור מטמא, דמי שיקיים מלכות לא חגול
יקיים רק מלך מלכות ד' ולא מלך שהוא ממון חבירו, כענין
הכ' דוההלכתי בטוככם דלא יהיה מזדעזע מפני
יכול לא תראו ממנו ת"ל ויראה, דכונת המקום
מקודם דוההלכתי בטוככם להיות רגיל אחס כדי
דחיו ארי"כ ציראחס הטעורה לא מלך סודעזעות,
וכן ג"כ בענין גאווה דאם מחשב אדם ליש כרי מחסר
ח"ו מאחדותו יתב' דוולתו אין ממש, ומלך זה ילאו
בעולם חבורה אשר דוברים רק צביטול ה"ס, אך מזה
נחסר הקנאה סופרים תרבה חכמה וכפי האמת נלרך
דיחשוב ליש רק דמהחשבה יהיה לשם שמים דמלך זה
הוא מיחשב כך מלך קנאת הסופרים, ואך דעברו
השנים ולא עלה במחשבה לכך כזה והכרח ליגאל מזה
חבורת מביטול ה"ס וגם דעולה נחסר ח"ו כהג"ל, וזה היו
מהתלה הבריאה איך כפי שיטתו אה כבודו
יתב' כזה נחשו הבריאה, דאם במחשבתו לר' אחד
וולתו אין ממש, נחשו לאין ממש, וממילא המזיקין
ג"כ לאין ממש; אך באם חשב את עצמו ליש ממילא
נחשו גם מזיקין אשר לא ייתו אותו ללימודו, ואך
ילאו מזה איזה דדוברים רק לביטול ה"ס, כדי דמזה
ילא טהור מטמא דאף דנלרך להאדם לחשוב אס
עלמו לאחר הלימוד ליש מלך קנאת סופרים תרבה
חכמה, אך המחשבה תהיה לטהור דמחשבת ה"ס
בחיזה בני אדם, שתהיה יהיה כונתו רק למטן לחיזוק
לימוד החורה, יתן ד' שלא תמוט החורה מפניו ומפי
זרענו וזרע זרענו חמן;

פה לקטרג על הלימוד כי בכ"ז החינוך הולך ולומד
בכל יום ומוכרח להניח זה בצטנינו, אך הנסחורות
לד' חלקינו הוא ילרוף זה, וענין כבוד הוא ענין גדלות
כמו ויתנהו כבוד עליון למלכי ארץ, וזהו בכורי הדור
כמאמר חז"ל דמתו אז במלכים הגדול שבבית, וע"כ
להעבדת אוחס ואם הנסגוטיסס זהו רק ע"י ד' לבדו,
וחו ענין הכתוב דועבדתי בארץ מלכים בליה זהו
והייתי כל בכור חני ולא מלאך אלא הקב"ה בכבודו
ובעלמו, וכן יהיה זה באוק הימנ דואלרוף כבוד הנך
ואשרה כל בלךך דידמנו סבות לכי האדם להפר
החורה כהג"ל, כדי דיהו זה עולה דואשיבה שופטיך
כצראשונה דהאובל יהיו ככולו יהיה רק ע"י ה' לבדו
ברוך הוא היפך מעטון נהמלא סאחס שההכרח להיות
ע"י שליחות בשר ודם, וע"כ מזה הלירוף להיות לרדיפתם
מלך זה עולה הפסולת להיות ככולו ע"י מעשיהם וע"י
זה יסו עולה לרדיפתם וזהו הבה בשליחותם לנהמלא
כאחס וע"י זה יהיה הנאולה לגילוי, ולכן מלך זה
התולפא יסגי דהוא דלהיות הפסולת ככולו דווקא בעקבות
משיחא, וזהו מלך דענין גילוי הפנים דמלך על כל
הארץ מוכרת להיות ע"י מקדש ישראל מלך כריתות
הברית, ע"כ מוכרת להיות על זה האופן מענין לרותיסס,
וזהו המיכות הכתוב דכריתות הברית מויבחר אוחס
בחור ואת הנפור לא בהר אלא והנה אימה תשכה גדולה
הנפלת דהוא רמו לגרות וחושך של תורבן כמ"ס חז"ל
דזהו מלך דזה שייכות לזה דמלך בין הכתרים דכריתות
הברית עולה לזה דוהנה אימה תשכה דזכה מזה
לביאת הגואל ב"ב חמ"ג:

וכן גם ענין הדקה לא תסיו מלך טובה חבירו כפי
הטבעי וכפי חוקות העכו"ס דבאמת אין יכולת
לאדם לעשות לוולתו לא טובה ולא רעה, רק כבודו
יתב' בעל היכולת לעשות טובה ולכן רק מלך זה כדי
שתהיה ניכר עליו מדותיו מה הוא אף אחס וכו' ולכן
מה שהוא נדבן ביותר יולרך להיות ניכר עליו ללס
אלהים ביותר ואם נחוי להיפך נחראה דנתינתם הוא
גד סהורה והוא רק חוקות האליל להגיע מאיזה אדם
טובה לוולתו אשר לפי אמינותו אין יכולת להיות זה
ולפי אמינותו לפי"ז נלרך לחיפוש הנותן אחר הלוקח
ולא להיפך העולם (וכן ענין דלא חגול הוא ג"כ לא
מלך רעה חבירו דממון וולתו דאין יכולת לעשות רעה
זולתו וגם הממון אינו שלו לפי אמינותו, כמאמר
הפייטן קרון מחומר מה מועילו קטין שיש לו אינו שלו
ורק זהו מלך מלכות גזירתו, ע"כ אין יכולת להשתנות
בשום פנים לא כפי דרכי העכו"ס בטעמם מלך ממון
ע"כ נחשו דנשחנה העת לפי דמיונם וישר בעיניהם
לגלול שלל, וכתבת זה בהשמטות כיון דהוא רק מלך

